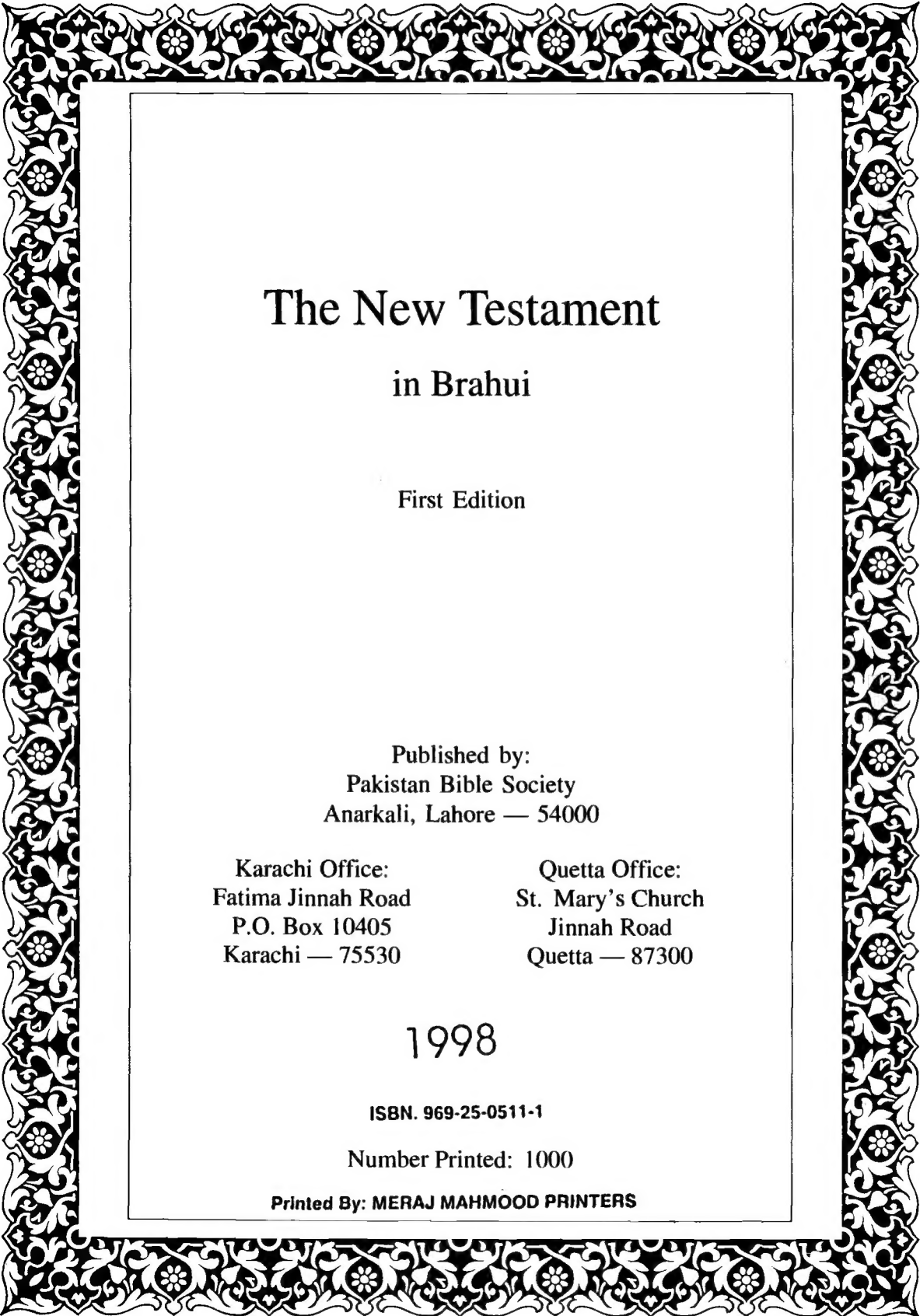

انجیل شریف

برآہوی زبان ٹی

پاکستان بائبل سوسائٹی
انارکلی، لاہور

The New Testament

in Brahui

First Edition

Published by:
Pakistan Bible Society
Anarkali, Lahore — 54000

Karachi Office:
Fatima Jinnah Road
P.O. Box 10405
Karachi — 75530

Quetta Office:
St. Mary's Church
Jinnah Road
Quetta — 87300

1998

ISBN. 969-25-0511-1

Number Printed: 1000

Printed By: MERAJ MAHMOOD PRINTERS

انجیل شریف نا تعارف

مقدسینگا کتاباتا تاریخ

داڙان تقریباً مُسہ نیم ہزار سال مُست موسیٰ توراتے لکھانے۔ دا کتاب ٹی موسیٰ خُدا نا مُتکُننگا پیغامے تسونے، کہ خُدا اوڙا ظاہر کریسُس۔ تورات ٹی موسیٰ تینا باوہ پیرہ غانا، یعنی نوح، ابراہیم، اِحقاق، یعقوب وغیرہ تا قصہ غاتے ہم لکھانے۔

داڙان تقریباً مُسہ ہزار سال مُست پغمبر دائود زندہ اُسکے او زبور لکھنگا۔ ایلو بہازنگا پغمبراتا کتاباک ہم مقدسینگا کتاب ٹی شامل او۔ تورات، زبور او پغمبراتا کتاباک اصل عبرانی زبان ٹی لکھوک اُسره۔

دا کتاب انجیل شریف نا ترجمہ س اے، کہ برائوی زبان ٹی لکھوک اے۔ داڙان تقریباً اِرا ہزار سال مُست خواجه عیسیٰ دا دُنیا ٹی ودی مس، او یہودی تا نیام ٹی رینگا۔ انجیل شریف نا اولیکو چار کتاباتے ٹی خواجه عیسیٰ نا زندگی گذرینگ نا قصہ غاک لکھوک او۔ متی، مرقس، لوقا او یوحنا دا کتاباتے لکھانو۔

تینا پورہ زندگی ٹی خواجه عیسیٰ بچ گناہ یا بُرائی کتھو۔ ولے آرا وخت آ خواجه عیسیٰ نا عُمر تقریباً سی او سٹے سال اُسکے، او کسفنگا۔ مُسہ دے آن پد خُدا اودے پدی زندہ کرے، او تُو سے آن پد اودے پدی جَنیت آ درے۔

داڙان پد عیسیٰ نا زی آ ایمان نچو کاک خُدا نا بُسکُننگا پیغامے پورہ دُنیا ٹی تالان کریر، او اوفتے آن گِڑاس ایلو عیسیٰ تے کے خط لکھار۔ اوفتا قصہ غاک او اوفتا گِڑاس خط انجیل شریف ٹی ہم لکھوک او۔ انجیل شریف نا کُل کتاباک اصل ٹی یونانی زبان ٹی لکھوک او۔

ترجمہ نا باروٹ منہ بیت

دا ضروری اے کہ خُدا نا کتاباتا ترجمہ مخلوقے پوہ کنگ کے ایلو
زبانته ئی ہم کنگیر دھن کہ دا ترجمہ برآبوی ئی کنگانے۔ ترجمہ کروکاتا
دا کوشیست اُسکہ کہ لوزاتا معنائے کہ کتاباک آرا زباناتے ئی بسونو اوژان
خُڑاک مرے۔ وختس اوفک ترجمہ کنگ کے معنی نا ترجمہ کرینو، ولے جتائو
لوزاتے استعمال کرینو، دھن کہ یونانی زبان ئی "امام" کے "بیریس"، بلوچی ئی
"پیشوا"، سندھی او اُردو ئی "کاپن" او برآبوی ئی "امام" استعمال کنگانے
یونانی زبان ئی "بیریس" نا معنی آرے، ولے ایلو زباناتے ئی دانا بچ معنی
افک، او مخلوقے پوہ کنگ کے دانا مُشکیلنگ لوزاتے آساننگ لوزاتے ئی ترجمہ
کنگانے۔

اصل ئی دا انجیل شریف نا کُل کتاباک بغیر تعارف آن لکھوک اُسره۔ ولے
دا برآبوی ترجمہ ئی کلاتے پوہ کنگ کے ہر اسہ کتاب آن مُست تعارف ٲینگانے۔
او کتاباتا تہہ ئی ہم، ہر قصہ غان مُست، قصہ نا پن لکھنگانے۔ وخت وخت
قصہ س اسہ کتاب آن زیاست کتاب ئی ٲینگانے۔ آرا جاگہ غا دا بیت مس، تو قصہ
ٲینگ آن مُست دانا نشان یعنی (متی ۱۰:۲۸-۸؛ لوقا ۱۰:۴۲-۱۲؛ یوحنا ۱۰:۲۰-۱۰،
وغیرہ) ہم لکھنگانے۔

انجیل شریف بہازنگ زباناتے ئی لکھنگانے، او داسسکان یونانی زبان او ایلو
مُتکُنگ زباناتے ئی لکھوک موجود او۔ اوفتا کلاتا خوانفینگ اسیٹ اے، ولے
اوفک وخت وخت تین پہ تین تو لوزاتے تو اِتفاق کپسہ۔ خاص طور آٹ آرا
جاگہ غاتے آ اوفک اسہ پہ ایلو آن منہ بیتاتے ئی جتا او، دا برآبوی ترجمہ ئی دا
نشان استعمال کنگانے [...].

بھازنگا مُشکِلِنگا لَوَراتا پوہ کنگ کے کتاب نا آخر ٹی "خاصِنگا لَوَراتا معنی"
 تِنگانے۔ داکان پد "ہمو پیتاتا فہرست یا لڑوبند کہ بھاز وار استعمال کنگانے"
 نمشتہ اے، تاکہ مخلوق خاصِنگا پیتاتا باروٹ پوہ مرے۔ دا کتاب نا آخری جاگہ غا
 منہ نقشہ ہم تِنگانو، تاکہ بندغ پوہ مرے کہ جاگہ غاک آرائگ اُسُرہ۔

فہرست یا لڑبند

کتاب نا پن	چُنکا پن	صفحہ نمبر
مٹی نا عیسیٰ نا باروٹ خوش خبری	مٹی	۸
مرقس نا عیسیٰ نا باروٹ خوش خبری	مرقس	۱۲۶
لوقا نا عیسیٰ نا باروٹ خوش خبری	لوقا	۲۰۱
یوحنا نا عیسیٰ نا باروٹ خوش خبری	یوحنا	۳۲۲
شاگردا تا کاریماک	شاگردا تا کاریماک	۴۱۳
پولس نا روم شار ٹی رہنگو کا عیسیٰ تے کے خط	رومینو	۵۲۰
پولس نا کرنتھس شار ٹی رہنگو کا عیسیٰ تے کے اولیکو خط	۱ کرنتھی	۵۶۶
پولس نا کرنتھس شار ٹی رہنگو کا عیسیٰ تے کے ارٹ میکو خط	۲ کرنتھی	۶۱۰
پولس نا گلتیہ صوبہ ٹی رہنگو کا عیسیٰ تے خط	گلتی	۶۳۸
پولس نا افسس شار ٹی رہنگو کا عیسیٰ تے کے خط	افسس	۶۵۶
پولس نا فلپی شار ٹی رہنگو کا عیسیٰ تے کے خط	فلپی	۶۷۳
پولس نا کلسی شار ٹی رہنگو کا عیسیٰ تے کے خط	کلسی	۶۸۴
پولس نا تھسلونیک شار ٹی رہنگو کا عیسیٰ تے کے اولیکو خط	۱ تھسلونیک	۶۹۴
پولس نا تھسلونیک شار ٹی رہنگو کا عیسیٰ تے کے ارٹ میکو خط	۲ تھسلونیک	۷۰۴
پولس نا تیمتھیس کے اولیکو خط	۱ تیمتھیس	۷۱۰
پولس نا تیمتھیس کے ارٹ میکو خط	۲ تیمتھیس	۷۲۳
پولس نا طلس کے خط	طلس	۷۳۳
پولس نا فلیمون کے خط	فلیمون	۷۳۹

۷۲۲	یہودیک	یہودی تے آن عیسائی جوڑ مروکاتے کے خط
۷۷۷	یعقوب	یعقوب نا عیسائی تے کے خط
۷۸۹	۱ پطرس	پطرس نا اولیکو خط
۸۰۳	۲ پطرس	پطرس نا ارٹ میکو خط
۸۱۱	۱ یوحنا	یوحنا نا اولیکو خط
۸۲۲	۲ یوحنا	یوحنا نا ارٹ میکو خط
۸۲۶	۳ یوحنا	یوحنا نا میٹ میکو خط
۸۲۹	یہوداہ	یہوداہ نا عیسائی تے کے خط
۸۳۲	پیشن گوہیک	پیشن گوہیک

۸۸۰	خاصہ کا لوزاتا معنی
۹۰۲	ہمو پیتاتا فہرست یا لڑبند کہ بھاز وار استعمال کنندگانو
۹۱۲	نقشہ خاک

مَتی نا عیسیٰ نا باروٹ خوش خبری نا تعارف

لِکھو کا نا باروٹ

مَتی اسے محصول مُج کرو کو بندغس آسکے، او پد آ عیسیٰ نا خاصو شاگردس جوڑ مس (مَتی ۹:۹-۱۳)، او عیسیٰ نا کسفنگ آن پد او دا کتابے لِکھا۔

دا کتاب نا لِکھنگ نا مقصد

مَتی مُست نا مقدسنگا کتاباتا پیشن گوئی تے آن یہودی تے آ دا ثابت کرے کہ عیسیٰ خُدا نا مقرر کرو کا اے، ولے اوفک مِتویر۔ دا کتاب نا لِکھنگ نا مقصد دا ہم آسکے کہ دا پُسکُنگا پیغام نا خوش خبری صرف یہودی تے کے اَلوِیکہ کہ دافتا نیام ئی عیسیٰ ودی مس او زندگی تے گذریفے۔ بلکہ دا پیغام دُنیا نا کُل مخلوق کے آرے۔ مَتی تے خبر آسکے کہ عیسیٰ خُدا نا کُنڈ آن بَسونے، او نئے کُلے خُدا نا خوشاتانا باروٹ رغامانے۔ خاص طور اٹ مَتی دا عیسیٰ نا خُوائفوکا پیتاتا باروٹ لِکھانے،

(۱) ”عیسیٰ نا مَش نا زی آ خُوائفنگ“ (باپ نمبر ۵ - ۷)۔ دا وخت آ عیسیٰ بمو بندغاتا باروٹ خُوائفینے کہ جَنّت آ کاره، اوفتا نیت، کاریم او قسمنتاتا باروٹ رغامانے۔

(۲) عیسیٰ نا تینا خاصنگا شاگرداتے حکماتے تینگ (باپ نمبر ۱۰)

(۳) خُدا نا بادشاهی نا باروٹ مثالاک (باپ نمبر ۱۳)

(۴) عیسیٰ نا بموفتا باروٹ خُوائفنگ کہ اونا کسر آ بریره (باپ نمبر ۸۱)

(۵) عیسیٰ نا قیامت او جنت نا باروٹ خُوائفنگ (باپ نمبر ۲۴ - ۲۵)

دا ڪتاب نا ايمنگا بشخاک داد او:

- ۱: ۱ - ۲۳: ۲ عیسیٰ نا ودي مَنگ او اونا باوه پیره غاک
 ۱: ۳ - ۱۲: ۳ یحییٰ نا تبلیخ کنگ
 ۱۳: ۳ - ۱۱: ۴ عیسیٰ نا بی شولنگ او آزمائش
 ۱۲: ۴ - ۳۵: ۱۸ عیسیٰ نا گلیل صوبه ٿی نیکنگا کاریمتے کنگ
 ۱: ۱۹ - ۳۴: ۲۰ عیسیٰ نا گلیل صوبه غان یروشلم شار اسکان سفر
 ۱: ۲۱ - ۳۱: ۲۰ عیسیٰ نا یروشلم شار ٿی آخری هفته گذریفنگ
 ۳۲: ۲۰ - ۶۶: ۲۰ عیسیٰ نا کسفنگ
 ۱: ۲۸ - ۲۰: ۲۸ عیسیٰ نا پدی زنده منگ او شاگرداتے آ ظاہر منگ

مٽي نا عیسیٰ نا باروٹ خوش خبری

عیسیٰ نا باوه پیره غاک
 (لوقا ۳: ۲۳-۳۸)

- ۱ ب عیسیٰ، که او خدا نا مقرر کروکا اے، اونا باوه پیره غاتا پنک ذهن انره۔ عیسیٰ
 ۲ داؤد نا اولیاد اے آن اسک، او داؤد ابراهیم نا اولیاد اے آن اسک۔ ابراهیم آن بادشاه
 ۳ داؤد اسکان عیسیٰ نا باوه پیره غاتا پنک ذهن انره، اسحاق ابراهیم نا مار، یعقوب اسحاق
 ۴ نا مار، یهوهواہ او اونا ایلک یعقوب نا مارک انره۔ فارص او زارح یهوهواہ نا مارک،
 ۵ که اوفتا لمہ نا پن تمبر اسک، حصرون فارص نا مار، رام حصرون نا مار، عیمدآب رام
 نا مار، نحسون عیمدآب نا مار، سلمون نحسون نا مار، بوغز سلمون نا مار، که بوغز نا

۶ لَمَ نَا پَن رَا حَب اَسْكَ، عَوْبِيد بُو تَز نَا مار، كَ عَوْبِيد نَا لَمَ نَا پَن رَوْت اَسْكَ، يَسِي عَوْبِيد نَا مار، ۷ او بادشاه داوود يَسِي نَا مار اَسْكَ۔

۸ داوود اَن پَد هَمو وَخْت اِسْكَان كَ يَهُودِيَكْ گِرْفَتَار كَنفَار او بَابِل تَلْكَ آ دَهَنگار عِيَسِي نَا باوه پيرِ غاتا پَنك وَهْن اَنَرِه، سَلِيَّان داوود نَا مار، او سَلِيَّان نَا لَمَ هَمو نِيَاژِي اَسْكَ كَ اونا مُسْت نَا اَرِغ نَا پَن اُورِيَاه اَسْكَ، ۹ رَجْعَام سَلِيَّان نَا مار، اَبِيَاه رَجْعَام نَا مار، ۱۰ اَسْتَا اَبِيَاه نَا مار، ۱۱ يَهُوسُفَط اَسْتَا نَا مار، يُوَرَام يَهُوسُفَط نَا مار، عَزْرِيَاه يُوَرَام نَا مار، ۱۲ يُو تَام عَزْرِيَاه نَا مار، اَخَر يُو تَام نَا مار، خَرْقِيَاه اَخَر نَا مار، ۱۳ مَنَسِي خَرْقِيَاه نَا مار، اَمُون مَنَسِي نَا مار، ۱۴ يُو سِيَاه اَمُون نَا مار، ۱۵ او يَكُونِيَاه او اونا اِيلُكْ يُو سِيَاه نَا مار كَ اَنَرِه۔

۱۶ بَابِل تَلْكَ لِي يَهُودِي تَا دَرگور نَا وَخْت اَن عِيَسِي نَا وَدِي مُنْكَ اِسْكَان عِيَسِي نَا باوه پيرِ غاتا پَنك وَهْن اَنَرِه، سِيَالْتِي اِيل يَكُونِيَاه نَا مار، زُرْبَابِل سِيَالْتِي اِيل نَا مار، ۱۷ اَبِيَهُود زُرْبَابِل نَا مار، اِلْيَاقِيم اَبِيَهُود نَا مار، عازور اِلْيَاقِيم نَا مار، ۱۸ صَدوق عازور نَا مار، ۱۹ اَنِيم صَدوق نَا مار، اِلِيَهُود اَنِيم نَا مار، ۲۰ اِلِيَعَزَر اِلِيَهُود نَا مار، مَتَّان اِلِيَعَزَر نَا مار، ۲۱ يَعْقُوب مَتَّان نَا مار، ۲۲ او يُو سَف يَعْقُوب نَا مار اَسْكَ، كَ او مَرِيحِي بَرَام كَرِي، او مَرِيَم عِيَسِي نَا لَمَ اَسْكَ، كَ او خُدا نَا مُقَرَّر كِرُوكَا پَانِگِلْ۔

۲۳ هِنْدَا خَا طَر اَن اِبْرَاهِيم اَن داوود اِسْكَان چَانزُوهُ نَسْل، داوود اَن بَابِل تَلْكَ لِي دَرگور اِسْكَان چَانزُوهُ نَسْل او دَرگور اَن عِيَسِي نَا وَدِي مُنْكَ اِسْكَان چَانزُوهُ نَسْل او۔

عِيَسِي نَا وَدِي مُنْكَ

۲۴ عِيَسِي، كَ او خُدا نَا مُقَرَّر كِرُوكَا اِي، اونا وَدِي مُنْكَ نَا قَصِ وَهْن اِي۔ اونا لَمَ مَرِيَم يُو سَف پَنِي آ بِنْدَرِغ تُو سَا لُگِي اَسْكَ۔ وِلِي بَرَام اَن مُسْت مَرِيحِي سَمَاتَمَا كَ خُدا نَا پَاكِنگَا رُوح نَا طَا قَت اَت اونا پُڌ پُر مَسُونِي۔ يُو سَفِي هَم مَرِيَم نَا پُڌ پُرِي نَا سَمَاتَمَا۔ ۲۵ يُو سَف خُدا نَا كَسَر آ پَنُو كُو بِنْدَرِغ اَسْكَ او خُوايِيَتُويَكْ كَ او مَرِيحِي مَخْلُوق نَا مُون آ بِنْدَام

- ۲۰ کے۔ ہندا خاطر آن او سوچ کرے کہ "ای ڈکوئی آٹ واسانگے پرغیوہ"۔ او فیصلہ کرے کہ "ای مریکے یلہ کیوہ"، ولے خاچنگ نا وخت آخدا نا ملائکس اونا ٹنخ ٹی بس، اودے پارے "یوسف، داؤد نا آویاد، مریکے برام کنگ آن خولپہ، آنتے کہ خدا نا پاکنگ رُوح نا طاقت آٹ اونا پڈ ٹی چنا آرے"۔ اودے مارس مریک، او نی اونا پنے عیسیٰ نجیس، آنتے کہ او بھازنگا مخلوٹے گناہ تے آن بچائیک۔
- ۲۱ دا بیتاک گل صبح ثابت مریرہ ارافتے کہ خدا پنمیراتا ذریعہ آٹ پارینس۔
- ۲۲ خدا ذہن پارینس کہ
- ۲۳

اسہ ٹولو کو مسرے نا پڈ پز مریک۔ اودے مارس مریک۔
او "عمانوئیل" پائنگ۔

وانا معنی اے کہ "خدا نن تو اوار اے"۔

- ۲۴ ہندا خاطر آن آرا وخت آیوسف بش مس، او خدا نا ملائک نا علم نا مطابق مریکے برام کرے، ولے ہمو وخت اسکان تینا زائفہ تو ہم بستر متو کہ اودے مارس
- ۲۵ ودی متو۔ او یوسف مار نا پنے "عیسیٰ" تجا۔

نجومی تا عیسیٰ نا کُنڈ آ بَننگ

- ۱ ب عیسیٰ بیت لحم شار ٹی، کہ دا شار یہودیہ علاقہ ٹی اسکہ، ودی مس۔ دا وخت ٹی ہروڈیس بادشاہ اسکہ۔ ذریعے آن پد گراس ایلو قوم نا بندغ، کہ اوفک علم نجوم چائسرہ، دے ٹک نا کُنڈ آن یروشلم شار آبسر، او ہریفیر "ہمو چنا آراڑے ودی مسونے کہ او یہودی تا بادشاہ جوڑ مریک؟ نن اونا استارے دے ٹک نا کُنڈ آن خنائن او واسہ بسوئن کہ اودے سجدہ کین۔"
- ۲ آرا وخت آ بادشاہ ہروڈیس واسیتے بنگ، او بھاز پریشان مس، او یروشلم شار نا بھازنگا بندغا کہ ہم پریشان مسر۔
- ۳ ہروڈیس یہودی تا بھلا امام او شرع نا معاملتے
- ۴

۵ اوار توار کرے او اوفتے آن ہر پفے کہ ”خدا نا مقرر کرو کا آراڑے دوی مریک؟“
 اوفک جواب تسر ”بیت لحم نا شار ٹی، آتے کہ مست نا پغمبرس پیشن گوئی
 کریںے“

۶ اے بیت لحم شار نا بند غاک، کہ دا شار یہودیہ علاقہ ٹی آرے،
 ثا شار نا عزت ایلو شار اتے آن بزز مریک،
 آتے کہ ٹھے آن اسے بند غس بش مریک
 کہ او کنا یہودی بند غاتا رہنائی ئے کیک۔“

۷ ہندا خاطر آن بادشاہ ہرودیس ہندا نجومی تے ڈکوئی اٹ توار کرے او اوفتے آن
 ہریفے کہ ”وا استار آرا وخت آ ظاہر مسونے؟“
 ۸ ولدا بادشاہ نجومی تے بیت لحم شار آراہی کرے او اوفتے پارے ”اورے چٹنا
 نا باروٹ ہریفبو۔ آرا وخت آثم اودے خنارے، پبو، کنے پایو، تاکہ امی ہم اورا
 کاو، اودے سجدہ کیو۔“

۹ ولدا نجومیک راہی مسر۔ کسر ٹی اوفک ہمو استارے خنار آراوے کہ دے ٹک
 ناگنڈ آن خنار۔ آرا وخت آ اوفک استارے خنار، اوفک بھاز خوش مسر۔ اوفک
 استار نارند اٹ ہنار، او استار ہموڑے سلپس آراڑے کہ چٹنا اسکے۔

۱۱ اوفک آرا نا تہہ ٹی ہنار او آرا وخت آ اوفک چٹنائے لمہ مریم تو خنار اوفک
 گوڈ خلک او چٹنائے سجدہ کرے۔ اوفک چٹنائے ضیسن، عطر او لمہ نا ٹیکی تے تسر۔
 ۱۲ پد آ اوفک اسے پین کسرے اٹ تینا نلک آ ہنار، آتے کہ خدا اوفتے تیغ ٹی حکم
 تسوس کہ ”پدی ہرودیس ناگنڈ آ ہمپیرے۔“

یوسف نا چٹنا او اونا لمہ تو اوار مصر ملک آ پینگ

نجومی تا پینگ آن پد خدا نا اسے ملائیس یوسف نا تیغ ٹی بس، اودے پارے

”بادشاہ ہروڈیس وا چنائے کسفنگ نا باروٹ سوچ خلنگ ٹی اے۔ ہندا خاطر آن
بش مس، چنا او اونا لمہ تو اوار مھر تلک آہنگ، او ہموڑے ہمو وخت اسکان مھرک
کہ اسی نے وا تلکے یلہ کنگ نا خلکے تیتھ۔“ ۱۳

یوسف بش مس، چنا او اونا لمہ پئے او نن او نن مھر تلک نا کڈ آ راہی ۱۳
مس۔ ۱۵ ہروڈیس نا کہنگ اسکان اوفک مھر تلک ٹی مسر۔ او خدا نا پغمبر نا وا
بیت صبح ثابت مس کہ او پارینس۔ خدا پاک ”اسی تینا مارے مھر تلک آن
توار کیوہ۔“ ۱۵

بادشاہ ہروڈیس نا ارا سال نا مارتا کسفنگ

۱۶ ارا وخت آہروڈیس پوہ مس کہ نجومیک اووے ریفینو، اووے بھاز غصہ بس۔
او خلک تیس کہ ”بیت لحم شار او رہی نا خلقاتے ٹی ارا سال او اوڑان کم نا آخس
ہم مار آریر، اوفتے کسفو۔“ او ہندن کرے اتے کہ تقریباً ارا سال مست نجومیک
۱۷ وا استارے خناسر او اووے پارینس۔ ۱۷ او پغمبر یرمیاہ نا وا بیت صبح ثابت مس
کہ او پارینس، ۱۷

۱۸ رآہ خلق ٹی ہوئنگ او ماتم نا توار بریک۔
راخیل، کہ او یعقوب نا لمہ اسکہ، اونا اولیاداک تینا چناتے کے
ہوئنگ ٹی او۔
اوفتے تسلی بفک اتے کہ اوفتا چناک کسکونو۔ ۱۸

مھر ملک آن پدی بننگ

۱۹ ارا وخت آبادشاہ ہروڈیس کسک، خدا نا اسہ ملائیس یوسف نا تیغ ٹی بس، او

- ۲۰ اودے پارے ○ "بش مر، چنا او اونا لمے بیف او پدی تینا وطن آہنگ، اتے کہ
آرا کہ چنای کسینگ کے سوچا جس، او کسکونے۔" ○
- ۲۱ یوسف حکم نا مطابق بش مس، چنا او اونا لمے بیف، او پدی یہودیہ علاقہ غا
- ۲۲ راہی مس ○ ولے آرا وخت آیوسفے سہا تما کہ ارخلؤس تینا باوہ نا جاگہ غا یہودیہ علاقہ
نا بادشاہ جوڑ مسونے، او خولیس، اودے تیغ ٹی ہدایت تینگا۔ ہندا خاطر آن او یہودیہ
- ۲۳ علاقہ نا گنڈ آآخا، بلکہ گلیل صوبہ غاہنا ○ او تینا آرائے ناصرہ پنی آشار ٹی جوڑ کرے۔
او پغمبر اتا پیشن گوئی صبح ثابت مس کہ "خدا نا مقرر کروکا "ناصری" پاننگ" ○

یحییٰ نا تبلیغ کنگ

(مرقس ۱:۱-۸؛ لوقا ۱:۳-۱۸؛ یوحنا ۱:۱۹-۲۸)

- ۱ **۳** ہمو وخت ٹی یحییٰ یہودیہ علاقہ ناریکستان ٹی تبلیغ شروع کرے ○ او پارے
۲ "تینا گناہ تے آن ہر سینگو، اتے کہ خدا نا مقرر کروکا نا بنگ نا ویک بسونو" ○ یحییٰ
ہمو بندغ اسکہ کہ پغمبر مسیحیہ اونا باروٹ پارینس،
"کس ویرانو جاگہ سے آن توار خلیسہ پانک
"دھن کہ بادشاہ نا بنگ کے کسر نا کڈ کوڈ او مشک برابر کنگیرہ
ہندن خدا نا مقرر کروکا نا بنگ او تینے بچا بنگ کے تیار کبو" ○
- ۳ یحییٰ نا پچاک بچ نا پٹاتے آن جوڑ آنرہ۔ او تینا مخ ٹی سل نا کمر بندس تھیکہ، او
۵ تلخ او جنگلی دُشہد گنگہ ○ مخلوق یروشلم شار آن، یہودیہ صوبہ نا ایلو شار او خلقاتے
۶ آن، او آردن دریاب نا رہی نا خلقاتے آن اوڑا بسر ○ بھازنگا بندغاک مخلوق نا
مون آ تینا گناہ تے منار او یحییٰ اوفتے پاک صاف منگ نا بے شولفے ○
- ۷ آرا وخت آ یحییٰ خنا کہ بھازنگا فریسی او صدوقی فرقہ غاتا بندغاک اوڑا پاک
صاف منگ نا بے شولنگ کے بسونو، او اوفتے پارے "آسنگ نا دوشہر غاک، ٹے

۹- دیر پارے کہ تم خدا نازغان بچنگ کیرے، ارادے کہ او تمے آراہی کنگ ٹی
 اے؟ او واسیتے پایو کہ "نن ابراہیم نا اولیاد اُن۔ نراغان بچنگ کینہ۔" ولے ای
 ۱۰- تمے پاوہ کہ خلتے اُن خدا ابراہیم نا اولیاد اتے ووی کنگ یک۔ ہندا خاطر اُن تم
 نیکو کاریم کہو تاکہ سہاتے کہ تم تینا گناہ تے اُن ہر سینگا نورے، دھن کہ بندغ تفر
 تو تیار اے کہ ارادخت بیوہ تفک، اودے ماس اُن گڈے او خاطر ٹی خے، ہندن
 خدا بے ایمانگا مخلو تے نرا ایتک۔

۱۱- "ای تمے گناہ تے اُن ہر سینگ نا نشانی کے دیر اٹ پاک صاف منگ نا بے
 شولفنگ ٹی اٹ، ولے اسٹس کنے اُن پد بریک کہ او تمے اُن بھازنگا تے خدا نا
 پاکنا روح نا طاقت ایتک، او بھازنگا تے خاطر ٹی خیک۔ ای اونا نت تا مشتا برابر
 ۱۲- ہم آف۔ خدا نا مقرر کروکا ایماندار او بے ایمان تے جتا جتا یک، دھن کہ اسہ
 بزغرس برنجاتے شالی تے اُن جتا یک، برنجاتے گودام ٹی تیک او شالی تے خاطر ٹی
 ہوشک۔ او ہندن بے ایمانگا بندغا کہ ہم ہمیشہ دوزخ نا خاطر ٹی ہوشنگیرہ۔"

عیسیٰ نا بے شولنگ

(مرقس ۱: ۹-۱۱؛ لوقا ۳: ۲۱-۲۲؛ یوحنا ۱: ۲۹-۳۲)

۱۳- ہمو وخت آ عیسیٰ ہم گلیل صوبہ غان سخی غا اردن دریاب نارہی آ بے شولنگ
 ۱۴- کے بس، ولے سخی اودے پارے "خواجہ، ای نے اُن پاک صاف منگ نا بے
 شولنگے خواوہ، او نی کنے آ بسونس۔"

۱۵- ولے عیسیٰ اودے پارے "نی کنے بے شولف، تاکہ خدا نا حکماک پورہ مریر۔"
 سخی اونا بیتے منا۔

۱۶- ارا وخت آ عیسیٰ بے شولفنگا، او دیر تے اُن پیش تھا۔ ہمو وخت آ جنت اُن
 ۱۷- گوگو نا شکل اٹ خدا نا پاکنا روح نا طاقت عیسیٰ غا بس، او خدا نا گنڈ اُن توارس

بس ”دا کنا دوستگا مار اے۔ ای داڑان بھار خوش اٹ۔“

عیسیٰ نا آزمائش

(مرقس ۱: ۱۲-۱۳؛ لوقا ۴: ۱-۱۳)

۱ ب ولدا خدا نا پاکنگا زوج عیسیٰ ویرانو جاگہ سے آدرے تاکہ اوڑے ایلیس اونا
۲ آزمائشے کے۔ عیسیٰ ہموڑے چل دے اسکان بچ گتو۔ ہندا خاطر آن او بینگن او
۳ ملاس اسکہ۔ ولدا ایلیس اوڑا بس او اونا آزمائشے کنگ کے پارے ”اگہ نی خدا نا
مار اُس، دا خلتے حکم ایہے کہ اِرغ جوڑ مرید۔“

۴ ولے عیسیٰ اووے پوہ مس او اووے جواب تریسہ پارے ”تورات ٹی لکھوک
اے ”بندغاک صرف گنوی وِگراتے آزندہ افس، ولے دا ہم ضروری اے کہ خدا
نا حکماتے منیر۔“

۵ پد آ ایلیس عیسیٰ نے مقدسنگا شارہ وِوشلم ٹی بھلا عبادت خانہ نا چھت آبرزنگ
۶ جاگہ دَرے او پارے تہ ”اگہ نی خدا نا مار اُس، تینے داکان ہٹ۔“
ایلیس زبور نا دا لوزاتا معنی تے بدل کریسہ پارے ”مقدسنگا کتاب ٹی لکھوک
اے کہ ”خدا تینا ملائکاتے حکم ایہے کہ نا خیالے تخیرہ“ او دا ہم پاک کہ ”ملائکاک
نے تینا دوتے ٹی پیفیرہ او نی پئی مفیرہ۔“

۷ ولے عیسیٰ اووے پارے ”تورات ٹی لکھوک اے ”یقین تجبو، او خدائے
تینا آزمائفپو۔“

۸ ولدا ایلیس عیسیٰ نے مشے نا ٹیل آدرے او اووے پورہ دنیائے نشان تِس۔
۹ او پارے تہ ”اگہ نی کئے سجدہ کیس او کنا عبادتے کیس، ای نے دا کل گراتے
ایتیوہ۔“

۱۰ ولے عیسیٰ اووے پارے ”کئے آن فرہین، شیطان۔ تورات ٹی لکھوک اے

”صرف خدا نا عبادتے کبو، او صرف اونا حکماتے منہو۔“
 ۱۱ ولدا ایلیس عیسیٰ نے اِلا، ہنا، او ملائکاک بسر، عیسیٰ نامدے کریر۔

عیسیٰ نا گلیل صوبہ ٹی تبلیخے شروع کنگ
 (مرقس ۱:۱۴-۱۵؛ لوقا ۴:۱۴-۱۵)

۱۲ ارا وخت آ عیسیٰ نے سما تما کہ سبھی جیل ٹی شاغنگا نے، ۱۳ او ناصرہ شارے
 اِلا او گلیل صوبہ غا ہنا، او ہموڑے کفر نحوم پنی آشار ٹی جھیل نارہی آرینگا۔
 ۱۴ کفر نحوم شار زبوںون او نفتالی علاقہ غاتا نیام ٹی اسکہ۔ ۱۵ او پغمبر یسعیاہ نا دا بیت
 صبح ثابت مس کہ او پارینس،
 ۱۵ ”اے زبوںون او نفتالی علاقہ غاتا رینگو کا ک،
 کہ تم جھیل نا کسر ٹی ارے او اردن دریاب نا ایلو گنڈ آتولیرے،
 ۱۶ واڑے ایلو قوماتا بندغا ک رینگیرہ،
 ارا بندغا ک تارمہ ٹی او، او کہنگ آن خولیرہ،
 ۱۷ اوفک روشنائی سے خنیرہ، او خدا اوفتے پچائفک۔“
 ۱۸ او ہندا وخت ٹی عیسیٰ خدا نا پیغام نا تلینے شروع کرے، او پارے ”تینا گناہ تے
 آن ہر سینگیو، اتے کہ خدا نا مقرر کروکا بسونے۔“

عیسیٰ نا اولیکو چار خاصینگا شاگردا ک
 (مرقس ۱:۱۶-۲۰؛ لوقا ۵:۱-۱۱؛ یوحنا ۱:۳۵-۴۲)

۱۸ ارا وخت آ عیسیٰ گلیل جھیل نا کنارہ غا چرخ کنگ ٹی اسکہ، او ارا ایلمتے، کہ
 اوفک مچی بلو کو انرہ، اوفتے آن اسٹے نا پن شمعون، کہ او پطرس ہم پاننگاک،

۱۹ او ایلو نا پڻ اندرياس اسڪه، جھيل ٿي مڇي پلنگ ڪي جال شاننگ آخنا۔ عيسیٰ
 اوفتي توار ڪري "ڪن تو پيو، اهي ئي خوانيفيوه تاهه ٿم خدا نا پيغامے ایلو مخلوق آ
 ر سيفيرے۔"

۲۰ اوفڪ اسه وار تو مڇي پلنگه اِلار، او عيسیٰ نارند آت بسر۔
 ۲۱ او چرخ کريس هئا، او پڻ اِرا ايلمتي خنا، ڪه اوفتا پنڪ يعقوب او يوحنا انره، او
 اوفتا باوه نا پڻ زبدي اسڪه۔ اوفڪ تيئا باوه زبدي تو اوار کشتي ٿي تو لوڪ تيئا جالائے
 ۲۲ جوڙ ڪننگ ٿي انره۔ عيسیٰ اوفتي توار ڪري۔ اوفڪ اسه وار تو کشتي او باوه
 اِلار او عيسیٰ نارند آت بسر۔

عيسیٰ نا درس، تبليغ او شفا ٿينگ

(لوقا ۶: ۱۷-۱۹)

۲۳ عيسیٰ گليل صوبه ٿي چرخ کريس، عبادت خانڊا تي ٿي درس تريس، او خدا نا
 پُسڪينگا پيغام نا تيلنجي کريس هئاڪه، او ارا بندغا تي ڪي جتا جتا ڏول نا بيماريڪ انره،
 ۲۴ اوفتي شفا تريس هئاڪه۔ اونا دا پيتاڪ شام ٺڪ نا هر علائقا تي ٿي مشهور مسر۔
 بندا خاطر آن مخلوق اوڙا بيمار تي ميسر ڪه اوفتي جتا جتا ڏول نا بيماري اسڪه، بهازنگا تي
 خُل، بهازنگا تي جن او مرگي او بهازنگاڪ معزور انره۔ عيسیٰ ڪلے تا شفا تس۔
 ۲۵ اسه بهلو مخلوقس گليل صوبه غان، ڊڪنلس علائقان، ڪه دا ٿي ده شار انره، يروشلم
 شار او يهوديه صوبه نا ایلو شار او خلقا تي آن، او ارون درياب نا ایلو گنڊ آن عيسیٰ
 نا رند آت بسر۔

عِیسیٰ نا خوشی نا بیتاترے پاننگ
(لوقا ۶:۲۰-۲۳)

- ۱ ب عیسیٰ مخلوقے خنا او اسے مَشے نازی آپنا او تَوس۔ اونا شاگرداک اونا چارمہ گنڈ
- ۲ آن تَوسر، او عیسیٰ اوفتے خوانفے،
- ۳ "اے غریب او کنازی آبروسہ کروکاک، تم خوش قسمت اے،
- ۴ اَنتے کہ خدا تما حفاظتے یک۔
- ۵ اے افسوس کروکاک او ہو غوکاک، تم خوش قسمت اے،
- ۶ اَنتے کہ خدا تمے مون آ خوشی ایٹک۔
- ۷ اے ایلو فتا مون آ تینے کم عزت چاوکاک، تم خوش قسمت اے،
- ۸ اَنتے کہ خدا آرا اقراراتے کرینے، تمے بلیرہ۔
- ۹ ہمو بندگاک خوش قسمت او کہ خدا ناراستیگا کسر آپنگ ناکو شستے کیرہ۔
- ۱۰ خدا اوفتے تینا کسر آ آتیک۔
- ۱۱ ہمو بندگاک خوش قسمت او کہ اوفک ایلو فتنے آ رحم کیرہ۔
- ۱۲ خدا اوفتے آ رحم یک۔
- ۱۳ ہمو بندگاک خوش قسمت او کہ اُست نا خب اٹ خدائے یات کیرہ۔
- ۱۴ اوفک جنت ئی خدائے خنیرہ۔
- ۱۵ ہمو بندگاک خوش قسمت او کہ اوفک مخلوقے سنگتی کننگ
- ۱۶ کے راضی کیرہ۔
- ۱۷ خدا باوہ غان بار اوفتا خیال داری ئے یک۔
- ۱۸ ہمو بندگاک خوش قسمت او کہ اوفک خدا ناراستیگا کسر آپنگ
- ۱۹ کے مصیبت او تکلیف سہیرہ۔

خدا اوقتا حفاظتے کیک او اوقتا زی آ خدا نارحمتاک مریرہ۔
 ”نم ہم خوش قسمت ارے اتے کہ کنازی آ ایمان تینگ نا وجرغان مخلوق
 نمے بے عزت کیک، نمے تکلیف ایٹک او نمے ہر دُول نا کرنک ایٹک۔
 خوش بو اتے کہ وانا بدلہ نمے جنت لی ملک۔ دامصیبت او تکلیف مست نا پغمبر اتا
 زی آ ہم بسولے۔“

عیسیٰ نا بے او چراغ نا مثال تینگ

(مرقس ۵:۹، لوقا ۸:۱۶، ۱۱:۳۳، ۱۲:۳۴-۳۵)

”نم مخلوق کے فائدہ مند ارے دھن کہ بے ارغ او کتغ کے فائدہ مند اے۔
 ولے اگہ بے نا سوری کائے پین کسر آفک کہ اونا سوری پدی برے۔ وا بے مخلوق
 کے بے کار اے۔ ہندا خاطر آن اووے خیرہ، او مخلوق اووے لتاڑک۔
 ”نم کل دنیا کے چراغ آن بار ارے۔ دھن کہ اسہ شارس مشے نازی آ جوڑ
 کنکے، او ڈکنگپک۔ او اگہ کس چراغس لگے، اووے کاسہ نا کیرغ آ تچک، بلکہ
 ہموڑے تچک تہ ارارے روشنائی مرے تاکہ کل بندگک آرا لی چراغ نا روشنائی لی
 خیر، او ہندن نم مخلوق کن خدا نا پسکننگ پیغام نا باروٹ روشنائی مریرے، تاکہ
 اوفک ثنائیکی نا کاریکتے خیر، او اوفک ہم خدا نا صفتے کیر۔“

عیسیٰ نا پغمبر اتا کتاباتا پیشن گوہی تہ پورہ کنگ

(لوقا ۱۶:۱۶-۱۷)

”نم واسوچ خلیو کہ ای موسیٰ او ایلو پغمبر اتا کتاباتا بیتاے خلاص کنگ کے
 بسوٹ۔ ای اوقتا خلاص کنگ کے آخا، بلکہ وا کتاباتا پیشن گوئی تہ پورہ کنگ

- ۱۸ کے بسوٹ۔ ۱۹ یات تجبو، ہمو وخت اسکان کہ آسمان او وُغار اریہ و کتاباتا نقطہ س
او اسہ چنکو خلّس ہم مٹافنگ مَفک۔ ۱۹ او ارا بندغاک وا حکماتا اسہ حرفے مَنپسہ، او
ایلو فٹے خوانفیرہ کہ ”ثم ہم ننہ آن بار مَنپو“، کنازی آ ایمان تجوکاتا نیام ٹی وافتا
عزت کم مریک۔ ولے ارا بندغاک وا حکماتے منیرہ او ایلو فٹے خوانفیرہ کہ ”ثم ہم ننہ
آن بار وا حکماتے مَنپو“، وافتا عزت کنازی آ ایمان تجوکاتا نیام ٹی بُرز آمریک۔
۲۰ او ای ٹمے پاوہ کہ اگر ثما ایمان شرع نا معلم او فریسی فرقہ نا بندغاتا ایماناتے آن بُرز
مَنپے، ثم جنت ٹی خدا تو اوار رہینگنگ کپیرے۔“ ۲۰

عیسیٰ نا خوانفنگ کہ ”غصہ کپیو“

(مرقس ۱۱:۲۵؛ لوقا ۱۲:۵۷-۵۹)

- ۲۱ ”ٹمے سہا تمانے کہ ثما باوہ پیرہ غاتے خدا پارینس ”کسے کسپہو۔ اگر کس
۲۲ ہنزن کیک، تو جیل ٹی شاعنگک۔“ ۲۰ ولے ای ٹمے واسہ پاوہ کہ بندغ کسے آن
غصہ کپ۔ اگر او ہنزن کیک، تو دانا فیصلہ خدا کیک۔ اگر کس ایلو بندغ
کینگ یا خرابو بیت پانک، او مجلس نا مون آپیش کننگک۔ اگر کس ایلو بندغ
۲۳ ”بے وقوف“ یا ”گنوک“ پانک، او دوزخ آن خُزک اے۔ ۲۰ اگر نی قربان گاہ ٹی
خدا کے قربانی کننگ ٹی اُس، او نے یات برے کہ نی کسے نا خلاف غلطو کارِ تمس
۲۳ کریٹس، ۲۰ تینا قربانی اے قربان گاہ ٹی یلہ کُزک، اوڑا پَنک، اوڑو خوش مَرک، او
ولدا پدی مَرک او خدا کے قربانی کُزک۔
۲۵ ”اگر کس نے آ الزام تھے او قاضی نا مون آ دینے، قاضی نا پَنگ آن مست
وا جوان اے کہ نی اوڑو فیصلہ کُزک، اتنے کہ وا وخت آنے تو موقعہ اے۔
اگر نی الزام تجوکا تو کاسہ، او نے قاضی نا مون آپیش کیک، او قاضی نے پولوس
۲۶ نا دُو ٹی ایٹک، او پولوس نے جیل ٹی شاعنگک، ۲۰ او نی ہمو وخت اسکان یلہ مَفیسہ

کہ فی جرمانہ نا پائی پائی ئے آوا کُن٘س۔"○

زنا نا باروٹ خوانِڳ

۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
"نم مقدسنگا کتاباٽے ٹی خوانانورے کہ "زنا کپہو"○ ولے ای ئمے واسہ پاوہ کہ کس نیازی سے خنیک او سوچ خلیک کہ "ای دا تو ہم بستری کیوہ"، او ہم تینا است ٹی زنا کرے○ اگہ ئمے آن کسے ناراست میکو خن گناہ کیک، او دا خنے تینا کسے، پٹے، آنتے کہ دا اوڑکے جوان اے کہ او تینا جان نا اسہ غصوہ سے ضائع کے او ایلو گل جانے تینا دوزغ نا خاخر آن پچائے○ او ہندن اگہ اونا راست میکو دو آن گناہ س مریک، اووے گڈے، پٹے، آنتے کہ دا اوڑکے جوان اے کہ اونا اسہ غصوہ س ضائع مرے، او ایلو گل جان تہ دوزغ نا خاخر آن بچے○

طلاق نا باروٹ خوانِڳ

(مَٽی ۹:۱۹؛ مرقس ۱۰:۱۱-۱۲؛ لوقا ۱۶:۱۸)

۳۱
۳۲
"او نم واسہ مقدسنگا کتاباٽے آن خوانانورے کہ "اگہ کس تینا زائفہ ئے طلاق ایٹک، اووے لکھک ایٹک کہ "ای نے طلاق یسوٹ"○ ولے ای ئمے واسہ پاوہ، اگہ کس تینا زائفہ ئے طلاق ایٹک، او اووے سہا تما کہ "کنا زائفہ پچ زنا کنتے"، تو آریغ نیازی ئے زناکار جوڑکننگ نا زمروار اے، آنتے کہ اگہ نیازی پدی برام کیک، تو نیازی او اونا پسکننگا آریغ ہڑتوماک زنا کیرہ○

قَسَمِ نَا بَاروٹِ خُوانِ فَنِگ

- ۳۳ ”تُم دا ہم بَنگوانورے کہ مُست ناپنمیراک پارینو ”تینا اقرارے پرغپو، او ہمو
 ۳۳ کاریمتے کبو، ارافتا کہ تُم خُدا تو اقرارے کریںورے“۔ ولے واسے ای تُمے پاوہ، اقرار
 کَنگ کے سچ ڈول ناقسم بیفپو۔ جنت ناقسمے بیفپو، اَنتے کہ خُدا اوڑے ریننگ۔
 ۳۵ دُغار ناقسمے بیفپو، اَنتے کہ دانا مالک ہم خُدا اے۔ مُقدسنگا شار یروشلم ناقسمے بیفپو،
 ۳۶ اَنتے کہ دا ہم خُدا نا جاگ اے۔ تینا کا تُم ناقسمے بیفپو، اَنتے کہ تُم اسے موندگا پٹے
 ۳۷ پیون او پیوننگا مُون کَنگ کپیرے۔ صرف ”اُو“ یا ”آخا“ پاو۔ اگہ تُم داڑان
 بے دس پین پیتاے پارے، تو شیطان نا گنڈ آن مردور۔“

ایلو فتا معاف کَنگ نَا بَاروٹِ خُوانِ فَنِگ

(لوقا ۶: ۲۹-۳۰)

- ۳۸ ”تُم مُقدسنگا کتابا تے آن خُوانانورے کہ ”خُن نا بدلہ خُن، او دُستان نا بدلہ دُستان
 ۳۹ ارے“۔ ولے ای تُمے واسے پاوہ کہ کس تُمے آن اَسٹے تو غلطو کاریم کے، تو او اونا
 بدلہ لے ہلپ۔ اگہ کس اونا راست میکو گلگ آخلے، او ارٹ میکو گلگے مون آ کے،
 ۴۰ تاکہ اوڑا ہم خلے۔ اگہ کس داوے عدالت ٹی اسے گوس نا مُقدمے ٹی دے، دا
 ۴۱ اووے تینا گڈی لے ہم ایٹے۔ اگہ پین ٹلک نا اسے فوجی س داوے زور آٹ سامان
 ۴۲ بیفپے او پائے ”اسے میلس کن تو بَرک“، دا اوڑ تو ارامیل کائے۔ اگہ کس داڑان
 گڑاس خُوائے، اووے ایٹے، او اگہ کس داڑان وام خُوائے، اووے وام ایٹے۔“

دُشمناتے تو محبت نا باروٹ خوانِ فَنگ

(لوقا ۲۷: ۲۸-۲۹، ۳۶-۳۷)

”نم مقدسنگ کتاباے ئی وا ہم خوانا نورے کہ ”نم تینا سنگتاتے تو محبت کبو، او دشمناتے آن نفرت کبو“۔ ○ ولے ای ئمے واسر پاوہ، ذھن کہ خدا ہر توما تینا کسر آہوکاتے او شیطان نا کسر آہوکاتے کے دے او پرے راہی کیک، فرق کپک، ہندن نم تینا دشمناتے تو، آرا ئمے تکلیف ایترہ، اوفتے تو محبت کبو او اوفتے کے دعا کبو، تاکہ نم خدا نا چناتے آن بار مریرے ○ اگہ نم ہمو بندغاتے تو محبت کیرے کہ اوفک نم تو محبت کیرہ، ذھن تو محضول نچ کروکاک ہم کیرہ، گُدا خدا آتے ئمے بدلہ ایترہ؟ ○ او اگہ نم صرف تینا سنگتاتے تو سلام دعا کیرے، ذھن تو کل کیرہ، او ایلو قوم والاک ہم کیرہ، وانا چچ بدلہ اُفک ○ خدا بے عیب اے۔ ہندا خاطر آن نم ہر دُول نا گناہ تا کاریمتے ایلو، اونا چناتے آن بار نبو۔ ○

۳۳

۳۴
۳۵

۳۶

۳۷

۳۸

عیسیٰ نا خیرات نا باروٹ خوانِ فَنگ

ب ”یات تجبو، تینا نیکنگا کاریمتے مخلوق نا مون آکپبو، تاکہ اوفک ئمے آتوہ نفس۔ اگہ نم دانیکی نا کاریمتے مخلوق نا مون آکیرے، تو خدا وانا بدلہ ئے تفک ○

”آرا وخت آ ئمے آن کس غریبے خیرات ایٹک، مٹافقاتے آن بار کپ۔ اوفک خیرات ایترہ، اووے عبادت خانہ او گلی تے ئی مشہور کیرہ۔ اوفک ہندا خاطر آن ظاہر آب خیرات ایترہ، تاکہ مخلوق اوفتا صفتے کیر۔ ولے نم نیکی ئے دُگوئی اٹ کبو۔ ای ئمے یقین ایتریوہ کہ اوفتے اوفتا بدلہ رسینگانے ○ ولے آرا وخت آ ئمے آن کس غریب نا دتے کے، ہندن کے کہ چچی کو دُوئے سَمّا تپ کہ راست میکو دُو

۱

۲

۳

۲ انت کرینے، ○ او خدا وانا دانیکی ئے خنیک او دانا بدلے ایتک۔ ○

دُعا نا باروٹ خُوانفنگ

(لوقا ۱۱: ۲-۱۱)

۵ ”آرا وخت آئم دُعا کیرے، مُنافقاتے آن بار کپہو۔ اوفک مخلوقے نشان تینگ
کے عبادت خانہ او چوساتے آ دُعا کیرہ تاکہ مخلوق اوفتے خے۔ ای ئمے یقین ایتیوہ کہ
۶ اوفتے اوفتا بدلہ رسینگانے، خدا اوفتے پین عزت تَفک۔ ○ ولے آرا وخت آئم دُعا
کیرے، تینا کوٹھی تے ٹی بمبو، دروازہ غاتے تَقبو، او خداغان دُعا کبو، کہ او خنیکپک۔
او آرا نینگا کاریختے ئم دُکوئی اٹ کیرے، خدائے خبر اے، او دانا بدلے ایتک۔ ○
۷ ”آرا وخت آئم دُعا کیرے، ہمو لوزاتے استعمال کپہو آرافتا کہ معنی ئے ئم پوہ
مضیرے، دھن کہ ایلو قوم والا کیرہ۔ اوفتا خیال ٹی ”خدا ننا دُعاے قبول کیک
۸ آنتے کہ نن ہرے اسکان دُعا کنگ ٹی اُن۔“ ○ دافتے آن بار دُعا کپہو، آنتے کہ خدائے
ہمو گڑا نامست آن خبر اے، آراوے کہ ئم اوڑان خوارے۔ ○
۹ ”ئم دھن دُعا کبو،

اے باوہ، نن دُعا کینہ کہ نامقدسنگا پنے مخلوق عزت اٹ پلے۔ ○

۱۰ مخلوق نے تینا اُستاتے ٹی ننے او نا پسکسنگا کسر آبرے۔

او مخلوق نے دُغار آہندن ننے دھن کہ جنت ٹی تو لوکاک نے

منگ ٹی او۔ ○

۱۱ ننے ہر وے گینگ کے گڑا ایتے۔ ○

۱۲ آرا بندغا ک ننا خلاف کاریم کرینو، نن اوفتے معاف کرینن۔

نن نے آن خواست کینہ کہ نی ننا غلطی تے ہم معاف کرک۔ ○

۱۳ ننے آزمائش ٹی شاغیہ،

ولے نئے شیطان آن بچائے۔

۱۳ ”اگر کس ٹا خلاف غلطی کیک، او تم اودے معاف کیرے، تو خدا ٹا گناہ تے
۱۵ ہم معاف کیک۔ ولے اگر تم ایلوقتا گناہ تے معاف کیرے، تو خدا ٹا گناہ تے
معاف کپک آرافتے کہ تم کرمورے۔“

روچہ نا باروٹ خوانفنگ

۱۶ ”آرا وخت آ تم روچہ تخیرے، مونے تینا منافقاتے آن بار کپہو۔ اوفک تینے
روچہ دار ظاہر کنگ کے عکین او سست مریرہ۔ ای تمے یقین ایٹیوہ کہ اوفتے اوفتا
۱۷ بدلہ رسیدگانی، خدا اوفتے پین عزت تفک۔ آرا وخت آ تم روچہ تخیرے، مونے
۱۸ تینا سلبو، پٹاتے تینا سرند کبو، تاکہ ایلوفتے سہا تپ کہ تم روچہ تیانورے۔ صرف
خدائے سہا تھے کہ او خنگک۔ او آرا نینگا کاریجے تم ڈکوی آت کیرے، او خنیک
تہ، او دانا بدلہ تمے ایتک۔“

راستنگا دولت

(لوقا ۱۲: ۳۳-۳۴)

۱۹ ”دغار آتین کے دولت مچ کپہو آراوے کہ موژونگاک گنیرہ، زنگ لگک تہ، او دز
۲۰ بریک دزی کیک تہ۔ واژان جوان اے کہ تم دا دولت آت نیکی نا کاریم کبو، تاکہ
دانا بدلہ تمے جنت ٹی ملے۔ اوڑے موژونگاک آفس، زنگ لگک کپک، او دز دزی
۲۱ کنگ کپک۔ ٹا ہر آسٹ نا آست ہم ہموڑے لگک آراڑے اونا دولت اے۔“

عِیسیٰ نا ایمان نا روشنائی نا باروٹ مثال تینگ
(لوقا ۱۱: ۳۴-۳۶)

- ۲۲ ”ٹھا خنک چراغ نا روشنائی آن بار او۔ اگہ ٹھا ہر توما خنک ایمان نا باروٹ روشن
۲۳ مریرہ، تو ٹھا اُستاتے ٹی ایمان نا پیتاک تو لیرہ۔ ۰ ولے اگہ ٹھا خنک ایمان نا باروٹ
کور مریرہ، تو ایمان نا پیتاک ٹھا اُستاتے ٹی مفسر۔ او ہندن اگہ ٹم انکار کیرے، تو
ٹم تارمہ ٹی مریرے، او دا تارمہ سختو تارمہ س اے۔“ ۰

مخلوق اسہ وار تو خُدا او دولت تو محبت کنگ کپک
(لوقا ۱۶: ۱۳؛ لوقا ۱۲: ۲۲-۳۱)

- ۲۳ ”ہر بندرغ نا اِرا مالک منگ کپسہ۔ او اسیٹ تو محبت او ایلو تو نفرت کے،
اسیٹ تو ایماندار مرے او ایلو تو بے ایمان مرے۔ ٹم اسہ وار تو خُدا او دولت تو
محبت کنگ کپیرے۔ ۰
- ۲۵ ”ہندا خاطر آن ای ٹمے پاوہ، تینا زندہ منگ کے گُنوئی دُگڑا او بینگ کے بچ
۲۶ نا باروٹ پریشان مَقبُو، اتے کہ دا زندگی نا معنی افک کہ گن او بین۔ ۰ ٹم بالی آ
چُکاتے آ ہربو۔ اوفک بچ دَسپسہ، اوفتے تو فصلاتے فچ کنگ کے گووام ہم افک،
۲۷ ولے خُدا اوفتا خیالے تچک۔ ٹھا قدر چُکاتے آن بھاز زیاست اے۔ ۰ کس فکر آت
تینا زندے زیاست کنگ کپک۔ ۰
- ۲۸ ”ٹم پچاتا باروٹ اتے پریشان اُرے؟ ٹم گواڑخ نا پھلاتے ہربو، اوفک ہر
۲۹ ترک کیرہ؟ اوفک کاریم کپسہ ولے ددیرہ۔ ۰ ولے ای ٹمے پاوہ کہ بادشاہ سلیمان تینا
۳۰ دولت او پچاتے ٹی دھن زیبا خنک گشتویک دھن کہ دا اسہ پھل اے۔ ۰ خُدا دا پھلاتے

۳۱ وَدَفِكَ، وَلَے دافك منہ دے آن پد باربرہ او زو خلاص مریرہ۔ وَلَے ثما زندگی وا
 ۳۲ پھلاتے آن بھاز زیاست اے۔ خُدا اُنھے کُنگ او بینگ کے ایٹک۔ ۰ ہندا خاطر
 ۳۳ آن اُنم تینا کُنگ او بینگ کے پریشان مَقبُو۔ ۰ وَلَے کُنگ او بینگ کے ہمو
 ۳۴ بندغاک پریشان مریرہ، اَرا خُدا انا ایمان نچسہ۔ ثما خُدا اُنھے دا خبر اے کہ اُنھے اُنٹ
 ۳۵ ضرورت اے۔ ۰ اگہ اُنم خُدا نا پُسنکُنگا پیغام آ ایمان تخیرے او اونا راستگا کسر آ
 ۳۶ پُنگ نا کوشتے کیرے، تو خُدا اُنھے ثما ضرورت نا ہر گُرائے ایٹک۔ ۰ ہندا خاطر آن
 ۳۷ پگہ کے پریشان مَقبُو۔ ہر دے نا مسئلہ ہمو دے کے کافی اے۔ ۰

ایلو فتا عیباتے کشیبو

(لوقا ۶: ۳۷-۳۸، ۳۷-۳۸)

۱ ب "کَس نا عیباتے کشیبو، تاکہ خُدا ثما عیباتے دُکے، ۰ اُنٹے کہ اگہ اُنم ایلو فتا
 ۲ عیباتے کشیرے، تو خُدا ثما ہم عیباتے ظاہر کیک۔ او اگہ اُنم کَسے نازی آ اِزام
 ۳ تخیرے، تو خُدا وانا مطابق اُنھے بدلہ اے ایٹک۔ ۰ اگہ اُنم اُن اِسٹس تینا گُناہ تا
 ۴ باروٹ سوچ خلپ او پینے پائے "نی گُناہ گارے اُس"، او بے وقوفس اے۔ ۰ او
 ۵ تیٹ بند آن بار بھلو گُناہ کیک، ایلوے، کہ اونا گُناہک چنگ آن بار چنگ او، ہمر
 ۶ پانک کہ "تینا گُناہ تے اِلہ"؟ ۰ ہمو منافق، اَوّل تینا بند آن بار بھلا گُناہ تے اِلے۔
 ۷ ولدا ایلوے پانگ کیک کہ "نی تینا گُناہ تے اِلہ"۔ ۰

۸ "خُدا نا پُسنکُنگا پیغامے کل بندغا تے آ سر کبو، وَلَے اگہ کَس اِنکار کے، تو اُنم
 ۹ پریشان مَقبُو، اُنٹے کہ اِنکار کروکاک کُچک او ہوکاتے آن بار او۔ کُچکاک اُنم آپدی
 ۱۰ حملہ کیرہ او ہوکاک ثما قیمتی آ گُرائے، ذہن کہ خوار اے، نت تا کیرغ آن لتا برہ۔ ۰

خُداغان مدت او ایلو گِڑاتے خُوابو، او نُمے ایتک
(لوقا ۱۱: ۹-۱۳)

- ۸ "آرا گِڑاتے نُم خُداغان خُوارے، اوفک نُمے رَسینگیرہ۔ او آرا بندرغ خُداغان
مدت خُوابک، اووے مدت رَسینلک۔ او ہندن آرا بندرغ آرا گِڑائے خُوابک، اووے
رَسینلک، او ہر بندرغ کہ خُداغان مدت خُوابک، اووے مدت رَسینلک۔
۹ "نُمے آن آرا باوہ اے کہ اونا مار اِرغ خُوائے، اووے خل ایتک؟ یا اگہ او
۱۱ مچی خُوائے، اونا باوہ اووے دوشے ایتک؟ نُم گناہ گار اُرے، ولے تینا
چناتے جِوانو گِڑائے ایتیرے۔ او ہندن ہم نُم باوہ خُدا، کہ او بے عیب اے، اگہ
کس اوژان گِڑاس خُوائے، او ایتک تہ۔
۱۲ "آرا پیناک کہ موسیٰ او ایلو پغمبر اتا کتاباتے ٹی لکھوک او، دافتا معنی دھن
اے۔ ایلو بندغاتا مدتے ہندن کبو دھن کہ نُم خوش اے کہ اوفک نُم کے کیر۔"

خُدا او شیطان نا کسراک
(لوقا ۱۳: ۲۴)

- ۱۳ "خُدا نا کسر آہمبو۔ وا کسر جنت آ کالک۔ جنت آہنگ نا کسر بھاز تنگ او
سخت اے، او مچ مخلوق وا کسر آ کارہ۔ ولے شیطان نا کسر دوزخ آ کالک۔ واژا
بندرغ آسانی ٹی ہنگ کیک، او بھازنگا بندرغاک ہندا آسانگا کسر آ کارہ۔"

عیسیٰ نا دروغ نا پغمبر اتا باروٹ خبردار کنگ
(لوقا ۶: ۲۳-۲۴)

۱۵ ”دروغ نا پغمبر اتا خلاف مچ بڻو۔ اوفک پیشن میل آن بار او، او تہہ ٹی
۱۶ خرمنان بار او۔ ۰ تم اوفتے اوفتا عمل آن چارے۔ تم پتی آ کاشاتے آن انگور
۱۷ بیفنگ کپیرے، او کاشاتے آن انجیر ہم بیفنگ کپیرے۔ ۰ اسے جوانو درختس جوان
۱۸ بیوہ اینک، ولے اسے مرض بیفکو درختس خرابو بیوہ اینک۔ ۰ اسے جوانو درختسے ٹی
۱۹ خرابو بیوہ لینگ کپک، او اسے مرض بیفکو درختسے ٹی جوانو بیوہ لینگ کپک۔ ۰ آرا
۲۰ درخت جوانو بیوہ تفک، او گڈنگے او خاخر ٹی خسلے۔ ۰ داڑان بار ولدا تم دروغ نا
پغمبر اتے چارے کہ اوفتا عলাک انت او۔ ۰

عیسیٰ نا پاننگ کہ دیر جنت ٹی خدا تو تولیک
(لوقا ۱۳: ۲۵-۲۶)

۲۱ ”آرا بندرگ کنا باوہ خدا نا خوش نا مطابق کاریم کیک، او جنت ٹی خدا تو اوار
۲۲ ریمینگ کیک۔ ولے آرا بندرگ است نا خوب آٹ کنے ”خواجه“ پاپک، او جنت ٹی
خدا تو اوار ریمینگ کپک۔ ۰ آرا وخت آ قیامت نا دے بریک، دھنگا بندرگاک
کنے پارہ ”خواجه، نن نا پن آٹ خدا نا پیغام نا تلخے کرین، او نا پن آٹ بھازنگا
۲۳ معجزہ غاتے نشان تین، او بھازنگاتے آن جئاتے کشان۔ ۰ ولدا ای اوفتے پاوہ
”ای ٹے درست کپہ۔ تم بے ایمان آرے، کنے آن مر بڻو۔ ۰“

عیسیٰ نا ایماندار او بے ایمان کے اُرا نا مثال تینگ
(لوقا ۶: ۲۷-۲۹)

- ۲۳ ”بندا خاطر آن ارا بندرگ کنا پیتاے پَنک او اوفتے مَنک، او اسه عقل مندنگ
۲۵ بندرگ آن بار اے، کہ او تینا اُرائے بئے نازی آتفک-○ پر کے، سیلاب برے،
۲۶ طوفان برے، ولے وا اُرا تَمپک، آتقے کہ وا اسه بئے نازی آجوڑ کنگانے-○ ولے
ارا بندرگ کنا پیتاے پَنک او اوفتے مَنک، او ہمو بے وفونگا بندرگ آن بار اے، کہ
۲۷ او تینا اُرائے ریکے نازی آجوڑ کیک-○ اگہ پر کے یا سیلاب برے یا طوفان برے،
تو وا اُرا تیک، ٹگر ٹگر مرک-○“

عیسیٰ نا خواندنگ نا طریقہ
(مرقس ۱: ۲۲؛ لوقا ۴: ۳۲)

- ۲۸ ارا وخت آتسی دا پیتاے خلاص کرے مخلوق اونا خواندنگ نا طریقہ غا، بھار
۲۹ حیران اسکہ،○ آتقے کہ او شرع نا معلماے آن بھار جتا، بھار طاقت آت، ورس
تس-○

عیسیٰ نا بندغسے نا گر نا بیماری ئے خلاص کنگ
(مرقس ۱: ۲۵-۲۵؛ لوقا ۵: ۱۲-۱۶)

- ۱ ب ارا وخت آتسی مش آن شیف وڑنگا، اسه بھلو مخلوقس اونا رند آت
۲ بس-○ ولدا اسه بندغس، کہ اووے گر نا بیماری اسکہ، عیسیٰ غا بس، اونا مون آ

گوڑ خلک، او عیسیٰ نے پارے ”خواجه، اگر نا خوش اے، تو نی کنے جوڑ او پاک صاف کنگ کیسے۔“

عیسیٰ تینا ڈوئے اونا زی آتجا، اووے پارے ”کنا خوش اے کہ نی پاک صاف مہ۔“

اسہ وار تو گر نا بیماری خلاص مس۔ ○ ولدا عیسیٰ اووے پارے ”دایت نا باروٹ کسے پاپیس، ولے سیدھا عبادت خانہ غابنگ، او تینے یہودی تا امانے نشان ایٹے تاکہ امام پائے کہ ”نی جوڑ مسوئس“، او ہندن قربانی ایٹے ذہن کہ موسیٰ تورات ٹی حکم تسونے۔ واکان پد کھٹے سمانک کہ نی پاک صاف مسوئس۔“ ○

عیسیٰ نا رومیئو افسر نا مرے جوڑ کنگ
(لوقا: ۱۰-۱۱)

۵ آرا وخت آ عیسیٰ کفر نحوم شاری رسینگا، اوڑے اسہ روئیو فوج نا افسرس اوڑتون
۶ بلا، او اوڑان مدت خوائیس۔ ○ او پارے ”خواجه، کنا مے آرا ٹی کٹ آتموک اے،
بیمار اے، وانگ اینگ پنگ کپک، اووے سخت خل تینگ ٹی اے۔“ ○
۷ عیسیٰ پارے ”ای نے تو بریوہ، او اووے جوڑ کیوہ۔“ ○

۸ افسر پارے ”نہ، خواجه۔ ای وانہ لائخ آفٹ کہ نی کنا آراغا بریس۔ نی ہندا کا حکم
۹ ایٹے، کنا مے جوڑ مریک، ○ اتنے کہ کنے آن بڑز آ افسراک آریر، او کنے آن شیف
سپایک آریر۔ ای اوفتے آن اسٹے پاوہ ”بن“، او کایک۔ ای ایلوئے پاوہ ”برک“،
او بریک۔ ای تینا مے ئے پاوہ ”واکاریے کرک“، او یک تہ۔ او ای چاوہ کہ اگر نی
بیماری ئے پنگ نا حکمے ایٹیس، او کایک۔“ ○

۱۰ آرا وخت آ عیسیٰ اونا پیتاے بنگ، او حیران مس، او تینا رند آٹ بروکا مخلوقے
۱۱ پارے ”ای ٹے پاوہ، ای واکان مست وھنو ایمان یہودی تے ٹی خنتٹ۔“ ○ ای

۱۲ اُنھے پاوہ کہ دنیا نا چارمہ گنڈ آن بندغاگ بریرہ او اوفک بنا باوہ پیرہ ابراہیم، اسحاق
او یعقوب تو اوار جنت ٹی تُولیرہ۔ ۱۳ ولے بمو بندغاگ کہ سوچ کیرہ ”نن خدا نا خاصو
بندغ اُن“، ووزغ ٹی خستگیرہ۔ اوڑے اوفک چیاٹ ظیرہ او افسوس کیرہ۔ ۱۴
ولدا عیسیٰ رَوِیو افسرے پارے ”تینا اراغا بنگ۔ نا مے جوڑ مرپک، اتنے کہ
نی کنے آ یقین تجاؤس۔“
او بمو وخت آ افسر نا مے جوڑ مس۔ ۱۵

عیسیٰ نا بھازنگا بندغاتے جوڑ کنگ

(مرقس ۱: ۲۹-۳۳؛ لوقا ۴: ۳۸-۴۱)

۱۳ عیسیٰ پطرس نا اراغا بنا، اوڑے او پطرس نا بلغوڑے بیمار اِل ٹی کت آ
۱۵ تموک خنا۔ ۱۶ عیسیٰ اونا دُوئے دُو ٹی بَلک، اونا اِل اسہ وار تو پیش تما او نیازی
اوتا خرتے کنگ آ لگا۔
۱۷ ارا وخت آشام مس، بھازنگا بندغاگ اَتنگار کہ اوفتے جن امکہ۔ عیسیٰ جِناتے
۱۸ حکم تِس، اوفک پیش تمار۔ او ارا بندغاگ بیمار اُترہ، اوفتے بم جوڑ کرے۔ ۱۹ وا
معجزہ غاتے آن پغمبر یسعیہ نا دا بیت صبح ثابت مس کہ او پاريسس ”اونے تینٹ
وڑ وڑ نا بیماری تے آن خلاص کیک۔“

بندغاتا عیسیٰ اُتے پاننگ کہ ”نن نے تو برینہ“، ولے بتویر

(لوقا ۹: ۵۷-۶۲)

۱۸ ارا وخت آ عیسیٰ تینا ربی آ بھلو نچی س خنا، عیسیٰ تینا شاگردا تے حکم تِس کہ
”جھیل نا ایلو گنڈ آ بنگ کے تیار ہو۔“

۱۹ اسے شرع نا معلمس عیسیٰ غا بس اووے پارے "خواجه، نی آرائگ کے کاسر، ای نے تو ینگ کے تیار اٹ۔" ○

۲۰ عیسیٰ اووے پارے "شو کاک تینا کوڑا لے ریبنگیر، او چکاک تینا کوڑا لے ریبنگیر، ولے نی کن تو ینگ کے تیار آفیس آتے کہ کنے، آوم نا اولیاوے، ریبنگنگ کے بچ جاگہ آفک۔" ○

۲۱ اسے بین بند غس کہ او عیسیٰ نا شاگرواں اسکے، عیسیٰ تو بہانہ کریسہ پارے "خواجه، کنے اجازت آیتے، کنا باوہ کینگ آن خوک اے۔ آرا وخت آ او کبیک، ای اووے وخن کیوہ، پدی بروہ۔" ○

۲۲ ولے عیسیٰ اووے پوہ مس، پارے "نی کن تو برک، آتے کہ آرا بند غاک خدا نا کسر آٹ آفس، او فک کبواکے آن بار او۔ وا کبواک بند غا لے الہ کہ بے ایماناک وخن کیر تا۔" ○

عیسیٰ نا طوفانے سلنگ نا حکم یننگ

(مرقس ۴:۳۵-۴۱؛ لوقا ۸:۲۲-۲۵)

۲۳ عیسیٰ اسے کشتی سے ٹی سوار مس، اونا شاگرواک اوڑ تو اوار آئرہ۔ ○ اسے وار تو اسے تیزو طوفانس بس، او کشتی وینگنگ آ بس۔ ولے عیسیٰ بہو وخت آ خاچوک اسکے۔ ○ شاگرواک اوڑا بنار، اووے بش کرے، او پارے تہ "خواجه، نن وینگنگ آ بسوئن، ننے بچائف۔" ○

۲۶ عیسیٰ اوفتے پارے "ثم آتے خولیسرے؟ ثما ایمان کمزور اے۔" ولدا او بش مس، طوفانے سلنگ نا غلمے تیس، او طوفان سلیس۔ ○

۲۷ کشتی ٹی سوار گل بند غاک حیران آئرہ۔ او فک پارے "وا بمر و بند غس اے کہ وانا غلامک ویر او طوفان آ ہم چلینگیر؟" ○

عیسیٰ نا اِرا بندغاتے آن جناتے کَشَنگ

(مرقس ۱:۵-۲۰؛ لوقا ۲۶:۸-۳۹)

۲۸ اِرا وخت آ عیسیٰ جھیل نا ایلو کنارہ نا گراستین پنی آ علاقہ غا رسینگا، او اِرا بندغ
تو ملا کہ اوفک غار دُولو قبرستان آن پیش تمار۔ وا بندغاتے ئی چناک اُترہ۔ مخلوق
۲۹ اوفتے آن خولیسک، او خولیس آن کس وا کسر اٹ بستویک۔ اِرا وخت آ اوفک
عیسیٰ ئے خنار، چناک اسہ وار تو بندغاتا ذریعہ اٹ چنانٹ خلک، او پاریر "اے خُدا
نا مار، نی نئے آن انت خواسہ؟ نی نئے یزاتینگ کے بسوئس؟ ولے قیامت نا دے
وا سکان بَنتے۔"

۳۰ واکان خُزک اسہ بُوکاتا ٹولی س بے کُنگ ئی اُسک۔ بندا خاطر آن چناک
عیسیٰ ئے منت کریمہ پاریر "اگہ نی نئے وا بندغاتے آن کشیمہ، نئے اجازت ایته
کہ نن وا بُوکاتا تبہ ئی کان۔"
۳۲ عیسیٰ اوفتے پارے "بیمبو۔"

اوفک بندغاتے یلہ کریمہ او بُوکاتا تبہ ئی پَنار۔ بُوکاتا ٹولی مَش آن جھیل نا
گنڈ آزا او دیر ئی تینے پُئیر او دُینگار۔

۳۳ بُوکاتا شواناک وا گڑائے خنار۔ اوفک نزار او شار آ پَنار۔ اوڑے اوفک بندغاتا
۳۳ او چناتا گل قصے مخلوق تو کریمہ۔ بندا خاطر آن شار نا بھازنگا بندگا عیسیٰ
تو یلنگ کے پَنار۔ اِرا وخت آ اوفک عیسیٰ تو یلار، اوفک اوڑے منت کریمہ کہ
"ننا علاقہ ئے یلہ کر۔"

عیسیٰ نا اسہ معزورو بندغسے جوڑ کنگ
(مرقس ۱۰:۲-۱۲؛ لوقا ۱۰:۵-۲۶)

۱ **ب** عیسیٰ کشتی ٹی سوار مس او پدی جھیل نا ایلو کنارہ غا تینا شار کفر نحوم آ
۲ بنا۔ اوڑے گرداس بندغ اسہ معزورو بندغے کٹ آ میسر۔ آرا وخت آ عیسیٰ او فتا
ایمانے خنا، او معزورنگا بندغے پارے "کنا سنگت، ہمت کڑک، نا گنابک معاف
مسر۔"

۳ گرداس شرع نا معلماک تین پہ تین تو پارے "وا بندغ کفر پاننگ ٹی اے۔"
۴ عیسیٰ او فتا سوچاتے پوہ مس او او فتے پارے "نم آتے شیطانی و بیست سوچ
۵ کنگ ٹی ارے؟" وا پاننگ بھاز آسان اے کہ "نا گنابک معاف مسر"، ولے
۶ بیسارنگا بندغے وا پاننگ "بش مہ او بن" بھاز گین اے۔ او ای ٹھے آ ثابت کیوہ
کہ ای، آدم نا اولیاد، بندغاتا گناہ تے معاف کنگ کیوہ۔"

بندا خاطر آن او معزورنگا بندغے پارے "بش مہ، تینا کتے برف، اراغا بن۔"
بندغ بش مس، او اراغا بنا۔ او آرا وخت آ بندغاک وا معجزہ خنار، اوفک
خولیسر، او خدائے صفت کریر کہ او بندغے دھنو طاقس تسونے۔

متی نا عیسیٰ نا شاگرد جوڑ مننگ
(مرقس ۱۳:۲-۱۴؛ لوقا ۲۰:۵-۳۲)

۹ عیسیٰ دا جاگہ غان راہی مس، کسر آ چرخ کنگ نا وخت آ او اسہ محضول چ
کرو کو بندغے یعنی کتے خنا۔ ای تینا دفتر ٹی تولوک آسٹ۔ عیسیٰ کتے پارے "بر، کنا
شاگرد مہ۔" ای بش مسٹ او اونا رند آٹ بناٹ او اونا شاگرد جوڑ مسٹ۔

- ۱۰ ای عیسیٰ نادعوئے کریٹ، او تینا ایلو محضول مچ کروکا سنگتاتے او ایلو بندغاتے
- ۱۱ ہم بئنگاٹ۔ واک ہم عیسیٰ او اونا شاگرداتے تو اوار ایرغ گنگر۔ ○ گراس فریسی فرقہ نابندغاک دا گرائے خنار او عیسیٰ نا شاگرداتے آن ہر یغیر "نما رہنما اتے دھننگا گناہ گارنگا بندغاتے تو گنیک؟" ○
- ۱۲ عیسیٰ اوفتا دا پیتاتے بنگ او پارے "ہمو بندغاک کہ بیمار آفس، اوفتے حکیم
- ۱۳ نا ضرورت افک۔ ولے آرا بیمار او، اوفتے حکیم نا ضرورت اے۔ ○ ہمو، مقدسدا کتاب آن خوانبو کہ دا لوزاتا انت معنی اے "قربانی تنگ آن زیاست بیت داد اے کہ بندغ بندغ آرحم کے۔" ای خدا نا کسر آبروکا بندغاتے کے بٹٹ، ولے گناہ گارنگا بندغاتے خدا نا کسر آاتنگ کے بسوٹ۔" ○

عیسیٰ نا مخلوقے روجہ نا باروٹ پاننگ

(مرقس ۲: ۱۸-۲۲؛ لوقا ۵: ۲۳-۲۹)

- ۱۳ ولدا گراس "یحییٰ نا شاگرداک عیسیٰ غا بسر او ہر یغیر "خواجہ، نن او فریسی فرقہ نا بندغاک اکثر روچہ تھینہ۔ ولے نا شاگرداک اصل روچہ تھینہ۔ اتے؟" ○
- ۱۵ عیسیٰ اوفتے پارے "نما خیال ٹی برامے ٹی بادشاہ نا موجودگی ٹی مہانک ایرغ گمبس؟ نہ۔ اوفک گنیرہ، ولے ہمو دے بریک کہ بادشاہے دشمناک بلیرہ، دیرہ تہ۔ داکن پد کنا شاگرداک کنا غم ٹی روچہ تھیرہ۔"
- دا مثال ٹی عیسیٰ پاننگ ٹی اسکہ کہ "ای بادشاہ غان باراٹ۔" ○
- ۱۶ عیسیٰ اوفتے پین مثال تیرسے پارے "کس متنگنگا کوٹ آپسنگنگا پیچ نا اگزی خلپک۔ او اگہ ہندن کیک، تو سلنگ نا وخت آ اگزی والا جاگہ بتر ارنلک۔ ○
- ۱۷ او کس ہم پسنگنگا انگور نا جوے متنگنگا ایزک ٹی تچک۔ او اگہ ہندن کیک، تو پسنگنگا انگور نا جوس واک او متنگنگا ایزک کے آرک، انگور نا کل جوسک شولنگیرہ او

لیزک بے کار مریک۔ بند ا خاطر آن پُسکَنگ اَنگور نا جوس پُسکَنگ لیزک ٹی تَحَنگ
 تاکہ بڑتوماتا سُخان مَف۔
 عیسیٰ نا پاننگ نامقصد وا اَسک کہ ”مُکَنگ وین او کنا پُسکَنگ پیغام جتا او۔“

عیسیٰ نا نیازی تے جوڑ کنگ او
 کہو کا مسرے پدی زندہ کنگ
 (مرقس ۵: ۲۱-۲۳؛ لوقا ۸: ۴۰-۵۶)

۱۸ ارا وخت آ عیسیٰ دا بیتاے کنگ ٹی اَسک، اسے یہودی افسر بس، عیسیٰ نا
 مون آ گوڑ خلک، اوڑے پارے ”خواجه، کنا مسر واسے سکونے۔ بر، تینا دُوئے اونا
 زی آ تَج، تاکہ او پدی زندہ مرے۔“
 ۱۹ عیسیٰ بَش مس، اوڑ تو راہی مس، عیسیٰ نا شاگرداک اوڑ تو اوار اَنرہ۔
 ۲۰ اسے نیازی س اَسک، کہ دوانزہ سال آن اونا پڈ نا وِتر سِلتویک۔ او اُسٹ ٹی سوچ
 کرے ”اگہ ای دانا کوٹے بم دُو خلیو، تو ای جوڑ مریوہ۔“ او عیسیٰ نا پد آ بس،
 اونا کوٹے دُو خلک۔
 ۲۲ عیسیٰ تینا مونے بڑسا، اوڑا بُرا، او پارے تہ ”کنا لیز، بمت کَرک، نا ایمان
 نے جوڑ کرینے۔“

او بمو وخت آ نیازی جوڑ مس۔
 ۲۳ ولد ا عیسیٰ یہودی افسر نا اراغا بِنّا۔ اوڑے او ماتم کروکا او موو بلوکاتے خنا۔
 ۲۴ عیسیٰ اوفتے پارے ”کل ثما پیش تمبو۔ چنکا مسر کستے، بلکہ او خاچنگ ٹی اے۔“
 ۲۵ دا بند غاک عیسیٰ غا مسخرہ خلک۔ وے ارا وخت آ مخلوق بِنّا، عیسیٰ مسر نا کمرہ
 ٹی بِنّا، اونا دُوئے بلک۔ مسر بَش مس۔
 ۲۶ عیسیٰ نا دا معجزہ علاقہ ٹی مشہور مس۔

عیسیٰ نا اِرا کور اتے خنی کنگ

- ۲۷ عیسیٰ راہی مس او کسر ٹی پنگ ٹی اُسک۔ اِرا کور اتے سہا تما کہ عیسیٰ پنگ ٹی اے۔ اوفک اونا رتد اٹ بنار، او چیانٹ خلیسہ پاریر ”داؤد نا اولیاد، نئے آ رحم کر“۔
- ۲۸ اِرا وخت آ عیسیٰ اِرا نا تہہ ٹی ہنا، ہر توما کورک ہم تہہ ٹی ہسر۔ عیسیٰ اوفتے آن بریفے ”تھا یقین اے کہ اسی تھے خنی کنگ کیوہ؟“
- اوفک جواب ہسر ”آؤ، خواجہ۔“
- ۲۹ ولدا عیسیٰ تینا دوتے اوفتا خنتے آ تِجا او پارے ”ثم کنا زی آ ایمان تجارے کہ خنی منگ کیرے۔ خنی ہو۔“
- ۳۰ او ہمو وخت آ اوفک خنی مسر۔ عیسیٰ اوفتے حکم تِس کہ ”دا بیت نا باروٹ کسے پاپیرے۔“
- ۳۱ ولے اوفک پیش تمار او عیسیٰ نا معجزہ دے دا علاقہ ٹی مشہور کیر۔

عیسیٰ نا گنگنگا بندغے جوڑ کنگ

- ۳۲ اِرا وخت آ کورک پیش تمنگ ٹی اُسرہ، گراس بندغ اسہ بندغے عیسیٰ غامیسر کہ او ٹی جن اُسک، او بیت کنگ کتویک۔
- ۳۳ اِرا وخت آ عیسیٰ اونا جِنے کشا، بندغ بیت کنگ آ لگا۔ ہموڑے موجود گل بندغاک حیران مسر۔ اوفک تین پہ تین تو پاریر ”دا اولیکو وار اے کہ بہتودی تا نیام ٹی دھینگا بیتاک منگ ٹی او۔“
- ۳۴ ولے گراس فریسی فرقہ نا بندغاک پاریر ”جنا تا سردار داوے طاقت تسونے کہ دا جنتے کسے۔“

عیسیٰ نا بندغاترے کے افسوس کنگ

- ۳۵ عیسیٰ شار او خلقاتے ٹی چرخ کریسہ ہناکہ۔ او عبات خانہ غاتے ٹی درس تریسہ
او خدا نا پسکینگ پیغام نا تلینے کریسہ ہناکہ۔ او مخلوقے وڑ وڑ نا بیماری تے آن شفا
۳۶ تریسہ ہناکہ۔ ○ آرا وخت آ عیسیٰ تینا ربی آ بھلو فچی سے خنا، اونا خنک اوفتے کے
خرینک آن پور مسر، اتے کہ واک پریشان او بے مدت گار آنرہ، ذہن کہ میٹک
بے شوان مریر۔ ○
۳۷ ولدا عیسیٰ تینا شاگردا تے مثال تریسہ پارے "اسہ بھلو فصلس اے، ولے واقے
۳۸ لاب کرواک مچٹ او۔ ○ بندا خاطر آن نم خداغان دعا کبو کہ او پین بندغاتے راہی
کے، کہ تنن وا بھلا فصلے لاب کین۔" ○

عیسیٰ نا دوانزده خاصنگ شاگرداک

(مرقس ۳: ۱۳-۱۹؛ لوقا ۶: ۱۲-۱۶)

- ۱ **ب** عیسیٰ تینا دوانزده خاصنگ شاگردا تے اوار توار کرے، او اوفتے طاقت تس کہ
اوفک چناتے کشنگ کیر، او ہر ڈول نا بیماری تے آن مخلوقے شفا تینگ کیر۔ ○
۲ اوفتا پنک ذہن آنرہ، اولیکو شاگرداک شمعون، کہ او پطرس ہم پاننگاک، اونا ایلم
۳ اندریاس، زبدي نا ارا مار یعقوب او یوحنا، ○ فلپس او برتلمائی، توما او امی، کہ ای
۴ محصول مچ کروکوس آسنہ، حلفی نا مار یعقوب، تیری، ○ شمعون آرا کہ انقلابی ہم
پاننگاک، او یہنوداہ اسکروتی کہ او پد آ غدار جوڑ مس۔ ○

عیسیٰ نا تینا دوانزده خاصینگا شاگرداته تبلیخ کے مون تینگ
(مرقس ۶: ۷-۱۳؛ لوقا ۹: ۱-۶)

۵ عیسیٰ وا خاصینگا شاگرداته واپتاتے پارے او رابی کرے "ایلو قوماتا بندغاتا
۶ علاقہ او ساماری قوم نا خلقاتے آبمپیرے، ولے بمو یہودی تارالتے آکارے کہ
۷ اوفک تینا مزبے گیرام کرینو۔ اوفک گوبنگوکا میٹے آن بار او۔ اوفتے پابو "خدا
۸ نا مقرر کروکا نا بینگ نا ویک بسونو۔" بیمارالتے جوڑ کبو، مروہ تے پدی زندہ کبو،
۹ جنتاے کشبو، او ارافتے کہ گرنا بیماری اے، اوفتے جوڑ او پاک صاف کبو۔ ای ٹھے
۱۰ وا کاریمتے کننگ نا طاقے تسٹ، او سچ پیسے بلسٹوٹ۔ بندا خاطر آن واسہ بمبو او وا
۱۱ کاریمتے مخلوق کے مفت ٹی کبو۔ تین کے بر وول نا خیمسن او چاندی تے میفپو۔
۱۲ تینا سفر ٹی کشکول، او بدل شووو پچ او چوٹ او لٹ میفپو، اتے کہ کاریتم کروکاتے
۱۳ ضرورت نا بر گڑا یلک۔

۱۱ "آرا وخت آٹم خلق یا شار آر سینگیرے، بندزنو بند غس نربو آرا کہ ٹھے تینا آرا
۱۲ ٹی بہ خیرٹ پائے، او بمو وخت اسکان کہ و اشارے ایتورے، وانا آرا ٹی رہینگبو۔
۱۳ آرا وخت آٹم آرا سے آبنارے، بمو آرا کے خدا نا رحمتاے خوابو۔ آگہ وا آرا نا
۱۴ بندغاک ٹھے بہ خیرٹ پار، اوفتازی آ خدا نا بندا رحمتاک مریر۔ آگہ اوفک ٹھے
۱۵ بہ خیرٹ پاپس، تو خدا نا بندا رحمتاک پدی شازی آ مریر۔ آگہ کس آرا او
۱۶ شار نا بندغاک ٹھے بہ خیرٹ پاپس، او ٹما پتاتے بھمپس، وا جاگہ ئے یلہ کبو او
۱۷ تینا نت تاشتے چندبو، تاکہ ٹم کے قیامت نا وے آگواہی مریر۔ ای ٹھے یقین
۱۸ ایتبوه کہ قیامت نا وے آ وھنگا خلق یا شار نا بندغاتے سدوم او غموراه شارالتے
۱۹ آن زیاست نزا رینگ۔"

عیسیٰ نا پاننگ کہ ”کنا زی آویل
بریک، تو نما زی آ بم ویل بریک“
(مرقس ۱۳: ۹-۱۳؛ لوقا ۱۲: ۲۱-۱۹)

- ۱۶ ”ہمبو، ای تھے بے ایمانائے آراہی کنگ ٹی اٹ، دھن کہ سورے خرمن غاتا
نیام ٹی یلہ کیر۔ اوفک تھے آجنگی آسوارائے آن بار حملہ کیرہ۔ تُم جنگ کپتو، ولے
۱۷ تینے بچا لنبو، او ڈولپتو۔ خیال تجبو، آتے کہ گڑاس بندغ تھے بلیرہ او عدالت ٹی
۱۸ دیرہ۔ وافک تھے عبادت خانہ غاتے ٹی کورڈا خلیہ۔ او تُم کنا خاطر آن حاکم او بادشاہ تا
مون آ پیش کنگیرے، تاکہ تُم اوفتے او ایلو قوماتا بندغائے خدا نا پسکینگ پیغام نا
۱۹ باروٹ پارے۔ آرا وخت آ اوفک تھے پیش کیرہ، پریشان مضبو کہ ”نن دافتے انت
۲۰ پان؟“۔ وا وخت آ تُم تیٹ ہیٹ کیرے۔ ولے آرا پیتائے تُم کیرے، اوفک
شاپیناک مفرور، آتے کہ واپیتائے خدا نا پاکنگا روح شاد ذریعہ اٹ کروے۔
۲۱ ”گڑاس بندغ تینا ایلیمتے کسینگ کے ایتیرہ، او گڑاس لُم باوہ غاک تینا چُنا تے
کسینگ کے ایتیرہ۔ گڑاس چُناک تینا لُم باوہ غاتا خلاف مریرہ او اوفتے کسینگ کے
۲۲ ایتیرہ۔ واپیتائے تو اوار مخلوق کنا وجہ غان تھے آن نفرت کیک، ولے آرا بندغ
۲۳ ایمان آن بڑسینگلک، او نجات حاصل کیک۔ اگہ اوفک تھے اسہ شار ٹی تکلیف
ایتیرہ، نربو، ایلو شار آ ہمبو۔ ای تھے پاوہ، تُم تینا تبلیغ نا کاریجے بہبودی تا شارائے
ٹی ہمو وخت اسکان کیرے، کہ ای، آدم نا آولیاو، پدی بتٹ۔
۲۴ ”کس شاکرو تینا اُستاد آن زیاست اف، او کس مے تینا مالک آن زیاست
۲۵ افک۔ شاکرو تینا اُستاد آن بار جوڑ منگ نا کوشستے کیک، او ہندن مے مالک آن
بار جوڑ منگ نا کوشستے کیک۔ اگہ کس رہٹائے ”شیطان“ پانک، تو اونا شاکرواک
ہم ”شیطان“ پانگیرہ۔“

عِیسیٰ نا پاننگ ”دُشمناتے آن خُولیپو، خُداغان خُولبو“
(لُوقا ۱۲: ۱-۷)

۲۶ ”بندغاتے آن خُولیپو۔ آرا پیتاک داسہ راز او، اوفک پاش مریدہ۔ او آرا
۲۷ پیتاتے ای تھے داسہ دُکوئی اٹ پاننگ ٹی اٹ، مون آہندا پیتاتے تُم مخلوقے
پارے۔ او آرا پیتاتے تُم داسہ تنیائی ٹی پینگ ٹی ارے، تُم ہندا پیتاتے مخلوقے اللہ
۲۸ علان پارے۔ او ہمو بندغاتے آن خُولیپو کہ صرف تھے کسینگ کیرہ، ولے روجے
کسینگ کپسہ۔ ولے خُداغان خُولبو کہ او جان او روج ہرتوماتے دوزخ ٹی ہوشنگ
۲۹ یک۔ خُدا ہر بندغ نا خیالے تیک۔ بازار ٹی تُم روپئی نا اِرا چوری بلیرے، ولے
۳۰ اسہ چوری س ہم خُدا نا حکم آن بغیر کینگ کپک۔ ہندا خاطر آن خُولیپو، اتے کہ
۳۱ خُدا نا مون آٹما اہمیت چوری تے آن بھاز بڑاے۔ او ٹما گل کاٹم ٹی آخس ہم
پٹ او، خُدا اوفتے چانک۔ او خُدا ٹما تہہ پیشنے ہم چانک۔
۳۲ ”اگ کس مخلوق نا مون آپانک کہ ”ای عیسیٰ نا شاگرد اٹ“، تو ای تینا باوہ
۳۳ خُدا نا مون آجنت ٹی پاوہ کہ ”واکنا شاگرد اے“۔ ولے آرا بندغ مخلوق نا مون
آپانک کہ ”ای عیسیٰ نا شاگرد اٹ“، تو ای تینا باوہ خُدا نا مون آجنت ٹی پاوہ
کہ ”واکنا شاگرد اٹک۔“

تینا جان نا سوچے خلیپو، عیسیٰ تو محبت کبو

(لُوقا ۵۱: ۱۲-۵۳؛ لُوقا ۱۲: ۲۶-۲۷)

۳۳ ”واسوچے خلیپو کہ ای دنیا ٹی امن کننگ کے بسوٹ۔ آخا۔ ای امن کننگ کے
۳۵ بٹٹ، ولے تھے جتا جتا کننگ کے بسوٹ۔ ای مارتے باوہ غاتا خلاف، مسرتے

۳۶ لَمَ غاتا خلاڦ، ملخوړاتا بلغوړاتا خلاڦ کنگ کے بسوټ- ۰ بند غاتا دشمناک اونا چند
 نا اراغان جوړ مریره- ۰
 ۳۷ ”آرا بندرغ کئے آن زیاست تینا لَمَ باوہے دوست تورک، او کنا شاگرد افک-
 او آرا بندرغ کئے آن زیاست تینا مار او مستے تو محبت کیک، او کنا شاگرد افک- ۰
 ۳۸ او آرا بندرغ کنا رند اټ بڼگ او کنا خاطر آن ویل نا بڼگ او کښک کے تیار مڼک،
 ۳۹ او بم کنا شاگرد افک- ۰ آرا بندرغ دا دنیا ئی صرف تینا آرام او خوشی کے کوشته
 کیک، او تینا زوے مون نا دنیا ئی عزاب ئی شایک- ولے آرا بندرغ دا دنیا ئی
 تینا اینو پگه نا آرام او خوشی نا سوچه خلپک، او مون نا دنیا ئی تینا زوے ہمیشہ نا
 زندگی او خوشی ایتک- ۰

خدا اوفترے بدله ایتک آرا اونا پیغام تروکاترے عزت ایتیره
 (مرقس ۹: ۳۱)

۳۰ ”آرا بندرغ ئمے عزت ایتک، او کئے عزت ایتک- او آرا بندرغ کئے عزت ایتک،
 ۳۱ او خدائے عزت ایتک، که او کئے رابی کرینے- ۰ او آرا بندرغ خدا نا پیغام تروکائے به
 خیرٹ پارے، خدا اووے بدله ایتک- او آرا بندرغ خدا نا راستیگا کسر آبنو کو بندغے
 بهندا خاطر آن به خیرٹ پانک که او راستیگا کسر آبنگ ئی اے، خدا اووے بم بدله
 ۳۲ ایتک- ۰ او ای ئمے یقین ایتیوه که آرا بندرغ کنا شاگردا تے کنا خاطر آن گمَس دیر
 نا ایتک، اووے بم یقیناً وانا بدله رسینگ- ۰

عیسیٰ نا یحییٰ نا باروٹ بیت کننگ
(لوقا ۱۸: ۲۳)

۱. **ب** آرا وخت آ عیسیٰ تینا دوانزده خاصنگا شاگردا تے داپیتاتا رغانینگے خلاص کرے،
او دا جاگہ غان راہی مس، او خُزک نا شار او خلقاتے ٹی مخلوقے دَرس تِس او تبلیغ
۲. کرے۔ آرا وخت آ یحییٰ نے جیل ٹی عیسیٰ نا معجزہ غاتا باروٹ معلوم مس، او تینا
۳. گِرداس شاگردا تے عیسیٰ غا راہی کرے۔ او فک عیسیٰ غان بریفیر "ننہ پا، نی خدا نا
مقرر کروکا اُس، کہ یحییٰ اونا پینگ نا باروٹ پاریکہ، یا پین کس بریک؟" ○
۴. عیسیٰ اوفتے پارے "پدی یحییٰ غا بمبو او آرا گِردا تے مُم خنارے او ینگورے،
۵. یحییٰ نے پایو۔ ○ دهن کہ مُست نا پغمبرس خدا نا مقرر کروکا نا باروٹ پاریسس

کورک خنی مریرہ

کراک بنیرہ

لنگاک چرخ کیرہ

آرافتے گرا نیساری آرے، او فک پاک صاف او جوڑ مریرہ

کبوکا ک پدی زندہ مریرہ

او غریباتے ہم خدا نا خوش خبری تینگ ○

۶. "آرا بندغا ک کنازی آشک تجنہس، ایمان تخیرہ، او فک بھار خوش قسمت

او۔" ○

۷. آرا وخت آ یحییٰ نا شاگردا ک پدی بنار، عیسیٰ اونا باروٹ مخلوق تو بیت کریسہ
پارے "آرا وخت آ مُم ویرانا جاگہ غاتے آ یحییٰ نے پینگ کے بنارے، مُما خیال ٹی
او مخلوقے جتا جتا دُول نا پیغام تسک دهن کہ تو ٹی بییک دانگ اینگ سریرہ؟ نہ۔ ○
۸. مُم انت خینگ کے بنارے؟ اسہ بند غس کہ او امیری دُچچ بیناس؟ نہ۔ امیری دُ

۹ پچ بِنوکا بندغاک محلتے ٹی رینگیرہ۔ اوفک ویرانا جاگہ غالتے آہمپسہ۔ ۰ کنے پابو،
 ۱۰ ٹم انت خنگ کے بنارے؟ اسہ پغمبرس؟ آؤ۔ او اسہ پغمبرس اے، او ٹم ایلو
 پغمبر اتے آن زیاستو پغمبرس خنارے، ۰ اتنے کہ یختی ہمو بندغ اے کہ پغمبر نا
 کتاب ٹی اونا باروٹ لکھوک اے

خدا پاک "ای پیغام تروکائے تینا مقرر کروکان مست رابی کیوہ۔
 او مخلوق نا اُستاتے ٹی اونا پنگ کے کسرے جوڑیک۔" ۰

۱۱ "ای ٹمے یقین ایتیوہ کہ یختی مست نا او واسہ نابے ایماننگا زندہ غالتے آن بزز
 ۱۲ اے۔ ولے آرا بندغ کنازی آیمان تچک، او پغمبر یختی غان ہم بزز اے۔ ۰ یختی نا
 تبلیغ آن آلیس واسکان بھازنگا بندغاک خدا نا پسکینگا کسر آ پنگ نا کوشتے کنگ
 ۱۳ ٹی او، او بھازنگا داوے تورنگ نا کوشتے کنگ ٹی او۔ ۰ تورات او ایلو پغمبر اتا
 ۱۴ کتابتے آن آلیس یختی اسکان کنا باروٹ پیشن گوئی مسونے۔ ۰ خف توربو او یقین
 ۱۵ تجبو۔ مست نا پغمبرس پیشن گوئی کریس کہ پغمبر ایاس آن بار پیغام تروکوس
 بریک۔ یختی ہمو پغمبر اے کہ دا پیشن گوئی نے پورہ کنگ کے بسونے۔ ۰

۱۶ "ای اینوپگہ نا مخلوق نا مقابلہ نے ویر تو کیو کہ دافک ہمر او؟ دافک ضدی
 آچناتے آن بار او۔ چناتا ارا ٹولی چوس آ ٹولوک آئرہ۔ اسہ ٹولی س ایلو ضدی آ
 ۱۷ ٹولی نے پارے۔ ۰ "ن ٹم کے برام نا شعر خلکن، ولے ٹم چاپ کے بتویرے۔ ن
 ٹم کے غم نا شعر خلکن، ٹم ولدا ہم بتویرے۔" ۰

۱۸ یحییٰ پد آوا مثال نا معنی کریسہ پارے "آرا وخت آ یختی بس، او روچہ تچاکہ
 ۱۹ او انگور نا جوے گنتویک۔ بھازنگا بندغاک پاریر کہ "واجبی اے۔" ۰ ولے آرا وخت
 آ ای، آدم نا اولیاد، بسٹ، مخلوق تو ٹوٹ، گنگٹ، بھازنگا بندغاک ضدی آ
 چناتے آن بار پاریر "دا لنگز او شرابی و بندغس اے۔ دا محصول مچ کروکا او ایلو
 گناہ گارنگا بندغاتا سنگت اے۔" ولے کنا او کنا شاگردا عمل آن ثابت مریک کہ
 خدا نا پیناک صبح او۔" ۰

عِیسیٰ نا بے ایماننگا شاروالاترے کے افسوس کنگ
(لوقا ۱۰:۱۳-۱۵)

- ۲۰ عِیسیٰ آرا شار او خلقاتے ٹی تینا بھازنگا معجزہ غاتے نشان تِس او تبلیغ کرے،
وا جاگہ غاتے آ مخلوق تینا گناہ تے آن ہر سینگتویر۔ ہندا خاطر آن عِیسیٰ منہ شار اتا
۲۱ بند غاتے ملامت کریسہ پارے ○ اے خرازین او بیت صیدا شار اتا بند غاک، تُم
اُخس بد قسمت ارے، آنتے کہ آرا معجزہ غاتے ای تُمے نشان تِسوٹ، اگہ دافتنے
صَوَر او صیدا شار اتا بند غاتے نشان تِسے، اوفتا بند غاک تینا گناہ تے آن ہر سینگارہ،
او گناہ تے آن ہر سینگنگ نا نشانی کے بیٹ نا پٹا تا پچ پینارہ، او تینا کاٹم تازی آ
۲۲ ہِس شاغارہ ○ او ای تُمے پاوہ، قیامت نا دے آ صَوَر او صیدا شار اتا بند غاتے آن
تُمے زیاست ہزار سینلک ○ اے کفر نحوم شار نا بند غاک، تُم تینا آستاتے ٹی سوچ
۲۳ کیرے کہ ”نن خوش قسمت اُن۔ نن ضروری جنت ٹی کاہ“۔ ولے، نہ۔ تُم ضرور
دوزخ ٹی کارے، آنتے کہ آرا معجزہ غاتے ای تُمے نشان تِسٹ، اگہ دافتنے سدوم شار
۲۴ ٹی نشان تِسے، تو اوفک دمب مَویرہ، وا وخت اسکان موجود مسرہ ○ یات تجبو،
قیامت نا دے آ خدا سدوم شار نا بند غاتے آ تُمے آن زیاست رحم کیک۔ ○

عِیسیٰ نا مخلوقے پاننگ ”کنے آ بیو، ای تُمے آرام ایتیوہ“
(لوقا ۱۰:۲۱-۲۲)

- ۲۵ او ہندا وخت آ عِیسیٰ پارے ”کنا باوہ، جنت او دُغار نا خدا، ای نا شکرے
آوا کیوہ، کہ نی آرا بیتاے تعلیم یافتہ بند غاتے آن دُکائس ولے وا ایمان نا بیتاے
۲۶ ناخوانو کاتے تِسوٹس ○ اے باوہ، وا بیتاک نا خوش اٹ مسونو ○

- ۲۷ "کنا باوہ خُدا کئے علم او طاقے تِسونے۔ اِی خُدا نا او خُدا کنا بیتاے چانک، اَرافک کہ ایلو مخلوق آن دُکوک او۔ او اَرَا بندغاتے تو کنا خوش اَرے، اوفتے ہم دا بیتاے چانفنگ کیوہ۔"
- ۲۸ "شرع نا معلماک بھاز حکماتے تینا کُند آن تھے تِسونو، دافتا پورہ کنگ بھاز
- ۲۹ گبین اے۔" ولے کنا کسر آپیو او کنا شاگردو جوڑ بیو، او اِی ثما ورنے کم کیوہ، اَنتے کہ صرف اِی تسلی تروکا اُٹ او کسے نا عزتے شیف کپہ، او اِی تھے آرام ایتہوہ۔
- ۳۰ کنا کسر آیتنگ آسان اے، او کنا حکماتے منگ ہم آسان اے۔"

فریسی فرقہ نا بندغاتا عیسیٰ نا زی آ الزام تِخنگ

(مرقس ۲: ۲۳-۲۸؛ لوقا ۶: ۱-۵)

- ۱ **ب** اسے دے س کہ دا خُدا نا عبادت او آرام نا دے یعنی ہفتہ اُسک، عیسیٰ تینا شاگردواتے تو اوار خو لم نا فصلے آن گدرینگنگ ٹی اُسک۔ اونا شاگردواک پینگن اُنرہ۔
- ۲ بندا خاطر آن اوفک خو لم کیشکار او خو لم نا دانہ تے گنگر۔ اَرَا وخت آفریسی فرقہ نا بندگاک دا گڑائے خنار، اوفک عیسیٰ ئے پارے "خیال تچ، اَرَا کاریجے کہ نا شاگردواک عبادت او آرام نا دے آ کنگنگ ٹی او، دا ننا شریعت نا خلاف اے۔"
- ۳ عیسیٰ اوفتے پارے "تُم خُواستورے کہ پغمبر داؤد او اونا سنگتاک اَرَا وخت آ
- ۴ لنگد مسر، اوفک انت کریر؟" داؤد عبادت نا جگ ٹی بنا، اِرغائے پیشن بیس۔ داؤد او اونا سنگتاک دا اِرغائے گنگر اَرافک کہ خُدا کے مقرر کنگنگر۔ دا ننا شریعت نا
- ۵ مطابق آف، اَنتے کہ شریعت نا مطابق دا اِرغائے صرف اِمالک کنگنگ کیرہ۔" تُم داوے ہم موسیٰ نا شریعت ٹی خُوانانورے کہ عبادت او آرام نا دے آ اِمالاتے بھلا
- ۶ عبادت خانہ ٹی مزہبی آ کاریجے کنگنگ نا اِجازت اے، او اوفک بچ غلط کپسہ۔" داؤد دھن کہ عبادت او آرام نا دے آ اِمالک بھلا عبادت خانہ ٹی کاریجے کنگنگ کیرہ، کنا

- ۷ خلک بھلا عبادت خانہ غان ہم زیاست او۔ ○ مقدسہ کتاب ٹی لکھوک اے کہ
 ”قربانی تنگ آن زیاست بیت داو اے کہ بندغ بندغ آرحم کے۔“ اگہ تم دا
 ۸ بیتا معنی چائسے، گڑا تم معصوم بندغ آ الزام تجھویرے۔ ○ ای، آدم
 نا اولیاد، عبادت او آرام نا دے نا مالک اٹ، او ای جوان چاوه کہ دا دے آرا
 کاریتے کروئی اے، آرافتے کروئی آف۔ ○

عیسیٰ نا معزورنگا ڈووالا بندغے جوڑ کنگ

(مرقس ۱: ۳-۶؛ لوقا ۶: ۱۱-۱۲)

- ۹ واکان پد عیسیٰ اسہ عبادت خانہ سے ٹی بنا۔ ○ بموڑے اسہ بندغس اسکہ کہ اونا
 اسہ ڈو معزور اسکہ۔ بموڑے گڑاس بندغ انرہ کہ اوفتا خوش اسکہ کہ ”عیسیٰ اے غلطو
 کاریم کنگ آبلین۔“ بندا خاطر آن اوفک عیسیٰ غان ہر بفریر ”عبادت او آرام نا
 دے آکے جوڑ کنگ دا ننا شریعت نا خلاف اے یا آف؟“ ○
 ۱۱ عیسیٰ اوفتے پارے ”اگہ تمے آن اسٹے نا میٹس عبادت او آرام نا دے آکدے
 ۱۲ ٹی تھے، تو او انت کیک؟ او ضرور میٹہ کڈ آن پیشن کشک۔ ○ او بندغ نا قدر میٹ
 آن بھاز پڑ اے۔ بندا خاطر آن ننا شریعت اجازت ایٹک کہ عبادت او آرام نا
 دے آایلو بندغ نا دتے کنگ کینہ۔ ○
 ۱۳ پد آ عیسیٰ معزور ڈووالا بندغے پارے ”تینا ڈوئے مریف۔“ او ہندن کرے،
 ۱۴ اونا ڈو پدی مست آن بار جوڑ مس۔ ○ ولدا فریسی فرقہ نا بندغاک رابی مسر او
 عیسیٰ کسفنگ کے منضوبہ غاتے جوڑ کرہ۔ ○

خُدا نا مقرر ڪرو ڪا

- ۱۵ آرا وخت آيئسي اُے وا منصوبه غاتا خبر تما، او وا جاگه اُے يله ڪرے، پين جاگه سے
 ۱۶ آينہ۔ اسه بھلو مخلوقس اونا رند ئي آسکھ۔ او گل بيمار تے جوڑ ڪرے، ۰ او پارے ته
 ۱۷ ”وا پيتا تا باروٽ کسے پاپيرے“۔ ۰ او بندن ڪرے تاکه آرا پيتا تے خُدا پغمبر يسعياہ
 ۱۸ نا ذريعه آٺ پاريسس، اوفک صبح ثابت مسر۔ خُدا پاريسس ۰
 ”وا کنا مار اے که ابي داوے گچين کريئٺ۔
 ابي اوڑ تو محبت کيوه، او اوڑان خوش اٺ۔
 ابي تينا رُوح نا طاقتے اودے ايتيوه۔
 او ايلو قوماتا بندغاتے پايگ که اوفک کنے آن نجات حاصل کنگ کيرہ۔ ۰
 او غصه کپک او ناراض مفک،
 او گلي تے ئي زور آٺ بيت کپک۔ ۰
 او غريباتا مد تے کيک،
 او بے مدت گاراتے تو سخي آٺ پيش بفق۔
 آخر کار او تينه راستگا بندغ ثابت کيک، ۰
 او بھازنگا بندغا ک تينا نجات نا حاصل کنگ کے اونا زري آيمان تخيره۔“ ۰

گِراس بندغاتا پاننگ که ”جيناتا سردار عيسی اُے طاقت تسونے“
 (مرقس ۳: ۲۰-۳۰؛ لوقا ۱۱: ۱۴-۲۸)

۲۲ ولدا گِراس بندغ اسه بندغے عيسی غا ميسر۔ او گنگ او کور آسکھ او بيت کنگ
 کتويکه آنتے که او ئي جن آسکھ۔ عيسی وا بندغے جوڑ ڪرے۔ وا بندغ خينگ او بيت

۲۳ کننگ آ لگا۔ ۵ بموڑے موجود گل بندغاگ ییسی ناوا معجزه غان حیران مسر او تین پہ
تین آن بریغیر "دا پغمبر داؤد نا اولیاد مروے کہ نن اونا انتظارے کننگ لی اُن؟" ۵
۲۴ آرا وخت آفریسی فرقہ نا بندغاگ دا پیتاے بنگر، اوفک پاریر نہ۔ چناتا سردار
داوے طاقت تسونے کہ چناتے کشے۔ ۵

۲۵ ییسی اوفتا سوچاتے پوہ مس او اوفتے پارے "اگہ اسر ملک یا شار نا بندغاگ
تین پہ تین جنگ لگیر، تو او ملک یا شار کمزور مریک۔ او اگہ اسر خاؤتس تین پہ
۲۶ تین جنگ لگیگ، تو او خلاص مریک۔ ۵ اگہ بندا جنگ شیطاناتا نیام لی مرے، تو
۲۷ اوفک ہم کمزور مریرہ او زو خلاص مریرہ۔ ۵ ثم پاریرے کہ چناتے کشیگ نا طاقتے
کنے چناتا سردار تسونے۔ اگہ واسج اے تو شما بندغاگ چناتے ہمر کشیرہ؟ شما چند نا
بندغاگ دا ثابت کیرہ کہ ثم غلط اُرے۔ ۵

۲۸ ییسی اوفتے مثال تیریسہ پارے "کسں ہم طاقت والا بندغ نا آرا لی دزی
۲۹ کننگ کپک، ہمو وخت اسکان کہ او مالکے تفتے۔ ولے تفتنگ آن پد او اُرائے لیکنگ
کیک۔ او ہندن ای چناتا سردارے تفتیٹ۔ ای اونا طاقت آٹ چناتے کشیرہ، بلکہ
خدا نا پاکنگا روح نا طاقت آٹ چناتے کشیوہ۔ واڑان ثابت مریک کہ خدا نا مقرر
کروکا تھے آبسونے۔ ۵

۳۰ ولدا ییسی اوفتے پارے "آرا بندغ کنا بیتے بلیک، او کن تو آف۔ او آرا بندغ
۳۱ کنا مدتے کپک، او ایلو بندغاتے خدا نا کسر آن مر دیک۔ ۵ ہندا خاطر آن ای تھے
پاوہ، آرا بندغ گناہ او ایلو خرابنگا کاریمتے کیک، اونا گناہک معاف کننگیرہ، ولے آرا
۳۲ بندغ خدا نا پاکنگا روح نا باروٹ بے عزتی وُہیت پاپک، او معاف کننگپک۔ ۵ آرا
بندغ کنے، آدم نا اولیادے، بدرود پاپک، ای اودے معاف کیوہ۔ ولے آرا بندغ
خدا نا پاکنگا روح بدرود پاپک، او نہ واسر نہ مون آ معاف کننگک۔ ۵

خراپنگا بندغ جُوانو کاریم کنگ کپک
(لوقا ۶: ۲۳-۲۵)

- ۳۳ "اسه جُوانو درختسے ئی خرابو میوه لگنگ کپک۔ اگہ نی مرض بیفوکو نیالس تجیسہ،
۳۴ او خرابو میوه ایٹک۔ ہر درخت تینا میوه غان درست مریک۔ ○ ثم شیطاناک، ثم بمر
جوانو بیت کنگ کیرے کہ ثما آساک مون او؟ با آن بمو بیت پیش تمک کہ
۳۵ آست ئی مرے۔ ○ جواننگا بندغ جُوانو بیت کیک، آنتے کہ اونا نیت جُوان اے، او
خراپنگا بندغ خرابو بیت کیک، آنتے کہ اونا نیت خراب اے۔ ○
۳۶ "او ای نئے یقین ایٹیوہ کہ قیامت نا وے آہر بندغ کہ آرا بیتے کرینے، اونا
۳۷ سابلے ایٹک۔ ○ او بندا بیتاتے آن خدا ثما فیصلہ ئے کیک کہ ثم مجرم ارے یا
مجرم آئیرے۔" ○

گراس بندغ نا عیسیٰ غان معجزہ خوائنگ
(مرقس ۸: ۱۱-۱۲؛ لوقا ۱۱: ۲۹-۳۲)

- ۳۸ ولدا گراس شرع نا معلک او فریسی فرقہ نا بندغاگ بیت کریسہ پاریر "خواجه،
نی نئے معجزہ س نشان ایٹے۔" ○
۳۹ عیسیٰ اوفتے پارے "اینو پگہ نا بندغاگ آخس بے ایمان او شیطان او۔ ثم کنے
۴۰ پاریرے "معجزہ نشان ایٹے۔" نہ۔ خدا ئے پین معجزہ نشان تفک۔ ○ ذہن کہ پغمبر
یونس مسہ دے او نن بھلا چھی نا تبہ ئی گد ریفے، او بندنن ای، آوم نا اولیاد، ہم
۴۱ مسہ دے او نن اسکان دا ڈغار آمرودہ مریوہ۔ ○ قیامت نا وے آئیٹوہ شار نا بندغاگ
بش مریہ او ئے آ الزام تحیرہ، آنتے کہ اوفک صرف یونس نا تبلیغ آٹ تینا گناہ تے

۳۲ آن بڑسینگار، او ای ٹھے پاوہ کہ کنا پیغام یونس نا پیغام آن زیاست اے۔ ○ او قیامت نا وے آیتن نلک نا نلکہ ہم بش مریک او اینو پگہ نا مخلوق آ الزام تیک، اتنے کہ او یتمن نلک آن یروشلم شار آبادشاہ سلیمان نا عقل مندی نا پیتاتے پنگ کے ہنک۔ وے ای ٹھے پاوہ کہ ای سلیمان آن عقل مندی ٹی زیاست اے۔ ○

عیسیٰ نا جن نا کشنگ نا باروٹ پاننگ
(لوقا ۱۱: ۲۴-۲۶)

۳۳ ”آرا وخت آجین بندرغ آن پیش تیک، او ویران آجاگہ غاتے آرام کنگ کے
۳۴ کایک۔ اگہ او جاگہ خمپک، ○ او تین تو تینٹ پانک ”ای پدی تینا مست نا بندرغ آ
۳۵ کاوہ۔“ اگہ بندرغ خدا نا کسر ٹی پنگ ٹی آفک تو جن اوڑا پدی بریک، ○ او تین تو اوار تینے آن ہفت خرابو جن آتیک۔ اوفک کل بندرغ ٹی اوار رہینگیرہ، او وا جنتا پنگ نا وجہغان وا بندرغ نا حال مست آن زیاست خراب مریک۔ او دا دور نا کنا پیتاتے آن انکار کروکاتا حال ہم بدن مروے۔ ○

عیسیٰ نا پاننگ ”دیر کنا لمہ او ایلمک او؟“
(مرقس ۳: ۳۱-۳۵؛ لوقا ۸: ۱۹-۲۱)

۳۶ آرا وخت آ عیسیٰ مخلوق تو بیت کنگ ٹی اسکہ، اونا لمہ او جدپرنگ ایلمک
۳۷ اوڑو تو یلنگ کے بسر، وے بھار مخلوق نا نجی نا وجہغان یلنگ کتویر۔ ○ بندا خاطر آن نجی آن اسہ بندغس عیسیٰ پارے ”نا لمہ او نا ایلمک نا یلنگ کے بسونو، او نے تو بیت کنگ خوارہ۔“ ○
۳۸ وے عیسیٰ اوفتے آن بریفے ”دیر کنا لمہ او ایلمک ننگ چارہ؟“ ○

ولدا او تینا دُوئے شاگردا تے آمْرِیْفے او پارے "دافک کنا کُرم او ایلمک او- او
ہو بند غاک ہم کہ خُدا نا حکماتے منیرہ، اوفک کنا کُرم، ایلم، او لیڑتے آن بار او-"

۲۹
۵۰

عیسیٰ نا مخلوقے دسینگ نا مثال تینگ

(مرقس ۴: ۱-۹؛ لوقا ۸: ۲-۸)

۱ **ب** او ہندا دے آ عیسیٰ اراغان جھیل نا گُند آ ہنا، اوڑے ٹوس، مخلوقے
۲ خوائفے- او نا رہی آ مچی بھاز ودا- ہندا خاطر آن او بڑز آ کشتی سے ٹی ٹوس، او
۳ مخلوق جھیل نا کینارہ غا سلوک اس- او مثال تے ٹی مخلوق تو بھاز بیت کرے او
پارے "کنا پیتا تے غور آٹ بھبو-"

او اسہ مثالس تریسہ پارے "زیندارس خولم دسینگ کے پیش تما- آرا وخت آ
او بجاتے دُغار آچٹ تس، گڑاس بچاک کسر آتہار- چچاک بسر، اوفتے گنگر- گڑاس
تہ خلی آ دُغار آتہار، اوڑے مچہ میش اسک، او دا دُغار باسن اسک- ہندا خاطر آن بچاک
زو ترک کیر- ولے گڑاس وختسے آن پد دافک دے ٹی باریسر، اتے کہ اوفتے ماس
آلویکہ- گڑاس بچاک کاشماتا نیام ٹی تہار- او خولم او کاشماک اوار ترک کیر، ولے
کاشماک زو بھلن مسر او خولمے تینے ٹی دُکار- خولم وڈنگ کتو- ولے گڑاس بچاک
جواننگ دُغار آتہار، او خوشہ کیر، او اسہ خوشہ غان بھاز خولم نا دانہ جوڑ مسر، گڑاس
ٹی بھاز او گڑاسے ٹی مچہ دانہ ائہرہ-"

عیسیٰ نا مثالانے ٹی بیت کنگ نا مقصد

(مرقس ۴: ۱۰-۱۲؛ لوقا ۸: ۹-۱۰)

ولدا عیسیٰ نا دوانزودہ خاھنگ شاگرداک بسر، اوڑان ہریفیر "ٹی آرا وخت آ مخلوق

۱۰

تو بیت کیر، تو مثال لے ئی بیت کیر۔ آنتے؟ ○

- ۱۱ عیسیٰ اوفتے پارے "خدا نا پسکینگ پیغام نا ڈوکا بیتاک تھے پوہ کننگیر، ولے
۱۲ ایلو مخلوئے مثال لے ئی پاننگ۔ ○ او ہندن آرا بندغ خدا نا پیغامے بیک او یقین
تجک، خدا اودے ہندا یقین نا وجہ غان ایسا نے پین پوہ منگ نا طاقت ایتک۔ ولے
آرا بندغ کہ خدا نا پیغامے بیک او یقین تجک نا کوشستے کچک، خدا اودے دا پیغام
نا باروٹ پوہ منگ نا طاقتے تفک۔ ○

- ۱۳ "واسہ ظاہر مریک کہ
اوفک ہریرہ ولے توجہ تفسر،
اوفک ہیرہ ولے پوہ مفسر۔

- ۱۳ ای دا خاطر آن مثال لے ئی بیت کیوہ، ○ او ہندن پغمبر یسعیہ نا پیشن گوئی صبح
ثابت مریک کہ دھینگا بندغاتے کے او پار یس،
بندغاک وار وار آ ہیرہ، ولے پوہ مفسر،
اوفک وار وار آ خیرہ، ولے توجہ تفسر، ○
۱۵ آنتے کہ اوفک صبحنگا بیتاتا باروٹ سوچ کپس،
اوفک دا بیتاتے پینگ نا کوشستے کپس،
او دا بیتاتا ہرنگ نا کوشستے ہم کپس۔

اگہ اوفک ہریرہ او ہیرہ او سوچ کیرہ، تو پوہ مریرہ،
او خدا پارینے "اگہ اوفک پوہ مریرہ، تو کنا کسر آ ہیرہ
او ای اوفتے نجات ایتوہ"۔ ○

- ۱۶ "ولے تھم بھاز خوش قسمت اُرے۔ تھم خیرے، ہیرے او پوہ مریرے۔ ○
۱۷ ای تھے پاوہ کہ مست نا بھازنگا پغمبر او خدا نا کسر آ ہنوکا بندغاتا دا خوش آسکہ کہ
اوفک دا کاریختہ خیر، ولے اوفک خینگ کتویر۔ او اوفتا خوش آسکہ کہ اوفک دا
بیتاتے ہیر آرافتے کہ تھم پینگ ئی اُرے، ولے اوفک پینگ کتویر۔ ○

عِيسِي نَا دَسِنِگ نَا مِثَالِي تِينَا شَاگَرْدَاتَرِي پَوِه ڪَنگَنگ
(مرقس ۳: ۱۳-۲۰؛ لوقا ۸: ۱۱-۱۵)

عِيسِي تِينَا شَاگَرْدَاتِي پارِي ”وَا بَجَاتَا دَسِنِگ نَا مِثَالِي پَوِه نَبُو-“ وَا مِثَالِي ٺِي
بِجَاڪِ ڪِه ڪَسَرِ آ تَمَارِ هَمُو بِنَدِغَاڪِ اَو ڪِه اَوِڪِ خُدا نَا پَسُڪِنِگَا پِيغَا مِ پَنِيَرِه، وَلِي
اِبِلِيسِ اَوِفتَا اُسَاتِي اَن پِيغَا مِ ڪَشِڪِ تَاڪِه اَوِڪِ اِيْمَانِ تَنجِيَسِ، اَو اَوِفتَا نِجَاتِ
مَف-“ اَو بِجَاڪِ ڪِه خَلِي آ وُغَارِ آ تَمَارِ هَمُو بِنَدِغَاتِي اَن بَارِ اَو ڪِه اَوِڪِ خُدا نَا پَسُڪِنِگَا
پِيغَا مِ خُوشِي اَن پَنِيَرِه اَو اِيْمَانِ تَنجِيَرِه-“ وَلِي اَزْمَانِشِ نَا وَخْتِ آ اَوِڪِ زُو اِيْمَانِ
اَن بَرِ سِنِگِيَرِه-“ اَو اَرَا بِنَدِغَاڪِ مَدَانِ مَدَانِ تِينَا مَالِ مِڏِي اَو پِيَسِه اَو زِنْدِگِي نَا خُوشِي اَو
غَمِي ٺِي خُدا مِ گِيَرَامِ ڪِيَرِه هَمُو بَجَاتِي اَن بَارِ اَو، اَرَا ڪَا شِمَاتِي ٺِي تَمَارِ اَو فَصْلِ تِيَوِيَرِ-“
وَلِي اَرَا بِجَاڪِ جَوَانِگَا وُغَارِ ٺِي تَمَارِ هَمُو بِنَدِغَاڪِ اَو اَرَا پِيغَا مِ پَنِيَرِه اَو اِيَسَانِي تِينَا
اُسَاتِي ٺِي تَنجِيَرِه، اَو خُوشِي ڪِيَرِه-“ وَافَتِي اَن گِرَاسِ تَا مِچِ اَو گِرَاسِ تَا بَهَا زَوَانِه اِيَتِيَرِه-“

عِيسِي نَا خُولْمِ اَو سَاهِ نَا مِثَالِ تِينِگ

وَلَا عِيسِي مَخْلُوقِي تِينَا پِڊِي يَنِگِ نَا بَارَوِثِ مِثَالِ تَرِيَسِه پارِي ”اَسِه بِنَدِغَشِ
تِينَا وُغَارِ ٺِي خُولْمِ نَا بَجَاتِي دَسِي-“ اَسِه نَشِ ڪُلِ خَاچُوڪِ اَنَرِه، اَسِه دُشْمَنَسِ بَسِ
اَو خُولْمِ نَا بَجَاتَا نِيَامِ ٺِي سَاهِ نَا بَجَاتِي دَسِي، اَو بِنَا-“ اَرَا وَخْتِ آ فَصْلِ تَرِڪِ ڪَرِي
اَو خُولْمِ خُوشِي غَا رَسِيگَا، تُو خَبَرِ تَمَاڪِه وَافَتَا نِيَامِ ٺِي سَاهِ هَمِ اَرِي-“ بَزْغَرَاڪِ مَالِڪِ آ
بَسَرِ، پارِي ”خَوَاڄِي، نِي تُو جَوَانُو خُولْمِ نَا بَجَاتِي اَن وُغَارِ ٺِي دَسِيَسِ-“ وَا سَاهِڪِ اَرَاڪَانِ
بَسَرِ؟“ مَالِڪِ جَوَابِ تَسِ ”دُهِنِ ضَرُورِ دُشْمَنَسِ ڪَن تُو ڪَرِيَنِي-“ بَزْغَرَاڪِ بَرِيغِيَرِ ”نَنِي
اِجَاذَتِ اِيَتِي ڪِه نَن ڪَانِ، وَا سَاهِ تِي ڪَشِيَن-“ وَلِي مَالِڪِ پارِي ”نَه-“ اَتَقِي ڪِه

۳۰. سہاتے تو اوار نواہ ثم خوئمتے آن گڑاس کشیرے۔ ○ بلکہ ایلو کہ خوئم او سابک اوار بھلن مریر او لاب کے تیار مریر۔ ولدا ای تینا لاب کردکاتے حکم ایٹیوہ کہ "اولیکو وار سہاتے کشبو۔ اوفتے فچ کبو، بوشبو۔ واکن پد خوئمتے فچ کبو، صفا کبو او کنا کوئی تے ٹی تجبو۔" ○

عیسیٰ نا خُدا نا بادشاہی کے گڈہ نا مثال تینگ

(مرقس ۴: ۳۰-۳۲؛ لوقا ۱۸: ۱۹-۱۸)

۳۱. عیسیٰ اوفتے تینا زی آ ایمان تجوکاتا تعدا نا باروٹ مٹالس تریسہ پارے "اوفتا
۳۲. تعداو بندن مروئے کہ اسہ بند غس گڈہس ڈغارے ٹی دے۔ ○ دسنگ نا وخت آوا
چنکو گڈہس اے، ولے آرا وخت آ ترک کیک او بھلو درخس مریک۔ او چکاک
اونا شاخاتے آ تینا کوداماتے جوڑ کیرہ۔" ○

عیسیٰ نا خمیری ٹو نٹ نا مثال تینگ

(لوقا ۱۳: ۲۰-۲۱)

۳۳. عیسیٰ پارے "کنا زی آ ایمان تجوکاک ہمر تالان مرور؟"، او اوفتے اسہ پین
مٹالس تریسہ پارے "اوفک دھن او کہ اسہ نیازی س پیست کیلو نٹ ٹی ذریس
خمیری دنت نا شاغے، تو کل نٹ خمیر جوڑ مریک۔" ○

عیسیٰ اُنتے مثال تِسکہ؟

۳۳. عیسیٰ مخلوق تو اکثر مثالے ٹی بیت کریکہ، اونا عادت اُسک کہ او مثالے ٹی

۳۵ بیت کریک۔ او زبور ٹی اونا باروٹ پیشن گوئی صحیح ثابت مس کہ او ٹی لکھوک
اے کہ خُدا نا مقرر کروکا پانک
”ای بندغائے تو مثالے ٹی بیت کیوہ،
او بندغائے دُنیا نا آرا بیتا خیر آف، اوفتے پاوہ۔“

عیسیٰ نا ساه نا مثال نا معنی تے پاننگ

۳۶ ولدا عیسیٰ مخلوق آن رخصت کرے، اُراغا پنا۔ اونا شاگرداک اوڑا بسر او اوڑان
بریفیر ”ننے دا مثال ٹی سابک کہ خولم ٹی ترک کریہ، دانا معنی اے پا۔“
۳۷ عیسیٰ اوفتے پارے ”کنا بیتاے غور اٹ بمبو۔ ای، آوم نا آویا، مالک اٹ
۳۸ کہ جو اینگا بجاتے وسیٹ۔“ دُغار دا دُنیا اے، جو اینگا بجاک خُدا نا خاصنگا بندغاک او،
۳۹ سابک بمو بندغاک او کہ اوفک شیطان نا کسر آکارہ، او دشمن کہ ساه تے دے
او شیطان اے۔ لاب نا وخت قیامت نا دے اے، او لاب کروکاک ملائکاک او۔
۴۰ دهن کہ سابک مچ کننگار او ہوشنگار، او بندن بے ایمان تے تو قیامت نا دے آ
۴۱ مرک۔ ای، آوم نا آویا، ملائکاتے راہی کیوہ۔ اوفک بمو بندغائے کنا مون آن
۴۲ مَر کیرہ آرافک کہ گناہ کریہ او ایلو مخلوقے ہم تینا گناہ تے ٹی شامل کریہ۔ ملائکاک
۴۳ اوفتے دوزخ نا خاخر ٹی خسرہ۔ اوفک اوڑے چیانٹ خلیہ او افسوس کیرہ۔ او لے
خُدا نا کسر آبروکا بندغاک جنت ٹی توبے آن بار مریرہ۔“

عیسیٰ خُدا نا پُسکُنگا پیغام کے خزانہ
او قیمتی آخوار نا مثال تے تیننگ

۴۴ عیسیٰ خُدا نا پُسکُنگا پیغام نا باروٹ مثال تریسے پارے ”اسے بندغس دُغار ٹی

۲۵ ۽ ۲۶ ۽ ۲۷ ۽ ۲۸ ۽ ۲۹ ۽ ۳۰ ۽ ۳۱ ۽ ۳۲ ۽ ۳۳ ۽ ۳۴ ۽ ۳۵ ۽ ۳۶ ۽ ۳۷ ۽ ۳۸ ۽ ۳۹ ۽ ۴۰ ۽ ۴۱ ۽ ۴۲ ۽ ۴۳ ۽ ۴۴ ۽ ۴۵ ۽ ۴۶ ۽ ۴۷ ۽ ۴۸ ۽ ۴۹ ۽ ۵۰ ۽ ۵۱ ۽ ۵۲ ۽ ۵۳ ۽ ۵۴ ۽ ۵۵ ۽ ۵۶ ۽ ۵۷ ۽ ۵۸ ۽ ۵۹ ۽ ۶۰ ۽ ۶۱ ۽ ۶۲ ۽ ۶۳ ۽ ۶۴ ۽ ۶۵ ۽ ۶۶ ۽ ۶۷ ۽ ۶۸ ۽ ۶۹ ۽ ۷۰ ۽ ۷۱ ۽ ۷۲ ۽ ۷۳ ۽ ۷۴ ۽ ۷۵ ۽ ۷۶ ۽ ۷۷ ۽ ۷۸ ۽ ۷۹ ۽ ۸۰ ۽ ۸۱ ۽ ۸۲ ۽ ۸۳ ۽ ۸۴ ۽ ۸۵ ۽ ۸۶ ۽ ۸۷ ۽ ۸۸ ۽ ۸۹ ۽ ۹۰ ۽ ۹۱ ۽ ۹۲ ۽ ۹۳ ۽ ۹۴ ۽ ۹۵ ۽ ۹۶ ۽ ۹۷ ۽ ۹۸ ۽ ۹۹ ۽ ۱۰۰

۵۲ ۽ ۵۳ ۽ ۵۴ ۽ ۵۵ ۽ ۵۶ ۽ ۵۷ ۽ ۵۸ ۽ ۵۹ ۽ ۶۰ ۽ ۶۱ ۽ ۶۲ ۽ ۶۳ ۽ ۶۴ ۽ ۶۵ ۽ ۶۶ ۽ ۶۷ ۽ ۶۸ ۽ ۶۹ ۽ ۷۰ ۽ ۷۱ ۽ ۷۲ ۽ ۷۳ ۽ ۷۴ ۽ ۷۵ ۽ ۷۶ ۽ ۷۷ ۽ ۷۸ ۽ ۷۹ ۽ ۸۰ ۽ ۸۱ ۽ ۸۲ ۽ ۸۳ ۽ ۸۴ ۽ ۸۵ ۽ ۸۶ ۽ ۸۷ ۽ ۸۸ ۽ ۸۹ ۽ ۹۰ ۽ ۹۱ ۽ ۹۲ ۽ ۹۳ ۽ ۹۴ ۽ ۹۵ ۽ ۹۶ ۽ ۹۷ ۽ ۹۸ ۽ ۹۹ ۽ ۱۰۰

عیسیٰ نا جال نا باروٹ مثال ٲٲنگ

۳۷ ۽ ۳۸ ۽ ۳۹ ۽ ۴۰ ۽ ۴۱ ۽ ۴۲ ۽ ۴۳ ۽ ۴۴ ۽ ۴۵ ۽ ۴۶ ۽ ۴۷ ۽ ۴۸ ۽ ۴۹ ۽ ۵۰ ۽ ۵۱ ۽ ۵۲ ۽ ۵۳ ۽ ۵۴ ۽ ۵۵ ۽ ۵۶ ۽ ۵۷ ۽ ۵۸ ۽ ۵۹ ۽ ۶۰ ۽ ۶۱ ۽ ۶۲ ۽ ۶۳ ۽ ۶۴ ۽ ۶۵ ۽ ۶۶ ۽ ۶۷ ۽ ۶۸ ۽ ۶۹ ۽ ۷۰ ۽ ۷۱ ۽ ۷۲ ۽ ۷۳ ۽ ۷۴ ۽ ۷۵ ۽ ۷۶ ۽ ۷۷ ۽ ۷۸ ۽ ۷۹ ۽ ۸۰ ۽ ۸۱ ۽ ۸۲ ۽ ۸۳ ۽ ۸۴ ۽ ۸۵ ۽ ۸۶ ۽ ۸۷ ۽ ۸۸ ۽ ۸۹ ۽ ۹۰ ۽ ۹۱ ۽ ۹۲ ۽ ۹۳ ۽ ۹۴ ۽ ۹۵ ۽ ۹۶ ۽ ۹۷ ۽ ۹۸ ۽ ۹۹ ۽ ۱۰۰

۵۲ ۽ ۵۳ ۽ ۵۴ ۽ ۵۵ ۽ ۵۶ ۽ ۵۷ ۽ ۵۸ ۽ ۵۹ ۽ ۶۰ ۽ ۶۱ ۽ ۶۲ ۽ ۶۳ ۽ ۶۴ ۽ ۶۵ ۽ ۶۶ ۽ ۶۷ ۽ ۶۸ ۽ ۶۹ ۽ ۷۰ ۽ ۷۱ ۽ ۷۲ ۽ ۷۳ ۽ ۷۴ ۽ ۷۵ ۽ ۷۶ ۽ ۷۷ ۽ ۷۸ ۽ ۷۹ ۽ ۸۰ ۽ ۸۱ ۽ ۸۲ ۽ ۸۳ ۽ ۸۴ ۽ ۸۵ ۽ ۸۶ ۽ ۸۷ ۽ ۸۸ ۽ ۸۹ ۽ ۹۰ ۽ ۹۱ ۽ ۹۲ ۽ ۹۳ ۽ ۹۴ ۽ ۹۵ ۽ ۹۶ ۽ ۹۷ ۽ ۹۸ ۽ ۹۹ ۽ ۱۰۰

شرع نا معلماتے كے ٲسكننگا ٲیغامے مننگ نا فائدہ

۵۱ ۽ ۵۲ ۽ ۵۳ ۽ ۵۴ ۽ ۵۵ ۽ ۵۶ ۽ ۵۷ ۽ ۵۸ ۽ ۵۹ ۽ ۶۰ ۽ ۶۱ ۽ ۶۲ ۽ ۶۳ ۽ ۶۴ ۽ ۶۵ ۽ ۶۶ ۽ ۶۷ ۽ ۶۸ ۽ ۶۹ ۽ ۷۰ ۽ ۷۱ ۽ ۷۲ ۽ ۷۳ ۽ ۷۴ ۽ ۷۵ ۽ ۷۶ ۽ ۷۷ ۽ ۷۸ ۽ ۷۹ ۽ ۸۰ ۽ ۸۱ ۽ ۸۲ ۽ ۸۳ ۽ ۸۴ ۽ ۸۵ ۽ ۸۶ ۽ ۸۷ ۽ ۸۸ ۽ ۸۹ ۽ ۹۰ ۽ ۹۱ ۽ ۹۲ ۽ ۹۳ ۽ ۹۴ ۽ ۹۵ ۽ ۹۶ ۽ ۹۷ ۽ ۹۸ ۽ ۹۹ ۽ ۱۰۰

۵۲ ۽ ۵۳ ۽ ۵۴ ۽ ۵۵ ۽ ۵۶ ۽ ۵۷ ۽ ۵۸ ۽ ۵۹ ۽ ۶۰ ۽ ۶۱ ۽ ۶۲ ۽ ۶۳ ۽ ۶۴ ۽ ۶۵ ۽ ۶۶ ۽ ۶۷ ۽ ۶۸ ۽ ۶۹ ۽ ۷۰ ۽ ۷۱ ۽ ۷۲ ۽ ۷۳ ۽ ۷۴ ۽ ۷۵ ۽ ۷۶ ۽ ۷۷ ۽ ۷۸ ۽ ۷۹ ۽ ۸۰ ۽ ۸۱ ۽ ۸۲ ۽ ۸۳ ۽ ۸۴ ۽ ۸۵ ۽ ۸۶ ۽ ۸۷ ۽ ۸۸ ۽ ۸۹ ۽ ۹۰ ۽ ۹۱ ۽ ۹۲ ۽ ۹۳ ۽ ۹۴ ۽ ۹۵ ۽ ۹۶ ۽ ۹۷ ۽ ۹۸ ۽ ۹۹ ۽ ۱۰۰

ناصرتہ شار نا مخلوق نا عیسیٰ نے مننگ آن انکار کنگ
(مرقس ۶: ۱۶-۶؛ لوقا ۱۶: ۴-۳۰)

آرا دخت آ عیسیٰ وا مثالے خلاص کرے، او وا جاگے اِلا، او پدی ناصرتہ
پنی آشار آہنا کہ اوڑے او چنگی ٹی رہینگاس۔ او عبات خانہ ٹی ورس تس، او
آرا بندغا کہ اونا پیتاے بنگر، اوفک حیران مسر۔ اوفک اسہ پہ ایلو آن تینا بریفیر
”وا عقل مندی آ پیتاے آراکان بیل کرینے؟ وا معجزہ تا طاقے اووے ویر تسونے؟“
وا صرف اسہ وراکڑے نا مار اے، مریم لمہے تہ، یعقوب، یوسف، شمعون
او یہنواہ وانا ایلمک او، او وانا کل ایڈک بندا شار ٹی رہینگیرہ۔ وا طاقے اووے
ویر تسونے؟“

۵۳
۵۴

بندا خاطر آن اوفک عیسیٰ نے متیویر۔
عیسیٰ اوفتے پارے ”بر جاگے ٹی بندغا کہ پغمبرے عزت ایتیرہ، ولے صرف اونا
شار نا او خاوت نا بندغا کہ اووے عزت تفسہ۔“ عیسیٰ اوڑے بحاز معجزہ نشان
تتو، اتے کہ وا جاگے نا مخلوق نا ایمان کمزور اسکہ۔

۵۵
۵۶

۵۷

۵۸

یحییٰ نا کسفنگ

(مرقس ۱۴: ۶-۲۹؛ لوقا ۹: ۷-۹)

۱ آرا دخت ٹی ہروویس گلیل صوبہ ناگورز اسکہ۔ او عیسیٰ نا باروٹ بنگ۔
۲ او تینا افسرا تے پارے ”وا ضرور یحییٰ اے کہ پدی زندہ مسونے۔ بندا خاطر آن اوڑتو
طاقت آرے کہ معجزہ نشان تینگ ٹی اے۔“
۳ واژان مست گورز ہروویس تینا جدماورنگا ایلم نا مسرے تینا ایلو جدماورنگا ایلمے

۱

۲

۳

۴

- آن، کہ پن تہ فلیس اسکہ، طلاق ترفے او برام کرے تہ۔ او بندا وخت ٹی سیکھی
 اووے منع کرے او پارے تہ "دا شریعت نا مطابق آفک کہ نی تینا ایلم نازائفے
 برام کیس۔" بندا خاطر آن بروڈیس تینا زائفے نا خوش آٹ سیکھی نے گرفتار کرے او
 ۵ جیل ٹی شاغا۔ بروڈیس نا خوش اسکہ کہ او سیکھی نے کسے، ولے او یہودی بندغاتے
 آن فو لیسک، اتے کہ یہودی یک سیکھی نے پغمبرس چائسرہ۔
 ۶ ولے بروڈیس نا سالگرہ نا دے آ او نا زائفے نا مست نا مسر مخلوق نا مون آناج
 ۷ کرے۔ بروڈیس اوڑان بھاز خوش مس۔ بروڈا خاطر آن او مسر تو قسم گنگ او
 اقرار کرے کہ "آرا گرائے نی خواہ، اسی نے ایٹیوہ۔"
 ۸ مسر تینا لمہ نا صلاح نا مطابق پارے "کنے واسہ سیکھی نا کاٹھے رکابی سے ٹی
 تخ، ایٹے۔"
 ۹ گورزے افسوس مس، ولے اتے کہ او مہانانا مون آ اقرار کر لیس، بندا خاطر
 آن او حکم تس "مسر نا خوشے پورہ کبو۔"
 ۱۰ او سیکھی نا جیل ٹی لے خلنگا۔ سیکھی نا کاٹھ رکابی سے ٹی تخنگا او مسرے تینگا۔
 ۱۱ مسر داوے تینا لمہ غادرے۔ سیکھی نا شاگرداک بسر، او نا لاشے بیفیر، او دفن کریر
 ۱۲ تہ۔ واکان پد اوفک عیسیٰ غا بنار او اوڑتو کل قصے کریر۔

عیسیٰ نا مخلوقے اِرَغ تینگ نا معجزہ نشان تینگ

(مرقس ۳:۲۳-۳۰؛ لوقا ۱۰:۹-۱۷؛ یوحنا ۱:۶-۱۴)

- ۱۳ آرا وخت آ عیسیٰ نے سیکھی نا باروٹ معلوم مس، او اسہ کشتی سے ٹی سوار
 مس او ویرانو جاگہ سے کے راہی مس۔ مخلوقے دا خبر تما۔ بندا خاطر آن اوفک تینا
 ۱۴ شارائے یلہ کریر او پند آٹ عیسیٰ نا رند آٹ بنار۔ عیسیٰ کشتی آن ویرنگا۔ آرا
 وخت آ او دا مخلوقے خنا، اووے بھاز ترس بس، او اوقتا بیمارائے جوڑ کرے۔

۱۵ بنداشام آ عیسیٰ ناشاگرداک اوڙا بَسَر او پاریر ته "خُواجہ، بھاز ہرے تمانے۔
وا بندغاتے اجازت ایته کہ وافک رہی نا خلقاتے آکار او تینا کنگ نا بندوبستے کیر،
آنتے کہ وا ویرانو جاگہ س اے۔" ○

۱۶ ولے عیسیٰ اوفتے پارے "بیج ضرورت آف کہ اوفک کار۔ ثم تینٹ اوفتے
کنگ کے گڑا ایبتو۔" ○

۱۷ شاگرداک جواب تَسَر "نن تو صرف پنچ ایرغ او ایرا مچی او۔" ○

۱۸ عیسیٰ اوفتے پارے "وافتے کنے آ آبتو۔" ○

۱۹ او بندغاتے حکم تَس کہ "دُغار آبتے تازی آتو لبو۔" او پنچ ایرغ او ایرا مچی تے

میفے، آسمان نا گنڈ آہرا، خُداغان دُما کرے او شکرے آوا کرے۔ او ایرغ او مچی تے

۲۰ مُک مُک کرے، شاگردا تے تَس، او شاگرداک مخلوق ٹی بشخ کریر تا۔ ○ گل بندغا کنگر

۲۱ او سیر کریر۔ شاگرداک بچو کا ایرغاتے آن دُوانزہ کُئور مچ کریر۔ ○ وا کنگ ٹی نیرینہ

نیازی او چُناک شامل اُترہ، ولے صرف نیرینہ غانا تعداد تقریباً پنچ ہزار اُسکے۔ ○

عیسیٰ نا دیر نا زی آ چرخ کنگ

(مرقس ۶: ۲۵-۵۲؛ یوحنا ۶: ۱۶-۲۱)

۲۲ ولدا عیسیٰ تینا دُوانزہ خاصنگا شاگردا تے کشتی ٹی راہی کرے او پارے "ثم جھیل

نا ایلو کینارہ غا بمبو۔ ای پد آ بریوہ۔" او مخلوقے ہم پدی اُراتے آ راہی کرے۔ ○

۲۳ مخلوقے پدی اُراتے آ راہی کنگ آن پد، او تنیا مشے آہنا او عبادت کرے۔ نن نا

۲۳ وخت آ عیسیٰ ہموڑے تنیا اُسکے۔ ○ او وا وخت ٹی کشتی کینارہ غان مَر جھیل ٹی اُسکے

او ویر ٹی جول خلککے، آنتے کہ تیزو توَس کشتی نا مون آ چلیکنگ ٹی اُسکے۔ ○

۲۵ سحرور نا وخت آ عیسیٰ ویر نازی آ چرخ کریر تینا شاگردا تے آہس۔ ○ آرا وخت

۲۶ آ شاگرداک اووے ویر نازی آ چرخ کنگ آخنا، اوفک خولیسر۔ اوفک خولیس

آن لڑار، پاریر ”وا دتس اے“۔

۲۷ ولے عیسیٰ ہمو وخت آ او فتنے پارے ”ہمت کبو، خولپہو۔ وا ای اٹ۔“

۲۸ ولدا پطرس پارے ”خواج، اگہ وا نی اُس، نی کئے اجازت ایقہ۔ ای ہم ویر نازی آنے آ بریو۔“

۲۹ عیسیٰ او دے پارے ”ہ۔“

ہندا خاطر آن پطرس کشتی آن وڑینگا، او ویر نازی آ عیسیٰ نا گنڈ آ راہی

۳۰ مس۔ ولے آرا وخت آ او سوچا کہ ”تو تیز اے“، او خولیس او ویر ٹی وڈینگ آ

لگا۔ او چیانٹ خلک، پارے ”خواج، کئے پچائف۔“

۳۱ اسہ وار تو عیسیٰ اوڑا بس، او دے ویر آن کشا او پارے تہ ”نا ایمان اخس کمزور

اے۔ نی آتے کنازی آ یقین تھویس؟“

۳۲ اوفک برتوما کشتی ٹی سوار مسر او تیزنگا تو سلیس۔ ولدا اونا شاگرداک

۳۳ عیسیٰ نے سجدہ کرے او پاریر ”نی یقیناً خدا نا مار اُس۔“

عیسیٰ نا گنیسرت علاقہ نا بیمار اتے جوڑ کنگ

(مرقس ۶: ۵۳-۵۶)

۳۴ اوفک جھیل نا ایلو کنارہ غا گنیسرت پنی آ علاقہ غا رینگار۔ وا علاقہ نا بھارنگا

۳۵ بندگا عیسیٰ نے ورست کرے۔ ہندا خاطر آن اوفک پورہ علاقہ نا بیمارنگا بندگاتے آ

۳۶ بندغ راہی کرے او عیسیٰ غا میسر۔ اوفک عیسیٰ نے منت کرے پاریر ”وا فتنے صرف

تینا کوئے دو خلنگ کے الہ“، او آرا بیماراک کہ عیسیٰ نے دو خلک، اوفک جوڑ مسر۔

بندغاتا تینا جوڑ کرو کا شریعت

(مرقس ۷: ۱۳-۱۴)

- ۱ **۵** ولد اگراس فریسی فرقہ نا بندغاک او شرع نا معلمک یرؤ شلم شار آن عیسیٰ غا
- ۲ بَسَر او ہرہیر ۰ "نا شاگرداک اِرغ کَننگ آن مُست تینا دوتے ننا رواج نا مطابق
- ۳ سَلِسہ۔ وانا باوہ پیرہ غاتا حکم نا خلاف اے۔ اوفک اَنتے دھن کیرہ؟ ۰
- ۴ عیسیٰ اوفتے آن ہرہیر "نم اَنتے خُدا نا حکماتے مَنپیرے، تینا جوڑ کرو کا شریعت
- ۵ آچلینگیرے؟ ۰ خُدا نا حکم اے "تینا باوہ او لمہ نا عزتے کبو"، او "اگ کَس تینا لمہ
- ۶ باوہ بے بدرد پاک، او ضرور کسفنگک"۔ ۰ ولے نم تینا شریعت نا مطابق پارے "اگ
- ۷ کسے تو اگراس آرے، تو او تینا لمہ باوہ نامدے کَننگ کیک، ولے پائے کہ "واگراک
- ۸ خُدا نا او"، ۰ بندا خاطر آن ضروری آف کہ تینا لمہ باوہ نامدے کے"۔ او دا طریقہ اٹ
- ۹ نم خُدا نا حکماتے مَنپیرے او تینا جوڑ کرو کا شریعت آچلینگیرے۔ ۰ نم مُنافقاک،
- ۱۰ پغمبر یسعیہ کہ آراپیشن گوئی نے شہاروٹ کریس، او صبح اے۔ او پارہیس ۰
- ۱۱ خُدا پاک "وا بندغاک زبان اٹ تو کنا صفتے کیرہ،
- ۱۲ ولے اُساتے ٹی مؤن او، او کنا کسر آن بھاز مر او۔ ۰
- ۱۳ کئے عبادت کَننگ نا دافتے بیچ فایدہ آفک،
- ۱۴ اَنتے کہ دافک تینا جوڑ کرو کا شریعتے مخلوقے خوالفیرہ
- ۱۵ او پارہ "وا خُدا نا شریعت اے"۔ ۰

ہیتاک کہ بندغے ناپاک کیرہ

(مرقس ۱۲: ۲۳)

- ۱۱ ولدا عیسیٰ مخلوقے توار کرے او پارے "کنا ہیتاتے ہمبو، او پوہ نبو۔" آرا وخت
آ کس گڑاسے گنیک، وا گڑا اووے ناپاک کپک۔ بلکہ اگہ او خرابو ہیتاتے پانک،
تو وا ہیتاک اووے ناپاک جوڑ کیرہ۔"
- ۱۲ ولدا عیسیٰ نا ووانزوہ خاصنگا شاگرداک اوڑا بسر او پاریر "آرا ہیتاتے نی فریسی
فرق نا بندغاتے پاریس، وا ہیتاتا وجرغان اوفک نے آن ناراض مسونو۔"
- ۱۳ عیسیٰ اوفتے پارے "وہنگا بندغاک، کہ باوہ خدا نا شریعت ٹی روو بدل کیرہ،
۱۴ اوفک ہمیشہ نازندگی کے حاصل کپسہ۔" وافتا باروٹ پدیشان مقبو۔ وافک کوراتے
آن بار او، او کور کور نا مدتے کنگ کپک۔ اگہ اوفک ہندن کوشستے کیرہ، تو
ہرتوماک کڈسے ٹی تسمیرہ۔"
- ۱۵ بطرس پارے "وا ہیتاتا معنی کے نئے پا۔"
- ۱۶ ولے عیسیٰ اوفتے پارے "تھا علم ایلو بندغاتا علم آن واسکان زیاست متھے؟
۱۷ تم کنا ہیتاتے پوہ مقیرے؟ آرا وخت آ بندغ گڑاس با ٹی شانگ، او با آن پڈ
۱۸ ٹی کاک، ولدا اونا پڈ آن پیش تنک۔" ولے آرا ہیتاتے بندغ پانک، وافک اونا
۱۹ اُست آن برہ، او ہندا خرابنگا ہیتاک بندغے ناپاک جوڑ کیرہ۔" اگہ بندغ اُست ٹی
شیطانی وُہیت سوچ کیک، تو او کسفک، زنا کیک، وزی کیک، دروغ تریک، خدا
۲۰ نا باروٹ بے عزتی وُہیت پانک، او ایلو فتنے آ دروغ اٹ الزام تنک۔" وا گڑاک او
کہ بندغے ناپاک جوڑ کیرہ۔ ولے بغیر سلنگ اٹ اِرغ گنگ، وُہن کہ اوفک نئے
پارہ "ناپاک او"، وا وُہیت بندغے ناپاک کپک۔"

ایلو قوم والا نیازی نا عیسیٰ نا زی آ ایمان تِخنگ

(مرقس ۲۴:۷-۳۰)

عیسیٰ وا جاگہ غان راہی مس، او صَوَر او صیدا شاراتا علاقہ غا بننا۔ ○ اسہ کتعالیٰ و
نیازی س، کہ او وا علاقہ ٹی رہینگاکہ، عیسیٰ غا بس او چیاٹ خلیسہ پارے "اے خواجہ،
وآؤ نا آویاؤ، کنے آ رحم کر۔ کنا مسر ٹی جن آرے، او بھاز عزاب ٹی اے۔" ○

ولے عیسیٰ اوڑتو بچ بیت کتو۔ شاگرداک عیسیٰ غا بسر او منت کریسہ پارے "وا
نیازی ننا رنداٹ بنگ ٹی اے او شور کنگ ٹی اے۔ واوے ننے آن مر کر۔" ○
عیسیٰ پارے "ای واسہ بہووی تا بمو بند غاتے کے راہی تینگاٹ کہ اوفک خدا
نا کسر آن برسینگانو، وھن کہ میٹس گم مرے۔" ○

بندا وخت ٹی نیازی بس او عیسیٰ نا نت تے آتما۔ او پارے "خواجہ، کنا
مدتے کر۔" ○

عیسیٰ پارے "ای بہووی تا مدت کے بسوٹ۔ وا بیت جوان افک کہ ای
ایلو قوم والا تا مدتے کیو۔ وا وھن اے کہ چناتا ارغاتے کچکاتے آخیس۔" ○
نیازی پارے "نا بیت صبح اے۔ ولے کچکاک بمو ارغاتے کنیرہ، آرافک کہ
خواجہ غان بچیرہ۔" ○

بندا خاطر آن عیسیٰ اووے پارے "نا ایمان بھاز بسونے۔ آرا گڑا کہ نی خواسہ،
اونے کے مریک۔"

او بندا وخت ٹی نیازی نا مسر جوڑ مس۔ ○

عیسیٰ نا بہازنگا بندغاترے شِفا تِنِنگ

- ۲۹ عیسیٰ واکان راہی مس او گلیل جھیل نا رہی اَت بہناکہ، او اسہ مَشے نا
 ۳۰ زی آ لگا او تَوس۔ او اسہ بھلو مخلوقس اوڑا بس۔ اوفک تین تو اوار لنگ، کور،
 معزور، گنگ او ایلو بہازنگا بیمار تے میسونر۔ اوفک دافقے عیسیٰ نا ت تا رہی آ
 ۳۱ تُولفیر، او عیسیٰ اوفقے شِفا تِس۔ او آرا وخت آ بندغاگ گنگ تے بیت کنگ آ،
 کور تے خُنگ آ، او معزور او لنگ تے چرخ کنگ آ خنار، اوفک بہاز حیران مسر۔
 اوفک خُدا نا صفقے کر۔

عیسیٰ نا چار ہزار آن زیاست بندغاترے اِرغ کُنفِنگ

(مرقس ۸: ۱۰-۱۱)

- ۳۲ عیسیٰ تینا ووازوه خاصنگا شاگردا تے توار کرے او پارے "کنے وا بندغاتے آ
 ترس پننگ ٹی اے، اَنتے کہ واک مسدے آن کن تو اوار او، او بچ کُنتو۔ او
 کنا خوش انگ کہ ای دافقے بینگن راہی کیو۔ واک شاید کسر ٹی لنگڑی آن تمیر،
 بے ہوش مریر۔"
 ۳۳ شاگرداک اوڈان بریفیر "نن وا ریگستان ٹی اراکان وا بھلا مخلوق کے کُنوئی وُ
 گُڑا اتین او دافقے ایتین؟"
 ۳۴ عیسیٰ اوفقے آن بریفے "نم تو اخس اِرغ او؟"
 اوفک جواب تسر "نن تو ہفت اِرغ او گُڑاس چُنکو مچی او۔"
 ۳۵ عیسیٰ مخلوقے حکم تِس کہ "وُغار آ تُولبو۔"
 ۳۶ ولدا او ہفت اِرغ او مچی تے بیفے، خُداغان وُعا کرے او شکرے آوا کرے، دافقے

۳۷ ٹگر ٹگر کرے او شاگردا تے تس، او شاگرداک وافقے مخلوقے تسر۔ ○ وافک کل گنگر،
 ۳۸ سیر کرے۔ پد آ شاگرداک بچوکا اِرغالتے آن هفت لوکری پُر کرے۔ ○ واکینگ ٹی نرینه
 نیازي او چنک شامل آنره، ولے صرف بموڑے نرینه غاتا تعد او چار ہزار اسکہ۔ ○
 ۳۹ ولدای عیسیٰ مخلوقے اراتے آرابی کرے، تینا شاگردا تے تو اوار کشتی ٹی توس،
 او ملدن پنی آ علاقہ غابنا۔ ○

فریسی او صدوقی فرقہ نا بندغاتا
 عیسیٰ اے پاننگ ”ننہ معجزہ نشان ایتے“
 (مرقس ۸: ۱۱-۱۳؛ لوقا ۱۲: ۵۴-۵۶)

۱ **ب** گراس فریسی فرقہ او صدوقی فرقہ نا بندغاک عیسیٰ غا تسر کہ اووے آزمائفیر۔
 بندا خاطر آن اوفک عیسیٰ اے پارے ”ننہ معجزہ س نشان ایتے، تاکہ ستاتے کہ خدا
 نے رابی کرینے۔“ ○
 ۲ ولے عیسیٰ اوفقے پارے ”آرا وخت آوے تک ایتک او تو مفک، ثم پارے
 ۳ ”اینو نا موسم جوان مریک“، او موسم جوان مریک۔ ○ آرا وخت آنمبی چلینگ،
 ثم پارے ”پر مریک“، او پر مریک۔ ثم تو آٹ موسم نا باروٹ پیش گوئی کیرے،
 ۴ ولے ثم اینو پگ نا نشاناتا باروٹ غور کیرے۔ ○ وا دور نا بندغاک آخس بے ایمان
 او، شیطانی دُ سوچ تخیرہ۔ ثم کنے پارے ”معجزہ نشان ایتے“۔ نہ۔ دهن کہ پغمبر
 یونس مسہ دے بھلا چھی نا پڈ ٹی گدریفے، اسی مسہ دے کے کہوکا مریوہ، خدا ٹھے
 پین معجزہ نشان تفک۔“
 او بندا بیتا تے کرے او بنا۔ ○

عِيسِي نَا تِينَا شاگرداترے فِرِيسِي او صَدُوقِ
فرقه نَا بندغاتا خمير نَا باروٹ پاننگ
(مرقس ۸: ۱۴-۲۱)

- ۵ اَرَا وخت آ عِيسِي او اونا شاگردواک جھيل نَا ايلو کناره غا وڙينگار، شاگردواک
۶ اِرغَاتے گيرام کريسر- ۵ عِيسِي اوفتے پارے ”خيال تجبو، فِرِيسِي او صَدُوقِ فرقه نَا
بندغاتا خمير نَا خلاف مَٽِي پيو-“
۷ اوفک تين په تين تو بيت کريسر پارير ”عِيسِي نَفے وابيتے پارے اَنتے که نن
تین تو اِرغ ميفتشن-“
۸ عِيسِي اوفتا پيتاتے پوه مس او اوفتے پارے ”نَم اَنتے تين په تين اِرغَاتا باروٹ
۹ بيت کنگ لِي اَرے؟ نَمَا ايمان کمزور اے- ۵ اِي پَنچ هزار اَن زياست بندغاتے
۱۰ اِرغ تَشْت، او کنگ اَن پد اَخس کَنور پچار؟ ۵ او يات کبو، که اِي هفت اِرغ
۱۱ اَت چار هزار نريند غاتے اِرغ تَشْت، او کنگ اَن پد اَخس لَوکري پچار؟ ۵ نَم اَنتے
پوه تَويرے که اِي اِرغَاتا باروٹ بيت کنگ لِي اَفْت- نَم فِرِيسِي او صَدُوقِ فرقه
نَا بندغاتا خمير نَا خلاف مَٽِي پيو-“
۱۲ واسه شاگردواک پوه مسر که عِيسِي اوفتے نَت نَا خمير نَا باروٹ خبردار کنگ لِي
اَلَوِيک، بلکه اوفتے فِرِيسِي فرقه او صَدُوقِ فرقه نَا بندغاتا تينا شريعت نَا خَوانفنگ نَا
باروٹ پوه کنگ لِي اَسکه- ۵

پطرس نا پاننگ که ”عیسیٰ خُدا نا مقرر کروکا اے“
(مرقس ۸: ۲۷-۳۰؛ لوقا ۹: ۱۸-۲۲)

۱۳ ولدا عیسیٰ قیصریہ فلیپی پنی آشار نا خُک آر سینگا۔ او تینا شاگروا تے آن بریفے
”مخلوق کنا آدم نا اولیاد منگ نا باروٹ انت پانگ، که ای ویر اٹ؟“
۱۴ اوفک جواب تسر ”گراس پارہ که نی تخی، گراس پارہ ایلس، گراس پارہ
یرمیاہ، او گراس پارہ پین پغمبر سے اُس۔“
۱۵ عیسیٰ اوفتے آن بریفے ”تُم انت پارے که ای ویر اٹ؟“
۱۶ پطرس جواب تس پارے ”نی خُدا نا مقرر کروکا او خُدا نا مار اُس۔“
۱۷ عیسیٰ پارے ”پطرس، یوحنا نا مار، نازی آ خُدا نا رحمتاک مریر، آنتے که وا
بیت نا او ایلو بندغاتا افک، بلکہ کنا باوہ خُدا دا بیتے کنگ نا علمے نے تسونے۔“
۱۸ پطرس، نا پن نا معنی ”بٹ“ اے۔ بند خاطر آن ای نے پاوہ، دهن که اسے بٹسے نا
زی آ اُرانا بنیاد سخت مریک، بندن نی کنا زی آ ایمان تجوکاتا ربنا او بنیاد مروس۔
۱۹ او کنا زی آ ایمان تجوکاتا طاقت ہمیشہ شیطان نا طاقت آن بزز مریک۔“ ای نے
طاقت ایتیه که نی مخلوقے پاسه ارا کاریتے کنگ آن خُدا خوش مریک۔ او نی خُدا
نا پُسننگ پیغامے دُنا نا بندغاتے آر سیفیر۔“
۲۰ پد آ عیسیٰ تینا شاگروا تے حکم تس که ”کسے پاپو که ای خُدا نا مقرر کروکا اٹ۔“

عیسیٰ نا شاگردا تے تینا مصیبت او کسفنگ نا باروٹ پاننگ
(مرقس ۸: ۳۱-۹: ۱؛ لوقا ۹: ۲۳-۲۷)

۲۱ او بندا وخت ٹی عیسیٰ تینا دوا نزوہ خاصنگ شاگروا تے تو تینا باروٹ بیت کریسه

پارے "ای ضرور یروشلم شار آ کاوہ او اوڑے یبتووی تا پیرنگاک، بھلا ایلک او شرع نا معلک کنے خنپسہ، کنے آ مصیبت بریک۔ ای کسفنگیوہ، ولے مسہ دے آن پد پدی زندہ مربوہ۔" ○

۲۲ پطرس ییسی ئے اسہ گنڈے آوڑے، اووے پارے "خواجہ، نازی آ خدا نا رحمتک مریر، او نے آچ مصیبت بف۔" ○

۲۳ ییسی تینا مونے پطرس نا گنڈ آبرسا، اووے پارے "کنے آن مرہ، شیطان۔ نی کنا کسر نا خل اس، اتے کہ آرا بیتاے نی کریس، وا خدا نا گنڈ آن افس، بلکہ بندغ نا گنڈ آن او۔" ○

۲۴ پد آ ییسی تینا شاگرواے پارے "اگہ کس نا خوش آرے کہ کن تو برے، او تینا باروٹ سوچ خلپ، او کبنگ آن خولپ، او بر دے کنا خاطر آن صلیب آ تفنگ کے تیار مرے ○ اتے کہ آرا بندغ وا دنیا ٹی تینا زندگی ئے دوست تورک، ۲۵ او مون نا دنیا ٹی خدا نا براغان بچنگ کپک، ولے آرا بندغ کنا خاطر آن تینا مالے او جانے قربان کیک، او وا دنیا ٹی او مون نا دنیا ٹی خوشی حاصل کیک ○ اگہ کس وا ۲۶ دنیا ٹی بھار مال مڈی تے فچ کے ولے تینے خدا نا براغان بچاؤنگ کپ، تو دا زندگی نا بچ فائدہ آف، اتے کہ دھنو چو گراس آف کہ اووے ایے او ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کے ○ ای، آو م نا اولیو، تینا باوہ خدا نا طاقت آٹ او ملائکاتے تو پدی مربوہ، ۲۷ او بر بندغے ای او نا کاریم نا مطابق بدلہ ایٹیوہ ○ ای ئے یقین ایٹیوہ کہ ئے آن ۲۸ گراس بندغ ہمو وخت اسکان کسپسہ کہ اوفک کنا کسفنگ او پدی زندہ منگ او کنا پلسکنگا پیغامے تالان خنتمو۔" ○

عیسیٰ نا موسیٰ او الیاس تو بیت کنگ

(مرقس ۹: ۲-۱۳؛ لوقا ۹: ۲۸-۳۶)

- ۱ **ب** وایماتا کنگ ناشش وے آن پد عیسیٰ پطرس او ارا ایلم، یوحنا او یعقوبے،
- ۲ تین تو بیفے، او اوفک مشے نازی آپنار۔ ○ مش نازی آشاگرواک عیسیٰ ئے بزرگ
- ۳ ئی انرہ کہ اسہ وار تو اونا مون وے آن بار روشنائی تینگ لگا، اونا پنچاک پیون برف
- ۴ آن بار مسر۔ ○ او بمو وخت آشاگرواک موسیٰ او الیاس عیسیٰ تو بیت کنگ آ
- ۵ خنار۔ ○ پطرس عیسیٰ ئے پارے ”خواجه، وا آخس جوان اے کہ نن بند اڑیک اُن۔
- ۶ اگہ نا خوش اے، ای واڑے مسہ گدان جوڑ کیوہ، اسٹس نے کے، اسٹس موسیٰ
- ۷ کے، اسٹس الیاس کے۔ ○
- ۸ ارا وخت آ او بیت کنگ ئی اسکہ اسہ روشنائی تروکو جمرس بس او جمر آن
- ۹ توارس بس او پارے ”واکنا مار اے کہ ای اوڑان بھاز خوش اٹ۔ اونا بیتاتے
- ۱۰ منہو۔ ○
- ۱۱ ارا وخت آشاگرواک وا توارے بنگر، اوفک بھاز خولیسر او سجدہ کرہ، تینا
- ۱۲ پیشانی تے وُغار آتجار۔ ○ عیسیٰ اوفتا رہی آ بس، اوفتے وُ خلک، پارے ”بش
- ۱۳ ببو، خولیتھو۔ ○
- ۱۴ اوفک سجدہ غان بش مسر او عیسیٰ ئے سلوک خنار، پین بیچ ختوبہ۔ ○ ارا
- ۱۵ وخت آ اوفک مش آن وڑیئنگ ئی انرہ عیسیٰ اوفتے حکم تس ”بمو وخت اسکان
- ۱۶ کسے تینا وے ئی تیغ نا باروٹ پاپیرے کہ ای، اوم نا اولیاد، کسفنگٹٹ او پدی
- ۱۷ زندہ متٹ۔ ○
- ۱۸ ولدا شاگرواک عیسیٰ غان بریفیر ”شرع نا معلماک اتے پارہ کہ اول پنمبر الیاس
- ۱۹ پدی بروئی اے؟ ○

- ۱۱ عیسیٰ اوفتے پارے "ایلیاس ضرور اولیکو وار پدی بریک، او ہر گڑائے تیار
 ۱۲ یک۔" ولے ای ٹھے پاوہ کہ پغمبر ایلیاس پدی بسوس ولے مخلوق اووے درست
 کتویر۔ اوفک تینا خوش نا مطابق اووے مصیبت تسر۔ او ہندن آدم نا اولیاو یعنی
 کن تو ہم مریک۔"
 ۱۳ واسہ شاگرداک پوہ مسر کہ عیسیٰ یحییٰ نا باروٹ بیت کنگ ٹی اسکہ۔"

عیسیٰ نا مارے آن جن کشنگ

(مرقس ۹:۱۴-۲۹؛ لوقا ۹:۳۷-۴۳)

- ۱۴ آرا وخت آ اوفک پدی مخلوق آتسر، اسہ بند غس عیسیٰ غا بس، گوڈ خلک،
 ۱۵ اووے پارے "خواجہ، کنا مار آتس گن۔ اووے مرگی اے او بھاز عزاب ٹی اے۔
 ۱۶ او اکثر خاخر یا ویر ٹی تمک۔" ای اووے نا شاگردا تے آ بیٹ، ولے دافک اووے
 جوڑ کنگ کتویر۔"
 ۱۷ عیسیٰ اووے او اوڑے موجود مخلوقے پارے "تم آخس بے ایمان او غلطو بندرغ
 اے۔ کئے ٹھے آفسوس مس کہ تم کئے آیقین تخنگ ٹی آفیرے۔ کنا خوش اے
 کہ ای ٹھے آن زو کاو۔ مارے واڑے کئے آتہ۔"
 ۱۸ عیسیٰ جے پیش تمنگ نا حکمے تس۔ جن مار آن پیش تما، او اسہ وار تو مار جوڑ
 ۱۹ مس۔" ولدا عیسیٰ نا ووانزوہ خاصنگ شاگرداک تنیائی ٹی عیسیٰ غا بسر او اوڑان ہر بفر
 "نن آتے جناتے کشنگ کپنہ؟"
 ۲۰ عیسیٰ اوفتے پارے "تم دا وجہ غان کشنگ کپیرے کہ ثما ایمان بستے۔ ای ٹھے
 یقین ایتیوہ، اگر ثما آستے ٹی آوز نا بج نا خاص آ ہم ایمان اے، تم دا مٹے
 پانتگ کیرے "واکان اینگ بن"، او ثما حکمے منک۔ تم ہر گڑائے کنگ کیرے۔"
 ۲۱ [ولے صرف کنازی آ ایمان تخنگ، روچہ تخنگ او عبادت کنگ آٹ تم وھنگا

کاریسے کنگ کیرے۔ [۱] ۰

عیسیٰ نا ولدا تینا کسفنگ نا باروٹ پاننگ

(مرقس ۹: ۳۰-۳۲؛ لوقا ۹: ۲۳-۲۵)

۲۲ ارا وخت آتیس تینا ووازوه خاصنگا شاگروا تے تو اوار گیل صوبہ ئی اسکہ، تو عیسیٰ
۲۳ اوفتے پارے "ای، آوم نا اولیاو، وشمنا تا ووی تینگلیوہ۔ ۰ اوفک کنے کسفرہ، ولے
مے دے آن پد ای پدی زندہ مریوہ۔"
شاگرواک بھاز نگین مسر۔ ۰

عیسیٰ نا بھلا عبادت خانہ کے محصول تینگ

۲۴ ارا وخت آتیس او اونا شاگرواک کفرخوم شار آسر مسر، بھلا عبادت خانہ
کے محصول مچ کروکا بندگاک پطرس آبسر او بریفیر "نی او نا خواجہ بھلا عبادت
خانہ کے محصول ایتیرے؟" ۰
۲۵ پطرس اوفتے پارے "یقیناً ایتینہ۔"
ار وخت آپطرس پدی ارا ئی بنا، عیسیٰ اوژان ہریفے "پطرس، نا خیال انت
اے؟ نکاتے کٹوکا بادشاہ تے ویر محصول ایتک؟ شار نا بندگاک یا پرویسیک؟" ۰
۲۶ پطرس جواب تے "پرویسیک ایتیرہ۔"

۲۷ عیسیٰ پارے "نی راست ناسیتے کریس۔ وانا معنی اے کہ شار نا بندگاک محصول
تفسہ۔ ۰ کن کے ضروری اف کہ ای محصول ایتو، ولے نن وا محصول مچ کروکاتے
تینا باروٹ پریشان کپنہ۔ بندا خاطر آن نی جھیل آبنگ او گندی ئے خل۔ اولیکو
مچی کہ نا گندی ئی پاننگ، اونا با ئی چاندی نا روپئی س مروئے۔ اووے بیف۔ وا

کنا او نا محضول کے کافی اے۔ واپاندی نازوپئی ئے ننا محضول کے اوا کرک۔"

دنا عزت بُرُز اے

(مرقس ۹:۳۳-۳۷؛ لوقا ۹:۲۶-۲۸)

- ۱ **ب** بندا وخت آشاگرواک عیسیٰ غا بسر او بریفیر "نازی آ ایمان تجوکاتا نیام
 ئی ونا عزت بُرُز اے؟"
 ۲ عیسیٰ اوفتا جَوابے تینگ کے اسہ چنآے توار کرے، اوفتا مون آ سلفے،
 ۳ اوفتے پارے "ایمان تجوکاتا نیام ئی بمو بندغ کہ تیغے چنغان بار کم عزت والا چانک،
 اونا عزت بُرُز آمریک۔ ثم بمو وخت اسکان خدا تو اوار جنت ئی رینگ کیرے،
 ۵ کہ ثم واپنغان بار متورے۔" او آگہ کس کنا خاطر آن واپنآے عزت ایتک،
 او کنے عزت ایتک۔"

عیسیٰ نا ایمان آن برُسینگو کاترے سِزا نا باروٹ پاننگ

(مرقس ۹:۲۲-۲۸؛ لوقا ۱۷:۱-۳)

- ۶ "آگہ اسہ بے ایمانو بندغس کنازی آ ایمان تجوکا بندغے ایمان آن برُسیفنگ نا
 کوشتے کیک، مون نا وُنیآ ئی وانا بزا سخت اے۔ ولے اورکے وادُنیآ ئی وایزا جوان
 ۷ اے کہ اونا لُج ئی نسل تینگے او سمندر ناتہر ئی پینگے۔" وادُنیآ ئی بمو بندغاک اخس
 بد قسمت او کہ اوفک پُسنینگا ایمان والائے ایمان آن برُسیفنگ نا کوشتے کیرہ۔
 دھینگا بندغاک ہمیشہ بندن کوشتے کیرہ۔"
 ۸ "آگہ ئمے آن کس نا دُویا تنس گناہ کیک، اووے گڈے، پٹے۔ واورکے
 جوان اے کہ او بغیر نت یا دُو آٹ جنت ئی پیجے۔ آگہ نت او دُوک مریرہ، ولے

۹ دوزخ نا خاخر ٹی خسینگے، گُڑا وا زِندگی نا چچ فائدہ اُفک۔ ○ اگہ اونا خُن گُناہ س کیک، اووے کشے، بٹے۔ وا اوڑ کے جُوان اے کہ بغیر خُن آن جنت ٹی کاے۔ اگہ ہر توما خنک مریر او او دوزخ نا خاخر ٹی خسینگے، تو وا زِندگی نا چچ فائدہ اُفک۔ ○

عیسیٰ نا گوہنگو کا میل نا مثال تیننگ

(لُوقا ۱۵: ۳-۷)

۱۰ ”خیال تجبو، کنازی آ ایمان تجو کا سنگتاتے آن کسے کم عزت والا سوچ کپہو۔
۱۱ ای ٹمے پاوہ، اوفتا حفاظت کرو کا ملائکاک ہر وخت جنت ٹی کنا باوہ خُدا نا مون آ
۱۲ مریرہ۔ ○ [ای، اومّ نا اولیاو، وا خاطر آن وا وِنیٹا ٹی بسوٹ کہ ای گُناہ گارنگا بند غاتے
۱۳ پٹیو، اوفتے نجات ایٹیو۔] ○ اگہ ٹمے آن اسہ بند غے تو صد میل او، اوڑان اسٹس
گوہنگلک، ٹما خیال ٹی او انت کیک؟ او نوو او نوے بے کُنگ کے مَش آ اِلک او
۱۴ گوہنگو کاے پنگ کے کاک۔ ○ ای ٹمے یقین ایٹیوہ، آرا وخت آ او گوہنگو کا میلے
خنیک، او بھاز خوش مریک او سوچ کیک ”وا گوہنگو کا میل نا خوشی ایلو نوو او نو
۱۵ آن بھاز زیاست اے۔“ ○ او ہندن جنت ٹی ٹما باوہ خُدا نا خوش اف کہ کنازی
آ ایمان تجو کا ایمان آن ہر سینگے۔ ○

۱۶ ”اگہ نا خلاف کنازی آ ایمان تجو کا سنگتس گُناہ کیک، بَنک او اووے وا گُناہ
نا باروٹ پا۔ ولے وا پیتاتے اوڑ تو تنیائی ٹی کرک۔ اگہ او نا پیتاتے بَنک او مَنک،
۱۷ تو وانے کے بھاز خوشی نا بیش اے۔ ○ اگہ او نا پیتاتے بَنک ولے مَنک، تین
تو اوار ایمان تجو کا سنگتاتے آن اِرٹ پین وِرک تاکہ مقدسنگا کتاب نا مطابق آرا
۱۸ اِزماک ثابت مریرہ اوفتے کے گواہ مریر، وُھن کہ تورات ٹی لکھوک اے۔ ○ اگہ
او ٹما پیتاتے مَنک، تو اونا وا پیتاتے کل کنازی آ ایمان تجو کا سنگتاتے پاوہ۔ اگہ او
ولدا ہم وا بند غاتا پیتاتے مَنک، اوڑ تو سنگتی کپہو وُھن کہ ایلو بے ایمان او محضول

نچ کروکاتے تو سنگتی کپیرے۔

- ۱۸ ”او ای کُله نسا پاوہ، خُدا نا ارا حکماک جنت آتو لوکا بندغاتے کے منع او ارا حکماتا
 ۱۹ اجازت اَرے، وا حکماتے تُم دُغار نا مخلوق آر سیفیرے۔ او ای تُمے اسے بین بیتس
 ہم پاوہ، کہ اگے تُمے آن اِرٹس اوار خُداغان دُعا کیرہ او فیصلہ نا باروٹ سوچ کیرہ، تو
 ۲۰ کنا باوہ خُدا تُم کے وا فیصلہ کیک، اتے کہ اگے اِرٹ یا واژان زیاست ایسان
 تَخو کاک اوار دُعا کیرہ، ای اوفتے تو وا دُعا ٹی شامل مریوہ۔“

عیسیٰ نا خُوا نِفَنگ ”ایلو فتا گُناہ ترے ہمیشہ معاف کَبو“

- ۲۱ ولدا پطرس عیسیٰ غا بس او اوژان ہریفے ”خُواجہ، اگے کنا مزہبی و ایلئس کنا خلاف
 گُناہ کریسہ کایک، نا خیال ٹی اگے ای اووے ہفت وار معاف کیو، وا کافی اے؟“
 ۲۲ عیسیٰ اووے پارے ”نہ۔ ہفت وار آخا۔ بلکہ ہمیشہ اووے معاف کَرک،
 ۲۳ اتے کہ خُدا ہر دخت نسا گُناہ تے معاف کیک۔“
 عیسیٰ مثال تریسہ پارے ”اسے بادشاہ س اُسکے، او سوچ کرے“ ای تینا نوکراتے
 ۲۳ آن حساب کتابے آلیوہ۔“ او حساب کتابے شروع کریس کہ اسے بند غس اتینگا، کہ
 ۲۵ اونا زی آ کر دُاتا روپی قرض اُسکے۔ نوکر تو داہ پیسہ آلیو کہ تینا قرضے پدی ایے۔
 بندا خاطر آن بادشاہ عکم تَس کہ ”وا بندرغ، وانا زائفہ او وانا چُنک سودا کنگیر، او
 مے جوڑ کنگیر، او ایلو مال مدیک ہم سودا کنگیر، تاکہ گُراس پیسہ تو وضول مریہ۔“
 ۲۶ نوکر بادشاہ نا نت تے آتما او منت کریسہ پارے ”خُواجہ، کنے آر حم کَرک۔ ای نا
 ۲۷ پیسہ غاتے ایتنگ نا کوشتے کیوہ۔“ بادشاہ نے اوڑکے رحم بس۔ بندا خاطر آن او
 نوکر نا کُل قرضاتے معاف کرے، او یلہ کرے تہ۔
 ۲۸ ”ولدا ہندا نوکر کسر ٹی ہنا کہ او تینا نوکر و سنگتس خنا۔ وا بندرغ نوکر آن گُراس
 روپی قرض ہلکوس۔ نوکر تینا سنگت نا گٹ ٹی ہلک، او چکیسہ پارے تہ ”آرا

۲۹ پیسہ غاتے نی کئے آن بلکونس، پدی ایقے تا۔ "نوکر سنگت دانانت تے آتما او
 ۳۰ منت کریسہ پارے" کئے آرحم کرک۔ ای نا پیسہ غاتے ایسنگ نا کوشستے کیوہ۔ "○
 ۳۱ ولے او دا پیتاے متیو، تینا سنگتے ہمو وخت اسکان جیل ٹی تجا کہ پیسہ غاتے پدی
 ۳۲ نتھے۔ ○ آرا وخت آیلو نوکراک دا قصے بنگر، اوفک دا ہیبت نا باروٹ پریشان
 ۳۳ مسر، پدی بادشاہ غا بنار۔ اوفک اوڑ توکل قصے کریر۔ ○ بند خاطر آن بادشاہ اولیکو
 ۳۴ نوکرے پدی توار کرے او پارے "نی بد نیتو نوکرے اس۔ ای تینا کل قرضاتے
 ۳۵ نے آمعاف کریت، اتھے کہ نی کئے آن معافی خواہیئس۔ ○ نی ہم تینا سنگت نوکر
 ۳۶ آرحم کروئس، اتھے کہ ای نازی آرحم کریسٹ۔ ○ بادشاہ بھاز ناراض مس،
 او نوکرے ہزا کے جیل آراہی کرے۔ او ہمیشہ جیل ٹی ہزا کے تجنگا، اتھے کہ
 پیسہ غاتے آوا کنگ کتویک۔ ○

۳۵ عیسیٰ دا مثال نا معنیٰ کرے پارے "او بندن کنا باوہ خدا ئھے ہم ہمیشہ نا
 ہزا ایٹک اگہ ٹم است نا حب اٹ ایلو فتا گناہ تے معاف کیرے۔ ○"

عیسیٰ نا طلاق نا باروٹ خوانینگ

(مرقس ۱۰: ۱-۱۲)

۱ **۱۹** آرا وخت آعیسیٰ دا پیتاے خلاص کرے، او گلیل صوبہ غان راہی مس او
 ۲ دریاب اردن نا ایلو گند آیبھوویہ علاقہ غا ہنا۔ ○ اسہ بھلو مخلوقس اونا رند اٹ اسکہ۔
 عیسیٰ ہموڑے اوفتے آن بیمارنگا بند غاتے جوڑ کرے۔ ○
 ۳ گراس فریسی فرقہ نا بند غاک عیسیٰ غا بسر او اوڑے آرائش کنگ کے اوڑان
 بریفیر "نا خیال ٹی ننا شریعت نا مطابق بند غ تینا زائفے ہر وجہ غان طلاق تینگ
 چانک؟ ○"

۴ عیسیٰ اوفتے پارے "ٹم تورات ٹی خوانانورے کہ "خدا شروع آن انسانے زینہ

- ۵ او نیازی نا شکل اٹ جوڑ کرینے۔ "؟" بندا خاطر آن خُدا تورات ٹی وا ہم پارینے
 "نہینہ تینا لمہ باوہ ئے یلہ کیک او تینا زائفہ تو اوار وھن رینگک کہ اوفک اسہ جان
 ۶ مریرہ۔" ○ واکان پد اوفک اِرت افس، بلکہ اَسٹ او۔ بندا خاطر آن ارا جوڑی ئے
 کہ خُدا جوڑ کرینے، کسے ہم اجازت افک کہ اوفتے جتا کے۔ ○
 ۷ وافریشیک پدی عیسیٰ غان بریفیر "گُرا آنتے موسیٰ شریعت ٹی حکم تسوس کہ
 اِریغ تینا زائفہ ئے طلاق تینگ کے لکھے او ایتے تہ؟" ○
 ۸ عیسیٰ اوفتے پارے "موسیٰ بندا خاطر آن ئے اجازت تسوس آنتے کہ ئم بھاز
 ۹ ضدی اُرے، ولے دا صبح افک آنتے کہ شروع ٹی دا رواج اُلویکہ۔ ○ ای ئے پاوہ،
 اگہ کس اِریغ تینا زائفہ ئے طلاق ایتک، ولے اووے سماءے کہ "کنا زائفہ بچ زنا
 کنتے"، او بندغ پین برامس کیک، تو دا نہینہ زنا کیک۔ ○
 ۱۰ اونا شاگرداک اووے پاریر "اگہ بندغ صرف زنا نا وجہ غان طلاق تینگ کیک،
 واژان جوان اے کہ او اصل برام کپ۔" ○
 ۱۱ عیسیٰ اوفتے پارے "ئما بیتاک ہم صبح منگ کیرہ، آنتے کہ ضروری افک کہ
 بر بندغ برام کے، ولے گُراس بندغائے خُدا طاقت تسونے کہ اوفک بغیر برام آن
 ۱۲ زندگی گدریفنگ کیرہ۔ ○ بھاز وجہ غاک اریر کہ بندغاک برام کپسہ۔ بھازنگاک
 نرمادہ ودی مریرہ، بھازنگاک خسی کنگیرہ، او بھازنگاک برام کپسہ تاکہ اوفک خُدا
 نا پُسکننگ پیغام نا کاریمتے جوان طریقہ اٹ کیر۔ ارا بندغے خُدا طاقت ایتک، اووے
 برام کنگک ضروری افک۔" ○

عیسیٰ نا چُنا تے دُعا تینگ

(مرقس ۱۰: ۱۳-۱۶؛ لوقا ۱۸: ۱۵-۱۷)

۱۳ گُراس بندغ تینا چُنا تے عیسیٰ غا میسر کہ عیسیٰ تینا وُوے چُنا تا زی آ برے او

۱۳ اوفتے دُعا ایتے، ولے شاگرداک بندغاٹے اِلتَویر، اوفتے آچڑار۔ ۵ عیسیٰ اوفتے پارے
 ”چُناتے کئے آیلہ کبُو، بریر، اَنَتے کہ آرا بندغاٹ کم عزت والا او، اوفک دا چُناتے
 آن بار او۔ خُدا اوفتا حفاظتے کیک او اوفک کنا سنگت مریرہ۔“ ۶
 ۱۵ عیسیٰ چُناتا زوی آدوئے تینا ہرسا، اوفتے دُعا تِس، پدی ہنا۔ ۷

امیرنگا بندغ او ہمیشہ نا زندگی
 (مرقس ۱۰: ۱۷-۳۱؛ لوقا ۱۸: ۱۸-۳۰)

۱۶ اسے بندغس عیسیٰ غا بس او ہریفے ”خُواج، ای آرا نیکنگا کاریمتے کیو کہ جنتے
 حاصل کیو؟“ ۷
 ۱۷ عیسیٰ اووے پارے ”نی اَنَتے کئے آن ہریفیس آرا نیکنگا کاریماک او؟ نی پاس
 کہ ای خُداغان بار اُٹ؟ ہندا خاطر آن آرا حکماتے خُدا بندغاٹے کئے تِسوئے، اوفتے
 منہ۔ گُڑا نی جنت ٹی کاسہ۔“ ۸
 ۱۸ بندغ ہریفے ”آرا حکماتے منیو؟“
 عیسیٰ اووے پارے
 ”کئے کسفیہ،
 زنا کپہ،
 دُزی کپہ،
 دروغ نا گواہی تَفہ، ۹
 تینا لَمہ باوہ نا عزتے کُزک،
 ۱۹ او ایلو بندغاٹے تو محبت کُزک دُھن کہ نی تین تو محبت کیسہ۔“ ۱۰
 ۲۰ بندغ جواب تِس پارے ”ای دا کُل حکماتے منیوہ او کنتگ ٹی اُٹ۔ واڑان
 بے دس ای اَنَت کیو؟“ ۱۱

- ۲۱ عیسیٰ اووے پارے "اگہ نا خوش آرے کہ فی نجات حاصل کیس، ہنگ، تینا
 کل مال مڈی سوا کرک، او پیسہ غاتے غریبائے ٹی بشخ کرک۔ فی کن تو برک،
 کنا شاگردو جوڑ کرک۔ اگہ فی ہندن کیسہ، تو فی جتے حاصل کیسہ۔"
- ۲۲ آرا وخت آ بندرغ دا پیتائے ہنگ، او بھار پریشان مس، او پدی ہنا، آتے
 کہ او بھار امیر اسکہ۔
- ۲۳ پد آ عیسیٰ تینا شاگردو اتے پارے "ای ٹھے یقین ایتوہ، وھنگ بندرغ آ خدا نا
 ۲۴ رحمناک مفسہ، او جنت ٹی خدا تو اوار رینگنگ کپک۔" ای ٹھے اسہ وار ولدا پاوہ،
 وھن کہ اسہ بچ سیلہ ناننگ آن گدرینگنگ کپک، او ہندن وھنگ بندرغ نازی آ خدا
 نا رحمناک مفسہ او خدا تو اوار جنت ٹی رینگنگ کپک۔"
- ۲۵ آرا وخت آ شاگردو اک دا پیتائے ہنگ، اوفک حیران مسر، او عیسیٰ غان ہر یفیر
 "گڑا ویر نجات حاصل کیک؟"
- ۲۶ عیسیٰ اوفتا گند آ ہرا او اوفتے پارے "آرا کاریجے انسان کننگ کپک، خدا
 کننگ کیک تا۔"
- ۲۷ ولدا پطرس عیسیٰ پارے "نن تینا کل مال مڈی او آراتے ایلان او نا رند
 آت بسن۔ وانا بدلہ ٹی غنہ آنت یلوئے؟"
- ۲۸ عیسیٰ اوفتے پارے "یقین تجبو، آرا وخت آ ای، آوم نا اولیو، جنت ٹی تینا
 تخت آتو لیوہ، ثم کنا ووازوہ شاگردو اک کنا تخت ناربی آکن تو اوار تولیوے او
 ۲۹ یعقوب نا اولیو اتا ووازوہ قومائے آباد شاہی کیرے۔" او آرا بندرغ کنا خاطر آن تینا
 باوہ، لمہ، ایلیم، ایڈ، چناتے او تینا وغازے یلہ کیک، خدا اووے دا وٹیا ٹی رحمناک
 ۳۰ ایٹک او مون نا وٹیا ٹی جنت ایٹک۔" او آرا بندغاک واسہ مخلوق نا مون آ بے
 عزت او، مون نا وٹیا ٹی خدا اوفتے عزت ایٹک۔ ولے آرافک دا وٹیا ٹی تیغے مخلوق
 نا مون آ عزت والا چارہ، مون نا وٹیا ٹی خدا اوفتے عزت تھک۔"

مالک نا سخاوت

- ۱ **نَب** عیسیٰ پارے "خدا ہر ایمان تھو کا بند غاتے آتینا رحمتے راہی کیک۔"
- ۲ پد آ او مثال تریسہ پارے "اسہ زمیندارس سوب نا مالو پیش تما تاکہ گراس
- ۳ بند غ اتے کہ اونا انگور نا باغ ٹی کاریم کیر۔" او اوفتے تو اسہ دے نا ویازی ئے
- ۴ اسہ چاندی نا روپئی منا، او اوفتے تینا انگور نا باغ آ کاریم کے راہی کرے۔" او نیم
- ۵ روچ او سوب نا نیام ٹی پدی شار نا چوس آہنا، گراس مزدور اتے بے کار سلوک
- ۶ خنا۔" مالک اوفتے پارے "ٹم ہم بمبو، باغ ٹی کاریم کبو۔ ای ٹمے کاریم نا مطابق
- ۷ مزدوری ایٹیوہ۔" ہندا خاطر آن مزدور اک باغ ٹی کاریم کنگ کے ہنار۔
- ۸ "او ہندن نیم روچ او پیشیم نا وخت آ مالک چوس آہنا، او مزدور اتے مزدوری
- ۹ کے تینا باغ آ راہی کرے۔" او دیگر نا وخت آ پدی چوس آہنا او گراس بے کار
- ۱۰ مزدور اتے سلوک خنا۔ او اوفتے آن ہریفے "ٹم اتے داڑے بے کار سلوک ارے؟" او
- ۱۱ مزدور اک جواب تسر "خواجہ، نئے مزدوری ملتے۔" مالک اوفتے ہم پارے "بمبو،
- ۱۲ او کنا انگور نا باغ ٹی کاریم کبو۔"
- ۱۳ "آرا وخت آ شام مس مالک تینا ناچے راہی کرے کہ "وافتے ویازی ایٹے۔
- ۱۴ اولیکو وار دیگر آبرو کا بند غاتے ویازی ایٹیس، او ہندن تریسہ تریسہ سوب نا مالو بروکا
- ۱۵ بند غاتے ایٹیس۔" او ہمو بند غاک کہ دیگر نا وخت آ بسوئر، اوفتا ہر ایٹے اسہ
- ۱۶ چاندی نا روپئی ویازی تینگا۔" ہندا خاطر آن آرا وخت آ سوب نا مزدور اک ویازی
- ۱۷ ہلنگ کے بسر، اوفک سوچ کیر کہ "نئے ایلو فتنے آن زیاست ویازی ملک۔" ولے
- ۱۸ اوفتا ہر ایٹے ہم اسہ اسہ چاندی نا روپئی ویازی تینگا۔" اوفک تینا ویازی ئے ہلکر،
- ۱۹ او مالک نا خلاف مڑ مڑ کر سہ ہنار۔" اوفک مالکے پاریر "وا بند غاک کہ دیگر نا وخت
- ۲۰ آبسر صرف مچہ کاریم کیر، او نن باسنگا دے ٹی دے درست کاریم کریں۔ ولے

۱۳. نی اوفتے ہم اسے چاندی نا روپئی او ننے ہم اسے چاندی نا روپئی تِس۔ ○ مالک اوفتے آن اُسٹے پارے "سنگت، کنا بیتاے خف تور۔ ای ٹھے ریفتنٹ، آنتے کہ ٹم تینٹ فیصلہ کریے کہ "نن اسے دے نا ویاڑی کے اسے چاندی نا روپئی س بلینہ" ○
۱۳. ٹھے ٹھا ویاڑی بلا، اراغا بمبو۔ او ای تینا خوش اٹ دیگر آبروکا مزدور اتے ٹھا خاصہ مزدوری تِسٹ، ○ آنتے کہ ای مالک اٹ، او ای تینا دولتے تینا خوش اٹ استعمال
۱۵. کنگ کیوہ۔ شاید ٹم کنا سخی گری آن ہوشنگیرے؟ ○
۱۶. او عیسیٰ واپیتا معنی کریسے پارے "بندن آرا بندغاتا اہمیت واسے کم اے، مون آوفا اہمیت زیاست مریک۔ او آرا بندغاتا اہمیت واسے زیاست اے، مون آوفا اہمیت کم مریک۔" ○

عیسیٰ نا مُسٹ میکو وار تینا کسفنگ نا باروٹ بیت کنگ
(مرقس ۱۰: ۳۲-۳۳؛ لوقا ۱۸: ۳۱-۳۲)

۱۷. آرا وخت آ عیسیٰ یروشلم شار نا گنڈ آ پنگ ٹی اسکے، او تینا دوازدہ خاصنگا شاگرداے اسے گنڈ آدرے او پارے تا ○ "بمبو، نن یروشلم شار آ پنگ ٹی اُن، آراڑے کہ ای، آدم نا اولیاد، بھلا امام او شرع نا معلما دُو ٹی تینگیوہ۔ اوفک کے کسفنگ نا فیصلہ کیرے ○ ولدا اوفک کے روپیو گورنر نا دُو ٹی ایتیرہ۔ اونا بندغاک کے آ مسخرہ خلیہ، کے کوڑا خلیہ، اوفک کے صلیب آ تقیرہ، کسفیہ۔ ولے مسے دے آن پد ای پدی زندہ کنگیوہ۔" ○

لہ نا سفارش کنگ، عیسیٰ نا پوہ کنگ

(مرقس ۱۰: ۳۵-۳۵)

واژان پد زبدي نازائفه تینا ارامار، یعقوب او یوحنا، تو اوار بس، عیسیٰ نامون
آ گوڈ خلک، او تینا مارتے کے سفارش کرے۔ ○

عیسیٰ اوژان بریفے "نی انت خواسر؟"

او جواب تیس "کن تو اقرار کرک، آرا وخت آنی بادشاہ مریر، نی کنا مارتے
تینا راست میکو او چپی کو گنڈاتے آ تو لفسر۔" ○

عیسیٰ اوفتے پارے "ٹھے خبر آف، ٹم انت خوائنگ ٹی ارے۔"

پد آ عیسیٰ برتوما ایلمتے آن بریفے "ای مصیبت سہنگ کے تیار اٹ۔ ٹم ہم
کنے آن بار مصیبت سہنگ کے تیار ارے؟"

اوفک جواب تیسر "آؤ۔ نن تیار آن۔" ○

عیسیٰ اوفتے پارے "ٹم ضرور کنا خاطر آن مصیبت سہیرے، ولے ای فیصلہ
کپہرہ کہ کنا راست میکو گنڈ آویر ٹولیک، او کنا چپی کو گنڈ آویر ٹولیک۔ وافیصلہ
کنا باوہ خدا کیک کہ ویرے ٹولفک۔" ○

آرا وخت آیلو وہ خاصنگ شاگرواٹے واپتاتا سہتا، اوفک برتوما ایلمتے آن بھار
ناراض مسر۔ ○ ولے عیسیٰ ڈوانزوہ خاصنگ شاگرواٹے اوار توار کرے او اوفتے پارے

"ٹم چارے کہ ایلو قوماتا بادشاہ تا طاقت بندغاتا زی آبرڑاے، او تینا حاکاتے ہم
بھار طاقت تسونو۔ ○ ولے ٹم ہندن سوچ کپہو۔ اگہ کس ٹھے آن سوچ کیک کہ

"ای زیاست عزت والا مریو"، تو او ایلو فٹے کے نوکر آن بار کاریم کے۔ ○ او اگہ
ٹھے آن اسٹس سوچ کیک کہ "ای اہمیت والا مریو"، تو او ایلو فٹے کے مے آن

بار کاریم کے، ○ وھن کہ ای، آومنا آولیاو، خرمٹ کرفنگ کے بٹٹٹ، بلکہ خرمٹ

کننگ کے بسوٹ۔ او ای بندغاتا گناہ تا خاطر آن کسفنگیوہ، تاکہ بھازنگا بندغاتا گناہ
او برائیک معاف کننگیر۔“

عیسیٰ نا ارا کورنگا بندغاتے خنی کننگ

(مرقس ۱۰:۲۶-۵۲؛ لوقا ۱۸:۳۵-۲۳)

- ۲۹ ارا وخت آ عیسیٰ او اونا شاگرداک یریحو پنی آشار آن پیش تیمنگ ٹی اُترہ،
۳۰ اسہ بھلو مچی س اوقتا رند اٹ پنگ ٹی اُسکہ۔ ارا کورو بندغ کسر آ تُولوک اُترہ۔
ارا وخت آ اوفک بنگر کہ ”عیسیٰ گدرینگ ٹی اے“، اوفک چیانٹ خلیسہ پاریر
”بادشاہ وَاوُو نا اولیاو، نفے آ ترس گن۔“
۳۱ بندغاک اوفتے آ چزار او اوفتے پاریر ”چپ کبو“۔ ولے اوفک بتر زور آن پاریر
”بادشاہ وَاوُو نا اولیاو، نفے آ ترس گن۔“
۳۲ عیسیٰ سلیس او اوفتے توار کرے، او اوفتے آن ہرینے ”مُم کئے آن انت خوارے
کہ ای مُم کے کیو؟“
۳۳ اوفک جواب تسر پاریر ”خواجه، ننا خوش ارے کہ نی نفے خنی کیس۔“
۳۴ عیسیٰ اُے اوقتا زی آ بھاز ترس بس۔ بندا خاطر آن او اوقتا ختے وُو خلک۔ اسہ
وار تو اوفک خنگ آ لگار او عیسیٰ نارند اٹ راہی مسر۔

عیسیٰ نا یروشلم شار آ بادشاہ آن بار بننگ

(مرقس ۱۱:۱۱-۱۱؛ لوقا ۱۹:۲۸-۴۰؛ یوحنا ۱۲:۱۲-۱۹)

- ۲ ارا وخت آ عیسیٰ او اونا شاگرداک یروشلم شار آن خُک بسر، اوفک
بیت فگے پنی آ خلق آن خُک رسیدگار کہ زیئون پنی آ مش آن خُک اُسکہ۔ عیسیٰ

- ۲ تینا اِرا شاگردا تے تینے آن مون آ رہی کرے، ○ او اوفتے دا کلمے تس "ننے آن مون
آ یمبو او خلق ٹی پیسبو۔ آرا وخت آئم خلق ٹی پیسیرے، ئم اسہ پیش او اونا گرہے
۳ اوار تفوک خنیرے۔ دافتے بلبو او کنے آ آیتو۔ ○ اگہ کس وافتا باروٹ ئمے آن ہرینے،
اووے پابو "خواجه خُوانک تا"۔ او ئمے اجازت ایتک کہ دافتے وینگ کیرے۔ ○
۴ او ہندن پنغمبر زکریاہ نا پیشن گوئی صبح ثابت مس کہ او پار یسٹس ○
۵ یروشلیم شار نا بندغاتے پابو،
"ہربو، ئما بادشاہ ئمے آ ینگ ٹی اے۔
او گرہ نازی آ سوار اے، او تینے اہمیت والا چانپک۔
او گرہ تو اوار پیش ہم آرے۔ ○
۶ ہندا خاطر آن ہر توما شاگرداک ہنار، ہندن کہ عیسیٰ پار یسٹس، ہندن کرے۔ ○
۷ اوفک پیش او اونا گرہے میسر، شاگرداک تینا گڈی تے بیشٹا خلتے آ تجار او
۸ عیسیٰ آسٹے آ سوار مس۔ ○ او بھازنگاک عیسیٰ ئے عزت ینگ کے تینا گڈی تے
بیشٹا کسر آٹ تالان کرے او ایلوفک ورختا تے آن شاخا تے گڈار او اوفتے کسر آٹ
تالان کرے۔ ○
۹ آرا بندغاگ عیسیٰ نا مون او پد آٹ ینگ ٹی آنرہ، اوفک زور آٹ صفت
کریمہ پاریر "وا بادشاہ داؤو نا اولیاد نازی آ خدا نارحمتاک مریر، کہ دا خدا نا طاقت
آٹ بسونے۔ خدا ئے صفت گبو۔ ○
۱۰ آرا وخت آ عیسیٰ یروشلیم شار ٹی پیسا، گل مخلوق خوش او حیران مسر، او
بھازنگا بندغاگ ہر یفیر "وا ویر اے؟" ○
۱۱ ایلو بندغاگ جواب تسر "وا عیسیٰ اے۔ خدا نا پنغمبرس اے، کہ گلیل صوبہ نا
ناصرتہ پنی آ شار آن بسونے۔ ○"

عیسیٰ نا ریفو کا دکاندار اتے بھلا عبادت خانہ غان کشینگ
(مرقس ۱۱: ۱۵-۱۹؛ لوقا ۱۹: ۴۵-۴۸؛ یوحنا ۲: ۱۳-۲۲)

- ۱۲ عیسیٰ بھلا عبادت خانہ ٹی بنا او دکاندار اتے کشینگ شروع کرے، او اوڑے پیسہ
۱۳ بدل کروکاتا او کپوت او گونگو سودا کروکاتا میز او گرسی تے چپی کرے۔ او اوفتے
پارے "مقدسنگا کتاب ٹی لکھوک اے کہ خدا پارینے" کنا آرا عبادت نا جاگہ اے،
وے نم عبادت خانہ ٹی دا دکاناتے محقوق نا لئنگ کے ملانورے۔"
- ۱۴ بھارنگا کور او معزور اک بھلا عبادت خانہ ٹی عیسیٰ غا بسر، او اوفتے شیفاتس۔
۱۵ بھلا امانک او شرع نا معلماک، آرا وخت آ عیسیٰ ئے معجزہ کنگ آ خنار او
چناتے صفت کنگ آ بنگر، کہ چنک پاریرہ "بادشاہ وادو نا اولیاوے صفت کبو،
اوفتے بھار غصہ بس۔"
- ۱۶ واک عیسیٰ غان ہریفیر "نی پوہ مریسہ، واپچنک انت پاننگ ٹی او؟"
عیسیٰ پارے "آؤ، ای پوہ مریوہ۔ نم زبور نا لوزاتے پوہ مفرے کہ او ٹی
لکھوک اے "چنکا او بھلا چنک اووے صفت کیرہ؟"
۱۷ عیسیٰ بھلا عبادت خانہ غان راہی مس، او بیت عیناہ پنی آ خلق آ بنا او ننے
ہموڑے گدریفے۔"

عیسیٰ نا پاننگ "کنا او خدا نا زی آ ایمان
تخننگ اٹ نم ہر گٹرائے کنگ کیرے"
(مرقس ۱۱: ۱۲-۱۴، ۲۰-۲۲)

- ۱۸ سوب نا مالو آرا وخت آ عیسیٰ یروشلم شار آ پدی بنگ ٹی اسکہ، او بینگن

۱۹ اَکھ- ۱۰ او کسر آٹ اسہ انجیر نا درختے خنا او انجیر کُنگ کے درخت نا رہی آہنا۔
وَلے درخت ٹی انجیر اَلوِیکہ، صرف خزونگا پَناک اَنرہ۔ عیسیٰ انجیر نا درختے حکم تِس
”واکان پد نی بیوہ تَقیمہ“۔ درخت اسہ وار تو باریس- ۱۰

۲۰ شاگرداک وا گڑائے خنار، حیران مسر او ہریفیر کہ ”وا درخت ہمرزو باریس؟“
۲۱ عیسیٰ اوفتے پارے ”ای تھے یقین ایتویہ، اگہ تُم کنازی آ ایمان تخیرے او
شک تخیرے، تُم ہم بندن کنگ کیرے، دھن کہ ای وا انجیر نا درخت تو کریت۔
صرف وا آفا، بلکہ اگہ تُم وامشے پارے ”پیش تم، او سمندر ٹی تینے بٹ“، تو مش
۲۲ تُم وا حکمے مَنک- ۱۰ اگہ تُم خُداغان دُعا کیرے او یقین تخیرے، گڑا آرا گڑائے کہ
تُم خوارے، خُدا تُم کے کیک تہ- ۱۰

مجلس نا بندغاتا عیسیٰ غان طاقت او حق نا باروٹ سوال
(مرقس ۱۱:۲۷-۳۳؛ لوقا ۱۰:۷-۸)

۲۳ عیسیٰ پدی بھلا عبادت خانہ ٹی بس۔ آرا دخت آ او ورس تینگ ٹی اَکھ، بھلا
ایامک او یہودی تا مجلس نا ایلو بندغاک بسر او ہریفیر ”نے دایتا پاننگ نا ویر
طاقت او حق تسونے؟“ ۱۰

۲۴ عیسیٰ اوفتے پارے ”ای تھے آن صرف اسہ سِوالس ہریفیوہ۔ اگہ تُم کنے وانا
۲۵ جَوابے سورے، تو گڑا ای تھے تینا حق او طاقت نا باروٹ پاوہ- ۱۰ سِوال داو اے۔
”تخیل نا دخت آپاک صاف منگ نا بے شولینگ نا حق خُدا نا گنڈ آن بسوس
یا بندغ نا گنڈ آن بسوس؟“

۲۶ اوفک اسہ پہ ایلو تو تینا صلح کریر ”نن انت پان؟ اگہ نن پان ”خُداغان
”بسوس“، او نن آن ہریفک ”تُم آنتے تخیل غا ایمان تختورے؟“ ۱۰ ولے اگہ نن
پان ”بندغ آن بسوس“، تو نن مخلوق نا ناراضگی آن خولینہ، آنتے کہ مخلوق نا

یقین آ رہے کہ یحییٰ پغمبرس اُسکے۔"

۲۷ بندہ خاطر آن اوفک عیسیٰ ؑ جواب تسر "نن پینہ وحق ویر آن بسوس۔"
 عیسیٰ اوفتے پارے "او بندن ای ئمے پاپرہ کہ وھن کاریم کنگ نا حقے کئے
 ویر تسونے۔"

عیسیٰ نا ارا مار نا مثال تینگ

۲۸ عیسیٰ اوفتے مثال تریسے پارے "اسے بندے نا ارا مار اترہ۔ او تینا بھلا مار آ
 ۲۹ بنا اووے پارے "اینو بنگ، او انگور نا باغ ٹی کاریم کرک۔" ○ بھلا مار پارے
 ۳۰ "ای ہمپرہ"، وے ذریعے آن پد او تینا اراوہ ؑ بدل کرے، او باغ آ بنا۔ ○ ولدا
 باوہ چنکا مار آ بنا، اووے پارے "کاریم کنگ کے باغ آ بنگ۔" چنکا مار پارے
 "آؤ، باوہ، ای کاوہ۔" وے او بستو۔ ○
 ۳۱ عیسیٰ ہریفے "ٹھا خیال ٹی، وا ہڑتوماتے آن ارا مار باوہ نا خوش نا مطابق کاریم
 کرے؟"

اوفک جواب تسر پارے "بھلا مار باوہ نا خوش نا مطابق کاریم کرے۔"
 عیسیٰ وا مثال نا معنی ؑ کریسے پارے "ای ئمے پاوہ، بندن محصول مچ
 ۳۲ کروکاک او رنڈیک بھلا مار آن بار ئمے آن مست خدا نا پسکینگا کسر آ برہہ ○ اتے
 کہ یحییٰ ئمے آ بس او ئمے خدا نا راستنگا کسرے نشان تس، او ئم چنکا مار آن بار
 اونا پیغام نازی آ یقین تجھویرے۔ وے محصول مچ کروکاک او رنڈیک اونا پیغام
 نازی آ یقین تجار۔ ارا وخت آ ئم گناہ گارتے ایمان تینگ آ خنارے، ئم ولدا
 ہم یحییٰ نازی آ ایمان تجھویرے۔ ○"

عِیسیٰ نا انگور نا باغ کے ٹھیکہ نا مثال تینگ (مرقس ۱: ۱۲-۱۴؛ لوقا ۹: ۲۰-۱۹)

۳۳ عِیسیٰ اوفتے پین مثالس تریسہ پارے "اسہ زمیندارس انگور نا باغس بلیک، اونا چارمہ گنڈ آ ویوال خلک، اونا رہی آ انگور نا جوس جوڑ کنگ کے جاگس جوڑ کرے، او اوفتا خیالداری کنگ کے ویوال نازی آ مورچس جوڑ کرے۔ پد آ او باغے بندغاتے اجارہ غاتس، او پیشن ملکے آ چکر کے بنا۔ ○ آرا وخت آ انگوراک ۳۴ بسوئر، او تینا مے تے اجارہ واراتے آ راہی کرے تاکہ تینا بشخے بلے۔ ○ اجارہ داراک ۳۵ مے تے بلکر، اسٹے خلکر، ایلوئے کسفر، او ایلوفتے خل خلکر کشار۔ ○ پد آ مالک ۳۶ واژان زیاست پین مے تے اجارہ واراتے آ راہی کرے، ولے اجارہ داراک اوفتے تو ہم بمنزن کمر۔ ○ آخری مالک تینا مارے راہی کرے او پارے "اوفک یقینا کنا ۳۷ مارے عزت ایتیرہ" ○ ولے آرا وخت آ اجارہ داراک مارے خنار، اوفک اسہ پہ ایلو ۳۸ تو تینا پاریر "وا بلغ نا وارث اے۔ بنو، کسفن تہ۔ وانا جائیداد ننا مریک" ○ بندا ۳۹ خاطر آن اوفک مارے بلکر، باغ آن پیشن کشار، کسفر تہ۔ ○ پد آ عِیسیٰ اوفتے۔ آن بریفے "آرا وخت آ باغ نا مالک تیٹ بریک، او وا ۴۰ اجارہ واراتے تو انت کیک؟" ○ ۴۱ اوفک جواب تسر پاریر "او ضرور وا خرابنگا بندغاتے کسفک، او باغے ایلو بندغاتے اجارہ غایتک، او وا اجارہ داراک انگور کشنگ نا وخت آ اونا بشخے اووے ۴۲ ایتیرہ۔ ○ عِیسیٰ اوفتے آن بریفے "زبور نا وا لوزاتا انت معنی اے؟ وا خل کہ مستریک اووے بے کار چارہ وا خل گل آن زیاست ایمیٹ والا اے وھن کہ نیاوا نا خل مریک؟

او وا بھلا بیٹ اے کہ خُدا وا بے کارِ نگا خَلّے بندِ غاتے کے بھاز

اِہِیَّت والا جوڑِ کیک۔

۲۳- [اِرا بندِ غ نازی آ وا خَلّ تِمک ٹُر ٹُر مریک، او اگ وا خَلّ کسے نازی آتھے
او مِش جوڑِ مریک۔]

او عیسیٰ اوفتے پارے ”ای ٹھے پاوہ، اگ ٹم کنا پیغامے مِتّویرے، تو خُدا ٹھے
پُسکُنِنگا کسر آ پَنگ نا طاقْتے تَفک، او ایلو بندِ غاتے وا کسر آ پَنگ نا طاقْتے ایتک۔“

۲۵ شرع نا معلماک او بھلا اِمامک چائُسُر کہ ”عیسیٰ زبُور نا دا لوزاتے ٹی خَلّ نا مثالے

۲۶ تینا باروٹ پانگ ٹی اے، او ننا خلافِ بیٹ کنگ ٹی اے۔“ بندِ خاطر آن
اوفک کوشتے کرہ کہ ”عیسیٰ ٹھے گرفتار کین۔“ ولے اوفک مخلوق آن خولیسُر،
آتے کہ مخلوق نا خیال ٹی ”عیسیٰ پغمبرس اے۔“

عیسیٰ نا کلے پُسکُنِنگا کسر آ پَنگ نا
دعوتِ تِنگ، ولے گِڑاسے نا قبول کنگ

(لوقا ۱۶: ۱۲-۲۳)

۲۲ ب عیسیٰ ولدا مخلوقے مثالِ تریسے پارے۔ ”خُدا نا پُسکُنِنگا کسر آ بروکاک ہندن

۳ او، دھن کہ اسے باوشاہس تینا مار نا برام کے اسے بھلو دعوتس کرے۔“ او تینا
نوکراتے بندِ غاتے کے راہی کرے ارافتے بِنِنگا س، ولے اوفتا خوش آلویکہ کہ دعوت

۴ ٹی برے۔“ بندِ خاطر آن او ایلو نوکراتے توار کرے او مہمانتے آوا گلوئے راہی کرے
”دعوت تیار اے۔ ای وا دعوت ٹی جو اِنِنگا خراس او سیرنگا روڑتے تریٹ۔“ برام نا

۵ دعوت آہو۔“ ولے ولدا ہم بِنِنگو کا بندِ غاک توجہ تَویر، او تینا کاروبارتے کے ہنار۔

۶ اِسٹس تینا دُغارتے آہنا، ایلو تینا دُکان آہنا۔“ ولے ایلو بِنِنگو کا بندِ غاک نوکراتے

۷ بَلکُر، خلکُر، کسفر تا۔“ باوشاہ ٹھے بھاز غصہ ہس۔ او تینا سپاہی تے راہی کرے، او

و دعوت ٹی انکار کروکا بندغائے کسے او اوفتا شارے ہوشا۔

”پد آ او تینا نوکراتے توار کرے او اوفتے پارے“ کنا مار نا برام نا دعوت تیار اے، ولے آرا بندغائے ای بئنگاٹ، اوفک کنا عزتے کتویر۔ بندا خاطر آن گئی تے ٹی ہمبو۔ آخس ہم بندغ ئم خیرے، اوفتے بئنگبو۔“ نوکراک حکم نا مطابق گئی تے ٹی ہنار، او آخس ہم جوانو او خرابو بندغ خنار، اوفتے بئنگار، او آرا بندغائے آن پد مس۔

”بادشاہ دعوت آہنا او اسے بندغے خنا کہ او دعوتی وچچ بیتویس۔“ بادشاہ اوڑان بریفے ”سنگت، ای کل بندغائے دعوتی وچچ تسٹ، نی آنتے تیناے بیتئس؟“ وا بندغ جواب بتو، چپ مس۔“ بادشاہ تینا نوکراتے پارے“ وا بندغ نانت او دوتے تقبو، او اووے پیشن خببو۔ او اوڑے چیانٹ خلیک او افسوس کیل۔“ عیسیٰ وا مثال نا معنی ئے کریسے پارے“ خدا کل بندغائے پلسکینگا کسر آہنگ نا دعوت ایٹک، ولے صرف گڑاس تا پلسکینگا کسر آہیرہ۔“

عیسیٰ نا محصول نا باروٹ سوال نا جواب ٲینگ

(مرقس ۱۲:۱۳-۱۷؛ لوقا ۲۰:۲۰-۲۶)

فریسی فرقہ نا بندغاک پدی ہنار او عیسیٰ ئے ریفنگ کے منصوبہ س جوڑ کرہ۔ اوفک تینا گڑاس شاگرد او ہرودیس فرقہ نا گڑاس بندغائے عیسیٰ غا راہی کرہ۔ اوفک عیسیٰ ئے پاریر ”خواب، نن چانہ کہ نی راستیگا بیتاے کیسہ۔ نی بندغائے آن خولہیمیرہ او خدا نا صبح نگا بیتاے بندغائے آر سیفیسر، او توجہ تفسیر کہ بندغاک وانا باروٹ آنت پارہ۔ او نے کے کل بندغاک برابر او۔“ نی نننے پا کہ شریعت نا مطابق نن روڈیو شہنشاہ ئے محصول ایٹین یا تفن؟“

ولے عیسیٰ اوفتا ریفنگ نا منصوبہ ئے پوہ مس او اوفتے پارے ”ثم منافقاک،

- ۱۹ اَتے کئے ریفنگ نا کو شستے کیرے؟ ۵ کئے چاندی نا روپی س نشان ایبتو کہ داوے
 ۲۰ اوفک وا چاندی نا روپی اے عیسیٰ اے تیر۔ ۵ عیسیٰ اوفتے آن بریفے "وانا
 زی آ ونا نشان او پن چھاپ کروک اے؟" ۵
 ۲۱ اوفک جواب تیر پاریر "شبنشاہ نا نشان او پن چھاپ کروک اے۔"
 ولدا عیسیٰ اوفتے پارے "آرا محصول شبنشاہ نا اے، اووے شبنشاہ اے ایبتو،
 او آرا کاریماک خُدا نا او، اوفتے خُدا کے کبو۔" ۵
 ۲۲ آرا وخت آ اوفک عیسیٰ نا وا جوابے بنگر، اوفک حیران او شرمندہ مسر، او
 پدی ہنار۔ ۵

کہنگ آن پدی زندہ مننگ نا باروٹ عیسیٰ غان سوال
 (مرقس ۱۲: ۱۸-۲۷؛ لوقا ۲۰: ۲۷-۳۰)

- ۲۳ او بندا دے آ گراس صدوقی فرقہ نا بند غاک، کہ اوفتا قیامت نا دے آپدی
 ۲۴ زندہ مننگ نا باروٹ ایمان آلوک، عیسیٰ غا تیر۔ ۵ اوفک اووے پاریر "خواجه، دھن
 کہ موسیٰ نا تورات ٹی نن کے نمشتہ اے، اگہ اسہ بند غس کہیک، او اووے آولیاو
 مَف، تو اونا ایلم اونا زائفے ضرور برام کے۔ او وا برام آن اولیکو دوی مروکا
 مار کہوکا بندغ نا آولیاو پاننگ، تاکہ کہوکا ناسل خلاص مَف۔" ۵
 ۲۵ ولدا اوفک عیسیٰ غان مثالیں تریسہ بریفیر "اسہ آرا سے ٹی ہفت ایلم رہینگارہ۔
 اوفتا بھلا ایلم برام کرے، اووے چنا متو، او کسک۔ اِرت میکو ایلم وا نیازی اے
 ۲۶ برام کرے۔ ۵ او ہم بندن بے آولیاو کسک، او مِسٹ میکو ایلم برام کرے تہ۔ او
 بندن مریسہ ہر ہفت ایلمک وا نیازی اے برام کرے، او کسے ہم وا نیازی آن
 ۲۷ آولیاو متو۔ ۵ او کل آن آخر ٹی وا نیازی ہم کسک۔ ۵ او قیامت نا دے آ، اگہ مخلوق
 ۲۸

پدی زندہ مریک، تو وا نیازِی بر هفت ایلمتے آن ونا زائفہ پاننگ، انتے کہ کل
وا تو برام کرینو؟ ○

۲۹ عیسیٰ او فتنے پارے "تم اُخس غلط سوچ کیرے۔ تم بندن سوچ کیرے انتے کہ

۳۰ تم خدا او مقدسنگ کتاباتا طاقے پوه مَفرے۔ ○ آرا وخت آ کہو کاک پدی زندہ مریرہ،

اوفک ملاکاتے آن بار مریرہ۔ اوفک برام کپسے او تینا چناتے ہم برام تفسے۔ ○

۳۱ "ولے اگہ نما سوال واو اے کہ قیامت نا دے آ مخلوق پدی زندہ مریک یا

۳۲ مَفک، تو وا بیت موسیٰ نا کتاب ٹی نمشته اے کہ خدا پارے ○ "ای ابراہیم،

اسحاق، او یعقوب نا خدا اُٹ۔" وا لوز "اُٹ" آن ثابت مریک کہ خدا کہو کاک

پدی زندہ کیک او گلا نا خدا اے۔ ○

۳۳ آرا وخت آ مخلوق اونا وا خوانفنگے ینگ، اوفک کل حیران مسر۔ ○

کلان بھلا ارا حکم

(مرقس ۱۲:۲۸-۳۲؛ لوقا ۱۰:۲۵-۲۷)

۳۳ آرا وخت آ فریسی فرقہ نا بندغاک ینگ کہ "عیسیٰ صدوقی فرقہ نا بندغاتے تینا

۳۵ جواب آن حیران کرینے، او اوفک چپ مسونو"، اوفک بسر، ○ او او فتنے آن اسر

۳۶ شرع نا معلمس عیسیٰ ناریفنگ کے سوال کرے او بریفے ○ "خواجہ، موسیٰ نا تورات

ٹی کلان بھلا حکم انت اے؟ ○

۳۷ عیسیٰ پارے "خدا نا کلان بھلا حکم واو اے کہ "خدا نا محبتے تینا اُست ٹی تجبو، او

۳۹ اور تو تینا جان، مال او علم آن زیاست محبت کبو۔" ○ او اراٹ میکو بھلا حکم واو اے

۴۰ کہ "تینا خُزک نا بندغاتے تو محبت کبو، وُهن کہ تین تو محبت کیرے"۔ ○ موسیٰ او

ایلو پغمبر اتا خوانفنگاک بندا حکماتا ذریعہ اُٹ پیش تمانو۔ ○

خُدا نا مُقرر کروکا نا باروٹ سُوال

(مرقس ۱۲:۳۵-۳۷؛ لوقا ۲۰:۲۱-۲۲)

۴۱ اَر اَوخت آ گِراس فریسی فرقہ نا بندغاک مچ مسر، عیسیٰ اوفتے آن ہرینے ۴۲ "خُدا نا مُقرر کروکا نا باروٹ تہا آنت خیال اے؟ او ونا آویا اے؟"

اوفک جَواب تسر پاریر "او باوشاہ وَاوُو نا آویا اے"۔

۴۳ عیسیٰ اوفتے آن ہرینے "گُزا خُدا نا پاکِنا رُوح وَاوُوے آتے رِغاما او وَاوُو خُدا نا مُقرر کروکا نا باروٹ پارے"۔

۴۴ "خُدا کنا خُواجے پارے

"ہ، کنا راست میکو کُنڈ آ تُول،

ہمو وخت اسکان کہ ای نا دُشمناتے کِئِئِٹ۔"

۴۵ "اگہ وَاوُو خُدا نا مُقرر کروکاے "خُواجہ" پانک، تو گُزا ہمر خُدا نا مُقرر کروکا صرف وَاوُو نا آویا منگ کیک؟ او ضرور اونا آویاواتے آن بُز اے۔"

۴۶ کس ہم عیسیٰ نا سُوال نا جَوابے تینگ کتو، او واکن پد کس ہم خولیس آن عیسیٰ ریفنگ کے اوڑان پین سُوال ہر یفتو۔

عیسیٰ نا مخلوقے فریسی فرقہ نا بندغاتے

آن او شرع نا معلماتے آن خبردار کنگ

(مرقس ۱۲:۳۸-۴۰؛ لوقا ۱۱:۳۷-۳۹؛ لوقا ۲۰:۲۵-۲۶)

۲۳ پد آ عیسیٰ مخلوق او تینا شاگروا تے تو بیت کریسہ پارے ۱ "شرع نا معلم

او فریسی فرقہ نا بندغاک موسیٰ نا شریعتے ایلو مخلوقے رِغامنک کے مُقرر کنگانو۔

۳ بندہ خاطر آن ثم ضرور اوقاتا بیتاے بمبو او اوقاتا حکماتے مینو، ولے اوفتے آن بار
 ۴ عمل کینو، آنتے کہ اوفک آرا حکماتے مے ایتیرہ، جنداک تا کپسہ۔ ○ اوفک مخلوق
 شریعت نا حکماتے آن زیاست بندہ حکماتے ایتیرہ، کہ مخلوق وافتے مشکل آٹ پورہ
 ۵ کیک، ولے وابندناک مخلوق نا بیچ ڈول نامدے کپسہ۔ ○ اوفک بمو کاریے کیرہ تاکہ
 مخلوق اوفتے خنے۔ اوفک تورات نا لوزاتے بھلا بھلا پئی تے آ لکھیرہ او تینا پیشانی
 او ڈوتے آتفیرہ، او تینا کوٹاتے شیف اسکان بھلو بھلو جھار خلیہ تاکہ مخلوق اوفتے
 ۶ عزت ایتے۔ ○ اوفتا خوش آرے کہ دعواتے ٹی مخلوق اوفتے مون آتولے، اوفک
 ۷ عبادت خانہ غاتا تبہ ٹی تین کے بزز آگرس جوڑ کیرہ، تولیرہ۔ ○ اوفتا وا ہم خوش
 آرے کہ "آرا وخت آن بازار آکان، مخلوق خنے "خواب" پائے، او عزت تینگ
 ۸ کے بش مرے، سلام کے۔ ○ ثم کسے "خواب" پاپیرے، آنتے کہ ثم تین پہ تین
 گل ایلم آرے۔ ثم کسے ہم "ربنا" پاپیرے، آنتے کہ شمار بنما او خواب صرف اسٹ
 اے، او خدا نا مقرر کروکا اے۔ او ثم وا ڈغار آتینا باوہ غان بے دس کسے عزت
 تینگ کے "باوہ" پاپیرے، آنتے کہ شاکلا نا صرف اسہ باوہ س اے۔ او خدا اے۔ ○
 ۱۱ شام نیام ٹی زیاست عزت والا بمو اے آرا ایلوفتا خرتے کیک۔ ○ او آرا بندرغ تینے
 زیاست عزت والا چاک، خدا اووے بے عزت کیک۔ او آرا بندرغ تینے کم عزت والا
 چاک، خدا اووے عزت ایتک۔ ○

عیسیٰ نا مخلوق فریسی او شرع نا

معلماتا منافقت آن ہوشیار کنگ

(مرقس ۱۲: ۴۰؛ لوقا ۱۱: ۳۷-۵۴؛ لوقا ۲۰: ۲۷)

۱۳ "اے شرع نا معلمک او فریسی فرقہ نا بندناک، ثم آخس بد قسمت آرے،
 آنتے کہ ثم خدا نا پلسکنڈا کسر آیمپیرے، او آرا بندناک خدا نا پلسکنڈا کسر آبنگ

نا کوشتے کنگ ٹی او، ثم اوفتے ہم توریرے۔○

۱۳ [”اے فریسی فرقہ نابندگان او شرع نامعلماک، ثم اُخس بد قسمت اُرے۔
ثم مُنافقاک، ثم جنوزاناتا حقے خلیرے، او مزبب نامہانہ اٹ اوفتے لئیرے، او
مخلوق نامون آہرے اسکان عبادت کیرے۔ ہندا خاطر آن خدا ئے مون آہاز
ہزا اینک۔]○

۱۵ ”اے شرع نامعلماک او فریسی فرقہ نابندگان، ثم اُخس بد قسمت اُرے۔
ثم مُنافقاک۔ ثم مَر مَر نامیلو نلکاتے آسفر کیرے تاکہ اسہ غیر مزببے تینا مزبب
ٹی آتیرے۔ ولے آرا وخت آ او ثما مزبب ٹی بریک، وا ئے آن زیاست بد قسمت
اے، او داوے ئے آن زیاست ہزا ریننگ۔○

۱۶ ”اے دین ناباروٹ کورنگا رہنماک، ثم اُخس بد قسمت اُرے۔ ثم خوانفیرے
کہ اگہ کس بھلا عبادت خانہ نامے بیفک، تو او واقسے پرغنگ کیک، ولے اگہ
کس بھلا عبادت خانہ نامہ ٹی خیستنا قسے بیفک، او داوے پرغنگ کپک۔○ اے
۱۷ بے دقوفاک، آرا گلان ضروری اے؟ بھلا عبادت خانہ نامہ ٹی خیمن یا بھلا عبادت
خانہ؟ بھلا عبادت خانہ زیاست اہمیت والا اے، آنتے کہ بھلا عبادت خانہ اُرے، تو
۱۸ خیمنک آریر۔○ ثم داہم خوانفیرے کہ اگہ کس قربان گاہ نامے بیفک، تو او دا
قسے پرغنگ کیک، ولے اگہ کس قربانی تروکا ساواراتا قسے بیفک، تو او واقسے
۱۹ پرغنگ کپک۔○ ثم واخس پتیرے، آرا گلان ضروری اے؟ قربان گاہ یا قربانی تروکا
ساواراک؟○ قربان گاہ زیاست اہمیت والا اے، آنتے کہ اگہ کس قربان گاہ نامے
۲۰ بیفک، وانا معنی اے کہ او او ٹی قربانی تروکا ساواراتا قسے ہم بیفک۔○ او اگہ کس
۲۱ بھلا عبادت خانہ نامے بیفک، وازیاست اہمیت والا قسم اے، آنتے کہ خدا بھلا
۲۲ عبادت خانہ ٹی رہینگ۔○ او اگہ کس آسمان نامے بیفک، تو او خدا ناتخت نامہ
قسے بیفک، آنتے کہ آسمان آ خدا تینا تخت آ تولوک اے۔○

۲۳ ”اے شرع نامعلماک او فریسی فرقہ نابندگان، ثم اُخس بد قسمت اُرے،

آنتے کہ تھے تینا رواج نا مطابق پوویئہ، وڈُف او زیدہ تا وہ میکو بُشنے خُدا کے تروئی اے، تُم ایتیرے تا۔ وے تُم مزہب نا گُلان ضروری او متوکا حکماتے، ذہن کہ انصاف، ایمانداری او رحم کُننگے، گیرام کرہورے۔ وا چُنکا گِڑاتے تو اوار خُدا نا بھلا حکماتے ہم کہو۔ تُم کورنگا رہنماک، تُم ضروری آ حکماتے کپیرے، او غیر ضروری آ حکماتے کیرے۔

”اے شرع نا معلماک او فریستی فرقہ نا بندغاک، تُم آخس بد قسمت اُرے۔ تُم مُنافقاک، تُم ہمو بندغاتے آن بار اُرے کہ اوفک تینا پیالہ او تاسنے پیشن آن صفا کیرہ، وے تہہ تا خازگی او۔ تُم عبات او مزہبی آکاریم کیرے تاکہ مخلوق سوچ کے کہ تُم جوانو بندغ اُرے، وے تُم اُستاک مون او۔ تُم بے وقوفاک، اول تینا تہہ صفا کہو، تُم پیشن تیڈٹ صفا مریک۔

”اے شرع نا معلماک او فریستی فرقہ نا بندغاک، تُم آخس بد قسمت اُرے۔ تُم مُنافقاک، تُم ہمو قبراتے آن بار اُرے، آرافک زی آن بھاز زیبا او جووان او، وے تہہ ٹی سڑوکنگا لاش او ہڈاک تجوک او۔ ہندن تُم ہم پیشن آن مخلوق نا مون آ ظاہر کُننگ کے خُدا نا کسر آکارے، وے تُم تہہ مُنافقت او گناہتے آن پُر اے۔“

عیسیٰ نا پیشن گوئی کُننگ کہ ”دا مُنافقاتے خُدا سِزا ایتیک“
(لوقا ۱۱:۲۷-۵۱)

”اے شرع نا معلماک او فریستی فرقہ نا بندغاک، تُم آخس بد قسمت اُرے۔ تُم مُنافقاک، تُم پغمبر او ایلو نیکنگا بندغاتا قبر او مزاراتے زیبا جوڑ کیرے او پارے ”نا باوہ پیرہ غاک پغمبراتے کسفر۔ آگہ نن اوفتا دور آٹ زیدہ مروسن، نن ہندن کتوینہ۔“ وے اصل ٹی تُم ہمو فتا آویا اُرے، آرافک پغمبراتے کسفر۔ او تُم ہم خُدا نا راہی تروکاغان انکار کیرے، اووے کسفرے۔ تُم آسٹنگ نا دوشہ غاک

- اُرے۔ تُم ہمر سوچ کیرے کہ ”نن دوزخ آ ہمپینہ“؟
- ۳۳ ”او ای تُمے پاوہ، ای تُمے آپینغے تالان کروکاتے او ایلو نینگ بندغاتے راہی کیوہ۔ تُم اوفتے آن گڑاے کسیرے، گڑاے صلیب آ تَگیرے، تکلیف ایتیرے، گڑاے عبادت خانہ غاتے ٹی کوڑا خلیرے، او اوفتے ہر شار آن کشرے۔“ ای تُمے
- ۳۵ پاوہ، تُم تینا باوہ پیرہ غاتے آن بار کنا بیتاتے منیرے او گناہتے آن ہر سینگیرے۔ ہندا خاطر آن آخس نینگ بندغاتے کہ اوفک کسینو، وا حساب ہم تُمے آن بلینگ۔
- ۳۶ بائیل نا کسینگ آن الیس برکیاہ نامار زکریاہ اسکان، کہ مخلوق اودے بھلا عبادت او قربان گاہ نا نیام ٹی کسے، ○ واکل نا حساب تُمے آن بلینگ، او تُمے ہر ایتینگ۔“ ○

عیسیٰ نا یروشلم شار کے افسوس کنگ

(لوقا ۱۳: ۳۱-۳۵)

- ۳۷ ”اے یروشلم شار نا بندغاک، تُم خُدا نا پغمبراتے او ایلو راہی تروکا بندغاتے خل خلکے، کسیرے۔ کنا خوش اے کہ ای یروشلم شار نا کل بندغاتے تینا سیخا ٹی آتیو، تُمے دوزخ آن بچا فیو، دھن کہ گدو خطرہ نا وخت آ تینا چوری تے پرہ غاتا
- ۳۸ کیرغ آن وِگ، ولے تُم کئے دھن کنگ کے ایتویرے۔○ ہندا خاطر آن خُدا ثما خیالے تخچک او اونا رحمتاک وا شار آ مفسرے۔○ ای تُمے یقین ایتیوہ کہ تُم کئے ہمو
- ۳۹ وخت اسکان خمیرے کہ وخت بریک او تُم کنا باروٹ پارے
- ”خُدا نا ہموڑا رحمتاک مریر کہ او خُدا نا طاقت اٹ پدی بریک۔“ ○

عِیسیٰ نا تینا شاگردا تے بھلا عبادت خانہ نا تباہی نا باروٹ پاننگ
(مرقس ۱۰:۱۳-۱۲؛ لوقا ۲۱:۵-۶)

۲۳ آرا وخت آ عیسیٰ بھلا عبادت خانہ غان راہی مس او زیئون پنی آمش نا
گنڈ آ پنگ ٹی اسکہ، اونا شاگرداک اووے پارے "خواجہ، وا بھلا عبادت خانہ
برک۔ وا آخس زیبا اے۔"

۲ عیسیٰ اوفتے پارے "آؤ۔ تم واسہ واوے جوانی آت برہو۔ ولے ای تھے پاوہ،
اسہ وختس بروئے کہ دشمناک واوے ہندن تباہ کرور کہ وانا اسہ خلس ہم جاگہ غا
مفروئے۔"

عِیسیٰ نا شاگردا تے پاننگ کہ "ہم تم کے مصیبت بریک"
(مرقس ۱۳:۱۳-۱۳؛ لوقا ۲۱:۲۱-۱۹)

۳ آرا وخت آ عیسیٰ زیئون پنی آمش آتوس، اونا خاصنگ شاگرداک اوڑا تنیائی
ٹی بسر او اوڑان ہریفیر کہ "خواجہ، بھلا عبادت خانہ آرا وخت آتباہ مروئے، او آرا
نشاناک مرور کہ نئے خبر تموئے کہ نی پدی پنگ ٹی اس او قیامت خُک اے؟"
۴ عیسیٰ اوفتے پارے "خیال تجبو، کس تھے ریف، اتنے کہ بھازنگ بندغا
۵ کنا پن آت تینے ظاہر کیرہ۔ اوفک برہہ، اوفتے آن ہر اسٹس تھے پاک "ای خدا نا
۶ مقرر کروکا اٹ"، او بھازنگ بندغا اوفتا گواہی آن ریفنگیرہ۔ تم خُکنا او مرنگ
۷ ٹاکا تا جنگا تا باروٹ پیرے، ولے پریشان مقبو۔ وھنگا پتاک ضرور مریرہ۔ وافتا
۸ معنی آفک کہ قیامت خُک بسونے۔ ٹاکا تا فوجاک اسہ پہ ایلو تو تینا جنگ کیرہ،
بادشاہک بادشاہ تے آ حملہ کیرہ۔ بھلا زلزلہ غاک برہہ او ٹاکا تے ٹی وکالاک مریرہ۔

- ۸ تکلیف او مصیبتاک برہرہ او داکان پد پُکسنگ دور شروع مریک۔
 ۹ ”ولدا بندغاک کنازی آ ایمان تخنگ نا وجرغان ئے آن گڑاسے گرفتار کیرہ،
 او گڑاسے ظہیرہ تکلیف ایتیرہ، او گڑاسے کسفرہ، او بھازنگا بندغاک کنا وجرغان ئے
 ۱۰ آن نفرت کیرہ۔
 ۱۱ ایلو تو تینا غداری او نفرت کیرہ۔
 ۱۲ ولدا بھازنگا دروغ نا پغمبراک برہرہ او بھازنگا
 بندغاک ریفنگیرہ،
 ۱۳ وھنگا گناہ او ہزانایٹاک تالان مرہرہ۔ ہندا خاطر آن بھازنگا
 بندغاتا اُستاتے ئی کن کے محبت کم مریک۔
 ۱۴ ولے آرا بندغ کہنگ اسکان کنا
 ۱۵ زی آ ایمان تخنگ، او نجات حاصل کیگ۔
 ۱۶ خدا نا داپُکسنگا پیغام پورہ دُنیا ئی
 تبلیغ کننگ تاکہ کل بندغاتے موقعہ لے کہ اوفک کنا داپیغامے بنیر او قبول کیر۔
 داکان پد قیامت مروئے۔“

کُل آن بھلا مصیبت

(مرقس ۱۳:۱۳-۲۳؛ لوقا ۲۱:۲۰-۲۴)

- ۱۵ ”وختس بروئے کہ پغمبر دانی ایل نا پیشن گوئی نا مطابق ایلو قوم والاک برور
 او بھلا عبادت خانہ ئی تینا بتاتے عبادت کے تجور۔ (خوانو کاک، دا بیتاتے آ غور
 ۱۶ کبو۔)
 ۱۷ دا وخت ئی آرا بندغاک یہودیہ صوبہ ئی او، اوفک ضرور مشقے آکار۔
 ۱۸ آرا
 بندغ آرا ئی اے، اوڑتو وخت آفک کہ او تینا مال بڈی تے مچ کے۔
 ۱۹ او آرا بندغ
 زمینداری کننگ ئی اے، اوڑتو ہم وخت آفک کہ پدی آراغا کائے۔
 ۲۰ ہمونیٹیک
 آخس بد قسمت او کہ ہم وخت آ اوفتا پڈاک پد مرور یا اوفتا چنک خد ہڑور۔
 ۲۱ ہندا خاطر آن خداغان دعا کبو کہ نرنگ نا دے سیل ئی یا عبادت او آرام نا دے آ
 ۲۲ مَف۔
 ۲۳ دُنیا نا شروع منگ آن پد آخس ہم مصیبتاک بسونو، دا مصیبت اوفتے آن
 زیاست مروئے، او داکان پد ہم وھنو مصیبت بفروائے۔
 ۲۴ ولے خدا دا فیصلے

کرنے کہ دامِ مصیبت صرف مجھ دے کے مرے، تاکہ اونا گچین کروکا بندغاگ بچیر۔
اگہ خُدا دا فیصلہ کتوئیکہ، کتس بچتوئیکہ۔

۲۳ "ولدا گراس بندغ پارہ "بربو، خُدا نا مقرر کروکا بسونے"۔ اوفتازی آیقین
تخبو، ۲۳ اَتے کہ دروغ نا مقرر کروکا او دروغ نا پغمبر اک ظاہر مریدہ۔ اوفک معجزہ
نشان ایترہ، او دا کوشستے کیرہ کہ "خُدا نا گچین کروکا مخلوقے ریفین"۔ ۲۵ خیال تخبو،
اَتے کہ دا بھازنگا بیتاتا منگ آن مُست ای تھے رغامنگ ٹی اٹ۔

۲۶ "اگہ بندغاگ تھے پار "بربو، خُدا نا مقرر کروکا ویرانو جاگہ سے ٹی اے"، اوڑے
بمپو۔ او اگہ اوفک پار "بو، خُدا نا مقرر کروکا داڑے دُکوک اے"، دا بیتازی
آیقین تخبو، ۲۷ اَتے کہ ای، آدم نا اولیاد، گروک آن بار پدی بریدہ۔ دھن کہ
گروک خط، دے ٹک آن اَلیس دے کی اَلنگ اِسکان گُٹے سَمَتِک، بندن کنا
پدی بِننگ نا ہم گُٹے سَمَتِک۔

۲۸ "آرا وخت آ ای پدی بریدہ، توکے پاننگ نا ضرورت مَفک، دھن کہ وسایت
اے کہ "آرا وختس ماس مُردار مرے، توکرگزاک اونا زی آپیری خلیہ، او مخلوقے
معلوم مرے کہ گراس کسکونے"، او بندن آرا وخت آ ای پدی بریدہ، گُل دُنیا نا
بندغاتے سَمَتِک۔"

آدم نا اولیاد نا پدی بِننگ

(مرقس ۱۳: ۲۳-۲۷؛ لوقا ۲۱: ۲۵-۲۸)

۲۹ "دامِ مصیبت نا بِننگ نا وختے آن پد دے تارمہ مرے، توبے روشنائی تفک، او
۳۰ اِسٹاراک پنیرہ، دُغار آتمیرہ۔ او بندا وخت آ دُغار نا مخلوق کئے، آدم نا اولیادے،
خَنیک کہ ای اسے جمرے آ دُغار نا گند آ بھلو طاقت او جتنی آ پچاتے ٹی بِننگ
۳۱ ٹی اٹ۔ مخلوق کئے خَنیک او ماتم کیک۔ اسے بھلو توارس مرے، او ای تینا

ملائکاتے دنیا نا چارمہ گنڈ آ راہی کیوہ۔ اوفک کارہ او کنازی آ ایمان تھو کا بندغاتے
اسہ جاگہ غا مچ کیرہ۔ 〇

عیسیٰ نا ارا پیشن گوبی تینگ

(مرقس ۱۳: ۲۸-۳۱؛ لوقا ۲۱: ۲۹-۳۳)

۳۲ ”انجیر نا درختا باروٹ سوچ کبو۔ آرا وخت آثم خیرے کہ اوفتا پناک ترک
۳۳ کنگ ٹی او، ثم پوہ مریرے کہ باسٹی خوک اے۔ 〇 ہندن آرا وخت آثم خیرے کہ
آسمانی نشاناک پورہ منگ ٹی او، تو ثم پوہ مریرے کہ ای پدی پینگ ٹی اٹ۔ 〇
۳۳ ”ولے یات کبو، ہمو وخت اسکان کہ کنا بیرو شلم شار نا تباہ منگ نا پیشن گوئی
۳۵ پورہ متے، دا دور نا بھانگا مخلوق ہمو وخت اسکان کسپہ۔ 〇 آسمان او دغار شیف
بُز منگ کیرہ، ولے کنا بیتاک غلط ثابت منگ کسپہ۔ 〇

کسسے خبر افک کہ عیسیٰ آرا وخت آپدی بریک

(مرقس ۱۳: ۳۲-۳۴؛ لوقا ۲۶: ۱۷-۳۰)

۳۶ ”کس پیک کہ قیامت نا دے آرا وخت آبروئے۔ نہ ملائکاتے او نہ کنے خبر
اے کہ دا دے آرا وخت آبروئے۔ صرف کنا باوہ خدائے خبر اے کہ دا دے آرا
۳۷ وخت آبروئے۔ 〇 آرا وخت آای، آدم نا اولیاد، پدی بریوہ، تو ہندن مریک دھن
۳۸ کہ نوح نا دور ٹی موسس۔ 〇 نوح نا دور ٹی مخلوق سیلاب آن مُست گنگرہ، خاچارہ،
۳۹ برام کیرہ، برام تسرہ ہمو وخت اسکان کہ نوح کشتی ٹی ہنا۔ 〇 او اوفتے خبر تمبتو،
ولے ناگمان سیلاب بس، اوفک گل کسر۔ او آرا وخت آای، آدم نا اولیاد، پدی
بریوہ، ہندن مریک۔ 〇

”کنا پدی ینگ نا وخت آگہ ارا بندرغ زمینداری کنگ ٹی او، ایماندار جنت
 آکایک، او ایلو بے ایمان ہموڑے سلک۔○ او ہندن آگہ خوہلی ٹی ارا نیازی نسل
 نینگ ٹی او، اسٹس کہ او ایماندار اے، او جنت آکایک، ایلو بے ایمان ہموڑے
 سلک۔○ ہندا خاطر آن تیار بو، آنتے کہ ٹے خبر آف کہ ای، ثما خواہ، آرا وخت
 آپدی برہوہ۔○

”آگہ ارا نا مالیک خبر مسکہ کہ دز دزی کیک، او نن نا خاچتویک، تاکہ دز دزی کنگ
 کپ۔○ او ہندن مالیک آن بار ٹم ہم کنا پدی ینگ کے تیار بو، کس ناگان
 مف کہ ای، آدم نا اولیاد، آرا وخت آپدی برہوہ۔○

عیسیٰ نا خیر خواہ او بے خیر خواہ ننگا نوکراتا باروٹ پیت کنگ
 (لوقا ۱۲: ۴۱-۴۸)

عیسیٰ مثال تریسہ پارے ”مالکس اسہ نوکرے ایلو نوکراتا بھلا کرے تاکہ ایلو
 نوکراتے ہم وخت نازی آگنوی وگڑا ایٹے۔○ ہمو نوکر آخس خوش قسمت اے، کہ
 اونا مالک برے او اوڑے دا گڑائے کنگ آخے۔○ مالک اوڑان بھاز خوش مریک
 او اوڑے تینا گل مال مڈی ئے ہم سمبالنگ کے ایٹک۔○ ولے آگہ او خرابو نوکر س
 اے، تو اُست ٹی سوچ خلیک کہ ”کنا مالک ہرے آراغا بریک“، او ایلو نوکراتے
 خلیک، اِرغ او زیاست شراب گُنیک، نَشہ مریک۔○

عیسیٰ اوفتے آن ہریفے ”ثما خیال ٹی دا ہڑتوماتے آن دیر جوانو نوکر س اے؟“
 پد آ او بیت کریسہ پارے ”اسہ دے س ارا نا مالک ناگان پدی بریک، خرابنگا
 نوکر داڑکے تیار آفک۔○ مالک بریک، اوڑے کسفک، او قیامت ناوے آنوکر بے
 ایماننگا بندغاتے تو بَش مریک۔ اوڑے او چیانٹ خلیک او افسوس کیک۔○

عیسیٰ نا تینا پدی بَنگ کے ده مسرُتا مثال تَنگ

۲۵ "کنا پدی بَنگ کے تیار ہو۔"

عیسیٰ اوفتے مٹلس تریسہ پارے "ده مسرُتینا چراغاتے لگفیر او براسے ٹی بادشاہ
تو یلنگ کے ہنار۔ دافتے ٹی پنچ عقل مند اُترہ او پنچ بے وقوف اُترہ۔ عقل مندنگا
مینک تینا چراغاتے تو اوار جتا پین گاسلیٹ ہم بیفیر، ولے بے وقوفنگا مینک
صرف چراغاتے بیفیر۔ ولے بادشاہ نا یَنگ ٹی ہرے اُتک۔ مستے ٹنغ بلک، اوفک
خاچار۔ دا تقریباً نیم نن نا وخت اُتک کہ شور مس "جن بَنگ ٹی اے۔ ہلو، اوڑ تو
ہلو۔" وہ مینک بش مسر، تینا چراغاتا وٹاتے بڑز آکرہ۔ بندا وخت آ بے وقوفنگا
مینک عقل مندنگا مستے پارہ "ننہ ذریس گاسلیٹ نا ایتہو، اتتے کہ ننا چراغاک
کبَنگ ٹی او۔" عقل مندنگا مینک جواب تسر "یقیناً آخا، نن ٹے تَفینہ۔ دافتے ٹی
صرف ننا چراغاتا خاص گاسلیٹ اُرے۔ دُکاناتے آہمبو او تینا چراغاتے کے گاسلیٹ
ہلو۔" بے وقوفنگا مینک دُکاناتے آتین کے گاسلیٹ پلنگ کے ہنار۔ او بندا
وخت آ جن ہم بس۔ عقل مندنگا مینک جن تو اوار دعوت کُنگ کے اراغا ہنار،
او ارا نا دروازہ بند مس۔ ذریس سے آن پد ایلو پنچ بے وقوفنگا مینک اراغا ہنار۔
اوفک چیانٹ خلیسہ پارہ "خواجہ، خواجہ، ننہ تہہ ٹی اے۔" ولے بادشاہ پارے
"یقیناً آخا۔ امی ٹے تپہ۔ ٹم دیر اُرے؟"
عیسیٰ دا مثال نا معنی کرہسہ پارے "کنا بَنگ کے تیار ہو، اتتے کہ ٹے ہم
بندن خبر آف کہ امی ارا وخت آپدی برہوہ۔"

خیرخواہِ نگا نوکر آن مالِک خوش مریک
او بے کارِ نگا نوکر آن غصہ مریک
(لوقا ۱۹: ۱۱-۲۷)

”کنا پدی بڈنگ کے تینے تیار کبو۔“

عیسیٰ اسے مثالیں تریسہ پارے ”اسے بند غس اسکہ کہ او ارانغان پیشین پین تلکے
آ بڈنگ کے تیار اسکہ۔ او تینا نوکراتے آن مسیٹے توار کرے، او وافتے تینا مال مڈی
نا بھلا جوڑ کرے۔ او ہر نوکرے اونا قابلیت نا مطابق پیسہ تیس، آسٹے پنج ہزار
چاندی نا روپئی، ایلوئے ارا ہزار او مسیٹ میکوئے اسے ہزار چاندی نا روپئی تیس،
او ایلو تلک آ راہی مس۔“

”آرا نوکرے کہ پنج ہزار چاندی نا روپئی رسینگاس، او وافتے آن کاروبار کرے،
او واپنج ہزارے وہ ہزار جوڑ کرے۔ ہندن آرا نوکرے کہ ارا ہزار چاندی نا روپئی
رسینگاس، او وافتے ارا ہزار آن چار ہزار چاندی نا روپئی جوڑ کرے۔ ولے ہمو
نوکرے کہ اسے ہزار چاندی نا روپئی رسینگاس، او کلاس ختا، او تینا مالِک نا پیسہ غاتے
ہمو ٹی وکا۔“

”منہ سال آن پد مالِک پدی بس او واکراتے تو حساب کتاب کرے۔ ہمو
نوکر کہ اووے پنج ہزار چاندی نا روپئی رسینگاس، مالِک آ بس، او وہ ہزار چاندی نا
روپئی اووے تیس۔ او پارے ”خواجہ، نی کنے پنج ہزار چاندی نا روپئی تسوس، اسی
وافتے آن نے کے پین پنج ہزار چاندی نا روپئی کٹاٹ۔“ مالِک پارے تہ ”بھاز
جوان، نی بھاز خیرخواہ نوکرے اس۔ نی واپسہ غاتے تو جوان کاروبار کریس۔ ہندا
خاطر آن اسی نے ایلو بھاز گراتا ہم بھلا جوڑ کیوہ۔ اسی نا خیرخواہی آن بھاز خوش
اٹ۔ بڑک، کن تو خوشی کرک۔“

- ۲۲ "ولدا ہمو نوکر کہ او دے ارا ہزار چاندی ناروپی تینگاُس بس او پارے "خواجه،
 نی کنے ارا ہزار چاندی ناروپی تسوس، ای دافتے آن نے کے پین ارا ہزار چاندی
 ۲۳ ناروپی کٹاٹ۔" مالک پارے تہ "بھاز جُوان۔ نی بھاز خیر خواہ و نوکرے اُس۔
 نی پیسہ غاتے تو جُوان کاروبار کریس۔ ہندا خاطر آن ای نے ایلو بھاز گڑاتا ہم بھلا
 جوڑ کیوہ۔ ای نا خیر خواہی آن بھاز خوش اٹ۔ برک، کن تو خوشی کرک۔" ۰
 ۲۴ "ولدا ہمو نوکرے کہ اسہ ہزار چاندی ناروپی رسینگاُس بس او پارے "خواجه،
 ای نے آن خولیوہ، آنتے کہ نی تینا فائدہ کے ایلو بند غاتے تو سختی اٹ پیش بریسہ،
 ۲۵ او آرا فصل نا بجاتے نی دَسٹس، او فصلے نی تین کے بیفیسہ۔ ۰ ہندا خاطر آن ای
 ۲۶ نا پیسہ غاتے کڈے ٹی دُکاسٹ۔ بیف، دا پیسہ غاک او نا۔" ۰ مالک نوکرے پارے
 "نی خراب او سستو نوکرے اُس۔ نی سوچ کریس کہ ای آرا فصل نا بجاتے دَسٹس،
 ۲۷ دا فصلے تین کے بیفیوہ۔ ۰ گڑا نی آنتے کنا پیسہ غاتے سُو آیتویس؟ آرا وخت آ ای
 پدی بروسٹ، دا پیسہ غاتے تو اوار سُو نا پیسہ غاتے ہم بلوسٹ۔" ۰
 ۲۸ "ولدا مالک ایلو نوکراتے پارے "واژان پیسہ غاتے پلو او وہ ہزار چاندی نا
 ۲۹ روپی والے ایتہو۔ ۰ او آرا بندرغ کاروبار ٹی نفح کیک، مخلوق او دے پین ایتک،
 ۳۰ ولے آرا بندرغ بیچ نفح کپک، مخلوق اوژان تینا پیسہ غاتے پدی بلیک۔ ۰ دھینگا
 بے کارنگا نوکر دوزغ ٹی خینگک، اوڑے او چیانٹ خلک او آفوس کیک۔" ۰

عیسیٰ نا قیامت نا دے آ مخلوق کے فیصلہ نئے کنگ

- ۳۱ عیسیٰ پارے "آرا وخت آ ای، آدم نا اولیاد، ملاکاتے تو اوار پدی بریوہ، تو ای
 ۳۲ تینا تخت آ تولیوہ، ۰ او دنیا نا کل قوماتا بندرغاک کنا مون آبرہہ۔ ولدا ای او فتنے ارا
 ۳۳ بشخ کیوہ، دھن کہ شوان میٹ ناگر آن بیٹاتے جتا کیک۔ ۰ ای تینازی آ ایمان خجوکا
 ۳۴ بندرغاتے راست میکو گنڈ آن تولیفیوہ او ایلو فتنے تینا چپی کو گنڈ آن تولیفیوہ۔ ۰ ولدا

ای تینا راست میکو گنڈ آن ٹولوکا بندغاتے پاوہ "کنا باوہ خُدا نا نمازی آرحمٹاک مریر۔ بئو، کنا بادشاہی ٹی رینگبو، آرا ٹم کے دُتیا نا جوڑ منگ آن تیار کنگانے،
 ۳۵ دانا بدلہ ٹمے بِلک آنتے کہ ای بینگن آسٹہ او ٹم کے گنْفیرے، ای ملاس آسٹہ او ٹم
 ۳۶ کنے ویر تِسورے، ای مُسافرس آسٹہ او ٹم کے تینا اُراتے ٹی بہ خیرٹ پاریرے،
 ۳۷ کنے پُچ آلوکے او ٹم کے پُچ تِسورے، ای بیمار آسٹہ او ٹم کنا خیالے تجارے، ای
 ۳۸ جیل ٹی آسٹہ او ٹم کن تو یلنگ کے بَسرے۔"

"ولدا کنا زی آ ایمان تجوکاک کنے آن ہر یغیرہ "خُواجہ، نی آرا وخت آ بینگن
 ۳۹ آسٹہ او نن نے گنْفین، نی ملاس آسٹہ او نن نے ویر تِس؟ نی آرا وخت آ مُسافر
 ۴۰ آسٹہ کہ نن نے تینا اُراتے ٹی بہ خیرٹ کرین، او نے آرا وخت آ پُچ آلوکے او نن نے
 ۴۱ پُچ تِس؟ نی آرا وخت آ بیمار یا جیل ٹی آسٹہ او نن نا یلنگ کے بَسن؟"
 ۴۲ "ولدا ای اوفتے پاوہ "آرا بندغ دا کاریمتے کنا خاطر آن ایلو بندغاتے کے کرے،
 ۴۳ ہندن پا "او دا کاریمتے کن کے کرے۔"

"ولدا ای تینا چپی کو گنڈ آن ٹولوکا بندغاتے پاوہ "کنے آن مر بئو، خُدا ٹمے
 ۴۴ آن خُوش آفک۔ دوزغ نا خاخر ٹی بئبو، آرا کہ شیطان او ٹم کوننگا بندغاتے کے تیار
 ۴۵ اے۔ دانا بزا ٹمے بِلک آنتے کہ ای بینگن آسٹہ ولے ٹم کے گنْفتویرے، ای ملاس
 ۴۶ آسٹہ ولے ٹم کے ویر بتویرے، ای مُسافرس آسٹہ ولے ٹم کے تینا اُراتے ٹی بہ
 ۴۷ خیرٹ پاتویرے، کنے پُچ آلوکے ولے ٹم کے پُچ بتویرے، او آرا وخت آ ای بیمار او
 ۴۸ جیل ٹی آسٹہ، ٹم کنا یلنگ کے بتویرے۔"

"ولدا اوفک کنے آن ہر یغیرہ "خُواجہ، نن نے آرا وخت آ بینگن، ملاس، مُسافر،
 ۴۹ لغز، بیمار او جیل ٹی خان ولے نامدے کتوین؟"
 ۵۰ "ولدا ای اوفتے پاوہ "آرا بندغ دا کاریمتے کنا خاطر آن ایلو بندغاتے کے کتو،
 ۵۱ ہندن پا "او کنا مدتے کتو۔" ولدا دھنگا بندغاک دوزغ ٹی خسنگیرہ۔ داڑے
 ۵۲ اوفتے ہمیشہ نا بزا مریک۔ ولے کنا زی آ ایمان تجوکاک جنت ٹی کارہ۔ داڑے

اوفک ہمیشہ خوش رہینگیرہ۔" ○

عیسیٰ نا کسفنگ کے منصوبہ

(مرقس ۱: ۱۴-۲؛ لوقا ۱: ۲۲-۲؛ یوحنا ۱۱: ۴۵-۵۳)

- ۱ **ب** ارا وخت آ عیسیٰ دا میتا تا خوانفنگے خلاص کرے، او تینا شاگردا تے پارے ○
 ۲ "دھن کہ تھے خبر اے، ارا دے آن پد بچا فنگ نا عید مریک او دا دے آ ای،
 آدم نا اولیاد، گرفتار کنگیوہ، او صلیب آ تَفنگیوہ۔" ○
 ۳ ولدا بھلا املک او ایلو بہودی تا مجلس نا بندغاک گل آن بھلا امام کا یقا نا اراغا
 ۴ بنار ○ او اوڑے اوفک تین پہ تین منصوبہ س جوڑ کریر کہ "نن عیسیٰ اے دُگوئی
 ۵ آٹ گرفتار کینہ او اوڑے کسفینہ ○ ولے نن داوے عید نا موقعہ غا گرفتار کپنہ، نواہ
 مخلوق فساد کے۔" ○

نیازی نا عیسیٰ نا زی آ عطراتے شولنگ

(مرقس ۱۴: ۳-۹؛ یوحنا ۱۲: ۱-۸)

- ۶ عیسیٰ بیت عیناہ پنی آ خلق ٹی شمعون پنی آ بندغ نا ارا ٹی ٹولوک اُسکے، کہ
 ۷ عیسیٰ داوے گر نا بیماری آن شفا تسوس ○ ارا وخت آ عیسیٰ اِرغ کنگ ٹی اُسکے،
 ۸ اسہ نیازی س اوڑا بس۔ اوڑ تو اسہ سنگ مرمر نا بوتلے ٹی قیمتی عطراک اُترہ۔ او دا
 ۹ گل عطراتے عیسیٰ نا کاٹم آ شاغا ○ شاگرداک دا اگڑائے خنار او اوفک ناراض مسر۔
 ۱۰ اوفک اسہ پہ ایلو تو تینا پاریر "دا گل عطراتے ضائع کرے ○ اگہ دا نیازی دافقے
 سودا کروس، تو بھاز پیسہ ملاک او دا پیسہ غاتے غریباتے ٹی بشخ کروس۔" ○
 ۱۱ عیسیٰ پوہ مس کہ اوفک آنت پاننگ ٹی او۔ ہندا خاطر آن عیسیٰ اوفتے پارے

”ثم آتے دانیائی نازی آ الزام تنگ ٹی اُرے؟ دانیائی کن کے سہاز جوانو
 ۱۱ کاریمس کرینے۔ ۱۲ ثم تو ہر وخت غریبنا بندغاک مرور، ولے ای ثم تو ہر وخت
 ۱۲ مفروٹ۔ ۱۳ دانیائی کنے آعطراتے شانا۔ دانا معنی اے کہ کنا جان کینگ کے تیار
 ۱۳ اے۔ ۱۴ او ای ٹمے راست پاوہ، واکان پد وُنیائی آراڑے ہم کنا پُسنکنا پیغام نا تبلیغ
 مریک، مخلوقے دابیت نا باروٹ پاننگک، او مخلوق یات تنگ تہ۔“ ۱۵

یہوداہ اسکروتی نا غدار جوڑ مننگ

(مرقس ۱۰:۱۲-۱۱؛ لوقا ۲۲:۳-۶)

۱۳ ولدا عیسیٰ نا دوانزہ خاصک شاگرداے آن ایس، کہ اونا پن یہوداہ اسکروتی
 ۱۵ آسک، بھلا اماناے آس، ۱۶ او اوفتے پارے ”آگ اے عیسیٰ اے شادو ٹی ایتیبو، ثم
 کنے آخس پیسے ایتیرے؟“
 ۱۶ اوفک سی چاندی نا روپئی حساب کرہ او یہوداہ اے تسر۔ ۱۷ واکان پد یہوداہ
 اسکروتی موقعس پٹاکہ کہ ”عیسیٰ اے مجلس نا بندغاتا دو ٹی ایتیبو۔“ ۱۸

عیسیٰ نا تینا شاگرداے عید نا ارغے کنگ نا حکم تننگ

(مرقس ۱۲:۱۲-۲۱؛ لوقا ۲۲:۷-۱۴، ۲۱-۲۳؛ یوحنا ۱۳:۲۱-۳۰)

۱۷ بغیر خمیر نا عید نا اولیکو دے آ دوانزہ خاصک شاگرداک عیسیٰ غا بسر او ہریفر
 ”خواجہ، نن نے کے پچائنگ نا عید نا ارغے آرا جاگہ ٹی تیار کین؟“ ۱۸
 عیسیٰ اوفتے پارے ”شار ٹی فلاں بندرغ نا ارانا بمبو، اووے پابو کہ ”خواجہ پانک
 ”کنا وخت پورہ مسونے۔ ای او کنا شاگرداک پچائنگ نا عیدے نا آرا ٹی کینہ۔“ ۱۹
 شاگرداک ہندن کرہ دھن کہ عیسیٰ اوفتے پاریسس، او اوفک پچائنگ نا عید

نا اِرغے تیار کرید۔

۲۰ اِرا وخت آشام نا وخت مس، عیسیٰ او اونا خاصنگ شاگرداک اوار اِرغ کُنگ
۲۱ کے تُوئر۔ اِرغ کُنگ نا وخت آ عیسیٰ اوفتے پارے ”نمے آن یقیناً اسٹس کن
تو غداری کیک۔“

۲۲ خاصنگ شاگرداک بحاز پریشان مسر او ہر کس تینا باروٹ بریفے ”خواجه، ای
تو آف؟“

۲۳ عیسیٰ اوفتے پارے ”او واڑے کن تو اوار اِرغ کُنگ ٹی اے۔ ای، آدم
۲۴ نا اولیاد، ہندن کبیوہ، دھن کہ مقدسنگ کتابتے ٹی لکھوک اے، ولے ہمو بندغ
اُخس بد قسمت اے، کہ او آدم نا اولیاد تو غداری کیک۔ واژان جُوان اسکہ کہ او
دُنیا ٹی ودی مفروس۔“

۲۵ ولدا بہوداہ اِسکروٹی، کہ او عیسیٰ تو غداری کیک، عیسیٰ غان ہریفے ”خواجه، نا
خیال ٹی ای تو آف؟“
عیسیٰ اودے پارے ”آو، نی اُس۔“

عیسیٰ نا شاگرداتے تو اِرغ کُنگ

(مرقس ۱۴: ۲۶-۲۷؛ لوقا ۲۲: ۱۳-۲۰؛ ۱ کرنتھیہک ۱۱: ۲۳-۲۵)

۲۶ اِرا وخت آ اوفک اِرغ کُنگ ٹی اثرہ، عیسیٰ اِرغس بیفے، خدا نا شکرے آوا
کرے، اِرغے ٹکر کرے، او تینا شاگرداتے تس، اوفتے پارے ”بیفبو، گمبو۔ وا اِرغ
کنا جان آن بار اے۔“

۲۷ داکن پد عیسیٰ انگور نا جوس نا پیالہس بیفے، خدا نا شکرے آوا کرے او تینا
۲۸ شاگرداتے تس، پارے ”واژان گل ثما اسہ اسہ گلم بلیو۔“ وا انگور نا جوس کنا
دتر آن بار اے، کہ ای تینا دترتے خدا نا کسر آٹ شولیوہ، او کنا کینگ آن معلوم

۲۹ مریک کہ خدا تم تو پسکینگا اقرارے کنگ ٹی اے، او کنازی آیمان تیخو کاتانگاہ او
برائیک معاف کنگانو۔ او ای ٹے پاوہ، واکان پد قیامت اسکان ای انگور ناجوسے
۳۰ گمپرہ۔ وختس بروئے کہ ای تم تو اوار جنت ٹی انگور ناجوسے گنوٹ۔
ولدا اوفک زبور آن مزبئی و شعرس خلکر، او پدی زیئون پنی آمش آبنا۔

عیسیٰ نا پطرسے انکار نا باروٹ پاننگ

(مرقس ۱۴: ۲۷-۳۱؛ لوقا ۲۲: ۳۱-۳۴؛ یوحنا ۱۳: ۳۶-۳۸)

۳۱ عیسیٰ اوفتے پارے "وانن آتم گل کنے الیرے، کارے، آنتے کہ پغمبر نا کتاب
ٹی آرا پیشن گوئی لکھوک اے، او صبح ثابت مریک۔ او ٹی لکھوک اے
خدا شوانے کسفک،

او میٹک گر آن جتا مریرہ۔

۳۲ "ولے کنا پدی زندہ منگ آن پد، ای ٹے آن مست گلیل صوبہ غاکاوہ۔"

۳۳ پطرس عیسیٰ پارے "خواجه، ای نے یدہ کپرہ، ایلوفک کیر تو کیر۔"

۳۴ عیسیٰ پطرسے پارے "اینو نانن آہمو وخت اسکان کہ نی مسہ وار پاشس کہ

۳۵ "ای عیسیٰ نے دزست کپرہ" بانگو بانگ تفک۔

پطرس پارے "ای نے تو کبیو، ولے داسیتے پاپرہ۔"

ایلو شاگرداک ہم بندا بیتے کریر۔

عیسیٰ نا باغ ٹی خداغان دُعا کنگ

(مرقس ۱۴: ۳۲-۳۴؛ لوقا ۲۲: ۳۹-۴۶)

۳۶ ولدا عیسیٰ تینا شاگردا تے پیفے او زیئون پنی آمش ناربی آگستمنی پنی آباغ

آ بس۔ او شاگردا تے پارے "تو لبو، ای عبادت کے کاوہ۔"

۳۷ عیسیٰ پطرس او زبدي نارا مار، یعقوب او یوحنا، تین تو میفے، بنا۔ او بحار
۳۸ انگین مس او افسوس کریسہ شاگردا تے پارے "کنا اُست پنانے او ای دا غم آن
کسکوٹ۔ تم داڑے سلبو او خیال تجبو۔"

۳۹ عیسیٰ ذریس مون آ بنا او دُغار آ سجدہ کرے، او دُعا کریسہ پارے "باوہ خُدا،
کنا خوش اے کہ ارا مصیبت کے آبنگ ٹی اے، نی کنے دا مصیبت آن پچائف۔
ولے کنے تینا خوش آن نا خوش زیاست دوست اے۔ او ضرور پورہ مرے۔"

۴۰ پد آ او مسہ خاںنگا شاگردا تے آ بس، اوفتے خاچوک خنا۔ او پطرسے پارے "تم
۴۱ خاچانورے، اسہ گھنٹس خیال تنگ کیرے؟" بش ببو، خداغان دُعا کبو کہ تم ہر
آزمائش ٹی پورہ مرے۔ روح خوش اے ولے انسان کمزور اے۔"

۴۲ ولدا عیسیٰ پدی عبادت کنگ کے بنا او دُعا کرے "باوہ خُدا، کنا خوش اے کہ
دا مصیبت کہ کنے آبنگ ٹی اے، نی کنے دا مصیبت آن پچائف، ولے کنے تینا
خوش آن نا خوش زیاست دوست اے۔ او ضرور پورہ مرے۔"

۴۳ عیسیٰ پدی بس او تینا شاگردا تے خاچوک خنا۔ ٹخ آن اوفتا خنک ملنگتویرہ۔
۴۴ عیسیٰ اوفتے اِلا او مسٹ میکو وار عبادت کنگ کے بنا۔ ولدا او بمو دُعا خوائیس
۴۵ کہ ارا وار مست خوائیسوس۔ او ولدا تینا شاگردا تے آ بس او اوفتے پارے "تم

واسکان خاچوک آرام کنگ ٹی اے؟ خیال تجبو۔ واسہ وخت بسونے کہ ای،
آدم نا اولیاد، گناہ گارنگا بندغاتا دو ٹی تنگیوہ۔" بش ببو، راہی ببو۔ کن تو غداری
کروکا بنگ ٹی اے۔"

عیسیٰ نے گرفتار کنگ

(مرقس ۱۴: ۴۳-۵۰؛ لوقا ۲۲: ۴۷-۵۳؛ یوحنا ۱۸: ۳-۱۲)

۳۷ عیسیٰ واسکان بیت کنگ ٹی اسکہ کہ اسہ بھلو فچی س اونا شاگرد بہوداہ اسکروتی
تو بس۔ اوفتے تو زغم او لٹ آنرہ۔ دافتے بھلا ایاک او مجلس نا ایلو بندگاک راہی
۳۸ کریسر۔ غدار دا فچی نے پارینس کہ "آرا بندغے ای خُنب کیو، اودے ٹم گرفتار
کیرے۔" ○

۳۹ بہوداہ سیدھا عیسیٰ غا بس، اودے خُنب کرے، اوڑان بک ہلک، پارے
"خُواجہ، نازی آخدا نارحمتاک مریر۔" ○

۵۰ عیسیٰ اودے پارے "سنگت، نی دائے آتے بسونس؟"
ولدا بندگاک بسر، عیسیٰ نے گرفتار کیر۔ ○

۵۱ عیسیٰ نا شاگردا تے آن اسٹس تینا زغمے کشا او کُل آن بھلا ایاک نامے آ حملہ
۵۲ کرے، اونا خفے تڑے۔ ○ عیسیٰ اودے پارے "تینا زغمے اونا جاگہ غاتخ۔ آرا تینا زغمے
۵۳ کشک، او زغم آٹ کبیک۔ ○ ای نے پاوہ، اگہ ای تینا باوہ خُداغان مدت خُواو، تو
۵۴ او تینا ملاکاتا لشکرس کنا مدت کے راہی کیک۔ ولے ای خُواپرہ، ○ آتے کہ اگہ ای
مدت خُواو، تو پغمبر اتا کتاباتا پیشن گوئیک ہمر ثابت مریر؟ دافک اینو ثابت مننگ
ٹی او، آرافتے کہ اوفک پارینو۔ ○

۵۵ ولدا عیسیٰ بروکا فچی نے پارے "ٹم زغم او لٹاتے تو بسونورے۔ ٹما خیال ٹی
ای ڈاگو سے اٹ؟ ای ٹم تو بر دے بھلا عبادت خانہ ٹی خُوائفنگ کے بسوٹ، ولے
۵۶ ٹم کئے گرفتار کتویرے۔ ○ ٹم ہندا خاطر آن کئے گرفتار کتویرے تاکہ پغمبر اتا پیشن
گوئیک صبح ثابت مریر دھن کہ اوفک لکھانو۔"

ولدا عیسیٰ نا کُل شاگرداک اودے الار، نزار۔ ○

عیسیٰ نے یہودی تا مجلس نا مون آ آتنگ

(مرقس ۱۲: ۵۳-۶۵؛ لوقا ۲۲: ۵۴-۵۵، ۶۳-۷۱؛ یوحنا ۱۸: ۱۳-۱۴، ۱۹-۲۴)

- ۵۷ آرا بندغاک کہ عیسیٰ نے گرفتار کریر، اوفک اووے گل آن بھلا امام کاٹفا نا
 ارغا وریر۔ اوڑے شرع نا معلماک او یہودی تا مجلس نا ایلو بندغاک اوار مچ اُتر۔
 ۵۸ پطرس ڈگوئی ٹی آرا نا خویلی اسکان اوفتا رند آٹ ہنا۔ ولدا او آرا نا تہہ ٹی نوکراتے
 تو توس کہ ہرے "آت مریک؟"
 ۵۹ بھلا ایلک او مجلس نا ایلو بندغاک کوشستے کریر کہ عیسیٰ غا دروغ نا الزاماتے
 ۶۰ ثابت کیر او اووے کسفر۔ بھازنگا بندغاک مجلس نا مون آ بئر او عیسیٰ نا خلاف
 ۶۱ دروغ تیر، ولے بیچ ثابت کننگ کتویر۔ آخر ٹی ارا بندغ بش مسر، او پاریر "وا
 بندغ پارے کہ" ای بھلا عبادت خانہ نے تباہ کننگ کیوہ، او مسہ وے آن پد پدی
 جوڑ کننگ کیوہ۔"
 ۶۲ گل آن بھلا امام بش مس او عیسیٰ نے پارے "نی دا الزام نا باروٹ آت
 پاسہ؟"
 ۶۳ ولے عیسیٰ بیچ بیت کتو۔
 گل آن بھلا امام ولدا عیسیٰ نے پارے "ای نے خدا نا قسے ایتیوہ، نی خدا نا
 مقرر کروکا اُس؟ او نی خدا نا مار اُس؟"
 ۶۴ عیسیٰ پارے "آؤ۔ نی صبح پاننگ ٹی اُس۔ ولے ای گلے ٹما پاوہ، واکان پد ٹم
 خنورے کہ ای، آدم نا اولیاو، خدا نا راست میکو گنڈ آن جمرے آتو لوک آسمان
 آن پاننگ ٹی اٹ۔"
 ۶۵ ہندا بیتاے پاننگ تو گل آن بھلا امام تینا پچاتے آرا او پارے "وا گفر پاننگ ٹی
 اے۔ نئے پین بیچ گواہی نا ضرورت افک۔ ٹم تینٹ وانا گفر نا بیتاے بنگورے۔"

او مجلس نا بند غاتے آن بریفے ”نما آنت خیال اے؟“
 اوفک جواب تَسر ”وا مجرم اے۔ ضرور کسینگے۔“
 ولدا اوفک اونا مون آ تَف کریر، اووے خلکے۔ او آرافک کہ اووے چھاپڑ
 خلکے، پاریر ”نی خدا نا مقرر کروکا اُس۔ پا، نے ویر خلکوئے؟“

۶۶

۶۷

۶۸

پطرس نا عیسیٰ تے چائنگ آن انکار کنگ

(مرقس ۱۴: ۶۶-۷۵؛ لوقا ۲۲: ۵۶-۶۲؛ یوحنا ۱۸: ۱۵-۱۸، ۲۵-۲۷)

پطرس خویلی ٹی تو لوک اُنکے کہ گل آن بھلا امام نا چو کری س اوڑا بس، او
 پارے ”نی ہم عیسیٰ تو اوار اُس کہ او گلیل صوبہ غان بسوئے۔“
 ولے پطرس اوفتا گل نا مون آ انکار کرے، پارے ”ای تیرہ، نی آنت پائنگ
 ٹی اُس؟“

۶۹

۷۰

ولدا او خویلی نا دروازہ غا بننا، ایلو چو کری اووے اوڑے سلوک خنا، او خویلی ٹی
 موجود ایلو بند غاتے پارے ”وا بند غ ہم عیسیٰ ناصرے نا سنگش اے۔“
 پطرس ولدا ہم انکار کرے، پارے ”ای قسم گنیوہ کہ ای دا بند غے تیرہ۔“
 جَٹے آن پد ہموڑے موجود بند غاک پطرس آ تَسر، اووے پاریر ”خدا نئے
 دروغ تڑکپ۔ نی اونا سنگتاتے آن اُس۔ نا بیت کنگ آن ظاہر مریک کہ نی
 گیلی سے اُس۔“

۷۱

۷۲

۷۳

ولے پطرس اوفتے جواب تے ”ای قسم بیفیوہ کہ ای راست پائنگ ٹی اُت۔
 ای واوے تیرہ۔ اگر ای دروغ تیرہ، خدا کنے ہزا ایٹے۔“

۷۴

او ہندا وخت ٹی بانگو بانگ تے، او پطرسے یات بس کہ عیسیٰ پار یس ”ہمو
 وخت اسکان کہ نی مسہ وار پائٹس ”ای عیسیٰ نے درست کیرہ، بانگو بانگ تفک۔“
 پطرس خویلی آن پیش بننا، او ہندا بیتاتے کے بھاز ہوغا۔

۷۵

عیسیٰ نے رومیٹو گورنر نا مون آ پیش کنگ
(مرقس ۱۵: ۱؛ لوقا ۲۳: ۱-۲؛ یوحنا ۱۸: ۲۸-۳۲)

۱ بھلا ایاک او یہودی تا مجلس نا ایلو بندغاک سوب نا مالو عیسیٰ نا کسفنگ
۲ کے منصوبہ س جوڑ کریر۔ او فک اونا دوتے آھتکڑی تے خلک، او رومیٹو گورنر پیلٹس
نا ڈو ٹی تیر۔

یہوداہ اسکروٹی نا خودکشی
(شاگردانا کاریماک ۱۸: ۱-۱۹)

۳ یہوداہ اسکروٹی، کہ او غدار جوڑ مسوس، آرا وخت آ اوے خبر تما کہ عیسیٰ نے
کسفنگ نا بڑا تننگا، اوے بھاز آفسوس مس۔ او سی چاندی نا روپی تے پیفے
۴ او بھلا ایاک او مجلس نا ایلو بندغاک پدی تیس، پارے۔ "ای اسہ معصومو بندغے
نا خلاف گناہ کریٹ۔ ای اوڑ تو غداری کریٹ، اوے کسفنگ کے تیر۔"
اوفک جواب تیر "وانا غلطی آفک۔ نی چاس، نا کاریم چاے۔"
۵ یہوداہ چاندی نا روپی تے عبادت خانہ نا فرش آ بٹے او راہی مس۔ او بنا،
تینے پانی تیس۔
۶ بھلا ایاک پیسہ غاتے بیفیر پاریر "وانا پاکو پیسہ او۔ او ننا شریعت ٹی اجازت
آفک کہ دھینگا پیسہ غاتے عبادت خانہ کے استعمال کین۔"
۷ بحث کنگ آن پد اوفک فیصلہ کریر کہ "وا پیسہ غاتے آن نن رزان جوڑ
کروکا نا ڈغارے آلیہ او ایلو قوم والائے کے قبرستانس جوڑ کین۔"
۸ بندا خاطر آن داوے آن پد اینو اسکان واقبرستان "خونی قبرستان" پاننگ۔

۹- او آرا بیتاتے پغمبر یرمیاہ پاریس، اوفک صبح ثابت مسر۔ او پاریس
خدا کنے وایتاتے پاننگ نا حکم تسونے کہ
گراس یعقوب نا اولیاداک، خدا نا مقرر کروکا نا کسفنگ کے،
آرا سی چاندی نا روپئی ایتیرہ،
اوفتے پدی بلیرہ،
او وا پیسے غاتے آن رزان جوڑ کروکا نا ڈغارے بلیرہ۔○

پیلطس نا عیسیٰ تو سوال او جواب
(مرقس ۱۵:۲-۵؛ لوقا ۲۳:۲-۵؛ یوحنا ۱۸:۳۳-۳۸)

۱۱- عیسیٰ رویو گورنر پیلطس نا مون آپیش کننگا، او گورنر اوڑان سوال بریفے "نی
یہودی تا بادشاہ اس؟"

عیسیٰ اووے پارے "نی صبح پاننگ ٹی اس۔"
۱۲- وے او بھلا اماماتا او مجلس نا بند غاتا الزام نا باروٹ بیج جواب تئو۔○ بندا خاطر
۱۳- آن پیلطس اوڑان بریفے "نی تینا الزاماتا باروٹ ہنگس کہ دافک تجار؟"
۱۳- وے عیسیٰ اسے ہتس ہم کتو۔ گورنر اونا چپ منگ آہجاز حیران مس۔○

عیسیٰ نا کسفنگ نا سزا

(مرقس ۱۵:۶-۱۵؛ لوقا ۲۳:۱۳-۲۵؛ یوحنا ۱۸:۳۹-۱۹؛ ۱۶)

۱۵- ہر پچاننگ نا عید نا موقعہ غا رویو گورنر اسے قیدی سے یلہ کریکہ آراوے کہ مخلوق
۱۶- پاریکہ۔○ ہمو وخت ٹی برآبا پنی آقیدی مخلوق ٹی بھاز مشہور اسکہ۔○ آرا وخت آ
۱۷- مخلوق نچ مس، پیلطس اوفتے آن بریفے "تھا خیال ٹی ای ویرے یلہ کیو؟ برآباے"

- یا عیسیٰ نے، کہ او خدا نا مقرر کروکا پاننگ؟
- ۱۸ رومیو گورنر بھار جوان چائسکہ کہ "یہودی تا مجلس نا بندغاک عیسیٰ غان
بوشنگیرہ۔ ہندا خاطر آن اوفک داوے کنا ذو ٹی تسونو۔"
- ۱۹ آرا وخت آپیلٹس عدالت ٹی ٹولوک آسکہ، اونا زائفہ اوڑا اٹلوس رابی کرے
کہ "دا معصونگا بندغ تو بچ کپیس، آنتے کہ ای دانا باروٹ نن نا نفس خنائٹ، او
بھار پدیشان اٹ۔"
- ۲۰ ولے بھلا امانک او مجلس نا ایلو بندغاک مخلوق آ زور تھار کہ "پیلٹے برآبائے
یلہ کننگ او عیسیٰ نے کسفنگ نا پابو۔"
- ۲۱ پیلٹس مخلوق آن ہریفے "ڈارٹ آن ٹھا خوش نا مطابق ای دیرے یلہ کیو؟"
اوفک جواب تسر "برآبائے یلہ کر۔"
- ۲۲ پیلٹس ہریفے "گذا ای عیسیٰ، کہ او خدا نا مقرر کروکا پاننگ، تو آنت کیو؟"
اوفک کل پاریر "صلیب آتف، کیف تہ۔"
- ۲۳ ولدا پیلٹس مخلوق آن ہریفے "دا آنت جرم کرینے؟"
ولے مخلوق چیانٹ خلیسہ پاریر "صلیب آتف، کیف تہ۔"
- ۲۴ آرا وخت آپیلٹس چائس کہ "مخلوق تو بحث نا بچ فائدہ آف، او شاہد فسادس
بش مرے"، او یہودی تا رواج نا مطابق گراس دیر بیفہ۔ او مخلوق نا مون آنشانی
کے تینا ڈوتے سلا او پارے کہ "دا بندغ نا کسفنگ کے ای زمر وار آٹ۔ دانا ٹم
زمر وار اے۔"
- ۲۵ ہموڑے موجود کل بندغاک پاریر "آگہ دا غلط اے، تو دانا سزا ننے او ننا اولیاداتے
آتے۔"
- ۲۶ ولدا پیلٹس برآبائے یلہ کرے، او عیسیٰ نے کوڑا خلیفنگ آن پد فوج نا ذو ٹی
تس تاکہ اوفک اووے صلیب آتفیر، کسفیر۔

فوجی تا عیسیٰ نا زی آ مسخرہ خلینگ

(مرقس ۱۵: ۱۶-۲۰؛ یوحنا ۱۹: ۲-۳)

۲۷ پیلطس نا فوجیک عیسیٰ عداالت آن قلعہ نا تہہ ٹی دریر، کل فوجیک عیسیٰ
 ۲۸ نا چارمہ گنڈ آچ مسر۔ ۱۰ اوفک اونا پچاتے کشار او انگڑی رنگ نا کوٹس بینفیر۔
 ۲۹ ولدا اوفک پتی آ کاشاتا اسہ تاجس جوڑ کریر، اونا کاٹم آ تجار، اونا راست میکو دو
 ٹی لٹس تسر۔ ولدا اوفک اونا مون آ گوڈ خلگر، او اونا زی آ مسخرہ خلیسہ پاریر
 ۳۰ "بہتودی تا بادشاہ، نا عمر دراز مرے۔" ۱۰ اوفک اونا زی آ ٹف کریر، او لے بیفیر
 او اونا کاٹم آ خلگر۔ ۱۰

۳۱ آرا وخت آ اوفک اونا زی آ مسخرہ خلینگ خلاص کریر، اوفک کوٹے کشار، او
 پچاتے تہ پدی بینفیر۔ ولدا اوفک اووے صلیب آ تفنگ او کسفنگ کے دریر۔ ۱۰

عیسیٰ نا صلیب آ تفنگ

(مرقس ۱۵: ۲۱-۳۲؛ لوقا ۲۳: ۲۶-۴۳؛ یوحنا ۱۹: ۱۷-۲۷)

۳۲ آرا وخت آ اوفک پیشن پنگ ٹی آنرہ، اوفک کسر ٹی شمعون پنی و بند غسے خنار
 کہ او لیتیا علاقہ نا گرتنی ضوبہ غان بسوس، او فوجیک اووے حکم تسر کہ "عیسیٰ نا صلیب
 ۳۳ برف۔" ۱۰ اوفک گلگتا پنی آ جاگہ غا بسر۔ وانا معنی اے "دول نا جاگہ۔" ۱۰ اوفک
 شراب ٹی گڑاس شانار کہ خرین جوڑ مس۔ ولدا دافقے عیسیٰ لے کنگ کے تسر،
 ۳۴ ولے گلٹس مینگ آن پد عیسیٰ اوفقے گنتو۔ ۱۰

۳۵ فوجیک اووے صلیب آ کسفنگ کے تغیر، او عیسیٰ نا پچاتے بشخ کنگ کے
 ۳۶ تیر شانار۔ ۱۰ واکان پد اوفک اونا خیال داری کنگ کے بموڑے ٹوئر۔ ۱۰

- ۳۷ او عیسیٰ ناکاٹم نازی آ صلیب آ تختی س اُسک، او رواج نا مطابق تختی نازی
آ اونا ہزا لکھوک اُسک۔ اوڑا نمشتہ اُسک ”وا عیسیٰ اے، یہودی تا بادشاہ“۔
۳۸ ولدا اوفک ارا مجرماتے میسر، ایٹے عیسیٰ ناراست میکو گنڈ آ او ایلوے عیسیٰ
نا چپی کو گنڈ آ صلیب آ کسفنک کے تقیر۔
۳۹ گدرینگوکا بندغاک عیسیٰ غا پیٹ کبرہ او مسخرہ خلک۔ اوفک پاریرہ ”نی بھلا
۴۰ عبادت خانے تباہ کیس، او مسد دے آن پد پدی جوڑ کیسہ تہ۔ اگہ نی خدا نار
اُس، تو تینے بچائف او صلیب آن وڑینگ۔“
۴۱ او ہندن بھلا ایلک، شرع نا معلک او یہودی تا مجلس نا ایلو بندغاک مسخرہ
۴۲ خلیسہ پاریرہ ”وا ایلوفتے بچائفینے، ولے تینے بچائفنگ کپک۔ وا ہمر یہودی تا
۴۳ بادشاہ س اے؟ اگہ وا داسہ صلیب آن تینٹ وڑینگ، نن اوڑا یقین تیجینہ۔“ اونا
خدا نازی آروسہ اے، او خدا نار نا دعویٰ کنگ کیک۔ اگہ او خدا نار اے،
برہو کہ خدا او دے داسہ بچائفک یا آخا۔“
۴۴ او ہندن صلیب آ تقوکا مجرماک ہم عیسیٰ غا ہندا مسخرہ خلک۔

عیسیٰ نا کہنگ

(مرقس ۱۵: ۳۳-۳۱؛ لوقا ۲۳: ۲۲-۲۹؛ یوحنا ۱۹: ۲۸-۳۰)

- ۴۵ او نیم روچ نا وخت آپورہ نلک ٹی تارمہ مس، او تارمہ پیشیم اسکان اُسک۔
۴۶ او پیشیم نا وخت آ عیسیٰ تینا زبان ٹی چیاٹ خلیسہ پارے ”ایلی ایلی لا سبقتی۔“
وانا معنی اے ”اے خدا، اے کنا خدا، نی اتنے کئے تنیا لاس؟“
۴۷ ہموڑے موجود گڑاس بندغاک کہ سلوک انرہ، اوفک دا پیتاے بنگر او پاریرہ ”وا
پغمبر ایلاے مدت کے توار کنگ ٹی اے۔“
۴۸ اسہ فوجی س وودینگیسہ ہنا، اپنچھے، کہ وا ہمبہ غان بار اُسک، پیفے، او دے

برکہ سے ٹی پالیے، داوے لے نازی آتے او عیسیٰ نے گنیفنگ نا کو شستے کرے۔
وے ایلوفک پاریر "سکہ، بندن کپہ۔ شاید نن پغمبر ایلاے خنین، اگہ او بچاؤنگ
کے برے۔" ○

عیسیٰ ولدا اسہ بھلو چنانس خلک او اونا ساہ پیش تما۔ ○ او بندا وخت آ بھلا
عبادت خانہ نا کل آن مقدسنگ جاگہ نا پردہ نیام آن کپ مس۔ زلزلہ مس او بٹاتے
ٹی تل جوڑ مسر۔ ○ قبر اک پاش مسر او بھازنگ نیکنگ بندغاگ کہ کسکوئر، پدی زندہ
مسر۔ ○ دافک قبر اتے آن پیش تمار، او عیسیٰ نا پدی زندہ منگ آن پدی وشلیم شار
آ بنار، او اوڑے بھازنگ بندغاگ اوفتے ورسٹ کریر۔ ○

آرا وخت آ بموڑے خیال داری کروکا فوجیک او اوفتا افسر زلزلہ او ایلو گڑاتے خنار
کہ مسوئر، اوفک خولیسر او پاریر "وا یقیناً خدا نا مار اسکہ۔" ○
بھازنگ نیازییک مر سلوک ائرہ، عیسیٰ نا کسفنگ خنار۔ دافک گلیل صوبہ غان
عیسیٰ نارند آٹ بسوئر او اونا مدتے کریسر۔ ○ دافتے ٹی مریم مگد لینی، یعقوب او
یوسف نا لمہ مریم او زبیدی نا زائفہ ائرہ۔ ○

عیسیٰ نا دفن کنگ

(مرقس ۱۵: ۴۲-۴۷؛ لوقا ۲۳: ۵۰-۵۶؛ یوحنا ۱۹: ۳۸-۴۲)

او شام نا وخت آ اسہ امیرو بند غس بس کہ اونا پن یوسف اسکہ، او آرتیہ شار
آن بسوس۔ دا ہم عیسیٰ نا شاگردس اسکہ۔ ○ او پیلطس نا دربار آ بنار، اووے پارے
"عیسیٰ نا لاشے کنے ایتے، دفن کیو تہ۔"
پیلطس حکم تس کہ "عیسیٰ نا لاشے داوے ایتبو۔" ○

یوسف عیسیٰ نا لاشے کفنے ٹی پیرا، ○ اووے اسہ پلسکن غار ڈولو قبرے ٹی
تجا، کہ او داوے تین کے جوڑ کریس۔ ولدا او بھلو خلیے آٹ غار نا بائے بند

کرے او پدی ہنار۔ ○

۶۱ مریم مگدالینی او ایلو مریم ہموڑے ٹولوک وا گڑائے خنارہ۔ ○

عیسیٰ نا قبر نا خیالداری کنگ کے بندغاتے تخنگ

۶۲ او ایلووے آ، کہ وا عبادت او آرام نا دے آسک، بھلا ایلک او فریسی فرقہ نا
۶۳ بندغاک گورنر پیلاٹس آ ہنار، ○ اووے پاریر "خواجہ، نفے یات اے، آرا وخت آوا
۶۴ دروغ تڑ زندہ آسک، او پارینس کہ "مے دے آن پدای پدی زندہ کنگیوہ"۔ ○ ہندا
خاطر آن نی حکم ایٹے کہ اونا قبر نا چارمہ گنڈ آن مے دے اسکان خیالداری کنگے تاکہ
اونا شاگرداک اونا لاشے دزپس او مخلوقے پاننگ کپس کہ "وا پدی زندہ مسونے"۔
اگہ ہندن مرے، تو اونا اولیکو دروغ کہ "ای خدا نا مقرر کروکا اٹ" آن بار، اونا
ارٹ میکو دروغ کہ "ای پدی زندہ مریوہ"، ہم ثابت منگ کپک۔ ○
۶۵ ولے پیلاٹس اوفتے پارے "ہم تینا بندغاتے آن آخس ہم وانا قبر نا خیالداری
کنگ کے تخنگ کیرے، تجبو۔ ○

۶۶ ہندا خاطر آن اوفک پدی ہنار، او غار نا بائے نشانی کنگ کے نشان خلک تاکہ
کس خٹے نرفنگ کپ، او خیالداری کنگ کے بندغاتے اوڑے سلفیر۔ ○

عیسیٰ نا پدی زندہ مننگ

(مرقس ۱۰:۱۶-۱۰:۲۲؛ لوقا ۱۱:۱۲؛ یوحنا ۱۰:۲۰-۱۰:۳۰)

۲۸ عبادت او آرام نا دے گدرینگا او یکشمبے نا سوب نا مالو مریم مگدالینی او ایلو
۲ مریم غار ڈول نا قبر آ ہنار کے ہنار۔ ○ اسے وار تو اوڑے اسے زلزلہ مس، او
آسمان آن خدا نا اسے ملائیس شیف وڑینگا۔ او غار نا خٹے مے کرے، او خل نازی آ

۳ ٹوس۔ او گروک آن بار بس، اونا پنچاک پیون برف آن بار اُترہ۔ او دانا بینگ
 ۴ آن خیال داری کروکا بند غاک دُغار آتہار او خولیس آن لڑار۔
 ۵ ملائک نیازی تے پارے "خولیبو، کنے خبر اے کہ ثم عیسیٰ نا بینگ کے
 ۶ بسونورے، آرا کہ صلیب آتفنگانے، کسفنگانے۔ او داڑے افک۔ بے، دا جاگے
 ۷ ہربو آڑے کہ اونا لاش تھنگاس۔ او پدی زندہ کنگانے، دھن کہ او پاریس۔
 ۸ زو بمبو، او اونا شاگردا تے پاہو کہ "او پدی زندہ کنگانے او داسہ ٹے آن مون آ گیل
 ۹ صوبہ غا بینگ ٹی اے، او ثم اوڑے اوڑے خیرے۔" دایتا تے گیرام کیرے۔"
 ۱۰ دایتا تے بینگ آن پد نیازیک غارے زو یلہ کیر، او خوشی او خولیس آت
 ۱۱ دودینگیسے شاگردا تے دایتا تے پانینگ کے بینگ ٹی اُترہ۔ کہ کسر ٹی اسے وار تو عیسیٰ
 ۱۲ اوفتے تو یلا او اوفتے پارے "نمازی آ خدا نارحمتاک مریر۔" اوفک اونا خوک آبسر،
 ۱۳ تینے اونا نت تے آ بٹیر، او اوڑے اوڑے سجدہ کیر۔ عیسیٰ اوفتے پارے "خولیبو،
 ۱۴ بمبو، کنا شاگردا تے پاہو کہ گیل صوبہ غاکار، اوڑے اوفک کنے خیرہ۔"

خیال داری کروکاتا مجلس نا بند غاتے تو قصہ کنگ

۱۱ آرا وخت آ نیازیک ہنار، گڑاس قبر نازی آ خیال داری کروکا بند غاتے آن پدی
 ۱۲ شار آ بھلا امانتے آ ہنار او اوفتے تو گل قصے کیر کہ آنت مسونے۔
 ۱۳ بھلا امانک بیہودی تا مجلس نا ایلو بند غاتے تو یلا او مضوبہ س جوڑ کیر۔ اوفک
 ۱۴ خیال داری کروکا بند غاتے بھلو رشوٹس تسر او پاریر۔ "ثم پارے "نن نا وخت آن
 ۱۵ خاچوک آسنہ، دانا شاگرداک بسر، او عیسیٰ نا لاشے دزی کیر۔" آگہ گورنر دایتا تے
 ۱۶ بنگ، تو نن اوڑے راضی کینہ کہ ثما غلطی افک، او ثم دانا باروٹ پریشان مقبو۔"
 ۱۷ خیال داری کروکا پیسہ غاتے بلکر، او ہنن کیر دھن کہ اوفتے پانینگاس۔ او
 ۱۸ بمو دے آن آلیس اینو اسکان دا ہیست بیہودی تے ٹی ہنن مشہور اے۔

عیسیٰ نا شاگرداتا مون آ ظاہر مننگ

(مرقس ۱۶:۱۴-۱۸؛ لوقا ۲۴:۳۶-۴۹؛ یوحنا

۲۰:۱۹-۲۳؛ شاگرداتا کاریماک ۱:۶-۸)

- ۱۶ یانزوہ خاصنگا شاگرداک گلیل صوبہ نا بمو مش آ ہنار آرا نا کہ عیسیٰ اوفتے
- ۱۷ پاریسس۔ ○ آرا وخت آ اوفک اوڑے عیسیٰ نے خنار، اوفک اوڑے سجدہ کریر،
- وے گڑاے وایسکان شک اسکہ۔ ○
- ۱۸ عیسیٰ اوفتا خُک آ بس، اوفتے پارے ”خدا کنے آسمان او دُغار نازی آ پورہ
- ۱۹ طاقت تسونے۔ ○ وِیا نا چارمہ گنڈ آ بمبو، بندغاتے کنازی آ ایمان تحفبو، اوفتے
- کنا باوہ خدا نا پین اٹ، کنا پین اٹ او خدا نا پاکرنا رُوح نا طاقت اٹ پاک صاف
- ۲۰ منگ نا بے شولفبو۔ ○ آرا حکماتے کہ ای تھے خُوانفیٹ، اوفتے ہم پابو۔ او قیامت
- اِسکان ای تُم تو اوار اٹ۔ ○

مرقس نا عیسیٰ نا باروٹ خوش خبری نا تعارف

لکھو کا نا باروٹ

دا کتابے مرقس عیسیٰ نا باروٹ لکھانے. مرقس خاصو شاگردس آلویکه، ولے اونا خواجه عیسیٰ نا باروٹ دهن صبح صبح لکھینگ آن دا ہم ظاہر مریک که او خواجه عیسیٰ غان بهاز خُڑک مسونه. آرا گِڑاتے که او خُنانے، دافتے لکھانے.

دا کتاب نا لکھنگ نا مقصد

دا کتاب فی خواجه عیسیٰ نا خُوانینگ نا بجائے اونا عمل نا باروٹ زیاست بیتاک او. دا قصه غاتے آن عیسیٰ نا طاقت ظاہر مریک، آنتے که او بندغاتے بیماری تے آن شفا تِس، او بهازنگاتے آن جِناتے کُشا.

دا کتاب نا اہینگ بشخاک داد او:

- ۱:۱ - ۱۳:۱ پُسکُنگا پیغام نا شروع مننگ
 ۱۲:۱ - ۵۰:۹ عیسیٰ نا گلیل صوبہ فی نیکنگ کاریمتے کنگ
 ۱:۱۰ - ۵۲:۱۰ عیسیٰ نا گلیل صوبہ غان یروشلم شار اسکان سفر
 ۱:۱۱ - ۴:۱۵ عیسیٰ نا یروشلم شار فی آخری ہفتہ گیدرفینگ
 ۱:۱۶ - ۸:۱۶ عیسیٰ نا کسفنگ او ہدی زندہ مننگ
 ۹:۱۶ - ۲۰:۱۶ عیسیٰ نا شاگردانا مون آ ظاہر مننگ او جنت آ پینگ

مرقس نا عیسیٰ نا باروٹ خوش خبری

یحییٰ نا خدا نا مقرر کروکا نا بَنگ نا تبلیغ کنگ
(متی ۱۲: ۳؛ لوقا ۱: ۳-۱۸؛ یوحنا ۱: ۱۹-۲۸)

۱ ب وا پُسنِنگا پیغام عیسیٰ نا باروٹ اے، کہ او خدا نا مقرر کروکا او خدا نا مار
۲ اے۔ خدا آرا پیشن گوئی اے پیغمبر یسعیہ نا ذریعہ آٹ کریس، او پورہ مس۔
خدا پاریس کہ

”ای پیغام تروکائے تینا مقرر کروکاغان مُست راجی کیوہ۔

وا اوڑ کے مخلوق نا اُستائے ٹی کسرے جوڑ کیک۔“

۳ کس ویرانو جاگے آن توار خلیسہ پانک

”وہن کہ بادشاہ نا بَنگ کے کسر نا کڈ کوڑ او مشک برابر کنگیرہ

بندن خدا نا مقرر کروکا نا بَنگ او تینے بچا فنگ کے تیار کبو۔“

۴ پیشن گوئی نا مطابق یحییٰ بس، یہیویہ علاقہ نا ریگستان ٹی تلخے شروع کرے،

او مخلوقے پارے ”تینا گناہ او بُرائی تے آن بڑسینگبو، او پاک صاف منگ نا بے

شولبو، او خدا نما گناہ او بُرائی تے معاف کیک۔“

۵ مخلوق یرد شلم شار آن او یہیویہ صوبہ نا ایلو شار او خلقاتے آن اونا بیتاتے بَنگ

کے بسر۔ بھازنگ بند غاک تینا گناہ او بُرائی تے منار، اوفتے آن بڑسینگار، او یحییٰ

درباب اُردن نا ربی آ اوفتے پاک صاف منگ نا بے شولفے۔

۶ یحییٰ نا پچاک بچ نا پٹاتے آن جوڑ اُترہ۔ او تینا مخ ٹی سلہ نا کمر بندس تفیکہ،

۷ او تلخ او جنگلی دُشہد کنگ۔ او مخلوقے پاریکہ ”ای اُٹے ویر آٹ پاک صاف منگ

نا بے شولفنگ ٹی اٹ، ولے اسٹس کئے آن پد بریک، کہ ای اونا نت تا مشتا برابر
ہم اٹ۔ او ٹھے آن بھازنگا تے خدا نا پاکنگا روح نا طاقت ایٹک۔ 〇

عیسیٰ نا بے شولنگ او آزمائش

(متی ۱۳: ۳-۱۱؛ لوقا ۲۱: ۳-۲۲؛ لوقا ۴: ۱-۱۳)

۹ عیسیٰ منہ وخت آن پد گلیل صوبہ نا ناصرتہ پنی آشار آن بس، او سیکھی اووے
۱۰ اُردن دریاہ نا ربی آ بے شولفے۔ 〇 ارا وخت آ عیسیٰ دیرتے آن پیش تما، او خنا
۱۱ کہ جنت آن گوگوسے نا شکل اٹ خدا نا پاکنگا روح نا طاقت اوڑا بس۔ 〇 او خدا نا
گنڈ آن توارس بس "نی کنا دوستگا مار اس۔ ای نے آن بھاز خوش اٹ۔ 〇
۱۲ واژان پد خدا نا پاکنگا روح اووے ویرانو جاگسے آدرے۔ 〇 ہموڑے جنگلی آ
ساداراک ہم اترہ۔ عیسیٰ ہموڑے چل دے اسکان رہینگا، او ایلیس اونا آزمائشے
کرے، ولے ملائکاک اونا مدتے کیر۔ 〇

عیسیٰ نا اولیکو چار خاصینگا شاگرداک

(متی ۱۲: ۲-۲۲؛ لوقا ۱۴: ۱-۱۵؛ لوقا ۱: ۵-۱۱؛ یوحنا ۱: ۳۵-۴۲)

۱۳ سیکھی نا جیل ٹی شائنگ آن پد عیسیٰ گلیل صوبہ غابنا او خدا نا پیغامے مخلوق
۱۵ آ رسیفے۔ 〇 او پارے "خدا نا مقرر کروکا نا وخت بسونے۔ خدا ٹھے موقعہ تینگ ٹی
اے کہ ٹم اونا کسر آبرے۔ بندا خاطر آن تینا گناہ او برائی تے آن برہینگو او
خدا نا پیغام آ یقین تجبو۔ 〇

۱۶ ارا وخت آ عیسیٰ گلیل جھیل نا رہی اٹ پنگ ٹی اسکے او ارا ایلمتے خنا، کہ
اوفک مچی ہلوکو اترہ۔ اوفتا پنک شمعون او اندریاس اترہ۔ اوفک جھیل ٹی مچی

- ۱۷ بلنگ کے جالے شاغانر ○ عیسیٰ اوفتے توار کرے "کن تو پو۔ ای ٹھے خدا نا پسکینگا
پیغامے خوانفیوہ تاکہ ٹم واوے خوانفنگ اٹ ایلو مخلوقے خدا نا کسر آتیرے۔" ○
- ۱۸ اوفک اسے وار تو چھی بلنگے الار، او عیسیٰ نارند اٹ بسر۔ ○
- ۱۹ عیسیٰ مچ مون آہنا، تو ارا پین ایلمتے خنا، کہ اوفتا پنک یعقوب او یوختا انرہ،
او اوفتا باوہ نا پن زبدي اسک۔ اوفک کشتی ٹی تو لوک تینا جالائے جوڑ کنگ ٹی
- ۲۰ انرہ۔ ○ ارا وخت آ عیسیٰ اوفتے خنا، تو اوفتے توار کرے۔ اوفک تینا باوہ زبدي او
مزورائے کشتی ٹی الار، او عیسیٰ نارند اٹ بسر۔ ○

عیسیٰ نا جین نا کشنگ نا معجزہ

(لوقا ۴: ۳۱-۳۷)

- ۲۱ ولدا عیسیٰ تینا شاگروائے تو اوار کفر نحوم پنی آشار آہنا۔ او ہموڑے مخلوقے
- ۲۲ عبادت خانہ ٹی خدا نا عبادت نا وے یعنی ہفتہ غا ورس تس۔ ○ او گل بندغاک
ارافک کہ ورس بنگر، حیران مسر، اتقے کہ او خدا نا پیغام نا ورسے بھاز طاقت او
خب اٹ تس۔ اونا ورس بیتودی شرع نا معاملتے آن بھاز جتا اس۔ ○
- ۲۳ ہمو وخت آ اسے جنی و بندغس عبادت خانہ ٹی پیسا او چیانٹ خلک ○ اے عیسیٰ
۲۳ ناصری، نی کنے او ایلو جتاتے آن انت خواہے؟ نی کنے واڑے ختم کیسہ؟ ای او ایلو
جناک چانہ کہ نی ویر اس۔ نی خدا نا مقرر کروکا او پیغام تروکا اس۔ ○
- ۲۵ عیسیٰ جنے علم تس "چپ کر، او وا بندغ آن پیش تم۔" ○
- ۲۶ جن بندغے سختی اٹ چندا، او چیانٹ کریسہ بندغ آن پیش تما۔ ○
- ۲۷ وا معجزہ غان گل بندغاک حیران مسر، او اسے پہ ایلو تو تینا بیت کریسہ پاریر کہ
"وا انت مس؟ وا اسے پسکینو گراس اے۔ وا بندغ تو بنداخ طاقت ارے کہ او جتاتے
علم تینگ کیک، او جناک اونا کلماتے منیرہ۔" ○

واکان پد عیسیٰ نا معجزہ غاک گلیل صوبہ ٹی بر کُنڈ آشہور مسر۔

عیسیٰ نا بیمار او جنی ترے شفا تینگ
(متی ۸: ۱۴-۱۶؛ لوقا ۴: ۳۸-۴۱)

واکان پد عیسیٰ تینا شاگروا تے تو، کہ اوفتے ٹی یعقوب او یوحنا امرہ، عبادت
خانہ غان پیش تمار، او ارا ایلم شمعون او اندریاس نا اراغا ہنار۔ شمعون نا بلغور
کٹ آخچوک اسکہ، آنتے کہ اووے بھاز ایل کریس۔ اوفک عیسیٰ اونا باروٹ
پاریر۔ عیسیٰ اونا ربی آہنا، اونا دووے تینا دووے ٹی ہلک، او اووے بش کرے۔ اسہ
وار تو اونا ایل پیش تما، او نیازی اوقتا خرتے کنگ آ لگا۔

وے کی النگ آن پد، ارا وخت آشام مس، مخلوق بھازنگ بندغاتے عیسیٰ غا
میس، ارافک کہ بیمار او جنی امرہ۔ بندہ خاطر آن بھازنگ بندغاک ارا نا مون آچ
مسر۔ عیسیٰ بروکا کل بیمارا تے جوڑ کرے او بندن بروکا کل جنی آ بندغاتا جئاتے
ہم کشا۔ او جئاتے بچ بیت کنگ نا موقعے تیو، آنتے کہ جناک چائسہ کہ او
ویرس اے۔

عیسیٰ نا گلیل صوبہ ٹی درس تینگ
(لوقا ۴: ۲۲-۲۴)

وے یک آن مالو عیسیٰ بش مس او اراے اِلا، اسہ ویرانو جاگہ سے آ عبادت
کنگ کے ہنا۔ وے شمعون او اونا سنگتاک عیسیٰ پینگ کے ہنار، او ارا
وخت آ اوفک اووے خنار، اوفک خینگ تو پاریر "خواجہ، نی ارانگ ہناس؟ کل
بندغاک نے پینگ ٹی او۔"

- ۳۸ ولے عیسیٰ اوفتے پارے کہ ”خُزک نا گِل خلقا تے آکامبو۔ اہی بموڑے ہم خُرا
نا پیغامے رسیفنگ کے دُنیا ٹی بسوٹ۔“ ○
- ۳۹ بندا خاطر آن عیسیٰ گلیل صوبہ ٹی چارمہ گنڈ نا عبادت خانہ غالتے ٹی درس تِسک،
او جناتے کشاکہ۔ ○

عیسیٰ نا بندغے گر نا بیماری آن جوڑ کنگ
(متی ۱: ۸-۴؛ لوقا ۵: ۱۲-۱۶)

- ۴۰ اسہ دے اسہ بندغس عیسیٰ غابَس، کہ اووے گر نا بیماری آسک۔ او عیسیٰ نا مون
آگوڑ خلک، او مینت کریسہ پارے ”خُواجہ، اگہ نا خُوش اے، تو نی کنا مدتے کنگ
کیسہ، او کنے پاک صاف کنگ کیسہ۔“ ○
- ۴۱ عیسیٰ اُوڑا رحم بس، تینا دُوے اونا زی آتخا، پارے ”کنا خُوش اے کہ
نی پاک صاف مہ۔“ ○
- ۴۲ بندا بیت نا پاننگ تو گر نا بیماری بندغ آن خلاص مس۔ او پاک صاف
۴۳ مس۔ ○ عیسیٰ اووے راہی کنگ آن مُست پارے ○ ”دا بیت نا باروٹ کسے
۴۴ پاپیس۔ بلکہ سیدھا یہودی تا امام آہن، تینے نشان ایقہ تاکہ امام پائے کہ ”نی جوڑ
مسوُس“، او تینے پاک صاف منگ نا ثابت کنگ کے قربانی ایقہ، دھن کہ موسیٰ
تورات ٹی حکم تسونے۔“ ○
- ۴۵ ولے دا بندغ عیسیٰ نا دا معجزہ نا قصے مشہور کرے، او دانا بیتاتے پنگ تو
اسہ بھلو مخلوقس چارمہ گنڈ آن عیسیٰ تو ملنگ کے بس۔ وارش نا وجہ غان عیسیٰ
شارتے ٹی پنگ کتویک۔ بندا خاطر آن او ویدان آجاگہ غالتے آہناک، ولے مخلوق
ولدا ہم اوڑا بسک۔ ○

عیسیٰ نا معزورنگا بندغے شفا تینگ

(متی ۱۰:۹؛ لوقا ۱۰:۵-۲۶)

۱ ب منہ دے آن پد عیسیٰ پدی کفرخوم شار آ بنا، او اونا پینگ نا خبر مشہور
 ۲ مس، کہ "او آرا ٹی اے"۔ وا بیت نا پینگ تو آراغا بنداخہ بندغے مچ مسر کہ آرا ٹی
 ۳ جاگہ متو، او اسر بھلو مخلوقس دروازہ غان پیشن سلیس۔ او عیسیٰ اوفتے خدا نا پسکینگا
 ۴ پیغام نا تبلیغ کنگ ٹی ائکہ۔ ۵ بمو وخت آچار بندغ اسر معزورو بندغے عیسیٰ غا
 ۶ میسر۔ ۷ ولے بھار رش نا وجہ غان اوفک چچ کسر ختویر کہ اوفک وا بندغے ہمر
 ۸ عیسیٰ نا مون آویر۔ بندا خاطر آن اوفک چھت ٹی ٹنگس کریر، او معزورنگا بندغے
 ۹ کٹ تو اوار مخلوق نا نیام ٹی عیسیٰ نا مون آویر۔ ۱۰ آرا وخت آ عیسیٰ اوفتا ایمانے
 ۱۱ خنا، او معزورنگا بندغے پارے "کنا سنگت، نا گناہ او برائیک معاف مسر۔"

۱۲ گراس شرع نا معلماک تین پہ تین بیت کریر پاریر۔ ۱۳ وا بندغ کفر پاننگ ٹی
 ۱۴ اے، آنتے کہ صرف خدا گناہ تے معاف کنگ کیک۔"

۱۵ عیسیٰ اوفتے پوہ مس کہ "اوفک آنت پاننگ ٹی او"۔ بندا خاطر آن عیسیٰ اوفتے
 ۱۶ پارے کہ "تم آنتے دھنو بیت سوچ کنگ ٹی ارے؟" وا پاننگ بھار آسان اے
 ۱۷ کہ "نا گناہ او برائیک معاف مسر"، ولے بیمارنگا بندغے وا پاننگ کہ "بش مہ، او
 ۱۸ بن" بھار گہین اے۔ ۱۹ اہی ٹے آ ثابت کیوہ کہ اہی، آدم نا آویا، بندغاتا گناہ تے
 ۲۰ معاف کنگ کیوہ۔"

۲۱ بندا خاطر آن او معزورنگا بندغے پارے۔ ۲۲ اہی نے پاوہ، بش مہ، تینا کٹے
 ۲۳ بیف، او آراغا بن۔"

۲۴ ہموڑے موجود گل بندغاک خنار کہ معزورنگا بندغے بش مس، تینا کٹے ہرف،
 ۲۵ او پیش تما۔ بندغاک بھار حیران مسر، او خدا نا صفتے کریر پاریر "نن اینو اسکان

وَهُنَّوْ بَیْتْ نَهْ خَنَانِ نَهْ بَنُکُونِ۔" ۵

عیسیٰ نا لاوی تے تینا شاگرد جوڑ کنگ

(متی ۹: ۹-۱۳؛ لوقا ۵: ۲۷-۳۲)

۱۳ داکان پد عیسیٰ پدی گلیل جھیل نا کنارہ غا بننا۔ بموڑے ہم بھار مخلوق مچ
۱۴ مس او عیسیٰ اوفتے خدا نا پُسنکینگا پیغامے رسیفنگ ٹی آسکہ۔ ۵ او چرخ کریسہ بننا کہ،
او اسہ محصول مچ کرو کو بندھے، کہ اونا پن لاوی او اونا باوہ نا پن حلقی آسکہ، اووے
دفتری تلوک خنا۔ عیسیٰ اووے پارے "ہ، کنا شاگرد جوڑ مہ۔"
لاوی بش مس او عیسیٰ نا رند آٹ بننا۔ ۵

۱۵ داکان پد لاوی عیسیٰ کے اسہ بھلو دعوتس کرے۔ دا دعوت ٹی بھار محصول
مچ کرو کاک او ایلو بندغا، کہ عیسیٰ نا رند آٹ بسوئر، اوفک ہم دعوت ٹی شامل
۱۶ آئرہ۔ ۵ گڑاس فریسی فرقہ نا بندغا، کہ اوفک شرع نا معلماک ہم آئرہ، خنار کہ
"عیسیٰ محصول مچ کرو کا او ایلو گناہ گارنگا مخلوق تو اوار گینگ ٹی اے۔" بندا خاطر
آن اوفک عیسیٰ نا شاگردا تے آن ہر یفیر کہ "عیسیٰ آتے محصول مچ کرو کا او ایلو
گناہ گارنگا تے تو اوار ایرغ گینگ ٹی اے؟" ۵

۱۷ عیسیٰ دا بیتے بنگ او اوفتے پارے "ہمو بندغا کہ بیمار آفس، اوفتے حکیم نا
ضرورت مفک۔ ولے آرا بیمار او، اوفتے حکیم نا ضرورت مریک۔ ہنڈن ای خدا نا کسر
آبروکا بندغاتے گناہ او بُرائی تے آن ہر سیفنگ کے بتٹٹ، ولے گناہ گارنگا بندغاتے
خدا نا کسر آبتگ او گناہ او بُرائی تے آن ہر سیفنگ کے بسوٹ۔" ۵

مخلوق نا عیسیٰ غان روچہ نا باروٹ
بریفنگ او عیسیٰ نا جواب ٲٲنگ
(متی ۱۲: ۹-۱۷؛ لوقا ۵: ۲۳-۲۹)

۱۸ اسہ وختس سٲی نا شاگرداک او فریسی فرقہ نا بندغاک روچہ تجار- گراس بندغ
عیسیٰ غا بسر او اوزان بریفیر "سٲی نا شاگرداک او فریسی فرقہ نا بندغاک روچہ تجیرہ،
ولے نا شاگرداک روچہ تجیرہ- آتے؟" ○

۱۹ عیسیٰ اوفتے پوہ کننگ کے مثاس تیس "ما خیال ٹی براسے ٹی بادشاہ نا
۲۰ موجودگی ٹی مہانک اِرخ کمپس؟ نہ- اوفک کنیرہ- ○ ولے ہمو دے بریک کہ
بادشاہے دشمناک بلیرہ، اووے دیرہ، او واکان پد شاگرداک کنا غم ٹی روچہ تجیرہ-"
وا مثال ٹی عیسیٰ پاننگ ٹی اسکہ کہ "ای بادشاہ غان بار اٹ" ○

۲۱ عیسیٰ اوفتے پوہ کننگ کے واما لاتے ہم تریسہ پارے "کس پسننگ کوٹ
آن متکننگ کوٹ آ اگری خلپک- اگہ او بندن کیک، تو سلنگ نا وخت آ اگری والا
۲۲ جاگہ بتر ارنلک- ○ او کس ہم پسننگ انگور نا جوسے متکننگ لیزک ٹی تجپک- اگہ
او بندن کیک، تو پسننگ انگور نا جوس ووک او متکننگ لیزکے اِک، انگور نا گل
جوسک شولگیرہ او لیزک بے کار مریک- بندا خاطر آن پسننگ انگور نا جوس پسننگ
لیزک ٹی تیجنگ تاکہ برتوماتا نسان مف-"

او بندن عیسیٰ پاننگ ٹی اسکہ کہ "متکننگ وین او کنا پسننگ پیغام جتا او" ○

فریسی فرقہ نا بندغاتا عیسیٰ نا زی آ الزام تِخنگ
(متی ۱۲: ۱-۱۲؛ لوقا ۱۱: ۵-۵)

- ۲۳ اسے دے س کہ دا خُدا نا عبادت او آرام نا دے یعنی ہفتہ اُسکے عیسیٰ تینا
شاگردا تے تو اوار خو لم نا کھیتی سے آن گدیریننگ ٹی اُسکے۔ اونا شاگردا ک پینگن
۲۴ اُترے۔ بندا خاطر آن اوفک خو لم کِشکار او خو لم نا دانہ تے گنگر۔ ○ آرا وخت آفریسی
فرقہ نا بندغاک دا گڑائے خنار، اوفک عیسیٰ نے پاریر ”خیال تِخ، آرا کاریے کہ نا
شاگردا ک عبادت او آرام نا دے آ کنگ ٹی او، واتنا شریعت نا خلاف اے۔ ○
۲۵ عیسیٰ اوفتے پارے ”نم خواتنورے کہ پغمبر داؤد او اونا سنگناک آرا وخت آ
۲۶ لنگر مسر، اوفک انت کریر؟ ○ ہمو وخت آ ابیاتر بھلا امام اُسکے۔ داؤد عبادت نا جگ
ٹی بنا، اِرغائے پیشن بیس، اوفک اِرغائے گنگر آرافک کہ خُدا کے مقرر کنگانر۔ دا
ننا شریعت نا مطابق آف، اتے کہ شریعت نا مطابق دا اِرغائے صرف اِمالک گنگن
۲۷ کیرہ۔ ○ بندن خُدا عبادت او آرام نا دے اے مخلوق نا فائدہ کے جوڑ کرینے، تاکہ
اوفک آرام کنگ کیر، ولے خُدا دا دے اے مخلوق تکیف او پریشانی تینگ کے
۲۸ جوڑ کنتے۔ ○ اِی، آدم نا اولیاد، عبادت او آرام نا دے نا مالک اُٹ، او اِی جِوان
چاوہ کہ دا دے آرا کاریتے کروئی اے، آرافتے کروئی آف۔ ○

عیسیٰ نا معزورنگا ڈووالا بندغے جوڑ کنگ
(متی ۹: ۱۲-۱۳؛ لوقا ۱۱: ۶-۱۱)

- ۱ **ب** داکان پد عیسیٰ پدی عبادت خانہ سے ٹی بنا۔ ہموڑے اسے بندغس اُسکے کہ او
۲ اسے دو آن معزور اُسکے۔ ○ ہموڑے گڑاس بندغ عیسیٰ نے نینگ ٹی اُترے کہ ”عبادت

۲ او آرام نادے آ کسے جوڑ کیک یا کپک؟"، تاکہ اوفک اوڑا الزام تھنگ کیر۔
وے عیسیٰ اوفتے پوہ مس او معزورنگا بندے پارے "بش م، او داڑے کنا مون
آ برک۔"

۳ ولدا او مخلوق آن بریفے "ای ٹے آن اسہ سوائس بریفیوہ، ننا شریعت عبادت
او آرام نادے کے آنت پانک؟ نن جووانو کاریم کین یا خرابو کاریم کین؟ کہ کس
نا زندگی ئے بچائین یا خلاص کین؟"
وے اوفک بچ جواب تئویر۔

۵ عیسیٰ دانگ اینگ برا، اووے ہمو بند غاتا زی آغصہ بس، آنتے کہ اوفک غلط
سوچ کنگ ٹی آئرہ۔ عیسیٰ ئے اوفتا زی آرحم ہم بس، آنتے کہ اوفک بے عقل
او ضدی آئرہ۔ ولدا او بندے پارے "تینا ڈوئے مریف۔"

۶ او ہندن کرے او اونا ڈو پدی مست آن بار جوڑ مس۔
ولدا فریسی فرقہ نابند غاک عبادت خانہ غان پیش تمار، او ہروڈیس فرقہ نابند غاتے
تو ملار، او عیسیٰ ئے کسنگ کے منصوبہ غاتے جوڑ کریر۔

جیناتا عیسیٰ ئے سجدہ کنگ

(متی ۲۴: ۲، ۲۵-۱۵؛ لوقا ۱۷: ۱۶-۱۹)

۷ عیسیٰ او اونا شاگرد اک ولدا گلیل جھیل ناکند آبنار، او اسہ سھلو مخلوقس اوفتا
۸ رند ٹی بنا۔ اوفک گلیل صوبہ غان، یروشلم شار او ایلو یہودیہ صوبہ ناشار او خلقاتے
آن، اودمیہ علاقہ غان، اردن دریاب نا ایلو گند آن، او فینیکی ملک نا صوڑ او صیدا
۹ پنی آشاراتا خزک آن بسوئر۔ واکل مخلوق عیسیٰ نا پیتا تا باروٹ بنگوئر، وے داسہ
اوفک عیسیٰ نا پیتا پنگ او اونا کاریختے بنگ کے بسوئر۔ واکلی واکس سھلن
اسک کہ عیسیٰ تینا شاگردا تے پارے کہ "اسہ کشتی س کن کے تیار کبو، تاکہ واکلی

نا بندغاڪ ڪن ٿاڙپس۔"

- ۱۰ عیسیٰ بهاز بندغاتے شفا ٿوس، وٺی بهاز بیمار آایلو بندغاتا ہم دا خوش آسکے
 ۱۱ کہ اوفک مچی نایام آن پیش تمیر، او عیسیٰ ٺے ذو خیر، تاکہ اوفتے آن بیماریک مَر
 ۱۲ مریر۔ جنی آ بندغاتا چناک چناٹ خلیسہ پیش تمار او عیسیٰ ٺے سجده کریسہ پاریر
 کہ "نی خدا نا مار اُس۔"
 ۱۳ وٺی عیسیٰ جناتے سختی اُٹ منع کریسہ پارے "کنا بازوٺ ڪے پاپیرے کہ
 ای دیرے اُٹ۔"

عیسیٰ نا دوانزده خاصنگا شاگرداک

(متی ۱۰: ۱-۲؛ لوقا ۶: ۱۲-۱۶)

- ۱۳ ولدا عیسیٰ اسه مَشے نازی آ بنا، او تینا شاگردواتے توار کنگ آن پد دوانزده ٺے
 ۱۴ گچین ڪرے، ۱۵ کہ زافک "عیسیٰ نا خاصنگا شاگرداک" پانگیره۔ واکان پد عیسیٰ نینا
 خاصنگا شاگردواتے پارے "ای ٺے دا خاطر آن گچین ڪرینٺ کہ ٺم کنا ٺُڙک آمریرے،
 ۱۵ او ای ٺے پیش تبلیغ کنگ ڪے ہم راہی کیوه۔ او ای ٺے دا طاقته ہم ایتیوه کہ
 ٺم مخلوق نا جناتے کشنگ ڪیرے۔"
 ۱۶ عیسیٰ نا خاصنگا شاگردا تاپنک واوڙ اُٹ اُتره، شمعون، کہ عیسیٰ اونا پنے "پطرس"
 ۱۷ ہم تجانس، ۱۸ زبدي نا اِرا مار یعقوب او یوحنا، کہ عیسیٰ اوقتا دوستی آن پنے
 "بوآزیرگس" ہم تجانس، کہ دانا معنی اے "ٺم ہورہ غان بار بهاز توار ڪیرے"،
 ۱۸ اندریاس، فلپس، برتلمائی، متی، توما، حلقی نا مار یعقوب، تدمی، شمعون آرا کہ
 ۱۹ انقلابی ہم پاننگا کہ، او بہوداه اسکروتی کہ او پد آ غدارس جوڙ مس۔

گِراسِ شرع نا معلماتا پاننگ کہ
 ”جناتا سردار عیسیٰ ئے طاقت تسونے“
 (متی ۱۲: ۲۲-۳۲؛ لوقا ۱۱: ۱۴-۲۸؛ لوقا ۱۰: ۱۲)

۲۰ ولدا عیسیٰ ارآے آہنا۔ بموڑے ہم اسے بھلو مخلوقس نچ مس، اوفک عیسیٰ
 ۲۱ او اونا شاگردا تے اِرغ کَننگ کے ہم اِلتویر۔ ○ ارا وخت آ عیسیٰ نا خاوت والا ک
 مخلوق آن پَنگر کہ ”عیسیٰ گنوک مسونے“، تو اوفک کوشستے کریر کہ عیسیٰ ئے پدی
 اراغا اتیر۔ ○

۲۲ ولے گِراسِ شرع نا معلماک، کہ اوفک یر و شلم شار آن بسونر، دا بیتے پاننگ
 ئی اُسرہ کہ ”دا جناتا سردار اے کہ او عیسیٰ ئے طاقت تسونے کہ جناتا کُشے۔“ ○
 ۲۳ بندا خاطر آن عیسیٰ اوفتے تینا کُنڈ آ توار کرے، پارے ”جناتا سردار ہمر جے
 کَشَنگ کیک؟“ ○

۲۴ او مثال تریسہ پارے ”اگہ اسے نلکے نابندغا ک تین پہ تین جنگ لگیر، تو دائلک
 ۲۵ کمزور مریک۔ ○ او اگہ اسے خاوتے نابندغا ک تین پہ تین جنگ لگیر، تو د خاوت خلاص
 ۲۶ مریک۔ ○ اگہ بندا جنگ جناتا نیام ئی مرے، تو اوفک ہم کمزور مریرہ او زو خلاص
 مریرہ۔ اہی ہمر جناتا سردار نا طاقتے استعمال کَننگ کیوہ کہ اہی اوفتا دشمن اُٹ؟“ ○
 ۲۷ عیسیٰ اوفتے اسے پین مثال آن پوہ کریسہ پارے ”کسں ہم طاقت والا بندغ
 نا اُرا ئی دزی کَننگ کَنک، ہمو وخت اسکان کہ او مالیکے تفتتے۔ ولے تَفَنگ آن پد
 او اُرا ئے لُئَنگ کیک۔“ ○

۲۸ پین بھازنگ بندغا ک واپاننگ ئی اُسرہ کہ ”عیسیٰ ناتہہ ئی بد رُوخس اے۔“
 ۳۰ بندا خاطر آن عیسیٰ اوفتے پارے ”اہی ٹھے دا ہم پاوہ، ارا بندغ گناہ کیک او
 گُفر پانک، اونا گناہک معاف کَنگور۔ ولے ارا بندغ خدا نا پاکنگا رُوخے بدرد پانک،

اونا گناہک معاف کنگپس، آتے کہ او بھلو گناہس کیک۔"

عیسیٰ نا پاننگ "دیر کنا لمہ او ایلُمک او؟"

(متی ۱۲: ۴۶-۵۰؛ لوقا ۸: ۱۹-۲۱)

- ۳۱ ولدا عیسیٰ نا لمہ او اونا چد پد رنگا ایلُمک اراغا اوڑ تو یلنگ کے بسر، ولے بھاز مچی
 ۳۲ نا وجرغان اراغان پیشن سلپسر، او عیسیٰ کے گلو مون تسر کہ "نن بسوئن"۔ اسے
 بھلو مچی س عیسیٰ نا وانگ اینگ تولوک اسکہ، او اوفک عیسیٰ نے پاریر کہ "خواجہ،
 نا لمہ او ایلُمک پیشن سلوک او، او نے تو یلنگ خوارہ۔"
 ۳۳ عیسیٰ اوفتے آن ہریفے "ویر کنا لمہ او ایلُمک منگ چارہ؟"
 ۳۴ او پارے "خدا نا کسر آبروکا کنا لمہ او ایلُمکے آن بار او۔" او ہمو بندغاک ہم
 ۳۵ کہ خدا نا کھلتے منیرہ، او کنا کسر آبریرہ، اوفک کنا لمہ، ایڑ او ایلُمک منگ چارہ۔"

عیسیٰ نا مخلوقے دسنگ نا مثال تینگ

(متی ۱۳: ۹-۱۰؛ لوقا ۸: ۲-۸)

- ۱ ب اسے دے س عیسیٰ ولدا گلیل جھیل نا ربی آ مخلوقے تبلیغ کنگ ٹی اسکہ۔ اسے
 کشتی س کینارہ غا ویر ٹی سلوک اسکہ۔ ہموڑے مچ مروکا مخلوق واخس بھاز اسکہ کہ
 ۲ عیسیٰ وا کشتی ٹی سوار مس، او واخل بندغاک کینارہ غا سلوک آئرہ۔ عیسیٰ مخلوقے
 ۹ مثالانا ذریعہ آٹ بھاز ہیئت پوہ کرے، او پارے "کنا پیتاے غور آٹ ہمبو۔"
 ولدا او اسے مثالس تریسہ پارے "اسے زمیندارس خولم دسنگ کے پیش تما۔ آرا
 وخت آ او بجاتے ڈغار آچٹ تس، گڑاس بجاک کسر آتہار، چکاک بسر، اوفتے
 گنگر۔ گڑاس بچ خلی آ ڈغار آتہار۔ اوڑے مچ میش اسکہ او وا ڈغار باسن اسکہ۔ ہندا

خاطر آن بچاک ژو ترک کریږ- ولے گړاس وخت آن پد رافته دے خلک، اوفک
 بوشنگار، آنته که اوفته ماس الویکه- بندافته آن گړاس بچ کاشاتا نیام ئی تمار، او
 خو لم او کاشاک اوار ترک کریږ- ولے کاشاک ژو بھلن مسر او خو لمے تینه ئی دکار-
 خو لم وونگ کتو- ولے گړاس بچاک جوانگا دغار آ تمار- اوفک ترک کریږ، بھلن
 مسر او خوشه کریږ- او اسه خوشه غان بھاز خو لم نا وانه جوړ مسر- بند اوژا آت گړاس
 ئی بھاز او گړاسے ئی مچ وانه آهره- ۰

عیسیٰ نا مثالانترے ئی بیت کننگ نا مقصد

(متی ۱۳: ۱۰-۱۱؛ لوقا ۸: ۹-۱۰)

۱۰ ارا وخت آ عیسیٰ تنیا تولوک اس، گړاس بندرغ، که اونا بیتاے بنگوئر، اونا
 شاگرواے تو اوار اوژا بسر او پاریر "خواجہ، دا مثالانا معنی ئے نئے پوه کر" ۰
 ۱۱ عیسیٰ اوفته پارے "خدا نا پلکندگا پیغام نا دکو کا بیتاک ئے پوه کنگیره، ولے
 ۱۲ ایلو مخلوقے، که اوفک کنا زی آ ایمان تخیسه، مثالانترے ئی پاننگ- ۰ بندن که
 مست نا پنغمیرس پیشن گوئی کریس که
 بندغاک وار وار آ خیرہ، ولے توجه تفسر،
 اوفک وار وار آ بنیرہ، ولے پوه مفسر،
 آنته که اگه اوفک پوه مریرہ، تو اوفک خدا نا کسر آ بریرہ،
 او خدا اوقتا گناه تے معاف کیک- ۰

عیسیٰ نا دسنگ نا مثالے پوه کنگ

(متی ۱۳: ۱۸-۲۳؛ لوقا ۸: ۱۱-۱۵)

- ۱۳ ولدا عیسیٰ اوفتے پارے "اگہ ئم دا مثال نا معنیٰ پوه تئویرے، تو ئم پچو
۱۴ مثالے پوه منگ کپیرے۔ ○ دا مثال ئی بجاک خدا نا پیغام آن بار او، که او بمر زو
۱۵ تالان مریک۔ ○ دا مثال ئی بجاک که کسر ئی تمار بمو بندغاک او آرا پیغامے بنیره،
وے ایلیس اوفتا آستاتے آن پیغامے کشک تاکه اوفک ایمان تجیس، او اوفتا نجات
۱۶ مف۔ ○ او بجاک که خلی آؤغار ئی تمار بمو بندغاتے آن بار او که اوفک خدا نا پئسکنگا
۱۷ پیغامے خوشی ات بنیره او ایمان تجیره۔ ○ وے آزمائش نا وخت آ اوفک زو ایمان
۱۸ آن بر سینگیره۔ ○ او آرا بندغاک مدان مدان تینا مال مدی او پیسه او زندگی نا خوشی او
۱۹ غمی ئی خدائے گیرام کیره بمو بجاتے آن بار او، آرا کاشاتے ئی تمار او فصل تئویر۔ ○
۲۰ وے آرا بجاک جوانگا ڈغار ئی تمار بمو بندغاک او آرا پیغامے بنیره او ایمانے تینا
آستاتے ئی تجیره، او خوشه کیره۔ وافتے آن گراس تا مچھ او گراس تا بحاز دانه ایتیره۔ ○

عیسیٰ نا چراغ نا مثال تینگ

- ۲۱ عیسیٰ اوفتے اسه پین مثالے تریسه پارے "کس بم چراغ لیغے اونا زی آتاس
یا اودے میزے نا کیرغ آتچیک۔ بلکه او بمورے تچک ته آرا ئے آرا ئی روشنائی
۲۲ مرے ○ او بنذن داکان پد آرا بیتاتے مخلوق پوه منگ کپک، خدا اوفتے پوه منگ
۲۳ نا طاقت ایتک۔ ○ بندا خاطر آن پوه منگ که کنا بیتاتے غور ات بمبو۔ ○
۲۴ عیسیٰ اوفتے پارے "آرا بیتاتے که ئم پنگ ئی آرے، اوفتے آتوجه ایتبو او اوفتا
زی آمل کبو۔ آرا بندغ خدا نا پئسکنگا پیغام نا بیتاتے ینک، او یقین تچک، خدا

۲۵ اورے بندرا یقین نا وجرغان ایمانے پین پوه منگ نا طاقت ایٹک۔ ○ آرا بندرغ خدا نا پیغامے بٹک او یقین تھک، خدا اورے بندرا یقین نا وجرغان ایمانے پین پوه منگ نا طاقت ایٹک۔ ولے آرا بندرغ کہ خدا نا پیغامے بٹک او یقین تھک نا کوشستے کپک، خدا اورے دا پیغامے پوه منگ نا طاقتے تھک۔ ○

عیسیٰ نا بجاتا ترک کنگ نا مثال تینگ

۲۶ ولدا عیسیٰ اوفتے پارے "خدا نا پُسکُنگا پیغام بندن تالان مریک دهن کہ
۲۷ بندغس دُغار آ بجاتے چٹ ایٹے۔ ○ او نن نا خاچک او دے درست پین کاریم
۲۸ لیک۔ دُغار ہر وخت دا بجاتے ترک ایٹک، دافک میوہ یا فصل کیرہ، ولے دا بندرغ
۲۹ تپک کہ "دا بچاک ہمر ترک کنگ ٹی او؟" ○ شروع ٹی دا فصل چٹک مریک، ولدا
۳۰ بھلن مریک، اونا کاٹم خوشہ لیک۔ ○ آرا وخت آ فصل تیار مریک دا بندرغ تینا
۳۱ لشی ئے بیفک او فصلے لاب لیک۔ ○

عیسیٰ نا پُسکُنگا پیغام کے گڈہ نا مثال تینگ

(متی ۳۱: ۱۳-۳۲؛ لوقا ۱۸: ۱۱-۱۹)

۳۰ ولدا عیسیٰ اوفتے آن بریفے "کنازی آ ایمان تھوکاتا تعداد آخس مروے؟ ای
۳۱ ٹھے اونا پوه کنگ کے آنت مثال ایٹیو؟" ○
۳۲ ولدا او تینا زی آ ایمان تھوکاتا تالان منگ نا باروٹ مثال تریسہ پارے "او
۳۳ بندن اے کہ اسہ بندغس گڈہ ئے دُغارے ٹی دے۔ ○ منہ وخت آن پد گڈہ ترک
۳۴ لیک او بھلو در خس جوڑ مریک، او چکاک اونا شاخاتے آتینا کوواماتے جوڑ کیرہ۔ ○
۳۵ عیسیٰ تینا پیغامے اکثر مثالاتے ٹی مخلوقے پاریکہ، آنتے کہ اوفتے پوه منگ نا

۳۳ طاقت اَلویکہ۔ ۰ او بندن پاریکہ تاکہ مخلوق سوچ کے او اووے پوہ منگ نا کو شستے کے۔ ولے آرا وخت آ او صرف تینا خاڤنگ شاگردا تے تو مسکہ، تو او او فتنے وا مثالاتا معنی تے پوہ کریکہ۔ ۰

عیسیٰ نا طوفانے سلنگ نا معجزہ ئے نشان تینگ
(متی ۸: ۲۳-۲۴؛ لوقا ۸: ۲۲-۲۵)

۳۵ بندا دے آشام نا وخت آ عیسیٰ تینا خاڤنگ شاگردا تے پارے ”جھیل نا ایلو گنڈ آ کابو۔“ ۰

۳۶ خاڤنگ شاگرداک کشتی ٹی سوار مسر آرا ٹی کہ عیسیٰ مُست آن سوار اُسک، اوفک رابی مسر۔ اسہ بھلو مچی س کنارہ غا سلوک اُسک، ولے ایلو کشتیک ہم او فتنے تو رابی مسر۔ ۰

۳۷ اسہ وار تو تیزو طوفانس بس۔ وا طوفان نا وجہ غان ویر کشتی ٹی بینگ شروع مس۔
۳۸ کشتی ڈبینگک آ بس۔ ۰ وا وخت آ عیسیٰ کشتی نا اسہ گنڈے آ کاٹم نا کیرغ آن بالشتس تجانس او خاچانس۔ شاگرداک اوڑا بنار، اووے بش کرید، پارید ”خواجہ، فی خاچانس، او نن ڈبینگک آ بسوئن۔ نئے بچائف۔“ ۰

۳۹ عیسیٰ بش مس او طوفانے سلنگ نا حکمے تس۔ طوفان بندن سلیس کہ ویر نا
۴۰ چولکی نا توار ہم بتویکہ۔ ۰ عیسیٰ تینا شاگردا تے آن بریفے ”مُمت انتے خولیسرے؟“ ئما ایمان کمزور اے۔ ۰

۴۱ اوفک کل حیران اُترہ، تین پہ تین آن بریفیر ”وا بمر و بند غس اے کہ دانا حکماتے ویر او طوفان ہم منک؟“ ۰

عیسیٰ نا بندغ آن جین کشنگ

(متی ۲۸:۸-۳۴؛ لوقا ۲۶:۸-۳۹)

۱ ب عیسیٰ گلیل جھیل نا ایلو کناره غا گرائین پنی آ علاقہ غا تینا شاگردا تے تو
۲ رینگا۔ عیسیٰ کشتی آن دَرینگا، بموڑے اسر بندغے خنا کہ او غار دُولو قبرستان سے
۳ آن پیش تھاس۔ وا بندغ ئی چناک آنرہ، او کس اونا دُو او نت تے زنجیر تے
۴ تو تَفنگ کتویکہ۔ او غار دُولو قبرستان سے ئی رینگا کہ۔ بھاز وار وا بندغ نا دُو او
۵ نت تے زنجیر تے تو تَفیر، ولے ہر وار او زنجیر تے پرغا کہ، آتے کہ چنا تا وجہ غان او ئی
بنداخ طاقت آسکہ کہ بندغا کہ او دے تورنگ کتویکہ۔ او دے او نن مشتے او غار
دُولو قبرستان ئی چرخ کرکہ، او چناٹ خلک کہ، او تینے خلتے آٹ ئی کرکہ۔
۶ آرا وخت آ او عیسیٰ خنا او دُووینگیسے بس، تینے عیسیٰ نا نت تے آ پٹے۔
۷ او اونا چناک چناٹ خلیسے پاریر ”خدا تعالیٰ نا مار، نی ننے آن آنت خواسر؟ نن نے
آن خواسر کینہ کہ ننے ہزا تَفہ۔“
۸ اوفک بندن پاریر آتے کہ اوفک چاُسِرہ کہ ”اسر عیسیٰ ننے وا بندغ آن
کشک۔“

۹ عیسیٰ اوفتے آن بریفے ”تھا پن آنت اے؟“
اوفک جواب تَسر پاریر ”تھا پن“ ”لشکر“ اے، آتے کہ بندغ ئی بھاز جن
آنرہ۔

۱۰ چناک عیسیٰ غان وا ہم خواسر کرکہ کہ ”ننے وا علاقہ غان کشپہ۔“
۱۱ بموڑے مش آبو کاتا اسر بھلو ٹولی س بے گینگ ئی آسکہ۔ وا ٹولی ئی تقریباً
۱۲ ارا ہزار ہو کم آنرہ۔ چناک عیسیٰ نے منت کریسے پاریر ”ننے ہو کاتا تہہ ئی پنگ
نا اجازتے آیتے۔“

- ۱۳ عیسیٰ اوفتے اجازت تَس، جناک بندرغ آن پیش تمار، او بُوکاتا تہہ ٹی ہنار۔
بُوکاتا ٹولی مَش آن جھیل نا کُند آزا، او ویر ٹی تینے پئے، وُینگا۔ ○
- ۱۴ بُوکاتا شواناک وا گڑائے خنار۔ اوفک زرار او شار او خلقاتے آ ہنار۔ اوڑے
اوفک مخلوق تو داخل قصے کرے۔ بندغاک ہرنگ کے ہنار کہ "آنت مسونے؟" ○
- ۱۵ آرا وخت آ اوفک عیسیٰ غار سینگار، اوفک جتی آ بندغے خنار کہ "جناک اوڑان پیش
تہانو۔ او عیسیٰ ناربی آچچ بینوک ہوش ٹی ٹولوک اے۔" اوفک گل خولیسر۔ ○
- ۱۶ بُوکاتا شواناک ایلو بندغاتے جتی آ بندرغ نا جوڑ منگ نا او بُوکاتا وُینگنگ نا قصے
پارے۔ ○
- ۱۷ ولدا گراسین علاقہ نا بندغاک عیسیٰ نے پارے "تہنا علاقہ غان پیش تم۔" ○
- ۱۸ آرا وخت آ عیسیٰ پدی ہنگ کے کشتی ٹی سوار منگ ٹی اسکہ، بندرغ کہ اوڑان
جناک پیش تہاںر عیسیٰ نے منت کریسہ پارے "خواجه، کنے تین تو در۔" ○
- ۱۹ ولے عیسیٰ اووے پدی آرا غامون تَس، پارے تہ "تینا آرا غا ہنگ او تینا خاوتے
پاکہ "خداے کنے آ رحم بسونے، او خدا کنے جوڑ کرینے۔" ○
- ۲۰ جتی آ بندرغ پدی تینا شار او ایلو خُک نا وہ شار تے آ، کہ و کپلس نا علاقہ پانڈگارہ،
چرخ کرے، او مخلوقے پارے کہ "عیسیٰ کن کے آنت کرینے۔" آرا بندغاک ہم وا
مینتے بنگر، اوفک گل حیران مسر۔ ○

عیسیٰ نا بیمارنگا نیازی او افسر نا کہو کا مسرے جوڑ کنگ
(متی ۹: ۱۸-۲۶ لوقا ۸: ۲۰-۵۶)

- ۲۱ عیسیٰ پدی جھیل نا ایلو کنارہ غا ہنار۔ کنارہ غا اسہ بھلو مخلوقس اونا ربی آ مچ
مس۔ ○ ہموڑے یاتیر پنی وُ بندغس بس، کہ او ہمو جاگہ نا عبادت خانہ نا افسرس
۲۲ اسکہ۔ او تینے عیسیٰ نا مون آ پئے، ○ او منت کریسہ پارے "خواجه، کنا مسر، کہ عمر
۲۳

تہ ووازوہ سال اے، بھار بیمار اے۔ کن تو بَرک، تینا وُوے اونا زی آتج، تاکہ او جوڑ مرے۔“ ○

عیسیٰ اوڑ تو راہی مس۔ عیسیٰ نا چارمہ گنڈ آن بندغاگ اترہ۔ ○ بنداقتا نیام ئی اسہ نیازی س اسکہ کہ ووازوہ سال آن اونا پڈ آن وتر بسکہ۔ ○ او تینا گل مال مڈی ئے تینا علاج کے حکیماتے تسوس، ولے جوڑ منگ نا بجائے او بتر بیمار مسوس۔ ○ او عیسیٰ نا معجزہ غاتا باروٹ بنگوس۔ او تین تو تیٹ پارے ”اگہ ای وا بندغ نا صرف کوٹے ہم وُو خلکٹ، تو ای جوڑ مریوہ“۔ بندا خاطر آن او عیسیٰ نا رند آٹ خُک آ بس۔

او عیسیٰ نا رہی آ بس، اونا کوٹے وُو خلک۔ اسہ وار تو اونا وُتر نا بنگ بند مس او اووے سہا تما کہ ”عیسیٰ کنے جوڑ کرینے“۔ ○ عیسیٰ ئے ہم سہا تما کہ کہ اونا طاقت آٹ کسے فائدہ رسیدگانے۔ او تینا مونے برسا او ہریفے ”کنا کوٹے وید وُو خلکوئے؟“ ○ اونا شاگرواک پاریر ”خُواج، گل بندغاگ نا رہی آٹ او، کسے نا وُو نے لگوئے“۔ ○

ولے عیسیٰ وانگ اینگ ہمہ بندغہ بُرا کہ کہ اووے وُو خلکوس۔ ○ نیازی چائس کہ اووے فائدہ رسیدگانے، او تینے عیسیٰ غان وُنگ کپک۔ او خولیس آن لزیسہ تینے عیسیٰ نا نت تے آ پٹے، او تینا گل قصے کرے۔ ○ عیسیٰ اووے پارے ”کنا ایڑ، ہمت کزک، نا ایمان نے جوڑ کرینے۔ نا تکلیف خلاص مسونے۔ نے آ خُدا نا رحمناک مریر۔“ ○

بندا وخت آ یا تیر نا اراغان گراس بندغ بسر او یا تیرے پاریر ”نا مسر کسکونے۔ خُواجے اراغا اینگ نا تکلیفہ کہے۔“ ○

عیسیٰ اوقتا بیتا تے آ توجہ تتو، ولے پارے تہ ”پریشان مَفہ، کنا زی آ ایمان تچ۔“ ○

- ۳۷ ولدا عیسیٰ چنا نا باوہ، پطرس، یعقوب او یعقوب نا ایلم یوحنا، تین تو
 ۳۸ ورے، او ایلو مخلوقے اجازت تیو کہ اوڑ تو بنگ کیر۔ ○ اوفک یا تیر نا آراغا سر مسر۔
 ۳۹ عیسیٰ مخلوقے پریشان بوغنگ او ماتم کنگ آخا۔ ○ عیسیٰ اوفتے پارے "نم آتے
 بوغنگ ٹی ارے؟ چنا کستے، بلکہ خاچنگ ٹی اے۔"
 ۴۰ وا بوغوکاک عیسیٰ غا مسخرہ خلکور۔ عیسیٰ اوفتے گے آراغان پیشن کشا، صرف
 چنا نا لمہ باوہ او تینا مسٹ رگا شاگروا تے تو آرا نا تبہ ٹی بنا، آراڑے کہ مسر آسکہ۔ ○
 ۴۱ عیسیٰ مسر نا دو ٹی بلک، او تینا خاچنگ زبان ٹی پارے "تلیتا، گومی"۔ وانا معنی
 اے "چنکا مسر، بش مہ۔"
 ۴۲ او اسہ وار تو بش مس، او چرخ کنگ آ لگا۔ وا معجزہ غان مسر نا لمہ باوہ
 ۴۳ او شاگرواک حیران مسر۔ ○ ولے عیسیٰ اوفتے پارے "نم کسے وا بیتا باروٹ
 پاپیرے۔ وا مسرے گنوئی و گرا ایتہو۔" ○

ناصرہ شار نا بندغاک عیسیٰ ئے مَیَویہ

(مقی ۱۳: ۵۳-۵۸؛ لوقا ۴: ۱۶-۳۰)

- ۱ ب ولدا عیسیٰ تینا خاچنگ شاگروا تے تو اوار ناصرہ پنی آشار آ بنا کہ اوڑے او
 ۲ چنکی ٹی رہینگاکہ۔ ○ عباوت او آرام نا وے یعنی ہفتہ غا او عباوت خانہ ٹی خوانفنگے
 شروع کرے۔ آرا وخت آ عباوت کروکاک عیسیٰ نا خوانفنگے بنگر، اوفک بھاز حیران
 مسر۔ اوفک اسہ پہ ایلو آن تینا بریفیر "وا عقل مندی آ بیتاے آراکان بیل کرینے؟
 ۳ وا معجزہ کنگ نا طاقت واوے ویر تسونے؟ ○ وا صرف اسہ وراکارنس اے، مریم
 لمہ اے تہ، یعقوب، یوسف، یہوواہ او شمعون وانا ایلمک او۔ او وانا کل ایڑک
 ہم بندا شار ٹی رہینگیرہ۔"
 ۴ بندا خاطر آن اوفک عیسیٰ ئے مَیَویہ۔ ○ عیسیٰ اوفتے پارے "بر جاگہ ٹی بندغاک

پغمبر سے عزت ایتیرہ، ولے صرف اونا شار نا او خاوت نا بندغاک اووے عزت
تفسر۔ ۵

خدا اوڑے عیسیٰ بھار معجزہ نشان تینگ نا اجازتے تنو۔ عیسیٰ صرف مچ
بیمارنگا بندغاتا زی آتینا وونے تجا او اوفتے جوڑ کرے۔ عیسیٰ بھار حیران مس،
آنتے کہ ولدا ہم بندغاک اونا زی آ ایمان تھویر۔ ۶

عیسیٰ نا تینا دوانزده خاصنگا شاگردا تے تبلیغ کے مون تینگ
(متی ۱۰: ۱، ۵-۱۵؛ لوقا ۹: ۱-۶)

ولدا عیسیٰ رہی نا خلقا تے آینا، او مخلوقے تبلیغ کرے۔ او تینا دوانزده خاصنگا
شاگردا تے توار کرے۔ عیسیٰ اوفتے ارٹ ارٹ نا ٹولی ٹی بشح کرے، اوفتے شیطان او
جناتا زی آطاقت تس، او اوفتے تبلیغ کنگ کے مون تس۔ عیسیٰ اوفتے دا حکماتے
ہم تس کہ "تینا استعمال کے لٹ آن بے دس پین چچ گڑا بیفیرے، نہ اِرخ، نہ
کشکول، نہ پیسہ، نہ بدل شودو پچ، صرف اسے جوڑس چوٹ نا نیمبو۔"
عیسیٰ دا ہم پارے تا "آرا بندغ ٹھے تینا آرا ٹی بہ خیرٹ پائے، ٹم بمو وخت
اسکان کہ دا شارے ایتینورے، وانا آرا ٹی رینگبو۔" اگہ ٹم شارے آکارے، او دا
شار نا بندغاک ٹھے بہ خیرٹ پاپس، یا ٹامیتا تے ہمپس، دا جاگے یلہ کبو، او تینا
نت تا مشتے چندبو، تاکہ ٹم کے قیامت نا وے آگواہی مریر۔
خاصنگا شاگردا عیسیٰ غان رخصت کریر او تبلیغ کے پیش تمار، دا پاریر کہ "گناہ
او بُرائی تے آن بڑسینگبو۔" اوفک بھارنگا بندغاتے آن جناتے کشار، او بھارنگا
بیمارنگا کاٹمتے آزیئون نا تیلے خلک، او اوفتا بیماری تے خلاص کریر۔

گورنر نا تینا زائفہ نا خوش نا مطابق یحییٰ ئے کسفنگ
(متی ۱۲: ۱-۱۲؛ لوقا ۹: ۷-۹)

- ۱۳ او بندا وخت ئی بروڈیس گلیل صوبہ نا گورنر اسکہ۔ یحییٰ نا یناک چارمہ گند
آتالان مسوئر، او گورنر ہم یحییٰ نا باروٹ یتاتے بنگ۔ او بھاز پریشان مس،
آتے کہ بھازنگ بندناک پاریر کہ ”یحییٰ پدی زندہ مسونے۔ بندا خاطر آن معجزہ نشان
تینگ نا طاقت اوڑتو آرے۔“
- ۱۵ ایلو بھازنگک پاریر ”پغمبر ایلاس ظاہر مسونے“۔
پین بھازنگک پاریر ”نست زمانہ نا پغمبرس پدی زندہ مسونے“۔
- ۱۶ ولے آرا وخت آ بروڈیس یحییٰ نا باروٹ یتاتے بنگ، او پارے ”وا یحییٰ
اے۔ ای اونا کاٹے خلیفٹ، ولے او پدی زندہ مسونے۔“
- ۱۷-۱۸ داکان نست بروڈیس تینا جدماورنگا ایلم نا مسرے تینا ایلو جدماورنگا ایلمے آن،
کہ پن تہ فلپس اسکہ، طلاق ترفے، او برام کرے تہ۔ او یحییٰ بندا وخت ئی اووے منع
کرے او پارے تہ ”دا شریعت نا مطابق آفک کہ فی تینا ایلم نا زائفہ تو برام کیس۔“
بندا خاطر آن بروڈیس تینا زائفہ نا خوش نا مطابق یحییٰ نے گرفتار کننگ نا حکمے
تس، او اووے جیل ئی شاغا۔ بروڈیس نا زائفہ نا خوش اسکہ کہ یحییٰ نے کسے،
۱۹ ولے اوڑتو کافی طاقت آلویکہ کہ بندا کسفنگ نا حکمے تینگ کے۔
- ۲۰ بروڈیس یحییٰ غان خو لیسک، آتے کہ او چائسک کہ ”یحییٰ نیکو او جوانو بند غس
اے۔“ بندا خاطر آن او یحییٰ نے کسفتو، صرف جیل ئی تھا۔ اونا خوش اسکہ کہ یحییٰ
نا یتاتے بنے، ولے آرا وخت آیم اونا یتاتے بنگلک، بروڈیس نا روح پریشان مسک۔
- ۲۱ آخرکار بروڈیس نا زائفہ نے یحییٰ نے کسفنگ نا موقعہ بلا۔ دا بروڈیس نا سالگرہ
اسکہ، او بروڈیس حکومت نا کل معتبرنگا بند غاتا دعوتے کریس۔ واقفے ئی فوجیک،

- ۲۲ گلیل صوبہ نا معتبر اک او حکومت نا بندغاک شامل ائره۔ ○ دا وخت آبرودیس نا زائفہ نا مست نا مسر مخلوق نا مون آناچ کرے۔ برودیس او مہانک بھاز خوش مسر۔ بندا خاطر آن برودیس مسر تو قسم کرے او اقرار کرے کہ ”آرا گڑائے نی خواہ، ای نے ایتیوہ۔ ○ اگہ فی کنا نیمہ حکومتے ہم خواہ، ای نے ایتیوہ۔ ○ مسر تینا لمہ تو صلاح کننگ کے بنا، او اوڑان بریفے ”ای آنت خواہ؟“
- ۲۳ لمہ تہ پارے ”سیخی نا کاٹھے خوا۔ ○“
- ۲۴ مسر زو زو پدی بس او برودیے پارے ”کے داسہ سیخی نا کاٹھے رکابی سے ٹی تخ ایٹے۔ ○“
- ۲۵ گورنرے بھاز افسوس مس۔ او مسر نا خوش آن انکار کننگ کئو، آتے کہ او۔
- ۲۶ مہانانا مون آوڑتو اقرار کرئس۔ ○ بندا خاطر آن او اسہ وار تو سپاہی سے حکم تیس کہ ”سیخی نا کاٹھے آتہ۔“
- ۲۷ سپاہی جیل آہنا او سیخی نا لے تے۔ ○ ولدا او سیخی نا کاٹھے رکابی سے ٹی تچا، مسرے تیس، او مسر تینا لمہ لے تے۔ ○
- ۲۸ آرا وخت آ سیخی نا شاگرداک اونا کسینگ نا باروٹ بنگر، اوفک بسر، اونا لاش بیفیر او دفن کمر تہ۔ ○

عیسیٰ نا مخلوقے بہ خیرت پاننگ او
ارغ بشخنگ نا معجزہ نشان تینگ
(متی ۱۳: ۱۲-۲۱؛ لوقا ۱۰: ۹-۱۷؛ یوحنا ۱: ۶-۱۲)

- ۳۰ خاصنگ شاگرداک پدی بسر او تینا تبلیغ او معجزہ نشان تینگ ناقصہ غاتے کریر۔ ○
- ۳۱ عیسیٰ تو یلنگ کے بھازنگ بندغاک بسرہ او ہنارہ۔ عیسیٰ او اونا شاگرداے تو داخ وخت ہم آلوک کہ ارغ گنیر۔ عیسیٰ تینا خاصنگ شاگرداے پارے ”بندزو جاگہ سے

- آ کابو، آراڑے کہ نن تنیا مرین او ثم آرام کنگ کیرے۔" ○
- ۳۲ ہندا خاطر آن خاصنگ شاگرداک عیسیٰ تو اوار کشتی سے ٹی سوار مسر کہ ویرانو
- ۳۳ جاگے آ کار۔ ○ ولے بھارنگا بندغاگ اوفتے شارے یلہ کنگ آ خنار، او چاسر کہ
- دافک ویر او۔ دافک شار او خلقاتے آن گدرینگیسر عیسیٰ غاسته غان مست دا ویران
- آ جاگے آ سر مسر۔ او شار نا بھارنگا بندغاگ ہم اوفتے تو اوار تمار۔ ○
- ۳۴ عیسیٰ کشتی آن دڑینگا۔ آرا وخت آ او دا مخلوقے خنا، اووے دافتے کے بھار
- ترس بس، آنتے کہ دافک ہمو میلتے آن بار آنرہ کہ اوفتا خیال داری کروکا شوان آلوکہ۔
- ۳۵ ہندا خاطر آن عیسیٰ اوفتے خدا نا بھارنگا بیتاے خوانفے۔ ○ دے کی النگ نا وخت
- ۳۶ بس، او اونا خاصنگ شاگرداک عیسیٰ غا بسر، او پاریر تہ "خواجه، دا بندغالتے اجازت
- ایتے کہ دافک رہی نا خلقاتے آ کار او تینا گنگ نا بندو بستے کیر، آنتے کہ دا ویرانو
- جاگے س اے او شام منگ ٹی اے۔" ○
- ۳۷ ولے عیسیٰ اوفتے پارے "ثم تیمٹ دافتے گنگ کے گڑا ایتہو۔"
- شاگرداک پاریر "نا خیال ٹی نن کان او ارا صد چاندی ناروپی خرج کین، دافتے
- کے گنوی و گڑا ایتہن؟" ○
- ۳۸ عیسیٰ اوفتے آن ہریفے "ثم تو گنگ کے آخس ایرغ آرد؟"
- اوفک ہنار او بندغالتے آن ایرغ نا باروٹ ہریفیر۔ اوفک پنچ ایرغ او ارا مچیتے
- عیسیٰ غا بیسر۔ ○
- ۳۹ عیسیٰ تینا شاگرداے پارے "دا بندغالتے ٹولی تے ٹی بشخ کبو او دغار آ بئے نا
- زی آ ٹولفبو۔" ○
- ۴۰ شاگرداک بندغالتے صد صد او پنجا پنجا نا ٹولی ٹی ٹولفیر۔ ○ عیسیٰ دا پنچ ایرغ او ارا
- ۴۱ مچیتے بیف، آسمان نا گند آبرا او دغا کریرہ خدا نا شکرے آوا کرے، ایرغ او مچیتے
- ۴۲ ٹکر کرے، او شاگرداے تس، کہ مخلوق ٹی بشخ کیر تا۔ ○ گل موجود بندغاگ گنگر او
- ۴۳ سیر کریر۔ ○ شاگرداک بچوکا ایرغ او مچیتے آن دوانزده کنور فچ کریر۔ ○ دا گنگ ٹی

نرینہ، نیازی او چنک شامل اترہ، ولے صرف نرینہ غاتا تعداو تقریباً پنج ہزار اسکہ۔

عیسیٰ نا دیر نازی آ چرخ کنگ

(متی ۱۲: ۲۲-۳۳؛ یوحنا ۶: ۱۶-۲۱)

- ۳۵ ولدا عیسیٰ تینا خاصدگا شاگروا تے کشتی آرابی کرے او پارے "ٹم جھیل نا ایلو
کینارہ غا بیت صیدا شار آ بمبو۔ ای پد آ بریوہ، او ای واسہ مخلوقے ہم پدی اراتے
آرابی کیوہ۔"
- ۳۶ مخلوقے اراتے آرابی کنگ آن پد او مش آتیا عبادت کنگ کے بنا۔
- ۳۷ نا وخت آ عیسیٰ بموڑے تنیا اسکہ۔ وا وخت ٹی ہم کشتی کینارہ غان مر جھیل نا نیام
ٹی اسکہ۔ عیسیٰ خنا کہ اونا شاگرواک کشتی ئے سمبالنگ نا کوشتے کنگ ٹی او،
- ۳۸ اتے کہ تیزو تئس کشتی نامون آ چلینگ ٹی اسکہ۔ بانگو نا بانگ نا وخت آ عیسیٰ دیر
نازی آ چرخ کرے تینا شاگروا تے آ بس۔ آرا وخت آ شاگرواک اووے دیر نازی
آ چرخ کنگ آ خنار، اوفک خولیس آن لرزار، پاریر "وا وٹس اے"۔
- ۳۹ ولے عیسیٰ بمو وخت آ اوفتے پارے "بمت کبو، خولیبو۔ وا ای اٹ۔"
- ۵۰ اونا شاگرواک بھاز حیران مسر۔ ولدا عیسیٰ کشتی ٹی سوار مس، او تیز تو
- ۵۱ سلیس۔ اونا شاگرواک عیسیٰ نا مخلوقے ارغ تینگ نا معجزہ ئے خنار، ولے واسکان
- ۵۲ ہم وافک اونا طاقتے تئویر، او وافک وا معجزہ نا معنی ئے پوہ تئویر۔

عیسیٰ نا گنیرت علاقہ نا بیمارا تے جوڑ کنگ

(متی ۱۲: ۳۲-۳۶)

- ۵۳ اوفک جھیل نا ایلو کینارہ غا گنیرت پنی آ علاقہ غا رسینگار۔ اوفک جھیل نا

خدا پائیک ”وا بندغاک زبان اٹ تو کنا صفته کیره،
 ولے آستے ٹی مؤن او، او کنا کسر آن بهاز مر او۔
 کنا عبادت کنگ نا دافته بیج فائده آفک،
 آنتے کہ دافک تینا جوڑ کروکا شریعتے مخلوقے خوانفیره
 او پاره ”وا خدا نا شریعت اے۔“

”ثم خدا نا حکماتے گیرام کرینورے، او بندغاتا حکماتے منیرے۔
 ”او شما خوانفنگ اٹ ظاہر مریک کہ ثم تینا باوہ پیرہ غاتا حکماتے خدا نا حکماتے آن
 زیاست کرینورے۔“ دهن کہ موسیٰ نا کتب ٹی خدا حکماتے تسونے کہ ”تینا لمہ باوہ
 نا عزتے کبو“، او ”کس تینا لمہ باوہ نے بدر پائیک، او ضرور کسفنگے“۔ ولے ثم
 تینا شریعت نا مطابق پارے ”اگہ کس تو گراس آرے، تو تینا لمہ باوہ نامدے کنگ
 یک۔ ولے او پائے کہ ”دا گرا ”کربان“ اے۔“ ”کربان“ نا معنی اے کہ دا گرا خدا
 نا اے۔“ بندا خاطر آن ضروری آف کہ بندغ تینا لمہ باوہ نامدے کے۔“ او ثم
 خدا نا حکماتے منیرے، او تینا جوڑ کروکا شریعت آچلینگیرے۔ او دا طریقہ اٹ ثم
 ایلو بهازنگ خدا نا حکماتے ہم منیرے۔“

ولدا عیسیٰ مخلوقے توار کرے او پارے ”کنا بیتاتے غور اٹ بمبو، او پوہ بیو۔
 آرا وخت آ بندغ گراس گنیک، دا گرا اووے ناپاک کپک۔ بلکہ اگہ او خرابو بیست
 یک، تو دا بیتاک اووے ناپاک جوڑ کیره۔“

عیسیٰ مخلوقے الا۔ آرا وخت آ او پدی آراغا بس، اونا شاگرداک اوژان دا
 بیتاتا معنی نے بریفیر۔“ عیسیٰ اوفتے پارے ”شما علم ایلو بندغاتا علم آن واسکان
 زیاست متعے؟ ثم کنا بیتاتے پوہ مفرے۔ اگہ بندغ گراس گنیک، دا گرا اووے
 ناپاک کپک، آنتے کہ اولیکو وار دا گرا آست ٹی بمپک۔ بلکہ او پڈ ٹی کایک، ولدا
 او اونا پڈ آن پیش تمک۔“

عیسیٰ نا دا بیتاتا کنگ آن ظاہر مریک کہ بندغاک بر ڈول نا گنوی و گرا گنگ

- ۲۰ کیرہ۔ عیسیٰ اوفتے پوہ کریسہ پارے "ولے بندغ آرا بیتاتے پائک، وافک اونا
 ۲۱ اُست آن بریرہ۔ بندا خرابنگا بیتاک بندغے ناپاک جوڑ کیرہ، آنتے کہ بندغ نا اُست
 آن شیطانی آ خیالاک بریرہ، او وا خیال نا وجہ غان بندغ وری کیک، قتل کیک،
 ۲۲ زنا کیک، لالچی مریک او ہر ڈول نا خرابو کاریم کیک، مخلوقے ریفک، ساڑ کیک،
 ۲۳ ایلو فتنے بے عزتی و بیت پائک، تکبر کیک، خرابو بیت پائک۔ او بیتاک بندغ نا
 اُست آن بریرہ، او بندغے ناپاک کیرہ۔"

ایلو قوم والا نیازی نا عیسیٰ غا ایمان تِخنگ

(متی ۱۵: ۲۱-۲۸)

- ۲۳ عیسیٰ راہی مس او صَوَر شار نا خُزک نا علاقہ غا بننا۔ او اُراسے ٹی بننا، او کوشستے
 کرے کہ کسے سہا تمپ کہ او اُرا ٹی اے۔ ولے بندغاک اووے خنار، چائسُر۔ او
 تینے وُنگ کتو۔
- ۲۵ اسہ پردیسی وُ نیازی س اُس کہ او شام تلک نا فینیکی علاقہ غان بسوس۔ اُرا
 وخت آ اووے سہا تہا کہ "عیسیٰ بسونے"، او ژو ژو عیسیٰ غا بس، اونا ننت تے آتہا،
 ۲۶ پارے "خواجه، کنا چنکا مسرے جن آرے۔ نی کنا مسر نا چنے کشہ۔"
- ۲۷ ولے عیسیٰ اووے پارے "اولیکو وار چناتے موقعہ ایتنگے کہ سیر کیر۔ وا جوانو
 بیتش افک کہ بندغس چننا ارغے گُچکاتے آخے۔"
- ۲۸ نیازی ایلو قوم والا تا باروٹ وا مثالے پوہ مس، پارے "خواجه، نا بیت صبح
 اے، ولے گُچکاک ہمو ارغاتے گنیرہ، ارافک چناتے آن بچیرہ۔"
- ۲۹ عیسیٰ نیازی نے پارے "شاباس۔ نی جوانو جوائس تس۔ بندا خاطر آن ای نا
 مسرے جوڑ کیوہ۔ نی اُراغا ہنگ۔ جن اوڑان پیش تمانے۔"
- ۳۰ نیازی اُراغا بننا، خنا کہ اونا مسر کٹ آ خاچوک اے، اوڑان جن پیش تمانے۔

عیسیٰ نا کر او گنگنگا بندغے جوڑ کنگ

- ۳۱ عیسیٰ صیدا شار نا علاقہ غان راہی مس او صوَر شار آن گدرینگسہ گلیل جھیل نا
- ۳۲ گنڈ آ بنا۔ اوران او وہ شار، کہ وکپلس پاننگارہ، آ بنا۔ ۰ بموڑے گڑاس بندغ اوڑا بندغس میسر کہ او کر آسکہ، مشکل آٹ بیت کریکہ۔ اوفک عیسیٰ ئے منت کریکہ کہ
- ”دانا زی آ تینا ڈوئے تج“۔ ۰
- ۳۳ عیسیٰ اوڑے تین تو تنیا درے، بور آ تینا ٹف کرے او بورے اونا خف او
- ۳۴ ڈوی آبرسا۔ ۰ ولدا عیسیٰ آسمان نا گنڈ آبرا، اسہ بھلو سابی س کشا او تینا زبان ٹی بندغ نا خف ٹی پارے ”فتح“۔ دانا معنی اے ”تینے ٹل“۔ ۰
- ۳۵ دا بندغ اسہ وار تو پنگ آ لگا، او اونا گنگی خلاص مس۔ او داسہ ایلوفتے آن
- ۳۶ بار صیج بیت کریکہ۔ ۰ ولدا عیسیٰ بمو بندغاتے پارے ”کنا دا معجزہ نا باروٹ کسے پاپیرے۔“
- ۳۷ ولے او مخلوقے آخس ہم منع کریکہ کہ ”معجزہ غاتا باروٹ پاپیرے“، مخلوق بنداخ زیاست ایلوفتے دا معجزہ غاتا باروٹ پاریکہ۔ ۰ او آرا بندغاک ہم دا معجزہ نا باروٹ بنگر، حیران مسر۔ اوفک اسہ پہ ایلو تو تینا پاپیر ”دا بمر و بندغس اے کہ کراتے خفی کیک او گنگاتے یتھی کیک؟“۔ ۰

عیسیٰ نا چار ہزار بندغاترے ارغ کُنفنگ

(متی ۱۵: ۳۲-۳۹)

- ۱ ب بندادے تے ٹی اسہ وارس ولدا بھلو مخلوقس عیسیٰ غابس، نچ مس۔ اوفتا
- ۲ گونوی آ گڑاک خلاص مسر۔ عیسیٰ تینا خاھنگا شاگردا تے توار کرے، پارے ۰ ”کے

۲ وا بندغاتے آتس ینگ ٹی اے، اتے کہ دافک مسہ دے آن کن تو اوار او، او
 ۳ واسہ دافتا گنوئی آگراک خلاص مسونو۔ ○ اگہ ای دافتے ینگن راہی کیو، تو دافک
 شاید کسر ٹی لگڑی آن تمیر، بے ہوش مرید، اتے کہ دافتے آن بھانگاک بھاز
 ۴ مر آن بسونو۔ ○

۵ خالصاگراک اواران بریفیر تن دا ریگستان ٹی آراکان دا بھلا مخلوق کے
 ۶ گنوئی دُگرا اتین؟ ○

۷ عیسیٰ دافتے آن بریفے "تم تو اخس اِزغ او؟"
 ۸ دافک جواب تسر تن تو ہفت اِزغ او۔ ○
 ۹ عیسیٰ مخلوق حکم تس کہ "دُغار آتو لبو۔"

۱۰ ولدا او اِزغاتے بیف، خداغان دُعا کرے او شکرے آوا کرے، دافتے ٹکر ٹکر کرے
 ۱۱ او شاگرداے تس کہ "مخلوق ٹی بشخ کبو تا"۔ او شاگرداک بندن کریر۔ ○ دافتے تو منہ
 چنکو مچی ہم انرہ۔ عیسیٰ دافتے کہ ہم خدا نا شکرے آوا کرے، تینا شاگرداے تس
 ۸ کہ "دافتے ہم مخلوق ٹی بشخ کبو"۔ ○ کل گنکر، سیر کریر۔ وا بندغاتا تعداد تقریباً چار
 ۹ ہزار اسمہ۔ پد آشاگرداک بچوکا اِزغاتے آن ہفت ٹوکری پڑ کریر۔ ○ عیسیٰ مخلوق
 ۱۰ اراتے آراہی کرے۔ ○ ولدا عیسیٰ تینا شاگرداے تو کشتی ٹی سوار مس، دافک
 ۱۱ دلمنوتہ پنی آ علاقہا بنار۔ ○

فریسی فرقہ نا بندغاتا عیسیٰ ٹے پاننگ "ننہ معجزہ نشان ایتے"

(متی ۱۶: ۱-۴)

۱۱ گراس فریسی فرقہ نا بندغاک عیسیٰ غا تسر کہ اووے آزمائفیر او بحث کیر۔ بندا
 خاطر آن دافک عیسیٰ ٹے پاریر "ننہ معجزہ نشان ایتے تاکہ ستاتے کہ خدا نے راہی
 کرینے"۔ ○

۱۲ عیسیٰ اسے بھلو ساہی س بیٹے، پارے "اینو پکے نا مخلوۓ آنتے یقین آف؟ اوفک
معجزہ نرنگ خوارہ، ولے اسی پاوہ کہ دھینگا بند غالتے اصل معجزہ نشان تینگیک"۔
۱۳ عیسیٰ داینتاے پارے، رابی مس، کشتی ٹی ٹوس، جھیل نا ایلو کنارہ غاینا۔

عیسیٰ نا شاگردا تے فریسی تا او برو دیس نا خمیر نا باروٹ پاننگ
(متی ۱۶: ۵-۱۲)

۱۳ خاصنگ شاگرداک تین تو ایرغ بیفنگے گیرام کریسر۔ اوفتے تو کشتی ٹی صرف
۱۵ اسے ایرغس آسک۔ عیسیٰ اوفتے پارے "خیال تجبو، فریسی فرقہ نا بند غاتا او گورنر
برو دیس نا خمیر نا خلاف مچ بو۔"

۱۶ اوفک تین پہ تین تو بیت کریس پاریر "عیسیٰ نئے داینتے پارے آنتے کہ نن
تین تو ایرغ بیفتن۔"

۱۷ عیسیٰ اوفتا بیتاے پوہ مس، او اوفتے پارے "ثم آنتے تین پہ تین ایرغاتا باروٹ
بیت کننگ ٹی آرے؟ ثم دایسکان پوہ متورے۔ ثما یقین دایسکان آف کہ کن
۱۸ تو خدا نا طاقت آرے۔" ٹھے خن او خف آرے، ولے ثم کور او کراتے آن بار
۱۹ آرے۔ ثم کنا معجزہ غالتے خانورے، ولے گیرام کریسر۔ آرا وخت آ ای پنچ
ایرغ تو پنچ ہزار نیرند غالتے ایرغ ٹسٹ، او دافتے تو ہم نیازیک او چناک گنگر، ثم
بچوکا ایرغالتے آن آخس کٹور پد کریسے؟

شاگرداک جواب تسر "بچوکا ایرغالتے آن دوانزہ کٹور پد کریں۔"
۲۰ ولدا عیسیٰ اوفتے آن بریفے "او آرا وخت آ ای ہفت ایرغالتے آن چار ہزار
بند غالتے ایرغ ٹسٹ، ثم بچوکا ایرغالتے آن آخس ٹو کری پد کریسے؟"

اوفک جواب تسر "ہفت ٹو کری پد کریں۔"
۲۱ عیسیٰ اوفتے پارے "ثم داگراتے خانورے، ولے دایسکان پوہ مفیرے کہ اسی

وِنا طاقت اَٹ بَسوئٹ؟"

عیسیٰ نا کورنگا بندغے جوڑ کنگ

- ۲۲ اوفک کشتی اَٹ بیت صیدا خلق آ سر مسر۔ گڑاس بندغاک اوڑے اسہ کورس
عیسیٰ غا بیسر، او مینت کر بسہ پاریر "واوے وُو خَل، جوڑ کر۔" ○
- ۲۳ عیسیٰ بندغ نا وُو ٹی بلک، اووے خلق آن پیشن ورے۔ او بندغ نا ختے آئف
کرے، اونا ختازی آتینا ووتے تجا، ولدا مر کرے، پارے "نی گڑاس خنیرہ؟" ○
- ۲۴ بندغ ختے ملا، پارے "ای بندغائے خنیرہ، ولے واک کئے درختائے آن بار
خنیرہ، کہ واک اینگ چرخ کنگ ٹی او۔" ○
- ۲۵ عیسیٰ اسہ کان ولدا تینا ووتے اونا ختازی آ تجا، او ووتے تینا مر کرے۔ وا
وخت آ بندغ خنی مس، او بر گڑاتے صبح خنگ آ لگا۔ ○
- ۲۶ عیسیٰ واوے حکم تِس کہ "وا خلق نا بازار آ بمپر، بلکہ سیدھا تینا اُراغا بنگ۔" ○

پطرس نا پاننگ کہ "عیسیٰ خُدا نا مقرر کروکا اے"

(متی ۱۶: ۱۳-۲۰؛ لوقا ۹: ۱۸-۲۲)

- ۲۷ واکن پد عیسیٰ او اونا شاگرداک قیصریہ فلیی شار نا گنڈ آ بنار۔ کسر ٹی عیسیٰ
اوفتے آن بریفے "مخلوق کنا باروٹ اَنت پانک کہ ای دیر اُٹ؟" ○
- ۲۸ اونا شاگرداک جواب تسر "گڑاس پارہ کہ نی سَختی اُس، گڑاس پارہ پغمبر الیاس
اُس، او گڑاس پارہ کہ نی پین پغمبرے اُس۔" ○
- ۲۹ عیسیٰ اوفتے آن بریفے "تُم اَنت پارے کہ ای دیر اُٹ؟"
پطرس جواب تِس پارے "نی خُدا نا مقرر کروکا اُس۔" ○

۳۰ ولدا عیسیٰ اوفتے پارے "دابیت ناباروٹ کسے پاپیرے"۔

عیسیٰ ناتینا کسفنگ او پدی زندہ مننگ ناباروٹ پاننگ
(متی ۲۱:۱۶-۲۸؛ لوقا ۹:۲۳-۲۷)

۳۱ ولدا عیسیٰ تینا خاصنگا شاگرواے توبیت کریسہ پارے "کنے یہودی تاپیرنگ،
سھلا ایلک او شرع نامعلک منپسہ۔ ای، اوم نا اولیو، سھاز تکلیف او مصیبت
کاٹیوہ۔ ای کسفنگیوہ، ولے مسہ وے آن پدی زندہ مریوہ۔"
۳۲ او صبح طریقہ اٹ بیت کرے تاکہ شاگرداک پوہ مننگ کیر، ولے پطرس
عیسیٰ نے اسہ گنڈے آدرے، اووے پارے "نازی آخدا نارحمتاک مریر، او
نے آچ مصیبت بف۔"

۳۳ عیسیٰ تینا شاگرواے آبرا، ولدا تینا مونے پطرس نا گنڈ آبرسا، اووے پارے
"شیطان، کنے آن مرہ، اتے کہ آرا بیتاے نی کریس، واک خدانافس، بلکہ
بندغ نا گنڈ آن او۔"

۳۴ ولدا عیسیٰ تینا خاصنگا شاگرواے او ایلو مخلوقے توار کرے، پارے "اگ کسے نا
خوش آرے کہ کن تو برے، او تینا باروٹ سوچ خلپ او موت آن خولپ او بر
وے کنا خاطر آن صلیب آتفنگ کے تیار مرے، او کنا شاگرد جوڑ مرے، اتے کہ
۳۵ آرا بندغ دا دنیا ئی تینا زندگی ئے دوست تورک، او مون نا دنیا ئی خدانابزغان
بچنگ کپک۔ ولے آرا بندغ کنا او پسکینگ پیغام نا خاطر آن تینا جانے او مالے قربان
۳۶ کیک، او دا دنیا ئی او مون نا دنیا ئی خوشی حاصل کیک۔ اگ بندغس دا دنیا ئی
سھاز مال مدی تے مچ کے، ولے تینے خدانابزغان بچافنگ کپ، تو دا زندگی نا
۳۷ بچ فائدہ آف، اتے کہ وھنویچو گراس آفک کہ اووے ایقے او ہمیشہ نا زندگی ئے
۳۸ حاصل کے۔ اگ کس کنا بیتاے او حکماتے نپک، تو قیامت نا وے آای، اوم

نا آولیاو۔ تینا باوہ خُدا نا طاقت اٹ پدی بریوہ او ملائکا کن تو اوار مریرہ، او ای پاوہ "واکنا شاگرد اُفک"۔

۱ ب ای تھے راست پاوہ کہ تھے آن گراس بندرغ بمو وخت اسکان کسپسہ کہ اوفک کنا کسفنگ، پدی زندہ منگ او کنا پیغامے تالان منگ آختنو۔

عیسیٰ نا شاگرداتا موسیٰ او الیاس خینگ او خُدا نا بیترے بینگ
(متی ۱۷: ۱-۱۳؛ لوقا ۹: ۲۸-۳۶)

۲ وایماتے کنگ ناش دے آن پد عیسیٰ پطرس، یعقوب او یوحنا تین تو بیفے او اوفتے مٹسے نازی آدرے۔ اوفک ایڑے تنیا اُترہ۔ شاگرداک عیسیٰ غابریگ
۳ ئی اُترہ، کہ اسہ وار تو اونا مون دے آن بار روشنائی تینگ آ لگا، او اونا پچاک
۴ بندن پیون برف آن بار مسر کہ دھنویچ اوفک دا دنیا ئی ختویسر۔ بمو وخت
۵ آ شاگرداک الیاس او موسیٰ تے عیسیٰ تو بیت کنگ آ خنار۔ پطرس عیسیٰ تے
پارے "خواجه، وا اُخس جوان اے کہ نن بندازیک اُن۔ نن مسہ گدان جوڑ کینہ،
اسٹس نے کے، اسٹس موسیٰ کے، اسٹس الیاس کے۔"
۶ پطرس خولیس، اتے کہ او پوہ متو کہ اودے انت پاروئی اسکہ۔ او ایلو شاگرداک
بم خولیسر۔

۷ ولدا اسہ بھلو جمرس بس او اوفتے تینا سیجائی وکا، او جمر آن توارس بس "وا
کنا دوستگا مار اے، وانا یماتے بمبو، او منبو۔"

۸ ولدا اوفک دانگ اینگ برار، ولے کسے ختویسر، صرف عیسیٰ اوفتے تو اسکہ۔
۹ آرا وخت آ اوفک مش آن شیف وژینگار، عیسیٰ اوفتے حکم تس کہ "بمو وخت
اسکان کہ کسے وایماتا باروٹ پاپیرے کہ ای، آدم نا آولیاو، کسفنگٹ او پدی
زندہ متٹ۔"

- ۱۰ اوفک اونا کھے منار، ولے تین پہ تین تو وا بیت نا باروٹ بحث کریر کہ
 ”کینگ آن پد زندہ منگ نا انت معنی اے؟“
 ۱۱ ولدا شاگرداک عیسیٰ غان بریفر ”خواجه، شرع نا معلماک آنتے پارہ کہ“ اول
 پغمبر ایآے پدی بروئی اے؟“
 ۱۲ عیسیٰ اوفتے پارے ”ایآس ضرور اولیکو وار پدی بریک، او بر گڑائے تیار کیک۔
 گڑا آنتے مقدسنگا کتاب پاک ”آدم نا اولیاد آ مصیبت بریک او بھار تکلیف کاٹک،
 ۱۳ او مخلوق اودے نپک“؟ ولے ای ئے پاوہ، پغمبر ایآس پدی بسوس۔ مخلوق
 اودے تینا خوش نا مطابق مصیبت تس، او وا بیت مقدسنگا کتاب ٹی لکھوک
 اے۔“

عیسیٰ نا مارے آن جن کشنگ

(متی ۱۷: ۱-۲۱؛ لوقا ۹: ۳۷-۴۳)

- ۱۴ آرا وخت آ اوفک پدی ایلو شاگردا تا خوک آرسنگار، اوفک خنار کہ ”اسہ بھلو
 مخلوقس اوفتا چارمہ گنڈ آن سلوک اے، او گراس شرع نا معلماک وا شاگردا تے تو
 ۱۵ بحث کنگ ٹی او“۔ آرا وخت آ مخلوق عیسیٰ ئے بنگ آ خنا، اوفک خوش او
 حیران مسر، او نریمہ عیسیٰ نا گنڈ آ بنار، اودے بہ خیرٹ کر۔
 ۱۶ عیسیٰ تینا شاگردا تے آن بریفے ”ثم انت نا باروٹ وا بندغاتے تو بحث کنگ
 ٹی آنرے؟“
 ۱۷ مچی آن اسہ بندغس پارے ”خواجه، ای تینا مارے نے آ میٹ، آنتے کہ او
 ۱۸ ٹی جنس آرے، او بیت کنگ کپک۔ آرا وخت آ جن اوڑا بریک، اودے دغار
 آٹک، او مار نا با آن کف بریک او ذوی ئے تینا گٹ بلیک او اونا جان بارک۔
 ای نا شاگردا تے آن خواست کرٹ کہ ”دانا جنے کشبو“، ولے واک بندن کنگ

کتھویر۔"

۱۹ عیسیٰ اودے او اوڑے موجود مخلوقے پارے "نم آخس بے ایمان او غلطو بندرغ
اُرے۔ ای آرا وخت اِسکان نِما نیام ٹی مروٹ؟ کنے نھے آ بھاز افسوس مس کہ نم
واسکان ایمان تِخنگ ٹی آفیرے۔ مارے کنے آ آتہو۔"

۲۰ اوفک مارے عیسیٰ غا میسر۔ آرا وخت آ جن عیسیٰ نئے خنا، او مارے پدی
بلک۔ بندا خاطر آن مار دُغار آتما، اونا با آن کف بسکد او دانگ اینگ لتری خلکک۔
۲۱ عیسیٰ اونا باوہ غان بریفے "وا جن آرا وخت آن واڑتون اے؟"

۲۲ باوہ جَوَاب تِس "چُنکی آن واڑتون اے۔" او بھاز وخت جن کوشستے کرے
کہ اودے ویر یا خاخر ٹی پٹے، کسے۔ اگ ممکن اُرے، تو ننا مدتے کُزک، نئے آ
تُرس گن۔"

۲۳ عیسیٰ پارے "اگ ممکن اُرے۔" وانا انت معنی اے؟ آرا بندرغ ایمان تِجک،
اوڑکے بر گڑا ممکن اے۔"

۲۴ مار نا باوہ چیانٹ خلک، پارے "ای ایمان تِجیوہ، ولے کنا ایمان کمزور اے۔
کنا مدتے کُزک، تاکہ کنا ایمان پے۔"

۲۵ عیسیٰ خنا کہ "مچی زیاست منگ ٹی اے"، او جے حکم تِس کہ "اے کُز او گنگنگا
جن، ای نے حکم ایتہوہ، وا مار آن ہمیشہ کے پیش تم، پدی بقیس۔"

۲۶ جن چیانٹ خلک، مار کُئے بارے، پٹے، او پیش تما۔ مارکو کبوک خننگا کہ او
۲۷ بھاز بندگا پاریر "وا کسکونے۔" ولے عیسیٰ مار نا دُو ٹی بلک، او اودے بَش
منگ کے مدت تِس، او مار جک سلیس۔

۲۸ واکان پد آرا وخت آ عیسیٰ آرا ٹی اسکد، اونا خاصدگا شاگرداک ثنیائی ٹی اوڑان
بریفیر "خواجہ، ن آنتے وا جے کشنگ کتھویر؟"

۲۹ عیسیٰ اوفتے پارے "صرف خداغان مدت خوائنگ اٹ نم وا دُول نا جئاتے
کشننگ کیرے۔ پین بچ طریقہ افک۔"

عیسیٰ نا ولدا تینا کہنگ او پدی زندہ منگ نا باروٹ پاننگ
(متی ۱۷: ۲۲-۲۳؛ لوقا ۹: ۲۳-۲۵)

۳۰ عیسیٰ او اونا شاگرداک وا جاگہ غان راہی مسر، گلیل صوبہ نا پین جاگہ غاتے آ
۳۱ بنار۔ عیسیٰ نا خوش آلویکہ کہ ”کسے سنا تھے کہ اہی آرائگ ہنگ ٹی اُت“۔ اُتے
کہ او تینا خاصنگ شاگردا تے ابھنگا پیتا تے خوائفنگ ٹی اسک۔ او پارے ”ای، آدم نا
آولیاو، دشمناتا دُو ٹی تینگلیوہ، اوفک کئے کسفیہ، ولے مسر دے آن پد اہی پدی
زندہ مریوہ۔“
۳۲ ولے شاگرداک پوہ تئویر کہ ”کہنگ او پدی زندہ منگ“ نا اُنت معنی اے۔
اوفتے تو ہمت تئو کہ اوفک اوڑان سوال بریفیر۔

نُمرے آن دیر بھلن اے؟

(متی ۱۸: ۱۰-۱۵؛ لوقا ۹: ۳۶-۳۸)

۳۳ اوفک کفرخوم شار آبسر، او بندے نا آرائی مہمان مسر۔ عیسیٰ تینا شاگردا تے
آن بریفے ”کسر ٹی نم تین پہ تین تو اُنت نا باروٹ بحث کننگ ٹی اُسرے؟“
۳۴ اوفک جواب تئویر، اُتے کہ کسر ٹی اوفک تین پہ تین تو بحث کریسر کہ ”نن
آن دیر بھلن اے؟“
۳۵ عیسیٰ ٹوس، تینا دوازدہ خاصنگ شاگردا تے خُک آٹولفے، اوفتے پارے ”آرا
بندغ نا خوش اے کہ ”کنا عزت بزز آمرے“، او تیغے عزت مند خیال کپ، ایلوفتا
نو کراتے آن بار خرتے کے۔“
۳۶ ولدا او چنآسے توار کرے، اووے تینا گٹ ٹی ٹولفے، اونا کاٹم آڈوئے تینا

۳۷ بڑسا، اوفتے پارے ○ ہر کس کہ چنایے کنا خاطر آن بہ خیرٹ کیک او اووے عزت ایتک، او کئے بہ خیرٹ کیک او کئے عزت ایتک۔ او آرا بندرغ کئے عزت ایتک، او نہ صرف کئے عزت ایتک، بلکہ کنا راہی تروکائے ہم عزت ایتک۔ ○

آرا شیطان نا دشمن اے، ننا سنگت اے

(متی ۱۰: ۳۲؛ لوقا ۹: ۳۹-۵۰)

۳۸ یوحنا پارے ”خواجه، نن اسہ بندرغے خنان کہ نا پن اٹ مخلوق آن چناتے کشنگ ٹی اسکہ، نن اووے پارین ”دھن کپہ“، اتنے کہ او نئے آن بار نا شاگرد الویکہ۔ ○
۳۹ عیسیٰ اوفتے پارے ”دھنگا بندرغے منع کپہو، اتنے کہ آرا بندرغ کنا پن اٹ واسہ معجزہ نشان تینگ ٹی اے، مون آو آسانی اٹ کنا خلاف خرابو بیت پاننگ کپک۔ ○ او آرا بندرغ شیطان نا دشمن اے، او ننا سنگت اے۔ ○ ای ٹھے راست
۴۰ نا بیشس پاوہ، آرا بندرغ ٹھے دا خاطر آن کینگ کے دیر ایتک کہ ٹم کنا شاگرد اک اے، اووے یقیناً وانا بدلہ رسیدنگ۔ ○

عیسیٰ نا خوانینگ ”دوزغ نا سزا سخت اے“

(متی ۱۸: ۶-۹؛ لوقا ۱۷: ۳-۱۰)

۴۲ عیسیٰ پارے ”اگہ کس بے ایماننگا بندرغ کنازی آ ایمان تجوکا بندرغے ایمان
آن بڑ سیفنگ نا کوشتے کیک، مون نا دنیا ٹی وانا ہزا سخت اے۔ اوڑکے دا دنیا
۴۳ ٹی دا ہزا جوان اے کہ اونا لٹ ٹی نخل تینگے، او سمندر نا تہہ ٹی پٹنگے۔ ○ اگہ ٹھے
آن کسے نا دوس گناہ کیک، او دا دوائے گڈے، بٹے۔ دا اوڑکے جوان اے کہ
بغیر دوائے جنت ٹی پیسے۔ اگہ اونا بڑتوما دوک مریر ولے او دوزغ نا خاخر ٹی خینگے۔

تو دا زندگی نا بیچ فائدہ افک۔ [دا دوزغ نا خاخر اصل کسپک، اوڑے او ہمیشہ
 بوشنگ۔] او اگر اونا تنس گناہ کیک، اووے گڈے، پٹے۔ دا اوڑکے جوان اے
 کہ بغیر نت آن جنت ٹی پیجے۔ اگر اونا بڑتوما تنک مریر ولے او دوزغ نا خاخر ٹی
 خینگے، تو دا زندگی نا بیچ فائدہ افک۔ اگر اونا خنس گناہ کیک، اووے کشے، پٹے۔
 دا اوڑکے جوان اے کہ بغیر خن آن خدا تو سنگتی کے۔ اگر اونا بڑتوما تنک مریر
 ولے او دوزغ نا خاخر ٹی خینگے، تو دا زندگی نا بیچ فائدہ افک۔ او دوزغ نا خاخر اصل
 کسپک، او ہمیشہ اوڑے بوشنگ۔

”آرا بندغ خدا نا کسر آکایک، او پاک صاف مریک، دوزغ نا خاخر ٹی بمپک۔
 ”اگر کتخ ٹی بے شاعین، تو مزیدار مریک۔ فرض کہ بے نا سوری کائے، او نت
 آن بار جوڑ مریک۔ او بندن اگر تم تین پہ تین تو بحث کیرے، تو تم بے کار بے
 سوری آ بے آن بار مریرے۔ باید اے کہ تم تین پہ تین تو محبت کبو۔“

عیسیٰ نا طلاق نا باروٹ خوانفنگ

(متی ۱۹: ۱-۱۲؛ لوقا ۱۶: ۱۸)

۱ نب ولدا عیسیٰ دا جاگئے یلد کرے، یہوویہ صوبہ غا بننا او واکان دریاب اردن
 نا ایلو کنارہ غا بننا۔ اسہ بھلو مخلوقس اوڑا مچ مس۔ او اوفتے خوانفے، دھن کہ بر
 ۲ وخت خوانفیک۔ اگر اس فریسی فرقہ نا بندگاک بسر، او اووے آزمائش کنگ کے
 اوڑان بریفیر ”نا خیال ٹی شریعت نا مطابق بندغ تینا زائفے بر وجہ غان طلاق
 تینگ کیک؟“

۳ عیسیٰ جواب تینگ نا بجائے اوفتے آن بریفے ”موسیٰ دانا باروٹ انت حکم
 تسونے؟“

۴ افک جواب بسر، پاریر ”موسیٰ بندغے اجازت تسونے، کہ او تینا زائفے

طلاق تینگ کے لکھے، ایسے تہ۔" ۵

- ۵ عیسیٰ پارے "موسیٰ نے وا اجازتے بندا خاطر آن تسوس، کہ تم بھاز ضدی
۶ ارے۔ ۷ ولے مقدسنگ کتاب ٹی لکھوک اے کہ "خدا شروع آن انسانے زینہ او
۷ نیازی نا شکل اٹ جوڑ کرینے۔" ۸ "بندا خاطر آن زینہ تینا لہ باوہ نے یلہ کیک او
۸ تینا زائفہ تو اوار دھن رینگ، ۹ کہ اوفک اسہ جان مریرہ۔" ۱۰ "بندا خاطر آن اوفک
۹ ارنٹ افس، بلکہ آسٹ او۔ ۱۱ او آرا جوڑی نے کہ خدا جوڑ کرینے، کسے اجازت اوفک
۱۰ کہ اوفتے جتا کے۔" ۱۱

- ۱۱ آرا وخت آ عیسیٰ او اونا خاصنگ شاگرداک پدی آراغا بنار، اونا شاگرداک واپتاتا
۱۲ باروٹ اوڑان بریفیر۔ ۱۳

- ۱۳ عیسیٰ اوفتے پارے "آرا زینہ تینا زائفہ نے طلاق ایٹک او پین برامس کیک، او
۱۴ زنا کیک، او اونا اولیکو زائفہ نا عزت کم مریک۔ ۱۵ او بندن، آرا نیازی تینا آریغ آن
۱۶ طلاق خواہک، او طلاق آن پد پین زینہ سے تو برام کیک، تو او ہم زنا کیک۔" ۱۷

عیسیٰ نا چناتے دُعا تینگ

(متی ۱۹: ۱۳-۱۵؛ لوقا ۱۸: ۱۵-۱۷)

- ۱۳ گراس بندغ تینا چناتے عیسیٰ غا میسر کہ عیسیٰ تینا وونے چناتا زی آبرے او
۱۴ اوفتے دُعا ایسے، ولے شاگرداک بندغالتے ایتویر، اوفتے آچرار۔ ۱۵ آرا وخت آ عیسیٰ وا
۱۶ گزائے خنا، اووے بھاز غصہ بس۔ او تینا شاگردواتے پارے "چناتے تورپیو، ایلوتا،
کے آبریر، اتنے کہ آرا بندغاک واپناتے آن بار او، خدا اوفتا حفاظتے کیک، اوفک
۱۷ کنا سنگت مریرہ۔ ۱۸ ای نے راست نا بیتس پاوہ، آرا بندغ واپناتے آن بار مفک،
خدا اونا حفاظتے کیک، او خدا تو اوار جنت ٹی ٹولپک۔" ۱۹
۱۹ ولدا عیسیٰ چناتے آسٹ آسٹ آ پیفے، گٹ ٹی کرے، اوفتا زی آ تینا وونے
۲۰

برہما، اوفتے دُعا تِس۔ ۰

دیر جنت آ کائیک؟

(متی ۱۶: ۱۹-۳۰؛ لوقا ۱۸: ۱۸-۳۰)

۱۷ عیسیٰ کسر ٹی اسکہ کہ بند غس دودینگیسہ بس، گوڈ خلک، عیسیٰ غان بریفے "اے
بے عیندگا خُواج، اسی انت کیو کہ جنتے حاصل کیو؟" ۰

۱۸ عیسیٰ اووے پارے "نی کنے" بے عیب" پاریس۔ آؤ۔ صرف اسی او خدا بے
۱۹ عیب اُن۔ ۰ نی خدا نا حکماتے چاسہ کہ دانک تورات ٹی لکھوک او

کے کسپہ،

زنا کپہ،

دزی کپہ،

دروغ نا گواہی تَفہ،

کے ریفہ،

تینا لمہ باوہ نا عزتے کزک۔

واقفے کزک۔ ۰

۲۰ دا بندغ جواب تِس، پارے "خُواج، آرا وخت آن کہ اسی ورنہ مسوئٹ، اسی
وا حکماتے منگ ٹی اٹ۔ ۰

۲۱ عیسیٰ اونا گنڈ آ محبت اٹ بُرا، اووے پارے "نی واسہ اسہ پین کاریمس ہم
کزک۔ بنگ، تینا مال مڈی تے سودا کزک، او پیسہ غاتے غریباتے ٹی بشخ کزک،
بزک، کنا شاگرد جوڑ مَرک۔ اگہ نی بندن کیسہ، تو ہمیشہ نا زندگی گئے حاصل
کیسہ۔ ۰

۲۲ آرا وخت آ بندغ دا پیتاتے بنگ، او بھاز پریشان مس، او پنا، اتنے کہ او

- ۲۳ بحاز امیر اسکہ۔ عیسیٰ تینا شاگردا تا کنڈ آبرا او کُله پارے "دھنگا بندغ آ خدا نا
رحمتاک مفسہ، او جنت ئی خدا تو اوار تونگ کپک۔" ○
- ۲۴ شاگرداک واپتاتے بنگ، پریشان مسر، ولے عیسیٰ اوفتے پارے "کنا ایلمک،
۲۵ دھنگا امیرنگ بندغ جنت ئی خدا تو اوار رینگنگ کپک۔" ○ دهن کہ اسہ نجس سیلہ نا
تنگ آن گدرینگنگ کپک، بندزن دھنگا امیرنگ بندغ نازی آ خدا نا رحمتاک مفسہ،
او خدا تو اوار جنت ئی تونگ کپک۔" ○
- ۲۶ واپتاتا پنگ آن پد شاگرداک بحاز حیران مسر، اسہ پہ ایلو آن تینا بریفیر
بگڑا دیر نجات حاصل کیک؟ ○
- ۲۷ عیسیٰ اوفتا کنڈ آبرا، اوفتے پارے "آرا کاریمتے انسان کننگ کپک، خدا کننگ
کیک۔" ○
- ۲۸ ولدا پطرس عیسیٰ نے پارے "تن تینا مال مڈی تے یلہ کریں، نا رند اٹ
بسن۔" ○
- ۲۹ عیسیٰ اوفتے پارے "آو، وراست اے۔ او آرا بندغ کنا او کنا پسکننگ پیغام نا
۳۰ خاطر آن تینا باوہ، لمہ، ایلم، ایڈ، چناتے، آرا او دُغارتے یلہ کیک، ○ خدا او دے دا دنیا
ئیں بحاز لمہ، ایلم، ایڈ، چننا، آرا او دُغارتے ایٹک، او دافتے تو اوار مصیبت او تکلیف
۳۱ ہم بربرہ، او مون نا دنیا ئی او ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کیک۔ ○ آرا بندغاک واسہ
مخلوق نا مون آ بے عزت او، مون نا دنیا ئی خدا اوفتے عزت ایٹک۔ ولے آرافک وا
دنیا ئی تینے مخلوق نا مون آ عزت مند چارہ، مون نا دنیا ئی خدا اوفتے عزت تفک۔" ○

عیسیٰ نا مُسِٹ میکو وار تینا کسفنگ نا باروٹ پاننگ

(متی ۲۰: ۱۷-۱۹؛ لوقا ۱۸: ۳۱-۳۲)

- ۳۲ عیسیٰ او اونا شاگرداک کسر اٹ یروشلم شار نا کنڈ آ پنگ ئی اُمرہ۔ عیسیٰ تینا

شاگرداے آن مون آپنگ ئی آنسک۔ خاصنگ شاگرداک پریشان آنرہ، او ایلو مخلوق
خو لیسک۔ عیسیٰ تینا دوانزده خاصنگ شاگرداے اسہ کا ولدا گندے آدرے او جمو بیتاے
پارے کہ اوڑتو مروئی آنرہ۔ عیسیٰ اوفتے پارے نن واسہ یروشلم شار نا گند آپنگ
ئی آن، ارڑے کہ ای، آدم نا اولیاد، بھلا امام او شرع نا معلما دوتی غداری آت
تینگوہ۔ اوفک کنا کسفنک نا فیصلہ کیرہ، او کنے ایلو قوم والاتا دوتی ایتیرہ،
او دا بندغاک کنے آ مسخرہ خلیہ، کنے کوڑا خلیہ، کنے آتف کیرہ، او کنے کسفرہ،
ولے مسہ دے آن پد ای پدی زندہ مریوہ۔

ارا شاگرداتا خوش کہ ”نن عیسیٰ نا نائب مرین“

(متی ۲۰: ۲۰-۲۸)

ولدا زبدي نا مارک، یعقوب او یوحنا، عیسیٰ غا بسر، اووے پارے ”خواجه، نن
نے آن گزاس خوانہ، کہ نن کے کرک۔
عیسیٰ اوفتے آن بریفے ”آنت گز خوارے؟“
اوفک جواب تسر، پارے ”خواجه، آرا وخت آ خدا نے بادشاہی ایتک، او
نی تینا تخت آتولیس، ننے آن اسنس تینا راست میکو گند آ او ایلوے چپی کو گند
آتولف۔“

عیسیٰ اوفتے پارے ”تمہ خبر آف کہ تم آنت خواننگ ئی ارے۔ ای مصیبت
سہنگ کے تیار آت۔ تم ہم کنے آن بار مصیبت سہنگ کے تیار ارے؟“
اوفک جواب تسر ”آو، نن تیار آن۔“

عیسیٰ اوفتے پارے ”تم یقینا کنا خاطر آن مصیبت سہیرے۔ ولے ای فیصلہ
کیرہ کہ کنا راست میکو گند آویر تولىک، او کنا چپی کو گند آویر تولىک۔ وانا فیصلہ
خدا کیل۔“

- ۲۱ آرا وخت آیلو وہ خاصنگا شاگروا تے واییتا سہا تہا، اوفک یعقوب او یوحناغان
 ۲۲ بھاز ناراض مسر۔ ۰ بندا خاطر آن عیسیٰ ووازوہ خاصنگا شاگروا تے اوار توار کرے،
 اوفتے پارے "ٹم چارے کہ ایلو قوماتا باوشاہ تا طاقت بندغاتا زی آہرز اے، اوفک
 ۲۳ تینا حاکماتے ہم بھاز طاقت تسونو۔ ۰ ولے ٹم بندن سوچ کپہو۔ اگہ کسٹے آن
 سوچ کیک کہ "ای زیاست عزت والا مریو"، تو او ایلوفتے کے نوکر آن بار کاریم
 ۲۴ کے۔ ۰ او اگہ ٹمے آن اسٹس سوچ کیک کہ "ای اہمیت والا مریو"، تو او ایلوفتے
 ۲۵ کے مے آن بار کاریم کے۔ ۰ بندن ای، اوم نا اولیاو، خدمت کرفنگ کے بتت،
 بلکہ خدمت کفنگ کے بسوٹ۔ ای بندغاتا گناہ تا خاطر آن کسفنگیوہ، تاکہ بھازنگ
 بندغاتا گناہ او برائیک معاف کنگیر۔ ۰

عیسیٰ نا کورنگا بندغے شفا تینگ
 (متی ۲۰: ۲۹-۳۲؛ لوقا ۱۸: ۳۵-۴۳)

- ۲۶ اوفک یریحو پنی اشار آبسر۔ عیسیٰ تینا شاگروا تے تو اوار واکن رابی مس،
 او اسہ بھلو مخلوقس اونا زند ئی اسکہ۔ اسہ کورو پخیرس، کہ پن تہ یرتہائی او باوہ
 ۲۷ نا تہ پن تہائی اس، کسر آتولوک اسکہ۔ ۰ آرا وخت آ او پنگ کہ "عیسیٰ ناصری
 گدرینگ ئی اے"، او چیانٹ خلیسہ پارے "عیسیٰ، باوشاہ آوؤ نا اولیاو، کنے آ
 ترس گن۔ ۰"
 ۲۸ بھازنگا بندغاک اوڑا چزار "چپ کزک۔"
 ولے او بترزور آن پارے "باوشاہ آوؤ نا اولیاو، کنے آ ترس گن۔ ۰"
 ۲۹ عیسیٰ سلیس او پارے "واوے کنے آ آتہو۔"
 گڈاس بندغاک کور آبنار، اووے پارے "خوش مرک، کہ خواجہ نے خوائنگ
 ئی اے۔ ۰"

۵۰ بندہ خاطر آن پخیر درک تس، بش مس، کوٹے تینا خسا، او عیسیٰ نا گنڈ آ

وننگا۔

۵۱ عیسیٰ اوڑان بریفے "نی کنے آن انت خواہ، کہ ای نے کے کیو؟"
کورنگا پخیر جواب تس، پارے "خواہ، کنا خوش اے کہ ای پدی خننگ

کیو۔"

۵۲ عیسیٰ اووے پارے "بن، نا ایمان نے جوڑ کرے۔"
اسہ وار تو وا بندغ خننگ آ لگا، او عیسیٰ نارند آت کسر ٹی راہی مس۔

عیسیٰ نا یروشلم شار آ بادشاہ غان بار بننگ

(متی ۱۱: ۲۱-۱۱: ۲۲؛ لوقا ۱۹: ۲۸-۳۰؛ یوحنا ۱۲: ۱۲-۱۹)

۱ باب آرا وخت آ عیسیٰ او اونا شاگرواک یروشلم شار آن خُک بسر، اوفک

بیت فگے او بیت عنیاہ پنی آ خلقاے آن خُک رسیدگار۔ اوفک زینون پنی آ مش

۲ آ بسر، عیسیٰ تینا ارا خاصنگا شاگرواے تینے آن مون آ راہی کرے، اوفتے وا خُکے

تس "نہ آن مون آ خلق ئی بمبو۔" ثم آرا وخت آ خلق ئی پیسیرے، ثم اسہ گرہ سے

۳ تفوک خنیرے، کہ کس اونا زی آ سوار منتے۔ اووے نلبو، کنے آ آتیو۔ اگہ کس

ثمے آن بریفے "واوے اتے بلنگ ئی ارے؟"، اووے پابو "خواہ خواہک تہ، او

سواری کننگ آن پد پدی راہی کیک تہ۔"

۴ بندہ خاطر آن ارا شاگرواک خلق ئی پیسار او گلی سے ئی گرہے ارا نا دروازہ سے

۵ نارہی آ تفوک خنار۔ آرا وخت آ اوفک واوے بلنگ ئی اترہ، ۰ بمورے گراس

سلوکا بندغاک اوفتے آن بریفیر "ثم واگرہے اتے بلنگ ئی ارے؟"

۶ اوفک بندن جواب تسر، وھن کہ عیسیٰ اوفتے پارئیس، او بندغاک اوفتے

گرہے وننگ کے ایلار۔

- ۷ اوفک گرہ نے عیسیٰ غا میسر او شاگرداک تینا گڈی تے گرہ ناخ آ شاغار، او
 ۸ عیسیٰ سوار مس۔ ○ ہجازنگاک عیسیٰ نے عزت تینگ کے تینا گڈی تے گرہ نا کسر آ
 تالان کریر، او ایلوفک درختا تے آن شاخا تے گڈار او عیسیٰ نا گدرینگو کا کسر آ تالان
 ۹ کریر۔ ○ او آرا بندغاک کہ عیسیٰ نامون او پد ٹی بنگ ٹی آنرہ، اوفک زور اٹ
 صفت کریس پاریر "خدا نا صفقے کبو، او وا بندغ نازی آ خدا نارحمتاک مریر، کہ وا
 ۱۰ بندغ خدا نا طاقت اٹ بسونے۔ ○ وا بندغ ننا بادشاہ مریر، دھن کہ پغمبر داؤد ننا
 بادشاہ موسس۔ خدا نا صفقے کبو کہ وانا بادشاہی تالان مرے۔" ○
 ۱۱ عیسیٰ یروشلم شار ٹی بیہا، بھلا عبادت خانہ غا بننا، او اوڑے چکر خلک کہ "آنت
 کاروبار منگ ٹی اے؟" وا شام نا وخت اسکہ، او مخلوق آراتے آ بنگ ٹی اسکہ۔ عیسیٰ
 ہم تینا دوازدہ خاصنگا شاگردا تے تو بیت عنیاہ چنی آ خلق آ بننا۔ ○

عیسیٰ نا بھلا عبادت خانہ غان کاروبار کروکاتے کشنگ

(متی ۱۲: ۲۱-۱۷؛ لوقا ۱۹: ۴۵-۴۸؛ یوحنا ۲: ۱۳-۲۲)

- ۱۲ پگہ کے اوفک بیت عنیاہ خلق آن یروشلم شار آ بنگ ٹی آنرہ، او عیسیٰ بینگن
 ۱۳ اسکہ۔ ○ او مچہ مر اسہ انجیر نا درختے خنا، کہ خزون اسکہ۔ او انجیر گینگ کے درخت نا
 گند آ بننا۔ آرا وخت آ او خڑک آ رینگا، او خنا کہ "درخت خزوننگا پنا تے آن تو پد
 ۱۴ اے، ولے او ٹی انجیر آف"، آنتے کہ وا انجیر نا موسم آلویکہ۔ ○ عیسیٰ انجیر نا درختے
 حکم تے کہ "واکان پد کس نے آن انجیر گمپک۔"
 اونا خاصنگا شاگرداک وا بیتے بنگر۔ ○

- ۱۵ آرا وخت آ اوفک یروشلم شار آمر مسر، عیسیٰ بھلا عبادت خانہ غا بننا، او اوڑان
 کاروبار کروکا بندغاتے کشنگ شروع کرے۔ او پیسہ بدل کروکا او کپوت سودا کروکا تا
 ۱۶ میز او گرسی تے چپی کرے ○ او کسے ایتو کہ گڑاتے بیف، او بھلا عبادت خانہ نا

۱۷ برانڈہ ٹی وے۔ ۱۸ ولدا او مخلوقے خوائفیسہ پارے "مقدسنگا کتاب ٹی لکھوک اے
کہ خدا پارینے "کنا ارا کل بندغاتے کے عبادت نا جاگہ اے، ولے ثم عبادت خانہ
ٹی دا دکاناتے مخلوق نا لئنگ کے ملا نورے۔ ۱۹
بھلا ایلک او شرع نا معلماک دا بیتاتے بنگر۔ بندا خاطر آن اوفک منصوبہ غاتے
جوڑ کریر کہ "عیسیٰ نے بھر کسفین؟" اوفک اوڑان ساڑ کریر، آتے کہ اسہ بھلو
مخلوقس اونا خوائفنگے مٹاکہ۔ ۲۰
آرا وخت آشام مس، عیسیٰ او اونا شاگرداک یروشلیم شار آن پیش تمار، پین
جاگے آ بنار۔ ۲۱

انجیر نا درخت نا مثال آن پنت بیفبو

(متی ۲۱: ۲۰-۲۲)

۲۰ پگہ غا سوب نا مالو عیسیٰ او اونا شاگرداک کسر آن گدرینگنگ ٹی اترہ، کہ اونا
شاگرداک انجیر نا درختے خنار، کہ دا درخت بزز آن الیس شیف اسکان باریسوس۔ ۲۱
پطرے یات بس کہ ورو عیسیٰ دا درختے گڑاس بیت پاریسس، او پارے "خواجه،
برک۔ دا انجیر نا درخت اے کہ نی بدو عا تئس، دا باریسونے۔ ۲۲
عیسیٰ اوفتے پارے "آرا بندرغ خدا نا پسکینگا پیغام نازی آ ایمان تجک، ۲۳
اوست ٹی شک تجک، اونا ایمان مرے کہ آرا بیتے او پاک، بندن مرک۔ اگہ او
دامٹے پائے "پیش تم، او سمندر ٹی تینے بٹ، تو اونا خوش نا مطابق دا کاریم
کننگ۔ ۲۴ ای دا خاطر آن ٹمے دا بیتاتے پاوہ، آرا وخت آثم اوست نا خب اٹ
دعا کیرے او گڑاس خداغان خوارے، او دا ایمان تخیرے کہ دا گڑا ٹمے رینگنگ، تو
ضرور رینگنگ۔ ۲۵ او آرا وخت آثم دعا خوارے، تو دعا ٹی تینا خلاف کاریم کروکا
بندغاتا گناہ او برائی تے معاف کبو، تاکہ ٹما باوہ خدا ٹما گناہ او برائی تے معاف کے۔ ۲۶

۲۶ [اگہ تُم ایلوفتا گناہ تے معاف کیرے، تو خدا تما گناہ تے معاف کپک، ارافتے کہ تُم کر بنورے۔] ○

مخلوق نا بندغاتا عیسیٰ غان طاقت او حق نا باروٹ سوال
(متی ۲۱: ۲۳-۲۷؛ لوقا ۱۱: ۸-۱۰)

۲۷ عیسیٰ او اونا خاصنگا شاگرداک پدی یروشلیم شار ٹی پیسار او بھلا عبادت خانہ غا بنار۔ عیسیٰ بھلا عبادت خانہ ٹی چرخ کننگ ٹی آسکہ کہ بھلا ایاک، شرع نا معلماک او یہودی تا مجلس نا ایلو بندغاک بسر، ○ او عیسیٰ غان بریفیر نے دایتا پاننگ نا دیر طاقت او حقے تسونے؟ ○

۲۹ عیسیٰ اوفتے پارے "ای تُمے آن صرف اسے سوالس بریفیوہ۔ اگہ تُم کئے وانا جوابے تسورے، تو گڑا ای تُمے تینا حق او طاقت نا باروٹ پاوہ۔ ○ سوال دھن اے، کہ "تجی نا وخت آپاک صاف منگ نا بے شولفنگ نا حق خدا نا گنڈ آن بسوس یا بندغ نا گنڈ آن بسوس؟" ○

۳۱ اوفک اسے پہ ایلو تو تینا بیت کریسے پاریر "تن انت پان؟ اگہ تن پان "خدا غان بسوس"، او نئے آن بریفیک "تُم اتے تجی غا ایمان تختورے؟" ○ ولے اگہ تن پان "بندغ آن بسوس"، تو تن مخلوق نا ناراضگی آن خولینہ، اتے کہ مخلوق نا یقین ارے کہ تجی پغمبرس آسکہ۔ ○

۳۲ بندا خاطر آن اوفک عیسیٰ نے جواب تسر، پاریر "تن پتہ دا حق دیر آن بسوس۔"

عیسیٰ اوفتے پارے "او بندن ای تُمے پایہ کہ دھن کاریم کننگ نا حقے کئے دیر تسونے۔" ○

عیسیٰ نا آنگور نا باغ نا مثال تیننگ

(متی ۲۱: ۳۳-۴۶؛ لوقا ۲۰: ۹-۱۹)

- ۱ **ب** عیسیٰ اوفتے مثال تریسہ پارے "اسہ زمیندارس انگور نا باغس خلک، اونا چارمہ گنڈ آویوال خلک، اونا ربی انگور نا جوس جوڑ کننگ کے جاگہ س جوڑ کرے، او اوفتا خیالداری کننگ کے ویوال نا زی آ مورچس جوڑ کرے۔ پد آ او باغے
- ۲ بند غاتے اجارہ غاتس، او پیشن نلکے آچر کے بنا۔ ○ آرا وخت آ انگورک بسوئر،
- ۳ مالک مے سے اجارہ داراتے راہی کرے، تاکہ انگور نا فصل آن تینا بخشے۔ ○ ولے
- ۴ اجارہ داراک مے بُلک، اووے خلک او خالی دُو راہی کمرہ تہ۔ ○ ولدا مالک پین
- ۵ مے سے راہی کرے۔ اجارہ داراک اونا دستارے پیر، اووے بے عزت کمرہ، راہی کمرہ۔ ○ ولدا مالک اسہ پین مے سے راہی کرے۔ اجارہ داراک اووے کسفر۔ اوفک
- ۶ بندن ایلو راہی کروکا مے تے تو جم کمرہ، گڑا سے کسفر، گڑاس خلک پدی راہی کمرہ۔ ○
- "آخر ٹی صرف مالک نا آسینگا دوستگا مار اوڑ تو آسکہ۔ مالک تینا مارے راہی کرے او پارے "اوفک یقیناً کنا مارے عزت ایتیرہ۔" ○
- ۷ "ولے آرا وخت آ اجارہ داراک مارے خنار، اوفک اسہ پہ ایلو تو تینا پاریر "وا
- ۸ باغ نا وارث اے۔ بیو، کسفن تہ۔ وانا جائیداد ننا مریک۔ ○ بندا خاطر آن اوفک مارے بُلک، کسفر تہ، او اونا لاشے باغ آن پیشن پیر۔ ○
- ۹ پد آ عیسیٰ اوفتے آن بریفے "آرا وخت آ باغ نا مالک تینٹ بریک، او وا
- اجارہ داراتے تو آنت کیک؟ او ضرور وا خرابنگا بند غاتے کسفک، او باغے ایلو بند غاتے
- ۱۰ اجارہ غا ایتک۔ ○ زبور نا وا نوزاتا آنت معنی اے؟
- وا خل کہ مستریک اووے بے کار چارہ،
- ہمو خل کُل آن زیاست اہمیت والا ذہن کہ بنیاد نا خل مریک۔ ○

- ۱۱ او وا بھلو بیٹس اے کہ خدا وا بے کارنگا غلے بندغاتے کے بھاز
اہمیت والا جوڑ کیک۔ ○
- ۱۲ یہنوی معتبر اک چائسر کہ ”عیسیٰ و امثال ٹی تنا خلاف بیت کنگ ٹی اے۔“
بندا خاطر آن اوفک کوشتے کہہ کہ ”عیسیٰ اے گرفتار کین۔“ ولے اوفک مخلوق
آن خولیسرہ، وا وجہ غان اووے الار، ہنار۔ ○

عیسیٰ نا محصول نا باروٹ سوال نا جواب تینگ

(متی ۱۵: ۲۲-۲۶؛ لوقا ۲۰: ۲۰-۲۶)

- ۱۳ پد آ معتبرنگا بندناک گراس فریسی او بروویس فرقغاتا بندغاتے عیسیٰ اے
۱۴ ریفنگ کے راہی کہہ کہ ○ اوفک عیسیٰ غا بسر، پاریر ”خواجه، نئے خبر اے کہ فی
راستنگا بیتاے کیسہ۔ فی بندغاتے آن خولیسرہ، او خدا نا صحنگا بیتاے بندغاتے آ
ریفیسرہ، او توجہ تفسیر کہ بندناک وانا باروٹ انت پارہ۔ اونے کے گل بندناک برابر
او۔ فی نئے پاکہ شریعت نا مطابق نن روویو شہنشاہ اے محصول ایتین یا یقین؟“ ○
- ۱۵ ولے عیسیٰ اوفتا ریفنگ نا منصوبہ اے پوہ مس او اوفتے پارے ”ثم آنتے کئے
ریفنگ نا کوشتے کیرے؟ کئے چاندی نا روپیسی س نشان ایتہو کہ ای ہر یو تہ۔“ ○
- ۱۶ اوفک وا چاندی نا روپیسی عیسیٰ اے تسر۔ او اوفتے آن ہریفے ”وانا زی آ ونا
نشان او پن چھاپ کروک اے؟“
- اوفک جواب تسر، پاریر ”شہنشاہ نا نشان او پن چھاپ کروک اے۔“ ○
- ۱۷ ولدا عیسیٰ اوفتے پارے ”آرا محصول شہنشاہ نا اے، اووے شہنشاہ اے ایتہو،
او آرا کاریہاک خدا نا او، اوفتے خدا کے کہو۔“
- آرا وخت آ اوفک عیسیٰ نا وا جوابے بنگر، اوفک حیران مسر۔ ○

کہنگ آن پد زندہ مننگ نا باروٹ عیسیٰ غان سوال
(متی ۲۲: ۲۳-۳۳؛ لوقا ۲۰: ۲۷-۳۰)

۱۸ ولدا گڑاس صدوقی فرقہ نا بندغاگ، کہ اوفتا قیامت نا وے آپدی زندہ مننگ نا
۱۹ باروٹ ایمان الویک، عیسیٰ غا بسر، پاریر ○ ”خواجہ، دھن کہ موسیٰ نا تورات ٹی نن
کے نمشتہ اے، اگہ اسہ بندغس کہیک، او اووے اولیاد مَف، تو اونا ایلو ایلم اونا
زائفے ضرور برام کے۔ او وا برام آن پد اولیکو ودی مروکا مار کہوکا بندغ نا اولیاد
پاننگ، تاکہ کہوکا نا نسل خلاص مَف۔ ○

۲۰ ولدا اوفک عیسیٰ غان وا مثالے تریسہ بریفیر ”اسہ اُر اے ٹی ہفت ایلم
۲۱ رہینگارہ۔ اوفتا بھلا ایلم برام کرے، اووے چنا مَو، او کسک ○ اِرٹ میکو ایلم
وا نیازیے برام کرے۔ او ہم ہندن بے اولیاد کسک، او مسٹ میکو ایلم برام
۲۲ کرے تہ ○ او ہندن مریسہ ہر ہفت ایلمک وا نیازیے برام کرے، او کسے ہم وا
۲۳ نیازیے آن اولیاد مَو۔ او گل آن آخر ٹی وا نیازیے ہم کسک ○ او قیامت نا ونے
آ، اگہ مخلوق پدی زندہ مریک، تو وا نیازیے ہفت ایلمتے آن ونا زائفہ پاننگ، اتے
کہ گل وارٹو برام کریں؟ ○

۲۴ عیسیٰ اوفتے پارے ”ٹم اخس غلط سوچ کیرے۔ ٹم ہندن سوچ کیرے اتے
۲۵ کہ ٹم خدا او اونا کتاباتا طاقتے پوہ مَفیرے ○ ارا وخت آ کہوکاک پدی زندہ مریہ،
اوفک ملائکاتے آن بار مریہ۔ اوفک برام کسے او تینا چناتے ہم برام بفسہ ○

۲۶ ”ولے اگہ ٹما سوال واو اے کہ قیامت نا وے آ مخلوق پدی زندہ مریک یا
مَفک، ٹم موسیٰ نا تورات ٹی ہوشوکنگا کاشم نا قصے خواستورے؟ او ٹی لکھوک
۲۷ اے کہ خدا موسیٰ نے پارے ”ای ابراہیم، اسحاق او یعقوب نا خدا اٹ ○ وا
لوز ”اٹ“ آن ثابت مریک کہ ٹما پیتاک غلط او، اتے کہ خدا کہوکاتے پدی زندہ

کیک، او گُلا نا خُدا اے۔"

اِرا بھلو حکم

(متی ۲۲: ۳۴-۴۰؛ لوقا ۱۰: ۲۵-۲۸)

- ۲۸ اسہ شرع نا معلمس وا بحث نا وخت آہموڑے موجوو آسکہ، او بخٹھے ینگ۔ او خنا
کہ عیسیٰ صدوقی فرقہ نا بندغاٹے لے جواب کرے۔ او ہم عیسیٰ غائبس، اوڑان ہرینے
”خواجه، تورات ٹی گل آن بھلا حکم آت اے؟“
- ۲۹ عیسیٰ اووے پارے ”گل آن بھلا حکم تورات ٹی وا لکھوک اے کہ“ اے
۳۰ یعقوب نا اولیاداک، غور آٹ بسمو۔ ننا خُدا آسینگا خُدا اے۔ او نا محبتے تینا اُست
۳۱ ٹی تجبو، او اووے تینا جان، مال او علم آن زیاست محبت کبو۔“ او اِرت میکو
گل آن بھلا حکم واو اے کہ ”ایلو بندغاٹے تو محبت کبو، دھن کہ تین تو محبت
کیرے۔“ وا اِرا حکم گل آن بھلن او، او پین واڑان بھلو حکم آفک۔“
- ۳۲ شرع نا معلم عیسیٰ پارے ”خواجه، بھاز جوان۔ نی آرا پیتاتے پاریس،
افک راست او۔ نی پاریس ”صرف خُدا آسینگا خُدا اے، او اوڑان بے دس پین
۳۳ خُدا آف۔“ او نی وا ہم پاریس کہ ”بندغ صرف خُدا نا محبتے تینا اُست ٹی تھے، او
اووے تینا جان، مال او علم آن زیاست محبت کے، او ایلو بندغاٹے تو محبت کے،
دھن کہ تین تو محبت کیک۔“ وا اِرا حکماتا منگ قربان گاہ ٹی ساواراتا خُدا نا مون
آقربانی تینگ آن ہم زیاست اے۔“
- ۳۴ عیسیٰ پوہ مس کہ ”وا عقل مندو بندغس اے،“ او اووے پارے ”خُدا نا پسکینگا
پیغام نے آن مر آفک۔“
واڑان پد کسے نا ہمت متو کہ عیسیٰ غان سوال ہرینے۔

عِيسَىٰ نَا خُدا نَا مُقرر کرو کا نَا بازوٹ پاننگ
(متی ۲۲: ۲۱-۲۶؛ لوقا ۲۰: ۲۱-۲۴)

۳۵ اَرَا وَخت آتِيسِي ٻهلا عباوت خانہ ئِي وَرس تينگ ئِي اَسَکَ، او بموڑے موجود
مخلوق آن ہريے ”شرع نا معلماک ہمر پارہ کہ ”خُدا نا مُقرر کرو کا صرف بادشاہ داؤد نا
۳۶ اولیاد مریک“؟ اَتَنے کہ خُدا نا پاکنگا روح داؤدے رغا، او داؤد پارے
”خُدا کنا خُواجہ ئے پارے
”ہ، کنا راست میکو گند آ توٹل،
ہمو وَخت اِسکان کہ ای نا وُشمناتے کُئِئِئِٹ۔“
۳۷ ”داؤد تینٹ خُدا نا مُقرر کرو کا ئے ”خُواجہ“ پارینے۔ گُڑا ہمر خُدا نا مُقرر کرو کا صرف
داؤد نا اولیاد منگ کیک؟ اونا اہمیت ضرور داؤد آن بڑز اے۔“

عِيسَىٰ نَا مخلوقے شرع نا معلما تے آن خبردار کنگ
(متی ۲۳: ۱۰-۳۶؛ لوقا ۱۱: ۳۲-۴۰؛ لوقا ۲۰: ۲۵-۲۷)

۳۸ اسہ ٻهلو مخلوقس عِيسَىٰ نا بیتا تے خُوش اٹ پنگ ئِي اَسَکَ۔ عِيسَىٰ پارے ”ای
مے خبردار کیوہ، کہ شرع نا معلما تے تو سنگتی کپو، اَتَنے کہ اوفتا خُوش ارے کہ ”نن
بادشاہ تے آن بار جو انو پچ بینین، او اَرَا وَخت آن بازار آ کان، مخلوق نئے سلام
۳۹ کے او نئے عزت ایے۔“ او ہندن عباوت خانہ غاتے ئِي او دعوتاتے ئِي مخلوق نئے
۴۰ مون آ تو لے او نئے عزت ایے۔“ اوفک جنوز انا تا حقاتے خلیہ او مزب نا بہانہ
اٹ اوفتے لُئیرہ، او مخلوق نا مون آ ہرے اِسکان عباوت کیرہ۔ ہندا خاطر آن خُدا
مون آ اوفتے بھاز ہزا ایتک۔“

جنوزان نا خدا نا کسر آٹ پیسہ تیننگ
(لوقا ۱: ۲۱-۴)

- ۳۱ عیسیٰ بھلا عبادت خانہ ٹی پیسہ پٹوکا پیٹی تا رہی آٹوس، او مخلوقے ہرا کہ۔ بھازنگا
۳۲ امیرنگا بندناک پیٹی تے ٹی بھاز پیسہ غاتے شانار۔ ○ ولدا اسہ غریبو جنوزانس بس،
۳۳ او ارا پائی پیٹی ٹی شانار۔ ○ عیسیٰ تینا شاگردا تے توار کرے، پارے "ای ٹھے پاوہ کہ
۳۴ وا غریبنگا جنوزان ایلو بند غاتے آن زیاست پیسہ تسونے، ○ اتھے کہ امیرنگا بندناک
پیسہ تسر، اوفتا امیری ٹی کمی بقو۔ ولے وا غریبنگا نیازی نا گزارہ ہندا پیسہ غاتے آ
اسکہ، او کھے تینا پیٹی ٹی شانار۔ ○

بھلا عبادت خانہ نا تباہ مننگ نا پیشن گوئی
(متی ۱: ۲۴-۲؛ لوقا ۵: ۲۱-۶)

- ۱ **۱۳** آرا وخت آ عیسیٰ بھلا عبادت خانہ غان پیش تہنگ ٹی اسکہ، اونا شاگردا تے
آن اسٹس پارے "خو اجمہ، ہرک۔ وا بھلا عبادت خانہ ٹی سنگ مرمر نا خلک خیسن
نا نخشونیدگارتے آن آخس زیبا خنگیرہ۔ ○
۲ عیسیٰ اوفتے پارے "ٹم وا بھلا عبادت خانہ ٹے ہربو۔ ولے اسہ وختس بروئے
کہ دشمناک داوے ہندن تباہ کرور کہ وانا اسہ خلس ہم تینا جاگہ غامفروئے۔ ○

عِیسیٰ نا شاگرد اتے پاننگ ”ہم نُم کے مصیبت بریک“
(متی ۲۴: ۱۳-۲۲؛ لوقا ۲۱: ۷-۱۹)

عِیسیٰ زیئون پنی آمش نازی آہنا، ٹوس۔ بھلا عباوت خانہ اونا مون مُقابل
خَنگاکہ۔ پطرس، یعقوب، یوحنا او اندریاس وُکوئی اٹ اوڑا بَسر، ○ اوڑان ہر یفیر
”خُواجہ، ہمو وخت آرا وخت آبروئے کہ بھلا عباوت خانہ تباہ مروئے؟ او مخلُوقے ہمر
سما تموئے کہ تباہ منگ نا وخت بسونے؟“ ○

عِیسیٰ اوفتے پارے ”خیال تجبو، خاچوک مَقبو، آتے کہ بھازنگا بندغا کنا پن
اٹ تینے ظاہر کیرہ۔ ○ اوفک بریرہ، اوفتے آن ہر اسٹس ٹھے پانک کہ ”ای خُدا نا
مقرر کروکا اٹ“، او بھازنگا بندغا اوفتا گواہی آن ریفنگیرہ۔ ○ ٹم خُزنگا او مُرنگا
ٹلکاتا جنگ نا باروٹ بنیرے، ولے پریشان مَقبو۔ وھنگا پیناک ضرور مریرہ۔ واقتا
معنی اُفک کہ قیامت خُزک بسونے۔ ○ ٹلکاتا قوماک اسہ پہ ایلو تو تینا جنگ کیرہ،
باوشاہک باوشاہتے آ حملہ کیرہ۔ بھلا زلزلہ غاک بریرہ او ٹلکاتے ٹی وُکالاک مریرہ۔
تکلیف او مصیبتاک بریرہ او واکان پد پُسکینگا وور شروع مریک۔ ○

”ٹم توجہ ایہو۔ واڑان مُست مخلُوق کنا زی آلیمان تخنگ نا وجہ غان ٹھے آن
گِراس گرفتار کیک، او ٹھے عدالت ٹی قاضی تا مون آویک۔ اوفک ٹھے عباوت
خانہ غاتے ٹی کورڈا خلیرہ، او ٹم کنا وجہ غان باوشاہ او گورنر تا مون آپیش مریرے، تاکہ
ٹم اوفتے پُسکینگا پیغام نا باروٹ رغانگ کیرے۔ ○ قیامت آن مُست وا ضروری
اے کہ خُدا نا پُسکینگا پیغام ہر قوم نا بند غاتے آر سینگل۔ ○ گرفتار منگ او عدالت
ٹی پیش منگ آن مُست ٹم تینا اُستاتے آن وا پریشانی ئے کُشیو کہ ”نن انت
جواب ایہین؟“، آتے کہ ہمو وخت آ خُدا نا پانگ رُوح ٹھے عقل مندی ایٹک، کہ
ٹم صرف اونا طاقت اٹ ہیست کیرے۔ ○

- ۱۲ ”ثما لہ باوہ او ایلک ٹمے آن غداری کیرہ او ٹمے آن بھازنگاتے گرفتار کیرہ،
 ۱۳ کسفرہ۔ ثما چنک ٹما پتاتے منہسہ، او ٹمے ایلو فتا وڈی کسینگ کے ایتیرہ۔ ○ کل
 بندغاگ ٹمے آن نفرت کیرہ، او واگل کنا وجہ غان مرک۔ ولے آرا بندغ کہنگ
 اسکان کنازی آلیمان تیجک، او نجات حاصل کیک۔ ○

کل آن بھلا مصیبت

(متی ۲۴: ۱۵-۲۸؛ لوقا ۲۱: ۲۰-۲۴)

- ۱۳ ”وخس بروئے کہ ایلو قوم والاک برور او بھلا عبادت خانہ ٹی تینا پتاتے عبادت
 کے تجور۔ (خوانوکاک، واپتاتے آغور کبو۔) وا وخت ٹی آرا بندغاگ بہتویرہ صوبہ
 ۱۵ ٹی او، اوفک ضرور مشتے آکار۔ ○ او آرا بندغ آرا ٹی اے، اوڈتو وخت آفک کہ او
 ۱۶ تینا مال مڈی تے مچ کے۔ ○ او آرا بندغ زمینداری کننگ ٹی اے، اوڈتو ہم وخت
 ۱۷ آفک کہ پدی اراغا کائے۔ ○ ہمو نیارک آخس بد قسمت مرور کہ وا وخت آ او فتا
 ۱۸ پڈاک پڑ مرور، یا او فتا چنک خد بزور۔ ○ بندا خاطر آن خد اغان وعا کبو کہ نرنگ
 ۱۹ نا وے سیل ٹی مف۔ ○ وینا نا شروع منگ آن پد آخس ہم مصیبتاک بسونو، وا
 ۲۰ مصیبت اوفتے آن زیاست مروئے۔ او واکان پد ہم وھنو مصیبت بفروئے۔ ○ ولے
 خدا وا فیصلہ ئے کرینے کہ وا مصیبت صرف مچ وے کے مرک، تاکہ اونا لچین کروکا
 بندغاگ بچیر۔ اگہ خدا وا فیصلہ ئے کتویک، کس پتویک۔ ○
 ۲۱ ”ولے گزاس بندغ پارہ ”بڑبو، خدا نا مقرر کروکا بسونے۔“ اوفتازی آیقین
 ۲۲ تجنبو، ○ آنتے کہ دروغ نا مقرر کروکا او دروغ نا پغمبر اک ظاہر مریرہ۔ اوفک معجزہ
 ۲۳ نشان ایتیرہ، او واکوشتے کیرہ کہ ”خدا نا لچین کروکا مخلوقے ریفین۔“ ○ خیال تجبو،
 آنتے کہ واپتاتے منگ آن مست، ای ٹمے پارینٹ۔ ○

آدم نا اولیاد نا پدی زنده مننگ

(متی ۲۹: ۲۴-۳۱؛ لوقا ۲۵: ۲۱-۲۸)

۲۳ "وا مصیبت نا وخت آن پد دے تارمہ مریک، توبے روشنائی تفک-
 ۲۵ استاراک پنیرہ، دغار آتمیرہ-
 ۲۶ "او ہندا وخت آ دغار نا مخلوق کئے، آدم نا اولیادے، خلیک، کہ ای اسہ جمرے
 ۲۷ آ دغار نا گنڈ آ بھلو طاقت او جتنی آ پچاتے ٹی ینگ ٹی اٹ- او ای ملائکاتے
 دنیا نا چارمہ گنڈ آ راہی کیوہ- اوفک کارہ او کنازی آ ایمان تجوکا بندغاتے اسہ
 جاگہ غا مچ کیرہ-"

عیسیٰ نا پیشن گوئی یننگ

(متی ۲۲: ۲۴-۳۵؛ لوقا ۲۹: ۲۱-۳۳)

۲۸ "انجیر نا درختا تا باروٹ سوچ کبو- آرا وخت آثم خیرے کہ اوفتا پناک ترک
 ۲۹ کننگ ٹی او، ثم پوہ مریرے کہ بائنی خوک اے- بدنزن آرا وخت آثم خیرے
 کہ آسمانی نشاناک پورہ منگ ٹی او، تو ثم پوہ مریرے کہ ای پدی ینگ ٹی اٹ-
 ۳۰ ولے یات تجبو، وا دور نا بھازنگا بندغاگ، مو وخت انسان کپسہ کہ کنا یروشلیم شار
 ۳۱ نا تباہ منگ نا پیشن گوئی پورہ متے- آسمان او دغار شیف بزز منگ کیرہ، ولے
 کنا پتاک غلط ثابت منگ کپسہ-"

کستسے نا خبر آف کہ آدم نا اولیاد آرا وخت آپدی بریک
(متی ۲۴: ۲۳-۳۶)

- ۳۲ "کستس پیک کہ قیامت ناوے آرا وخت آبروے۔ نہ ملائکاتے نہ کئے خبر اے کہ
۳۳ واوے آرا وخت آبروے۔ صرف باوہ خدا چانک کہ واوے آرا وخت آبریک۔ ○ بندا
خاطر آن خیال تجبو او تیار بئو، آنتے کہ مئے خبر آف کہ ای، شا خواجہ، آرا وخت آپدی
۳۴ بریوہ۔ ○ وا پینگ او پدی پینگ ہندن مروے کہ اسہ بند غس پیشن کانک، او تینا ہر
نوکرے اونا کاریم نا باروٹ پانک۔ او چوکیدارے پانک "چوکیداری کرک" ○
۳۵ "ہندن مئے ہم خبر آف کہ ای آرا وخت آپدی بریوہ۔ خیال تجبو، آنتے کہ مئے
۳۶ خبر آف کہ ای شام، نیم ن، بانگو نا بانگ، یا سوب نا وخت آپدی بریوہ۔ ای بریوہ،
مئے تیار خنیو۔ کنا وا پیغام تم کے او مون آکنا کسر آبرو کا بند غاتے کے آرے۔ ○

عیسیٰ ائے گرفتار کنگ نا منصوبہ س

(متی ۱: ۲۶-۵؛ لوقا ۱: ۲۲-۲؛ یوحنا ۱۱: ۴۵-۵۳)

- ۱ **ب** وا بغیر خمیر اریغ نا عید شروع منگ آن اراوے مست اسکہ، کہ واوے نے
یہوویک "پچائینگ نا عید" پاریرہ۔ بھلا املک، شرع نا معلماک موقعہ س پٹارہ کہ
۲ "وگوئی آٹ عیسیٰ نے گرفتار کین، اووے کسین" ○ اوفک تین پہ تین تو پاریرہ
"نن اووے عید نا موقعہ نا گرفتار کین، نواہ مخلوق فساد کے" ○

عیسیٰ نا کاٹم آ نیاڑی نا عطراتے شاغنگ
(متی ۶: ۲۶-۱۳؛ یوحنا ۱۲: ۱-۸)

۳ عیسیٰ بیت عینہا پنی آ خلق ٹی شمعون پنی آ بندغ نا آرا ٹی ٹولوک آسک، کہ
عیسیٰ واوے گر نا بیماری آن شفا تسوس۔ آرا وخت آ عیسیٰ اِرغ کنگ ٹی آسک،
۴ اسے نیاڑی س اوڑا بس، اوڑ تو اسے سنگ مرمر نا بوتکے ٹی کیننگا عطراک آسک۔ او
۵ وا عطراتے عیسیٰ نا کاٹم آ شاغا۔ ۱۰ ہموڑے موجود گراس بندغاک وا گڑائے خنار۔
۵ اوفک ناراض مسر، اسے پر ایلو تو تینا پاریر ”وا کُل عطراتے ضائع کرے۔ ۱۰ آگ
۵ واک سودا کنگوئر، تو تقریباً مہ صد چاندی نا روپیہی آن زیاست آ سودا مسرہ، او
۵ وا پیسہ غاک غریباتے ٹی بشخ کنگوئر۔“

۶ اوفک نیاڑی ۱۰ سختی آٹ پاریر ”نی آتے وھن کریس؟“ ۱۰
۶ عیسیٰ پوہ مس کہ ”اوفک آت پاننگ ٹی او۔“ ہندا خاطر آن عیسیٰ اوفتے پارے
۶ ”ٹم آتے وا نیاڑی نازی آ الزام تخنگ ٹی آرے؟ وا کن کے بھاز جوانو کاریمس
۶ کرینے۔ ۱۰ ٹم تو ہر وخت غریب آ بندغاک مرور، او آرا وخت آ ٹم خوارے، اوفتا
۸ مدتے کنگ کیرے، ولے ای ٹم تو ہر وخت مفروٹ۔ ۱۰ وا نیاڑی کنے آ عطراتے
۸ شاغا۔ وانا معنی اے کہ کنا جان کنگ کے تیار اے۔ ۱۰ او ای ٹمے پاوہ، واکان
۹ پد دنیا ٹی آراڑے ہم کنا پسکینگا پیغام نا تبلیغ مریک، مخلوقے وا ہیست نا باروٹ
۹ پاننگ، او مخلوق یات تچک تہ۔“ ۱۰

یہوداہ اسکروتی نا غدار جوڑ مننگ

(متی ۱۶: ۲۶-۱۷؛ لوقا ۲۲: ۳-۶)

- ۱۰ ولدا عیسیٰ نا دوازده خاصنگا شاگردا تے آن ایس، کہ اونا پن یہوداہ اسکروتی
اسکد، بھلا امانتے آہنا، پارے "ای عیسیٰ نے تم کے ریپیوہ"۔
۱۱ اوفک دانا بیتاے بنگر، بھار خوش مسر، او اوڑ تو اقرار کیر کہ تن نے واکاریم
کے پیسے ایتینہ۔
واکان پد یہوداہ کسرس پٹاک کہ "عیسیٰ نے اوفتا وٹلی ایتینہ"۔

عیسیٰ تینا خاصنگا شاگردا تے تو بچائینگ نا عید نا ارغ کینگ

(متی ۱۷: ۲۶-۲۵؛ لوقا ۲۲: ۷-۱۲، ۲۱-۲۳؛ یوحنا ۱۳: ۲۱-۳۰)

- ۱۲ بغیر خمیرنگا ارغ نا عید نا اولیکو دے بس، او شریعت نا مطابق تقریباً ہر خاوتے
وا دے آسور نا قربانی تروٹی اسکد۔ عیسیٰ نا شاگرداک اوڑان ہریفیر "خواجہ، نن دا
بچائینگ نا عید نا ارغ نے کے آراڑے تیار کین؟"
۱۳ عیسیٰ اوفتے آن ارٹے دا بیتاے رغا، راہی تیس "آرا وخت آ تم شار ٹی
۱۴ پیسیرے، تم اسہ بندھے خیرے کہ او ویری آ دلے کا تم آ بیفینے۔ آرا اسکان
اونا رند آٹ بمبو، او آرا نا مالیکے پابو "خواجہ پاک" ہمو وٹاخ آراوے کہ ای او
۱۵ کنا شاگرداک بچائینگ نا عید نا ارغ کین؟" او تمے ارٹ میکو منزل نا وٹاخے
آدیک، ہموڑے تم ہر گڑاے نن کے تیار کینگ کیرے۔"
۱۶ اوفک ہنار، او ہر گڑاے ہندن خنار کہ عیسیٰ اوفتے پاریسس۔ او ہموڑے
اوفک بچائینگ نا عید نا ارغ تیار کیر۔

۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
واشام نا وخت اسکہ کہ عیسیٰ تینا ووانزوہ خاصنگا شاگروا تے تو اراغا بس۔ ارا
وخت آ اوفک گل اِرخ گینگ کے توئر، گینگ نا وخت آ عیسیٰ اوفتے پارے "ٹے
آن یقیناً اسٹس کن تو غداری کیک۔"
شاگرواک بھاز پریشان مسر، او ہر کس تینا باروٹ ہریفے "خواجه، ای تو
آف؟"

۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
عیسیٰ اوفتے پارے "او واڑے کن تو اِرخ گینگ ٹی اے۔" ای، آوم نا اولیاد،
بندن کبیوہ، وھن کہ مقدسنگا کتابا تے ٹی لکھوک اے۔ ولے ہمو بندغ آخس بد
قسمت مروئے کہ او آوم نا اولیاد تو غداری کیک۔ واڑان جوان اسکہ، کہ او وُنیا
ٹی ووی مفروئس۔"

عیسیٰ نا شاگردا تے تو اِرخ گینگ

(متی ۲۶: ۲۶-۳۰؛ لوقا ۲۲: ۱۲-۲۰؛ ۱ کرنتھیہک ۱۱: ۲۳-۲۵)

۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
ارا وخت آ اوفک اِرخ گینگ ٹی ائرہ، عیسیٰ اِرخے بیفے، خدا نا شرکے ادا
کرے، اِرخے ٹکر کرے، او تینا شاگروا تے تس، اوفتے پارے "بیفیو، گمبو، وا اِرخ
کنا جان آن بار اے۔"

۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
واکان پد عیسیٰ انگور نا جوس نا پیالہ سے بیفے، خدا نا شرکے ادا کرے، او تینا
شاگروا تے تس۔ اوفک گل اسہ اسہ گلم گنگر۔

۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
عیسیٰ پارے "وا انگور نا جوس کنا وتر آن بار اے، کہ ای تینا وترتے خدا نا
کسر آٹ شولیوہ، او کنا کینگ آن سہا تیک کہ خدا ٹم تو پسکینگا اقرارے کینگ ٹی
اے۔" او ای ٹے پاوہ، واکان پد قیامت اسکان ای انگور نا جوسے گمپرہ۔ وختس
بروئے کہ ای ٹم تو جنت ٹی انگور نا جوسے گنوٹ۔"

ولدا اوفک زبور آن مزہبی وُشعرس خلکر، او پدی زیئون پنی آمش آہنار۔

عِیسیٰ نا پطرسے انکار نا باروٹ پاننگ
(متی ۲۶: ۳۱-۳۵؛ لوقا ۲۲: ۳۱-۳۴؛ یوحنا ۱۳: ۳۶-۳۸)

۲۷ عِیسیٰ اوفتے پارے ”نم گل کئے ایرے، کارے، اتے کہ پغمبر نا کتاب ٹی آرا
پیشن گوئی لکھوک اے، او صبح ثابت مرک۔ او ٹی لکھوک اے
خدا شوانے کسفک،

او میٹک گر آن جتا مریرہ۔

۲۸ ”ولے ای، پدی زندہ منگ آن پد، نھے آن مست گیل صوبہ نا کاوہ۔“

۲۹ پطرس عیسیٰ نے پارے ”خواجہ، ای نے ید کپہ، ایلوفک کیر تو کیر۔“

۳۰ عیسیٰ پطرسے پارے ”اینو نان آبانگو ارا وار بانگ تفک بمو وخت اسکان کہ
نی مسہ وار پائٹس کہ ”ای عیسیٰ نے درست کپہ۔“

۳۱ پطرس پارے ”ای نے تو کہیو، ولے واسیتے پاپرہ۔“

ایلو شاگرداک ہم ہندا بیتے کیر۔

عِیسیٰ نا گتسمنی پنی آباغ ٹی دُعا کنگ
(متی ۲۶: ۳۶-۳۷؛ لوقا ۲۲: ۳۹-۴۱)

۳۲ ولدا عیسیٰ تینا شاگردا تے پیفے، او زیئون پنی آمش نارہی آ گتسمنی پنی آباغ
آبس۔ او شاگردا تے پارے ”تولبو، ای عبادت کے کاوہ۔“

۳۳ او پطرس، یعقوب، او یوحنا تین تو پیفے، ہنا۔ او بھاز عگین مس، او

۳۴ افسوس کرہسے اوفتے پارے ”کنا است پنانے او ای وا غم آن کسکوٹ۔ نم
واڑے سلبو او خیال تجبو۔“

- ۳۵ عیسیٰ زریس مون آہنا، او دُغار آسجدہ کرے، او دُعا کریسہ پارے ”باوہ خُدا،
 ۳۶ اگہ نا خوش اے، تو نی کنے دا بروکا مصیبت آن بچائِف۔ اے باوہ خُدا، نی ہر
 گِرائے کنگ کیسہ، نی کنے دا بروکا مصیبت آن بچائِف۔ ولے کنے تینا خوش آن
 نا خوش زیاست دوست اے۔ او ضرور پورہ مرے۔“
 ۳۷ پد آ او مسہ شاگرواے آبس، اوفتے خاچوک خنا، او پطرے پارے ”نی خاچانس؟
 اسہ گھنہس خیال تھنگ کپسہ؟“
 ۳۸ عیسیٰ اوفتے پارے ”بش بو، خیال تجبو، او خداغان دُعا کبو کہ ثم آزمائش ٹی
 پورہ مرے۔ روح خوش اے، ولے انسان کمزور اے۔“
 ۳۹ عیسیٰ دا بیتاتے پارے او پدی عبادت کے ہنا، او ہمو دُعاے خوائیس کہ اولیکو
 وار خوائیسوس، پدی خوائیس۔
 ۴۰ او پدی بس، شاگرواے خاچوک خنا۔ ٹغ آن اوفتا خنگ یلنگشویرہ۔ شاگرداک
 حیران اُترہ کہ ”انت جواب ایٹین؟“۔ عیسیٰ پدی عبادت کنگ کے ہنا۔
 ۴۱ مُسٹ میکو وار عیسیٰ پدی بس، او اوفتے پارے ”ثم واسکان خاچوک آرام
 کنگ ٹی اُرے؟ خیال تجبو، واسہ وخت بسونے کہ ای، آدم نا اولیاد، گناہ گارنگا
 ۴۲ بندغاتا دو ٹی تینگویہ۔“ بش بو، راہی بو، کن تو غداری کروکا بنگ ٹی اے۔“

عیسیٰ نا گرفتاری

(متی ۲۶: ۴۷-۵۶؛ لوقا ۲۲: ۴۷-۵۳؛ یوحنا ۱۸: ۳-۱۲)

- ۴۳ عیسیٰ واسکان بیت کنگ ٹی اَمکہ کہ اسہ بھلو مچی س اونا خاھنگا شاگردو بہتوواہ
 ۴۴ اِسکروتی تو بس۔ اوفتے تو زغم او لٹاک اُترہ۔ اوفتے بھلا اِمالک، شرع نا معلماک
 او مجلس نا ایلو بندغاک راہی کریسر۔ غدار مچیے پاریسس کہ ”آرا بندغے ای
 خُتب کیو، بک بلیو، اووے ثم گرفتار کیرے، تفریرے۔“

- ۳۵ یہودیہ سیدھا عیسیٰ غائب، پارے ”خواجه“، اووے ٹمب کرے، اوڑان بک
 ۳۶ بک۔ ۰ بروکا بندغاک عیسیٰ نے گرفتار کرے۔ ۰
 ۳۷ عیسیٰ نا شاگردا تے آن اسٹس تینا زغمے کشا او گل آن بھلا امام نا مے آ حملہ
 ۳۸ کرے، اونا خفے تے۔ ۰ عیسیٰ گرفتار کروکا بندغاتے پارے ”ٹم زغم او لٹاتے تو
 ۳۹ بسونورے۔ ٹما خیال ٹی ای ڈاکوے اٹ؟ ۰ ای ٹمے ہر دے بھلا عبادت خانہ ٹی
 خوافنگ کے بسوٹ، ولے ٹم ہموڑے کنے گرفتار کتویرے۔ ٹم ہندا خاطر آن کنے
 گرفتار کتویرے، تاکہ مقدسنگا کتاب ٹی لکھوکا پیشن گویک صبح ثابت مریر۔ ۰
 ۵۰ ولدا عیسیٰ نا گل شاگرداک اووے ایلار، نزار۔ ۰
 ۵۱ ولے اسے ورناس، کہ او صرف آمیری وکوٹس بیناس، عیسیٰ نارند اٹ ہنا۔
 ۵۲ گرفتار کروکا بندغاک کوشتے کرے کہ ”دابندغے ہم گرفتار کین“، ۰ ولے او تینا کوٹے
 کشا، لوچ نرا۔ ۰

عیسیٰ نے یہودی تا مجلس نا مون آ پیش کنگ

(متی ۲۶: ۵۷-۶۸؛ لوقا ۲۲: ۵۴-۷۱؛ یوحنا ۱۸: ۱۳-۲۴)

- ۵۳ آرا بندغاک، کہ عیسیٰ نے گرفتار کرے، اوفک اووے گل آن بھلا امام نا آراغا
 ویرے۔ ہموڑے بھلا ایلک، شرع نا معلماک او ایلو مجلس نا بندغاک اوار فچ مسر۔ ۰
 ۵۴ پطرس ڈگوئی اٹ اوقتا رند ٹی ہنا، او گل آن بھلا امام نا آرا ٹی پیسا، او بھلا
 عبادت خانہ نا خیال داری کروکا سپاہی تے تو خاخر آٹوس، تیغے باسینگ آ لگا۔ ۰
 ۵۵ بھلا ایلک او مجلس نا ایلو بندغاک کوشتے کرے کہ ”عیسیٰ غا الزامے ثابت کینے،
 ۵۶ او اووے کسفینہ“، ولے بیچ ثابت کنگ کتویرے۔ ۰ بھازنگا بندغاک مجلس نا مون آ
 بسر، او عیسیٰ نا خلاف دروغ تیرے، ولے تین پہ تین تو گواہی آ اتفاق کتویرے۔ ۰
 ۵۷ ولدا منہ بندغ بش مسر، او عیسیٰ نا خلاف دا دروغے تیرے کہ ۰ تین دا بندغ آن
 ۵۸

۵۹ ینگن کہ ”ای وا بھلا عبادت خانہ ئے پر غیوہ، کہ بندغاگ جوڑ کر بنو تہ، او مسر وے
آن پد داوے بندغاتا مدت آن بغیر پدی جوڑ کیوہ“۔ ۰ ولے ولدا ہم اوفک تین
پہ تین تو وا گواہی آ اتفاق کتویر۔ ۰

۶۰ ولدا گل آن بھلا امام بش مس او عیسیٰ غان ہریفے ”نہ آ آخس ہم الزام
تجنگانو۔ نی کسے نا جوابے تئس؟“ ۰
۶۱ ولے عیسیٰ ولدا ہم بیچ جواب تئو۔

گل آن بھلا امام اوڑان ہریفے ”نی خدا نا مقرر کروکا او اونا مار اُس؟“ ۰
۶۲ عیسیٰ اووے پارے ”آو۔ نی صبح پاننگ ٹی اُس، ولے ای گلے ٹما پاوہ، واکان
پد ٹم خورے کہ ای، آوَم نا اولیاد، خدا نا طاقت اٹ جمرے آ ٹولوک آسمان
آن پنگ ٹی اٹ۔“ ۰

۶۳ بندا بیتاے پنگ تو گل آن بھلا امام تینا پچاتے آرا، او پارے ”نہ پین
۶۴ بیچ گواہی نا ضرورت افک۔ ۰ ٹم تیٹ وانا گفر نا بیتاے بنگورے۔“ او مجلس نا
بندغاتے آن ہریفے ”ٹما انت خیال اے؟“

۶۵ اوفک گل تین پہ تین تو اتفاق کہہ پارہ ”وا مجرم اے، ضرور کسفنگ۔“ ۰
ولدا اوفتے آن گراس عیسیٰ غا ٹف کرہ۔ اوفک اونا ختے تفسیر، اووے چھا پڑ
خلکر، ہریفے ”نی خدا نا مار اُس، پا، نے ویر خلکوئے؟“
ولدا بھلا عبادت خانہ نا خیال داری کروکا سپاہیک عیسیٰ ئے بلکہ، چیلہ خلکر، تین
تو ویر۔ ۰

پطرس نا مسہ وار پاننگ کہ ”ای عیسیٰ ئے درمست کپڑہ“

(متی ۲۶: ۶۹-۷۵؛ لوقا ۲۲: ۵۶-۶۲؛ یوحنا ۱۸: ۱۵-۱۸، ۲۵-۲۷)

۶۶ پطرس خویلی ٹی ٹولوک اسکہ کہ گل آن بھلا امام نا چو کری س خوک آ بس۔ ۰

- ۶۷ آرا وخت آ او پطرسے باسینگ آخنا، او اوڑا ہرا او پارے "نی ہم عیسیٰ ناصری
نا سنگتے اُس۔" ○
- ۶۸ ولے پطرس پارے "آخا۔ ای تیرہ کہ فی آنت ناباروٹ ہیست کنگ ٹی اُس۔"
پطرس براندہ ٹی بس، او وا وخت آ بانگو بانگ تِس۔ ○
- ۶۹ واچو کری اسہ کا ولدا پطرسے خنا او پارے "وا عیسیٰ ناسنگتے آن اے۔" ○
- ۷۰ ولے پطرس انکار کرے، پارے "ای آف۔"
جَمے آن پد بموڑے موجو بندغاک پطرسے پاریر "خدا ننے دروغ تڑکپ، فی
اونا سنگتے آن اُس۔ نا ہیست کنگ آن ظاہر مریک کہ فی ہم گیلی سے اُس۔" ○
- ۷۱ ولدا پطرس قسم یفے، پارے "ای تھے راست پاوہ، اگر ای دروغ تڑبو، خدا
کنے کسے۔ ای وا بندغے تیرہ۔" ○
- ۷۲ او وا وخت آ بانگو ولدا ارٹ میکو وار بانگ تِس، او پطرس یات کرے کہ عیسیٰ
پاریس کہ "بانگو ارا وار بانگ ایٹک، او فی مسہ وار پاسہ کہ "ای عیسیٰ ورسٹ
کیرہ۔" ○ پطرس خویلی آن پیش ہنا، او ہندا پیتاتے کے بھاز ہونا۔ ○

عیسیٰ نے پیلاطس نا مون آ پیش کنگ

(متی ۱: ۲، ۱۱-۲۶؛ لوقا ۱: ۵، ۱۳-۲۵؛ یوحنا ۱۸: ۲۸-۱۹: ۱۶)

- ۱ **۱۵** بھلا ایاک، شرع نا معلماک او مجلس نا ایلو بندغاک عیسیٰ نا کسینگ نا
منصوبہس جوڑ کریر۔ اوفک اونا ووتے ٹی ہتکڑی خلک او سوب نا مالو رویمو گورنر
پیلاطس نا مون آ پیش کریر۔ ○
- ۲ پیلاطس عیسیٰ غان ہریفے "فی یہودی تا بادشاہ اُس؟"
عیسیٰ اووے پارے "ہندن کہ فی پاریس۔" ○
- ۳ بھلا ایاک عیسیٰ غا پین ایلو ازماتے ہم خلک۔ ○ ہندا خاطر آن پیلاطس ولدا

عیسیٰ غان ہریفے ”وا الزاماتا فی انت جواب ایتمیرہ؟“

۵ ولے عیسیٰ اسہ بیتمس ہم کتو۔ گورنر اونا چپ منگک آن بھاز حیران مس۔
۶ بر بچانفینگ نا عید نا موقعہ غار ویدیو گورنر اسہ قیدی سے یلہ کریمک، آراوے کہ مخلوق
۷ پاریمک۔ ۸ ہمو وخت ٹی برآبا پنی و بند غس، کہ او باغی او قاتلس اسک، او مخلوق ٹی
۸ فساد شاغوکا بند غاتے تو قید ٹی اسک۔ ۹ بند غاک مچ مسر او پیلٹے پاریر ”بندن کہ
۱۰ بر سال نی کیسہ، نن کے کرک۔“

۹ پیلٹس ہریفے ”ثما خوش اے کہ اسی ٹم کے یہودی تا بادشاہ نے یلہ کیو؟“
۱۰ پیلٹس بھاز جوان چا اسک کہ ”یہودی تا مجلس نا بند غاک عیسیٰ غان ہو شنگیرہ۔
۱۱ بندا خاطر آن اوفک داوے کنا وٹو ٹی تسونو۔“
۱۱ ولے بھلا املک مخلوق آ زور تجار کہ ”پیلٹے پابو“ عیسیٰ نا بجائے برآبائے
۱۲ یلہ کر۔“

۱۲ پیلٹس ولدا مخلوق آن ہریفے کہ ”وا بند غ، کہ تینے یہودی تا بادشاہ پانک،
۱۳ واژتو انت کیو؟“

۱۳ اوفک گل چیانٹ خلیسہ پاریر ”صلیب آتف، کیف تہ۔“
۱۴ پیلٹس مخلوق آن ہریفے ”وا انت جرم کرینے؟“

۱۵ ولے مخلوق بتر زور آن چیانٹ خلیسہ پاریر ”صلیب آتف، کیف تہ۔“
۱۵ پیلٹس نا خوش اسک کہ مخلوق اوژان خوش مرے۔ بندا خاطر آن او برآبائے یلہ
کرے، عیسیٰ نے کوڑا خلیفے، صلیب آتفینگ او کسینگ کے فوجی تا وٹو ٹی تس۔

فوجی تا عیسیٰ نا زی آ مسخرہ خلینگ

(متی ۲۷: ۲۷-۳۱؛ یوحنا ۱۹: ۲-۳)

۱۶ پیلٹس نا فوجیک عیسیٰ نے عدالت آن قلعہ نا تہہ ٹی دریر۔ گل فوجیک عیسیٰ

- ۱۷ نا چارمہ گنڈ آ نچ مسر، ○ اوفک عیسیٰ وائگری رنگ نا کوٹس بینفیر، پتی آ
 ۱۸ کاشاتا اسہ تاجس جوڑ کریر، اونا کاٹم آ تجار-○ ولدا فوجیک اونا مون آ گوڈ خلکر پاریر
 ”یہودی تا بادشاہ، نا عمر دراز مرے“ ○
 ۱۹ اوفک اونا زی آ تف کریر، لٹس بینفیر، اونا کاٹم آ خلکر-○
 ۲۰ آرا وخت آ اوفک اونا زی آ مسخرہ خلنگے خلاص کریر، اوفک عیسیٰ نا کوٹے
 کشار، او پچاتے پدی بینفیر- ولدا اوفک اووے صلیب آ تفنگ او کسفنگ کے
 شار آن پیشن وریر-○

عیسیٰ نا صلیب آ تفنگ

(متی ۲۷: ۳۲-۳۳؛ لوقا ۲۳: ۲۶-۲۷؛ یوحنا ۱۹: ۱۷-۲۷)

- ۲۱ آرا وخت آ اوفک پیشن پنگ ٹی آئرہ، اوفک کسر ٹی شمعون پنی و بندے،
 کہ او سکندر او رؤفس نا باوہ اسکہ، خنار، کہ او لیتیا علاقہ نا گریٹی صوبہ غان بسوس-
 فوجیک اووے حکم تسر کہ ”عیسیٰ نا صلیب ہر ف“ ○
 ۲۲ اوفک عیسیٰ نے گلگتا پنی آ جاگہ غا وریر، کہ وانا معنی اے ”مڈول نا جاگہ“ ○
 ۲۳ اوفک شراب ٹی گڑاس شانار کہ خرین جوڑ مس، عیسیٰ نے گنگ کے تسر، ولے
 ۲۴ عیسیٰ دافنے گنتو-○ ولدا فوجیک عیسیٰ نے صلیب آ تفریر، مخ خلکر- وا تقریباً سوب نا
 ۲۵ نو بجر نا وخت اسکہ- اونا پچاتے تین پہ تین ٹی بشخ کنگ کے فوجیک تیر شانار-○
 ۲۶ عیسیٰ نا کاٹم نازی آ تخی سے آ اونا ہرانا وجہ لکھوک اسکہ ”یہودی تا بادشاہ“ ○
 ۲۷ اوفک ارا پین مجرماتے میسر، آسٹے عیسیٰ نا راست میکو او ایلو عیسیٰ نا چپی کو
 ۲۸ گنڈ جتا، جتا صلیب آ کسفنگ کے تفریر-○ [او مقدسنگا کتاب ٹی لکھوک ہیست صبح
 ثابت مس کہ ”مخلوق اووے ہم مجرم پانک“]-○
 ۲۹ گدرینگو کا بندغاک عیسیٰ غا پیٹ کریرہ او مسخرہ خلکرہ- اوفک پاریرہ ”نی بھلا

۳۰ عبادت خانے تباہ کر لے، او مس دے آن پد پدی جوڑ کر لے؟ ○ اگہ نے تو طاقت
آرے، شیف بہ، تینے بچائف۔ ○
۳۱ او ہندن بھلا امارک او شرع نا معلک عیسیٰ غا مسخرہ خلک او تین پہ تین تو پاریر
۳۲ ”وا ایلو فتنے بچائفینے، ولے تینے بچائفنگ کپک۔ ○ وا ہمرو بہبودی تا بادشاہ س اے؟
اگہ وا واسہ صلیب آن تیڈٹ وڑینگے، نن اونازی آ ایمان تیجنہ۔ ○ او ہندن عیسیٰ نا
رہی آ صلیب آ تفوکا مجرماک ہم عیسیٰ غا ہندا مسخرہ خلک۔ ○

عیسیٰ نا کہنگ

(متی ۲۷: ۲۷-۵۶؛ لوقا ۲۳: ۲۴-۴۹؛ یوحنا ۱۹: ۲۸-۳۰)

۳۳ او نیم روچ نا وخت آپورہ ٹلک ٹی تارمہ مس، او تارمہ پیشیم اسکان اسکہ۔ ○
۳۴ او پیشیم نا وخت آ عیسیٰ تینا زبان ٹی چیانٹ خلیسہ پارے ”ایلی ایلی لما سبقتنی۔
۳۵ وانا معنی اے ”اے خدا، اے کنا خدا، نی آتقے کئے تینا ایلاس؟“ ○
۳۵ بموڑے موجود گراس بندغا کہ سلوک آئرہ، اوفک وا پیتا تے بنگر او پاریر ”وا
۳۶ پغمبر ایلاسے مدت کے توار کننگ ٹی اے۔“ ○
۳۶ اوفتنے آن اسہ بند غس وودینگیسہ ہنا، اپہنجے، کہ وا پمبہ غان بار اسکہ، پیفے،
اودے یرکہ ٹی پالیفے، داوے لٹے نا زی آ تقے، عیسیٰ نے گینگ کے تس، او
۳۷ پارے ”سلبو، ہربو۔ شاہد نن پغمبر ایلاسے خنین، اگہ او بچائفنگ کے برے۔“ ○
۳۷ عیسیٰ ولدا اسہ بھلو چیانٹس خلک او اوناساہ پیش تما۔ ○
۳۸ او ہندا وخت آ بھلا عبادت خانہ نا گل آن مقدسنگ جاگہ نا پروہ نیام آن کپ
۳۹ مس۔ ○
۳۹ فوجی آفسر، کہ عیسیٰ نا صلیب نا رہی آ سلوک اسکہ، خنا کہ عیسیٰ ہمر کسک۔
او پارے ”وا یقیناً خدا نا مار اسکہ۔“ ○

- ۲۰ گڑاس نیازی مر سلوک دا گڑائے ہرارہ۔ واقفے ٹی سلوٹی، مرتیم مگد لینی، او چنکا
 ۲۱ یعقوب او یوسف نا لمہ مرتیم ہم اسکہ۔ و افک گلیل صوبہ غان عیسیٰ نا رند آٹ
 بسوئر، او تینا خوش آٹ عیسیٰ نا خرقے کریسر۔ او ایلو نیازیک ہم، کہ اوفک یروشلیم
 شار آ اوڑتو بسوئر، ہموڑے موجود آنرہ۔

عیسیٰ نا دفن کنگ

(متی ۲۷: ۵۷-۶۱؛ لوقا ۲۳: ۵۰-۵۶؛ یوحنا ۱۹: ۳۸-۴۲)

- ۲۲ عیسیٰ نا کسفنک ناوے خاص تیاری ناوے اسکہ، اتھے کہ شام خُک منگ ٹی
 ۲۳ اسکہ او خدا نا عبادت او آرام ناوے یعنی ہفتہ شروع منگ ٹی اسکہ۔ ہمو وخت آ
 یوسف، کہ او آرتیہ شار آن بسوس او بہنووی تا مجلس نا عزت مندو بند غس اسکہ او
 خدا نا مقرر کروکا او نجات تروکا نا انتظارے کنگ ٹی اسکہ، او ویری آٹ پیلٹس آ
 ۲۴ بنا، اوڑان عیسیٰ نا لاشے دفن کنگ کے خواست کرے۔ پیلٹس حیران مس کہ
 صلیب نازی آ عیسیٰ وھن زو کسک۔ او تینا فوجی افسرے توار کرے، او عیسیٰ نا
 کہنگ نا باروٹ ہریفے کہ ”او بھاز مست کسکونے یا آخا؟“
 ۲۵ فوجی افسر نا میتاے پنگ آن پد پیلٹس یوسفے اجازت تے کہ ”نی عیسیٰ نا
 ۲۶ لاشے دینگ کیسہ۔“ یوسف عیسیٰ نا لاشے صلیب آن دڑفے، اووے کفنے ٹی
 پیرا، اووے اسے غار وولو قبرے ٹی تھاکہ و امش ٹی اسکہ۔ ولدا او غار نا بائے بھلو
 ۲۷ خلے تو بند کرے۔ مرتیم مگد لینی او ایلو مرتیم، کہ او یوسف نا لمہ اسکہ، ہموڑے
 ٹولوک دا گڑائے خنارہ۔

عیسیٰ نا پدی زندہ مننگ

(متی ۱۸-۱: ۲۸؛ لوقا ۱۲-۱: ۲۴؛ یوحنا ۱۰-۱: ۲۰)

۱- ۲ عبادت او آرام ناوے گدرینگا او یکشمبے نا سوب نا مالو مریم گد لینی، سلوتی
 او ایلو مریم، کہ یعقوب نا لمہ اسکہ، عطر او تلمتے بیفیر او غار ڈولنگا قبر نا گنڈ آ پینار،
 ۳ تاکہ عیسیٰ نا لاشے خاص طور آٹ دفن کیر۔ کسرٹی اوفک اسہ پہ ایلوے تینا پاریر
 کہ ”نن کے غار ڈولنگا قبر آن خلے دیر مڑ کیک، آنتے کہ خل بھاز گبین اے؟“
 ۴ آرا وخت آ اوفک سر مسر، اوفک خنار کہ خل غار آن مڑ اسکہ۔ اوفک
 ۵ غار ٹی پیہار۔ اوفک خنار کہ اسہ ورنائو بند غس پمون برف آن بار پچ بینوک غار
 ۶ ٹی راست میکو گنڈ آ ٹولوک اسکہ۔ اوفک کل خولیسر۔ ولے ہمو ملائک اوفتے
 پارے ”خولیمبو، اسی چاوہ کہ تم عیسیٰ ناصری اے، کہ او صلیب آ تفنگا کسفنگا، پٹنگ
 ۷ ٹی اے۔ بربو، اونا لاش واڑے تخنگا سس، او واسہ واڑے آفک۔ او پدی زندہ
 ۸ مسونے۔ تم بھبو، واپتاتے پطرس او ایلو شاگرداے پابو، کہ ”عیسیٰ تمے آن
 مون آٹ گلیل صوبہ غا پٹنگ ٹی اے۔ تم اودے ہموڑے خیرے، دھن کہ او تمے
 مست پاریسس۔“
 ۹ نیاریک خولیس آن لڑیسہ غار آن پیشن تمار، نزار۔ اوفک کسے دا ہیست نا
 باروٹ پاتویر، آنتے کہ اوفک بھاز پریشان مسوئر۔

عیسیٰ نا مریم مگدلینی او ایلو ارا شاگرداے آ ظاہر مننگ

(متی ۹: ۲۸-۱۰؛ لوقا ۱۳: ۲۲-۳۵؛ یوحنا ۱۱: ۲۰-۱۸)

[یکشمبے ناوے آ، کہ عیسیٰ پدی زندہ مس، او سوب تو اویکو وار مریم گد لینی آ

- ۱۰ ظاہر مس، کہ عیسیٰ وارانِ ہفت جن کشاؤں - او پدی بڑسینگ، عیسیٰ ناسنگتاتے،
 ۱۱ کہ اوفک بوغارہ او ماتم کیرہ، واپیت نا باروٹ پارے - اوفک واپیتاتے بنگر،
 کہ ”عیسیٰ پدی زندہ مسونے او مریم اووے خنانے“، ولے سنگتاک واپیتاتے آ
 یقین تختویر -
 ۱۲ واکان پدی عیسیٰ ارا شاگردواتے تو بلا، کہ اوفک پند آٹ خلق نا گند آ پنگ ٹی
 ۱۳ اترہ - اوفک بڑسینگار، او واپیتاتا باروٹ ایلو سنگتاتے پاریر، ولے واک ولدرا
 ہم یقین تختویر -

عیسیٰ نایانزده خاصینگا شاگرداتا مون آ ظاہر مننگ

(متی ۱۶: ۲۸-۲۰؛ لوقا ۲۲: ۳۶-۳۹؛ یوحنا

۱۹: ۲۰-۲۳؛ شاگرداتا کاریماک ۱: ۶-۸)

- ۱۴ او آخر ٹی عیسیٰ تینا یانزوه خاصینگا شاگردواتے آ ایرغ گنگ نا وخت آ ظاہر مس - او
 اوفتے آچڑا، آنتے کہ اوفک ہمو بندغاتا پیتاتے آ یقین تختویر، آرافک کہ عیسیٰ نا
 ۱۵ پدی زندہ مننگ آن پد اووے خنار - عیسیٰ اوفتے پارے ”پورہ وینا ٹی چرخ کبو،
 ۱۶ او کنا پکسینگا پیغامے وینا نا گل مخلوق آ رسیغبو - او آرا بندرغ ہم کنازی آ ایمان
 تچک، او پاک صاف مننگ نا بے شولک، او نجات حاصل کیک، ولے آرا ایمان
 ۱۷ تچک، خدا اووے یزا ایتک - کنازی آ ایمان تھوکاتے طاقت تینگ کہ اوفک
 معجزہ نشان تینگ کیرہ، مخلوق آن چناتے کشنگ کیرہ او ایلو فتا رُباناتے ٹی بیت
 ۱۸ گنگ کیرہ - اگہ واک ووشر غاتے دو ٹی بیفر، یا زہروالا گراتے گنیر، وافتے بچ
 نسان رسینگپک - اگہ واک بیمار اتازی آ تینا دو تے تحیر، اوفک جوڑ مریرہ -“

عیسیٰ نا جنت آ پینگ

(لوقا ۵۰: ۲۳-۵۳؛ شاگردانا کاریماک ۹: ۱-۱۱)

۱۹ عیسیٰ تینا شاگردا تے تو بیت کرے، او جنت آ پینا، آراڑے کہ واسہ او خدا
 ۲۰ نا راست میکو گنڈ آ تولوک اے۔ ○ شاگرداک شار شار آ پینار او پُسکَنگ پیغام
 نا تیلخے کریر، او اوفتا معجزہ غاتے آن ظاہر مس کہ عیسیٰ نا طاقت اوفتے تو اوار
 اُسکے۔ ○

لُوقا نا عیسیٰ نا باروٹ خوش خبری نا تعارف

لِکھو کا نا باروٹ

دا بیت ظاہر مرید کہ بڑتوما کتاباتے ("لُوقا نا عیسیٰ نا باروٹ خوش خبری" او "شاگردانا کاریماک") لُوقا تھیفلسے لکھانے. بھانگتا یقین اے کہ لُوقا یہودی س آلویکہ، او پین قومسے آن آسکہ. او اسے تعلیم یافتہ عقل مند او اسے جوانو حکیمس آسکہ.

تھیفلس نا باروٹ

تھیفلسے لُوقا دا کتابے او "شاگردانا کاریماک" نا کتابے ہم راہی کرے. تھیفلس ہم یہودی س آلویکہ. یونانی زبان فی تھیفلس نا معنی اے "خدا تو محبت کروکا"

دا کتاب نا لکھنگ نا مقصد

لُوقا دا کتاب فی عیسیٰ نا قصہ غاتے بیان کریمہ پارینے کہ "عیسیٰ نہ صرف یہودی تے بلکہ کل دُنیا نا مخلوقے بچائینگ کے بسوسس." او کتاب فی دا بیت ہم لکھوک اے کہ عیسیٰ پین قوم نا بھانگتا مخلوقے بیماری تے آن شفا او نجات تسونے. عیسیٰ بھانگتا غریبنا بندغاتے آرحم کُنگونے. دا کتاب فی بھانگتا ایلو بیتاک خوشی نا باروٹ ہم آریر. خاص طور آٹ عیسیٰ نا ودی مننگ او پدی جنت آ پینگ نا وخت آ ظاہر مرید.

بھانگتا خاصنگا بیتاک صرف دا کتاب "لُوقا نا عیسیٰ نا باروٹ خوش خبری" فی لکھوک او، دھن کہ عیسیٰ نا چُنکی او ورنائی نا قصہ غاک. لُوقا دا کتاب فی

خُدا نا پاکِنگا رُوح، نیازِی تا عیسیٰ نا خِزمت کَننگ، او خُدا نا ایمانداراتا گُناه
او بُرائی تا معاف کِرِفنِگ نا باروٹ زور نِخانے.

دا کتاب نا اہینگا بشخاک داد او:

- لوقا نا تھیِفِلُسے خط لکھینگ ۱: ۱ - ۳: ۱
عیسیٰ او یحییٰ نا ودی مننگ او چٹکی نا پیتاک ۵: ۱ - ۵: ۲
یحییٰ نا مخلوقے پاک صاف مننگ نا بے شولِفنِگ او عیسیٰ نا ۱: ۳ - ۲۰: ۳
بَینِگ کے کسر جوڑ کَننگ
عیسیٰ نا بے شولِنگ او ایلِیس نا عیسیٰ ئے آزمائِفنِگ ۲۱: ۳ - ۱۳: ۴
عیسیٰ نا گلیل صوبہ ئی نیکِنگا کارِیمتے کَننگ ۱۲: ۴ - ۵۰: ۹
عیسیٰ نا گلیل صوبہ غان یروشلم شار آ پَتنِگ ۵۱: ۹ - ۲۷: ۱۹
عیسیٰ نا یروشلم شار ئی آخری ہفتہ گِدرِیفِنگ ۲۸: ۱۹ - ۵۶: ۲۳
عیسیٰ نا کسِفنِگ، اونا پدی زندہ مننگ، شاگرداتا مون آ ظاہر ۱: ۲۴ - ۵۳: ۲۴
مننگ او جنت آ پَتنِگ

لوقا نا عیسیٰ نا باروٹ خوش خبری

لوقا نا تھیِفِلُسے خط لکھینگ

ب عزت مند آ تھیِفِلُس،

گِراس سال مُست خاصو پیتاک مسونو او بندِغاک واپیتاتے بَنگُونو او تینا خَنتے تو
خنانو، او واپیتاتے لکھانو۔ واپیتاتا باروٹ نے ہم خبر اے۔ ولے، خواجہ، ای ہم وا

پیتاتا باروٹ پیرنگتے آن بریفینٹ او اوفتا کتابتے خُوانائٹ، او آرا پیتاتے اوفک
بُنگونو او خنانو ای نے شروع آن آخر اسکان لکھنگ ٹی اٹ، تاکہ آرا پیتاک نے
خُوانفگانو، اوفتا زی آنا ایمان او یقین بے۔○

یحییٰ نا ودی مننگ نا پیشن گوئی

- ۵ آرا وخت آبرودیس ییہودیہ نلک نا بادشاہ اُسک، بموڑے اسے ییہودی تا ایماس
اُسک کہ اونا پن زکریآہ اَس۔ او آیتاہ فرقہ نا امامتے آن تعلق تحاک۔ اونا زائفہ نا پن
الزبتھ اُسک۔ واکف برتوماک بارون نا اولیاداتے آن اُسره۔○ واکف برتوماک خُدا نا
۶ کسر آبنارہ او اُسٹ نا حُب اٹ خُدا نا حکم او قانُوناتے منارہ۔○ وافتے چُنا اَلویکہ اُتے
۷ کہ نیارُی نا پڈ ٹی چُنا سَلتویکہ، او اَرغ او زائفہ برتوماک پیر اُسره۔○
۸ اسے دےس زکریآہ نا فرقہ نا ایماک بھلا عبادت خانہ ٹی تینا وار نا کاریے کننگ
۹ ٹی اُسره۔○ اوفتا رواج نا مطابق زکریآہ نا بھلا عبادت خانہ ٹی مُقد سِنکا جاگہ غا اگر بتی نا
۱۰ لگفنگ نا وار بس۔ بندا خاطر آن او عبادت خانہ ٹی قُربانی نا جاگہ غا بِنّا۔○ قُربان گاہ
ٹی اگر بتی لگفنگ نا وخت آ مخلوق عبادت خانہ ٹی قُربان گاہ غان پیشن سلوک اُسک،
اوفک عبادت کننگ ٹی اُسره۔○
۱۱ قُربان گاہ ٹی اگر بتی لگفنگ نا راست میکو گنڈ آ اسے ملائکس زکریآہ غا ظاہر مس۔○
۱۲ آرا وخت آ زکریآہ ملائکے خُنا او خولیس آن لڑا،○ ولے ملائک او دے پارے "زکریآہ،
۱۳ خُولیپہ۔ خُدا نا دُعائے قبول کرینے۔ نا اُرا ٹی مارس مریک۔ اونا پنے "یحییٰ" تخیس۔○
۱۴ آرا وخت آ نا اُرا ٹی مار مریک، نی خُوشی آن بال کیسہ، او ایلو مخلوق ہم خُوش
۱۵ مریک۔○ نا مار خُدا نا کسر ٹی نیکو بند غس مریک۔ او ہر دُول نا شراب گُمپک او ودی
۱۶ مننگ آن خُدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت اوڑا بریک۔○ او ییہودی تا بھازنگا گناہ گاراتے
پدی خُدا نا کسر آ اُنیک۔○

- ۱۷ او پغمبر الیاس آن بار طاقت والا مریک۔
 او باوہ او چناتے خدا نا کسر ٹی اوار کیک۔
 او ایلو بے ایماننگا بندغاتے ہم پدی خدا نا کسر آتیک۔
 او خدا نا مقرر کروکا نا بئنگ کے مخلوق تیار کیک۔"
- ۱۸ زکریا ملائک آن بریفے "ای او کنا زائفہ پیر آن۔ نن بمر چان کہ ننے اولیاد
 مریک؟"
- ۱۹ ملائک جواب تس ته "ای جبرائیل اٹ۔ ای ہمیشہ خدا نا مون آمریوہ۔ خدا
 ۲۰ کنے راہی تسونے کہ ای نے دا خوش خبری ئے بنفیو۔" ولے نی کنا بیت آیقین
 تختویس۔ وا بیت تینا وخت آصح ثابت مریک۔ بندا خاطر آن نی ہمو وخت اسکان
 گنگ او کر مریسہ، آرا وخت اسکان کنا اقرار پورہ متے، اتے کہ نی کنا بیت آ
 یقین تختویس۔"
- ۲۱ ہمو وخت آ مخلوق قربان گاہ غان پیشن زکریا نا انتظارے کیک۔ اوفک حیران
 ۲۲ اترہ کہ زکریا اگر بتی لگفنگ کے بھلو وختس ہلک۔" آرا وخت آ او پیشن بس،
 زکریا مخلوق تو بیت کنگ کتویک۔ مخلوق پوہ مس کہ خدا نا کنگد آن گراس اووے
 ظاہر مسونے۔ زکریا گنگ او کر موسس او مخلوق تو اشارہ اٹ بیت کیک۔"
- ۲۳ آرا وخت آ عبادت خانہ ٹی اونا کاریم خلاص مس، زکریا پدی اراغا بنا۔"
 ۲۴ گراس وخت آن پد اونا زائفہ نا پڈ پڑ مس، او پنچ ٹو اسکان الزبتھ اراغان پیش
 ۲۵ تمتویک۔" الزبتھ پارے "خدا کنا زی آر حم کرینے، او ایلو مخلوق نا مون آ کنا عزت
 بزز آ مسونے۔"

عیسیٰ نا ودی مننگ نا پیشن گوئی

۲۶ الزبتھ نا پڈ پوری آن شش ٹو آن پد خدا تینا ملائک جبرائیل گلیل پنی آ

- ۲۷ ضوبہ نا شار ناقہرتہ غا مریم پنی آ مسر آ راہی کرے۔ ○ مسر نا سانگ یوسف پنی
- ۲۸ آ بندرغ تو موسس۔ یوسف بادشاہ داؤد نا اولیاداتے آن اسکہ۔ ○ ملائک مریم آ
- بس اووے پارے "سلام۔ نی بخوارے اُس کہ خدا نازی آتینا رحمتاے راہی
- کننگ ٹی اے۔" ○
- ۲۹ مریم دا پیغامے ینگ آن پد اُست ٹی پریشان مس او پوہ مقو کہ "دا بیتا
- ۳۰ انت معنی اے؟" ○ ملائک اووے پارے "مریم، پریشان مَفہ۔ خدا نے آن خوش
- ۳۱ مسونے۔ اونا رحمتا کہ نازی آمریرہ۔ ○ نا پڈ پر مریم، او نے مارس مریم۔ نی اونا
- ۳۲ پنے "یعسی" تجیس۔ ○ او بھلو بزرگس جوڑ مریم، او "خدا تعالیٰ نا مار" پاننگ، او
- ۳۳ خدا اووے باوہ پیرہ یعنی داؤد آن بار بادشاہی ایٹک۔ ○ او یعقوب نا اولیاداتا زی
- آ بادشاہی کیک، اونا بادشاہی اصل خلاص مفک۔ ○
- ۳۴ مریم ملائکے پارے "امی تُو لو کو مسرے اُٹ۔ دا ہر منگ کیک؟" ○
- ۳۵ ملائک جواب تِس تہ "خدا نا پاکنگا روح نا طاقت نے آبریک او نا پڈ دانا طاقت
- ۳۶ اُٹ پر مریم۔ بندا خاطر آن دا چنا "خدا نا مار" پاننگ۔ ○ تینا سیال ٹی الزبتھ
- بُرک۔ او بھاز پیر اے او مخلوق پاریکہ "اووے چنا مفک"، ولے او شش تُو آن پڈ
- ۳۷ پُر اے، ○ اتقہ کہ دنیا ٹی آرا گڑا افک کہ خدا کننگ کپک تہ۔ ○
- ۳۸ مریم پارے "امی خدا نا خزمت کرو کو سے اُٹ۔ او کن تون ہندن مریم کہ
- نی کنے پارینس۔"
- او ملائک پدی ہنا۔ ○

مریم نا الزبتھ تو میلنگ کے ینگ

- ۳۹ داڑان پد مریم تیار مس او ژو ژو بہبودیہ ضوبہ نا مشتہ نیام ٹی خلقے ٹی زکریا
- ۴۰ نا اراغا ہنا۔ ○ او الزبتھ سلام تِس۔ ○ آرا وخت آ الزبتھ مریم نا سلمے ینگ، چنا
- ۴۱

۳۲ خوشی آن پڈ ٹی سُرّا۔ الزبتھ آ خدا نا پاکنگا روح نا طاقت بس۔ او زور آن پارے
 ۳۳ ”نی کل نیازی تے آن بختوار اُس، او آرا چنا نا پڈ ٹی اے، او ہم بختوار اے۔ او ای
 بھار خوش اٹ کہ خدا نا مار نا لمہ کئے ملنگ کے بسونے۔“
 ۳۴ ولدا الزبتھ مریٹے پارے ”آرا وخت آ ای نا سلمے بنگٹ کنا پڈ نا چنا خوشی آن
 ۳۵ سُرّا۔ او نی آخس خوش قسمتی نیازی سے اُس کہ ملائک بس نے پارے ”خدا نا گنڈ آن
 نے ٹولو کی ٹی چنا مریک“، او نی یقین تجاس کہ خدا نا دابیت صبح ثابت مریک۔“

مریم نا خدائے صفت کنگ

۳۶ مریم پارے
 ”ای تینا اُست ٹی خدا نا صفے کیوہ۔
 ۳۷ ای بھار خوش اٹ
 ۳۸ اتے کہ خدا کئے آ یعنی مے آ تینا رحمتاے کرینے۔
 خدا کئے نجات تروکا اے۔
 ۳۹ واژان پد ہر دور نا بندغاگ کئے بختوار و نیازی س پارے،
 اتے کہ خدا تعالیٰ کنا پڈ ٹی تینا مقرر کروکا مارے تجانے۔
 خدا نا پن مقدس اے۔
 ۵۰ اسہ نسل آن ایلو نسل اسکان آرا بندغاگ اوڑا ایمان تخیرہ،
 خدا تینا رحمتاے اوفتازی آرا ہی کیک۔
 ۵۱ آرا بندغ تکبر کیک او تینے عزت والا چانک،
 خدا تینا طاقت اٹ اووے چٹ کیک۔
 ۵۲ آرا بادشاہ خداغا ایمان او یقین تجنک، اووے خدا تخت آن بیک،
 او غریبائے عزت ایٹک او بزز آ کیک۔“

- ۵۳ اَرا بندرغ اُست اَن اِيمان او يَلقين خُوانِک، خُدا اووے اِيمان ايتِک،
وَلے اَرا بندرغ پانِک کـ ”اِی امیر اَن، او کَن تو اِيمان اَرے“، خُدا
اووے خالی دُو راہی کیک۔
- ۵۴ خُدا تینا اِقرارے پُورہ کیک
او تینا نوکر، يِعْقُوب نا اُولیاد اَتا دتے کیک۔
- ۵۵ او خُدا تینا رَحمتے ہمیشہ اِبراهیم او اونا اُولیاد اَتے آ راہی کیک۔
- ۵۶ مَریم مَسْ تُو الرَبّھ تو رَبینگا او داکان پد پدی تینا اُراغا بِنّا۔

بَچّی نا وَدی مننگ

- ۵۷ الرَبّھ نا چُنا نا وَدی مننگ نا وخت مَس، او اووے مَارس مَس۔ اَرا وخت
۵۸ آ اونا ہمسایہ غاک او عزیزاک مار نا وَدی مننگ نا بَنگَر اوفک پاریر ”خُدا الرَبّھ نا
زی آ تینا رَحمتے راہی کرینے۔“
اوفک کُل اورُ تو خُوشی کریر۔
- ۵۹ اَرا وخت آ چُنا ہشت دے آنا مَس، رِواج نا مطابق اوفک مار نا سَنَت کَنگ
۶۰ او پَنے تہ باوہ غان بار زکریّاہ تَخَنگ کے بَسَر۔ وَلے مار نا لَمہ پارے ”نہ۔ کنا مار
نا پَنے“ ”بَچّی“ تجبو۔
- ۶۱ وَلے اوفک پاریر ”نما سیال ٹی“ ”بَچّی پَنی وُ بندرغ اُفک۔“
- ۶۲ ولدا اوفک مار نا باوہ غان اِشارہ اَن ہر یفیر ”نا مار نا پَنے اَن تَخین؟“
- ۶۳ زکریّاہ تَخنی س خُوائفے، اونا زی آ لکھا کہ ”مار نا پَنے“ ”بَچّی تجبو۔“ دا جَواب اَن
- ۶۴ کُل حیران مَسر، او ہمو وخت آ زکریّاہ پَنگ او بیت کَنگ آ لگا۔ او خُداے صفت
- ۶۵ کَنگ آ لگا۔ کُل ہمسایہ غاک حیران مَسر او دا پیتاک یہوودیر صوبہ نا مَشّا خَلقاتے
- ۶۶ ٹی مشہور مَسر۔ اَرا بندرغ دا بیت نا باروٹ بَنگ او پارہے ”دا ہمو وخت مَسر“

کہ خُدا نا طاقت اوڑ تو آرے؟ ○

زکریاہ نا خُدا نا مقرر کروکا نا بَینگ نا پیشن گوئی کنگ

”جی نا باوہ زکریاہ غا خُدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت بس، او زکریاہ ہمسائیہ او سیالالتے
تو خُدا نا مقرر کروکا نا بَینگ نا خوش خبری ئے تریسہ پارے ○

”یہو، یعقوب نا خُدا ئے صفت کیہو۔

خُدا تینا بندغاتا مدت کے بریک، او اوفتے گناہتے آن آزات کیک ○
او تینا نوکر بادشاہ داؤڈ نا اولیادالتے آن اسہ بند غس ووی کنگ ئی اے،

کہ او نئے نجات ایٹک ○

دھن کہ او تینا پغمبرالتے تو اقرار کریس ○

کہ او نئے ننا دشمن او نفرت کروکا بند غالتے آن بچائیک ○

خُدا ننا باوہ پیرہ غالتے پارے کہ ”ای ٹما اولیادالتے آ تینا رحمتالتے
راہی کیوہ“

او دا اقرار پورہ منگ ئی اے ○

او دا اقرارے ننا پیرہ ابراہیم تو کریس کہ ○

او نئے ننا دشمنالتے آن بچائیک، او نن بغیر خولیس آن اونا

عبادتے کینہ ○

تاکہ نن تینا زندگی ئی صفائنگا اُست اٹ اونا کسر آکان ○

ولدا زکریاہ تینا مارے پیٹے، پارے تہ

”نی، کنا مار، خُدا تعالیٰ نا پغمبر پانگیسہ۔

نی خُدا نا مقرر کروکا نا بَینگ کے مخلوق نا اُست ئی کسر جوڑ کیسہ،

دھن کہ بادشاہ نا بَینگ کے نوکراک کسرے جوڑ کیہ ○

- ۷۷ نی خُدا نا مخلُوتے پاسہ کہ ”شما گناہ او بُرائیک معاف مسر او تھے
نجات تینگا۔“
- ۷۸ ننا خُدا معاف کروکا او رحم کروکا اے۔
وے پیش تک، اونا روشنائی پورہ دُنیا ٹی تالان مریک۔
بندن خُدا نا مقرر کروکا بریک او ننا اُستے روشن او ننے گناہ تے
آن نجات ایٹک۔
- ۷۹ جنت نا روشنائی موت آن خُولوکا بند غاتے آتیک
تاکہ اوفک او نن پدی نیکی او امن نا کسر آمین۔
- ۸۰ چُنا بھلن مس او اونا اُست ٹی ایمان نا روشنائی اُسک۔ او ویران آجاگے غاتے
ٹی رہینگا۔ ہمو وخت ہم بس کہ او خُدا نا پیغام نا پاننگ کے بہتودی بند غاتا مون
آ بس۔

عیسیٰ نا بیت لحم پنی آشار ٹی ودی مننگ

- ۱ ب یحییٰ نا ودی مننگ آن پد روئیو شہنشاہ قیصر اوگو سٹس نا گنڈ آن دا حکم جاری
۲ مس کہ گلا روئیو بادشاہت نا اولیکو مردم شماری مرے۔ آرا وخت آدا مردم شماری
۳ مس کورنئیس پنی آبدغ شام پنی آضوبہ نا گورنر اُسک۔ بندا خاطر آن ہر بندغ تینا
تینا شار آبننا تاکہ مردم شماری ٹی تینا پنے لکھے۔
- ۴ بندا خاطر آن یوسف گلیل ضوبہ نا ناصر تہ پنی آشار آن بہتودیہ ضوبہ نا بیت لحم
پنی آشار آبننا، آرا کہ بادشاہ داؤد نا ودی مننگ نا جاگے اُسک۔ یوسف ہموڑے بننا،
۵ اُنتے کہ او داؤد نا اولیادس اُسک۔ او تین تو مرے ہم ورے کہ اوڑتو او سانگی اُسک۔
۶ مریم پڈ پور اُسک۔ آرا وخت آا اوفک بیت لحم ٹی اُنرہ چُنا نا ودی مننگ نا وخت
۷ مس۔ مریم نا اولیکو مار ودی مس۔ او مارے تھوکا پُچاتے ٹی پیرا او آخر ٹی تچا،

اَنَتے کہ مسافر خانہ غاتے ٹی جاگہ اَلَویکہ۔

ملائِکاتا شوانتا مون آ ظاہر مننگ

- ۸ ہمو ملک نا خُک نا علاقے ٹی شوانک نن نا وخت آتینا گراتا خیال داری ے
- ۹ کریہ۔ ۰ خدا نا اسہ ملائِکس اوفتا مون آ ظاہر مس، اونا چارمہ گنڈ آن خدا نا نور اَسکہ۔
- ۱۰ اوفک ہساز خولیسر۔ ۰ ولے اوفتے ملائِک پارے ”خولیسو۔ ای داڑے ٹم کے خدا
- ۱۱ نا گنڈ آن خوش خبری س بیسوٹ، آرا کہ گل مخلوے خوشی ایٹک۔ ۰ اینو بیت لحم
- ۱۲ شار ٹی خدا نا مقرر کروکا او ثما نجات تروکا ووی مسونے۔ ۰ دا بیت نا ثابت مننگ نا
- نشان داو اے کہ چنا تفوکا پچاتے ٹی پیروک آخرے ٹی لیٹوک اے۔ ۰
- ۱۳ او اسہ وار تو جنت آن ملائِکاتا اسہ لشکرس خدا نا دا صفتے کریسہ وڈینگا
- ۱۴ ”جنت ٹی خدا نا ملائِک خدا نا صفتے کننگ ٹی او،
- او دُغار آ خدا ہمو بندغاتے آن خوش اے
- کہ خدا اوفتے گچین کرینے او اوفتے نجات ایٹک۔ ۰
- ۱۵ آرا وخت آ ملائِک پدی ہنار، شوانک اسہ پہ ایلو تو تینا پاریر ”بیت لحم شار آ
- کابو، او خدا آرا بیت نا باروٹ پیغامے ننے آرا ہی کرینے، اووے ہرہو۔ ۰
- ۱۶ اوفک زو زو شار نا گنڈ آ ہنار، یوسف او مریمے خنار، او چنائے آخر ٹی لیٹوک
- ۱۷ خنار۔ ۰ آرا وخت آ شوانک اوفتے خنار، شوانک یوسف او مریمے ہمو بیتاے پاریر
- ۱۸ آرا فتے ملائِک اوفتے چنا نا باروٹ پاریسر۔ ۰ آرا وخت آ مخلوق دا بیتاے شوانتے آن
- ۱۹ ینگ، اوفک گل حیران مسر۔ ۰ مریم دا بیتا نا باروٹ سوچ خلک۔ ۰ شوانک پدی
- ۲۰ خدا نا صفتے کریسہ ہنار، او آرا بیتاے ملائِک اوفتے پاریسر، واک صبح ثابت
- مسر۔ ۰
- ۲۱ آرا وخت آ مار نا عمر ہشت دے اَسکہ، اونا سنت کننگ او پن تینگ نا دے

بس۔ اونا پنے ”عیسیٰ“ تجار۔ اونا وا پنے جبرائیل مریم نا پڈ پُر منگ آن مست
تجاس۔

موسیٰ نا شریعتے پورہ کنگ کے عیسیٰ
بھلا عبادت خانہ ٹی پیش کنگ

موسیٰ نا شریعت نا مطابق نیاڑی مار نا دوی منگ آن چل دے آن پد تینا
پاک صاف منگ کے بھلا عبادت خانہ غابوئی اسکہ، او اراگوگو یا ارا چٹکو کپوت نا
قربانی کروئی اسکہ۔ ہندا شریعتے پورہ کنگ کے یوسف مریم او مارے یروشلم شار آ
درے۔ تورات ٹی دا ہم لکھوک اے کہ بندغ نا اولیکو مار خدا کے وقف کنگ۔
یوسف او مریم خدا نا کاریم کے مارے بھلا عبادت خانہ ٹی پیش کری۔

ہمو وخت آ یروشلم نا شار ٹی شمعون پنی و بندغس رہینگہ۔ او نیک او مزہبی و
بندغس اسکہ۔ اوڑا خدا نا پاکنگا روح نا طاقت بسوس، او اووے پاریسس کہ
”خدا نا مقرر کروکا یعقوب نا اولیاداتے نجات تینگ کے بریک، تاکہ نی اووے
خنتس کسپس۔“ خدا نا پاکنگا روح نا پاننگ اٹ او بھلا عبادت خانہ غا ہنا،
او ہموڑے یوسف او مریم عیسیٰ موسیٰ نا شریعتے پورہ کنگ کے بیسوسر،
شمعون عیسیٰ تینا دو ٹی ہرنے، او خدا نا شکرے اوا کریمس پارے

”اے خدا، نی تینا اقرارے پورہ کریس،
او واسہ ای نا مے کہنگ کے تیار اٹ۔
ای تینا خنتے تو نجات تروکائے خناٹ،
اراوے کہ نی گل بندغاتا نجات تینگ کے راہی کریس۔
او ایلو قوماتا بندغاتے خدا نا کسر آ اتیک،
او یہودی تا عزت بڑز آ مسونے آنتے کہ خدا نا مقرر کروکا یعقوب

نا اولیاداتے آن بسونے۔"

یوسف او مریم شمعون نا دایماتے بنگر او حیران مسر۔ شمعون اوفتے نینگا
وَعَاۤءُ تِسْ اَو مریمے پارے "واچنا خدا نا مقرر کروکا اے۔ بمو یہودی کہ اونا پیماتے
منیک او نجات حاصل کیک، ولے آرا بندرغ اونا پیماتے بلیک او چٹ مریک۔ او
خدا نا گنڈ آن اسے نشانس اے کہ بھازنگا بندغاک اونا خلاف بیت کیرہ۔ او بے
ایماننگا بندغاتا اُسٹ نا پیماک بندن ظاہر مریرہ۔ ولے، مریم، نی تینا زند ٹی بھلو
غمس خنیمہ۔"

بموڑے اسے حناہ پنی وُ جنوزانو نیازی س اسکے کہ اونا باوہ نا پن قواآیل اسکے۔
او آثر نا قبیلہ غان تعلق تجاکہ۔ دایازی خدا نا نبی س اسکے۔ او برام نا ہفت سال
آن پد جنوزان موسس۔ او واسے اونا عمر ہشتاد او چار سال اسکے۔ دے او نن او
بھلا عبادت خانہ ٹی اسکے، روچہ تجاکہ او خدا نا عبادتے کریکے۔ او وخت آ دایازی
بم بس، خدا نا شکرے آوا کرے، او بموڑے مخلوق نا مون آچنا نا باروٹ بیت
کرے۔ آرافک گناہتے آن بچائفوکا نا انتظارے کیرہ، دایاوفتے پارے "یتعقوب
نا اولیاداتے کے بچائفوکا بسونے۔"

یوسف او مریم موسیٰ نا شریعت نا حکماتے خلاص کنگ آن پد، اوفک تینا
ناصرتہ پنی آشار آہنار کہ گلیل ضویہ ٹی اسکے۔ چنا بھلن مس او بھاز عقل مند
اسکے او خدا نا رحمتک اونا زی آئرہ۔

عیسیٰ نا دوانزدہ سال نا عمر ٹی بھلا عبادت
خانہ ٹی شرع نا معلماترے تو بیت کنگ

بر سال یوسف او مریم بچایفنگ نا عیدے کنگ کے یروشلم شار آہنارہ۔
وَحَسَّسْ کہ عیسیٰ نا عمر دوانزدہ سال مس، او ہم اوفتے تورواج نا مطابق اوار ہنا۔ آرا

- ۲۳ وخت آوا عید خلاص مس، اوفک اراغا راہی مسر، ولے عیسیٰ یروشلم شار ٹی سلیس۔
 ۲۴ اونا لمہ او یوسف عیسیٰ عے خنتویر، ولے اوفک سوچ کریر کہ ”عیسیٰ اسہ کاروائے
 ۲۵ تو مروے“۔ ہندا خاطر آن اوفک کلاوے پند کریر، او واکان پد عیسیٰ عے تینا سنگت
 ۲۶ او عزیز اتا نیام ٹی پٹنگے شروع کریر۔ ولے اوفک اووے خنتویر۔ ہندا خاطر آن پدی
 ۲۷ یروشلم شار آ عیسیٰ عے پٹنگ کے بسر۔ مہیٹ میکو وے آ اووے بھلا عبادت خانہ
 ۲۸ ٹی خنار۔ عیسیٰ یہودی شرع نا معلما تے تو تولوک اوفتا پیتا تے بنگلہ، اوفتے آن سوال
 ۲۹ ہریفیکہ۔ ارافک کہ اووے بنگر اونا لاخنگا پیتا تے آن حیران مسر۔ ارا وخت آ
 یوسف او مریم اووے خنار، اوفک حیران مسر، اونا لمہ عیسیٰ غان ہریفے ”ٹی نن
 تو دھن آنتے کریس؟ نن نے کے بھاز پریشان آئہ، او نے پٹنگ ٹی آئہ۔“
 ۳۰ عیسیٰ اوفتے جواب تس ”نم کئے آتے پٹنگ ٹی ارے؟ نم پیرے کہ کئے
 ۳۱ واڑے تینا باوہ نا ارا یعنی بھلا عبادت خانہ ٹی مروئی اے؟“
 ۳۲ ولے اوفک اونا جوابے پوہ تئویر۔
 ۳۳ ولدا عیسیٰ اوفتے تو اوار ناصر تہ شار آ پنا، اوڑے عیسیٰ اوفتا ہر حکمے مناکہ۔ اونا
 ۳۴ لمہ دا پیتا تا باروٹ سوچ کریکہ۔ عیسیٰ بھلن او عقل مند مریمہ ہنا۔ اونا عزت خدا
 ۳۵ او مخلوق نا مون آبزر آ مس۔

یحییٰ نا مخلوقے پاک صاف مننگ نا بے شولفنگ
 او عیسیٰ نا بنگ کے کسر جوڑ کنگ

(متی ۱۲:۳-۱۲:۴؛ مرقس ۱۰:۱-۱۰:۸؛ یوحنا ۱۹:۱-۲۸)

- ۱ ب رومیو شہنشاہ تبریس نا پانزہ میکو سال ٹی پٹیس پیلطس یہودیہ ملک نا گورنر
 ۲ آسکہ، او ہرودیس گلیل صوبہ نا، او اونا جدماورنگا ایلم فلپس ترخونی تس صوبہ او اتوریہ
 ۳ صوبہ نا، او لساناس ایلینے صوبہ نا حاکم آئہ۔ اونا کاؤقا بھلا عبادت خانہ نا کل

آن بھلا ایلک آثرہ۔ ہندا دے تے ٹی زکریاہ نا مار سِجی غا ویرانو جاگہ سے ٹی خُدا نا پیغام بس۔ ○ ہندا خاطر آن سِجی اُرژن دَریاب نا رہی نا علاقہ غاتے ٹی دا تلینے کریسہ پارے "تینا گناہ او بُرائی تے آن ہر سینگبو، او دانا نشانی کے پاک صاف منگ نا بے شوبو تاکہ خُدا شُا گناہ او بُرائی تے معاف کے۔" ○

دا ہتاک پغمبر یسعیہ نا کتاب ٹی لکھوک او کہ کس ویرانو جاگہ سے آن توار خلیسہ پانک

"دھن کہ بادشاہ نا بَٹنگ کے کسر نا کڈ کوڈ او مشک برابر کنگیرہ ہندن خُدا نا مقرر کروکا نا بَٹنگ او تینے بچائینگ کے تیار کبو۔ ○ کڈ کوڈ او مشک برابر کنگیرہ،

او چوٹنگا کسراک سیدھا کنگیرہ

او شیف بڑنگا کسراک برابر کنگیرہ۔"

دا بڑ نا لوزاتا معنی اے کہ تینا اُستاتے شک او شوبہ غان صاف کبو او گناہ تے آن ہر سینگبو، او اُستاتے تینا ایمان او یقین کے تیار تخبو۔ ○ او گل بندغاک خُدا نا نجات تروکائے خیرہ۔ ○

او بھازنگا بے ایماننگا بندغاک پاک صاف منگ نا بے شولنگ کے سِجی نا گُند آسِر۔ سِجی اوفتے پارے "ٹم منافقاک۔" ٹمے ویر پارے کہ بے شولنگ اٹ ٹم خُدا نا بیزاغان بچیرے آراوے کہ او ٹمے آراہی کننگ ٹی اے؟ ○ ولے ٹم نیکو کاریم کبو، تاکہ سنا تے کہ ٹم تینا گناہ تے آن ہر سینگانورے۔ او دا ہیٹے پایمو کہ "نن خُدا نا بیزاغان بچینہ آتے کہ نن ابراہیم نا اولیاد اُن۔" ولے اسی ٹمے پاوہ کہ "فلتے آن خُدا ابراہیم نا اولیاد تے ودی کننگ کیک۔" ○ دھن کہ بندغ تفر تو تیار اے کہ آرا درخت بیوہ تفک، او دے ماس آن گڈے او خاخر ٹی خے، ہندن خُدا ہم تیار اے کہ بے ایماننگا مخلوقے ہزا ایتے۔ ○

مخلوق اوڑان ہریفے "بیزاغان بچنگ کے نن آنت کین؟" ○

- ۱۱ او جوابِ تِس تا "آرا بندغ تو اِرا کوس او، او تینا اسے کوسے ہمو بندغے ایتے
آرا تو کوس آفک۔ او آرا بندغ تو گنوی دگرڈا بھاز اے، او ہموڑ تو بشخ کے تا آرا
تو دا گڑاک آفس۔" ○
- ۱۲ گڑاس محصول مچ کرو کو بندغ پاک صاف منگ نا بے شولنگ کے بسر، او
سیخی غان ہریفر "خواجه، نن تیغے گناہ تے آن بچائینگ کے آنت کین؟" ○
- ۱۳ او جوابِ تِس تا "آخس کہ تُم کے مقرر کننگانے، اوڑان زیاست مچ کپتو۔" ○
- ۱۴ گڑاس سپایک اوڑان ہریفر "ننا باروٹ، نا آنت خیال اے کہ نن آنت کین؟"
سیخی اوفتے پارے "کسے آن زور آٹ پیسے بلیتو، کسے تو دروغ تڑپتو۔ تینا
تخوہ آٹ گزارہ کبو۔" ○
- ۱۵ مخلوق تین پہ تین تو ہیست کریسے پارے "شاید سیخی خُدا نا مقرر کروکا اے۔" ○
- ۱۶ ہندا خاطر آن سیخی اوفتے پارے "ای ٹے دیر آٹ پاک صاف کننگ کے بے
شولینگ ٹی اٹ، ولے اسٹس بینگ ٹی اے کہ اونا اہمیت کئے آن ہم بڑز اے۔
ای اونا نت تا مشتا برابر ہم آف۔ او بریک، او گڑاسے شام خُدا نا پاکنگا روح نا طاقے
ایٹک، او بھازنگا تے خاخر ٹی خسک۔" ○ مقرر کروکا ایماندار او بے ایمان تے جتا جتا
۱۷ کیک، دھن کہ اسے بزرغس برنجاتے شالی تے آن جتا کیک، برنجاتے گودام ٹی جتک
او شالی تے خاخر ٹی ہوشک۔" ○
- ۱۸ سیخی مخلوق خُدا نا مقرر کروکا نا باروٹ خوش خبری نا پیغامے تسکھ او اوفتے
پاریکہ کہ "گناہ تے اِبو او گناہ او برائی تے آن ہر سینگو۔" ○
- ۱۹ گورنر ہروڈیس تینا جد مادرنگا ایلُم نامسرے تینا حق ایلُم آن طلاق ترفے او برام
کرے تہ، او پین بھازنگا گناہ تے ہم کریکہ۔ ہندا گناہ تا کننگ آن سیخی ہروڈیسے منع
۲۰ کرے۔ ○ ہندا خاطر آن ہروڈیس سیخی نے جیل ٹی شاغا او اسے پین گناہس کرے۔ ○

عیسیٰ نا بے شولنگ

(متی ۱۳: ۱-۱۷؛ مرقس ۹: ۱-۱۱)

۲۱ گڑاس بندغاتا پاک صاف منگ نا بے شولنگ آن پد عیسیٰ ہم بے شولنگ
 ۲۲ کے بس۔ بے شولنگ آن پد او وعا کنگ ٹی اسکہ، کہ ہمو وخت آجنت آن گوگو
 ناشکل ٹی خدا نا پاکنگا روح نا طاقت عیسیٰ غا بس، او خدا نا کنگڈ آن توارس بس نی
 کنا دوستگا مار اس۔ ای نے آن بھاز خوش اٹ۔"

یوسف نا باوہ پیرہ غاک

(متی ۱: ۱-۱۷)

۲۳ ارا وخت آ عیسیٰ نا عمر تقریباً سی سال مس، او خدا نا کاریکے شروع کرے۔
 مخلوق اُست ٹی سوچ کریکہ کہ "عیسیٰ نا باوہ نا پن یوسف اے"۔ یوسف عیسیٰ نا مار
 ۲۴ اسکہ، او عیسیٰ متات نا مار، او متات لاوی نا مار، او لاوی ملکی نا مار، او ملکی یینا نا
 ۲۵ مار، او یینا یوسف نا مار، او یوسف متیتاہ نا مار، او متیتاہ عاموس نا مار، او عاموس
 ۲۶ ناخوم نا مار، او ناخوم اسلیاہ نا مار، او اسلیاہ نوگہ نا مار، او نوگہ ماعت نا مار، او ماعت
 ۲۷ متیتاہ نا مار، او متیتاہ شمععی نا مار، او شمععی یوسخ نا مار، او یوسخ یوواہ نا مار، او
 یوواہ یوتخا نا مار، او یوتخا ریسنا نا مار، او ریسنا زربابل نا مار، او زربابل سیالسی آیل
 ۲۸ نا مار، او سیالسی آیل تیری نا مار، او تیری ملکی نا مار، او ملکی ایوی نا مار، او ایوی
 ۲۹ قوتام نا مار، او قوتام المودام نا مار، او المودام غیر نا مار، او غیر یوشع نا مار، او
 یوشع ایخزر نا مار، او ایخزر یوریم نا مار، او یوریم متات نا مار، او متات لاوی
 ۳۰ نا مار، او لاوی شمعون نا مار، او شمعون یہوواہ نا مار، او یہوواہ یوسف نا مار،

- ۳۱ او یوسف یوتان نامار، او یوتان الیقیم نامار، او الیقیم لے آہ نامار، او لے آہ
 ۳۲ میناہ نامار، او میناہ متاہ نامار، او متاہ ناتن نامار، او ناتن داؤد نامار، او داؤد یسی نامار،
 ۳۳ او یسی عوبید نامار، او عوبید بوغز نامار، او بوغز سلمون نامار، او سلمون نحسون
 ۳۴ نامار، او نحسون عیمنداب نامار، او عیمنداب ارنی نامار، او ارنی حصرون نامار، او
 ۳۵ حصرون فارص نامار، او فارص یہوواہ نامار، او یہوواہ یعقوب نامار، او یعقوب
 ۳۶ اسحاق نامار، او اسحاق ابراہیم نامار، او ابراہیم تارہ نامار، او تارہ نحور نامار، او
 ۳۷ نحور سروج نامار، او سروج رعو نامار، او رعو فلج نامار، او فلج یتر نامار، او یتر سلح نامار،
 ۳۸ او سلح قینان نامار، او قینان ارفکسد نامار، او ارفکسد سم نامار، او سم نوح نامار، او
 ۳۹ نوح لک نامار، او لک شولح نامار، او شولح حقو نامار، او حقو یارو
 ۴۰ نامار، او یارو مہلل ایل نامار، او مہلل ایل قینان نامار، او قینان ائوس نامار، او
 ائوس سیت نامار، او سیت آدم نامار، او خدا آوے ودی کرے۔

ابلیس نا عیسیٰ لے آزمائش کنگ

(متی ۴: ۱-۱۱؛ مرقس ۱: ۱۲-۱۳)

- ۱ ب آرا وخت آ عیسیٰ دریاب اردن آن پدی ینگ ٹی آسکہ، خدا نا پاکنگ رزوح
 ۲ نا طاقت اوڑتو اوار آسکہ او اووے اسہ ویرانو جاگہ سے آدرے۔ او ہموڑے چل دے
 ۳ اسکان ایلےس اووے آزمائے۔ عیسیٰ چل دے اسکان بچ گتو۔ ہندا خاطر آن او
 ۴ ینگن آسکہ۔ ایلےس اووے آزمائے کس پارے "اگہ نی خدا نا مار اُس، دا غلے
 ۵ حکم ایے کہ اِرغ جوڑ مرے۔"
 ۶ ولے عیسیٰ اووے پارے "تہ۔ آتے کہ تورات ٹی لکھوک اے کہ "بند غاک
 ۷ صرف گنوی آ گراتے آ زندہ افس۔"
 ۸ ولدا ایلےس عیسیٰ لے مشے نازی آدرے، او اسہ وار تو پورہ دنیائے نشان

تس ته۔ ایلیس اووے پارے "آگہ نی کنا عبادتے کیس، ای نے واران بار طاقت او گُل دنیا نا دولتے اییوہ، اتے کہ دا گُل گڑاتے خُدا کئے تسونے، او آراوے کنا اُسْت خُوائے ای تینگ کیوہ ته۔" ○

وَلے عیسیٰ ایلے پارے "تورات ٹی لکھوک اے کہ "صرف خُدا نا عبادتے کبو، او صرف اونا حکماتے مَنبو۔" ○

ولدا ایلیس عیسیٰ یروشلم شار ٹی بھلا عبادت خانہ نا چھت نا بڑنگا جاگہ غا وِے، او پارے ته "آگہ نی خُدا نا مار اُس، تیغے واکان بٹ۔" ○

ایلیس زبور نا دا لوزاتا معنی اے بدل کریسہ پارے "مقدسنگا کتاب ٹی لکھوک اے کہ "خُدا تینا ملائکاتے حکم ایٹک کہ نا خیالے تخیرہ۔" ○ او دا ہم پائک کہ "ملائکاک نے تینا دوتے ٹی بیفیرہ، او نی پئی مَفیسہ۔" ○

وَلے عیسیٰ پارے ته "تورات ٹی لکھوک اے کہ "یقین تجبو، او خُداے تینا آزمائفیبو۔" ○

آرا وخت آ ایلیس آزمائشے خلاص کرے، او عیسیٰ ریفنگ کتو، او گراس وختے کے عیسیٰ اے اِلا، ہنا۔ ○

ولدا عیسیٰ پدی گلیل صوبہ غا ہنا او خُدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت اوڑتو اُسک۔ او عبادت خانہ غاتے ٹی ورس تسک، او دا بیتاک رہی نا علاقہ غاتے ٹی مشہور مسر او مخلوق اونا صفتے کریک۔ ○

ناصرتی مخلوق نا عیسیٰ اے مننگ آن انکار کنگ

(متی ۱۳: ۵۳-۵۸؛ مرقس ۶: ۱-۶)

ولدا عیسیٰ پدی ناصرته پنی آشار آ ہنا کہ اوڑے او چنگی ٹی رہینگا۔ رواج نا مطابق خُدا نا عبادت نا وے یعنی ہفتہ غا او عبادت خانہ غا ہنا۔ او اوڑے خُدا نا

- ۱۷ کتاب نا خوائنگ کے بش مس۔ اووے پغمبر۔ یسعیہ نا کتابے خوائنگ کے تینگا۔
او کتابے ملا او ٹی خدا نا مقرر کروکا نا باروٹ وا لکھوک اسکہ ○
- ۱۸ ”خدا نا پاکنگا روح نا طاقت کنے آبس،
تاکہ ای نجات نا باروٹ خدا نا خوش خبری نا پیغامے غریبگا مخلوٹے ایتو۔
خدا کنے راہی کرینے کہ ای مے تے آزاتی نا خوش خبری ایتو،
کورک خنی مریرہ،
او ظلم سہوکاک ظلماتے آن آزات مریرہ۔ ○
- ۱۹ ای ہمو وخت نا اعلانیہ کیوہ کہ وادور آ خدا تینا مخلوٹے نجات ایتک۔ ○
- ۲۰ عیسیٰ کتابے بند کرے او پدی تیس تہ، ولدا تئوس۔ عبادت خانہ نا ہر بندغ
۲۱ اووے ہرنگ ٹی اسکہ۔ ○ عیسیٰ اوفتے واعظ کریسہ پارے ”آرا لوزاتے ای خوائنگٹ،
ایتو وا ثابت منگ ٹی او۔ ○
- ۲۲ اوفک گل اونا نجات تروکا او خدا نا مقرر کروکا منگ نا بیت کنگن آن حیران
مسر۔ اوفک اسہ پہ ایلو تو پاریر ”وا تو یوسف نا مار اے۔ ○
- ۲۳ عیسیٰ اوفتا بیتاتے پوہ مس او پارے تا ”وسایت ٹی ”جوانو حکیمس تینا کاریم
نا ثابت کنگ کے تینا علجے تیٹ کیک“، او ہنزن ای چاوہ کہ ٹم کنے آن ہم
ہر یفرے کہ ”تینا بیتاتا ثابت کنگ کے آرا معجزہ غاتے نی کفرخوم شار ٹی نشان
تسوس واڑے ناصر تہ شار ٹی ہم نشان ایتے۔ ○ ولے ای ٹمے پاوہ کہ پغمبر تینا شار
۲۴ ٹی بہ خیرٹ پاننگک۔ ○
- ۲۵ عیسیٰ اوفتے مست نا پغمبر اتا قصہ غاتے کریسہ پارے ”پغمبر الیاس نا وخت
آ اسرائیل ملک ٹی مس نیم سال اسکان پر کتو او ملک ٹی دُکال مس، او ہموڑے
۲۶ بھاز جنوزانک ہم اثرہ۔ ○ الیاس یہودی تا اسہ جنوزائے نا مدت کنگ کے راہی
تینگتو، ولے پردیسی ملک صیدا نا صارت پنی آشار آ جنوزائے آ راہی تینگا۔ ○
۲۷ او پغمبر الیشع نا وخت آ اسرائیل ملک ٹی بھازنگا بند غاتے گر نا بیمار اسکہ۔ اوفتے

آن کسے جوڑ کنگتو، ولے نعمان پنی آپروسی پاک صاف جوڑ کنگا، کہ او شام
نالک آن بسوس۔" ○

۲۸ آرا وخت آعبادت خانہ ٹی موجود بندگاک پروسی تا ایمان تنگ نا باروٹ بنگر،
کہ یہودی پغمبر اک پروسی تا مدتہ کرہ ولے یہودی تا مدتہ کتویر، اوفتہ بھاز
۲۹ غصہ بس۔ ○ ناخترہ شار مشے نازی آ اسکہ۔ اوفک عیسیٰ ؑ بلکہ او چکیسہ شار آن
پیشن بموش نا چوٹی آ وریر۔ اوفتا خیال اسکہ کہ "نن عیسیٰ ؑ بیٹنہ، کسفینہ۔" ○
۳۰ ولے عیسیٰ اوفتا نیام آن پیشن تما، او تینا کسرے بلک۔ ○

عیسیٰ نا بندغ آن جنے کشنگ

(مرقس ۱: ۲۱-۲۸)

۳۱ ولدا عیسیٰ گلیل صوبہ نا کفر نحوم پنی آشار آ بنا، او ہموڑے مخلوقے عبادت خانہ
۳۲ ٹی خدا نا عبادت نا دے یعنی ہفتہ غا درس تنگ ٹی اسکہ۔ ○ اوفک کل حیران مسر
آنتے کہ او ایلو درس تروکا یہودی امامتے آن جتا بھاز طاقت اٹ درس تس۔ ○
۳۳ عبادت خانہ ٹی اسہ بندغس اس کہ اووے جن اسکہ۔ او بندغے جن بلک او چیانٹ
۳۴ کرے ○ "اے عیسیٰ ناختری، نی ننہ آن آنت خواسہ؟ نی ننہ واڑے ختم کیسہ؟ اہی
چاوہ، نی دیر اس۔ نی خدا نا مقرر کروکا او پیغام تروکا اس۔" ○
۳۵ عیسیٰ جنے حکم تس "چپ کر، او وا بندغ آن پیشن تم۔"
جن بندغے اوفتا مون آخسا، او اوڑان پیشن تما، بندغے چو لُحائس تئو۔ ○
۳۶ دا معجزہ غان گل بندغاک حیران مسر، او اسہ پہ ایلو تو تینا ہیست کرہ "وا ہمو
بیش کرے؟ وا بندغ آرا طاقت اٹ جنے حکم تس کہ او ایلو بندغ آن پیشن تما۔" ○
۳۷ او عیسیٰ خُک نا گل شارلے ٹی مشبور مس۔ ○

عیسیٰ نا مخلوقے شفا تینگ

(متی ۱۲: ۸-۱۷؛ مرقس ۱: ۲۹-۳۴)

- ۳۸ واکان پد عیسیٰ تینا سنگتاتے تو اوار عباوت خانغان تینا شاگردو شمعون نا اراغا
بنا۔ شمعون نا بلغوڑے، بھاز ایل کریس۔ اوفک عیسیٰ نے اونا باروٹ پاریر۔
۳۹ عیسیٰ اونا رہی آہنا او ایلے پارے "پیش تم۔"
او ایل پیش تما۔ نیازی اسہ وار تو بش مس، اوفتا خرتے کنگ آ لگا۔
۴۰ ہفتہ نا وے وے کی النگ آن پد ہمو بندغاک، آرا کہ وڑ وڑ نا بیماری تے
لی آختہ اُترہ، اوفک عیسیٰ غا اینگار۔ عیسیٰ تینا وڑے اوفتازی آ تخیسہ بنا، اوفک
جوڑ مریمہ ہنار۔
۴۱ جناک ہم بھازنگ بندغاتے آن پیش تمار، او چیاٹ خلیسہ پاریر "نی خدا نا
مار اُس۔"
ولے عیسیٰ جناتے پین بیت کنگ کے ایتو، اوفتے حکم تے کہ "چپ کبو"،
اتنے کہ جناک چا اُسہ کہ خدا عیسیٰ نے مقرر کرینے۔

عیسیٰ نا جتا جاگہ غاترے ٹی تبلیخ کنگ

(مرقس ۱: ۳۵-۳۹)

- ۴۲ وے یک آن مالو عیسیٰ شارے اِلا، اسہ ویرانو جاگہ سے آہنا۔ بندغاک اووے
وانگ اینگ پڈنگ شروع کریر۔ آرا وخت آ اوفک اووے خنار، تو عیسیٰ نے پاریر
"بندارے مہ، نئے اِلہ۔"
۴۳ ولے عیسیٰ اوفتے پارے "کے خدا نا پُلسکننگ پیغامے خوشی آٹ ایلو شاراتے آ"

ہم رسیفوی اے۔ خدا کنے داکاریم کے راہی کرینے۔
ہندا خاطر آن عیسیٰ یہودیہ صوبہ ناگل عبادت خانہ غالتے ٹی ہندا بیتاتا درے
تسکے۔

عیسیٰ نا اولیکو مسہ شاگرداک

(متی ۱۸: ۲۲، مرقس ۱۶: ۱-۲۰، یوحنا ۱: ۳۵-۳۲)

۱ اسے دے س عیسیٰ گنیرت پنی آجھیل نارہی آسلوک اسکے، او اسے بھلو
۲ مخلوقس خدا نا بیتاتے پلنگ کے عیسیٰ نارہی آچ اسکے۔ عیسیٰ ارا کشتی جھیل
۳ نارہی آخنا۔ مچی بلوکاک اوفتے سلفیسر او تینا جالالتے جوڑ کریرہ۔ عیسیٰ شمعون
پطرس نا کشتی ٹی ہنا۔ عیسیٰ پطرے پارے "کشتی ئے کینارہ غان ذرئیس ویر
ٹی در۔"

عیسیٰ کشتی ٹی ٹوس او مخلوقے خدا نا پیغام نا تیلخے کرے۔
۳ آرا وخت آتیلخے خلاص کرے، او پطرے پارے "کشتی ئے ویر نا نیام ٹی
ورک۔ نی او نا سنگتاک مچی پلنگ کے تینا جالالتے ویر ٹی بیوہ۔"
۵ پطرس جواب تس، پارے "خواجہ، نن مچی پلنگ کے نن ورست آنن تینا
جالالتے ویر ٹی بیوہ، ولے اسے مچی س ہم بلیتوین۔ ولے ای تینا جالالتے ویر ٹی
بیوہ، اتے کہ نی پاننگ ٹی اُس۔"

۶ اوفک جالالتے ویر ٹی بیوہ، او ہندادھ مچی جال ٹی بسر کہ جال کشکنگ آبس۔
۷ اوفک تینا ایلو کشتی نا سنگتاتے اشارہ کریر کہ "بیو، او ننا مدتے کبو۔"
اوفک بسر، ہرتوما کشتی تے مچی تے آن ہندادھ پُر کریر کہ کشٹیک ڈیپلنگ آ
۸ بسر۔ آرا وخت آپطرس دا معجزہ ئے خنا، او عیسیٰ نانت تے آتما او پارے "خواجہ،
کنے اے۔ ای نے تو ٹولنگ کیرہ، اتے کہ ای گناہ گارو بندھے اٹ۔"

۹. پطرس او اونا سنگتاک، بھار مچی بلکر، حیران مسر او خولیسر۔ ○ پطرس نا شریک،
 زبدي نامارک، یعقوب او یوحنا ہم حیران مسر۔ عیسیٰ پطرسے پارے ”خولیس، واکان
 پد نی خدا نا پیغامے ایلو مخلوق آر سیفیس۔“ ○
۱۱. اوفک کشتی تے کنارہ غامیسر، ہر گرائے الار او عیسیٰ نارند آٹ ہنار۔ ○

عیسیٰ نا بندغے گر آن نجات تینگ

(متی ۱:۸-۴، مرقس ۱:۲۰-۲۴)

۱۲. اسہ وختس عیسیٰ شارے ٹی اسکہ۔ ہمو شار ٹی اسہ بندغے نا کل جان ٹی گر نا
 بیماری اسکہ۔ آرا وخت آہمو بندغ عیسیٰ نے خنا، او تینے عیسیٰ نانت تے آہٹے، او
 پارے ”خواج، اگر نا خوش آرے، تو نی کنے جوڑ او پاک صاف کنگ کیسہ۔“ ○
۱۳. عیسیٰ اونا رہی آہنا او ووے تینا اونا زی آتخا، پارے ”کنا خوش اے کہ
 نی پاک صاف مہ۔“
۱۴. ہندا بیت نا پانگ تو گر نا بیماری خلاص مس۔ ○ عیسیٰ اووے حکم تیس ”وا
 بیت نا باروٹ کسے پاپس، ولے سیدھا عبادت خانہ غابنگ، او تینے یہووی تا اہامے
 نشان ایٹے تاکہ امام پائے ”نی جوڑ مسوئس“، او ہندن قربانی ایٹے، وھن کہ موسیٰ
 تورات ٹی حکم تسونے۔ واکان پد گھلے سمانک کہ نی پاک صاف مسوئس۔“ ○
۱۵. ولے عیسیٰ نا معجزہ غاتا خبر شار آن مرمز اسکان رسینگا، او بھارنگا بندغاک اونا
 بیتا تے پنگ کے او تینا بیماری تے مرمز کنگ کے بسر۔ ○
۱۶. ولے عیسیٰ اکثر ویدان آجاگے غاتے آہنا کہ او خداغان وعا کریمہ۔ ○

عیسیٰ نا معزورنگا بندغے شفا تینگ

(متی ۱: ۲-۸، مرقس ۱: ۲-۱۲)

۱۷ اس دے س عیسیٰ اُراسے ٹی خوائفنگ ٹی اسکے۔ ہموڑے گڑاس شرع نا معلماک او فریسی فرقہ نا بندغاک ٹولوک اُترہ۔ اوفک گلیل صوبہ نا او یہودیہ صوبہ نا ہر شار او خلقاتے آن او یروشلم شار آن، کہ داہم یہودیہ صوبہ ٹی اسکے، بسوئر۔ خدا نا طاقت کہ بیمار انا جوڑ کنگ عیسیٰ تو اسکے۔

۱۸ گڑاس بندغ اس معزور و بندغے کٹ آ میسر۔ اوفک دا کوشستے کریر کہ بندغے عیسیٰ نا مون آ ویر، ۱۹ ولے بھاز رش نا وجہغان اوفک بچ کسر خنتویر کہ اودے عیسیٰ نا مون آ ویر۔ ہندا خاطر آن چھت ٹی ٹنگس کریر، او معزورنگا بندغے کٹ تو اوار مخلوق نا نیام ٹی او عیسیٰ نا مون آ ویر۔

۲۰ ارا وخت آ عیسیٰ اوفتا ایمانے خنا، او معزورنگا بندغے پارے "کنا سنگت، نا گنابک معاف مسر۔"

۲۱ فریسی فرقہ نا بندغ او شرع نا معلماک سوچ کریر "صرف خدا گناہ او برائی تے معاف کنگ کیک۔ دا بندغ ویر اے کہ گفر پاننگ ٹی اے؟"

۲۲ عیسیٰ اوفتے پوہ مس او پارے تا "تم آتے وھنو بیت سوچ کیرے؟" ۲۳ پاننگ بھاز آسان اے کہ "ٹھا گنابک معاف مسر" ولے بیمارنگا بندغے دا پاننگ "بش مہ او بن۔" بھاز گبین اے۔ ۲۴ ای ٹھے آ ثابت کیوہ کہ ای، اوم نا اولیاد، بندغاما گناہ تے معاف کنگ کیوہ۔

بندا خاطر آن او معزورنگا بندغے پارے "ای نے پاوہ،" بش مہ، کٹے تینا بیف۔ اراغا بن۔

۲۵ ہمو بندغ اس وار تو گلا نا مون آ بش مس، تینا کٹے بیف، خدا نا صفتے کریر

اُراغا ہینا۔

۲۶ ہموڑے موجود بندغاک بھاز حیران مسر، خولیس آن خدا نا صفتے کریسہ پاریر
”نن اینو عجبو بیتس بنگن او خنان۔“

عیسیٰ نا لاوی تے تینا شاگرد جوڑ کنگ

(متی ۹:۹-۱۳؛ مرقس ۲:۱۳-۱۷)

۲۷ واکان پد عیسیٰ شار آن پیشن ہینا، او اسہ محصول مچ کروکو بندغس، کہ اونا پن
لاوی آسکہ، دفتر ٹی ٹولوک خنا۔ عیسیٰ اووے پارے ”برک، کنا شاگرد مرک۔“
۲۸ لاوی بش مس او ہر گزائے اِلا، او عیسیٰ نارند آت ہینا۔ واکان پد لاوی عیسیٰ
۲۹ کہ اسہ بھلو دعوتس کرے، او دا دعوت ٹی محصول مچ کروکا او ایلو بندغاک
۳۰ ہم اُترہ۔ گزاس فریسی فرقہ نا بندغ او فریسی فرقہ نا شرع نا معلماک عیسیٰ نا
شاگروا تے آن گہ کریر او ہر یفیر ”نم آتے محصول مچ کروکا او ایلو گناہ گارنگا بندغا تے
تو کیرے؟“

۳۱ عیسیٰ اوفتے پارے ”ہمو بندغاک کہ بیمار آفس، اوفتے حکیم نا ضرورت آفک۔
۳۲ ولے آرا بیمار او، اوفتے حکیم نا ضرورت اے۔ ہندن ای خدا نا کسر آبروکا بندغا تے
گناہ او بُرائی تے آن ہر سیفنگ کے بتنت، ولے گناہ گارنگا بندغا تے خدا نا کسر آ
آتنگ او گناہ او بُرائی تے آن ہر سیفنگ کے بسوٹ۔“

مخلوق نا عیسیٰ غان روچہ نا باروٹ
ہر یفنگ او عیسیٰ نا جواب یننگ
(متی ۹: ۱۴-۱۵؛ مرقس ۲: ۱۸-۲۲)

۳۳ گراس بندرغ عیسیٰ غان ہر یفیر کہ ”سچی نا شاگرداک او فریسی فرقہ نا تنو کاک
روچہ تخیرہ او عبادت کیرہ، ولے نا شاگرداک آتے روچہ تخیسہ؟“ ○

۳۴ عیسیٰ اوفتے پوہ کنگ کے جواب تس ”ٹھا خیال ٹی براسے ٹی بادشاہ نامو وجودگی
۳۵ ٹی مہانک یرغ کمپس؟ نہ۔ اوفک گنیرہ۔○ ولے ہمو دے بریک کہ بادشاہے
دشمناک ہلیرہ، دیرہ تہ، او واکان پد کنا شاگرداک کنا غم ٹی روچہ تخیرہ۔“
وا مثال ٹی عیسیٰ پاننگ ٹی اسکہ کہ ”ای بادشاہ غان بار اٹ“ ○

۳۶ عیسیٰ اوفتے پوہ کنگ کے واما لاتے ہم تریسہ پارے ”کس پسننگ کوٹ
آن متکننگ کوٹ آ اگری خلپک۔ اگہ او خلپک، تو پسننگ کوٹ خراب مرپک، او
۳۷ متکننگ کوٹ ٹی پسننگ کوٹ نا اگری جوان خنپک۔○ او کس ہم پسننگ انگور
نا جوے متکننگ ایزک ٹی تچک۔ اگہ او تچک، تو پسننگ انگور نا جوے واک او
۳۸ متکننگ ایزکے اُرک، انگور نا کل جو سک شولنگیرہ او ایزک بے کار مرپک۔○ ہندا
خاطر آن پسننگ انگور نا جوے پسننگ ایزک ٹی تچک۔ او ہندن ٹھا متکننگ وین او
۳۹ کنا پسننگ پیغام جتا او۔○ او آرا بندرغ متکننگ انگور نا جوے گنیک، او پسننگے
خوائیک، او پانک ”متکننگ پسننگ غان جوان اے۔“ او ہندن اونا خوش آفک کہ
او پسننگ کسر آ کائے۔○

فریسی فرقہ نا بندغاتا عیسیٰ نا زی آ الزام تہنگ

(متی ۱۲: ۸-۸؛ مرقس ۲: ۲۳-۲۸)

۱. خُدا نا عبادت او آرام نا وے یعنی ہفتہ غا عیسیٰ تینا شاگردا تے تو اوار اسہ خولم
 نا فصلے آن گدرینگ ٹی اسکہ۔ اونا شاگردا ک خولم کشکار، اوفتے صفا کریر او خولم
 ۲. نا دانہ تے گنگر۔ گراس فریسی فرقہ نا بندغا ک ہر یغیر ”ثم خُدا نا عبادت او آرام نا
 وے آہو کاریمتے آتے کنگ ٹی ارے آرافتے کہ ننا شریعت منع کرینے؟“
 ۳. عیسیٰ اوفتے پارے ”ثم خوانستورے کہ پغمبر داؤد او اونا سنگتا ک آرا وخت کہ
 ۴. لنگر مسر، انت کریر؟“ داؤد عبادت نا جگ ٹی ہنا، ارغائے پیشن میس، او اوفک
 ارغائے گنگر آرافک کہ خُدا کے مقرر کنگار۔ وانا شریعت نا مطابق آف، آتے کہ
 شریعت نا مطابق دا ارغائے صرف اباک گنگ کریر۔“
 ۵. عیسیٰ دا بیتا معنی ئے کریر پارے ”ای، آدم نا اولیاد، عبادت او آرام نا
 وے نا مالک اٹ، او ای جوان چاہہ کہ دا وے آرا کاریمتے کروئی اے، آرافتے
 کروئی آف۔“

عیسیٰ نا بندغ نا معزورنگا دوتے جور کنگ

(متی ۱۲: ۹-۱۳؛ مرقس ۳: ۱-۶)

۶. اسہ بین عبادت او آرام نا وے سے آ عیسیٰ عبادت خانہ ٹی درس تہنگ ٹی اسکہ۔
 ۷. ہموڑے اسہ بندغس اسکہ کہ اونا راستی کو دُ معزور اسکہ۔ گراس شرع نا معلم او
 فریسی فرقہ نا بندغا ک ہموڑے عیسیٰ ئے ہرنگ ٹی آثرہ کہ او عبادت او آرام نا وے
 ۸. آگے جور کیک یا کپک، تاکہ اوفک اوڑا الزام تہیر۔ وے عیسیٰ اوفتے پوہ مس

۹ او معزورنگا بندھے پارے "بش مر، او واڑے مون آبَرَک۔"
 بندرغ بش مس او مون آبَس۔ ۱۰ ولدا عیسیٰ اوفتے پارے "ای ئمے آن اسه
 سؤالس ہر یفیوہ، ننا شریعت عبادت او آرام ناوے کے آنت پانک؟ کہ نن جووانو
 کاریم کین یا خرابو کاریم کین؟ کسے نازندگی ئے بچائین یا خلاص کین؟" ۱۱
 او ہموڑے موجود کلا نا کُند آہرا، ولدا او بندھے پارے "تینا وؤے مریف۔"
 ۱۲ او ہندن کرے او اونا وؤ پدی مُست آن بار جوڑ مس۔ ۱۳ شرع نا معلم او فریستی
 فرقہ نابند غاتے غصہ بس، او اسه پہ ایلو تو تینا ہیست کریر کہ "نن عیسیٰ تو آنت کین؟" ۱۴

عیسیٰ نا دوانزده خاصو شاگرد بیفنگ

(متی ۱۰: ۱-۴؛ مرقس ۳: ۱۳-۱۹)

۱۲ اسه وے س عیسیٰ وعا کنگ کے مش آہنا، او اوڑے نن ورست آن خدا
 ۱۳ نا عبادتے کرے۔ ۱۴ آرا وخت آوے پیش تما، او تینا شاگردا تے توار کرے او اوفتے
 ۱۵ آن دوانزده شاگرد بیفے کہ اوفک اونا خاصدگا شاگرداک آئره۔ ۱۶ اوفتا پنک دھن آئره،
 شمعون، کہ عیسیٰ اونا پنے پطرس تجاُس، پطرس نا ایلم آندریاس، یعقوب او
 ۱۵ یوحنا، فلپس او برتلمائی، ۱۶ متی او توما، حلفی نا مار یعقوب، او شمعون، آرا انقلابی
 ۱۶ پاننگا کہ، ۱۷ یعقوب نا مار یہتوواہ او یہتوواہ اسکروتی کہ او پد آندار جوڑ مس۔ ۱۸

مخلوق نا تینے بیماری تے آن جوڑ کنگ کے عیسیٰ غا بئنگ

(متی ۲۳: ۴-۲۵)

۱۷ آرا وخت آ عیسیٰ تینا خاصدگا شاگردا تے تو اوار مش آن وڑینگار، میدان ٹی بھاز
 شاگردا تے تو اوار اسه بھلو مخلوقس آسکہ، کہ اوفک یہتوویہ صوبہ او یروشلم شار او

- ۱۸ فینیکی ملک نا صَوّر او صیدِا پنی آشارتے آن سمندر نا رہی تے آن بَسوئر۔ ۵ وا
بندغاک عیسیٰ نا پیتا تے پَنگ کے لو تیغے بیماری تے آن جوڑ کَنگ کے بَسوئر۔ او
۱۹ ارافک جتی اَترہ اوفک ہم بَسر او اوفتا جَناک پیش تمار۔ ۵ او ہر کس نا وا کوشست
اَمکہ کہ ”عیسیٰ ؑ وُو خلیو، او اوڑان فائدہ بیفیو۔“ ۵

عیسیٰ نا ایماندارنگا بندغاتے خوشی او برے ایمان
او دولت والا بندغاتے غمی نا باروٹ پاننگ
(متی ۱: ۵-۱۲)

- ۲۰ عیسیٰ تینا شاگردا تا گنڈ آہرا او پارے
”اے کنازی آ ایمان تجوکاک، تُم خوش قسمت اُرے،
آنتے کہ خُدا تُمہا حفاظتے کیک۔“ ۵
۲۱ اے ایمان خُواوکاک، تُم خوش قسمت اُرے،
آنتے کہ تُمہا خُوشاک پورہ مریدہ۔
اے افسوس کروکاک او ہوغوکاک، تُم خوش قسمت اُرے،
آنتے کہ تُم خوشی آن مخیرے۔ ۵
۲۲ ای اَوَمّ نا اولیاد اُٹ او کنازی آ ایمان تجَنگ نا وجہغان مخلوق تُمے آن نفرت
کیک، تُم تو سنگتی کپک۔ اوفک تُمے بے عزت کیرہ، او پارہ کہ ”تُم خرابو بندرغ
اُرے۔“ اوفتا باوہ پیرہ غاک ایلو پغمبر اتے تو ہندن کریدس۔ ولے تُم خوش قسمت
۲۳ اُرے۔ ۵ او خوش ببو، آنتے کہ وانا بدلہ تُمے خُداغان جَنّت ٹی لیک۔ ۵
۲۴ ولے، اے بے ایمان امیرنگا بندغاک، تُم آخس بد قسمت اُرے،
آنتے کہ تُم واسر آرام اُٹ زندگی ؑ گدریفنگ ٹی اُرے او مون آ
تُم تینا زندگی ؑ بے آرامی ٹی گدریفیرے۔ ۵

اے آرام کرو کا بندھاگ، تُم آخس بد قسمت اُرے،
آنتے کہ تُمَا خُوشاک پورہ مَفَس۔

او دولت آٹ خُوشی کرو کا، تُم آخس بد قسمت اُرے،
آنتے کہ تُم ماتم کیرے او ہو غیرے۔

تُم گل آخس بد قسمت اُرے، آنتے کہ واسہ گل بندھاگ تُمَا باروٹ جُوانو بیت
کیرہ۔ ہندا جُوانیکا بیتاتے مُست نا بندھاگ دروغ نا پغمبر اتے پارِیسر۔ خُدا تُم کے
او دروغ نا پغمبر اتے کے جُوانو فیصلہ کپک۔

تینا دُشمناتے تو محبت کبو

(متی ۵: ۳۸-۴۸ متی ۱۲: <)

”وے آرا بیتاتے ای تُمے پاننگ لی اٹ، پوہ بیو۔ تینا دُشمناتے تو محبت کبو۔
تین تو نفرت کروکاتے تو جُوانی کبو۔ او فتنے نیکو دُعا ایبہو آرافک تُمے بد دُعا ایبیرہ،
او آرافک تُمے بے عزت کیرہ، او فتنے کے دُعا کبو۔ اگہ کس تُمے آن آسٹے نا
اسہ گلک آخے، او ایلو گلک ہم تورے کہ خطہ تہ۔ اگہ کس آسٹے آن گڈی اے
خُوانک، وا اووے تینا گوے ہم ایٹے۔ اگہ کس آسٹے آن گڈاس خُوائے، بندغ
اووے ہمو گڈائے ایٹے، او پدی خُواپ تہ۔ ایلو بندغاتا مدتے ہندن کبو، دُھن کہ
تُمَا خُوش اے کہ اوفک تُم کے کیر۔ بے ایماناک صرف ہمو بندغاتے تو محبت
کیرہ آرافک بے ایماناتے تو محبت کیرہ۔ اگہ تُم ہندن کیرے، تو تُمازی آخُدا نا
رحمتاک مَفَس۔ او اگہ تُم ہمو بندغاتے تو نیکی کیرے آرافک تُم تو نیکی کیرہ،
ہندن تو بے ایماناک اسہ پہ ایلو تو تینا ہم کیرہ، ہندا خاطر آن تُمازی آخُدا نا
رحمتاک مَفَس۔ تُم گل مخلوق تو محبت کبو تاکہ تُمازی آخُدا نا رحمتاک مریر۔
بے ایماناک مخلوق وام ایبیرہ او پدی ہلیہ تہ۔ اگہ تُم ہندن کیرے، تو خُدا تُمے

- ۳۵ وانا بدلے تَفک۔ اُم بے ایمان تے آن بار کیتو۔ تینا دشمن تے تو محبت کبو، او اوفتے تو نیکی کبو۔ آرا گڑاتے ایلو بندگ اُمے آن وام خوارہ، ایتبو تا او اوفتے آن پدی خوائبو۔ اگ اُم ہندن کیرے، تو ثما او خدا تعالیٰ نا سوچ آسٹ مریک، او خدا اُمے وانا اسہ بھلو بدلے س ایتک، اتے کہ خدا دا دنیا ٹی نا شکرنگا او خراب کاریم کروکا بندگ تے آہم رحم کیک۔ دھن کہ خدا رحم کیک، ہندن اُم ہم رحم کبو۔

اُم مخلوق نا عیباتے ڈکبو، او معاف کبو، خدا اُم تو ہندن کیک
(متی ۵: ۱-۵)

- ۳۷ ”کسے نا عیباتے کشیتو، خدا ثما عیباتے ڈک۔ ایلو فتنے آ الزام تخیبو او مخلوق نا غلط تے معاف کبو، خدا ثما گناہ او برائی تے معاف کیک۔ ایلو فتنے سخی گرمی آٹ ایتبو، خدا اُمے وانا بدلے ایتک۔ اگ بندس کسے نادت کے خولم نا گوئی دب آٹ پُر کیک، او ہندن پُر کیک تہ کہ گوئی پُر مریک او خولماک شولنگیرہ، او وانا بدلے ٹی خدا اووے ہندن ایتک۔“
- ۳۸ عیسیٰ اوفتے دا مثالے تریسہ پارے ”اسہ کورو بندس ایلو کورنگا بندے کسر نشان تینگ کیک۔ او اگ ہندن کوشتے کیک، او بے وقوف اے، اتے کہ ہر توماک کدے ٹی تمیرہ۔ او ہندن ہم اُستوس دا سوچ خلپ کہ ”ای ہر علمے حاصل کریٹ۔“ اگ او ہندن سوچ کیک، او بے وقوف اے، اتے کہ اونا شاگرد خوانک، او اوڑان بزز آ مریک۔“
- ۳۹ ”اگ اُمے آن آسٹس تینا گناہ تا باروٹ سوچ خلپ او پینے پائے ”نی گناہ گارے اُس“، او بے وقوف اے۔ او تیٹ بند آن بار بھلو گناہ کیک، ایلوے، کہ اونا گناہک چنگ آن بار او، ہر پانک کہ ”تینا گناہ تے اے“؟ وامنفاق اول تینا بند آن بار بھلا گناہ تے اے۔ ولدا ایلوے پانگ کیک کہ ”نی تینا گناہ تے اے۔“

خراپنگا بندغ جُوانو کاریم کنگ کپک

(متی ۱۷: ۱-۲۰، ۱۲: ۳۴-۳۵)

”اسه جُوانو ورختسے ئی خرابو بیوه لگنگ کپک، او اسه مرض پیفو کو درختسے ئی جُوانو
 بیوه لگنگ کپک۔ ۳۳ ہر درخت تینا بیوه غان درست مریک۔ ۳۴ ئم پتی آ کاشاتے آن
 انجیر بیفنگ کپیرے، او کاشاتے آن انگور ہم بیفنگ کپیرے۔ ۳۵ ہندن اسه جُوانو
 بندغس ہمیشہ جُوانو بیت کیک کہ اونا نیت جُوان اے، او اسه خرابو بندغس ہمیشہ
 خرابو بیت کیک کہ اونا نیت خراب اے۔ آرا بیت اُست ئی مرے، ہمو با آن
 پیش تک۔“ ۳۶

ایماندار او بے ایماننگا بندغاتسے کے آرا نا بُنیاد نا مثال

(متی ۲۴: ۲-۲۷)

”ئم کنا بیتاتے بلییرے، آنتے پارے کے ”خُواج، خُواج“؟ ۳۶ آرا بندغ کئے آ
 بریک، او کنا بیتاتے بیک او کنا حکماتے تنیک، ائی ئمے پاوہ، او ہمر اے، ۳۷ او دھن
 اے کہ اسه بندغس کہ تینا آرا نا بُنیادے تنجک او اسه مَش آن بارو بُنیادس بیفک۔
 سیلاب بریک، و لے اونا بُنیادے مَر فنگ کپک، آنتے کہ او سخت جوڑ اے۔ ۳۸ او آرا
 بندغ کہ کنا بیتاتے بیک و لے عل کپک، او ہندن اے کہ اسه بندغس آرا جوڑ کے
 و لے اصل بُنیادے تنجک۔ سیلاب بریک او اسه وار تو آرا تنیک او آرا برباد مریک۔“ ۳۹

عیسیٰ نا افسر نا مے ئے جوڑ کنگ

(متی ۵: ۸-۱۳)

- ۱ بے آرا وخت آ عیسیٰ بندغاتے تو دا پیتاتے خلاص کرے او کفرِ نحوم پنی آشار آ
- ۲ ہنا۔ ۰ ہموڑے اسے روپیو فوج نا افسر س اسکہ کہ اونا مے اووے بھاز دوست آس۔
- ۳ مے بیمار آس او کینگ آن خُڑک آس۔ ۰
- ۴ آرا وخت آ افسر عیسیٰ نا باروٹ بنگ، او یہودی تا پیرنگتے آن عیسیٰ غا راہی
- ۵ کرے کہ ”خواجه، بر۔ کنا مے ئے جوڑ کر۔“ ۰
- ۶ پیرنگاک عیسیٰ غا بسر، اووے منت کریر، پاریر ۰ ”دا افسر نن کے اسے عبادت
- ۷ خانہ س جوڑ کرے او یہودی تے تو بھاز محبت کیک۔ ہندا خاطر آن نی دا بندغ
- ۸ نا مدتے کر۔“ ۰
- ۹ ہندا خاطر آن عیسیٰ اوفتے تو ہنا۔ عیسیٰ آراغان خُڑک اسکہ کہ افسر تینا سنگتاتے
- ۱۰ راہی کرے، او پارے ”خواجه، نی تکلیف کہے۔ ای داخه لالُخ آفٹ کہ نی کنا آراغا
- ۱۱ بریس۔ ۰ او ای ہم لالُخ آفٹ کہ ای نامون آبریو، ۰ آتے کہ کئے آن بیز آ افسر اک
- ۱۲ آریر، او کئے آن شیف سپاہیک آریر۔ ای اوفتے آن آسٹے پاوہ ”ہین“، او کالہک۔ ای
- ۱۳ ایلوئے پاوہ ”برک“، او بریک۔ ای تینا مے ئے پاوہ ”دا کاریے کرک“، او کیک
- ۱۴ تر۔ او کئے خبر اے کہ اگہ نی بیماری ئے بنگ نا حکمے ایتیس، او کالہک۔ ہندا خاطر آن
- ۱۵ نی حکم ایتے کہ کنا مے جوڑ مرے، او مے ضرور جوڑ مریک۔“ ۰
- ۱۶ عیسیٰ دا ہیٹے بنگ، حیران مس، او تین تو اوار مخلوقے پارے ”ای ئے پاوہ کہ
- ۱۷ واکان مُست ای وھنو ایمان یہودی تے ئے ختمٹ، وھن کہ داروپیو ئی خناٹ۔“ ۰
- ۱۸ راہی تروکا بندغاک پدی افسر نا آراغا بسر، او افسر نا مے ئے جوڑ خنار۔ ۰

عیسیٰ نا جنوزان نا کھوکا مارے زندہ کنگ

- ۱۱ گراس وختے آن پد عیسیٰ تینا شاگرد او بھاز مخلوق تو اوار ناہین پنی آ شار آ
- ۱۲ بنگ ٹی اسکہ ○ آرا وخت آ اوفک شار نا دروازہ غا رسیدگار، شار نا بندغاک اسہ
- مردہ سے قبرستان آ ونگ ٹی آثرہ۔ کھوکا بندغ اسہ جنوزانے نا تنیاگا مار اسکہ، او شار
- نا اسہ بھلو مخلوقس اوڑ تو اوار اسکہ ○
- ۱۳ آرا وخت آ عیسیٰ جنوزانے بوغنگ آ خنا، اونا اُست اوڑ کے بھاز اُسون مس،
- او جنوزانے پارے ”ہوغہ“ ○
- ۱۴ ولدا او مردہ نارہی آہنا، اونا کفے دُو خلک، او مردہ اُے بیفوکا بندغاک سلیسر۔
- عیسیٰ مردہ اُے پارے ”اے ورنہ، ای نے پاوہ“ بش مر۔ ○
- ۱۵ کھوکنگا مار بش مس او بیت کنگ آ لگا۔ عیسیٰ ورنہ نا دُو ٹی ہلک او اووے
- اونا لہے اُے تس ○
- ۱۶ ہموڑے سلوکا گل بندغاک خولیسر او خُدا نا صفتے کنگ آ لگار۔ اوفک پارہ
- ”ننا نیام ٹی اسہ بھلو پغمبرس ظاہر مسونے۔ خُدا تینا بندغاتا مدتے کنگ کے تیڈت
- بسونے۔“ ○
- ۱۷ عیسیٰ نا دا معجزہ نا خبر گل ملک نا گنڈ گنڈ ٹی رسیدگا ○

یحییٰ نا جیل آن عیسیٰ غا تینا شاگرداتے راہی تینگ

(متی ۱۱: ۲-۶)

- ۱۸ آرا وخت آ یحییٰ نا شاگرداک اووے عیسیٰ نا باروٹ پارہ، او تینا ارا شاگرداے
- ۱۹ توار کرے ○ او پارے تا ”ہمبو او عیسیٰ غان ہریفبو کہ ”نی خُدا نا مقرر کروکا اُس

کہ یحییٰ پاریسس، یا پین کس بریک؟"○

- ۲۰ آرا وخت آہر تو ماک عیسیٰ نامون آہسر، اوفک پاریر کہ "یحییٰ نئے ہریفنگ کے
راہی کرینے کہ "نی ہمو بندغ اُس کہ خدا نے مقرر کرینے، یا پین کس بریک؟"○
- ۲۱ او ہندا وخت آہر عیسیٰ بھازنگا بیمار اتے جوڑ کرے او بھازنگا تہناتے کشا، او
- ۲۲ بھازنگا کوراتے خنی کرے۔○ عیسیٰ یحییٰ نا شاگرد اتے پارے پدی یحییٰ غا ہمو، او
آرا گڑاتے ٹم خنارے او آرا بیتاتے بنگورے، یحییٰ پاپو، وھن کہ پغمبر یسعیاہ
نا کتاب ٹی خدا نا مقرر کروکا نا باروٹ لکھوک اے کہ

کورک خنی مریرہ،

کراک بنیرہ،

لنگاک چرخ کیرہ،

آرافتے گرنا بیماری آرے، اوفک پاک صاف او جوڑ مریرہ،

کہو کاک پدی زندہ مریرہ

او غریباتے ہم خدا نا خوش خبری تینگلک۔○

- ۲۳ آرا بندغا کنا زنی آشک تجھسے او ایمان تجھیرہ، ہمو بندغا بھاز خوش
قسمت او۔"○

عیسیٰ نا یحییٰ نا باروٹ مخلوقے پوہ کنگ

(متی ۱۱: ۷-۱۹)

- ۲۴ یحییٰ نارہی تروکا بندغا تا پنگ آن پدی عیسیٰ مچی اے یحییٰ نا باروٹ بیت کریرہ
پارے "آرا وخت آہر یحییٰ اے ویران آجاگے غاتے آہنگ کے بنارے، ٹما خیال
۲۵ ٹی او مخلوقے جتا جتا پیغام تسک، وھن کہ تو ٹی بیک دانگ اینگ سریرہ؟○ ٹم آنت
خنارے؟ اسہ بندغس کہ امیری وچ پیناس؟ نہ۔ امیری آچ بھوکا بندغا محلتے ٹی

۲۶ رہینگیرہ او ویران آجاگہ غاتے آہمپسہ۔ ○ کئے پاہو، ئم آنت خینگ کے ہنارے؟ اسہ
پغمبرس؟ آؤ۔ او پغمبرس اے، او ئم ایلو پغمبر اے آن زیاستو پغمبرس خنارے ○
۲۷ آنتے کہ سیکھی ہمو بندغ اے کہ پغمبر ناکتاب اونا باروٹ پاریس۔ خدا پارے
”ای پیغام تروکائے تینا مقرر کردگان مست راہی کیوہ،

او مخلوق نا آستے ئی اونا بینگ کے کسرے جوڑ کیک۔“ ○
۲۸ عیسیٰ ولدا اوفتے پارے ”سیکھی مست نا بندغاتے آن او واسہ نا بے ایماننگا
زندہ غاتے آن برز اے، ولے کنازی آ ایمان تجوکاک، اوفک پغمبر سیکھی غان
ہم برز او۔“ ○

۲۹ عیسیٰ پارے تا کل مخلوق سیکھی نا بیتاتے بنگ۔ محصول مچ کروکا او ایلو گراس
بندغاک آستے ئی چائسر کہ ”وا خدا نا پیغام صبح اے“، او سیکھی اوفتے پاک
۳۰ صاف منگ نا بے شولے ○ ولے فریسی فرقہ نا بندغاک او شرع نا معلک خدا نا
۳۱ پیغامے متویر، او سیکھی غا پاک صاف منگ نا بے شولنگ کے بتویر ○ ای اینو
پگہ نا بندغاک، کہ اوفک خدا نا حکماتے منپسہ، واقتا مقابلہ ئے ویر تو کیو کہ دافک
ہمراؤ؟“ ○

۳۲ ولدا عیسیٰ ہموڑے موجود مخلوقے مثال تریسہ پارے ”دافک ہمو ضدی آچناتے
آن بار او۔ چناتا ارا ٹولی آئرہ۔ اسہ ٹولی س ایلو ضدی آٹولی ئے پارے ”نن ئم
کے برام نا شعر خلکن، ولے ئم چاپ کے بتویرے۔ نن ئم کے غم نا شعر خلکن،
ئم ولدا ہم بتویرے۔“ ○

۳۳ عیسیٰ پد آوا مثال نا معنی ئے کریسہ پارے ”آرا وخت آ سیکھی بس، او روچہ
تجاکہ او انگور نا جوس گتویرکہ۔ فریسی فرقہ نا بندغاک او شرع نا معلک پاریر کہ ”وا
۳۴ جی اے“ ○ ولدا آرا وخت آ ای، آوم نا اولیاد، بسٹ، او مخلوق تو ٹوسٹ او
گنگٹ، تو ہندا بندغاک ضدی آچناتے آن بار پاریر کہ ”وا لنگر او شرابی و بندغس
۳۵ اے۔ وا محصول مچ کروکا او ایلو گناہ گارنگ بندغاتا سنگت اے۔“ ○ ولے آرا بندغاک

کنا او یحییٰ ناپیتا زی آ عمل کیره، تو داژان ثابت مریک کہ اوفک راست نا کسر
اٹ پنگ ٹی او۔" ۰

گناہ گارنگا نیازی نا عیسیٰ غان تینا گناہ تے
معاف کنگ کے شکرے ادا کنگ

۳۶ اسہ فریسی فرقہ نا بند غس کہ اونا پن شمعون اسمک عیسیٰ ؑ دعوت تے کہ
۳۷ "ہ، دے نا یرغ کن تو گن۔" عیسیٰ اونا اراغا یرغ کنگ کے بنا۔ ۰ ہمو شار ٹی
نیازی س اسمک کہ گناہ تا کاریے کریکہ۔ او دے خبر تما کہ "عیسیٰ شمعون نا ارا ٹی یرغ
۳۸ کنگ ٹی اے۔" ہندا خاطر آن او عطر آن پُر سنگ مرمر نا بوتلس بیفے، ۰ او عیسیٰ
نا پد آنت تا رہی سلیس۔ او داہ ہوغا کہ عیسیٰ نا تنک اونا خزینکا تے آن پالیسر۔
ولدا او تینا پٹاتے تو اونا نت تے صفا کرے، اوفتے آن بک بلک، او عطراتے نت تا
زی آشاغا۔ ۰

۳۹ ارا وخت آ شمعون دا گڑائے خنا او تینا اُست ٹی سوچ کرے "اگہ دا واقعی
پغمبرس اے، تو او پوہ مریک کہ دا نیازی او دے دُو خلنگ ٹی اے، آہ گناہ گارو
زندگی س گدریفنگ ٹی اے۔" ۰

۴۰ عیسیٰ اوڑا ہرا او پارے تہ "شمعون، ای نے گڑاس ہیست پاوہ۔"
شمعون پارے "پا، خواجہ۔" ۰

۴۱ عیسیٰ دا مثالے تریسہ پارے "اسہ قرض تروکوس ارا بند غے قرض تے۔ آسٹے
۴۲ پنچ صد چاندی نا روپی ٹی او ایلوئے پنجا چاندی نا روپی قرض تے۔ ۰ ہر توماتے تو داہ
روپی آلویکہ کہ اونا قرضے پدی اتیر۔ ہندا خاطر آن او ہر توماتا قرضاتے معاف کرے۔
دا ہر توماتے آن دیر زیاست قرض تروکاغان خوش مریک؟" ۰

۴۳ شمعون جواب تے پارے "کنا خیال ٹی ہمو زیاست خوش مریک اراوے

زیاست معاف کنگانے۔

عیسیٰ پارے ”نی صبح اُس۔“

۳۳ ولدا او تینا مونے نیازی آہرہا او شمعو نے پارے ”نی دانیازی نے خناس؟
 ۳۵ آرا وخت آ ای نا اراغا بسٹ، نی کنانت تا سینگ کے ویر ہم تئویس، ولے دا
 نیازی کنانت تے تینا خزینکاتے تو سلا او تینا پٹاتے تو بارے تا۔ ای بسٹ، نی
 ۳۶ کنے خُنب کتویس، ولے دانیازی کنانت تے آن بک ہلک، او دایسکان ہلنگ
 ۳۷ ٹی اے۔ نی کنے بہ خیرٹ کنگ کے کنا کاٹم آتیل شاعتویس، ولے دانیازی
 کنانت تے عطر آٹ سلا۔ ولے ای نے پاوہ، اونا بھازنگا گنابک معاف کنگانو،
 بندا خاطر آن او بھاز محبت کنگ ٹی اے۔ ولے آرا نا مچہ گنابک معاف کنگانو،
 او مچہ محبت کیک۔“

۳۸ ولدا عیسیٰ نیازی نے پارے ”نا گنابک معاف مسر۔“

۳۹ بموڑے ٹولوک مخلوق اسہ پہ ایلو تو تینا ہیست کریسہ پارے ”دا ویر اے کہ
 گناہ تے معاف کیک؟“
 ۵۰ ولے عیسیٰ نیازی نے پارے ”نی بنگ، نا ایمان نے جوڑ کرینے۔ خدا نا حفاظتے
 کے۔“

دسینگ نا مثال او شاگرداترے پوہ کنگ

(متی ۱۳: ۱-۲۳؛ مرقس ۱۶: ۲-۲۰)

۱ **ب** گراس وختسے آن پد عیسیٰ شار شار او خلق خلق ٹی چرینگ او خدا نا پسکینگ
 پیغام نا خوش خبری نے مخلوق اسکان رسیف۔ ووازوہ خاصینگ شاگرداک ہم اوڑ تو
 ۲ اوار اترہ۔ عیسیٰ تو اوار نیازیک ہم اترہ۔ اوفتا بھازنگاتے آن جناک کشینگاٹر
 او بھازنگاتے بیماری تے آن شفا تینگاٹس۔ اوفتے ٹی مریم، کہ او مکدہ شار آن

۳ بَسُوْس۔ عیسیٰ دا نیازی آن ہفت جن کشاَس۔ ۵ یوانہ ہم عیسیٰ تو اوار ہنا، کہ
اونا اریغ خوزہ گورنر ہرودیس نا افسرَس اَنکہ۔ سوتنا او بھازنگ نیازی یک ہم، کہ ارا
عیسیٰ او اونا شاگردا مدتے کیرہ، اوار اَنرہ۔ ۵

۴ بھازنگ مخلوق شار او خلقاتے آن عیسیٰ نا کُڈ آسَر۔ ارا وخت آاسہ بھلو مچی س
۵ مچ مس۔ عیسیٰ اوفتے مثال تریسہ پارے ۵ "زمیندارس خولم و سنگ کے پیش تما۔
۶ ارا وخت آ او بجاتے ڈغار آچٹ تس، گراس اوفتے آن کسر آتار او بھازنگاتے
مخلوق لتاز او ایلوفتے چکاک گنگر۔ ۵ گراس خلی آ ڈغار آتار۔ وختے آن پد فصل
۷ خرا، ولے اوفتے ماس آلو۔ ہندا خاطر آن باریسَر۔ ۵ بھازنگ بچاک کاشماتے ٹی تمار،
او خولم او کاشماک اوار ترک کیر، ولے کاشماک زو بھلن مسر او خولمے تینے ٹی
۸ ڈکار۔ خولم وڈنگ کَنو۔ ۵ گراس بچاک جواننگا ڈغار آتار۔ فصل ترک کرے او
خولم تس۔ اسہ خولم نا خوشہ غان بھاز خولم نا واندہ جوڑ مسر۔ خف توربو۔ واما لالتے
اُست ٹی تجبو۔ گیرام کیہو۔ ۵

۹ شاگرداک عیسیٰ غان بریفر "وامثال نا انت معنی اے؟" ۵
۱۰ عیسیٰ پارے تا "خدا نا پُسننگا پیغام نا ڈکو کا بیتاک ٹھے پوہ کننگیرہ، ولے ایلو
مخلوقے مثالٹے ٹی پائنگلک۔ ہنڈن کہ مُست نا پغمبرس پیشن گوئی کریس کہ
بندغاک خیرہ، ولے توجہ تفسرہ۔

اوفک بنیرہ، ولے پوہ مفسرہ ۵

۱۱ "وامثال ٹی بچاک خدا نا پیغام آن بار او۔ ۵ واما لٹ بچاک کہ کسر ٹی تمار
ہمو بندغاک او آرافک پیغامے بنیرہ، ولے ایلیس اوفتا اُستاتے آن پیغامے کشک
۱۲ تاکہ اوفتے ایمان مَف، او اوفتا نجات مَف۔ ۵ او بچاک کہ خلی آ ڈغار آتار ہمو
بندغاتے آن بار او کہ اوفک خدا نا پیغامے خوشی اٹ بنیرہ او ایمان تجیرہ، ولے
۱۳ آزمائش نا وخت آ اوفک ایمان آن زو ہڑ سینگیرہ۔ ۵ او آرا بندغاک مدان مدان تینا
مال مڈی او پیسہ او زندگی نا خوشی او غمی ٹی خدائے گیرام کیرہ، ہمو بجاتے آن بار او

۱۵ آرا کاشماتے ٹی تمار او بیچ فصل تَتَویر۔ او آرا بچاک جو ایندگا دُغار آتمار، ہمو بندغاک
او آرا پیغامے بنیرہ او ایمانے تینا اُستاتے ٹی تَخیرہ۔ ہندن کہ خولم جو انو فصل ایٹک،
اوفک ہم جو انو کاریم کیرہ، او اوفتے نیکنگا کاریم نابدلہ ہرے آملک۔"

عیسیٰ نا مخلوقے ایمان رسیفنگ نا باروٹ پاننگ
(متی ۲۱: ۲-۲۵)

۱۶ "کس ہم چراغ لیغے، اونا زی آتاس یا اووے میزے ناکیرغ آتچک، بلکہ
ہموڑے تچک تہ آراڑے آرا ٹی روشنائی مرے۔ او آرا وخت آبندغاک آرا ٹی ہیر، تو
۱۷ روشنائی ٹی ہر گزائے خیر۔ او آرا گڑا دُکوک اے روشنائی ٹی پاش مرے۔ ہندن آرا
پیتاک بندرغ نا اُست ٹی دُکوک او، اوفتے خُدا چانک او اوفک ضرور ظاہر مریرہ۔
۱۸ "خف توربو۔ آرا بندرغ خُدا نا پُسننگا پیغام نا پیتاتے بیک، او یقین تچک،
خُدا اووے ہندا یقین نا وجہ غان ایمانے پین پوہ منگ نا طاقت ایٹک۔ ولے آرا
بندرغ کہ خُدا نا پیغام نا پیتاتے بیک او یقین تچک نا کوشستے کچک، خُدا اووے
ایمان تچنگ نا طاقتے تفک۔"

عیسیٰ نا لُمہ او جدیدرنگا ایلُمنا میلنگ کے بننگ
(متی ۱۲: ۲۶-۴۰؛ مرقس ۳: ۳۱-۳۵)

۱۹ عیسیٰ نا لُمہ او جدیدرنگا ایلُمک میلنگ کے بسر، ولے بھار مخلوق نا مچی نا وجہ غان
۲۰ میلنگ کتَویر۔ او ایس عیسیٰ نے پارے "خواجه، نا لُمہ او ایلُمک نا میلنگ کے بسونو۔"
۲۱ ولے عیسیٰ اوفتے گلے پارے "کنا لُمہ او ایلُمک ہمو او، آرافک خُدا نا پیتاتے
بنیرہ، او ہمو پیتاتے آ یقین تَخیرہ۔"

عیسیٰ نا طوفانے سِلنگ نا حُکم تینگ

(متی ۲۳:۸-۲۷، مرقس ۳:۴-۱۱)

- ۲۲ اسہ دے س عیسیٰ تینا شاگردا تے تو اوار اسہ کشتی سے ٹی ٹوس، اوفتے پارے
 ”جھیل نا ایلو کنارہ غا کامبو۔“
- ۲۳ بندا خاطر آن اوفک راہی مسر۔ ○ آرا وخت آ کشتی راہی مس، عیسیٰ خاچا۔
 اسہ وار تو تیزو طوفانس بس۔ کشتی ویر آن پُر مس او دُمینگ آ بس۔ شاگرداک
 ۲۴ دُمینگ آن خولیسر، ○ بندا خاطر آن اوفک عیسیٰ غا بنار، اووے بش کریر، پاریر
 ”او خواجہ، او خواجہ، نن دُمینگ آ بسوئن۔“
 عیسیٰ بش مس او طوفانے سِلنگ نا حکم تِس۔ طوفان سلیس۔ ○
 ۲۵ ولدا او تینا شاگردا تے پارے ”نما ایمان آرانگ بنا؟“
 ولے اوفک خولیسر او حیران مسر، او اسہ پے ایلوے تینا پاریر ”وا بھرو بند غس
 اے؟ طوفانے سِلنگ نا حکم تِس او طوفان اونا حکمے منا۔“ ○

عیسیٰ نا بندغ آن جناتے کسینگ

(متی ۲۸:۸-۳۴؛ مرقس ۱:۵-۲۰)

- ۲۶ عیسیٰ او اونا شاگرداک گلیل صوبہ غان کشتی ٹی جھیل نا ایلو کنارہ نا گراستین
 ۲۷ پنی آ علاقہ غا رسینگار۔ ○ آرا وخت آ عیسیٰ کشتی آن وڈینگا، او شار نا اسہ بندغسے
 تو بلا، او ٹی جناک اترہ۔ وا بندغ بھاز برے آن آراغان پیشن لغڑ چرینگاک، او
 ۲۸ قبرستان ٹی رسینگاک۔ ○ وخت وخت جناک بندغے بلکڑ، او مخلوق اونا دُو او نت تے
 زنجیر تے تو تفیک۔ ولے وا وخت آ او زنجیر تے پرنگاک، او ویران آ جاگے غاتے آپیش

تھا کہ۔ ارا وخت آ او عیسیٰ نے خنا، او چیاٹ خلیسہ تینے عیسیٰ نا مون آ بٹے، اونا جناک پاریر "اے عیسیٰ، خدا تعالیٰ نا مار، نی ننے آن انت خواہ؟ نن نے آن خواست کینہ کہ ننے ہزا تھ۔" ○

۲۹ اوفک بندا خاطر آن پاریر اتے کہ عیسیٰ جناتے بندرغ آن پیش منگ نا حکمے تسوس۔ ○

۳ عیسیٰ اوفتے آن بریفے "نما پن انت اے؟"

۳۱ اوفک جواب تسر "نما پن" لشکر "اے"، اتے کہ بندرغ ٹی بھاز جناک انرہ۔ ○ جناک عیسیٰ نے منت کریمہ پاریر "ننے نما ہزا نا جاگہ غارابی تھ۔" ○

۳۲ عیسیٰ غاستہ ربی آمش آ بوکاتا اسہ ٹولی س بے گنگ ٹی اسکہ۔ جناک عیسیٰ نے منت کریمہ پاریر "ننے بوکاتا تہہ ٹی پنگ کے الے۔"

۳۳ عیسیٰ اوفتے اجازت تس، ○ جناک بندرغ آن پیش تمار او بوکاتا تہہ ٹی ہنار۔ بوکاتا ٹولی مش آن جھیل نا گنڈ آنرا، او ویر ٹی تینے بٹے او دینگ۔ ○

۳۴ بوکاتا شواناک وا گڑاے خنار۔ بندا خاطر آن اوفک شار نا گنڈ آنرار، او وا بیتے شار او خلقاتے ٹی مشہور کریم۔ ○

۳۵ بندغاک ہرنگ کے ہنار کہ "انت مسونے؟" ارا وخت آ اوفک عیسیٰ غار سینگار، جنی آ بندرغ خنار کہ جناک اوڑان پیش تمانو۔ او عیسیٰ نا انت تا ربی آ پچ بینوک

۳۶ ہوش ٹی ٹولوک اسکہ۔ اوفک گل خولیسر۔ ○ بوکاتا شواناک ایلو بندرغالتے جنی آ بندرغ نا جوڑ منگ نا قصہ پاریر۔ ○

۳۷ ولدا اگر اتین نا علاقہ نا بندغاک عیسیٰ نے پاریر کہ "ننا علاقہ غان ہنگ"، اتے کہ اوفک خولیسر۔ بندا خاطر آن عیسیٰ کشتی ٹی سوار مس او راہی مس، ○ او ارا بندرغ

۳۸ آن جناک پیش تمار عیسیٰ نے منت کرے "کنے تین تو در۔"

۳۹ ولے عیسیٰ اووے پدی ارا غا مون تس، او پارے تہ ○ "بن، مخلوقے پا کہ خدا نے کے انت کرینے۔"

جی آ بندرغ پدی شار آبس او مخلوقے پارے کہ "عیسیٰ کنا بھاز مدتے کرینے،
او کنا جناتے کشانے۔" ○

عیسیٰ نا بیمارنگا نیاڑی ئے جوڑ
کننگ او کھوکا مسڑے زندہ کننگ
(متی ۹: ۱۸-۲۶، مرقس ۵: ۲۱-۲۳)

- ۳۰ آرا وخت آ عیسیٰ پدی گلیل صوبہ غابلس، مخلوق اووے بہ خیرٹ پارے، آتے
۳۱ کہ دافک گل اونا انتظارے کریرہ۔ ○ بموڑے یاتیر پنی وُ بند غس بس۔ او بمو جاگہ نا
عبادت خانہ نا افسرس اسکہ۔ او تینے عیسیٰ نا مون آ پٹے، او مینت کریسہ پارے "کنا
۳۲ آراغا رابی مہ" ○ آتے کہ اونا دوازدہ سال نا مسر کینگ ٹی اسکہ۔
آرا وخت آ عیسیٰ یاتیر تو روانہ مس، عیسیٰ نا چارمہ گنڈ آن بندغاگ اثرہ۔ ○
۳۳ بندافتا نیام ٹی اسہ نیاڑی س اسکہ کہ دوازدہ سال آن اونا پڈ آن وتر بسکہ۔ او تینا
گل مال مدی ئے تینا علج کے حکیماتے تسوس، ولے کس اووے جوڑ کننگ
۳۴ کنتویس۔ ○ او مخلوق نا نیام آن عیسیٰ نا رہی آبس، او اونا کوٹے وُ کوئی ات وُ
۳۵ خلک۔ اونا وتر نا پینگ اسہ وار تو بند مس۔ ○ عیسیٰ ہریفے "کے دیر وُ خلکونے؟"
گل بندغاگ انکار کریر، او پطرس پارے "اے خواجہ، گل بندغاگ نا رہی ات
او، کسے نا وُ نے لگوئے۔" ○
۳۶ ولے عیسیٰ پارے "کس بیمار کس وُ خلکونے، آتے کہ ای چائٹ کہ کنا
طاقت آن کسے فایرہ رسینگانے۔" ○
۳۷ نیاڑی چائٹ کہ او تینے وُ کینگ کپک، او خولیس آن لڑیسہ گل بندغاتا مون آ
عیسیٰ نانتے آتہ۔ او عیسیٰ ئے پارے کہ او بمر عیسیٰ نا کوٹے وُ خلکونے او
۳۸ اسہ وار تو جوڑ مسونے۔ ○ عیسیٰ اووے پارے "کنا ایڈ، نا ایمان نے جوڑ کرینے۔"

نی واسہ بنگ۔ نے آخڑا نا رحمتاک مریر۔
 ۳۹ آرا وخت آتھسی دایمتاے کنگ ٹی اسکہ، اسہ بند غس افسر نا اراغان بس۔ او
 یاتیرے پارے "نا مسر کسکونے۔ خواہے اراغا ایتگ نا تکلفے کہے۔"
 ۵۰ ولے عتھسی دایمتے بنگ، او یاتیرے پارے "خولپے۔ یقین تھ، نا مسر جوڑ
 مریک۔"
 ۵۱ آرا وخت آتھسی یاتیر نا اراغا رسیدگا، او پارے "پطرس، یوحنا، یعقوب او چنا
 نا لمہ باوہ کن تو ارا نا تہہ ٹی بریر۔ ایلو کس تہہ ٹی بف۔"
 ۵۲ بر بندرغ چنا کے بوغنگ او افسوس کنگ ٹی اسکہ۔ عتھسی اوفتے پارے "بوغیو۔
 چنا کستے، او خاچنگ ٹی اے۔"
 ۵۳ اوفک عتھسی نا دایمتے بنگر، او بشخندہ کریر، آنتے کہ چائسره کہ مسر کسکونے۔
 ۵۴ ولے عتھسی مسر نا ووتے بلک او پارے "چنا، بش مہ۔"
 ۵۵ چنا زندہ مس، او اسہ وار تو بش مس۔ عتھسی چنا نا لمہ باوہے پارے کہ
 "مسرے کنگ کے گڑاس ایتبو۔"
 ۵۶ مسر نا لمہ باوہ حیران مسر، ولے عتھسی اوفتے حکم تھس "ٹم دایمتے کسے پاپیرے،
 کہ آنت مسونے۔"

عتھسی نا تینا ڈوانزودہ خاصنگا شاگردا تے تبلیخ کے مون تینگ
 (متی ۱۰: ۵-۱۵، مرقس ۶: ۷-۱۳)

۱ عتھسی تینا ڈوانزودہ خاصنگا شاگردا تے اوار توار کرے، او اوفتے دایمتے تھس کہ
 ۲ اوفک چناتے کشنگ او بیمارا تے جوڑ کنگ کیر۔
 ۳ پینام نا خوش خبری نے رسیدنگ او بیمارا تے جوڑ کنگ کے ایلو شارا تے آرابی
 کرے۔ عتھسی پارے تا "ٹم تینا کسر نا آرام کے نہ لٹ، نہ کشکول، نہ کنگ کے

۴ گروا، نہ پیسہ، او نہ تین کے بدل شودو پچ بیفیرے۔ ○ آرا ارا ٹی ٹھے بہ خیرٹ کریر،
۵ ہموڑے رہینگبو۔ ہمو ارا ٹی ہمو وخت اسکان رہینگبو کہ ٹم شارے ایتورے۔ ○ او
آرا اشار ٹی مخلوق ٹھے بہ خیرٹ کتو، ہمو شارے ابو، او تینا نت تا مشتے چندبو تاکہ
وامشک قیامت ناوے آگواہی ایتیر۔ ○
۶ واشاگرداک خدا نا پیغام او بیمار اتے شفا تریسہ چارمہ گنڈا نا اشار اتے آبہار۔ ○

گورنر ہروڈیس نا پریشان مننگ

(متی ۱۳: ۱-۱۲، مرقس ۶: ۱۲-۲۹)

۴ آرا وخت آگلیل صوبہ نا گورنر ہروڈیس عیسیٰ نا باروٹ بنگ، او بھاز پریشان
۵ مس، آتے کہ بھازنگا بندغاک پاریرہ کہ ”سیخی پدی زندہ مسونے۔“ ○
بھازنگا پاریرہ ”پغمبر ایاس ظاہر مسونے۔“
۶ او بھازنگا بندغاک پاریرہ کہ ”مست نازمانہ نا پغمبرس پدی زندہ مسونے۔“ ○
۷ ہروڈیس سوچ کرے ”ای سیخی ئے کسفیٹ۔ او دا بندغ دیس اے کہ وانا
۸ بیتاے ای پنگ ٹی اٹ؟“
۹ او واکوشتے کریکہ کہ ”ای عیسیٰ ئے خنیو۔“ ○

عیسیٰ نا مخلوقے بہ خیرٹ او ارغ بشخنگ نا معجزہ نشان تینگ

(متی ۱۳: ۱۲-۲۱، مرقس ۶: ۳۰-۴۴، یوحنا ۶: ۱-۱۲)

عیسیٰ نا خاصنگا شاگرداک پدی بسر او آرا کاریمتے کریسر عیسیٰ ئے پاریر۔ عیسیٰ
شاگردا تے پیفے او بیت صیدا پنی آشار نا گنڈ آروان مس۔ ○ آرا وخت آخلوقے سہا
تما، اوفک اونا رتد اٹ بہار۔ عیسیٰ اوفتے بہ خیرٹ پارے، او خدا نا پسکینگ پیغام

نا باروٹ ہیست کرے، او آرا بیمار اترہ اوفتے شفا تِس۔
 ۱۲ دے کی اَلنگ نا وخت آڈوانزودہ خاصنگ شاگرداک عیسیٰ غا بَسر او پاریر تہ "خواب،
 وا بندغالتے اجازت ایقہ کہ وافک رَہی نا خلقاتے آ کار، او تینا کُنگ او خاچنگ نا
 بندوبستے کیر، اتقہ کہ وا ویرانو جاگہ س اے۔"
 ۱۳ ولے عیسیٰ اوفتے پارے "نَم دافتے کُنگ کے گِڑا ایتبو۔"
 اوفک جواب تِسر "کُل تو ننا پنچ اِرغ او اِرا مچی او۔ واخہ بندرغ کے نن تو پیسہ
 افک کہ نن اوفتے کے کُنوئی وِگِڑا اَلین۔"
 ۱۴ بموڑے پنچ ہزار زینہ اترہ۔ عیسیٰ تینا شاگرداتے پارے "وا بندغالتے پنجا پنجا
 نا ٹولی ٹی ٹولغبو۔"
 ۱۵ آرا وخت آ شاگرداک بندغالتے ہندن ٹولفیر، عیسیٰ اِرغ او مچی تے بیف،
 ۱۶ آسمان نا کُند آبرا، خداغان دُعا کرنے او شکرے آوا کرے، اِرغ او مچی تے ٹُر ٹُر
 کرے، تینا شاگرداتے تِس او پارے "دافتے ٹولی تے ٹی بُش کبو۔"
 ۱۷ اوفک کُل سیر اٹ کُنگ۔ بچوکا اِرغالتے آن دوانزودہ کُٹور پُر مسر۔

پطرس نا پاننگ کہ عیسیٰ خُدا نا مقرر کروکا اے
 (متی ۱۶: ۱۳-۱۴؛ مرقس ۸: ۲۷-۳۰)

۱۸ اسہ دے س عیسیٰ تنیا عبادت کُنگ ٹی اُسک، اونا شاگرداک اوڑا بَسر۔ عیسیٰ
 اوفتے آن ہریفے "مخلوق کنا باروٹ انت پاننگ ٹی اے، کہ ای ویر اٹ؟"
 ۱۹ اوفک جواب تِسر "گِڑاس بندغاک پارہ کہ نی یحییٰ اُس، او گِڑاس پارہ کہ نی
 پغمبر اِلِیاس اُس او گِڑاس پارہ کہ نی مُست نا پغمبر س اُس کہ پدی زیندہ مسونے۔"
 ۲۰ عیسیٰ اوفتے آن ہریفے "نَم انت پارے کہ ای ویر اٹ؟"
 پطرس جواب تِس پارے "خواب، نی خُدا نا مقرر کروکا اُس۔"

- ۲۱ ولدا عیسی اوفتے سخت علم تس کہ "کنا زند ئی دا بیت نا باروٹ کسے
 ۲۲ پاپیرے۔ ○ ای، اوم نا اولیاد، کنے آمصیت بریک، او یہودی تاپیرنگاک، بھلا
 ایلک او شرع نا معلک کنے منپسہ۔ ای کسفنگیوہ، او منہ دے آن پد پدی زندہ
 مریوہ۔ ○

دیر عیسیٰ نا شاگرداک مرور؟

(متی ۱۶: ۲۳-۲۸ مرقس ۸: ۳۱-۹: ۱۰ یوحنا ۱۲: ۲۵)

- ۲۳ عیسیٰ ہموڑے موجود کل مخلوقے پارے "اگ کسے نا خوش آرے کہ کن تو
 برے، او تینا باروٹ سوچ کپ، او موت آن خولپ او ہر دے کنا خاطر آن صلیب
 ۲۴ آتفنگ کے تیار مرے، او کنا شاگرد جوڑ مریک۔ ○ اتے کہ آرا بندرغ دا دنیا ئی تینا
 زندگی دے دوست تورک، او مون نا دنیا ئی خدا نا سزاغان بچنگ کپک۔ وے آرا
 بندرغ کنا خاطر آن تینا جانے او مالے قربان کیک، او دا دنیا ئی او مون نا دنیا ئی
 ۲۵ خوشی حاصل کیک۔ ○ اگ اسہ بندرغس دا دنیا ئی بھاز مال مڈی تے مچ کے، وے تینے
 ۲۶ خدا نا سزاغان بچائفنگ کپ، تو دا زندگی نا بچ فائدہ آف۔ ○ اگ کس کنا پیتاتے او
 حکماتے نپک، تو قیامت نا دے آ ای، اوم نا اولیاد، تینا او باوہ خدا نا طاقت آت
 ۲۷ او ملائکاتے آن بار بھاز عزت آت بریوہ، پاوہ "اگ کنا شاگرد آف۔ ○ ای ٹمے یقین
 ایٹیوہ کہ ٹمے آن گراس ہمو وخت اسکان کسپسہ کہ اوفک کنا کسفنگ او پدی زندہ
 منگ، او کنا پیغامے تالان خنتو۔ ○

عیسیٰ نا شاگردانا موسیٰ او الیاسے خننگ او خُدا نا بیتے یننگ
(متی ۱۰: ۱-۱۳، مرقس ۹: ۲-۱۳)

۲۸ واپیتا کننگ نا ہفتہ سے آن پد، عیسیٰ پطرس، یوحنا او یعقوبے تین تو پیفے
۲۹ او مش آعبوات کننگ کے ہنا۔ ○ آرا وخت آ او عبات کننگ ٹی اسکہ اونا مون نا
رنگ بدل مس او پچاک تہ پیون برف آن بار مسر۔ شاگرداک ہمو وخت آخچوک
۳۰ اترہ۔ ○ اسہ وار تو ارا بندغ ظاہر مسر او عیسیٰ تو بیت کننگ آ لگار۔ اوفک پغمبر
۳۱ موسیٰ او الیاس اترہ۔ ○ اوفک جنتی آ پچاتے پینائر او عیسیٰ تو اونا یروشلم شار
۳۲ ٹی خُدا نا کسر ٹی کہنگ نا بیتے کہرہ۔ ○ آرا وخت آ شاگرداک سمبال کہر، اوفک
۳۳ عیسیٰ نے جنتی دُچچ بینوک ارا بندغ تو سلوک خنار۔ ○ آرا وخت آ موسیٰ او الیاس
عیسیٰ غان رخصت کننگ ٹی اترہ، پطرس عیسیٰ نے پارے ”خواجه، وا اخس جُوان
میک کہ نن ہنڈاڑے ٹم تو رینگین۔ نن مسہ گدان جوڑ کینہ، اسٹس نے کے،
اسٹس موسیٰ کے او اسٹس الیاس کے۔“
ولے او چاٹویکہ کہ انت پاننگ ٹی اے۔ ○
۳۳ پطرس نا بیت کننگ نا وخت آ جمرس اوفتازی آ بس، اوفتے تینا سیخا ٹی
۳۵ دُکا۔ عیسیٰ نا شاگرداک خولیسر۔ ○ جمر آن خُدا پارے ”عیسیٰ کنا دوستیگا مار اے،
کہ ای اووے مقرر کریٹ۔ اونا بیتاتے منبو۔“ ○
۳۶ آرا وخت آ دا بیت خلاص مس، عیسیٰ نا شاگرداک عیسیٰ نے ہموڑے تنیا
سلوک خنار۔ شاگرداک ہمو وخت آ واپیتا باروٹ کسے پاتویر، او چپ مسر۔ ○

عِيسِي نَا اسه مارِ سَے آن جِن کَشِنِگ

(مَتِي ۱۷: ۱۸-۱۴: ۹ مرقس ۹: ۱۴-۲۷)

۳۷ پگہ کہ عِيسِي او اونا مُسہ شاگرداک مَش آن شيف بَسر اسه بھلو مخلوقس عِيسِي تو
۳۸ ملا۔ ۰ ہندا مَچِي آن اسه بند غَس توار خلک ”خَواجہ، اِي نے مِنت کيوہ، کہ کنا اَسِيڈِگا
۳۹ مار آ ترس گن۔ ۰ کنا مارے وَخت وَخَس جِن بَلِیک او چِیاٹ خلِیک، او اونا با ئِي
کَف برِیک۔ جِن اووے بھاز ہُرے اِسکان بَلِیک، او بھاز مُشکل اٹ یلہ کِیک۔ ہندا
۴۰ خاطر آن کنا مار بھاز لاغر مُنگ ٹِي اے۔ ۰ اِي نا شاگردا تے آن خَواست کریٹ،
ولے اوفک دا جِنے کَشِنِگ کَتَویر۔ ۰

۴۱ عِيسِي مخلوقے پارے ”کنے ٹے آ بھاز افسوس مس کہ ٹم داسکان اِیمان
تِخِنِگ ٹِي اَفیرے۔“

ولدا عِيسِي بند غے پارے ”تینا مارے وانگ اَتے۔“ ۰

۴۲ اَرَا وَخت آ بند غ مارے اَتِنگ ٹِي اَسکے، جِن اووے بَلِک، دُغار آ پَے، او با ئِي
تہ کَف بَس۔ عِيسِي جِنے عَلم تِس ”پیش تم“۔ جِن پیش تما او مار کو جوڑ مس۔ عِيسِي
۴۳ مار کوئے پدی باوہے تہ تِس۔ ۰ مخلوق خُدا نا طاقے خنا او حیران مس۔

۴۴ عِيسِي اَرَا کاری مَتے کریکے، مخلوق اوڑا حیران اَس۔ ولدا عِيسِي تینا شاگردا تے
۴۵ پارے۔ ۰ اِي اَرَا پِتا تے ٹے پاوہ، دا پِتا تے گیرام کِپو۔ اِي، اَوَم نا اولیاو، دُشمناتا
دو ٹِي تِنِگیوہ۔ ۰ ولے شاگرداک پوہ مَتَویر کہ ”عِيسِي اَنَت نا باروٹ پانِنگ ٹِي
اے۔“ دا پِست اوفتے آن دُکوک اَسکے۔ اوفک پوہ مَتَویر، بلکہ خُولیسر۔ ہندا خاطر
آن دا پِست نا باروٹ عِيسِي غان ہرِیغَتَویر۔ ۰

خُدا نا مون آ دیر بھلُن اے؟

(متی ۱۸: ۱-۴۵ مرقس ۹: ۳۳-۳۷)

شاگرداں اسہ پہ ایلو تو تینا ہیست کیر کہ ”ننہ آن ویر بھلُن اے؟“
 ہر ایسٹ تینا اُسٹ ٹی سوچ کرے ”ای واسہ او مون نا دنیا ٹی بھلُن مریوہ۔“
 عیسیٰ اوفتے پوہ مس کہ اوفک انت سوچ کنگ ٹی او۔ ہندا خاطر آن او چنآے
 توار کرے او تینا رہی آ سیلفہ تر۔ او شاگرداں پارے ”اگہ کس دا چنآے کنا خاطر
 آن عزت ایٹک، او کئے عزت ایٹک۔ او آرا کئے عزت ایٹک، او کنا راہی تروکائے
 عزت ایٹک۔ آرا بندرغ تینے مچ عزت والا چانک، او بھاز عزت والا مریک۔“

آرا شیطان نا دشمن اے ننا سنگت اے

(مرقس ۹: ۳۸-۴۰)

یوحنا عیسیٰ نے پارے ”خواجه، نن اسہ بندرغے خان کہ نا پن اٹ مخلوق آن
 جناتے کشنگ ٹی اسکہ۔ نن اووے پارین ”دھن کہیہ“، انتے کہ او ننے آن بار نا
 شاگرداں لویک۔“
 عیسیٰ یوحنا او تینا ایلو شاگرداں پارے ”دھنگا بندرغے منع کیو، انتے کہ آرا
 بندرغ شیطان نا دشمن اے او ننا سنگت اے۔“

ساماریہ صوبہ نا خلق نا بندغاکی عیسیٰ اُسے بہ خیرٹ پاتویر

آرا وخت آ عیسیٰ نا جنت آ پنگ نا وخت خُزک بس، او یروشلیم شار نا کُند آ

۵۲ رَوَان مَس- ۵ او گِراس بندِغ تینے آن مون آ سائیرِہ صوبہ نا خلقے ٹی رابی کرے
 ۵۳ کہ اوڑکے گینگ او خاچنگ نا بندوبستے کیر- ۵ ولے ہمو خلق نا بندِغاک اووے بہ
 خیرٹ پاتویر، آنتے کہ یہودی او سائیریک اسہ پہ ایلو آن نفرت کریرہ، او عیسیٰ
 ۵۴ یروشلیم شار آ پینگ ٹی اسکہ- ۵ آرا وخت آ یعقوب او یوحنا وا گرائے خنار، او فک
 عیسیٰ پاریہ "خواجه، اگہ نی پاسہ، نن خداغان وعا کین کہ او خاخرس رابی کے او
 دا خلق بوشنگے، پوِغ مرے- ۵"

۵۵ ولے عیسیٰ مونے تینا ہڑسا او پارے تا "دھن کپو- ۵"
 ۵۶ ولدا عیسیٰ او اونا سنگتاک پین خلقے ٹی ہنار- ۵

بندِغاتا بہانہ کنگ او عیسیٰ نا پوہ کنگ

(متی ۱۹: ۸-۲۲)

۵۷ عیسیٰ تینا سنگتاتے تو اوار یروشلیم شار نا گند آ پینگ ٹی اسکہ- اسہ بندِغس
 عیسیٰ پارے "نی آرائگ کاسہ، اہی نے تو برہوہ- ۵"
 ۵۸ عیسیٰ اووے پارے "شو کاک تینا کوڈاتے ٹی رہینگیرہ، او چکاک تینا کوڈاماتے
 ٹی رہینگیرہ، ولے نی کن تو پینگ کے تیار آفیس آنتے کہ کنے، آدم نا اولیادے،
 رہینگ کے بچ جاگہ افک- ۵"

۵۹ عیسیٰ پین بندِغے پارے "کن تو برک- کنا شاگرد مرک-"
 ولے ہمو بندِغ بہانہ کریرہ پارے تہ "خواجه، کنے اے- اہی کاوہ- کنا باوہ کینگ
 آن خُک اے- ۵"

۶۰ ولے عیسیٰ اووے پوہ مس، پارے "نی کن تو برک، آنتے کہ آرا بندِغاک
 خدا نا کسر آت آفس، او فک کہوکاتے آن بار او- دا کہو کنگا بندِغاتے اے کہ بے
 ایماناک و فن کیر تا- نی سنگ، او خدا نا پسکنگا پیغام نا خوش خبری نے ایلو مخلوق

آ رسیف۔"

۶۱ اسے بین بندغس عیسیٰ نے پارے "خواجه، ای نے تو بریوہ، ولے کنے ایلے۔

ای اراغا کاو، اجازت آلیو، بریو۔"

۶۲ عیسیٰ اووے پارے "اگہ بندغس خدا نا کسر آ بریک، او سوچک کہ "ای

برسینگیو"، واژان خدا نا کاریم کے بیچ فائدہ مفک۔"

عیسیٰ نا ہفتاد او دو شاگرداترے راہی تینگ

۱ ن ب واکان پد عیسیٰ ہفتاو اووو شاگردواتے توار کرے او اوفتے اِرت اِرت نا ٹولی

۲ ٹی تینے آن مون آہمو خلقاتے آ راہی کرے، آراکان کہ اووے گدرینگولی اسکہ۔

۳ عیسیٰ اوفتے مثال تریسہ پارے "اسہ بھلو فصلس اے، ولے اوفتے لاب کروکاک

۴ چٹ او۔ بندا خاطر آن ٹم خداغان وعا کبو کہ او پین بندغاتے راہی کے تاکہ "نن وا

۵ بھلا فصلے لاب کین۔" ۶ یمبو۔ ای ٹمے بے ایماناتے آ راہی کننگ ٹی اٹ، وھن

۷ کہ سورے خرمن غاتا نیام ٹی ایلے۔ ۸ تینا سفر نا آرام کے بیچ گڑا بیفپیرے، نہ پیسہ

۹ تینگ کے لوت، نہ کشکول، نہ چوٹ نا پین جوڑا۔ کسر آ کسے تو پلپتو۔ ۱۰ آرا ارا

۱۱ ٹی ٹم اولیکو وار کارے، اوڑکے وعا کبو کہ "ہمو اراغا خدا نا رحمتاک مریر۔" ۱۲ ہمو

۱۳ اراغان آرافک کنازی آ ایمان تجیرہ، اوفتازی آ خدا نا رحمتاک مریرہ۔ اگہ کس

۱۴ کنازی آ ایمان تچنک، ولدا خدا نا بندا رحمتاک پد آٹمازی آمیرہ۔ ۱۵ ہمو ارا ٹی

۱۶ رینگبو، اوفک ارا گڑائے کینگ کے ٹمے ایتیر گمبو تہ، آنتے کہ مزدورے اونا مزدوری

۱۷ تینگ۔ رینگنگ کے صرف اسے اراے استعمال کبو۔ ۱۸ آرا وخت آ ٹم اسے خلقتے ٹی

۱۹ کارے، اوفک ٹمے بہ خیرٹ پار، او آرا گڑائے ٹمے کینگ کے ایتیر، گمبو تہ۔ ۲۰ ہمو

۲۱ خلق نا بیمار اتے جوڑ کبو، او ہمو خلق نا بندغاتے پابو کہ "واسہ وخت خوک اے کہ

۲۲ خدا عیسیٰ نازی آ ایمان تھوکاتے بچائے۔" ۲۳ ولے آرا وخت آ ٹم خلقتے ٹی کارے،

- ۱۱ اوفک تھے بہ خیرٹ پاپس، تو گلی تے ٹی پیش تمبو او اوفتے پاپو ○ ”نن تینا نت تا
مہتے چنڈنگ ٹی اُن تاکہ دامشک قیامت ناوے آگواہی ایتیر کہ خدا تھے پچائنگ
نا موقعہ تس، ولے تُم مَتَویرے۔“ ○
- ۱۲ ولدا عیسیٰ شاگردا تے پارے ”قیامت ناوے آدھنگا خلق نا بندغاتے سدوم
پنی آشار نا بندغاتے آن زیاست ہزار سینگلک، او سدوم شار نا بندغاتا ہزارا کے خدا
خاخرے راہی کریس۔“ ○

عیسیٰ نا خرازین، بیت صیدا او
کفر نحوم شاراتا بندغاتے خبردار تینگ
(متی ۲۰: ۱۱-۲۴)

- ۱۳ ”اے خرازین او بیت صیدا شار نا بندغاک، تُم اُخس بد قسمت اُرے، اَتھے کہ
آرا معجزہ غاتے ای تھے نشان تسوٹ، اکہ وافتے صُور او صیدا شار نا بندغاتے نشان
تسہ، واک تینا گناہ تے آن ہر سینگارہ، او گناہ تے آن ہر سینگلک نا نشانی کے ہیٹ
نا پٹاتا پچ پینارہ، او تینا کاٹمازی آہس شاغارہ ○ او قیامت ناوے آصُور او صیدا
۱۴ شار نا بندغاتے آن تھے زیاست ہزار سینگلک ○ اے کفر نحوم شار نا بندغاک، تُم
۱۵ تینا اُستاتے ٹی سوچ کیرہ کہ ”نن خوش قسمت اُن۔ ن ضرور جنت ٹی کانہ۔“ ولے
نہ۔ تُم ضرور دوزخ ٹی کارے۔“ ○
- ۱۶ پد آعیسیٰ تینا ہفتا او دو شاگردا تے پارے ”آرا بندغاک تُم ایتاتے ہیرہ،
اوفک کنا بیتاتے ہنر۔ او آرا تُم خلاف او، اوفک کنا او خدا نا خلاف او، او خدا
کے راہی کریں۔“ ○

هفتاد او دو شاگرداتا پدی بَنگ او احوال تَنگ

۱۷ بندا هفتاد او دو شاگرداک کاریم کے بنار، او کیر او پدی بسر۔ اوفک بھاز خوش آنرہ، او پاریر ”خواب، چناک ہم ننا حکمتے منارہ آرا وخت آنن نا پن آٹ اوفتے مخلوق آن کشانہ۔“

۱۸ عیسیٰ اوفتے پارے ”آرا وخت آثم بندا کاریمے کیرے ای خناٹ کہ شیطان
۱۹ نا طاقت گروک آن بار ژو خلاص مسونے۔“ کنا بیتاتے بمبو۔ شیطان دوشہ او تیل
آن بار خطرناک اے، ولے ای نمے طاقت تسوٹ کہ ”واشیطانے تینا نت تے ٹی
۲۰ لتاڑبو۔“ او نمے دشمن نُسخان تَنگ کپک۔ وا خوشی نا بیت اے کہ شیطان او
چناک شاکمے منیرہ، ولے داوان زیاست خوشی نا بیت ثم کے داو اے کہ ثم
جنت ٹی کارے۔“

عیسیٰ نا خوشی

(متی ۱۱: ۲۵-۲۴)

۲۱ او بندا وخت آ عیسیٰ غا خدا نا پاکنگا روح نا طاقت بس، او عیسیٰ خوشی آٹ
خداے پارے ”کنا باوہ، دُغار او جنت نا خدا، نا شکر اے، کہ نی دا بیتاتے تعلیم
یافتہ بندغالتے آن دُکائس او دا ایمان نا بیتاتے ناخوانداتے تسوٹس۔ اے باوہ، ای
اسہ کا پدی نا صفتے کیوہ کہ دا ایمان نا بیتاتے نی تینا خوشی آٹ اوفتے تسوٹس۔
۲۲ ”کنا باوہ خدا کئے گل علم او طاقتے تسونے۔ ای خدا نا او خدا کنا بیتاتے چانک
آرافک ایلو مخلوق آن دُکوک او، او آرا بندغالتے تو کنا خوش آرے، ای اوفتے ہم
دا بیتاتے پوہ کنگ کیوہ۔“

- ۲۳ پد آ عیسیٰ تینا ووازوہ خاصہکا شاگردا گند آ مونے بڑسا او پارے ”ثم اخص
خوش قسمت ارے کہ آرا کاریختے ای کنگ ٹی اٹ، ثم خنگ ٹی ارے تا۔
۲۴ ای ٹھے پاوہ کہ مست نا بھازنگا پغمبر او بادشاہ تا وا خوش اسکہ کہ اوفک وا کاریختے
خنیر، ولے خنگ کنتویر۔ او اوقتا خوش اسکہ کہ دا بیتاے پیر ارافتے کہ ثم پنگ
ٹی ارے، ولے پنگ کنتویر۔“

عیسیٰ نا خڑک نا بندغاتا محبت نا باروٹ پاننگ

- ۲۵ اسہ وے س شرع نا معلم عیسیٰ آ آزمائش کنگ کے پارے ”خواجہ، ای
انت کیو کہ ہمیشہ نا زندگی آے حاصل کیو، او خدا تو جنت ٹی ریملگیو؟“
۲۶ عیسیٰ اوران بریفے ”تورات ٹی انت لکھوک اے؟ نی ہمر خوانیسہ تہ؟“
۲۷ شرع نا معلم جواب تس ”تورات ٹی لکھوک اے کہ ”خدا نا محبت تینا است ٹی
تنبو، او اوڑ تو تینا جان، مال، طاقت او علم آن زیاست محبت کبو“، او ”تینا خڑک
نا بندغاتے تو محبت کڑک، وھن کہ نی تین تو محبت کیسہ۔“
۲۸ عیسیٰ پارے تہ ”نی صچ پاننگ ٹی اس۔ بندن کر، نی ہمیشہ نا زندگی آے
حاصل کیسہ۔“
۲۹ ولے شرع نا معلم شرمندگی آن بچنگ کے عیسیٰ غان بریفے ”کنا خڑک نا بندغ
ویر اے؟“
۳۰ عیسیٰ مثال تریسہ پارے ”وختس اسہ یہودی س یروشلم شار آن یروشمو شار نا
گند آ پنگ ٹی اسکہ۔ وژاک اونا زی آ حملہ کیر، بھاز خلک تہ کہ او کینگ آ بس، لٹار
تہ، او نزار۔“ ہمو کسر اٹ یہودی نا ایمس گدرینگاکہ۔ آرا وخت آ او پٹی آ بندغے
۳۱ خنا، او کسر نا ایلو گندے بلک او بنا۔ بنداکسر اٹ لاوی قوم نا بندغس، کہ او
۳۲ بھلا عبادت خانہ ٹی خومت کریک، او ہم گدرینگاکہ۔ ولے او پٹی آ بندغے الا او تینا

۳۲ کسر آٹ رابی مس۔ ۱۰ ولے اسے ساماری و بند غس، کہ او یہودی س آلوکے او بند
 ۳۳ کسر آٹ پینگ ٹی اسکے، او بندغ نا خوک آ بس، اووے خنا، اونا اُسٹ ٹپی کے
 ۳۴ بھاز ترس گنگ۔ ۱۰ او ٹپی آ بندغ آ بسنا، اونا پپاتے صفا کرے، اوفتے تیل خلک،
 ۳۵ تفتے تا، او ٹپی عے خچر نازی آتجا او اسے مسافر خانہ سے ٹی ورے، اوڑے اونا خیالے
 ۳۶ تجا۔ ۱۰ او پگہ کے ٹپی عے رینگنگ کہ ارا چاندی نا روپی مسافر خانہ نا مالکے تس،
 او مالکے پارے ”آرا وخت آ ای واکسر آٹ پدی بریوہ، نی واکسر نازی آ آخ
 ہم خرچ کریس، ای نے لیتیوہ۔“ ۱۰

۳۶ عیسیٰ شرع نا معلم آن بریفے ”نا خیال ٹی لُوکا بندغ کے و امیٹ آن دیر
 جُوانو خوک نا بندغس اسکے؟“ ۱۰

۳۷ شرع نا معلم جواب تس ”ہمو بندغ آرا کہ ٹپی نا خیالے کرے۔“
 عیسیٰ پارے تہ ”پنگ۔ او بندن کرک۔“ ۱۰

عیسیٰ نا مرتھا او مریم نا اراغا پینگ

۳۸ آرا وخت آ عیسیٰ و امالے خلاص کرے، او او اونا شاگرداک پدی ہنار۔ اوفک
 ۳۹ اسے خلقے ٹی ہنار کہ ہموڑے مرتھا پنی و نیازی س اوفتے تینا آرا ٹی ہر خیرٹ
 ۴۰ کرے۔ ۱۰ مرتھا نا مریم پنی و لیرس اسکے۔ او عیسیٰ نا نت تا ربی آ تو لوک عیسیٰ نا
 ۴۱ ورے پینگ ٹی اسکے۔ ۱۰ مرتھا مہاناتا ایرغ ویر نا تیار کنگ کے پریشان مس۔ او
 ۴۲ عیسیٰ غا بس او پارے ”خواجہ، نے خیال آف کہ کنا لیر نا ورے پینگ ٹی اے، او
 ای تنیا کاریم کنگ ٹی اٹ؟ اووے رابی کر، کن تو برے، کاریم کے۔“ ۱۰

۴۱ ولے عیسیٰ اووے پارے ”اے مرتھا، اے مرتھا۔ نی گڑاتے تیار کنگ تو
 ۴۲ اوار اُسٹ ٹی ہم بھاز پریشان اُس۔ ۱۰ ولے گنوئی آ گڑاتا تیاری کنگ آن زیاست
 کنا متا تہ پنگ ضروری اے۔ مریم صبح کسے آٹ پنگ ٹی اے، او ای اووے

واپتاتے ینگ آن مع کپہ۔"

عیسیٰ نا دُعا کنگ نا طریقہ ئے رغامینگ

(متی ۹: ۶-۱۳؛ ۷: ۷-۱۱)

۱ باب اسہ دے س عیسیٰ اسہ جاگہ س عبادت کنگ ٹی اسکہ۔ آرا وخت آ او عبادتے
خلاص کرے، اونا اسہ شاگروس بریفے "خواجه، نئے دُعا کنگ نا طریقہ ئے رغام، دھن
کہ پچھتی تینا شاگروا تے رغاماکہ۔"

۲ عیسیٰ اوفتے پارے "آرا وخت آ اُم دُعا کیرے، دھن پاو،
اے باوہ، نن دُعا کینہ کہ نا مقدسنگا پئے مخلوق عزت آٹ بٹ۔
مخلوق نے تینا اُستاتے ٹی نئے او نا پُسنکینگا کسر آبرے۔"

۳ نئے بر دے کینگ کے گڑا ایتے۔

۴ آرا بندغا ک ننا خلاف کاریم کریو، نن اوفتے معاف کریئن۔
نن نے آن خواست کینہ کہ نی ننا گناہ تے ہم معاف کرک۔
او نئے آرمائش ٹی شاغپہ۔"

۵ عیسیٰ ولدا تینا شاگروا تے وا مثالے تریسہ پارے "فرض کبو ئے آن اسٹس نیم
۶ نن آتینا سنگت نا اُراغا کائے او اووے پائے "سنگت، کنے مسہ اِزغ ایتے۔" کنا
سنگتس مسافری آن واسہ بسونے، او اووے ینگ کے کن توتیارو اِزغ آفک۔"
۷ او فرض کر کہ نا سنگت اُرا نا تہہ آن توار ظے "کنا مغزے گمپہ۔ دروازہ بند اے۔
۸ ای او کنا چنک لیسپ ٹی خاچوک اُن۔ ای ہمر بش مریو او نے اِزغ ایتو؟" نی
گڑا ہمر کیسہ؟ اگہ او نا سنگتی نا خیالے تچپک او بش مفک او نے اِزغ تفک۔ ولے
اگہ نی وار وار اُرائے ٹک ٹکیفیمہ، او بندا ٹک ٹک نا وجہغان ضرور بش مریک،
۹ نے اِزغ ایتک۔" بندا خاطر آن ای ئے پاوہ، وا مثال آن بار وار وار خداغان دُعا

۱۰ کُبو۔ او تُمَا دُعَاتے ضرور قبول کیک او آرا گڑائے تُم خُوارے، تُمے ایتیک۔ او آرا
 ۱۱ بندغ ہم بنداکاریمتے کیک، تو آرا گڑائے بندغ خُوانیک، خُدا اووے ایتیک۔
 ۱۲ ”تُمے آن آرا باوہ اے کہ اونا مار چمی خُوائے، وا اووے دُوشہ ایتیک؟“ یا اگہ مار
 ۱۳ بیدہ خُوائے، اونا باوہ اووے تیشل ایتیک؟ نہ۔ تُم اُخس ہم گناہ گار مرہے، ولے
 تینا چُنتاے جُوانو گڑاتے ایتیرے۔ دُهن کہ باوہ مارے مچی نا جاگہ غا دُوشہ او بیدہ نا
 جاگہ غا تیشل تَقک، ہندن اگہ کُسس باوہ خُداغان خُوانیک، خُدا اووے ضرور ایتیک، او
 تینا پاکنگا رُوح نا طاقتے اوڑا راہی کیک۔“

عیسیٰ او مخلوق نا جِناتا باروٹ بیت کَننگ

(متی ۱۲: ۲۲-۲۳؛ مرقس ۳: ۲۰-۳۰)

۱۳ اسہ دُخس عیسیٰ بندغے آن گُلو حَسے کَشنگ ٹی اَسکہ۔ آرا وخت آجِن پیش
 ۱۵ تما، بندغ بیت کَننگ آ لگا۔ مخلوق حیران مس، ولے گُراس بندغ پاریر ”وا جِناتا
 سرور اے کہ او عیسیٰ طَاقَت تِسُونے کہ چِناتے کَشے۔“
 ۱۶ سَہازِنگا بندغاک عیسیٰ آرمائش کے پاریر ”واڈان جِتاوُ معجزہ س نشان ایتے،
 تاکہ نئے سہاتھے کہ نی خُدا نا مقرر کروکا اُس۔“
 ۱۷ ولے عیسیٰ پوہ مس کہ اوفک اَنت سوچ کَننگ ٹی او۔ ہندا خاطر آن عیسیٰ
 اوفتے پارے ”اگہ اسہ ٹلکے نا بندغاک تین پہ تین جَنگ لگیر، تو او ٹلک کمزور
 ۱۸ مریک۔ او اگہ اسہ خاوتس تین پہ تین جَنگ لگیر، تو او خلاص مریک۔“ ہندن اگہ
 ای بندغاتے آن چِناتے کشیوہ، تو جِناتا سرور نا طاقت ہم کم مریک۔ ای ہمر اونا
 طاقتے استعمال کیوہ؟ ای اوفتا دُشمن اُٹ۔
 ۱۹ ”تُم پارے کہ چِناتے کَشنگ نا طاقتے کئے جِناتا سرور تِسُونے۔“ اگہ دا صبح
 اے، تو تُمَا بندغاک چِناتے ہمر کشیرہ؟ تُمَا چِناتا بندغاتے آن دا ثابت مریک کہ

- ۲۰ ثم غلط اُے۔ اسی جِناتے خُدا نا طاقت اٹ کشیوہ، او واژان ثابت مریک کہ خُدا نا مقرر کروکا ئے آبسوئے۔"
- ۲۱ عیسیٰ اوفتے مثال تریسہ پارے "آرا وخت آاسہ طاقت والا بند غس سلا تو مریک،
- ۲۲ تو اونا آرا او گڑاک محفوظ او،" ولے اگہ اوژان زیاست طاقت والا بند غس بریک، او
- تینے آن کم طاقت والا بند غے شکست ایٹک، او اونا گڑا او سلائے آقبضہ یک۔"
- ۲۳ وا مثال ئی اولیکو طاقت والا جن اے او زیاست طاقت والا بند غ عیسیٰ اے۔
- واژان پد عیسیٰ پارے "آرا بند غ کنا بیٹے پلپک، او کن تو آف، او آرا بند غ کنا
- مدتے کپک، او ایلو بند غاتے خُدا نا کسر آن مُر ویک۔"
- ۲۴ "آرا وخت آجن بند غ آن پیش تیک، او ویران آجاگہ غاتے آ آرام کنگ کے
- کایک۔ اگہ او جاگہ خمپک او تین تو تیڈٹ پاپک کہ "ای پدی تینا مُست نا بند غ آ
- ۲۵ کاوہ۔" اگہ بند غ خُدا نا کسر اٹ پنگ ئی آفک، تو جن اوڑا پدی بریک،" او تین
- ۲۶ تو اوار تینے آن ہفت خرابو جن آتیک۔ اوفک گل بند غ ئی اوار رہنگیرہ، او جِناتا
- پنگ نا وجہ غان وا بند غ نا حالت مُست آن زیاست خراب مریک۔"
- ۲۷ آرا وخت آ عیسیٰ وایٹاتے پارے، مچی آن اسہ نیازی س عیسیٰ اے پارے
- "ہمو نیازی آخس خُوش قسمت اے کہ نے آن بارو مارس ووی کرینے۔"
- ۲۸ ولے عیسیٰ پارے "واژان زیاست ہمو فک خُوش قسمت او کہ خُدا نا بیٹے بنیرہ،
- او خُدا نا حکماتے منیرہ۔"

عیسیٰ نا معجزہ نشان تِننگ آن انکار کنگ

(متی ۱۲: ۳۸-۴۲؛ مرقس ۸: ۱۱-۱۲)

- ۲۹ آرا وخت آ عیسیٰ غا بھلو مچی س مچی مس، عیسیٰ اوفتے پارے "اینو پگہ نا بند غاک
- آخس بے ایمان او کہ اوفک پارہ "نئے معجزہ نشان ایٹے۔" خُدا اوفتے معجزہ نشان

تفک، ذہن کہ پغمبر یونس نا نشانی اُسکے کہ او بغیر معجزہ غان تبلیغ کرے۔ ○ بندن کہ پغمبر یونس نیوہ شار کے بغیر معجزہ غان تبلیغ نا نشان اُسکے، تو ای بم، آدم نا اولیاد، اینوپگہ کے نشان اُٹ۔ ○ قیامت نا دے آنیوہ شار نا بندغاک بش مریرہ، او ئے آ لازم تحیرہ، اتے کہ اوفک صرف یونس نا تبلیغ اُٹ تینا گناہ تے آن برسینگار، او ای ئے پاوہ کہ کنا پیغام یونس نا پیغام آن زیاست اے۔

”او قیامت نا دے آ یمن ملک نا ملک بم بش مریک او اینوپگہ نا مخلوق آ لازم تجک، اتے کہ او یمن ملک آن یروشلم شار آ بادشاہ سلیمان نا عقل مندی آ بیتاے پنگ کے بنا کہ۔ ولے ای ئے پاوہ کہ ای سلیمان آن عقل مندی ئی زیاست اُٹ۔ ○

ایمان او یقین تجنگ اُٹ اُست نا روشنائی

(متی ۱۵: ۵؛ متی ۲۲: ۶-۲۳)

”کس بم چراغے لگے، اونا زی آتاس یا اووے میزے نا کیرغ آ تجک۔ بلکہ بموڑے تجک تہ آراڑے کہ آرا ئی روشنائی مرے۔ او آرا وخت آ کس آرا نا تبہ ئی برے، تو روشنائی ئی بر گڑائے خفے۔ ○ ثما خنک بندا چراغ نا روشنائی آن بار او۔ اگ ثما برتوما خنک ایمان نا باروٹ روشن مریرہ، تو ثما اُستاتے ئی ایمان نا بیتاک ٹولیرہ۔ ولے اگ ثما خنک ایمان نا باروٹ کور مریرہ، تو ایمان نا بیتاک ثما اُستاتے ئی مفہ۔ ○ ولے یقین تجبو کہ ثما اُسنک ایمان نا باروٹ تارمہ اُفس۔ ○ اگ ثما اُستاتے ئی ایمان آرے، او ایمان نا باروٹ بچ شک افک، تو واڑان گل مخلوقے ئے آن ایمان نا باروٹ فائدہ رسیدگ، ذہن کہ چراغ نا روشنائی اُٹ بروکا بندرغ آرا ئی بر گڑائے خنک۔ ○

عِیسیٰ نا شرع نا معلم او فریسی فرقہ نا بندغاثرے آ الزام تِجنگ
(متی ۱۰: ۲۳-۳۶؛ مرقس ۱۲: ۳۸-۴۰؛ لوقا ۲۰: ۲۵-۲۷)

۳۷ ارا وخت آ عیسیٰ و امثالے خلاص کرے، اسے فریسی فرقہ نا بندغس اووے اِرخ
۳۸ کُنگ نا دعوتے تس۔ بندا خاطر آن عیسیٰ اوڑ تو بِنّا، او اِرخ کُنگ آ لگا۔ فریسی
فرقہ نا بندغ بھار حیران مس کہ عیسیٰ او فتا مزہبی رواج نا مطابق اِرخ کُنگ آن
۳۹ مُست دوتے سلنؤ۔ عیسیٰ اووے پوہ مس او بموڑے موجود فریسی فرقہ نا بندغاثرے
پارے ”ثم فریسی فرقہ نا بندغاک تینا اُستاتے ئی سوچ کیرے کہ“ ویر نا سلنگ
اٹ نن پاک صاف مرینہ“، ولے ثما اُستاک لالچ او شیطانی آکاریختے آن پُر او۔
۴۰ بے وقوفاک۔ خدا ثما تہہ او پیشنے جوڑ کنتے؟ ولے ارا گڑاک ثم تو اریر اوفتے آن
غریب او مسکیناتے ایہو۔ واژان سنا تک کہ ثما تہہ او پیشن پاک صاف اے۔
۴۱ اے فریسی فرقہ نا بندغاک، ثم اخس بد قسمت اُرے، اُتے کہ ثم تیند شریعت
ٹی چنکا چنکا گڑاتے شانانورے، دھن کہ پوویہ، کینچ او کل ایلو سوزی تا وہ میکو
بُشخے ثما مزہب نا مطابق خدا کے تروئی اے، ثم ایتیرے تا۔ ولے ثم اِنصاف او
خدا تو محبتے اُستاتے آن گیرام کرینورے۔ وا چنکا گڑاتے تو اوار او ار ثم خدا تو محبت
او مخلوق تو اِنصاف کبو۔

۴۲ ”اے فریسی فرقہ نا بندغاک، ثم اخس بد قسمت اُرے، اُتے کہ ثم عبادت
خاندغاثرے ئی تینا خاصنگا جاگدغاثرے کے محبت کیرے، او ثم خوابیرے کہ مخلوق
۴۳ بازارتے ئی تھے عزت ایٹے۔ ثم اخس بد قسمت اُرے، اُتے کہ ثم قبرستان ئی
بمو قبر آن بار اُرے، کہ مخلوق اونا زی آن گدرینگ او تپک کہ واقبرس اے او
بندن ثم مخلوق نا ختے ئی جوان اُرے، ولے ثما اُستاتا خرابنگا میٹاک دُکوک او۔“
۴۵ ولدا اسے شرع نا معلم عیسیٰ اُے پارے ”خواب، واپیتا کنگ تو نی ننے ہم

بے عزت کریں۔"○

۳۶ عیسیٰ پارے "اے شرع نامعلماک، تم ہم آخس بد قسمت اُرے، آنتے کہ
 ۳۷ تم مخلوقے شریعت نامعلماکے آن زیاست بندادھ حکماکے ایتیرے کہ اوفک دافنے
 مشکل اٹ پورہ کیرہ، ولے ثما چند دا حکماکے منپیرے او کیرے۔○ تم آخس بد
 ۳۸ قسمت اُرے کہ پغمبر اتا قبراتے زیبا جوڑ کیرے ارافنے ثما باوہ پیرہ غاک کسینو۔○
 ۳۹ واژان ثابت مریک کہ تم تینا باوہ پیرہ غاتا کاریمتے آن خوش اُرے، آنتے کہ اوفک
 پغمبر اتے کسفر او تم اوفنے عزت تینگ کے قبراتے زیبا جوڑ کیرے ولے اوفتا
 ۴۰ پیغاماتے منپیرے،○ دھن کہ خدا پاریس کہ "ای دنیا ٹی پغمبر اتے راہی کیوہ،
 مخلوق پغمبر اتے آن گڑاے کسفک او گڑاے تکلیف ایتک۔"○

۵۰ ولدا عیسیٰ اوفنے پارے "تم تینا باوہ پیرہ غاتے آن بار کنا پیتاے منپیرے او
 گناہ تے آن ہڑ سینگیں۔ ہندا خاطر آن ٹھے دا دنیا نا جوڑ منگ آن پد آخس ہم
 ۵۱ پغمبر اک کسفنگانو، اوفتا کل نا کسفنگ نا حساب ٹھے آن پلنگ۔○ ای ٹھے پاوہ کہ
 بائیل نا کسفنگ آن زکریاہ نا کسفنگ اسکان، کہ زکریاہ ٹھے مخلوق بھلا عبادت خانہ
 ٹی مقدسنگ جاگہ او قربان گاہ نا نیام ٹی کسے، واگل نا حساب ٹھے آن پلنگ۔○
 ۵۲ "اے شرع نامعلماک، تم آخس بد قسمت اُرے، آنتے کہ تم تو شریعت نا
 علم اُرے کہ آرا خدا نا کسر آدیک۔ تم تینٹ ہم وا کسر آبمیرے او آرا بندرغ دا
 کسر آکایک اودے ہم الپیرے۔"○

۵۳ آرا وخت آیتسی پدی ہنا، شرع نامعلماک او فریسی فرقہ نا بند غاک اوژان بھاز
 ناراض مسر، او واکان پد اوفک کوشستے کیرہ کہ عیسیٰ ٹھے سوال لٹے ٹی ریفر۔○
 ۵۴ تاکہ اگہ عیسیٰ غلطو بیٹس پائے، اودے گرفتار کیر۔○

عیسیٰ نا تینا شاگرد اتے منافقت آن بچنگ نا نصیحت کنگ
(متی ۱۰: ۲۶-۲۷)

- ۱ **ب** ارا وخت آ کبی ہزار بندرغ مچ مسر کہ نت تھنگ نا جاگہ الو، عیسیٰ اول
تینا شاگرد اتے پارے ”ثم فریسی فرقہ نا بندغاتا خلاف مچ بھو اتے کہ فریسی فرقہ نا
منافقت خمیر آن بار تالان مریک، دھن کہ نت ٹی خمیر شاغنگ، او نت ووک۔
۲ ہندن واقعا منافقت ہم ووک۔ او ارا بیت واسہ ووک اے، نت نا خمیر آن
۳ بار او پاش مریک، او ارا راز واسہ ووک اے، او ہم پاش مریک۔ ہندا خاطر آن
ارا بیتاے ثم نن ٹی کیرے اوفک دے ٹی پاش مرید۔ او ارا بیتاے ثم اراتے ٹی
خسٹس اٹ کیرے، او ہم پاش مرید۔“

خدا نما خیالے تھک

(متی ۱۰: ۲۸-۳۱)

- ۳ ”کنا سنگٹاک، اسی تھے پاوہ کہ ہموقتے آن خولیمو ارا صرف تھے کسفرہ، او
۵ اوران پد بچ کنگ کتسہ۔ اتے کہ کسنگ آن پد خدا تو طاقت ارے کہ بے
۶ ایمان تے دوزخ ٹی شاعے۔ صرف ہمو آسنگا خداغان خولبو۔ خدا ہر بندرغ نا خیالے
تھک۔ بازار ٹی گڈنا چوری نا اہمیت بھاز کم اے، اتے کہ روپی وائہ سودا مریک۔
او آگہ بھاز بلیرے، تو ارا روپی نا مسہ وائہ ملک۔ ولے خدا ہر آسٹ نا خیالے
تھک۔ ہندا خاطر آن خولیمو، اتے کہ خدا نامون آٹما اہمیت گڈنا بھاز چوری تے
۷ آن بھاز بڑز اے۔ او ٹما کاٹم ٹی اخس ہم پٹ او، خدا اوفتے چانک او ہندن خدا
ٹما تہہ پیشنے چانک۔“

عیسیٰ نا تینا شاگرد اترے تسلی تینگ

(متی ۱۰: ۳۲-۳۳؛ متی ۱۲: ۳۲)

۸ "یقین تجبو، آرا بندرغ مخلوق نا مون آ پانک کہ "ای عیسیٰ نا شاگرد اُت"، تو
۹ ای، اوم نا اولیاد، خدا او ملائکاتا مون آوا پاوه کہ "واکنا شاگرد اے"۔ وے آرا
بندرغ کئے مخلوق نا مون آ پانک کہ "ای عیسیٰ نا شاگرد اُت"، تو ای خدا او ملائکاتا
مون آ پاوه کہ "واکنا شاگرد اُت"۔

۱۰ "آرا بندرغ کئے، اوم نا اولیادے، بدر پانک، ای اووے معاف کیوہ۔ وے آرا
بندرغ خدا نا پانگ روعے بدر پانے، تو او نہ واؤنیا ئی او نہ آخرت ئی معاف کننگ۔
۱۱ "آرا وخت آ مخلوق ئے گرفتار کے او عبادت خانہ ئی قاضی یا حاکم نا مون آپیش
۱۲ کے، ئم پریشان مغبو کہ "من تینے ہمر بچائین او انت پان؟"۔ ہمو وخت آ ئے آ
خدا نا پانگ روح نا طاقت بریک، او آرا راستنگ بیت اے، اووے ئم پارے۔"

عیسیٰ نا امیرنگا بندرغ نا مثال تینگ

۱۳ مچی آن اسہ بندرغس عیسیٰ ئے پارے "خواجه، کنا باوہ کہ جاہد اوے یدہ کرینے،
کنا ایلمے پا کہ کن تو بشر کے تہ۔"

۱۴ وے عیسیٰ اووے پارے "اے بندرغ، کئے ویر واقعے تسونے، کہ ای ئما جاہد او
او جھگڑاتا فیصلہ ئے کیو؟"

۱۵ عیسیٰ ایلو مخلوق پوہ کننگ کے پارے "خیال تجبو، او تینے ہر ڈول نا لالچ آن
بچائنبو، اتے کہ بندرغ تینا بھاز مال مڈی تے آن بچیک۔"

۱۶ ولدا عیسیٰ اوفتے واما لے تریسہ پارے "اسہ امیر و بندرغس اسکہ کہ اونا دُغار ئی

- ۱۷ جوانو فصلس خرا۔ او تین تو تینٹ سوچ کریسہ پارے "کن تو واخ جاگہ آف کہ ای
 ۱۸ تینا فصلے تجیو۔ واڑ کے ای آنت کیو؟" اووے سوچ بس کہ "مُتکنگا گواماتے بیوہ،
 او بین بھلو گواماتے جوڑ کیوہ، آراڑے ای تینا فصل او سلمانا تے تجیوہ۔" ○
 ۱۹ "ولدا او سوچ کرے پارے" باہ۔ جوڑ کننگ آن پد ای بھرو خوش قسمتو بند غس
 مروٹ۔ کنا استعمال نا بر گڑا کن تو بھاز سال اسکان مروے۔ بندا خاطر آن ای
 گنیوہ، خاچیوہ او زندگی ئے مزہ آٹ گدریفیوہ۔" ○
 ۲۰ "ولے خُدا اووے پارے" نی بے وقوفے اُس۔ وانن آنا زندگی نے آن
 پلنگ۔ واخ گڑا نی ویر کے مچ کروس؟" ○
 ۲۱ عیسیٰ مثال آن دا نتیجے کشا "آرا بندغ دنیا ٹی مال مڈی مچ کیک ولے ایمان
 نی کمزور اے، او خُدا نامون آ غریب اے، ولے آرا بندغ دنیا ٹی غریب اے ولے
 اور تو ایمان آرے، خُدا نامون آ او امیر اے۔" ○

کُننگ بیننگ کے پریشان مقبُو، خُداغا یقین تجبو

(متی ۲۵: ۶-۱۹، ۳۳-۲۱)

- ۲۲ ولدا عیسیٰ تینا شاگروا تے پارے "تینا زندہ منگ کے گنوی و گڑا او بیننگ کے
 ۲۳ پچ نا باروٹ پریشان مقبُو، آنتے کہ زندگی نا وامعنی آف کہ گن او بین۔" ○ او اُم
 ۲۴ چکاتے آبربو۔ اوفک بچ و سپسہ۔ اوفتے تو فصلا تے مچ کننگ کے گووام ہم آفک۔
 ولے خُدا اوفتے کننگ کے ایتک۔ ولے ثا قدر چکاتے آن زیاست اے۔ ○
 ۲۵ "کس فکر آت تینا زندے زیاست کننگ کپک۔" ○ اگہ اُم و اچکا گڑائے کننگ
 ۲۶ کپیرے، تو زند نا ایلو گڑاتا باروٹ آنتے پریشان مریرے؟ ○
 ۲۷ "اُم پھلاتے بربو۔ اوفک بھر ترک کیرہ؟ اوفک کاریم کپسہ، ولے ویرہ او
 زیبا خنگیرہ۔ ولے ای اُمے پاوہ کہ باوشاہ سلیمان تینا دولت او پچاتے ٹی وھن زیبا

۲۸ خفنگتویک، وھن کہ وا اسہ پھل زیبا اے۔ ○ شما ایمان کمزور اے، بندادھ ئے ایمان
آف آخ کہ خدا خوائیک۔ خدا گواہیخ نا پھلاتے ووفیک، ولے وافک منہ دے آن
پد باریرہ او زو خلاص مریرہ، ولے شما زندگی وا پھلاتے آن زیاست اے۔ خدا ئے
گُئنگ او بینگ کے ایٹیک۔ ○

۲۹ ”بندا خاطر آن ئم تینا گُئنگ او بینگ کے پریشان مَفَبو۔ ○ ولے گُئنگ او
بینگ کے ہمو بندناک پریشان مریرہ آرافک خدا ایمان تَجِسہ۔ شما خدائے واضر
۳۱ اے کہ انت ضرورت اے۔ ○ اگہ ئم خدا نا حکماتے منگ نا کوشتے کیرے، تو خدا
ئے شما ضرورت نا گڑاتے ایٹیک۔ ○

۳۲ ”کنا شاگرداک، خولیمپو۔ خدا شما باوہ غاتے آن بار شما خیالے تَجک، او ئے ہمیشہ
۳۳ نا زندگی حاصل مریک۔ ○ تینا مال مڈی ئے سودا کبو او پیسہ غاتے غیباتے ئی بشخ
کبو۔ جنت ئی وانا بدلہ بِلک۔ خدا نارحمتاک وئیا نا خزانہ غاتے آن زیاست او، واقفے
۳۴ نہ دز دزی کنگ کیک، نہ ملخ گُئنگ کیک تا۔ ○ شما ہر آسٹ نا آست ہم ہموڑے
لِگ آراڑے شما مال مڈیک زیاست او۔ ○

عیسیٰ نا خیرخواہ او برے خیرخواہ نگا نوکر نا باروٹ بیت کنگ
(متی ۲۴: ۲۲-۵۱)

۳۵ ”تیار ببو، او کنا پدی ینگ کے تینا چراغاتے لگفبو۔ ○ ہمو نوکراتے آن بار آرا
۳۶ تینا مالک نا انتظارے کنگ ئی او آرا برام آہناتے، ہندن ببو۔ آرا وخت آمالک
۳۷ بریک، دروازہ ئے ٹک ٹکیفک، اوفک اسہ وار تو دروازہ ئے طیرہ۔ ○ ہمو نوکراک
آخس بختوار مریرہ، آرا وخت آمالک پدی برے او اوفتے تیار خفے۔ مالک تینا کوٹے
۳۸ وڑیفک او ہمو نوکراتے پانک ”ئم ٹولبو، ای شما خرتے کیوہ۔ ○ اگہ مالک نیم نن
او اوڑان برے آبرے، او نوکراتے تیار خفے، اوفک آخس بختوار مریرہ۔ ○

- ۳۹ عیسیٰ ایلو مثالے تریسہ پارے کہ "اگہ مالیک خبر مسکہ کہ وژ وژی کیک او ارائے
 ۴۰ تنیایلد کتویکہ۔ او ہندا مالیک آن بار نم ہم بر وخت کنا پدی بینگ کے تیار ہو۔
 او کسے نا گمان مفک کہ ای، آدم تا اولیاد، آرا وخت آپدی بریوہ۔"
 ۴۱ پطرس عیسیٰ پارے "خواجہ، واما مثالے نن کے پاریس، یا ہر بندغ کے
 پاریس؟"
 ۴۲ عیسیٰ پارے تہ "ہمو نوکر خیر خواہنگ او عقل مند اے ار اوے مالیک نوکراتا بھلا
 کے او گل ارائے سمبالنگ کے ایٹے، ایلو نوکراتے ہم وخت نازی آگنوی وگڑا
 ۴۳ ایٹے۔ ہمو نوکر آخس خوش قسمت اے کہ اونا مالیک برے او واگڑائے کنگ
 آخے۔ ای ائی نمے پاوہ کہ مالیک ہمو نوکر آن خوش مریک، او تینا مال مڈی اے ہم
 ۴۴ اووے ایٹک کہ اونا سمبالے کے۔
 ۴۵ "ولے اگہ نوکر تینا اُست ٹی واسوچ خلے کہ "کنا مالیک برے آراغا بریک" او
 ایلو نوکر، نرینہ او نیڑی تے خلیک، او ایرغ گنیک او زیاست شراب گنیک، او نشہ
 ۴۶ مریک، تو اسہ دے س مالیک پدی بریک آرا وخت آنوکر نا گمان مفک۔ مالیک
 اووے کسفک او نوکر قیامت ناوے آجے ایماننگا بندغاتے تو بش مریک۔
 ۴۷ "آرا نوکرے خبر اے کہ "کنا مالیک انت خوائک"، ولے ہمو گڑائے تیار کچک،
 ۴۸ مالیک اووے بھاز خلیک۔ ولے ہمو نوکر کہ اووے خبر آف کہ مالیک انت خوائک،
 او کاریے خراب کیک، مالیک اووے مچ خلیک۔ آرا بندغے بھاز مال مڈی تینگانے
 اوڑان بھاز خوائنگ مریک، او آرا بندغے زمہ واری تینگانے، اوڑان وانا باروٹ
 بریفنگ۔"

(متی ۱۰: ۳۴-۳۶)

79

5.

51

52

52

(متی ۱۶: ۲-۳)

৫২

△△

56

خُدا نا سِزاغان بچنگ کے عیسیٰ نا مثال تینگ
(متی ۲۱: ۵-۲۶)

- ۵۷ "نم وا اتے سوچ کپیرے کہ "تینے خُدا نا سِزاغان بچنگ کے انت کین؟"
۵۸ دهن کہ مثال اے، اگہ اسٹس نے آ اِزام تچے او قاضی نا مون آ دینے۔ قاضی نا
پنگ آن مُست جِوان اے کہ فی تو فیصلے کرک۔ اگہ فی بدن کپیسے او نے
بلیک او گریسہ قاضی نا مون آ دیک۔ قاضی نے سِزا ایٹک، او پوئوس نا ڈوئی ایٹک
۵۹ نے، او پوئوس نے جیل ٹی شانگ۔ او فی ہمو وخت اسکان یلہ مفیسہ کہ فی جرمانہ
نا پائی پائی اے آوا کنٹس۔"

گناہ تے آن بڑسینگبو او خُدا نا سِزاغان بچبو

- ۱ **۳** ہمو وخت آ گراس بندغ بسر او عیسیٰ اُحوال تسر کہ بحر یہودیہ تلک نا
گورنر پیلٹس گلیل صوبہ نا گراس بندغ تے، کہ اوفک ہمو وخت آ بھلا عبادت خانہ ٹی
ساوار اتا قربانی اے تینگ ٹی اُترہ، اوفتے کسفینے۔ عیسیٰ اوفتے پارے "وا بندغاک
۲ کہ عبادت خانہ ٹی کسفنگانو، ٹما خیال ٹی وافک ایلو گیلی بندغ تے آن زیاست گناہ گار
او؟ نہ۔ یقیناً آخا۔ او ای ٹمے پاوہ کہ اگہ ٹم گناہ تے آن بڑسینگبیرے، تو ٹم ہم
۳ اوفتے آن بار خلاص مریرے۔ ہمو شیلوخ علاقہ نا ہڑوہ بندغاک کہ اوفتہ زی آ
۴ بینار تما او اوفک کسکر، ٹما خیال ٹی واژان ثابت مریک کہ اوفک یروشلم شار نا
۵ ایلو بندغ تے آن زیاست گناہ گار اُترہ؟ نہ۔ یقیناً آخا۔ او ای ٹمے پاوہ، اگہ ٹم تینا
گناہ تے آن بڑسینگبیرے، تو ٹم ہم اوفتے آن بار بے ایمان کبیرے۔"
۶ ولدا عیسیٰ اوفتے واملے تریسہ پارے "اسہ بندغس تینا باغ ٹی انجیر نا درختس

۷ خلکوس۔ او انجیر کشکینگ کے باغ ٹی ہنا، ولے انجیر برم کتویس۔ ۵ ہندا خاطر
آن او تینا باغ نا مالی ئے پارے "ای مہ سال آن داڑے بنگ ٹی اٹ کہ دا
درخت آن انجیر کشکیو، ولے دا درخت ٹی انجیر اک ترک کپسہ۔ داوے گڈک،
آنتے کہ دا انجیر آن چ فایہ آف۔" ۶

۸ "ولے مالی جواب تس پارے "خواجہ، دا درختے اسے سالے کے پین گڈیہ۔ ای
۹ درخت نا چارمہ گڈ آن ختیوہ او اووے کہ ایتیوہ۔ ۱۰ اگ مون نا سال آدا درخت برم
کرے، تو ایس تہ۔ اگ کتو، تو گڈیس تہ۔" ۱۱

عیسیٰ نا کُبِنگا نیازی ئے جوڑ
کننگ، او بھلا افسر نا ناراض مننگ

۱۰ خُدا نا عبادت او آرام نا دے یعنی ہفتہ غا عیسیٰ عبادت خانہ ٹی درس تینگ
۱۱ ٹی اسکہ۔ ۱۲ ہموڑے اسے نیازی سے ہڑوہ سال آن جن اسکہ۔ اونا گب پیش تماس
او سیدھا جک مننگ کتویکہ۔ او بھاز لاغر اسکہ۔ ۱۳ آرا وخت آ عیسیٰ اووے خنا، او
نیازی ئے توار کرے او تینا دوئے اونا زی آتجا۔ عیسیٰ اووے پارے "نیازی، نی
تینا بیماری آن جوڑ مہ۔" ۱۴

۱۳ او اسے وار تو نیازی سیدھا بش مس، او خُدا نا صفتے کننگ آ لگا۔
۱۴ عبادت خانہ نا بھلا افسر عیسیٰ غان ناراض مس، آنتے کہ او عبادت او آرام نا
دے یعنی ہفتہ غا ایٹے شفا تس۔ ہندا خاطر آن او مخلوق تو بیت کرے پارے "خُدا
نا حکم نا مطابق ہفتہ ٹی شش دے کاریم نا او۔ ہندا شش دے آٹم شفا پلنگ کے
بننگ کیرے، ولے عبادت او آرام نا دے آٹم شفا پلنگ کے بننگ کیرے۔" ۱۵
عیسیٰ پارے تہ "ٹم منافق۔ ٹمے آن کس عبادت او آرام نا دے آتینا
۱۶ پیش او خراستے ویر تفک؟ ۱۷ دا نیازی ایڑاھیم نا آویا دے، او داوے ہڑوہ سال آن

- ۱۷ جن اُسک۔ عبادت او آرام نا وے آنیکی نا کارِیم کنگ او جن کشک جُوان اے۔
 بندا خاطر آن عبادت او آرام نا وے آد نیازی آن جے کشک۔
 عیسیٰ نا واپاننگ اونا دشمناتے شرمندہ کرے، ولے عیسیٰ آرا کارِیمتے کریس
 مخلوق اوران خوش اُسک۔

عیسیٰ نا بچ او خمیری ٹو نٹ نا مثالاتے تینگ

(متی ۱۳: ۳۱-۳۳؛ مرقس ۴: ۳۰-۳۲)

- ۱۸ عیسیٰ مخلوق آن ہریفے "کنازی آ ایمان تجوکاتا تعدادا اُخس مروے؟ ای ٹے
 اونا پوہ کنگ کے آنت مثال ایٹیو؟"
 ۱۹ ولدا او تینازی آ ایمان تجوکاتا تعدادا زیاست منگ نا باروٹ مثال تریسہ پارے
 "او بندن اے کہ اسہ بندغس گڈے وُغارے ٹی دے۔ گڈہ ترک کیک او بھلو
 ورختس جوڑ مریک، او چکاک اونا شاخاتے آتینا کو دالماتے جوڑ کیرہ۔"
 ۲۰ عیسیٰ ولدا ہریفے "کنازی آ ایمان تجوکاک بھر تالان مروے؟"
 ۲۱ او ارٹ میکو مثالے تریسہ پارے "اسہ نیازی س پیست سیر نٹ ٹی ذریس
 خمیری نٹ نا شاغے، تو گل نٹ خمیر جوڑ مریک۔"

گناہ تے آن بڑسینگبو۔ اگہ بڑسینگپیرے،

تو جنت ٹی پیہنگ کپیرے

(متی ۱۳: ۱۲، ۲۱-۲۳)

- ۲۲ عیسیٰ یروشلیم شار نا گنڈ آ شار او خلقاتے آن گدرینگسہ مخلوقے تبلیغ کریسہ
 ۲۳ ہناکہ۔ اوران ایسٹس ہریفے "خوابہ، خدا صرف گڑاس مخلوقے نجات ایٹیک؟"

۲۳ عیسیٰ اوفتے پارے ○ "جنت نا دروازہ بھار سنگ اے۔ ایماندار جوڑ بنو، آنتے
 ۲۵ کہ ایماندار اک وا دروازہ غان گدرینگیرہ ○ ای جنت نا دروازہ نا مالک اٹ۔ ای بش
 مریوہ، او دروازہ ئے تھیوہ۔ واکان پد بے ایماناک وا دروازہ غان گدرینگنگ کے بھار
 کوشستے کیرہ، ولے پیہنگ کپسہ۔ او آرافک بے ایمان او، اوفک دروازہ غان پیش
 ۲۶ سلیرہ او دروازہ ئے نک ٹکیفیہ او پارہ "خواجه، دروازہ ئے نن کے ٹل"۔ ولے ای
 ۲۷ جنت نا مالک اوفتے پاوہ "ای ئے ورسٹ کپہ، ثم ویر اے؟" ○ ولدا بے ایماناک
 پارہ "خواجه، نن نے تو تھوئیں، بش مسوئن۔ او نی ننا شار ٹی تبلیغ کریئیں۔" ○ ای
 ولدا اوفتے پاوہ "ای ئے ورسٹ کپہ، ثم ویر اے؟ بمبو۔ ثم کنا سنگت افیرے،
 ۲۸ ثم بے ایمان اے۔" ○ ثم ووزغ ٹی خینگیرے۔ ووزغ آن ثم ابراہیم، اسحاق،
 یعقوب او ایلو کل پنمبر اتے جنت ٹی تھو لوک خیرے، او بمو وخت آ ثم عزاب
 ۲۹ آن چیانٹ خیرے او آفسوس کیرے ○ وینا نا چارمہ گنڈ آن ایماندارنگا بندغاک خدا
 ۳۰ تو اوار جنت ٹی رینگیرہ او اوڑ تو اوار گنیرہ ○ او آرا بندغاک واسہ مخلوق نا مون آ
 بے عزت او، مون نا وینا ٹی خدا اوفتے عزت ایٹک۔ ولے آرافک وا وینا ٹی تینے
 مخلوق نا مون آ عزت والا چارہ، مون نا وینا ٹی خدا اوفتے عزت تفک۔" ○

عیسیٰ نا یروشلیم شار کے آفسوس کنگ

(متی ۲۳: ۳۷-۳۹)

۳۱ او بمو وخت آ گراس فریسی فرقہ نا بندغاک عیسیٰ غا بسر او پاریر "نی واسہ
 وا جاگہ غان پیش تم، بین جاگہ سے آ بنگ، آنتے کہ گورنر ہروڈیس نے کسفنگ
 خوائیک۔" ○

۳۲ عیسیٰ اوفتے پارے "پدی بمبو، او لچ ہروڈیسے پابو کہ "اینو او پگہ ای مخلوق آن
 جن کشنگ ٹی اٹ او اوفتے بیماری تے آن جوڑ کنگ ٹی اٹ، او منیٹ میکو وے

- ۳۳ آ ای تینا منزل آر سینگوٹ۔" وے ای اینو پگہ او ایلووے اسکان مسافری کیوہ،
 اتے کہ یروشلم ہمو شار اے کہ بھارنگا پغمبر اتے ہمووے کسفینو، او ہندا خاطر آن
 کنے ہم یروشلم شار ٹی کسفیرہ۔
- ۳۴ "اے یروشلم شار نا بندغا، تُم اُخس بد قسمت اُرے کہ تُمے آپغمبر اک
 بسر او تُم خُدا نا راہی تروکا پغمبر اتے خُل خلکے او اوفتے کسفیرے۔ کنا خوش
 اے کہ یروشلم شار نا گل بندغاتے تینا سیجا ٹی اتیو، تُمے دوزخ آن بچا فیو، دھن کہ
 گلو خطرہ نا وخت آ تینا چوری تے پردہ غاتا کیرغ آ ڈلگ، وے تُم کنے دھن کنگ
 ۳۵ کے ایتویرے۔ ہندا خاطر آن خُدا تُم خیا لے تچک او اونا رحمتاک وا شار آ مفسر۔
 ای تُمے یقین ایتیوہ کہ تُم کنے ہمو وخت اسکان خمیرے کہ وخت بریک او تُم کنا
 باروٹ پارے "خُدا نا ہموڑا رحمتاک مریر کہ او خُدا نا طاقت اٹ پدی بریک۔"

عیسیٰ نا عبادت او آرام نا دے آ بیمارنگا بندغے شفا تینگ

- ۱ خُدا نا عبادت او آرام نا دے یعنی ہفتہ غا فریسی فرقہ نا اسے معتبرے نا اُرا
 ۲ ٹی عیسیٰ ایزغ کنگ کے ہنا، او مخلوق عیسیٰ اے خُک آن خنا۔ اسے بندغس کہ
 ۳ اونا دُو او تنک پروک اترہ عیسیٰ غا بس۔ عیسیٰ فریسی فرقہ نا بندغاتے آن او شرع
 نا معلاتے آن ہریفے "تُم شریعت عبادت او آرام نا دے آ شفا تینگ نا اجازتے
 ایتک یا تفک؟"
- ۴ وے اوفک بچ جواب ایتویر۔ عیسیٰ بندغے دُو خلک، اووے شفا تیس، او راہی
 ۵ کرے تہ۔ او دلا او فریسی فرقہ نا بندغاتے آن او شرع نا معلاتے آن ہریفے "اگہ
 تُم مار یا خراس عبادت او آرام نا دے یعنی ہفتہ غا دُون ٹی تھے، تُم اووے دُو
 اسے وار تو کشپیرے؟"
- ۶ وے اوفک جواب تینگ کتویر۔

عیسیٰ نا دعوت ٹی آدب او معزوراتے دعوت
ٹی توار کنگ نا باروٹ مخلوقے پوه کنگ

عیسیٰ مہاناتے خنا کہ اوفک تین کے جوانو جاگ پینگ ٹی او۔ بندہ خاطر آن
او دا مثالی تریسہ گلے پارے ○ ”اگہ ئے آن آسے دعوت آ پینگ، جوانگا جاگہ غا
ٹولپ، آتے کہ شاید اوران زیاست عزت والائے دا دعوت ٹی بینگانے، ○ او میزبان
کہ برتوماتے بینگانے آسٹ آبرے او پائے ”بش مہ، او دا بندے جاگہ ایتے۔“ او
شرمندہ مریسہ گل آن پد آ ٹولیک۔ ○

”اگہ نی دعوت ٹی توار کنگانس، بنگ او گل آن پد آ ٹول۔ آرا وخت آمیزبان
نے خفے، او نے آبرے، پائے ”کنا سنگت، بش مہ، او معتبرنگا جاگہ غا ٹول۔“ دا
بیت نے ایلو مہاناتا مون آزیاست عزت مند جوڑ کیک۔ ○ آرا بندے تینے عزت والا
چانک، خدا اووے بے عزت کیک، او آرا بندے تینے کم عزت والا چانک، خدا اووے
بھار عزت ایتک۔ ○

ولدا عیسیٰ میزبانے پارے ”آرا وخت آنی کسے دعوت استیسہ، دعوت ٹی صرف
تینا سنگتاتے او ایلیمتے او عزیزاتے او تینا امیرنگا بمسائیہ غاتے توار کپہ، آتے کہ اوفک
ولدانے تینا دعوتاتے ٹی توار کیرہ، او نا حساب برابر مریک۔ ○ ولے آرا وخت آ
نی دعوت کیسہ، غریب او لنگ او کور او معزوراتے توار کزک، ○ او نے آخدا نا
رحمتاک مریہ، آتے کہ اوفک پدی بدلے تینگ کپسہ۔ وانا بدلہ ٹی قیامت نا
وے آخدا نے تینا کسر آبرو کا بند غاتے تو بش کیک۔ ○

عِيسَىٰ نَا مَخْلُوقے پُسکُننگا پیغام نا
دعوت یننگ او پاننگ ”بہانہ کپو“
(متی ۱۰: ۲۲-۱۰)

- ۱۵ ہموڑے اسہ مہانس تُولوک اسکہ۔ او دا بیتے ینگ او عِیسَىٰ پَارے ”ہمو
بندناک آخس خوش قسمت او آرافک جنت لُی خُدا تو اوار رینگیرہ۔“ ○
- ۱۶ عِیسَىٰ ہمو بندغے دا مثالے خُدا نا دعوت نا باروٹ تِس، پَارے ”اسہ وختس
اسہ بندغس اسہ بھلو دعوتس کرے او بھاز بندغالتے توار کرے۔“ ○ آرا وخت آ
۱۷ اِرغ نا وخت مس، او تینا نوکرے راہی کرے کہ ”مہمانتے توار کر کہ ”اِرغ تیار
اے۔ ہمو۔“ ○ نوکر کُلاتے آہنا، ولے اوفک بہانہ کرے دعوت آبتویر۔ اولیکو بندغ
۱۸ نوکرے پَارے ”ای تین کے کھیتی س بلکوٹ۔ ای اونا خیال کے کاوہ۔ بندا خاطر
آن کنے معاف کر، ای ینگ کپہ۔“ ○ اِرٹ میکو بندغ پَارے ”ای پچ جوڑی خراس
۱۹ نا بلکوٹ، ای اوفتے لنگار کے ویوہ۔ بندا خاطر آن ای ینگ کپہ، کنے معاف کر۔“ ○
۲۰ پین اسٹس پَارے ”ای واسہ برام کریٹ۔ بندا وجہ غان ای ینگ کپہ۔“ ○
۲۱ ”نوکر پدی اراغا ہنا او تینا مالکے بندا بیتاتے پَارے۔ مالکے بھاز غصہ بس۔ او
نوکر اتے پَارے ”زو ہمو، شار نا گلی تے آن غریب، کور، لنگ او معزور اتے اِرغ نا
۲۲ دعوت ایتبو۔“ ○ ذریسے آن پد نوکر اک پدی بسر او پاریر ”خواجه، ہمر کہ نی پاریس
بندن کریں، ولے واسکان پین بندغ نا جاگہ آرے کہ اوفک تُولیر، اِرغ گنیر۔“ ○
۲۳ بندا خاطر آن مالک نوکر اتے پَارے ”شار آن پیشن ہمو، او کسر نا مخلوقے ہم ضرور
۲۴ ایتبو، تاکہ کنا آرا پُر مرے۔“ ○ آرافتے اولیکو وار ای بنگاٹ، اوفتے آن کسے اِرغ
نا باخوس ہم تفسیرے۔“ ○

اول سوچ خلبو، ولدا کنا شاگرد جوڑ مہو

(متی ۱۰: ۳۷-۳۸)

۲۵ اسہ دے س عیسیٰ تو اوار مخلوق نا اسہ بھلو مچی س پنگ ٹی اسکہ۔ عیسیٰ تینا
۲۶ مونے اوفنے آہڑسا او پارے ○ ”آرافک کن تو پنگ ٹی او، کنا شاگرد افس، ہمو
وخت اسکان کہ اوفک تینا باوہ، کمر، زائفہ، ایلم، لیڈ او تینا چناتے آن او تینا جان
۲۷ آن زیاست کئے دوست تورتنو۔ ○ او آرا بندرغ کنا خاطر آن مصیبت نا پنگ او
کہنگ کے تیار مٹک او کنا شاگرد آفک۔ ○

۲۸ عیسیٰ مثالے تریسہ پارے ”اگہ تھے آن کس پٹکن آرائے جوڑ کے، او
۲۹ ٹولیک، سوچ خلک او حساب کیک کہ ”واڑا اخس خرچ مریک؟“ ○ اگہ او سوچ
خلک، تو بنیادے شاغنگ آن پد او تینا آرائے پورہ کنگ کپک، او آرا بندرغاک
۳۰ آرائے نیمہ جوڑ خیرہ، اوفک اوڑا ملنڈ خیرہ، ○ او پارہ ”وا بندرغ آرائے جوڑ کنگ
شروع کرے، ولے جوڑ کنگ کتو تہ“ ○

۳۱ ”اگہ اسہ باوشاہ وہ ہزار بندرغ نا فوج تو ایلو باوشاہ کہ او بیست ہزار بندرغ نا فوج
تو پنگ ٹی اے جنگ کے کائے، اول او ٹولیک، سوچ خلک کہ ”کنا فوج جنگ
۳۲ کروکا فوج آن طاقت ٹی زیاست آرے یا آف؟“ ○ اگہ او طاقت ٹی زیاست آفک او
گراس بندرغے زیاست فوج والا باوشاہ غاکہ او واسکان بھاز مرے راہی کیک،
۳۳ پانک کہ ”امی نے تو جنگ کپہ۔ امن کے انت فیصلہ کین؟“ ○ او ہندن اگہ تم کنا
شاگرد مریرے، تو تم سوچ خیرے کہ تھے آن انت خوائنگ، او تم تینا ہر گڑاتے
لنگ کے تیار مریرے۔ اگہ تم ہندن کپیرے، تو کنا شاگرد مفریرے۔ ○

۳۳ عیسیٰ اسہ پین مثالے تریسہ پارے ”کنا پیتاتے غور آٹ بھمو۔ اگہ کتخ ٹی
۳۵ بے شاغین، تو مزینی مریک۔ فرض کین کہ بے نا سوری کائے او نت آن بار جوڑ

مریک، او نہ کتنی استعمال منگ کیک او نہ ڈنار ٹی کد آن بار استعمال کنگ
کینہ۔ او بے فائدہ اے، اووے حسینہ۔ او ہندن آرا بندغ کنا شاگو جوڑ مرے، او
پدی ہڑسینگ، او بے سورنگا بے آن بار اے۔" ○

عیسیٰ نا گوہنگو کا میل نا مثال تینگ

(متی ۱۲: ۱۸-۱۳)

۱ **ب** اس دے س عیسیٰ خُدا نا پُسننگ پیغام نا تلخ کنگ ٹی اسک۔ ہموڑے
۲ محصول مچ کروکا او ایلو گناہ گارنگا بندغاک ہم عیسیٰ نے پنگ کے بئر۔ ○ فریسی
فرق نا بندغاک او شرع نا معلماک غصغان اس پر ایلو تو تینا بیت کریسہ پاریر "وا
بندغ محصول مچ کروکا او ایلو گناہ گارنگا بندغاکے تو ٹولیک او گنیک۔" ○
۳ عیسیٰ اوقتا ہیٹے پنگ او وا مثالی تریسہ پارے ○ "اگہ مے آن اس بندغے تو
۴ صد میل او، اوران اسٹس گوہنگ، او ایلو نوو او نوے بے گنگ کے ایک، او
۵ گوہنگو کا پنگ کے کایک۔ ہمو وخت اسکان کہ او خنتے تہ، پنگ تہ۔ ○ آرا وخت
۶ آ او خیک تہ، او بھاز خوش مریک، او میٹے تینا کوپہ غا تیک، ○ او پدی آرا غا بریک۔
ولدا او تینا سنگت او ہمسائیہ غاتے توار کیک، او پاک تا "ہو، خوشی کیمبو۔ اسی تینا
۷ گوہنگو کا میٹے خنائٹ۔" ○ او ہندن اسی مے پانگ ٹی اٹ کہ نوو او نو خُدا نا کسر آ
پنگ ٹی او، ولے ہمو آسٹ کہ خُدا نا کسر آ پنگ ٹی آف، گناہ تے آن ہڑسینگ،
جنت ٹی خُدا او اونا ملاکاک او نیکنگا بندغاک بھاز خوش مریرہ۔" ○

عیسیٰ نا گوہنگو کا چاندی نا روپیہ نا مثال تینگ

۸ او پین مثالس تریسہ پارے "اس نیازی سے تو وہ چاندی نا روپیہ آریر، اوران

۹ اَسَّسْ گوبَنگ۔ او آنت کیک؟ او چرانے لگفک، او روپئی نا پٹنگ کے اُرا ٹی
چارمہ گنڈ آن روف خلیک او خنیک تہ۔ ○ اُرا وخت آ او خنیک تہ، او تینا سنگت
۱۰ او ہمسایہ غالتے توار کیک، او اوفتے پانک "ای بھاز خوش اُٹ۔ ای تینا گوبنکو کا
روپئی اُے خنٹا۔ پتو۔ خوشی کیسبو۔" ○ ہندن ای اُسے پاوہ کہ خُدا او اونا ملائیکا
بھاز خوش مریدہ اُرا وخت آ بے ایمانس گناہ تے آن ہر سینگلک۔ ○

خود سرنگا مار نا گناہ تے آن ہر سینگنگ او باوہ نا معاف کنگ

۱۱ عیسیٰ اوفتے اسہ بین مثالیں تریسہ پارے "اسہ بندے نارا مار اُترہ۔ ○ چنکا مار
تینا باوہ اُے پارے "باوہ، جائیدادے کنے او ایلیم ٹی بشخ کر۔" ہندا خاطر آن باوہ تینا
۱۲ جائیدادے ہر تو مار تے آ بشخ کرے۔ ○ گراس وخت آن پد چنکا مار پیسہ غالتے آ تینا
جائیدادے سووا کرے، او مروتکے آ ہنا، او ہموڑے تینا پیسہ غالتے خرابنگا کاریمتے
۱۳ ٹی خرچ کرے۔ ○ اوڑتو آخس ہم پیسہ اُترہ، اوفتے گلے خرچ کرے۔ ولدا ہمو ملک
۱۵ ٹی ڈکال بس، اوڑتو گننگ کے چچ گڑا بچتو۔ ○ ہندا خاطر آن او ہمو ملک نا بندے تو
کاریم کنگ ٹی لگا، او ہموڑے نوکر مس۔ ہمو بندغ اووے بوکاتا خیال داری کے
۱۶ راہی کرے۔ ○ مار بھاز بینگی آن تینا اُست ٹی خیال کرے کہ "ای دا بوکاتا پٹی تا
۱۷ بچاتے گنیو"، آنتے کہ کس اووے گننگ کے چچ بتویک۔ ○ پد آ او تینا اُست ٹی
سوچ کرے "کنا باوہ تو کاریم کروکا نوکراک واڑان زیاست گنیرہ، او ای لنگری آن
۱۸ کینگ آسوٹ۔ ○ ای کاوہ، او تینا باوہ اُے پاوہ "باوہ، ای نا او خُدا نا گناہ گار اُٹ۔ ○
۱۹ ای نا مار منگ نا لارُخ آف۔ کنے تین تو تخ، ای نے کے نوکراتے آن بار کاریم
۲۰ کیوہ۔" ○ ہندا خاطر آن او راہی مس او پدی تینا باوہ نا گنڈ آ ہنا۔ ولے او اراغان
بھاز مَر اسکہ، اونا باوہ اووے خنا۔ اونا باوہ اُے اوڑکے ترس بس، او وویکیسہ ہنا،
۲۱ او تینا مارے خُتب کرے او اوڑان بک ہلک۔ ○ مار باوہ اُے پارے "ای نا او خُدا نا

- ۲۲ گناہ گار اُٹ۔ اسی مار پانینگ نا لالُخ اُفٹ۔ "ولے باوہ نوکراتے توار کرے" ژو پبو۔
- ۲۳ جو ایندگا پچاتے آتبو، او داوے بیر فبو، بور ٹی تہ چلو او نت تے ٹی چوٹ بیر فبو۔ "ولدا
- بمبو او جوانو روڑس آتبو، تڑبو تہ، ایزغ گنین او دا مار نا پینگ نا خوشی ئے کین۔"
- ۲۴ آراوے کہ اسی سوچا سٹ کسکونے، ولے او زندہ اے۔ او گم مسوس، ولے واسہ
- خینگانے۔" دعوت شروع مس۔"
- ۲۵ "واوخت آ بھلا مار ڈغار آ زمینداری کنگ ٹی اسکہ۔ کاریم کنگ آن پد او پدی
- أراغا بس۔ وختس کہ او أراغان خُزک رسینگا، او شعر پانینگ او چاپ خینگ نا توارے
- ۲۶ بنگ۔" بندا خاطر آن او تینا نوکرے توار کرے او ہریفے "آنت منگ ٹی اے؟"
- ۲۷ نوکر جواب تس، پارے "خواجه، نا ایلیم پدی أراغا بسونے، او نا باوہ اونا خیریت اُٹ
- ۲۸ پینگ نا خوشی ٹی اسہ سبرو روڑس تڑینے۔" بھلا ایلیم بھاز غصہ بس۔ بندا خاطر
- آن أرا نا تہہ ٹی بستو۔ اونا باوہ پیشن بس او مارے منت کرے کہ "تہہ ٹی بر۔"
- ۲۹ ولے مار تینا باوہ ئے جواب تس، پارے "واگدرینگو کا سالاتے ٹی اسی نے کے مے
- آن بار کاریم کریٹ۔ اسی نا ہر حکمے مٹاٹ۔ نی کئے آنت تسوئس؟ نی اسہ ہیئس
- ۳۰ ہم تیسوئس کہ اسی تینا سنگلتا دعوتے کیو؟ ولے وانا مار گل جائیداوے رڈی بازی
- ۳۱ ٹی ضائع کرے، ولے آرا وخت آ او پدی بس، نی اوڑکے روڑس تڑیمس۔" باوہ
- جواب تس پارے "کنا مار، نی ہر وخت کن تون اُس، او آرا گڑا کن تون آرے، او
- ۳۲ نا اے۔" نن سوچا سن کہ نا ایلیم کسکونے، ولے او زندہ اے، او گم مسوس، ولے
- واسہ خینگانے۔ بندا خاطر آن نن خوشی کنگ ٹی اُن او خوش اُن۔"

دولترے نیکنگا یا بدنگا کاریمترے کے استعمال کنگ

۱ **ب** عیسیٰ تینا شاگردا تے مثال تڑیسہ پارے "اسہ امیر و بند غس اسکہ، اونا بھلا نوکر

اونا گل جائید او نا خیال داری ئے کریکہ۔ اسہ دے س بند غاک امیر نگا بند غے پارید کہ

۲ "نا جائید او نا خیال داری کرو کا نوکر نا جائید اوے گُنگ ٹی اے۔" ○ ہندا خاطر آن او
 نوکرے توار کرے او پارے "ای بنگوٹ کہ نی بے ایمانی گنگ ٹی اُس۔ ہندا
 ۳ خاطر آن ای تینا جائید او نا گُل حسابے برابر خواوہ، اتے کہ واکن پد ای نے تینا نوکر
 تجپرہ۔" ○ نوکر تینا اُست ٹی سوچ کرے "کنا مالک کے نوکری آن کشنگ ٹی اے۔
 ای انت کیو؟ کئے واخہ طاقت آف کہ ای کڈ خُتیو، او خیرات خُواننگ آن ای شرمندہ
 ۴ مریوہ۔" ○ اووے خیال بس کہ "ای ہندن کیوہ، کہ آرا وخت آ مالک کے نوکری
 ۵ آن کشے، کنا گراس سنگت مریر آرافک کے تینا اُراتے ٹی بہ خیرٹ پار۔" ○ ہندا
 خاطر آن او ہمو بندغاتے توار کرے آرافک کہ مالک نا قرضدار اُترہ۔ او اولیکورڈان
 ۶ ہریفے "نی کنا مالک آن آخس قرض بیفینس؟" ○ او جواب تِس پارے "اسہ صد من
 زیتون ناتیل قرض بیفینٹ۔" نوکر قرضدارے پارے "وانا حساب اے۔ تُوٹل او
 ۷ وا صد منے پنجا من لکھ۔" ○ ولدا نوکر اِٹ میکوے توار کرے او ہریفے "نی آخس
 قرض بیفینس؟" قرضدارِ نگا بندغ جواب تِس "ای پنچ صد من خولم بیفینٹ۔" نوکر
 ۸ اووے پارے "وانا حساب اے۔ چار صد من لکھ تہ۔" ○ مالک نوکرے پوہ مس،
 ولے اونا عقل مندی نا صفتے کرے۔"

عیسیٰ قصے بیان کریسہ پارے "نوکر آن بارے ایماندا بندغاک وا دنیا ٹی تینا
 فائدہ بیفنگ کے زیاست کاریم کیرہ، ولے ایماندارِ نگا بندغاک جتنے حاصل گنگ کے
 ۹ مچہ کاریم کیرہ۔" ○ ہندا خاطر آن ای ٹمے پاوہ، ہندا دنیا نا دولت اٹ جوانو کاریم کبو،
 او جوانو سنگت جوڑ کبو، تاکہ آرا وخت آٹم کبیرے، تو خدا ٹمے نیکنگا کاریمتا بدلہ
 اٹ جنت ٹی جاگہ ایٹک، او ٹم اوڑے تینا سنگتاتے تو خوشی اٹ رہینگیرے۔ ○
 ۱۰ "آرا بندغ مچہ گڑاتے ٹی ایمانداری کیک، او ایلو بھاز گڑاتے ٹی ہم ایمانداری
 کیک۔ ولے آرا بندغ مچہ گڑاتے ٹی بے ایمانی کیک، او ایلو بھاز گڑاتے ٹی ہم
 ۱۱ بے ایمانی کیک۔ ○ اگہ ٹم دنیا نا دولت اٹ نیکو کاریم کپیرے او بے ایمانی نا
 ۱۲ کاریمتے کیرے، تو خدا ٹمے جنت ٹی ہمر جاگہ ایٹک؟ ○ او اگہ نی ایلو بندغاتا گڑاتے

۱۳ ٹی ویانت واری کپیسر، تو خُدا نے آر حمتاے راہی تَفک، جَست ٹی جاگہ تَفک-
بر بندغ نا ارا مالِک منگ کپسر۔ او آسٹ تو محبت کے او ایلو تو نفرت کے، آسٹ
تو ایماندار مرے او ایلو تو بے ایمان مرے۔ تُم اسہ وار تو خُدا او دولت تو محبت
کنگ کپسرے۔"○

۱۴ ارا وخت آفریسی فرقہ نابندغاک واپتاتے بَنگ، اوفک عیسیٰ غا مسخرہ خلک،
۱۵ آتے کہ اوفک دولت تو محبت کریرہ-○ بندا خاطر آن عیسیٰ اوفتے پارے "تُم
ہمو بندغاک ارے کہ ایلو بندغاکا مون آجوان خنگیرے، ولے خُدا ثما اُستاتا پیتاتے
چایک۔ خُدا ہمو گڑائے بچ اہمیت تَفک کہ انسان پایک "واقیمتی آگڑا اے۔"○

۱۶ عیسیٰ فریسی فرقہ نابندغاکے او ایلو مخلوقے پوہ کنگ کے پارے "تورات او
ایلو پغمبر اتا کتاباتا بھازنگا حکماک بیکھی نا وخت اسکان مخلوقے رسیفنگانو، ولے واسہ
ای تُمے آخُدا نا پُلسکنگ پیغام نا خوش خبری ءے صبح صبح رسیفنگ ٹی اُٹ، او ہر
۱۷ کس بندا پُلسکنگ پیغام نا وجرغان جَست ٹی داخل منگ نا کوشتے کیک-○ آسمان
او دُغارے خلاص کنگ بھاز گبین اے، ولے شریعت نا اسہ چنکو حرفس مٹافنگ
اورڈان بھاز گبین اے۔○

۱۸ "آرا بندغ تینازائفے طلاق ایٹے او ایلو نیازی ءے برام کے، او زنا کیک۔ او
آرا بندغ طلاق نیازی ءے برام کے، او ہم زنا کیک۔"○

عیسیٰ نا امیرنگا او غریبنگا بندغ نا مثال تینگ

۱۹ عیسیٰ اسہ پین مثالے تریسہ پارے "اسہ امیر و بندغس اسکہ کہ او قیمتی و بچ بیناکہ
۲۰ او ہر دے شہنشاہان بار زندگی گدر بیکہ-○ ہموڑے لغزر پنی و پخیرس اسکہ کہ
۲۱ اووے ناسور نا بیماری اسکہ۔ اووے امیرنگا بندغ نا دروازہ غامیسر-○ لغزرے امیت
اسکہ کہ امیرنگا بندغ بچوکا گڑاتے خسک، او اوفتے کُنیک۔ گچاک بسرہ او لغزر نا

ناسورے پٹارہ-○

- ۲۲ "غمیہنگا بندغ کسک- ملائکاک اونارزوحے بیفیر او جنت ئی ابراہیم تو اوار توفیر-
- ۲۳ امیرنگا بندغ بم کسک، اووے وخن کیر-○ او دوزغ ئی ہنا، اووے بھار تکلیف
- ۲۴ اسکہ- اونا نظر جنت نا گنڈ آتما، او لغزے ابراہیم تو تلولوک خنا-○ او توار خلک،
- پارے "باوہ ابراہیم، کنے آتس گن، او لغزے کنے آرابی کر کہ تینا بورے ویر
- اٹ پالنے او کنا ووی آتخے تہ، اتقے کہ ای واخار ئی بھار عزاب ئی اٹ-○
- ۲۵ "ولے ابراہیم پارے تہ "کنا مار، تینا زند نا وختے یات کرک، آرا وخت آنے
- تو خدا نا ہر نعمت اسکہ، ولے لغزے تو بچ آلوکہ- واسہ او داڑے کن تو جنت ئی
- ۲۶ تینا زندگی گد ریفتنگ ئی اے، ولے نی تکلیف ئی اُس-○ ایلو بیست ہندن
- اے کہ جنت او دوزغ نا نیام ئی اسہ بھلو کڈس اے- جنت نا بندغاک دوزغ آ
- ۲۷ او دوزغ نا بندغاک جنت آبتنگ کپسہ-○ امیرنگا بندغ پارے "باوہ ابراہیم، ای
- ۲۸ نے منت کیوہ کہ لغزے کنا باوہ نا آراغا رابی کر،○ آراڑے کنا بچ ایلیم بین آریر-
- واکائے، اوفتے پوہ کے تاکہ اوفک کنے آن بار وا جاگہ ئی عزاب کمپس-○
- ۲۹ "ولے ابراہیم پارے "نا ایلک موسیٰ نا تورات او ایلو پغمبر اتا کتاباتے خواننگ
- ۳۰ کیرہ، اوفتے آمل کیرہ-○ امیرنگا بندغ پارے "باوہ ابراہیم، واپس اُفک، ولے
- اگہ اسہ بندغس کبہنگ آن زندہ مرے او اوفتے آکائے، اوفک تینا گناہ تے آن
- ۳۱ بر سینگیہ-○ ولے ابراہیم جواب تس "اوفک موسیٰ او ایلو پغمبر اتا بیتاتے آیقین
- تخپسہ- اگہ کبکو بندغس پدی زندہ مرے، اوفک ولدا ہم یقین تخپسہ-○"

عیسیٰ نا تینا شاگرداتے گناہ، ایمان او فرض نا باروٹ پوہ کنگ

(متی ۱۸: ۶-۹، ۲۱-۲۲؛ مرقس ۹: ۲۲-۲۸)

۱ **ب** عیسیٰ تینا شاگردواتے پارے "بے ایماننگا بندغاک بریرہ، او ٹمے بم بے ایمان

جوڑ کنگ نا کوشتے کیرہ، ولے بمو بے ایماناک آخس بد قسمت او کہ اوفک ایلو
 ۲ بندغاتے بے ایمان جوڑ کنگ نا کوشتے کیرہ۔ ۰ گراس بے ایمانگا بندغاک پُسن
 ایمان والے ایمان آن برسیفنگ نا کوشتے کیرہ۔ ولے اگہ بندا بے ایمانگا بندغاتا
 بر آسٹ ناخ ٹی نخل تیفنگے او سمندر ناتہہ ٹی پُنگے واسزا وادنیائی اوفتے کے بھاز
 ۳ جوان اے۔ ۰ بندا خاطر آن خیال تجبو او واژان بار گناہ کیہو۔

”اگہ نا ایلم گناہ کیک، اووے منع کر۔ اگہ او گناہ تے آن برسیفنگ، اووے
 ۴ معاف کرک۔ ۰ اگہ نا ایلم نا خلاف وے ٹی بھاز وار گناہ کے، او ہر گناہ کے برے،
 پائے ”کنے معاف کرک“، نی ضرور اووے معاف کرک۔ ۰

۵ دوانزہ خاصنگ شاگرداک عیسیٰ پارسہ ”تتا ایسے بسف۔ ۰“
 ۶ عیسیٰ اوفتے پارے ”اگہ ثماہر آسٹ نا اُست ٹی آوڑ ناچ نا خاص آ ایمان آرے
 او ٹھے آن آسٹس واثوت نا ورختے پائے ”ماتے تو پیش تم او سمندر ٹی ترک
 کر“، او نا حکمے منک۔ ۰

۷ ”فرض کبو کہ ٹھے آن آسٹے نامے آرے کہ او اوڑ کے زمینداری کیک یا مالے
 خوائفک۔ آرا وخت آ او پدی بریک، او اووے پاپک کہ ”زو برک او تینا اِرغے
 ۸ گنگ۔ ۰ بلکہ او اووے پاپک ”کن کے اِرغ تیار کرک، نی کنار ہی آسلہ، کنا
 ۹ خرتے کرک۔ آرا وخت آ ای گنیوہ، سیر کیوہ، واکان پد نی اِرغ گن۔ ۰“ مے مالک
 ۱۰ ناہر کاریے کیک، ولے مالک مے نا شکرے آوا کپک۔ ۰ او بندن ٹم کنا شاگرداک
 خدا نامیک آرے۔ آرا وخت آ ٹم خدا ناتروکا حکماتے پورہ کیرے، تو تینا اُستاتے
 ٹی خیال کبو کہ ”ن صرف تینا فرضے پورہ کریٹن۔ ۰“

عِیسیٰ نا ده گری تے پاک صاف او جوڑ کنگ، او
صرف اسیسے نا تا عیسیٰ نا شکرے ادا کنگ

- ۱۱ آرا وخت آ عیسیٰ یروشلم شار آ پنگ کے گلیل صوبہ غان ساماریہ صوبہ نا سرحد آ
رسینگ، او ساماریہ صوبہ نا شار آ بستو، بلکہ ساماریہ صوبہ نا سرحد ناربی ربی آن یروشلم
۱۲ شار نا گند آ ہنا۔ او اسہ خلقے ٹی پنگ ٹی اسکہ او وہ بندغ تو ملا کہ اوفتے گرنا
۱۳ بیماری اسکہ۔ اوفک عیسیٰ غان مر سلیمس او پاریرہ "خواجہ، نئے آتس گن۔"
۱۴ عیسیٰ اوفتے خنا او پارے تا "امامتے آ ہمبو، او تینے نشان ایہو۔"
۱۵ آرا وخت آ اوفک پنگ ٹی اترہ، اوفک جوڑ او پاک صاف مسر۔ آرا وخت
آ اوفتے آن اسیسے تینے جوڑ خنا، او پدی خدا نا صفتے زور آن کریسہ عیسیٰ غا بس۔
۱۶ او تینے عیسیٰ نا نت تے آ پے، او اونا شکرے ادا کرے۔ او یہودی س آلوکھ، ولے
۱۷ ساماری س اسکہ۔ عیسیٰ مخلو تے پارے "ای وہ بندغالتے شفا تے۔ ایلو نو آراو
۱۸ او؟ اتے صرف واپروسی پدی بسونے، او خدا نا شکرے ادا کنگ ٹی اے؟"
۱۹ عیسیٰ اووے پارے "بس مر، او بن۔ نا ایمان نے جوڑ کرینے۔"

عیسیٰ نا دا دنیا ٹی پدی بنگ

(متی ۲۳: ۲۲-۲۸، ۳۷-۴۱)

- ۲۰ گراس فریسی خرقہ نا بندغاک عیسیٰ غان ہریفیر "خدا نا بادشاہی ایلو بندغاتا
بادشاہی تے آن بار آرا وخت آ بروئے؟"
۲۱ عیسیٰ اوفتے پارے "خدا نا بادشاہی ایلو بندغاتا بادشاہی تے آن بار اوفک، کہ
مخلوق خنے تہ او پاننگ کے "ہربو، وا خدا نا بادشاہی اے"، اتے کہ خدا نا بادشاہی

نما اُستاتے ٹی اے۔" ○

۲۲ ولدا او تینا شاگرداے پارے "گراس وختے آن پد نما خُوالش مریک کہ ای،
 ۲۳ اومّ نا اولیاو، پدی بریو، ولے نم پد آ کنے خینگ کیرے۔ ○ گراس بندرغ پارہ
 ۲۴ "بریو، اومّ نا اولیاو بسونے"، ولے اوفتا میتا نازی آ یقین تجیہو۔ ○ دهن کہ گروک
 ۲۵ خے گل آسمان روشن مریک او گل مخلوقے دا بیت نا سمانیک، بندن آرا وخت آ
 ۲۶ ای، اومّ نا اولیاو، پدی بریو، تو گل مخلوقے دا بیت نا ہم سمانیک۔ ○ ولے دا دور
 ۲۷ نا بندغاک کنے منپسے او کننازی آ سختی کیرہ۔ ○ دهن کہ نُوح نا دور ٹی مخلوق خدا نا
 ۲۸ حکماتے متبوتیس، بندن بھارنگا بندغاک کنے ہم منپسے۔ ○ نُوح نا دور ٹی ہم مخلوق
 ۲۹ گنگک، خاچاک، برام کریک او برام تسک، ہمو وخت اسکان کہ نُوح کشتی ٹی بنا، ناگمان
 ۳۰ سیلاب بس او اوفک گل کسکر۔ ○ او بندن لوط نا دور ٹی مس کہ مخلوق گنگک، گرا
 ۳۱ ہلکک، سوا کریک، زمینداری کریک او اراتے جوڑ کریک۔ ○ ولے آرا وخت آ لوط سدوم
 ۳۲ شار آن پیش تما خدا شار والاتا میرا تینگ کے خاخر او گوگرت نا پدے راہی کرے او
 ۳۳ اوفک گل ناگمان تباہ مسر۔ ○ او آرا وخت آ ای ناگمان پدی بریو تو بے ایماناک
 اسے وار تو بندن خاخر آ کارہ۔ ○

۳۱ "آرا وخت آ ای پدی بریو، تو ایمانداراک تینا مال مڈی تا باروٹ سوچ خپسے۔
 مثلاً، آرا بندرغ تینا آرا نا چھت آ ارے او شیف بریک، ولے آرا ٹی ہمپک کہ تینا
 ۳۲ گراتے بیفے، او بندن آرا بندرغ پیش زمینداری کنگ ٹی اے، پدی آراغا ہمپک۔ ○
 ۳۳ لوط نا زائفہ نا کسینگ آن سبقس بیفہو۔ او تینا مال مڈی تا خیال داری کے برسینگا
 ۳۴ او خدا نا حکمے متبوتی، او کسینگ۔ ○ آرا بندرغ دا وُنیا ٹی صرف تینا آرام او خوشی کے
 کوشتے یک، او تینا رُوحے مون نا وُنیا ٹی عزاب ٹی شانک۔ او آرا بندرغ دا وُنیا
 ٹی تینا اینوپک نا آرام او خوشی نا سوچے خپک او کنا خاطر آن مصیبتاتے سہنگ یا
 کینگ کے تیار اے، او مون نا وُنیا ٹی تینا رُوحے ہمیشہ نا زندگی او خوشی ایٹک۔ ○
 ۳۵ ای نئے پاوہ، کنا پدی یتنگ نا نن آ خدا ایماندار او بے ایماناتے جتا جتا یک۔ مثلاً

۳۵ اگہ اِرا بندرغ اسہ جاگہ غا اوار خاچانو، ایماندار بمونن آجنت آ کایک، او بے ایمان
 ۳۶ بموڑے سَلِک۔ ۵ او بندن اسہ خویلی سے ٹی اِرا نیازی غلہ نَسِنگ ٹی او، اَسِئس، کہ
 او ایماندار اے، جنت آ کایک، او ایلو بے ایمان بموڑے سَلِک۔ ۵ [او بندن اِرا
 بندرغ زمینداری کنگن ٹی او، اَسِئس جنت آ کایک، او ایلو بموڑے سَلِک۔] ۵
 ۳۷ ولدا شاگرواک عیسیٰ غان بریفیر ”خواجه، اِرا جاگہ غا ایماندار او بے ایماناک جتا
 جتا مردور؟“

عیسیٰ اوفتے پارے ”اِرا وخت آ ای پدی بریوہ، تو کسے پاننگ نا ضرورت
 مَنک، وُهن کہ وسایت اے کہ ”اِرا وخت آ مائس مُروار مریک، تو کرگزاک اونا
 زی آپیری خلیہ او مخلوقے سہا تیک کہ گزاس کسکونے“، او بندن اِرا وخت آ ای
 پدی بریوہ، تو گُل وُنیانا بندغاتے سہا تیک۔“ ۵

وار وار خُداغان خُوابو

۱ **۱۸** ولدا عیسیٰ تینا شاگروا تے ہمیشہ وُعا کنگن او اوفک جمتے برا نَفِیس کے دا
 ۲ مثالے تریسہ پارے ۵ ”اسہ شارے ٹی اسہ بے انصافو قاضی س اَسکے او نہ خُداغان
 ۳ خُولیسک، نہ بندرغ نامدے کریم۔ ۵ بمو شار ٹی اسہ جنوزائس اَسکے کہ ہر وخت قاضی آ
 بَسکے تینا حقے خُوائنگ کے مِنت کریم او پاریم ”بند غس کئے لُنگ نا کوشستے کرینے،
 ۴ کنا مدے کر۔“ ۵ قاضی بھاز وخت اِسکان اوڑا توجہ تِئو، ولے آخرکار تینا اُسٹ ٹی
 ۵ پارے ”ای خُداغان خُولیپہ او بندرغ نا عزتے کپہ، ۵ ولے دا جنوزان کئے بھاز
 پریشان کنگن ٹی اے۔ بندا خاطر آن ای اونا حقے اِتیوہ۔ نہ تو دا بر وے کئے آ
 بریک، کئے شگ کیک۔“ ۵

۶ عیسیٰ تینا بیتے جاری تخیسہ پارے ”سوچ کبو، دا بے انصافِگا قاضی نا مثال آن
 ۷ سبق بیقبو۔ ۵ ثما خیال ٹی خُدا اوفتا مدے کپک اِرا دے او نن اوڑان مدت خُوارہ؟

۸ خُدا اوفتا مدتے بُرے آ کیک؟ ۱۰ نہ۔ ائی تھے پاوہ، خُدا اوفتا مدتے زو کیک۔ ولے
سوال بندن اے، آرا وخت آ ائی، آوم نا آولیاو، وا وُنیا ٹی پدی بریوہ، تو ائی
بندغاتا اُساتے ٹی ایمان خنٹ؟ ۱۱

عزت او زلت خُدا نا دُو ٹی اے

- ۹ عیسیٰ و امثالے بمو بندغاتے کے پارے آرا کہ تیغے خُدا نا کسر آپنوکا او عزت مند
چائسره، او ایلو مخلوقے تیغے آن کم چائسره۔ ۱۰
- ۱۰ "اسے وختس آرا بندرغ بھلا عباوت خانہ غا عباوت کننگ کے بنار۔ اوفتے آن
۱۱ اِسٹس فریسی فرقہ نا بندرغس آسکہ او ایلو محضول مچ کروکوس آسکہ۔ ۱۲ فریسی فرقہ نا
بندرغ جتا تنیا سلیس او وُعا کریسہ پارے "اے خُدا، ائی نا شکرے آوا کیوہ کہ ائی
لالچی وُ بندرغس آف، بے ایمانی وُ کاریم کپہ، زنا کارس آف، وُهن کہ ایلو بندرغاک
او۔ ائی شکرے آوا کیوہ کہ ائی وَا محضول مچ کروکا بندرغ آن بار آف۔ ۱۳ ائی ہفتہ ٹی
۱۲ آرا وے روچہ تنیوہ، او ائی تینا آمدنی نا وہ میکو بشخے نے کے ایتیوہ۔ ۱۴
- ۱۳ "ولے محضول مچ کروکا اسے گنڈ آ سلیس، او وُعا کریسہ پارے "اے خُدا، ائی
لالچ آف کہ نے آن وُعا خواو۔ ائی بھاز گناہ گارو بندرغسے آف۔ اے خُدا، وا گناہ گارنگا
بندرغ آ ترس گن۔ ۱۵
- ۱۴ "ای تھے پاوہ، اولیکو بندرغ نہ۔ ایرٹ میکو بندرغ نا گناہ تے خُدا معاف کرے،
انتے کہ آرا بندرغ تیغے عزت والا چانک، خُدا اووے بے عزت کیک، او آرا بندرغ تیغے
کم عزت والا چانک خُدا اووے عزت ایتک۔ ۱۶

عیسیٰ نا چُنا تے آ دُو بڑ سِنگ

(متی ۱۳: ۱۹-۱۵؛ مرقس ۱۰: ۱۳-۱۶)

۱۵ گڑاس بندغ تینا چُنا تے عیسیٰ غا میسر کہ عیسیٰ تینا دُوئے چُنا تا زی آ ہڑے او
 ۱۶ اوفتے دُعا ای تے۔ شاگرداک بند غاتے خنار او اوفتے اِلتویر، اوفتے آ چزار۔ و لے عیسیٰ
 چُنا تے تینا خُک آ توار کرے او پارے ”چُنا تے اِلبو کہ کنے آ میر، اُتے کہ آرا
 بند غاک وا چُنا تے آن بار او، خُدا اوفتا حفاظتے کیک او اوفک کنا سنگت میرہ۔
 ۱۷ ای تھے پاوہ چُناک تینا لُہ باوہ نا پیتا تا زی آ یقین تجیرہ، او آرا بندغ کہ خُدا او کنا
 پیتا تا زی آ بندن یقین تجیک، او کنا سنگت اُفک، اوڑا خُدا نارحمتاک مفسر، او
 خُدا تو اوار جنت لُی رینگیلک۔“

امیرنگا بندغ او ہمیشہ نا زندگی

(متی ۱۶: ۱۹-۳۰؛ مرقس ۱۰: ۱۷-۳۱)

۱۸ یہودی تا اسر معتبرو بندغس عیسیٰ غان ہریفے ”اے بے عینگا خواجه، ای آنت
 کیو کہ جنتے حاصل کیو؟“
 ۱۹ عیسیٰ اوڑان ہریفے ”نی کنے“ بے عیب“ پاریس۔ صرف ای او خُدا بے عیب
 ۲۰ اُن۔“ نی خُدا نا حکماتے کہ تورات لُی نمشتہ او چاسر کہ

زنا کہی

کسے کسیفہ

دُزی کہی

دروغ نا گواہی تھ

تینا لمہ باوہ نا عزتے کَرَک۔"○

۲۱ یتھودی آ بندغ جواب تِس "آرا وخت آن امی ورناسوئٹ، امی دا کُل حکماتے
منگ ٹی اٹ۔"○

۲۲ یتھسی اونا جوابے پننگ آن پد اووے پارے "نے دا کُل حکماتے منگ تو اوار
اوار اسہ پین کار تِس ہم کروئی اے۔ او کار تِس داو اے کہ نے تو آخس ہم مال مڈی
آرے، اووے سودا کَرَک او پیسہ غاتے غریباتے ٹی بشخ کَرَک۔ کن تو بَرَک، کنا
شاگردو جوڑ مَرَک۔ اگہ فی دھن کیسہ تو ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کیسہ۔"○

۲۳ ولے آرا وخت آ یتھودی آ بندغ دا بیتاتے پننگ، او بھاز پدیشان مس، آنتے
۲۴ کہ او بھاز امیر اسکہ۔○ یتھسی اونا پدیشانی ئے پوہ مس او کُل مخلوقے پارے "دھینگا
۲۵ بندغ آ خدا نا رحمناک مَفَس۔ او جنت ٹی خدا تو اوار رینگنگ کپک۔○ دھن کہ اسہ
چُخس سیلہ نا ٹنگ آن گدرینگنگ کپک، ہندن دھینگا امیرنگا بندغ نا زی آ خدا نا
رحمناک مَفَس۔ او خدا تو اوار جنت ٹی رینگنگ کپک۔"○

۲۶ آرا بندغاک یتھسی نا بیتاتے پننگ ٹی آئرہ، اوفک حیران مسر او یتھسی غان
ہر یغیر "گڑا دیر نجات حاصل کیک؟"○

۲۷ یتھسی اوفتے پارے "آرا کاریمتے انسان کننگ کپک، خدا کننگ کیک تا۔"○
۲۸ ولدا پطرس یتھسی ئے پارے "سن تینا کُل مال مڈی او آراتے اللان، او نا رند
اٹ بَس۔"○

۲۹ یتھسی تینا شاگردا تے پارے "آو۔ آرا بندغ خدا نا کسر اٹ تینا آرا، زائف، ایلمتے،
۳۰ لمہ باوہ او چناتے آن زیاست کن تو محبت کیک،○ امی ئے یقین ایٹیوہ کہ خدا
اووے دا دنیا ٹی رحمناکے ایتک او مون نا دنیا ٹی اووے جتے ایتک۔"○

عِیسیٰ نا مُسِٹ میکو وار تینا کسفنگ او
پدی زنده مننگ نا باروٹ بیت کنگ
(متی ۲۰: ۱۷-۱۹؛ مرقس ۱۰: ۳۲-۳۴)

۳۱ عِیسیٰ تینا ووازوه خاصنگ شاگردا تے اسے گنڈ آدرے، پارے تا "بمبو۔ نن یروشلم
۳۲ شار آ پنگ ٹی اُن، او بموڑے پغمبر اک آرا بیتا تے آوَم نا اولیادو نا باروٹ لکھانو،
۳۳ بمو پیتاک کنازی آ ثابت مریرہ۔ ۰ بندغاک کنے بلیرہ او روئیو فوج نا ذو ٹی ایتیرہ۔
۳۴ اوفک کنازی آ مسخرہ ظیرہ، کنے بے عزت کیرہ، او کنازی آ آف کیرہ، ۰ کنے کوزا
ظیرہ، او کنے کسفرہ، او نس وے آن پدای پدی زنده مریرہ۔ ۰
۳۵ وے اونا شاگرداک واپیتا تے پوه تئویر۔ واپیتا معنی اوفتے آن دُکوک اُسک۔
اوفک تئویرہ کہ "عِیسیٰ آنت پاننگ ٹی اے؟" ۰

عِیسیٰ نا کورے خنی کنگ
(متی ۲۰: ۲۹-۳۲؛ مرقس ۱۰: ۳۶-۵۲)

۳۵ آرا وخت آ عِیسیٰ یرتھو پنی آشار آن خُک رسنگ، کسر نا رہی آ اسے کورو
۳۶ پخیرس خیرات خوائنگ ٹی اُسک۔ ۰ او مخلوق نا نَت تا توارے بنگ، او ہریفے "وا
اَنس اے؟" ۰
۳۷ بندغاک پاریرہ تہ "عِیسیٰ ناصر پنگ ٹی اے۔"
۳۸ کور چیانٹ خلیسہ پارے "اے عِیسیٰ، باوشاہ وَاوُو نا اولیادو، کنے آتس گن۔"
۳۹ مون نا بَنوکا بندغاک پخیر آ چزار او پاریرہ تہ "چپ مہ۔"
وے او بتر زور آن پارے "وَاوُو نا اولیادو، کنے آتس گن۔" ۰

۲۰ عیسیٰ پیخیر نابیتے بنگ، سلیس او حکم تس کہ ”پیخیرے کئے آ آتہو۔“
 ۲۱ آرا وخت آ پیخیر خلک آ بس، عیسیٰ اوڑان بریفے ۰ ”نی کئے آن آنت خواہ
 کہ نے کے کیو؟“

پیخیر جواب تس، پارے ”خواجہ، ای خواہ کہ پدی خنی مریو۔“ ۰
 ۲۲ عیسیٰ اووے پارے ”نی کنازی آ ایمان تجاس۔ بندہ خاطر آن خنی مہ۔“ ۰
 ۲۳ او اسے وار تو خننگ آ لگا۔ پیخیر خدا نا شکرے آوا کرے عیسیٰ تو راہی مس۔
 مخلوق وا معجزہ خنا، او گل خدا نا صفتے کرے۔ ۰

عیسیٰ او زکائی نا ملاقات

۱ **ب** آرا وخت آ عیسیٰ یرتھو پنی آش آرسینگ، اونا ارواہ سلنگ نا آلویکہ، او
 ۲ صرف بموکان گدرینگ ٹی اسکے۔ ۰ بموڑے محضول مچ کروکا بندغاتا بھلا افسر کہ
 ۳ پن تہ زکائی اس موجود اسکے۔ او بھاز امیر اسکے۔ ۰ او بھاز کوشتے کرکہ کہ ”عیسیٰ نے
 خنیو۔ وا بمرہ بند غس اے؟“ او رش ٹی عیسیٰ نے خننگ کتویکہ اتے کہ او مندرو
 ۴ بند غس اسکے۔ ۰ بندہ خاطر آن او رش آن مون آنرا او انجیر نادرختے آنوار مس تاکہ
 ۵ عیسیٰ نے خنے۔ عیسیٰ نے وا کسر آٹ گدرینگ ٹی اسکے۔ ۰ آرا وخت آ عیسیٰ بمو جاگہ سر
 مس، او زکائی آنرا او پارے ”زکائی، وڑنگ ژو بہ۔ ای اینو نانن نا مبہان اٹ۔“ ۰
 ۶ زکائی ژو ژو وڑینگ او عیسیٰ نے بھاز خوشی اٹ بہ خیرٹ پارے، او تینا اراغا
 ورے تہ۔ ۰

۷ مخلوق اسے پہ ایلو تو بیت کرے پارے ”وا بند غ گناہ گارے نا مبہان مسونے۔“ ۰
 ۸ زکائی بش مس، او عیسیٰ نے پارے ”کنا خواجہ، پن۔ ای تینا جائید او نانیے
 غریب اتے ایتیوہ، او آرا بند غے ای ریفینٹ اووے بندہ چار پین ایتیوہ۔“ ۰
 ۹ عیسیٰ اووے پارے ”زکائی او اونا آرا نا بند غاک ابراہیم نا آولیاواک ہم آریر۔“

۱۰ خُدا اینو اوفتے نجات تَسونے آنتے کہ زکائی نا گنابک معاف کنگانو۔ ○ ای، آدم نا
آویاو، دا خاطر آن دُنیا ٹی بسوٹ کہ گناہ گارِنگا بندغاتے پٹیو، اوفتے نجات ایتیو۔ ○

آرا کاروبار کیک، او فائدہ کیک. آرا کپک، او نُسخان کیک
(متی ۲۵: ۱۲-۳۰)

۱۱ آرا وخت آ مخلوق نجات نا باروٹ پیتاے پنگ ٹی آسکہ اوفک یروشلم شار آن
خُزک آئرہ، او مخلوق نا خیال آسکہ کہ شاید داسہ عیسیٰ ئے تخت او تاج یکک او خُدا
اودے بادشاہ جوڑ کیک۔ عیسیٰ اوفتا آستاتا بیتے چائس او اوفتے پوہ کنگ کے دا
۱۲ مثالے تریسہ پارے ○ "اسہ ٹلک نا سردار س، بھاز مَر شہنشاہ غا بِنّا تاکہ "بادشاہ جوڑ
۱۳ مریو، او بادشاہ منگ آن پد ای پدی بریو۔ ○ پنگ آن مُست او تینا وہ نوکرے
توار کرے، او ہر آسٹے وہ وہ ہزار روپئی تِس او پارے تہ "آرا وخت اسکان ای پدی
۱۴ بریو، دا پیسہ غاتے آن کاروبار کبو۔ ○ ہمو ٹلک نا بندغاک سردار آن نفرت کریرہ۔
بندا خاطر آن اوفک شہنشاہ غا بندغ راہی کریرہ کہ "داسردارے ننا بادشاہ جوڑ کپہ۔ ○
۱۵ "ولے سردار بادشاہ جوڑ مس او پدی بس۔ او تینا نوکراتے حکم تِس کہ "بپو، او
۱۶ کنے نشان ایتیو کہ تُم آخس کاروبار کرینورے۔ ○ اولیکو نوکر بس او پارے "خواجه،
۱۷ ای وہ ہزار روپئی اٹ اسہ لکھ روپئی جوڑ کرینٹ۔ ○ مالیک پارے تہ "بھاز جُوان۔
نی بھاز جُوانو نوکرے اُس، او بھاز دیانت داری ٹی کاروبار کریس۔ بندا خاطر آن
۱۸ ای نے وہ شار نا گورنر جوڑ کیوہ۔ ○ اِٹ میکو نوکر بس او پارے "خواجه، ای وہ
۱۹ ہزار روپئی آن پنج ہزار روپئی نا کاروبار کرینٹ۔ ○ او ہمو نوکرے پارے "ای نے
پنج شار نا گورنر جوڑ کیوہ۔ ○

۲۰ "ولے پین نوکر بس او پارے "خواجه، دا نا وہ ہزار روپئی او۔ ای دافتے پچھے
۲۱ ٹی وُکاسٹ۔ ○ ای نے آن خولیوہ، آنتے کہ تینا فایرہ کے نی ایلو بندغاتے تو سختی

- اٺ پيش بريسه او آرا فصل نا بچاتے ني دِسْتَس، او فصلے ني تين کے ميڦيسه۔" ۲۲
- اٺ، ايلو بندغاتے آن پليوه او آرا فصلے دِسْتَس اودے تين کے ميڦيوه۔ ۲۳
- ني پيسه غاتے آتے سُوو آيتو يسس؟ آرا وخت آ اِي پدي بروسٹ، تو سُوو تو اوار پيسه غاتے تينا بلوسٹ۔ بندا وِجَغان اِي نے ميزا ايتيوه۔" ۲۴
- "ولدا مالِک بموڑے سلوکا بندغاتے پارے" دا بندغ آن ده هزار زوڀي بلبو او ۲۵
- اسه لگھ نا کاروبار کروکائے ايتيو۔" ۲۶
- لگھ پتي اے۔" ۲۷
- لگھ پتي اے۔" ۲۸
- لگھ پتي اے۔" ۲۹
- لگھ پتي اے۔" ۳۰
- لگھ پتي اے۔" ۳۱
- لگھ پتي اے۔" ۳۲
- لگھ پتي اے۔" ۳۳

عيسیٰ نا يروشلَم شار آ بادشاهِ غان بار بَننگ

(متی ۱۱: ۲۱-۱۰: ۱۱؛ مرقس ۱۱: ۱۱-۱۰: ۱۲؛ یوحنا ۱۲: ۱۹-۱۲: ۱۹)

- ۲۸ دا مثال نا تينگ آن پدي عيسیٰ يروشلَم شار نا گنڈ آ روان مس او اونا شاگرداک
- ۲۹ اونا رند اٺ آنره۔ ۳۰
- اونا رند اٺ آنره۔ ۳۱
- اونا رند اٺ آنره۔ ۳۲
- اونا رند اٺ آنره۔ ۳۳
- اونا رند اٺ آنره۔ ۳۴
- اونا رند اٺ آنره۔ ۳۵
- اونا رند اٺ آنره۔ ۳۶
- اونا رند اٺ آنره۔ ۳۷
- اونا رند اٺ آنره۔ ۳۸
- اونا رند اٺ آنره۔ ۳۹
- اونا رند اٺ آنره۔ ۴۰
- اونا رند اٺ آنره۔ ۴۱
- اونا رند اٺ آنره۔ ۴۲
- اونا رند اٺ آنره۔ ۴۳
- اونا رند اٺ آنره۔ ۴۴
- اونا رند اٺ آنره۔ ۴۵
- اونا رند اٺ آنره۔ ۴۶
- اونا رند اٺ آنره۔ ۴۷
- اونا رند اٺ آنره۔ ۴۸
- اونا رند اٺ آنره۔ ۴۹
- اونا رند اٺ آنره۔ ۵۰
- اونا رند اٺ آنره۔ ۵۱
- اونا رند اٺ آنره۔ ۵۲
- اونا رند اٺ آنره۔ ۵۳
- اونا رند اٺ آنره۔ ۵۴
- اونا رند اٺ آنره۔ ۵۵
- اونا رند اٺ آنره۔ ۵۶
- اونا رند اٺ آنره۔ ۵۷
- اونا رند اٺ آنره۔ ۵۸
- اونا رند اٺ آنره۔ ۵۹
- اونا رند اٺ آنره۔ ۶۰
- اونا رند اٺ آنره۔ ۶۱
- اونا رند اٺ آنره۔ ۶۲
- اونا رند اٺ آنره۔ ۶۳
- اونا رند اٺ آنره۔ ۶۴
- اونا رند اٺ آنره۔ ۶۵
- اونا رند اٺ آنره۔ ۶۶
- اونا رند اٺ آنره۔ ۶۷
- اونا رند اٺ آنره۔ ۶۸
- اونا رند اٺ آنره۔ ۶۹
- اونا رند اٺ آنره۔ ۷۰
- اونا رند اٺ آنره۔ ۷۱
- اونا رند اٺ آنره۔ ۷۲
- اونا رند اٺ آنره۔ ۷۳
- اونا رند اٺ آنره۔ ۷۴
- اونا رند اٺ آنره۔ ۷۵
- اونا رند اٺ آنره۔ ۷۶
- اونا رند اٺ آنره۔ ۷۷
- اونا رند اٺ آنره۔ ۷۸
- اونا رند اٺ آنره۔ ۷۹
- اونا رند اٺ آنره۔ ۸۰
- اونا رند اٺ آنره۔ ۸۱
- اونا رند اٺ آنره۔ ۸۲
- اونا رند اٺ آنره۔ ۸۳
- اونا رند اٺ آنره۔ ۸۴
- اونا رند اٺ آنره۔ ۸۵
- اونا رند اٺ آنره۔ ۸۶
- اونا رند اٺ آنره۔ ۸۷
- اونا رند اٺ آنره۔ ۸۸
- اونا رند اٺ آنره۔ ۸۹
- اونا رند اٺ آنره۔ ۹۰
- اونا رند اٺ آنره۔ ۹۱
- اونا رند اٺ آنره۔ ۹۲
- اونا رند اٺ آنره۔ ۹۳
- اونا رند اٺ آنره۔ ۹۴
- اونا رند اٺ آنره۔ ۹۵
- اونا رند اٺ آنره۔ ۹۶
- اونا رند اٺ آنره۔ ۹۷
- اونا رند اٺ آنره۔ ۹۸
- اونا رند اٺ آنره۔ ۹۹
- اونا رند اٺ آنره۔ ۱۰۰

۳۳ ملنگ ٹی آنرہ، گرہ نامالک بس، او ہریفے "داگرہے آراگک دینگ ٹی ارے؟" ○
 اوفک جواب تسر "خواجہ داوے خواینگ ٹی ارے۔" ○
 ۳۵ شاگرداک گرہے عیسیٰ غا دریر، او اوفک عیسیٰ نا ٹولنگ کے بیش نامغ آتینا
 ۳۶ گڈی تے تجار او عیسیٰ نے اونا زی آسوار کیر۔ ○ او مخلوق عیسیٰ نے عزت تینگ
 کے بیش ناکسر آتینا گڈی تے تالان کرے۔ ○
 ۳۷ آرا وخت آ عیسیٰ زیٹون پنی آمش آن شیف وڈینگا او یروشلم شار آن خُک
 بس، اونا کل شاگرداک خدا نا شکرے آوا کیر او خدا نا صفے زور زور آن کیر،
 ۳۸ اتے کہ عیسیٰ اوفتے بھار وخت اسکان تینا معجزہ غاتے نشان تسوس۔ ○ اوفک خدا
 نا صفے کیرسہ پاریر کہ "وا بادشاہ نازی آ خدا نا رحمناک مریر کہ دا خدا نا طاقت
 اٹ بسونے، خدا اووے دُغار نا مخلوقے بچاؤنگ کے راہی کرینے۔ بندا خاطر آن
 خدا نا صفے کیر۔" ○
 ۳۹ او بندا مچی آن گراس فریسی فرقہ نا بندناک عیسیٰ نے پاریر "خواجہ، تینا
 شاگردا تے حکم ایے کہ اوفک چپ کیر۔" ○
 ۴۰ ولے عیسیٰ اوفتے پارے "اگہ امی تینا شاگردا تے چپ کریو، تو دا خلک شاگردا تے
 آن بار صفت کیرہ۔" ○

عیسیٰ نا یروشلم شار نا بندغاتے کے بوغنگ

۴۱ آرا وخت آ عیسیٰ یروشلم شار نا گنڈ آبرا، اوڑے ریمنگو کا تازی آ آفسوس کرے،
 ۴۲ او بوغیسہ پارے ○ "اے یروشلم شار نا بندناک، خدا تمھے بچاؤنگ نا موقعہ س
 ۴۳ تس، ولے تم دا موقعہ غان فائدہ بیفتویرے۔ ○ بندا خاطر آن اسہ وختس بروئے کہ
 ۴۴ ثما دشمناک ثما چارمہ گنڈ آن دیوال کروو، او تم شار آن پیشن پنگ کپورے۔ ○
 اوفک تمھے آ حملہ کیرہ، تمھے او ثما چناتے کسفرہ، او ثما کل شارے تباہ کیرہ او کسے

زندہ ایسے، اتنے کہ آرا وخت آ خدا نجات تروکائے راجی کرے، تم اونا حکماتے
میتویرے۔" ○

عیسیٰ نا بھلا عبادت خانہ ٹی درس تیننگ

(متی ۱۲: ۲۱-۱۷؛ مرقس ۱۱: ۱۵-۱۹؛ یوحنا ۲: ۱۳-۲۲)

۳۵ عیسیٰ یروشلم شار ٹی بھلا عبادت خانہ غا بننا او اوکان دکانداراتے کشنگ شروع
۳۶ کرے، ○ اوفتے دا پارے "مقدسنگ کتاب ٹی لکھوک اے، کہ خدا پارینے" کنا
آرا عبادت نا جاگہ اے، "وے تم عبادت خانہ ٹی دا دکاناتے مخلوق نا لینگ کے
ملا نورے۔" ○

۳۷ عیسیٰ بھلا عبادت خانہ ٹی بر وے درس تسک، او بھلا ایاک او شرع نا معلماک او
۳۸ سرور اتا دا کوشست اسکہ کہ "عیسیٰ نے کسفین" ○ وے اوفک دھن کنگ کتویرہ
اتنے کہ ایلو مخلوق عیسیٰ نا پیتاتے توجہ آٹ بنگلہ۔ ○

بھلا عبادت خانہ نا افسر اتا عیسیٰ غان

طاقت او حق نا باروٹ سوال بریفنگ

(متی ۲۳: ۲۱-۲۷؛ مرقس ۱۱: ۲۷-۳۳)

۱ **ب** اسے وے س عیسیٰ بھلا عبادت خانہ ٹی واعظ کنگ ٹی اسکہ او پسکندنگ پیغام نا
تیلنجے کنگ ٹی اسکہ۔ بھلا ایاک او شرع نا معلماک او بیتووی تا مجلس نا ایلو بند غاک
۲ اوار بسر او عیسیٰ غان بریفیر ○ نے دا پیتاتے پاننگ نا دیر طاقت او حقے تسونے؟ ○
۳ عیسیٰ اوفتے پارے "ای ٹھے آن سوالس بریفیوہ، او دانا جوابے ایتہو۔" ○ پتھی
نا وخت آ پاک صاف منگ کے بے شولفنگ نا حق خدا نا گنڈ آن بسوس یا

بندغ آن بسوس؟

۵ اوفک اسه په ایلو تون تینا بیت کریسه پاریر "نن انت پان؟ آگ نن پان
۶ "خداغان بسوس"، او غنن آن بریفک "نم آنته یحییٰ غا ایمان تختورے؟" آگ
نن پان "بندغ آن بسوس"، واکل بندغاک ننه خل خلیره، کسفره، آنته که وافتا
یقین اے که یحییٰ پغمبرس اسکے۔

۷ بندا خاطر آن اوفک عیسیٰ پاریس "نن پنه که واپاک صاف منگ که بے
شولفنگ ناحق ویر آن بسوس۔"
۸ عیسیٰ اوفتے پارے "او بندن ای ئمے پاپره که ذهن کاریم کننگ ناحق کنے
ویر تسونے۔"

عیسیٰ نا انگوری آ باغ نا مالک او اجاره داراتا مثالے تینگ
(متی ۲۱: ۳۳-۴۶؛ مرقس ۱۲: ۱-۱۲)

۹ ولدا عیسیٰ مخلوقه واما لے تریسه پارے "اسه بندغس انگور نا باغس خلک، او
اووے بندغاته اجاره غا تیس، او اسه بھلو وختس که آراغان پین شارے که پیش
۱۰ تما۔ آرا وخت آ انگورک بوسر او تینا مے سے اجاره والا بندغاته آ راہی کرے
که "کنا بشخے ایتھو"، ولے اجاره داراک بشخے بتویر، نوکرے خلکر او پدی آراغا راہی
۱۱ تسر۔ مالک ایرٹ میکو مے ئے تینا راہی کرے، ولے اجاره داراک اووے ہم خلکر
۱۲ او بے عزت کیر او اووے خالی ذو راہی کیر۔ ولدا مالک میٹ میکو مے ئے
۱۳ راہی کرے۔ اجاره داراک اووے خلکر، ئی کیر، آراغا مون تسر تہ۔ ولدا باغ نا
مالک سوچ کرے "ای انت کیو؟ کنا خیال ئی واسه ای تینا مارے راہی ایتھوہ۔
۱۴ اجاره داراک اووے ضرور عزت ایتھوہ۔" آرا وخت آ اجاره داراک مارے بنگ آ
خنار، اوفک اسه په ایلوئے تینا پاریر "وا بلغ نا وارث اے۔ بیو، کسفین تہ۔ وانا

- ۱۵ جائیداد ننا مریک۔ "ہندا خاطر آن آرا وخت آمار رسینگا اوفک اووے باغ آن
پیشن کشار او کسفر تہ۔"
- ۱۶ عیسیٰ ہریفے "باغ نا مالک اجارہ واراتے تو آنت کے؟" او تینڈت بریک،
اجارہ واراتے کسک، او تینا باغے ایلو اجارہ واراتے ایتک۔"
- ۱۷ آرا وخت آ مخلوق دا پیتاے ینگ، اوفک پوہ مسر کہ عیسیٰ واسیتے اوفتا باروٹ
کنگ ٹی اے۔ ہندا خاطر آن پاریر "یقیناً نہ۔" ○
- ۱۸ عیسیٰ اوفتے آبرا او ہریفے "زبور نا وا لوزاتا آنت معنی اے
وا خل کہ مستریک اووے بے کار چارہ
ہمو خل گل آن زیاست اہمیت والا وھن کہ بنیاو نا خل مریک؟ ○
- ۱۸ "آرا بندرغ وا خل نازی آتیک ٹر ٹر مریک، او اگہ وا خل کسے نازی آتے
او مش جوڑ مریک۔" ○
- ۱۹ شرع نا معلم او بھلا ایلک چائسر کہ "عیسیٰ زبور نا لوزاتے ٹی خل نا مثالے تینا
باروٹ پانگ ٹی اے او ننا خلاف ریت کنگ ٹی اے۔" اوفک وا کوشتے کیر کہ
"عیسیٰ اے اسہ وار تو گرفتار کین"، ولے مخلوق آن خولیسرہ۔ ○

رشوت خوراتا عیسیٰ غان اونا ریفنگ
کے محصول نا باروٹ سوال ہریفنگ
(متی ۲۲: ۱۵-۲۲؛ مرقس ۱۲: ۱۳-۱۷)

- ۲۰ ولدا شرع نا معلم او بھلا ایلک گراس جانوس راہی کیر، کہ اوفک عیسیٰ غا
کار، تینے مخلص ظاہر کیر، او عیسیٰ اے تینا سوالاے آن ریفیر، تاکہ شرع نا معلم او
بھلا ایلک موقعہ یلے کہ اوفک عیسیٰ اے گرفتار کیر او روپیو گورنر نا مون آ پیش
کیر تہ۔ ○ وا جانوساک عیسیٰ اے با نا صفت کریسہ پاریر "خواجہ، نن چانہ کہ نی ننے
- ۲۱

۲۲ آرا گِرائے خُوانفیسر او صبح اے۔ نن وا ہم چانہ کہ نے کے امیر او غریب برابر او، او
نی راستی اٹ مخلوقے خدا نا کسر اٹ ورس ایتیسہ۔ ○ فی ننے پا کہ شریعت نا مطابق
نن روئیو شہنشاہے محضول ایتین یا تقن؟ ○

۲۳ ولے عیسیٰ اوفتا ریفنگ نا منصوبے پوہ مس، او اوفتے پارے ○ "کے چاندی
نا روپیسی نشان ایتبو۔ اونا زی آ ونا نشان او پن چھاپ کروک اے؟"
۲۴ اوفک جواب تسر "شہنشاہ نا نشان او پن چھاپ کروک اے۔" ○

۲۵ ولدا عیسیٰ اوفتے پارے "آرا محضول شہنشاہ نا اے، اووے شہنشاہے ایتبو،
او آرا کاریماک خدا نا او، اوفتے خدا کے کبو۔" ○

۲۶ رشوت خوراک عیسیٰ اے ریفنگ کتویر۔ بندا خاطر آن چپ مسر او عیسیٰ نا
وا جواب آن حیران مسر۔ ○

کہنگ آن پد پدی زندہ مننگ نا باروٹ عیسیٰ غان سؤل

(متی ۲۲: ۲۳-۳۳؛ مرقس ۱۲: ۱۸-۲۷)

۲۷ صدوقی فرقہ نا بندغاک کہ اوفتا قیامت ناوے آپدی زندہ مننگ نا باروٹ ایمان
۲۸ آلوک، اوفتے آن گراس بندغ عیسیٰ غا بسر او اووے پاریر ○ "خواجہ، ذہن کہ موسیٰ
نا تورات ٹی نن کے نمشتہ اے "اگہ اسہ بندغس کہیک او اووے آولیاو مَف، تو
اونا ایلو ایلم اونا زائفے ضرور برام کے، او وا برام آن اولیکو ووی مروکا مار کہوکا
بندغ نا آولیاو پاننگ تاکہ کہوکا نا نسل خلاص مَف۔" ○

۲۹ ولدا اوفک عیسیٰ غان وا مثالے تریسہ ہریفر "اسہ آرا سے ٹی ہفت ایلم
۳۰ رہینگارہ۔ اوفتا بھلا ایلم برام کرے، اووے چنا متو، او کسک ○ ولدا ارٹ میکو
۳۱ ایلم وا نیازی اے برام کرے۔ او ہم بندن بے آولیاو کسک، ○ او مسٹ میکو ایلم
برام کرے تہ۔ او بندن مریسہ ہر ہفت ایلمک وا نیازی اے برام کریر، او کسے ہم

- ۳۲ وانیازی آن اولیاء مَوّو۔ ۱۔ کُل آن آخری وانیازی ہم کسک۔ ۲۔ او قیامت ناوے آ،
 ۳۳ اگہ مخلوق پدی زندہ مریک، تو وانیازی بر هفت ایلمتے آن ونا زائف پاننگ؟ ۳
 ۳۴ عیسیٰ اوفتے پارے "واؤنیا ٹی زینہ او نیازیک برام کیرہ او تینا چناتے ہم برام
 ۳۵ ایترہ، ۴۔ وے قیامت ناوے آ جنت ٹی زینہ او نیازیک برام کپسہ او تینا چناتے
 ۳۶ ہم برام تفسہ، ۵۔ اتے کہ اوفک ملائکاتے آن بار مریرہ، اوفک کپسہ او برام کپسہ۔
 اوفک خدا نا چناتے آن بار مریرہ، اتے کہ خدا اوفتے پدی زندہ کرینے۔ ۶
 ۳۷ "وے اگہ ثما سوال داو اے کہ قیامت ناوے آ مخلوق پدی زندہ مریک یا
 مَفک، تو دا بیت موسیٰ نا کتب ٹی نمشته اے، کہ خدا موسیٰ تو ہوشو کنگا کاشم
 ۳۸ آن بیت کرے، پارے "ای ایبراہیم، اسحاق او یعقوب نا خدا اے"۔ ۷۔ وا لوز
 "اے" آن ثابت مریک کہ خدا کبھوکاتے پدی زندہ کیک، او کلا نا خدا اے، او
 اوڑکے ہر گڑا زندہ اے۔ ۸۔
 ۳۹ گڑاس شرع نا معلک پارے "خواجه، نی جوانو جوائس تنس۔ ۹۔
 ۴۰ وا سوال آن پد اوفتے پین سوال ہریفنگ نا ہمت مَوّو۔ ۱۰۔

خدا نا مقرر کروکا نا باروٹ سوال

(متی ۲۲: ۲۱-۲۶؛ مرقس ۱۲: ۳۵-۳۷)

- ۴۱ واکان پد عیسیٰ شرع نا معلاتے آن دا بیتے ہریفے کہ "بندغاک ہمر پارہ کہ "خدا
 ۴۲ نا مقرر کروکا صرف باوشاہ واؤو نا اولیاء مروے؟" ۱۱۔ اتے کہ واؤو تینٹ زبور ٹی خدا
 نا مقرر کروکا نا باروٹ پانک
 "خدا کنا خواجے پارے
 "بہ، کنا راست میکو گنڈ آ توٹل، ۱۲۔
 ۴۳ ہمو وخت اسکان کہ ای نا دشمناتے کیتٹ او مے کیتٹ تا۔ ۱۳۔

۳۳ "وا لوزاتے ٹی واؤو تینٹ خُدا نا مقرر کروکائے "خُواجہ" پارینے۔ واؤو ہمر تینا اولیائے "خُواجہ" پانک؟ او ضرور اونا اولیاءاتے آن بڑز اے۔"

شرع نا معلماتا کسر اٹ بمپیو

(متی ۱:۲۳-۱۰:۳۶؛ مرقس ۱۲:۳۸-۴۰؛ لوقا ۱۱:۳۷-۴۴)

۳۵ ۳۶ واکان پد ییسی تینا شاگرداتے کل مخلوق نامون آوا بیتاتے پارے۔"ای ٹھے خبردار کیوہ، کہ شرع نا معلماتے تو سنگتی کپیو، اتنے کہ اوفتا خُوائش آرے کہ "نن بادشاہتے آن بار جُوانو پیچ بینین، او آرا وخت آ بازار آکان مخلوق نئے سلام کے او نئے عزتے ایٹے۔ او بندن عبادت خانہ ٹی او دعوتاتے ٹی مخلوق نئے مون آٹولفے او نئے عزت ایٹے۔" اوفک جنوزانانا حقاتے خلیہ او مزبب نا بہانہ اٹ اوفتے ۳۷ لُئیرہ، او مخلوق نامون آبرے اسکان عبادت کیرہ۔ بندا خاطر آن خُدا مون آ اوفتے بھاز بزا ایٹک۔"

جنوزان نا خُدا نا کسر اٹ پیسہ تیننگ

(مرقس ۱۲:۴۱-۴۴)

۱ ۲ ۳ ۴ **۲۱** ییسی چارمہ گنڈ آبرا او امیرنگا بندغاتے خنا کہ اوفک بھلا عبادت خانہ نا پیٹی ٹی پیسہ شاغینگ ٹی آنرہ۔" او اسہ غریبو جنوزانس ہم خنا کہ او ارا پائی پیٹی ٹی شاغا۔" ییسی تینا شاگرداتے پارے "ای ٹھے پاوہ کہ دا غریبنگا جنوزان ایلو بندغاتے آن زیاست پیسہ تسونے۔" اتنے کہ امیرنگا بندغاک پیسہ تسر، اوفتا امیری ٹی کمی بتو۔ ولے دا غریبنگا نیارٹی نا گزارہ بندا پیسہ غاتے آاسکھ او کُٹے پیٹی ٹی شاغا۔"

عیسیٰ نا تینا شاگردا تے قیامت نا نشانی نا باروٹ پاننگ

(متی ۲۴: ۱-۱۳؛ مرقس ۱۳: ۱-۱۳)

- ۵ عیسیٰ نا گراس شاگرداک بھلا عبادت خانہ نا باروٹ بیت کربسہ پاریر "وا بھلا
عبادت خانہ ٹی سنگ مرمر نا خلک خیشن نا نخشونیدگارتے آن آخس زیبا خنگیرہ او
کل خلک خدا نا پن اٹ تینگانو۔" ○
- ۶ ولے عیسیٰ اوفتے پارے "وا جاگے واسہ ٹم خننگ ٹی ارے، اسہ وختس
بروئے کہ دشمناک داوے بندن تباہ کرور کہ وانا اسہ خلس بم جاگہ مفرؤے۔" ○
- ۷ شاگرداک ہر یفیر "خواجہ، بمو وخت آرا وخت آ بروئے؟ او مخلوقے ہمر خبر
تموئے کہ تباہ منگ نا وخت بسونے؟" ○
- ۸ عیسیٰ اوفتے پارے "خیال تخبو، خچوک مفبو، اتے کہ بھازنگا بندناک کنا پن
اٹ تینے ظاہر کیرہ۔ اوفک بریرہ، اوفتے آن ہر اسٹس ٹمے پانک کہ "امی خدا نا مقرر
کروکا اٹ"، او "قیامت نا دے خُک اے"، ولے ٹم اوفتازی آ یقین تخبو۔ ○
- ۹ آرا وخت آ ٹم جنگ او انقلابا تا قصہ غاتے بنیرے، خولیمبو۔ وھنگا بیتاک مریرہ۔ وانا
وا معنی آف کہ قیامت خُک بسونے۔" ○
- ۱۰ ولدا عیسیٰ اوفتے پارے "نلکاتا فوجاک اسہ پہ ایلو تو جنگ کیرہ، بادشاہک
بادشاہتے آ حملہ کیرہ۔ ○ بھلا زلزلہ غاک بریرہ، نلکاتے ٹی ڈکال مریک او چارمہ گنڈ
آ بھازنگا بیماریک تالان مریرہ۔ ماگیر بلیک، استاراک پنیرہ۔ وافک آسمان نا گنڈ
آن بھلا بھلا نشاناک مرور۔ ○ داڑان مست کہ دا گڑاک مریر، مخلوق ٹمے کئے آ
ایمان تخبو نا وجہ غان گرفتار کیک او ٹمے خلیک او تکلیف ایٹک۔ اوفک ٹمے
عبادت خانہ غاتے ٹی قاضی تا مون آویرہ، او ٹمے جیل ٹی شانیرہ، او بندن ٹم بادشاہ
او گورنر تا مون آپیش مریرے۔ ○ او ٹمے کئے بندا موقعہ مروئے کہ ٹم مخلوق نا مون

۱۳ آکن کے گواہی ایتیرے۔ ○ او تم تینا آستے آن وا پریشانی ءے کشبو کہ تن
 ۱۵ انت جواب ایتین؟ ○ آتے کہ ای تمے بندنو عقلس ایتبہ کہ ثا دشمناک ثا زی
 ۱۶ آ الزام ثابت کنگ کپسہ۔ ○ ثا لم باوہ، ایلمک، عزیزاک، او ثا سنگتاک تمے آن
 ۱۷ بھازاتے گرفتار کیرہ او گڑاے کسفیہ۔ ○ او مخلوق تمے آن نفرت کیک۔ واکل کنا
 ۱۸ وجہ غان مریرہ۔ ○ ولے خولیبو، ثا زوے چ نساخان مفک۔ ○ تکلیف او مصیبتاے
 ۱۹ سببو، خدا تمے جنت ایتک۔ ○

عیسیٰ نا یروشلم شار نا تباہ مننگ نا باروٹ پیشن گوئی کنگ
 (متی ۲۴: ۱۵-۲۸؛ مرقس ۱۳: ۱۴-۲۳)

۲۰ "آرا وخت آتم خیرے کہ دشمناک یروشلم شار نا چارمہ گنڈ آ بسونو، تو تم پوہ
 ۲۱ مریرے کہ شار تباہ مریر۔ ○ او بمو وخت آرا بندغاک یہتوویہ صوبہ ٹی آریر، اوفک
 ضرور مشتے آکار۔ او آرافک شار ٹی او، اوفک شار آن پیش تمیر، او آرا بندغاک
 ۲۲ شار آن پیشن او، اوفک شار آ نفس۔ ○ آتے کہ وایم وخت مروے کہ خدا یروشلم
 شار نا بندغاتے اوفتا گناہتے کے بزا ایتوے، او مست نا پغمبر اتا پیشن گوئییک
 ۲۳ صبح ثابت مرور۔ ○ بمو نیاریک اخس بد قسمت او کہ پڈاک تا پڑ مرور یا چناک تا
 خد ہرور، آتے کہ خدا یہتوویہ صوبہ نا مخلوق آن ناراض اے، او اوفتے آتباہی راہی
 ۲۴ کیک، اوفک تباہ مرور۔ ○ اوفتا دشمناک مریرہ، اوفتے آن گڑاے زغمتے تو کسفیہ،
 گڑاے تینا مے جوڑ کیرہ او تینا نلکاتے آدیرہ۔ ایلو قوماتا بندغاک یروشلم شار آ بمو
 وخت اسکان قبضہ کیرہ کہ اوفتا وخت پورہ متے۔ ○

عیسیٰ نا تینا پدی بَنگ نا باروٹ پاننگ

(متی ۲۹: ۲۹-۳۱؛ مرقس ۱۳: ۲۴-۲۷)

- ۲۵ "واکان پد دے تارمہ مریک، توبے روشنائی تَفک او اِستاراک پیرہ، دُغار آ
تمیرہ، او آسمان نا گِرداک تینا کسرے اِلیہ۔ دُنیا نا کُل بندگاک پریشان مریرہ، او
۲۶ سمندر نا توار آن خولیرہ۔ او بندا گِرداتا بَنگ نا خولیس آن مخلوق پریشانی آن
۲۷ لاغر مریک۔ او بندا وخت آ دُغار نا مخلوق کنے، آدم نا اولیادے، خنیک کہ اِی
اسہ جمرے آ دُغار نا گنڈ آ بھلو طاقت اٹ او جتنی آپچاتے ئی بَنگ ئی اٹ۔
۲۸ آرا وخت آوا نشانیک شروع مسر، تو پریشان مقبوع۔ بمتے با تَقَبو، اتے کہ ثما نجات
خُرک اے۔"

عیسیٰ نا دا دُنیا نا باروٹ پیشن گوبی کنگ

(متی ۲۲: ۳۲-۳۵؛ مرقس ۱۳: ۲۸-۳۱)

- ۲۹ واکان پد عیسیٰ و امثالے تریسہ پارے "انجیر او ایلو ور خاتا باروٹ سوچ کبو۔
۳۰ آرا وخت آ اُثم خیرے کہ اوفتا پناک ترک کنگ ئی او، اُثم پوہ مریرے کہ باسئی
خُرک اے۔ او بندن آرا وخت آ اُثم خیرے کہ آسمانی آ نشاناک پورہ منگ ئی
۳۱ او، تو اُثم پوہ مریرے کہ اِی پدی بَنگ ئی اٹ۔ ولے یات تجبو، بمو وخت
۳۲ اِسکان کہ کنا یروشلم شار نا تباہ منگ نا پیشن گوبی پورہ متے دا دور نا بھازنگاک
۳۳ بمو وخت اِسکان کسپسہ۔ آسمان او دُغار شیف او بُرز منگ کیرہ، ولے کنا بیتاک
غلط ثابت منگ کپسہ۔"

گناہ کَیو، عیسیٰ نا بَننگ کے تینے تیار کَیو

”خیال تَجو، تیغے دنیا نا خوشی او غمی او شراب گُنگ ٹی شاغپو، ای دا دنیا ٹی
اسے وار تو بروٹ۔ کنا خوش اُفک کہ ٹم بدن پلنگورے دهن کہ اسے چکے دُب ٹی
بے خبری ٹی آلیس۔ دا دے آ ای کل دنیا نا بندغاتے کے بریوہ۔ او بر وخت
خداغان دعا کَیو کہ او ٹمے دا گزاتے آن بچنگ نا توفیق ایته، تاکہ قیامت نا دے آ
ای آدم نا اولیاد شامق ٹی فیصلہ ئے کیو۔“

عیسیٰ تینا دے تے بھلا عبادت خانہ ٹی مخلوقے دَرس تینگ ٹی گدریفیکہ، او
ننے گدریفنگ کے زیئون پنی آمش آبناکہ۔ او بر دے سوب تو مالو مخلوق بھلا
عبادت خانہ غا بناکہ او عیسیٰ نا دَرسے بنگلہ۔

یہوداہ اسکروٹی نا غدار جوڑ مننگ

(متی ۱: ۲۶، ۵-۱۲؛ ۱۶-۱۷؛ مرقس ۱: ۱۲، ۲-۱۰؛ ۱۱-۱۱؛ یوحنا ۱۱: ۴۵-۵۳)

ب بغیر خمیر نا اِرخ نا عید نا ویک خُک اُترہ، آراوے کے یہودیک بچا فنگ
نا عید پاریرہ۔ بھلا اِلمک او شرع نا معلک مخلوق آن خولیسرہ۔ ہندا خاطر آن
اوفک کسرس پٹارہ کہ ”عیسیٰ ئے دُکوئی آٹ کسفین۔“
شیطان یہوداہ اسکروٹی نا اُست ٹی لالچے شاغا، کہ او عیسیٰ نا دوازدہ خاصنگا
شاگرداے آن اُسک۔ بندا خاطر آن یہوداہ اسکروٹی ریفنگا، او بھلا اِلماتے او فوج
نا بھلا افسراتے تو بیت کرے کہ ”ای عیسیٰ تو غداری کیوہ، او عیسیٰ ئے شامو
ٹی ایٹیوہ۔“

بھلا اِلمک او فوج نا افسراک اوڑان بھاز خوش مسر۔ اوفک اودے پیسہ نا

۶ لالچے بسر۔ ۰ یہتوواہ اسکرتی اوفتا واپتاتے منا۔ او انتظار کریکہ کہ موقعس ملے کہ
 ”عیسیٰ فوج نا دوتی ہندن ایتویو کہ اوڑتو بھلو فچی س مف تاکہ مخلوق فساد
 کپ۔“ ۰

عیسیٰ نا بچائینگ نا عید نا ارغ نا تیاری کے شاگرداتے حکم تنگ
 (متی ۲۶: ۱۷-۲۵؛ مرقس ۱۴: ۱۲-۲۱؛ یوحنا ۱۳: ۲۱-۳۰)

- ۷ بے خمیرنگا ارغ نا عید نا ہمو وے بس۔ شریعت ٹی واپیت لکھوک اسکہ
 ۸ کہ ”ہر خاوت وادے آسور نا قربانی ایتے“۔ ۰ عیسیٰ پطرس او یوحنا راہی
 کرے کہ ”تم ہمو او بچائینگ نا عید کے ارغ تیار کبو۔“ ۰
 ۹ ولے شاگرداک پاریر ”خواجہ، و ارغ نا کنگ کے آرا جاگے تیار کین؟“ ۰
 ۱۰ عیسیٰ اوفتے پارے ”آرا وخت آتم شار ٹی پیسیرے تم اسہ بندھے خیرے
 ۱۱ کہ او دیری دلاے کا تم آ پیفینے۔ آرا اسکان اونا رند آٹ ہمو، ۰ او آرا نا مالکے
 پابو ”خواجہ پانک کہ“ ہمو وتاخ آراو اے کہ اسی او کنا شاگرداک بچائینگ نا عید نا
 ۱۲ ارغے کین؟“ ۰ او اٹے ارٹ میکو منزل نا وتاخ آدیک۔ ہموڑے تم ہر گڑائے
 تیار کنگ کیرے۔“ ۰
 ۱۳ اوفک ہنار او ہر گڑائے ہندن خنار کہ عیسیٰ اوفتے پارہنس، او ہموڑے
 بچائینگ نا عید نا ارغے تیار کیر۔ ۰

عیسیٰ نا تینا خاصنگا شاگرداتے تو
اوار آخری وار نن نا اِرغ کُنگ

(متی ۲۶: ۲۶-۳۰؛ مرقس ۱۴: ۲۲-۲۶؛ ۱ کرنتھی ۱۱: ۲۳-۲۵)

- ۱۳ ارا وخت آن بس عیسیٰ تینا خاصنگا شاگرداتے تو اوار اِرغ کُنگ کے بس۔
۱۵ عیسیٰ اوفتے پارے "مون آ کے آ مصیبت بریک، ولے کنا اُست خوائک کہ ای
۱۶ وایعید آئم تو اوار تولیو او اِرغ گُنیو، اُتے کہ ای واکان پد وایعید نا اِرغاتے ہمو
وخت اِسکان کُمپرہ، ارا وخت اِسکان کہ بچائُفنگ نا عید نا صُح نگا معنی پورہ متے، کہ
ای ئم تو اوار جنت ٹی رہینگیوہ۔"
۱۷ واکان پد عیسیٰ اسے پیالہس اَنگور نا جوس آن پد کرے، او خدا نا شکرے اوا
۱۸ کرے، او تینا شاگرداتے پارے "واژان کُل ٹما اسے اسے گُم بلیو، اُتے کہ ہمو وخت
اِسکان کہ قیامت بتے ای اَنگور نا جوس کُمپرہ۔"
۱۹ ولدا او پتیرو اِرغس بیفے، خدا نا شکرے اوا کرے۔ او اِرغے ٹکر کرے، تینا
شاگرداتے بس، اوفتے پارے "وا اِرغ کنا جان آن بار اے، او ای خدا کے تینا
جان نا قربانی ئے ایٹیوہ۔ ہندا قربانی نا بدلہ ئے رسینگ۔ او کئے یات کنگ کے
ئم اِرغے ٹکر کیرے او اوار گُنیوہ۔"
۲۰ دھن کہ اِرغ کُنگ آن مست عیسیٰ اَنگور نا جوس نا پیالہ ئے بیفے، او ہندن
اِرغ کُنگ آن پد اَنگور نا جوس نا پیالہ بیفے او تینا شاگرداتے پارے "وا اَنگور نا جوس
کنا و تر آن بار اے، کہ ای تینا و تر تے خدا نا کسر آٹ شولیوہ، او کنا کہنگ آن سنا
تہک کہ خدا ئم تو پُسننگا اقرارے کنگ ٹی اے۔"
۲۱ "ولے خف توربو۔ ٹما نیام ٹی اُسٹس اَرے کہ کن تو غداری کیک۔" او ای،
۲۲ آدم نا اولیاد، کسفنگیوہ دھن کہ خدا پارینے، ولے ہمو بندغ اخس بد قسمت اے

کہ کن تو غداری کیک۔"○

۲۳ ولدا شاگرداک اسہ پہ ایلو آن تینا ہریغیر کہ "ننہ آن ویر اے کہ عیسیٰ تو
غداری کیک؟"○

شاگرداتا تین پہ تین تو بھلنی نا باروٹ بیت کنگ

۲۴ ولدا شاگرداتا نیام ٹی وا بیت شروع مس کہ "مخلوق نامون آن ننے آن ویر
بھلا اے؟"○

۲۵ عیسیٰ اوفتے پارے "وا دنیا ٹی بادشاہک تینا نلک ٹی ایلو بندغاتے آن زیاست
۲۶ طاقت تخیرہ، او تینے "ایلو مخلوق نا سنگت" پارہ۔○ ولے ٹم ہندن سوچ کپہو۔ ٹمے
آن ہمو ایست زیاست عزت والا اے، آرا تینے کم عزت والا چائے، او آرا بندرغ
سوچک کہ "ای زیاست عزت والا او بھلن مریوہ"، او مے تے آن بار کاریم کے۔○
۲۷ ویر بھلا عزت والا اے؟ ایسٹس کہ ٹولوک اِرغ کنگ ٹی اے، یا ایلو کہ خدمت
کنگ ٹی اے؟ وا دنیا نا مخلوق نامون آٹولوکا زیاست عزت والا اے، ولے ای
ہم تو ٹما خرتے کنگ ٹی اٹ۔○

۲۸ "مشکل او پریشانی نا وخت آٹم کن تو اوار مسونورے۔○ دھن کہ کنا باوہ،
۲۹ خدا، کنے بادشاہت تسونے، او ای ہم ٹمے ہندن بادشاہت ایٹیوہ۔○ او ٹم کن تو
۳۰ جنت ٹی اوار ٹولیرے او اِرغ کنیرے، او ٹم یعقوب نا اولیاداتا ووازرہ قوماتے
آبادشاہی کیرے۔"○

عیسیٰ نا پطرسے اونا انکار نا باروٹ پاننگ
(متی ۲۶: ۳۱-۳۷؛ مرقس ۱۴: ۲۷-۳۱؛ یوحنا ۱۳: ۳۶-۳۸)

۳۱ ولدا عیسیٰ پطرسے پارے ”کنا بیتاے خف تور۔ شیطان خداغان اجازت بلکونے
۳۲ کہ تھے آزمائے، تاکہ ایماندار او بے ایماناک جتا جتا مریر، ذهن کہ زمیندار خولے پنگ
آن جتا کیک۔ ۰ ولے، پطرس، ای نے کے دعا کرینٹ کہ فی ایمان آن ہر سینگیسے۔
آرا وخت آنی پدی خدا نا کسر آبریسے، تو فی تینا مزہبی آیلما ایمانائے کنے آ
یسفیسے۔ ۰“

۳۳ پطرس عیسیٰ جوب تے ”خواجہ، ای نے تو اوار جیل آ پنگ کے او نے
تو اوار کینگ کے تیار اٹ۔ ۰“
۳۴ ولے عیسیٰ پطرسے پارے ”اینو نان بانگو بانگ تفک، ہمو وخت اسکان کہ فی
مے وار پائش کہ ”ای عیسیٰ ورس تیرہ۔ ۰“

عیسیٰ نا تینا شاگرداتے مون نا خطرہ غاتا باروٹ پاننگ

۳۵ ولدا عیسیٰ تینا شاگرداتے پارے ”واکان مست ای تھے پیسے تجوکو لوت،
کشلول، او چوٹ نا بین جوڑاتے آن بغیر پیشن راہی کرینٹ۔ ہمو وخت آ تھے
واگڑاتا ضرورت اسکے؟“

۳۶ اوفک جوب تسر ”نہ۔ نفے واگڑاتا ضرورت آلوکے۔ ۰“
ولدا عیسیٰ اوفتے پارے ”واسے آرا بندرغ تو پیسے تجوکو لوت یا کشلول آرے،
۳۷ بیفے تا۔ او آرا بندرغ تو زغم افک، او تینا کوٹے سودا کے، او زغمس ہلے، ۰ اتھے کہ
ای تھے پاوہ کہ خدا نا کتاب ٹی لکھوک اے کہ

مخلوق کے ”مجرم“ پانک۔

او وا بیتاک کنا باروٹ یقیناً پورہ مریرہ۔ کنا باروٹ آرا بیتاک مقدسنگا کتاب ٹی لکھوک او ضرور پورہ مریرہ۔ ۰

۳۸

اونا شاگرداک پاریر ”خواجہ، نن تو ارا زغم آریر۔“

عیسیٰ اوفتے پارے ”بس۔“

عیسیٰ نا بیتاتا وا معنی آلویکہ کہ اوفک زغمتے تو جنگ کیرہ، ولے شاگرداک وا بیتے پورہ مقور۔ ۰

عیسیٰ نا زیتون پنی آ مش آ خداغان دُعا کنگ

(متی ۲۶:۳۶-۲۶؛ مرقس ۱۴:۳۲-۲۲)

۳۹

عیسیٰ ہمیشہ غان بار شارے اِلا او زیتون پنی آ مش آ عبادت کنگ کے بنا۔

۴۰

اونا شاگرداک ہم اوڑتو اوار اُترہ۔ ۰ آرا وخت آ او مش آ رسینگا او تینا شاگرداے پارے ”دُعا کیو کہ تم آزمائش آن کامیاب مریرے۔“ ۰

۴۱

عیسیٰ تینا شاگرداے آن جتا مچہ مر آہنا او گوڈ خلک او خدا نا عبادت کنگ آ

۴۲

لگا۔ ۰ او دُعا کریرے پارے ”باوہ، کنا خوش اے کہ آرا مصیبت کے آبتنگ ٹی اے، نی کے وا مصیبت آن بچائف۔ ولے کے تینا خوش آن نا خوش زیاست دوست اے، او ضرور پورہ مرے۔“ ۰

۴۳

اسہ ملائکس جنت آن عیسیٰ غا ظاہر مس او اووے طاقت تس۔ ۰ واکان پد عیسیٰ

۴۴

اُست نا خب اٹ زور زور آن خدا نا عبادتے کنگ آ لگا۔ اونا جان نا خیداک دُغار آتہار، او خیداک تہ دُغار آہنزن تہارہ دُهن کہ ٹپی سے نا وِتراک شولنگیرہ۔ ۰

۴۵

عبادت کنگ آن پد او پدی تینا شاگرداے آہنا، او اوفتے خاچوک خنا۔ اوفک

۴۶

پریشان اُترہ، او دم دِرنک آن خاچانر۔ ۰ عیسیٰ اوفتے بش کرے پارے ”تم اتے

خاچنگ ٹی ارے؟ بش بنو او خدا ناعباوتے کبو کہ تم آزمائش آن کمیاب میرے۔" ○

عیسیٰ نا گرفتاری نا وخت

(متی ۲۶: ۴۷-۵۶ مرقس ۱۴: ۲۳-۵۰ یوحنا ۱۸: ۳-۱۲)

۳۷ عیسیٰ واسکان بیت کنگ ٹی اسکہ کہ اسہ بھلو مچی س اونا شاگرو یہنواہ اسکروٹی تو بس۔ یہنواہ اسکروٹی مون آ بس کہ "عیسیٰ ئے خمب کیو۔" ○

۳۸ ولے عیسیٰ اووے پارے "نا خمب النگ نا معنی اے کہ نی کن تو، اوم نا اولیاو تو، غداری کیس؟" ○

۳۹ ارا وخت آ عیسیٰ نا شاگرواک کہ اوڑ تو اوار انرہ واسپنے بنگر، اوفک عیسیٰ غان بریفیر "خواجہ، نن تینا زغالتے کشین او وافقے تو جنگ کین؟" ○

۵۰ اوفقے آن اسٹس زغمے کشا او کل آن بھلا امام نامے ناراست میکو خفے تڑے، ○ ولے عیسیٰ اوفقے پارے "سلبو۔ وھن کپہو۔"

۵۱ واکان پد عیسیٰ مے ئے وو خلک، او اونا خف جوڑ مس۔ ○

۵۲ ولدا عیسیٰ بھلا اماماتے او بھلا عباوت خانہ نا خیالدری کروکا افسراتے او ایلو سرواراتے ارافک اووے گرفتار کنگ کے بسونر پارے "تم زغم او لٹاتے تو

۵۳ بسونورے۔ ثما خیال ٹی ای واکوے اٹ؟ ○ ای تم تو ہر وے بھلا عباوت خانہ ٹی سوئٹ، تم کنے گرفتار کنگ نا کوشستے کنتورے، ولے واسہ وخت بسونے کہ تم

کنے گرفتار کیرے۔ واسہ شیطان نا طاقت بزز آمریک۔" ○

پطرس نا عیسیٰ نا سنگت مننگ آن انکار کننگ

(متی ۲۶: ۵۷-۶۹، ۵۸-۵۹؛ مرقس

۱۴: ۵۳-۶۶، ۵۲-۵۳؛ یوحنا ۱۸: ۱۸-۱۹، ۲۵-۲۶)

- ۵۳ اوفک عیسیٰ ؎ گرفتار کرید او کل آن بھلا امام نا آراغا درید۔ پطرس ڈکونی
 ۵۵ اے اوفتا رند اے ہنا۔ اوفک خویلی نا نیام ٹی خاخرس لگفیر او پطرس ہمو خاخر نا
 ۵۶ رہی آٹو لوکاتے تو اوار توس۔ اے چوکری س پطرس ہموڑے ٹو لوک خنا۔ مسر
 اوڑا ہرا او پارے ”وا بندغ ہم عیسیٰ تو اوار اے۔“
 ۵۷ ولے پطرس پارے ”مسر، ای واڑ تو آف۔ ای واوے تیرہ۔“
 ۵۸ ذریعے آن پد بندغس پطرس چائس او پارے ”نی ہم عیسیٰ نا شاگرداے
 آن اُس۔“
 ولے پطرس جواب تس ”ای آف۔“
 ۵۹ جے آن پد ولدا اسہ بین بندغس زور آن پارے ”کے خدا ورورغ تڑکپ، وا
 عیسیٰ نا شاگردس اے، آنتے کہ وا گلیل صوبہ نا بندغس اے۔“
 ۶۰ ولے پطرس پارے ”خواب، ای تیرہ۔ نی آنت پاننگ ٹی اُس؟ ای وا بندغے
 تیرہ۔“
 ۶۱ ہمو وخت آ کہ او ہیست کننگ ٹی اسکہ، اسہ بانگوس بانگ تس۔ عیسیٰ تینا
 مونے ہڑسا او پطرس آہرا، او پطرس نا آست آہس کہ عیسیٰ اووے آنت پارہنس۔
 عیسیٰ اووے پارہنس کہ ”نی بانگو نا بانگ آن مست مسہ وار پاسہ کہ ”ای عیسیٰ ؎
 درست کیرہ۔“
 ۶۲ پطرس پدی ہنا او ہندا پیتاتے کے بھاز ہونا۔

عیسیٰ نے خلینگ او بے عزت کنگ

(متی ۲۶: ۶۷-۷۸ مرقس ۱۴: ۵۶)

ہمو بندغاگ کہ عیسیٰ نے ہلکونر عیسیٰ غا مسخرہ کریر، اووے خلک۔ ○ اوفک
عیسیٰ نا ختے تفریر، اووے خلک او پد آ ہریفر "پغمبر، نے ویر خلکونے؟" ○
او اوفک اووے پین بھاز بے عزتی و ہیست ہم پاریر۔ ○

عیسیٰ نے مجلس نا مون آ آتنگ

(متی ۲۶: ۵۹-۶۶ مرقس ۱۴: ۵۵-۶۳ یوحنا ۱۸: ۱۹-۲۲)

آرا وخت آسوب مس، تو بھلا املک، شرع نا معلماک او سردار اک، کہ دافک
کل یہودی تا مجلس ٹی آئرہ، اسہ جاگہ غا مچ مسر، او عیسیٰ نے ہموڑے خوائفیر۔ ○
اوفک عیسیٰ غان ہریفر "نی خدا نا مقرر کرو کا اس؟"
عیسیٰ اوفتے پارے "اگہ ای پاوہ "آو"، ثم وایست نازی آیقین تجیرے۔ ○ او
اگہ ای ٹھے آن خدا نا کتاب آن سوالس ہریفیو، ثم کنا سوال نا جوابے تفریرے۔ ○
ولے واکان پد ای، آدم نا اولیاو، خدا تعالیٰ تو اوار اونا راست میکو گند آتولیوہ۔ ○
اوفک کل ہریفر "وانا معنی اے کہ نی خدا نا مار اس؟"
عیسیٰ اوفتے پارے "ثم تیٹ پاریرے کہ ای خدا نا مار اٹ۔" ○
اوفک پاریر "نی واگفر نا ہیستے پاریرس۔ ننے پین گواہ نا ضرورت افک۔ نن
واگناہ نا ہیستے تیٹ بنگن۔" ○

عِيسٰی نے گورنر پُنتیٹس پیلاطس نا عدالت ٹی پیش کنگ
(متی ۲۶: ۱-۲، ۱۱-۱۲؛ مرقس ۱۵: ۱-۵؛ یوحنا ۱۸: ۲۸-۳۸)

- ۲۳ **ب** ولدا بھلا عبادت خانہ نا بندناک عِيسٰی نے پیلاطس نا عدالت ٹی میسر۔ ہمو
۱ وخت آپیلاطس یہودیہ نلک نا گورنر اسکہ۔ او فک عِيسٰی غا الزام تیار کہ ”وا بندغ ننا
۲ بندغاتے غلطو کسر رس رغامنگ ٹی اے۔ او پانک ”رودیو شہنشاہے محضول یقبو۔“
او دا ہم پانک کہ ”ای خدا نا مقرر کروکا او بادشاہے اٹ۔“
۳ پیلاطس عِيسٰی غان ہریفے ”نی یہودی تا بادشاہ اُس؟“
عِيسٰی اودے پارے ”نی صبح پاننگ ٹی اُس۔“
۴ ولدا پیلاطس بھلا اماناتے او نچی نے پارے ”وا بندغ کنا مون آ فخر مس
افک۔“
۵ ولے او فک زور تخیمہ پاریر کہ ”وا بندغ ننا بندغاتے حکومت نا خلاف رغامنگ
ٹی اے۔ او دا کاریے گلیل نا ضوبہ غان شروع کرے او ہندا بیتاتے یہودیہ ضوبہ نا ایلو
شارتے ٹی ہم کرے او داسہ داڑے یروشلم شار ٹی ہم کنگ ٹی اے۔“
۶ آرا وخت آپیلاطس دا بیتے بنگ او ہریفے ”وا بندغ گیلیس اے؟“
۷ آرا وخت آپیلاطس دا خبر تما کہ ”عِيسٰی گیلیس اے“، او عِيسٰی نے گلیل ضوبہ
نا گورنر ہروڈیس آراہی کرے۔ ہروڈیس دا وخت آ یروشلم شار ٹی اسکہ۔

عِيسٰی نے گورنر ہروڈیس نا مون آ آتنگ

- ۸ او فک عِيسٰی نے ہروڈیس آ وریر۔ آرا وخت آ ہروڈیس عِيسٰی نے خنا، او بھاز
خوش مس، اتنے کہ او عِيسٰی نا باروٹ بھازنگ بیتاتے بنگوئس، او بھلو وختے آن اونا

بھاز خُواش اسکہ کہ "ای عیسیٰ نے خنیو۔" او اُمیت تَخاکہ کہ عیسیٰ اووے معجزہ س
 ۹ نشان ایٹک۔ ○ ہندا خاطر آن ہرودیس عیسیٰ غان بھاز سوال ہریفے، ولے عیسیٰ
 ۱۰ اونا اسہ سوال نا جوابے ہم بتوؤ۔ ○ ولدا بھلا امامک او شرع نا معلماک مون آہسر
 او زور آٹ پاریر کہ

"خواجه، وا ننا او حکومت نا خلاف ہیئت یک۔ وا مَجْرَس اے۔" ○
 ۱۱ ہرودیس او اونا فوج نا بندغاک عیسیٰ غا ملنڈ خلنگ کے اووے بادشاہ نا مُتکَنگ
 ۱۲ کوٹے بیغیر، اووے بے عزت کریر او پدی پیلّاٹس نا گنڈ آ راہی کریر۔ ○ ہمو
 وے آن ہرودیس او پیلّاٹس سنگت جوڑ مسر کہ واکان مُست اوفک اسہ پہ ایلو
 نا دشمن اُترہ۔ ○

پیلّاٹس نا عیسیٰ اُترے کسفنگ نا حکم ٲٲنگ

(متی ۲۷: ۱۵-۲۶؛ مرقس ۱۵: ۶-۱۵؛ یوحنا ۱۸: ۳۹-۱۹: ۱۶)

۱۳ "ولدا پیلّاٹس بھلا اماماتے سرداراتے او مخلوقے توار کرے، ○ او پارے تا "نم
 ۱۴ وا بندغے کئے آمیسرے او پاریرے کہ "وا بندغ مخلوقے غلطو کسرس رغامنگ ٹی
 اے۔" ○ ای وا بندغ آن ثما مون آہندا بیتا تا باروٹ ہریفیت۔ وا بندغ کئے مَجْرَس
 ۱۵ لگتوؤ، اتے کہ آرا جرما تا نم پاریسورے، وا کتنے تا۔ ○ او ہرودیس نا مون آہم وا
 مَجْرَس اُفک۔ ہندا خاطر آن او داوے پدی کئے آ راہی کرینے۔ وا بندغ دھنوجو
 ۱۶ جَرَس کتنے کہ ای داوے کہنگ نا ہزا ایتو۔ ○ ہندا خاطر آن ای داوے کوڑا خلیوہ
 او یلہ کیوہ تہ۔ ○

۱۷ ولے ہموڑے موجود کل بندغاک چیانٹ کریر پاریر "کسف تہ۔ او ننا خوش
 ۱۸ اے کہ نی برآبائے یلہ کر۔"

۱۹ [ہمو وخت آ رواج اسکہ کہ پچانفنگ نا عید نا وے آ پیلّاٹس یہودی تا اسہ

- ۱۹ قیدی س یلہ کریکہ۔ [برآبا قتل او یرو شلم شار نا مخلوق ٹی فساد شاغنگ نا وجہ غان
جیل ٹی اسکہ۔
- ۲۰ پیلٹس نا خوش اسکہ کہ او عیسیٰ نے یلہ کے۔ ہندا خاطر آن او مخلوقے پدی
پارے "ای عیسیٰ نے یلہ کیوہ۔"
- ۲۱ ولے مخلوق پارے "داوے صلیب آتف۔ کیف تہ۔"
- ۲۲ ولدا پیلٹس مسٹ میکو وار پارے "وا دھنو پچو جرمس کنتے کہ ای داوے
کسیو۔ ای داوے کوڑا خلفیوہ او یلہ کیوہ تہ۔"
- ۲۳ ولے مخلوق زور تجا کہ "عیسیٰ نے صلیب آتف۔ کیف تہ۔"
- ۲۴ آخر ٹی اوفک تینا ہیٹے بنفیر۔ ہندا خاطر آن پیلٹس ہمو حکمے تس ارا کہ مخلوق
نا خوش اس۔ او برآبائے مخلوق نا خوش نا مطابق یلہ کرے، ارا کہ جیل ٹی قتل
۲۵ او فساد نا جرم اٹ بند اسکہ۔ او مخلوق نا خواہش نا مطابق عیسیٰ نے کسینگ کے
فوج نا وؤ ٹی تس۔

عیسیٰ نے کسینگ کے صلیب آتفنگ

(متی ۲۷: ۳۲-۳۴؛ مرقس ۱۵: ۲۱-۳۲؛ یوحنا ۱۹: ۱۷-۲۷)

- ۲۶ فوج نا بندغاک عیسیٰ نے صلیب نازی آ کسینگ کے دیرہ۔ کسر ٹی اوفک
شمعون پنی و بندغے خنار کہ او لیتیا علاقہ نا گریٹی صوبہ غان بسوس۔ او ہمو وخت آ
خلق آن شار آ بینگ ٹی اسکہ۔ فوج نا بندغاک شمعونے ہلکے او حکم تسر کہ "عیسیٰ
نا صلیب ہرف، اونا رند اٹ برک۔"
- ۲۷ اسر بھلو مخلوقس عیسیٰ نا رند ٹی اسکہ۔ اوفتا نیام ٹی گراس یرو شلم شار نا نیاریک
۲۸ ہم آثرہ کہ اوفک عیسیٰ کے ہو غارہ او افسوس کرہ۔ عیسیٰ تینا مونے اوفتے آہڑسا
او پارے تا "اے یرو شلم شار نا نیاریک، کن کے ہو غیو۔ ولے تین کے او تینا

۲۹ چناتے کے ہو غبو، ○ اتنے کہ تم کے اسے مشکو و قشس بنگ ٹی اے۔ او ہمو وخت
آ بندغاک پارہ کہ ”ہمو نیازی خوش قسمت اے کہ اونا پڈ ٹی یا او دے خد ہڑوکا چنا
۳۰ افک، کہ اونا خیال داری ئے کے۔“ ○ و قشس بروئے کہ مخلوق عزاب آن پاروئے کہ
۳۱ ”وامشک ننازی آتھیر، نن ڈکنگین۔“ ○ ”پالنگا پاٹ تو ذھن منگ ٹی اے،
تو بارنگا پاٹ تو انت مروئے؟“

واوسائٹ ٹی عیسیٰ تینے ”پالنگا پاٹ“، او یرو شلم شار نا بندغاتے ”بارنگا پاٹ“
پانک، کہ مون آ اوفتے زیاست ہزا رینگنگ۔ ○

۳۲ ولدا فوج نا بندغاک ارا پین بندغ ہم عیسیٰ تو اوار کسینگ کے بیسر، کہ
۳۳ اوفک فخرم انرہ۔ ○ ارا وخت آ اوفک مڈول پنی آجاگہ غار سینگار، اوفک ہموڑے
عیسیٰ صلیب آتھیر، او ہڑتوما فخرماتے آن ایٹے اونا راست میکو گنڈ آ او ایلوئے
۳۴ چپی کو گنڈ آ صلیب آتھیر۔ ○ عیسیٰ خداغان دعا کریسہ پارے ”اے کنا باوہ خدا،
مخلوقے معاف کرک، اتنے کہ دافک تھسہ کہ دافک انت کننگ ٹی او۔“

۳۵ او فوج نا بندغاک عیسیٰ نا چچاتا بلنگ کے تیر شاغار۔ ○ ایلو بندغاک سلوک
بندا کاریختے ہزارہ، او بیہووی تا بھلا ایاک او سروراک عیسیٰ غا ملنڈ خلیسہ پارے ”وا
تینے ”خدا نا مقرر کروکا“ پانک، او ایلو فتنے بچائینے۔ اگہ وا خدا نا مقرر کروکا اے،
تو تینے بچائے۔“ ○

۳۶ فوج نا بندغاک ہم عیسیٰ غا مسخرہ خلکر۔ اوفک شراباٹے وو ٹی توریر او عیسیٰ ئے
۳۷ پارے ”ہ۔ گن۔“ ○ او اگہ نی بیہووی تا بادشاہ اس، تو تینے بچائے۔ ○

۳۸ او عیسیٰ نا کاٹم آن زی آ صلیب آتھیں س اسکہ او رواج نا مطابق تھیں نازی
آ اونا ہزا لکھوک اسکہ۔ اوڑا نمشتہ اسکہ کہ ”وا بیہووی تا بادشاہ اے۔“ ○

۳۹ ہمو فخرماک کہ عیسیٰ تو اوار ہزا سہنگ ٹی انرہ، اوفتے آن اسٹس شغام خلیسہ
پارے ”نی خدا نا مقرر کروکا اس۔ نی تینے او غنے بچائے۔“ ○

۴۰ ایلو قیدی واڑا چزا او پارے تہ ”نی خداغان خولیمیرہ؟ او نے ہم ہمو ہزا رینگنگ

- ۲۱ ٹی اے کہ داوے رسیدنگ ٹی اے۔ او ارا یزانے رسیدنگ ٹی اے، او صبح
اے، آتے کہ نن بندا جرے کریئن۔ ولے دا بندغ چچ گناہ کتے۔"
- ۲۲ پد آہمو قیدی عیسیٰ پارے "نی خدا نا مقرر کروکا اُس۔ کنے ہم تین تو
اوار جنت ٹی ویس۔"
- ۲۳ عیسیٰ اووے پارے "ای نے تو اینو اقرار کیوہ، کہ نی کن تو جنت ٹی اوار
مروس۔"

عیسیٰ نا کہنگ

(متی ۲۵: ۲۷-۵۶؛ مرقس ۱۵: ۳۳-۴۱؛ یوحنا ۱۹: ۲۸-۳۰)

- ۲۳ او نیم روچ نا وخت آوے روشنائی تینگے اِلا، او پیشیم اسکان چارمہ گند آتارمہ
۲۵ مس۔" بھلا عبادت خانہ نا کل آن مقدسجا جاگہ نا پردہ نیام آن کپ مس۔" عیسیٰ
۲۶ زور آن پارے "باوہ، خدا، کنا زوج نے آیتنگ ٹی اے۔"
او بندا ہیٹے پارے، او کسک۔
- ۲۷ فوج نا افسر خنا کہ انت مس۔ او خدا نا صفتے کننگ آ لگا او پارے "اے خدا،
یقیناً وانیکو او جوانو بند غس اسکہ۔"
- ۲۸ ولدا ہمو بند غاک کہ عیسیٰ نے ہرنگ کے بسوئر، اوفک ہم وا گڑائے خنار۔
۲۹ اوفک کل پدی تینا اراتے آتینا سینہ غاتے گئیسہ او عیسیٰ کے ہو غیسہ ہنار۔" ولے
عیسیٰ نا سنگتاک او ہمو نیایک ہم، کہ عیسیٰ تو اوار گلیل صوبہ غان بسوئر، ذریعہ
مر سلوک بندا گڑائے خنار۔"

عیسیٰ نا دَفن کنگ

(متی ۲۷: ۵۰-۶۱؛ مرقس ۱۵: ۴۲-۴۷؛ یوحنا ۱۹: ۳۸-۴۲)

۵۰ ہموڑے اسے یوسف پنی وُ بند غس اس، کہ او بھاز نیک اسکے او خدا نا کسر آ
 ۵۱ بنا کہ۔ او یہودی تا مجلس نا بند غس ہم اسکے۔ او مجلس ٹی عیسیٰ نا کسفنک نا فیصلہ
 تو اتفاق کنوئیس۔ او یہودیہ صوبہ نا ارمیہ پنی آشار آن بسوس۔ او خدا نا مقرر
 ۵۲ کروکا او نجات تروکا نا انتظارے کنگ ٹی اسکے۔ او پیلطس نا دربار آہنا اووے
 پارے "عیسیٰ نا لاشے کنے ایٹے کہ ای دفن کیوہ تہ۔" ○
 ۵۳ ولدا او عیسیٰ نا لاشے صلیب آن دُرفے، اووے کفن ٹی پیرا او اووے اسے غار
 ۵۴ دُولو قبرے ٹی تجا کہ مخلوق دا ٹی داڑان مست پین لاش تجوئیس۔ ○ دا جمہ نا وے
 اسکے او خدا نا عبادت او آرام نا وے یعنی ہفتہ شروع مننگ والا اسکے۔ ○
 ۵۵ او ہمو نیارٹیک کہ عیسیٰ نا رند اٹ گلیل صوبہ غان بسونر یوسف تو اوار غار ٹی
 ۵۶ بنار کہ ہموڑے عیسیٰ نا لاش تجوک اسکے۔ واکان پد یوسف غار نا بائے اسے بھلو
 خَلے اٹ بند کرے۔ ○ اوفک پدی یروشلم شار آبنار او رواج نا مطابق لاش نا دفن
 نا تیار کنگ کے عطر او نلم جوڑ کرے۔
 اوفک عبادت او آرام نا وے یعنی ہفتہ غا آرام کرے ہندن کہ اوفتا شریعت
 ٹی لکھوک اسکے۔ ○

عیسیٰ نا کہنگ آن پد زنده مننگ

(متی ۲۸: ۱۰-۱۱؛ مرقس ۱۶: ۱-۸؛ یوحنا ۲۰: ۱-۱۰)

۲۳ ہفتہ نا وے گدرینگا او یکشمبے نا سوب آن مالو مسہ نیازی، مریم مگد لینی،

یوآنہ، او یَعْقُوب نا کمہ مریم، ایلو نیازی تے تو اوار، عطر او لمٹے بیفیر او غار نا گنڈ
 ۲ آہنار، ارڑے کہ عیسیٰ نا لاش تجوک اسکہ۔ ○ اوفک غار نا باٹی تھوکا بھلا خٹے مر
 ۳ خنار۔ ○ وامسہ نیازی غار نا تہہ ٹی ہنار، ولے عیسیٰ نا لاشے تجوک خنویر۔ ○ اوفک
 ۴ پریشان مسر او ہمو وخت آاسہ وار تو ارا ملائک، کہ اوفتا پچاک پیون برف آن
 ۵ بار انرہ، اوفتے آبسر۔ ○ نیازیک خولیس آن گوڈ خلک او تینے شیف کریر۔ ملائکاک
 ۶ پاریر ”عیسیٰ زندہ اے۔ او کہوک افک۔ ثم اتے اونا لاشے پٹنگ ٹی ارے؟ ○ او
 ۷ واڑے افک۔ خدا اووے پدی زندہ کرینے۔ یات کبو۔ ارا وخت آثم گیل صوبہ ٹی
 ۸ انرے، عیسیٰ تھے انت پارے؟ ○ او پاریسس ”ای، آدم نا اولیاد، گناہ گارنگا بندغاتا
 ۹ دوا ٹی تینگیوہ۔ اوفک کنے کسفیرہ، او مسہ دے آن پدای پدی زندہ مریوہ۔“ ○
 ۱۰ ولدا نیازی تا ہم ہمو بیتاک است آبسر۔ ○ وامسہ نیازی ایلو نیازی تے تو اوار
 ۱۱ غار آن پدی بسر او ہندا بیتا تے خاصنگا شاگردو ایلو بندغاتے پاریر۔ ○
 ۱۲ ولے خاصنگا شاگرداک پاریر ”دا نیازیک گنوکی وُ بیت کنگ ٹی او۔“
 ۱۳ او اوفک نیازی تازی آیقین تھویر۔ ○ ولے پطرس وایتا تا پٹنگ آن پد غار نا
 ۱۴ گنڈ آزا، ارڑے کہ عیسیٰ نا لاش تجوک اسکہ۔ او غار نا تہہ ٹی پیہا، ہموڑے صرف
 ۱۵ کفے خنا، پین چچ خنتو۔ او پدی شار آہنا، او حیران مس کہ ”دا انت مسونے؟“ ○

عیسیٰ نا تینا ارا شاگرداتے آامائوس
 پنی آخلق نا کسر آظاہر مننگ
 (مرقس ۱۶: ۱۲-۱۳)

۱۳ ہمو دے آعیسیٰ نا ارا شاگردو آامائوس پنی آخلق آہنگ ٹی انرہ۔ وا خلق یروشلیم
 ۱۴ شار آن ہفت میل مر اسکہ۔ ○ اوفک اسہ پہ ایلو تو تینا ہمو بیتا تے کنگ ٹی انرہ
 ۱۵ ارا کہ یروشلیم شار ٹی مسونر۔ ○ ارا وخت آا اوفک ہندا بیتا تے کنگ ٹی انرہ، عیسیٰ

۱۶ اوفتارند اٹ زو زو بس او اوفتے تو اوار تما۔ ۱۷ اہو بندغاڪ خنار تہ ولے اوفتے آن
۱۷ ائس ہم عیسیٰ ؑ ورسٔ کتو۔ عیسیٰ پارے تا "کسر ٹی ٹم اسہ پہ ایلو تو تینا
انت بیت کنگ ٹی آنرے؟"

۱۸ اوفک سلینسر، او مونجہ خنگارہ۔ ۱۹ اوفتے آن ائس، کہ پن تہ کلیپاس اسکہ،
عیسیٰ غان ہریفے "نی مسافرے اس او داسہ یروشلم شار ٹی بسونس؟ نی تپیسہ کہ اینو
پگہ واڑے انت بیتاک مسونو؟"
۱۹ عیسیٰ اوفتے آن ہریفے "انت مسونے؟"

۲۰ اوفک عیسیٰ ؑ پاریر "ہمو کاریماک کہ عیسیٰ ناصری تو مسونو۔ وا بندرغ
پغمبرس اسکہ۔ اووے خدا کل بندغاتے کے راہی کریس۔ او مخلوقے ورس تسک
او تبلیغ کریکہ، او مخلوقے معجزہ غاتے نشان تسکہ او اوفتے بیماری تے آن جوڑ کریکہ۔
۲۱ ننا بھلا ایلک او سرواراک اووے گرفتار کریکہ، او اووے گورنر پیلاطس نا دربار آ
۲۲ وریہ۔ پیلاطس نا حکم نا مطابق فوج نا بندغاڪ اووے صلیب آ تقیر او کسفر۔
۲۱ او ننا اُمیت اسکہ کہ "وا ہمو بندرغ اے کہ یہودی تے ظلم آن آزات کیک۔" او
۲۲ آرا بیتاتے نن نے پارین، وا اینو آن ارا دے مست مسونو۔ ۲۳ او ایلو وا بیت ہم
ارے، ہمو پغمبر نا گراس شاگردو نیازی اینو نا سوب نا مالو غار آ ہنار۔ اوفک پدی
۲۳ بسر، ننہ حیران کریکہ، ۲۴ ائتے کہ اوفک پغمبر نا لاشے ختویر۔ اوفک وا ہم پاریر کہ
"ننہ آ ملائکاک ظاہر مسونو او پارینو کہ "ار اوے ٹم ہرنگ کے بسونورے، او زندہ
۲۳ اے۔" ۲۵ ولدا گراس ننا سنگتاک ہم ہمو غار آ ہنار، او ہر گڈائے ہندن خنار کہ
نیازیک پاریر، او اوفک ہم لاشے ختویر۔"

۲۵ ولدا عیسیٰ اوفتے پارے "نما ایماناک اخس کمزور او کہ آرا بیتاتے پغمبراک ٹے
۲۶ پارینو، ٹم اوفتے آہرے آیقین تخیرے۔ ۲۷ وا بھاز ضروری اسکہ کہ خدا نا مقرر کروکا
تو ہندا بیتاک مریر او داکن پد جنت ٹی کائے۔"
۲۷ او پد آ عیسیٰ اوفتے خدا نا مقرر کروکا نا باروٹ، کہ موسیٰ نا کتاباتے ٹی او ایلو

پنجمی راتاً مقدسنگ کتابتے ٹی لکھوک اُترہ، پارے۔ او اوفتے ہندا گل بیتاتے پوہ کرے۔

۲۸ آرا وخت آ اوفک ابادوس پنی آ خلق آن خُک رسینگار، عیسی اوفتے پارے
 "ای تو مون آ کاوہ۔"

۲۹ ولے اوفک عیسی غا زور تِچار کہ "نن ن تو گد ریف، آنتے کہ شام مسونے،
 او نن پینگ ٹی اے۔"

۳۰ ہندا خاطر آن عیسی اوفتے تو رینگنگ کے بنا۔ عیسی اوفتے تو اِرغ کُنگ
 کے ٹوس، اِرغے پیفے، خُدا نا شکرے اوا کرے، اِرغے ٹکر کرے او اوفتے تِس۔
 ۳۱ وا وخت آ اوفک پوہ مسر کہ "وا عیسی اے"، ولے ہمو وخت آ عیسی اوفتا نظر
 ۳۲ آن غیب مس۔ اوفک اسہ پہ ایلوے تینا پاریر "آرا وخت آ کسر آٹ عیسی
 نن تو پینگ ٹی اُسکے او مقدسنگ کتابتے آن نن پوہ کنگ ٹی اُسکے، اونا پیتاک
 ننا اُستاتے آ لکارہ۔"

۳۳ اوفک اسہ وار تو بَش مسر او یروشلیم شار نا گند آ ہنار، ہموڑے یانزودہ خاصنگا
 ۳۴ شاگردا تے ایلو فتے تو اوار اسہ جاگہ غا مچ خنار۔ شاگرداک اسہ پہ ایلو تو تینا بیت
 کنگ ٹی اُترہ کہ "عیسی پدی زندہ مسونے، آنتے کہ او پطرس نا مون آ ظاہر
 مسونے۔"

۳۵ ولدا کلیپس او اونا سنگت ہموڑے موجود بند غاتے پاریر کہ خلق آ پینگ نا وخت
 آ کسر ٹی آرا پیتاک مسونو او "نن عیسی اے اِرغ ٹکر کنگ آن پد ہمر درست
 کریئن۔"

عیسیٰ نا تینا شاگرداتا مون آ ظاہر مننگ

(متی ۱۶: ۲۸-۲۰؛ مرقس ۱۶: ۱۴-۱۸؛ یوحنا

۱۹: ۲۰-۲۳؛ شاگرداتا کاریماک ۱: ۶-۸)

۳۶ مچی ٹی شاگرواک اسہ پہ ایلو تو تینا عیسیٰ نا باروٹ بیت کنگ ٹی اترہ، کہ اسہ
وار تو عیسیٰ اوفتا نیام ٹی ظاہر مس او پارے "ٹمے آچ پریشانی بف۔" ○
۳۷ شاگرواک حیران مسر او خولیسر، سوچ کرہ کہ "تن رُوخ خنگ ٹی اُن۔" ○
۳۸ ولے عیسیٰ اوفتے پارے "ٹم اُتے خولنگ ٹی اُرے؟ ٹم تینا اُستاتے ٹی اُتے شک
۳۹ تخنگ ٹی اُرے؟ یقین تجبو، اسی پدی زندہ اُٹ۔" ○ کنا وُو اونت تا گنڈ آبربو۔ بدو
کنے وُو خلبو، او ٹم ولدا چارے کہ کنا جان ٹی سُو او ہڈاک اُتر۔ او بندا گرواک
اسہ روح ٹی منگ کپسہ۔" ○

۴۰ عیسیٰ بندا بیتاتے پاننگ آن پد تینا وُو اونتے اوفتے آ مریفے۔ ○ ولے
شاگرواک عیسیٰ نا پدی زندہ منگ نا خوشی او حیرانی آن واسکان یقین تخنگ ٹی
آلویرہ۔ بندا خاطر آن عیسیٰ اوفتے آن بریفے "واڑے گڈاس گنگ کے اُرے؟" ○
۴۱ شاگرواک اووے اسہ بسو کو مچی نا ٹکرس تسر۔ ○ عیسیٰ اووے ہلک او اوفتا مون
۴۲ آگنگ تہ۔ ○ گنگ آن پد عیسیٰ اوفتے پارے "کنا کینگ او پدی زندہ منگ نا
۴۳ بیتاک کہ واک مسونو او واپیتا باروٹ اسی ٹمے ہمو وخت آ پاريسٹ آرا وخت آ
ای ٹا نیام ٹی اُسہ۔ او کنا باروٹ آرا بیتاک تورات، زبور او ایلو پغمبر اتا کتاباتے
ٹی لکھوک او، اوفتے ضرور پورہ مروئی اسکہ او واسہ پورہ مسونو۔" ○

۴۵ وا وخت اسکان شاگرواک واپیتاتے پوہ تویر۔ عیسیٰ اوفتے واپیتاتے پغمبر اتا
۴۶ کتاباتے آن پوہ کرے، ○ او اوفتے واپیتاتے پارے "آرا بیتاتے خدا پارینے کہ
"کنا مقرر کروکا نازی آ مصیبت بریک، او کبیک، او مسہ وے آن پد پدی زندہ

- ۴۷ مریک۔ "کنازی آیقین تجوکا بندغاک واپیغاے یروشلم شار آن شروع کیرہ او
 دنیا نا کل قوماتے آریسیفرہ، تاکہ کنا پن آ مخلوق خرابنگا کاریختے آن ہر سینگیر او کنا
 ۴۸ کسر آریسر، ولدا خدا اوفتا گناہ او برائی تے معاف یک۔ "ثم ہندا پیشن گوہی نے
 ۴۹ صبح خنارے، ثم گواہ مریرے او ہندا بیتا تا باروٹ ایلو مخلوقے پارے۔ "خف توربو۔
 ای خدا نا پاکنگا روح نا طاقتے ئے آراہی کیوہ، دھن کہ کنا باوہ خدا اقرار کرینے۔ او
 ہمو وخت اسکان ہندا شار ٹی تبو کہ خدا نا پاکنگا روح نا طاقت ئے آبتے۔"

خدا نا عیسیٰ ئے جنت آدینگ

(مرقس ۱۶: ۱۹-۲۰؛ شاگردانا کاریماک ۱: ۹-۱۱)

- ۵۰ ولدا عیسیٰ تینا شاگردا تے یروشلم شار آن پیشن بیت عیناہ خلق اسکان ورے،
 ۵۱ تینا دوتے بڑز آکرے، او شاگردا تے کے خداغان دعا کرے۔ "او ہندا دعا کننگ نا
 ۵۲ وخت آخدا اودے بڑز آجنت آدرے۔ "شاگرداک ہموڑے عیسیٰ نے سجدہ کریر۔
 ۵۳ اوفک پدی یروشلم شار آخوش خوش بنار۔ "اوفک تینا بھازنگا وختے بھلا عبادت
 خانہ ٹی خدا نا شکر او صفت ٹی گدریفر۔"

یوحنا نا عیسیٰ نا باروٹ خوش خبری نا تعارف

لکھو کا نا باروٹ

یوحنا عیسیٰ نا دوانزده خاصینگا شاگرداتے آن اسه خاصو شاگردس آسکے، او عیسیٰ ئے بهاز دوست آسکے. او دا کتاب فی ”عیسیٰ نا دوستینگا شاگرد“ یوحنا تینا باروٹ بم لکھانے (۲۳:۱۳). دا یهودی س آسکے. یوحنا نا باوه نا پن زبدي، او اونا ایلُم نا پن یعقوب آسکے، که دا بم عیسیٰ نا خاصینگا شاگرداتے آن آسکے.

دا کتاب نا لکھنگ نا مقصد

دا کتاب نا لکھنگ نا مقصد بم ایلو کتاباتے آن بار اے، که عیسیٰ خدا نا مقرر کروکا او مار اے. ولے دا کتاب ایلو کتاباتے آن مچ جتا اے. ایلو کتاباتے فی معجزه او مثالانا باروٹ بهاز لکھنگانے، ولے دا کتاب فی یوحنا دیر، ارغ، روشنائی، شوان، میل دُولو مثال استعمال کرینے تاکه بندغاک پوه مریر او عیسیٰ نا زی آ ایمان تحیر (۳۱:۲۰)، که او ننا گناه او بُرائی تا خاطر آن کسفنگا، او صرف اونا زی آ ایمان تحیر نا وجہ غان نن جنت آ پینگ کینہ.

دا کتاب نا اہمینگ بشخاک داد او:

- ۱:۱ - ۱۸:۱ دُنیا نا بندغاتے کے ہمیشہ نا زندگی نا پیغام
 ۱۹:۱ - ۵۱:۱ یحییٰ او عیسیٰ نا اولیکو شاگرداکی
 ۱:۲ - ۵۰:۱۲ عیسیٰ نا مخلوق نا مون آنیکینگا کاریمنے کنگ
 ۱:۱۳ - ۱۶:۱۹ عیسیٰ نا آخری دیک

۱۹:۱۷ - عیسیٰ نا کَسفِنگِنگ

۲۰:۱ - عیسیٰ نا پدی زنده مننگ او مخلوق نا مون آ ظاہر مننگ

۲۱:۱ - عیسیٰ نا گلیل صوبہ فی تینا خاصِنگا شاگرداتا مون آ ظاہر مننگ

یوحنا نا عیسیٰ نا باروٹ خوش خبری

دُنیا نا بندغاتے کے ہمیشہ نا زندگی نا پیغام

- ۱ ب دُنیا نا جوڑ مننگ آن مُست خُدا نا مقرر کروکا خُدا تو اُسکے۔ وا خُداغان جتا
- ۲ اَلوئیکے۔ ○ اونا پیغام، کہ او خُدا نا مقرر کروکا اے، شروع آن خُدا تو اُسکے۔ ○ اونا ذریعہ
- ۳ اٹ خُدا گل گڑاتے جوڑ کرے، او جہان ٹی دھنو گراس اُفک کہ خُدا اونا ذریعہ اٹ
- ۴ جوڑ کتے۔ ○ وا پیغام ہمیشہ نا زندگی تینگ نا ذریعہ اے، او خُدا نا مقرر کروکا بندغاتے
- ۵ کے روشنائی آن بار اے۔ ○ وا روشنائی نا بینگ اٹ تارمہ یعنی شیطان نا طاقت کم
- ۶ مس، او وا روشنائی عے شیطان خلاص کنگ کپک۔ ○
- ۷ خُدا سچئیے، کہ او پیغام تروکوس اُسکے، وا دُنیا ٹی راہی کرے۔ ○ او بس او
- ۸ مخلوقے وا روشنائی نا باروٹ پارے، تاکہ گل بندغاک وا پیغامے، کہ انسان کے
- ۹ روشنائی س اے، بنیر او ایمان تخیر۔ ○ او تیٹ وا روشنائی اَلوئیکے، بلکہ وا روشنائی نا
- ۱۰ باروٹ مخلوقے پاننگ کے بسوس۔ ○ وا راستگا روشنائی خُدا نا مقرر کروکا اے کہ
- ۱۱ وا دُنیا ٹی بس او گل بندغاتے ہدایت تینگ ٹی اے۔ ○
- ۱۲ خُدا نا مقرر کروکا وا دُنیا ٹی بس کہ خُدا اونا ذریعہ اٹ وا دُنیاے جوڑ کریس،
- ۱۱ ولے بندغاک اووے ورست کتویر۔ ○ او تینا نسل نا نیام ٹی اوقتا علاقہ باس، ولے
- ۱۲ اونا چند نا بندغاک اووے متویر۔ ○ ولے گراس بندغ اووے بہ خیرٹ کریر او اوڑا

۱۳ ایمان تجار۔ ہندا خاطر آن وا اوفتے ”خُدا نا چُنا“ پانگ نا حقے تِس۔ ۱۴ انا معنی افک کہ اوفک خُدا نا حقے آچناک او۔ بلکہ ایمان تیگ نا وِجھان خُدا نا خوش اُسک کہ اوفک ”خُدا نا چُنا“ پانگیر۔ ۱۵

۱۶ وا راستگا پیغام انسان نا شکل ٹی، کہ وار حمتاے آن پُر اُسک، ننا نیام ٹی بس، رہینگ۔ ۱۷ ن اونا نُورے خنان، وا ہمو نُور اُسک کہ خُدا تینا اُسینگ مارے تِسوس۔ ۱۸ ارا وخت آ خُدا نا مقرر کروکا بس، سِجی اونا باروٹ مخلوقے پاریسس ”وا ہمو بندغ اے ارا نا باروٹ ای بیت کرینٹ، پارینٹ ”او کئے آن پد بریک، ولے اونا اہمیت کئے آن بھاز زیاست اے، اَنتے کہ کنا ووی منگ آن مُست او موجود اُسک۔“ ۱۹

۲۰ عیسیٰ نا وا وُیا ٹی ینگ اسہ بھلو ر حمتس اے، او وار حمت نا وِجھان خُدا ہر وخت نئے آر حمتاے راہی ینگ ٹی اے۔ ۲۱ خُدا تینا شریعتے موسیٰ نا ذریعہ اٹ نئے تِس، ولے خُدا تینا ر حمتاے او تینا راستگا پیغامے عیسیٰ، کہ او اونا مقرر کروکا اے، ۲۲ نا ذریعہ اٹ تِس۔ ۲۳ خُدا نا مار آن بے دس کس خُداے خنتے، اَنتے کہ مار خُداغان جتا افک، او مار نئے خُدا نا باروٹ علم تِس۔ ۲۴

یحییٰ نا پیغام

(متی ۱: ۱۲-۱۳؛ مرقس ۱: ۸-۱۰؛ لوقا ۱: ۱۸-۱۹)

۱۹ یہودی معتبر اک گڑاس اماماتے، گڑاس فریسی فرقہ نا بندغاتے، او گڑاس لاوی قوم نا بندغاتے یروشلم شار آن سِجی غا راہی تِس۔ ۲۰ سِجی وا وخت آ بیت عیناہ پنی آ خلق ٹی دریاب اُردن نا رہی آ مخلوقے پاک صاف منگ نا بے شولینگ ٹی اُسک۔ ۲۱ وا بروکا سِجی غان ہر یضیر ”نی وسر اُس؟“ ۲۲ سِجی اوفتے صفا صفا جواب تریسہ پارے ”ای خُدا نا مقرر کروکا اَف“۔ ۲۳

- ۲۱ اوفک ہریفیر "گڑا نی دیر اُس؟ نی پغمبر ایلاس اُس، کہ پدی بسونے؟"
 "یچی اوفتے جواب تس پارے "آخا۔ یقیناً آخا۔"
 اوفک ہریفیر "نی بمو پغمبر اُس کہ تورات ٹی اونا باروٹ لکھوک اے؟"
 "یچی پارے "آخا۔" ○
- ۲۲ ولدا اوفک ہریفیر "ننہ پا، نی دیرے اُس؟ نی ننہ تینا باروٹ پا، تاکہ نن دا
 جوابے تینا راہی تروکاتے آسرکین۔" ○
- ۲۳ "یچی اوفتے پغمبر یسعیاہ نا کتاب نا دا پیتاتے پارے
 "کس ویرانو جاگہ سے آن توار خلیسہ پانک
 "دھن کہ بادشاہ نا بٹنگ کے کسر ناکڈ کوڈ او مشک برابر کنگیرہ
 بندن خدا نا مقرر کروکا نا بٹنگ او تینے بچاؤ بٹنگ کے تیار کبو۔"
 بندا پیشن گوئی کئے آ ثابت منگ ٹی اے۔" ○
- ۲۴ دا بروکا بند غاتے آن فریسی فرقہ نا بند غاک ○ "یچی غان ہریفیر "نی خدا نا مقرر
 ۲۵ کروکا افس، پغمبر ایلاس افس، پین پغمبرس افس، گڑا نی اتے پاک صاف منگ
 نا بے شولفنگ ٹی اُس؟" ○
- ۲۶ "یچی اوفتے پارے "ای صرف دیر آٹ پاک صاف منگ نا بے شولفنگ ٹی
 اٹ، ولے کئے آن پد ثمانیام ٹی اسہ پین بند غس بریک، کہ ٹم اووے ورسٹ
 ۲۷ کپیرے۔ ○ اہی اونا نٹ تا مشتا برابر ہم آٹ۔" ○
- ۲۸ واگل بیتاک ارون دریاب نا رہی آسر۔ ○

عِیسیٰ نا مخلوق نا گناہ تا معاف کنگ کے تینا جانے قربان کنگ

- ۲۹ اِرت میکو وے آ "یچی عیسیٰ تینا گنڈ آ بٹنگ آخا او پارے "وا بند غ آ
 بربو، کہ خدا داوے راہی کرینے، تاکہ واسور آن بار تینے مخلوق کے قربان کے او گل

- ۳۰ بندغاتا گناہ او بُرائیک معاف کننگیر۔ ○ ای پاریسٹ کہ ”کے آن پد اسہ پین بند غس بریک۔ وانا اہمیت کے آن بھاز ہرز اے، آنتے کہ کنا ووی منگ آن مُست او موجود
- ۳۱ اُسک۔“ وا ہمو بندغ اے۔ ○ ای تئویٹہ کہ دا وید مروے، ولے ای وید آٹ پاک صاف منگ نا بے شولفیٹ، تاکہ یہودی بندغاتے وانا ینگ کے تیار کیو۔ ○
- ۳۲ یحییٰ دا گواہی اے تریسہ پارے ”ای خدا نا پاکنگا رُوحے خنٹ، کہ او گُوگُو نا
- ۳۳ شکل آٹ آسمان آن بس او اونا زی آسلیس۔ ○ شروع ٹی ای داوے تئویٹ، ولے خدا، کہ او کئے وید آٹ پاک صاف منگ نا بے شولفیٹ کے راہی کرینے، کئے پارے ”نی خنیسہ کہ کنا پاکنگا رُوح نا طاقت آسمان آن شیف بریک، او بندغسے نا
- زی آسٹک۔ وا ہمو بندغ مروے کہ بھازنگا بندغاتے کنا پاکنگا رُوح نا طاقت آٹ بے شولفوے۔“ ○ او ای ٹمے پاوہ ”وا خدا نا مار اے۔“ ○

عیسیٰ نا اولیکو شاگرداک

(متی ۱۸: ۲۲-۱۶: ۱-۲۰؛ مرقس ۱۶: ۱-۲۰؛ لوقا ۱۵: ۱-۱۱)

- ۳۵ مُسٹ میکو دے آپیشیم نا وخت آ یحییٰ تینا ارا شاگرداے تو دریاب نا رہی آ
- ۳۶ سلوک اُسک۔ ○ او عیسیٰ اے ہموڑے چرخ کنگ آخنا۔ او اسہ وار ولدا پارے ”وا بندغ آہربو، کہ خدا داوے راہی کرینے۔ وا تینے سور آن بار مخلوق کے قربان کیک، تاکہ اوقتاً گناہ او بُرائیک معاف کننگیر۔“ ○
- ۳۷ دا ہزتوما شاگرداک دا پیتاے بٹکر او عیسیٰ نا رند آٹ ہنار۔ ○ عیسیٰ تینا مونے ہرُسا او ارا بندغ تینا رند آٹ ینگ آخنا۔ او اوقتے آن ہریفے ”ٹم آنتے کنا رند آٹ ینگ ٹی اُرے؟ کے آن آنت خوارے؟“
- ۳۸ اوفک پاریر ”اے ربی، نی آراڑے رہینگیسہ؟“
- ”ربی“ نا معنی اے ”خو انفوکا“ ○

- ۳۹ عیسیٰ اوقتے پارے ”بہو او ہربو“۔
 اوفک عیسیٰ تو اوار ہنار او ہرار کہ او آراڑے رہینگ۔ اوفک شام اسکان اوڑتو
 ۴۰ مسر۔ دافتے آن اسٹے نا پن اندریاس اسکہ، کہ اونا ایلم نا پن شمعون اسکہ۔
 ۴۱ اندریاس اسہ وار تو تینا ایلم آہنا، اووے پٹا خنا، اووے پارے ”ای خُدا نا مقرر
 کروکائے خنائٹ۔“
 ۴۲ ولدا او شمعونے تین تو اوار عیسیٰ غامیس۔
 عیسیٰ اونا گند آہرا، اووے پارے ”نی یوحنا نا مار شمعون اُس، ولے واکان
 پد نی ”کیٹفا“ پانگیسہ۔“ یوتانی زبان ٹی وانا معنی اے ”پطرس“، او پطرس نا
 معنی اے ”بٹ۔“

فلیپس او نتن ائیل نا شاگرد جوڑ مننگ

- ۴۳ دا پیتاتا منگ نا اِرت میکو دے آ عیسیٰ فیصلہ کئے کرے کہ ”ای گلیل صوبہ غا
 کاہ۔“ او فلیپس تو ملا، اووے پارے ”بہ۔ کنا شاگرد جوڑ مہ۔“
 ۴۴ فلیپس بیت صیدا شار ٹی رہینگاکہ۔ اندریاس او پطرس ہم ہندا شار ٹی رہینگارہ۔
 ۴۵ فلیپس ہنا او نتن ائیل تو ملا او اووے پارے ”ای ہمو بندغے خنائٹ آرا نا باروٹ کہ
 موسیٰ تورات ٹی لکھانے، او ایلو پغمبر اک ہم اونا باروٹ لکھانو۔ دا بندغ یوسف
 نا مار عیسیٰ اے، کہ او ناصرۃ شار نا رہینگوکوس اے۔“
 ۴۶ نتن ائیل ہریفے ”ناصرۃ؟ ناصرۃ غان ہم وختس جوانو گراس بسونے؟“
 فلیپس پارے ”بہ کان، ہرین۔“
 ۴۷ آرا وخت آنتن ائیل عیسیٰ نا خُک آبس، عیسیٰ پارے ”دا بندغ تینا بہتووی
 مزہب نازی آ سختی اے عمل کنگ ٹی اے، او اُسٹ ٹی مون افک۔“
 ۴۸ نتن ائیل اوڈان ہریفے ”خواجه، نی کنے ہمر چائس؟“

عیسیٰ اودے پارے ”آرا وخت آفلپس نے تو ملنگ کے بسک، نی انجیر نا
ورختے نا کیرغ آن آسہ“۔

۳۹ تنن ایل عیسیٰ نے پارے ”خواجہ، نی خدا نا مار اُس، او نی یہودی تا بادشاہ
اُس“۔

۵۰ عیسیٰ اودے پارے ”نی صرف بندا خاطر آن یقین تجاس کہ اسی نے انجیر نا
ورخت نا کیرغ آن سلنگ ناقصے پارے؟ ولے نی دابیت آن زیاست کاریم
او گڑاتے خیمہ۔“

۵۱ او عیسیٰ اوفتے پارے ”اسی ٹھے راستگا بیتے پاننگ ٹی اٹ، واکان پد ٹم کنا
یعنی آدم نا اولیاد نازی آ آسمان آن ملائکاتے پینگ او پینگ آخیرے“۔

عیسیٰ نا قانا شار ٹی اولیکو معجزہ

۱ ب دایتاتا ایرا دے آن پد، گلیل صوبہ نا قانا پنی آشار ٹی برامس تیار اُسکے
۲ عیسیٰ او اونا شاگردا تے بم بٹنگا نر۔ اوفک بنار۔ عیسیٰ نا لمہ تینا ایلو چناتے تو بم
۳ وا برام آ بناس۔ آرا وخت آ انگور نا جوس تینگ نا وخت بس، گل بندغا ک
جوس گنگر، جوس خلاص مس۔ عیسیٰ نا لمہ عیسیٰ نے پارے ”دافتے ٹی انگور نا جوس
افک۔ واسلہ نے خلاص کننگ کے نی گڑاس کرک۔“

۴ عیسیٰ تینا لمہ نے پارے ”نی کنے پایہ کہ کنے انت کروٹی اے۔ واسکان وخت
بنتے کہ اسی تینے مخلوق نامون آ ظاہر کیو۔ ولے اسی تیڈ فیصلہ نے کیوہ کہ انت
کروٹی اے۔“

۵ عیسیٰ نا لمہ نوکراتے پارے ”آرا بیتے کہ دا ٹھے پائے، کبوتہ۔“
۶ یہودی تا وضو کننگ کے گڑاس خلماک اترہ۔ دا خلماک منگ کے شش خل نا
ولاک بموڑے اترہ۔ وادلاک بھاز بھلن اترہ، او برولا ٹی تقریباً بیست آن الیس

- ۷ سی گیلن اسکان ویر بسکہ۔ عیسیٰ نوکراتے پارے "دا ولتے ویر آن پُر کبو۔"
 اوفک دا ولتے با اسکان پُر کریر۔
- ۸ ولدا عیسیٰ اوفتے پارے "گراس ویر دا ولتے آن کشبو او بھلا خزمت کروکائے
 ایتبو۔"
- ۹ اوفک بندن کریر۔ دا وخت آویک انگور نا جوس جوڑ مسوئر۔ بھلا خزمت
 کروکا چکا تا۔ او تتو کہ دا انگور نا جوسک آراکان بسونو، ولے نوکراک، کہ دا ویرتے
 ۱۰ میسوئر، چائسر کہ دافک بھر جوڑ مسونو۔ بھلا خزمت کروکا برای آینا، اووے
 مدائے آپارے "رواج اے کہ دعوت ئی خاصنگ انگور نا جوس اولیکو وار تیننگ،
 اوکان پد عامنگ انگور نا جوس تیننگ۔ ولے نی اولیکو وار عامنگ انگور نا جوس تس،
 او واسہ خاصنگ انگور نا جوس مخلوئے تیننگ ئی اس۔"
- ۱۱ عیسیٰ تینا دا اولیکو معجزہ ئے گلیل صوبہ نا قانا پنی آشار ئی نشان تس، او دا
 ۱۲ معجزہ غان اونا طاقت ظاہر مس، او اونا شاگردا تا یقین اوڑا بتر بس۔ اوکان پد
 عیسیٰ، تینا لمہ او جد پد رنگا ایلمتے او شاگردا تے تو اوار کفر خوم شار آینا، اوفک منہ
 دے اسکان بموڑے رہینگار۔

عیسیٰ نا بھلا عبادت خانہ غا پیننگ

(متی ۱۲: ۲۱؛ مرقس ۱۵: ۱۱-۱۷؛ لوقا ۱۹: ۴۵-۴۶)

- ۱۳ بچاؤنگ نا عید نا ویک خوک آئرہ۔ ہندا خاطر آن عیسیٰ یروشلم شار آعید کننگ
 ۱۴ کے ہینا۔ بھلا عبادت خانہ ئی او مخلوئے خنا کہ اوفک خراس، میٹ، کپوت او ایلو
 قربانی تروکا سادراتے سودا کننگ ئی آئرہ، او پیسہ بدل کروکاک ہم تینا میزاتے
 ۱۵ خلکوئر او گرسی تے آٹولوک آئرہ۔ عیسیٰ پیسہ بدل کروکاکا میز گرسی تے چپی
 کرے، اوفتا پیسہ غاک چٹ بلکر۔ ولدا او چٹاتے آن اسہ چائکس جوڑ کرے، او گل

- ۱۶ ساواراتے بھلا عبادت خانہ غان پیشن کشا۔ او کپوت سودا کروکاتے حکم تس "دافتے واکان دبو، کنا باوہ نا اُرائے پڑی س جوڑ کیو"۔
- ۱۷ وا وخت آ عیسیٰ نا شاگردا تا اُسٹ آ بس کہ مقدسنگا کتاب ٹی لکھوک اے کہ "کنے خدا نا اربندادہ دوست اے کہ وانا خاطر آن مخلوق کنے بھاز تکلیف ایٹک"۔
- ۱۸ یہودی معتبر اک بسر او اوران ہریفیر "نی نئے انت معجزہ نشان تینگ کیسہ کہ ظاہر مرے کہ واکاریمتے کہ نی کریس، وافتا حقدار اُس؟"۔
- ۱۹ عیسیٰ اوقتے پارے "وا بھلا عبادت خانہ اے پرغبو، خلاص کبو، او ای مسہ دے آن پد داوے پدی جوڑ کیوہ"۔
- ۲۰ اوفک حیرانی اٹ ہریفیر "مسہ دے آن پد پدی جوڑ کیسہ؟ وا بھلا عبادت خانہ چل او شش سال آن جوڑ منگ ٹی اے"۔
- ۲۱ ولے عیسیٰ وایماتے بھلا عبادت خانہ نا باروٹ پاننگ ٹی آلویکہ، بلکہ تینا باروٹ پاننگ ٹی اسکہ۔
- ۲۲ اونا کسفنگ او پدی زندہ منگ آن پد اونا شاگرداک یات کریر کہ وایماتے عیسیٰ مسٹ کریس۔ بندا خاطر آن شاگردا تا مقدسنگا کتاباے آ او عیسیٰ نا یماتے آ ایمان لیس۔

عیسیٰ کل بندغاتا اُسٹ نا بیتاترے چائک

- ۲۳ بچائینگ نا عید نا وخت ٹی عیسیٰ یروشلم شار ٹی اسکہ او بھازنگا بندغاک اونا معجزہ غاتے خنار، اونا زی آ ایمان تیار۔
- ۲۴ ولے عیسیٰ بے اوقتہ زی آ بروہ آلویکہ، آتے کہ او اوقتہ عادتاتے چائسک۔
- ۲۵ او ضروری آلویکہ کہ کس عیسیٰ اے وافتا عادتاتا باروٹ پائے، آتے کہ او گل بندغاتا اُسٹ نا یماتے چائسک۔

نیکدیمس نا عیسیٰ تو نجات نا باروٹ سٹوال او جواب

- ۱ **ب** ہموڑے اسے نیکدیمس پنی وُ بندغس اسکہ کہ او یہودی تا مجلس نا بندغس
 ۲ او فریسی فرقغان تعلق تھاکہ۔ ○ او اسے ننس عیسیٰ غا ہنا، اووے پارے ”خواجہ،
 نن معتبرنگا بندغاک چانہ کہ نے خدا ننا یہودی تا خواہنگ کے راہی کرینے۔ نی
 معجزہ نشان تیس۔ کس دھنو معجزہ نشان تینگ کپک ہمو وخت اسکان کہ خدا
 اورٹو متے۔ ○
- ۳ عیسیٰ اووے پارے ”ای نے راست پاننگ ٹی اٹ، ہمو بندغس کہ پدی وُدی
 متے، او خدا نارحماتے او جتے خمپک۔ ○
- ۴ نیکدیمس اوڑان ہریفے ”اسے وُدی مروکو بندغس پدی ہمو وُدی مریک؟ او یقیناً
 ارٹ میکو وار تینا لمہ نا پڈ ٹی ہمپک کہ او پدی وُدی مرے۔ ○
- ۵ عیسیٰ اووے پارے ”کنا بیتاے آیقین نخ۔ بندغ اسے وار آتینا لمہ باوہ غان
 وُدی مریک، ولے دا بندغ آہمو وخت اسکان خدا نارحماتک مفسہ او جنت آہمپک
 کہ او ویر اٹ پاک صاف منگ نا بے شولتے او خدا نا پاکنگا روح نا طاقت اورا بیتے۔ ○
- ۶ وافتا منگ آن او روحانی طور اٹ وُدی مریک۔ ○ دا بیتاے آحیران مَفہ۔ ای گل کے
 پاوہ ”خدا نا گنڈ آٹما پینگ کے روحانی طور اٹ پدی وُدی منگ ضروری اے۔ ○
- ۷ دھن کہ تو تینا خوش اٹ چلینگ، ثم تو نا توارے پیرے، ولے ثم پیرے دا
 اراکان پینگ ٹی اے، اراک پینگ ٹی اے، ہندن خدا نا پاکنگا روح نا طاقت ہم
 تینا خوش اٹ بندغ آہریک، اووے روحانی طور اٹ پدی وُدی کنگ کیک۔ ○
- ۸ نیکدیمس اوڑان ہریفے ”خواجہ، دا ہمر منگ کیک؟ ○
- ۹ عیسیٰ اووے پارے ”آفسوس۔ نی یہودی تا معتبر اُس او مزہب نا باروٹ
 ۱۰ خواہفیسہ، ولے نی دا بیتا باروٹ تیسہ؟ ○ ای نے راست پاننگ ٹی اٹ۔ ای او
 ۱۱

کنازی آایمان تجوکاک، آرا پیتاتے کہ چانه، اوفتا باروٹ بیت کینه، او آرا گراتے
 ۱۲ کہ خنائن اوفتا گواہی ایتینه، ولے ثم ننا گواہی ئے تختورے۔ اسی ئے دنیا نا پیتاتا
 باروٹ پاریت، ثم یقین تختورے۔ گرا ثم بمر کنا جنت نا باروٹ پیتاتے آیقین
 ۱۳ تخیرے؟ ولے کنے آن بے دس کس جنت ئی خدا تو ملتے، کہ اسی، آدم نا اولیاد،
 جنت آن دغار آبسوٹ۔

۱۴ دهن کہ موسی ریگستان ئی تینا بندغاتے خدا نازانان بچائینگ کے خدا حکم نا
 مطابق دوشس جوڑ کرے، لٹے آتے، بڑز آکرے، بندن آدم نا اولیاد نا صلیب آ
 ۱۵ تینگ او کسینگ ضروری اے، تاکہ آرا بندغاک ہم اوڑا ایمان تخیر، خدا نازانان
 ۱۶ بچیر، او ہمیشہ نازندگی ئے حاصل کیر۔ خدا دا دنیا نا بندغاتے بندن دوست تورک
 کہ دافتا بچائینگ کے او تینا مارے قربان کننگ نا فیصلہ ئے کرے۔ کل بندغاک
 کبیرہ، ولے آرا بندغ خدا نا مار آایمان تجک، او ہمیشہ نازندگی ئے حاصل کیک۔
 ۱۷ خدا تینا مارے دا خاطر آن دنیا ئی راہی کتو کہ مخلوق نا حساب کتابے کے، بلکہ او
 مخلوقے نجات ترینگ کے تینا مارے راہی کرینے۔

۱۸ آرا بندغ خدا نا مار آایمان تجک، اونا حساب کتاب مفک، ولے آرا بندغ کہ
 ایمان تجک، اونا مست آن فیصلہ مسونے، آتے کہ او خدا نا یکتیانگا مار آایمان
 ۱۹ تختے۔ فیصلہ نا وجه دا اے، کہ عیسی خدا نا نور تو بس، ولے بھازنگا بندغاک وانا
 بجائے شیطان نا کاریمتے زیاست دوست توریر، آتے کہ اوفتا اُستاک خرابنگا کاریمتے
 ۲۰ آن پُر او۔ آرا بندغ کہ خرابنگا کاریمتے کیک، او دا نور آن نفرت کیک، آتے
 ۲۱ کہ اونا خولیس اے نوآه وانا منگ آٹ اونا گناہک ظاہر مردور۔ ولے آرا بندغ کہ
 راستنگا پیتاتے کہ کاریسم کیک، او خدا نا نور نا گند آبریک، او دا ازان ظاہر مریک
 کہ اونا عملاک خدا نا خوش نا مطابق مسونو۔

یحییٰ نا عیسیٰ نا باروٹ گواہی تینگ

- ۲۲ واکان پد عیسیٰ او اونا شاگرداک یروشلیم شار آن پیش تمار او منہ وے کے
یہودیہ صوبہ نا ایلو علاقہ غاتے آہنار۔ اوڑے او تینازی آپسکن ایسان تجوکاتے پاک
صاف منگ نا بے شولیفے۔
- ۲۳ وا وخت اسکان یحییٰ جیل ٹی آلویک، او عیسیٰ غان ذریس مون آ عینون خلق
ٹی، کہ واشالیم خلق آن خوک اسکہ، مخلوقے ہم پاک صاف منگ نا بے شولیفنگ
ٹی اسکہ، اتنے کہ اوڑے بھاز دیر اسکہ۔ مخلوق بریسہ ہناکہ او یحییٰ اوفتے پاک صاف
منگ نا بے شولیفیسہ ہناکہ۔
- ۲۵ یحییٰ نا گڑاس شاگرداک اسہ یہودی معلسے تو پاک صاف منگ نا بے شولیفنگ
۲۶ نا باروٹ بحث کیر۔ واک یحییٰ غا ہنار، اوڑے پاریر "خواجہ، نے ہمو بندرغ
یات مروئے، کہ ذریاب اردن نا ایلو کنارہ غانے تو بلائس، او نی اونا باروٹ ہیست
کریس۔ واسہ وا بندرغ ہم پاک صاف منگ نا بے شولیفنگ ٹی اے، او مخلوق نے
آن زیاست اوڑا پاک صاف منگ نا بے شولیفنگ کے ہنگ ٹی اے۔
- ۲۷ یحییٰ اوفتے پارے "بر بندرغ نا جواننگا کاریماک خدا نا ذو ٹی او، او کس اونا
۲۸ مدت آن بغیر وا کاریمتے کنگ کپک۔ ثم تیٹ کنا گواہ ارے کہ ای پاریسٹ
"ای خدا نا مقرر کروکا آفٹ، ولے ای خدا نا مقرر کروکا آن مست راہی ہینگٹ۔"
- ۲۹ دھن کہ براسے ٹی کل آن اہمیت والا بندرغ باوشاہ اے، نہ کہ باوشاہ نا سنگٹاک۔
وا سنگٹا خوش اے کہ اوفک تینا سنگٹ نا برام آکار۔ ہندن عیسیٰ نا اہمیت ایلو
کل پغمبر اتے آن زیاست اے، نہ کہ کنا۔ او کنا خوش اے کہ ای اوڑے ورسٹ
۳۰ کرفنگ ٹی اٹ او اونا مدتے کنگ ٹی اٹ۔ ہندا خاطر آن مخلوق نا مون آ اونا
اہمیت زیاست مریک، او کنا اہمیت کم مریک۔

۳۱ ”خُدا نا مقرر کروکا، کہ جنت آن بسونے، اونا اہمیت وا وُتیا نا انساناتے آن
بھاز بڑز اے۔ او آرا بندغاگ کہ صرف وا وُغار آ رہینگیرہ، اوفتا کاریماک وُغار نا
باروٹ او، ولے ہمو بندغ کہ جنت آن بسونے، اونا اہمیت وا وُتیا نا انساناتے آن
۳۲ بھاز بڑز اے۔ آرا ایتاتے کہ او آسمان آن خُداغان بنگونے او آرا گڑاتے کہ خنانے،
۳۳ بندغاتے پاکک، ولے بھازنگا بندغاگ اونا پیغامے مَنپسہ۔ آرا بندغاگ کہ اونا
۳۴ پیغامے مَنپسہ، اوفک واژان ثابت کیرہ کہ خُدا نا پیغام راست اے۔ او وا بندغے
کہ خُدا راہی کرینے، او خُدا نا پیغامے بندغاتے آسر کیک، آنتے کہ خُدا اووے تینا
۳۵ پاکنگا رُوح نا طاقتے تسونے۔ باوہ خُدا تینا مارے دوست تورک، او ہر گڑا نا کنگ
۳۶ نا طاقتے اونا وُوٹی تسونے۔ آرا بندغ کہ خُدا نا مارا نازی آلیمان تچک، او ہمیشہ
نا زندگی ئے حاصل کیک، ولے آرا بندغ کہ خُدا نا مارا آلیمان تچک، اونا زندگی بے
فائدہ اے، او خُدا اووے ہمیشہ نا سزا ایتک۔“

عیسیٰ نا ساماری آ نیاڑی تو بیت او گپ

۱ ب فریسی فرقہ نا بندغاگ بنگر کہ ”عیسیٰ یحییٰ غان زیاست بندغاتے پاک صاف
۲ منگ نا بے شولیفنگ ٹی اے، او تینا شاگرو جوڑ کنگ ٹی اے۔“ اصل ٹی عیسیٰ
تینٹ بندغاتے پاک صاف منگ نا بے شولیفنیک، بلکہ اونا خاصنگا شاگرواک وا
۳ کاریکے کرہ۔ آرا وخت آ عیسیٰ ئے فریسی فرقہ نا بندغاتا سہما تھا کہ ”اوفتا ارواہ
۴ جُوان آف“، او یہوویہ صوبہ ئے یلہ کرے، او گلیل صوبہ نا گنڈ آراہی مس۔ کسر
ٹی اووے ساماریہ صوبہ غان گدرینگوئی اسکہ۔ اوفک ساماریہ صوبہ نا سَوخار شار آسر
۵ مسر۔ واشار پغمبر یعقوب نا وُغار آن خُک، کہ او تینا مارا یوسفے تسوس، اسکہ۔
۶ او ہموڑے پغمبر یعقوب نا وخت آن اسہ وون س اسکہ۔ عیسیٰ بھاز ووم ورنگاس۔
۸ وانیم روج نا وخت اسکہ کہ او بس، وون نا رہی آتوس، او اونا خاصنگا شاگرواک

شار آگنوی و گڑا پلنگ کے ہنار۔

اسہ ساماری و نیازی س وون آن ویر کشنگ کے بس۔ عیسیٰ اوونے پارے
”کے گینگ کے ویر ایٹے“۔

۹ نیازی اووے پارے ”آنت؟ ویر؟ نی ہمر کنے آن ویر خوائیس، آنتے کہ نی
یہودی سے اُس او ای ساماری سے اُٹ؟“
رواج اسکہ کہ یہودی یک ساماری او ایلو قوم والاتا رزاناتے استعمال کتویرہ، او
افتے تو سنگتی کتویرہ۔

۱۰ عیسیٰ اووے پارے ”اگہ نے سما مسکہ کہ خدا تینا ٹیکے رابی کیک، او ای
ویر اُٹ کہ نے آن ویر خوائنگ ٹی اُٹ، گڑا نی کنے آن ہمو وہوکا ویرے خوائسہ کہ
وا ویر ہمیشہ کے ملاسی کے خلاص کیک، او ای نے تسہ تہ۔“

۱۱ نیازی عیسیٰ کے پارے ”خواجه، نے تو چڑہ افک، او وا وون نا ویر شیف او اسہ
۱۲ جاگہ ٹی اے۔ نی کنا ملاسی کے ہمر ہمیشہ کے خلاص کنگ کیسہ؟“ او ایلو بیت واو
اے کہ ننا باوہ پیرہ یعقوب ننے وا وونے تسونے۔ او، اونا چنک او اونا مال وا وون
آن ویر گنگرہ۔ نی واقعی یعقوب آن بڑز اُس کہ دعویٰ کیسہ کہ ”ملاسی کے ہمیشہ
کے خلاص کنگ نا ویر ایٹیوہ؟“

۱۳ عیسیٰ اووے پارے ”آرا بندرغ وا وون آن ویر گنگ، او پدی ملاس مریک۔“
۱۴ ولے ہمو بندرغے کہ ای گینگ کے ویر ایٹیوہ، او اصل ملاس مفک، آنتے کہ وا ویر
خدا نا پاکنگا روج نا طاقت اے، او وا روج نا طاقت بندرغ نا اُسٹ ٹی چشمہ غان بار
اے، کہ اووے ہمیشہ نا زندگی کے ایٹک۔“

۱۵ نیازی اووے پارے ”خواجه، کنے وا ویرے گینگ کے ایٹے، تاکہ ای اصل
ملاس مفر، او وا وون آ ویر کشنگ کے بفر۔“

۱۶ عیسیٰ اووے پارے ”بن، او تینا آرغے توار کر بہ۔“

۱۷ نیازی پارے ”کنے آرغ افک۔“

عیسیٰ اووے پارے "نی پاریس کہ نے آرغ آف۔ وارا ست نا بیت اے۔
 نی پنچ بندغاتے تو برام کریس، او آرا بندرغ تو نی واسہ رینگنگ ٹی اُس، او نا آرغ
 آفک۔ نی کئے راست پاریس۔"

نیازی اووے پارے "خواجہ، کئے سہا تما کہ نی پغمبرے اُس۔ نی کئے پاننگ
 کیسہ کہ آتے ننا ساماری قوم نا بندغاک و امش آعبادت کے کارہ، ولے ثم یہودییک
 پارے کہ "یروشلم شار ہمو جاگہ اے کہ صرف ہموڑے خدا نا عبادتے کین؟"

عیسیٰ اووے پارے "کنا بیتاے آیقین تج۔ وختس بروئے کہ بندغاک کنا باوہ
 خدا نا نہ صرف و امش نازی آیا یروشلم شار ٹی بلکہ بھارنگا جاگہ غاتے آعبادتے
 کرور۔ ولے واسہ وخت بسونے، او نجات تروکا ہنداریکین اے، او وخت آن پد
 بھارنگا مخلوق خدا نا پاکنگا روح نا طاقت اٹ او نا خوش نا مطابق آسینگا باوہ خدا نا
 عبادتے کرور۔ خدا نا خوش پورہ مروئے، آرا وخت آہمو بندغاک اُست نا حُب اٹ
 او نا عبادتے کرور۔ خدا او پاکنگا روح آسٹ او، او خدا نا پاکنگا روح نا طاقت اٹ
 بندغاک ہر جاگہ غا آسینگا خدا نا عبادتے کنگ کیرہ۔ ثم ساماریک پیرے کہ ٹھے اصل
 ٹی ونا عبادتے کروئی اے۔ ولے نن یہودییک ونا چانہ کہ ونا عبادتے کروئی اے، آتے
 کہ نجات تروکا یہودی تا نیام آن بریک۔"

نیازی اووے پارے "ای چاوہ کہ خدا نا مقرر کروکا بریک۔ آرا وخت آ او بریک،
 او ننے کل راستنگا بیتاے پاک۔"

عیسیٰ اووے پارے "ای کہ نے تو بیت کنگ ٹی اٹ، خدا نا مقرر کروکا
 اٹ۔"

بندارتون عیسیٰ نا خاصنگا شاگرداک پدی بسر۔ اوفک عیسیٰ اے اسہ نیازی سے
 تو بیت کنگ آخار۔ اوفک حیران مسر، ولے اوفتے آن گسے نا سمت متو کہ نیازی
 آن ہریفے کہ "نے انت کاریم اے؟"، یا خواجہ غان ہریفے کہ "نی آتے نیازی سے
 تو بیت کنگ ٹی اُس؟"

- ۲۸ ولدا نیازی ولائے تینا ہموڑے اِلا، او پدی شار آہنا، اوڑے بندغاتے پارے ○
- ۲۹ "کن تو بھو، او ہمو بندغے ہربو، کہ آرا بھازنگا کاریمئے ای کریسٹ، اوفتا باروٹ کئے پارے۔ وا خدا نا مقرر کروکا منگ کیک؟" ○
- ۳۰ اوفک شار آن عیسیٰ نا گنڈ آراہی مسر۔ ○
- ۳۱ او وا وخت آ عیسیٰ نا خاصنگا شاگرداک عیسیٰ نے اِرخ گنگ کے منت کریہ، پاریرہ "خواجه، بہ، اِرخ گن"۔ ○
- ۳۲ ولے عیسیٰ اوفتے پارے "ای ہمو اِرخے گنیوہ کہ نم اونا باروٹ بچ پیرے۔" ○
- ۳۳ ہندا خاطر آن شاگرداک تین پہ تین ٹی دیت کریسہ پاریرہ "شاہد کس داوے گنگ کے اِرخ تونے"۔ ○
- ۳۴ عیسیٰ اوفتے پوہ مس پارے "آرا وخت آ ای تینا باوہ خدا نا خوشے پورہ کنگ کے کاریم کنگ ٹی اٹ، کئے او طاقت ایتک، دھن کہ اِرخ گنگ آن پد نئے طاقت بریک۔ او آرا کاریمے کہ او کئے کنگ کے تونے، ای پورہ کنگ ٹی اٹ تہ۔" ○ نم پارے کہ "بجاتا دسنگ نا چار ٹو آن پد فصل روٹنگ کے تیار اے۔" ولے ای ٹمے پاوہ، وا ساماری قوم نا بروکا بندغاتے آہربو۔ وافک کنازی آ ایمان تیخنگ کے تیار او، دھن کہ اسہ دے س فصل روٹنگ کے تیار مریک۔ ○ دھن کہ روتوکاک فصلے روتیرہ، ہندن ٹم بندغاتے کنا کسر آتیرے، او ہمیشہ نا زندگی اوفتے یلک۔ فصل دسوکاک او فصل بیفوکاک اوار خوش مریرہ، او دھن کہ روتوکاتے روٹنگ آن پد مزدوری یلک، ہندن بندغاتے کنا کسر آتنگ آن پد خدا ٹمے روتوکاتے آن بار مزدوری ایتک۔ ○ وا ہم صبح نا پاننگ اے کہ "اسہ بندغس دسک، ایلو بندغ روٹک"۔ ○ مست نا بندغاک مخلوق خدا نا کسر آتنگ کے بھاز کاریم کرینو، ولے ٹما ذریعہ اٹ وا مخلوق خدا نا کسر آبریک۔ ○
- ۳۹ بھازنگا ساماری آ بندغاک نیازی نا وا پاننگ اٹ، کہ "آرا بھازنگا کاریمئے کہ ای کریسٹ، وا کئے پارے"، عیسیٰ نازی آ ایمان تیار۔ ○ اوفک عیسیٰ نے منت

کریسہ پاریر ”بہ، نن تو ریپنگ۔“

عِیسیٰ اوفتے تو اِراوے رہینگ۔ ایلو بھازنگا بندغاگ اونا پیغامے بنگر او اونا
زی آ ایمان تِجار۔ اوفک نیازی ئے پاریر ”نن صرف وا خاطر آن ایمان تِجھوین
کہ نی نئے پاریس، بلکہ نن تینٹ وا پیغامے اوڑان بنگن، او نن پوہ مسن۔ وا بندرغ
ضرور دنیا نا کل بندغاتا نجات تِروکا اے۔“

عِیسیٰ نا افسر نا مارے جوڑ کنگ

سَوَخار شار ٹی اِراوے گدریفنگ آن پد، عِیسیٰ گلیل صوبہ غا بننا۔ اونا چند نا
پانینگ اسکے کہ ”پغمبرے اونا نلک نا بھازنگا بندغاگ عزت تفسہ۔“ اِرا وخت آ او
گیل صوبہ غا سر مس، بندغاگ اووے خوشی اٹ بہ خیرٹ کریہ، آتے کہ گراس گیلی
بندغاگ بچانینگ نا عیدے کنگ کے یروشلم شار آ بنائُر، او عِیسیٰ اِرا کاریختے
ہموڑے کریس، وافک خنائُر تا۔

ولدا عِیسیٰ گلیل صوبہ نا شار قاناغا بننا، اِراڑے کہ او مُست دیرے انگور نا جوس
نی بدل کنگ نا معجزہ ئے نشان تسوس۔ باوشاہ کے کاریم کروکو افسرس کفر نخوم
شار ٹی اسکے۔ اونا مار بیمار اسکے۔ اِرا وخت آ او بنگ کہ ”عِیسیٰ یہتودیہ صوبہ غا گلیل
صوبہ غا بسونے،“ او عِیسیٰ غا بننا او اووے منت کریسہ پارے ”خواجه، کن تو کفر نخوم
شار آ بہ، او کنا مارے، کہ او کہنگ آن خُک اے، جوڑ کزک۔“

عِیسیٰ اووے او اوڑے موجود بندغاتے پارے ”نم ہمو وخت اسکان کنے آ ایمان
تِخییرے، کہ ای ئے معجزہ نشان تینٹ؟“

باوشاہ نا افسر پارے ”خواجه، زو بہ، نواہ کنا مار کہوئے۔“

عِیسیٰ اووے پارے ”بہ، نا مار کسپک۔“

وا بندرغ عِیسیٰ نا میتاتے آیقین تِجا، او پدی تینا اِرا نا گنڈ آرابی مس۔ کسر

ٹی او تینا نوکراتے، کہ اونا گنڈ آبسره، خنا۔ اوفتے تو وا خبر اسکے کہ "تا مار کستے، جوڑ مسونے"۔

- ۵۲ افسر اوفتے آن ہریفے "وا آرا وخت اسکے کہ کنا مار جوڑ مس؟"
 اوفک جواب تسر "درو نیم روچ اسکے کہ اونا ایل کشکا"۔
- ۵۳ ولدا باوہ ئے یات بس کہ دا بمو وخت اسکے کہ عیسیٰ اووے پاریسس کہ "تا مار کسپک"۔ ہندا خاطر آن او او اونا کل خاوت عیسیٰ نازی آایمان تجار۔
- ۵۴ وا عیسیٰ نایہودیہ صوبہ غان گلیل صوبہ غابنگ آن پد ازلٹ میکو معجزہ اسکے۔

عیسیٰ نا تلاب نا ربی آ بندغے جوڑ کنگ

- ۱ ب گراس وختے آن پد عیسیٰ عید کنگ کے یروشلم شار آہنا۔ یروشلم شار نا اسہ دروازہ س اسکے کہ "میل نا دروازہ" پانگا کہ۔ دانا ربی آ اسہ تلابس اسکے، او یہودی تا
- ۲ زبان ٹی دا تلاب "بیت زاتا" پانگا کہ۔ اونا پنج براندہ ائره۔ بھارنگا بیمارنگا بندغاک، کہ دافتے ٹی کور، لنگ او معزور ائره، وا براندہ تے ٹی ٹولوک ائره۔ [اوفک انتظار
- ۳ کریرہ کہ ویرے، او تینے ویرے ٹی پئیر، اتنے کے وخت نازی آ ملائکس تلاب نا ویرے نرفیک، او آرا بیمارنگا بندغ اولیکو وار تینے ویرے ٹی پئیک، او جوڑ مسک۔]
- ۵ بموڑے اسہ بندغس اسکے کہ سی او ہشت سال آن معزور اسکے۔ عیسیٰ اووے
- ۶ بموڑے خاچوک خنا، او چائس کہ "دا بندغ بھلو وختے آن بیمار اے"۔ عیسیٰ اوڑان ہریفے "تا خوش اے کہ نی جوڑ مریس؟"
- ۷ بیمارنگا بندغ پارے "خواجہ، کنا کس مدت کروکوس آف، کہ آرا وخت آ ویرے، او کئے ویرے ٹی پئے۔ ولے آرا وخت آ ای کوشتے کیوہ کہ تینے ویرے ٹی پئیک،
- ۸ بین کس تینے کئے آن مست ویرے ٹی پئیک۔
- عیسیٰ اووے پارے "بش مہ، تینا لیپاتے گورہ، برف، او چرخ کر"۔

- ۹ عیسیٰ نا ہندا پاننگ تو بندغ جوڑ مس، تینا لیپاتے گورہ، ہرنے، او راہی مس۔
- ۱۰ وا معجزہ خُدا نا عبادت او آرام نا دے یعنی ہفتہ غا مس۔ ○ بندا خاطر آن یہودی تا معتبرنگا بندغاںک جوڑ مروکا بندغے پارے "وا عبادت او آرام نا دے اے، او ننا شریعت نا مطابق نی تینا لیپاتے بیفہ" ○
- ۱۱ جوڑ مروکا بندغ پارے "ہمو بندغ کہ کنے جوڑ کرینے پارے" تینا لیپاتے گورہ، ہرف، چرخ کرک۔ "○
- ۱۲ معتبرنگا بندغاںک ہریغیر "آرا بندغ نے دا پیتاتے پارینے؟" ○
- ۱۳ ولے جوڑ مروکا بندغ عیسیٰ ئے تئویدک، آتے کہ اوڑے بھاز رش آنکھ او عیسیٰ وا رش آن پیش تھاس۔ ○
- ۱۴ واکان پد عیسیٰ اووے بھلا عبادت خانہ ٹی خنا، اووے پارے "واسہ نی جوڑ مسوئس۔ شکر کر، او مون آ پین گناہ کپہ، نواہ نے کے خُدا نا ہزا داڑان زیاست مرے۔" ○
- ۱۵ ولدا وا بندغ یہودی تا معتبرنگا بندغاتے آہنا او اوفتے پارے کہ "عیسیٰ ہمو بندغ اے کہ کنے جوڑ کرینے" ○
- ۱۶ بندا خاطر آن اوفک عیسیٰ غا الزام تھار، اووے بے عزت کریر، آتے کہ او عبادت او آرام نا دے آ بندغے جوڑ کرئس۔ ○ عیسیٰ اوفتے پارے "وہن کہ کنا باوہ خُدا عبادت او آرام نا دے آہم جووانو کاریم کیک، ہندن ای ہم کیوہ" ○
- ۱۸ دا پیتاتے ہنگ تو یہودی تا معتبراتے بتر غصہ بس، اوفک کوشستے کریر کہ عیسیٰ ئے کسفر، آتے کہ عیسیٰ نہ صرف شریعت نا مطابق عبادت او آرام نا دے ئے ننتے، بلکہ او وا ہم پارینے کہ "خُدا کنا باوہ اے"، او خُدا ئے تین تو برابر کرینے۔ ○

حساب کتاب نا طاقت عیسیٰ تون اے

- ۱۹ عیسیٰ اوفتے دا الزاماتا جَوَابے تریسہ پارے "ای ٹمے راست پاوہ، کہ ای، خُدا
نا مار، تینا طاقت اٹ سچ کپڑہ۔ دھن کہ مار تینا باوہ ئے کاریم کنگ آخیک او
بندن کیک، بندن ای ہم تینا باوہ خُدا ئے آرا کاریمتے کنگ آخنیو، ای ہم کیوہ۔○
- ۲۰ کنا باوہ خُدا کئے دوست تورک، او آرا کاریمتے کنگ ئی اے، کئے نشان ایٹک۔
خُدا انساناتا بیماری تے جوڑ کنگ آن ہم زیاست کئے طاقت تسونے کہ ٹم حیران
مریرے۔○ دھن کہ باوہ کہو کاتے پدی زندہ کیک، بندن مار ہم، آراوے کہ پدی
۲۱ زندہ کنگ خُوائیک، او کیک تہ۔○
- ۲۲ "ایلو اہینگا بیت واو اے، کہ باوہ خُدا بندغاتا حساب کتابے کپک۔ بلکہ او کئے
۲۳ حق تسونے کہ بندغاتا حساب کتابے آلیو،○ تاکہ گل بندغاک کئے عزت ایٹیر، دھن
کہ کنا باوہ خُدا ئے عزت ایٹیرہ۔ آرا بندغ کئے عزت تفک، او خُدا ئے عزت تفک
کہ او کئے راہی کرینے۔○
- ۲۴ "او ای ٹمے راست پاننگ ئی اٹ، آرا بندغ کنا پیغامے بیک، او خُدا نا راہی
تروکا پیغام آیقین تنج، کہ وا پیغامے خُدا کنا ذریعہ اٹ تینگ ئی اے، وا پیغامے
۲۵ منگ نا وجرغان او خُدا نا سزغان بچک، او ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کیک۔○ وا
ہم راست اے کہ واسہ وخت تسونے کہ گناہ گاراک، کہ اوفک کہو کاتے آن بار او،
اوفک خُدا نا مار یعنی کنا پیغامے بنیرہ، او آرا بندغ کنا وا پیغامے منک، خُدا اووے
۲۶ ہمیشہ نا زندگی ایٹک۔○ باوہ خُدا زندگی تروکا اے۔ او باوہ خُدا کئے طاقت تسونے،
۲۷ کہ ای بندغاتے ہمیشہ نا زندگی ایٹیو۔○ او خُدا تینا مارے وا حساب کتابے کنگ نا
حقے تسونے، آنتے کہ او خُدا نا مقرر کروکا اے۔○
- ۲۸ "وا پیتاتے آحیران مقبو، آنتے کہ قیامت بروئے کہ کہو کاک خُدا نا مار نا توارے

۲۹ ۰ ۰ اوفک پدی زندہ مریدہ، قبراتے آن پیش تمیرہ۔ آرا بندغاک نینگا کاریختے کریسٹر، ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کیرہ، او ہمو بندغاک کہ گناہ نا کاریختے کریسٹر، اوفک خدا نا بزاغان پیچسہ۔ ۰

عیسیٰ نا باروٹ گواہیک

۳۰ عیسیٰ بیت کریسہ پارے "ای تینا طاقت اٹ بیج کنگ کپہ۔ ای خدا نا خوش نا مطابق بندغاتے آن حساب کتابے بلیوہ۔ ہندا خاطر آن کنا فیصلہ غاک صبح او، آتے کہ ای تینا خوش نا مطابق کاریتم کنگ نا کوشتے کپہ، بلکہ خدا کہ کئے راہی کرینے، اونا خوشے پورہ کنگ ٹی اٹ۔ ۰

۳۱-۳۲ "اگہ ای تینا باروٹ تینٹ گواہی ایتوی، بندغاک دا گواہی ئے منپسہ۔ ۰ ثم تینٹ بندغاتے تخیی غا راہی کرے، او آرا بیتاتے کنا باروٹ کرے، راست او۔ ۰ ۳۳ بھلا بیت دا آف کہ بندغ کنا باروٹ گواہی تینگ ٹی اے۔ ای ہندن پانگ ٹی اٹ تاکہ ثم نجات حاصل کیرے۔ ۰ تخیی چرلغ آن بار اسکہ کہ او ئے آ کنا باروٹ پیغام نا روشنائی ئے رسیفیکہ، او ثم گراس دختے کے دا روشنائی آن فائدہ بیفینورے۔ ۰ ۳۶ "اسہ پین گواہی س اے کہ تخیی نا گواہی آن بھاز زیاست اے۔ ای تینا گواہی کے معجزہ نشان تینگ ٹی اٹ، او دا معجزہ غاتے کنگ نا طاقتے باوہ خدا کئے تسونے، او واژان ثابت مریک کہ باوہ خدا کئے راہی کرینے۔ ۰

۳۷-۳۸ "اسٹس پین یعنی خدا کنا باروٹ گواہی تینگ ٹی اے، او ای دا ہم چاوہ، آرا بیتاتے او کنا باروٹ پارینے، راست او۔ ثم نہ اووے خنانورے، نہ اونا توارے بنگونورے، نہ اونا پیغامے تینا استاتے ٹی تھانورے۔ ہندا خاطر آن ثم کئے آ یقین تخییرے، کہ او کئے راہی کرینے۔ ۰ بلکہ خدا ہندن کن کے گواہی تسونے کہ کل مقدسنگا کتاباک کنا باروٹ گواہی ایتیرہ۔ ثم دا خاطر آن مقدسنگا کتاباتے

- ۲۰ خُوَانیِرے اَتے کہ تُم سوچ کیرے ”واقتا خُوَانیَنگ اَن نَن ہمیشہ نا زِندگی اے
حاصل کینہ“۔ ۵۔ وے تُم کوشتے کپیرے کہ کنا پیغامے منیرے او ہندن ہمیشہ
نا زِندگی اے حاصل کیرے۔ ۵۔
- ۲۱-۲۲ ”ای وا چاوہ کہ تُم ارا وُول نا بندغ اُرے۔ ای وا ہم چاوہ کہ تُم تینا اُستاتے
ٹی خُدا کے محبت تجخیرے۔ تُم کنے خُوشی اٹ بہ خیرٹ کنتورے۔ وے اگہ پین
کس تینا طاقت اٹ بسک، تو تُم اووے بہ خیرٹ کیرے۔ ای تینا باوہ خُدا نا طاقت
۲۳ اٹ بسوٹ۔ بندا خاطر اَن کنے بندغاتا صفت نا ضرورت آف۔ ۵۔ ثما خُوش اے کہ
اسہ پہ ایلو نا تینا صفتے کیرے، وے تُم وا کوشتے کپیرے کہ ”جوانو کاریم کین“۔
- ۲۵ تاکہ اَسینگا خُدا ثما صفتے کے۔ بندا خاطر اَن تُم ہمر کنازی آ ایمان تجخیرے؟ ۵۔ تُم وا
خیال کپنو کہ ای خُدا نا مون آ تُمے آ اِلام تجوٹ۔ بلکہ موسیٰ، کہ تُم اووے منیرے
۲۶ وے اونا حکماتے منپیرے، تیٹ ثمازی آ اِلام تجوٹ۔ ۵۔ اگہ تُم صفانگا اُست
اٹ موسیٰ نازی آ ایمان تجوسورے، تو تُم واسہ کنازی آ ہم ایمان تجارے، اَتے
۲۷ کہ او کنا باروٹ لکھانے۔ ۵۔ وے تُم اونا لکھوکنگا بیتاتے آ یقین تججویرے، گُرا تُم
ہمر کنا پاروکنگا بیتاتے آ یقین تجخیرے؟“ ۵۔

عیسیٰ نا مخلوقے اِرغ کُنِفنگ نا معجزہ نئے نشان تینگ

(متی ۱۲:۱۳-۲۱؛ مرقس ۳۰:۶-۲۲؛ لوقا ۱۰:۹-۱۷)

- ۱ ب واپتاتے کنگ اَن پد عیسیٰ گلیل جھیل، کہ وا تبریاس ہم پاننگاکہ، نا ایلو گنڈ
آ ہنا۔ ۵۔ اسہ بھلو مخلوقس اونا رند ٹی بس، اَتے کہ اوفک اونا بیماراتے جوڑ کنگ
۲ نا معجزہ غاتے خناسر۔ ۵۔ عیسیٰ تینا خاصنگا شاگرواتے تو مش نازی آ ہنا، ٹوس، کہ
۳ اوڑے بھاز بئے اسک۔ ۵۔ بچا فنگ نا عید نا ویک خُک اُترہ۔ ۵۔ عیسیٰ وانگ اینگ
۵ بُرا او خنا کہ اسہ بھلو مخلوقس اونا گنڈ آ پنگ ٹی اے۔ بندا خاطر اَن او فلیس نا

آزمائش کنگ کے اوڑان ہریے ”واخہ بندغاتے آراکان ایرغ کینفون؟“
 ۶ ولے عیسیٰ نے مُست آن سَمَا اَسَکَہ کہ وافتے ایرغ کینفنگ کے آنت کروئی اے۔
 ۷ فِلِیس جَوَاب تِس ”خَواجہ، وا مَکِن آف۔ اگہ نَن ہر بندغے مچِ ایرغ ہم ایتین،
 ۸ تو اِرا صد چاندی نا روپئی آن زیاست ضرورت مریک۔“
 ۹ عیسیٰ نا ایلو خاصِنگا شاگردو، پطرس نا ایلَم، کہ پَن تہ آندریاس اَسَکَہ، پارے
 ”واڑے اسہ مارکوس اے، کہ اوڑتو پَنچ زَرَت نا ایرغ او اِرا چُنکو مچی آریہ۔ ولے
 ۱۰ واکف یقیناً چُٹ او۔“
 ۱۱ عیسیٰ تینا خاصِنگا شاگردواتے پارے ”وافتے تُولِغبو۔“

۱۲ ہندا خاطر آن کُل بندغاک تُوَمَر، او صرف زَیبنہ غاتا تعداد تقریباً پَنچ ہزار اَسَکَہ۔
 ۱۳ عیسیٰ ایرغاتے بیفے، خُدا نا شُکرے آوا کرے او بندغاتے ٹی بُشخ کِرفے۔ او ہندُن مچی تے
 ۱۴ تو ہم کرے او بُشخ کِرفے، او بندغاتا اُسٹ اَخس کہ بَسَکَہ، کُنکَر۔ آرا وخت آوا فک کُل
 ۱۵ سیر کریر، عیسیٰ تینا شاگردواتے پارے ”بچوکا ایرغاتا کُنکرتے مچِ کَبو، کُنکرس ہم ایلِبو۔“
 ۱۶ شاگرداک مخلوق نا پَنچ زَرَت نا ایرغاتے کِنِنگ آن پد بچوکا ایرغاتے آن دوازدہ
 کُنور پُر کریر۔

۱۷ عیسیٰ نا وا معجزہ نے خِنِنگ آن پد مخلوق پارے ”وا ضرور ہمو پغمبر اے کہ
 ۱۸ ن اونا انتظارے کِنِنگ ٹی اُن۔“
 ۱۹ عیسیٰ پوہ مس کہ واکف واسہ بریرہ او تینا خُوش اٹ اووے تینا بادشاہ جوڑ کیرہ۔
 ۲۰ ہندا خاطر آن او تینا مَش آعباوت کِنِنگ کے ہنا۔

عیسیٰ نا دیر نا زی آچرخ کِنِنگ

(متی ۱۴: ۲۲-۲۳؛ مرقس ۶: ۴۵-۵۲)

۱۶ آرا تَم شام نا وخت مس، عیسیٰ نا خاصِنگا شاگرداک جھیل نا کینارہ غا ہنار۔

- ۱۷ ن مس، ولے عیسیٰ اوفتے آ بتؤ۔ اوفک کشتی ٹی سوار مسر او پدی جھیل نا
 ۱۸ ایلو کنارہ غا کفرخوم شار نا گنڈ آ راہی مسر۔ ○ راہی منگ آن پد اسہ تیزو توُس
 ۱۹ چلینگ شروع مس، او کشتی جول خلنگ آ لگا۔ ○ اوفک مشکل اٹ مسہ چار
 میل کشتی ءے چلیفیسر کہ اوفک عیسیٰ ءے دیر نازی آ چرخ کریسہ کشتی نا گنڈ آ
 ۲۰ بینگ آ خنار۔ اوفک اودے درست کتویر۔ اوفک خولیسر۔ ○ عیسیٰ اوفتے پارے
 ”خولیتو۔ وا ای اٹ۔“ ○
 ۲۱ ولدا اوفک اُست نا حُب اٹ عیسیٰ ءے کشتی ٹی سوار کریر، او کشتی اسہ وار
 تو جھیل نا ایلو کنارہ غا سر مس۔ ○

مخلوق نا عیسیٰ ءے پٹنگ

- ۲۲ اِرت میکو دے آ مخلوق، کہ جھیل نا کنارہ غا سلوک اُسکہ، اوفک چائسر کہ
 ”واڑے صرف اسہ کشتی س اُسکہ، او واسہ آف۔“ اوفک دا ہم چائسر کہ ”عیسیٰ تینا
 شاگروا تے تو وا کشتی ٹی منتے۔ بلکہ اونا شاگرواک تنیا ہناتو۔“ ○
 ۲۳ ولدا اِراس بندغا کشتی تے ٹی تبریاس شار آن عیسیٰ تو یلنگ کے بمو کنارہ غا
 بسر، ار اڑے کہ عیسیٰ خدا نا شرے اوا کریس او مخلوقے اِرخ کُنگ نا معجزہ نشان
 ۲۴ تسوس۔ ○ آرا وخت آ مخلوق خنا کہ ”عیسیٰ او اونا شاگرواک واڑے افس“، اوفک
 وا بروکا کشتی تے ٹی سوار مسر، او عیسیٰ تو یلنگ کے کفرخوم شار آ ہنار۔ ○

عیسیٰ نا مخلوقے پوہ کنگ کہ ”ای زندگی تروکا اِرخ اٹ“

- ۲۵ آرا وخت آ مخلوق عیسیٰ ءے جھیل نا ایلو کنارہ غا کفرخوم شار ٹی خنا، اوفک
 عیسیٰ غان ہر یفیر ”خواجه، نی آرا وخت آ واڑے بس؟“ ○

۲۶ عیسیٰ اوقتے پارے "ای ٹھے راست پاوہ، ٹم کنے وا خاطر آن پٹنگ ٹی آفیرے
 ۲۷ کہ کنا معجزہ غاتے پورہ مریرے۔ بلکہ کنے وا خاطر آن پٹنگ ٹی ارے کہ ای ٹھے ایرغ
 ۲۸ گنیفٹ۔ ○ صرف گنوئی آ گڑاتا پٹنگ کے کاریم کپتو کہ دافک فانی او۔ بلکہ ہمو
 ۲۹ گڑاتے کے کاریم کپو کہ ہمیشہ نا زندگی اتیرہ، او وا گڑاتے ای، آدم نا اولیاد، ٹھے
 ایٹیوہ، آنتے کہ باوہ خدا کنے وا کاریمتے کنگ نا طاقے تسونے۔" ○

۲۸ مخلوق اوڑان بریفے "نن خدا نا خوشے پورہ کنگ کے آرا کاریمتے کین؟" ○
 ۲۹ عیسیٰ اوقتے پارے "خدا نا خوش اے کہ ٹم کنازی آ ایمان تخیرے، کہ خدا
 کنے راہی کرینے۔" ○

۳۰ اوفک بریفیر "نی ننے ہندو معجزہ س نشان ایتے کہ نن نازی آ ایمان تھین۔ ○
 ۳۱ دھن کہ مقدسنگا کتاب ٹی لکھوک اے کہ موسیٰ نا وخت ٹی "او ننا باوہ پیرہ غاتے
 جنت آن ایرغ تس، کہ دافک "منا" پاننگارہ"، ہندن نی نن کے آنت کنگ
 کیسہ؟" ○

۳۲ ولے عیسیٰ اوقتے پارے "ای ٹھے راست پاوہ، ٹما باوہ پیرہ غاتے موسیٰ جنت
 آن ایرغ بتو۔ بلکہ وا کنا باوہ خدا اسکے۔ او خدا واسے ٹھے خاصنگا ایرغے ایتک، کہ جنت
 ۳۳ آن بسونے۔ ○ آرا بندغ ہم وا ایرغے کینگ، ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کیک۔" ○
 ۳۳ اوفک پاریر "خواجہ، نی وا ڈول نا ایرغے کینگ کے ہر وے ننے ایتے۔" ○

۳۵ عیسیٰ اوقتے پارے "ہمیشہ نا زندگی تروکا ایرغ ای اٹ۔ دھن کہ ایرغ او دیر
 ۳۶ کینگ اٹ بندغاتا زندہ منگ نا ضرورتاک پورہ مریرہ، ہندن آرا بندغ کنازی آ
 ایمان تھک، ای اونا زوحانی ضرورتاتے پورہ کیوہ۔ ○ او ای ٹھے اسے کا ولدا پاوہ کہ
 ٹم کنا کاریم او معجزہ غاتے مست ہم خنانورے، ولے کنازی آ ایمان تختورے۔ ○
 ۳۷ او آرا بندغ کنا باوہ خدا نا خوش اٹ کنے آبریک، او کنا شاگرد جوڑ مریک، او ای ہم
 ۳۸ اونا شاگرد منگ آن انکار کپہ۔ ○ ای وا خاطر آن جنت آن دغار آبتٹ کہ تینا خوشے
 ۳۹ پورہ کیوہ۔ بلکہ وا خاطر آن بسونٹ کہ خدا نا خوشے پورہ کیوہ کہ کنے راہی کرینے۔ ○ او

- کنا راہی تروکا نا دا خوش اے کہ آرا بندرغ ہم کنا شاگردو جوڑ مریک، وافتے آن اسٹس
 ۲۰ ہم دوزغ آہمپ۔ او کنا باوہ خدا نا دا ہم خوش اے آرا بندرغ کہ وامنیک کہ ائی
 خدا نا مار اٹ او کنا زئی آایمان تنجک، قیامت ناوے آای اووے ایلوفتے تو پدی
 زندہ کیوہ، او کنا باوہ خدا اووے ہمیشہ نا زندگی ایتیک۔
- ۲۱ مخلوق اونا خلاف مڑ مڑے شروع کرے، اتقہ کہ عیسیٰ پارے کہ "ای ہمو ایرغ
 ۲۲ اٹ کہ جنت آن شیف وڑینگاٹ"۔ او ہندا خاطر آن مخلوق پارے "دا بندرغ یوسف
 نا مار، عیسیٰ، آف؟ نن وانا لمہ او باوہ نے جوان چانہ۔ واسہ دا ہمر پانیک کہ "ای
 جنت آن شیف بسوٹ"۔
- ۲۳ عیسیٰ اوفتے پارے "تینا مڑ مڑے بند کبو۔ او کنا باوہ خدا کنے راہی کرینے۔ خدا
 ۲۴ بندرغ نا رہنمائی نے کیک، اووے کنا شاگردو جوڑ کیک۔ اونا ذریعہ غان بغیر کس کنا
 کسر آہینگ کپک۔ او ائی دا بندرغ ایلوفتے تو قیامت ناوے آپدی زندہ کیوہ۔
- ۲۵ پنجمبر اک لکھانو کہ "ہر بندرغ آ خدا تینا پیغامے رسیفک"، او آرا بندرغ ہم دا پیغامے
 ۲۶ ینک او پوہ مریک، کنا کسر آبریک۔ وانا دا معنی آف کہ بندرغ خدا نے خانو۔
 ۲۷ بلکہ صرف ائی، کہ خدا تو اوار اسٹہ، خدا نے خنائٹ۔ ائی ٹھے راست پانینگ ٹی
 ۲۸ اٹ، آرا بندرغ کنا زئی آایمان تنجک، او ہمیشہ نا زندگی نے حاصل کیک۔
- ۲۹ باوہ پیرہ غاک ریگستان ٹی جنتی آ ایرغ یعنی "مناے" گنگر، اوفک کسکر۔ ولے ائی
 ہمیشہ نا زندگی تروکا ایرغ اٹ۔ ولے واسہ دا ایرغ، کہ ٹم کے جنت آن بسوے،
 ۵۰ ہندنو ایرغس اے کہ آرا بندرغ ہم گنیک تہ، ہمیشہ نا زندگی نے حاصل کیک۔ ائی
 ہمیشہ نا زندگی تروکا ایرغ اٹ کہ جنت آن بسوٹ۔ کس ہم دا ایرغ آن گنیک،
 ہمیشہ نا زندگی نے حاصل کیک۔ او دا ایرغ، کہ ائی مخلوق ہمیشہ نا زندگی نے حاصل
 کنگ کے ایتیوہ، کنا جان اے، کہ ائی مخلوق نا گناہ او برائی تا معاف کرفنگ کے
 ۵۱ دا جان نا قربانی نے ایتیوہ۔
- ۵۲ مخلوق نا نیام ٹی بحث شروع مس کہ "دا بندرغ ہمر تینا جان نا سوے نغ

کُننگ کے ایتک؟"○

عِیسیٰ اوفتے پارے "ای نھے راست پاوہ، کہ ای، آوَم نا اولیاد، تینا جان او
 ورتے نُم کے قُربان کیوہ۔ او نُم بمو وخت اسکان ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کپیرے
 کہ نُم دا قُربانی آ یقین تختورے۔ ○ بندغاک سو گنیرہ کہ زندہ رینگیر۔ ہندن آرا
 بندغ ہم کنا جان او ورتنا قُربانی ئے اُسٹ نا حُب اٹ مَنک، ای اووے قیامت
 نا وے آ ایلوفتے تو پدی زندہ کیوہ، او خُدا اووے ہمیشہ نا زندگی ایتک، ○ اتے کہ
 کنا جان او ورتنا قُربانی نُمے دا وُنیا نا گنوئی آ گِڑاتے آن زیاست فائدہ رسیفک۔ ○ او
 آرا بندغ ہم کنا جان او ورتنا قُربانی ئے اُسٹ نا حُب اٹ مَنک، او کن تو محبت
 کیک، کن تو اِتفاق کیک، او ای ہم اوڑتو محبت کیوہ، اوڑتو اِتفاق کیوہ۔ ○ دھن
 کہ کنا رابی تروکا باوہ خُدا زندگی تروکا اے، او ای اونا ذریعہ اٹ زندہ اٹ، ہندن
 آرا بندغ کئے مَنک، او کنا ذریعہ اٹ ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کیک۔ ○ ای جَست
 نا خاصِنگا اِزغ اٹ، او آرا بندغ ہم کنا قُربانی آ یقین تِجک، او ہمیشہ نا زندگی ئے
 حاصل کیک۔ نُم باوہ پیرہ غاک جَستی آ اِزغاتے، یعنی "مَناتے" گنگر، ولے بے مقصد
 کسکر۔ کنا زی آ ایمان تِجوکاک کبیرہ، ولے ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کیرہ۔ ○
 عِیسیٰ دا میتاتے کفر نخوم شار نا عبادت خانہ ئی خوالیفے۔ ○

بھازنگا شاگرداتا عِیسیٰ ئے یلہ کنگ

عِیسیٰ نا بھازنگا شاگرداک دا میتاتے بنگر، اوفک تین پہ تین تو پاریر "دھنگا
 خوالینگ بھاز گبین اے۔ ویر وافتے آ ایمان تِجک او ویر وافتے خف تورک؟" ○
 عِیسیٰ اوفتا مڑ مڑے پوہ مس کہ "وافک اُت نا باروٹ ہیست کُننگ ئی او۔"
 عِیسیٰ اوفتے پارے "دا میتاک نُم ایمانے کمزور کُننگ ئی او؟ نُم کئے آن ہر سیننگ
 ئی اُرے؟ ○ ولے وختس بروئے کہ نُم خیرے کہ ای، آوَم نا اولیاد، پدی بمو جاگہ غا

- ۶۳ کاوہ، اراکان کہ ای بسوٹ۔ گڑا ہمو وخت آئم انت کیرے؟ وا خدا نا پاکنگا رُوح اے کہ ئے ہمیشہ نا زندگی ئے ایٹک۔ ئم ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کننگ کے تینا طاقت آٹ بچ کننگ کیرے۔ او آرا پیغامے کہ ای ئے آر سیفیٹ، وانا مننگ آٹ خدا نا پاکنگا رُوح ئے ہمیشہ نا زندگی ایٹک۔ وے واسکان ئے آن گڑاس وا پیتاے آ ایمان تیخسہ۔
- ۶۴ عیسیٰ شروع آن وا چائسکہ کہ آرا بندغاگ اوڑا ایمان تیخسہ او آرا اوڑان غدار جوڑ مریک۔
- ۶۵ عیسیٰ پارے کہ "ای ئے پاوہ کہ کس ہم کنا کسر آ ہمو وخت اسکان بفک کہ باوہ خدا اونا رہنمائی ئے کتے۔"
- ۶۶ وا پیتاے پنگ آن عیسیٰ نا بھازنگا شاگرداک اووے یلہ کیر او پاریر "وہنگا بندغ نا رتد آٹ نن ہیپتہ۔"
- ۶۷ عیسیٰ تینا ووازودہ خاصنگا شاگرداے آن ہریفے "ئمانت خیال اے؟ ئم ہم کئے یلہ کیرے؟"
- ۶۸ شمعون پطرس اووے پارے "خواجہ، اگہ نن نے یلہ کین، تو آرانگ کان؟ آنتے کہ واصر ف نا پیغام اے کہ مخلوق ہمیشہ نا زندگی ایٹک۔ نن نازی آ ایمان تھان او چائسن، نی ہمو مقدسنگا بندغ اُس کہ خدا نا گنڈ آن بسوٹس۔"
- ۶۹ عیسیٰ اوفتے پارے "ای ئے تینا ووازودہ خاصنگا شاگردو کچین کریٹ، وے ئے آن اسٹے آ شیطان زور مریک۔"
- ۷۰ او ہیہوداہ اسکروتی نا باروٹ ہیست کریکہ، کہ او شمعون اسکروتی نا مار اسکہ۔ ووازودہ خاصنگا شاگرداے آن ہیہوداہ اسکروتی ہمو بندغ اسکہ کہ اووے عیسیٰ تو غداری کروئی اسکہ۔

عیسیٰ او اونا جدید رنگا ایلُمک

۱ **ب** واکان پد عیسیٰ گلیل صوبہ ٹی چرخ کریکہ۔ اونا خوش آلویکہ کہ یہودیہ صوبہ نا
کائے، آنتے کہ واکاگہ نا یہودی معتبرنگا بندغاتا خوش آسکہ کہ عیسیٰ نے کسفیہ۔
۲-۳ یہودی تا عید خُک آسکہ، کہ وا "گدان نا عید" پاننگا کہ۔ عیسیٰ نا جدید رنگا
ایلمک عیسیٰ غا بسر، اوڑا ملنڈ خلیسہ پاریر "ایلم، آرا بندرغ پانک کہ" کنا پن بڑز آ
مرے، "او تینا کاریمتے ڈپک۔ بندا خاطر آن یہودیہ صوبہ غا عید کننگ کے بن۔ اگہ
نی معجزہ نشان تینگ ٹی اُس، تینے مخلوق نا مون آظاہر کرک، تاکہ نا شاگرداک او
ایلو بندگاک نا معجزہ غاتے خیر۔"

۵ عیسیٰ نا ایلمک بندن پاریر آنتے کہ اوفک ہم اوڑا یقین تختویہ۔
۶ عیسیٰ اوفتے پارے "کن کے بندغاتا مون آظاہر منگ نا وخت واسکان بنتے۔
۷ ثم آرا وخت آکارے پینگ کیرے۔" وینا نا بندگاک ٹھے آن نفرت کپسہ، ولے
۸ کنے آن کیرہ، آنتے کہ اسی اوفتے اوفتا گناہ او بُرائی تا باروٹ پاوہ۔ ثم عید کننگ
کے ہمبو۔ اسی واسکان عید کننگ کے ہمپرہ۔"
۹ عیسیٰ وایمتاے پارے او گلیل صوبہ ٹی سلیس۔

عیسیٰ نا عید نا دے ترے ٹی بھلا عبادت خانہ ٹی خوانفنگ

۱۰ عیسیٰ نا جدید رنگا ایلمک یروشلم شار آ عید کننگ کے ہنار۔ واکان پد عیسیٰ
۱۱ ہم ہنا۔ او پاشی آٹ بستو، بلکہ وکوئی آٹ ہنا، آنتے کہ یہودی معتبرنگا بندگاک
ہموڑے عیسیٰ نے پینگ ٹی اترہ۔ اوفک ہریفیر "عیسیٰ آراٹیک اے؟"
۱۲ اونا باروٹ مخلوق نا نیام ٹی خسپس مسکہ۔ گراس پاریرہ "واجوانو بند غس اے۔"

- ایلو فک پاریرہ "نہ۔ او صرف مخلوق بے وقوف جوڑ کرینے۔" ○
- ۱۳ ولے کس ییہودی معتبر نگا بند غاتا خولیس آن عیسیٰ نا باروٹ ولیری آٹ
بیت کتویک۔ ○
- ۱۴ ہفت دے ئی آ عید نا چار میکو دے آنکہ کہ عیسیٰ بھلا عبادت خانہ غا ہینا او
۱۵ خوائفنگے شروع کرے۔ ○ ییہودی معتبر اک بھاز حیران مسر او بریفیر "وا آراکان واخہ
علم بیل کرینے کہ ایلو ییہودی تے آن بار مدرسہ ئی ہم خوائفنگے؟" ○
- ۱۶ عیسیٰ اوفتے پارے "آرا بیتا تے کہ اسی تھے خوائفیدو، واک کنا بیتاک افس،
۱۷ بلکہ کنا راہی تروکا نا او۔ ○ آرا بندرغ نا خوش اے کہ خدا نا حکماتے منگ کے تیار
۱۸ مرے، او چانک کہ کنا پیغام خدا نا گنڈ آن بسونے، یا کنا گنڈ آن بسونے۔ ○ آرا
بندرغ تینا گنڈ آن پیغامے اینک، اونا خوش مریک کہ مخلوق او دے عزت ایٹے۔
ولے آرا بندرغ نا خوش اے کہ مخلوق تینا راہی تروکا ئے عزت ایٹے، وارا ستو بندرغس
اے، او وانا پیغام دروغ آفک۔ ○ موسیٰ تھے تورات نا حکماتے تس، ولے تھے آن
۱۹ کس ہم وا حکماتے پنک۔ ثم آتے کنا زی آ شریعت نا پرغنگ نا الزامے تخیرے
او کنا کسینگ نا منصوبہ غاتے جوڑ کنگ ئی اے؟" ○
- ۲۰ مخلوق پارے "نی گنوک موسس۔ کس نے کسینگ نا منصوبہ ئے جوڑ کنگ
ئی آفک۔" ○
- ۲۱ عیسیٰ اوفتے پارے "ای عبادت او آرام نا دے آ تھے معجزہ نشان تسٹ۔ ثم
۲۲ گل حیران مسورے۔ ○ ولے موسیٰ تھے مارتے ہفت میکو دے آ سنت کنگ نا
حکمے تس۔ (وا سنت کنگ نا حکم موسیٰ غان آخا، بلکہ وا حکم موسیٰ نا باوہ پیرہ غاتے
آن بسوس۔) اگہ ثما مار ہفتہ غا ووی مرے، تو ثم ہفت دے آن پد مون نا
۲۳ ہفتہ غا یعنی عبادت او آرام نا دے آ سنتے کیرے۔ ○ اگہ مار ہفتہ نا دے آ سنت
کنگ، تو موسیٰ نا عبادت او آرام نا دے نا حکم پنک، ولے صرف ثما تینا جوڑ
کردو کا حکم پنک۔ ثم صرف وا خاطر آن کئے آن ناراض اے، کہ ای عبادت او آرام

۲۳ ناوے آ بندے جوڑ کریٹ؟ ○ سوچ کبو، ولدا صبح نگا فیصلہ ئے کبو۔ کنا علامتا معنی نا باروٹ سوچنگ آن بغیر فیصلہ ئے کیتو۔ ○

مخلوق نا بحث کننگ کہ ”دا خدا نا مقرر کروکا اے؟“

۲۵ گراس یروٹلم شار نا بندغاک پارید ”اے بندغ آبربو، کہ مخلوق نا نیام ئی
بھلا عبادت خانہ ئی خوانفنگ ئی اے۔ یہودی معتبرنگا بندغاک داوے کسینگ
۲۶ نا منصوبہ غاتے جوڑ کننگ ئی او ○ ولے واسہ کس اونا خلاف ہیئت کپک۔ شاید
۲۷ اوفک واسہ پوہ مسونو کہ دا خدا نا مقرر کروکا اے ○ ولے آرا وخت آ خدا نا مقرر
کروکا بریک، کس تپک کہ دا آراکان بسونے۔ او نن جوانی آٹ چانہ کہ دا بندغ
آراکان بسونے۔ ○

۲۸ خوانفنگ نا وخت آ عیسیٰ بھلا عبادت خانہ ئی زور آن ہیئت کریسہ پارے ”ثم
کے واقعی درست کیرے کہ اسی آراکان بسوٹ؟ اسی تینا طاقت آٹ بتٹ۔ کنے
۲۹ بمو رابی کرینے کہ ہمیشہ رینگوگا اے، ولے ثم اودے تپیرے ○ اسی چاودہ تہ آتے
کہ او کنے رابی کرینے او اسی اونا خوش آٹ اونا گنڈ آن بسوٹ۔ ○
۳۰ ولدا معتبرنگا بندغاک کوشتے کریر کہ ”عیسیٰ ئے گرفتار کین“، ولے کس
۳۱ اودے دو ظنگ کتو، آتے کہ واسکان اونا گرفتار کننگ نا وخت بتویس ○ ولے
بھازنگا بندغاک دا پاریسہ اوڑا ایمان تجار ”اگہ پین کس خدا نا مقرر کروکا مرے،
تو واڑان زیاست معجزہ نشان تینگ کپک۔ ○

عیسیٰ نا گرفتار کننگ کے سپاہی ترے رابی تینگ

۳۲ فریسی فرقہ نا بندغاک عیسیٰ نا باروٹ مخلوق نا خُپسے بنگر۔ بندا خاطر آن اوفک

او بھلا اہلک بھلا عبادت خانہ نا خیال داری کرو کا سپاہی تے راہی کریر کہ عیسیٰ نے گرفتار کیر۔

- ۳۳ عیسیٰ ہموڑے موجو بند غاتے پارے "ای ٹم تو منہ وخت اسکان اٹ۔ ای ولدا
۳۳ پدی تینا راہی تروکا غا کاوہ۔ ٹم کئے تینا مدت کے پھورے، ولے کئے خمپورے،
آنتے کہ آرا جاگہ غا ای کاوہ ٹم پٹنگ کپیرے۔"
۳۵ یہووی معتبرنگا بند غاک تین پہ تین تو بیت کریسہ پاریر "وا آرا جاگہ غا کایک
کہ نن اووے پٹنگ کپنہ؟ شاید وا ایلو قوم والا بند غاتا ٹلک آ کایک، آراڑے کہ نن
۳۶ یہووی اہلک رینگیر، ہموڑے عیسیٰ ایلو قوم والاتے ہم خوانفک۔ او پارے کہ
"ٹم کئے تینا مدت کے پھورے، خمپورے، او بندنو جاگہ سے آ کایک کہ نن اوڑے
پٹنگ کپنہ۔ وا بیتا انت معنی اے؟"

ہمیشہ نا زندگی تروکا دیر

- ۳۷ عید نا آخری او گلان اہنگا وے آ عیسیٰ جک سلیس او زور اٹ بیت کریسہ
پارے "آرا بندغ کہ ہمیشہ نا زندگی تروکا ویرے پٹنگ ٹی اے، کئے آبرے، ای
۳۸ اووے ہمیشہ نا زندگی تروکا ویرے گنیوہ۔ وھن کہ مقدسنگا کتاب ٹی لکھوک
اے کہ "آرا بندغ کنا زی آ ایمان تچک، اونا اُست آن ہمیشہ نا زندگی تروکا ویر
نا وریاباک ویرہ۔"
۳۹ عیسیٰ واپیتاے خدا نا پاکنگا رُوح نا باروٹ پارے، کہ آرا بند غاک عیسیٰ نا زی
آ ایمان تجیر، خدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت اوفتے آ ہم بریک۔ ولے خدا نا پاکنگا رُوح نا
طاقت واسکان بتویس، آنتے کہ عیسیٰ کسفنگتویس، او پدی خدا غا بتویس۔

مخلوق نا تین پہ تین ئی بے اتفاق

- ۲۰ 'مچی نا بندغاک عیسیٰ نا پیتاتے بنگر، اوفتے آن گراس پاریر "وا ضرور بمو پغمبر اے کہ تورات ئی اونا باروٹ لکھوک اے"۔
- ۲۱ گراس پاریر "وا خدا نا مقرر کروکا اے"۔
- ۲۲ ولے ایلوفک پاریر "مقدسنگا کتاب ئی لکھوک اے کہ "خدا نا مقرر کروکا پغمبر داؤد نا اولیاداتے آن مروئے او بیت لحم شار ئی دوی مروئے"، آراڑے کہ داؤد ربینگا کہ۔ خدا نا مقرر کروکا گلیل صوبہ غان بفک۔"
- ۲۳ بندا خاطر آن عیسیٰ نازی آ بندغاک تین پہ تین ئی اتفاق کتویر۔
- ۲۴ گراس بندغاتا خوش اسکہ کہ "عیسیٰ ئے گرفتار کین"، ولے کس اونا زی آ دو تھنگ کتویک۔"

معتبرنگا بندغاتا سپاہی ترے تو عیسیٰ نا باروٹ بحث

- ۲۵ آرا وخت آ خیالداری کروکا سپاہیک پدی بسر، بھلا ایاک او فریسی فرقہ نا بندغاک اوفتے آن بریفیر "ثم آتے عیسیٰ ئے گرفتار کتورے، تین تو بیتورے؟"
- ۲۶ خیالداری کروکا سپاہیک جواب تریرسہ پارے "خدا نا باروٹ آرا پیتاتے کہ وا بندغ کرینے، بین کس کنگ کپک۔"
- ۲۷ فریسی فرقہ نا بندغاک پاریر "یعنی او ٹھے ہم بے وقوف جوڑ کرے؟" ثم
- ۲۸ وخصس ہم معتبرنگا بندغاتا یا فریسی فرقہ نا بندغاتا باروٹ بنگونورے، کہ کس ہم اونا
- ۲۹ زی آ ایمان تھانے؟" وا مخلوق موسیٰ نا شریعت نا باروٹ پیک۔ واک عیسیٰ نا زی آ ایمان تھانو۔ بندا خاطر آن خدا وافتے یزا ایٹک۔"

- ۵۰ ہموڑے نیگد یتس پنی و فریسی فرقہ نا بندغس اسکہ۔ دا بندغ مست ہم عیسیٰ
 ۵۱ تو بلائس۔ او ایلو معتبرنگا بندغائے پارے۔ "تتا شریعت نا مطابق بندغ آہمو
 وخت اسکان الزام تھنگ کپنہ کہ اونا بیتائے بنتنن یا معلوم کتنن کہ او مست آنت
 غلطی کریس۔"
 ۵۲ ایلوفک پاریر "نی ہم کم ذاتو گیلیس جوڑ مسوئس؟ مقدسنگا کتابائے پوہ آت
 خوان، نے سہا تک کہ اسہ پغمبرس ہم گلیل صوبہ غان بتئے۔"

عیسیٰ نا زنا کرو کا نیازی ئے معاف کنگ

- ۵۳ **ب** [ولدا بندغاک تینا آراتے آہنار، و لے عیسیٰ زیئون پنی آمش آہنا۔]
 ۲ او اریٹ میکو دے آسوب نا مالو، بھلا عبادت خانہ غائبس۔ بھازنگا بندغاک اونا چارمہ
 ۳ گنڈ آچ مسر۔ او ٹوس او اوفتے خوانفنگے شروع کرے۔ بندغ وخت آشرع نا معلماک
 او فریسی فرقہ نا بندغاک نیازی سے میسر، کہ او زنا کریس۔ اوفک دا نیازی ئے
 ۴ مخلوق نا مون آسلفیر، او عیسیٰ ئے پاریر "خواجہ، دا نیازی زنا کنگ نا وخت آ
 ۵ پانگنے۔" تنا یعنی موتی نا شریعت ئی دھینگا نیازی کے حکم اے کہ سنگسار کنگے،
 کسفنکے۔ نا آنت خیال اے؟"
 ۶ اوفک دا بیتائے کہہ کہ عیسیٰ ئے پاسفر، کہ عیسیٰ شریعت نا خلاف بیت کیک
 یا سرکاری قانون نا خلاف بیت کیک، او اوفک اونا زنی آ الزام تھنگ کیر۔
 ۷ و لے عیسیٰ ڈول مس او تینا بور آت دغار آ لکھنگ شروع کرے۔ و وخت
 ئی معتبرنگا بندغاک سوال کریس ہنارہ۔ عیسیٰ چک سلیس او اوفتے پارے "نئے آن
 آرا بندغ ہم گناہ کنتے، اولیکو ظے او ظے تہ۔"
 ۸ دا بیتائے پاننگ آن پد او ولدا ڈول مس او دغار آ لکھنگ شروع کرے۔
 ۹ آرا وخت آ بندغاک دا بیتائے بنگر، اوفک آسٹ آسٹ آہنار۔ معتبرنگا بندغاک

۱۰ اولیکو وار ہنار۔ صرف عیسیٰ او نیازی بچار، او نیازی واسکان سلوک اسکہ۔ عیسیٰ
جک سلیس، اودے پارے ”وافک آرانگ ہنار؟ کس داڑے آف کہ نازی آ
الزام تھے؟“

۱۱ نیازی جواب تے ”آخا، خواجہ، کس آف۔“
عیسیٰ اودے پارے ”گڑا ای ہم نازی آالزام تجہرہ۔ ہنگ، مون آگناہ کپہ۔“ [

عیسیٰ نا تینا باروٹ گواہی تینگ

۱۲ اسے دے س عیسیٰ فریسی فرقہ نابدغائے تو پدی بلا، اوفتے پارے ”ای دا دنیا
نا روشنائی اٹ۔ آرا بندغ کنا رتد اٹ بریک، ای دا روشنائی اٹ اودے خدا نا صبح لگا
کسرے رغابیہ۔ او شیطان نا کسر یعنی تارمہ ٹی اصل بمپک۔“

۱۳ فریسی فرقہ نابدغاک عیسیٰ اے پارے ”اسے نی تینا باروٹ تینٹ گواہی اے
تینگ ٹی اُس۔ آرا بیتاے نی پاریس، داڑان چچ ثابت مفک۔“

۱۴ عیسیٰ اوفتے پارے ”آخا۔ ٹما بیتاک راست افس۔ ای تینا باروٹ گواہی تینگ
ٹی اٹ، او آرا بیتاے ای پاننگ ٹی اٹ، اوفک صبح او، آنتے کہ صرف ای چاوه
کہ ای آراکان بسوٹ، او مون آرانگ کاوہ، ولے ٹم تپیرے ای آراکان بسوٹ،
آرانگ کاوہ۔“ ٹم انسانی طریقہ اٹ فیصلے کیرے، ولے ای ٹما وڑ اٹ فیصلے

۱۵ کپہ۔“ اگے کئے فیصلے کروٹی مرے، کنا فیصلہ صبح مریک، آنتے کہ ای دا فیصلہ

۱۶ ٹی تنیا آف، بلکہ کنا باوہ، کہ کئے راہی کرینے، کن تو اوار اے۔“ او دا بیت

۱۷ ٹما شریعت ٹی لکھوک اے کہ ”آرا وخت آرا گواہی آسٹ مسر، اوفک راست
او۔“ ای تینٹ گواہی ایتیوہ، او کنا باوہ، کہ کئے راہی کرینے، او ہم کنا گنڈ آن

گواہی ایتک۔“

۱۸ بندغاک اوڑان بریفیر ”نا باوہ آرا ٹیک اے؟“

عیسیٰ اوقتے پارے ”ٹم نہ کنے چارے، نہ کنا باوہے چارے۔ اگہ ٹم کنے چائسے، ٹم ضرور کنا باوہے ہم چائسے۔“ ○

- ۲۰ عیسیٰ داینتاے بھلا عبادت خانہ ناپیٹی تے ٹی پیسہ پٹوکا کمرہ ٹی خوائفے۔ او کسے اووے گرفتار کنگ کتویک، آنتے کہ اونا گرفتاری نا وخت دایسکان بٹوئیس۔ ○

عیسیٰ نا تینا پینگ او پدی جنت آ پینگ نا باروٹ بیت کنگ

- ۲۱ اسہ دے ولدا عیسیٰ اوقتے خوائفے ”ای پدی کاوہ، ٹم کنے تینا مدت کے پٹورے، ولے ٹم ہموڑے پینگ کپورے، آراڑے کہ ای بنوٹ، آنتے کہ ٹم گناہ گار کبیرے۔“ ○

- ۲۲ بندا خاطر آن بہودی معتبر اک تین پہ تین تو پارے ”دا بندغ پارے“ آراڑے کہ ای بنوٹ، ٹم پینگ کبیرے۔“ دانا معنی اے کہ دا خود گشی کیک؟ ○

- ۲۳ عیسیٰ اوقتے پارے ”ٹم دا دنیا نا بندغاک اے۔ بندا خاطر آن ٹم دا دنیا نا بیت او کاریمتا باروٹ سوچ کیرے۔ ولے ای دا دنیا نا بندغس آف۔ کنا کاریماک او پیناک خدا نا کڈ آن او۔“ ای ٹمے دا خاطر آن پارے ”ٹم گناہ گار کبیرے“، آنتے کہ اگہ ٹم کنازی آ ایمان تختورے، کہ ای ہمیشہ زندہ رہینگو کا اٹ، تو ٹم گناہ گار کبیرے۔“ ○

- ۲۵ بندغاک عیسیٰ غان ہر یفیر ”گڑانی دیر اس؟“

- عیسیٰ اوقتے پارے ”ای ٹمے شروع آن دا پاننگ ٹی اٹ کہ ای دیر اٹ۔“ ○
۲۶ کنے ٹما باروٹ بھاز بیت کروئی اے، ٹمازی آ الزام تجوئی اے، ولے آرا کہ کنے راہی کرینے، او راست اے، او ای دنیا نا بندغاتے ہمو پیتاے پاوہ کہ ای اوڑان بنگوٹ۔“ ○

- ۲۷ اوفک پوہ ٹویر کہ عیسیٰ باوہ خدا نا باروٹ بیت کنگ ٹی اے۔ ○ بندا خاطر
۲۸

آن عیسیٰ اوفتے پارے "آرا وخت آثم کنے، آدم نا اولیادے، صلیب آتغیرے، کسفرے، گڑا ثم پوه مریرے کہ ای دیرے اٹ۔ ولدا ثم دا ہم پوه مریرے کہ ای تینا طاقت اٹ چچ کتھٹ۔ بلکہ ای آرا بیتاے ہم پواہ، باوہ خدا کنے رغامانے کہ "نے دافتے پاروئی اے"۔ او آرا کنے رابی کرینے، او کن تون اے، او کنے تنیا یلہ کپک، آنتے کہ ای ہمیشہ اونا خوش نا مطابق کاریتے کیوہ۔" ○

۲۹

۳۰ بھازنگا بندغاگ دا بیتاے بنگر، او عیسیٰ نازی آ ایسان تحار۔ ○

دیر خدا نا کسر آ پینگ ئی او؟ دیر شیطان نا چٹاک او؟

۳۱ ولدا عیسیٰ ہمو یہودی تے تو بیت کریمے پارے آرافک کہ اونا بیتا زی آ مچہ یقین تحار "اگہ ثم کنا خوافنگے اُست اٹ منیرے، تو ثم کنا راستنگا شاگرداک جوڑ مریرے۔ ○ ثم پوه مریرے کہ خدا نا باروٹ کنا بیتاک راست او، او دا راستنگا بیتاے منگ نا وجرغان مون آثم بیئی آن آزات مریرے۔" ○

۳۲

۳۳ اوفک جواب تسر "نن ایراھیم نا اولیاد اُن، او نن اینو اسکان کسے نا مے متنن۔ نا دا پاننگ کہ نن مون آ مے مفینہ، نا آنت معنی اے؟" ○

۳۴ عیسیٰ اوفتے پارے "ای ثمے راست پاننگ ئی اٹ۔ آرا بندرغ گناہ کیک، او گناہ تے ئی پاننگ، دافتا مے جوڑ مریرے۔ بندن ثم خدا نا مون آ مے تے آن بار اُرے، مارتے آن بار آفیرے۔ ○ اسے مے اُرا ئی ہمیشہ ریمینگ نا حق آفک، ولے مالک نا مارے اُرا ئی ہمیشہ ریمینگ نا حق اُرے۔ ○ بندا خاطر آن اگہ ای، خدا نا مار، ثمے گناہ تا بیئی آن آزات کیو، گڑا ثم یقینی طور اٹ آزات مریرے۔ ○ ای دا ہم چاوه کہ ثم ایراھیم نا اولیاداک اُرے، ولے ثم کنے کسینگ نا منصوبہ غاتے جوڑ کنگ ئی اُرے، آنتے کہ ثم کنا خوافنگے اُست اٹ منتورے۔ ○ ای ہمو بیتا باروٹ بیت کیوہ آرافتے کنا باوہ کنے رغامانے، ولے ثم تینا باوہ شیطان نا بیتاے

۳۵

۳۶

۳۷

۳۸

منیرے، کہ او ٹھے رغامانے۔"

- ۳۹ اوفک جَوَاب تَسْر "تینا باوہ شیطان آف، بلکہ نن اِبراہیم نا اولیاد اُن۔"
- ۴۰ عیسیٰ پارے "اگہ ٹم اُسٹ نا حُب اٹ اِبراہیم نا اولیاد اک مرد سورے، تو ٹم ہمو کاریمتے کریرے ارافتے کہ ثما پیرہ اِبراہیم کریس۔" اِرا پیناے ای خُداغان بَنگٹ، ٹھے آر سیفنگ ٹی اٹ، ولے ٹم کنے کسفنگ نا منصوبہ غاتے جوڑ کنگ ٹی اُرے۔ ولے اِبراہیم تینا وخت ٹی دا وژو کاریتمس کتے۔" ٹم ہمو کاریمتے کنگ ٹی اُرے، ارافتے ثما باوہ شیطان کرینے۔"

- ۴۱ اوفک جَوَاب تَسْر پاریر "نن شیطان نا آخا، بلکہ باوہ خُدا نا چُناک اُن۔"
- ۴۲ عیسیٰ اوفتے پارے "اگہ ٹم اُسٹ نا حُب اٹ خُداے تینا باوہ نو سورے، تو کن تو محبت کریرے، اتے کہ ای ٹھے آخدا نا گنڈ اُن بسوٹ۔ ای تینا طاقت اٹ داڑے ٹھے آبَنگٹ، بلکہ خُدا کنے راہی کرینے۔" ٹم کنا پیتاتے اتے پوہ منیرے؟
- ۴۳ ٹم دا خاطر اُن پوہ منیرے، اتے کہ ٹم کنا پیتاتے غور اٹ بمپیرے، اوفتے آتوجہ تفسیرے۔" ٹم تینا باوہ شیطان نا چُناک اُرے، او ٹم تینا باوہ نا خُوش نا مطابق چلینگیرے۔ او اولیکو دے اُن انسان نا دشمن او قتل کردکا اے، او اینو اسکان راست نا بیتے مَنیتے، اتے کہ اونا پیتاک راست افس۔ او دروغ تَرَس اے۔ او ہندن کیک، اتے کہ اونا رَغ رَغ دروغ اُن پُر اے، او دروغ تَرُوکا تا کُل اُن بھلا اے، او ایلو فتے ہم دروغ رَغایک۔" ولے ای ٹھے راست پاننگ ٹی اٹ۔ ٹم دروغ تَرُوکا نا کسر آ پَنگ نا وجہ غان کنازی آ ایمان تجخیرے۔" ٹھے اُن دیر ثابت کنگ کیک کہ ای گناہ گارے اٹ؟ ای راست پاوہ، گُڑا ٹم اتے کنازی آ ایمان تجخیرے؟" ٹم خُداے تینا باوہ منیرے۔ ہندا خاطر اُن ٹم کنا پیتاتے غور اٹ بمپیرے۔ ولے اِرا ہندغ خُداے تینا باوہ مَنیک او خُدا نا پیتاتے غور اٹ بَنگ۔"
- ۴۴ یہودی معلماک عیسیٰ پَراہیر "تا دا پیتاتے پَنگ اُن پد نن پاننگ کینہ کہ نی بے وینو ساماری سے اُس، اونی تو جن اُرے۔"

۵۹ عیسیٰ اوفتے پارے "کن تو جن آفک۔ ای تینا باوہ خدائے عزت اییوہ، ولے
۵۰ ٹم کنے عزت تفریرے۔" ای تین کے عزت خواہہ، ولے آسٹے نا خوش اے کہ
۵۱ مخلوق کنے عزت ایے، او وانا فیصلہ اونا ڈو ٹی اے۔" ای ٹمے راست پاننگ ٹی
اٹ۔ آرا بندرغ کنا پیغامے منک، او اصل کسپک۔"

۵۲ اوفک عیسیٰ پاریر "واسہ نتا یقین مس کہ نے تو جن آرے۔ ایبراہیم کسک
او ایلو پغمبر اک ہم کسکر۔ ولے نی واسہ پاریس کہ "آرا بندرغ کنا پیغامے منک، او
۵۳ اصل کسپک۔" نی ہمر پاننگ کیسہ کہ نا اہمیت ایبراہیم آن بزز اے، کہ او کسک،
او کل ایلو پغمبر اک ہم کسکر؟ گزرا نی ہمر پاسہ کہ "ای بزز اٹ؟"

۵۴ عیسیٰ اوفتے پارے "آگہ ای تینے عزت ترفیٹ، وا عزت نا بچ اہمیت مویک۔ ولے
۵۵ کنا باوہ، کہ ٹم پارے "نتا خدا اے"، کنے عزت ایٹک۔" ٹم اودے پھیرے، ولے
ای اودے چاوہ۔ آگہ ای پاو کہ ای اودے تیرہ، تو ٹمے آن بار دروغ تڑ مرہوہ۔ ولے
۵۶ ای اودے چاوہ، او اونا بیتاے آ عمل کیوہ۔" ٹما پیرہ ایبراہیم بھاز خوش آسکہ آرا
دخت آ کنا باوہ خدا اودے کنا بڈنگ نا باروٹ پارے۔ آرا وخت آ کنا بڈنگ نا وخت
بس، او بھاز خوش آسکہ۔"

۵۷ یہودی معلماک حیران مسر پاریر "نا عمر پنجا سال آف۔ نی ہمر نتا پیرہ ایبراہیم
خناس؟"

۵۸ عیسیٰ اوفتے پارے "ای ٹمے راست پاننگ ٹی اٹ۔ ایبراہیم نا ودی منگ آن
مست، ای وا جہان ٹی آسٹ۔"

۵۹ وا بیتاے بڈنگ آن پد یہودی معلماک خلتے بیفیر، کہ "عیسیٰ نے خلیں۔" ولے
عیسیٰ ڈگوئی اٹ بھلا عبادت خانہ غان پیش تما۔

عیسیٰ نا کورے خنی کنگ

- ۱ **ب** واکان پد اسہ دے س عیسیٰ کسر اٹ پنگ ٹی اسکہ او اسہ بندے خنا، کہ او
 ۲ ووی منگ آن کور اسکہ۔ ○ اونا خاصنگا شاگرداک اوڑان ہریفیر "خواجہ، داوے ونا
 گنہاک کور کریو، وانا چند نا یا وانا لمہ باوہ نا گنہاک داوے کور کریو؟" ○
 ۳ عیسیٰ اوفتے پارے "وانا کور منگ نا تعلق نہ وانا گناہ تے تون اے، نہ وانا
 لمہ باوہ نا گناہ تے تون اے۔ بلکہ وا دا خاطر آن کور مسونے، کہ خدا نا شفا تینگ
 ۴ نا طاقت واڑا بریک، او دا طاقت نا باروٹ کُٹے سہا تمک۔ ○ دے ٹی مخلوق کاریم
 کنگ یک، وے نن نا کاریم کنگ کپک۔ ہنزن آرا وخت اسکان کہ نن دا دنیا ٹی
 ۵ زندہ اُن، نن کے ضروری اے کہ نن خدا نا کاریمتے کین۔ ○ ای دا دنیا ٹی بسوٹ،
 او دا دنیا کے روشنائی اٹ۔" ○
 ۶ وا بیتاے خلاص کنگ آن پد عیسیٰ وُغار آتف کرے، او دا تَف اٹ چنکو
 ۷ پلچس جوڑ کرے، او پلچے کور نا خنتے آ خوشکا۔ ○ ولدا پارے تہ "بنگ، تینا مونے
 شیلوخ پنی آ تلپ ٹی سل۔"
 "شیلوخ" نا معنی اے "ویر نا بنگ۔"
 ۸ ولدا دا بندرغ تلپ آ پنا، مونے تینا سلا، او خنی مس، آراغا پنا۔ ○ ولدا اونا
 ہمسائیہ غاک او ایلو بندرغاک، کہ او دے کور خیرات خواہنگ آ خناٹر، اسہ پہ ایلو آن
 تینا ہریفیر "وا ہمو بندرغ افک کہ تو سک، خیرات خواہسک؟" ○
 ۹ گڑاس پاریر "وا ہمو بندرغ اے۔"
 وے ایلو فک پاریر "وا پین بندرغ اے۔ وانا شکل کور تو بیک۔"
 وے خنی مردکا بندرغ پارے "ای ہمو کور اٹ۔" ○
 ۱۰ بندرغاک کور آن ہریفیر "نی ہمر خنی مس؟" ○

۱۱ او جواب تِس پارے "اسے بندغُس، کہ پِن تہ عیسیٰ اے، او چُنکو لچغُس جوڑ کرے، کناختے آخوشکا، او کئے پارے "شیلوخ ناکلپ آبنگ، تینا مونے سلہ"۔ بندا خاطر آن ای تلپ آبنٹ۔ آراؤخت آای تینا مونے سلٹ ای خنی مسٹ۔" ○

۱۲ بندغاگ ہرِیفیر "واسے او آراڑیک اے؟"
خنی مروکا بندغ جواب تِس "کئے خبر آف، او آراڑیک اے۔" ○

خنی مروکا او فریسی فرقہ نا بندغاتا نیام ئی بحث

۱۳ ولدا گراس بندغ بمو بندغے، کہ کور اسکہ، فریسی فرقہ نا بندغاتے آدریر۔ ○
۱۴ عیسیٰ خُدا نا عبادت او آرام نا وے آچُنکو لچغُسے آٹ واکورے خنی کریس۔ ○ ولدا
۱۵ فریسی فرقہ نا بندغاگ ہم خنی مروکا بندغ آن ہرِیفیر کہ "نی ہمر خنی مسوس؟"
خنی مروکا بندغ پارے "بندغُس کناختے آچہ لچغ ناخوشکا۔ ای تینا مونے سلٹ او واسے خننگ کیوہ۔" ○

۱۶ گراس فریسی فرقہ نا بندغاگ پاریر "آرا بندغ بندا کاریے کرینے، او خُدا نا گندُ آن بٹتے، آنتے کہ او شریعت نا عبادت او آرام نا وے نا حکماتے مَنیتے۔"
ولے ایلوفک پاریر "اسے بندغُس کہ گناہ گار اے، ہمر دھنو معجزہ نشان تینگ کیک؟"

۱۷ دا وجہ غان فریسی فرقہ نا بندغاگ تین پہ تین تو اتفاق کتویر۔ ○ بندا خاطر آن فریسی فرقہ نا بندغاگ اسے کا ولدا خنی مروکا بندغ آن ہرِیفیر "نی پاریس کہ "او کئے خنی کرینے۔" اونا باروٹ نا آنت خیال اے؟ او دیرس اے؟"
خنی مروکا بندغ پارے "او پغمبرس اے۔" ○

۱۸ یہودی معتبرِ نگا بندغاتا ولدا ہم خوش آلویکہ کہ واپتاتے آیقین تخیر، کہ واسٹ
۱۹ کور اسکہ او واسے خنی مسونے۔ بندا خاطر آن اوفک اونا لُمہ باوہے توار کبر۔ ○ او

- بریفیر "وامار ثماے؟ واداقعی ووی منگ آن کور اَمک؟ واسہ ہمر خنی مسونے؟" ○
- ۲۰ لَمہ باوہ جَوَاب تَسر "آؤ۔ وانا مار اے۔ او نن وا ہم چانہ کہ او ووی منگ آن
- ۲۱ کور اَمک۔ ○ ولے نن پَنہ کہ واسہ او ہمر خنی مسونے، او نن وا ہم پَنہ کہ اووے ویر
- خنی کرینے۔ تُم تینٹ اوژان ہریفبو۔ او وَرنا مسونے، او تینا کارِیمتا تینٹ جَوَابے
- تینگ کیک۔ ○
- ۲۲ اونا لَمہ باوہ وا جَوَابے وا خاطر آن تَسر، اَنتے کہ اوفک یہودی معتبراتے آن
- خولیسر۔ وا معتبراک اِتفاق کریسر کہ "آرا یہودی وا پاک کہ "ای عیسیٰ نازی
- ۲۳ آایمان تخیوہ کہ او خُدا نا مقرر کروکا اے"، اووے نن عباوت خانہ ٹی اِلپنہ۔ ○ وا
- وجہ غان خنی مروکا نا لَمہ باوہ وا بیتے پاریر کہ "او وَرنا مسونے۔ تینٹ اوژان ہریفبو۔ ○
- ۲۴ ولدا اِرٹ میکو وار فریسی فرقہ نا بندغاک کور آن خنی مروکا بندغے توار کریر،
- اووے پاریر "خُدا نا قسے بیف کہ نی نن راست پاسہ۔ نن وا چانہ کہ آرا بندغ نے
- خنی کرینے، او گناہ گارس اے۔ ○
- ۲۵ خنی مروکا بندغ پارے "ای تیرہ کہ او گناہ گارس اے یا گناہ گارس اَفک۔ ولے
- ای وا چاوہ کہ مُست ای کور اَسٹہ، او واسہ او کئے خنی کرینے۔ ○
- ۲۶ فریسی فرقہ نا بندغاک بریفیر "اونے تو اَنت کرے؟ او ہمر نے خنی کرے؟" ○
- ۲۷ خنی مروکا بندغ جَوَاب تَس "ای تُمے مُست ہم پاریسٹ، ولے تُم کنا بیتاتے
- غور اٹ بنتورے۔ تُم ولدا وا قصے پَنگ خوارے، اَنتے کہ تُم ہم اونا شاگرو جوڑ
- منگ نا سوچ کنگ ٹی اُرے؟" ○
- ۲۸ اوفک اووے بے عزت کریر او پاریر "نی اونا شاگرو اُس، ولے نن پغمبر موسیٰ
- ۲۹ نا شاگرو اُن۔ ○ نن وا چانہ کہ خُدا موسیٰ تو بیت کرے، ولے وا بندغ نا باروٹ نن
- بچ پَنہ کہ آراکان بَسونے۔ ○
- ۳۰ خنی مروکا بندغ پارے "وا عجبو بیتس اے۔ تُم تپیرے کہ آراکان بَسونے،
- ۳۱ ولے او کئے خنی کرینے۔ ○ نن کُل وا ہم چانہ کہ خُدا گناہ گار اتا عباوت او وُعاتے قبول

۳۲ کچک، ولے آرا بندرغ، که خُدا نا کسر آ کایک، اونا خوش نا مطابق عمل کیک، خُدا
 اونا عبادت او وُعاتے قبول کیک-○ وُنیا نا جوڑ منگ آن اَلیس اینو اِسکان کَسس
 ۳۳ وُهنو قصہ بنتے که کَسس کورے خنی کرینے-○ اگہ وا بندرغ خُدا نا گنڈ آن بَفر دُش،
 تو او وُهنو کاریم کَنگ کَتویک-○
 ۳۴ اوفک پاریر "نی کور ودی مُس- واژان ثابت مریک که نی یا نا لُمہ باوہ گُناہ گار
 اَثرہ- او داسہ نی ننے پوہ کیسہ؟"
 ولدا اوفک وا بندرغ عبادت خانہ غان کشار-○

دیر رُوحانی کور اے؟

۳۵ آرا وخت آ یِسی دا پیتا تا باروٹ بَنگ، او خنی مروکا بندرغ اسہ دے س خنا،
 اوژان ہریفے "نی آدم نا اولیاد آ ایمان تخیسہ؟"
 ۳۶ خنی مروکا بندرغ جواب تِس پارے "خُواجہ، کَنے پا، او دیرس اے، تاکہ ای اونا
 زی آ ایمان تَخنگ کیو؟"
 ۳۷ یِسی اودے پارے "نی مُست ہم اوڑ تو بلائس، ای ہمو بندرغ اُٹ، کہ نے
 تو ہیست کَنگ ٹی اُٹ-○
 ۳۸ خنی مروکا بندرغ پارے "خُواجہ، ای نازی آ ایمان تَخاٹ-"
 او وا پارے او یِسی اے سجدہ کرے-○
 ۳۹ یِسی پارے "وا وُنیا ٹی بندغاک کوشتے کیہ کہ "خُداے درُست کین- ای
 اوفتے خُداے درُست کَریفہ، دافتے خنی تے آن بار کیوہ- ولے گُراس بندغاک
 خُداے درُست کَیسہ، ولے پارہ کہ "نن خُداے درُست کینہ- دافک کوراتے آن
 بار او- ای دا وُنیا ٹی بَسوٹ تاکہ ظاہر کیو دیر خُداے درُست کیک، دیر کچک-○
 ۴۰ گُراس فریستی فرقہ نا بندغاک، کہ اوڑے موجود اَثرہ او دا پیتا تے بَنگ، یِسی غان

بریفیر ”یقیناً نی وا کور نا مثالے ننا باروٹ پاتویس؟“ ○

۳۱ عیسیٰ اوفتے پارے ”اگہ نم مزبب ٹی کوراتے آن بار اُرے، او خدائے تیرے،
تو نم غلطی آفیرے۔ ولے نم دروغ آٹ پارے کہ ”نن مزبب نا باروٹ چانہ، کور
آفن“۔ ہندا خاطر آن نم غلط اُرے۔“ ○

عیسیٰ نا پاننگ ”دا دُنیا نا بندغاتے کے جُواننگا شوان ای اُٹ“

۱ **ن**ب عیسیٰ اوفتے تو بیت کرے او مثالس تس ”ای نمے راست پاوہ۔ ہمو بندغ
۲ کہ گیر ٹی دروازہ غان بَک، ولے جُک، بریک، او وُز یا ڈاکوس اے۔“ ○ ہمو بندغ
۳ کہ دروازہ غان گیر ٹی کاک، میٹنا شوان اے۔ ○ خیالداری کروکا گیر نا دروازہ اے
اوڑے کَلک۔ میٹک شوان نا توارے پیرہ، کہ او دا میٹے پن آٹ توار کیک او اوفتے
۴ بے کُنگ کے پیشن دیک۔ ○ آرا وخت آ شوان تینا اُل میٹے کشا، او مون مون
آ کاک، او میٹک اونا رند آٹ بریرہ، آنتے کہ اوفک تینا شوان نا توارے وُست
۵ کیرہ۔ ○ اوفک پین کسے نارند آٹ ہمپسہ۔ اگہ پین کسے اوفتے توار کیک، اوفک
نریرہ، آنتے کہ اوفک وا بندغ نا توارے وُست کپسہ۔“ ○
۶ عیسیٰ دا مثالے فریسی فرقہ نا بندغاتے پارے، ولے اوفک پوہ مَویر کہ وانا
۷ آنت معنی اے۔ ○ ہندا خاطر آن عیسیٰ دا مثال نا معنی اے کریسہ پارے ”ای نمے
۸ راست پاوہ۔ ای میٹے کے گیر نا دروازہ اُٹ۔“ ○ ہمو بندغاک کہ وُزاتے آن بار جُپ
خلگر، پیسار، مزہبی آ معلماک او۔ ولے دافک خدا نا کسر آ بروکا بندغاتے ریفنگ
۹ کپسہ۔ ○ ای دنیا دا گیر نا دروازہ اُٹ، او میٹک سلامتی آٹ بے کُنگ کے داکان
کارہ۔ ہندن آرا بندغ ہم کنا ذریعہ آٹ خدا نا کسر آ بروکا بندغاتے تو شامل بریک،
۱۰ خدا اودے نجات ایتک۔ ○ وُز صرف وا خاطر آن بریک کہ وُزی کے، کسے، او نسخان
ایتے، ولے ای وا خاطر آن بسوٹ کہ خدا نا کسر آ بروکاتے ہمیشہ نا زندگی او خدا

نا رحمتاے ایتیو۔"

۱۱ جیسی وابستے مخلوقے بین پوہ کنگ کے پارے "جو اینگا شوان ای اٹ۔ وھن
کہ اسے جو انو شوائس میٹا خرتے کنگ کے تینا جان نا پروائے کپک، بندن ای خدا
نا کسر آبروکا بندغاتے کے تینا جان نا پروائے کپہ، اوفتے کے تینا جان نا قربانی
۱۲ ایتیوہ۔" ولے ہمو بندغ کہ کرایہ اٹ میٹا خیالداری کیک، اونا چند نا میٹک افس،
آرا وخت آ او خرمے پنگ آ خنیک، او میٹے ایک او نرک۔ ولدا خرمہ حملہ کیک، او
۱۳ میٹک وانگ اینگ مریدہ۔" کرایہ اٹ خیالداری کروکا وا خاطر آن نرک کہ او صرف
۱۴ پیسہ اٹ میٹا خیالداری کیک۔ بندا خاطر آن او خاص خیالداری ئے تچک۔" جو اینگا
۱۵ شوان ای اٹ۔ ای باوہ خدائے دوست توریوہ۔ او ہم کئے دوست تورک۔ بندن
کنازی آ ایمان تجوکا بندغاتے، کہ میٹے آن بار او، ای اوفتے دوست توریوہ۔ اوفک
۱۶ کئے ورست کیرہ، او ای اوفتا خاطر آن کینگ کے تیار اٹ۔" گراس بین میٹک
او کہ اوفک واسکان وا گرتی شامل افس، او وا ضروری اے کہ ای اوفتے ہم وا
میٹے تو شامل کیو۔ اوفک کنا بیتاے منیرہ، او اوفتے تو شامل مریدہ۔ واکان پد اسے
گرس مریک، او اسے شوائس مریک۔"

۱۷ "باوہ خدا کن تو وا خاطر آن محبت کیک، آنتے کہ ای تینا زندگی ئے قربان کیوہ،
۱۸ او خدا کئے پدی زندہ کیک۔" کس تینا طاقت اٹ کئے کسنگ کپک، ولے ای
تینا خوش اٹ تینے ایلوفتا ووی کسنگ کے ایتیوہ۔ کن تو طاقت آرے کہ ای تینا
زندگی ئے قربان کیو، تاکہ خدا نا خوش پورہ مرے۔ او خدا کئے پدی زندہ کیک۔"
۱۹ جیسی نا بیتاے پنگ آن پدی بہووی معلامک تین پد تین تو اتفاق کتویر۔"
۲۰ اوفتے آن بھارتنگ پاریر "والی جن آرے۔ وا گنوک مسونے۔ نن وانا بیتاے
آنتے بنین؟"

۲۱ ولے ایلوفک پاریر "جی آ بندغ وھنو عقل مندی و بیت کنگ کپک۔ جن
بمربند غے خنی کنگ کیک؟"

یہودی معتبراتا عیسیٰ غان انکار کنگ

- ۲۲ سیل ٹی بھلا عبادت خانہ نا وقف کنگ نا عید نا وخت بس، او یہودیک وا
 ۲۳ عیدے یروشلم شار ٹی کیرہ۔ ○ وا وخت ٹی عیسیٰ بموڑے بھلا عبادت خانہ نا براندہ
 ۲۳ ٹی، کہ وا "سلیمان نا براندہ" پانڈگا کہ، چرخ کنگ ٹی اسکہ۔ ○ وا وخت آ یہودی
 معتبراک اوڑا مچ مسر او ہریفیر "نی واقعی خدا نا مقرر کروکا اس؟ نئے راست پا۔
 وار کے نن بے صبری اٹ انتظار کنگ ٹی ان۔" ○
- ۲۵ عیسیٰ اوفتے پارے "ای ٹمے داسیت نا باروٹ پارینٹ، ولے ٹم کنا میتا مازی
 آ یقین تختورے۔ وا معجزہ غاتے، کہ ای تینا باوہ خدا نا طاقت اٹ نشان ایٹیوہ،
 ۲۶ واک کنا باروٹ گولبک او۔ ○ ٹم کنا مازی آ ایمان تخییرے، او ٹم کن کے کنا میٹھے
 ۲۷ آن بار مفرے۔ ○ کنا مازی آ ایمان تھوکا بندغا کہ، کہ کنا میتا مازی، اوفک کن
 کے میٹھے آن بار او۔ ای اوفتے جوان درست کیوہ۔ اوفک کنا نشان تروکا کسر آ
 ۲۸ بربرہ۔ ○ ای اوفتے ہمیشہ نا زندگی ایٹیوہ، او وا بندغا کنا سیجا ٹی او، کس اوفتے
 ۲۹ کنا کسر آن برسیفنگ کپک۔ ○ باوہ خدا دافتے کنا کسر آ یسونے، او خدا گل آن
 ۳۰ طاقت والا اے، او کس دافتے باوہ خدا نا سیخان کینگ کپک۔ ○ ای خدا نا مار
 اٹ، او کنا باوہ اے۔ نن آسٹ ان۔" ○
- ۳۱ دایتا پنگ آن پدیہودی معتبراک خلتے یفیر کہ "عیسیٰ سگسار کین"۔ ○
 ۳۲ ولے عیسیٰ اوفتے پارے "ای تینا باوہ خدا نا طاقت اٹ ٹمے بھار معجزہ نشان
 تسوٹ، او جوانو عمل کریٹ۔ دافتے آن آرا غلط اے کہ ٹم کئے سگسار کیرے؟" ○
- ۳۳ اوفک پاریر "نن نے وا خاطر آن سگسار کپنے کہ نی جوانو کاریم کریٹس۔ بلکہ وا
 خاطر آن سگسار کینہ کہ نی شرک پاننگ ٹی اس۔ نی صرف اسہ بندھے اس، ولے
 نی دعویٰ کنگ ٹی اس کہ "ای او خدا آسٹ ان۔" ○

- ۳۳ عیسیٰ اوفتے پارے "نما مقدسنگ کتاب ٹی لکھوک اے کہ خدا نما معتبرنگ
- ۳۵ بندغاتے پارینے کہ "تم کئے آن بار اے"۔ او نن دا ہم چانہ، آرا بیت مقدسنگ کتاب ٹی لکھوک اے، او اصل دروغ آفک۔ او خدا ہمو بندغاتے پارے "تم کئے
- ۳۶ آن بار اے" کہ خدا نا پیغام اوفتے آس۔ آرا تسکان کنا بیت اے، کنا باوہ کئے مقرر کرینے او دا دنیا ٹی راہی کرینے۔ ولدا تم بھر پاننگ کیرے کہ اہی شرک
- ۳۷ پاننگ ٹی اٹ؟ اہی تم پاریٹ کہ "اہی خدا مار اٹ"۔ آگ اہی تینا باوہ نارغامو کا کاریختے کپہ، تو کنا زی آایمان تخیو۔ ولے اہی کیوتا، تم ولدا ہم کنا بیتا زی
- ۳۸ آایمان تخیو۔ کنا کاریختا باروٹ سوچ کبو، تاکہ تم پوہ مریرے کہ اہی خدا مار اٹ او خدا کنا باوہ اے۔ نن آسٹ آن۔
- ۳۹ ولدا یہودی معتبر اک اسے کا ولدا کوشستے کیرے کہ "عیسیٰ گُرفتار کین"، ولے عیسیٰ اوفتے آن بچا۔
- ۴۰ عیسیٰ پدی دریاب ارون نا ایلو کنارہ غا ہمو جاگہ غا، کہ یحییٰ ہموڑے پاک صاف منگ نا بے شولفیکہ، بنا، او اوڑے رہینگا۔
- ۴۱ بھازنگا بندغاک اوڑا بسر، تین پہ تین تو پاریر "یحییٰ بچ معجزہ نشان تیو، ولے یحییٰ آرا بیتاے دا بندغ نا باروٹ پاریس، اوفک کل راست او"۔
- ۴۲ دانفے آن بھازنگاک اونا زی آایمان تھار۔

لعز نا کہنگ

- ۱۵ ب اسے بندغس، کہ پن تہ لعز اسکے تینا ارا ایڈ مریم او مرتھا تو بیت عییاہ پنی آ خلق ٹی رہینگا۔ عیسیٰ لعز او اونا ہڑتو ما ایڈ مریم او مرتھائے بھاز دوست توریکہ۔
- ۱۶ دا ہمو مریم اسکے، کہ اونا قصہ مون آبریک او لعز نا پدی زندہ منگ آن پد خواجہ عیسیٰ نانتے آعطر نا بوتلس شاغا او تینا پٹاتے تو بارفے تہ۔ اسے دے س لعز بیمار

مس۔ ہر تو مالِ دُک عیسیٰ غا گُور اہی کیر ”خُواجہ، نا دوسنگ سنگت لغز بیمار اے۔“
 آرا وخت آ عیسیٰ غا دا خبر رسیدگا، او پارے ”دا بیماری نا نتیجہ دا مفک کہ او
 کبیک۔ بلکہ دھن مریک تاکہ بندغاتے خُدا نا طاقت نا باروٹ سَماتھے، او ہندا طریقہ
 اٹ خُدا نا مار نا یعنی کنا طاقت نا باروٹ ہم مخلُوقے سَماتیک۔“ ۷

عیسیٰ نے سَماتمس کہ ”لغز بیمار اے“، ولے ولدا ہم او ہموڑے اِرا دے ۸
 اِسکان مین رہینگا۔ ۹ ولدا او تینا خاصنگ شاگردا تے پارے ”پدی یہودیہ صوبہ غا لغز
 نا گنڈ آ کامبو۔“ ۱۰

شاگرداک پاریر ”خُواجہ، گِراس دے مُست یہودیہ صوبہ نا بندغاتا خُوش اُسک کہ ۸
 نے سنگسار کیر، او نی پدی ہمو جاگہ غا پَنگ نا تیاری کَنگ ٹی اُس؟“ ۹
 عیسیٰ پارے ”دھن کہ اسہ دے ٹی دُوانزوہ گھنڈ دے نا روشنائی کے مریک،
 او آرا بندرغ ہم دا روشنائی ٹی چرخ کیک، او دا روشنائی ٹی مُڈو بَلپک، ہندن کن
 تو خاصو دُخس اے کہ اسی تینا کاریمتے کیو۔ ۱۰ ولے ہمو بندغا کہ کنا نشان تروکا
 روشنائی ٹی زندگی نے گدریفیسہ، واک ہمو بندغاتے آن بار او کہ تارمہ ٹی چرخ
 کیرہ، مُڈو بلیرہ، تمیرہ۔“ ۱۱

دا پیتا تا پانگ آن پد عیسیٰ لغز نا باروٹ پارے ”وانا سنگت خاچانے، ولے ۱۱
 اسی کاوہ، اودے بَش کیوہ۔“ ۱۲

اونا شاگرداک پاریر ”خُواجہ، اگہ او خاچانے، وانا معنی اے کہ او جوڑ منگ ٹی ۱۲
 اے۔“ ۱۳

عیسیٰ نا پانگ نا معنی دا اُسک کہ لغز کسکونے، ولے اونا شاگرداک پوہ تئویر، ۱۳
 سوچ کیر کہ ”دا دُنیا نا خاچنگ نا باروٹ پانگ ٹی اے۔“ ۱۴ ہندا خاطر آن عیسیٰ
 اوفتے پوہ کَنگ کے پارے ”لغز کسکونے۔ ۱۵ دا اُٹم کے جُوان اے کہ دا وخت نی
 اسی ایڑے موجود آوئیٹ، تاکہ ثما ایمان کنازی آ برے۔ کامبو، ہر بو تہ۔“ ۱۶

توآ، کہ اودے دوستی اٹ ”جاڑ“ پاریرہ، ایلو شاگردا تے پارے ”خُواجہ تو کامبو۔“ ۱۶

اگہ اووے کسفیرہ، تو نن بم کینگ کے تیار اُن۔"

عیسیٰ قیامت نا دے نا مالک او زند تروکا اے

۱۷ آرا وخت آ عیسیٰ بیت عنبیہ پنی آ خلق آن خُک رسینگ، اووے سہا تما کہ
 ۱۸ لغزے چار وے مُست وُفن کریو۔ بیت عنبیہ خلق یروشلم شار آن تقریباً اِرا
 ۱۹ میل مہ اُسکہ۔ بھازنگا بندغاگ بہودیہ ضوبہ نا ایلو جاگہ غاتے آن مرتھا او مرتیم آ
 ۲۰ اوفتا ایلُم نا کینگ نا افسوس کنگ کے بسوئر۔ آرا وخت آ مرتھا عیسیٰ نا بنگ
 ۲۱ نا باروٹ بنگ، او اراغان پیشن اوڑتو بنگ کے بنا، وے مرتیم اُرا ٹی سلیس۔
 ۲۲ مرتھا عیسیٰ پارے "خواجه، اگہ نی داڑے مروُس، تو کنا ایلُم کستویکہ۔ وے
 ۲۳ ای جوان چاوہ نی آرا گڑائے خداغان خواہیس، او نے ایٹک۔"
 ۲۴ عیسیٰ پارے تہ "نا ایلُم پدی زندہ مریک۔"
 ۲۵ مرتھا پارے "آؤ، خواجه، ای چاوہ کہ او قیامت نا دے آپدی زندہ مریک۔"
 ۲۶ عیسیٰ اووے پارے "ای قیامت نا دے نا مالک اُٹ، او زند تروکا اُٹ۔ آرا
 بندغ کنازی آ ایمان تجک، کبیک، او کہوکاتے ٹی آف، بلکہ زندہ غاتے ٹی اے۔
 او آرا بندغ زند ٹی اُسٹ نا خب اُٹ کنازی آ ایمان تجک، کینگ آن پد او ایلو
 ایمان تجھوکاتے تو اوار جنت ٹی رہینگ۔"
 عیسیٰ اوڑان ہریفے "نی دا بیتاتے آ ایمان تجیسہ؟"
 ۲۷ مرتھا جواب تِس "آؤ، خواجه، ای ایمان تجیوہ کہ نی خدا نا مار او اونا مقرر کروکا
 اُس، او نن اسہ بھلو وُختے آن خدا نا مقرر کروکا نا بنگ کے انتظارے کنگ
 ٹی اُسٹ۔"

عیسیٰ نا بوغنگ

- ۲۸ دا میتا کنگ آن پد مرتھا پدی اراغا بنا او تینا ایڑ مریمے تنیائی ٹی توار کرے
پارے "خواجه بسونے، او نے تو یلنگ خوانگ" ○
- ۲۹ ارا وخت آمریم وایتے بنگ او بش مس او ژو ژو عیسیٰ تو یلنگ کے بنا ○
- ۳۰ عیسیٰ وا وخت اسکان خلق ٹی پیٹوئیس، ولے بموڑے انتظار کریک اراڑے کہ
مرتھا اوڑو بلائیس ○ بموڑو ویک کہ ارا نا تہہ ٹی مریم تو افسوس کریہ، ارا وخت
۳۱ آوفک مریمے اشتافی بش منگ او پیشن بنگ آخار، اوفک اونا رند آٹ ہنار -
اوفک سوچ کریہ کہ "شاید مریم قبرستان آتینا ایلم نا بوغنگ کے بنگ ٹی اے" ○
- ۳۲ مریم بموڑے سر مس اراڑے عیسیٰ سلوک اسکہ - ارا وخت آ او خوک رسینگ
او تینے عیسیٰ نانتے آئے او پارے "خواجه، اگہ نی داڑے مردس، تو کنا ایلم
کستویک" ○
- ۳۳ ارا وخت آ عیسیٰ اونا او اوڑو بروکا ایلو بندغاتا بوغنگے خنا، اونا خنک خرنکاتے
آن پر مسر، اووے اوفتے کے بھاز ترس بس ○
- ۳۴ عیسیٰ اوفتے آن بریفے "نم اووے اراڑے وٹن کریورے؟"
اوفک پاریر "خواجه، کابو، برہو" ○
- ۳۵ عیسیٰ بمو وخت آ بوغا ○
- ۳۶ مخلوق پارے "واوے لعزر تو آخس محبت اے" ○
- ۳۷ ولے اوفتے آن گراس پاریر "اگہ واوے لعزر تو محبت مسکہ، وا اووے کہنگ
۳۸ کے ایتویک، اتے کہ واڑو طاقت آرے، او دا کورنگا بندغے خنی کرینے" ○

لَعَزَر نا پدی زندہ مننگ

۳۸ عیسیٰ قبر آہنا کہ دا غار دُولو قبرس اُسکہ او اونا با آ بھلو خلس تِجوک اُسکہ۔ اسہ
۳۹ کا ولد اِیسی نا خنک خینکاتے آن پُر مسر۔ عیسیٰ حکم تِس "خَلّے مَر کبو"۔
لَعَزَر نا ایڈ، مرتھا، پارے "خواجه، دا چار وے آن دَفن اے۔ بَلنگ آن بھلو
گندس بریک۔" ○

۴۰ عیسیٰ اووے پارے "ای نے پاريسٹ "اگہ نی کنا زی آ ایمان تخیس، تو نی
گُرَا خُدا نا طاقے خیسہ۔" ○

۴۱ اوفک غار نا با آن خَلّے مَر کریر۔ عیسیٰ آسمان نا گنڈ آہرا، او خُداے پارے
۴۲ "اے باوہ، ای نا شکرے آوا کیوہ کہ نی کنا دُعائے قبول کیسہ۔" ○ ای جُوان چاوہ کہ
نی ہر دخت کنا دُعائے قبول کیسہ، ولے ای دا پیتاے دا خاطر آن پاوہ کہ داڑے
موجود بندغاک بنیر او ایمان تخیر، کہ نی کئے راہی کریئس۔" ○

۴۳ دا پیتاے کنگ آن پد او لَعَزَرے زور آٹ توار کرے پارے "لَعَزَر، پیش
برک۔" ○

۴۴ او پیش بس۔ اونا نٹ او دُوک کفن ٹی پیڑوک اُترہ او اسہ پچس اونا کاٹم آ
تُفوک اُسکہ۔ عیسیٰ اوفتے پارے "داوے بلبو، کہ تینا خُوش آٹ چرخ کے۔" ○

عیسیٰ اُسے کسفنگ نا فیصلہ

(متی ۵-۱: ۲۶؛ مرقس ۱۳-۱: ۲؛ لوقا ۱۱-۱: ۲۲-۵)

۴۵ ارا بندغاک کہ مریم تو افسوس کنگ کے بسوئر، اوفک عیسیٰ نا دا معجزہ اے

۴۶ خنار او اوفتے آن بھازنگاک عیسیٰ نازی آ ایمان تیار۔ ○ ولے گراس تا فریسی فرقہ

- ۴۷ نا بند غاتے آہنار او آرا معجزہ ۛے، کہ عیسیٰ نشان تسوس، اوفتے پاریر۔ ۛہندا خاطر
آن بھلا اہامک او فریسی فرقہ نا بند غاک مجلس نا ایلو بند غاتے تو ہلار او پاریر ۛنن
۴۸ دا بند غ تو انت کین؟ آنتے کہ دا بند غ آرا معجزہ غاتے نشان تنگ ٹی اے، ۛننے
خولیس اے۔ اگہ نن داوے ہندن ایلان، تو گل یہودیک دانا زی آہسان تجور،
او داوے تینا بادشاہ جوڑ کرور، او دھینگا انقلاب رویو شہنشاہ ۛے خوش بنگ۔ ہندا
خاطر آن او بھلا عبادت خانہ ۛے تباہ یکک او حکومتے نن آن پلک۔ ۛ
- ۴۹ اوفتے آن اسٹس، کہ پن تہ کاٹقا اسکہ، کہ او دا سال کے گل آن بھلا اہام جوڑ
۵۰ سوس، پارے ۛٹم پیش اے۔ ۛٹم داہیتے پوہ مفرے کہ گل قوم نا تباہ منگ
آن جوان اے کہ اسہ بند غس کہے، تاکہ قوم بچے؟ ۛ
- ۵۱ گل آن بھلا اہام داہیتے کرے او پوہ متوک دانا ایلو معنی انت اے۔ او دا سال
کے بھلا اہام اسکہ، او خدا نا ذریعہ اٹ داہیشن گوہی ۛے کرے کہ عیسیٰ یہودی قوم
۵۲ نا بند غاتا پچائینگ کے کسفنگ۔ نہ صرف یہودی تا پچائینگ کے کسفنگ، بلکہ
ایلو قوم والا بند غاتے کے ہم کسفنگ، او اوفتے گلے اوار خدا نا کسر آتیک۔ ۛ
- ۵۳ داوے آن پد یہودی معتبر اک منصوبہ غاتے جوڑ کریر کہ ۛعیسیٰ ۛے کسفین۔ ۛ
- ۵۴ ہندا خاطر آن عیسیٰ یہودی صوبہ ٹی بند غاتا مون آبتوک، بلکہ دا جاگہ ۛے االا وریگستائے
نارہی آفرائیم پنی اشار آہنا، او اوڑے تینا شاگرداوتے تو رہینگ۔ ۛ
- ۵۵ یہودی تا پچائینگ نا عید خوک اسکہ، او بھازنگ یہودی ایلو شار او خلقاتے
آن یروشلم شار آہسر، تاکہ پچائینگ نا عید شروع منگ آن مست مزہبی طور اٹ
۵۶ تینے پاک صاف منگ نا فرضے آوا کیر۔ ۛ اوفک عیسیٰ ۛے ہموڑے پٹارہ، او آرا
دخت آ اوفک بھلا عبادت خانہ ٹی مچ مسر، اوفک اسہ پہ ایلو آن تینا ہریفر ۛنا
خیال انت اے؟ کہ عیسیٰ عید کننگ کے داڑے بریک، یا بنگ؟ ۛ
- ۵۷ بھلا اہامک او فریسی فرقہ نا بند غاک دا حکمے تسوسر کہ ۛرا بند غ ۛہم عیسیٰ ۛے
خنے، او ننے برے، پائے، تاکہ نن اووے گرفتار کننگ کین۔ ۛ

مریم نا عیسیٰ نا نت تے آ عطر اتے شاغنگ
(متی ۲۶: ۶-۱۳؛ مرقس ۱۴: ۳-۹)

۱ **ب** عید نا شروع منگ آن شش وے مست عیسیٰ بیت عنیاہ خلق ئی لعزر آ
۲ بنا۔ وایمو بندغ اسکے کہ عیسیٰ اووے پدی زندہ کریس۔ ○ وارا نا بندغاک اوڑکے
۳ ایزغ کیر، او مرتھا خرمیت کرے۔ لعزر ہم عیسیٰ تو ایزغ کنگ کے توس۔ ○ ولدا
مریم بوتکے ئی نیم سیر عطر میس، کہ وانا قیمت بھاز گین اسکے، عیسیٰ نا نت تے آ
شاغا، او اونا نت تے تینا پٹاتے تو بارے۔ او عطر نا گند پورہ ارا ئی تالان مس۔ ○
۴ عیسیٰ نا اسہ شاگروس، کہ پن تہ بہتواہ اسکوتی اسکے، وایمو بندغ اے کہ مون آ
۵ عیسیٰ تو غداری کیک، او پارے ○ "وا عطر اتے مسہ صد چاندی نا روپئی کے سوا
۶ کنگتو؟" وا سوا کنگتوس او پیسہ غاک غریباتے ئی بشخ کنگوئر۔ ○ او وایستے وا
خاطر آن پاتو کہ اووے غریباتا خیال اسکے۔ بلکہ او خزانچی اسکے او وایسہ غاتے وزاکہ
او تین کے خرچ کریکے۔ ○
۷ ولدا عیسیٰ پارے "نیاڑی ئے تورپہ، ارا کاریمے کنگ ئی اے، اہ تہ۔ کنا
۸ کینگ نا وخت آ او تینا کاریمے یات کیک۔ ○ ثم تو بر وخت غریب آ بندغاک مرور،
ولے ای ثم تو بر وخت مفروٹ۔ ○

لعزر نا کسفنگ نا منصوبہ

۹ بھازنگا بہتووی تے خبر تما کہ عیسیٰ بیت عنیاہ خلق آ بسونے۔ اوفک اوڑ تو یلنگ
کے اوڑے بنار۔ نہ صرف عیسیٰ تو یلنگ کے بلکہ لعزر تو یلنگ کے ہم بنار، اراوے
۱۰ کہ عیسیٰ پدی زندہ کریس۔ ○ وا خاطر آن بھلا ایاک منصوبہ س جوڑ کیر کہ "لعزرے

- ۱۱ ہم کسفین "○ اتنے کہ وانا وجرغان بھازنگا یہہوویک اوفتا حکماتے منگے الائر او عیسیٰ نازی آ ایمان تھنگ ٹی آنرہ-○

عیسیٰ نا یروشلم شار آ بادشاہ غان بار بننگ
(متی ۱۱-۱: ۲۱؛ مرقس ۱۱-۱: ۱۱؛ لوقا ۱۹: ۲۸-۴۰)

- ۱۲ ارٹ میکو دے آ بھازنگا بندغاگ، کہ بچاؤنگ نا عیدے کنگ کے یروشلم شار
۱۳ آ بسور، اوفتے سہا تما کہ "عیسیٰ یروشلم شار نا گنڈ آ پنگ ٹی اے" ○ بندا خاطر
آن اوفک الائر نا شاخاتے پرغار، ڈوتے ٹی میفیر، او عیسیٰ نا گنڈ آ دیا چانٹ خلیسہ
بسر "خداے صفت کبو- دا بمو بندرغ اے کہ خدا نا طاقت اوڑ تو آرے- یہہووی تا
بادشاہ نازی آ خدا نا رحمتاک مریر-○
- ۱۴ عیسیٰ اسے گره سے ختا، اونا نازی آ سوار مس، او مقدسنگا کتاب ٹی آرا پیشن گوہی
لکھوک اے، او صبح ثابت مس ○
۱۵ اے یروشلم شار نا بندغاگ، خولپہو-
ٹما بادشاہ ٹھے آ پنگ ٹی اے-
گرہ سے نازی آ سوار اے-○
- ۱۶ عیسیٰ نا شاگرداک دا وخت آ عیسیٰ نا گرہ نازی آ سوار منگے او مخلوق نا بہ خیرٹ
کنگے پوہ مقویر- ولے عیسیٰ نا کہنگ او پدی زندہ منگ او جنت آ پنگ آن پد
اوفک یات کریر کہ مقدسنگا کتاب دا پیتاتے عیسیٰ نا باروٹ پاریسس ○
- ۱۷ بمو بندغاگ کہ عیسیٰ نا لغزے غار ڈول آ قبر آن توار کنگ او پدی زندہ کنگ
۱۸ نا وخت آ اوڑ تو اوار آنرہ، اوفک ایلو مخلوقے دا معجزہ نا باروٹ پاریسس ہنار-○ دا
۱۹ معجزہ نا پنگ نا وجرغان اسے بھلو مخلوقس عیسیٰ تو یلنگ کے بس-○ ولدا فریسی
فرقہ نا بندغاگ تین پہ تین تو پاریر "تختے تینا پٹیو، ہرہو- اخس بھلو مخلوقس اونا

رند آٹ بینگ ٹی اے۔" ○

گراس یونانی یہودی تا عیسیٰ تو ملنگ نا خوائش

۲۰ گراس بندغاگ، کہ یونانی زبان پاریرہ او ایلو قوم والاتا ملک آن یروشلم شار
۲۱ آعید او عبادت کننگ کے بسومر، ○ اوفک عیسیٰ نا خاصنگا شاگرد فلپس آ، کہ او
گلیل صوبہ نا بیت صیدا شار ٹی رہینگا کہ، ہنار۔ اوفک پاریر "خواجه، نن عیسیٰ تو
یلنگ خوانہ" ○

۲۲ فلپس اندریاے دا بیتاے پارے۔ دافک ہڑتوماک عیسیٰ غا ہنار، اووے پاریر
"نے تو گراس یونانی و بندغ یلنگ خوارہ" ○

۲۳ عیسیٰ اوفتے پارے "ای ٹھے راست پاوہ، وھن کہ خولم نا دانہ دغار ٹی دسینگپ،
۲۴ او خوشہ کپک، ولے آرا وخت آ دغار ٹی دسینگ، او خوشہ کپک، ہندن کنا، آدم نا
آولیاونا، وخت واسہ خڑک بسونے کہ ای کسفنگیوہ، کنا عزت بڑز آمریک، او سھازنگا
۲۵ بندغاگ کنا کسر آبریرہ ○ آرا بندغ دا دنیا ٹی تینا زندگی ئے دوست تورک، او
مون نا دنیا ٹی خدا نا سزاغان بچنگ کپک۔ ولے آرا بندغ کنا خاطر آن دا دنیا ٹی
تینا زندگی نا پروائے کپک، او مون نا دنیا ٹی ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کپک ○
۲۶ آرا بندغ نا خوش اے کہ کنا خدمت کروکا مرے، تو اووے کنا کسر آبروئی مریک۔
او آرانگ کہ مالک کائے، خدمت کروکا اورتو اوار اے۔ کنا باوہ ہم اووے عزت
ایتک آرا کنا خدمتے کپک۔" ○

عیسیٰ نا تینا کسفنگ نا باروٹ پاننگ

۲۷ عیسیٰ دا ہم پارے "ای اُست ٹی پریشان اٹ۔ ای اُنت پاو؟ ای خدائے دا پاو

۲۸ کہ ”اے باوہ، کنازی آوا بروکا مصیبت او تکلیف آتیہ؟“ یقیناً آخا، اتے کہ ای بسوئ
کہ وا مصیبت او تکلیف سہیو۔ ○ اے باوہ، کنا ذریعہ اٹ مخلوق نا صفے کے۔“
ہمو وخت آخدا جنت آن توارس کرے ”واسکان نا ذریعہ اٹ کنا طاقت ظاہر
مس، او مخلوق کنا صفے کنگ ٹی اے۔ واکن پد ولدا ہم بدن مریک۔“ ○
۲۹ واڑے موجود بندغاک جنت آن بروکا واسیتے بنگر۔ گراس پاریر ”وا ہورہ نا
توار اسکے۔“

ایلوک پاریر ”ملائکس اوڑتو بیت کرے۔“ ○
۳۰ ولے عیسیٰ اوفتے پارے ”وا توار کنا فائدہ کے آلوک، بلکہ ثما فائدہ کے اسکے،
۳۱ کہ ثم کنازی آایمان تخیرے۔○ واسہ وخت بسونے کہ ای وا دنیا نا بندغاتا گناہ او
برائی تا خاطر آن کسینگیوہ۔ او وا کاریم نا کنگ آن شیطان نا طاقت کم مریک، او آخر
۳۲ ٹی شیطان باایتک ○ آرا وخت آای، آوم نا اولیاو، وا دنیا ٹی تفنگیوہ، کسینگیوہ،
تو اسہ مصلو مخلوقے تینا کسر آتیوہ۔“ ○
۳۳ عیسیٰ نا وا بیتا کنگ نا معنی وا اسکے کہ ”ای ہم تکلیف کاٹیوہ، صلیب آ
تفنگیوہ، کسینگیوہ۔“ ○

۳۴ بندغاک پاریر ”ننا مقدسنگا کتاب ننے پاک کہ ”خدا نا مقرر کروکا ہمیشہ زندہ
مریک۔“ نی گڑا ہمر پاسہ کہ آوم نا اولیاو تفنگ، کسینگ؟ گڑا آوم نا اولیاو ویر
اے؟“ ○

۳۵ عیسیٰ اوفتے پارے ”ای ثم کے روشنائی اٹ۔ ولے ای ثم تو مچہ وخت کے
اٹ۔ آرا وخت اسکان ای ثم تون اٹ، کنا کسر آہو۔ کنا خوش افک کہ ثم شیطان
نا کسر آکارے، کہ اونا کسر تارمہ اے، او ثم پییرے کہ آرانگ پنگ ٹی اے۔○
۳۶ ای ثم کے روشنائی اٹ۔ کنازی آایمان تجبو، او ایمان تخنگ نا وجہ غان ثم کنا
یعنی روشنائی نا کسر آہرے۔“

وا بیتا کنگ آن پد عیسیٰ بنا، مخلوق آن تینے وکا۔○

بھازنگا موجود بندغاک عیسیٰ نازی آ ایمان تختویر

۳۷ عیسیٰ مخلوق نا موجودگی ٹی بھاز معجزہ نشان تسوس، ولے بھازنگا بندغاک
۳۸ ولدا ہم اونا نازی آ ایمان تختویر۔ او پغمبر یسعیہ آرا پیشن گوبی ءے دافتا باروٹ
کریس، او صبح ثابت مس۔ او پارینس
”اے خدا، نا طاقت مخلوق نا مون آ ظاہر مریک،
ولے بھازنگا نا پیغام نازی آ یقین نچس۔“
۳۹ اوفک ایمان تختویر او یسعیہ نا وا پیشن گوبی ہم صبح ثابت مس، کہ او
پارینس۔

”اوفک وار وار خنیرہ، ولے توجہ تفسر،
او صبح نگا پیتا باروٹ سوچ کپس۔
بندا خاطر آن خدا اوفتے پیغام نا باروٹ کور کرینے۔
اوفک سوچ کپس، بندا خاطر آن پوہ مفسر۔
خدا پارینے ”اوفک کنا کسر آ بفسر۔ آگ اوفک بریرہ،
تو نجات حاصل کیرہ۔“

۳۱ پغمبر یسعیہ دا پیتاے پارے آنتے کہ تینا وخت ٹی او عیسیٰ ءے دے ٹی ٹنخ
آن بار خناس۔

۳۲ ولدا ہم بھازنگا یہودی معتبراک عیسیٰ نازی آ ایمان تیار، ولے فریسی فرقہ
نا بندغاتا خولیس آن مخلوق نا مون آ دانا باروٹ ہیست کتویر، تاکہ فریسی فرقہ نا
۳۳ بندغاک اوفتے عبادت خانہ غان کشپس۔ پسکن ایمان تھوکاک بندن کرہ آنتے کہ
اوفک خدا نا عزت تو اوار بندغاتے آن زیاست عزت خوانیسرہ۔

دِنا فیصلہ کننگیک

- ۴۴ عیسیٰ زور آن ہیئت کریسہ پارے "آرا بندرغ کنازی آایمان تِجک، او نہ صرف
 ۴۵ کنازی آ، بلکہ کنارابی کروکانازی آہم ایمان تِجک۔" آرا بندرغ کئے درست کیک،
 ۴۶ او کنارابی تروکائے ہم درست کیک۔" ای دا دُنیا ئی دا خاطر آن بسوٹ کہ آرا
 بندرغ کنازی آایمان تِجے، ای اودے روشنائی ناکسر آدیو، تاکہ او شیطان ناکسر آ
 ۴۷ بمپ، کہ او تارمہ اے۔" اگہ کس کنایمغایے بیک، او اونا زری آمل کیک، ای
 اونا فیصلہ کپہ، آتے کہ ای دا دُنیا ئی بندغاتا فیصلہ کنگ کے بٹٹ۔ بلکہ
 ۴۸ ای دا دُنیا نا بندغاتا بچائینگ کے بسوٹ۔" آرا بندرغ کئے بیک او کنایمغام آن
 انکار کیک، اونا فیصلہ کننگ، او قیامت ناوے آ اونا پیغام آن انکار ناوجہ غان فیصلہ
 ۴۹ کننگ۔" دا پیماک ہم راست او، آتے کہ ای تینا طاقت اٹ ہیئت کٹٹ، ولے
 ۵۰ باوہ خدا، کہ او کئے رابی کرینے، کئے حکم تسونے کہ ای دا پیتاتے پاو او رغاویو۔" ای
 تینا باوہ خدا ناخوش نا مطابق ہیئت کیوہ، او ای دا ہم چاوہ کہ آرا بندرغ اونا حکماتے
 مَنک، ہمیشہ نا زندگی اے حاصل کیک۔"

عیسیٰ نا خاصینگا شاگرداتا خزمترے کننگ

- ۱ **ب** بچائینگ نا عید خُک اُسکے او عیسیٰ چائسکے کہ "واسہ کنا وخت خُک بسونے
 کہ ای دا دُنیا ئی یلہ کیو او باوہ غاکو۔" آرا بندرغاک کہ عیسیٰ نازی آایمان تجیرہ،
 ۲ عیسیٰ ہمیشہ اوفتے تو محبت کیک۔" دا نن آنا وخت اُسکے۔ عیسیٰ او اونا دوازدہ
 خاصینگا شاگرداک اِرغ کنگ کے تولوک اُترہ۔ شمعون اسکروتی نامار، یہیہواہ ئی
 ۳ مُست آن شیطان غداری کنگ نا سوچے شاناس۔" عیسیٰ چائسکے کہ "خدا دا جہان

نا کُل گڑاتے کنا دُو ٹی تِسوئے، او دا ہم چائسکہ کہ ”ای خُدا نا گنڈ آن بَسوٹ،
او خُدا نا گنڈ آ کاوہ۔“ ○

۵ ولدا عیسیٰ بَش مس، صَدَری ئے تینا کشا، او اسہ تُو اَس کو پوہ غا تینا شاغا۔ ○ او
بھلو با والا بالٹی س پیغ، او ٹی وید شاغا او تینا شاگردا تا نَت تے سِلنگ شروع کرے،
او تُو اَل تو اوفتا نَت تے بارے۔ ○

۶ اَرَا وخت آ او شمعُون پطرس آ بَس، پطرس پارے ”خُواجہ، کنے شرمندہ کپہ۔
نی کنا نَت تے سلپہ۔“ ○

۷ عیسیٰ اووے پارے ”نی کنا نَت تا سِلنگے واسہ پوہ مَفیسہ، ولے ذریعے آن پد
پوہ مروس۔“ ○

۸ پطرس پارے ”ای کہیو، کاو، ولے تینا نَت تے نے آن سیلفیرہ۔“
عیسیٰ اووے پارے ”اگہ نی تینا نَت تے کنے آن سیلفیسہ، تو نی کنا شاگرد
مَفیسہ۔“ ○

۹ پطرس پارے ”خُواجہ، اگہ دا بیست اے، تو نی نہ صرف کنا نَت تے سلہ، بلکہ
کنا کُٹم او دُو تے ہم سلہ۔“ ○

۱۰ عیسیٰ پارے ”اَرَا بندرغ ہم اسہ کا پاک صاف منگ نا بے شولا، اووے ولدا وا
بے شولنگ نا ضرورت اُفک۔ ہندا خاطر آن ای صرف ثَمائت تے سِلنگ ٹی اُٹ۔
ثَمائٹ آن بغیر ایلوفک کُل اُسٹ ٹی صفا مسونورے۔“ ○

۱۱ عیسیٰ مُست آن چائسکہ کہ اوڑ تو ویر غداری کیک۔ ہندا خاطر آن او پارے ”ثَمائٹ
اُسٹ آن بغیر ایلوفک کُل اُسٹ ٹی صفا مسونورے۔“ ○

۱۲ اَرَا وخت آ عیسیٰ اوفتا نَت تا سِلنگے خلاص کرے، او تینا صَدَری ئے بینا، او پدی
تینا جاگہ غا تُو س۔ عیسیٰ تینا خاصنگا شاگردا تے آن ہریفے ”ای اَرَا کاریمے واسہ تُم کے

۱۳ کریٹ، تُم وانا معنی ئے پوہ مسورے؟ ○ تُم کنے ”خُواجہ“ یا ”مالک“ پارے، او دا
۱۴ صیحو بیٹس اے کہ تُم پارے، اَنتے کہ ای ثَمائت واقعی خُواجہ اُٹ۔ ○ ای، ثَمائت خُواجہ یا

- مالک، واسہ ثنائت تے نوکراتے آن بار سلاٹ، او ہنڈن ٹم اسہ پہ ایلو نا تینا خرتے
 ۱۵ کبو۔ ○ ای ثنائت تے سلاٹ۔ واسہ ٹم کے اسہ مثالس اے، تاکہ ٹم ہنڈن کیرے،
 ۱۶ دھن کہ ای ٹم کے کھٹ۔ ○ واسہ بیت راست اے کہ کس مے تینا خواجہ غان
 ۱۷ اہمیت آٹ بڑ آف، او کس پیغام تروکا تینا راہی تروکا آن بڑ آف۔ ○ ٹم واسہ
 واسہ بیت پوہ مسورے۔ اکہ ٹم واسہ افتازی آمل کیرے، تو خدا نا رحمتا کٹمازی آ
 ۱۸ مریرہ۔ ○ ای ٹمے گچین کھٹ، او ای ٹمے جوان چاوہ۔ ولے ای واسہ بیت ثنائت ٹماکل نا
 باروٹ پاننگ ٹی آف، اتے کہ واسہ ضروری اے کہ آرا بیت مقدسنگا کتاب ٹی
 لکھوک اے، او صبح ثابت مرے۔ او ٹی لکھوک اے کہ "اسہ بند غس کنا بے
 ۱۹ گنیک، او کن تو غداری کیک"۔ ○ ای ٹمے واسہ بیت پورہ منگ آن مست پاننگ ٹی
 اٹ، تاکہ آرا وخت آواسہ بیت ثابت مرے ٹما ایمان بتریک کہ ای ہمیشہ زندہ
 ۲۰ رینگوکا اٹ۔ ○ ای ٹمے راست پاوہ، آرا بند غ ہم کنا پیغام رسیفوکا بند غ بہ خیرٹ
 کیک، ہنڈن پا، او کنے بہ خیرٹ کرے۔ او آرا بند غ کنے آست ٹی منک، ہنڈن
 پا، او کنا راہی تروکا ٹم آست ٹی منک۔ ○

عیسیٰ نا تین تو غداری کروکا نا باروٹ پاننگ

(متی ۲۶: ۱-۲۵؛ مرقس ۱۴: ۱-۲۱؛ لوقا ۲۲: ۲۱-۲۳)

- ۲۱ واسہ بیت پاننگ آن پد عیسیٰ آست ٹی بھاز پریشان مس او دوانزوہ خاصنگا
 شاگردا تامون آپارے "ای ٹمے راست پاوہ، ٹمے آن اسٹس کن تو غداری کیک۔" ○
 ۲۲ شاگرداک اسہ پہ ایلو آتینا پریشانی اٹ ہرار کہ "دونا باروٹ پاننگ ٹی اے؟" ○
 ۲۳ ای، عیسیٰ نا دوستنگا شاگرد، عیسیٰ نارہی آٹولوک آسٹہ۔ ○ پطرس کنا گنڈ آؤو
 ۲۴ اٹ اشارہ کرے کہ "عیسیٰ غان ہریف، "دونا باروٹ پاننگ ٹی اُس؟" ○
 ۲۵ ای عیسیٰ نا خوک آسٹ او ہریفیٹ "خواجہ، واسہ غدار دیر اے؟" ○

۲۶ عیسیٰ پارے ”غدار بمو بندرغ اے کہ ای اِرغ نا باخوس کتغ ٹی خلیوہ، اووے ایٹیوہ۔“

۲۷ واکان پد عیسیٰ اِرغ نا باخوس میفے، کتغ ٹی خلک، یہتوواہ غا، کہ او شمعون اسکروتی نا مار اَکھ، مریفے تہ۔ ○ آرا وخت آ یہتوواہ باخوئے بلک، شیطان اونا لُج آ سوار مس۔ ہندا وخت آ عیسیٰ اووے پارے ”بمو کاریکے کہ نے کروئی اے، زو کر۔“ ○

۲۸ اِرغ آ تو لوک ایلو شاگرداک عیسیٰ نا دا بیتاتے پوہ مَویر۔ ○ نن سوچ کین
۲۹ ”شاید عیسیٰ اووے پارے ”بنگ، او عید کے ضرورت نا گڑاتے بل“، یا ”غریباتے گڑاس پیسے ایتے“، آتے کہ او خزانچی اَکھ۔ ○
۳۰ یہتوواہ باخوئے با ٹی کرے او اسہ وار تو پیش تما۔ ○

عیسیٰ نا پُسکُنگا حُکم او پطرسے اونا انکار نا باروٹ پاننگ
(متی ۲۶: ۳۱-۳۵؛ مرقس ۱۴: ۲۷-۳۱؛ لوقا ۲۲: ۳۱-۳۴)

۳۱ آرا وخت آ یہتوواہ پیش تما، عیسیٰ تینا خاصنگ شاگرداتے پارے ”واسہ کنا آوم نا
۳۲ آولیاو نا کسفنگ نا وخت خُک بَسونے، او دا وخت آ کنا عزت بھازنگا بند غاتا مون آبز آمریک، او خدا نا طاقت کنا ذریعہ اٹ ظاہر مریک۔ ○ کنا او خدا نا طاقت آیت اے۔ اگر خدا نا طاقت ظاہر مریک، بندن پا کہ کنا طاقت ظاہر مریک۔ دا طاقت نا
۳۳ ظاہر منگ نا وخت خُک بَسونے۔ ○ کنا ایلمگ، ای ٹم تو مچہ وخت کن اٹ۔ واکان پد ٹم کنے پٹیرے، ولے خمیرے۔ ٹم بمو بیتاتے یات کبو، آرافتے کہ ای یہتووی معتبر اتے پاریسٹ ”آراڑے کہ ای کاوہ، ٹم بموڑے بنگ کپیرے۔“ ○
۳۴ ”او واسہ ای ٹمے پُسکنو خلّس ایٹیوہ کہ ”تین پہ تین تو بندن محبت کبو، دھن
۳۵ کہ ای ٹم تو محبت کنگ ٹی اٹ۔“ ○ اگر ٹم بندن کیرے، تو گل بند غاک چارہ

- ۳۶ کہ تم کنا کسر آہنگ ٹی اُرے۔
 پطرس ہریفے "خواب، نی آرانگ ہنگ ٹی اُس؟"
 عیسیٰ پارے "ای آرانگ کے ہنگ ٹی اُٹ، نی واسہ کنا رند اُٹ بقیسہ۔ ولے
 گراس وختے آن پد نی کنا رند اُٹ بریسہ۔"
 ۳۷ پطرس ہریفے "خواب، ای نا خاطر آن کہنگ کے تیار اُٹ۔ گرا آنتے واسہ نا
 رند اُٹ بفر؟"
 ۳۸ عیسیٰ پارے "نی واقعی کنا خاطر آن کہنگ کے تیار اُس؟ نی یقین تَخ، ہمو
 وخت اسکان کہ نی مسہ وار پائٹس "ای عیسیٰ اُے درست کپہہ" بانگو بانگ تَفک۔"

آرا بندغ عیسیٰ غا ایمان تَحک، او خُدائے درست کیک

- ۱ **ب** عیسیٰ اوفتے پارے "کنا باروٹ پریشان مقبو۔ خُدا او کئے آایمان تجبو۔
 ۲ ای باوہ خُدا نا اُراغا ہنگ کے تیار اُٹ۔ اوڑے بھاز کوٹھی آرہ۔ ای وافتے ایمان
 ۳ تجوکاتے کے تیار کیوہ۔ ہندن مریک، ہندا خاطر آن ای اُسے پانگ ٹی اُٹ۔ ای
 کاوہ، کوٹھی تے تیار کیوہ، پدی بریوہ، او تینا زی آایمان تجوکاتے تین تو پدی
 دیوہ، تاکہ آراڑے کہ ای رہینگو، کنا زی آایمان تجوکاک ہم ہموڑے رہینگیر۔
 ۴ او تم ہمو جاگہ نا کسرے چارے۔"
 ۵ توما ہریفے "خواب، نن تپنہ، نی آرانگ ہنگ کے تیار اُس؟ ننے جاگہ نا خبر اف،
 تو کسرے ہمر چانہ؟"
 ۶ عیسیٰ اوفتے پارے "خُدا نا راستگا کسرے نشان تروکا او ہمیشہ نازندگی اُے تروکا
 ۷ ای اُٹ۔ کنا ذریعہ غان بغیر کس خُدا ہنگ کپک۔ او واسہ تم کئے چائسے،
 ہندا خاطر آن تم کنا باوہ اُے ہم چارے۔ تم اودے کنا ذریعہ اُٹ خنانورے، او
 اودے درست کیرے۔"

۸ فلپس اووے پارے ”خواب، وانا ثبوت کے نئے تینا باوہ اے نشان ایٹے“۔
 ۹ عیسیٰ اووے پارے ”فلپس، نی اسہ بھلو وختے آن کن تون اُس۔ نی واسکان
 ۱۰ کئے درست کتس؟ آرا بندرغ کئے خنا، او کنا باوہ اے ہم خنا۔ گڑا نی آنتے پاریس ”تینا
 ۱۱ باوہ اے نشان ایٹے“؟“ نی داسیت نازی آایمان تخمیسہ کہ ای او باوہ اسیٹ اُن؟“
 ۱۲ ولدا عیسیٰ تینا شاگردا تے پارے ”آرا بیتا تے کہ تم بنگورے، وافک کنا گنڈ آن
 ۱۳ بٹنو۔ بلکہ کنا باوہ، کہ او کن تو ارے، کنا ذریعہ اٹ تینا کاریمتے کرفنگ ٹی اے۔“
 ۱۴ او کنا وا پارو کا دیت نازی آ ہم ایمان تجبو، کہ ”ای او باوہ اسیٹ اُن۔“ اگہ تم وا
 ۱۵ بیتا نازی آ ایمان تخمیرے، تو کم از کم کنا نشان تروکا کاریمتا نازی آ ایمان تجبو۔“
 ۱۶ ای ٹے راست پاننگ ٹی اٹ۔ آرا بندرغ ہم کنا نازی آ ایمان تجک، او ہم ہندنو
 ۱۷ کاریم کنگ یک کہ ای کریٹ۔ او یقیناً واژان زیاست کاریمتے یک، آنتے کہ ای
 ۱۸ باوہ نا گنڈ آ پنگ کے تیار اٹ، او ہموکان شامدے کیوہ۔“ آرا وعاتے تم کنا پن
 اٹ خوارے، ای قبول کیوہ تا، تاکہ باوہ نا طاقت مار نا ذریعہ اٹ ظاہر مرے۔“ کنا
 داسیت آیقین تجبو، کہ آرا وعاتے تم کئے آن خوارے، ای قبول کیوہ تا۔“

عیسیٰ نا خدا نا پاکینگا رُوح نا طاقتے راہی کنگ نا اقرار

۱۵ عیسیٰ دیت کریسہ پارے ”اگہ تم کن تو محبت کیرے، تو کنا حکماتے منیرے۔“
 ۱۶ ای باوہ خدا غاغان دعا کیوہ، او ٹے آ اسہ بین مدت کروکوس راہی یک، کہ او تم تو
 ۱۷ ہمیشہ مریک۔“ وا خدا نا پاکینگا رُوح نا طاقت اے کہ او ٹے خدا نا باروٹ راست
 ۱۸ نا بیتاے پاک۔ وا دنیا نا ایلو بندغا، کہ کن تو محبت کپسہ، خدا نا پاکینگا رُوح نا
 طاقت اوفتے آ بنگ، او وافک اووے تپسہ، خمپسہ۔ ولے تم اووے درست کیرے،
 آنتے کہ او ٹے دوست تورک، او کنا پنگ آن پد او نا طاقت ہمیشہ تم تو مریک۔“
 آرا وخت آ ای کاوہ، ای ٹے یتیم نگ چناتے آن بار تنیا یلہ کپہ۔ بلکہ ای ٹے آپدی

- ۱۹۔ بریوہ-○ گڑاس وَتھسے آن پد دا وُنیا نا بندغاگ کئے خمپسے، ولے ٹم کئے خنیرے۔
 ای کینگ آن پد پدی زندہ مریوہ او ٹم ہمیشہ کن تو مریوے، اتے کہ ای زندگی
 ۲۰۔ تروکا اٹ-○ ہمو وخت آن ٹم پوہ مریوے کہ کس کئے باوہ غان جتا کنگ کپک، او
 بندن ٹمے کئے آن جتا کنگ کپسے-○
- ۲۱۔ ”آرا بندغ کن تو محبت کیک، وا ہمو بندغ اے کہ کنا حکماتے مَنک او اوفتا
 زی آ عمل کیک- خُدا اوڑ تو محبت کیک- ای ہم اووے دوست توریوہ، او ای
 اوڑا ظاہر مریوہ-○“
- ۲۲۔ ولدا اونا خاصنگا شاگرداے آن یہوواہ، کہ او یہوواہ اسکروٹی اَلویدک، عیسیٰ غان
 بریفے ”خواجه، نی اتے نئے آتینے ظاہر کیسے، ولے وُنیا نا ایلو بندغاتے آظاہر مفسیہ؟“○
- ۲۳۔ عیسیٰ اووے پارے ”آرا بندغ کن تو محبت کیک، او کنا پیغامے مَنک او اونا
 زی آ عمل کیک- وا وجر غان کنا باوہ ہم اوڑ تو محبت کیک- ای او خُدا ہمیشہ اونا
 ۲۴۔ اُسٹ ٹی موجود مریوہ-○ ہمو بندغاگ کہ کنا پیغامے مَنپسے کن تو محبت کپسے۔ ولے
 یات تجبو، آرا پیغامے کہ ای ٹمے آ رسیفیٹ، وا کنا گنڈ آن آفک، بلکہ باوہ خُدا
 نا گنڈ آن اے، کہ او کئے راہی کرینے-○
- ۲۵۔ ”ای دا پیتاتے ٹمے تینا زند ٹی پاننگ ٹی اٹ-○ ولے آرا وخت آ ای کاوہ،
 ۲۶۔ تو خُدا شامت کے اسے رہنمائی راہی کیک، او وا خُدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت اے۔
 او ٹمے دا پیغام نا باروٹ پین عقل مندی ایٹک او کنا پاروکا گل پیتاتے ٹمے پوہ
 ۲۷۔ کیک-○ ای ٹمے رُوحانی اَمَن او سکون ایتویہ- ہندا خاطر آن پریشان مقبو، خُولپتو،
 اتے کہ آرا اے، کہ ای ٹمے ایتویہ، وا وُنیا نا بندغاگ او گڑاک ٹمے تینگ کپسے-○
- ۲۸۔ ٹم بنگورے کہ ای پارٹ ”ای کاوہ، ولے پدی بریوہ-“۔ آگہ ٹم کن تو محبت کیرے،
 تو ٹم پریشان مفسیرے، بلکہ خوش مریوے، کہ ای تینا باوہ غا، کہ او وا جہان نا مالک
 ۲۹۔ اے، پنگ کے تیار اٹ-○ ای ٹمے دا پیتاتے ثابت منگ آن مُست پاننگ ٹی
 ۳۰۔ اٹ، تاکہ آرا وخت آ دا پیتاک ثابت مریوے، تو ٹم ایمان بترے۔○ واسے کن تو بھاز

۳۱ موقع آف کہ ای ٹم تو ہیست کیو، آنتے کہ شیطان، کہ او وِئیا نا بُرائی او خرابگا کاریمتا حاکم اے، کنے کسفنِگ کے پینگ ٹی اے۔ اونا طاقت کنے آن زیاست افک، ولے ای تینا خوش اٹ ہندن کیوہ۔ تاکہ واکن پد کل بندغاتے سمانک کہ ای باوہ تو محبت کیوہ۔ ہندا خاطر آن ای اونا ہر حکمے پورہ کننگ ٹی اٹ۔
”بش بو، پین جاگہ سے آ کامبو۔“

عیسیٰ نا انگور نا درخت نا مثال تیننگ

۵-۱ **ب** عیسیٰ تینا شاگرداے پوہ کننگ کے پارے ”ای انگور نا درخت آن بار اٹ، او کنا باوہ خدا دانا مالک اے، او دا درخت نا شاخاک ٹم کنا شاگرداک اُرے۔ آرا شاخ بیوہ تیفک، مالک اودے گڈک۔ ہندن آرا شاگردو جوانو کاریم کپک، خدا اودے وا شاخ آن بار درخت آن جتا کیک، خبک۔ ولے ہمو شاخاک کہ بیوہ ایتیرہ، مالک اوفتا تاک بری ئے کیک او صفا کیک، تاکہ اوفک زیاست بیوہ ایتیر۔ ہندن ٹم کنا پیغام نازی آ عمل کننگ اٹ پاک صاف مریرے۔ او کس شاخ بغیر درخت آن بیوہ تیننگ کپک۔ وا شاخ صرف ہمو وخت آ بیوہ ایتیک کہ او درخت ٹی مرے۔ ہندن دا درخت نا شاخاتے آن بار کنے آن جتا مقبو۔ ای ہم ئے آن جتا مفرہ، تاکہ ٹم ہر وول نا جوانو کاریم کننگ کیرے، ولے کنا مدت آن بغیر ٹم بچ جوانو کاریم کننگ کیرے۔“

۶ ”آرا شاگرداک کنے دوست تورپسہ، واک انگور نا ہمو شاخاتے آن بار او، کہ ۷ واک بیوہ تفسہ۔ واک گڈنگیرہ، بار فنگیرہ، خاخر ٹی ہوشنگیرہ۔“ اگہ ٹم کنا پیغام نازی آ عمل کیرے او اُست نا حب اٹ کنے دوست تورپسہ، گڑا ٹم آرا ہم نینگا ۸ دعاتے خوارے، خدا اوفتے قبول کیک۔ آرا وخت آ ٹم جوانو کاریم کیرے، واڈان ثابت مریک کہ ٹم کنا شاگرداک اُرے۔ دا وجہ غان باوہ خدا ناعزت بزز آمریک۔“

عِیْسٰی نا حُکَم تِنِنگ کہ ”تین پہ تین تو محبت کَبو“

- ۹ ”ای تُم تو محبت کیوہ وُهن کہ کنا باوہ خُدا کن تو محبت کیک۔ واسہ تُم کنا
 ۱۰ پیتاتے مَبو، او گیرام کَبو کہ ای تُم تو محبت کیوہ۔ ○ باوہ خُدا وا خاطر آن کن تو
 محبت کَنگ لُی اے کہ ای اونا حکماتے منگ لُی اُٹ۔ ہندن اگہ تُم کنا حکماتے ہر
 وخت مَنیرے، تو ای تُم تو محبت کیوہ۔ ○
 ۱۱ ”ای تُمے واپیتاتے پارِیٹ۔ اگہ تُم وافتازی آعل کیرے، تو ای خُوش مریوہ،
 ۱۲ او شُا خُوش ہم پورہ مریک۔ ○ کنا بھلا حکم داو اے کہ تین پہ تین تو ہندن محبت
 ۱۳ کَبو، وُهن کہ ای تُم تو کَنگ لُی اُٹ۔ ○ اسہ سنگت نا کُل آن بھلا محبت داو اے
 ۱۴ کہ او تینا سنگتاتہ خاطر آن جان نا پروائے کپک۔ ○ اگہ تُم کنا حکماتے مَنیرے، تو تُم
 ۱۵ کنا سنگت مریے۔ ○ ای تُمے ”سنگت“ پاننگ لُی اُٹ، ”نوکر“ پاننگ لُی اُٹ،
 آنتے کہ نوکر تپک کہ اونا مالک آنت کَنگ لُی اے، ولے سنگت چانک۔ آرا پیتاتے
 ۱۶ ای باوہ خُداغان بَنگٹ، تُمے رغاٹ۔ واژان ظاہر مریک کہ تُم کنا سنگت اُرے۔ ○
 ”تُم کئے آبتنورے، بلکہ ای تُمے تینے آیسوٹ، او تُمے راہی کیوہ۔ تُم جُوانو
 کاریم کیرے، کہ وافتا نتیجہ ہمیشہ فائدہ مند مریک۔ او تُم آرا نینگ دعاتے کنا ذریعہ
 ۱۷ اُٹ باوہ خُداغان خُوارے، او قبول کیک تا۔ ○ ای تُمے وا حکمے اسہ کا ودا تِننگ لُی
 اُٹ کہ تین پہ تین تو محبت کَبو۔ ○“

خرابنگا بندغاتا عِیْسٰی نا شاگرداترے آن نفرت کَنگ

- ۱۸ ”آرا وخت آوا وُنیا نا خرابنگا بندغاٹ تُمے آن نفرت کیر، تو یات کَبو کہ وا
 ۱۹ وُنیا نا خرابنگا بندغاٹ کئے آن ہم نفرت کریسُر۔ ○ اگہ تُم وا خرابنگا بندغاتے آن بار

۲۰ مروسورے، تو وافک تین پہ تین تو محبت آن بار تُم تو ہم محبت کیرہ۔ ولے
ای تُمے تین کے کچن کریٹ، او تُم وافتے آن بار آفیرے۔ وا خاطر آن وافک تُمے
آن نفرت کیرہ۔ ○ کنا پیتاے پلؤ آ تقبو۔ کس مے تینا مالک آن بڑز افک۔ اگ
۲۱ وافک کنے مصیبت او تکلیف ایتیرہ، تو وافک ضرور تُم تو ہم بندن کرور۔ ولے
ہمو بندناک کہ کنا پیتا تازی آ عمل کیرہ، او افک ثما پیتا تازی آ ہم عمل کرور۔ ○ ولے
۲۲ خرابنگا بندناک درست کپسہ کہ باوہ خُدا کنے راہی تسونے۔ وافک تُمے پریشانی او
تکلیف ایتیرہ، اتنے کہ تُم کنا تازی آ ایمان تخانورے۔ ○ اگ ای وا دنیا ٹی تفرؤسٹ،
۲۳ بیت کپروسٹ، وافک گناہ گار مقویرہ۔ ولے وافک واسہ پاننگ کپسہ کہ تن وا
تپنہ کہ گناہ انت اے۔ ○ آرا بندغ کنے آن نفرت کیک، او کنا باوہ غان ہم نفرت
۲۴ کیک۔ ○ وافک گناہ گار مقویرہ اگ ای وافتے معجزہ نشان تفرؤسٹ، کہ داڑان مُست
وہنو معجزہ کس نشان تیتے۔ ولے ای نشان تسوٹ، ولدا ہم وافک کنے آن او
۲۵ باوہ غان نفرت کیرہ۔ ○ وافک کنے آن نفرت کیرہ، او بندن مقدسنگا کتاب نا پیتاک
صح ثابت مریرہ۔ او ٹی لکھوک اے "وافک بغیر وجہ غان کنے آن نفرت کیرہ"۔ ○
۲۶ "خُدا نا پاکنگا روح نا طاقت ثما مدتے کنگ کے بریک، او باوہ خُدا نا گنڈ آن
آرا پیغاماک او، وافتے تُمے آرسیفک۔ وا پاکنگا روح نا طاقتے ای باوہ خُدا نا گنڈ آن
۲۷ راہی کیوہ۔ او کنا باروٹ گواہی ایتیک، ○ او تُم ہم کنا باروٹ گواہی ایتیرے، اتنے
کہ تُم کنا تبلیغ نا شروع کنگ نا وخت آن کن تون اُرے۔ ○

۱ **ب** "ای تُمے واپیتاے پاننگ ٹی اٹ، تاکہ تُم مون آ ایمان آن ہر سینگیرے۔ ○
۲ تُم عبادت خانہ غاتے آن کشنگیرے۔ وخص بروئے کہ تُمے کسفو کاک اُست ٹی سوچ
۳ کرور "تن خُدا کے نیکو کاریم کنگ ٹی اُن"۔ ○ بندناک وہنو کاریم کیرہ، اتنے کہ
۴ وافک کنے او باوہ خُداے تپسہ۔ ○ ولے ای تُمے واپیتاے منگ آن مُست پاننگ
ٹی اٹ، تاکہ آرا وخت آ واپیتا پورہ منگ نا وخت برے، تُم یات کیرے کہ ای
تُمے انت پاریسٹ۔ واپیتاے ای تُمے شروع ٹی خوانفتٹ، اتنے کہ ای تُم تو اسٹے۔

ولے واسہ خوائفنگ ٹی اٹ، آنتے کہ ای پنگ ٹی اٹ۔" ۵

خُدا نا پاکِنگا رُوح نا زِمہ واری

۵ "ای واسہ ہموڑا پنگ ٹی اٹ، آرا کئے راہی تسونے، ولے تھے آن کس کئے
 ۶ آن بریفتے کہ "نی آرا نگ پنگ ٹی اٹ؟" ۷ بلکہ واسہ کہ ای تھے پاریت، تُم نگین
 ۷ مسورے۔ ۸ ای تھے راست پاوہ، وا جوان اے کہ ای تھے آن کاو، آنتے کہ آگہ ای
 ۹ ہِمپرہ، تو خُدا نا پاکِنگا رُوح نا طاقت شامت کنگ کے بنگ۔ ولے آگہ ای کاو،
 ۸ تو ای اودے تھے آراہی کیوہ۔ ۹ آرا وخت آ او بریک او ثابت کیک کہ دا دُنیا نا
 ۹ بندغاتا خیالاک گناہ تا باروٹ، کنا معصومیت نا باروٹ او خُدا نا حساب کتاب نا
 ۱۰ باروٹ غلط او۔ ۱۱ اوفتا سوچ گناہ تا باروٹ غلط اے آنتے کہ دافک کنا زی آلیمان
 ۱۰ تَجسہ۔ ۱۲ اوفتا سوچ کنا معصومیت نا باروٹ غلط اے، آنتے کہ ای باوہ خُدا نا پنگ
 ۱۱ ٹی اٹ او تُم کئے خمیرے۔ ۱۳ او دا ہم ثابت کیک کہ خُدا اوفتا حساب کتابے ضرور
 ۱۲ بلیک، آنتے کہ او مُست شیطان آن حساب کتاب بلکونے، کہ شیطان خرابنگا بندغاتا
 ۱۳ زی آ حکومت کنگ ٹی اے۔ ۱۴

۱۲ "کے بھاز بیت تھے پاروٹی اے، ولے تُم واسہ اوفتے پوہ مفرے۔ ۱۳ بلکہ آرا
 ۱۳ وخت آ خُدا نا پاکِنگا رُوح نا طاقت تھے آبریک، او تھے ایلو راستنگا بیتاتے پانک، او
 ۱۴ تُم ہر نیکنگا کارِیمتا باروٹ رہنمائی کے کیک۔ او تینا طاقت اٹ بیت کپک، ولے
 ۱۳ آرا بیتاتے او بیک، تھے آرسیفک۔ او تھے مون آموکا بیتاتے ہم پانک۔ ۱۴ او کنا
 ۱۴ صفے کیک او کئے عزت ایتک، آنتے کہ آرا بیتاتے کہ ای اودے پاوہ، دافتے او تھے
 ۱۵ آرسیفک۔ ۱۶ ای او باوہ اسیٹ اُن۔ ہندا خاطر آن ای پاریت "آرا بیتاتے کہ ای
 ۱۶ اودے پاوہ، دافتے او تھے آرسیفک۔" ۱۷

عِیسیٰ نا تینا شاگرداتا خوشی او غمی نا باروٹ پیشن گوہی

۱۶ عِیسیٰ تینا خاصنگا شاگردا تے پارے ”گِرداس وَختے آن پدِ تُم کئے خمیرے، او ولدا گِرداس وَختے آن پدِ تُم کئے خیرے۔“ ○

۱۷ اونا گِرداس شاگردا ک تین پہ تین تو بیت کریسہ پاریر ”خواجہ پارے“ گِرداس وَختے آن پدِ تُم کئے خمیرے، او ولدا گِرداس وَختے آن پدِ تُم کئے خیرے۔“ دانا ۱۸ اُنْت معنی اے؟ او دا ہم پارے ”ای تینا باوہ غاکاوہ“ ○ دا ”گِرداس وَختے“ نا اُنْت معنی اے؟ نِن پوہ تَوین۔ دا اُنْت نا باروٹ پاننگ ٹی اے؟ ○

۱۹ عِیسیٰ پوہ مس کہ ”دافک کئے آن سَوال کیرہ“۔ اوفتا سَوال کَننگ آن مُست عِیسیٰ اوفتے پارے ”ای تُمے پاریرٹ“ گِرداس وَختے آن پدِ تُم کئے خمیرے، او ولدا گِرداس وَختے آن پدِ تُم کئے خیرے۔“ اِی چاوہ کہ تُم تین پہ تین تو ہندا ایتا تا باروٹ بیت کَننگ ٹی اُرے۔ ○ اِی تُمے راست پاوہ، تُم ہوغیرے، افسوس کیرے، ولے دُنیا نا ایلو بندغا ک خوش مریرہ۔ تُم عَمِگین مریرے، ولے کنا پدی خَننگ نا وَخت ۲۰ آ تُمَا غم خوشی ٹی بدل مریرک ○ دھن کہ چُنا نا وَدی منگ نا وَخت آ تُمے بھاز پریشان مریرک کہ واسہ تَکلیف نا وَخت بَسونے، ولے چُنا نا وَدی منگ آن پدِ او ۲۱ تینا تَکلیفے گیرام کیک، او خوش مریرک کہ چُنا سلامتی اُٹ دا دُنیا ٹی بَس ○ ہندن تُم تو مروئے۔ واسہ تُم کنا پَننگ کئے عَمِگین اُرے، ولے کنا پدی پَننگ آن پدِ ۲۲ تُم کئے خیرے، تُم بھاز خوش مریرے۔ دا ہمیشہ نا خوشی مریرک کہ داوے کس تُمے آن پَننگ کپک ○

۲۳ ”ای تُمے راست پاوہ، ارا وَخت آ اِی تینا باوہ غاکاوہ، تُم کئے آن گِردا خواپیرے۔ بلکہ تُم کنا باوہ غان دُعا کیرے او کنا ذریعہ اُٹ گِردا خوارے، او خُدا ضرور تُمے ایتک ۲۴ تا ○ واسِکان تُم کنا پِن اُٹ خُدا غان بچِ خُواہیتورے۔ تُم خُوابو، او تُمے ایتک،

او تم بھار خوش مرے۔"

عیسیٰ کل آن طاقت والا اے

- ۲۵ "ای تمے تینا پیتاتا پوہ کنگ کے مثالے ٹی ہیست کریٹ۔ ولے وخت بریک
- ۲۶ کہ ای تم تو مثالے ٹی ہیست کپہ، بلکہ تمے صفا صفا تینا باوہ نا باروٹ پاوہ۔" کنا
- ۲۷ پدی زندہ منگ آن پد تم آرا گڑا ہم کنا پن آٹ خداغان خوارے، او تمے ایتک۔
- ۲۸ کن کے ضروری منگ کہ باوہ خدائے پاو کہ "وافقے دا گڑائے ایتے۔" باوہ خدا تم
- تو محبت کیک، آتے کہ تم کن تو محبت کیرے او دا ایمان تھانورے کہ ای خدا
- ۲۸ نا گند آن بسوٹ۔" ای یقیناً دا دنیا ٹی باوہ خدا نا گند آن بسوٹ، او واسہ دا
- دنیاے ایوہ، پدی اوڑا کاوہ۔"
- ۲۹ ولدا اونا شاگرداک پارے "نن واسہ پوہ مسن، آتے کہ نی مثالے ٹی ہیست
- ۳۰ کتویس، بلکہ صفا صفا پاریس۔" نن پوہ مسن کہ نے گل جہان نا خبر اے، او نی
- بندغاتا سوالے سوچ کنگ نا وخت آپوہ مرے۔ دا ہیست ثابت کیک کہ نی خدا
- نا گند آن بسوٹس او نن نازی آ ایمان تھان۔"
- ۳۱ عیسیٰ اوفتے پارے "تم واسہ ایمان تھانورے؟" واسہ وخت خُک بسونے کہ تم
- ۳۲ گل جتا جتا مرے، او ہر کس شما تینا آراغا کایک۔ ای تنیا سلیوہ۔ ولے ای ضروری
- ۳۳ تنیا آٹ، آتے کہ باوہ خدا کن تون اے۔" ای تمے دا پیتاے پاریٹ تاکہ کن تو
- محبت کنگ نا وجہان تم روحانی طور آٹ پریشان مفرے۔ دا دنیا نا بندغاک تمے
- تکلیف ایتیرہ، ولے ہمت کبو، آتے کہ دا دنیا نا خرابگا بندغاتا زی آ حکومت کروکا
- شیطانے ای کٹاٹ۔"

عیسیٰ نا تینا شاگردا تے کے دُعا کُننگ

۱ **ج** دا بیتاے پاننگ آن پد عیسیٰ آسمان نا گنڈ آبرا او پارے "اے باوہ خُدا،
 ۲ کنا کسینگ نا وخت خُک بَسونے۔ تینا مارے طاقت ایقے، تاکہ کنا کینگ اٹ نا
 ۳ او کنا عزت بَرز آمرے۔" نی کئے دُنیا نا کل بندغاتا زی آ طاقت تِسوئس، تاکہ ای
 ۴ بموفتے ہمیشہ نا زندگی ایتیوہ آرافتے کہ نی کنا کسر آ اتیسے۔ ہمیشہ نا زندگی
 ۵ تینگ نا معنی داو اے کہ اوفک نے چار کہ نی آسینگ خُدا اُس، او اوفک کئے ہم
 ۶ چار کہ ای نا مقرر کروکا اٹ او نی کئے راہی کریئس۔ ای نا طاقتے داڑے دُغار نا
 ۷ بندغاتے نشان تِسوئٹ، او آرا کاریختے نی پاریسس، ای کریئٹ۔ باوہ خُدا، کئے
 ۸ واسے تینے آدَرک، تاکہ کنا عزت بَرز آمرے، دُهن کہ دا دُنیا نا جوڑ منگ آن مُست
 ۹ نی کئے عزت تَر فیئس۔

۱۰ "نی گراس بندغ کچین کریئس، ای دافتے آنا پیغایے رسیفیئٹ۔ دافک نا
 ۱۱ پیغایے متانوَ، او کنا شاگردو جوڑ مسونو۔ واسے دافک نہ صرف نا کچین کروکا او، بلکہ
 ۱۲ کنا شاگرداک ہم آریہ۔ او دافک واسے چارہ، آرا طاقت کن تو آرے، نا گنڈ آن
 ۱۳ بَسونے۔ ای دافتے آنا پیغایے رسیفیٹ، دافک قبول کریہ تہ۔ دافک واسے دا
 ۱۴ ایمان تِخانوَ او یقیناً چارہ کہ ای نا گنڈ آن بَسوئٹ، او نی کئے راہی کریئس۔

۱۵ "ای تینا زی آ ایمان تِخو کاتے کے خاص طور اٹ دُعا کیوہ، اَنتے کہ نی دافتے
 ۱۶ کن کے کچین کریئس۔ ولے ای دُنیا نا ایلو بندغاتے کے بندا خا صینگ دُعاے کپہ۔
 ۱۷ دافک کہ کنا کسر آ بَسونو، کنا شاگردو مسونو۔ دافک نہ صرف کنا شاگرداک او، بلکہ نا
 ۱۸ ہم آریہ، اَنتے کہ ای او نی مار باوہ اُن، او دافتا ذریعہ اٹ کنا عزت بَرز آ مسونے۔
 ۱۹ دا دُنیا ٹی کنا وخت پورہ مسونے، ای نا گنڈ آ پاننگ کے تیار اٹ، ولے دافک بندا
 ۲۰ دُنیا ٹی رینگیرہ۔ مُقد سینگ باوہ، تینا طاقت اٹ، کہ نی دافتے کئے ہم تِسوئس، دافتا

- ۱۲ دا دُنیا ئی سَمبالے کَرک، تاکہ دافک تین پہ تین تو اِتفاق کیر، دُهن کہ ای او نی تین پہ تین تو اِتفاق کینہ۔ ○ اِرا وخت آ ای دافقے تو اُسٹ، ای نا طاقت اٹ کہ نی کئے تِسوئس، ای دافقا سَمبالے او مدتے کِیٹ۔ بغیر اِسٹ آن ایلوفک کُل کنا کسر آ بَسونو۔ اِسٹس بَتو۔ او شیطان نا کسر آ پَنگ ٹی اے، دوزخ آ کاکِک، تاکہ مُقد سِنگا کتباتا پیش گوئیک اونا باروٹ صبح ثابت مریر۔ ○
- ۱۳ "ای واسہ نا گنڈ آ پَنگ کے تیار اٹ، ولے پَنگ آن مُست ای دا پیتاتے دافقے پانگ ٹی اٹ، تاکہ اِرا وخت آ داپیتاک ثابت مریر، دافک پَریشان مَفَس، بلکہ بَندُن کہ ای خُوش اٹ دافک ہم بَندُن خُوش مریر۔ ○ ای دافقے آنا پیغامے رسیفیٹ۔ دافک مَنار، دُنیا نا ایلو بندغاک دافقے آن نفرت کیر، اَنقے کہ دافک دُنیا نا ایلو بندغاتے آن بار اَفٹ۔ ○ ای دا دُعائے کِیرہ کہ "دافقے دا دُنیاغان کِشہ"۔ بلکہ ای دُعایوہ کہ "دافقے شیطان نا جال آن بچائِف"۔ ○ دُهن کہ ای دُنیا نا بندغاتے آن بار اَفٹ، دافک ہم دُنیا نا ایلو بندغاتے آن بار اَفٹ۔ ○ نا پیغام راست اے، کنا کسر آ بروکاتے دا پیغامے پوه کَرک، او دافقے دا پیغام نا خِزمت کَنگ کے قبول کَرک۔ ○ نی کئے دُنیا نا بندغاتے آ راہی کریس۔ بَندُن ای دافقے دُنیا نا ایلو بندغاتے آنا کاریمے کَنگ کے راہی کیوہ۔ ○ ای نا خِزقے کَنگ ٹی اٹ، تاکہ دافک کئے آن بار ہمیشہ اُسٹ ناخُب اٹ ناخِزقے کیر۔ ○
- ۲۰ "ای نہ صرف دا شاگردا تے دُعایوہ اِنگ ٹی اٹ، بلکہ ہموفقے کے ہم دُعایوہ کہ اوفک شاگردا تے تبلیغ اٹ کنا پیغام نازی آ ایمان تَخیرہ۔ ○ تاکہ اوفک تین پہ تین تو اِتفاق کیر۔ اے باوہ، ای نے تو محبت کیوہ، او نی ہم کئے دوست توریر۔
- ۲۱ ای دُعایوہ کہ دافقا محبت نن کے مرے، تاکہ دُنیا نا ایلو بندغاتا یقین مرے کہ نی کئے راہی کریس۔ ○ اے باوہ، ای او نی اِسٹ اُن، او اِرا عزتے کہ نی کئے تِسوئس،
- ۲۲ ای اوفقے ہم تینا خُوش نا مطابق بندا عزتے تِسوئٹ۔ ○ ای اوفقے تو اِتفاق کیوہ،
- ۲۳ دُهن کہ نی کن تو اِتفاق کیسہ، تاکہ اوفک تین پہ تین تو اِتفاق کیر۔ دا طریقه اٹ

دُنیا نا بندغاتے خبر تیک کہ نی کئے راہی کریٹس، او نی اوفتے تو ہندن محبت کیسہ،
دھن کہ کن تو محبت کیسہ۔

”اے باوہ، وا بندغاتے، کہ نی کنا کسر آ آتیسہ، اوفک ضرور کن تو اوار جنت
ٹی رہینگیر، تاکہ اوفک کنا عزتے نامون آ خنیر، آنتے کہ نی جہان نا جوڑ منگ آن
مست کن تو محبت کنگ ٹی اُس او کئے عزت تینگ ٹی اُس۔“

”اے انصاف نا فیصلہ کروکا باوہ، دُنیا نا ایلو بندغاگ نے درست کپسہ، ولے
ای چاوہ او کنا کسر آ بروکا بندغاگ ہم چارہ کہ نی کئے راہی کریٹس۔ ای نا پیغامے
اوفتے آ سیفیٹ، او مون آ ہم رسیفیوہ، تاکہ وا پیغام نا ذریعہ اٹ آرا محبت نے
کن تو آرے، اوفتے کے ہم مرے، او ای او اوفک آسٹ مرین۔“

عیسیٰ نا گرفتاری

(متی ۲۶: ۴۷-۵۸؛ مرقس ۱۴: ۴۳-۵۴؛ لوقا ۲۲: ۴۷-۵۴)

۱ **ب** وا دعائے خوائنگ آن پد عیسیٰ تینا خاصنگا شاگردا تے تو اوار قدرتون پنی آ جو
۲ نا ایلو گنڈ آہنا۔ ہموڑے عیسیٰ او اونا شاگرداک زیشون نا باغے ٹی ہنار۔ ○ یہتوداہ،
کہ او غدار آسکہ، اودے خبر آسکہ کہ عیسیٰ آرائنگ ہنارے، آنتے کہ داڑان مست عیسیٰ
۳ اکثر تینا شاگردا تے تو واڑے بلاکہ۔ ○ بھلا ایلک او فریسی فرقہ نا بندغاگ گڑاس بھلا
عبادت خانہ نا خیالداری کروکا سپاہی تے آن یہتوداہ تو راہی کرید۔ اوفتے تو اوار روپیو
فوج نا فوجیک ہم آئرہ۔ وا بندغاتے تو اسلحہ آسکہ، او اوفتے تو روشنائی کنگ کے
چراغاگ آئرہ۔ اوفتا رہنائی کے یہتوداہ مون آن آسکہ۔ واک بلغ ٹی سر مسر۔ ○
عیسیٰ تو آرائیک مروئی آئرہ، اودے خبر آسکہ۔ ہندا خاطر آن او مون آبس، ہریفے
”تم دیرے پٹنگ ٹی آرے؟“

اوفک جواب تسر ”عیسیٰ ناصری نے۔“

- عِیسیٰ پارے "ای عِیسیٰ ناصری اُٹ"۔
- ۶ ارا وخت آ عِیسیٰ واسیتے پارے، بروکا بندغاگ منہ گام پدی ہنار، او عِیسیٰ نا
طاقت ناخولیس آن دُغار آتہار۔ یہتوداہ، کہ غدار آسکہ، اوفتے تو اوار آسکہ۔
- ۷ عِیسیٰ اسہ کا دلدا ہریفے "تُم دیرے پٹنگ ٹی اُرے؟"
- اوفک جواب تِسُر "عِیسیٰ ناصری اُٹ"۔
- ۸ عِیسیٰ اوفتے پارے "ای تُمے مُست ہم پاریٹ کہ ای عِیسیٰ ناصری اُٹ۔ اگہ
تُم کئے گرفتار کنگ کے پٹنگ ٹی اُرے، تو کنا شاگردا تے یلہ کبو، کار۔"
- ۹ او دُھن پارے تاکہ ارا بیتے او مُست پارِیسُ صبح ثابت مرے۔ او پارِیسُ
"اے باوہ، آرافک کہ کنا کسر آ بسونو، اوفتے چج مَف"۔
- ۱۰ پطرس تو اسہ زغمس آسکہ۔ او زغمے تینا کشا، گُل آن بھلا امام نامے نا
۱۱ راست میکو خفے تڑے۔ واسے نا پین ملُٹس آسکہ۔ عِیسیٰ پطرسے پارے "زغمے
تینا پدی تَج۔ نا خیال ٹی ای ہمو مصیبت او ٹکلیفے سپہر کہ کنا باوہ کن کے گچین
کرنے تہ؟"
- ۱۲ واکان پد روئیو فوج او اوفتا افسر او ایلو یہتودی خیال داری کروکا سپابیک
۱۳ عِیسیٰ اُٹے تَغیر، گرفتار کریہ۔ اوفک اولیکو وار اودے کائفا ناما لم آدریر، کہ پین تہ
حتا آسکہ او گدرینگو کا سال نا گُل آن بھلا امام رہینگاس۔ او واسہ کائفا واسال ٹی
۱۴ گُل آن بھلا امام آسکہ۔ واسہ کائفا اے کہ یہتودی معتبر اتے پارِیسُ "واجوان
اے کہ اسہ بند غس کہے تاکہ ایلو قوم بچے"۔

پطرس نا اولیکو وار عِیسیٰ نا درُست کنگ آن انکار

(متی ۶۹: ۲۶-۷۰؛ مرقس ۱۴: ۶۶-۶۸؛ لوقا ۲۲: ۵۵-۵۷)

- ۱۵ پطرس او اسہ پین شاگردس عِیسیٰ نارند آٹ ہنار۔ ایلو شاگردے مُست نا گُل

آن بھلا امام حنا جوان ورست کریکہ۔ ہندا خاطر آن دا شاگرد عیسیٰ تو اوار گل آن
بھلا امام نا حویلی ٹی بنا، ○ ولے پطرس پیشن دروازہ غا سلیس۔ ولدا ایلو شاگرد
پدی بڑسینگ، دروازہ نا چوکیدار، کہ نیازی س آسکہ، اوڑ تو ہیست کرے او پطرسے تہہ
ٹی بیس ○ دا چوکیداری کروکا نیازی پطرس آن ہریفے ”کنا خیال ٹی نی دا گرفتار
مروکا بندرغ نا شاگردے اُس؟“

پطرس جواب تس پارے ”آخا۔ ای آف۔“ ○

نن سخ آسکہ۔ ہندا خاطر آن نوکراک او خیال داری کروکا سپاہیک خاخرس لگفیر،
او اونا چارمہ گنڈ آتینے باسینگ کے سلیسر۔ پطرس ہم اوفتے آ بنا او اوفتے تو
سلیس، او تینے باسے۔ ○

عیسیٰ نا حنا نا مون آ پیشی

(متی ۲۶: ۵۹-۶۶؛ مرقس ۱۴: ۵۵-۶۲؛ لوقا ۲۲: ۶۶-۷۱)

گدرینگو کا سال نا گل آن بھلا امام حنا عیسیٰ غان اونا شاگردا تا او اونا خوائفنگ
نا باروٹ ہریفے۔ ○

عیسیٰ اودے پارے ”ای خدا نا پیغامے ڈگوئی آٹ خوائفنتھ، بلکہ بھلا عبادت
خانہ او ایلو عبادت خانہ غاتے ٹی یہودی تا مون آد لیری آٹ خوائفنتھ۔ ○ گرائی کئے
آن آنتے دا سوالتے ہریفنگ ٹی اُس؟ بائید اے کہ نی ہمو بندغاتے آن دا بیتاتے
ہریفوس، کہ ای اوفتے خوائفنتھ، او اوفک چارہ کہ ای اوفتے آنت خوائفنتھ۔“ ○
آراوخت آ عیسیٰ دا بیتاتے پارے اسہ خیال داری کروکو سپاہی س عیسیٰ نا کلک آ
چپلس خلک او پارے ”نے شرم بَک، گل آن بھلا امام تو وھن ہیست کیسہ؟“ ○
عیسیٰ اودے پارے ”اگہ ای غلطو ہیستس پارینٹ، تو داڑے موجود گل بندغاتے
پا۔ ولے اگہ ای صیحو ہیستس پارینٹ، تو نی کئے آنتے خلکس؟“ ○

۲۳

ولد احنّا عیسیٰ ئے تفوک دا سال ناکُل آن بھلا اِمام کا کُٹھا غارابی کرے۔

پطرس نا اِرت میکو او مُسٹ میکو
وار عیسیٰ نا درُست کنگ آن انکار
(متی ۲۶: ۷۱-۷۵؛ مرقس ۱۴: ۶۹-۷۲؛ لوقا ۲۲: ۵۸-۶۲)

۲۵

پطرس واسکان خاخر آ سلوک تیغ باسینگ ٹی اسکے۔ ہموڑے سلوکا بندغاک
اوڑان بریغیر "ننا خیال ٹی نی گرفتار مروکا بندغ نا شاگردے اُس؟"
پطرس انکار کرے، پارے "آخا۔ ای آف۔"

۲۶

کُل آن بھلا اِمام نا اسے مےس، کہ ہمو بندغ نا سیالس اسکے آرا نا کہ پطرس
عیسیٰ نا گرفتاری نا وخت آخے تریس، پارے "کنا یقین اے کہ ای نے دا
گرفتار مروکا بندغ تو باغ ٹی خنائٹ۔"

۲۷

پطرس مُسٹ میکو وار پارے "آخا، ای ہمو آف۔"
دا وخت آ بانگو بانگ تیس۔

عیسیٰ نا گورنر پیلّاٹس نا مون آپیشی

(متی ۲۷: ۱-۲۷؛ ۱۱: ۲۷-۱۲؛ مرقس ۱۵: ۱-۵؛ لوقا ۲۳: ۱-۵)

۲۸

سوب نا مالو، عیسیٰ کا کُٹھا نا اُراغان روئیو گورنر پیلّاٹس نا اُراغا ونگا۔ یہودی تا
معتبر اک گورنر نا اُراغان پیشن سلیسر۔ اوفتا یقین اسکے کہ اک اوفک ایلو قوم والا
بندغ نا آرا نا تہہ ٹی ہنور، تو ناپاک مسرہ، او اوفک بچا فنگ نا عید نا اِرنے
کُنگ کتویرہ۔ بندا خاطر آن اوفک آرا نا تہہ ٹی ہتویر۔ دا وجہ غان پیلّاٹس پیشن
معتبر اتے آ بس او اوفتے آن بریفے "دا بندغ نا زی آنت الزام اے کہ کئے آ

۲۹

بیسو نورے تہ؟“ ○

۳۰ دافک جواب تسر، پاریر ”نن واوے نے آہیوینہ اگہ وا جر مس کتویکہ۔“ ○
۳۱ پیلٹس اوفتے پارے ”کنا کڈ آن ٹے اجازت اے، واوے وِو، او تینا شریعت
نا مطابق ہزا ایتبو۔“

دافک جواب تسر، پاریر ”ولے نن اجازت افک کہ نن کسے کسینگ نا ہزا
ایتن۔“ ○

۳۲ او دھن مس آنتے کہ عیسیٰ نا پیشن گوہی ئے صبح ثابت مروئی آتک، کہ او
پاریس ”ای تفنگیوہ، کسینگیوہ۔“ ○

۳۳ پیلٹس پد آرا ئی بنا، عیسیٰ ئے خوائفے، او اوڑان ہریفے ”نی یہودی تا بادشاہ
اُس؟“ ○

۳۴ عیسیٰ اووے پارے ”وا سوالے نی تینے آن ہریفنگ ئی اُس، یا پیشن سلوک
معتبر اک نے پارینو؟“ ○

۳۵ گورنر ولدا پارے ”نا خیال ئی ای یہودی سے اٹ؟ صلا امام او ایلو یہودیک
نے گرفتار کرینو، کنا مون آپیش کرینو۔ نی انت جر مس کریس؟“ ○

۳۶ عیسیٰ اووے پارے ”کنا بادشاہی وا دنیا ئی افک۔ اگہ کنا بادشاہی وا دنیا ئی
مروُس، تو کنا شاگرداک دھن آسانی ئی کئے یہودی معتبر اتا دو ئی تئویرہ، بلکہ
جنگ کریرہ۔ ولے کنا بادشاہی وا دنیا ئی افک۔“ ○

۳۷ ولدا پیلٹس اوڑان ہریفے ”گڑا وا راست اے کہ نی بادشاہ سے اُس؟“
عیسیٰ اووے پارے ”آؤ۔ ہندن کہ نی پاریس۔ ولے ای وا مقصد کے وا دنیا

ئی بسوٹ کہ راستگا پیغامے مخلوق آریفیو۔ آرا بندرغ وا راستگا پیغامے منک،
کنا بیتاے آتوجہ ایٹک، او کنا کسر آبریک۔“ ○

۳۸ پیلٹس پارے ”کنا خیال ئی کس تپک کہ راستگا پیغام انت اے۔“

عیسیٰ نا کسفنگ نا فیصلہ

(متی ۲۷: ۱۵-۳۱؛ مرقس ۱۵: ۶-۲۰؛ لوقا ۱۳: ۱۳-۲۵)

ولدا پیلٹس پیشن بس او مخلوقے پارے "وا بندغ کنا مون آنجرم افک-
۳۹ ولے ای رواج نا مطابق ثما ہر پچایفنگ نا عید ناوے آ اسرے یہودی و قیدی سے یلہ
کیوہ۔ اگہ ثما خوش اے، ای داوے آ یہودی تا بادشاہے یلہ کیوہ۔"

۳۰ اوفک گل چنانٹ خلیسہ پاریر "آخا۔ داوے یلہ کپہ۔ بلکہ برآباے یلہ کر۔"
برآبا اسرے بھلو ڈاکو او خونی س اسکہ۔

۱۹ ولدا پیلٹس عیسیٰ نے فوجی تے آن کوڑا خلفے۔ فوجیک پتی آ کاشاتا اسرے
تا جس جوڑ کریر او اووے عیسیٰ نا کاٹم آتخار، ولدا اووے وانگری و رنگ نا کوٹس
۲ بینفیر، او عیسیٰ غا بسر پاریر "یہودی تا بادشاہ، نا عمر دراز مرے۔"

ولدا اوفک عیسیٰ نے چیلہ خلک۔
۳ پیلٹس اسرے کا ولدا پیشن ہنا او مخلوقے پارے "ای واسرے وا بندغے واڑے ثما
مون آپیشن آتیوہ۔ واڑان ثابت مریک کہ کنا خیال ٹی او نمجرمس افک۔"

۵ عیسیٰ کاٹم نازی آپتی آ کاشاتا تاج بینوک او وانگری و رنگ نا کوٹ بینوک
پیشن بس۔ پیلٹس پارے "ہربو، وا ہمو بندغ اے۔"

۶ آرا وخت آ بھلا ایاک او خیال داری کرد کا سپاہیک عیسیٰ نے خنار اوفک چنانٹ
خلیسہ پاریر "صلیب آتف، کیف تہ، صلیب آتف، کیف تہ۔"

پیلٹس اوفتے پارے "کنا خیال ٹی وا نمجرمس افک۔ ثم وبو، صلیب آتقبو،
کیفو تہ۔"

۷ یہودی ک چنانٹ خلیسہ پاریر "ننا شریعت پانک "دھننگا بندغ ضرور کسفنگے"،
اتنے کہ دا دعویٰ کرینے "ای خدا نا مار اٹ۔"

۸ ارا وخت آپیلٹس دا پیتاے بنگ، او خولیس- او عیسیٰ نے تین تو ارا ٹی
۹ وڑے، اوڑان ہریفے "نی اراکان بسونس؟"
۱۰ وے عیسیٰ جواب تتو- ○

۱۰ پیلٹس اووے پارے "بن او یات تخ، اگہ نی کن تو بیت کیسہ، کن تو طاقت
۱۱ ارے کہ اسی نے یلہ کیو یا صلیب آتقیو، کسفیو- ○
۱۲ عیسیٰ اووے پارے "نا طاقت کنا طاقت آن بزز آف- وے نی کنے کسفنگ
۱۳ کیسہ اتے کہ حکومت نا طاقتے خدا نا ذو ٹی تسونے- او دا بندرغ، کہ کنے نا ذو ٹی
۱۴ تسونے، وانا دا گناہ نا گناہان بزز آے- ○

۱۲ ارا وخت آپیلٹس عیسیٰ نا دا پیتاے بنگ، او کوشتے کرے کہ "بہانے سے اٹ
۱۳ عیسیٰ نے یلہ کیو- ○ وے ہموڑے موجود یہودیہک چیانٹ خلیسہ پاریر "اگہ نی داوے
۱۴ یلہ کیسہ، تو واڑان ثابت مریک کہ نی رومیو شہنشاہ نا سنگت آفیس- او ارا بندرغ
۱۵ تیغے "بادشاہ" پانک، او شہنشاہان بغاوت کیک- ○

۱۳ مخلوق نا دا پیتاے بنگ آن پد پیلٹس عیسیٰ نے کشا او جرم نا فیصلہ کروکا کرسی
۱۴ آٹوس- کرسی نا مون آاسہ غلی و فرش اسکہ کہ بندغاک اوڑے سلیسرہ، حاکم نا
۱۵ فیصلہ غاتے بنگرہ- یہودی تا زبان یعنی عبرانی ٹی دا جاگہ نے "گبتا" پاریرہ- ○
۱۶ دا بچا فنگ نا عید نا دے کے ایزغ تیار کننگ نا دے اسکہ، او نیم روچ اسکہ،
۱۷ کہ پیلٹس یہودی مخلوقے پارے "داوے ثما بادشاہ- ○

۱۵ مخلوق چیانٹ خلیسہ پارے "کیف تہ- صلیب آتف، کیف تہ-"
۱۶ پیلٹس او فٹے آن ہریفے "ثما خیال ٹی اسی ثما بادشاہ نے صلیب آتقیو، کسفیو؟"
۱۷ بھلا ایاک جواب تسر "صرف رومیو شہنشاہ ثما بادشاہ اے- ○
۱۸ ولدا پیلٹس یہودی تا خوش نا مطابق عیسیٰ نے فوجی تا ذو ٹی تس، تاکہ دافک
۱۹ اووے صلیب آتقیو، کسفیو- ○

عیسیٰ نا کسفنگ کے صلیب آتفنگ

(متی ۲۷: ۳۲-۳۴؛ مرقس ۱۵: ۲۱-۳۲؛ لوقا ۲۳: ۲۶-۴۳)

- ۱۷ فوجیک عیسیٰ ؑ وریر۔ عیسیٰ تینا صلیبے بیفینس۔ اوفک ہمو جاگہ غا سر مسر
 کہ عبرانی زبان ٹی دا جاگہ ؑ ”گلگتا“ پاریرہ، او دانا معنی اے ”مڈول نا جاگہ“۔
 ۱۸ واڑے اوفک عیسیٰ ؑ صلیب آتفیر، نت ڈوتے ٹی تہ منج خلکر۔ اوفک ارا پین
 بندغ ہم صلیب آتفیر منج خلکر، اسٹس عیسیٰ نا راست میکو گنڈ آ، ایلو چپی کو گنڈ آ،
 ۱۹ او عیسیٰ اوفتا نیام ٹی اسکہ۔ پیلٹس تختی سے آ لکھا، او دے عیسیٰ نا صلیب نازی
 ۲۰ آٹنگنے۔ تختی آ لکھوک اسکہ ”عیسیٰ ناصری، یہودی تا بادشاہ“۔ بھازنگا یہودی
 او ایلو بندغاگ داوے خوانار، آنتے کہ دا بیتاک عبرانی، لاطینی او یونانی زباناتے ٹی
 لکھوک آئرہ، او جاگہ آراڑے کہ عیسیٰ صلیب آتفنگاس شار آن خُک اسکہ۔
 ۲۱ سہلا ایلک پیلٹس آن فریاد کریر، پاریر ”دا تختی نازی آ لکھپہ کہ ”دا یہودی تا
 بادشاہ اے“۔ بایدرے ذہن لکھ کہ ”دا بندغ دعویٰ کرینے کہ ”ای یہودی تا بادشاہ
 اٹ“۔
 ۲۲ ولے پیلٹس پارے ”آنت کہ لکھنگانے، او بدل مَفک“۔
 ۲۳ فوجی تا عیسیٰ ؑ صلیب آتفنگ آن پد، اوفک عیسیٰ نا گڑاتے چار بشخ کریر،
 او ہر فوجی ؑ اسہ بشخس یملا۔ اوفک عیسیٰ نا کوسے ہم دڑفیر۔ دا کوس ہر جاگہ غان
 موغنگٹوینس، بلکہ لُخ آن الیس شیف اسکان اسہ دسک اٹ موغنگاس۔
 ۲۴ فوجیک اسہ پہ ایلو تو تینا پاریر ”داوے آرپنتہ، بلکہ تیر شاغینہ، ہرین کہ دا ونا
 بشخ ٹی بریک“۔
 اوفک ہندن کریر کہ مقدسنگا کتاب ٹی لکھوکا بیتاک صحج ثابت مسر۔ او ٹی
 لکھوک اے

”اوفک کنا گڑاتے تین پہ تین ٹی بشخ کیرہ،

او کنا گوس کے تیر شاغیرہ۔“

عِیسیٰ نا صلیب نا رہی آ عِیسیٰ نا لمہ، عِیسیٰ نا تاتہ، مریم مگد لینی، او مریم کہ او

کلوپاس نا زائفہ اسکہ، سلوک آئرہ۔ عِیسیٰ تینا لمہ او کنا گنڈ آہرا۔ او تینا لمہ

پارے ”لمہ، اینو آن پد داوے تینا مار چاس۔“

ولدا او کنے پارے ”داوے تینا لمہ چاس۔“

او داکن پد عِیسیٰ نا لمہ کن تو کنا آرا ٹی رہینگا۔

عِیسیٰ نا کھنگ

(متی ۲۷: ۲۵-۵۶؛ مرقس ۱۵: ۳۳-۴۱؛ لوقا ۲۳: ۲۲-۲۹)

عِیسیٰ چائسکہ کہ اونا دا دنیا ٹی بنگ نا مقصد پورہ مسونے۔ او مقدسنگا کتاب نا

پیشن گوہیئے پورہ کننگ کے پارے ”ای ملاس اٹ۔“

ہموڑے اسہ رزائے ٹی خرینو انگور نا جوس آئرہ۔ اسہ فوجی س اسپنجے، کہ دا

پمہ غان بار اسکہ، دا جوس ٹی پالیفے، داوے لئے نا زی آتھے او عِیسیٰ نا گنڈ آ

مریفے۔

عِیسیٰ دافنے آن مچ گنگ، او پارے ”واسہ کنا کاریم خلاس مس۔“

اونا لُح شیف مس، او دا دنیاے الا۔

عِیسیٰ نا پالو ٹی ٹنگ کننگ

نجمہ ناوے آ دیگر تو یہودی معتبر اک پیلٹس آپدی ہنار، اووے پاریر ”تینا

فوجی تے حکم ایٹے کہ اوفک صلیب آتھو کا بندغاتا نت تا ہڈاتے پرغیر، تاکہ اوفک

ژو کہیر، او نن اوفتا لاشاے صلیب اے آن دَرِ فین، او دَفن کنگ کین۔
 اوفک داپتاتے دا خاطر آن پاریر، آنتے کہ دایروکا عبادت او آرام نادے خاصنگا
 دے اسکے، او اوفتا خوش آلویکہ کہ ہفتہ یعنی عبادت او آرام نادے آ بندغاک
 صلیب نازی آ تفوک مریر۔

۳۲ فوجیک بَسر او عیسیٰ ناری آ صلیب آ تفوکا ہر توماتا بندغاتا نت تا ہڈاتے پر غار۔
 ۳۳ ولے آرا وخت آ اوفک عیسیٰ نانت تا ہڈاتے پر غنگ کے بَسر، اوفک خنار کہ ”دا
 ۳۴ بندغ کسکونے۔“ دا خاطر آن اوفک عیسیٰ نانت تا ہڈاتے پر غنویر۔ ولے اوفتے آن
 اسے فوجی س تینا نیزے ولدا ہم عیسیٰ نا پالو ٹی خلک۔ اسے وار تو وتر او دیر لاش
 ۳۵ آن پیش تمار۔ او ای دا گڑاتے تینا خنتے تو خنٹ، او دانا باروٹ گواہی تینگ ٹی
 اٹ تاکہ تم ہم عیسیٰ نازی آ ایمان تخیرے، آنتے کہ کنا گواہی راست اے، او
 ۳۶ یقین اے کہ ای دروغ تزیہ۔ او عیسیٰ نا کہنگ آن پد تورات نا دا بیت صبح
 ۳۷ ثابت مس کہ ”اونا اسے ہڈس ہم پینک۔“ او مقدسنگا کتاب ٹی اسے پین جاگے آ
 دا ہم لکھوک اے کہ ”مخلوق پالو ٹی ٹنگ مروکا بندغ نا گند آ ہریرہ۔“

عیسیٰ نا کفن او دفن

(متی ۲۷: ۵۷-۶۱؛ مرقس ۱۵: ۴۲-۴۴؛ لوقا ۲۳: ۵۰-۵۶)

۳۸ داکان پد یوسف، کہ آرمیہ شار آن بسوس او ڈکوٹی آٹ عیسیٰ نازی آ ایمان
 تجانس آنتے کہ او یہودی معتبر اے آن خولیسکے، او پیلٹس آہنا، اوڑان خواست
 کرے ”خواجہ، کنے اجازت ایتے کہ ای عیسیٰ نا لاشے دیو۔“
 پیلٹس او دے پارے ”نی لاشے دینگ کیسہ۔“
 ۳۹ یوسف لاشے بیفنگ کے ہنا۔ نیکدیمس، کہ او اولیکو وار نن نا وخت آ عیسیٰ
 تو یلنگ کے ہناس، یوسف تو عیسیٰ نا لاشے بیفنگ کے ہنا، او تین تو تقریباً

سی او پنچ سیر عطر او ٹلم میفے۔ ○ دا ارا بندغ عیسیٰ نا لاشے بیفیر، یہودی تا رواج
 نا مطابق لاش آ عطر او ٹلمتے خلک، اودے کفے ئی پیدار او دفن کننگ کے تیار
 کرے۔ ○ اراڑے کہ عیسیٰ تیفگا، کسفگا، اوڑان خُک باغس اسکے، او اوڑے غار ڈولو
 قبرس ہم اسکے، کہ او ٹی دایسکان کس دفن کننگتویس۔ ○ دافک عیسیٰ نا لاشے
 ہموڑے تیار، اتے کہ عبادت او آرام نا دے شروع منگ نا وخت خُک اسکے، او دا
 غار ڈول آ قبر ہم خُک اسکے۔ اوفک غار نا بائے اسہ بھلو خَلے آ بند کرے۔ ○

مریم نا پریشان مننگ کہ ”غار ڈول آ قبر خالی اے“

(متی ۱۰:۲۸-۱۰:۱۶؛ مرقس ۱۶:۱-۸؛ لوقا ۲۴:۱-۱۲)

۱ **ب** یکشمبے نا سوب کے بانگو نا بانگ تو مریم مگد لینی غار ڈولنگا قبر آ عیسیٰ
 ۲ ہرنگ کے ہنا۔ او خنا کہ غار نا با آن خل مر اسکے۔ ○ او نریسہ پطرس او کنے آ بس
 او ننے پارے ”خواجہ نا لاشے غار ڈولنگا قبر آن کشانو، ورینو، او نن تپنہ کہ اودے
 ارانگ ورینو“ ○

۳ ای او پطرس نریسہ غار ڈولنگا قبر نا گنڈ آ ہنان۔ ○ ولے ای پطرس آن تیز
 ۴ نراٹ او اوڑان مست غار ڈولنگا قبر آ سر مسٹ۔ ○ ای غار نا تہہ ئی ہستویٹ، بلکہ
 ۵ تینے ڈول کریٹ او غار نا تہہ ئی ہراٹ، او ہموڑے صرف کفے خناٹ۔ ○ داکان پد
 ۶ پطرس بس او سیدھا غار ڈولنگا قبر نا تہہ ئی ہنا۔ او کفے او عیسیٰ نا کاٹم نازی آپیروکا
 ۷ نیچے ہموڑے خنا۔ ○ دا پنچ کفن تو تموک الویک، بلکہ جتا مچ کننگاس، تیخنگاس۔ ○
 ۸ ولدا ای، کہ اولیکو وار سر مسوسٹ، غار نا تہہ ئی ہستویٹ، داسہ غار نا تہہ ئی
 ۹ ہناٹ۔ ای ہم دا گڑاتے خناٹ او ایمان تچاٹ کہ عیسیٰ نا تروکا پیشن گوہی صبح
 ۱۰ ثابت مس کہ ”ای پدی زندہ مریوہ“ ○ ولے نن دایسکان مقدسنگا کتاباتا پیشن
 گوہی تے پوہ مٹوین کہ ”او ضرور پدی زندہ مریک“ ○ ولدا نن پدی اراغا ہنان،

ولے مریم مگدلینی ہموڑے سلیس۔

عیسیٰ نا مریم مگدلینی نا مون آ ظاہر مننگ

(متی ۹:۲۸-۱۰؛ مرقس ۱۶:۹-۱۱)

- ۱۱ مریم غار ڈولنگا قبر آ سلوک ہوئنگ ٹی اسکہ۔ او ہوغیسہ تیغے مچہ شیف کرے
 ۱۲ او غار ڈولنگا قبر نا تہہ ٹی ہرا۔ او خنا کہ ارا ملائک، پیون برف آن بار پچ بینوک،
 ۱۳ ٹولوک آنرہ، ایسٹس عیسیٰ نا کٹم نا گنڈ آن او ایلو ت تا گنڈ آن ٹولوک اسکہ،
 ۱۴ آراڑے کہ عیسیٰ نا لاش تجوک مسوس۔ او فک ہریغیر "نیازی، نی اتے ہوئنگ
 ٹی اس؟"

- او پارے "کنا خواجہ دے دینو، او ای تیرہ کہ اووے آرانگ دینو۔"
 ۱۵ ولدا او تینا مونے ہرسا او خنا کہ "عیسیٰ سلوک اے"، ولے او درست کتو کہ
 "وا عیسیٰ اے۔"
 ۱۶ عیسیٰ اوران ہریغے "لیڈ، نی اتے ہوئنگ ٹی اس، او دیرے پٹنگ ٹی اس؟"
 مریم سوچ کرے کہ "شاید دا باغ نا مالی اے"، او اووے پارے "خواجہ، اگہ نی
 ۱۷ داکان لاش دینس، کنے پا، کہ آراڑے تجاٹس تر، تاکہ ای کاو، اووے بیغیو۔"
 عیسیٰ اووے پارے "مریم۔"

- مریم اسہ وار تو اونا مون نا گنڈ آ ہرا، پارے "ربونی، دا نی اس؟"
 عبرانی زبان ٹی "ربونی" نا معنی اے "خوافوکا۔"
 ۱۸ عیسیٰ اووے پارے "کن تو لچپہ۔ ای واسکان تینا باوہ غا پٹٹ۔ ولے نی کنا
 زی آ ایمان تجوکاتے آہنگ، او اوفتے پا "ای تینا باوہ غا پٹنگ کے تیار اٹ۔ دھن
 کہ او کنا باوہ او خدا اے، ہندن او ثما باوہ او خدا اے۔"
 ۱۹ دا پتاتے پٹنگ آن پد مریم پدی ایمان تجوکاتے آہنا، اوفتے پارے کہ "ای"

خُوابہ عیسیٰ نے خُناٹ۔

او آرا پیتاے کہ خُوابہ عیسیٰ اوڑتو کریس، اوفتے پارے۔

عیسیٰ نا خاصینگا شاگرداتا مون آ ظاہر مننگ

(متی ۱۶: ۲۸-۲۰؛ مرقس ۱۶: ۱۶-۱۸، لوقا ۲۴: ۳۶-۳۹)

ہندا یکشمبے نا شام نا وخت اُسکے کہ عیسیٰ نا خاصینگا شاگرداک اسہ کمرہ سے ٹی
آئره، اوفک خویلی نا او تہہ نا دروازہ غاتے بٹ کریسر، آتے کہ اوفک یہودی
معتبرانے آن خولیسرہ۔ عیسیٰ اسہ وار تو اوفتا نیام ٹی بس، اوفتے پارے "ٹھے آ
پریشانی بَف"۔

وا پیتاے پانگ آن پد او تینا پالو او دوتا پیتاے اوفتے نشان تِس۔ عیسیٰ نا
خُنگ آن پد شاگرداک بحاز خوش مسر۔ عیسیٰ اوفتے اسہ کا ولدا پارے "ٹھے آ
پریشانی بَف۔ دهن کہ کنا باوہ خُدا کئے دا دَیا نا مخلوق نا مدت کے راہی کرینے،
ہندن ای ٹھے راہی کیوہ۔"

ولدا عیسیٰ اوفتے آچف کرے، پارے "ہلبو، خُدا نا پاکنگا روح نا طاقت ٹھے آ
بس۔" داسہ خُدا ٹھے طاقت تسونے۔ اگہ ٹم کسے پارے کہ "ناگناہک معاف مسر"،
تو خُدا ہم اونا گناہ تے معاف کیک۔ اگہ ٹم کسے ناگناہ تے معاف کیرے، تو خُدا
ہم اونا گناہ تے معاف کیک۔"

عیسیٰ نا توما او ایلو شاگرداتے تو میلنگ

عیسیٰ نا اسہ خاصو شاگردوس، کہ پن تہ توما اُسکے، او دوستی آٹ اووے "جاڑ"
پاریرہ، عیسیٰ نا شاگرداتا مون آ ظاہر مننگ نا وخت آ موجود آلیک۔ ایلو خاصینگا

- شاگرد اک اووے پارے ”نن خواجه عیسیٰ ؑ خنائن“۔
 ولے توآ اوفتے پارے ”ہمو وخت اسکان کہ ای مخ او پاتا نشاناتے اونا پالو او
 دوتے آتیت خنتٹ، او ذو خلنتٹ، کنے یقین بٹک“۔
 ۲۶ اسر ہفتے آن پد خاصنگ شاگرد اک اسر کا ولدا اسر کوٹھی سے ٹی مچ مسر او
 دروازہ غاتے بٹ کر یسر۔ توآ اوفتے تو اوار اسر۔ دروازہ غاک بٹ اسر، ولے عیسیٰ
 اوفتا نیام ٹی اسر وار تو بس، او پارے ”نمے آپریشانی بٹ“۔
 ۲۷ ولدا عیسیٰ توآے پارے ”برک، تینا دوتے کنا دوتے آت، او کنا پالو آت،
 ہر۔ شک تجہ، کنا زی آ ایمان تھ“۔
 ۲۸ توآ اووے پارے ”نی کنا خواجه او خدا اس“۔
 ۲۹ عیسیٰ اووے پارے ”نی دا خاطر آن ایمان تھاس کہ نی کنے خناس؟ ولے ہمو
 بند غاک اخس خوش قسمت او کہ بغیر خنگ آن کنا زی آ ایمان تجہرہ۔“

دا کتاب نا مقصد

- ۳۰ عیسیٰ تینا شاگردا مون آ پین بھار معجزہ ہم نشان تھ، آرافک کہ دا کتاب
 ۳۱ ٹی لکھنگتو۔ ولدا ہم دا کتاب ٹی گراس معجزہ غاتا باروٹ لکھنگانے تاکہ نم ایمان
 تجہرے کہ عیسیٰ خدا نا مقرر کروکا او مار اے، او اونا زی آ ایمان تھنگ نا وجہ غان
 نم ہمیشہ نا زندگی ؑ حاصل کیرے۔

عیسیٰ نا مسٹ میکو وار شاگردا مون آ ظاہر مننگ

- ۱ **ب** داکان پد اسر وارس ولدا عیسیٰ تینا شاگردا مون آ جھیل تہریاس نا کنارہ غا
 ۲ ظاہر مس۔ قصہ دھن اے، کہ پطرس، توآ کہ او ”جاڑ“ پانگا کہ، تنن ایل کہ گلیل

ضوبہ ناقانہ شار نارینگوکوس اسکہ، ای او کنا ایلم یعقوب، او ارا بین شاگرد اوار
۳ آسنہ۔ ○ پطرس نے پارے "ای مچی پلنگ کے کاوہ۔"

نن پارین "نن ہم نے تو برینہ۔"

نن کل کشتی ٹی مچی پلنگ کے بنان، ولے دا نن درست آن چ پلنگ
۴ کتوین۔ ○ سوب نا وخت آتسی کنارہ غا سلیس، ولے نن اووے درست کتوین کہ

۵ "وا تسی اے" ○ ولدا تسی نے آن ہریفے "ورناک، گراس مچی ہلگنورے یا نہ؟"

نن جواب تسن "آغا۔ اسٹس ہم ہلتن۔" ○

۶ تسی نے پارے "تینا جالے کشتی ناراست میکو گنڈ آ خسوب۔ گراس نم مچی تے
ہلیرے۔"

نن ہندن کرین کہ جالے کٹنگ نا وخت آن چلنگ کتوین، اتے کہ جال ٹی
۷ بحاز مچی انرہ۔ ○ ای پطرسے پارٹ "وا خواہ اے۔"

ارا وخت آپطرس پنگ کہ "وا خواہ اے"، او زو زو بنین نازی آکوسے تینا
۸ بینا، او تینے ویر ٹی بٹے، او تسی نا گنڈ آ تار خلیسہ ہنا۔ ○ ولے نن ایلو شاگرداک

کشتی ٹی کنارہ نا گنڈ آ بنان۔ نن مچی تے کشتی ٹی تھوینس، بلکہ نن جالے چکیسہ
۹ کنارہ نا گنڈ آ بینس، اتے کہ نن کنارہ غان تقریباً صد گز مر آسنہ۔ ○ ارا وخت آن نن

کنارہ غا سر مسن نن فاخرس خنان کہ اونا زری آ مچی س ہسنگ ٹی اسکہ او فاخر نا
۱۰ رہی آ گراس ایزغ تجوک انرہ۔ ○ تسی نے پارے "واسہ نا ہلوکا مچی تے آن گراس

اتہو، کہ ہسین تا۔" ○

۱۱ پطرس کشتی نا گنڈ آ بینا، او بھلا مچی تے آن پر جالے چکیسہ کنارہ غا بینس۔ او
ٹی یک صد پنجا او سے (۱۵۳) مچی انرہ، ولے ولدا ہم جال آرنگتوینس۔ ○

۱۲ نے آن کسے ہمت تو کہ ہریغین "نی ویر اس؟"، اتے کہ نن چائسنہ کہ "وا
خواہ تسی اے"۔ تسی نے پارے "ہو، ایزغ کمبو۔" ○

۱۳ واکان پر تسی مچہ مون آ بس، ایزغ او مچی تے بیفے، او ننے گننگ کے تس۔ ○

۱۴ عیسیٰ ناتینا پدی زندہ منگ آن پد دامسٹ میکو وار اسکہ کہ اوننا مون آظاہر مس۔ ○

عیسیٰ نا پطرس تو مسہ وار سوال او جواب

۱۵ ارا وخت آن ارن گنگن، عیسیٰ پطرس آن ہریفے "پطرس، یوحنا مار، نی کن تو ایلوفتے آن زیاست محبت کیسہ؟"
پطرس جواب تس، پارے "آؤ، خواجہ۔ نی واسیتے جوان چاسہ کہ ای نے بھاز دوست تور یوہ۔"

عیسیٰ اودے پارے "کنازی آایمان تجوکاتا خیالے تج، ذہن کہ اسہ شوائس سوراتا خیالے تجک۔" ○

۱۶ عیسیٰ اسہ کا ولدا اورژان ہریفے "یوحنا مار، پطرس، نی کن تو بھاز محبت کیسہ؟"

پطرس جواب تس، پارے "آؤ، خواجہ۔ ای نے بھاز دوست تور یوہ، او نی ہم واسیتے جوان چاسہ۔"

عیسیٰ اودے پارے "کنازی آایمان تجوکاتا خیالے تج، ذہن کہ اسہ شوائس میلتا خیالے تجک۔" ○

۱۷ عیسیٰ ولدا مسٹ میکو وار پطرس آن ہریفے "پطرس، یوحنا مار، نی کن تو بھاز محبت کیسہ؟"

پطرسے افسوس مس، اتے کہ عیسیٰ اسہ پیتے کہ "نی کن تو محبت کیسہ؟" مسہ وار اورژان ہریفیس۔ پطرس جواب تس پارے "خواجہ، نی کل پیتاتے جوان چاسہ، او وا ہم چاسہ کہ ای نے بھاز دوست تور یوہ۔"

۱۸ عیسیٰ اودے پارے "کنازی آایمان تجوکاتا خیالے تج، ذہن کہ اسہ شوائس میلتا خیالے تجک۔" ○ او ای نے راست پانگ ٹی اٹ، کہ ورنائی ٹی ارانگ کہ نا

خوش مرے، فی ہینگ کیسے۔ ولے آراوخت آپیر مریر، کس نا ذوتے تفک، او
ہمو جاگہ غایک، آراڑے کہ نا خوش افک۔
عِیسیٰ نا ہیست نا پاننگ نا مقصد وا اسکہ کہ "پیری ٹی فی کنے آن بار کسفنگیس،
او دا طریقہ آٹ خدا نا عزت بزز آمریک۔"
ولدا عِیسیٰ پطرے پارے "کن تو برک۔"

عِیسیٰ او اونا دوستینگا شاگرد

۲۰ پطرس تینا مونے ہرسا او تینا پد آکے خنا۔ ای ہم گرد اٹ کہ عِیسیٰ غان
بجائینگ نا عید نا دے آریغ کینگ نا وخت آہریفیٹ "خواجہ، نے تو دیر غداری
۲۱ یک؟" ۰ پطرس عِیسیٰ غان ہریفے "خواجہ، دانا باروٹ نا آنت خیال اے؟"
۲۲ عِیسیٰ اودے پارے "اگہ کنا خوش اے، گڑا ای دادے تینا پدی ہینگ اسکان
زندہ تجاڑ، نا اوڑ تو بچ کاریم اف۔ کن تو برک۔"
۲۳ عِیسیٰ نا دا پیتاے پاننگ آن پد ایلو عِیسیٰ نازی آایمان تجو کاٹے ٹی مشہور مس
کہ "دا بندغ کسپک۔" ولے عِیسیٰ نا پاننگ نا معنی وا آلوک کہ "دا شاگرد کسپک۔"
بلکہ او دا پارے "اگہ کنا خوش اے، گڑا دا بندغ ہمو وخت اسکان زندہ تجاڑ، کہ
ای پدی بسٹ۔ تم دا ہیست نا باروٹ پریشان مقبو۔"
۲۴ دا ای اسٹہ کہ عِیسیٰ نا باروٹ دا گل پیتاے لکھاٹ او گواہی تسوٹ، او دا
کتاے خواننگ آن پد ایلو ایمان تجو کاک ہم چارہ کہ کنا گواہیک راست او۔
۲۵ دا کاریمتے آن علاوہ عِیسیٰ پین ہماز کاریم ہم کرے۔ اگہ بندغاک تولیر، اونا
گل قصہ غاتے لکھینگ شروع کیر، تو کنا خیال ٹی دنیا ٹی داخ جاگہ اف کہ دا کتاباک
تجنگیر۔

”شاگردانا کاریماک“ نا تعارف

لکھو کا نا باروٹ

دا بیت ظاہر مریک کہ بڑتوما کتاباتے (”لوقا نا عیسیٰ نا باروٹ خوش خبری“ او ”شاگردانا کاریماک“) لوقا تھیفلُسے لکھانے. لوقا بھانگا جاگہ غاتے آ ”نن“ استعمال کرنے، دھن کہ ”شاگردانا کاریماک“ ٹی ۱۶:۱۰-۱۵:۲۰، ۱۵-۵:۲۰؛ ۱۸-۱:۲۱؛ ۱۶:۲۸-۱۷:۲۸ آیاتانے آن ظاہر اے. داڑان سما مریک کہ عیسیٰ نا شاگرد پوئس بم اوڑتو اوار آسکہ. شروع ٹی مخلوق نا خیال آسکہ کہ دا کتاباتے لوقا لکھانے، آنتے کہ لوقا پوئس تو اوار کاریم کرنے، دھن کہ پوئس نا فلیمون نا کُنڈ آ خط راہی کنگ آن ظاہر مریک (آیت نمبر ۲۲). لوقا یھودی س آلویکہ، او پین قومسے آن آسکہ. او اسہ تعلیم یافتہ عقل مند او اسہ جوانو حکیمس آسکہ.

تھیفلُس نا باروٹ

تھیفلُس کے لوقا دا کتاب او ”لوقا نا عیسیٰ نا باروٹ خوش خبری“ نا کتاب بڑتوماتے لکھانے. تھیفلُس بم یھودی س آلویکہ. یونانی زبان ٹی تھیفلُس نا معنی اے ”خدا تو محبت کروکا“.

دا کتاب نا لکھنگ نا مقصد

اولیکو کتاب ”لوقا نا عیسیٰ نا باروٹ خوش خبری“ ٹی لوقا عیسیٰ نا دا دُنیا ٹی تینا زندگی ئے گذرنگ نا باروٹ لکھاسس. دا کتاب ٹی او پُسکُن عیسیٰ نا زی آ ایمان تھوکاتا باروٹ لکھانے، کہ عیسیٰ نا کسفنگ، پدی زندہ مننگ

او جنت آ پینگ آن بد اوفک بمر عمل کریر. لُوقا عیسیٰ نا پُسکُئینگ پیغام نا تالان مننگے رغامانے. لُوقا کے اسے اہمو پیتس داد اے، کہ خُدا تینا پاکینگ رُوح نا طاقتے عیسیٰ نا زی آ ایمان تِخوکاتے آ، اوفتا ہمتے ودفنگ او اوفتا رہُمائی نئے کنگ کے، راہی کرینے.

قصہ

اولیکو وار کُل عیسیٰ ایک صرف یہودی تے آن عیسیٰ جوڑ مسر، او کُل آوار یروشلم شار ٹی مچ مسر. ولے ایلو یہودیک اوفتے بہاز تکلیف تیر، او بہازنگا عیسیٰ دا شار آن نرار. اوفک ایلو شار تے ٹی تبلیغ کریر، او ایلو شاروالاک او ایلو قوم والاک ہم عیسیٰ جوڑ مسر.

پوٹس اسے سختو یہودی س آسکے، کہ عیسیٰ تے بہاز تکلیف تِسکے. ولے او دے ٹی تُغ آن بار خنا، او عیسیٰ س جوڑ مس. داکان پد او شار شار آ پنا او بندغاتے آ عیسیٰ نا پُسکُئینگ پیغامے سر کرے. بہاز وار لُوقا اوڑتو آوار آسکے. لُوقا دا کتاب ٹی دا کُل قصہ غاتے لکھانے.

دا کتاب نا اہینگ بشخاک داد او:

- ۱:۱ - ۶:۷ عیسیٰ تے نا یروشلم شار ٹی تالان مننگ
 ۱:۸ - ۲۵:۱۲ عیسیٰ تے نا یہودیہ او ساماری آ علاقہ غاتے ٹی تالان مننگ، او
 عیسیٰ تے پورہ دُنیا ٹی تالان مننگ
 ۱:۱۳ - ۲۸:۱۴ پوٹس نا اولیکو وار سفر آپیش تَمینگ او مخلوقے عیسیٰ نا
 باروٹ پانینگ

- ۱:۱۵ - ۳۵:۱۵ عیسیٰ معتبراتا یروشلم شار ٹی مچ مننگ
 ۳۶:۱۵ - ۲۲:۱۸ پوٹس نا اِرت میکو وار سفر آپیش تَمینگ او مخلوقے عیسیٰ

نا باروٹ پاننگ

۱۶:۲۱ - ۲۳:۱۸ پوٹس نا مٹیکو وار سفر کنگ او عیسیٰ نا باروٹ پاننگ
 ۱۷:۲۸ - ۳۱:۲۸ پوٹس نا قیدی جوڑ مننگ او روم شار آ شہنشاہ نا مون آ
 پیش کنگ کے پنگ

شاگردانا کاریماک

شاگردانے آ خدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت نا بنگ نا اقرار

ب عزت مند آ تھیفلس،

- ۱ او لیکو کتاب ٹی ای نے ہمو بیتاتا باروٹ لکھانٹ ارافتے کہ عیسیٰ تینا زند ٹی
- ۲ کریس او خوالفیس۔ او اونا قصغاتے ہمو دخت اسکان کہ او پدی جنت آہنا،
- ۳ ای نے لکھانٹ۔ عیسیٰ خدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت آٹ خدا نا حکماتے ہمو بندغاتے
- ۳ رغا ارافتے کہ او تینا خاصنگا شاگردو جوڑ کریس۔ عیسیٰ تینا کسفنگ آن پد او جنت
- آ پدی پنگ آن مست چل دے اسکان بھار وار تینا شاگردانا مون آ ظاہر مس
- تاکہ اونا شاگردانا ایمان پے کہ او زندہ اے۔ اونا شاگرداک او دے بھار وار خنار او
- ۳ عیسیٰ اوفتے تو خدا نا پسکننگ پیغام نا باروٹ ہیست کرے۔ اس دے س کہ اونا کل
- شاگرداک مچ انرہ عیسیٰ تینا خاصنگا شاگردانے حکم تے کہ ”یروشلیم شار آن ہمپو، ہمو
- دخت اسکان کہ خدا نا اقرار نا مطابق خدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت تھے آجتے۔ دا ہیست
- ۵ نا باروٹ ای تم تو مست ہم ہیست کریسٹ۔ عیسیٰ مخلوقے دیر نا بے شولفنگ
- آٹ پاک صاف کرے، ولے دا ازان زیاست ہیست دا دے کہ گراس دے آن پد
- خدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت تھے آبریک او تم اونا طاقت آٹ کاریم کیرے۔“

عیسیٰ نا جنت آ پینگ

۶ ارا وخت آکل شاگرداک اسه جاگه سے آ عیسیٰ تو ملار، اوفک عیسیٰ غان ہر یفیر
 ”خواجہ، ہمو وخت واسر بسونے کہ نی نئے یہودی تے روئیوتے آن آزات کیسہ او
 نئے پدی بادشاہی ئے ایتمیر؟“ ۷

۸ عیسیٰ اوفتے پارے ”وختے او دا دنیا ئے کنا باوہ خدا جوڑ کرینے۔ تم کے ضروری
 اوفک کہ دا وخت تمے معلوم مرے۔ ۹ ولے وختس بروئے کہ خدا نا پاکینگ رزوح نا
 طاقت تمے آبریک، او تم داڑے یروشلم شار ٹی، یہودیہ صوبہ نا کل شار تے ٹی،
 ساماریہ صوبہ ٹی، او کل دنیا ٹی کنا پیتاتا باروٹ گواہی ایترے۔“ ۱۰

۹ دا پیتاتا پینگ آن پد خدا اودے بزز آ جنت آدرے، او شاگرداک عیسیٰ ئے
 ۱۰ ہرارہ، او اسر جمرس بس، عیسیٰ ئے اوفتے آن دکا۔ ۱۱ اوفتا خنک ہمو جاگہ غا آنرہ
 ۱۱ آراڑے کہ عیسیٰ ہناس۔ اسر وار تو ارا ملائک اوفتا رہی آ ظاہر مسر او پارید۔ ۱۲ اے
 گیلی بندغاک، تم داڑے سلوک آسمان آ آتے ہرنگ ٹی ارے؟ دا عیسیٰ کہ تمے
 آن جنت آہنانے، او ہندن کہ ہنانے، ہندن جنت آن پدی بریک۔ ۱۳

متیہ نا خاصنگا شاگرد جوڑ منگ

۱۲ پد آ خاصنگا شاگرداک زیثون نامش آن، کہ او یروشلم شار آن نیم میل مر اسکہ،
 ۱۳ شار ناگنڈ آہنار۔ ۱۴ اوفک شار آرسینگار او ہمو ارا نا سیرھی آن بزز نا کوٹھی آ
 ہنار آراڑے کہ اوفک ہمیشہ بسرہ رہینگارہ۔ خاصنگا شاگردانا پنک پطرس، یوحنا،
 یعقوب، اندریاس، فلپس، توما، برتلمائی، متی، حلفی نامار یعقوب، شمعون انقلابی،
 ۱۳ او یعقوب نامار یہودواہ آنرہ۔ ۱۴ ہمو کوٹھی ٹی عیسیٰ نا لہ مریم او ایلو نیایرک او

عیسیٰ نا چہدیرنگا ایلمک او ایلو شاگرداک ہم اکثر اسہ جاگہ غا مچ مسرہ۔ اوفک گل
اوار عبادت او دُعا کریرہ۔

- ۱۵ گراس دے آن پد ایمان تھوکا بندغاک کہ اوقتا تعداد تقریباً اسہ صد او بیست
۱۶ اسکہ اسہ جاگہ سے آچ مسر۔ پطرس بش مس او اوفتے تو بیت کریرہ پارے۔ "اے
کنا ایڑ ایلمک، زبور خدا نا پاکنگا روح نا طاقت اٹ داؤد آسوس۔ زبور ٹی خدا
یہوداہ اسکروتی نا غدار منگ نا باروٹ آرا پیشن گوئی کے کرئس، اودے صبح ثابت
مروئی اسکہ او صبح ثابت مس۔ او یہوداہ اسکروتی ہمو بندغ اسکہ کہ عیسیٰ نا گرفتاری
۱۷ کے بے دیننگا مخلوق او فوج نا رہنمائی کے کرے۔ یہوداہ اسکروتی ننا سنگتس اسکہ
کہ عیسیٰ اودے دوانزہ خاصنگا شاگرداتے ٹی گچین کرے تاکہ او دین نا خرتے کے۔
۱۸ "غداري کنگ آن پد آرا پیسہ غاک یہوداہ اسکروتی کے ملار، اوڑان اسہ
کھیتی س ہلک او ہموڑے خود گشی کرے، کسک، اونا پڑ ترزا، او روتینکاک تہ
۱۹ پیش تمار۔ آخس ہم بندغ یروشلم شار ٹی رینگنگ ٹی او، اوفک گل دا بیتاتے
ہنگر، او دا دُغار نا پنے تینا زبان ٹی "ہقل دما" تھار۔ دانا معنی اے "خونی قبرستان"۔
۲۰ "دھن کہ زبور ٹی لکھوک اے

اونا آرا خالی مریک،

او او ٹی کس رینگلیک۔

او زبور ٹی دا ہم لکھوک اے کہ

پین بندغس بریک، اونا جاگہ غا کاریم یک۔

- ۲۱ "ہندا خاطر آن دوانزہ خاصنگا شاگرداتے پورہ کنگ کے ضروری اے کہ مئے آن
اسٹس برے او نن تو شامل مرے۔ پسکینگا شاگرد کے ضروری اے کہ او عیسیٰ تو او
۲۲ نن تو اوار مسافری کرینے۔ او پچھلی نا پاک صاف منگ نا بے شولینگ نا پیغام
آن آلیس عیسیٰ نا پدی جت آہنگ اسکان گل بیتاتے ہنگونے او خنانے، تاکہ او
عیسیٰ نا پدی زندہ منگ او جت آہنگ نا گواہی ایتے۔"

۲۳ ہموڑے موجود بندغاک ارا بندرغ نا پتے تسر، آسٹ یوسف، کہ او برتبا پانگا کہ
 ۲۴ او اونا لقب یوشس ہم اسکہ، او ایلو نا پن قتیہ اسکہ۔ ○ پد آوفک گل دُعا کریسہ
 ۲۵ پاریر "اے خدا، نی گل نا آستاتا پیتاتے چاسہ۔ ○ ہندا خاطر آن وا اِرت آن آسٹس
 یہودیہ اسکروتی نا جاگہ غاچین کرک کہ او کسکونے او دوزغ آکاک۔ او گچین مردکا
 نن تو شامل مرے او خاصنگا شاگرداتے آن بار کاریم کے۔" ○
 ۲۶ اوفک ہڑتوما پتے لوٹے ٹی شانار او خداغان دُعا کریسہ پئس کشار، پن قتیہ نا
 پیش تما۔ او قتیہ ایلو یازوہ خاصنگا شاگرداتے تو شامل مس۔ ○

خدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت نا بیننگ

۱ ب ارا وخت آپتنگاست پنی آعید نا دے بس، عیسی نازی آگل ایمان تجوکا
 ۲ بندغاک اسہ جاگہ سے آچ مسر۔ ○ اسہ وار تو آسمان نا گند آن تیزو طوفانی دُتو او
 ۳ توارس بس، او ہندا توئے ہموڑے موجود ایمان تجوکاک محسوس کریسہ۔ ○ ولدا
 اوفک خاخر نا لمبہ غاتے آن بار خنار کہ ہمو لمبہ غاک ہموڑے موجود ہر بندرغ نازی
 ۴ آ لگیسہ ہنار۔ ○ اوفتے آگل آ خدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت بس، او ایلو زباناتے ٹی
 بیت کنگ شروع کریسہ، دھن کہ پاکنگا رُوح اوفتے طاقت تسوس تاکہ پین زباناتے
 ٹی بیت کنگ کیر۔ ○

۵ یروشلم شار نا یہودیہک او دنیا نا ایلو ملکاتا یہودی بندغاک، کہ اوفتا زباناک جتا
 ۶ جتا آئرہ، دا گل عید کنگ کے یروشلم شار آ بسوسر۔ ○ ارا وخت آوفک دا توارے
 بنگر، مخلوق نا اسہ بھلو مچی س مچ مس۔ گل حیران مسر اتے کہ عیسی نازی آ
 ایمان تجوکاک ہموڑے موجود جتا جتا زباناتا بند غاتے تو اوفتا جتا زباناتے ٹی بیت
 ۷ کریسہ۔ ○ اوفک حیرانی او پریشانی آن اسہ پہ ایلو تو تینا بیت کریسہ پاریر "دافک
 ۸ گل گیلی او ولے ننا زباناتے ٹی ہمر بیت کنگ ٹی او؟ ○ دا ہمر منگ کیک؟ ولے نن

- ۹- وافقے تینا زباناتے ٹی ہیست کنگ آہنگن۔ ۰ نفے آن ہازنگاک پارتھی شہنشاہی
 نا ماڈی، عیلامی او پارتھی صوبہ غاتے آن بسونو، ہازنگاک ننا روہیو شہنشاہی نا
 یہودیہ، گیدیکہ، مسوپتامیہ، پٹنٹس، ایشیا، فروگیہ، پمفولیہ، مصر او عربیہ نا صوبہ غاتے
 آن بسونو، او ہازنگاک لیبیا علاقہ نا گریٹی صوبہ غان، او گراس ننا روم شار آن او
 ۱۱ گراس ننا کریٹی جریرہ غان بسونو۔ ۰ او ایلو قوما تا بندغاک، کہ اوفک یہودی تا ایمان
 آیقین تجاغر او یہودی جوڑ مسوئر، اوفک ہم بسونو۔ او نن عیسیٰ نازی آایمان
 تجو کا بندغاتے آن خدا نا صفقے کنگ آتینا تینا زباناتے ٹی ہنگن او خنان۔ ۰
- ۱۲ گراس حیرانی او پریشانی ٹی اسے پہ ایلو آن تینا ہریفر ”نن دا معجزہ ئے پوہ
 مئوین، وانا انت معنی اے؟“
- ۱۳ ولے ایلوفک عیسیٰ نازی آایمان تجو کا تا زی آلمنڈ خلک او پاریر ”دا بندغاک
 نشر ٹی او۔“ ۰

پطرس نا مخلوقے پیغام تینگ

- ۱۳ ولدا پطرس ایلو یازوہ خاصنگا سنگتاتے تو بش مس او مخلوق تو زور آن ہیست
 کریسہ پارے ”اے یہودیہک او یروشلم شار نا بندغاک، آرا بیتاتے اسی ئے پاننگ ٹی
 ۱۵ اٹ غور اٹ بمبو، او سوچ کبو ”دافتا انت معنی اے؟“ ۰ دا بندغاک نشر ٹی افس
 ۱۶ دھن کہ ہازنگاک شما پاریر۔ دا سوب نا وخت اے۔ دا نشر نا وخت افک۔ ۰ دا
 ۱۷ معجزہ ئے کہ تم خنارے پنمبر یوتیل نا پیش گوئی پورہ منگ ٹی اے۔ ۰ او لکھاس
 ۱۸ خدا پارے ”داکان پد اسی تینا پاکنگا روح نا طاقتے دنیا نا کل بندغاتے
 کے راہی کیوہ۔
- کنا پاکنگا روح نا طاقت نا فائدہ ئے دا وخت ٹی ہمزینہ او نیازییک پیفرہ
 آرا کنا زی آایمان تجیرہ۔

ثما مارک او مسنک کنا پیغامے رسیفیرہ
ثما ورناک او پیرنگاک سمبال او تُغ ٹی خُدا نا گنڈ آن گڑاتے خنیرہ
وافک کنا پیغامے ایلو بندغاتے آر سیفیرہ
آسمان آ معجزہ غاک ظاہر مریرہ،

-۱۹
۲۰

وے تارمہ مریک،
توبے وتر آن بار خیسن مریک۔
او دُغار آ ایلو معجزہ غاک ظاہر مریرہ۔
آرا وخت آ دُغار آ خاخر، وتر او موٹ تالان مریک،
تو پوہ مریرے کہ قیامت خُڑک اے۔" ○

واڈان مُست کہ قیامت برے
آرا بندغ خُداغا یقین تِجک، او اوڑان مدت خُوائک، او نجات
حاصل کیک۔○

۲۱

"اے یہوویک، کنا پیتاتے خف توربو۔ عیسیٰ ناصری ہمو بندغ اسکہ کہ خُدا
اووے طاقت تِس، تُمے آراہی کرے۔ او تُمے خُدا نا گنڈ آن معجزہ غاتے نشان تِس
تاکہ تُمے سہا تھے کہ او خُدا نا مقرر کردکا اے۔ تُم دا معجزہ غاتا باروٹ بنگنورے، کہ
وافک ثما نیام ٹی مسور۔○ خُدا مُست فیصلہ کریس کہ "عیسیٰ ثما دُو ٹی تینلگ"۔
تُم اووے "گناہ گار" پارے، او تُم اووے ایلو قوم نا بندغاتا دُو ٹی ایتیرے، او
ہندا بندغاک عیسیٰ عے صلیب آ تقینو، کسفینو۔○ او کسکوس۔ وے خُدا اووے
پدی زندہ کریں، اتے کہ دا منگ کپک کہ موت ہمیشہ اوڑا برے، ○ وھن کہ پغمبر
داوود پاریسس

۲۲

۲۳

۲۴

۲۵

"ای خُداے ہر وخت تینا مون آ خنیوہ،
او ہر وخت کن تو اوار اے، او ای پریشان آف۔○
ہندا خاطر آن ای اُست ٹی خوش اُٹ

۲۶

او با آت خدا نا صفتہ کنگ ٹی اٹ۔

ای کہیوہ، ولے کنے یقین اے کہ

کنا کینگ آن پد گل جوان مرک، ○

آتے کہ نی خدا کنے دوزخ آ راہی تفسیر

او نی خدا تینا دوستگا بندے قبر ٹی پو کنگ کے ایسہ۔ ○

نی کنے پاریس کہ نی کنے ہمر پدی زندہ کیسہ۔

خدا نا کن تو منگ کن کے بھلو خوشی س اے۔ ○

۲۹ ولدا پطرس اوفتے پارے "کنا ایڈ ایلمک، دا لوزاتے کہ اسی ٹم کے زبور آن

خواناٹ، ننا پیہ داؤو نا باروٹ افس، بلکہ عیسیٰ نا باروٹ او، آتے کہ پغمبر داؤو

۳۰ کسک، او اونا قبر اینو اسکان ہندڑے یروشلم شار ٹی اے۔ ○ او پغمبرس اسکے او

چائسک کہ خدا اوڑ تو آنت اقرار کریں۔ خدا اوڑ تو اقرار کریس کہ "نا اولیاداتے آن

۳۱ ایسٹس نے آن بار بادشاہ جوڑ کیوہ" ○ داؤو چائسک کہ "خدا مون آ آنت کیک"۔ ہندا

خاطر آن او خدا نا مقرر کروکا نا پدی زندہ منگ نا باروٹ ہیست کریسہ پارے

خدا اودے دوزخ آ راہی تفک

او اونا جانے پوک گمپسہ۔ ○

۳۲ "خدا عیسیٰ پدی زندہ کریں۔ نن گل ہندا ہیست نا گواہی اے ایٹینہ۔ ○ خدا،

۳۳ اونا باوہ، اودے پدی زندہ کرے، او تینا راست میکو گنڈ آٹولفے۔ عیسیٰ خدا نا پاکنگا

روح نا طاقتہ ہلک او ننے آ راہی کرے، ذہن کہ او اقرار کریس۔ او آرا بیتاتے

ٹم داسہ پینگ ٹی اے، دا اونا گنڈ آن اسہ ٹیکی س اے، کہ ننے آتینا پاکنگا روح

۳۴ نا طاقتہ راہی کریں۔ ○ نن چانہ کہ دا بیتاتے پغمبر داؤو تینا باروٹ پاتنے، آتے کہ

داؤو عیسیٰ غان بار جنت آ پنتے او خدا نا راست میکو گنڈ آٹولتے۔ ہندا خاطر آن پغمبر

داؤو عیسیٰ نا باروٹ پارے

خدا کنا خواجہ نے پارے

”بہ۔ کنا راست میکو گنڈ آ توئل،

ہمو وخت اسکان کہ ای نا دشمنائے کتنت، او مے کتنت تا۔“

”اے بہوویک، تم یقیناً چارے کہ آرا بندے کہ تم صلیب آتھیرے، خدا

اووے نن کے مقرر کروکا او نجات تروکا جوڑ کرینے۔“

آرا وخت آہموڑے موجود بندگا دا پیتائے بنگر بھار نگین مسر۔ اوفک

ہو غیسہ پطرس او ایلو خاصنگا شاگردائے آن ہر یغیر ”ایلمک، واسہ نن انت کین؟“

پطرس اوفتے پارے ”مے آن ہر اسٹس گناہ تے آن ہر سینگنگ کے، عیسیٰ نا

زی آ ایمان تینگ نا نشانی نا طور اٹ نئے آبرے۔ نن اووے پاک صاف منگ

نا بے شولفینہ تاکہ گلے سہا تھے کہ او عیسیٰ غا ایمان تھانے، او خدا تینا پاکنگا روح

نا طاقتے اوڑا راہی یک۔“ او پاکنگا روح نا طاقت نا راہی تینگ نا اقرار تم کے،

او ایلو قوماتا بندگائے کے، او گل دنیا نا مخلوق کے، آرے، اگ اوفک عیسیٰ نازی

آ ایمان تھیرہ۔“

پطرس اوفتے تو ہندا پیتائے کرے او زور تجیسہ پارے ”خداغان دُعا کبو او عیسیٰ

نازی آ ایمان تجبو، تاکہ آرا وخت آ خدا بے ایماننگا بندگائے ہزا ایتک، تو تم ہندا

ایمان تینگ نا وجہ غان تیغے ہزاغان بچا لھیرے۔“

ہموڑے موجود بندگائے آن مسہ ہزار (۳۰۰۰) بندغ عیسیٰ نا پُسکینگا پیغام نا

زی آ ایمان تھار، او نشانی کے پاک صاف منگ نا بے شولار۔“ ہندا پُسکینگا

شاگرداک تینا وختے دوانزوہ خاصنگا شاگردائے تو گدیر یغیرہ او پُسکینگا پیغام نا باروٹ

ہیل کریرہ۔ اوفک گل اوار گنگرہ او دُعا کریرہ۔“

ایمان تھو کاتا اسہ پہ ایلو تو محبت

دوانزوہ خاصنگا شاگرداک بھازنگا ایلو معجزہ غاتے ہم نشان تسر۔ ہندا معجزہ غاتے

- ۳۳ آن مخلوق بھار حیران مس او خدا نا خولیس اوفتا اُستاتے ٹی ٹوس۔ ۱ کل ایمان
تخو کا کہ اسہ پہ ایلو تو تینا بھار محبت کریرہ او گراتے تینا اسہ پہ ایلو تو بشخ کریرہ۔ ۲
۳۵ اوفک تینا جائیداد او دُغار تے سودا کریر، او پیسہ غاتے ضرورت نا مطابق بشخ کریر۔ ۳
۳۶ اوفک ہر دے بھلا عبادت خانہ ٹی مچی نا شکل ٹی بنارہ، او اراتے ٹی کل اُست نا
۳۷ خُوشی او محبت اٹ اواریغ گنگرہ۔ ۴ اوفک خدا نا عبادتے کریرہ، او مخلوق اوفتا
عزتے کریرہ۔ ہر دے ارافتے خدائے بخوفوی اُسک، اوفک عیسیٰ نازی آلیمان تجارہ
او شاگرداتے تو شامل مسرہ۔ ۵

پطرس نا معزورنگا بندغے عیسیٰ نا پن اٹ جوڑ کنگ

- ۱ ب اسہ دے س پطرس او یوتنا پیشیم نا وخت آ بھلا عبادت خانہ غا عبادت کنگ
۲ کے پنگ ٹی اترہ۔ ۳ بھلا عبادت خانہ نا پیسنگ کے اسہ دروازہ س اُسک کہ او ”زیبا پنگا
دروازہ“ پانگا کہ۔ ہموڑے اسہ پخیرس ٹولوک اُسک کہ او چنگی آن نت تے آن معزور
اُسک۔ او دے ہر دے ہندا دروازہ نارہی آ ٹولیرہ، او ہندا معزورنگا بندغ بھلا عبادت
۳ خانہ ٹی ہنوکا بند غاتے آن خیرات خوائیسک۔ ۴ آرا وخت آ او پطرس او یوتنائے خنا،
۵ پخیر اوفتے آن خیرات خوائیس۔ ۶ پطرس او یوتنا اوڑا ہرار۔ ۷ پخیر ہم اوفتے آہرا
۸ کہ ”دافک کئے گڑاس پیسہ ایتیرہ۔“ ۹ پطرس او دے پارے ”کن تو چ پیسہ
افک، ولے آرا گڑا کن تو آرے، ای نے ایتیرہ۔ ای نے عیسیٰ ناصرے نا پن او
طاقت اٹ حکم ایتیرہ۔ بش مہ، او چرخ کر۔“
۴ ولدا پطرس پخیر نارہی آہنا او تینا راست میکو دو اٹ او دے بش کرے۔ اسہ
۸ وار تو پخیر نا نت تے ٹی طاقت بس۔ ۹ او تینا نت تے آدرک خلیسہ بش مس،
او چرخ کنگ آ لگا۔ ولدا او خُوشی اٹ پطرس او یوتنا تو بھلا عبادت خانہ
۹ ٹی ہنا، او ہموڑے خدا نا شکرے آوا کرے او عبادت کرے۔ ۱۰ بھلا عبادت خانہ ٹی

۱۰ موجود مخلوق اووے چریٹنگ آ او خدا نا صفتے کنگ آخنا۔ ○ مخلوق آرا وخت آ ورست کرے کہ ”وا تو ہمو پخیر اے کہ بھلا عبادت خانہ نا زیباہنگا وروازہ غا خیرات خوائیسکہ۔“ اوفک حیران مسر، سوچ کریر ”وا ہمر جوڑ مسونے؟“ ○

پطرس نا عیسیٰ نا باروٹ مخلوقے پاننگ

۱۱ آرا وخت آ بندگاک پخیرے پطرس او یوحنا تو بھلا عبادت خانہ نا براندہ ٹی، کہ
۱۲ وا ”سلیمان نا براندہ“ پاننگاک، سلوک خنار، اوفک کل حیران مسر او اوفتا ربی آ مچ مسر۔ ○ ولدا پطرس ہموڑے مچنگا مخلوق تو بیت کریسہ پارے ”اے یہوویک، تم اتے وا گڑا غا حیران اے؟ او ٹا خنگ اتے نئے آ توروک او؟ تم سوچ کیرے کہ وا بندغ ننا طاقت آٹ چرخ کنگ ٹی اے؟ نہ۔ وا عیسیٰ نا طاقت آٹ چرخ کنگ ٹی اے۔ ○ او وا طاقتے خدا عیسیٰ نے تسونے، ہمو خدا کہ ابراہیم، اسحاق او یعقوب نا خدا اے، او وا خدا ننا او ننا باوہ پیرہ غاتا خدا اے۔ ولے عیسیٰ، کہ بے عیب او پاک صاف اے، تم پیلٹس نا ور بار ٹی، کہ او عیسیٰ نے یلہ کریک، تم عیسیٰ نا باروٹ پاریرے ”وا بندغے کیف۔ او برابائے، کہ او قاتلس اسکہ، نن کے یلہ کر۔“ او ٹا
۱۵ بندا ضد نا وجہ غان پیلٹس عیسیٰ نے کسینگ کے روویو فوج نا وو ٹی تس۔ ○ تم ہمو بندغے کسیرے کہ او نجات تینگ کے بسوس۔ خدا اووے پدی زندہ کرے او جنت آورے، او نن وا بیتا گواہ آن۔ ○

۱۶ ”وا معزورنگا بندغے، کہ تم جوڑ سلوک خنگ ٹی اے، عیسیٰ نازی آ ایمان تینگ نا وجہ غان جوڑ مسونے۔ ○

۱۷ ”ولے کنا ایڈ ایلمک، کنے خبر اے کہ تم او ٹا افسراتے خبر آلویکہ کہ عیسیٰ خدا نا مقرر کروکا اے۔ ○ خدا بھاز مالو تینا پغمیر او مقدسنگا کتاباتے ٹی تینا مقرر کروکا
۱۸ نا مصیبت او کسینگ نا باروٹ پاریسس او اینو پگہ وا ثابت مسونے۔ ○ تینا گناہ

۲۰ او بُرائی تے آن ہڑسینگبو، او خُدا نا کسر آ پبو، تاکہ خُدا ٹا گناہ او بُرائی تے معاف
 ۲۱ کے ۰ او ٹا ایمانے بسے۔ وختس بروئے کہ خُدا عیسیٰ پدی دُنیا لئی راہی کروئے،
 ۲۲ اراوے کہ خُدا ٹم کے مقرر کروکا کچین کرینے۔ ۰ ولے عیسیٰ ہمو وخت اسکان جنت
 ۲۳ لئی تُولیک کہ دُنیا اوڑ کے تیار متے دھن کہ مُست نا پغمبر اتا پیشن گوئیک پورہ
 ۲۴ مَتبو، ۰ او پغمبر موسیٰ عیسیٰ نا باروٹ بیت کریسہ پاریسس "خُدا ٹم کے پغمبرس
 ۲۵ راہی کیک، دھن کہ کنے راہی کرینے، او ہندا پغمبر کنا قوم آن مروئے۔ او ٹم
 ۲۶ اونا ہر عکے متیرے، آرافتے او ٹمے پائے۔ ۰ او آرا بندرغ دا پغمبر نا زی آ ایمان
 ۲۷ تچک، اووے بزا مروئے۔" ۰

۲۸ "سمو تیل او ایلو بروکا پغمبراک، اوفک ہم عیسیٰ نا باروٹ پیشن گوئی تے
 ۲۹ کرہ کہ وافک ایندو پگہ ثابت مسونو۔ ۰ او خُدا ٹمے آن تینا مقرر کروکائے راہی کرینے
 ۳۰ آنتے کہ خُدا اقرار کریس کہ "ای ایڑا ہیم نا اولیاداتے آن یعنی یہودی تے آن
 ۳۱ تینا مقرر کروکائے راہی کیوہ"، تاکہ نن گل تینا گناہ تے آن ہڑسینگبن او نجات
 ۳۲ حاصل کین۔" ۰

پطرس او یوحنا نا مجلس نا مون آ دلیری آٹ بیت کنگ

۱ ب پطرس او یوحنا مھلا عبادت خانہ لئی مخلوق تو بیت کنگ لئی آثرہ کہ گڑاس
 ۲ شرع نا معلماک، مھلا عبادت خانہ نا آفسراک، او گڑاس صدوقی فرقہ نا بندغاک بسر۔ ۰
 ۳ اوفک ناراض مسر آنتے کہ پطرس او یوحنا عیسیٰ نا باروٹ او انسان نا کینگ او پدی
 ۴ زندہ منگ نا باروٹ بیت کنگ لئی آثرہ۔ اوفک پانگ لئی آثرہ کہ "عیسیٰ کسفنگانے
 ۵ او پدی زندہ مسونے۔ ہندا خاطر آن انسان ہم کہیک او پدی زندہ مریک۔" ۰
 ۶ دا یہودی پطرس او یوحنا او پخیرے گرفتار کرہ او اسے دے اسکان زندان
 ۷ لئی شاغار، آنتے کہ دا شام نا وخت آسکے۔ ۰ ولے بھازنگا بندغاک شاگردا پیتاتے

ہنگر او عیسیٰ نازی آ ایمان تھار او عیسیٰ نازی آ ایمان تھو کا تا تعداد تقریباً پنج ہزار
(۵۰۰۰) مس۔

۵ ارٹ میکو دے آ یہودی افسراک، سردار اک او شرع نا معلماک یروشلم شار
۶ ٹی چ مسر۔ اوفک گل آن بھلا امام حنا تو ملار۔ داڑتو اوار اوفک کاٹفا، یوحننا،
۷ سکندر او حنا نا ایلو عزیزاتے تو ہم ملار۔ اوفک شاگردا تے مون آ سلفیر او ہریفیر
”ٹمے دیر اجازت تسونے کہ ”ٹم ایلو پیغام نا تلینے کبو“، او ٹمے دیر طاقت تسونے
کہ ٹم دا پیخیرے جوڑ کرے؟“

۸ پطرس آ خدا نا پاکنگا روح نا طاقت بس۔ او ہموڑے موجود بندغاتے جواب
۹ تریسہ پارے۔ ”خواجه غاک، ننے آن اینو جواننگا کاریمتا باروٹ سوال ہریفنگنگ
۱۰ ٹی اے کہ دا معزورنگا بندغ ہمر جوڑ مسونے۔ ٹم مجلس نا گل بندغاتے او گل
یہودی تے ہم معلوم کننگ ضروری اے کہ دا معزورنگا بندغ کہ داڑے سلوک اے
عیسیٰ ناصری نا طاقت اٹ جوڑ مسونے۔ او عیسیٰ ثاڈوتے آن کسفنگاس، ولدا خدا
۱۱ اووے پدی زندہ کرے۔ عیسیٰ ہمو بندغ اسکے کہ زبور ٹی اونا باروٹ لکھوک اے
دا خل کہ مستریک اووے بے کار چارہ

ہمو خل گل آن زیاست اہمیت والا دھن کہ بنیاو نا خل مریک۔
”عیسیٰ غان بغیر پین کس بندغ آف کہ ننے نجات ایتے، آتے کہ صرف عیسیٰ
ہمو بندغ اے کہ خدا اووے کچین کرینے او اونا نازی آ ایمان تھنگ نا وجہ غان نن
نجات حاصل کننگ کینہ۔“

۱۳ یہودی تا مجلس نا بندغاک گل حیران مسر کہ ”دافک ہمو بندغ او کہ نن
تو دلیری اٹ ہیست کبر“، آتے کہ پطرس او یوحننا مدرسہ ٹی دینی و تعلیم حاصل
۱۴ کتویسر۔ ہندا خاطر آن اوفک پوہ مسر کہ ”دافک عیسیٰ نا سنگتاک مسونو۔“ وے
اوقتے تو پین چچ الزام آلویکہ کہ خاصنگا شاگردا تے آ تحیر، آتے کہ اوفک معزورنگا
۱۵ بندغے اوقتے تو اوار جوڑ سلوک خنار۔ ہندا خاطر آن مجلس نا بندغاک اوقتے حکم

تسُر "کوٹھی آن پیش تمبو، او انتظار کبو۔"

- ۱۶ ولدا اوفک اسہ پہ ایلو تو تینا بیت کریسہ پاریر ○ "نن دافے تو آنت کین؟ دافے
بہر ہزا ایتین؟ آنتے کہ یرو شلم شار ٹی ہر بندغ چانک کہ دا معجزہ اوفتا دوتے آن
۱۷ مسونے، او نن ہم واژان انکار کنگ کپنہ ○ نن دافے خولیفین کہ دافک عیسیٰ نا
باروٹ بیت کپس تاکہ دا پیناک ایلو بندغاتے آر سینگلپس ○
۱۸ ہندا خاطر آن مجلس نا بندغاک خاصگا شاگرداے پدی توار کریر۔ اوفک حکم تسُر
کہ "ثم پین دے س عیسیٰ نا باروٹ تبلیغ کیرے۔" ○
۱۹ ولے پطرس او یوحنا اوفے آن انکار کریر او پاریر "ثم تیٹ سوچ کبو کہ نن
۲۰ خُدا نا حکماتے منین یا شا۔ ○ نن عیسیٰ غان آرا پیتاتے بنگن او آرا گراتے خنائن، نن
اوفتا باروٹ چپ منگ کپنہ۔ نن دانا تلخے کینہ۔" ○
۲۱ دا پیتاتے پنگ آن پد بہودی تا مجلس نا بندغاک اوفے سختی آٹ منع کریر
کہ "دھن کیرے۔" اوفک چائسُر کہ "دافتا ہزا تینگ بھاز مشکل اے"، آنتے کہ
بندغاک شاگرداے آن خوش آثرہ او خُدا نا صفے کریر۔ ہندا خاطر آن اوفک اوفے
ہزا بتویر او یلہ کریر ○
۲۲ او معجزہ مروکا پخیر نا عمر چل سال آن ہرز اٹکہ ○

عیسیٰ نا زی آ ایمان تِخو کاتا خُدا غان
دلیری آٹ بیت کنگ کے دُعا خوائنگ

- ۲۳ آرا وخت آپطرس او یوحنا یلہ مسُر، تینا سنگتاتے آبسُر او اوفے تو ہمو قصے
۲۴ کریر کہ بھلا ایاک او مجلس نا ایلو بندغاک اوفے تو کریر ○ آرا وخت آ ایمان
تِخو کاک دا پیتاتے بنگر، گل اوار چ مسُر او خُدا غان دُعا کریر پاریر "اے خُدا، نی
دُغار او آسمان، جنت او دوزخ، یعنی گل گراتے جوڑ کریٹس، او دافتا مالک اُس ○

- ۲۵ او نی تینا پاکنگا روح نا طاقت آٹ ننا پیرہ وَاوُو نا ذریعہ آٹ کہ او نا پغمبرس آسکہ
بیت کریسہ پارینس، دھن کہ زبور ٹی لکھوک اے
ایلو قوماتا بندغاک تکبر کیرہ ○
- ۲۶ اوفتا بادشاہک او حاмаک خُدا او اونا مقرر کروکا نا خلاف تینے تیار کیرہ
او اسہ جاگہ غا مچ مریرہ-
ولے بندغاک آرا پیتاتے خُدا او اونا مقرر کروکا نا خلاف سوچ کیرہ،
اوفک پورہ مفسرہ- ○
- ۲۷ ”او ہندا پیشن گوئی نا مطابق گورنر پنطیس پیلطس او حاکم ہرودیس ہندا اشار
ٹی ایلو قوماتا بندغاتے تو او یہودی تے تو ہم اوار عیسیٰ نا خلاف مچ مسر، آرا کہ نامار
۲۸ آسکہ، او نی اووے تینا مقرر کروکا جوڑ کریس- ○ عیسیٰ نا دشمناک عیسیٰ نا خلاف
مچ مسر او نا پیشن گوئی پورہ مس- ○
- ۲۹ ”اے خُدا، اسہ دا بندغاک ننا خلاف مچ منگ ٹی او، او بیت کنگ ٹی او- نی
۳۰ ننے طاقت ایٹے کہ نن اوفتے آنا پیغامے دلیری آٹ رسیفین- ○ نی ننے طاقت ایٹے
کہ نن نامار عیسیٰ نا پن او طاقت آٹ معجزہ نشان استین او مخلوقے شفا استین- ○
- ۳۱ آرا وخت آدعائے خلاص کیرہ آرا آرا ٹی کہ اوفک دُعا کیرہ او اسہ وار تو دُغار
نریس- اوفتا گل آخدا نا پاکنگا روح نا طاقت بس، او اوفک خُدا نا پیغامے دلیری
آٹ رسیفنگ شروع کیرہ- ○

ایمان تھو کاتا تینا گِتراترے اسہ پہ ایلو تو بشخ کنگ

- ۳۲ گل ایمان تھو کاک اسہ پہ ایلو تو تینا سنگتی کیرہ او اسہ دُول نا پیتاتے سوچ
کیرہ- کس دپا تو یکہ کہ ”کنا گِدا کنا اے“، بلکہ آرا گِداک اوفتے تو آئرہ اسہ پہ ایلو
۳۳ تو تینا بشخ کیرہ- ○ عیسیٰ نا دوانزده خاصنگا شاگرداک بحاز دلیری آٹ عیسیٰ نا پدی

- ۳۳ زندہ منگ نا باروٹ پیتاتے کیرہ، او خدا اوفتا کل آتینا رحمتاتے راہی کریکہ۔
 ۳۵ او ایمان تجھوکتا ہر ضرورت پورہ اسکہ۔ آرافتے تو دُغار او آرا اترہ، اوفک سودا کریر
 ۳۶ تا، او سودا کنگ آن آرا پیسہ غاک بلار، اوفتے خاصنگ شاگرداتے تسرہ، او خاصنگ
 ۳۷ شاگرداک ہندا پیسہ غاتے ایمان تجھوکتے ٹی اوفتا ضرورت نا مطابق بشخ کریر۔
 ۳۸ یوسف پنی آ بندغ نا مثال اے کہ او لاوی قبیلہ غان اسکہ۔ او گپرس جیرہ ٹی
 ۳۹ ودی موسس، او خاصنگ شاگرداک اووے ”برنباس“ ہم پاریرہ۔ واپن نا معنی اے
 ۴۰ ”ہمت کروکا“۔ او عیسیٰ نا پلسکنگ پیغام نا خاطر آن تینا دُغارے سودا کرے، او
 ۴۱ پیسہ غاتے یس، خاصنگ شاگرداتا دو ٹی تس۔

خدا نا حنّیہ او سفیرہ ئے دروغ تڑنگ نا سِزا تینگ

- ۱ ب ہموڑے اسہ حنّیہ پنی و بندغس اسکہ او سفیرہ پنی آ اونا زائفہ اسکہ۔ اوفک تینا
 ۲ دُغارے سودا کریر، ولے آرخ او زائفہ صلح کریر او ہندا پیسہ غاتے آن گڑاس تین
 ۳ کے تجار او بقایا پیسہ غاتے حنّیہ خاصنگ شاگرداتے تس او پارے ”کل پیسہ غاک
 ۴ ہندا او“۔
 ۵ ولے پطرس حنّیہ ئے پوہ مس او پارے تہ ”نی کن تو آتے دروغ تڑیس؟ او
 ۶ نی آتے شیطانے تینا اُسٹ ٹی جاگہ تس؟ نی آتے خدا نا پاکنگ رُوحے ریفنگ نا
 ۷ کوشتے کریس؟ آرا وخت آنی دُغارے سودا کتوئیس، او نا اسکہ۔ او آرا وخت آ
 ۸ نی سودا کریس تہ، تو پیسہ غاک ہم نا اترہ۔ گڑا نی آتے کئے او خداے ریفنگ نا
 ۹ کوشتے کریس؟ نی نہ صرف مخلوق تو بلکہ خدا تو ہم دروغ تڑیس۔“
 ۱۰ آرا وخت آ حنّیہ دا ہیٹے ینگ او تما کسک۔ گڑاس بندغ ستر، اوفک مردہ ئے
 ۱۱ پچھے ٹی پیرار او دربر دفن کریر تہ او آرافک دا پیتاتے بنگر، بھاز خولیسر۔
 ۱۲ تقریباً مسہ گنٹھ غان پد اونا زائفہ بس۔ اووے دا پیتاتا خبر آلویکہ۔ پطرس

اوژان ہریفے ”نی او نا آریغ تینا وُغارے سووا کریرے، او آرا پیسہ غاک ٹھے بلار،
ٹم گلے نئے تسورے؟“

سفیرہ پارے ”آؤ۔ گل پیسہ غاتے ٹھے تس۔“

۹ ولدا پطرس اووے پارے ”نی او نا آریغ آنتے خُدا نا پاکنگا رُوح نا آزمائش نا
کوشتے کریرے؟ نا آریغے وُفن کروکا بندغاک واسہ پدی بینگ ٹی او، او نے ہم
بندن ویرہ۔“

۱۰ ہندا بیتاتا بینگ تو سفیرہ تما کسک۔ وُفن کروکا بندغاک پدی بسر، خنار کہ
۱۱ نیازی ہم کسکونے۔ اوفک اونا لاشے پیفیر، او اونا آریغ نارہی آ وُفن کریرہ۔ ٹھ
ایمان تجوکاک او ایلو بندغاک وا بیتاتے بنگر او خولیسر۔

خاصینگا شاگرداتا بیماراتے جوڑ کنگ

۱۲ خاصینگا شاگرداک ہموڑے شار ٹی مخلوقے بھازنگا معجزہ غاتے نشان تسر۔ گل
عیسی نازی آ ایمان تجوکاک بھلا عباوت خانہ نا براندہ ٹی، کہ وا ”سلیمان نا براندہ“
۱۳ پاننگاک، اسہ پہ ایلو تو بلار۔ او آرا بندغاک عیسی نازی آ ایمان تجویرہ اوفک
۱۴ اوفتے عزت تسرہ ولے خولیس آن اوفتا رہی آ بتویرہ۔ ولے بھاز نیرہ او نیازی
بسرہ او عیسی نا پیغامے قبول کریرہ او عیسی نازی آ ایمان تجوکاکا تعدا وے پہ وے
۱۵ زیاست مریرہ ہنک۔ خاصینگا شاگرداتا معجزہ غاتا وجہ غان مخلوق تینا بیماراتے گلی تے
۱۶ ٹی کثاتازی آ او پرچاتازی آ ٹولفیکہ تاکہ پطرس اوفتے وُغلے، او اگہ وُغلنگ کپ
تو اونا سیخا اوفتے آن گدرینگے تاکہ اوفک جوڑ مریر۔ یرو شلم شار نارہی نا خلقاتے
آن مخلوق تینا بیماراتے یا آرافتے کہ جن اسکہ بیسک۔ اوفک گل شفا حاصل کریرہ۔

خاصینگا شاگردانا مجلس نا مون آ پیش کنگ

- ۱۷ ولدا گل آن بھلا امام او اونا سنگتا، کہ اوفک صدوقی فرقہ آن اترہ، اوفک خاصینگا شاگردا تے تو کست کریرہ۔ ہندا خاطر آن فیصلہ کریر کہ ”دا شاگردا تے تو گراس
- ۱۸ کین“ ○ اوفک خاصینگا شاگردا تے گرفتار کریر او زندان ٹی شانار ○ ولے ہمون آ
- ۱۹ خدا اسے ملائکے راہی کرے۔ او دروازہ ئے ملا، او شاگرداک اونا رندا آٹ پیش تمار ○
- ۲۰ ملائک اوفتے پارے ”بھلا عبادت خانہ غا بمبو، او مخلوقے عیسیٰ نا پدی زندہ منگ او اونا نجات تینگ نا باروٹ پایو۔“ ○
- ۲۱ خاصینگا شاگرداک ہندن کریر او سوب نا وخت آ بھلا عبادت خانہ غا بنار او مخلوقے ہندا میتا باروٹ پاریر۔
- گل آن بھلا امام، اونا سنگتا او ایلو یہودی تا مجلس نا بندناک اسے جاگہ غا مچ مسر او حکم تسر کہ ”خاصینگا شاگردا تے زندان آن واڑے آتو۔“ ○
- ۲۲ ولے آرا وخت آ بھلا عبادت خانہ نا خیالداری کروکا بندناک زندان آرسینگار، خاصینگا شاگردا تے زندان ٹی ختویر۔ اوفک حیرانی آٹ پدی ہر سینگار او ہندا میتا تے
- ۲۳ مجلس نا بندنا تے پاریر ○ اوفک پاریر ”آرا وخت آن زندان آرسینگار، زندان نا دروازہ ئے قلف خنان، او پوئوس والاک دروازہ غا سلوک، خیالداری کریرہ۔ ولے آرا وخت آن زندان دروازہ ئے ملان، نن تہہ ٹی کسے ختوین۔“ ○
- ۲۴ آرا وخت آ بھلا عبادت خانہ نا خیالداری کروکا تا افسر او بھلا امامک واسیتے بنگر، گل حیران مسر کہ ”خاصینگا شاگرداک آرانگ بنار؟ واسے انت مریک؟“ ○
- ۲۵ ولدا اسے بند غس تہہ ٹی بس او اوفتے پارے ”خاصینگا شاگرداک بھلا عبادت خانہ ٹی درس او تبلیغ تینگ ٹی او، آرافتے ثم زندان ٹی شانارے۔“ ○
- ۲۶ ہندا خاطر آن افسر بھلا عبادت خانہ نا خیالداری کروکا بندنا تے تو بھلا عبادت

خانہ غا بننا او اوفک خاصنگا شاگردا تے گرفتار کریں، یہودی تا مجلس نامون آیسر۔
اوفک مخلوق آن خولیسرہ۔ ہندا خاطر آن گرفتار کنگ آن پد خاصنگا شاگردا تے بے
عزت کریسہ ایٹور کہ نواہ مخلوق اوفتے خلّ خَلّے۔

۲۷ ارا وخت آ اوفک خاصنگا شاگردا تے مجلس نامون آپیش کریں، کلّ آن بھلا
۲۸ امام اوفتے آن سوال ہر یفسہ پارے۔ ”نن مے حکم تسوسن کہ ”ثم عیسیٰ نا پن
اٹ مخلوق تہلج کپیرے“، ولے ثم تناہیتے متیورے، او ہندن کریں، او عیسیٰ نا
ہیتا تے کلّ یروشلم شارٹی رسیفیرے، او اونا کسینگ نا الزامے ننازی آتجارے۔“
۲۹ پطرس تینا سنگتا گنڈ آن جواب تریسہ پارے ”نن خدا نا حکماتے منینہ، نہ
۳۰ کہ بندغاتا۔“ ننا او ننا باوہ پیرہ غاتا خدا عیسیٰ نے پدی زندہ کرے، اراوے کہ ثم
۳۱ صلیب آتقیرے، او اونا دوتے ٹی میج خلکے، کسیرے تہ۔“ خدا اودے
پدی زندہ کرے او تینا راست میکو گنڈ آٹولفے او اودے ”نجات تروکا“ پارے، تاکہ
یہودی تے اسے موقعس ایٹے کہ اوفک تینا گناہ تے آن ہر سینگیر او اوفتا گناہک
معاف مریں۔“ نن ہندا ہیتا تا گواہی نے ایٹینہ، او خدا نا پاکنگا روح ہم ہندا ہیتا تا
۳۲ گواہی نے ایٹیک۔ خدا تینا پاکنگا روحے ہموڑا راہی کیک ارا کہ خدا نا حکماتے منیک
او عیسیٰ نازی آ ایمان تھک۔“

۳۳ ارا وخت آ یہودی تا مجلس نامون بنداگ دا ہیتا تے بنگر، اوفتے سخت غصہ بس۔
۳۴ اوفتا اُست خوائیسک کہ ”خاصنگا شاگردا تے کسین۔“ ولے اوفتے آن اسے فریسی
فرقہ نامندغس، کہ اونا پن گلی ایل اسکے، او مخلوق اونا بھاز عزتے کریک، او شرع
نامعلنس ہم اسکے۔ او مجلس نامون آن بش مس او حکم تیں کہ ”خاصنگا شاگردا تے
پیش دلو۔“

۳۵ ولدا او مجلس نامون بندا تے توہیت کریسہ پارے ”یہودیک، خیال تخبو، او دافتے
۳۶ کسینگ نا باروٹ سوچ خلیو،“ آتے کہ مے یات مروئے کہ تھیوداس پنی آ بندغ
ہم داڑان مست بش موسس او پغمبری نادعویٰ کریک، او تقریباً چار صد (۴۰۰)

بند غ اودے منار۔ آرا وخت آ او کسفنگا اونا شاگرداک دانہ دانہ مسر، او اونا پغمبری
 ۳۷ غلط ثابت مس۔ ○ واژان پد بہتوداہ پنی آ بند غس، کہ او گلیل صوبہ غان اسکہ، او مردم
 شماری نا وخت آروییو او محصول مچ کروکاتا خلاف اسہ پارٹی س جوڑ کریس، او اسہ
 ۳۸ بھلو مخلوقس اوڑ تو اوار اسکہ۔ آرا وخت آ او کسفنگا اونا سنگتاک ہم دانہ دانہ مسر۔ ○ او
 بندن ای ٹمے داپتاتا باروٹ پاوہ کہ "دافتا خلاف مچ کینو"۔ اوفتے تینا کاریم کنگ
 کے ابو۔ اکہ داپتاک اوفتا چندا نا سوچ آن آنرہ، تو دافک ہم دانہ دانہ مریرہ۔ ○
 ۳۹ ولے اکہ دافک خدا نا گنڈ آن آنرہ، ٹم اوفتا کاریمے خلاص کنگ کپیرے۔ اکہ ٹم
 بندن کیرے، تو دانا معنی اے کہ ٹم خدا نا خلاف جنگ کنگ ٹی اے۔ ○
 ۴۰ مجلس نا بندغاک گلی ایل نا نصیحتے منار۔ داکان پد اوفک خاصنگا شاگردا تے
 تہہ ٹی توار کریر، اوفتے کوڑا خلک، او حکم بسر تا کہ "بین دے س عیسیٰ نا پن اٹ
 ورس او تبلیغ کیرے۔"

پد آ اوفک اوفتے یدہ کریر۔ ○

۴۱ آرا وخت آ خاصنگا شاگرداک مجلس آن پیش تمار، بھاز خوش آنرہ۔ اوفک
 پاریر "خدا نے عزت تسونے اتنے کہ بہتودی تا مجلس نا بندغاک نے عیسیٰ نا وجرغان
 بے عزت کینو۔" ○
 ۴۲ اوفک ہر دے بھلا عبادت خانہ او مخلوق نا آراتے ٹی عیسیٰ، کہ او خدا نا مقرر
 کروکا اے، نا باروٹ خوانفیرہ او تبلیغ کریرہ۔ ○

عیسیٰ نا زی آ ایمان تھو کاتا ہفت بندغاتے
 خاصنگا شاگردانا مدت کے گچین کنگ

۶ داکان پد عیسیٰ نا زی آ ایمان تھو کاتا تعداد دے پہ دے زیاست مریرہ بنا۔
 بھازنگا یونانی او عبرانی زبان پاروکا بہتودیک ہم عیسیٰ نا زی آ ایمان تھار۔ ولے

گراس وختے آن پد یونانی زبان والاک عبرانی زبان والالتے آن گہ کریسہ خاصنگا شاگردا تے پاریر کہ ”ننا جنوز اینگا نیازی تے گنوی دگرا ایلوفتے آن کم ر سینلگ۔“ ۱

ہندا خاطر آن دامسلے خلاس کنگ کے خاصنگا شاگرداک ایلو عیسیٰ نازی ۲

آ ایمان تہو کا بند غاتے توار کریر او اوفتے پاریر ”دایت نن کے جوان افک کہ نن عیسیٰ نادرس او تبلیغ ناکاریسے یدہ کین او مخلوق نا گنوی آ گراتا فیصلہ غاتے کین۔“ ۳

ہندا خاطر آن، ایلمک، ثم تینا نیام آن ہفت بندرغ کچین کبو کہ اوفک عقل مند ۴

مریر او خدا نا پاکنگا روح نا طاقت اوفتے آ بسونے، اوفتے طاقت تسونے۔ اوفک وا ۵

گنوی آ گراتا کاریسے مخلوق کے کریر، تاکہ نن گلا وخت آ خدا نا عبادت او عیسیٰ نا ۶

پسکننگا پیغام نا تبلیغی کنگ کین۔“ ۷

گل ایمان تہو کاک شاگردا مشورہ غان خوش مسر۔ ہندا خاطر آن اوفک استیفنے، ۸

کہ خدا نا پاکنگا روح نا طاقت اوڑتو اسکہ، فلپس، پرتخس، نیکاتور، تیمون، پرمناس ۹

او نیکالوس، آرا کہ اینگیہ شار آن بسوس او یہودی تا مزہب نازی آ ایمان ۱۰

تخاس، او داسہ عیسیٰ نازی آ ایمان تہاکہ، کچین کریر۔ آ ایمان تہو کاک دافتے ۱۱

شاگردا مون آ دریر۔ شاگرداک اوفتازی آ دو تہار، او اوفتے کے دعا کریر کہ ”وا ۱۲

کاریمتے کنگ کریر۔“ ۱۳

او خدا نا پسکننگا پیغام مرمہر اسکان تالان مریر ہنا، او یروشلم شار ٹی ایمان ۱۴

تہو کا تا تعداد دے پہ دے آن زیاست مریر ہنا، او بھازنگا یہودی ایماک ہم عیسیٰ ۱۵

نازی آ ایمان تہار او ایلو ایماندارا تے تو شامل مسر۔ ۱۶

استیفن نا گرفتاری

استیفن، کہ خدا نا رحمتاک اونازی آ اثرہ او خدا نا پاکنگا روح نا طاقت اوڑتو ۱۷

اسکہ، او مخلوق بھازنگا معجزہ غاتے نشان تیس۔ ۱۸

وے گراس بند غاک اثرہ، کہ ۱۹

- دافک میئی آن آزات مسوسر او یہودی جوڑ مسوسر۔ اوفک تینا عبادت خانہ س جوڑ
 کریسر، او دافقے آن گراس تا گرتی شار آن او اسکندریہ شار آن او گراس تا کلکیہ
 صوبہ غان او ایشیا صوبہ غان بسوسر۔ دافک استیفن نا خلاف مسر او اوڑتو دانا باروٹ
 بحث کریر۔ ○ ولے خدا نا پانگا روح نا طاقت ات استیفن ہندو عقل اس کہ آرا
 ۱۰ وخت آ او ہیست کرے، میئی آن آزات مروکا یہودیک اونا پیتاتے آن انکار کنگ
 ۱۱ کتویر۔ ○ ہندا خاطر آن اوفک گراس بندغاتے رشوت تسر کہ پار کہ ”نن دا بندغے
 خدا او موسیٰ نا خلاف ہیست کنگ آ پنگوئن۔“ ○
 ۱۲ ہندا دروغ نا وجہ غان اوفک شرع نا معلم او ایلو بھلا افسراتے استیفن نا خلاف
 ۱۳ مچ کریر، اووے گرفتار کر فیر، او یہودی تا مجلس نا مون آ میسر۔ ○ اوفک گراس
 بندغ میسر کہ استیفن نا خلاف دروغ تیریر۔ اوفک دروغ تیریسہ پاریر کہ ”دا بندغ
 ۱۳ ننا مقدسنگ بھلا عبادت خانہ او موسیٰ نا شریعت نا خلاف ہیست کیک۔ ○ نن داڑان
 بنگن کہ دا پارے کہ ”تیسسی نا صری بھلا عبادت خانے تباہ کیک او ننا رواجاتے
 خلاس کیک آرافقے موسیٰ ننے تسونے۔“ ○
 ۱۵ ہموڑے مجلس ٹی ٹولوکا گل بندغاک استیفن نا گند آ ہرارہ۔ ہمو وخت آ
 استیفن نا مون نورانی اسکہ۔ ○

استیفن نا مجلس نا مون آ ہیست کنگ

- ۱ بے گل آن بھلا امام استیفن آن ہریفے ”آرا پیتاتے دافک نا خلاف پانگ ٹی
 او، دافک صبح او؟“ ○
 ۲ استیفن اوفقے جواب تیریسہ پارے ”کنا ایلگ او پیرنگاک، کنا پیتاتے ہمبو۔
 ۳ ننا پیرہ ابراہیم آ خدا تیتھ مسوپیامیہ علاقہ ٹی ظاہر مس۔ ○ او اووے پارے ”تینا
 سیال، عزیز قریبے او ٹلکے یلہ کر، او ہمو دغار آ پنگ آراوے ای نے نشان ایتہوہ۔“ ○

۴ ہندا خاطر آن او تینا نلکے یدہ کرے او کسراٹ حارآن پنی آشار ٹی منہ سال اسکان
 رہینگا۔ ارا وخت آبراہیم ناباوه کسک خدا اووے حارآن پنی آشار آن پیش تمنگ
 نا حکمے تس او وا جاگہ ٹی رہینگ نا حکمے تس، اراڑے نم واسہ رہینگ ٹی ارے۔
 ۵ ہمو وخت آ خدا اووے وغار نا اسہ چنکو ٹکرس ہم تتو، ولے خدا اوڑتو اقرار کرے کہ
 "اسی نے او نا اولیالوتے وا وغارے ایٹیوہ۔" ارا وخت آ خدا ابراہیم تو وا اقرارے
 ۶ کرے، ابراہیمے اولیالو الویکہ۔ خدا اووے پارہنس کہ "نا اولیالواک پین نلکے ٹی
 رہینگہ اراڑے اوفک مے مریرہ، او چار صد سال اسکان سخی ٹی کاریم کیرہ۔
 ۷ ولے اسی اوفتا مالکاتے بزا ایٹیوہ، او آخرکار اوفک ہمو نلک آن پیش تمیرہ، او وا
 ۸ یہودیہ نلک ٹی کنا عباوتے کیرہ۔" او خدا وا اقرار نا نشانی کے ابراہیمے سنت کنگ
 نا حکمے تس۔ ہندا خاطر آن اسحاق نا ووی منگ نا ہفتہ سے آن پد ابراہیم اووے
 سنت کرے، او اسحاق تینا مار یعقوبے سنت کرے، او یعقوب تینا ووا نزوہ نگا مارتا
 سنتے کرے، ارا کان کے ننا نسل بنگ ٹی اے۔

۹ "یعقوب نا مارک تینا ایلم یوسف تو کست کیرہ، او اووے سودا کریر۔ او
 ۱۰ مصر نلک ٹی مے جوڑ مس۔ ولے خدا اونا مدتے کرے، اووے حفاظت اٹ ہندا
 مشکل آن کشا۔ ارا وخت آ یوسف مصر نلک نا باوشاہ نا مون آ پیش کنگا، خدا
 یوسفے ہند نو عقل او دانائی س تس کہ باوشاہ اوڑان بھاز خوش مس۔ ہندا خاطر آن
 باوشاہ اووے تینا وزیر اعظم جوڑ کرے، او تینا مال مدی تا حساب کتابے اونا وڈ ٹی
 ۱۱ تس۔ گڑاس سالے آن پد مصر او کنعان نا نلکاتے ٹی سخت وکال مس۔ وا وکال
 آن مخلوقے سخت تکلیف مس۔ ننا پیرہ یعقوب او اونا عزیزاتے ہم گنوی و گڑا
 ۱۲ ملتویکہ۔ ارا وخت آ یعقوبے خبر تما کہ مصر نلک ٹی غلہ ارے، او تینا مارتے غلہ
 ۱۳ بلنگ کے مصر نلک آ راہی کرے۔ اراٹ میکو وار غلہ بلنگ نا وخت آ یوسف تینے
 ایلمتا مون آ وزست کرفے، او مصر نا باوشاہے یوسف نا خاوت نا باروٹ معلوم
 ۱۴ مس۔ واکان پد یوسف تینا باوہ یعقوب آ کلوٹس راہی کرے او کل بیتا باروٹ

پارے تہ، او دا ہم پارے تہ کہ "نی تینا خاوت نا هفتاؤ او پنچ بندغ او مال مڈی تو
 ۱۵ بَرک او واڑے رینگ۔" ○ ہندا خاطر آن یعقوب تینا خاوت تو مضر تلک آہنا۔
 ۱۶ اوڑے او او اونا مارک کسکر۔ ○ اوفتے کنعان تلک نا سکم پنی آشار آوری، دفن
 کریر۔ او ہندا ڈغار نا ٹکرے ایڑاھیم ہمور قوم نا بندغائے آن قبرستان جوڑ کنگ
 کے پیسہ اٹ بلکوش۔ ○

۱۷ "ارا وخت آخدا نا ایڑاھیم تو اقرار نا پورہ منگ نا وخت خُک بس، دا وخت
 آنا بندغاک تینا باوہ پیرہ غاتا ڈغار آپدی ہنار، او ننا نسل نا بندغاتا تداو مضر تلک
 ۱۸ ٹی، بھاز زیاست اسکہ۔ ○ ہمو وخت آیلو فرعون مضر تلک نا باوشاہ مس۔ او یوسف
 ۱۹ نا باروت بتویک۔ ○ او ننا باوہ پیرہ غائے ریفے او اوفتے آظلم کرے، اوفتے حکم تِس کہ
 ۲۰ "تینا دوی مروکا مارتے آراتے آن پیشن کشبو، کسقبو" ○ او دا ہمو وخت اسکہ کہ
 موسیٰ دوی مس۔ او بھاز زیباؤ چناس اسکہ، او مسہ ٹو اسکان اونا لہ ڈکوئی اٹ اونا
 ۲۱ خیالداری ئے کرے۔ ○ مسہ ٹو آن پد موسیٰ ارانغان کشنگا، تو باوشاہ نا مسر اووے
 ۲۲ تینا مار جوڑ کرے۔ ○ موسیٰ ئے باوشاہ نا چناتے آن بار عقل او دانائی نا پیتاک
 خوانفنگار۔ ہندا خاطر آن او عقل مندی وُ بیت او جوانو کاریم کریکہ۔ ○

۲۳ "ارا وخت آ موسیٰ نا عمر چل سال مس، او سوچ کرے کہ "امی کاو، تینا قوم
 ۲۴ نا بندغائے ہیریو کہ اوفتے تو انت منگ ٹی اے؟" ○ او کسر ٹی خنا کہ اسہ مصری س
 یہودی سے آظلم کنگ ٹی اسکہ۔ او یہودی نادت کے ہنا او یہودی نا بدلہ اٹ
 ۲۵ مصری ئے کسے ○ او سوچ کرے کہ "یہودی یک پوہ مریرہ کہ خدا کے اوفتا آزاتی
 ۲۶ کے راہی کرینے"، ولے یہودی یک اووے پوہ تئویر۔ ○ دے سے آن پد او خنا کہ "ارا
 یہودی تین پہ تین جنگ کنگ ٹی او"۔ او کوشت کرے کہ او اوفتا نیام ٹی امن
 کے۔ او بس او اوفتے جنگ آن تورے او پارے تا "شم اسہ قوم نا بندغ ارے۔
 ۲۷ تین پہ تین اتتے جنگ کنگ ٹی ارے؟" ○ ولے ہمو بندغ، کہ ایلوئے خلنگ ٹی
 ۲۸ اسکہ، موسیٰ ئے دک تِس، پارے "نی ننا حاکم افس کہ ننا فیصلہ ئے کیس۔ ○ نا

۲۹ خوش اے کہ نی کئے ہم کسفیس دھن کہ ورد مضرے کسفیس؟" ○ آرا وخت آ
موسیٰ واسیتے بنگ او مضر ملک آن نرا او مدیان پنی آ ملک آہنا، ہموڑے رہینگا۔
ہموڑے اودے ارا مار مضر۔ ○

۳۰ "آرا وخت آ موسیٰ مدیان ملک ٹی چل سال گدرینگا، او ریگستان ٹی سینا
۳۱ پنی آ مش نا رہی آ اسکہ کہ او ملائکے ہوشنگو کو جرے آن خنا۔ ○ موسیٰ آرا وخت
آ دا گڑائے خنا او بھاز حیران مس، او جر نا ٹوک آہنا کہ "وا اتس اے؟"۔ تو
۳۲ خدا اودے جر آن پارے ○ ای نا باوہ پیرہ ابراہیم، اسحاق او یعقوب نا خدا اٹ۔"
۳۳ موسیٰ خولیس آن لڑا او تینا مونے دکا۔ ○ خدا اودے پارے "تینا چوٹاتے کش، اتے
۳۴ کہ آرا جاگہ غانی سلوک اُس او مقدسو جاگہ س اے۔ ○ ای خناٹ کہ کنا گچین کروکا
بندغاتا زی آ مضر ملک ٹی ظلم منگ ٹی اے۔ ای اوفتا دُماے قبول کریٹ۔ ای
اوفتے بچا لینگ کے بسوٹ، او ہندا خاطر آن ای نے مضر ملک آ راہی کیوہ۔ ○

۳۵ "موسیٰ ہمو بندغ اسکہ کہ یہودی بندغاک اودے متیویرہ۔ اوفک پاریرہ کہ "نی
ننا حاکم افس کہ ننا فیصلہ ئے کیس۔" موسیٰ ہمو پغمبر اسکہ کہ خدا اودے یہودی تا
حاکم جوڑ کرے او اوفتے ملائک نادت اٹ کہ او ہوشو کنگا جر آن ظاہر موسس موسی
۳۶ نا ذریعہ اٹ آزاتی تیس۔ ○ او موسیٰ ہمو بندغ اسکہ کہ او مضر ملک ٹی معجزہ غاتے
نشان تیس او یہودی تا رہٹائی کریسہ سمندر نا معجزہ ئے نشان تیس، او اوفتے آزاتی
۳۷ تیس۔ واکان پد چل سال اسکان او ریگستان ٹی معجزہ غاتے نشان تیس۔ ○ موسیٰ
یہودی بندغاتے تو ہیست کریسہ پارے "خدا تم کے اسہ پغمبر سے راہی کیک، دھن
۳۸ کہنے راہی کریں۔ او بندغ شما قوم آن مروے۔" ○ او ننا باوہ پیرہ غاتے اسہ جاگہ غا
ریگستان ٹی مچ کرے او آرا حکماتے، کہ خدا ملائک نا ذریعہ اٹ سینا پنی آ مش آ
موسیٰ ئے تسوس، او ننا باوہ پیرہ غاتے تیس۔ ○

۳۹ "ولے ننا پیرہ غاک اونا پیتاتے متیویرہ او اونا حکماتے اِلار۔ او اوفتا خوش اسکہ کہ
۴۰ اوفک پدی مضر ملک آ کار۔ ○ ہندا خاطر آن موسیٰ نا ایلیم ہاروٹے پاریرہ "نن تپنہ کہ

موسیٰ تو اُنّت مسونے، آرا کہ ننے مَصْر تلک آن کشانے۔ ہندا خاطر آن نی نن کے
گراس بناتا خدا جوڑ کر، کہ اوفک پدی مَصْر تلک آپنگ کے ننارہٹائی ئے کیر۔ ۴۱
ہندا خاطر آن ہارون اوفتے کے روڑ نا شکل اٹ خدا س جوڑ کرے۔ اوفک اوڑ کے
قربانی کیر، او آرا گرائے جوڑ کر فیسر، اوڑ کے دعوت او خوشی کیر۔ ۴۲
ناراض مس او اوفتے دے، نوک او استاراتا عبادت کنگ کے اِلا، دھن کہ خدا
پغمبر نا ذریعہ اٹ پاریسس او داپیتاک پغمبر اتا کتاب ٹی لکھوک او

اے یہودی بندغاک، تُم آرا مالتے چل سال اسکان ریگستان ٹی
تیرے او قربانی کیرے

اوفک کن کے اَلویرہ۔ ۴۳

او آرا خدا تے تُم جوڑ کینورے، اوفتے تین تو اوار ہر جاگہ غا دیرے،
اُسے موک او ایلوے رِقان پاریرے۔
مولکے تُم ”آسمان نا خدا“ او رِقانے تُم ”استاراتا خدا“ پاریرے،
او ہندا بناتا تُم عبادتے کیرے۔

ہندا خاطر آن ای تھے بابل شار نا ایلو گنڈ آ راہی کیوہ او تھے
مے جوڑ کر فیوہ۔ ۴۴

”ننا باوہ پیرہ غاک تین تو اوار عبادت نا جگے ہر جاگہ غا دیرے او دا جگ ہندن جوڑ
۴۵
اسکے دھن کہ خدا موسیٰ ئے حکم یسوس۔ ۴۵
پد آنا باوہ پیرہ غاک، کہ دا جگے تینا
پیرہ غاتے آن ہلکر، آرا وخت آ اوفک یوشع نارہٹائی ٹی ایلو قوماتا دُغار آ ہنار، دھن
کہ خدا اوفتے پاریسس، جگے اوفتے تو دیرے۔ او ہمو وخت اسکان کہ داؤد اوفتا بادشاہ جوڑ
۴۶
مس، جگ اوفتے تو اوار اسکے۔ ۴۶
داؤد خداغان ہریفے ”کنے اجازت ایتے کہ ای نے
کے خل نا عبادت خانس جوڑ کیو، آراڑے کہ نن یعقوب نا اولیاداک نا عبادتے
۴۷
کین۔“ ۴۷
ولے خدا داؤد نا مار سلیمان آن دا خل نا عبادت خانے جوڑ کرے۔ ۴۷

”ولے خدا تعالیٰ صرف ہندا عبادت خانے غاتے ٹی ریمپلک آرا فتنے بندغاک جوڑ
۴۸

کریو، دھن کہ پغمبر یسعیہ تینا کتاب ٹی لکھانے
 خدا پاک "جست کنا تخت آن بار اے،
 او دغار کن کے ہندن اے دھن کہ چنکو پلکی س اے۔
 ہندا خاطر آن ثم کن کے آرا جوڑ کنگ کپیرے۔
 ثم کن کے دغار آ آرا جوڑ کنگ کپیرے اتے کہ کل دنیائے ای
 جوڑ کریٹ۔"

اسٹیفن ولدا اوفتے پارے "ثم کنے گرفتار کریے، والزام تخیسہ کہ ای موسیٰ
 او بھلا عبادت خانہ نا خلاف بیت کریٹ۔ ولے ثم بھاز ضدی آرے، بمو بے
 ایمانائے آن بار کہ اوفک نہ خدا نا حکماتے منیرہ او نہ خدا نازی آ ایمان تخیرہ، او خدا
 نا پیتاتے بنگ نا کوشت کپسہ۔ ثم تینا باوہ پیرہ غاتے آن بار آرے۔ ثم ہم ہمیشہ
 خدا نا پاکنگا روجے متیورے۔ ○ ثما باوہ پیرہ غاک مست نا کل پغمبر اتے خلک، اوفتے
 تکلیف تسر، او بھازنگا پغمبر اتے کسفر۔ ہندا پغمبر اک مست پیشن گوئی کریسر کہ
 خدا نا مقرر کروکا بریک۔ گراس وختس مست ثم خدا نا مقرر کروکائے گرفتار کریے
 او کسفرے۔ ○ ولے داسہ ثم کنازی آ الزام تھنگ ٹی آرے۔ ثم بمو بند غاک
 آرے کہ موسیٰ خدا نا پیغامے تھے تیس۔ ولے ثم اووے متیورے۔ ○"

اسٹیفنرے سنگسار کنگ

آرا وخت آ بیہودی تا مجلس نا بند غاک دا پیتاتے بنگر، اوفتے بھاز غصہ بس۔
 اوفک غصہ غان تینا جوڑتے گٹ بنگر۔ ○ ولے اسٹیفن آ خدا نا پاکنگا زوج نا طاقت
 بس۔ او آسمان نا گنڈ آبرا، او بموڑے خدا او عیسیٰ اے اوار خنا، کہ عیسیٰ خدا نا
 راست میگو گنڈ آ سلوک اسکہ۔ ○ اسٹیفن پارے "بربو۔ ای خدائے او عیسیٰ اے،
 کہ او خدا نا راست میگو گنڈ آ سلوک اے، خنگ ٹی اٹ۔ ○"

- ۵۷ مجلس نابندغاک چیانٹ خلیسہ تینا خفتے توریر۔ اوفک اسہ وار تو اسٹیفنے بلکر، ○
- ۵۸ او شار آن پیشن وزیر، خسارتہ، خلتے میفیر او اسٹیفنے سنگسار کنگ شروع کریر۔
- ۵۹ مجلس نابندغاک تینا گڈی تے او پٹوتے وڈفیر او ساؤل پنی آ بندغ ناؤ ٹی تسر۔ ○
- ۵۹ اوفک اسٹیفنے سنگسار کنگ ٹی اسرہ کہ اسٹیفن توار خلک "اے خواجہ عیسیٰ، ای نے آ ینگ ٹی اٹ۔" ○
- ۶۰ او گوڈ خلک او زور آن توار کریسہ پارے "خواجہ، وافتا وا گناہے معاف کرک۔"
- ۱ او بندہ پستے کرے او کسک۔ ○ او ساؤل اسٹیفن نا قتل آن خوش اسکہ۔

عیسیٰ نازی آ ایمان تجوکاتے آ ظلم

- ۱ او داوے آن یروشلیم شار ٹی عیسیٰ نازی آ ایمان تجوکاتے آ ظلم کنگ او تکلیف ینگ شروع مس۔ کل ایمان تجوکاک ہندا ظلم نا وجہ غان بہتودید صوبہ نا ایلو شار تے آ او ساماریہ پنی آ صوبہ غا بنار، ولے دوانزودہ خاصنگا شاگرداک بموڑے مسر۔ ○ گراس ایمان تجوکاک اسٹیفن کے ماتم کریر او اووے دفن کریر۔ ○ ولے ۲ ساؤل نا وا کوشست اسکہ کہ ایمان تجوکاتے خلاص کے۔ او آرا اراغا ہناک، آراڑے عیسیٰ نازی آ ایمان تجوکاک مسرہ، اوفتے گریسہ وریک، زندان ٹی شاناکہ۔ وا خیال تجوکیکہ کہ اوفک نرینہ او یا نیازی او۔ ○

فلپس نا ساماریہ صوبہ ٹی عیسیٰ نا پُسکُنگا پیغام نا تبلیغ کنگ

- ۲ عیسیٰ نازی آ ایمان تجوکاک آرا وخت آ یروشلیم شار آن پیش تمار، اوفک
- ۵ ہزارنگا شار تے آ بنار او عیسیٰ نا پُسکُنگا پیغامے رسیفیر۔ ○ فلپس ساماریہ صوبہ نا

۶. بھلا شار آہنا، او اوڑے مخلوقے خُدا نا مقرر کروکا نا باروٹ تبلیغ کرے۔ ○ مخلوق
۷. فلیس نا پیتاتے غور اٹ بنگ، او آرا معجزہ غاتے نشان تِس، اوفک خنار۔ ○ بھازنگا بند غاتے آن جناک کشنگار او جناک چیانٹ خلیسہ پیش تمار، او بھازنگا معزور او
۸. لنگاک جوڑ کنگار۔ ○ ہندا خاطر آن دا شار نا مخلوق اوڑان بھاز خوش اسکہ۔ ○
۹. ہموڑے شمعون پنی واسہ جاؤو گرس ہم اسکہ کہ او تینا جاؤو آن مخلوقے حیران کریس۔ او پارے کہ "کنا شان ایلو بند غاتے آن بڑز اے۔" ○
۱۰. او شار نا امیر او غریب اونا پیتاتے غور اٹ بنگرہ۔ او ہندا جاؤو گری نا طاقت نا وجہ غان مخلوق پاریکہ کہ "دا طاقتے خُدا اوڑے تسونے۔ او خُدا نا ناب اے۔" ○
۱۱. اوفک ہندا خاطر آن اوڑے "خُدا نا ناب" پاریرہ آتے کہ او اوفتے تینا جاؤو گری
۱۲. آن بھلو وخت اسکان حیران کریس۔ ○ ولے آرا وخت آ اوفک خُدا نا پسکینگا پیغامے فلیس نا ذریعہ اٹ بنگر او عیسیٰ نازی آ ایمان تچار، تو ایمان تجوکاتا زینہ او
۱۳. نیاریک پاک صاف منگ نا بے شولفنگار۔ ○ شمعون ہم عیسیٰ نازی آ ایمان تجا او پاک صاف منگ نا بے شولفنگار۔ او بھاز حیران مس آرا وخت آ او فلیسے خُک آن معجزہ غاتے نشان تینگ آخنا۔ ○
۱۴. آرا وخت آڈوانزہ خاصنگا شاگرداک بنگر کہ "ساماریہ صوبہ نا بھازنگا بند غاک عیسیٰ
۱۵. نازی آ ایمان تجانو"، تو اوفک پطرس او یوحتناے ساماریہ صوبہ غا راہی کریر۔ ○ آرا وخت آ اوفک رسینگار، خُدا غان دعا کریر کہ دا ایمان تجوکاتے آ ہم خُدا نا پاکینگا
۱۶. رُوح نا طاقت برے، ○ آتے کہ داکان مُست اوفتازی آ خُدا نا پاکینگا رُوح نا طاقت
۱۷. بٹویس۔ اوفک صرف عیسیٰ نا پن اٹ پاک صاف منگ نا بے شولائر۔ ○ پد آپطرس او یوحتنا اوفتازی آ تینا دوڑے تجیسہ ہنار، او خُدا نا پاکینگا رُوح نا طاقت اوفتے آ بریسہ ہنا۔ ○
۱۸. شمعون خنا کہ خاصنگا شاگرداک آرا ایمان تجوکاتازی آڈو تجیسہ ہنارہ، تو اوفتے آ خُدا نا پاکینگا رُوح نا طاقت بریسہ ہنا کہ۔ ہندا خاطر آن شمعون یوحتنا او پطرسے پارے

- ۱۹ "ای ٹمے گڑاس پیسہ ایتھوہ۔ ٹم کئے واطاقتے ایتھو، تاکہ آرا بندخ آ ای تینا دوئے
تجیو، او خدا نا پاکنگا روح نا طاقے حاصل کے۔"
- ۲۰ ولے پطرس اووے پارے "تینا پیسہ غاتے بیف، او نئے آن مر مر۔ شاید خدا
نے سزا ایٹک، آنتے کہ فی خدا نا ٹیکے کے او مفت تینگ ٹی اے، فی پیسہ آٹ
خواسہ۔" فی نن تو بینگ کپیسہ او تبلیخ کننگ کپیسہ، آنتے کہ نا آست خدا نا مون آ
۲۱ صبح آفک۔" ہندا خاطر آن دا گناہ غان ہڑسینگ، او تینا آست آن شیطانی خیالے
۲۲ کشہ، او خدا غان دُعا کر کہ او نا ہندا خرابنگا سوچے معاف کے، آنتے کہ ای چاوہ فی
۲۳ کستی وُ بند غسے اُس او گناہ تے آن پُر اُس۔"
- ۲۴ شمعون یوحنا او پطرس پارے "ٹم کن کے دُعا کبو کہ آرا پیتا تا باروٹ ٹم کئے
پاریرے، ہندا گڑاک کن تو مفس۔"
- ۲۵ دا کان پد پطرس او یوحنا عیسیٰ نا باروٹ ہیست او قصہ غاتے کریر، او پدی یروشلم
شار آ ہنار۔ او یروشلم شار آپدی بینگ نا وخت آ کسر ٹی اوفک ساماریہ صوبہ نا
بھارنگا خلقا تے ٹی عیسیٰ نا پُکسنگا پیغام نا تبلیخے کریر۔"

فلیپس او اتھوپیا ملک نا وزیرے خزانہ

- ۲۶ دا کان پد اسہ ملائکس فلیپس آ بس، اووے پارے "بش مر، او ہمو کسر آ بنگ
آرا کہ یروشلم شار آن غزہ شار نا گند آ کایک۔"
- ۲۷ اینو پگہ دا کسر ریگستائس اے۔" ہندا خاطر آن فلیپس ہنا۔
ہمو کسر آٹ اتھوپیا ملک نا اسہ بند غس بینگ ٹی اسکہ۔ او تینا ملک نا وزیر خزانہ
اسکہ او ملک کل خزانہ اونا دو ٹی تسوس۔ او خسی اسکہ۔ او یروشلم شار آ عبادت
۲۸ بنگ کے بسوس، او پدی بادشاہی وُ بگی سے ٹی تینا ملک آ بنگ ٹی اسکہ۔" او
۲۹ بگی ٹی ٹو لوک پیغمبر یسعیہ نا کتاب آن خواننگ ٹی اسکہ۔" خدا نا پاکنگا روح فپتے

پارے ”زوبنگ او بگی ناربی آرسیف تیغے۔“
 ۳۰ فلپس وودینیسیہ بنا او بگی آن بنداخہ خُزک آئس کہ وزیر پغمبر یسعیہ ناکتاب
 نا ارا آیاتاتے خواناک، او بنگ کریکہ۔ فلپس وزیر آن بریفے ”نی داکتاب نا آیاتاتے
 خواناس، پوہ مریسہ تا؟“

۳۱ وزیر اودے جواب تس پارے ”ای دافقے بحر پوہ منگ کیوہ، بمو وخت اسکان
 کہ کس کئے پوہ کنتے؟“

۳۲ ولدا او فلپے پارے ”بہ۔ سوار مہ۔ کن تو بگی ٹی ٹول۔“
 وزیر یسعیہ ناکتاب نا ارا آیاتاتے خواننگ ٹی اسکہ، اوفک داو او
 او اسہ میٹل آن بار اے کہ اودے قربانی کے دتنگ،
 او اسہ میٹل آن بار اے کہ میٹل نا پٹاتے کاٹنگے، او توار کپک۔
 او ہم بدنن کسفنگ نا وخت آفریاد کپک۔
 ۳۳ او بے عزت کننگ، اوڑتو انصاف منک،
 اودے اولیاد منک،

۳۴ اتے کہ او برام کپک، کسفنگ۔
 وزیر فلپس آن بریفے ”نی کئے پوہ کر کہ پغمبر دنا باروٹ دا بیتاتے کننگ ٹی
 اے؟ او تینا باروٹ یا پین کسے نا باروٹ دا بیتاتے کننگ ٹی اے؟“
 ۳۵ پد آ فلپس بندا آیاتاتا معنی اے کریسہ عیسیٰ نا باروٹ اُلف آن الیس یے
 ۳۶ اسکان اودے پوہ کرے۔ سفر کریسہ اوفک اسہ جاگہ غا بسر کہ اوڑے ویر اسکہ۔
 وزیر فلپے پارے ”واڑے ویر ارے۔ گڑا ای اتے عیسیٰ نازی آ ایمان تجیر؟ بہ۔
 کئے پاک صاف منگ نا بے شولف۔“
 ۳۷ [فلپس اودے پارے ”اگہ نی اُست نا حُب اٹ عیسیٰ نازی آ ایمان تجیر،
 تو ای نے پاک صاف منگ نا بے شولفیوہ۔“

وزیر پارے ”اؤ۔ ای عیسیٰ نازی آ ایمان تجیر کہ او خدا نا مار اے۔“

۳۸

ولدا وزیر کو چوانے پارے "پلیٰ تے تور۔"

۳۹

وزیر او فلیس وژینگار او ویر ٹی بنار، او فلیس وزیرے پاک صاف منگ نا بے شولے۔ ○ ارا وخت آوفک ویر آن پیش تمار خدا نا پاکنگا روح فلیسے درے، او وزیر

۴۰

اودے پد آختو۔ وے او خوشی خوشی تینا نلک نا گند آرابی مس۔ ○ او خدا نا پاکنگا روح فلیسے اشدوود شار آر سیفے۔ او اشدوود شار آن قیصریہ شار نا گند آہنا، او ہندا اشاراتا نیام ٹی بھازنگا خلقاتے ٹی خدا نا پسکینگا پیغام نا باروٹ مخلوقے تبلیغ او پوہ کرے۔ ○

سآول نا عیسیٰ نازی آ ایمان تہنگ

(شاگردانا کاریماک ۶:۲۲-۱۶؛ ۱۲:۲۶-۱۸)

۱ ب ہندا وخت ٹی سآول عیسیٰ نازی آ ایمان تھوکاتا زی آ ظلمے جاری تخاصس
۲ او بھازنگا تے خولفینس کہ "ای ٹھے کسفیوہ"۔ ○ او گل آن بھلا امام آہنا، اودے پارے "کے و مشق شار نا یہودی عبادت خانہ غاتا اماما تے آ سفارشی خطس لکھے ایٹے کہ اوفک کنے اجازت ایتر، کہ ای عیسیٰ نازی آ ایمان تھوکاتا زینہ او نیازی تے، کہ نرانو، گرفتار کیو، او پدی آتیو۔ ○"

۳ ارا وخت آ سآول و مشق شار آن خوک رسینگا، اسے وار تو آسمان آن اسے
۴ روشنائی س اوڑا تما۔ ○ او دغار آتما او توارس بنگ کہ او اودے پانتنگ ٹی اسکہ "سآول، نی اتے کنے آ ظلم کننگ ٹی اس؟" ○

۵ سآول ہریفے "خواجہ، نی ویر اس؟"
۶ بڑز آن جواب بس "ای عیسیٰ آٹ کہ نی کنازی آ ایمان تھوکا تے آ ظلم کننگ ٹی اس۔ ○ واسہ بش مر، او شار آہنگ۔ اوڑے نے پانتنگ کہ نے انت کروئی اے۔ ○"
۷ ارا بندغاک سآول تو اوار سفر کننگ ٹی انرہ، اوفک سلیسر، وے بیت
۸ کتویر۔ اوفک عیسیٰ نا پیتاے بنگر، وے کسے ختویر۔ ○ سآول دغار آن بش مس

۹ او تینا خنتے ملا، ولے او خننگ کتویک۔ ہندا خاطر آن ایلو بندغاک ساؤل نا ڈوتے ہلکر
 ۱۰ او شار ناتہہ ٹی وریر۔ ساؤل مسہ دے اسکان بچ گتویک او خنتے آن خنتویک۔
 ۱۱ دمشق شار ناتہہ ٹی اسہ خنٹیاہ پنی و بند غس اسکہ کہ او عیسیٰ نازی آ ایمان
 ۱۲ تہاکہ۔ او دے ٹی نغ آن بار عیسیٰ نے خنا۔ عیسیٰ اودے پارے "خنٹیاہ۔"

خنٹیاہ جواب تہس پارے "جی، خواجہ۔"

۱۱ عیسیٰ اودے پارے "بش مر، او ہمو گلی ٹی ہنگ آرا "سیدھا" پاننگ، او
 ۱۲ ہموڑے یہودواہ پنی آ بندغ نا آرا نا ہریف۔ اوڑ تو ساؤل پنی و بند غس رہینگ کہ
 ۱۳ او ترسی شار ٹی ووی مسونے۔ او ہرک۔ ساؤل وعا کنگ ٹی اے۔ او دے ای
 ۱۴ نا پنگ او پاننگ کے تیار کنگ ٹی اٹ۔"

۱۳ خنٹیاہ عیسیٰ نے جواب تہس پارے "خواجہ، کنے بھازنگا بندغاک ساؤل نا باروٹ
 ۱۴ کہ او آرا ظلم او تکلیفے یروشلم شار ٹی نازی آ ایمان تجوکاتے تسونے، پارینو۔ او
 ۱۵ بھلا ایماتے آن اجازت ہلکونے کہ آرا بندغاک و دمشق شار ٹی نازی آ ایمان تخیہ،
 ۱۶ اوفتے گرفتار کے۔"

۱۵ عیسیٰ اودے پارے "نی ساؤل پنی آ بندغ آ ہنگ، اتنے کہ ای اودے گچین
 ۱۶ کریٹ کہ او بھازنگا بادشاہ او ایلو قوماتا بندغ او یہودی تے تبلیغ کیک، او کنا کسر
 ۱۷ آ آتیک۔ نا پاننگ آن پد ای اودے نشان ایٹیوہ کہ او کنا زی آ ایمان تہنگ
 نا وجرغان مصیبت بیفک۔"

۱۷ او ساؤل ہم دے ٹی نغ آن بار خنا کہ اسہ خنٹیاہ پنی و بند غس بس او اونا زی
 آ تینا ڈوئے تہا، او پدی خسی مس۔

۱۷ حکم نامطابق خنٹیاہ یہودواہ نا آراغا ہنا، آراڑے کہ ساؤل اسکہ۔ او تینا ڈوئے اونا
 زی آ تہا او پارے تہ "ایلم ساؤل، کنے عیسیٰ راہی کرینے۔ آرا وخت آنی دانگ
 بنگ ٹی اسہ او کسر آٹ نامون آ ظاہر مسوس۔ او واسہ کنے نے آراہی کرینے،
 تاکہ نی پدی خنیس او خدا نا پاکنگا روح نا طاقت نے آبرے۔"

- ۱۸ اسے وار تو گڑاس ساؤل نا ختے آن تما او پدی خنگ آ لگا۔ او جک سلیس او پاک
 ۱۹ صاف منگ نا بے شو لینگا۔ ○ واکان پد او ایزغ گنگ او اونا طاقت پدی بس۔ ○

ساؤل نا دمشق شار ٹی تبلیغ کنگ

- ۲۰ ساؤل بش مس سیدھا یہودی تا عبادت خانہ غا ہنا او مخلوقے تبلیغ کرے کہ
 ”عیسیٰ خدا نا مار اے۔“ او منہ دے عیسیٰ نازی آ ایمان تجوکاتے تو دمشق شار ٹی
 ۲۱ رہینگا۔ ○ آرا بند غاک اونا پیتاے بنگر، اوفک حیران مسر، او اسے پہ ایلو تو تینا پاریر
 ”نئے یقین بنگ کہ دا ہمو بندغ اے آرا عیسیٰ نازی آ ایمان تجوکا بند غاتے یروشلم
 شار ٹی کسفیک۔ او واڑے دمشق شار ٹی دا خاطر آن بسوس کہ عیسیٰ نازی آ ایمان
 تجوکاتے پلے، او بھلا اماناتا مون آ یروشلم شار ٹی پیش کے۔“ ○
 ۲۲ ولے ساؤل خدا نا پاکنگ روح نا طاقت آٹ مخلوقے عیسیٰ کہ ”او خدا نا مقرر کروکا
 اے“ نا باروٹ ہندن پوہ او تبلیغ کریکہ کہ دمشق شار ٹی رہینگو کا یہودییک او دے
 ۲۳ تبلیغ آن تورنگ کتویرہ۔ ○ گڑاس دے آن پد یہودییک اسے جاگہ غا مچ مسر او اسے
 ۲۴ منصوبہ س جوڑ کریر کہ ”ساؤلے کسفین۔“ ○ دا منصوبہ نا پیتاک ساؤل نا ختے آ تمار۔
 یہودییک دے او نن شار نا دروازہ غاتے آ سلیسرہ او خیال داری کریرہ کہ اگہ ساؤل
 ۲۵ واکان گدرینگے، اوفک کسفیر تہ۔ ○ ولے اسے نفس ساؤل نا تبلیغ نا ذریعہ آٹ عیسیٰ
 نازی آ ایمان تجوکاک ساؤلے شار نا دیوال آن چٹ نا ذریعہ آٹ شیف دیرفیر
 او شار آن کشار۔ ○

ساؤل نا پدی یروشلم شار آ بنگ او تبلیغ کنگ

- ۲۶ ساؤل دمشق شار آن یروشلم شار آرسینگ او کوشتے کرے کہ ایلو عیسیٰ نازی آ

ایمان تھوکا بند غاتے تو شامل مرے۔ ولے اوفتے یقین الویکہ کہ ”واہم عیسیٰ نازی
 آ ایمان تخانے“۔ کل اوڑان خولیسرہ۔ ○ برنباسے ساؤل ناقصہ نا خبر تھا۔ او اونا مدت
 کے بس او خاصنگا شاگردا تے آدرے تہ۔ او خاصنگا شاگردا تے ساؤل ناقصہ نے پارے
 کہ او ہمر کسر ٹی عیسیٰ نے خنانے او عیسیٰ اوڑتو ہیست کرینے، او ساؤل دمشق شار
 ٹی عیسیٰ نا کسر نا دلیری اٹ تبلیغ کرینے۔ ○ ہندا خاطر آن ساؤل ایمان تھوکا تے تو
 شامل مس او اوفتے تو یروشلم شار ٹی چرخ کریسہ دلیری اٹ عیسیٰ نا پسکینگا پیغام نا
 تبلیغ کریکہ۔ ○ ساؤل یونانی زبان والا یہودی تے تو بحث کریکہ، ولے اوفتا کوشست
 اسکہ کہ اودے کسفر۔ ○ ارا وخت آ ایمان تھوکاک دا بیتاے بنگر، اوفک ساؤلے
 قیصریہ شار آدرسہ او اوکان اودے اونا شار ترسی آراہی کریہ۔ ○

او گڑاس وخت کے عیسیٰ نازی آ ایمان تھوکاک یہودیہ، گلیل او ساماریہ
 صوبہ غاتے ٹی امن اٹ رسیدگار۔ او خدا نا پاکنگا روح نا وجہغان اوفتا دلیری دویسہ
 بنا، او ایمان تھوکا تا تعداد زیاست مریسہ بنا۔ اوفتا خدا نا کسر نا بنگ نا وجہغان
 بھازنگا بند غاک اوفتا رند اٹ بسر او عیسیٰ نازی آ ایمان تھار۔ ○

پطرس نا لدہ او یاقا شار اترے ٹی معجزہ نشان تینگ

پطرس شار شار آ ایمان تھوکا تے آچر خلککہ۔ اسہ وختس او لدہ پنی آ شار آ
 ایمان تھوکا تے آ بنا۔ ○ اوڑے اسہ ایلیاس پنی وُ بند غے آ بنا کہ او ہشت سال آن
 معزور اسکہ او اسہ کلسے آتھاس۔ ○ پطرس اودے پارے ”ایلیاس، عیسیٰ، کہ او خدا
 نا مقرر کروکا اے، نے جوڑ کرینے۔ بشہ او لیپا تے تینا مچ کر۔“

ہمو وخت آ ایلیاس بش مس او چرخ کنگ آ لگا۔ ○ لدہ شار نا گل بند غاک او
 شارون علاقہ نا بند غاک اودے خنار او بھازنگا بند غاک ہندا معجزہ نا وجہغان عیسیٰ
 نازی آ ایمان تھار۔ ○

- ۳۶ یاقا شار ٹی عیسیٰ نازی آ ایمان تجو کو نیازی س آسکہ کہ اونا پن یتیتا آسکہ۔ او
یونانی زبان ٹی اونا پن "ڈور کس" آسکہ، اودانا معنی اے "خزم"۔ او تینا زند ٹی جوانو
۳۷ کاریم کریکہ او غریباتا مدتے کریکہ۔ ○ آرا وخت آپطرس لڈہ شار ٹی آسکہ دا نیازی بیمار
مس، کسک۔ اودے تمشود تسر، کفن بیر فیر، او بڑز نا کو ٹھی ٹی تیار۔ ○ یاقا شار لڈہ
۳۸ شار آن خوک آسکہ۔ آرا وخت آ یاقا شار نا ایمان تجو کاک بنگر کہ "پطرس لڈہ شار ٹی
اے"، اوفک ارا بندغ پطرس آرابی کریہ اودا گلوئے تسر کہ "زونے آبرک"۔ ○
۳۹ پطرس اوفتے تورابی مس۔ آرا وخت آ او رسینگا، اوفک اودے بڑز نا کو ٹھی
آ کہو کنگا نیازی آدریر۔ مردہ ناربی آ بھازنگا جنوزانک ٹو لوک ہو غنگ ٹی آثرہ۔ آرا
وخت آ اوفک پطرے خنار، تینا پچ او گڑاتے اودے نشان تسر او پاریر "وافتن
کے دا نیازی تینا زند ٹی جوڑ کر فیس"۔ ○
۴۰ پطرس اوفتے گلے کو ٹھی آن کشا، او گوڈ خلک، ٹوس او دغا کرے۔ پد آ او
بش مس، مردہ ناربی آبس، اودے پارے "یتیتا، بش مہ"۔
۴۱ نیازی تینا خنتے ملا، پطرے تینا رہی آخنا، او پریشان مس۔ ○ پطرس اونا دو ٹی
بلک، اودے بش کرے۔ پد آ او کل جنوزان او ایمان تجو کا تے توار کرے او اوفتے
نشان تس کہ "نیازی پدی زندہ اے"۔ ○ پطرس نا دا معجزہ گلا یاقا شار ٹی مشہور
۴۲ مس، او بھازنگا بند غاک عیسیٰ نازی آ ایمان میسر۔ ○ پطرس یاقا شار ٹی شمعون
۴۳ پنی آ بندغ تو منہ وے رہینگا کہ او سہلہ نا کاریم کریکہ۔ ○

پطرس او کپٹن کرنیلیس نا ملاقات

- ۱ **ب** قیصریہ شار ٹی کرنیلیس پنی و بند غس رہینگا کہ۔ او روئیو فوج ٹی آسکہ، او دا
۲ فوج نا حصہ "اٹلی فوج" پاننگا کہ۔ او دا حصہ ٹی کپٹنس آسکہ۔ ○ او اسہ مزہبی و بند غس
آسکہ۔ او او اونا گل ارا والا ک خدا نا عبادتے کریہ او خدا نا تروکا زمر داری تے پورہ

- کیرہ۔ او بر دے عبادت تو اوار غریبنگا بہبودی تادے ہم کریکہ۔ ۳
- اسہ دے س پیشیم نا وخت آ او عبادت کنگ ٹی اسکہ، او دے ٹی ٹغ آن بار
خنا۔ خدا نا اسہ ملائیس اونا ربی آ بس، او دے پارے "گرتیلیس"۔ ۴
- او خولیس آ ملائیک تو بیت کریسہ پارے "جی خواجہ، آنت حکم اے؟" ۵
- ملائیک او دے پارے "نا عبادت او غریباتا مدت کنگ آن خدا خوش مسونے،
او خدا نے برکت ایٹک۔ ۶
- واسہ گڑاس بندغ یاقا شار آ رابی کزک کہ او فک بندغے
نے آتیر۔ اونا پن شمعون اے کہ او "پطرس" پاننگ۔ ۷
- او شمعون پنی دُسلہ نا
کاریم کرو کوے نا آرا ٹی مہمان اے او شمعون نا آرا سمندر نا ربی آ رے۔ ۸
- بندا میتا کنگ آن پد ملائیک پدی بنا او کرتیلیس تینا ارا نوکر او اسہ فوجی سے
خوائے۔ وا فوجی اونا چیراستی اسکہ، او ہم مزہبی دُندغس اسکہ۔ ۹
- او کرتیلیس اوفتے تو
وا گل قصے کرے او یاقا شار آ رابی کرے تا۔ ۱۰
- اِرت میکو دے آ او فک نیم روچ آ یاقا شار آن خُزک بسر۔ پطرس ہمو وخت آ
اُرا نا چھت آ بنا کہ او خداغان دُما کے۔ ۱۱
- او بینگن اسکہ او اِرغ کنگ خوائیس، دے
اِرغ تیار آلویکہ۔ او ہمو وخت آ چھت آ دے ٹی ٹغ آن بار خنا۔ ۱۲
- او خنا کہ آسمان
آن اسہ بھلو چار کُندی دُکونٹس دُبینگ ٹی اسکہ۔ ۱۳
- او ٹی بر دُول نا سادار او بر
دُول نا چکاک اُترہ۔ ۱۴
- خدا پطرے پارے "پطرس، بَش مہ۔ دافتے آن تڑگن۔"
وے پطرس پارے "اے خدا، یقیناً آخا۔ ای حرامو گڑا کنگ کیرہ۔" ۱۵
- خدا دلدا او دے پارے "آرا گڑاتے ای حلال کریٹٹ، اوفتے حرام سوچ کیرہ۔" ۱۶
- او بندا میتاک مسہ وار پاننگار او پطرس مسہ وار اِنکار کرے۔ او پد آ بندا گڑاک
پدی آسمان آ بنا۔ ۱۷
- پطرس بند او دے نا ٹغ نا باروٹ پریشان اسکہ کہ "وانا معنی آنت اے؟" کرتیلیس
نا رابی تروکا بند غاک پیٹیسہ پیٹیسہ شمعون نا اراغا رسیدگار، ۱۸
- او وا وخت آ او فک
دروازہ ٹک ٹکیفیر او بریفیر کہ "واڑے پطرس پنی دُندغس مہمان آ رے؟" ۱۹

- ۱۹ پطرس واسکان سوچ کنگ ٹی اسکہ کہ "دے ٹی ٹخ نا آنت معنی اے؟"۔ بمو
دخت آخدا نا پاکنگا روح اودے حکم تیس "مہ بندغ دروازہ غانا انتظارے کنگ
۲۰ ٹی او۔" بش مہ۔ تیار مرک۔ وا بندغالتے تو بنگ۔ خولپیس، آتے کہ وا بندغالتے
خدا راہی کرینے۔"
- ۲۱ بندا خاطر آن پطرس شیف وڑینگا او بندغالتے پارے "کنا پن پطرس اے۔
ٹھے کن تو آنت کاریم اے؟"
- ۲۲ اوفک جواب تیس "نہ کپن گرتیلیس راہی کرینے۔ او خدا نا کسر آہنو کو بندغس
اے، اونا آست ٹی خدا نا خولیس آرے، او کل بیہوویک اونا بھاز عزتے کیرہ۔ خدا
اسہ ملائک نا ذریعہ آت اودے پارے کہ "نی تینا اراغا پطرسے بیینگ، تاکہ ٹم اونا
بیاتے ہیرے۔"
- ۲۳ پطرس اوفتے دعوت تیس "نہ بندائے گدریفبو۔ سوب آنا کانہ۔"
- ۲۴ سوب نا پطرس تیار مس او اوفتے تو راہی مس۔ یافا شار نا ییس نازی آ
ایمان تھوکا بندغالتے آن ہم گراس اوفتے تو راہی مس۔ دے سے آن پد اوفک
۲۵ قیصریہ شار آسر مس، ارارے گرتیلیس اوفتا انتظارے کنگ ٹی اسکہ۔ گرتیلیس تو
عزیز او اونا سنگتاک ہم فچ آہرہ کہ اوفتے گرتیلیس بنگاس۔ آرا دخت آ پطرس
۲۶ ارا نا دروازہ غا سر مس، گرتیلیس اوڑ تو ملا، اونا آتے تہا، اودے سجدہ کرے۔
وے پطرس اودے بش کرے او پارے "کنے سجدہ کپہ آتے کہ ای خدا آفٹ، نے
آن بارو انسائے اٹ۔"
- ۲۷ پطرس گرتیلیس تو بیت کریسہ ارا نا تہہ ٹی پیسا، او بموڑے مخلوق نا اسہ
۲۸ مچی سے خنا۔ پطرس بمو مچی نے پارے "ٹم چارے کہ کنا قوم نا بیہووی بندغالتا
مزبب دا اجازتے تفک کہ ایلو قوماتا بندغالتے تو تولیر، بش مرید او گنیر۔ وے خدا
کنے ٹخ ٹی پوہ کرے کہ "ایلو قوماتا بندغاک نا پاک آفس او ٹم ایلو قوم والا بندغالتے
تو سنگتی کنگ کیرے۔"

۲۹ ولدا او گرتیلے پارے ”بندا خاطر آن آرا وخت آنی کنے بئینگاس ای واسوچ
 خلتویٹ کہ ”نی پین قوم نابندغے اُس“۔ ای بسٹ۔ نی کنے آتے بئینگاس؟“
 ۳۰ گرتیلےس اووے جواب تے ”اینو آن مسہ وے مست پیشیم نا وخت آ ای تینا
 ۳۱ آرا ٹی عبادت کنگ ٹی آٹھ۔ ای اسہ وار تو اسہ ملائکے تینا مون آخناٹ۔“ او کنے
 پارے ”گرتیلےس، نا عبادت او غرباتا مدت کنگ آن خُدا بھاز خوش مسونے۔“
 ۳۲ بندا خاطر آن گراس بندغ یاقا شار آشمعون پطرس پنی آ بندغ آرابی کر۔ او
 شمعون پنی آسیدہ نا کاریم کروکا بندغ نا آرا ٹی مہمان اے۔ اونا آرا سمندر ناربی
 ۳۳ آٹ اے۔“ بندا خاطر آن ای نے کے بندغاتے رابی کریٹ۔ نا بھاز مہربانی
 کہ نی بسٹ۔ نن واڑے پنگ کے گل مچ اُن کہ خُدا نن کے نا ذریعہ آٹ آنت
 پیغام رابی کریٹ۔“

پطرس نا گرتیلےس نا آرا ٹی مچی ئے عیسیٰ نا باروٹ پاننگ

۳۴ واکن پد پطرس بیت کریسہ پارے ”واسہ ای پوہ مسٹ کہ خُدا نا مون آکل
 ۳۵ انساناک برابر او۔“ او آرا قوم نا بندغ خُدا نا حکماتے منک، او اونا کسر آریک، خُدا
 ۳۶ اووے دوست تورک۔“ اُنم بنگونورے کہ خُدا تینا پیغامے یہودی تے آرابی کرے،
 کہ عیسیٰ خُدا نا مقرر کروکا اے، تاکہ اوفک اونا کسر آریک۔ او گل مخلوق نا مالک
 ۳۷ اے۔“ عیسیٰ غان مست یحییٰ بھازنگا بندغاتے پاک صاف منگ نا بے شولفے۔
 وے اُنم عیسیٰ نا باروٹ بنگونورے کہ او آرا کاریمتے یہودی تا علاقہ ٹی کرے، او تینا
 ۳۸ مقرر کروکا نا پیغامے گلیل صوبہ غان شروع کرے۔“ او اُنم دا ہم بنگونورے کہ خُدا
 تینا پاکنگا روح نا طاقے عیسیٰ ناصری آرابی کرے۔ او شار شار آچرخ کرے، بھاز
 نیکی نا کاریم کرے او بھازنگا مخلوقے بیماری تے آن شفا تے، او بھازنگا بندغاک
 ۳۹ اونا بیتاتے آن ایلےس نا کسرے یدہ کریٹ۔“ او نن بندا بیتاتا کہ او یہودی تا علاقہ

۳۰ او یروشلم شار ٹی کرے گواہ اُن۔ یروشلم شار نا بندغاک اووے صلیب آتفیر، اونا
 ۳۱ دُو او نت تے ٹی میخ خلک، کسفر۔ ۰ ولے خُدا اووے مُسے دے آن پد پدی زنده
 ۳۲ کرے او نن اووے خنان۔ ۰ ہر بندغ اووے خنتو، صرف نن کہ خُدا نئے گواہی کے
 ۳۳ گچین کریس، نن اووے خنان۔ نن اونا پدی زنده منگ آن پد اوڑ تو اِرغ گنگن
 ۳۴ او مجلس کریں۔ ۰ او نئے حکم تِس کہ نن خُدا نا پُکسنگنا پیغام نا تیلخے شار شار ٹی
 ۳۵ کین او مخلوقے پان کہ ”یعیسیٰ، کہ او خُدا نا مقرر کروکا اے، ہمو بندغ اے کہ خُدا
 ۳۶ اووے کہوکا او زنده غاتا فیصلہ کے مقرر کریں۔“ ۰ مُست نا پغمبر اک پارینو کہ ”آرا
 ۳۷ بندغ ہم خُدا نا مقرر کروکا نازی آایمان تِجک، اونا زی آایمان تِجنگ نا وِجغان
 ۳۸ اونا کل گناہ او بُرائیک معاف مریزہ۔“ ۰

ایلو قوماتا بندغاتے آ خُدا نا پاکینگا رُوح نا طاقت نا بَیننگ

۳۹ پطرس ہندا بیتا باروٹ بیت کنگ ٹی اُسک، کہ خُدا نا پاکینگا رُوح نا طاقت
 ۴۰ ہموڑے موجود ایلو قوماتا بندغاتے آ بس، آرافک کہ خُدا نا پیغامے پینگ ٹی اُسرہ۔ ۰
 ۴۱ او یعیسیٰ نازی آایمان تِجوکا یہوویک، کہ اوفک پطرس تو یاقا شار آن بسوئر، حیران
 ۴۲ مسر، اُتے کہ خُدا تینا پاکینگا رُوح نا طاقت، کہ ٹیکی س اے، ایلو قوماتا بندغاتے آ
 ۴۳ ہم راہی کرے۔ ۰ ایلو قوماتا بندغاک جتا جتا زباناتے ٹی خُدا نا صفے کہیرہ او خُدا
 ۴۴ نا شکرے آوا کہیرہ کہ خُدا اوفتے جتا زباناتے ٹی بیت کنگ نا طاقتے تِس۔ پطرس
 ۴۵ پارے ۰ ”دا بندغاتے آ خُدا نا پاکینگا رُوح نا طاقت بس، دھن کہ نئے آ بسونے۔
 ۴۶ نن پاک صاف منگ نا بے شولان۔ ضروری اے کہ دافتے ہم وِی ٹی پاک صاف
 ۴۷ منگ نا بے شولفین۔“ ۰
 ۴۸ ہندا خاطر آن پطرس اوفتے حکم تِس کہ ”یعیسیٰ نا پِن اٹ کہ او خُدا نا مقرر
 ۴۹ کروکا اے، بے شولفیو۔“

اوفک بندن کریر۔ ولدا اوفک پطرس او اونا سنگتاتے دعوت تیر کہ ”منہ وے
نن تو رینگبو۔“

پطرس نا سنگتاتے تو بحث کنگ

- ۱ باب خاصنگا شاگرداک او یہودیہ صوبہ ٹی رینگوکا ایلو یہودیہک ہم، کہ اوفک ہم
- ۲ عیسیٰ نازی آ ایمان تھانر، بنگر کہ ”ایلو قوم والاک ہم خدا نا پیغامے بنگونو او عیسیٰ
- ۳ نازی آ ایمان تھانو“۔ پطرس پدی یروشلم شار آبس۔ واکان پد ہموڑے ایمان
- ۴ تجوکا یہودی تے آن گڑاس بندغ کہ اوفک بندغ نا سنت کنگے اسہ فرس خیال
- ۵ کریرہ، پطرس تو بحث کریرہ پاریرہ ”نی آنتے ایلو قوماتا بندغاتا اراتے ٹی بناس، او
- ۶ اوفتے تو گنگس کہ واقوماتا بندغاک ننے آن بار سنت کپسہ؟“
- ۷ پطرس اوفتے پوہ کنگ کے قصے شروع آن کرے کہ واقصہ اوڑتو
- ۸ موسس۔ پطرس قصہ کریرہ پارے ”اسہ وے س ای یاقا شار ٹی عبات کنگ
- ۹ ٹی آسٹہ، ای وے ٹی تیغ آن بار خنٹ، کہ آسمان آن اسہ چار گندوئی و بھلو کونٹس
- ۱۰ وڈینگا۔ آرا وخت آ واکونٹ کنا خوک آبس۔ ای خنٹ کہ ہندا کونٹ نازی آبر
- ۱۱ وڈل نا جنگلی او آرائی و ساوار او چکاک اترہ۔ ولدا ای خدا نا توارے بنگٹ کہ او
- ۱۲ کنے پارے ”پطرس، بش مہ، تڑاو گن۔“ وے ای پاریت ”اے خدا، یقیناً آخا۔
- ۱۳ ای حرامو گڑا گینگ کپہ۔“ خدا ولدا کنے پارے ”آرا گڑائے ای حلال پارینٹ،
- ۱۴ اووے حرام سوچ کپہ۔“ ہندا بیتاک کن تو مسہ وار مسر او واکان پد گل گڑاک
- ۱۵ پدی آسمان آ بنار۔ او ہندا وخت ٹی مسہ بندغ، کہ اوفک قیصریہ شار آن کنے آ
- ۱۶ یاقا شار آرابی کنگانر، کنے آبسر آراڑے کہ ای رہینگا۔ خدا نا پاکنگا زوج کنے
- ۱۷ پارے ”خولپہ۔ وابدغالتے تو بنگ۔“ او ہمو شش یاقا شار نا ایمان تجوکاک کن تو
- ۱۸ اوار قیصریہ شار آبسر او نن گرتیلیس نا آرا ٹی بنان۔ گرتیلیس نن تو قصہ کریرہ

پارے کہ "ای تینا اُرا ٹی ملائکے خنٹ۔ ملائک کئے پارے" گڑاس بندرغ یاقا شار
 ۱۳ آ شمعون پطرس پنی آ بندرغ آ راہی کر، کہ اونا پیتاتے بنگ آن پد نی او نا اُرا
 ۱۵ نا کل بندغاک نجات حاصل کیرے۔ "ای گرتیلیس نا اُرا ٹی بنٹ۔ اُرا وخت
 آ ای بیت کنگ ٹی اسٹ، اوفتے آخدا نا پاکنگا روح نا طاقت بس دھن کہ اولیکو
 ۱۶ وارننے آ بسوس۔ ولدا کنا اُست آ بس کہ عیسیٰ پاریسس "سیکی دیراٹ پاک
 صاف منگ نا بے شولفے، ولے داژان زیاست بیت داو اے کہ ٹے آخدا نا پاکنگا
 ۱۷ روح نا طاقت بریک۔ ٹم اونا طاقت اٹ کاریم کیرے۔" ایلو قوماتا بندغاتے آخدا
 نا پاکنگا روح نا طاقت نا بنگ آن دا ظاہر مریک کہ اوفک ہم عیسیٰ نازی آ ایمان
 تچانو دھن کہ شروع ٹی ننے آخدا نا پاکنگا روح نا طاقت بسوس۔ ای دیراٹ کہ
 خدائے اونا کاریمتے آن توریو؟"

۱۸ اُرا وخت آ اوفک دا پیتاتے بنگر، تو بحث کنگے اِلار، خدانا صفتے کریسہ پاریر
 کہ "خدایو قوماتا بندغاتے دا موقعے تسونے کہ، اگہ اوفک عیسیٰ نازی آ ایمان
 تنخیرہ، گناہتے آن بر سینگیرہ، تو اوفک ہم ہمیشہ نازندگیئے حاصل کیرہ۔"

عیسیٰ نازی آ ایمان تچو کاک ایتاکیہ شار ٹی

۱۹ گڑاس عیسیٰ نازی آ ایمان تچو کا بندغاک، کہ اسٹیفن نا کسفنگ آن پد اوفتے
 آ ظلم شروع مس، اوفک فینیکی او کپرس صوبہ غاتے آ او ایتاکیہ شار نا گند آ بنار، او
 ۲۰ کسر اٹ صرف یہودی بندغاتے عیسیٰ نا باروٹ تبلیغ کیرہ۔ ولے گڑاس ایلو کپرس
 او گرتینی علاقہ غاتا ایلو ایمان تچو کاک ایتاکیہ شار آ بنار او ایلو قوماتا بندغاتے آخدا
 نا پیغامے رسفیر، او اوفتے خدانا پُسننگا پیغام، کہ عیسیٰ میسونے تہ، ہم پاریر۔
 ۲۱ خدانا پاکنگا روح نا طاقت اوفتے تو اسکہ او اسہ بھلو مخلوقس اوفتے تبلیغ آن عیسیٰ نا
 زی آ ایمان تچا او خدانا کسر آ بس۔

۲۲ وا خبر یروشلم شار ٹی ایمان تجھو کاتے آرسینگ۔ ہندا خاطر آن اوفک برتباے
 ۲۳ ایتاکیہ شار آرابی کریر۔ آرا وخت آ برتباس ایتاکیہ شار آسر مس او خنا کہ اوڑے
 بھازنگا بندغاک عیسیٰ نازی آ ایمان تھانو، او بھاز خوش مس، او اوفتے پارے
 ”تینا ایمانے عیسیٰ نازی آ سیفبو۔“

۲۴ برتباس نیک او ایماندارو بند غس اسک۔ اوڑو خُدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت اسک
 او بھازنگا مخلوقے عیسیٰ نازی آ ایمان تخفیس، او خُدا نا کسر آیسوس۔
 ۲۵ ولدا برتباس ترسی پنی اشار آ بنا کہ ”ساؤل تو یلیو“۔ آرا وخت او ساؤلے
 ۲۶ خنا، اوفک پدی ایتاکیہ شار آسر، او اسہ سال اسکان ہرتوماک مخلوقے عیسیٰ نا
 باروٹ خوانفیر۔ او ایتاکیہ اولیکو شار اسک کہ اوڑے عیسیٰ نازی آ ایمان تجھو کاک
 ”عیسائی“ پانگار۔

۲۷ ہمو دے تے ٹی عیسائی تا گڑاس بندغ، کہ اوفک مخلوقے تبلیغ کریرہ، یروشلم
 ۲۸ شار آن ایتاکیہ شار آ بنار۔ اوفتے آن اسس، کہ اونا پن اگس اسک، اوڑا خُدا
 نا پاکنگا رُوح نا طاقت بس۔ او بش مس، مخلوقے پارے کہ ”اسہ بھلو دکالس وا
 دُنیا ٹی ینگ ٹی اے۔“

۲۹ ہندا دُکال کلوتیس روئیو شہنشاہ نا وخت ٹی بس۔ ہندا خاطر آن عیسایک تینا
 ایلو ایلمتے تو صلاح کریر کہ ”نن پیسے غاتے مچ کین، او یہتویہ صوبہ نا عیسائی تے کے
 رابی کین تاکہ دُکال نا وخت آ ہندا پیسے غاک اوفتا کاریم ٹی بریر۔“
 ۳۰ اوفک پیسے غاتے مچ کریر او برتباس او ساؤل نا دُو ٹی تسر، او ہندا فک وا
 پیسے غاتے بیفیر، یہتویہ صوبہ غا دیر او عیسائی تا معتبر نگا بند غاتا دُو ٹی تسر۔

برودیس نا یعقوبیہ کسفنگ او پطر سے گرفتار کنگ

۱۲ او ہندا دے تے ٹی بادشاہ برویس عیسائی تے آ ظلم او اوفتے تکلیف ینگ

- ۲ شروع کرے۔ ○ او یوتھنا نا ایلُم یِتَقَوْبے، کہ او خاصو شاگردس اَسْمَہ، گرفتار کرے او
 ۳ زغم اٹ کسے تہ۔ ○ او خنا کہ ”کنا دا کاریم آن یہودیہک خوش مسونو“، او خاصنگا
 شاگرداے آن پطرس ہم گرفتار کرے۔ ارا وخت آپطرس گرفتار مس تو دا وخت
 ۴ آبغیر خمیرِ نِگا اِرغ نا عید منگ ٹی اَسْمَہ۔ ○ پطرس نا گرفتاری آن پد او زندان ٹی
 شاغنگا۔ زندان ٹی چار پولوس والاک اونا خیالداری ئے کیرہ، او ہر مسہ گنٹھ غان پد
 بندا پولوس والاک بدل مسرہ او ایلو چار پولوس والاک اونا خیالداری کے بسرہ۔
 او پیست او چار گنٹھ شانزدہ پولوس والاک واری واری خیالداری کیرہ۔ ہرودیس
 سوچ خلک کہ ”امی پطرسے پچائینگ نا عید آن پد مخلوق نامون آ کسفیوہ“۔ ○
 ۵ بندا خاطر آن پطرس زندان ٹی شاغنگا، ولے عیسائیک ہوغنگ اٹ خداغان
 پطرس کے وعا کیرہ۔ ○

خدا نا ملائیک نا ذریعہ اٹ پطرسے آزاتی تینگ

- ۶ پچائینگ نا عید نا خلاص منگ آن پد ہرودیس سوچ کرے کہ ”سوب نا ای
 پطرسے مخلوق نامون آ کسفیوہ“۔
 بندانن آپطرس زندان ٹی ارا پولوس والا تانیام ٹی زنجیر تے تو تفوک خاچوک
 ۷ اَسْمَہ، او ارا پین پولوس والاک دروازہ غا خیالداری کنگ ٹی اُسْرہ۔ ○ اسہ وار تو
 ملائیکس زندان ٹی پطرس نا کوٹھی ٹی ظاہر مس، اونا پینگ آن کوٹھی روشنائی مس۔
 ملائیک پطرس نا کوپے ئے مرفے، او دے بَش کرے او پارے تہ ”بَش مہ، کان۔“
 ۸ او ہندا پانینگ تو پطرس نا زنجیر اک ملنگار، دُغار آتھار۔ ○ ولدا ملائیک پارے
 تہ ”دستار او چوٹاتے تینا بین۔“
 پطرس ہندن کرے۔ ملائیک پارے ”پٹوئے مَح آتینا تف، کن تو راہی مہ۔“ ○
 ۹ پطرس اوڈو اوار اونا رند اٹ زندان آن پیش تھما۔ پطرس سوچ خلک کہ ”وا

۱۰ بیتاک ٹنچ ٹی منگ ٹی او۔" او پوہ متو کہ وافک راستی آٹ منگ ٹی او۔ او فک پوئوس واللتے آن گدرینگار او زندان نا آبتی آ دروازہ غا رسینگار، کہ او شار نا گنڈ آ بلنگاکہ۔ دروازہ اوفتے کے تیڈٹ بلنگا، او اوفک پیش تمار۔ آرا وخت آ اوفک روڈ آن اسہ گلی سے ٹی پینگ ٹی آئرہ، ملائک اسہ وار تو غائب مس۔

۱۱ ولدا پطرس پوہ مس او تین تو پارے "آرا بیتاک کن تو مسونو، وافک راست او۔ خدا ملائکے راجی کرے کہ کئے بروویس نا قید آن آزاتی ایتے، او ہمو بیتاک کہ یہوویک سوچ خلنگ ٹی او، غلط ثابت مریر۔"

۱۲ بندا بیتاتے سوچ کریسہ او مریم نا آرا نا گنڈ آ بتنا۔ مریم یوتنا نا لہ اسکہ او یوتنا کہ مرقس ہم پاننگاکہ۔ ہموڑے بھاز بندغ پطرس نا آزاتی کے دعا کنگ ٹی آئرہ۔ پطرس دروازہ غا ٹک ٹکیفے، او نوکرو مسرٹس، کہ پن تہ رومی اسکہ، دروازہ غا بس۔ او پارے "دیر اُس؟"

پطرس پارے "ای اٹ۔"

۱۳ مسرٹ پطرس نا توارے چائس او خوشی آن دودینگیسہ آرا نا تہہ ٹی بتنا، او دروازہ نا تلنگے گیرام کرے۔ او دعا کروکا بندغاتے پارے "پطرس پیشن سلوک اے۔"

۱۵ بندغاگ اووے پاریر "نی گنوک مسوئس۔"

ولے او زور تجیسہ پارے "آخا۔ وا پطرس اے۔"

بندغاگ پدی پاریر "وا اونا روج مروئے۔"

۱۶ پطرس وار وار دروازہ غا ٹک ٹکیفیکہ۔ آخر اوفک دروازہ غا ملار، او پطرسے خنار، بھاز حیران مسر۔ پطرس تینا دواٹ اشارہ کرے "چپ کبو۔" او اوفتے تو قصے کرے کہ خدا ہمر اووے زندان آن آزاتی تسونے۔ او پارے "بندا بیتاتے عیسیٰ نا جدید رنگا یلم یعقوب او ایلو عیسائی تے ہم پایو۔"

۱۸ بندا بیتاتا کنگ آن پد او پیش تما او پین جاگہ سے آبتنا۔

آرا وخت آ سوب مس پوئوس والاک بھاز پردیشان مسر۔ اوفک سوچ خلکر

- ۱۹ کہ ”پطرس ارانگ بنانے؟“ ○ ارا وخت آوا پیتاتے بروویس ینگ او حکم تیس کہ ”پطرسے پیٹو۔“ اوفک بھاز پٹار، ولے ختویر تہ۔ ولدا بروویس پولوس والائے آن پطرس نا باروٹ سوال بریفے۔ اوفک جواب تینگ کتویر۔ بندا خاطر آن بروویس اوفتا کسینگ نا حکمے تیس۔

داکان پد بروویس منہ دے کے قیصریہ شار آتینا اراغا بنا۔ ○

بادشاہ بروویس نا کہنگ

- ۲۰ بادشاہ بروویس صوّر او صیدا شاراتا بندغاتے آن بھاز غصہ اسکہ۔ بندا شاراتا بندغاتے آن گراس مچ مسر او بروویس آبنا۔ اولیکو وار اوفک محل نا بھلا نوکر بلستے رشوت تسر او تینا سنگت کریر۔ ولدا اوفک بروویس نا یلنگ کے بنار او اودے پاریر ”نی نن تو خیر کرک۔“
- اوفک خیر کننگ خوائیسرہ، اتنے کہ گنوئی آ گراتے بروویس نا بادشاہی آن بلکرہ، وریرہ۔ ○

- ۲۱ اسہ دے س بروویس اسہ بھلو جلسہ س کرے۔ او تینا تاجے پینا، تخت آتینا
- ۲۲ ٹوس او مخلوق تو بیت کرے۔ ○ بیت کننگ نا وخت آ مخلوق چیاٹ کریسہ پاریر ”دا بندغ اف۔ خدا بیت کننگ ٹی اے۔“ ○
- ۲۳ اسہ وار تو ملائیس بس او بروویس بیمار کرے، اتنے کہ ارا وخت آ مخلوق اودے خدا پارے، او چپ کرے۔ اونا جان ٹی پوک تمار، او سک۔ ○
- ۲۴ ہمو دے تے ٹی عیسائیت تا تبلیغ منگ ٹی اسکہ او بھازنگا بندغاگ عیسائی جوڑ مسوئر۔ ○

- ۲۵ برتباس او ساوئل پیسہ غاتے یروشلم شار آ رسیفیر او پدی اناکیہ شار آبنا۔
- مریم نا مار یوحنا، کہ او مرقس ہم پانگا کہ، اوفتے تو اوار اسکہ۔ ○

خُدا نا پاکِنگا رُوح نا برتَباس او
سّاؤلرے تینا کاریم کے گچین کنگ

۱ **ب** اِنّاکیہ شار ٹی عیّسائی تے آن گڑاس تبلیغ کروکو او اُستو اُترہ۔ اوفتا پنک
۲ وُهن اُترہ، ساؤل، برتَباس، شمعون کہ او کالو پانِنگا کہ، لوکیس کہ او گریچی علاقہ غان
۳ بسوس، منّاہیم کہ او کہوکنگا باوشاہ بروویس نا اِلہ تو اوار بھلن مسوس۔ ○ اسہ
وے س وافک ایلو عیّسائی تے تو اوار روچہ تخاصر او عباوت کنگ ٹی اُترہ۔ خُدا نا
پاکِنگا رُوح اوفتے پارے "ای برتَباس او ساؤلے گچین کریٹ۔ ای فیصلہ کریٹ کہ
وافک کار او ایلو شاراتا مخلوق آئیس نا پیغامے رسیدیر۔ اوفتے رابی کہو۔" ○
۳ بندا خاطر آن اوفک روچہ تخاصر او وُعا کریسہ تینا وُوتے داری داری اوفتا زی
آ تخاصر او اوفتے رابی کہو۔ ○

برتَباس او ساؤل نا کپُرس جزیرہ
نا گورنرے ایماندار جوڑ کنگ

۴ پاکِنگا رُوح نا گچین کنگ آن پد برتَباس او ساؤل اِنّاکیہ شار آن سلوکیہ شار آ
۵ بنار او اوکان کشتی ٹی کپُرس جزیرہ غا بنار۔ ○ آرا وخت آ اوفک سلیمیس شار آ سر
مسر، اوفک بیہووی تا عباوت خانہ غاتے آ بنار او عیّسی نا خُدا نا باروٹ پیغام نا تبلیغ
کہو۔ یوتنا، کہ او مرقس ہم پانِنگا کہ، اوفتا مدت کے اوفتے تو اوار اسکہ۔ ○
۶ اوفک پُسنِنگا پیغام نا تبلیغ کریسہ جزیرہ نا ایلو گنڈ آ پافس شار آ سر مسر۔
بمورے اوفک اسہ جاؤوگرے تو ملار کہ اونا پن الیماس اسکہ۔ او بیہووی س اسکہ
۷ او تینے پنمبرس پاریکہ۔ ○ جاؤوگر روویو گورنر سرگیس نا سنگش اسکہ۔ گورنر بھاز

- عقل مندو بند غس اسکہ۔ ہندا خاطر آن گورنر برتباس او ساؤلے بنگا تاکہ او عیسیٰ نا
 باروٹ پیتاے ہن۔ ○ ولے جاؤگر الیماس گورنرے واپسکینگا پیغامے پنگ آن منع
 ۸ کنگ نا کوشتے کرے۔ ○ ولدا ساؤل، کہ او پوٹس ہم پانگا، اورا خدا نا پاکنگا
 ۹ روح نا طاقت بس۔ او جاؤگر آبرا، ○ اووے پارے ”نی شیطان۔ نی ہمو ہر بیت
 ۱۰ نا دشمن اس کہ او جوان اے۔ نی صرف خرابو کاریم کیر، مخلوقے ریغیر۔ نی
 ۱۱ خدا نا ہر کاریمے، کہ او راست اے، دروغ پاسہ۔ ○ واسہ خدا نے ہزا ایٹک او نی
 گڑاس دھتے کے کور مرہ۔“

- ہمو دخت آ الیماس نا خنک تارمہ مسر، او کور مس۔ او تینا دوتے دانگ اینگ
 ۱۲ خسا کہ کس اونا دوتی بے، اونا رہنائی ئے کے۔ ○ آرا دخت آ گورنر دا معجزہ ئے خنا
 او عیسیٰ نا باروٹ پیتاے بنگ، او بھاز حیران مس او عیسیٰ نازی آ ایمان تچا۔ ○

پوٹس نا انطاکیہ شار فی عیسیٰ نا
 باروٹ پاننگ کہ ”او نجات تروکا اے“

- پوٹس او اونا سنگتاک کشتی ٹی پافس شار آن پتفولیہ صوبہ نا پرگہ پنی آ شار
 ۱۳ آ بنار۔ او داکان پد یوتھا، کہ او مرقس ہم پانگا، اوفتے آن ہر سینگا او یروشلیم شار
 آ پدی بنا۔ ○ ایلو سنگتاک پرگہ شار آن راہی مسر او پتدیہ صوبہ نا انطاکیہ شار آ
 ۱۴ سر مسر، او خدا نا عبادت او آرام نا دے یعنی ہفتہ غایہودی تا عبادت خانہ غا بنار،
 ۱۵ او اوڑے ٹوئر۔ ○ اماماتا تورات او ایلو پغمبر اتا کتاباے آن خواننگ آن پد عبادت
 خانہ نا افسراک پوٹس او برتباس آ گلو راہی کیر کہ ”ایلمک، ثم تو اگہ نصیحت نا
 بیت آرے، بیو، کبو تا۔“ ○
 ۱۶ پوٹس بش مس، اوفتے چپ کنگ نا اشارہ کرے، او بیت کریسہ پارے
 ”یہودی سنگتاک او ایلو قوماتا بندغا کہ ثم خدا نا عبادتے کیرے، کنا پیتاے

۱۷ غور اٹ بمبو۔ ۱۸ یہودی تا خدا ننا باوہ پیرہ غاتے لچین کرے او آرا وخت آ اوفاک
مصر نلک ٹی پروسیسی اترہ، اوفتے اسہ بھلو قومس جوڑ کرے۔ خدا تینا طاقت اٹ
۱۸ اوفتے مصری تا بیٹی آن کشا، ۱۹ او چل سال اسکان ریگستان ٹی اوفتا خیال داری
۱۹ کرے۔ ۲۰ او خدا کتعان نلک آن ہفت ایلو قوماتے کشا او یہودی تے بندا ڈغارے
۲۰ تس۔ ۲۱ او گل پیتاک چار صد او پنجا سال اسکان مسر۔

”واکان پد خدا سوتیل پنمبر نا پینگ آن مست اسکان اوفتے سرداری تس۔ ۲۱
سوتیل نا وخت آتنا قوم نا بندغاک خداغان بادشاہس خوائیسر، او خدا قیس نا مار
ساوے اوفتا بادشاہ جوڑ کرے کہ او بنینین نا قبیلہ غان اسکہ۔ او چل سال اسکان اوفتا
۲۲ بادشاہ مس۔ ۲۳ ساوے نا تخت آن وریفنگ آن پد خدا داوڈے بادشاہ جوڑ کرے۔ خدا
اونا باروٹ پارے ”یسی نا مار داوڈ نیکو دوستو بندغس اے، او آرا کاریم تا ای پاوہ،
۲۳ او یک تا۔ ۲۴ او خدا دا ہم پارے ”ای داوڈ نا اولیاداتے آن اسہ بندغے یہودی
بندغاتا نجات تینگ کے راہی کیوہ۔“ او عیسیٰ اے راہی کرے، دھن کہ خدا اقرار
۲۴ کریس۔ ۲۵ عیسیٰ نا پیغام نا تبلیغ کننگ آن مست یحییٰ یہودی بندغاتے تبلیغ کرے
او اوفتے گناہ تے آن ہر سینگنگ نا ٹکے تس، او بھارنگاتے پاک صاف منگ نا بے
شولے۔ ۲۵ او آرا وخت آ یحییٰ تینا کاریے تقریباً خلاص کریس، او مخلوقے پارے ”تھا
خیال ٹی ای دیرے اٹ؟ ای بمو بندغ اٹ کہ تم اونا انتظارے کننگ ٹی اے۔
او کنے آن پد بریک۔ ای اونا نت تا مشتا برابر ہم اٹ۔“

۲۶ ”اے یہودی سنگتاک، کہ نن ابراہیم نا اولیاد آن، او ایلو قوماتا بندغاک، کہ
تم خدا نا عبادتے کیرے، واسہ نجات نا پیغامے خدا نن کے او دنیا نا گل بندغاتے
۲۷ کے راہی کرینے۔ ۲۸ ولے یروشلم شار ٹی تنا قوم نا پیرنگاک او املک دا بیتے پوہ
مؤیر کہ عیسیٰ تنا نجات تینگ کے بسونے۔ ہر عبادت او آرام نا دے آ اوفاک
پنمبر اتا کتاباتے آن خوانفیرہ، ولے اوفاک نجات تروکا نا باروٹ پیشن گوئی تے پوہ
مؤیرہ۔ بندا خاطر آن عیسیٰ نازی آ الزام تیخنگ نا وجہ غان مست نا پنمبر اتا پیشن

۲۸ گویک صبح ثابت مسر۔ اوفتے خبر اسکہ کہ "عیسیٰ معصوم اے"، ولے اوفک روپیو
 ۲۹ گورنر پیلاٹس آ زور تجار کہ "واوے کسف۔" او کسے تہ۔ اوفک مہنگا کتابتے ٹی
 آرا بیتاک عیسیٰ نا باروٹ لکھوک او، اوفک بہتودی تا کاریمتا وجرغان صبح ثابت
 ۳۰ مسر۔ اوفک اودے صلیب آ کسفر۔ اونا لاش غار وولو قبرے ٹی تہنگا۔ ولے خدا
 ۳۱ اودے پدی زندہ کرے۔ او بحار وخت اسکان تینا سنگلتے تو، کہ اوفک اور تو
 گلیل صوبہ غان یروشلم شار اسکان بسوئر، اوفتا مون آ ظاہر مس۔ واسہ اوفک اور کے
 ۳۲ بہتودی بندغاتے کے گواہ او۔ واسہ نن اونا پسکینگا کسرے ٹے آیسوئن۔ وانا
 ۳۳ باوہ پیرہ غاک اترہ کہ خدا اوفتے تو اقرار کرے۔ خدا عیسیٰ پدی زندہ کرے، او
 بندن خدا نا دا اقرار نئے آپورہ مس، وھن کہ زبور نارٹ میکو باب ٹی لکھوک اے
 خدا تینا مقرر کروکائے پانک "ای اینو بندغاتا مون آپاوہ" "نی کنا مار اس۔"
 ای نا باوہ اٹ۔

۳۴ "او خدا اودے پدی زندہ کنگ آن پد دا ظاہر کرے کہ قبر ٹی پوک اودے
 کمنسہ، وھن کہ پغمبر یسعیہ نا کتاب ٹی لکھوک اے
 خدا داؤدے پارے "آرا اقرارے ای نے تو کرینٹ ای پورہ کیوہ تہ،
 او ای تینا رحمتاے نا اولیاداتے آرا بی کیوہ۔"
 ۳۵ وھن کہ زبور ٹی اسہ پین جاگہ سے ٹی لکھوک اے کہ پغمبر داؤد خداے پارینے
 "نی خدا تینا دوستگا بندے قبر ٹی پوکنگ کے ایسہ۔"
 ۳۶ داؤد تینا وخت ٹی خدا نا وین نا کاریے کرے۔ او کسک، او قبر ٹی وفن کنگا۔
 ۳۷ قبر ٹی او سڑا، اودے پوک گنگر۔ ولے بندا بیتاک بمو بندغ تو تئویر کہ خدا اودے
 پدی زندہ کرے۔

۳۸ "کنا گل سنگتاک، ٹے معلوم مرے او یقین مرے کہ دا عیسیٰ اے کہ اونا
 پیغام ٹے آرسیفنگ ٹی اے تاکہ شاگناہ او برائیک معاف کنگیر۔ ٹم پوہ بیو کہ آرا
 ۳۹ بندغ عیسیٰ نازی آ ایمان تہنگ، اونا گناہ او برائیک معاف کنگیرہ۔ ولے آرا بندغ

۲۰ صرف موسیٰ نا لکھوکا کل خلما تے منک، اونا گناہ او بُرائیک معاف مفسر۔ ○ ہندا خاطر
آن خیال تجبو، او ہندا بیتا تے آیقین تجبو، دافتے دروغ پایتو، تاکہ پغمبراک آرا
بیتا تے پارینو، تُم ہندن مفسرے۔ خدا پغمبر اتا ذریعہ اٹ پانک کہ ○

۲۱ ”اے ملنڈ خلوکاک، تُمے آہزا بریک، تُم حیران مریرے او کبیرے،
آتے کہ ملنڈ خلوکا تے ای ہزا ایتوہ۔

ولے اگہ کس تُمے وا ہزا نا باروٹ رغالک،
تُم یقین تجیرے۔” ○

۲۲ آرا وخت آپولس دا بیتا تے خلاص کرے، او او برتباس عبادت خانہ غان پیش
تہار۔ مخلوق اوفتے ہنت کرے کہ ”ایلو ہفتہ یعنی عبادت نا وے آپدی ببو، او
نئے ہندا ہیت نا باروٹ پایو۔” ○

۲۳ بھازنگا یہودی او ایلو قوماتا بندغاک، کہ اوفک پُسنن یہودی تادین فی بسوئر،
پولس او برتباس نارند اٹ بسر۔ پولس او برتباس اوفتے تو ہیت کریر او اوفتے آ
زور تجار کہ ”عیسیٰ نازی آایمان تجبو، تاکہ خدا نارحمتاک ثمازی آمریر۔” ○

۲۴ ایلو ہفتہ غاشار او شار ناخُک نا خلقاتے آن تقریباً کل بندغاک بسر کہ ”عیسیٰ
۲۵ نا خدا نا باروٹ پیغامے ہنین۔” ○ آرا وخت آ یہودیک داخہ بھاز مخلوقے خنار،

اوفتے بھاز کست بس۔ اوفک پولس نا بیتاتا خلاف ہیت کریرہ او اودے بے
عزت کریر۔ ○ ولے پولس او برتباس پین زیاست ولیری اٹ ہیت کریر۔ اوفک
یہودی تے پاریر ”وا ضروری اُسکہ کہ خدا نا پُسننگا پیغامے اولیکو وار تُمے آر سیفین۔

۲۶ ولے تُم دا پیغامے متبیرے، او دھینگا بندغاک ہمیشہ نا زندگی اے حاصل کننگ
کپس۔ ہندا خاطر آن نن تُمے اِلان او ایلو قوماتا آکانہ۔ ○ دھن کہ خدا نن کے پاریسس
”ای تُمے ایلو قوماتا بندغاتے کے روشنائی جوڑ کرینٹ۔

کنا پیغام اوفتے اِسکان سر مرے،
تاکہ اوفک نجات حاصل کیر۔” ○

- ۳۸ آرا وخت آیلو قوماتا بندغاک واپیتاے بنگر، اوفک بھاز خوش مسر، تین پہ
تین تو واپیغام ناروٹ بیت کریر او خدا نا صفے کریر۔ آرافتے کہ نجات حاصل
کروئی اسک، اوفک عیسیٰ نازی آیمان تیار او ایماندار جوڑ مسر۔
- ۳۹ عیسیٰ ناروٹ بیتاک خُک او هر نا خلقاے آسر مسر۔ وے یہوویک شار
۵۰ نا بھلا افسراے او ایلو قوماتا بمت والا نیازی تے آ، کہ اوفک پلسن یہووی تاوین
ٹی بسور، بنار، او پوئس او برتباس نا خلاف بیت کریر۔ یہوویک پوئس او برتباس
۵۱ بنگر، اوفتے خلکر، او تینا علاقہ غان پیشن کشار۔ شاگرداک تینا نت تا مشقے چندار تاکہ
۵۲ گواہ مریر، او اگنیم شار آ بنار۔ انطاکیہ شار نا عیسیٰ تے آ خدا نا پاکنگ روح نا
طاقت بس، او اوفک بھاز خوش آنرہ۔

پوئس او برتباس نا اگنیم شار ٹی تبلیغ کنگ

- ۱ **تب** او بنداییتاک اگنیم شار ٹی ہم مسر۔ پوئس او برتباس یہووی تا عبادت خانہ
ٹی بنار او عیسیٰ ناروٹ بندن ولیری آٹ بیت کریر کہ یہووی او ایلو قوماتا بندغاتا
۲ اسے بھلو تعداوس عیسیٰ جوڑ مس۔ وے ہمو یہوویک کہ اوفک عیسیٰ نازی آ
ایمان تیجنگ آن انکار کریر، ایلو بے ایمانگا قوماتا بندغاتے مچ کریر او عیسیٰ تا خلاف
۳ مسر۔ پوئس او برتباس اسے بھلو وختس ہموڑے رہینگار او عیسیٰ ناروٹ ولیری
آٹ بیت کریر۔ اوفک ہمو جاگہ نا بندغاتے خدا نا طاقت آٹ معجزہ نشان کسر۔
۴ وازان ثابت مس کہ "اوفتا خدا نارحماتا ناروٹ پیغام صبح اے۔" شار نا بندغاک
یرا بشخ مسر، گراس تا یہووی تاگنڈ آن او ایلو فک تا عیسیٰ تاگنڈ آن آنرہ۔
۵ ولد اگراس ایلو قوماتا بندغاک او یہوویک تینا سروار تے تو اسے جاگہ غا مچ مسر
او فیصلہ کریر کہ "نن پوئس او برتباسے بلینے، بے عزت کینے او سنگسار کینے تا۔"
۶ آرا وخت آ پوئس او برتباسے واپیتا تا خبر تما، اوفک لکائیہ صوبہ نا شار کسترہ

۷ او وڙبے ناگنڈ آزار۔ ۸ اوفک بموڑے شار تے ٹی او ربی نا خلقا تے ٹی خُدا نا
پُسنکَنگا پیغام نا تیلخے کیر۔ ۹

لُستَره شار ٹی پوئس او برتَباسے بُتاتا
خُدا پاننگ او اوفتا انکار کنگ

۸ لُستَره شار ٹی اسے بندغس اُسکھ کہ او ووی منگ آن نت تے آن معزور اُسکھ، او
۹ چرینگنگ کتویکھ۔ ۱۰ او بموڑے تولوک پوئس نا یتا تے بنگلکھ۔ پوئس اووے خنا، او
اُس تے سوچ کرے ”وا بندغ لیماندار مسونے۔ بندا خاطر آن واوے شفا تینگے۔“
۱۰ پوئس اونا گنڈ آبرا، ۱۱ او زور آن پارے ”تینا نت تے آجک سلہ۔“
بمو بندغ اسے وار تو بَش مس او تینا نت تے آدنگ اینگ چرینگنگ آ لگا۔ ۱۲
۱۱ آرا وخت آ مخلوق خنا کہ پوئس انت کرینے، اوفک تینا لُستراہی زبان ٹی چیانٹ
خلیسے پاریر ”خُدا بندغاتا شکل ٹی نئے آ بسونے۔“ ۱۳
۱۲ اوفک برتَباسے ”زیوس“، کہ وا اوفتا بھلا بٹی آ خُدا اُسکھ، او پوئسے ”برتیس“، کہ
وا اوفتا پیغام تروکا خُدا اُسکھ، پاریر۔ اوفک خنا نر کہ پوئس خُدا نا پیغامے تسونے۔ ۱۴
۱۳ بُتی وُ خُدا زیوس نا عبادت خانہ شار آن مچہ پیشن اُسکھ، او اونا بھلا امام بموڑے
سلوک اُسکھ۔ او مخلوق خراستے او پھلاتے شار نا دروازہ غامیس کہ اوفک پوئس او
برتَباس کے قربانی کیر۔ ۱۵

۱۴ آرا وخت آ شاگرداک دا یتا تے پوہ مسر کہ مخلوق انت کنگ ٹی اے، اوفک
پریشان مسر، افسوس کنگ کے پچا تے تینا آرار او ووینگیسے مخلوق نا نیام ٹی بسر،
۱۵ او چیانٹ خلیسے پاریر ”ثم دهن کینو۔ نن ہم ٹھے آن بار انسان اُن۔ نن داڑے
بسوئن کہ ٹھے خُدا نا پُسنکَنگا پیغام نا باروٹ پان، تاکہ ثم بے ساوگا بُتاتا عبادتے
الیرے۔ او ثم ہمیشہ زندہ رہینگو کا خُدا نا کسر آ بریرے، بمو خُدا کہ او آسمان، دُغار،

- ۱۶ سمندر او بندافتا تہہ ٹی آرا گڑاک او اوفتے جوڑ کرینے۔ ○ مُست خدا ہر قومے اجازت
 ۱۷ تسوس کہ بر بندغ تینا ڈول اٹ عبادتے کے۔ ○ ولے او واسکان مخلوق کے جوانو
 کاریم کنگ ٹی اے، تاکہ نن اووے گیرام کپن۔ تینا گواہی کے او آسمان آن
 پر راہی کیک، او فصلے اونا وخت آسِفک۔ او ٹمے کُنگ کے گڑا ایتک، او ٹما
 اُستے ٹی خوشی ایتک۔ ○
 ۱۸ بندا بیتاتا کنگ آن پد شاگرداک مُشکل سے اٹ اوفتے قربانی کنگ آن
 توریہ۔ ○

- ۱۹ گڑاس یہودی انطاکمہ او اِکیم شاراتے آن لستہ شار آبسر۔ اوفک مخلوقے
 شاگردانا خلاف کریر، پوٹے سنگسار کریر او گریسہ شار آن پیشن خسار تہ۔ اوفتا خیال ٹی
 ۲۰ پوٹس سکونے۔ ○ ولے آرا وخت آیتسایک پوٹس نارہی آفج مسر، او بش مس
 او تینا سنگتاتے تو پدی شار آہنا۔ پگہ کے او او برتباس دربے شار ناگنڈ آہنار۔ ○

پوٹس او برتباس نا پدی انتاکمہ شار آہینگ

- ۲۱ پوٹس او برتباس دربے شار ٹی خدا نا پسکینگ پیغام نا تلینجے کریر او بحار بندغاک
 عیسائی جوڑ مسر۔ ولدا اوفک پدی دربے آن لستہ غا، لستہ غان اِکیم آ، اِکیم آن
 ۲۲ انطاکمہ شار آہنار۔ ○ کسر اٹ اوفک بندا شار اتا عیسائی تے ہمت تسر، او پاریر
 تا ”عیسی نازی آ ایمانے بسفبو، او ہر سینگیو، اتے کہ عیسی نازی آ ایمان تخنگ
 نا وجہ غان مخلوق نئے خلیک، تکلیف ایتک۔ ولے نن یقیناً جنت ٹی خدا تو اوار
 ۲۳ رینگینہ۔ ○ او ہر شار ٹی اوفک عیسائی تے آن معتبر نگا بندغاتے گچین کریر۔ اوفک
 روچہ تجار او دُعا کریر کہ خدا اوفتا خیالے تھے۔ ○
 ۲۴ اوفک پستیر صوبہ غان پستفولیہ صوبہ غا آبسر۔ ○ اوفک پد گہ شار ٹی پسکینگ پیغام
 ۲۵ نا تلینجے کریر، او اوکان پد ایتالہ شار آہنار۔ ○ اوکان اوفک کشتی ٹی انتاکمہ شار آ
 ۲۶

بنار۔ ایتاکیہ بمو شار اَسکہ کہ اوفتا پَنگ آن مُست بمو شار نا عیساییک اوفتے کے
خداغان دُعا کریہ

”دافتا خیالے تَج، او عیسیٰ نا پیغام نا تبلیغ کے دافتا مدتے کَرک۔“

داسہ اوفک دا تبلیغی پورہ کریہ بسر۔

آرا وخت آ اوفک شار ٹی پیسار، عیسائی تے اسہ جاگہ غاچ کریہ او کُل قصے
کریہ کہ خدا اوفتا مدتے کرے، او خدا سمھارنگا ایلو قوماتا بندغاتے اوفتا ذریعہ اٹ عیسائی
جوڑ کرے۔ اوفک اسہ بھلو وختس ایتاکیہ شار ٹی عیسائی تے تو گد ریفیر۔

عیسائی تا یروشلم شار ٹی مُج مننگ او
موسیٰ نا دین نا باروٹ بحث کنگ

ب گزاس عیساییک یہودیہ صوبہ غان ایتاکیہ شار آبسر او بمو جاگہ نا عیسائی تے
درس تسر۔ اوفک پاریر ”بمو وخت اسکان کہ ثم موسیٰ نا طریقہ اٹ سنت کپیرے،
ثما نجات مفک۔“

پولس او برتباس اوفتے تو دانا باروٹ بحث شروع کریہ۔ بندا خاطر آن ایتاکیہ
شار نا عیساییک پولس او برتباس او گزاس مین بندغ کچین کریہ او اوفتے یروشلم
شار آ خاصنگا شاگردا تے آ او ایلو معتبرنگا بندغاتے آرابی کریہ کہ داسلہ نا باروٹ
اوفتے آن بریفیر۔

آرا وخت آ دا عیساییک یروشلم شار آ پَنگ ٹی اُسره، کسر ٹی ساماریہ او فینیکی
علاقہ غاتے آن گدرینگنگ نا وخت آ ایلو قوماتا قصے کریہ، کہ اوفک بمر عیسائی
جوڑ مسونو۔ دایماتا پَنگ آن پد بمو جاگہ غاتا عیساییک سمھار خوش مسر۔ آرا وخت
آ اوفک یروشلم شار آرسینگار بمو جاگہ ٹی خاصنگا شاگرداک، معتبرنگا بندغاک او
ایلو عیساییک اوفتے بہ خیرٹ پاریر۔ دافک تینا تبلیغ نا مسافری نا کُل قصے اوفتے

۵ تو کیر۔ ۵۔ وے گڑاس عیسائیک، کہ اوفک مُست ییہودی تا فریسی فرقہ غان اُترہ، اوفتے آن اسٹس بش مس او پارے "ایلو قوماتا بندغاک ضرور سنت مریر او موسیٰ نا ایلو حکماتے ہم منیر۔" ۵

۶ خاصہگا شاگرداک او ایلو معتبرنگا بندغاک اسے جاگہ غاچ مسر او دا سوال نا باروٹ سوچ کیر۔ ۵۔ اسے بھلو بحث سے آن پد پطرس بش مس او پارے "کنا ایلک، ۷ دھن کہ تھے خبر اے، گڑاس سال مُست خدا کئے تھے آن گچین کرے کہ اسی خدا نا پسکینگا پیغامے ایلو قوماتا بندغاتے آریفیو، تاکہ اوفک ہم دا پیغامے بنیر او ایمان تخیر۔ ۵۔ خدا ہر بندغ نا اُست نا یتاتے چانک۔ خدا تینا پاکنگا روح نا طاقے ۸ ایلو قوماتا بندغاتے آراہی کرے دھن کہ نئے آراہی کر۔ سس۔ داڑان ظاہر مریک کہ خدا اوفتے قبول کرینے۔ ۵۔ اوفتا عیسیٰ نازی آ ایمان تیخنگ نا وجرغان خدا نا مون ۹ آن او اوفک برابر آن، اتے کہ اوفتا گناہک ہم معاف کنگانو۔ ۵۔ تھم اتے خدائے ۱۰ ناراض کنگ لئی اے؟ او موسیٰ نا حکماتے کہ ننا باوہ پیرہ غاک او نن کنگ کتوین، ایلو قوم والاک ہمر کنگ کیرہ تا؟ ۵۔ موسیٰ نا حکماتے آن نہ، بلکہ عیسیٰ نازی آ ۱۱ ایمان تیخنگ نا وجرغان نن نجات حاصل کریئن۔ اوفک ہم ایمان تجانو، بندا خاطر آن نجات حاصل کرینو۔" ۵

۱۲ واکان پد برتباس او پوٹس بش مسر او ہموکل قصے کیر کہ خدا ہمر اوفتا ذریعہ اٹ ایلو قوماتا مون آ معجزہ نشان تے۔ دا وخت آ عیسائیک ٹولوک اوفتا یتاتے غور اٹ پنگ لئی اُترہ۔ ۵۔ آرا وخت آ اوفک تینا یتاتے خلاص کیر، یعقوب ۱۳ بش مس او پارے "کنا ایلک، کنا یتاتے خف توربو۔ ۵۔ داڑان مُست پطرس تھے پارے کہ "خدا ہمر ایلو قوماتا بندغاتا خیالے تھا او اوفتے آن عیسائی جوڑ کرے کہ اوفک اونا عبادتے کیر۔" ۵۔ خدا نا پغمبراتا بیتاک ثابت مریرہ۔ مقدسنگا کتاب ۱۵ لئی لکھوک اے۔ ۵

۱۶ خدا پانک "واکان پد ای پدی برہوہ،

او ای داؤد نا بادشاہی ئے پدی بحال کیوہ۔

داسہ اونا بادشاہی تباہ مسونے،

ولے ای پدی جوڑ کیوہ تہ، ○

تاکہ پُسننگا کسر ٹی بہودی تے تو اوار

ایلو قوماتا بندغاگ ہم کئے آ بربر،

آرافتے کہ ای گچین کیوہ۔ ○

دا پیتاے خدا بحاز مُست پارلیس۔ ○

یعقوب ولدا پارے ”کنا دا خیال اے کہ نن ایلو قوماتا بندغاتے وھننگا

مسدغاتے ٹی شاغین، آرافک کہ خدا نا پُسننگا کسر آ پنگ ٹی او۔ ○ بلکہ نن اوفتے آ

خط لکھین، راہی کین او اوفتے پان کہ ”آرا سادار بتاتا مون آ قربانی کے تڑینگے، او

حرام اے۔ بندا خاطر آن گمپو تہ، ”اوفتے پان کہ ”تینے زناغان بچا فبو، او ہمو ساداراتا

سوتے کہ اوفک حلال کنگتو، گمپو تا، او ہر ڈول نا ساداراتا دترتے ہم گمپو۔ ○

موسیٰ نا تورات نا باروٹ بحاز مُست آن او داسکان ہر ہفتہ غا عبادت او آرام نا

دے آ عبادت خانہ ٹی خوافنگنگ ٹی اے۔ بہودیک او ایلو قوم والا ک پنگ کیرہ۔ ”

او آخر ٹی عیسائی تا مجلس نا کل بندغاگ یعقوب نا دا پیتاے منار۔ ○

خط او ارا بندغے ایلو قوماتا عیسائی تے آ راہی کنگ

ولدا خاصنگا شاگرداک، معتبرنگا بندغاگ او کل ایلو عیسائیک، کہ یروشلیم شار ٹی

ربینگارہ، اسہ جاگہ غا مچ مسر او دا مسلہ نا باروٹ فیصلہ کیرہ کہ ”نن تینا نیام آن گڑاس

بندغ گچین کین، اوفتے پوٹس او برتناس تو ایتا کیرہ شار آ راہی کین۔ ”

اوفک ارا بندغ گچین کیرہ کہ عیسائیک اوفتا بحاز عزتے کیرہ۔ اوفتے آن اُسے

نا پین بہودواہ اُسکہ کہ او برتبا ہم پاننگا کہ، او ایلو نا پین سیلاس اُسکہ۔ ○ اوفتے تو اوار

دا خط ہم راہی تینگا۔ خط دھن لکھوک اٹک
 ننا دوستنگا عیسائی سنگٹاک،
 سلام۔

۲۳ دا خط ہموکل سنگٹاتے کے آرے کہ اوفک ایلو قوماتے آن عیسائی جوڑ مسونو،
 او اوفک انتاکیہ شار ٹی، شام او کلیہ صوبہ غاتے ٹی ریڈنگنگ ٹی او۔ ۰ نئے خبر آلویکہ
 کہ گڑاس بندرغ ٹھے آبسر او ٹھے پوسکینگا پیغام نا باروٹ پریشان کریر۔ دافتنے نن
 ۲۵ راہی تیویسن۔ واسہ نئے خبر تمانے۔ ۰ بندا خاطر آن نن مچ مسن، فیصلہ کریں، او
 واسہ نن تینا سنگت برتباس او پوٹس تو اوار ارا بندرغ او خطس راہی کننگ ٹی آن۔
 ۲۶ نن دا ارا بندرغے گچین کریئن۔ ۰ پوٹس او برتباس ننا خواجہ عیسائی نا پوسکینگا پیغام
 ۲۷ نا تبلیغ کے ہر وخت قربانی تینگ کے تیار او۔ ۰ نن یہودواہ او سیلاے ٹھے آ راہی
 ۲۸ کننگ ٹی آن کہ ارا بیتاک خط ٹی لکھوک او، اوفک ہم ٹھے پاننگ کیر۔ ۰ نن
 خدا نا پاکنگا روح نا رہنمائی ٹی دا خط لکھائن او فیصلہ کریئن کہ ٹھے صرف دا حکماتا
 ۲۹ منگ ضروری اے۔ ۰ ٹم ہمو سوتے کہ اوفک بتاتا مون آ قربانی تینگیرہ، گمپیو، او
 ہر ڈول نا ساداراتا وترتے ہم گمپیو، او ہمو ساداراتا سوتے ہم گمپیو آرافک کہ حلال
 کننگپسر۔ او زنا کیپو۔ ایلو حکماتا منگ ضروری افک۔ آگہ ٹم ہمدزن کیرے، تو ٹم
 پوسکینگا پیغام نا کسر آٹ پینگ ٹی آرے۔
 خدا حافظ۔

خاھنگا شاگرداک او ایلو معتبرنگا بندغاک او ایلو عیسائیک۔ ۰

۳۰ بندا راہی تروکاک انتاکیہ شار آسر مسر۔ اوفک ایلو عیسائی تے تو یلار، او اوفتنے
 ۳۱ خطے تسر۔ ۰ آرا وخت آ عیسائی سنگٹاک دا خط خوانار اوفتنے ہمت بس۔ اوفک بھاز
 ۳۲ خوش مسر۔ ۰ یہودواہ او سیلاس، کہ اوفک تبلیغ کروکاک اثرہ، منہ وخت ہموڑے
 گدیریفر، ہندا بیتاتا باروٹ اوفتنے تو ہرے اسکان ہیست کریر، اوفتنے ہمت تسر او
 ۳۳ اوقتا ایمانے بسفیر۔ ۰ ولدا ہمو جاگہ نا عیسائیک اوفتنے خوشی آٹ پدی یروشلم شار

آ زخصت کر۔ ○

۳۵ ولے پولس او برتباس ایلو عیسائی تے تو ایتاکیہ شارٹی مخلوق تے تبلیغ کر او عیسائی
نا پیغامے اوفتے آ سر کر۔ ○

پولس او برتباس نا جتا جتا کاریم کنگ

۳۶ گراس وختے آن پد پولس برتباسے پارے "بمو شار او خلقاتے آپدی کان
آرازے کہ نن عیسائی نا باروٹ مست تبلیغ کریں، او بندگاک کہ عیسائی جوڑ مسر،
نن برین کہ اوفک بمر او۔" ○

۳۷ برتباس نا خوش اسکے کہ "نن یوختائے، کہ او مرقس ہم پاننگاک، تین تو دین۔" ○
۳۸ ولے پولس پارے "آخا۔"، اتے کہ اونا خیال ئی دا صبح آلویک، اتے کہ تبلیغ او
ایلو فتادت کنگ نا وخت آ دا بندغ پمفولیه صوبه غان برسینگاس، او مون آ تبلیغ
۳۹ کے بتویس۔ ○ دا بیت نازی آ اوفک سینگتویر۔ بندا خاطر آن اوفک جتا مسر۔
۴۰ برتباس یوختائے تین تو پیفے۔ او کپرس جریرہ غابنا۔ ○ او پولس سیلاسے پیفے او شام او
۴۱ کلکے صوبه غاتا گند آ بناتا کہ اوفک بمو جاگ غاتا عیسائی تا ایمانے بسفیر۔ روان منگ
نا وخت آ ایتاکیہ شار نا عیسائیک اوفتے کے خداغان دعا کر کہ "دافتا خیالے تج۔" ○

تیمتھیس نا پولس او سیلاس تو پینگ

۱ باب پولس دے او لسترہ شار تے آ بننا۔ او لسترہ شارٹی اسر تیمتھیس پنی و
عیسائی بندغس رہینگاک۔ اونا لمہ مست یہودوی س اسکے، داسر عیسائی س جوڑ
۲ موسس، ولے اونا باوہ یونانی س اسکے ○ لسترہ او ایتیم شاراتا عیسائی تا مون آ
۳ تیمتھیس نا بھاز عزت اسکے ○ پولس نا خوش اسکے کہ تیمتھیسے تین تو اوار تبلیغ

کے دیو۔" بندہ خاطر آن او اووے سنت کرے، اتے کہ بمو ربی نا شار اتا یہوویک چائسہ کہ "یتھتھیس نا باوہ یوتانی س اے"۔ ○ آرا وخت آ اوفاک خلقاتے آن گدرینگارہ اوفاک مخلوقے بمو حکماتا باروٹ پارہ ارفتا فیصلہ یروشلم شارٹی خاصنگا شاگرداک او معتبرنگا بندہ غاک او ایلو عیسائیک کریسر، او پارہ "وا حکماتے منبو"۔ ○ وا حکماتا حاصل کنگ آن پد عیسائی تا ایمان بر بس او اوفتا تعدا ہر دے زیاست مریسہ بننا۔ ○

تروآس شار ٹی پوٹسے ٹع ٹی مگڈنیہ صوبہ غا پینگ نا حکم

۶ اوفاک فزوگیہ او گلتیہ علاقہ غاتے آن گدرینگارہ بموڑے سلٹویر، اتے کہ خدا نا پاکنگا روح اوفتے پارے "ایشیا صوبہ ٹی تبلیغ کہو"۔ ○
 ۷ آرا وخت آ اوفاک موٹیہ صوبہ نا سرحد آسر مسر اوفتا خوش اسکہ کہ "نن ہتھیاہ صوبہ غا کان"، اتے کہ وا صوبہ کسر آن خوک اسکہ، ولے خدا نا پاکنگا روح واڑے ہم پنگ نا اجازتے تئو۔ ○ بندہ خاطر آن اوفاک اوڑے سلٹویر او سیدھا موٹیہ غان گدرینگسہ تروآس شار آبسر۔ ○ بندہ نن آپوٹس ٹغس خنا کہ اسہ مگڈنی بند غس سلوک اووے منت کنگ ٹی اے "واڑے مگڈنیہ صوبہ غا بڑک، ننا دتے کڑک"۔ ○
 ۱۰ بندہ ٹغے بڑنگ آن پد پوٹس اسہ وار تو سمبال کرے، اوکنے او ایلو سنگتاتے بش کرے، نن ٹغ نا باروٹ پارے۔ نن مگڈنیہ صوبہ غا پنگ کے تیار مرین، اتے کہ نن سنا تما کہ خدا نن گچین کرینے کہ نن خدا نا پوسکننگا پیغامے اوفتے آر سیفین۔ ○

لدیہ پنی آ نیازی نا عیسائی جوڑ مننگ

۱۱ نن کشتی ٹی تروآس شار آن سیدھا سمترہ جبرہ غا بسن او ارٹ میکو دے آ

- ۱۲ نیاپلس شار آبنان-○ اوکان نن فلیپ شار آپند اٹ بنان۔ وا شار مکذنیہ ضوبہ نا اولیکو ضلع اسکہ۔ وا شار ہم روئیوتا ڈوٹی اسکہ۔ نن ہموڑے گڑاس دے گدریفین-○
- ۱۳ خدا نا معلومت او آرام نا دے یعنی ہفتہ غانن شار آن پیشن جوے آبنان۔ نن تینا اُستاتے لی سوچ خلکن کہ شاید بندڑے جاگہ س مرے کہ یہتوویک عبادت کے برہر۔
- ۱۴ نن ہموڑے گڑاس نیازی تے خنان او افنے تو پُسننگ پیغام نا بازوٹ بیت کرین-○ او نیازی تے آن اسٹس، کہ پن تہ لدیہ اسکہ، او تھوآتیرہ شار آن بسوس۔ او پچ نا کاروبار کریکہ او بھاز امیر اسکہ۔ او پین قوم نا نیازی س اسکہ، ولے او خدا نا عبادتے
- ۱۵ کریکہ۔ پوئس نا پیتاتے خدا اونا اُست ٹی شاغا، او عیسائی جوڑ مس-○ او او اونا اُرا نا بندغاک پاک صاف منگ نا بے شولار۔ واکان پد نیازی ننے دعوت تریسہ پارے
- ”اگہ ٹما خیال اے کہ اسی عیسائی نازی آصح ایمان تچاٹ، تو بہو، کن تو رہینگبو۔“
- او ننے آ بھاز زور تچا او نن منان-○

پوئس او سیلاس نا بغیر ثبوت آن فلیپ شار نا زیدان ٹی شاغنگ

- ۱۶ اسہ دے س نن شار آن پیشن عبادت نا جاگہ غا پنگ ٹی اسنہ۔ نن اسہ بیو مسرئس خنان کہ او جن نا طاقت اٹ مون آ کے پیشن گوئی کریکہ۔ او تینا مالکاتے
- ۱۷ کے ایلوفتا قسمتاتے پاننگ آن بھاز پیسہ کٹاس-○ او پوئس او ننا رند اٹ بس، وا چیانٹ خلیسہ کہ ”وا بندغاک خدا تعالیٰ نا نوکر او۔ وافک ننے پارہ کہ نن ہمر نجات حاصل کنگ کینہ۔“○

- ۱۸ وا مسرئ منہ دے اسکان ہر دے بندا پیتاتے کریکہ۔ بندا پیتاتا وجہ غان پوئس بھاز پریشان مس۔ او تینا مونے مسرئ نا گنڈ آ ہڑسا او جنے پارے ”ای عیسائی نا پن اٹ، کہ او خدا نا مقرر کروکا اے، نے حکم ایتویہ، کہ وا مسرئ آن پیش تم۔“
- ۱۹ جن اسہ وار تو مسرئ آن پیش تما-○ مسرئ نا مالکاک واکان پد چائسر کہ اوفک

- مخلوق آن بین پیسہ ہلنگ کپسہ، آنتے کہ دامسڑ واسہ پیشن گوئی کنگن کتویک۔ ہندا
 خاطر آن اوفک پوئس او سیلاسے بلکر، اوفتے گریسہ عدالت نا ججاتا مون آدریر۔ او
 عدالت بازار نا نیام ٹی اسکہ۔ اوفک پوئس او سیلاسے ارا روئیو ججاتا مون آپیش
 ۲۰ کریر او پاریر ”وا بندغاک یہودی او، مخلوق ٹی فساد شاغنگ نا کوشتے کنگن ٹی
 او، آنتے کہ وا مخلوقے ہمو پیتا باروٹ رغامنگ ٹی او، ارافتے کہ روئیو نا قانون
 ۲۱ منع کریں۔ نن روئیو بندغ آن۔ ہندا خاطر آن نن اوفتا پیتاے او رواجاتے منپہ۔“
 ۲۲ ہموڑے موجود مخلوق ہم پوئس او سیلاس نا خلاف ہیست کرے۔
 پد آججاک پولوس والائے حکم تسر ”وافتا پچاتے آریو، او وافتے کوڑا خلبو۔“
 ۲۳ اوفتا بھار کوڑا خلنگ آن پد زندان ٹی شاغنگ نا حکم تسر او جیلرے پاریر
 ”وافتا خیالے تچ، تواہ زور۔“
 ۲۴ وا حکم نایلنگ آن پد جیلر اوفتے زندان ٹی شاغا او اوفتانتے ٹی کاٹ خلک۔
 ۲۵ تقریباً نیم نن نا وخت آپوئس او سیلاس خدا نا عبادتے کنگن ٹی آئرہ۔ اوفک
 ۲۶ حمد پاننگ ٹی آئرہ، او ایلو قیدیک اوفتے پنگ ٹی آئرہ۔ ہندا وخت ٹی اسہ بھلو
 زلزلہ سبس۔ واڑان زندان نا بنیاداک ہم سرار۔ اسہ وار تو زندان نا گل دروازہ غاک
 ۲۷ ہلنگار، او قیدی تا زنجیراک ہم ہلنگار، شیف تمار۔ جیلر سمبال کرے۔ آرا وخت
 آ او زندان نا دروازہ غاتے ٹلوک خنیا، او سوچ کرے کہ ”قیدیک نرانو۔“ ہندا خاطر
 ۲۸ آن جیلر تینا زغمے کشاک ”تینے کسفیو۔“ ولے پوئس زور آن توار خلیسہ پارے
 ”خودکشی کپیس۔ نن گل ہنداڑیک آن، نرتن۔“
 ۲۹ جیلر چراغس خوائفے، زو زو زندان نا تہہ ٹی ہنا، او لڑیسہ پوئس او سیلاس نا
 ۳۰ نتے آتہا۔ ولدا جیلر اوفتے پیشن کشا او اوفتے آن ہریفے ”خواجه غاک، ای انت
 کیو کہ ای نجات حاصل کیو؟“
 ۳۱ پوئس او سیلاس اودے جواب تریسہ پاریر ”ہتھی نا زی آیمان تچ، نی او نا
 خاوت نجات حاصل کیرے۔“

۳۲- او بندانن آجیلر اوفتے تین تو اراغا ورے، اوفتا پاتے صفا کرے۔ ولدا اوفک
 ۳۳- اودے او اونا ارا نا تہہ ئی اُخس کہ بندغ انرہ، کُلی ییسی نا پُکسنگا پیغام نا باروٹ
 ۳۴- تبلیغ کریں۔ پد آجیلر او اونا خاوتے پاک صاف منگ نا بے شولفنگا۔ ○ داکان پد جیلر
 اوفتے ارا نا کوٹھی نا تہہ ئی ورے او اوفتے کُنگ کے گنوئی وُگرا تس۔ او او اونا
 خاوت بھاز خوش مسر، اتے کہ اوفک واسہ خدا نا پیغام نازی آ ایمان تھار او نجات
 ۳۵- حاصل کریں۔ ○ اِرت میکو دے نا سوب آ جھاک پولوس والائے تو دا کُکے جیلر آ راہی
 کریں کہ ”دا ارا قیدی ئے یلہ کُک“۔ ○

۳۶- بندا خاطر آن جیلر پولس او سیلاس پارے کہ ”جھاک کُک راہی کریں کہ ئے یلہ
 کین۔ ئم واسہ امنی اٹ پنگ کریں۔“ ○

۳۷- ولے پولس پولوس والائے پارے ”نن ہم روپیو بندغ اُن۔ جھاک دا برتویر کہ
 نن مجرم آریں یا اُفن۔ اوفک ننے بغیر ثبوت آن مخلوق نا مون آ کوڑا خلک، ننے
 زندان ئی شاعر، او واسہ وُکوئی اٹ ننے یلہ کُنگ ئی او۔ ذھن منگ کپک۔ بندا
 خاطر آن جھاک بریر، ننے آن معافی خوار۔“ ○

۳۸- پولوس والا ک پدی بنار او بندا بیتائے ججاتے پاریر۔ ارا وخت آ جھاک دا
 ۳۹- بنگر کہ ”دافک روپیو بندغ او“، تو خولیسر۔ ○ بندا خاطر آن اوفک زندان آ بنار،
 پولس او سیلاس آن معافی خوائیسر، اوفتے زندان آن کشار، او اوفتے منت کریں کہ
 ۴۰- ”شارے یلہ کبو“۔ ○ پولس او سیلاس زندان آن پیش تمار، او لُدیہ نا اراغا بنار۔
 اورے عیسائی تے تو بلار، اوفتے ہمت تسر او تھسٹنیکے شار نا گُند آ روان مسر۔ ○

تھسٹنیکے شار ئی پولس او سیلاس نا گرفتاری نا کوششت

۱- **ب** پولس او سیلاس مقپلس او اپلوئیہ شارائے آن گدرینگیسہ تھسٹنیکے شار آ
 ۲- بسر۔ واڑے بیہودوی تا اسہ عبادت خاندس اسکہ۔ ○ ہر وار آن بار پولس واڑے ہم

- عبادت خانہ غائبنا۔ او عبادت او آرام نا دے تے ٹی مسہ ہفتہ اسکان مخلوقے درس
 ۳ تس، او اوفتے آ مقصدنگا کتابتے آن ثابت کرے کہ "عیسیٰ خدا نا مقرر کروکا
 اے۔ اونا زوی آ مصیبت بسونے، کسفنگا س، او خدا اودے پدی زندہ کرے۔"
 ۴ یہودی تے آن گراس بندا پیتا تے آیمان تجار او عیسائی جوڑ مسر۔ بھازنگا یونانیک،
 کہ اوفک خدا غا ایمان تجارہ، او بھازنگا اہمیت والا نیاریک ہم عیسائی جوڑ مسر۔
 ۵ ولے ایلو یہودییک ساڑ آن فچ مسر او گلی تا گراس لوفراتے بیفیر او فساد شروع
 کریر۔ بندا خاطر آن پورہ شار ٹی فساد شروع مس۔ اوفک یاسون چنی آ بندغ نا
 ۶ اراغا حملہ کریر، ولے اوڑے پولس او سیلے ختویر۔ آرا وخت آ اوفک پولس او
 سیلے آرا ٹی ختویر، اوفک آرا نا مالک یاسونے او گراس پین عیسائی تے گریسہ
 شار نا جگاتے آوزیر او دا پاریر کہ "وافک آرا شار آکارہ فساد شاعیرہ۔ واسہ داڑے ننا
 ۷ شار ٹی فساد شاعنگ کے بسونو۔" یاسون واقفے تینا مہمان جوڑ کرینے۔ واک روپیو
 شہنشاہ نا حکماتے منپسہ او پارہ کہ "ننا اسہ پین بادشاہ س اے، پن تہ عیسیٰ اے۔"
 ۸ وایماتے پینگ آن پد حجاج او شار نا مخلوق بھاز پریشان مسر۔ حجاج یاسون
 ۹ او ایلو گرفتارنگا عیسائی تے آجرمانہ خلکر، او جرمانہ تینگ آن پد اوفتے یلہ کریر۔

بیرہ شار ٹی بندغاتا عیسائی جوڑ مننگ

- ۱۰ آرا وخت آن مس، عیسائییک پولس او سیلے خوک نا شار بیرہ غارابی کریر۔
 ۱۱ آرا وخت آ اوفک بیرہ شار آسر مسر، یہودی تا عبادت خانہ غا بنار۔ آرا شار نا
 بندغاک تھستیکے شار نا بندغاتے آن پسکینگ پیغام نا پیتا تے پینگ نا باروٹ جوان
 ۱۲ آنرہ۔ اوفک خدا نا پیغامے غور آٹ بنگر، او آراتے ٹی مقصدنگا کتابتے خوانارہ او
 بر دے بسرہ، بنگرہ کہ "آرا پیتا تے پولس مقصدنگا کتابتے آن پاننگ ٹی اے، صبح
 او؟" بندا کتاباتا خواننگ نا وجہ غان بھازنگا یہودییک، او بھازنگا یونانی ویرینہ او

۱۲ بھازنگا امیرو یونانی آنیازیک ہم عیسیٰ نازی آایمان تھار۔ ولے آرا وخت آ
تھسٹلیکے شار نا یہودی تے سہا تما کہ ”پولس خدا نا پیغامے بیرہ شار ٹی ہم تبلیغ
۱۳ کنگ ٹی اے“، بیرہ شار آبسر، ہمو جاگہ نا بندغاتے پولس نا خلاف کرہ۔ بند
خاطر آن عیسائیک پولسے گڑاس بندغاتے تو اوار سمندر نا گنڈ آراہی کرہ، ولے
۱۵ سیلاس او تھتھیس ہموڑے شار ٹی مسر۔ آرا بندغاگ پولس تو بینا، اوفک
اووے اتھینز شار آسر کرہ، او پدی بسر۔ اوفک پولس نا سیلاس او تھتھیس آدا
حکمے رسیفیر کہ ”زوکے آاتھینز شار آہو۔“

پولس نا اتھینز شار نا مجلس او ایلو
بندغاتے آخدا نا پیغامے رسیفنگ

۱۶ اتھینز شار ٹی پولس سیلاس او تھتھیس نا انتظارے کنگ ٹی اسکہ، او بھاز
پریشان مس، آتے کہ او خنا کہ شار ٹی بھازنگا بتاک اسرہ او مخلوق اوفتا عبادتے
۱۷ کرہ۔ بند خاطر آن او یہودی تا عبادت خانہ غا بنا او اوڑے یہودی او ایلو قوماتا
بندغاتے تو، کہ اوفک خدا نا عبادتے کرہ، بحث کرے۔ او بازار ٹی ہر دے مخلوق
۱۸ تو ہم، کہ اوفک بازار آبسرہ، عیسیٰ نا پیغام نا باروٹ بحث کرے۔ گڑاس اپکوری
او ستویکی فرقہ غاتا معلماک بسر او پولس تو پیغام نا باروٹ بحث کرہ۔ اوفتے آن
گڑاس پارہ ”دا ویر اے کہ گنو کوئی ویت کنگ ٹی اے؟“، آتے کہ پولس دا
وخت آعیسیٰ نا تبلیغ او کسنگ او پدی زندہ منگ نا باروٹ ویت کنگ ٹی اسکہ۔
ایلو فک پارہ ”شاہد پرویسی وبتی آخدا نا باروٹ پانگ ٹی اے۔“

۱۹ اوفک دا بیتاے پارہ آتے کہ سوچ خلک کہ ”عیسیٰ اسہ بتی و خدا اے۔“
بندا خاطر آن اوفک پولسے شار نا اریوپکس پنی آمش آیسر آراڑے کہ مجلس
نا بندغاگ فیصلہ کرہ۔ اوفک پولس آن ہریفیر ”نی آرا پکسنگا پیغام نا باروٹ

- ۲۰ بیت کنگ ٹی اُس، اونا باروٹ نئے پا، ۰ اتے کہ آرا بیتا تے نی پاریس، اوفک
 ۲۱ نئے حیران کریو۔ ننا خوش اے کہ نن دا بیتا معنی اے چان۔ ۰ اتھیز شار نا
 بندغاتا او بموڑے رینگو کا پروسی تا رواج اسکے کہ آرا وخت آ اوفک پسکو بیتس
 بنگرہ، تو تین پہ تین پسکینگا بیت نا باروٹ بحث کریہ۔ ۰
- ۲۲ پوٹس مجلس نا بندغاتا مون آبش مس او پارے امی خنٹ کہ نم اتھیز شار نا
 ۲۳ بندغاک بھار مزہبی اے۔ ۰ شار ٹی ای چرخ کریس نما عبادت نا جاگے غاتے خنٹ،
 او ای اسہ قربان گاہ س خنٹ کہ اونا زری آ لکھوک اسکے "دا قربان گاہ بمو خدا نا اے
 کہ نن اووے تپنہ۔" نم اووے ہم عبادت کیرے آراوے نم تپیرے۔ بند خاطر آن
 ۲۴ ای نمے بمو خدا نا باروٹ پاوہ کہ نم اونا عبادتے کیرے، ولے تپیرے ت۔ ۰ بمو
 خدا، کہ او کل دنیائے جوڑ کرے، او آسمان او دغار نا مالک اے، او بندغاتا جوڑ کروکا
 ۲۵ عبادت خانہ غاتے ٹی رینگیک۔ ۰ او انسانا محتاج افک، اتے کہ او انسانے زندگی،
 ۲۶ موت او ضرورت نا بر گڑائے ایٹک۔ ۰ او اسہ انسان آن کل دنیا ٹی انسانا تے دوفے،
 او ہر قوم نا بندغاتے کے جتا جتا علاقہ او ٹلک کچن کرے۔ ۰ خدا انسانے بند خاطر
 آن جوڑ کرے کہ انسان اونا باروٹ علم حاصل کے، او آرا بندغ عبادت نا ذریعہ اٹ
 کوشتے کیک کہ "خدا تو ملیو"، او بلیک، اتے کہ خدا نئے آن خڑک اے، او ہر جاگہ غا
 ۲۸ موجود اے۔ ۰ دھن کہ اسٹس پارینے "نن اونا طاقت اٹ زندہ اُن او چرخ کنگ
 ٹی اُن"۔ او بندا بیتا باروٹ نما گراس شاعر اک پارینو "خدا ننا پاوہ اے، نن اونا
 ۲۹ چنک اُن"۔ ۰ نن خدا نا چنک اُن۔ بند خاطر آن نن واسوچ کچن کہ خدا انسانا
 ۳۰ جوڑ کروکا خیس، پیون او خل نا بتاتے ٹی منگ کیک۔ ۰ مست نا وخت ٹی مخلو تے
 خدا نا باروٹ علم الویک۔ بند خاطر آن خدا اوفتا گناہ تے کے اوفتے ہزا تنویک۔ ولے
 داسہ خدا تینا پیغامے کل دنیا کے راہی کرینے کہ "گناہ او بُرائی تے آن ہر سینگو۔" ۰
 ۳۱ خدا قیامت نا دے اے جوڑ کرینے کہ داوے آتھسی مخلوق نا جنت او دوزخ نا بنگ
 نا فیصلہ اے کیک۔ ۰ تھسی کسفنگاس او خدا اووے پدی زندہ کرینے۔ واژان ثابت

مریک کہ عیسیٰ خدا نا مقرر کروکا اے او قیامت نا دے آ صبح نگا فیصلہ ئے یک۔ ۰
 آرا وخت آ اوفک پوئس آن عیسیٰ نا پدی زندہ منگ نا باروٹ بنگر، اوفتے
 آن گراس اوڑا ملنڈ خلگر، ولے ایلوفک پاریر "ننے دا بندغ نا باروٹ گل بیتاتے
 پین دے س پا۔ ۰"

پوئس مجلس آن پیش تما۔ ۰ گراس بندغ پوئس نارند آٹ بسر او عیسیٰ نازی
 آ ایمان تیار۔ او اسے دیونسی نیس پنی و بندغس، کہ او شار نا مجلس نا بندغس اسکے،
 او نیازی س ہم، کہ اونا پن و مرس اسکے، اوفک ہم عیسیٰ نازی آ ایمان تیار۔ ۰

کرتھس شار ئی پوئس نا تبلیغ

۱ **ب** واکان پد پوئس اتھیز شار آن کرتھس شار آ بنا۔ ۰ او اوڑے اسے اکوٹہ
 پنی و یہودی سے تو بلا کہ او پٹلس صوبہ ئی ووی موسس۔ او او اونا پڑسکھ پنی
 آ زائفہ پسکن روم شار آن کرتھس شار آ بسونر، آتے کہ رویو شبنشاہ کلویس
 ۲ یہودی تے حکم تسوس کہ "روم شارے یلہ کبو۔" پوئس اوقتا ملنگ کے بنا، ۰ او
 اوڑے اوفتے تو رہینگا او کاریم کرے۔ وافک مخلوق کے گدان جوڑ کریر، او پوئس
 ہم تبلیغ تو اوار مخلوق کے گدان جوڑ کریر۔ بندا خاطر آن پوئس او اوقتا کاروبار آیت
 ۳ اسکے۔ ۰ پوئس خدا نا ہر عبادت نا دے یعنی ہفتہ غا یہودی تا عبادت خانہ ئی یہودی
 او یونانی تے تو پیست کریر تاکہ "اوفتے عیسیٰ نا کسر آ آتیو۔ ۰"

۵ سیلاس او پٹھیس اتھیز شار آن گدرینگس کرتھس شار آ بسر او پوئس تو
 ۶ بلار۔ واکان پد پوئس تینا کلا وختے پسکننگا پیغام نا تبلیغ کریر، او یہودی تے پاریر کہ
 "عیسیٰ خدا نا مقرر کروکا اے"۔ ۰ ولے یہودیک اوڑا یقین تختویر او پوئسے بدرد کریر۔
 پوئس بش مس، تینا پچاتے چندیسہ اوفتے پارے "اگ تم دوزغ آ کارے، تو داسے
 دا ثما زمواری اے۔ کنا زمواری خلاص مسونے، آتے کہ ای تمے اسکان پسکننگا

- پیغامے سر کریٹ۔ واکان پد ای ایلو قوماتا بندغاتے آپسکینگ پیغامے رسیفیوہ۔ ۱
- ۴ واکان پد او ایلو قوم نا بندغ، کہ پن ته یوسٹس اسکہ، اونا اراغا ہنا او ہموڑے
 رہینگ۔ یوسٹس خدا نا عبادتے کریکہ۔ اونا ارا او یہودی تا عبادت خانہ نا دیوال اسٹس
 ۸ اسکہ۔ او یہودی تا عبادت خانہ نا بھلا افسر، کہ پن ته کریٹس اسکہ، او او اونا خاوت
 او بھانگا ایلو کرتھی بندغاگ عیسیٰ نا باروٹ ہنگر، اونا زی آ ایمان تھار او پاک
 صاف منگ نا بے شولار۔ ۱
- ۹ اسہ ننس پوسٹس ٹغس خنا۔ ٹغ ٹی عیسیٰ اووے پارے "ای نے تو اوار اٹ۔
 ۱۰ خولپہ او کنا پسکینگ پیغام نا تلخے کریسہ بن۔ ۱ کس نے نساخان تینگ کپک، اتے
 کہ دا شار نا بھانگا بندغاگ کنا زی آ ایمان تھیرہ۔ ۱
- ۱۱ ہندا خاطر آن پوسٹس ہموڑے کیونیم سال اسکان رہینگ او عیسیٰ نا پیغامے مخلوق
 اسکان سر کرے۔ ۱
- ۱۲ ارا وخت آ گلیو پنی آ بندغ یوتان صوبہ نا روپیوتا گند آن گورنر مس، یہودیک
 ۱۳ تین پہ تین صلاح کریہ، پوسٹس ہنگر، اووے گورنر نا دربار آوریہ۔ ۱ یہودیک گورنرے
 پاریر "دا بندغ مخلوق اسہ جتاو مزبے نا تلخے کیکہ۔ دا ثما روپیوتا قانون نا خلاف
 اے۔ ۱
- ۱۴ پوسٹس دا الزاماتا جواب تینگ کے سوچ کریکہ کہ گورنر یہودی تے پارے "ای
 دا بندغے ہزا تینگ کپہ، اتے کہ دا قانون نا خلاف کتے۔ اگہ دا وری یا مین جرمس
 ۱۵ کریکہ، تو ای داوے ہزا تینگ کریہ۔ ۱ ولے دا ثما تین پہ تین ٹی مزب نا لوز او
 بندغاتا باروٹ جنگ اے۔ ثم تیت ڈا ہیست نا باروٹ فیصلہ کبو۔ ای ثما دھینگ
 بیتا فیصلہ کنگ کے داڑے ٹوٹٹ۔ ۱
- ۱۶ او اوفتے تینا دربار آن کشا۔ ۱ دربار آن پیشن یوتانی بندغاگ یہودی تا عبادت
 ۱۷ خانہ نا بھلا افسر سو سٹھینے ہنگر، اووے خلک۔ ولے گلیو دا ہیست نا پرواے کتو۔ ۱

پوٹس نا ایتاکہ شار آ پدی بئنگ

پوٹس کر تھس شار ٹی اسہ بھلو وختس عیسائی تے تو گد ریفے۔ پد آ پوٹس،
 اکولہ او اونا زائفہ پرتسکہ تو شام صوبہ نا گنڈ آ روان مس۔ کتھریہ شار آن کشتی ٹی
 سوار منگ آن مست منشت نا پورہ منگ نا نشانی کے پوٹس تینا کاٹھے گوٹ
 کرے۔ ○ اوفک افسس پنی آشار آسر مسر۔ پوٹس تنیا یہودی تا عبادت خانہ غا ہنا
 او یہودی تے تو عیسیٰ نا باروٹ بحث کرے۔ ○ مخلوق اووے منت کرے کہ "نن
 تو داڑے رہنگ"، ولے او انکار کرے۔ ○ او روان منگ آن مست اوفتے پارے
 "اگہ خدا نا خوش مریک، تو ای ٹھے آپدی برہوہ۔"

او کشتی ٹی افسس شار آن روان مس۔ اکولہ او پرتسکہ افسس شار ٹی سلیسر۔ ○
 آرا وخت آ پوٹس قیصریہ شار آسر مس، اوکان او دغار نا کسر آٹ یروشلم شار
 آہنا او عیسائی تے تو بلا۔ وکان پد او ایتاکہ شار آہنا۔ ○ اوڑے او گڑاس وخت
 گد ریفے، او پد آ گتھیہ او فروگیہ علاقہ غانا عیسائی تے آہنا او اوفتا ایمانے بتر بسفے۔ ○

اپلوس نا عیسائی جوڑ مننگ او یہودی تے تو بحث کنگ

او ہندا وخت ٹی اپلوس پنی و بند غس اسکہ، کہ او اسکندریہ شار ٹی ووی موسس۔
 او بھاز قابلو او دلیری آٹ ہیست کرو کو بند غس اسکہ۔ او مقدسنگا کتاباتا باروٹ جوآن
 خوانوک اسکہ۔ او افسس شار آسر مس۔ ○ او سیکھی نا وخت ٹی پاک صاف منگ نا
 بے شولاس۔ او عیسیٰ نا باروٹ، کہ سیکھی اووے خوانفیس، مخلوقے دلیری آٹ
 خوانفیک، ولے اووے خبر آلویکہ کہ خدا نا مقرر کروکا عیسیٰ اے۔ ○ اسہ دے س او
 یہودی تا عبادت خانہ ٹی دلیری آٹ درس تینگ ٹی اسکہ، کہ اکولہ او اونا زائفہ پرتسکہ

اونا بیتاتے بنگر۔ اوفک اودے تینا اراغا دریر او عیسیٰ نا باروٹ خدا نا پیغامے اودے
خوانفیر۔ او عیسیٰ نا زی آ ایمان تھا۔

۲۷ اپلوس عیسائی تے پارے کہ ”ای یونان صوبہ غاکاوہ“۔
بندا خاطر آن افسس نا عیسائیک یونان نا عیسائی تے آ خط لکھار کہ ”واڑتو بلو“۔
آرا وخت آ او یونان آسر مس، اوڑے ہمو بندغا کہ خدا نا خوش اٹ عیسائی جوڑ
۲۸ مسوڑ اوڑان بھاز مدت بیغیر۔ او مخلوق نا مون آ یہودی تے تو بحث کرے او
اوفتے آ مقدسنگ کتابتے آن دا ثابت کرے کہ عیسیٰ خدا نا مقرر کروکا اے۔

پولس نا افسس شار ٹی ارا سال اسکان درس تینگ

۱ **ب** آرا وخت آ اپلوس کر تھس شار ٹی اسکے تو پولس گلٹیہ او فریوگیہ علاقہ او
شارتے آ چرخ کریسہ افسس شار آ بس۔ اوڑے او گراس سخی نا شاگردا تے آن
خا۔ او اوفتے آن ہریفے ”آرا وخت آ اٹم سخی نا شاگرد اترے، تو ٹھے آ خدا نا
۲ پاکنگا روح نا طاقت بس؟“

اوفک جواب تسر ”پاکنگا روح؟ پاکنگا روح اتس اے؟“
پولس اوفتے آن ہریفے ”آرا وخت آ اٹم پاک صاف منگ نا بے شولارے،
۳ ٹھا ایمان انت اسکے؟“

اوفک پاریر ”نن سخی نا خوانفینگ نا پاک صاف منگ نا بے شولائن۔“
پولس اوفتے پارے ”سخی ہمو بندغاتے پاک صاف منگ نا بے شولفے آرا
۴ صرف گناہ تے آن ہر سینگا تر، او یہودی بندغاتے پارے“ کنے آن پد بروکا بندغ آ
ایمان تجبو۔“ واسر کہ او عیسیٰ اے۔

۵ آرا وخت آ اوفک دا بیتاتے بنگر، تو عیسیٰ نا پن اٹ پاک صاف منگ نا بے
۶ شولار۔ پولس تینا وٹے اوفتے آ تجیسہ ہنا، او خدا نا پاکنگا روح نا طاقت اوفتے

آبریسہ بنا۔ اوفک ایلو زباناتے ٹی بیت کنگ شروع کیر او خدا نا پیغامے ہم
 رسیفیر۔ ۷ وا تقریباً دوازدہ عیسائی آئرہ۔ ۷
 پوئس مسر تو اسکان یہودی تا عبادت خانہ غا ہناکہ، او یہودی تے تو بحث او
 تبلیغ کریکہ تاکہ اوفتے ہم خدا نا پسکننگا کسر آتے۔ ۸ ولے اوفتے آن گراس ضدی
 آئرہ او ایمان تجتویر، او ہموڑے عیسیٰ نا پسکننگا پیغام نا باروٹ خرابنگا بیتا تے پاریر۔
 ہندا خاطر آن پوئس اوفتے الا او عیسائی تے پیغے۔ او ہر دے ٹرئس پنی آ بندرغ نا
 اراغا ہناکہ، او اسر بھلو کوٹھی سے ٹی دا پیغام نا باروٹ اوفتے پوہ کریکہ۔ ۹ او ارا
 سال اسکان ہندن کرے۔ ہندا خاطر آن ایثیا صوبہ ٹی رینگو کا یہودیک او ایلو قوماتا
 بندرغاک عیسیٰ نا باروٹ ہنگر۔ ۱۰

مخلوقے سما تمینگ کہ عیسیٰ نا طاقت ہڑز اے

پوئس خدا نا طاقت اٹ مخلوقے حیرانی و معجزہ نشان تسکہ۔ ۱۱ اگہ کس اونا
 رومالے یا پٹوئے ہم بیمارا تے آدریکہ، تو اوفتا بیماری خلاص مسکہ۔ اگہ جن اسکہ
 تو او ہم پیش تماکہ۔ ۱۲ گراس یہودیک ہم چرخ کیر او پاریر کہ ”نن ہم جناتے
 کشنگ کیونہ۔“

اوفتے آن ہفت بندرغ بھلا امام سیکو نا مارک آئرہ۔ اوفک اسر جتی و بندرغے آ
 ہنار، اونا جے پاریر ”عیسیٰ نا پن اٹ، کہ پوئس اونا تبلیغے کیک، پیش تم۔“ ۱۳
 ولے جن اوفتے پارے ”ای عیسیٰ او پوئس ورسٹ کیوہ، ولے تم دیر ارے؟“ ۱۴
 ارا بندرغ ٹی جن اسکہ او اوفتے آ حملہ کرے۔ اونا طاقت ہر ہفت آن زیباست
 اسکہ۔ اوفک اراغان ہندن نزار کہ پچاک تا کشوک او ٹپی او ٹوٹی آئرہ۔ ۱۵ افسس
 شار نا رینگو کا یہودی او ایلو قوماتا بندرغاک دا قصہ نا باروٹ ہنگر۔ اوفک خولیسر او
 عیسیٰ نا عزت اوفتا مون آ بر ہڑز آ مس۔ ۱۶

- ۱۸ اوکان پد آرا بندغاگ کہ ایمان میسور اوفک مخلوقے تینا جاؤوگری نا باروٹ پاریر کہ ”نن ہم جاؤو کریئن“۔
- ۱۹ اوفتے آن بھازنگاک تینا جاؤوگری آ کتابتے میسر، اسہ جاگہ غاچ کریر او مخلوق نا مون آ ہوشار تا۔ ہندا کتاباتا قیمت تقریباً پنجا ہزار چاندی نا روپئی اسکہ۔
- ۲۰ ہندا طریقہ اٹ خدا نا طاقت اٹ عیسیٰ نا پسکینگا پیغام مخلوق ٹی تالان مریسہ ہنا او بھازنگاک عیسیٰ جوڑ مسر۔

افسس شار ٹی فساد

- ۲۱ آرا وخت آوا پیناک منگ ٹی امرہ پولس تینا اُست ٹی سوچ کرے کہ ”ای مکذیبہ او یونان صوبہ غالتے آن مریسہ یروشلم شار آ کاو۔ یروشلم شار آ پینگ آن پد ای ضرور روم شار آ کاو۔“
- ۲۲ او تینا ارا سنگت تیمتھیس او راسٹے مکذیبہ صوبہ غا راہی کرے، ولے چند تہ منہ دے اسکان ایشیا صوبہ ٹی رہینگا۔
- ۲۳ ہندا وخت ٹی افسس شار ٹی عیسیٰ نا پسکینگا پیغام نا وجرغان فساد تما۔
- ۲۴ ہموڑے اسہ دیمیتیریس پنی وزرگرس اسکہ کہ او بتی آ خدا اترتیس نا چنکا چنکا بتاتے جوڑ کریکہ او سودا کریکہ۔ ہندا بتی آ خدا نا وجرغان او او اونا کسب کارنگا سنگتاک بھاز پیسہ کٹارہ۔
- ۲۵ ہندا خاطر آن او ایلو زرگراتے او تینا کسب کاراتے اسہ جاگہ سے آچ کرے، اوفتے پارے ”ایلیک، تم چارے کہ ہندا کاریم نا وجرغان نن جووان بینینہ، جووان گنینہ۔“
- ۲۶ تم تیمٹ تینا ختے اٹ خنگ ٹی اُرے او ختے اٹ پینگ ٹی اُرے کہ پولس او اونا سنگتاک انت کنگ ٹی او۔ پولس پانک ”بتی آ خداک خدا افس۔“ ہندا بیتاتا وجرغان ننا شار نا بھازنگا بندغاگ او ایشیا صوبہ نا ایلو بھازنگا بندغاگ ہم اوفتا واپتاتے منانو۔
- ۲۷ اگہ ہندن مس تو ننے خطرہ اے کہ ننا کاروبار خلاص مروے۔

واژان نہ صرف ننا کاروبار خلاص مریک، بلکہ واژان مخلوق خدا اترتیس او اونا عبادت خانہ نا عزتے ہم کپک او اووے نپک۔ واسکان بتی آ خدا اترتیس ایشیا صوبہ نا او دنیا نا بھازنگا بندغاگ منیرہ۔"

آرا وخت آ زرگر او ایلو کسب کاراک دا پیتاے بنگر اوفتے غصہ بس۔ اوفک چیانٹ خلیسہ پاریر "ننا خدا اترتیس اے۔"

ہندا پیتا تا وجہ غان پورہ شار ٹی فساد تما۔ اوفک پولس نا ارا سنگت گیس او

آرسترخس، کہ اوفک مکدنیہ صوبہ غان بسوئر، اوفتے بلکہ او شار نا چوس آ میسر۔ پولس

نا خوش اسکہ کہ او مخلوق نا مون آ کائے، ولے عیسائی سنگتاک اووے ایتویر۔

بھازنگا صوبہ نا مجلس نا بندغاگ ہم، کہ اونا سنگت اترہ، اوڑا گلوئے راہی کیرہ او

منت کریمہ پاریر کہ "چوس آ مخلوق نا مون آ ہمیس۔"

چوس آ سلوکا بندغاگ پریشان اترہ، گراس تا انت پاریرہ او گراس تا انت

پاریرہ، آتے کہ اوفتے آن بھازنگا چائویر کہ "نن انت کے داڑے مچ مسوئن؟"

یہودی سکندرے مخلوق نا مون آ بیت کنگ کے راہی کیر، ولے بھازنگا بندغاتا

خیال اسکہ کہ "فساد نا دا بندغ زہوار اے۔" سکندر مخلوق چپ کنگ کے تینا دو

اٹ اشارہ کرے تاکہ او مخلوق تو بیت کے کہ "دا بی یہودی تا چچ غلطی افک۔"

ولے مخلوق آرا وخت آپوہ مس کہ "دا یہودی س اے"، اوفک ارا گٹھ اسکان

نعرہ خلک کہ "ننا افسس شار نا اترتیس خدا اگل آن بھلا اے۔"

آخر ٹی شار نا مجلس نا چیرمین بس، مخلوق تو بیت کرے او پارے "کنا افسس

ایلمک، ہر بندغ چانک کہ بھلا خدا اترتیس نا عبادت خانہ ننا شار افسس ٹی آرے، او

مقدسنگا خل، کہ آسمان آن اترتیس نا شکل ٹی دینگا، ہندائیک اے۔ کس بندغ

دا بیت آن انکار کنگ کپک۔ ہندا خاطر آن ثم نعرہ خلیو، چپ کبو او فسادی و

بیت کیو۔ ثم دا بندغائے داڑے بیسونورے۔ دافک بے گناہ او۔ نہ تو دافک

عبادت خانہ غان وژی کرینو، او نہ ننا بتی آ خدا اترتیس بے عزتی و بیت پارینو۔

- ۳۸ دیمیتریس او ایلو کسب کاراک اگہ کسے آ الزام تخیرہ، تو اوفک عدالت ٹی جج نا
 ۳۹ مون آ کار۔ اوفتا فیصلہ ہوڑے مریک۔ اگہ ثم چارے کہ دا اسہ شاری و مسلس
 ۴۰ اے، تو ثم دا مسلہ شار نا معتبرنگا بندغاتا مون آپیش کنگ کیرے۔ و لے
 آرا یمناک اینو مسونو، واژان خطرہ اے کہ روئیو فوج نئے آ الزام تجک او پانک
 کہ ”دا فساد اسکہ“۔ او نئے فوجے جواب تینگ کے سچ ثبوت افک کہ دا فساد انت
 کے مسونے۔“
 ۴۱ دا پتاتے کنگ آن پد او مخلوقے پارے ”ہر کس تینا اراتے آ کائے“،
 او مخلوق ہنا۔“

پولس نا پدی مگڈنیہ او یونان صوبہ غاتے آ پینگ

- ۱ **ب** آرا وخت آ فساد خلاص مس پولس تینا عیسائی سنگتاتے توار کرے، اوفتے
 تو بیت کرے، اوفتے ہمت تے، اوفتے آن رخصت کرے، او مگڈنیہ صوبہ نا گند آ
 ۲ راہی مس۔ او مگڈنیہ صوبہ ٹی چرخ کرے او عیسائی تے پلسکینگا پیغام نا باروٹ درس
 ۳ تے او اوفتے ہمت تے۔ پد آ او یونان صوبہ غا ہنا۔ او یونان صوبہ ٹی مسہ ٹو اسکان
 رہینگا۔ اونا تیاری اسکہ کہ ”ای شام صوبہ غا کاو“، و لے اووے سنا تما کہ یہوویک
 اووے کشتی ٹی کسینگ نا منصوبہ جڑ کرینو۔ ہندا خاطر آن او پدی مگڈنیہ صوبہ غا
 ۴ ہر سینگا۔ او گراس بندغ پولس آن مون آ تروآس شار آ ہنا۔ اوفتے آن پڑس نا مار
 سو پترس، کہ او بیرہ شار آن، آرتھرئیس او سکندرس، تھسلیکیک شار آن، گیس، و رے
 ۵ شار آن، تھمٹھیس لستہ شار آن، نجفس او ٹرفس، ایشیا صوبہ غا بسوٹر۔ او فک
 ۶ تروآس شار ٹی ننا انتظارے کیرہ۔ او ن کشتی ٹی تروآس شار آ راہی مسن، و لے
 راہی منگ آن مست نن فلی شار ٹی بغیر خمیر نا ایرغ نا عیدے کرین، او پنچ میکو
 وے آ تروآس شار آ اوفتے تو ملان۔ اوڑے نن اسہ ہفتہ س گدریفین۔“

پولس نا معجزه اٹ ورنائے پدی زندہ کنگ

- ۷ ہفتہ نانن آنن عیسائیک اسے جاگہ غانچ مسن او عیسیٰ غان بار ایرغ ٹکر کرین
او گنگن۔ پولس یکشمبے نا سوب اسکان درس تس، اتے کہ پولے یکشمبے آشار آن
۸ بنوی اسکے۔ نن ارے نا میٹ میکو منزل آتولوک پولس نا بیتاے پینگ ٹی
۹ اسنے او کوٹھی ٹی چارمہ گنڈ آچراغاتا روشنائی اسکے۔ اسے یوتخس پنی ورناد مارس
کھرکی آتولوک اسکے او ہم پولس نا بیتاے پینگ ٹی اسکے۔ ولے یوتخس نغی نغی
مسک، او آخرکار تنگان بنا۔ او کھرکی آن پیشن دغار آتھا۔ اوفک شیف دڑینگا،
۱۰ او دے خمب کریر۔ او کسکوس۔ ولے پولس شیف دڑینگا، او دے خمب کرے،
او بندغاتے پارے ”پریشان مقبو۔ واپدی زندہ مسونے۔“
۱۱ پد آپولس او ایلو عیسائیک سیرھی تے آن بزز نا کوٹھی آبنار۔ اوڑے اوفک
عیسیٰ غان بار ایرغ ٹکر کریر او گنگر۔ پولس سوب اسکان عیسائی تے درس تس۔
۱۲ سوب نا پولس راہی مس۔ ایلو عیسائیک ورنائے خیریت اٹ ارانا سر کریر۔
اوفک بھاز خوش آنرہ۔

پولس نا تروآس شار آن میلٹس شار اسکان مسافری کنگ

- ۱۳ نن گل پولس آن مون آکشتی ٹی اسس شار آبنان۔ انتظام اسکے کہ نن پولے
۱۴ اوڑے خنین، اتے کہ پولس پند اٹ اسس شار آبنگ ٹی اسکے۔ آرا وخت آ او
۱۵ نن تو اسس شار ٹی ملا، نن اوڑ تو کشتی ٹی میلٹے شار آبنان۔ اوکان نن پد آکشتی
ٹی روان مسن، او ارٹ میکو دے آخیس جبرہ غان گدرینگس، نن میٹ میکو دے
۱۶ آ سانس جبرہ غا سر مسن، او چار میکو دے آنن میلٹس شار آبنن۔ نن انس

شار آہستہ آہستہ کہ پولس فیصلہ کرے کہ "ایشیا صوبہ ٹی تینا وختے ضائع کپنہ"۔
 او یروشلم شار آزو رسیکننگ نا کوشتے کریکہ، آنتے کہ اونا خوش آنکہ کہ "پتیکاست
 نا عیدے ہموڑے گدریفیو"۔

پولس نا افسس شار نا معتبرنگا عیسائی تے تو آخری وار ملنگ

۱۷ میلش شار آن پولس افسس شار نا معتبرنگا عیسائی تے آگوارہی کرے کہ
 "ہو۔ کن تو یلو۔"

۱۸ آرا وخت آوفک ہسر، پولس اوفتے پارے "ٹھے اولیکو دے آن خبر اے کہ
 ۱۹ ای تینا زندگی ایشیا صوبہ ٹی ہمر گدریفینٹ۔ ای تکبر کتویٹ او خرنکاتے تو
 عیسیٰ نا مے آن بار اونا پلسکننگ پیغام نا تبلیغ کریٹ۔ او ہجاز مشکل وختاتے ہم
 ۲۰ گدریفینٹ، آنتے کہ یہودیوں کے کسفننگ نا منصوبہ غاتے جوڑ کریٹ۔ ٹم چارے
 کہ ای دلیری اٹ عیسیٰ نا باروٹ گل بیتاتے مخلوق نا مون آ او ٹھے اراتا تہہ ٹی
 ۲۱ پارینٹ تاکہ ٹھے فائدہ رسینگے۔ ای یہودی او ایلو قوماتا بند غاتے آ زور تجاٹ کہ
 ۲۲ اوفک گناہ او برائی تے آن ہر سینگیر او عیسیٰ نا زی ایمان تحیر۔ داسہ ای خدا نا
 پاکنگا روح نا حکم نا مطابق یروشلم شار آہنگ ٹی اٹ۔ کنے خبر آف، اوڑے کن
 ۲۳ تو آنت مرے۔ وے ای خدا نا پاکنگا روح نا طاقت اٹ چاوہ کہ کنے آ مصیبت
 ۲۴ بریک او ای زندان کاٹیوہ۔ وے کنے تینا زندگی نا فکر آفک۔ کن کے گل آن
 بھلا بیت داو اے کہ خواہ عیسیٰ کنے پاریسس کہ "خدا نا رحماتا پیغام نا باروٹ
 مخلوقے پا"، او ای کننگ ٹی اٹ تہ۔

۲۵ "ای ٹھے آ او ہجازنگا نکاتے چرخ کریٹ او خدا نا پلسکننگ پیغام نا باروٹ تبلیغ
 ۲۶ کریٹ۔ وے کنے خبر اے کہ داکان پد ٹھے آن کس کے خمپک۔ بندا خاطر آن
 ٹم کنا دا بیتا تا گواہ مریرے کہ اگہ ٹھے آن کس دوزخ آ کائے، تو دا کنا زہ واری

مفروئے۔ اے خولیتویٹ، خدا نا پسکینگ پیغام نا باروٹ ہر بیتے ٹھے پاریت۔ ○ بندا
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 خاطر آن تینا او ایلو عیسائی تا خیالے تجبو، ارافتے کہ خدا نا پاکنگا روح ثما خیالداری ٹی
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱
 ۴۷۲
 ۴۷۳
 ۴۷۴
 ۴۷۵
 ۴۷۶
 ۴۷۷
 ۴۷۸
 ۴۷۹
 ۴۸۰
 ۴۸۱
 ۴۸۲
 ۴۸۳
 ۴۸۴
 ۴۸۵
 ۴۸۶
 ۴۸۷
 ۴۸۸
 ۴۸۹
 ۴۹۰
 ۴۹۱
 ۴۹۲
 ۴۹۳
 ۴۹۴
 ۴۹۵
 ۴۹۶
 ۴۹۷
 ۴۹۸
 ۴۹۹
 ۵۰۰
 ۵۰۱
 ۵۰۲
 ۵۰۳
 ۵۰۴
 ۵۰۵
 ۵۰۶
 ۵۰۷
 ۵۰۸
 ۵۰۹
 ۵۱۰
 ۵۱۱
 ۵۱۲
 ۵۱۳
 ۵۱۴
 ۵۱۵
 ۵۱۶
 ۵۱۷
 ۵۱۸
 ۵۱۹
 ۵۲۰
 ۵۲۱
 ۵۲۲
 ۵۲۳
 ۵۲۴
 ۵۲۵
 ۵۲۶
 ۵۲۷
 ۵۲۸
 ۵۲۹
 ۵۳۰
 ۵۳۱
 ۵۳۲
 ۵۳۳
 ۵۳۴
 ۵۳۵
 ۵۳۶
 ۵۳۷
 ۵۳۸
 ۵۳۹
 ۵۴۰
 ۵۴۱
 ۵۴۲
 ۵۴۳
 ۵۴۴
 ۵۴۵
 ۵۴۶
 ۵۴۷
 ۵۴۸
 ۵۴۹
 ۵۵۰
 ۵۵۱
 ۵۵۲
 ۵۵۳
 ۵۵۴
 ۵۵۵
 ۵۵۶
 ۵۵۷
 ۵۵۸
 ۵۵۹
 ۵۶۰
 ۵۶۱
 ۵۶۲
 ۵۶۳
 ۵۶۴
 ۵۶۵
 ۵۶۶
 ۵۶۷
 ۵۶۸
 ۵۶۹
 ۵۷۰
 ۵۷۱
 ۵۷۲
 ۵۷۳
 ۵۷۴
 ۵۷۵
 ۵۷۶
 ۵۷۷
 ۵۷۸
 ۵۷۹
 ۵۸۰
 ۵۸۱
 ۵۸۲
 ۵۸۳
 ۵۸۴
 ۵۸۵
 ۵۸۶
 ۵۸۷
 ۵۸۸
 ۵۸۹
 ۵۹۰
 ۵۹۱
 ۵۹۲
 ۵۹۳
 ۵۹۴
 ۵۹۵
 ۵۹۶
 ۵۹۷
 ۵۹۸
 ۵۹۹
 ۶۰۰
 ۶۰۱
 ۶۰۲
 ۶۰۳
 ۶۰۴
 ۶۰۵
 ۶۰۶
 ۶۰۷
 ۶۰۸
 ۶۰۹
 ۶۱۰
 ۶۱۱
 ۶۱۲
 ۶۱۳
 ۶۱۴
 ۶۱۵
 ۶۱۶
 ۶۱۷
 ۶۱۸
 ۶۱۹
 ۶۲۰
 ۶۲۱
 ۶۲۲
 ۶۲۳
 ۶۲۴
 ۶۲۵
 ۶۲۶
 ۶۲۷
 ۶۲۸
 ۶۲۹
 ۶۳۰
 ۶۳۱
 ۶۳۲
 ۶۳۳
 ۶۳۴
 ۶۳۵
 ۶۳۶
 ۶۳۷
 ۶۳۸
 ۶۳۹
 ۶۴۰
 ۶۴۱
 ۶۴۲
 ۶۴۳
 ۶۴۴
 ۶۴۵
 ۶۴۶
 ۶۴۷
 ۶۴۸
 ۶۴۹
 ۶۵۰
 ۶۵۱
 ۶۵۲
 ۶۵۳
 ۶۵۴
 ۶۵۵
 ۶۵۶
 ۶۵۷
 ۶۵۸
 ۶۵۹
 ۶۶۰
 ۶۶۱
 ۶۶۲
 ۶۶۳
 ۶۶۴
 ۶۶۵
 ۶۶۶
 ۶۶۷
 ۶۶۸
 ۶۶۹
 ۶۷۰
 ۶۷۱
 ۶۷۲
 ۶۷۳
 ۶۷۴
 ۶۷۵
 ۶۷۶
 ۶۷۷
 ۶۷۸
 ۶۷۹
 ۶۸۰
 ۶۸۱
 ۶۸۲
 ۶۸۳
 ۶۸۴
 ۶۸۵
 ۶۸۶
 ۶۸۷
 ۶۸۸
 ۶۸۹
 ۶۹۰
 ۶۹۱
 ۶۹۲
 ۶۹۳
 ۶۹۴
 ۶۹۵
 ۶۹۶
 ۶۹۷
 ۶۹۸
 ۶۹۹
 ۷۰۰
 ۷۰۱
 ۷۰۲
 ۷۰۳
 ۷۰۴
 ۷۰۵
 ۷۰۶
 ۷۰۷
 ۷۰۸
 ۷۰۹
 ۷۱۰
 ۷۱۱
 ۷۱۲
 ۷۱۳
 ۷۱۴
 ۷۱۵
 ۷۱۶
 ۷۱۷
 ۷۱۸
 ۷۱۹
 ۷۲۰
 ۷۲۱
 ۷۲۲
 ۷۲۳
 ۷۲۴
 ۷۲۵
 ۷۲۶
 ۷۲۷
 ۷۲۸
 ۷۲۹
 ۷۳۰
 ۷۳۱
 ۷۳۲
 ۷۳۳
 ۷۳۴
 ۷۳۵
 ۷۳۶
 ۷۳۷
 ۷۳۸
 ۷۳۹
 ۷۴۰
 ۷۴۱
 ۷۴۲
 ۷۴۳
 ۷۴۴
 ۷۴۵
 ۷۴۶
 ۷۴۷
 ۷۴۸
 ۷۴۹
 ۷۵۰
 ۷۵۱
 ۷۵۲
 ۷۵۳
 ۷۵۴
 ۷۵۵
 ۷۵۶
 ۷۵۷
 ۷۵۸
 ۷۵۹
 ۷۶۰
 ۷۶۱
 ۷۶۲
 ۷۶۳
 ۷۶۴
 ۷۶۵
 ۷۶۶
 ۷۶۷
 ۷۶۸
 ۷۶۹
 ۷۷۰
 ۷۷۱
 ۷۷۲
 ۷۷۳
 ۷۷۴
 ۷۷۵
 ۷۷۶
 ۷۷۷
 ۷۷۸
 ۷۷۹
 ۷۸۰
 ۷۸۱
 ۷۸۲
 ۷۸۳
 ۷۸۴
 ۷۸۵
 ۷۸۶
 ۷۸۷
 ۷۸۸
 ۷۸۹
 ۷۹۰
 ۷۹۱
 ۷۹۲
 ۷۹۳
 ۷۹۴
 ۷۹۵
 ۷۹۶
 ۷۹۷
 ۷۹۸
 ۷۹۹
 ۸۰۰
 ۸۰۱
 ۸۰۲
 ۸۰۳
 ۸۰۴
 ۸۰۵
 ۸۰۶
 ۸۰۷
 ۸۰۸
 ۸۰۹
 ۸۱۰
 ۸۱۱
 ۸۱۲
 ۸۱۳
 ۸۱۴
 ۸۱۵
 ۸۱۶
 ۸۱۷
 ۸۱۸
 ۸۱۹
 ۸۲۰
 ۸۲۱
 ۸۲۲
 ۸۲۳
 ۸۲۴
 ۸۲۵
 ۸۲۶
 ۸۲۷
 ۸۲۸
 ۸۲۹
 ۸۳۰
 ۸۳۱
 ۸۳۲
 ۸۳۳
 ۸۳۴
 ۸۳۵
 ۸۳۶
 ۸۳۷
 ۸۳۸
 ۸۳۹
 ۸۴۰
 ۸۴۱
 ۸۴۲
 ۸۴۳
 ۸۴۴
 ۸۴۵
 ۸۴۶
 ۸۴۷
 ۸۴۸
 ۸۴۹
 ۸۵۰
 ۸۵۱
 ۸۵۲
 ۸۵۳
 ۸۵۴
 ۸۵۵
 ۸۵۶
 ۸۵۷
 ۸۵۸
 ۸۵۹
 ۸۶۰
 ۸۶۱
 ۸۶۲
 ۸۶۳
 ۸۶۴
 ۸۶۵
 ۸۶۶
 ۸۶۷
 ۸۶۸
 ۸۶۹
 ۸۷۰
 ۸۷۱
 ۸۷۲
 ۸۷۳
 ۸۷۴
 ۸۷۵
 ۸۷۶
 ۸۷۷
 ۸۷۸
 ۸۷۹
 ۸۸۰
 ۸۸۱
 ۸۸۲
 ۸۸۳
 ۸۸۴
 ۸۸۵
 ۸۸۶
 ۸۸۷
 ۸۸۸
 ۸۸۹
 ۸۹۰
 ۸۹۱
 ۸۹۲
 ۸۹۳
 ۸۹۴
 ۸۹۵
 ۸۹۶
 ۸۹۷
 ۸۹۸
 ۸۹۹
 ۹۰۰
 ۹۰۱
 ۹۰۲
 ۹۰۳
 ۹۰۴
 ۹۰۵
 ۹۰۶
 ۹۰۷
 ۹۰۸
 ۹۰۹
 ۹۱۰
 ۹۱۱
 ۹۱۲
 ۹۱۳
 ۹۱۴
 ۹۱۵
 ۹۱۶
 ۹۱۷
 ۹۱۸
 ۹۱۹
 ۹۲۰
 ۹۲۱
 ۹۲۲
 ۹۲۳
 ۹۲۴
 ۹۲۵
 ۹۲۶
 ۹۲۷
 ۹۲۸
 ۹۲۹
 ۹۳۰
 ۹۳۱
 ۹۳۲
 ۹۳۳
 ۹۳۴
 ۹۳۵
 ۹۳۶
 ۹۳۷
 ۹۳۸
 ۹۳۹
 ۹۴۰
 ۹۴۱
 ۹۴۲
 ۹۴۳
 ۹۴۴
 ۹۴۵
 ۹۴۶
 ۹۴۷
 ۹۴۸
 ۹۴۹
 ۹۵۰
 ۹۵۱
 ۹۵۲
 ۹۵۳
 ۹۵۴
 ۹۵۵
 ۹۵۶
 ۹۵۷
 ۹۵۸
 ۹۵۹
 ۹۶۰
 ۹۶۱
 ۹۶۲
 ۹۶۳
 ۹۶۴
 ۹۶۵
 ۹۶۶
 ۹۶۷
 ۹۶۸
 ۹۶۹
 ۹۷۰
 ۹۷۱
 ۹۷۲
 ۹۷۳
 ۹۷۴
 ۹۷۵
 ۹۷۶
 ۹۷۷
 ۹۷۸
 ۹۷۹
 ۹۸۰
 ۹۸۱
 ۹۸۲
 ۹۸۳
 ۹۸۴
 ۹۸۵
 ۹۸۶
 ۹۸۷
 ۹۸۸
 ۹۸۹
 ۹۹۰
 ۹۹۱
 ۹۹۲
 ۹۹۳
 ۹۹۴
 ۹۹۵
 ۹۹۶
 ۹۹۷
 ۹۹۸
 ۹۹۹
 ۱۰۰۰

سنگتاتا منع کنگ ولے پوٹس نا یروٹسلم شار آہینگ

- ۱ **ب** ن اوفتے آن رخصت کریں او روان مسن۔ ن کشتی ٹی سیدھا قوس پنی
 آجیرہ غابسن۔ اڑٹ میکو وے آن رٹس پنی آجیرہ غا سر مسن۔ اوکان ن پترہ
 ۲ شار آہنار۔ اوڑے ن اسہ کشتی سے تیار خنان کہ او فینیکی صوبہ غا ہناکہ۔ ن او
 ۳ ٹی سوار مسن او روان مسن۔ ن جیرہ گیرس نا راست میکو گنڈ آن گدرینگسہ
 شام صوبہ نا گنڈ آہنار او فینیکی صوبہ نا شار صوّر آرسنگان۔ اوڑے ن وڑینگان
 ۴ اتے کہ کشتی آن سامان وڑیفوئی اسکہ۔ اوڑے ن گڑاس عیسائی تے خنان او
 اوڑے ہفتہ س اوفتے تو گدریفین۔ خدا نا پاکنگا روح نا طاقت اٹ اوفک پوٹے
 پاریر کہ ”یروٹسلم شار آہیمہ۔“
- ۵ ولے ہفتہ س گدریفنگ آن پد ن ولدا یروٹسلم شار آروان مسن۔ اوفک او
 اوفٹا گل چناک زائفہ غاک ن تو اوار سمندر نا کنارہ اسکان بسر۔ اوڑے ن گل گوڈ
 ۶ خلکن او عبات کریں۔ ولدا ن اوفتے آن رخصت کریں، کشتی ٹی سوار مسن او
 کشتی راہی مس۔ رخصت کنگ کے بروکا عیسایک پدی تینا اراتے آہنار۔
- ۷ ن کشتی ٹی صوّر شار آن راہی مسن، او پلیمیس شار آسر مسن۔ اوڑے
 ۸ ن عیسائی تے تو بلان او اوفتے تو اسہ وے س گدریفین۔ اڑٹ میکو وے آن
 سنگتے آن رخصت کریں او کشتی ٹی قیصریہ شار آسر مسن۔ اوڑے ن فلپس نا
 اراٹی رہینگان۔ واهمو فلپس اے کہ عیسایک اووے یروٹسلم شار ٹی گچین کریسر، او
 ہفت گچین کروکا بندغاتے آن او اسٹس اسکہ، تاکہ او عیسائی تادے کے۔ واسکان
 ۹ او پیغام تروکوس اسکہ۔ اونا چار ٹو لوکو مسر اترہ کہ اوفک ہم خدا نا پیغامے مخلوے
 ۱۰ ترہ۔ ن اوڑے منہ وے اسکان رہینگان۔ ولدا اگس پنی آپیشن گوئی کروکا
 ۱۱ بندرغ بہتوویہ صوبہ غان قیصریہ شار آہس۔ او ن تو بلان، پوٹس نا پٹوے پیف، تینا

نت دوتے تھے او پارے کہ ”خدا نا پاکنگا روح پائیک کہ ”آرا بندرغ نا دا پٹو اے،
 اودے یہودییک یروشلم شار ٹی گرفتار کیرہ، او ایلو قوماتا بندغاتا دو ٹی ایتیرہ۔“
 آرا وخت آن او ایلو عیسائیک دا پیتاتے بنگن نن پوٹے منت کرین کہ
 ”یروشلم شار آہمپہ۔“

ولے او نئے پارے ”ثم آنتے ذھن بوغنگ او افسوس کنگ ٹی ارے؟ داڑان
 کنا دلیری کم منگ ٹی اے۔ ثم کنے یروشلم شار آن ہرڈینگ نا کوشتے کپنو، آنتے
 کہ امی نہ صرف اوڑے گرفتار منگ کے تیار اٹ، بلکہ اگہ اوفک کنے عیسیٰ نا پسکینگا
 پیغام نا خاطر آن کسفرہ، اوڑکے ہم تیار اٹ۔“
 نن اودے تورنگ کتوین او پارین ”وا اگہ خدا نا خوش اے کہ نی یروشلم شار
 آکاس، تو بنگ۔ خدا نا خیالے تچے۔“

نن منہ دے اسکان قیصریہ شار ٹی رہینگان، او پد آتینا ساماناتے تقین او یروشلم
 شار نا گند آرابی من۔ گڑاس قیصریہ شار نا عیسائیک ہم نن تو روان مسر، او
 ننے مناسون پنی آ بندرغ نا ارغا دیر کہ او گپرس جیرہ نا بند غس اسکہ، او شروع نا
 دے تے ٹی عیسائی موسس، او یروشلم شار ٹی رہینگا کہ۔

پوٹس نا یعقوب او ایلو عیسائی تا معتبرنگا بندغاتے تو ملنگ

نن یروشلم شار آسر من۔ وا جاگہ نا عیسائیک نئے خوشی اٹ بہ خیرٹ پارہ۔
 ارٹ میکو دے آپوٹس او نن عیسیٰ نا جد پدرنگا ایلم یعقوب تو ملنگ کے بنان۔
 عیسائی تا ایلو معتبرنگا بندغاگ ہم بموڑے موجود اترہ۔ پوٹس اوفتے تو بلا او تینا
 گل قصے کرے کہ خدا ہر اونا کاریم نا وجرغان ایلو قوماتا بندغاتے عیسیٰ نا کسر
 آیسونے۔ دا پیتاتے بنگ آن پد اوفک گل خدا نا صفتے کرہ۔ ولدا اوفتے آن
 اسٹس پوٹے پارے ”ایلم پوٹس، نی خنگ کیسہ کہ ہزاراتا تعداد ٹی یہودییک

- ۲۱ عیسائی جوڑ مسونو، او اوفک گل موسیٰ نا شریعت آچلینگنگ ٹی او۔ گڑاس بندرغ
 وڑے دروغ تریہ پاریر کہ ”نی ایلو قوماتا ملکاتے ٹی بیہودی تے موسیٰ نا شریعت آن
 منع کریس۔ نی اوفتے پاریرس کہ ”تینا مارتا سنتے کپہو، او بیہودی تا ایلو رواجاتے ہم
 ۲۲ کپہو۔“ گھلے سمانک کہ نی بسس، او عیسائی تے دامعلوم منگ ہم خواہک کہ دا
 ۲۳ گل دروغ اترہ۔ بندا خاطر آن نی داسہ ذہن کرک، چار عیسائیک بیہودی تا مزہب
 نامطابق ناپاک مسونو۔ داسہ اوفک پاک صاف منگ خوارہ۔ قربانی کے اوفتے تو
 ۲۴ پیسہ افک۔ نی بھلا عبادت خانہ غا اوفتے تو پنک، او اوفتا پاک صاف منگ کے
 قربانی نا پیسہ ایٹے تاکہ واکان پد اوفک تینے گوٹ کنگ کیر۔ وڑان گلے سمانک
 کہ بندغاک آرا پیتا تے نا باروٹ پاریر، اوفک گل دروغ اترہ، او نی داسکان موسیٰ
 ۲۵ نا شریعت آ عمل کنگ ٹی اس۔ ولے ایلو قوماتا بندغاک، کہ عیسائی جوڑ مریرہ،
 اوفتے کے دا شریعت نا منگ ضروری افک۔ نن فیصلہ کریں او خطس رابی کریسن
 کہ اوفک ہمو سوارا تے کہ بتاتا مون آ قربانی کے تنگیہ، اوفتے کمپس۔ ہر ڈول نا
 سواراتا وترتے او ہمو سواراک کہ تنگیسہ، اوفتا سوتے ہم کمپس، او زنا کپس۔“
 ۲۶ بندا خاطر آن پونس ارٹ میکو دے آچار بندغے پیفے، بھلا عبادت خانہ غا درے
 او اماماتے پارے ”ای واقتا پاک صاف منگ نا قربانی کے نمے پیسہ ایٹیوہ۔ ہفتہ سے
 آن پد ای او دا چار بندرغ پدی برینہ، او واقتا پاک صاف منگ کے ثم قربانی تے
 تریہ او دافک دا نشانی کے تینے گوٹ کیرہ۔“

پونس نا گرفتاری

- ۲۷ آرا وخت آ پاک صاف منگ نا ہفتہ خلاص منگ ٹی اسکہ گڑاس بیہودیک، کہ
 اوفک ایشیا صوبہ غان بسوئر، پوٹے بھلا عبادت خانہ ٹی خنار۔ اوفک گل مخلوق
 ۲۸ پونس نا خلاف کریر او پوٹے بلکر۔ اوفک چیانٹ کریر پاریر ”اے بیہودی

بندغاڪ، ننا مدته ڪبو۔ وا ٻمو بندرغ اے ڪه ٺلڪ ٺلڪ او شار شار آ چرخ ڪريڪه،
او ٻهڙودي بندغاتے او بهلا عبادت خانہ او موٽي نا شريعت نا خلاف پيتا ته ڪريڪه۔
واسه او گزاس ايلو قوم نا بندغاتے بهلا عبادت خانہ ٺي ميسونه، او دا مقد سڱا عبادت
خانہ ٺي ناپاڪ ڪرينے۔“

اوفڪ بندا خاطر آن دا بيتي ڪريه آتخه ڪه اوفڪ ٽر فٽس پني آ بندغے، ڪه او
اِفٽس شار آن بسوٽس او ايلو قوم نا بندغس اسڪه، پوٽس تو خنار۔ اوفڪ سوچ
ڪريه ڪه ”پوٽس واده بهلا عبادت خانہ نا تهه ٺي ميسونه“، وٺي وٺن آلو۔“

دا بيت پوره شار ٺي تالان مس۔ شار نا گل ٻهڙويڪ نريسه بسر، پوٽي بلڪر
او گريسه بهلا عبادت خانہ غان پيشن ڪشار ته۔ اوفڪ اسه وار تو بهلا عبادت خانہ نا
دروازه غاتے بند ڪريه۔“ ٻهڙودي تا خيال اسڪه ڪه ”پوٽي ڪسفين“، او بندا وخت ٺي

روٽيو فوج نا ڪيٽي ساهتا ڪه ”شار ٺي بهلا عبادت خانہ نا رهي آ فساد منگ ٺي اے“۔
بندا خاطر آن ڪيٽن گزاس افسر او فوجي ته پيڻ، او زو فساد نا جاگه غا سر مس۔ آرا
وخت آ مخلوق اوده فوج تو خنا، اوفڪ پوٽس نا خٽيگه بند ڪريه۔ ڪيٽن پوٽس نا
رهي آ پنا، اوده گرفتار ڪري، او حڪم ٿي ڪه ”دانا ووتے ٺي هٽڪري خلبو۔“

ولدا او بريڻي ”دا وديس اے؟ دا آنت جرٽس ڪرينے؟“

مخلوق ٺي گزاس تا آنت پارير او گزاس تا آنت پارير۔ دا پيتا تا وجرغان ڪيٽن
پوهه مٿو ڪه ”اصل قصه آنت اے؟“ بندا خاطر آن او تينا فوجي ته حڪم ٿي ڪه ”دا
بندغے قلعہ غا وٺو۔“

آرا وخت آ اوفڪ قلعہ نا دروازه غا سر مسر، تو فوجيڪ اوده ڪوپه غاتے آ بيغير،
آتخه ٻهڙويڪ اوده ڪسفنگ نا ڪوشته ڪريه۔ اوفڪ گل اونا رند آٺ بسره،
او چيانٺ خليسه پاريره ”واده ڪيفبو۔“

پولس نا یہودی تے تینا باروٹ پاننگ

- ۳۷ ارا وخت آ فوجیک اودے قلعہ نا تہہ ٹی ونگ ٹی آنرہ، پولس کپنے یونانی زبان ٹی پارے "ای نے تو گڑاس بیت کنگ کیوہ؟"
- ۳۸ کپن اوڑان بریفے "نی یونانی چاہے؟ وانا معنی اے کہ نی ضروری ہمو مصری آفیس کہ منہ سال مست او چار ہزار بندغ فچ کرے او روویوتا خلاف انقلاب آیتگ نا کوشتے کرے۔"
- ۳۹ پولس پارے "ای یہودی سے اٹ۔ ای کلکیہ صوبہ نا مشہورنگا شار ترسی ٹی ودی مسوٹ۔ مہربانی کر، کنے دا بندغاتے تو بیت کنگ کے اے۔"
- ۴۰ کپن اودے بیت کنگ نا اجازتے تے۔ ولدا پولس تینا نٹتے آ جک سلیس، مخلوقے تینا دو اٹ چپ منگ نا اشارہ کرے۔ ارا وخت آ اوفک چپ مسر، پولس اوفتے تو یہودی زبان ٹی بیت کرے، او پارے "کنا یہودی ایلگ، کنا پمتاے غور اٹ بمبو۔ ای تینا باروٹ منہ بیت تے پاوہ۔"
- ۲ **ب** ارا وخت آ اوفک بنگر کہ "دا یہودی زبان ٹی بیت کنگ ٹی اے"، اوفک کل چپ مسر، او پولس تینا قصے شروع کرے "ای یہودی سے اٹ۔ ای کلکیہ صوبہ نا ترسی شار ٹی ودی مسوٹ۔ ای داڑے چنگی آن آیتگٹ کہ "ای شرع نا معلم گلی ایل تو ریمنگیو او دین نا باروٹ بیل کیو۔" ای اوڑان خدا نا کل حکماتے بیل کرٹ، ارافتے کہ خدا ننا باوہ پیرہ غاتے تسوس، تاکہ ای خدا نا حکماتے بندن مینو، دھن کہ ٹم ایو منگ ٹی اے۔ کنا عیسائی جوڑ منگ آن مست ای ہر ہمو بندغے، کہ عیسائی جوڑ مسک، خلک، کسفیڈ۔ ای عیسائی زینہ او نیازی تے گرفتار کرٹ او زندان ٹی شاغٹ۔ کنا دا بیت نا گواہی کے ٹم کل آن بھلا امام او ایلو یہودی تا مجلس نا بندغاتے آن ہریفنگ کیرے۔ ای اوفتے آن دمشق شار نا

یہودی تے کے اسر خطس ہلکٹ، تاکہ ای دمشق آکاو او عیسائی جوڑ مروکا بند غاتے
گرفتار کیو، واڑے یروشلم شار آ آتیو، او اوفتے یزا ایتیو۔"○

پولس نا تینا عیسائی جوڑ مننگ نا قصہ نئے کنگ

(شاگردانا کاریماک ۱:۹-۱۹؛ ۱۲:۲۶-۱۸)

۶ او تینا قصے بیان کرے پارے "آرا وخت آ ای دمشق شار آن خُک
رسینگٹ، تقریباً نیم روچ نا وخت آ اسر وار تو آسمان آن روشنائی س کئے آتما۔○
۷ ای دُغار آتماٹ او توارس ہلکٹ کہ کئے پاریکہ "ساؤل، اے ساؤل، نی آنتے کئے
۸ آ ظلم کنگ ٹی اُس؟"○ ای ہریفیٹ "خواجه، نی وید اُس؟" او کئے پارے "ای
۹ عیسیٰ ناصرے اٹ، او نی کئے آ ظلم کنگ ٹی اُس۔"○ آرا بند غاک کہ کن تو اوار انرہ
روشنائی عے خنار، ولے ہمو توارے پوہ تئویر، آرا کن تو بیت کنگ ٹی اسکہ۔○
۱۰ ای ہریفیٹ "خواجه، ای آنت کیو؟" عیسیٰ کئے پارے "بش مہ۔ او دمشق شار آ
بَنگ۔ ہموڑے خُدا نے ہمو کاریمتا پاک آرافتے کہ او نے کے مقرر کرینے۔"○
۱۱ ای ہمو روشنائی نا وجرغان کور موسٹ۔ کنا سنگٹاک کنا دُو ٹی ہلکٹ او کئے شار
نا تبہ ٹی دَریر۔○

۱۲ "شار ٹی اسر حنّیہ پنی وُبدغس اسکہ۔ او مزہبی وُبدغس اسکہ او ننا شریعت نا
۱۳ حکمتے مناکہ او دمشق شار ٹی رہینگاکہ۔ یہودییک اونا بھاز عزتے کریرہ۔○ او کئے آ
یلنگ کے بس، کنارجی آسلیس او کئے پارے "ایلم ساؤل، نی پدی خنی مَرک۔"
۱۴ بندا پاننگ تو ای خنی مسٹ او اونا گنڈ آبراٹ۔○ او کئے پارے "ننا باوہ پیرہ غاتا
خُدا نے گچین کرینے۔ اونا خوش نے سہاتیک، او نی ہم اونا بے عینگا مار عیسیٰ عے
۱۵ ہنگس او خناس۔○ او آرا بیتاتے نی ہنگس او خناس نی بھازنگا بند غاتے کے دا بیتاتا
۱۶ گواہ مریس۔○ وختے ضائع کیہ۔ واسر بشہ او عیسیٰ نا پن اٹ پاک صاف منگ نا بے

شول، او اونا عبادت کنگ آن تینا گناہ او بُرائی تے معاف کُرف۔^{۱۷}

پوئس نا یہودی تے پاننگ کہ آنتے
اونا ایلو قوماتا بندغاتے تبلیغ کنگ

- ۱۷ "ای پدی یروشلم شار آہناٹ۔ اسے دے س ای بھلا عبادت خانہ ٹی عبادت
۱۸ کنگ ٹی آسٹ۔ ای دے ٹی تَنخ آن بار خناٹ۔^{۱۸} ای عیسیٰ نے خناٹ۔ او کئے
پارے "زوک، یروشلم شارے یلہ کُزک، آنتے کہ وا جاگہ نا بندغاک کنا باروٹ نا
۱۹ گواہی نے منپس۔"^{۱۹} ای پارٹ "خواجہ، اوفک جوان چارہ کہ ای عبادت خانہ غاتے
۲۰ آہناٹ او آرا بندغ نازی آہمان تِجاکہ ای او دے گرفتار کریٹہ خلنگ۔^{۲۰} آرا وخت
آوفک نازی آگواہی تروکا اسٹیفن پنی آ بندغے کسفر، ای ہم ہموڑے آسٹ۔
ای وا قتل آن خوش آسٹ او وا قتل نا گواہی کے ای یہودی تا مجلس نا بندغاتا
۲۱ گڈی تے او پٹو تے توریسٹ۔"^{۲۱} عیسیٰ کئے پارے "داسے ای نے مر نا ایلو قوماتا
بندغاتے آراہی کیوہ۔ تیار مَرک، ہنگ۔"^{۲۱}
۲۲ ولے آرا وخت آ ہموڑے موجود مخلوق پوئس آن دا پیتے ہنگ، اوفک کل
چیانت خلیسہ پاریر "وا کافرس اے۔ کسفو تہ۔ دھینگا بندغ ضرور کسینگے۔"^{۲۲}
۲۳ او پوئس آن نفرت کے اوفتے آن بھازنگاک تینا ٹوپ او پٹو تے بڑز آ خسار او
۲۴ بھازنگاک چنکاتے مشتے آن پُر کریر او تو ٹی خسار۔^{۲۴} فوج نا کپٹن فوجی تے حکم تِس
کہ "وا بندغے قلعہ نا تہہ ٹی دبو، کورڈا خلبو او معلوم کبو کہ وا آنت غلطی س کرینے، کہ
یہودی بندغاک دانا خلاف دھن چیانت او نعرہ خلنگ ٹی او۔"^{۲۴}
۲۵ ولے آرا وخت آ فوجیک پوئسے تفریر، او کورڈا خلنگ نا تیاری کریر، پوئس
ہموڑے سلوک افسرے پارے "کئے خلنگ آن مُست دا سوچ کبو کہ ٹما قانون ٹی
روٹیو بندغے الزام نا ثابت منگ آن مُست خلنگ نا حکم آرے؟"^{۲۵}

۲۶ آراوخت آفسرواپتے ینگ، او کپٹن آہنا، اودے پارے "خواجه، نی دابندے
 کوڑا خلنگ نا حکمے تسوس۔ خیال تجک۔ وارویو بندے اے۔" ○
 ۲۷ ہندا خاطر آن کپٹن پوئس آہنا، اوران ہریفے "واقعی نی روویو بندے اُس؟"
 پوئس پارے "آؤ۔ ای روویو بندے اُٹ۔" ○
 ۲۸ ولدا کپٹن پارے "ای ہم روویو بندے اُٹ۔ ولے داڑکے ای بھاز پیسہ
 تسوٹ۔"

ولے پوئس پارے "ای ووی منگ آن روویو اُٹ۔" ○
 ۲۹ ہندا ہیست نا ینگ آن پد کپٹن خولیس او پوہ مس کہ "دابندے روویو بندے
 اے او ای دادے مجرم ثابت منگ آن مست کوڑا خلنگ نا حکمے تسٹ۔" او تینا
 فوجی تے حکم تس "دادے کوڑا خلیو۔" ○

پوئس یہودی تا مجلس نا مون آ پیش کنگ

۳۰ کپٹن نا خوش اسکہ کہ معلوم کے "یہودیک آنتے پوئس نا خلاف او؟" ہندا خاطر
 آن ارٹ میکو دے آ او بھلا اہماتے او یہودی تا مجلس نا بندے تے توار کرے، پوئس
 زندان آن کشا او اودے مجلس نا مون آہیں۔ ○

۱ **ب** پوئس مجلس نا بندے گند آہرا او پارے "کنا یہودی سنگناک، ای چاوہ کہ
 ای اولیکو دے آن اینو اسکان صفاینگ اُست اُٹ خدا نا کل حکماتے منگ ٹی اُٹ۔" ○
 ۲ اسہ حقیہہ پنی وکل آن بھلا امام پوئس نا رہی آسلو کا بندے حکم تس "وانا
 با ٹی چاڈ خلیو۔" ○

۳ پوئس اودے پارے "منافق، خدا نے خلی۔ نی داڑے تولوک اُس کہ شریعت
 نا مطابق کنا فیصلہ کس۔ ولے نی تینٹ شریعت نا خلاف اُس، آنتے کہ فیصلہ غان
 مست نی کنے خلنگ نا حکمے تس۔" ○

- ۳ پوئس نارہی آسلو کا بندھاگ پاریر "نی خدا نا کل آن بھلا اامے بے عزت کنگ ٹی اس۔" ○
- ۵ پوئس پارے "معاف کبو، کنا یہودی سنگتاک۔ ای تئویٹہ کہ دا کل آن بھلا اامے۔ اگے ای چائٹہ، تو ای ہندن پائویٹہ، آتے کہ مقدسنگ کتاب ٹی لکھوک اے کہ "معتبرنگا بندھے خرابو یا بے عزتی و ہیت پاپو۔" ○
- ۶ آرا وخت آ پوئس سوچ بس کہ مجلس ٹی گڑاس صدوقی و او گڑاس فریسی فرقہ نا بندغ او، او مجلس نا بندغاتے پارے "یہودی ایملک، ای فریسی فرقہ نا بندغے اٹ، او کنا باوہ پیرہنگ ہم فریسی اترہ۔ ای داسہ ٹامون آپیش مسوٹ آتے کہ کنا ایمان اے کہ خدا کہو کا بندغاتے پدی زندہ کیک۔" ○
- ۷ آرا وخت آ او داہیتے پارے، صدوقی او فریسی فرقہ غاتا بندھاگ اسہ پہ ایلو آن ناراض مسر او جتا جتا مسر۔ ○ صدوقی فرقہ نا دا ایمان اسکہ کہ بندغ کینگ آن پدی پدی زندہ مفک، او نہ روح آرے، نہ ملائک آریر۔ فریسی فرقہ والاک ہندا ہر مسٹ آ ایمان تجارہ۔ ○ اوفتا بحث زور پہ زور مریر ہندا۔ گڑاس شرع نا معلماک، کہ اوفک فریسی فرقہ غان اترہ، بش مسر او پاریر "ننا خیال ٹی دا بندغ بچو جرس کنتے۔ شاید اسہ روحس یا ملائکس اوڑان دا پیتاتے کینگ ٹی اسکہ۔" ○
- ۱۰ اوفتا بحث وویسہ ہندا۔ کپٹن خولیس کہ "شاید دا بندھاگ پوئس کسفر۔" ہندا خاطر آن او تینا فوجی تے حکم تس "ہمبو، پوئس تین تو اوار قلعہ غادبو۔" ○
- ۱۱ ہندا نن آخواجہ عیسیٰ پوئس آ بس، اووے پارے "پوئس، خولیس۔ ای بھاز خوش اٹ کہ نی کن کے داڑے یروشلم شار ٹی گواہی تس۔ ہندا گواہی ئے نی ضرور روم شار ٹی ہم اتیمہ۔" ○

یہودی تا پولسے کسفنگ کے منصوبہ جوڑ کنگ

- ۱۲ پگہ کے گڑاس یہودی یک مچ مسر او منصوبہ س جوڑ کیر او اوفک قسم بیفیر "ہمو
وخت اسکان ایرغ ویر گپنہ کہ پوئے کسفٹن"۔
- ۱۳ وا منصوبہ ٹی چل آن زیاست بندغ شابل آئرہ۔ و لدا اوفک بھلا امام او
۱۴ یہودی تا پیرنگتے آہنار، اوفتے پاریر "نن قسم بیفینن، ہمو وخت اسکان کہ پوئے
۱۵ کسفٹن، ایرغ ویر گپنہ۔ ہندا خاطر آن شم او مجلس نا بندغاک روئیو فوج نا کپٹن آ
وا گلوئے راہی کبو، او بہانہ کبو کہ "نن پولس آن پین سوال او جواب کینہ"۔ آرا
وخت آ او پوئے شامگنڈ آ راہی کیک، نن کسر آ اووے کسفینہ۔
- ۱۶ ولے پولس نا لیڈ نا مارے وا منصوبہ نا سہما تہا۔ ہندا خاطر آن او قلعہ غاہنا او پوئے
۱۷ وا ہیست نا باروٹ پارے۔ و لدا پولس اسہ آفسرے توار کرے، اووے پارے "وا
مارے کپٹن آ ورک۔ وا اووے منہ ہیست پانک۔"
- ۱۸ آفسر مارے کپٹن آ ورے او پارے "قیدی پولس کئے توار کرے او وا مارے
نے آ راہی کرفے کہ منہ ہیست نے پانک۔"
- ۱۹ کپٹن مار نا وڈ ٹی ہلک، تینا خڑک آ کرے او ہریفے "نے کن تو انت ہیست
کروئی اے؟"
- ۲۰ مار پارے "یہودی تا مجلس نا بندغاک پگہ نے آبرہہ پارہ کہ "پوئے مجلس نا
۲۱ مون آ آتہ"۔ بہانہ وا کیرہ کہ "نن پولس آن سوال او جواب کینہ"۔ ولے اوفتا وا
ہیتاے آیقین نجییس، اتے کہ چل آن زیاست بندغ کسر آت تیغہ وکانو او انتظار
کیرہ۔ اوفک قسم بیفینو کہ "ہمو وخت اسکان ایرغ ویر گپنہ کہ پوئے کسفٹن"۔
اوفک واسر تیار او، او ہندا ہیتا کنگ کے بندغالتے نے آ راہی کنگ ٹی او۔
- ۲۲ کپٹن پارے "وا ہیتاے کہ نی کئے پارینس پین کسے پاپیس۔"

او مارے پدی اراغا راہی کرے۔

پولیسے گورنر نا کُنڈ آ راہی کنگ

۲۳ ولدا کپٹن ارا افسر اتے توار کرے، اوفتے پارے "اِرا صد فوجی تے تیار کبو کہ
 اوفک قیصریہ شار آ کار۔ دا فوجی تے تو اوار هفتاد سوار او اِرا صد پیدل فوجی زغمتے
 ۲۴ تو اوار دافتے تو کار۔ اوفک ایڈونا نن آ نو بجغنا دا گُل روان مریر۔ او پولیس کے
 ہم ہلی س بیفبو کہ او خیریت اٹ اودے گورنر فیلکس اِسکان سر کے۔"
 ۲۵ ولدا کپٹن گورنر فیلکس آ خط لکھا۔ خط دھن اسکہ
 ۲۶ عزت مند آ گورنر فیلکس،

سلام۔

۲۷ دا بندغے کہ ای نے آ راہی کنگ ٹی اٹ، یہودیک داوے ہلکر او داوے
 کسفنگ کے تیار آنرہ۔ کنے خبر تما کہ دا روئیو بندغس اے۔ ہندا خاطر آن ای تینا
 ۲۸ فوجی تے تو ہنٹ، او دا بندغے کسفنگ آن پچائفیٹ۔ کنا خوش اسکہ کہ "ای
 معلوم کیو کہ دا بندغ آ انت اِزام اے؟" ہندا خاطر آن ای اودے اونا یہودی تا
 ۲۹ مجلس نا مون آ پیش کریٹ۔ ولدا کنے خبر تما کہ یہودیک اوڑا مزہبی و اِزامس
 ۳۰ تجنانو، ولے او پین دھنویچو جرمس کتنے کہ او کسفنگے یا زندان ٹی شاغنگے۔ آرا وخت
 آ کنے سہا تما کہ اودے کسفنگ نا منصوبہ جوڑ مسونے، ای فیصلہ کریٹ کہ داوے نے
 آ راہی کیو۔ ای اونا زی آ اِزام تجوکا یہودی تے پاریٹ کہ "واسہ دا پیتا تا فیصلہ
 گورنر کیک۔ تم دا اِزاماتے ہموڑے ثابت کبو۔"

خدا حافظ۔

کپٹن کلویٹس لوتیاس

۳۱ فوجیک حکم نا مطابق پولیسے نن او نن انتپتیرس شار آ سر کریر۔ دا اشار یرو شلم شار

۳۲ آن چل میل مَر اَسک۔ اِرٹ میکو دے آپیدل فوج پدی ہڑسینگا، او پوئلے سواراک
 ۳۳ تین تو اوار مون آدریر۔ اوفک قیصریہ شار آسر مسر، او گورنرے کپٹن نا خط تو
 ۳۴ اوار پوئلے ہم تسر۔ گورنر خطے خوانا او پوئس آن ہریفے "نی آرا صوبہ نا اُس؟"
 ۳۵ آرا وخت آ گورنرے سہا تما کہ "وا بندرغ کلکیر صوبہ نا اے" تو او پارے "ای
 نا فیصلہ ہمو وخت آ کیوہ آرا وخت آنا الزام تھو کاک بریرہ۔"
 ولدا او پوئس واللاتے حکم تِس کہ "پوئلے قلعہ ٹی بند کبو"۔

یہودی تا گورنرے پوئس نا الزام تا باروٹ پاننگ

۲۳ بچ دے آن پد حنیہ پنی آکل آن بھلا ایم، تر طلس پنی آوکیل او گراس
 یہودی معتبرنگا بندغاک اوار قیصریہ شار آہنار۔ اوفک گورنر فیلکس تا دربار آہنار
 او تینا الزام نا باروٹ، کہ اوفک پوئس نا خلاف پاریر، اودے پاریر۔ پد آ گورنر
 پوئلے توار کرے او وکیل تر طلس، پوئس نا خلاف پیتاتے بیان کریسہ، پارے "محترم
 گورنر، آرا وخت آن نی گورنر مسوئس نن اینو اسکان امن اٹ رہینگنگ ٹی اُن۔
 نا عقل مندی اٹ حکومت کنگ نا وجہغان ننا یہودی تا صوبہ بھاز ترقی کرینے۔
 ہندا خاطر آن نن ہر وخت نا شگرے آوا کینہ۔ ای نا وختے ضائع کپہ۔ ہندا خاطر آن
 ای نے منت کیوہ کہ "کنا منہ پیتاتے نن او تینا فیصلہ ایتے۔" نن خنان کہ دا
 پریشانی شاغو کوک بندغس اے۔ ای نے وانا مسہ بھلا الزاماتا باروٹ پاوہ،

۱۔ دا پورہ دنیا ٹی یہودی تا نیام ٹی فساد شاغانے،
 ۲۔ دا عیسیٰ ناہری فرقہ نا معتبر و بندغس اے، واک "عیسائی" پانگیرہ،
 ۳۔ او وانا بھلا عبادت خانہ نا ناپاک کنگ نا کوشستے کرے۔
 "نن اودے گرفتار کریں۔ [نن تینا شریعت نا مطابق وانا فیصلہ کنگ نا
 کوشستے کریں] وے کپٹن نوئسایس بس او ننا نیام آن درے تہ۔ ولدا کپٹن

حکم تِس کہ ”وا بندرغ نازی آ الزام تِخو کا بندغاگ نامون آپیش مریر“۔ [اگہ فی واژان سوال او جواب کیس، تو نے تیڈٹ سَمّا تِک کہ آرا الزاماتے نن تِخانن، اوفک صَچ او۔] ○

۹ ولدادر بار ئی موجود ایلو یہودیگ کُل اوار اِتفاق کریر کہ ”وا پیتاک صَچ او“ ○

پوٹس نا گورنرے تینا الزاماتا جَواب تیننگ

۱۰ پد آ گورنر تینا ہور اٹ پوٹس آ اشارہ کرے کہ ”ہیت کرک“۔ پوٹس پارے
 ”ای چاوه کہ فی ہماز ہرے آن ننا گورنر اُس۔ ہندا خاطر آن ای خوش اٹ کہ ای تینا
 ۱۱ الزاماتا جَوابے نامون آ تیننگ ئی اٹ۔○ فی معلوم کنگ کیسہ کہ اینو آن دوا نرودہ
 ۱۲ دے مُست ای یروشلم شار نا ہملا عبادت خانہ ئی عبادت کنگ کے ہنٹ۔○ وا
 یہودیگ کئے ہملا عبادت خانہ ئی بحث کنگ آ خنتو۔ واک کنا زی آ فساد نا
 الزام تِخانو، ولے نہ کئے عبادت خانہ غاتے ئی او نہ شار ئی فساد شاغنگ آ خنانو۔○
 ۱۳ او آرا الزاماتے اوفک کئے آ تِخانو، وافتے نامون آ ثابت کنگ کے وافتے تو چچ
 ۱۴ ثبوت افک۔○ ای نے تینا پیتاتا باروٹ پاوه کہ ای خُدا نا عبادتے کیوہ دُھن کہ ننا
 باوہ پیرہ غاک ہم خُدا نا عبادتے کریرہ۔ او خُدا نا عبادت کنگ تو اوار نن عیسائیک
 پانہ کہ ”عیسی خُدا نا مقرر کروکا اے“، ولے وا یہودیگ واسیتے منپہ۔ ولے ای
 یہودی تے آن بار موسیٰ نا شریعت او ایلو پغمبر اتا کتاباتا زی آ ہم ایمان تِخیوہ۔○
 ۱۵ ای ہم وافتے آن بار خُدا نا زی آ ایمان تِخیوہ کہ قیامت نا دے آ کُل انساناک پدی
 ۱۶ زندہ مریرہ۔○ ہندا خاطر آن ای ہر وخت کوشتے کیوہ کہ ای خُدا او بندرغ نا خلاف
 بد سوچیر او کنا اُست صفا سَلے۔○

۱۷ ”ای یروشلم شار آن منہ سال اسکان ایلو نلک او شارائے آ ہنٹ۔ ای پدی
 بَسٹ تاکہ ای یروشلم شار نا غریبگا عیسائی تادے کیوہ او ہملا عبادت خانہ ئی قربانی

کیو۔ ○ آرا وخت آئی بھلا عبادت خانہ ٹی پاک صاف مسٹ، ہمو وخت آ کن تو نہ
 ۱۸ مخلوق اسکے او نہ فساد اسکے۔ ○ ولے گڑاس ایشیا صوبہ نا یہودیہ بھلا عبادت خانہ ٹی
 ۱۹ اُترہ۔ اوفک کنے اوڑے خنار۔ واسہ اگہ اوفک کنازی آ الزام تخانو، تو ضروری اے
 ۲۰ کہ اوفک واڑے نامون آبرہ او گواہی ایتیر۔ ○ او دا مجلس نا بندغاتے آن ہریف کہ
 ۲۱ بغیر سوال جواب آن ہمر کنے مجرم سمجھا؟ ○ ولے آرا وخت آئی یہودی تا مجلس
 نامون آپیش کنگٹ، اہی پارٹ ”کنا ایمان اے کہ خدا کہو کا بندغاتے پدی زندہ
 کیگ۔ ہندا وجہ غان اہی نامون آپیش کنگٹ۔“ ○
 ۲۲ گورنر فیلکس عیسیٰ نا باروٹ جوان خبر اسکے۔ ہندا خاطر آن او پارے ”آرا وخت
 آپشن لوسپاس بریک اہی ٹما فیصلہ ئے کیوہ۔“ ○
 ۲۳ ولدا او پولوس والاتا افسرے حکم تیس کہ ”پولے قلعہ ٹی قید تخبو۔“
 ولے دا حکمے ہم تیس کہ ”پولس نا سنگتاک اوڑتو یلنگ کیرہ او ضرورت نا گڑا
 ایتگ کیرہ۔“ ○

پولس نا گورنر او اونا زائفہ ئے عیسیٰ نا باروٹ پاننگ

۲۳ گڑاس دے آن پد گورنر فیلکس تینا وروستہ پنی آرائفہ، کہ او یہودی س اسکے،
 تو اوار قلعہ غائبس، پولے توار کرے، او اوڑان عیسیٰ، کہ او خدا نا مقرر کروکا اے، اونا
 ۲۵ پُسننگا پیغام نا باروٹ پیتاتے بنگ۔ ○ ولے پولس او دے قیامت نا دے آبرہ او جزا
 نا باروٹ پارے او او دے رغام کہ ”خدا نا خوش اے کہ ہر بندغ اونا کسر آبرے او تینے
 گناہ تے آن تورے۔“ دا پیتاتے بنگ تو فیلکس خولیس او پولوس واللاتے پارے
 ”داوے پدی دبو۔ ولے آرا وخت آئی مصروف مویٹ، اہی داوے توار کیوہ۔“ ○
 ۲۶ گورنر نا خیال اسکے کہ ”پولس تینا آراتی کے شاید کنے رشوت ایتے۔“ ہندا خاطر
 آن او پولے اکثر توار کریکہ او اوڑتو ہیست کریکہ۔ ○

۲۷ ارا سال نا گدرینگلنگ آن پد پڑکیٹس فیشٹس گورنر فیلکس نا جاگہ گا گورنر جوڑ
مس۔ فیلکس یہودی تا خوش کنگ کے پوئے زندان ٹی لا۔

پولس نا تینا فیصلہ کے شہنشاہ غا اپیل کنگ

۱ **۲۵** ارا وخت آ فیشٹس قیصریہ شار آبس او گورنر جوڑ مس۔ گورنری نامس دے
۲ آن پد او قیصریہ شار آن یروشلم شار آہنا۔ اورے بھلا ایلک او یہودی تا معتبرنگا
۳ بندغاگ گورنرے پولس نا الزاماتا باروٹ پاریر۔ اوفک فیشٹس منت کریسہ پاریر
کہ "نی ننا خاطر آن پوئے یروشلم شار آ آتہ۔"
۴ اوفتا خیال اسکہ کہ اگہ گورنر پوئے راہی کیک اوفک اودے کسر ٹی کسفرہ۔
۵ اوفک اورے کے کسنگ نا منصوبہ س جوڑ کریسر۔ فیشٹس اوفتے پارے "پولس
۶ قیصریہ شار ٹی قید اے۔ اسی زو تٹی پدی قیصریہ شار آ کاوہ۔ ثما معتبرنگا بندغاگ
۷ کن تو قیصریہ شار آ پنگ چارہ۔ او اگہ وابدغ گراس غلطو کاریم کرینے، تو ہموئے
اورا الزامے ثابت کنگ کیرہ۔"
۸ واکان پد فیشٹس ہفت یا وہ دے یروشلم شار ٹی گدریفے او پد آ قیصریہ شار آ
۹ ہنا۔ یہودی تا معتبرنگا بندغاگ اورے تو اوار آئرہ۔ پگہ کے فیشٹس حکم بس کہ "پوئے
واڑے کنا وبارر آ آتہ۔"

۱۰ ارا وخت آپولس اتنگا بروکا یہودییک بش مسر او اونا زی آ کہی الزاماتے خلک۔
۱۱ ولے و الزاماتے ثابت کنگ کے اوفتے تو پچ ثبوت آلیک۔ ولدا پولس بش مس
۱۲ او تینا الزاماتا جواب ٹی پارے "ای پجو جرمس کٹٹ، او آرا الزاماتے کہ وایہودییک
۱۳ کنے آتجار کہ اسی اوفتا شریعتے منیرہ، بھلا عبادت خانہ نا خلاف اٹ، او اسی رویو
۱۴ شہنشاہ نا قانوناتے منیرہ، واکل دروغ او۔"

۱۵ ولے فیشٹس نا است یہودی تے تو اسکہ۔ ہندا خاطر آن او پولس آن ہریفے

”نا خوش اے کہ نی یروشلیم شار آکاس او دا الزاماتا جوابے ہموڑے گواہ تا مون آکے استیس؟“

۱۰ پوئس پارے ”نہ۔ ای واڑے روئیو شہنشاہ نا مقرر کروکا حج نا مون آسلوک اٹ۔ کنا فیصلہ ہنداڑے مرے۔ نی تیٹ چاسہ کہ ای یہودی تا خلاف چو جرمس
۱۱ کٹٹ۔ ○ اگہ ای قانون نا خلاف ہیٹ کریٹ، او اگہ دا جرم نا بڑا کسٹنگ نا بڑا آرے، تو ای کہنگ کے تیار اٹ۔ ولے اگہ دا الزاماتے ثابت کننگ کے بچ ثبوت افک، تو کس کے اوفتاو وئی تیٹنگ کپک۔ ای واسہ روئیو شہنشاہ غا اپیل کیوہ۔“
۱۲ ولدا فیٹس تینا وزیرتے تو صلح کرے او پارے ”نی روئیو شہنشاہ غا اپیل کریٹس۔ ہندا خاطر آن ای نے فیصلہ کے شہنشاہ غا راہی کیوہ۔“

گورنر نا پوئسے بادشاہ اگریا نا مون آپیش کنگ

۱۳ منہ تو آن پد بادشاہ اگریا تینا لیدر نیکیے تو اوار قیصریہ شار آبس کہ اوفک فیٹس
۱۴ تو لیر او اووے بہ خیرٹ پار۔ ○ منہ وے ہموڑے گدیریٹنگ آن پد فیٹس اسہ وے س اوفتے پوئس نا باروٹ پارے کہ ”واڑے اسہ قیدی س اے کہ او گورنر
۱۵ فیلکس نا وخت آن قیدی اے۔ ○ آرا وخت آ ای یروشلیم شار آبناٹ، تو یہودی تا بھلا اہامک او معتبرنگا بندغاگ کن تو ہلار۔ اوفک قیدی نا زی آ الزاماتے تیار
۱۶ او کئے پاریر ”واوے کسٹ“ ○ ولے ای اوفتے پاریت ”روئیو نا قانون نا مطابق کسے ہمو وخت اسکان بڑا تیٹنگک کہ او تینا زی آ الزام تھوکاتے تو مون پہ مون
۱۷ عدالت ٹی ہیٹ کتے“ ○ آرا وخت آ اوفک کن تو اوار واڑے بسر ای وختے ضائع کٹیوٹ، او تینا تیٹنگ نا لڑٹ میکو وے آ حکم ٹٹ کہ ”قیدی نے کنا مون آپیش
۱۸ کبو“ ○ اونا زی آ الزام تھوکاک بش مسر او اونا زی آ قتل، فساد او انقلابی کونو جرمانا الزام تھویر، ارافتا باروٹ ای سوچ خلکٹہ کہ اوفک تھیرہ ○ بلکہ اوفک اوڑتو
۱۹

صرف یہودی مذہب اور عیسائی پنی آبدرخ نا باروٹ بحث کریر، آرا کہ کسکونے،
 ۲۰ ولے پوئس نا دعویٰ اسکہ کہ ”عیسائی زندہ اے“۔ ای پریشان مسٹ کہ ”وا پیتاتا
 باروٹ ہمر معلوم کیو کہ ای فیصلہ ایتو؟“ ہندا خاطر آن ای پوئس آن ہریفیت
 ”اگہ نا خوش اے، تو نن یروشلم شار آ کاہ، او ہموڑے گواہ تا مون آنا فیصلہ
 ۲۱ کیوہ۔“ ولے پوئس پارے ”ای رویو شہنشاہ غا اپیل کیوہ۔“ ہندا خاطر آن ای
 اووے پدی قید کریٹ او حکم تیسٹ ”وا ہمو وخت اسکان قید ٹی مرے کہ ای اووے
 شہنشاہ غا راہی کٹٹ۔“

۲۲ بادشاہ اگرپا فیستے پارے ”کنا خوش اے کہ ای وا بدرخ تو یلیو، اونا پیتاتے
 یلیو۔“
 فیستے پارے ”ای انتظام کیوہ، او نن پگہ اونا پیتاتے پنگ کیہ۔“

۲۳ پگہ کے بادشاہ اگرپا او اونا لیڈ برتیکے بادشاہی وچچ بینوک رعب آٹ فوج نا افسر
 او ایلو معتبرنگا بندغاتے تو اوار دربار ٹی پیہار۔ فیستے حکم تس ”قیدی اے ایتو“، او
 ۲۴ پوئس آنگا۔ فیستے ہیست کریسہ پارے ”عزت مند آ بادشاہ اگرپا، او نا لیڈ برتیکے،
 او واڑے موجو بندغاک، ثم وا بدرخ خنگ ٹی ارے۔ وانا زی آ یروشلم شار نا
 یہودیک او وا شار نا یہودیک ہم الزام تھانو او کئے منت کریر او زور تجیسہ پاریر
 ۲۵ ”وا بدرخ کیف۔“ ولے کنا خیال ٹی وا دھنو پجو جرمس کتنے کہ کسفنگ نا ہرا
 تینگے۔ او شہنشاہ غا اپیل کرے۔ ہندا خاطر آن ای فیصلہ کریٹ کہ اووے شہنشاہ غا
 ۲۶ راہی کیوہ۔ ولے ای شہنشاہ غا وانا الزاماتے کے آنت لکھیو، راہی کیوہ؟ ہندا خاطر
 آن ای داوے ثامون آیسوٹ، او خاص طور آٹ، بادشاہ اگرپا، نامون آیسوٹ
 تاکہ وا بدرخ آن سوال جواب کنگ آن پد ای شہنشاہ غا گراس لکھنگ کیوہ۔
 ۲۷ کنا خیال ٹی وا ہیست جوان آفک کہ ای شہنشاہ غا قیدی س راہی کیوہ، ولے اونا
 الزاماک بغیر ثبوت او صبح آفس۔“

پولس نا بادشاہ اگر پائے تینا باروٹ پاننگ

- ۱ **ب** باوشاہ اگر پاپولے پارے ”نے اجازت اے کہ فی تینا باروٹ بیت کرک۔“
- ۲ پولس تینا استونکاتے لانچا او تینا باروٹ بیت کنگ شروع کرے او پارے۔
- ۳ ”باوشاہ اگر پتا، اسی تیغے خوش قسمت چاہو کہ اسی تینا الزاماتا جوابے، کہ یہوویک کنے آ خلکونو، نامون آ اینو تینگ ٹی اٹ۔“ او نے یہووی تا رواج، مزہبی دُ بیت او شریعت نا جوان خبر اے۔ مہربانی کر، کنا پمتاے توجہ اٹ بن۔
- ۴ ”کل یہوویک چارہ کہ اسی تینا چنگی او بھلئی نے ہمر گدریفینٹ۔ اوفک وا ہم چارہ کہ اسی تینا چنگی نے تینا شار ٹی او بھلئی نے اوفتا یروشلم شار ٹی مزہبی طریقہ
- ۵ اٹ گدریفینٹ۔“ او آگہ اوفتا خوش اے، تو اوفک گواہی تینگ کیرہ کہ اسی اوفتا فریسی فرقہ غان تعلق تخیوہ کہ یہووی تا وین نا باروٹ کل آن سختگا فرقہ آرے۔
- ۶ واسہ اسی نامون آپیش کننگاٹ آنتے کہ ننا باوہ پیرہ غاتے آن بار کنا ہم وا ایمان آرے کہ خدا تینا اقرارے پورہ کنگ کے انسانے کہنگ آن پد پدی زندہ کیک۔
- ۷ او نن یہووی تا دوازوہ قبیلہ غاتا بند غاک ہر وخت اُست نا خب اٹ خدا نا عباوتے کینہ او وا ایمان تخیہ کہ خدا تینا کروکا اقرارے پورہ کیک۔ عزت مندرنگا باوشاہ، ہندا اقرار نازی آ ایمان تینگ نا وجہ غان یہوویک واسہ کنے آ الزام تجانو۔
- ۸ واسہ ہندا یہوویک کنا واسیتے، کہ خدا انسانے پدی زندہ کنگ کیک، منپسہ او الزام تخیرہ۔
- ۹ ”ای عیسیٰ جوڑ منگ آن مست عیسیٰ ناصرے او اونا زری آ ایمان تجوکا خلاف
- ۱۰ اُسٹہ۔“ اسی ٹھے پاوہ کہ اسی ہمو وخت ٹی یروشلم شار ٹی آنت کرینٹ۔ کنے بھلا ایاک وا اجازتے تسر او اسی عیسیٰ نازی آ ایمان تجوکاے ہلکٹ او زندان ٹی شاغٹ۔
- ۱۱ او وافتے آن بھازنگاتے یہوویک کسفر۔ اسی وافتا کسفنگ آن خوش اُسٹہ۔“ اسی وافتے آن بھازنگاتے عباوت خانہ غاتے ٹی ہلکٹ، اوفتے خلکٹ او وا کوشستے کریٹ

کہ اہی اوفتے عیسیٰ نازی آ ایمان تیئنگ آن ہر سیفیو۔ کئے اوفتے آن واخہ نفرت ائمکہ
کہ اہی ایلو نلکاتا شار اتے ٹی ہم ہنٹہ، عیسائی تے بلکٹہ او اوفتے تکلیف تسمہ۔ ۱۲

پوٹس نا بادشاہ اگر پائے تینا عیسائی جوڑ مننگ نا باروٹ پاننگ

(شاگردانا کاریماک ۱۹-۱۰:۹ ؛ ۱۶-۶:۲۲)

- ۱۲ "اسہ دے س اہی عیسائی تے تکلیف تیئنگ کے دمشق شار آ پنگ ٹی ائمہ۔
- ۱۳ بھلا ایماتا اجازت خط نا شکل اٹ کن تو ائمکہ۔ ۱۴ عزت مندنگ باوشاہ، وانیم روچ نا
وخت ائمکہ او اہی کسر ٹی ائمہ کہ اسہ دے آن ہم تیزو روشنائی س آسمان آن کئے آ
او کن تو مسافری کروکاتے آتما۔ ۱۵ نن گل دغار آتمان او اسٹس آسمان نا گنڈ آن
کن تو یہودی زبان ٹی ہیست کرے پارے "ساؤل، اے ساؤل، نی کئے آ آتے ظلم
کننگ ٹی اُس؟ واڑان نی تیئے نسخان تیئنگ ٹی اُس، ائمہ کہ اہی گل دنیا نا مالک
اٹ۔ ۱۶ اہی ہریفیٹ "خواجہ، نی دیر اُس؟" او جواب تیس "اہی عیسیٰ اٹ او نی
کئے آ ظلم کننگ ٹی اُس۔ ۱۷ ولے واسہ تینا نت تے آئش مہ۔ اہی نے آوا خاطر آن
ظاہر مسوٹ کہ اہی نے تینا نوکر جوڑ کیوہ، تاکہ نی مخلوقے پاس کہ اینو نا دے آنی
کئے خنائس، او آرا پیتاتے اہی نے مون آ نشان ایٹیوہ، اوفتے ہم مخلوقے پاس۔ ۱۸
اہی نے یہودی او ایلو قوماتا بدغاٹے آراہی کیوہ۔ اوفک نے کسفنگ نا کوشستے
کیوہ، ولے اہی نے بچا نفیوہ۔ ۱۹ نی اوفتے خُدا نا پُکسنگ کسر نا باروٹ پاس، اوفتے گناہ
او بُرائی تے آن ہر سیفیوہ او کنا کسر آ آتیسہ۔ او نا تبلیغ اٹ اوفک شیطانی آکاریمتے
ایرہ او خُدا نا کسر آ برہہ۔ ہندا خاطر آن کنازی آ ایمان تیئنگ نا وجہ غان اوفتا گناہ
او بُرائیک معاف کننگیرہ، واک خُدا نا پُکسنگ بدغاٹ مریہ۔ ۲۰

پوئس نا بادشاہئے پُسکینگا پیغام نا تبلیخ نا باروٹ پاننگ

۱۹ ”ہندا خاطر آن، بادشاہ اگرپتا، ای دے ٹی تیخ آن بار آسمان آن آرا گڑاتے
 ۲۰ خٹ، وا خلکاتا منگ کن کے ضروری اسکے۔ ای اول و مشق او یروشلیم شاراتے
 ٹی او پد آکل یہنویہ صوبہ ٹی او ایلو قوماتا بندغاتے وا تبلیخ کریٹ، کہ اوفک گناہ او
 بُرائی تے آن ہر سینگیر او خدا نا کسر آبریر، او ہندو نیکو کاریم کیر کہ گلے سہاتے کہ
 ۲۱ اوفک گناہ تے آن ہر سینگانو۔ ہندا پیتاتا وجہ غان کنے یہنویک ہمو دخت آ گرفتار
 کریر، آرا دخت آ ای بھلا عباوت خانہ ٹی آسٹہ، او کنے کسینگ نا کوشستے کریر۔
 ۲۲ ولے خدا کنا مدتے کرے، او یہنودی تا اراوہ غاک پورہ تقویر۔ ہندا خاطر آن ای
 واسکان چک او جوڑ امیر او غریبے عیسیٰ نا باروٹ گواہی تینگ ٹی اٹ۔ دھن کہ
 ۲۳ عیسیٰ نا باروٹ موسیٰ او ایلو پغمبر اک پیشن گوئی تسوئر، او پاریسر۔ ”خدا نا مقرر
 کروکاغا مصیبت بریک، او کسینگ، او اولیکو بندغ مریک کہ او پدی زندہ مریک،
 او یہنودی او ایلو قوماتا بندغاتے نجات نا کسرے نشان ایٹک،“ او اینو ای ہم ہندا
 پیتاتا تبلیخ کنگ ٹی اٹ۔“

۲۴ آرا دخت آپوئس تینا باروٹ واقعے بیان کرے، تو فیشتس اووے پارے
 ”پوئس، نی گنو کوئی دہیت کنگ ٹی اس۔ نا بھاز خواننگ نے گنوک جوڑ
 کرینے۔“

۲۵ پوئس اووے پارے ”عزت مند آ گورنر، ای گنوک آٹ۔ ای راست نا
 پیتاتے تھے پاننگ ٹی اٹ۔“

۲۶ پد آ او بادشاہ اگرپتائے پارے۔ ”خواجہ، ای نے تو ولیری اٹ دہیت کنگ
 چاوہ اتے کہ نی وا گل پیتاتا باروٹ چاسہ۔ او نے وا ہر دہیت نا باروٹ سہاے، اتے
 کہ آرا کاریماک عیسیٰ تو مسونو، اوفک وگوک آفس، بلکہ مخلوق نا مون آ مسونو۔“

- ۲۷ بادشاہ، سلامت، کنے خبر اے کہ پغمبر اک آرا پیتا تے خدا نا مقرر کروکا نا باروٹ پارینو، اوڑا نا ہم ایمان آرے۔" ○
- ۲۸ بادشاہ اگر پتا پوئے پارے "وا پیتا کنگ آن نا خیال ٹی نی کنے واسہ عیسائی جوڑ کیسہ؟" ○
- ۲۹ پوئس پارے "کنا دا خیال آف کہ واسہ یا ہرے آ، ولے ای خداغان دغا کیوہ کہ نہ صرف نی، بلکہ داڑے موجود گل بندغاک ہم، کہ کنا پیتا تے پنگ ٹی او، کنے آن بار عیسائی جوڑ مرید، ولے کنے آن بار قیدی جوڑ مفس۔" ○
- ۳۰ پد آ بادشاہ، گورنر، بادشاہ نا ایلو او ایلو بندغاک بش مسر او راہی مسر۔ ○ پیش
- ۳۱ تھنگ آن پد اوفک اسہ پہ ایلو تو تینا بیت کریسہ پاریر "دا بندغ دھنوجو جر مس کنتے کہ قید کنگے او کسنگے۔" ○
- ۳۲ پد آ اگر پتا فیسٹے پارے "اگہ دا بندغ شہنشاہ غا اپیل کتوئیک، نی داوے ضرور یلہ کریسہ۔" ○

فیسٹس نا پوئسے رو میٹو شہنشاہ غا راہی کنگ

- ۱ **۲** آرا وخت آتنا فیصلہ مس کہ نن اٹلی ملک آرو بیو شہنشاہ غا کان، گورنر پوئے او ایلو قیدی تے یوئیس پنی آ بندغ تو راہی کرے۔ یوئیس رو بیو فوج ٹی کپٹن اسکہ، او دا فوج "شہنشاہ نا خاصنگا فوج" پاننگا کہ۔ ○ نن اسہ کشتی سے ٹی، کہ او اور میتم
- ۲ شار آن روان مسوس، اوڑے بس، نن سوار مسن، آراوے کہ ایشیا صوبہ نا سمندر نا رہی نا شار لے آہوئی اسکہ، او نن روان مسن۔ آر سترخس پنی آ عیسائی، کہ او مکدنی س اسکہ او تھسٹلنیک شار آن بسوس، نن تو سوار مس۔ ○ اٹ میکو دے آن
- ۳ صیدا شار آسر مسن۔ یوئیس پوئس تو خوش اسکہ۔ ہندا خاطر آن او اوڑے الا کہ شار آکائے، تینا سنگاتے تو یلے، او آرا گزاتا اوڑے ضرورت اے ہلے پدی ہرے۔ ○

۴ ولدان راہی مسن۔ طوفانی وُتوُس ننا مون اٹ اسکہ۔ ہندا خاطر آن نن تو آن پچیسہ
 ۵ تینا کسر نا بجائے گپرس جریرہ ناراست میکو گنڈ آن گدرینگان۔ نن کلکیہ او پمفولیہ
 ۶ صوبہ غاتے آن گدرینگیسہ، لوکیہ صوبہ نامورہ پنی آشار آسر مسن۔ اوڑے کپٹن
 اسکندریہ شار نا اسہ کشتی سے خنا کہ او اٹلی ملک آہنا کہ، اونے واکشتی ٹی ٹولیفے۔
 ۷ نن مدان مدان او بھار مشکل سے اٹ منہ دے گدریفین او گندس شار نا خڑک
 آرسینگان۔ تو ننا مون ٹی اسکہ۔ نن گندس شار آہنگ کتوین۔ ہندا خاطر آن
 نن تو آن پچیسہ کریتے جریرہ نارہی رہی آن گدرینگیسہ سلون پنی آجا کہ نا خڑک
 ۸ آن گدرینگان، او اسہ جاگہ سے آسر مسن کہ ”طوفان نا پچنگ کے جوانو جاگہ س“
 پانگا کہ۔ وا جاگہ لسیہ شار آن خڑک اسکہ۔

۹ نن اوڑے اسہ بھلو وختس گدریفین او سمندر نا طوفان ناموسم شروع موسس،
 اتے کہ خاصنگا روچہ نادے خلاس موسس۔ ہندا خاطر آن پوُس او فتنے نصیحت کریسہ
 ۱۰ پارے۔ ”اے سنگتا کہ، کنے خبر تینگ ٹی اے کہ نن مون آسفر کپٹن، اتے
 کہ واسفر کنگ آن کشتی او سامانے اسہ بھلو نساُس رسینگ او ننا کہنگ نا
 ہم خطرہ اے۔“

۱۱ ولے کشتی نا کپٹن او مالک نا خوش اسکہ کہ کشتی راہی مرے۔ روپیو فوج نا
 ۱۲ کپٹن کشتی نے راہی منگ نا حکمے تیس۔ اوفک پوُس نا سیتے مٹیور۔ او کشتی ٹی
 بھارنگا بندغاتا خوش اسکہ کہ اوفک وا جاگہ غان راہی مریر، فینکس شار آکار، اتے کہ
 اوفتا است آلویکہ کہ سیٹے واڑے گدریفیر۔ فینکس ہمو جاگہ اسکہ کہ دے کی النگ نا
 گنڈ آن کشتیک بسرہ او اوڑے سلیسرہ۔ واسیٹے گدریفنگ کے جوانو جاگہ س اسکہ۔

سمندر ٹی طوفان

سمندر ناموسم ذریعہ جوان مس، او تو نا زرخ بدل مس۔ کشتی والا کہ سوچ

کریر کہ سن تینا سفرے کنگ کینہ۔" بندا خاطر آن اوفک تینا کشتی نا سلفوکا
 آیتے، کہ دافک چٹاتے ٹی تفوک آنرہ، کشتی ٹی تجار، او کریتے جبرہ نارہی رہی
 آن گدرینگار۔○ ولے اسہ وار تو جبرہ نا گند آن طوفانی وُتوس بس۔○ بندا خاطر آن
 اوفک کشتی ئے تورنگ کتویر او کشتی ئے تو نا رخ اٹ یلہ کریر۔○ آرا وخت آ
 ن کووہ پنی آ جبرہ نا ایلو گند آ بسن تو کشتی ئے ولدا سمبالان۔ چنکا کشتی، کہ
 بھلا کشتی تو ویر ٹی تفوک آنک، بھاز مشکل سے اٹ اووے بیفین، بھلا کشتی
 ٹی تچان۔○ اوفک بھلا کشتی نا چارمہ گند آ چٹاتے تفر تا کہ کشتی نا تختہ غاک
 یلہ مفس۔ اوفتا خولیس اسکہ کہ اگہ تو اوفتے لیتیا نا علاقہ غا ورے تو کشتی ریک
 ٹی پاسنگ۔ بندا خاطر آن اوفک تینا کشتی نا باوباناتے وڈفیر او کشتی ئے تو ٹی
 یلہ کریر۔○ طوفان وویسہ بنا۔ بندا خاطر آن ارٹ میکو دے آ اوفک کشتی نا ورنے
 کم کنگ کے گراس ساماناتے سمندر ٹی پئیر۔○ مسٹ میکو دے آ اوفک کشتی نا
 چند نا گراس ساماناتے ہم سمندر ٹی پئیر۔○ بھاز دے اسکان ن دے او استراتے
 خنتوین۔ تیزنگ تو واسکان چلینگاکہ۔ نئے تینا بچنگ نا بیچ امیت آلو۔○
 بند غاک طوفان نا وجہ غان ارغ کنگ کتویر۔ ولدا پوئس اوفتا مون آبش مس
 او پارے سنگتاک، اگہ تم کریتے جبرہ ٹی کنا بیتے منوسورے او سفرے کپرسورے،
 تو ثما سامان ضائع متویکہ او کشتی ئے نسخان رسینگتوہک۔○ ولے ای واسہ ٹھے منت
 کیوہ، ہمت کبو۔ ٹھے آن کس کسپک۔ صرف کشتی ضائع مریک،○ آتے کہ استو
 نن ٹی ای خدا نا ملائکس خنٹ۔ ہمو خدا، کہ ای اونا عباوتے کیوہ او اونا زی آ
 ایمان تیجیوہ، او ملائکے کئے رابی کرے۔○ ملائک کئے پارے پوئس، خولپہ۔ نی
 ضرور شہنشاہ نا مون آپیش مریسہ۔ خدا نا اوانے تو سفر کروکا گل بند غاتا جاناتے
 بچائفک۔○ بندا خاطر آن، سنگتاک، ہمت کبو، آتے کہ کنا یقین اے کہ آرا
 بیتے خدا کئے پارینے او ضرور پورہ مریرہ۔○ ولے ضروری اے کہ ننا کشتی اسہ
 جبرہ سے ٹی پاسنگے۔○

- ۲۷ وا چانڑوہ میکو نن اسکہ کہ بحیرہ روم ٹی پاسوک آسنہ۔ نیم نن نا وخت آ کشتی
- ۲۸ چلیفوکا تا خیال مس کہ "شاہد نن خشکی سے نارہی آ سر مسوئن"۔ ○ بندا خاطر آن
- اوفک اسہ چٹکو آئنے تو چٹس تغیر او سمندر ٹی یدہ کریر۔ اوفتے واڑان سہا تما کہ
- "سمندر یک صد او بیست (۱۲۰) فٹ شیف اے"۔ ذریعے آن پد اوفک ولدا
- ۲۹ بندن کریر، تو اوفتے سہا تما کہ "سمندر نوو (۹۰) فٹ شیف اے"۔ ○ اوفک خولیسر
- کہ شاہد کشتی سمندر نا مشتی ٹی ٹکرائینگ۔ بندا خاطر آن اوفک چار بھلو کشتی
- سلفوکا آئن نا ٹکرتے چٹاتے تو تغیر او سمندر ٹی کشتی نا پد آ خسار۔ اوفک دُعا کریر
- ۳۰ کہ دے پیش تھے۔ ○ ولدا کشتی ٹی کاریم کرواک نرنگ نا کوشتے کریر۔ اوفک
- چٹکا کشتی اے سمندر ٹی دُرفیر او ایلو بند غاتے تو بہانہ کریر کہ "نن کشتی نا مون نا
- گنڈ آن ہم آئی آ گڑاتے سمندر ٹی شاغینہ تاکہ کشتی سٹے۔" ○
- ۳۱ ولے پولس فوج نا کپٹنے او ایلو سپاہی تے پارے "اگہ وا کاریم کرواک شیف
- دُزینگار، تو نن بچنگ کپتہ۔" ○
- ۳۲ بندا خاطر آن سپاہیک چٹکا کشتی نا چٹاتے گڈار او چٹکا کشتی سمندر ٹی بنا۔ ○
- ۳۳ سوب آن مالو پولس اوفتے گلے منت کرے "گڑاس گمبو۔" ثم چانڑوہ دے
- ۳۳ اسکان پریشانی آن سچ گنتنورے۔ ○ بندا خاطر آن ای ٹھے منت کیوہ کہ گڑاس گمبو
- تاکہ ثم زندہ سلیرے۔ خولیبو، ثم کسیرے۔ ○
- ۳۵ وا بیتاے کنگ آن پد پولس گڑاس ارغ میفے، خدا نا شکرے آوا کرے، ارغاتے
- ۳۶ ٹکر کرے او کینگ شروع کرے۔ ○ اوفتے گلے ہمت بس۔ بندا خاطر آن بر آسٹ
- ۳۷ گنوئی دُگڑانگ۔ ○ نن گل دو صد ہفتاد او شش (۲۷۶) بندرغ آسنہ۔ ○ آرا وخت آ
- ۳۸ گل سیر کریر، اوفک کشتی نا ورنے کم کنگ کے خولمتے سمندر ٹی بیئر۔ ○

طوفان نا وجہ غان کشتی نا پاسینگنگ او پینگ

- ۳۹ آرا وخت آوے پیش تما، کشتی ٹی کاریم کروکا بندغاگ اسہ کنارہ س خنار، کہ کشتی اوڑے سلنگ کریکہ، ولے اوفک سمندر ناربی نا دا علاقے درست کتویر کہ
- ۴۰ ”وا آرا جاگہ اے؟“ ○ اوفک فیصلہ کریہ کہ ”نن کشتی ئے دا کنارہ غا وینہ۔“ اوفک کشتی نا اسہ جاگہ غا سلوکا چٹاتے گڈار او سمندر ٹی بیہر۔ اوفک بمو وخت آ کشتی نا وانگ اینگ بڑ سیفوکا پاناتا چٹاتے ملار او گراس بندغ ڈرائیوری کنگ کے دافنے سمبالار۔ اوفک کشتی نا بادبانے بڑز آ کریہ، تاکہ تو اوفنے کنارہ غا سر کے ○ ولے کشتی سمندر نا تہہ ٹی ریکی دُمشے ٹی ٹکرائینگا۔ مون نا گنڈ تہ پاسینگا او سُرنگ کتو، ولے پد نا گنڈ تہ سمندر نا طوفان آن پنا ٹکڑ ٹکڑ مس ○
- ۴۲ سپایک سوچ کریہ کہ ”قیدی تے کسین“، تاکہ اوفک تار اٹ کنارہ غا سر
- ۴۳ مفس او نرنگ کپس ○ ولے فوج نا کپٹن اوفتا سوچاتے پوہ مس او اونا خوش آسکہ کہ ”پولسے بچا یفیو“۔ بندا خاطر آن او سپاہی تے دا کاریم آن منع کرے۔ او حکم تیس
- ۴۴ ”آرا بندغاگ کہ تار خلنگ چارہ تینے ویر ٹی بیہر او کنارہ غا سر منگ نا کوشتے کیر ○ او آرافتے کہ تار بفک، اوفک پنوکا کشتی نا تختہ غاتے آسوار مریر او کنارہ نا گنڈ آکار۔“
- بندا خاطر آن نن گل دو صد ہفتاد او شش (۲۷۶) بندغاگ سلامتی اٹ کنارہ غا سر مسن ○

پولس نا مالٹا جزیرہ ٹی بیماراتے جوڑ کنگ

- ۲۸ سلامتی ٹی کنارہ غا سر منگ آن پد نننے وا جاگہ نا بندغاگ پاریر کہ ”دا جزیرہ نا پن مالٹا اے۔“ ○

۲ بموڑے رہینگو کا بندھاگ بھاز مہمان نواز اُترہ۔ پر شروع مس او تخ مس۔
 ۳ اوفک ننے بہ خیرٹ پاریر او نن کے خاخرس لگفیر۔ پوئس پانائے مچ کرے، اوفتے
 ۴ خُنب اٹ میفے تاکہ خاخر ٹی شاغے۔ بندھاڑ تو خاخر نا گرمی آن اسہ دوشہس پیش تما
 ۵ او تینے پوئس نا دُو ٹی پیڑا۔ ۶ ہمو جاگہ نا رہینگو کا بندھاگ دوشہس پوئس نا دُو ٹی
 پیڑوک خنار او اسہ پہ ایلوئے تینا پاریر ”وا بندغ ضرور کسے کسفینے۔ واسمندر آن
 بچا، ولے وانا قسمت ٹی موت لکھوک اے۔“
 ۵ ولے پوئس دوشہس تینا دُو ٹی بلک او خاخر ٹی بٹے، او اودے چچ نُسخان
 ۶ رسینگتو۔ ۷ اوفتا خیال اُسکے کہ ”دوشہ وا بندغے دُنگانے۔ واسہ اسہ وار تو تھک، او
 کبیک۔“

ولے ہرے اسکان انتظار کنگ آن پد ہم دھنوبچو بیٹس متو۔ پد آ اوفتا خیال
 مس کہ ”وا خدا س اے۔“

۴ واژان ذریس فر پیلئیس پنی آ بندغ نا دُغاراک اُترہ۔ وا بندغ وا جریرہ نا گورنر
 ۸ اُسکے۔ او ننے بہ خیرٹ پارے او نن مسہ ولے اسکان اونا مہمان مسن۔ ۹ پیلئیس نا باوہ
 بیمار کٹ آتموک اُسکے۔ اودے اٹل کریس او دست ہم تسکے تہ۔ پوئس اونا کوٹھی
 ۹ ٹی بنا، خداغان دُعا کرے، او تینا دُوئے اونا زنی آتجا۔ او جوڑ مس۔ ۱۰ آرا وخت آ
 مخلوقے وایست نا سہما تما، وا جریرہ نا گل بیمارنگا بندھاگ پوئس آسَر او پوئس اوفتے
 ۱۰ خدا نا طاقت اٹ جوڑ کرے۔ ۱۱ آرا وخت آن پدی پین کشتی سے ٹی راہی مسن،
 اوفک ننے ٹیکی تسر، او سمندر نا سفر ٹی ضرورت نا ہر گڑائے کشتی ٹی تھار۔ ۱۲

مالٹا آن روم شار نا کُنڈ آ راہی مننگ

۱۱ مسہ تو آن پد نن اسکندریہ شار نا اسہ کشتی سے ٹی سوار مسن۔ کشتی نا مون آ
 اراہتی وُ خدا جوڑ اُترہ کہ اوفک ”جاڑی آ ایلمک“ پاننگارہ۔ وا کشتی والاک ہم سیٹھ

- ۱۲ تینا وا جریرہ غاگر ریغیسر۔ ○ نن رابی مسن او سر کو تہ شار آ سر مسن، او اوڑے مس
- ۱۳ دے ربینگان۔ ○ اوکان پد نن رابی مسن او ریگیم شار آ سر مسن۔ اڑٹ میکو دے
- آ تو ریگیم شار آن پتلی شار ناگنڈ آ چلینگک آ شروع مس۔ نن رابی مسن او ارا
- ۱۴ دے آن پد پتلی شار آ سر مسن۔ ○ نن اوڑے گراس عیسائی خنان۔ اوفک ننے
- ۱۵ اسہ ہفتہ س دعوت کریر، او پد آن پنڈ اٹ روم شار ناگنڈ آ بنان۔ ○ روم شار
- آ سر منگ آن مسٹ ارا عیسایک کہ ننا باروٹ بنگونر، اوفتے آن گراس روم شار
- آن چل او سے (۳۳) میل مر اپیس پنی آ بازار آ او گراس سی او سے (۳۳) میل
- مر مسہ مسافر خانہ پنی آ جاگہ غاننے بہ خیرٹ پاننگ کے بسور۔ ارا وخت آپولس
- اوفتے خنا، او خدا نا شکرے اوا کرنے او بھاز خوش مس او اونا ہمت ودا۔ ○

پولس نا روم شار ٹی عیسیٰ نا باروٹ تبلیغ کنگ

- ۱۶ ارا وخت آن روم شار آ سر مسن، تو پولس اجازت مس کہ او اسہ سپاہی سے
- تو ارا سے ٹی ربینگک یک۔ ○
- ۱۷ مسہ دے آن پد پولس بمو جاگہ نا یہودی تا معتبرنگا بند غاتے اراغا بنگا، او اوفتے
- پارے ”کنا یہودی ایلمک، ای یہودی تا خلاف، شریعت او رواجاتا خلاف، کہ ننا
- باوہ پیرہ غاک ننے تسونو، چ بیت کنتھ۔ ولے یہودی یک یروشلم شار ٹی کئے گرفتار
- ۱۸ کریر او روپیوتا ڈو ٹی تریر۔ ○ سوال جواب کنگ آن پد روپیوتا خوش اسکہ کہ کئے
- یلہ کیر، اتنے کہ سوال جواب آن اوفتے سنا تما کہ ای دھنو پچو جرمس کنتھ کہ کئے
- ۱۹ کسینگ نا بڑا لے۔ ○ ولے ارا وخت آ یہودی یک پاریر کہ ”دا ضرور کسینگے“، تو کئے
- روپیو شہنشاہ غا اپیل کروئی اسکہ۔ ولے ای یہودی تا خلاف پچو الزامس تجنویٹ۔ ○
- ۲۰ بندا خاطر آن ای ٹھے توار کریت کہ ای ٹم تو دانا باروٹ بیت کیو۔ ولے کنا ایلو
- یہودی تے آن بار ہم ایمان ارے کہ خدا نا مقرر کروکا بریک۔ بندا خاطر آن ای

گرفتار کننگائٹ او واڑے آتنگائٹ۔"

۲۱ اوفک پوئے پارے "نئے یہوویہ صوبہ غان نا باروٹ پچو خلس رہینگتے، او نہ
یہووی قوم نا بندغاتے آن کس واڑے بسونے نا باروٹ پارینے۔ نئے نا باروٹ
۲۲ پچو خرابو بیتس سرمئے۔" ولے ننا خوش اے کہ نن نا بیتاتے بنین، آتے کہ نئے
وا ہم خبر اے کہ شار او خلقاتا مخلوق بمو فرقہ نا خلاف بیت یکک آراڑان نی
تعلق تخیس۔"

۲۳ بندا خاطر آن اوفک وا بیتاتا باروٹ بیت کننگ کے پوئس تو اسے تارہس
تجار، او اسے بھلو مخلوقس واوے آپوئس نا بیتاتے پنگ کے اونا آراغابس۔ پوئس
سوب آن آلیس نن اسکان اوفتے خدا نا پسکننگ پیغام نا باروٹ پارے، او اوفتے
عیسائی جوڑ کننگ کے موسیٰ نا شریعت او ایلو پغمبر اتا لکھوکاتے آن خوانا او پوہ
۲۴ کرے۔" اوفتے آن گراس اونا بیتاتے منار او ایمان میسر، ولے گراس تا متیور۔
۲۵ پوئس اوفتے پارے "دھن کہ خدا نا پاکنگا روح پغمبر یسعیہ نا ذریعہ آٹ ٹما
باوہ پیرہ غاتے پارے"

"بنگ او وا بندغاتے پا،

"بندغاک وار وار آ پیرہ، ولے پوہ مفسر،

اوفک وار وار آ خیرہ، ولے توجہ تفسر،"

۲۷ آتے کہ اوفک صحیح نگا بیت نا باروٹ سوچ کپسہ،

اوفک وا بیتاتا پنگ نا کوشستے کپسہ،

او وا بیتاتا برنگ نا کوشستے ہم کپسہ

اگہ اوفک بریرہ او پیرہ او سوچ کیرہ، تو پوہ مریرہ

او خدا پارینے "اگہ اوفک پوہ مریرہ، تو کنا کسر آ بریرہ

او ای اوفتے نجات ایتیوہ۔"

۲۸ آخری پوئس اوفتے پارے "بندا خاطر آن تم پوہ یو او یات تجبو کہ خدا نا نجات

نا پیغام ایلو قوماتے آم سر کننگ، او اوفک پنیرہ، منیرہ۔ ۰

- ۲۹ [وا بیتاتے پنگ آن پد بہنوویک تین پہ تین بحث کریسہ پیش تمار۔] ۰
- ۳۰ پوئس ارا سال اسکان اسہ کراہی دُ اراے ٹی رہینگا، او ہمو بندغاتے، کہ اونا
- ۳۱ بیتاتے پنگ کے بسر، بہ خیرٹ پارے۔ ۰ اراغا بروکا مخلوقے خدا نا پُسنینگ پیغام
- او عیسیٰ، کہ او خدا نا مقرر کروکا اے، نا باروٹ خوانفے۔ او مخلوق تو بھاز آزاتی او
- دلیری آٹ بیت کرے۔ ۰

روم شار نا عیسانی تے کے خط نا تعارف

تعارف

دا خطے پوٹس روم شار تی رینگو کا عیسانی تے کے لکھانے. اوفتے آن بہارنگاک ایلو قوم والانے آن عیسانی جوڑ مسوسر. اوفک پوسکن ایمان تجاسر. پوٹس دا رغامانے کہ کل بندغاک گناہ گار او، او صرف خواجہ عیسیٰ نا زی آ ایمان تیخنگ دافتے آن یخنگ نا ذریعہ اے.

پوٹس اوفتے خدا نا پاکینگا روح نا طاقت نا بازوت رغامانے. دا خط تی تینا مریبی آ سنگتانا غلطی تے معاف کنگ کے ہم حکم تیئنگانے. پوٹس نا منصوبہ دا اسکہ کہ او تیت زو روم شار آ کائے، اوفتا نیام تی کاریم کے، او داکان پد رومیوتو مدت ات پین علاقہ غاتے آ تبلیغ کنگ کے کائے.

دا خط نا ایمنگا بشخاک داد او:

خط نا تعارف	۱:۱ - ۱:۱
بر بندغے نجات حاصل کروئی اے	۱۸:۱ - ۲۰:۳
خدا نجات ترو کائے رابی کرینے	۲۱:۳ - ۲۵:۴
خواجہ عیسیٰ نا وجہ غان پوسکینگا زندگی	۱:۵ - ۳۹:۸
یہودی تے کے خدا نا منصوبہ	۱:۹ - ۳۶:۱۱
عیسانی تے ہمر عمل کروئی اے	۱:۱۲ - ۲۱:۱۵
سلام او دُعا او آخری بیتاک	۲۲:۱۵ - ۲۷:۱۶

پولس ناروم شار نا عیسائی تے کے خط

ب ناروم شار ٹی ریبنگوکا ایلو قوم والائے آن عیسائی جوڑ مروکا سنگٹاک،
سلام۔

باوہ خدا او خواجہ عیسیٰ ناگنڈ آن ئمے آرحتاک بربر او ئمے آپریشانی بف۔
خدا کئے خواجہ عیسیٰ ناخزمت کے خاصنگا شاگرد گچین کرینے، تاکہ ای پلسنگا
پیغام نا تلینے کیو۔

خدا پلسنگا پیغام نا اقرارے پیشن گوہی نا شکل اٹ بحاز سال مست تینا
پغمبر اتا ذریعہ اٹ مقدسنگا کتابتے ٹی تسوس۔ او دا پیشن گوہی ئے خدا تینا
مار یعنی ننا خواجہ عیسیٰ، کہ او خدا نا مقرر کروکا اے، نا باروٹ کریس۔ او دنیا
ٹی پغمبر داؤد نا نسل آن بس، ولے او خدا نا مار اے، گناہ تے آن پاک صاف
اے، اوڑ تو خدا نا طاقت آرے۔ دا بیتاک او نا کسینگ او پدی زندہ منگ آن ثابت
مسر۔ خدا کئے عیسیٰ نا ذریعہ اٹ خاصنگا شاگرد گچین کرے، تاکہ ای او نا خزمتے کیو،
او خوشی اٹ کل قوم والائے آ او نا پلسنگا پیغامے سرکیو، او ایمان تجوکاک خواجہ
عیسیٰ نا حکمتے آ چلینگیر۔ او قوماتے ٹی ئم روم والاک ہم شامل آرے، کہ خدا
ئمے خواجہ عیسیٰ نا کسر آیسونے۔

بندا خاطر آن ای روم شار ٹی کل عیسائی تے، کہ خدا ئمے گچین کرینے او ئم تو
محبت کیک، دا خط لکھنگ ٹی اٹ۔

پوٹس نا روم شار ٹی تبلیخ کننگ نا خوش

- ۸ اسی خواجه عیسیٰ نا ذریعہ آٹ ٹم گل کے خدا نا شکرے آوا کیوہ، آنتے کہ دنیا
۹ نا بھازنگا بندغاگ ٹما ایمان نا باروٹ پینگ ٹی او۔ اسی اُسٹ نا حُب آٹ خدا نا
خرتے کننگ ٹی آٹ، او آرا بیتاتے اسی پاوہ راست او۔ اسی خدا نا مار نا باروٹ پُسنِنگا
۱۰ پیغام نا تبلیخ کننگ ٹی آٹ، او داڑکے خدا کنا گواہ اے۔ آرا وخت آ اسی دُعا کیوہ،
ٹمے دُعاتے ٹی یات کیوہ۔ اسی داہم دُعا کیوہ کہ خدا تینا خوش آٹ دا ممکن کے کہ اسی
۱۱ ٹم تو یلنگ کیو۔ اسی ٹم تو دا خاطر آن یلنگ خواوہ، تاکہ ٹما روحانی طاقتے وِوفیو،
۱۲ او دا طریقہ آٹ ننا اسہ پہ ایلو آن ایمان بسک۔
۱۳ کنا سنگتاک، اسی ٹمے داسہ پاوہ کہ اسی بھاز وار کوشستے کریٹٹ کہ ٹم تو بلیو،
ولے موقعہ ملتے۔ دھن کہ اسی ایلو شار تے ٹی تبلیخ کریٹٹ او بھازنگا ایلو قوم والا کہ
عیسائی جوڑ مسونو، ہندن داسہ کنا خوش اے کہ اسی ٹما شار ٹی ایلو قوم والائے
۱۴ تبلیخ کیو، آنتے کہ دا کنا زمہ واری اے کہ اسی یوتانی تے او ایلو قوم والائے یعنی
۱۵ خوانوکا تے او ناخوانندائے آپسکنِنگا پیغامے سر کیو۔ بندا خاطر آن کنا خوش اے کہ
ای روم شار ٹی رینگوکا ایلو بندغا تے آوا تبلیخے کیو۔

پُسنِنگا پیغامے مننگ نا فائدہ

- ۱۶ اسی بغیر شک آٹ پُسنِنگا پیغام نا زی آ ایمان تیجنگ ٹی آٹ۔ اولیکو وار
یہودی تے عیسائی منگ نا موقعہ تینگانے، ولدا ایلو قوم والائے، ولے صرف پُسنِنگا
۱۷ پیغامے منگ آٹ خدا بندغا تے نجات ایتیک، آنتے کہ پُسنِنگا پیغام آن سہا تک
کہ خدا صرف تینا زی آ ایمان تیجنگ نا وجہ غان بندغا تے تینا راستیگا کسر آ ایتیک۔

او مقدسنگ کتاب ٹی والکھوک اے کہ ”خدا نا پیغام نازی آسمان تھوکاک ہمیشہ نا زندگی نے حاصل کیرہ“۔

بندغاتا غلطنگا کاریماک

۱۸ ہمہ بندغاک کہ خدا نا راستنگا کسر آہمپسہ، ہمہ کاریمتے کیرہ کہ خدائے خوش
افس، وافک راستنگا پیغامے تورنگ نا کوشستے کیرہ۔ خدا وافتے آن ناراض مریک۔
۱۹ خدا وافتے بڑا ایٹک، آنتے کہ آرا پیتاتے خدا تینا باروٹ ورست کرینے، اوفک وافتے
آن انکار کیرہ۔ خدا، کہ کس اووے خنتے، وا جہانے جوڑ کرینے، او بندغاک تینا
۲۰ شروع آن وا وغار او آسمانے خنانو، او خدا نا موجودگی نے ورست کرینو۔ بندا خاطر
آن وا بندغاتے کے موقعہ آف کہ بہانہ کیر۔ اوفک خدائے ورست کیرہ، ولے ولدا
۲۱ ہم اونا شکرے آوا کپسہ، اووے عزت یقسہ۔ اوفتا اُستاک مون مسونو، او اوفک
جواننگا پیتاتا باروٹ سوچ کپسہ۔ او پارہ ”نن عقل مند آن“، واصل اوفک بے
۲۲ وقوف او۔ آنتے کہ اوفک ہمیشہ نا رینگوکا خدا نا بجائے بُتاتا، کہ بندغاتا، چکاتا او
۲۳ ساواراتا شکل آٹ جوڑ او، عباوتے کیرہ۔

۲۴ بندا خاطر آن خدا وافتے الا کہ تینا اُستاتا خرابنگا خوشاتے پورہ کیر۔ اوفک اسہ
۲۵ پہ ایلو تو گناہ نا کاریمتے کیرہ۔ اوفک خدا نا راستنگا پیغامے منپسہ، بلکہ وروغ نا
پیغاماتے منیرہ او بُتاتا عباوتے کیرہ، او خدا نا جوڑ کروکا وغار او آسمان ٹی موجود گزاتا
عباوتے کیرہ، ولے خدا نا عباوتے کپسہ، کہ اونا ہمیشہ ہمیشہ کے صفت مرے۔
۲۶ بندا خاطر آن خدا وافتے الا۔ اوفک ولدا ہم خرابنگا پیتاتا باروٹ سوچ کیرہ، او
نیاڑیک تینا ارغاتے تو ہم بستری کنگ نا بجائے ایلو نیاڑی تے تو ہم بستری کیرہ۔
۲۷ ہندن زینہ غاک ہم تینا زائف غاتے تو ہم بستری کنگ نا بجائے ایلو زینہ غاتے تو
ہم بستری کیرہ، او واژتو اوار تین پہ تین تو پین خرابو کاریم کیرہ۔ وا خرابنگا کاریمتا

کننگ نا نتیجہ ٹی خدا اوفتے ہزا ایٹک۔

۲۸ وہینگا بندغاگ راستگا خدا نا میتا تا باروٹ سوچ کپسہ۔ بندا خاطر آن خدا اوفتے
آن ناراض مس، اوفتے گناہ تا باروٹ سوچ کننگ نا موقعہ تیس، او اوفتے گناہ تا
۲۹ کاریم کننگ کے الا۔ اوفتا اُستاک ہر دُول نا گناہ یعنی شیطانی وُہیت، لاچ، او
خراہنگا عاوتاتے آن پُر او۔ اوفک ساڑ کیرہ، جنگ او قتل کیرہ، مخلوقے ریفرہ او
۳۰ خراب نیت تجیرہ۔ اوفک اسہ پہ ایلوئے او ایلوفا تا باروٹ خرابو ہیت پارہ، خداغان
نفرت کیرہ، تکبر کیرہ، ایلوفا بے عزت کیرہ، نمد باوہ نا حکمتے مَنپسہ، او پین دُول
۳۱ نا گناہ کننگ نا باروٹ ہم سوچ کیرہ۔ اوفتا اُستاک مُون او، وافک ایلوفا آ رحم
۳۲ کپسہ، او آرا اقرارے کیرہ، اووے پورہ کپسہ۔ وافک چارہ کہ خدا تورات ٹی پارینے
”وہینگا بندغاگ دوزخ آکارہ“، ولے ولدا ہم وافک نہ صرف تینڈ ہندن گناہ نا
کاریمتے کننگ ٹی او، بلکہ وافک ایلوفا ہم ہندن کاریم کننگ کے ہمت ایتیرہ۔

صرف خدا راست نا فیصلہ ئے کیک

۱ کنا سنگتاک، اسی وا خاطر آن واپیتاے رغاٹ تاکہ ٹم کے بہانہ مف۔ ٹمے
آن کس ایلو بندغاتا فیصلہ ئے کپ، آنتے کہ آرا وخت آٹم ایلو بندغاتا فیصلہ ئے
کیرے، ہمہ کاریمتے کیرے کہ اوفک کیرہ، او وا طریقہ آٹ ٹم تینا زی آ الزام
۲ تجفیرے۔ نن بھاز جُوان چانہ کہ خدا آرا وخت آ وہینگا خراہنگا بندغاتا فیصلہ ئے
۳ کیک، او راست اے۔ کنا سنگتاک، ٹم شاید سوچ کیرے کہ ”خدا نا ہزا خراہنگا
بندغاتا زی آ ضرور مریک، ولے نن بچینہ“۔ وامکن آف، آنتے کہ ٹم ہم ہندنو کاریم
۴ کیرے۔ ٹم خدا نا صبر او رحم نا باروٹ بے عزتی وُہیت پارے، ولے یقیناً ٹم
بھاز جُوان چارے کہ خدا رحم کروکا اے، آنتے کہ او ٹمے گناہ تے آن ہر سینگنگ کے
۵ موقعہ س تسونے۔ ولے ٹم ضدی جوڑ مسونورے۔ بندا خاطر آن وہینگا کاریمتے

- کننگ اٹ ثم تینٹ تینا ہزائے زیاست کننگ ٹی ارے، کہ خدا قیامت ناوے آ
 ۶ صحنگ فیصلہ ئے کیک، او ہر بندغ نا فیصلہ ئے دنیا ٹی اونا عمل نا مطابق کیک۔
 ۷ بھازنگا بندغاک صبر اٹ جوان کاریم کیرہ، او کوشتے کیرہ کہ ”خدا نامون آنا عزت
 ہرز آ مرے، او نن ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کین۔“ دھینگا بندغائے خدا ہمیشہ
 ۸ نا زندگی ئے ایتک۔ وے ایلو بندغاک تینا باروٹ سوچ کیرہ او راستنگا بیتاتے
 منگ آن انکار کیرہ، او گناہ نا کسر آ کارہ۔ دھینگا بندغائے آن خدا سخت ناراض
 ۹ مریک او اوفتے ہمیشہ نا ہزا ایتک۔ ہمو بندغاک کہ گناہ نا کاریمتے کیرہ، اوفتے آ
 دا عزاب سخت مروے۔ اولیکو وار بہودی تے ولدا ایلو قوم والائے دا ہمیشہ نا ہزا
 ۱۰ تینگوئے۔ وے خدا ہمو بندغائے عزت ایتک او پریشانی تفک، آرافک کہ جوانو
 ۱۱ کاریم کیرہ، اولیکو وار بہودی تے ولدا ایلو قوم والائے دافتا بدلہ تینگوئے، اتے
 کہ خدا ہر بندغ نا برابر برابر فیصلہ ئے کیک۔
 ۱۲ بہودیک پارہ کہ ”نن تو تورات نا حکماک آریر، کہ دا بنے رغلیک ہمرن خدا نا
 راستنگا کسر آپنگ کین۔ وے آرا وخت آ ایلو قوم والاک گناہ یا ہزائی کیرہ، اوفتے
 تو تورات نا حکماک آفس۔ ہندا خاطر آن اوفتے دا گناہ تے کے ہزا رینگ۔“
 ۱۳ وے اسی ٹھے پاوہ، صرف تورات نا پنگ او منگ اٹ مخلوق خدا نا راستنگا کسر
 آپمپک۔ بلکہ تورات نا حکماتا زی آ عمل کننگ اٹ اونا راستنگا کسر آ کایک۔
 ۱۴ ایلو قوم والائے تو تورات نا حکماک آفس۔ وے بھازنگاک ووی منگ آن تینا جوڑ
 ۱۵ کرو کا حکماتے آپلینگیرہ، کہ دافک تورات نا حکماتا مطابق او۔ داڑان ظاہر مریک
 کہ تورات نا آرا حکماک او، اوفک گل ایلو قوم والائے بغیر پنگ او خواننگ آن
 چنگی آن معلوم او، او اوفتا ضمیر پانک ”دا راست اے۔“ ہندا خاطر آن وختس کہ
 اوفک گناہ کیرہ، تو اوفتا سوچ اوفتے آ الزام تھک۔ او اگہ گناہ کپسہ، تو الزام آن
 ۱۶ بچیرہ۔ واسکان بندغاتا اُستاتا پیتاک ایلو فتنے آن وگوک او۔ وے کنا خوانفنگ
 آن ظاہر مریک کہ قیامت ناوے آ خدا خواجہ عیسیٰ نا ذریعہ اٹ کلانا سوچ او عمل

نا مطابق صیغہ گنا فیصلہ کیے۔

یہودیہک او تورات نا حکماک

۱۷ اے یہودیہک، خُدا تھے توراتے تے۔ تُم تکبر کیرے او پارے کہ ”خُدا نے
 ۱۸ او نن خُداے درست کریئن“۔ تورات نا خُواننگ آن تُم درست کریورے کہ
 ۱۹ خُدا تھے آن انت کرینگ خُوانیک او آرا کسر راست اے۔ تُم بندا خاطر آن ثما یقین
 اے کہ تُم ایلوفتے کے رہنما اُرے، دھن کہ ختی کورے کے رہنما اے، او ایلوفتے
 ۲۰ تارمہ غان کشرے، روشنائی ٹی اتیرے۔ تُم سوچ کیرے کہ ”نن بے وقوف او
 بے علماتے کے رہنما او اُستاد اُن“۔ او ثما یقین اے کہ تورات نا بنگ اٹ ثما علم
 ۲۱ مزبب نا باروٹ پورہ مسونے۔ تُم ایلوفتے خُوانفیرے، ولے تیٹ عمل کیرے۔
 ۲۲ تُم خُوانفیرے کہ ”دزی کپہو“، ولے جنداک ثما دزی کیرے۔ تُم خُوانفیرے کہ
 ”زنا کپہو“۔ گُڑا اتے ثما جنداک زنا کیرے؟ تُم پارے کہ ”بتاتے آ او افنا باروٹ
 بیتاتے آ توجہ تقبو“، ولے تُم تیٹ خُدا نا حکماتے آ توجہ تقیرے، صرف تینا خُوشاتے
 ۲۳ پورہ کنگ کے توجہ ایتیرے۔ تُم فخر کیرے کہ خُدا نا حکماک تورات نا شکل اٹ
 ۲۴ تُم تو آریر۔ ولے افنا نامنگ اٹ ایلوفتہ مون آ خُدا نا عزتے کم کیرے۔ او مُقدسنگ
 کتاب ٹی ثما باروٹ لکھوک اے کہ ”اے یہودیہک، ثما وجہ غان ایلو قوم والاک
 خُدا نا باروٹ بے عزتی وُ بیت پارہ“۔

۲۵ اگہ تُم تورات نا گل حکماتے منیرے، تو سُنّت کنگ نا حکم نا اہمیت اُرے۔
 ۲۶ ولے اگہ تُم اسہ حکمس ہم منپیرے، تو سُنّت کنگ نا بیچ اہمیت آف۔ اگہ
 ایلو قوم والاک، کہ سُنّت کنتو ولے تینا جوڑ کروکا حکماتے، کہ تورات نا حکماتے
 آن آسٹ او، منیرہ، تو خُدا اوفتے بندن بدلہ ایتیک، دھن کہ تورات نا مطابق
 ۲۷ چلینگوکا یہودیہ تے ایتیک۔ اے یہودیہک، تُم کے تورات نا حکماک نمشتہ او۔ تُم

سنت کنگنا نورے، ولے تورات نا ایلو، بھازنگا حکماتے منپیرے۔ ہندا خاطر آن ایلو قوم والا ک شامزی آ الزام تجیرہ، آنتے کہ او فک سنت کنگنتو، ولے تورات نا ایلو حکماتے آچینگ ٹی او۔ ○ خدا یہودی تے حکم تے کہ "سنت کبو"۔ واسہ جان نا ۲۸ نشانس اے، کہ ظاہر کیک کہ بندرغ صفانگا اُست اٹ خدا نا کسر آ پنگ ٹی اے۔
۲۹ اگہ پنگ ٹی آف، تو صیحو یہودی س آف۔ گڑا ویر اصل یہودی س اے؟ ○ یقیناً ہمو کہ صفانگا اُست اٹ خدا نا کسر آ پنگ ٹی اے۔ تورات نا حکماتا منگ آن آخا، بلکہ خدا نا پانگا رُوح نا طاقت نا پنگ اٹ بندرغ نا اُست صفا مریک۔ دھینگا بندرغ نا صفے خدا کیک، بندرغ نا صفت کنگ نا ضرورت آف۔ ○

۱ **ب** دایتا سہا تمنگ آن پد شام خیال ٹی یہودی تا اہمیت ایلو قوم والالتے آن زیاست اے؟ یا سنت کنگ نا اہمیت آرے؟ ○ یقیناً شروع ٹی یہودی تا اہمیت ۲ اسکہ، آنتے کہ اولیکو وار خدا تینا پیغامے اوفتے آسر کرے، او اہمیت تجا کہ "پورہ کیرہ تہ"۔ ○ دافتے آن بھازنگا خدا تو اقرار کنگ آن پد تورات نا حکماتے منتو۔ ولے ۳ وانا وامعنی آف کہ خدا تینا اقرارے پورہ کپک۔ ○ آو۔ یقیناً او پورہ کیک۔ بندغا ک ۴ آخس کہ دروغ تڑیر، خدا اصل دروغ تڑپک۔ دھن کہ زبور ٹی پغمبر داؤد خداے پانک "نی آرا وخت آہمیت کیسہ، تو راست پاسہ، او نی راست نا فیصلہ کیسہ۔" ○

۵ ولے خرابنگا بندغا ک سوچ کیرہ کہ "آرا وخت آن خرابو کاریم کینہ، تو نن خدا نا خرتے کینہ، اووے موقعہ ایتینہ کہ او تینے راست ثابت کے۔ ہندا خاطر آن خدا ۶ ننے ہزاتف۔" ○ ولے دا خرابو بیتس اے۔ اگہ خدا انصاف کروکوس آف، تو گڑا ہمر وینا نا بندغاتا فیصلہ مروے؟ ○

۷ ولدا خرابنگا بندغا ک خدا نا خرتے کپسہ او دروغ اٹ پارہ کہ "ننا گناہ تا وجہ غان ۸ خدا نا طاقت ایلو بندغاتا مون آ ظاہر مریک۔ ہندا خاطر آن نن گناہ گار پانگپن۔" ○ اگہ وارا راست اے، تو پبو، گناہ کیسہ، تاکہ خدا نا فائدہ مرے۔ بھازنگا بندغا ک کئے بے

عزت کرفنگ کے واپارہ کہ "دایماتے پوئس پارینے"۔ واقتا ضرور فیصلہ مروئے۔

کُل بندغاک گُناہ گار او

۹ گُرا نن یہتوویک ایلو قوم والالتے آن جوان آن؟ یقیناً آخا۔ ای مُست تھے
۱۰ رغامائٹ کہ یہتوویک او ایلو قوم والاک کُل گُناہ گار او، دهن کہ زبور ٹی لکھوک
اے

دُنیا ٹی کس آف کہ گُناہ کتھے۔

کس داخس عقل مند آف کہ

اُست ناخُب اٹ خُدا نا کسر آ پنگ نا کوشتے کے۔

کُل خُدا نا کسر آن برٹسنگانو،

کس ہم صرف جُوانو کاریم کپک،

کُل خرابو کاریم کننگ ٹی او۔

اوفک ہر دخت خرابو بیت پارہ

دروغ تیرہ۔

اوفک ایلوفتے بے عزت کیرہ،

او کست کیرہ، بدؤعا ایتیرہ۔

بغیر سوچ آن بندغالتے ٹپی کیرہ، کسیرہ،

کارہ، جنگ کیرہ، تباہی کیرہ، مخلوقے تکلیف ایتیرہ۔

اوفک ہمو خُدا نا کسر نا باروٹ پتسہ، آرا کہ اوفتا پریشانی ئے خلاص کے،

او اوفک دا ہم پتسہ کہ ہمر خُدا نا عزتے بزز آ کروئی اے۔

دایمٹاک یہتووی تا باروٹ لکھنگانو، او داڑتو اوار اوار تورات آن نئے سہا تما

کہ قیامت نا دے آ کسے چچ موقع آف کہ خُدا نا سزغان بچنگ کے بہانہ کے۔

- ۲۰ تورات نا حکماتا مطابق چلینگنگ اٹ کس خدانا کسر آنتے۔ بلکہ واکتاب آن ظاہر مس کہ اوفک گل گناہ گار او، آنتے کہ وار وار وا حکماتے پرغیرہ۔

بمر خدا بندغاتے تینا کسر آ آتیک؟

- ۲۱ ولے واسر خدا بندغاتے تینا راستگا کسر آ آتیک کے پُسنینگ پیغامے راہی تسونے۔ وامنینگ پیغام آن جتا اے، ولے منینگ پیغام ٹی موسیٰ او ایلو پغمبر اک
۲۲ وامنینگ پیغام ناباروٹ پیشن گوہی کرینو۔ ۰ ہمو گل بندگاک کہ صرف خواجہ عیسیٰ نازی آ ایمان تجیرہ، وایمان تخنگ نا وجہغان خدا اوفتے تینا کسر آ آتیک۔ یہودی
۲۳ او ایلو قوم والا کہ اسر پہ ایلو آن تینا جتا افس، ۰ آنتے کہ ہر آسٹ گناہ یا بُرائی
۲۴ کریںے، خدا نامون آپاک صاف آف۔ ۰ ولے خواجہ عیسیٰ نازی آ ایمان تخنگ نا وجہغان خدا نا رحمتاک دافتے آ بسونو، او دافک گل خدانا کسر آ آتیک ٹی او، او
۲۵ خواجہ عیسیٰ دافتے بزغان بچالغینے۔ ۰ خدا خواجہ عیسیٰ دے وادیا ٹی راہی کرے، تاکہ او تینا جان نا قربانی دے ایٹے، او اونا کسینگ او پدی زندہ منگ نا ذریعہ اٹ خدا
ہمو بندغاتے، کہ عیسیٰ نازی آ ایمان تجیرہ، تینا راستگا کسر آ آتیک۔ وازان ظاہر
مریک کہ خدا تیڈٹ پاک صاف او راست اے۔ وازان مُست خدا بھازنگ بندغاتا
۲۶ گناہ تے آ توجہ تیتے، ۰ ولے واسر توجہ ایتیک، آنتے کہ خواجہ عیسیٰ وادیا ٹی راہی کنگانے، او وانا نازی آ ایمان تجوکاتے خدا تینا راستگا کسر آ آتیک۔ واسر ولدا واظاہر
مس کہ خدا پاک صاف او راست اے۔ ۰

- ۲۷ واسر یقیناً تکبر کنگ نا بچ وجہ آف۔ گڑا تورات نا حکماتا منگ آن تنا بچ فایدہ
۲۸ مفک۔ ولے صرف خواجہ عیسیٰ نازی آ ایمان تخنگ آن فایدہ مریک، ۰ آنتے کہ
نن خواجہ عیسیٰ نازی آ ایمان تخنگ نا وجہغان خدا نا کسر آ آتیک ٹی اُن، نہ کہ
۲۹ تورات نا حکماتے منگ ٹی اُن۔ ۰ سوا اُس اے، کہ خدا صرف یہودی تا خدا اے؟

۳۰ ایلو قوم والاتا خُدا آف؟ یقیناً وا ہیست آف۔ او گلانا خُدا اے۔ ○ خُدا آسٹ اے۔
 او یہودی تے او ایلو قوم والائے صرف خُواجه عیسیٰ نازی آ ایمان تِجنگ نا وِجہ غان
 ۳۱ تینا راستگا کسر آتیک۔ ○ گُزادانا معنی اے کہ تورات نا حکماتا منگ ضروری آف؟
 یقیناً وا ہیست آف، بلکہ نن تورات تے مقدسو کتابس چان۔ ہمو بندغ کہ عیسیٰ نازی
 آ ایمان تِجنگ، او تورات نا مقصدے پورہ کیک۔ ○

ابراہیم نا پاک صاف مننگ نا وجہ انت اے؟

۱ ب داسہ نن ابراہیم نا باروٹ، کہ ننا یہودی تانسل اوڑان بس، انت پانہ؟ ○ اگ
 او تینا چند نا کاریختے آن خُدا نا مون آ پاک صاف منگ کریک، تو او دانا زی آ ہم
 ۲ فخر کنگ کریک۔ ○ ولے خُدا نا مون آ فخر کنگ کتویک، ○ اتے کہ تورات ٹی لکھوک
 اے "ابراہیم خُدا نازی آ ایمان تِجنا، او ہندا ایمان تِجنگ نا وِجہ غان خُدا اوے تینا
 مون آ پاک صاف قبول کرے" ○

۳ اگ اسہ مزدورس کاریم کیک، تو اوے مزدوری تیننگ۔ ○ دایکی س افک،
 ۵ ولے وا مزدور نا مزدوری نا صلہ اے ○ ولے بندغاک دنیاوی آجواننگا کاریختے کنگ
 آن آخا، بلکہ خُدا نازی آ ایمان تِجنگ اٹ پاک صاف مریدہ۔ خُدا او فتا گناہ او
 ۶ بُرائی تے معاف کیک ○ پغمبر داؤد ہم دھینگا بندغانا باروٹ زبور ٹی پارینے
 ۸ ہمو بندغاک خوش قسمت او کہ او فتا گناہ او بُرائیک معاف کنگیرہ،
 او فتا غلطی تے آ توجہ تیننگیک۔

ہمو ہر بندغ خوش قسمت اے کہ خُدا اوے تینا مون آ گناہ گار پاپک۔
 ہندا خاطر آن بندغاک صرف ایمان تِجنگ نا وِجہ غان خُدا نا مون آ پاک صاف
 مریدہ او ہمیشہ نا خوشی حاصل کیرہ، نہ کہ دنیاوی آ کاریختے آن ○
 ۹ وا ہمیشہ نا خوشی نا باروٹ، کہ پغمبر داؤد ہیست کرینے، وا صرف سنت کروکاتے

- کے آف۔ وا خوشی ہموقتے کین ہم آرے، آرافک کہ سنت کنتو۔ ای مُست ہم
تورات آن ابراہیم نا مثالس تسوٹ کہ "ابراہیم خدا نازی آایمان تھا، او ہندا
ایمان تیگنک نا وجہغان خدا اووے تینا مون آ پاک صاف قبول کرے۔" ○ ابراہیم
۱۰ نا پاک صاف منگ سنت کنگنک آن مُست مس ○ او ابراہیم نا سنت کنگنک وا
۱۱ نشان امکہ کہ او ایمان تجاس او خدا اووے پاک صاف کریس۔ ہندا خاطر آن خدا
ہمو گل بندغاتا ہم، کہ خدا نازی آایمان تجیرہ ولے سنت آفس، اوقتا روحانی رہتا
اے، او وافک ہم خدا نا مون آ پاک صاف مریرہ ○ ابراہیم آن گل یہودی تا
۱۲ نسل بس، ولے صرف او ہمو یہودی تا روحانی رہتا اے آرافک کہ اُست نا حُب
اٹ ابراہیم آن بار خدا نازی آایمان تجیرہ او خدا نا کسر آکارہ ○

ابراہیم ایمان تھا او خدا نا اقرار پورہ مس

- خدا ابراہیم او اونا اولیادوے تو ویتا نا باو شاہی ئے تیگنک نا اقرارے کریس۔
۱۳ وا اقرار ابراہیم نا خدا نا حکماتے منگ آن آخا، بلکہ وا وجہغان تیگنک کہ او خدا نازی آ
ایمان تجاس او خدا اووے پاک صاف کریس ○ آگہ وا اقرار خدا نازی آایمان
۱۴ تیگنک آن آخا، بلکہ شریعت نا منگ آن مریک، تو وا اقرار نا بیچ اہمیت آف،
۱۵ اتے کہ کس شریعت نا گل حکماتے پورہ کنگنک کپک ○ ولے بیت واو اے کہ
شریعت ئی گل حکماتے پورہ کنگنک ضروری اے، ولے بندگاک شریعت نا گل
حکماتے پورہ کنگنک کپسہ۔ ہندا خاطر آن خدا اوقتے بزا ایٹک۔ آگہ شریعت نا حکماک
مفس، تو بزا مفک ○
۱۶ ہندا خاطر آن وا اقرارے پورہ کنگنک کے بندغاتا ایمان تیگنک ضروری اے،
تاکہ وا اقرار، کہ رحمتاے آن پُر اے، ابراہیم نا اولیادوے آریگے۔ خدا نہ صرف
یہودی تے بلکہ ہمو گلے کہ اُست نا حُب اٹ ابراہیم آن بار ایمان تجیرہ، وارحمتاے

- ۱۷ ایک۔ او ایڑاھیم کل ایمان تیخو کا تا روحانی رہنما اے۔ ○ دھن کہ تورات ٹی لکھو کہ
اے کہ خدا ایڑاھیمے پارہیس "ای نے بھانگا قوماتا باوہ جوڑ کیوہ"۔ دا خدا نا اسر
جوانو اقرار اس کہ کہ ایڑاھیم وانا زی آ ایمان تھا۔ دا ہمو خدا اے کہ کہو کہ تے پدی
۱۸ زندہ کیوہ او اونا حکم اٹ ہر گڑا مرہک۔ ○ ایڑاھیم خدا نا دا اقرار نازی آ یقین تھا، کہ
دا وخت آ اقرار نا پورہ منگ نا موقعہ آلوکہ۔ او بھانگا قوماتا باوہ جوڑ مس، دھن کہ
تورات ٹی لکھو کہ اے کہ خدا ایڑاھیم تو اقرار کریس، پارہیس "نا اولیاد اتا تعداد
۱۹ بند اخہ زیست مروے، دھن کہ آسمان ٹی استراک او"۔ ○ واسکان اونا عمر تقریباً
صد سال آسکہ، او پیر آسکہ، او دے اولیاد آلوکہ۔ اونا زائفہ ہم پیر آسکہ، چنا ووی کنگ
۲۰ کتویک، ولے ولدا ہم او است بیٹو، خدا نا اقرار نازی آ یقین تھا۔ ○ ایڑاھیم خدا نا
اقرار نازی آشک تیخو، خدا نا زی آ ایمان تھا۔ دا ایمان تیخک نا وجہ غان خدا او دے
۲۱ طاقت تے، او خدا نا صفیہ کرے۔ ○ اونا پورہ یقین آسکہ کہ خدا تینا تروکا اقرارے
۲۲ ضرور پورہ کیوہ۔ ○ ہندا ایمان تیخک نا وجہ غان خدا ایڑاھیمے تینا مون آ پاک صاف
۲۳ قبول کرے۔ ○ دا پاک صاف منگ صرف ایڑاھیم کے آلوکہ، ○ بلکہ نن کے ہم
۲۴ آرے، کہ نن ہم ہمو خدا نا زی آ ایمان تیخہ، کہ ننا خواجہ عیسیٰ نا کسفنک آن پد
۲۵ پدی زندہ کرینے او ننے پاک صاف کرینے۔ ○ عیسیٰ ننا گناہ او برائی تا معاف کرینک
نا خاطر آن کسفنک۔ او پدی زندہ کنگ تاکہ ننے خدا نا مون آ پاک صاف کے۔ ○

ایمان تیخک آن بند غاک خدا نا راستنگا کسر آ بریرہ

- ۱ **ب** نن واسر ایمان تیخک نا وجہ غان خدا نا راستنگا کسر آ پننگ ٹی آن، او خدا
۲ خواجہ عیسیٰ نا ذریعہ اٹ ننا پریشانی تے مر کیوہ، تاکہ نن خدا تو سنگتی کین۔ ○ او
۳ دا ایمان تیخک نا وجہ غان خدا ننے آ ہمیشہ تینا رحمتاے راہی کیوہ۔ نن خدا نا کسر
آ پننگ ٹی آن، او نن فخر کنگ کینہ کہ مون آ خدا تو اوار رہینگینہ۔ ○ نن تینا زی آ

- بروکا مصیبتاۓ کے ہم پریشان مَفَنہ، اَتے کہ نئے خبر اے کہ وا مصیبتاۓ یتنگ آٹ
 ۲ ننا سہنگ نا طاقت وِوک۔ او وا مصیبتاۓ سہنگ آٹ خُدا نا خُوش پورہ مریک،
 ۵ او اگہ خُدا نا خُوش پورہ مریک، تو اونا زی آ ننا یقینِ بیک۔ او نا زی آ یقین
 یتنگ آٹ نن اَصْل شرمندہ مَفَنہ، اَتے کہ خُدا نن تو بھاز محبت کیک او خُدا تینا
 پاکنگ رُوح نا طاقت، کہ ٹیکسی س اے، نئے آ راہی کرینے۔
 ۶ آ را وخت آن لاچار آسَنہ، تو خُواجه عیسیٰ وا وخت آ بند غاما گناہ او بُرائی تا معاف
 ۷ کر فنگ کے کسفنگ۔ وا اسہ مشکو بہتس اے، ولے شاید مگن اے، کہ بند غس تینا
 خُوش آٹ پاک صاف مرو کو بند غسے نا خاطر آن کسفنگ، ولے نن سوچینہ کہ "وا مگن
 ۸ آف کہ کس تینا خُوش آٹ گناہ گارے نا خاطر آن کسفنگ"۔ ولے خُدا نا محبت
 نئے آ ظاہر مس، اَتے کہ آ را وخت آ خُواجه عیسیٰ ننا گناہ او بُرائی تا معاف کر فنگ
 ۹ کے او خُدا نا مقصدے پورہ کننگ کے کسفنگ، وا وخت آن گناہ گار آسَنہ۔ او نا وا
 قُربانی یتنگ آٹ نن خُدا نا مون آ پاک صاف مسوئن۔ ہندا خاطر آن نن یقیناً خُدا نا
 ۱۰ بیزاغان بچینہ۔ نن مُست خُدا نا حکامتا منگ آن اِنکار کرینہ، اونا سنگت آلوینہ۔ ولے
 خُدا تینا مار نا کسفنگ او پدی زندہ منگ نا ذریعہ آٹ نئے تینا سنگت جوڑ کرینے،
 او سنگت جوڑ منگ آن ننا یقین اے کہ خُواجه عیسیٰ نا ذریعہ آٹ نن نجات حاصل
 ۱۱ کریئن۔ نن بھاز خُوش آن، اَتے کہ خُواجه عیسیٰ نا ذریعہ آٹ ننا نجات مسوئے
 او نن خُدا نا سنگت جوڑ مسوئن۔

کہنگ آدم آن بس، ہمیشہ نا زندگی خُواجه عیسیٰ غان بس

- ۱۲ وِنیائی آوَم اولیکو بند غ اسکہ کہ گناہ کرے، او گناہ کننگ آن کہنگ نا بیزا اوڑے
 بس۔ واکان پد گل بند غاک گناہ گار جوڑ مسوئو۔ ہندا خاطر آن وا کہنگ نا بیزا گل
 ۱۳ بند غاتے کے آرے۔ خُدا آوے حکمس تسوُس، ولے او متوئے۔ ہندا خاطر آن او

کبک۔ اوم آن آلیس موسیٰ نا شریعت نا یتنگ اسکان شاید بندغاک اوم نا وول
آن بار گناه کتویسر، ولے کس ہم کینگ نا سزاغان بختے۔

اوم نا یتنگ خدا نا مقرر کروکا نا یتنگ کے مثالس اسکے۔ ولے ہر توماک اصل
اسٹ اومیرہ، اٹھے کہ خدا نا مون آپاک صاف منگ نا بدلہ او اوم آن بار گناه
کننگ نا بدلہ جتا او۔ وارا ست اے کہ بندغاک کسر اٹھے کہ اوفتا باوہ گناه کریسر۔

ولے خدا نارحمتاک بھاز زیاست او، او بھازنگاک خواجہ عیسیٰ نا وریعہ اٹ خدا نا
مون آپاک صاف مسونو۔ اسی ٹھے ولدا پاوہ کہ خدا نا مون آپاک صاف منگ
نا بدلہ او گناه نا بدلہ ٹی بھاز فرق اے۔ اسے بندغ نا گناه کننگ اٹ گلالتے کے

کینگ نا سزا س، ولے بھاز گناه تے آن پد ایلو بندغ نا یتنگ اٹ موقعہ مسونے
کہ خدا نا مون آپاک صاف منگ اٹ نن اونا راستیگا کسر آپینگ ٹی اُن۔ اگ
وا ضروری اے کہ اسے بندغے نا غلطی اٹ کینگ نا سزا گلا نازی آبریک، تو وا

ہم بھاز ضروری اے کہ اسے بندغس یعنی خواجہ عیسیٰ خدا نا مون آپاک صاف
مروکا بندغالتے خدا ناراستیگا کسر آویک، او اوفتے ہمیشہ نا زندگی ئے ایتک۔ واڑے
اوفک اونا باوشاہی ٹی شامل مریدہ۔

ہندا خاطر آن اسے بندغے نا گناه غان گل بندغالتے کے گناه نا سزا بریک، تو ایلو
بندغ نا کسینگ او پدی زندہ منگ آن گل بندغالتے کے موقعہ مریک کہ ہمیشہ نا
زندگی ئے حاصل کیر۔ وھن کہ اسے بندغس خدا نا حکمے متیو، گل بندغاک گناه گار

مسر، ہندن ایلو بندغ نا خدا نا خوشے پورہ کننگ تو بھازنگا بندغاک خدا نا مون
آپاک صاف مسونو۔

موسیٰ نا شریعت نا یتنگ اٹ مخلوقے تینا ایلو گناه تا باروٹ ستا، ولے واڑتون
اوار خدا نارحمتاک اوفتا گناه تے معاف کننگ کے ہم ظاہر مسر۔ وھن کہ کینگ
گناه نا نتیجہ اے، ہندن خواجہ عیسیٰ نازی آیمان تینگ نا نتیجہ اٹ بندغاک ضرور

خدا ناراستیگا کسر آبریدہ، او اونا وریعہ اٹ ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کیرہ۔

ایمان تِخنگ آن پد گُناہ کروئی آف

- ۱ **ب** گُرا یقیناً وانا معنی آف کہ بندغاگ گُناہ کیر تاکہ خُدا نارحمتاک زیاست ظاہر
- ۲ مریر۔ ○ بلکہ نن عیسائی جوڑ مسوئن او پاک صاف منگ نا بے شولائن، او واسہ
- ۳ گُناہ کننگ نا خُوشاتے تورینن۔ ○ ثم جُوان چارے کہ نن پاک صاف منگ نا بے
- شولنگ اٹ خُواجه عیسیٰ نا کسفنگ او پدی زندہ منگ تو شامل مسوئن، او واسہ
- ۴ گُناہ کننگ نا خُوشاتے تورینن۔ ○ او خُدا تینا طاقت اٹ تینا مقرر کرداے پدی زندہ
- کرے، تاکہ نن ہم اونا نشان تِروکا پُکسنگنا کسر آکان۔ ○
- ۵ واراست اے کہ نن پاک صاف منگ نا بے شولنگ اٹ خُواجه عیسیٰ نا کہنگ
- تو شامل مسوئن۔ ہندا خاطر آن یقیناً نن اوژان بار ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کینہ،
- ۶ دھن کہ او پدی زندہ مس او خُدا تو اوار رہینگنگ ٹی اے۔ ○ نن بھاز جُوان چانہ
- کہ خُواجه عیسیٰ نا صلیب آتفنگ او کسفنگ آن تینا گُناہ کننگ نا خُوشاتے تورنگ
- ۷ کینہ۔ ○ دھن کہ بندغ نا کہنگ آن پد پین گُناہ کپک، ○ ہندن خُواجه عیسیٰ ننا خاطر
- ۸ آن کسفنگا، او نن گُناہ تے آن بچائن، او ننا یقین اے کہ نن اوڑ تو ہمیشہ کے اوار
- ۹ رہینگینہ۔ ○ نن بھاز جُوان چانہ کہ خُواجه عیسیٰ کسفنگا، پدی زندہ مس، او موت پد
- ۱۰ آ اوڑا بنگ۔ ○ او بندغا تا گُناہ تے معاف کرینگ کے اسہ وارس کسفنگا، پدی زندہ
- ۱۱ مس، او واسہ خُدا تو اوار رہینگنگ ٹی اے۔ ○ ہندا خاطر آن ثم تینا باروٹ سوچ کبو
- کہ گُناہ کیرے، ولے واسہ گُناہ تے ہندن الانورے دھن کہ کہوکا پین گُناہ کننگ
- کپ۔ او خُواجه عیسیٰ نا ذریعہ اٹ ثم ہم خُدا تو سنگتی کننگ ٹی اے۔ ○
- ۱۲ تینا خرابنگا خُوشاتے توربو، ○ او تینا جان نا اسہ عضوہ سے ہم اجازت تقبو کہ
- گُناہ کے، بلکہ تینا جانے خُدا نا خدمت کے وقف کبو، اتے کہ ثم گُناہ نا سزاغان
- بچانورے او ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کینورے۔ ہندا خاطر آن ضروری اے کہ تینا

۱۲ کل غصوہ غالتے نیکنگا کاریمتے کے استعمال کبہ۔ ○ خدا نا رحمناک ثمازی آمسونو۔
 واسہ نجات حاصل کننگ کے موسیٰ نا شریعت نا مننگ ضروری آف، آنتے کہ تم تو
 طاقت آرے کہ گناہ کننگ نا خوشالتے توریرے۔ ○

خدا نا خزمت کرو کو جوڑ مہو

۱۵ وانا معنی آف کہ نن گناہ کین آنتے کہ نجات حاصل کننگ کے شریعت نا مننگ
 ۱۶ ضروری آف او ننازی آ خدا نا رحمناک آریہ۔ ○ تم بھاز جوان چارے کہ آرا وخت
 آ تم کسے نا رتد آٹ کارے، تو اونا مے مریرے۔ آگہ تمے آن کس شیطاں نا
 کسر آ کایک، تو اووے ضرور ہزا رسیدنگ۔ او آگہ کس نیکو عمل کیک، تو ضرور
 ۱۷ خدا نا راستنگا کسر آ کایک۔ ○ مست تم تینا گناہ کننگ نا خوشالتے تور تو یسورے،
 ولے واسہ خدا نا شکرے آوا کبہ کہ تم پسکندنگ پیغامے بگورے او آست نا حب آٹ
 ۱۸ منارے۔ ○ تم گناہتے آن بچا فنگانورے او واسہ سختی آٹ خدا نا راستنگا کسر آ
 ۱۹ پنگ ٹی آرے۔ ○ وختے ٹی ثما جان گناہ او برائی ڈولنگا کاریمتا مے آتک، ولے واسہ
 تم تینا جانے نیکنگا کاریمتا مے کریفورے۔ اسی کوشست کریڈٹ کہ مے نا مثال
 استعمال کیو، تاکہ تم پوہ مریرے۔ ○

۲۰ آرا وخت آ تم گناہ تا مے آترے، تو تم خدا نا کسر آ پنگ نا باروٹ سوچ
 ۲۱ خلتویرے۔ ○ تمے خبر اے کہ آرا وخت آ تم گناہ نا کسر آ پنگ ٹی آترے، تو
 دا جوان آلوک، آنتے کہ تم واسہ ہمو گناہتے کے شرمندہ آرے، او تمے خبر اے
 ۲۲ کہ دا گناہ او برائی کننگ نا نتیجہ ہمیشہ نا ہزا اے۔ ○ ولے واسہ تم گناہ تا کاریمتے
 آن بچا فنگانورے، او خدا کے خزمت کرو کو جوڑ مسونورے۔ تم تینا زندگی ئے اونا
 ۲۳ خزمت کے وقف کریفورے۔ وانا نتیجہ ٹی تمے ہمیشہ نا زندگی رسیدنگ۔ ○ گناہ کننگ
 نا بدلہ ہمیشہ نا ہزا اے، ولے خدا نا ٹیکی ہمیشہ نا زندگی اے، کہ دا خواجہ عیسیٰ نا

زی آ ایمان تھنگ اٹ یلک۔

برام نا مثال

- ۱ بے کنا دوستگا سنگتک، تُم کل قانوناتا حکماتا بازوٹ بھاز جوان چارے۔ ہمو
وخت اسکان کہ یہودی س زندہ اے، اوڑکے وا حکماتا منگ ضروری اے، ولے
کہنگ آن پد وافتا منگ ضروری آف۔ کنا خیال ٹی تُم واسکان کنا پیتاتے پوہ
۲ متورے۔ اے ای تھے پوہ کنگ کے برامی سے نا مثالے ایٹیوہ۔ شریعت نا مطابق
نیازی برام آن پد ہمو وخت اسکان کہ اونا آریغ زندہ اے، اوڑتو رینگے۔ ولے اگ
۳ اونا آریغ کہے، تو وانیازی شریعت نا وا حکم آن آزات مریک۔ اوڑان ظاہر مریک
کہ اگ نیازی، کہ اونا آریغ زندہ اے، پین نہینہ سے تو رینگے، تو او زناکار پاننگ۔
ولے اگ نیازی سے نا آریغ کہے، تو شریعت ٹی اجازت اے کہ پین نہینہ سے تو برام
کنگ یک، او زناکار پاننگ۔
- ۴ کنا سنگتک، نن وانیازی آن بار موسیٰ نا شریعت آن آزات موسیٰ، آتے
کہ نن خواہ عیسیٰ نازی ایمان تھنگ نا وجہ غان عیسیٰ جوڑ موسیٰ، کہ او کسینگ او
۵ پدی زندہ کنگ، تاکہ نن خدا نا خرتے کنگ کین۔ عیسیٰ جوڑ منگ آن مست
نن بھاز گناہ کرینہ تاکہ تینا خوشاتے پورہ کین، او تینا گناہ تا خوشے تورنگ کتوینہ۔
تورات نا پنگ او خواننگ اٹ ننا گناہ کنگ نا خوش بتر ووانے، او نن ہمیشہ نا
۶ ہرانا کسر آ پنگ ٹی آسنہ۔ مست نا وخت آن خدا نا کسر آ پنگ کے موسیٰ نا
شریعت آچلینگ نا کوشتے کرینہ۔ ولے واسہ وانا ضرورت آف، آتے کہ نن خواہ
عیسیٰ نازی آ ایمان تھنگ نا وجہ غان پسکینگ پیغام آ پنگ ٹی اُن، او خدا نا پارنگ
روح نا طاقت اٹ تینا زندگی گد رینگ ٹی اُن۔

بمر خبر تما کہ ”ای گناہ گار سے اُٹ“

شاید تم نے آن کس واسوچ کیک کہ ”وا شریعت نا کسر آہنو کا بندغ گناہ کیک“۔
 یقیناً واسوچ غلط اے۔ ولے دابیت راست اے کہ ہندا شریعت نا وجہ غان ای
 چائٹ کہ گناہ اتس اے۔ دھن کہ مٹاں اے کہ شریعت ٹی لکھوک اے کہ
 ”ہمو گڑاتا لالچے کپھو کہ تم تو افس“۔ شریعت نا پینگ اٹ دابیت نا باروٹ
 کسے سہما، ولے داڑان بغیر کسے لالچ نا باروٹ سہما آلوکھ۔ او دا حکم نا وجہ غان
 لالچ ڈولنگا پیتاک کنا اُست ٹی ووانو۔ اگہ شریعت بتوکیہ، تو بھاز ڈول نا گناہ تا سہما
 تمٹوکیہ۔ ای ہم غلط سوچ کرہٹ کہ ”ای ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کرہٹ، خدا نا
 مون آپاک صاف اٹ“۔ تورات او اونا حکماک یقیناً مقدس او، راست او صبح او۔
 ولے تورات نا پینگ اٹ کسے سہما تما کہ ”ای پاک صاف اُٹ“۔ تورات نا مقصد
 دا اُسکہ کہ ہمیشہ نا زندگی تروکا کسر آدے، ولے داوے پینگ آن پد کسے سہما تما کہ
 ”ای ہمیشہ نا سہما نا کسر آ پینگ ٹی اٹ“۔
 سہما خیال ٹی دانا معنی اے کہ تورات نازی آ عمل کنگ اٹ ای ہمیشہ نا سہما نا
 کسر آہنا؟ یقیناً آخا۔ بلکہ ای تینا فائدہ کے تورات نا جو اینگا حکماتے استعمال کرہٹ،
 او داڑان سہما تما کہ ای بتر گناہ کرہٹ۔

بندغ تینا طاقت اُٹ صیح فیصلہ ئے کنگ کپک

نئے خبر اے کہ موسیٰ نا شریعت بھاز جوآن اے؛ ولے ای جوآن اُٹ، اُتے
 کہ ای تینا خرابنگا خوشاتے تورنگ ٹی اُٹ۔ ای تینٹ پوہ مفرہ، اُتے کہ آرا جو اینگا
 کاریتے کہ ای کنگ خواوہ، کپہ، ولے ہمو خرابنگا کاریتے آن کہ انی نفرت کیوہ،

- ۱۶ اوفتے کیوہ۔ او کئے بھاز جُوان خبر اے کہ آرا کاریختے ای کنگ ٹی اُٹ، اوفک غلط او، او کنا ضمیر پانک کہ ”شریعت نا حکماک راست او“، ولے ای اوفتے پرغیر
- ۱۷ کاوہ۔ ای تینا خرابنگا خوشاتے تورنگ کپہ، آتے کہ کنا اُست مؤن اے۔ کنا
- ۱۸ جُوان کاریم کنگ نا خوش آرے، ولے کنا نیت جُوان آف، آتے کہ ای شیطان نا پیتاتے آتوجہ ایٹیوہ۔ کنا خوش اے کہ ای جُوانو کاریم کیو، ولے کپہ۔ بلکہ ای
- ۱۹ خرابو کاریم کیوہ، کہ کنا خوش آف۔ واپیتاتے آن ظاہر مریم کہ ای تینا خوش
- ۲۰ اُٹ چلینگ کپہ، او کنا نیت صفا آفک۔
- ۲۱ واکنا ترجہ اے کہ ای جُوان کاریم کنگ نا خوش تیویہ، ولے ای شیطان نا خوش نا مطابق کاریم کیوہ۔ کنا اُست پانک کہ ”خُدا نا حکماک منگ جُوان اے“،
- ۲۲ ولے کئے معلوم اے کہ ای جُنا نا فیصلے کیوہ۔ کنا گناہ کنگ نا خوش کنا جُوان
- ۲۳ کاریم کنگ نا خوش آن زیاست مریم۔ وانا نتیجہ ٹی ای شیطان نا رغامو کا گناہ تا کسر آکاوہ۔ کئے تین کے بھاز افسوس اُسک، کہ ویر کئے گناہ تا کاریم او ہمیشہ
- ۲۴ نا بزاغان بچائیک؟ ولے ای خُدا نا شکرے آوا کیوہ کہ او خُواجه عیسیٰ نا ذریعہ
- ۲۵ اُٹ کئے بچائینے۔
- ای واسہ خُدا نا کسر آپنگ ٹی اُٹ، ولے ای افسوس کیوہ کہ واسکان شیطان
- نا پیتاتے آتوجہ تنگ ٹی اُٹ۔

خُدا نا پاکنگا رُوح ننا ریشما اے

- ۱ اُٹ ہمو بندغاک کہ خُواجه عیسیٰ نازی آایمان تچانو، خُدا اوفتازی آایلام تچنک،
- ۲ آتے کہ خُواجه عیسیٰ اوفتے شیطان نا کسر او ہمیشہ نا بزاغان بچائینے، او خُدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت اُٹ نن ایمان تجوکاک عیسیٰ نا نشان تروکا کسر آپنگ ٹی اُن۔
- ۳ تورات نا مقصد واکسکہ کہ بندغاک گناہ یعنی شیطان نا کسر آپمیس، ولے واکمقصد

پورہ مٹتے، آنتے کہ بندغاک وانا پینگ آن پد شیطان نا پیتاتے آ توجہ تیرہ۔ بندا
 خاطر آن خدا تینا مارے وینا ٹی بندغ نا شکل اٹ راہی کرے، تاکہ اونا جان نا قربانی
 ۲ تینگ اٹ بندغاتا گناہ تے معاف کے۔ ○ خدا بندن کرے تاکہ تورات نا مطابق ہمو
 بندغاتے تینا مون آپاک صاف کے کہ خدا نا پاکنگا روح نا طاقت اٹ خدا نا کسر آ
 ۵ پینگ ٹی او، او شیطان نا پیتاتے آ توجہ تفسہ۔ ○ آرا بندغاک کہ شیطان نا پیتاتے آ
 توجہ ایتیرہ، اوفک شیطان نا خوشاتے پورہ کنگ کنگ نا کوشتے کیرہ، ولے ہمو بندغاک
 کہ خدا نا پاکنگا روح نارہٹائی ٹی کارہ، اوفک خدا نا خوشاتے پورہ کنگ کنگ نا کوشتے
 ۶ کیرہ۔ ○ شیطان نا کسر آپوکا بندغاتا بدلہ ہمیشہ نا برا اے، ولے ہمو بندغاک کہ خدا
 نا پاکنگا روح نارہٹائی ٹی کارہ، اوفتا بدلہ ہمیشہ نا زندگی اے، کہ اوڑے پریشانی
 ۷ بنگ۔ ○ ہمو بندغاک کہ شیطان نا پیتاتے آ توجہ ایتیرہ، اوفک خدا کے دشمن آن
 بار او، آنتے کہ اوفک خدا نا پیغامے منگ ٹی آفس۔ اوفک ضرور دا پیغامے منگ
 ۸ کپسہ۔ ○ دھینگا بندغاک خدا نا خوشاتے پورہ کنگ کنگ کپسہ۔ ○

۹ ولے اگہ خدا نا پاکنگا روح نا طاقت ٹم تو آرے، تو ٹم شیطان نا پیتاتے آ توجہ
 تفسیرے، بلکہ پاکنگا روح نارہٹائی ٹی کارے۔ ولے ہمو بندغ کہ پاکنگا روح نا طاقت
 ۱۰ ٹنپک، کہ خواجہ عیسیٰ نا ذریعہ اٹ بریک، او عیسیٰ س آفک۔ ○ گناہ تا وجہ غان بر
 بندغ کہیک، ولے اگہ خواجہ عیسیٰ ٹمے "تینا سنگت" پائے، تو ٹم خدا نا راستہ کسر
 ۱۱ آ بریرے، او ٹم ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کیرے۔ ○ خدا یقیناً تینا طاقت اٹ خواجہ
 عیسیٰ ئے کہینگ آن پد پدی زندہ کرینے۔ خدا یقیناً بندا طاقت اٹ ٹمے ہم پدی
 زندہ کروئے، او خدا نا پاکنگا روح نا طاقت ٹم تو آرے۔ ○

۱۲ بندا خاطر آن، کنا سنگتاک، نتا وا زمر واری اے کہ شیطان نا پیتاتے آ توجہ
 ۱۳ تفس۔ ○ اگہ نن توجہ ایتینہ، تو ہمیشہ نا برا تنازی آمیک، ولے اگہ خدا نا پاکنگا
 روح نا طاقت اٹ تینے گناہ تے آن تورینہ، تو ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کینہ۔ ○
 ۱۴ ہمو بندغاک کہ خدا نا پاکنگا روح نارہٹائی ٹی کارہ، خدا نا چناتے آن بار مریرہ۔ ○

- ۱۵ خُدا نا پاکنگ رُوح نا طاقت نئے مے جوڑ کپک او خولیفک۔ بلکہ طاقت نئے خُدا نا چُنا تے آن بار جوڑ کیک، او ہندا پاکنگ رُوح نئے طاقت ایتک کہ نن محبت ئی خُدا ئے ”باوہ“ پان۔ ۱۶ خُدا نا پاکنگ رُوح او ننا چند نا رُوحک اِتفاق کیرہ او نن پانہ کہ ”نن خُدا نا چُنا تے آن بار اُن“۔ ۱۷ نن خُدا نا چُنا تے آن بار جوڑ منگ تو ہمو رَحمتا حقدار جوڑ مسوئن، اِرافتہ کہ او تینا چین کروکا بند غاتے ایتک۔ اِرا گِراتے خُدا تینا مقرر کروکا ئے ایتک، نئے ہم ایتک، اتے کہ نن خُدا نا مقرر کروکا آن بار تکلیف او مصیبتا تے سہنگ ئی اُن۔ خُدا ننا عزتے او ننا عزت آن بار بَرز آ کیک۔ ۱۸

مون آننا عزت بُرُز آ مریک

- ۱۸ کنا یقین اے کہ اِرا تکلیف او مصیبتا تے کہ نن ایندو پگہ سہنگ ئی اُن، وانا اہمیت بھاز کم مریک، ولے مون نا زندگی ئی ننا عزت بھاز زیاست مروئے۔ ۱۹ جہان نا گُل گِرداک بے صبری اِٹ اِنتظارے کنگ ئی او، کہ خُدا اعلان کے کہ ”یقینی نازی آ ایمان تجوکاک کنا چُنا تے آن بار او“۔ ۲۰ جہان نا گُل گِرداک خُدا نا مقصداتے پورہ کنگ کے جوڑ مسوئو، ولے خُدا نا مقصداک وافتا ذریعہ اِٹ پورہ ممتو۔ ہندا خاطر آن جہان نا گُل گِرداک تینا خوش اِٹ آخا، بلکہ خُدا نا خوش نا مطابق مُتکُن مریرہ۔ ۲۱ وا گِرداک اِنتظار کنگ ئی او، او تیار او، کہ پُسکُن جوڑ مریرہ، پدی مُتکُن مفسرہ، او ”خُدا نا چُنا تے تو“ خوشی ئی شامل مریرہ۔ ۲۲ وھن کہ چُنا نا ووی منگ نا وخت آلمہ بے صبری اِٹ ووی منگ نا اِنتظارے کنگ ئی اے، بندن واسرہ ۲۳ وا جہان نا گُل گِرداک بے صبری اِٹ اِنتظارے کیرہ۔ ۲۴ ولے صرف وا گِرداک بے صبری اِٹ اِنتظار کنگ ئی افس، بلکہ نن ایمان تجوکاک ہم، کہ خُدا نا پاکنگ رُوح نا طاقت نن تو آرے، نن ہم بے صبری اِٹ ہمو وخت نا اِنتظارے کنگ ئی اُن کہ خُدا نئے تینا چُنا جوڑ کے، وا وُتیا نا عزاب آن بچا ئفے۔ ۲۵ وا وُتیا نا گِراتا یلنگ آن پد ۲۶

دافتے کے انتظار کنگ ضروری آف۔ ولے مون نا وتیا نا گڑاتے، کہ واسکان خشتن،
 نن اوفتے کے انتظار کنگ ٹی آن، اتے کہ دافتا زی آ ایمان تینگ نا وجدغان نن
 بچائن۔ ○ اگر نن خدا نا زی آ یقین تین کہ او تینا اقراراتے پورہ کیک، تو نن
 ضرور صبر آت انتظار کین۔ ○

ننا یقین کمزور اے، او نغے خبر آف کہ خداغان ہمر دعا خواہی اے۔ ولے خدا
 نا پاکینگ روح ننا مدتے کیک، او دانا طاقت آت او بغیر پانینگ آت ننا دعاک خداغا
 سر مریرہ۔ ○ خدا، کہ ننا اُستاما گل پیتاتے چانک، دا ہم بھاز جوان چانک کہ تینا
 پاکینگ روح نا طاقت آت آرا دُول نا دعاک اوڑا سر منگ ٹی او۔ او ہندا پاکینگ روح
 تینا طاقت آت ایمان تجوکاتا خواہشاتے او دعا تے خداغا سر کیک، او دا دعاک خدا
 نا خوش نا مطابق مریرہ۔ ○

خدا او خواجہ عیسیٰ نا نن تو محبت

نن جوان چانہ کہ خدا تین تو محبت کروکا بندغاتے آ، کہ او اوفتے گچین کرینے،
 اوفتے آہر وخت تینا رحمتاتے راہی کیک۔ ○ خدا شروع ٹی فیصلہ کرے آرافک کہ
 اونا کسر آ مریرہ، دافک اونا مار آن بار مریرہ، او اونا مار گلا نا بھلا ایلیم اے۔ ○ ہندا
 خاطر آن خدا تینا گچین کروکا بندغاتے تینا مون آ پاک صاف کرینے او تینا راستگا
 کسر آ بیسوںے۔ او دافتا عزتے بزر آ کیک۔ ○

دا پیتاتے آن ثابت مریک کہ خدا نن تون اے۔ گڑا ننا خلاف ویر اے؟ یقیناً
 خدا تو ننا خلاف آف، ○ اتے کہ او تینا یکتہ یگانا مارے کہنگ آن بچاؤتے، ولے تینا
 مارے ننا گلا نا گناہ او بُرائی تا معاف کرینگ کے راہی کرے۔ او ننا خاطر آن تینا جان
 نا قربانی تِس۔ او ننا یقین اے کہ دا بھلا ٹیکے تینگ آن پد خدا نغے ضرورت نا
 ہر گڑائے ہم ایتوئے۔ ○ خدا نغے یعنی تینا گچین کروکا بندغاتے تینا کسر آ بیسوںے۔

۳۳ گُڑا دیسے طاقت اَرے کہ ننازی آ اِلزام تَنگ کیک؟ ○ صرف خُواجه عیسیٰ تو طاقت اَرے کہ ننا سزا نا فیصلہ ئے کَنگ کیک۔ وے او بندن کپک، آتے کہ او ننا خاطر آن کسفنکا او پدی زندہ کَنگا، او واسر خُدا نا راست میکو کُنڈ آ ثولوک اے، او ننا خاطر آن خُدا ئے مَنٹ کَنگ ٹی اے۔ ○

۳۵-
۳۶

او تورات ٹی ننا باروٹ پیشن گوہی کَنگانے کہ
”نن نا خاطر آن ہر وخت کَبنگ کے تیار اُن،
نن ہمو میٹے آن بار اُن کہ اوفک تَرنگ کے دنگیرہ۔“

۳۷ گُڑا دیسے خُواجه عیسیٰ نا محبتے ننے آن تورنگ کیک؟ ٹما خیال ٹی پریشانی او سختی،
یا تکلیف او مصیبت، یا لنگزی، یا غریبی او خطرہ، یا موت وُولنگا گُڑاک ننے تورنگ
۳۸ کیرہ؟ ○ یقیناً آخا۔ وا کُل گُڑاتے آن نن تین تو محبت کروکا نا ذریعہ اٹ کامیابی
۳۹ حاصل کریٹن۔ ○ او ای پورہ یقین تخیوہ کہ کس ہم اودے نن تو محبت کَنگ آن
تورنگ کپک۔ نہ موت، نہ زندگی، نہ چناک، نہ خرابنگا رومک، نہ واسر نا آزمائشاک،
نہ مون نا آزمائشاک، ○ نہ آسمانی آ گُڑاک، نہ دُغاری آ گُڑاک، یعنی جہان ٹی دُھنو
۳۹ چچ گُڑا آف کہ خُدا نا محبتے ننے آن تورے۔ وا ہمو محبت اے کہ خُدا نن تو خُواجه
عیسیٰ نا وجہ غان کَنگ ٹی اے۔ ○

دیر خُدا نا گچین کروکا بندغاک او؟

۴۰ ب کنا خوش اے کہ ای تینا قوم نا یہودی بندغالتے خُواجه عیسیٰ نا کسر آ آتیو۔ ای
دافتے کے بھاز افسوس کیوہ، او دے او نن خربنک خلکوٹ، وے واک مَنتو۔
اکہ دا مکن اے کہ کنا ہمیشہ نا سزا نا وجہ غان دافتے روحانی طور اٹ فائدہ رسینگے، تو
ای تیار اٹ۔ دا پیتاک راست او۔ ای دروغ تَریہ، آتے کہ خُواجه عیسیٰ نا کسر آ
پَنگ ٹی اٹ۔ او خُدا نا پاکنگا روح نا طاقت کنا رہنمائی ئے کَنگ ٹی اے او کن

کے گواہ اے کہ ای دروغ تہیہ۔

۴ یہودیوں کو خدا ناچین کروکا بندغاں او۔ خدا اوفتے "تینا چنا" پارے، او اوفتے عزت تیس، خدا اوفتے تو اقراراتے کرے، اوفتے توراتے تیس، تاکہ اوفک صبح طریقہ آٹ اونا عبادتے کیر۔ خدا تینا یہودی تے تو تروکا اقراراتے پورہ کرے۔
۵ او یہودی تا باوہ پیرہ غالتے آن پلغمیر او معتبر اک اثرہ۔ خدا، کہ کل جہان نا مالک اے، اونا صفت ہمیشہ ہمیشہ کے مرے، آنتے کہ اونا مقرر کروکا ہم بندا نسل آن بندغ نا شکل آٹ بس۔

۶ گل یہودیوں کو خدا نا صبح نگا کسر آبتو، ولے ای دا پاپہ کہ "داڑان خدا نا اقرار
۷ ناکام مسونے۔" ای داڑان ہم انکار کیوہ کہ گل یہودیوں کو صرف ابراہیم نا اولیاد
۸ منگ نا وجہ غان خدا نا چناتے آن بار مریرہ۔ بلکہ خدا ابراہیمے پارے "نا حقدار نگا
۹ اولیاد اک صرف اسحاق نا نسل آن بریرہ۔" داڑان ظاہر مریک کہ ابراہیم نا نسل
آن ہر ودی مروکا چنا خدا نا چین کروکا آف۔ بلکہ صرف ہمو بندغاں کہ خدا نا اقرار نا
۱۰ مطابق اسحاق نا نسل آن ودی مسونو، حقدار او۔ خدا نا اقرار دا پیتاتے آن ظاہر مس
۱۱ کہ او ابراہیمے پارے "ای مقرر کروکا دخت آپدی بریرہ او ساڑہ مارس خنیک۔"
۱۲ او صرف دا آخا، بلکہ اسحاق نا زائفہ ربکہ نا پڈی جاڑی و مار اثرہ۔ اوفتا ودی
۱۳ منگ آن مست اسٹس خدا نا خوش نا مطابق اسکے، او خدا دافتا نیک او بد کاریم
کنگ آن مست ربکہے پارے "بھلا مار چنکا مار نا خرتے کیک۔" داڑان ثابت
۱۴ مریک کہ دافتا کاریمتا وجہ غان آخا، بلکہ خدا تینا خوش آٹ گچین کرینے، دھن کہ
تورات ٹی خدا اسحاق نا جاڑی و مارتا باروٹ پارینے "ای یعقوبے دوست توریرہ،
۱۵ ولے عیسوے دوست توریرہ۔"

۱۶ ثما خیال ٹی خدا بے انصافس اے؟ یقیناً آخا، آنتے کہ خدا موسیٰ نے پارے

"ای تینا خوش نا مطابق بند غالتے آ رحم کیوہ۔"

بندا خاطر آن خدا نا رحمتا تا بینگ بند غاتا کاریم کنگ نا وجہ غان افک۔ بلکہ خدا

- ۱۷ نا خوش نا مطابق او، آراوے کہ ایٹے۔ ○ خدا تورات ٹی مصر ملک نا بادشاہ فرعونے پارے کہ ”ای نے بادشاہ جوڑ کریٹٹ تاکہ نا ذریعہ آٹ ای مشہور مریو او گل مخلوقے
- ۱۸ کنا طاقت نا باروٹ سہاتھے۔ ○ واژان ظاہر مریک کہ خدا تینا خوش آٹ بندغاتے آ رحم کیک، او انکار کروکاتے ضدی کیک۔ ○

خدا رحم کروکا او سزا تروکا اے

- ۱۹ ولے ٹھے آن کس شائد کنے آن بریفے ”اگہ دا بیتاک راست او، تو خدا
- ۲۰ بمر بندغاتا زی آ الزام تخنگ کیک؟ دیر خدا نا خوشے تورنگ کیک؟“ ○ ولے کنا سنگناک، کس لارنج آف، کہ خدا نا باروٹ دھنویت پائے۔ ای دا بیت نا رغامنگ کے ٹھے مثالس ایٹیوہ۔ مش آن جوڑ مروکا رزان تینا جوڑ کروکا آن بریفنگ
- ۲۱ کیک کہ ”نی کنے اتے دھن جوڑ کریٹٹس؟“ ○ یقیناً آخا۔ بلکہ مش آن رزان جوڑ کروکا بندغ مش نا مالک اے، کہ مش آن تینا خوش نا مطابق آرا رزانے کے جوڑ کننگ
- خوائے، جوڑ کیک۔ فرض کبو کہ مش نا گچ آن ارا رزان جوڑ کیک۔ دافٹے آن اسٹس گلاس اے، دا اوڑا نخشونینگار کشک، او دا خاص موقعہ غا استعمال کننگ۔
- او اسہ گنجی س ہم جوڑ کیک، کہ ہر وخت آ استعمال کننگ۔ ○
- ۲۲ خدا گل جہان نا مالک اے، او اونا خوش آرے کہ گل بندغاتے اونا ناراضگی معلوم مرے، ولے او داسکان انکار کروکاتے، کہ اوفٹے ہزار سینگوئی اے، صبر آٹ
- ۲۳ رحم کننگ ٹی اے۔ ○ اونا دا ہم خوش آرے کہ تینا عزت او طاقت ظاہر کے۔ دا خاطر
- آن نن بہودی او ایلو قوم والائے آن گچین کننگاٹن۔ او تنازی آ رحم کرینے، او
- ۲۵ تینا کسر آ آتنگ آٹ ایلو فٹے تینا طاقت او عزتے درست کرینے۔ ○ دا بیتا باروٹ
- خدا پغمبر ہوسج نا ذریعہ آٹ پارے
- ”ایلو قوم والاک کہ کنا کسر آ پینگ ٹی آفس،

ای اوفتے تینا گچین کروکا بندرغ جوڑ کیوہ۔
 بمو قوم کہ ای اوفتے آن انکار کریٹٹ،
 ای اوفتے "تینا دوستگا بندرغ" پاوہ۔" ○

او

۲۶

"بمو بندرغاتے کہ ای اوفتے تینا کسر آن ہر سینگنگ نا وجہ غان انکار کریٹٹ،
 ای اوفتے "تینا چُنا" پاوہ۔" ○

او پغمبر یسعیہ ساماریہ او گلیل علاقہ غاتے ٹی ریمنگو کا یعقوب نا اولیاد اتا باروٹ
 پار یس

۲۷

"دافتا تعداد دُنیا ٹی بندن زیاست اے،
 دهن کہ سمندر نا رہی آریکاک،
 ولے دافتے آن صرف گراس بچا یفنگیرہ، ○
 اتے کہ خُدا بھار زو سختی آٹ دُنیا نا حساب کتابے بلوئے۔" ○

۲۸

یسعیہ مُست دا ہم پار یس

۲۹

"اگہ خُدا تعالیٰ تنا اولیاد اتے آن کسے بچا یفنگیرہ،
 تو نن سَدوم او عُمورَہ شاراتے آن بار تباہ مسونہ۔" ○

یہودیک داسیسکان راستنگا کسرے تپسہ

بندا خاطر آن نن پاننگ کینہ کہ ایلو قوم والاک، کہ مُست خُدا نا کسر آ پَنگ
 نا کوشست کتویر، داسہ اوفتے موقعہ آرے کہ ایمان تَنگ نا وجہ غان خُدا نا کسر آ
 کار۔ ○ ولے یہودی بندرغاک، کہ تینے "خُدا نا گچین کروکاک" پارہ، کوشستے کیرہ کہ
 تینے خُدا نا مون آ پاک صاف کننگ کے شریعت آن حُکَمس کشیر، ولے کشنگ
 کتویر۔ ○ اوفک منگ کتویر اتے کہ اوفک ایمان تَنگ، بلکہ تینا کاریمتا وجہ غان

۳۰

۳۱

۳۲

پاک صاف منگ خوائیسر۔ وھن کہ گو کرو کوس خل آن نڈو ہلیک، تمک، انعام حاصل کیک، ہنڈن یہوویک خدا نا پسکینگ پیغام آن انکار کرینو، ہمیشہ نازندگی ۛ حاصل کپس۔

۳۳

مقدسنگ کتاب ٹی وانا باروٹ لکھوک اے، کہ خدا پارینے
”سوچ کبو، اسی ہمو خے تجاٹ کہ بے ایماناک وازان نڈو گنیرہ،
او وازان اوفک تمیرہ۔

ولے آرا بندرگ کنا پیغام آ ایمان تجک، او اصل شرمندہ مفک۔“
۱ ن ب کنا سلگتاک، کنا وا خوائش اے کہ کنا ایلک یعنی یہوویک بچا فنگیر، او
۲ اسی اوفتا بچا فنگ کے ہر وخت خداغان دعا خواوہ۔ اسی گواہ اٹ کہ اوفک اُست
نا حب اٹ خدا نا کسر آ پنگ خوارہ، ولے خدا نا کسر آ پنگ کے اوفتا علم صبح
۳ آف۔ اوفک ہمو کسرے چا پتویرہ کہ اوڑا پنگ اٹ بندغاک خدا نا مون آ پاک
صاف مریرہ۔ بلکہ اوفک تیڈٹ خدا نا راستنگ کسر آ پنگ کے پین کسر س جوڑ
۴ کننگ نا کوشستے کرینو۔ ولے اوفک راستنگ کسر آ پنتو، اتے کہ خدا نا مقرر کروکا
مقدسنگ کتاباتا حکماتے پورہ کرینے، تاکہ آرا بندرگ ہم اونا زی آ ایمان تجک، خدا نا
راستنگ کسر آ بریک۔

کُل نجات حاصل کننگ کیرہ

۵ خدا نا مون آ پاک صاف منگ کے تورات نا گل حکماتے منگ ضروری اے، او
موسیٰ لکھانے ”آرا بندرگ وا گل حکماتے منک، او ہمیشہ نازندگی ۛ حاصل کیک۔“
۶ ولے خدا نا مون آ پاک صاف منگ کے ایمان تجنگ ہم ضروری اے۔ ہندا خاطر
آن تورات ٹی پین جاگہ سے ٹی وا ہم لکھوک اے کہ ”نجات حاصل کننگ کے وا
ضروری آف کہ نی آسمان ٹی خدا نا مقرر کروکا ۛ پٹیس، شیف تینا مدت کے اتیس

۷ تہ۔ "او دا ہم ضروری آف کہ خدا نا مقرر کروکائے تینا مدت کے کہوکاتا نیام ٹی
۸ پنیس۔" بلکہ نجات، یعنی پسکینگ پیغام، کہ نن تبلیغ کنگ ٹی آن، ٹھے آن خُک
اے، دھن کہ تورات ٹی لکھوک اے
خدا نا پیغام نے آن خُک اے،

نی دانا باروٹ سوچ کیسے او بیت کیسے۔

۹ اگہ نی ایلوفتا مون آپاس کہ "یتسی کنا خواجہ اے"، او اُسٹ نا حُب اٹ ایسان
۱۰ تجیس کہ خدا اودے پدی زندہ کرینے، گُرا نی نجات حاصل کیسے، اُتے کہ صرف
بندا ایسان تیجنگ نا وجہ غان او ایلوفتا مون آبندا بیتاتا پاننگ اٹ نن خدا نا مون
۱۱ آپاک صاف مسوئن، او نجات حاصل کریئن۔ مقدسنگ کتاب ٹی لکھوک اے کہ
۱۲ "آرا بندغ اوڑا ایسان تیجک، او اصل شرمندہ مفک"۔ دا اقرار ٹی یہودییک او ایلو
قوم والاک کل شامل او، دافتے ٹی بیج فرق آف۔ گُلانا خدا اُسٹ اے، او ہر اسہ بندغ
۱۳ کہ اوڑان رحماتے خواہک، خدا اودے سخی گری اٹ ایٹک۔ دانا باروٹ مقدسنگ
کتاب ٹی دا ہم لکھوک اے کہ "ہمو بندغ کہ خدا غان نجات خواہک، او بچک۔"
۱۴ ولے اگہ پسکینگ پیغام بندغائے آسر متے، تو ضروری بندغاک ہنتو۔ اگہ بندغاک
ہنتو، تو اوفک ایسان تیجنگ کپسہ۔ اگہ اوفک ایسان تیجسہ، تو خدا غان نجات خواہنگ
۱۵ کپسہ۔ ولے یقیناً خدا تینا پیغام رسیفوکاتے راہی کرینے۔ دا ضروری اے کہ خدا
۱۶ نا مقرر کروکا نا باروٹ پسکینگ پیغام کل بندغائے آسر کنگے۔ اگہ اوفک ہنیرہ، تو
ایسان تیجنگ کیرہ۔ بندا خاطر آن مقدسنگ کتاب ٹی دا لکھوک اے کہ "خدا نا پیغام
رسیفوکاتا بینگ خوشی نا بیشس اے"۔ ولے ولدا ہم بھازنگا یہودییک خدا نا پسکینگ
پیغام آن انکار کرینو۔ پنمبر یستیہ نا دور ٹی بندن ہم مس۔ او پارے "اے خدا،
ای بندغائے نا پیغام نا باروٹ پاریت، ولے بھازنگاک نا پیغام نا زی آیقین
تیجسہ"۔ ای ٹھے پاوہ کہ دا پیغام یہودی تے آیقیناً سر مسوئے، اُتے کہ زبور
۱۸ ٹی لکھوک اے کہ

پیغام رسیفوکاک پیغامے رسیفنگ کے وُنیا نا چارمہ گنڈ آسنانو،

اوقتاً یماتے گل بندغاک بنگونو۔○

۱۹ او ای ٹمے وایم پاوہ کہ وافک واپیغامے یقیناً پوہ مسونو۔ تورات ناخوانگ اٹ
وایست نانے سہاتمانے، اتے کہ خدا موسیٰ ناوور اٹ یعقوب نا اولیاولتے پارینے

”ایلو بندغاک، کہ صرف اسے قوم آن تعلق تجنہس، کنا کسر آمیرہ۔

ٹم وافتے آن ساڑ کیرے، او اوقتے آن سخت ناراض میرے۔○

۲۰ خدا پغمبر یسعیہ نا وریعہ اٹ ایلو قوم والا تا باروٹ پارینے

”وافک کنے چانگ نا کوشتے کپسہ، ولے ورسٹ کرور۔

ای وافتے آ ظاہر مروٹ، کہ کنا انتظارے کپسہ۔○

۲۱ ولے یہووی تا باروٹ پارے

”ای بر وخت خدا او انکار کروکاتے موقعہ تینگ ٹی اٹ،

کہ کنا کسر آمیرہ۔○

داسیسکان یہودی ترے نجات حاصل کنگ نا موقعہ آرے

۱ لب ای ٹمے آن اسے سوائس ہریفیوہ کہ ”یہوویک، کہ خدا نا دوستنگا بندغاک

او، خدا اوقتے یلہ کرینے؟“ یقیناً آخا، اتے کہ ای تینٹ یہووی سے اٹ، ابراہیم نا

۲ اولیاولتے آن اٹ، او یہووی تا بنیمین قبیلہ غان اٹ۔○ خدا شروع آن تینا گچینگا

بندغالتے یلہ کنتے۔ آرا وخت آ پغمبر الیاس خدائے یہووی تا خلاف منت کریسہ

۳ پارے○ ”اے خدا، وافک نا پغمبر اتے کسینو، او نے کے قربانی تروکا جاگے غاتے

تباہ کریو۔ صرف ای بچائٹ، وافک کنے ہم کسینگ نا کوشتے کنگ ٹی او۔○

۴ خدا اووے تسلی تریسہ پارے ”کن تو ہفت ہزار بندغ آریر، کہ وافک بتی آ خدا

۵ بعل نا عباوتے کنتو“○ او واسہ ہم ہندن منگ ٹی اے۔ خدا گراس یہووی تے آ

۶ تینا رحمتاے رابی تینگ اٹ بچائینے۔ ○ خدا اوفتے نینگ کاریمتا وجهان آخا، بلکہ
تینا خوش اٹ اوفتے آر حمتاے رابی کرینے۔ اگر خدا اوفتے نینگ کاریمتا وجهان
رحمتاے تسک، تو دار حمتاک خدا نا ٹیکي تئویرہ، بلکہ نینگ کاریمتا بدلہ مسرہ۔ ○

۷ بندا خاطر آن بھازنگا یہودیک دایسکان تپسہ کہ بمر خدا نامون آپاک صاف
مروئی اے۔ خدا یہودی تے آن صرف گڑاے پچین کرینے، ایلوفک خدا نا راستنگا
۸ پیغام آتوجہ تیتو۔ ○ تورات ٹی لکھوک اے کہ

دافک شروع آن صبحنگا بیتا باروٹ سوچ کپسہ،
او دایسکان دافتا باروٹ برنگ او پنگ یعنی پوہ منگ نا کوشتے کپسہ۔
خدا اوفتے یدہ کرینے۔ ○

۹ او زبور ٹی پغمبر داؤد یہودی تے کہ خداغان بد دُعا کرے، او پارے
”دافک تینا بے وقوفی او تکبر نا وجهان دنیا نا خوشالتے ٹی پاسگیر،
خدا نا راستنگا پیغام آن انکار کرینو۔

دافتے ہزا ایتے۔ ○
دافتے راستنگا پیغامے پوہ منگ نا طاقت تہ،
دافتے پریشانی او غمی تے ٹی شاغ۔ ○

۱۱ او اسی ئے آن ہر یفیوہ کہ آرا وخت آ یہودیک انکار کرے، دانا نتیجہ ٹی دافتے بین
موقعہ رسیدگتے؟ یقیناً رسیدگتے۔ ولے دافک خدا نا کسر آن برسیدگار، دانا وجهان
خدا ایلو قوم والائے نجات حاصل کنگ نا موقعہ تسونے، تاکہ یہودیک اوفتے تو
۱۲ کست کیر۔ ○ یہودی تا انکار نا وجهان دنیا نا کل ایلو بند غالتے خدا نا خاصنگا رحمتے
حاصل کنگ نا موقعہ ملانے، او ایلو قوم والائے روحانی فائدہ مسونے۔ ثم تینٹ سوچ
کبو۔ آرا وخت آ بھازنگا یہودیک ہم خدا نا مقرر کروکا نازی آ ایمان تخیرہ، تو کُلانا
بھاز فائدہ مریک۔ ○

ایلو قوم والاتے ہم نجات حاصل کنگ نا موقعہ تینگانے

- ۱۳ ای واسہ خاص طور اٹ تھے یعنی ایلو قوم والتے رغاینگ ٹی اٹ۔ ای فخر
 ۱۴ کیوہ کہ ٹما خاطر آن خاصنگ شاگردو جوڑ مسوٹ، او ٹما خرتے کنگ ٹی اٹ، ○ تاکہ
 ۱۵ تینا قوم والتے ساڑ کرفیو، او گڑاس تا نجات حاصل کیر۔ ○ خدا دافتا سنگتی آن انکار
 کرینے، او دافتا جاگہ غا ایلو قوم والتے، کہ اودے چائیو یسر، تینا سنگت جوڑ کرینے۔
 انکار کروکا یہودی تا خدا نا پسکننگا کسر آبنگ بندن اے، دھن کہ بارنگا درخت
 ۱۶ پدی خزون مرے۔ ○ دھن کہ ٹتاتے آن اولیکو اریغ خدا کے وقف کنگ نا معنی وا
 انسکہ کہ کل ٹت خدا کے وقف کنگانے، بندن خدا نا یہودی تا باوہ پیرہ غاتے اولیکو
 وار قبول کنگ آن ظاہر مریک کہ اوفتا اولیواتے ہم موقعہ ارے کہ خدا اوفتے قبول
 کے۔ دانا باروٹ پین مثالیں ہم اے، کہ درختس خدا کے وقف کنگ، تو دانا معنی
 ۱۷ واو اے کہ درخت ماس آن آلیس، شاخاتے اسکان خدا کے وقف کنگانے۔ ○ باغی
 آزیٹون نا درخت آن گڑاس شاخ تاکہ بری کنگانو، او دافتا جاگہ غا جنگلی آزیٹون
 نا شاخاک پیوند کنگانو۔ ایلو قوم والا، ٹما جنگلی آزیٹون نا درخت نا شاخاتے آن
 بار فائدہ مسونے، او ٹم ہم بمو اقراراتے تو شامل مسونورے، آرافتے کہ خدا اولیکو
 ۱۸ وار یہودی تے تو کرینے۔ ○ بندا خاطر آن ٹم انکار کروکا یہودی تے، کہ اوفک مثال
 ٹی درخت نا تاکہ بری کنگو کا شاخاتے آن بار او، بے عزت کیوہ۔ او تکبر کیوہ، آتے
 کہ ٹم صرف پسکن پیوند کروکا شاخاتے آن بار اے، کہ ٹم اوفتے آن فائدہ حاصل
 کیرے، اوفک ٹمے آن فائدہ حاصل کپسے۔ ○
 ۱۹ شاید ٹمے آن کس دا پائے "آؤ۔ ولے نئے جاگہ تینگ کے خدا انکار کروکا
 ۲۰ یہودی تے یلہ کرینے، دھن کہ شاخاک تاکہ بری کنگانو۔ ○ وا راست اے۔
 اوفک ایمان تجھویر، خدا اوفتے یلہ کرے۔ ٹم ایمان تجھویر، خدا ٹمے یلہ کتے۔ وا

۲۱ وجہ غان تکبر کیو، بلکہ خیال تجبو، ایمان آن ہڑ سینگیو۔ ○ خدا انکار کروکا یہودی تے
 ۲۲ یلہ کرینے۔ اگہ تم انکار کیرے، تو ضروری تھے ہم یلہ کیل۔ ○ وازان ظاہر مریک
 کہ خدا محبت کروکا او ہزا تروکا اے۔ خدا انکار کروکا تے ہزا ایٹک، ولے تم انکار
 ۲۳ کنتورے، تم تو محبت کیل۔ اگہ تم انکار کیرے، تو تھے ہم ہزا ایٹک۔ ○ اگہ انکار
 کروکا یہودی پدی خدا نا کسر آبرہہ، تو خدا اوفتے پدی قبول کیل، اتنے کہ خدا
 ۲۴ فیصلہ کروکا اے۔ ○ تم ایلو قوم والاک جنگلی آزیئون نا درخت نا شاخاتے آن بار
 آنرے، کہ باغی آزیئون نا درخت ٹی پیوند کنگانورے۔ او انکار کروکا یہودی، کہ
 باغی آزیئون نا درخت نا شاخاتے آن بار آنرہ، تاکہ بری کنگانو۔ ولے اگہ اوفک
 پدی خدا نا کسر آبرہہ، تو خدا کے آسان اے کہ اوفتے پدی پیوند کے۔ ○

کُل بندغاکی خدا نا رحمتا تے حاصل کنگ کیرہ

۲۵ کنا سنگناک، مُست نا وکوکا پیتا تے ای تھے داسر پوہ کیوہ، تاکہ تم تکبر کیرے
 کہ ”ن عقل مند مسوئن“۔ یات تجبو کہ خدائے سما اے کہ آخس ایلو قوم والاک
 اونا کسر آبرہہ۔ صرف ہمو وخت اسکان کہ گل بنتو، ہھازنگا انکار کروکا یہودی تا ضد
 ۲۶ خلاص مفک۔ ○ واکان پدی یہودی ہمر بحیرہ؟ وافتے کے مقدسنگا کتاب ٹی لکھوک
 اے کہ خدا پارینے

”نجات تروکا صیون مش آن بریک،

او یعقوب نا اولیاواتے آن بے ایمانی او گل ہزائی تے کشیک۔ ○

اوفتے آن بے ایمانی او ہزائی تے کشیک تو

کنا اقرار پورہ مریک۔ ○

۲۸ اے ایلو قوما والاک، پسکینگا پیغام آن انکار کروکا یہودی تا وجہ غان تھے خدا
 ۲۹ تو سنگتی کنگ نا موقعہ تینگانے، او انکار کروکا خدا کے دشمناتے آن بار او۔

- وَلِیٰ خُدا یٰہُووِی تا باوہ پیرہ غالتے تو تینا رحمتاے راہی تینگ نا اقرار تے کریس،
 او خُدا تینا اقرار تے ضرور پورہ یک۔ ہندا خاطر آن انکار کروکاتے واسکان موقعہ
 ۳۰ ارے کہ اونا کسر آبر۔ ۰ ثم مُست خُدا نا خلماتے متقویہ، ولے واسہ یٰہُووِیک
 خُدا نا پُسکنگا پیغام آن انکار کریو، او وا وجہ غان ئے موقعہ تینگانے کہ ثم خُدا نا
 ۳۱ خاصنگا رحمتاے حاصل کیرے۔ ۰ ذہن کہ ثم مُست انکار کیرے، ولے واسہ خُدا نا
 رحمتاے حاصل کننگ ئی ارے، بندن اوفک واسہ انکار کننگ ئی او، ولے مون آ
 ۳۲ اوفتے آن بحازنگاک ہم خُدا نا خاصنگا رحمتاے حاصل کیرہ۔ ۰ واژان ظاہر مریک کہ
 خُدا کل انکار کروکاتے ضدی کریے، تاکہ خُدا اوفتازی آ رحم گئے۔ ۰

خُدا نا صفتے کبو

- ۳۳ خُدا نا عقل او علم ہنداہ زیاست اے کہ نن اوفتے بیان کننگ کپنہ۔ اونا
 ۳۴ فیصلہ خاک راست او، ولے کس اونا کاریمتے پوہ منگ کپک۔ ۰ ذہن کہ مُقدسنگا
 کتاب ئی لکھوک اے
 کس خُدا نا سوچاک پوہ منگ کپک،
 کس واہ لا لُح آف کہ اووے نصیحت ایقے۔ ۰
 ۳۵ کس اووے سچ گڑا تیتے،
 کہ خُدا اووے پدی ایقے۔ ۰
 ۳۶ بلکہ پورہ جہانے او جوڑ کریے۔ ہر گڑا اونا طاقت آٹ واڑے موجوو اے، تاکہ
 اونا صفت مرے۔ خُدا نا عزت ہمیشہ ہمیشہ کے بڑز آمرے۔ آمین۔ ۰

تینے خدا نا خزمت کے وقف کبو

۱ کنا دوستگ سنگتاک، خدا نن تو بھاز محبت کیک۔ بندا خاطر آن ای ئے
آن خواست کیوہ، دھن کہ بہتوویک خدا نا خوشے پورہ کنگ کے سادارس قربانی
کے وقف کیرہ، ہندن ئم خدا نا خزمت او اونا خوشاتے پورہ کنگ کے تینے وقف
۲ کبو۔ او صرف بندا ڈول آٹ نن خدا نا صحیح طریقہ آٹ خزمت کنگ کینہ۔ دنیانا
خراہنگا بندغاتے آن بار تینا زندگی ئے گدریفیو، بلکہ خداغان خواہو کہ "اے خدا، کنا
روحانی علمے ووف، او کنا سوچاتے تینا خوش نا مطابق کرک۔" داڑان پد ئم پورہ
مریرے، خدا نا خوش آنت اے، آنت جوان اے، او آرا طریقہ آٹ نن خدا ئے
خوش تیخنگ کینہ۔

۳ خدا کئے خواہر عیسیٰ نا شاگرد جوڑ کرینے۔ بندا خاطر آن ای ئماگل آن خواست
کیوہ کہ تینے بھلن چاہیو، بلکہ ہر آسٹ سوچ کے "ای ایمان تچاٹ، او خدا نا تروکا
۴ زمرہ واری تے آخس پورہ کرینٹ؟" دھن کہ اسہ جان ئی بھاز غصوہ آریر، او ہر
۵ غصوہ نا کاریم جتا اے، ہندن ننا جاناک ضرور جتا او، ولے خدا نا مقرر کروکا ننے
آسٹ کرینے۔ او نن اونا زنی ایمان تیخنگ نا وجہ غان اسہ پہ ایلو تو ہندن تعلق تیخنے،
۶ دھن کہ جان نا غصوہ غاک اسہ پہ ایلو تو تعلق تیخہ۔ خدا ننے آتینا پاکنگا روح نا
طاقتے راہی کرینے، او ننے جتا جتا کاریم کنگ کے کچین کرینے۔ اگہ کسے تبلیغ کنگ
۷ نا کاریم تینگانے، تو پکسنگا پیغام نا مطابق ضرور کے تہ۔ اگہ کسے خزمت کنگ
نا کاریم تینگانے، او ضرور کے تہ۔ اگہ کسے خوانفنگ نا کاریم تینگانے، او ضرور کے
۸ تہ۔ او ایلو فتا ہمتے ووفے۔ اگہ کس ایلو فتا مدتے کیک، تو سخی گری آٹ کے تہ۔
اگہ معتبرس اے، تو سخت محنت آٹ کاریم کے۔ اگہ کس ایلو فتے تسلی تیخنگ
۹ کے کایک، تو اوفتے تو خوشی آٹ لے۔ محبت ضرور اسہ پہ ایلو تو آست نا خب آٹ

- ۱۰ مرے۔ جو اینگا کاریختے کریسہ بمبو، او خرابنگا کاریختے آن نفرت کبو۔ عیسائی جوڑ
 ۱۱ منگ نا وجرغان اسہ پہ ایلو تو تینا ایلم آن بار محبت کبو، او ایلوفتے تینے آن زیاست
 ۱۲ عزت والا چابو۔ سست مقبو، محنت اٹ کاریم کبو، او اُست نا خب اٹ تینے خدا نا
 ۱۳ خدمت کے وقف کبو۔ ہمو بدلہ نا یقین، کہ تم تو ارے، اوڑ کے خوش ہو۔ مصیبت
 ۱۴ نا وخت آ صبر کبو، او ہر وخت خداغان دُعا خوابو۔ تینا گڑاتے ایلو ضرورت مندنگ
 ۱۵ عیسائی تے ٹی بشخ کبو، او ہر وخت ایلوفتے تینا ارا ٹی بہ خیرٹ کننگ کے تیار ہو۔
 ۱۶ ہمو فک کہ تمے مصیبت او تکلیف ایتیرہ، اوفتے کے دُعا خوابو، بد دُعا یقبو۔ ہمو
 ۱۷ بندگاک کہ خوش او، اوفتے تو خوشی کبو، او آرافک کہ غمگین او، اوقتا غمتے ٹی شامل
 ۱۸ ہو۔ کل تو سنگتی کبو، تکبر کپتو، او شیف نا کاریم کننگ آن انکار کپتو۔ تینے
 ۱۹ عقل مند سوچ کپتو۔ اگہ کس ٹمے آن اسٹے نسخان تسونے، تو او پدی نسخان
 ۲۰ قف تہ۔ ہمو کاریختے کبو کہ ہر بندغ خیال کیک کہ ”وافک جوان او“۔ ٹمے آن ہر
 ۲۱ بندغ ہر ممکن کوشست کے کہ ایلوفتے تو امن اٹ رہینگے۔ کنا سنگتاک، بدلہ
 ۲۲ پلنگ نا اصل کوشستے کپتو، بلکہ خدا کے ایلو، کہ او تینا ناراضگی آن ہزا ایتے، دھن
 ۲۳ کہ تورات ٹی لکھوک اے کہ خدا پارینے ”اسی بندغاتا فیصلہ کپتو، گناہ گارے
 ۲۴ ہزا ایتوہ“۔ بدلہ بلیپتو، بلکہ دھن کہ مقدسنگ کتاب ٹی لکھوک اے، ہندن
 ۲۵ کبو۔ او ٹی لکھوک اے کہ ”اگہ نا دشمنس لنگڑاے، اووے گنف۔ اگہ ملاس اے،
 ۲۶ اووے ویر ایتے، او دا طریقہ اٹ او نا مون آشرمندہ مریک۔“ شیطان نا جال ٹی
 ۲۷ پاسینگپو، بلکہ جوان کاریم کننگ اٹ شیطانی آکاریم کروکاتے دوست جوڑ کبو۔

حکومتی آ بندغاتے عزت ایتبو

۱۳ ٹمے آن ہر بندغے حکومت نا بندغاتا عزت کروٹی اے، اتنے کہ کس حکومت
 خدا نا خوش آن بغیر چلینگنگ کپک، او خدا اوفتے حکومت کننگ نا موقعہ تسونے۔

۲ اگر کس حکومت نا خلاف مریک، او خدا نا جوڑ کروکا حکماتا خلاف مریک۔ اگر بنندن
 ۳ یک، تو تینے خدا نا سزائی شانگ۔ ○ جو ان کاریم کروکاک حکومتی آ بندغاتے آن
 ۴ خولپسہ، ولے خراب کاریم کروکاک واقفے آن خولیرہ۔ اگر نا خوش اے کہ حکومتی
 ۵ آ بندغاتے آن خولپیس، تو جو ان کاریم کرک۔ اوفک نے عزت ایتیرہ، ○ اتنے کہ
 نا جو ان کاریم کنگ کے خدا واقفے خدمت گار جوڑ کرینے۔ ولے اگر فی خرابو کاریم
 کیسہ، تو فی خولہ، اتنے کہ اوفتا حکماتا مطابق نے سزاتینگ۔ او خدا نا خدمت کروکوس
 اے، او آرا خرابو کاریم کروکوس اے، اوے خدا نا تینا خوش نا مطابق سزایتک۔ ○
 ۵ ہندا خاطر آن تم ضرور حکومتی آ بندغاتے عزت ایتو، تاکہ تینا ضمیرے صاف کیرے
 او تینے خدا نا سزاغان بچا لیرے۔ ○
 ۶ تم و خاطر آن حکومتی آ بندغاتے محصول ایتیرے، تاکہ اوفک تم کے کاریم
 ۷ کنگ اٹ خدا نا خرتے کیر۔ ○ واقفے بر ڈول نا محصول پورہ پورہ ایتو، او کل
 حکومتی آ بندغاتے عزت ایتو۔ ○

اسہ پہ ایلو تو محبت کریسہ بمبو

۸ وا عادتے جوڑ کبو کہ "تن وام بلینے، ولے بر وخت ایلوفتے تو محبت کینہ"۔ آرا
 ۹ بندرغ ایلوفتے تو محبت یک، او تورات نا کل حکماتے پورہ یک۔ ○ تورات فی وا
 حکماک لکھوک او، کہ "زنا کہ، کسے کسپہ، دزی کہ، بمو گراتا، کہ نے تو آفس،
 لالچہ کہ۔" او واقفے تو اوار ایلو بھارنگا حکماک ہم لکھوک او۔ ہمو بندرغ کہ پسکینگا
 پیغام نا حکمے کہ "ایلوفتے تو محبت کبو، دھن کہ تین تو محبت کیرے" منک، او
 ۱۰ تورات نا کل حکماتے پورہ یک، ○ اتنے کہ اگر کس ایلوفتے تو محبت یک، تو
 محبت نا وجہ غان اصل کسے سخاں تفک۔ ○
 ۱۱ تم ضرور محبت کبو، اتنے کہ واسہ وخت بسونے کہ ہوشے تینا سمبالو۔ واسہ

- ۱۲ نجات حاصل کنگ نا وقت خُزک بَنگ ٹی اے۔ ۱۰ دھن کہ تارمہ خلاص مریک
او دے روشنائی ایتک، بندن قیامت خُزک بَنگ ٹی اے۔ ہندا خاطر آن خرابنگا
کاریمتا کنگے یدہ کبو، او نیکنگا کاریمتا کنگ کے تیار ہو، دھن کہ فوجی س تیغے جنگ
۱۳ کے تیار کیک۔ ۱۰ ہمو بندغاک کہ گناہ کپس، نیکو کاریم کیرہ، اوفنے آن بار کبو۔
۱۳ گناہ گارتے آن بار زناکار، بے حیاہ، شرابی، جنگ کروکو، او ساڑ کروکو مقبو۔ ۱۰ بلکہ
خواجه عیسیٰ نا پیغامے تینا اُست ٹی تجبو، او تینا جان نا خرابنگا خوشالتے آتوجہ تَقبو۔ ۱۰

ایلو عیسیٰ تا زی آ الزام تَخپو

- ۱ **ب** ہمو بندغ کہ ایسانی طور آٹ کمزور اے، او دے تینا نیام ٹی بہ خیرٹ پابو،
۲ ولے اوڑتو اونا چند نا خیال او رواجاتا باروٹ بحث کپبو۔ ۱۰ فرض کبو کہ اسہ بندغس
پانک "کنا یقین اے کہ ایسان نا مطابق ہر گڑا نا کنگ نا اجازت اے"، ولے
ایلو بندغ، کہ ایسانی طور آٹ کمزور اے، پانک "ای سوزی گنیوہ، صرف ہندا نا
۳ اجازت اے"۔ ۱۰ ولے ای ٹھے پاوہ کہ آرا بندغ کہ ہر گڑائے گنیک، او دے اجازت
آف کہ سوزی گنو کائے بے عزت کے۔ او بندن سوزی گنو کائے ہم اجازت آف
کہ ہر گڑائے گنو کا نازی آ الزام تَخ، اُتے کہ ہر توماتے خُدا تینا کسر آ بنگ کے
قبول کرینے۔ ۱۰ دا جوانو بیتس آف کہ ٹم ایلوفتا باروٹ فیصلہ کیرے۔ خدمت کروکا
۴ نا فیصلہ خواجه کیک، کہ او کامیاب مریک یا ناکام۔ او ضرور کامیاب مریک، اُتے
کہ خواجه عیسیٰ او دے کامیاب کنگ کے مدت ایتک۔ ۱۰
۵ فرض کبو کہ اسہ بندغ سوچ کیک ہفتہ سے ٹی اسہ دے سے نا اہمیت زیاست
اے، ایلو پانک "کل برابر او"۔ ہر توماتے اجازت اے کہ تینا خوش نا مطابق کیر۔ ۱۰
۶ آرا بندغ خاص دے نا باروٹ سوچ کیک، او خُداے عزت ایتک، او بندن ہر توما
یعنی سوزی گنو کا او ہر گڑائے گنو کا ہم خُدا نا شرکے آوا کیرہ، او او دے عزت

۸ ایتیرہ ۱۰ اُنْتے کہ دا مَن اَف کہ نَن صرف تینا باروٹ سوچ کینہ۔ ۱۱ بلکہ اگہ نَن زنده
 ۹ اَن، تو خُواجہ عیسیٰ نا خرمِت گار اَن۔ اگہ نَن کبیدن، تو اوڑ تو تعلق تَجینہ، ۱۰ اُنْتے کہ
 ۱۰ خُدا نا مقرر کروکا کسفنگ او پدی زنده کنگا تاکہ زنده غالتے تینا کسر آ آتے او مون نا
 ۱۱ دُنیا ئی کُلا نازی آ حکومت کے۔ ۱۰ اے عیسیٰ نازی آ ایمان تَجوکاک، دا جُوان اَف
 کہ نُم تین پہ تین تو بحث کیرے او اِزام تَجیرے۔ صرف خُدا اِزام تَجوکا او فیصلہ
 ۱۱ کروکا اے۔ ۱۰ دهن کہ مقدسنگ کتاب ئی لکھوک اے کہ خُدا پاپاک
 "ای یقیناً ہمیشہ زنده رہینگو کا خُدا اُٹ۔

بر بندغ کنا عبادت او صفقے کے۔

او بر بندغ پوه مریک کہ صرف ای خُدا اُٹ۔ ۱۰

۱۲ او ننے اَن بر بندغ ضرور خُدا نا مون آ تینا حساب کتابے ایتک۔ ۱۳
 ۱۳ بندا خاطر اَن اسہ پہ ایلو آ تینا اِزام تَجینو، بلکہ نُمے اَن ہر ایت دا فیصلہ کے
 ۱۴ کہ "ای ہندنو کاریم او بیت کپہ کہ واژان کنا مزہبی آ سنگت ہر سینگے یا گناہ تے ئی
 ۱۵ تھے۔ ۱۰ خُواجہ عیسیٰ کئے رغانے او کنا یقین اے کہ کُل گنوی آ گِڑاک حلال او۔
 ۱۶ ولے اگہ اسہ بندغس دا سوچ کے کہ "وا گنوی آ گِڑاک حرام اے"، تو دا صرف اوڑ کے
 ۱۷ حرام اے۔ ۱۰ اگہ نی تینا سنگتے گُنگ نا وجہ غان ناراض کیسہ، تو نی اوڑ تو محبت
 ۱۸ کنگ اَن انکار کیسہ۔ صرف گُنگ نا وجہ غان اوڑے روحانی سُخان تَقہ، ولے یات
 ۱۹ کَرک کہ خُدا نا مقرر کروکا اونا خاطر اَن ہم تینا جان نا قربانی ئے تِسونے۔ ۱۰ آرا بیت
 ۲۰ او کاریماک کہ نا خیال ئی جُوان او، ولے ایلو فتا خیال ئی خراب او، ضرور کپہ تا، تاکہ
 ۲۱ ایلوفک پُسننگ پیغام نا باروٹ خرابو بیت پاپس۔ ۱۰ دا راست اے کہ صرف حرام
 ۲۲ او حلال نا حکماتا منگ اُٹ نَن خُدا نا خُوشے حاصل کنگ کپنہ۔ بلکہ ننا زِمہ داری اے
 ۲۳ کہ نَن خُدا نا راستنگ کسر آ کان او تینا زندگی ئے بغیر پریشانی اَن گد ریغین، او خُدا
 ۲۴ نا پانگا روح ننے محبت او خُوشی ایتک۔ ۱۰ اگہ ہندا طریقہ اُٹ نَن خُدا نا مقرر کروکا
 ۲۵ نا خرمتے کینہ، تو خُدا ہم خُوش مریک، او ایلوفک ہم پارہ "دا صبح اے"۔ ۱۰

- ۱۹ بندہ خاطر آن نن ضرور اسہ پہ ایلو نا تینا زوحانی علمے وِوِفسہ کابو، او اسہ پہ ایلوئے
- ۲۰ تینا پریشانی تقسیمو۔ ○ گل گنوی آ گڑاک حلال او، ولے ٹم کے بمو گڑاتا گنگ
- غلط اے، کہ واڑان ایلو بندرغ سوچ کے کہ "اسی گناہ تے ٹی پاسنگاٹ"۔ گنگ نا
- ۲۱ وِجہ غان کسے خدا نا کسر آن ہڑ سیفیو۔ ○ بلکہ جو اینگا بیت بندن اے کہ شراب او سو
- گمپو او پین وِجہو بیت ہم کپو کہ واڑان سنگش سوچ کے کہ "اسی ہڑ سیگیوہ"۔ ○
- ۲۲ بندہ خاطر آن وِجہنگا بیتا باروٹ بحث کپو، او یقیناً خدا اُستاتا بیتاے چانک۔ بمو
- بندرغ خوش قسمت اے کہ بمو کاریے گنگ آن اونا ضمیر صفا مریک، کہ راست
- ۲۳ چانک، ○ ولے آگہ او گنگ نا وخت آشک تِجک، کہ دا حرام یا حلال اے، تو خدا
- ہم دا گنگ نا وخت آ اوڑا الزام تِجک، آنتے کہ اونا دا عمل ایمان نا مطابق آف، او
- آرا نا عمل ایمان نا مطابق آف، او گناہ گنگ ٹی اے۔ ○

تینا آخا، بلکہ ایلو فتا فائدہ کے کاریم کبو

- ۱ **۵** ننا ایمان بسونے۔ بندہ خاطر آن ضرور کمزور ایمان تجوکاتا ایمانے بسفنگ
- ۲ کے اوفتا مدتے کین، صرف تینا فائدہ کے کاریم کپن۔ ○ بلکہ نن تینا سنگلتاے اوفتا
- ۳ جو اینگا کاریمتے کے ہمت استین، تاکہ اوفتا علم ہم وِوے۔ ○ وِجہن کہ زبور ٹی پغمبر
- داؤد خداے پارے "نازی آلمنڈ خلوکا بیتاک کئے آسُر"، ہندن خدا نا مقرر کروکا ہم
- ۴ تینا فائدہ کے کاریم کنتے، ولے ایلو فتا فائدہ کے ملنڈ خلوکا بیتاے سہانے۔ ○ مقدسنگا
- کتاب ٹی گل بیتاک ننا خوائفنگ کن او، تاکہ دانا تہہ ٹی لکھوکا بیتاے منگ آن نن
- ۵ تینا صبر او ہمت وِوِفن، او یقینے تینا بسفین۔ ○ او خدا، کہ صبر او ہمت تروکا اے، ٹے
- طاقت آیتے، آنتے کہ خواجہ عیسیٰ نا کسر آ پنگ آٹ ٹم تین پہ تین تو اتفاق کیرے۔ ○
- ۶ تاکہ ٹم گل اسہ اُست آٹ خداے، کہ او خواجہ عیسیٰ نا باوہ اے، صفتے کیرے۔ ○

ایلو قوم والا کی ہم بچنگ کیرہ

۷ خدا نا مقرر کرو کا ئے تینا کسر آیتنگ آٹ سنگت کرینے۔ واژان بار تین پہ تین
 ۸ تو سنگتی کریسہ کاہو، تاکہ ایلو فتا مون آ خدا نا عزت بزز آمرے۔ او ای ئے پاوہ
 کہ خدا نا مقرر کرو کا یہودی تا نیام آن او فتا خرم کنگ کے بس۔ اونا بیتنگ آن
 ظاہر مس کہ خدا نا بیتاک راست او، او خدا نا ننا باوہ پیرہ غاتے تو کرو کا اقرار اک صبح
 ۹ ثابت مسر۔ او نہ صرف یہودی بلکہ ایلو قوم والائے ہم موقعہ تیس، کہ خدا نا محبت
 کے اونا صفتے کیر، دھن کہ زبور ٹی پغمبر داؤد خدا ئے صفت کرے، پارے
 "ای ایلو قوم والاتا نیام ٹی نا شرے آوا کیوہ،

او نا صفتے کیوہ۔"

زبور ٹی دا ہم لکھوک اے

"اے ایلو قوم والا کہ او یہودی، یعنی کل بند غاک، خدا نا صفتے کہو۔"

او تورات ٹی اسے جاگے ٹی لکھوک اے

"ایلو قوم والا کہ، یہودی تے تو اوار خوشی کہو۔"

مقدس کتاب ٹی پغمبر یسعیاہ پیشن گوہی کریس کہ

یستی نا آویاواتے آن اسٹس بریک،

او ایلو قوم والاتا اُستازی آ حکومت کیک۔

وافک وانا زی آ یقین تخیہ۔

۱۳ ای ئم کے دعا کیوہ کہ خدا، کہ یقین تروکا اے، ئے خواہہ عیسیٰ نازی آ ایمان

تینگ نا وجہ غان بھاز خوشی ایٹے، او بچ پریشانی ئے آ بف، تاکہ خدا نا پاکنگا روح

نا طاقت آٹ ثما یقین وویسہ کائے۔

۱۴ کنا سنگتاک، کنا یقین اے کہ ئم جوانو کاریم کنگ ٹی اُرے، ثما علم زیاست

- ۱۵ مسونے، او واسہ اسر پہ ایلوئے تینا خوائفنگ کیرے۔ وے ای دا خط لئی ئے بھازنگ
پیتا باروٹ سختی آٹ لکھائٹ، کہ ئے مست خوائفنگانے۔ ای سختی آٹ لکھائٹ،
۱۶ آتے کہ خدا کنے خاص طور آٹ خواجہ عیسیٰ نا خزمت کننگ کے گچین کرینے، تاکہ
ایلو قوم والائے فائدہ رسیدے۔ ای خدا نا پلسکننگ پیغامے امام آن بار تبلیغ کننگ لئی
آٹ، تاکہ ایلو قوم والاک ہم خوشی آٹ اونا کسر آبر، پاکنگ روح نا طاقت آٹ خدا
۱۷ نامون آپاک صاف مریر۔ ہندا خاطر آن ای خواجہ عیسیٰ نازی آفر کیوہ کہ او کنا
خواجہ اے، او اونا ذریعہ آٹ خدا نا خرقت کننگ لئی آٹ۔ ای سختی او دیری آٹ
۱۸ بیت کیوہ، آتے کہ خدا نا مقرر کروکا کنے طاقت او ہمت تسونے کہ تینا بیت او عمل
آٹ ایلو قوم والائے رہنمائی ئے کیو، تاکہ اوفک ہم خدائے منیر۔ نہ صرف دا بلکہ
۱۹ خدا نا پاکنگ روح نا طاقت آٹ معجزہ نشان تسٹ او ایلو کاریختے کننگ لئی آٹ۔ ای
خدا نا مقرر کروکا نا باروٹ پلسکننگ پیغامے یروشلم شار آن الیس الرگم علاقہ اسکان،
۲۰ کہ دایوتان صوبہ غان خڑک اے، چرخ کریر بھازنگ شارائے لئی تبلیغ کریٹ۔ کنا
ہمیشہ دا خوش مسونے کہ خدا نا پلسکننگ پیغامے ہمو جاگہ غاتے آ تبلیغ کیو کہ خدا نا
مقرر کروکا نا باروٹ پیغام مست سر متے، تاکہ بین بندغاک ہم دا پیغامے بنیر او
۲۱ منیر۔ ذہن کہ مقدسنگ کتاب لئی خدا نا مقرر کروکا نا باروٹ لکھوٹ اے کہ
ہمو بندغاک کہ اونا باروٹ بنتو، بنیرہ،

او پینگ آن پد پوہ مریرہ۔

پوٹس نا عیسائی ترے تو میلنگ نا منصوبہ

- ۲۲ ای بھاز سال مست آن کوشت کریٹ کہ ای ٹماگنڈ آملنگ کے بریو، وے
۲۳ بھاز کاریمتا وجہ غان ٹماگنڈ آینگ کتویٹ۔ وے واسہ ای تینا کاریختے دا علاقہ غاتے
۲۴ لئی خلاص کریٹ، او واسہ موقعہ آرے کہ ہندن کیو۔ کنا خوش اے کہ اسپین ملک

آپنگ نا وخت آ ای ٹم تو یلیو، گڑاس وخت ای ٹم تو خوشی ٹی گدریفیو، او
 رخصت کنگ نا وخت آ ٹم ہر ڈول آٹ کنا مدتے کرورے۔ ○ ولے ٹمے آپنگ ۲۵
 آن مسٹ ای یروشلم شار ٹی رہنگو کا عیسائی تادمت او خدمت کے کاوہ، ○ آتے کہ ۲۶
 مکدنی او یوتان صوبہ غاتے ٹی رہنگو کا عیسائیک تیڈٹ فیصلہ کریو کہ ”تن یروشلم شار
 ٹی رہنگو کا غریب عیسائی تادمتے کینہ“ ○ اوفک تینا خوش آٹ دا فیصلہ کریو، ۲۷
 او دا غریب تازی آ احسان اے۔ یہودی تے آن عیسائی جوڑ مروکاک تینا روحانی
 رحمتے ایلو قوم والائے تو بشخ کریو۔ ہندا خاطر آن ایلو قوم والاک ضرور دنیاوی
 آ گڑاتے دا عیسائی تے تو بشخ کیر۔ ○ ہمو پیسہ غاک کہ یروشلم شار نا عیسائی تے کے ۲۸
 مچ کنگانو، آرا وخت آ ای دافتا بشخ کنگے خلاص کریٹ، تو ای ٹم تو یلیسہ اسپین
 آ کاوہ۔ ○ او کنا یقین اے کہ ٹم تو یلنگ نا وخت آ خدا نا مقرر کروکاک تینا بھازنگ ۲۹
 رحمتے نئے آ راہی کیک۔ ○
 کنا سنگتاک، ای ٹمے خواجہ عیسیٰ نا پن آٹ او محبت، کہ خدا نا پاکنگا روح نئے ۳۰
 ایٹک، اونا ذریعہ آٹ منت کیوہ، کہ اُسٹ نا خب آٹ کن کے خداغان دُعا خوابو۔ ○
 دُعا کبو کہ خدا کنے یہودیہ صوبہ ٹی پسکننگا پیغام آن انکار کروکاتے آن بچاٹے، او ۳۱
 دانا شار یروشلم ٹی رہنگو کا عیسائیک کنا خرقے قبول کیر۔ ○ داکان پداگہ خدا نا خوش ۳۲
 آسکہ، تو ای خوشی آٹ ٹمے آبروہ، او ٹم تو تسلی آٹ مجلس کیوہ۔ ○ او خدا، کہ نئے ۳۳
 پریشانی تے آن بچاٹو کا اے، ہمیشہ ٹم تو مرے۔ ○

پولس نا سنگتاتے سلام راہی کنگ

۱ **ب** ای ٹمے آن عیسائی ایڈ فیٹے، کہ او کتھریہ شار نا عیسائی تانیام ٹی خدمت
 ۲ کروکوس اے، خواست کیوہ کہ اووے خوشی آٹ بہ خیرٹ کبو، ○ او اونا مدتے
 ہندن کبو، دھن کہ اسہ عیسائی سے نا کروئی اے، آتے کہ او بھاز جوانو عیسائی س

اے، او نہ صرف کنا بلکہ ایلو عیسائی تا ہم مدتے کرینے۔

- ۳ اکولہ او اونا زائفہ پڑ سکھئے، کہ کن تو اوار خواجہ عیسیٰ کے خدمت کرینو، سلام
۴ پاہو۔ نہ صرف ای بلکہ ایلو قوم والا عیسائیک ہم اوقتا شکرے آوا کینہ، کہ اوفک کنا
۵ خاطر آن تینا جاناتے خطرہ ٹی شانار۔ او دافتا آرا ٹی عبادت کے مچ مروکا عیسائی تے
ہم سلام پاہو۔

- کنا دوستگا سنگت ایہیٹس، کہ ایشیا صوبہ ٹی اولیکو بندغ اسکہ کہ خدا نا مقرر کردکا
نا زی آ ایمان تچا، اودے ہم سلام پاہو۔ مریم، کہ تم کے بھار کاریم کرینے،
۶ سلام پاہو تہ۔ اندرنیکس او یونیا سے سلام پاہو، کہ اوفک کنا عزیز او، او کن تو
۷ اوار جیل ٹی آنرہ۔ اوفک کنے آن مست عیسائی جوڑ مسوئر، او خاصنگا شاگرداک
اوفتے جوان درست کیرہ۔ امپلیٹس او استخس، کہ جوانو عیسائی سنگت او، سلام
۸ پاہو تا۔ آربائس، کہ کن تو اوار خدا نا مقرر کردکا نا خدمت کردکوس اے، اودے
۹ ہم سلام پاہو۔ آپلیٹس، کہ دانا عزت ایلو عیسائی تا مون آبرز اے، سلام پاہو تہ۔
۱۰ آرسٹیو لیس او اونا آراوالا تے ہم سلام پاہو۔ کنا عزیز ہیرودیون تو اوار اوار نرکس
۱۱ نا آراوالا تے، کہ عیسائی جوڑ مسونو، اوفتے ہم سلام پاہو۔

- عیسائی ایڈک تزوفینہ، تزوفوسہ او پڑتس، کہ خدا نا مقرر کردکا نا خدمت کیرہ،
۱۲ سلام پاہو تا۔ زوفس، کہ خدا نا مقرر کردکا نا خدمت کے جوانو عیسائی س اے، او
۱۳ اونا لمہ، کہ ہمیشہ کنے تینا مار آن بار چائسونے، سلام پاہو تا۔ انگریٹس، فلگون،
۱۴ ہریتس، پترباس، او ہرتاس او ایلو عیسائی سنگتاک کہ اوفتے تو اوار او، اوفتے ہم
۱۵ سلام پاہو۔ المپاس، فلگس او اونا زائفہ یولیہ، نریوس او اونا ایڈ، او گل عیسائی
سنگتاک کہ دافتے تو اوار او، سلام پاہو تا۔

- ۱۶ ٹھے ڈو تفوک سلام، او ایلو گل عیسائی سنگتاک ٹھے آسلام راہی کیرہ۔

خاصنگا نصیحت

- ۱۷ کنا سنگتاک، اہی ٹھے آن خواست کیوہ کہ ہمو بندغاتے آن خیال تجبو کہ ٹما
نیام ٹی فرق جوڑ کیرہ، ایمانے کمزور کنگنا کو شستے کیرہ، او راستگا خوانفنگ، کہ ٹم
۱۸ تو آرے، نا خلاف خوانفیرہ۔ دھنگا بندغاتے آن مریبو، آتے کہ دا بندگاک خواجہ
یسی کے خرم کپسہ، بلکہ تینا خوش آٹ چلینگیرہ۔ اوفک تینا جوان لوز او چرپ
۱۹ پیتاتے تو ساوونگا بندغاتے ریفیرہ۔ کنا خوش اے کہ ٹم ہمو پیتاتے آ، کہ جوان او،
توجہ ایتبو، عقل مند بو، ولے ہمو پیتاتے آ، کہ خراب او، توجہ یقبو۔ بھارنگا بندگاک
۲۰ ٹما خدا نا پسنگا پیغام نازی آ سختی آٹ ایمان تیگ نا باروٹ بنگونو۔ او خدا، کہ
ننے پریشانی آن بچاؤکا اے، ٹھے طاقت ایتک کہ ٹم شیطان آن ریفنگیرے۔
۲۱ یفتختیس، کہ کن تو جوان خرم کروکوس اے، تو اوار نوکس، یا سون او
سو پطرس، کہ کنا عزیز او، ٹھے سلام پارہ۔
۲۲ او کن کے دا خط لکھوکا یعنی تریتس ہم ٹھے ٹھے سلام پائک۔
۲۳ او گیس، کہ اہی اونا آرائی مہمان آٹ، او یسائی سنگتاک داڑے عبادت کے مچ
میرہ، ٹھے سلام پارہ۔ راستس، کہ شار نا خزانچی اے، او کوآرس، کہ جوانو مزہبی د
۲۴ ایلمس اے، ہم ٹھے سلام پارہ۔ ٹمازی آ خواجہ یسی نارحمناک میرہ۔

آخری بیتاک

- ۲۵ خدا نا صفقے آوا کیمبو، کہ او سختی آٹ ٹما ایمانے سِفک۔ ہمو پیتاتے کہ مست
۲۶ دلوک آنرہ، او پغمبر اک پیشن گوہی کریسر، واسہ مخلوق نامون آ ظاہر مسونو۔ خدا،
کہ ہمیشہ زندہ رہینگوکا اے، دا حکمے تسونے کہ دنیا نا کل بندگاک دا پیغامے درست

۲۷ کیر، تاکہ گل واوے منیر او دانازی آچلینگیر۔ ای خواجہ عیسیٰ، کہ او خدا نا مقرر کردا اے، نا باروٹ واپسکینگا پیغامے، کہ مست سما آلویکہ، تبلیغ کنگ ٹی اٹ۔ ○ ای دعا کیوہ کہ آسینگا خدا، کہ اونا گنڈ آن گل عقل مندی بریک، خواجہ عیسیٰ نا ذریعہ اٹ اونا صفت ہمیشہ کے مرے۔ آمین۔

خدا حافظ۔

ٹما مزہبی آ ایلم،

پونس۔ ○

کرتھس شار نا عیسائی تے کے اولیکو خط نا تعارف

دا خط نا لکھنگ نا وخت آ کرتھس شار رومیٹو شہنشاہی ٹی بھلو شارس آسکے۔ داڑے تقریباً بے ایماناک رینگارہ، او اوفک بھاز ڈول نا گناہ کریرہ۔ بھاز ڈول نا بئی نو عبادت خانہ آسرہ، او دافتے آن علاوہ یٹھوڈیک ہم عبادت خانہ س جوڑ کریسر۔

کرتھس شار نا عیسائی تے کے دا خطے پوٹس لکھانے، آنتے کہ عیسائی جوڑ مننگ آن پد اوفتے آن بھازنگاک پدی گناہ نا کسر آ پینگ ٹی آسرہ۔ دا پوٹس کے پریشانی نا پیش آسکے۔ ہندا خاطر آن او دا خطے کرتھی تے پوہ کنگ کے لکھا۔ پوٹس نا تبلیغ آن پد بھازنگا بندگاک عیسائی جوڑ مسوسر، ولے اوفتا نیام ٹی بھاز مسلہ غاک آسرہ۔ خاص طور آٹ اوفتا نیام ٹی زناکار آسرہ، او فرقہ غاک جوڑ مسوسر۔ پوٹس دا گناہ تا باروٹ رغام، او ایلو کرتھی تا سوالانا جواباتے ہم تس۔ اوفتا سوالاک برام نا، ضمیر نا، عبادت نا، خدا نا پاکینگا رُوح نا طاقت نا، او مخلوق نا پدی زندہ مننگ نا باروٹ آسرہ۔

دا خط نا کل آن مشہورنگ باپ نمبر ۱۳ اے، کہ محبت نا باروٹ رغامیک۔

دا خط نا اہنگا بشخاک داد او:

خط نا تعارف	۹:۱ - ۱۰:۱
عیسائی تے آنت کروٹی اے	۲۱:۴ - ۱۰:۱
زنا او زائفہ تو ہم بستری	۴۰:۷ - ۱:۵
عیسائی او بے ایمانانے ٹی فرق	۱:۱۱ - ۱:۸
عیسائی تے کے عبادت	۲:۱۱ - ۴۰:۱۴

۵۸:۱۵ - ۱:۱۵ خواجه عیسیٰ نا او عیسائی تا پدی زنده مننگ او اسہ پہ ایلو

تو ملنگ

۴:۱۶ - ۱:۱۶ یہودیہ صوبہ نا غربیہنگا عیسائی تا مدت

۵:۱۶ - ۲۴:۱۶ سلام دُعا او آخری بیتاک

پولس نا کرنتھس شار نا عیسائی تے کے اولیکو خط

ب کرنتھس شار ٹی رہنگو کا عیسائی سنگتاک،

سلام

باوہ خُدا او خُواجه عیسیٰ، کہ او خُدا نا مقرر کروکا اے، اوفتا رحمتاک ثمازی آ مریر، او تھے آپریشانی بَف۔

ای خُدا نا خوش نا مطابق خُواجه عیسیٰ نا خاصنگا شاگرد جوڑ مسوٹ۔

تُم خُواجه عیسیٰ نا ذریعہ اٹ "خُدا نا کچن کروکا بندغاگ" پاننگانورے، اونا مون آ پاک صاف مسونورے، او تُم دنیا نا ایلو ایمان تجوکاتے تو شامل مسونورے، کہ دافک ہم خُدا او خُواجه عیسیٰ، کہ او خُدا نا مقرر کروکا اے، اوفتا عبادتے ننے آن بار کیرہ۔

وا خطے لکھنگ ٹی مزہبی آ ایلم سو سٹھینس ہم شامل اے۔

پولس نا کرنتھی تا عیسائی جوڑ مننگ کے شکرے ادا کنگ

ای ہمیشہ خُدا نا شکرے ادا کیوہ کہ او خُواجه عیسیٰ نا ذریعہ اٹ تینا رحمتاتے

تھے آراہی کرینے، او خُواجه عیسیٰ نا زی آ ایمان تنگ نا وجہ غان ثما عقل او علم

۶ دوانے، او ثما نیام ٹی عیسیٰ نا گواہی تینگ نا طاقت ہم زیاست مسونے۔ ○ خدا نا
 ۷ مقرر کروکا نا باروٹ پُسنِنگا پیغامے ئم سخی اٹ منگ ٹی ارے۔ ○ ہندا خاطر آن
 ۸ ئم خدا نارحماتے حاصل کنگ ٹی ارے او خواجہ عیسیٰ نا پدی تینگ نا انتظارے
 ۹ عیب مریرے۔ ○ خدا تینا دا اقرارے پورہ کیک، آنتے کہ او نئے تینا مار یعنی خواجہ
 عیسیٰ تو سنگتی کنگ نا موقعہ تینگ ٹی اے۔ ○

فرقہ جوڑ کپبو

۱۰ کنا سنگتاک، ائی ئمے آن خواجہ عیسیٰ نا پن اٹ خواست کیوہ، کہ گل ثما اسہ
 ۱۱ ہیست پایو، تاکہ ئم فرقہ غاتے ٹی بشخ مفریرے۔ گل ثما اسہ مقصد او اسہ سوچ تو اوار
 ۱۲ بش بنو۔ ○ ائی ہندن پاوہ آنتے کہ خلوئے نا عزیزاتے آن گراس بندگاک کنے صفا
 ۱۳ صفا پارینو کہ "عیسائی تانیام ٹی بے فائدہ نگا بحث منگ ٹی اے"۔ ○ کنے خبر اے
 کہ ئمے آن ہر ایٹ جتا نا ہیٹس پانک۔ اسٹس پانک "ای پوٹس نا پاروکا پیتاتے
 آکاوہ"، ایلو پانک "ای اپلوٹس نا"، پینس پانک "ای پطرس نا"، او اسٹس پانک
 ۱۳ "ای خدا نا مقرر کروکا نا پاروکا پیتاتے آکاوہ"۔ ○ ائی ئمے آن ہر یفیوہ کہ "وا ائی یعنی
 پوٹس اسٹہ کہ صلیب آتفنگٹ، کسفنگٹ؟ آنت ئم کنا پن اٹ پاک صاف منگ
 نا بے شولارے او کنا شاگردو جوڑ مسورے؟" ○

۱۴ ائی خدا نا شرکے آوا کیوہ کہ ائی ئمے آن صرف کر سچس او گیتے پاک صاف
 ۱۵ منگ نا بے شولفیٹ۔ دافتے آن بے دس کسے بے شولفیٹ۔ ○ کنا اُست آ
 ۱۶ بس کہ ائی سوتفناس او اونا اراوالاتے ہم بے شولفیٹ، ولے کنا یقین اے کہ
 دافتے آن بے دس ائی کسے پاک صاف منگ نا بے شولفیٹ۔ ہندا خاطر آن
 کنے خبر اے کہ کس پاننگ کپک کہ "ای پاک صاف منگ نا بے شولنگ اٹ

- ۱۷ پوئس نا شاگرد جوڑ مسوئٹ۔ ○ خدا نا مقرر کروکا کنے صرف پاک صاف منگ نا بے شولفنگ کے گچین کتنے، بلکہ او کنے گچین کرینے تاکہ ای او نا پسکینگ پیغامے ایلوفتے اسکان سر کیو۔ او نا خوش دا اسکہ کہ ای او نا باروٹ وئیادی آ عقل اٹ ہندن تبلیغ کپر، بلکہ آسان لوزاتے ٹی کیو، تاکہ ہنوکاک پوہ مرید کہ خدا نا مقرر کروکا نا کسفنگ او پدی زندہ منگ نا مقصد آنت اسکہ۔ ○

خواجه عیسیٰ نا ذریعہ اٹ عقل او نجات

- ۱۸ دروغ نا کسر آ ہنوکاک خدا نا مقرر کروکا نا صلیب آ تفنگ، کسفنگ او پدی زندہ منگے ”بے کارو کاریمس“ پارہ، ولے نن، کہ نجات حاصل کریئن، پانہ کہ ”دا پیغام آن خدا نا طاقت ظاہر مسوئے“ ○ دھن کہ مقدسنگ کتاب ٹی تینے عقل مند چاوکا تا باروٹ خدا پارینے
- ”ای اوفتا عقل مندی ئے خلاص کیوہ،
عقل منداک پوہ مفسہ۔“ ○

- ۲۰ ہندا خاطر آن زیاست علم والاک، وئیادی آ عقل مندیک او جوان طریقہ اٹ بحث کروکا کُل بے فائدہ ہیتا تے خوانفیرہ۔ خدا دا وئیانا عقل مندی ہیست پاروکا تے ”بے وقوف“ ظاہر کرینے، ○ آنتے کہ تینا عقل اٹ دا ممکن آف کہ بندرغ خدا نا مقصدے درست کے۔ بلکہ نن ہمو پسکینگ پیغامے تبلیغ کینہ کہ بے ایماناک پارہ ”بے وقوفی دُ ہیست او“، او خدا دا فیصلہ ئے کرینے کہ ہمو بندغاک نجات حاصل کیرہ کہ واڑا ایمان تحیرہ۔ ○ یہودیوک دا پیغام نا ثابت منگ کے معجزہ خوارہ، او یونانیک عقل مندی خوارہ۔ ○ ولے نن خدا نا مقرر کروکا نا صلیب آ تفنگ او کسفنگ نا تبلیغ کینہ۔ دا پیغام یہودی تے کے گفر اے، او ایلو قوم والائے کے بے وقوفی اے۔ ○ ولے دا پیغام نا زی آ ایمان تجوکاک، کہ یہودی او ایلو قوم والائے آن گچین کنگانو، وافتے کے خدا

۲۵ نا مقرر کرو کا نا پیغام خدا نا گنڈ آن بسونے، او داڑان خدا نا عقل مندی او طاقت ظاہر مسونے۔ ○ دنیا ٹی خرابنگا بندغا ک پارہ کہ "خدا بے وقوف اے، اتے کہ تینا مقرر کرو کائے بندغ نا شکل اٹ دنیا ٹی راہی کرے۔ او نا طاقت ضرور چٹ اے، اتے کہ وا بندغ کسفنگا۔" ولے اوفک تینا طاقت او عقل مندی اٹ تین کے نجات حاصل کنگ کپسے۔ ہندا خاطر آن اوفک تیٹ تینے بے وقوف او کمزور ظاہر کریو۔ ○

۲۶ کنا سنگتا ک، یات کبو کہ ایمان تیٹنگ آن مست ٹے آن تقریباً پچو بندغس

۲۷ ایلو فتا مون آ طاقت ور، عقل مند او عزت مند آلویکہ۔ ○ خدا ہمو بندغائے کچین او عقل مند کرینے کہ بے ایماناک اوفتے "بے وقوف" پارہ، تاکہ ہمو فک کہ تینے عقل مند چارہ شرمندہ مرید، او ہندا فتنے طاقت ور ہم کرینے کہ بے ایماناک "کمزور" پارہ، تاکہ ہمو فک کہ دنیا ٹی طاقت ور او، اوفک ہم شرمندہ مرید۔ ○ دافتنے دنیا نا

۲۸ بھازنگا بندغا ک بے عزت او غلط چائسره، ولے خدا وا بندغائے کچین کرینے، تاکہ ثابت مرے کہ دنیا نا معتبرنگا بندغائا اہمیت خدا نا مون آچ آف۔ ○ داڑان وا ظاہر

۲۹ مریک کہ کس خدا نا مون آ تکبر کنگ کپ۔ ○ ولے خدا ٹے خواجہ عیسیٰ نا سنگت جوڑ کرینے، او خدا او نا وجہ غان نئے تینا راستنگا کسر آ بیسونے، نئے عقل مندی او

۳۰ علم تسونے، او نن او نا ذریعہ اٹ خدا نا مون آ پاک صاف مسوئن، او نجات حاصل کریئن۔ ○ نن خدا نا دا حکمے منیند کہ مقدسنگا کتاب ٹی لکھوک اے

۳۱ آرا بندغے کہ فخر کروئی اے، او صرف خدا نا زی آ فخر کے۔ ○

خواجہ عیسیٰ نا صلیب آ تفنگ او کسفنگ نا پیغام

۱ ب کنا سنگتا ک، آرا وخت آ ای ٹما نیام ٹی خدا نا راستنگا پیغامے، کہ مست وکوک اسمک، تبلیغ کریٹ، دا وخت آ ای دنیاوی آ عقل او جواننگا لوزاتے استعمال

۲ کتویٹ۔ ○ دا وخت آ ای فیصلہ کریٹ کہ "ای صرف خواجہ عیسیٰ نا باروٹ ہیست

- ۳ کیوہ، خاص کر اونا صلیب آ تَفَنگ او کسفنک نا باروٹ ہیست کیوہ۔ ۰ ہندا خاطر
آن آرا وخت آ ای ٹما نیام ٹی اسٹہ، تو جانی طور آٹ لاغر اسٹہ، او خولیس آن
۲ لڑائہ۔ ۰ کنا تبلیغ او خوانفنگ ٹی وئیادی آ عقل او آستہ خوش کروکا پیتاک آلویرہ،
۵ ولے خدا نا پاکنگا روح نا طاقت کن تو اسکہ او داڑان پیغام ثابت مس۔ ۰ ہندا خاطر
آن واسہ ٹما ایمان تھنگ وئیادی آ عقل آ آخا، بلکہ خدا نا طاقت نا وجدغان اے۔ ۰

خداغان عقل مندی خوابو

- ۶ ای دا پیغامے، کہ عقل مندی آن پُر اے، ہمو عیسائی تے پوہ کیوہ کہ
عقل مندی حاصل کننگ نا کوشتے کیرہ۔ ولے دا عقل مندی وئیادی نا عقل مندی
او طاقت آن بھاز زیاست اے۔ آسانی آ عقل مندی نا طاقت ہمیشہ کے زیاست
اے، ولے وئیادی آ عقل مندی نا طاقت کم منگ ٹی اے۔ ۰ خدا نا پُسننگا پیغام،
۷ کہ عقل مندی آن پُر اے، مُست نا بندغاتے آن دُکوک اسکہ، ولے دنیا نا جوڑ منگ
آن مُست خدا دا فیصلہ کُریس کہ دا پیغام نا ذریعہ آٹ نئے عزت ایٹک۔ ۰
۸ عیسیٰ نا زی آ ایمان تجوکاتے آن علاوہ کس دا عقل مندی آ پیتاتے پوہ متو۔ اگہ
۹ ایلوفاک چائسہ، تو جہان نا خواجہ صلیب آ تَقَویرہ، کسَقَویرہ۔ ۰ ولے ہندن
مس، او مُقدسنگا کتاب نا پیتاک صبح ثابت مسر کہ
ہمو پیتاتے کہ بندغاگ، ہتھویسر، او گڑاتے کہ ختھویسر،
ہمو پیتاتا باروٹ کہ کس سوچ کتھویس،
۱۰ وا رحماتے خدا ہمو بندغاتے ایٹک کہ اوڑ تو محبت کیرہ۔ ۰
او دانن آن کہ خدا تینا دُکوکا پیتاتے تینا پاکنگا روح نا طاقت آٹ نئے آ ظاہر
۱۱ کرے، او پاکنگا روح خدا نا گُل پیتاتا باروٹ نئے پوہ کننگ کیک۔ ۰ صرف بندغ
نا چند نا روح دا بندغ نا گُل سوچاتے چانگ، ایلوفاک تیسر، او ہندن صرف خدا

۱۲ نا پاکنگا روح خدا نا ہر بیتے چانگ۔ ۱۱ نن دنیا نا خرابنگا بندغاتے آن بار سوچ کپنہ،
بلکہ خدا تینا پاکنگا روح نا طاقتے نئے آراہی کرینے، تاکہ نن اونا گل رحمتاے، کہ
او نئے تسونے، درست کین۔ ۱۰

۱۳ ہندا خاطر آن خوائفنگ نا وخت آن دنباوی آ عقل مندی آیتا تا باروٹ ہیست
کپنہ، بلکہ ہمو فتا باروٹ ہیست کینہ کہ خدا تینا پاکنگا روح نا طاقت اٹ نئے رغامانے۔ او
ہمو بندغاک کہ دا پاکنگا روح نا طاقت دافتے آ تسونے، دافک دا پیتاے پوہ مریرہ۔ ۱۰
۱۴ او آرا بندغے کہ دا پاکنگا روح نا طاقت رسینگتے، او خدا نا رحمتاے درست کپنک۔
دھینگا بندغ یقیناً دا عقل مندی آیتاے پوہ مفک۔ دافک اوڑکے بے وقوفی آ
۱۵ پیتاک او، اتے کہ دا پیتاک صرف خدا نا پاکنگا روح نا طاقت اٹ پوہ منگیرہ۔ ۱۰ ہمو
بندغ کہ اوڑتو خدا نا پاکنگا روح نا طاقت آرے، او گل ہیست او گڑاے پوہ مریرک،
۱۶ ولے پین کس اودے پوہ منگ کپنک۔ ۱۰ مقدسنگا کتاب ٹی دا لکھوک اے کہ
کس خدا نا سوچاے پوہ منگ کپنک،
کس اودے نصیحت تینگ کپنک۔

ولے نن خدا نا پیتاے خدا نا مقرر کروکا نا ذریعہ اٹ پوہ مریرہ۔ ۱۰

دیر خدا کے خزمت کروکا کا او؟

۱ ب کنا سنگناک، ای ثم تو ہندن ہیست کٹٹ، دھن کہ روحانی طور اٹ
طاقت والائے تو ہیست کروئی اسمک۔ ثما ایمان ہستے۔ دھن کہ چنا دنیا نا پیتاے
۲ پوہ مفک، ہندن ثم روحانی پیتاے پوہ مفیرے۔ ۱۰ دھن کہ چنا شروع ٹی پال
کنیک، سخت گرا کنگ کپنک، ہندن ای ثم شروع ٹی آسانگا پیتاے خوائفنگ۔
۳ ثم داسکان ایلو خوائفنگ کے تیار آفیرے، ۱۰ اتے کہ ثم داسکان دا دنیا نا خرابنگا
بندغاتے آن بار کنگ ٹی آرے۔ ثما اسہ پہ ایلو تو بحث او ساڑ آن دا ظاہر مریرک

- ۳ کہ تم بے ایمانانے آن بار کیرے۔ ○ ثمانیام ٹی فرقہ غاک او۔ ایٹس پائیک کہ "ای پوٹس نا پاروکا بیتاے آکاوہ"، او ایلو پائیک کہ "ای اپلوٹس نا پاروکا بیتاے آکاوہ"۔
 داڑان دا ہم ظاہر مریک کہ تم بے ایمانانے آن بار کننگ ٹی ارے۔ ○
- ۵ ای پوٹس دیر اٹ؟ او اپلوٹس دیرس اے؟ نن ہڑتوماک صرف خدا نا خدمت کروکاک ان کہ ننا تلخ آن تم ایمان تجارے۔ نن آن ہر ایٹ خدا نا تروکا کاریکے کننگ ٹی اے۔ ○ ای ٹھے پوہ کننگ کے مٹاس ایتیوہ۔ ای شروع ٹی گڈہس دغار ٹی شاغٹ، اپلوٹس واکان پد نہالے دیر تس، او خدا درختے بھلن کروکا اے۔ ○
- ۶ گڈہ خلوکا او دیر تروکا نا اہمیت خدا نا اہمیت آن بھاز کم اے اتے کہ خدا درختے خریفک۔ ○ گڈہ خلوکا او دیر تروکا نا اہمیت خدا نا مون آبرابر اے، او خدا دا ہڑتوماتے اوفتا کاریکے مطابق بدلہ ایتک۔ ○ ای او اپلوٹس خدا نا خدمت کے شریک آن۔ تم خدا کے کھیتی آن بار ارے، کہ نن ثمانیام ٹی بزغراتے آن بار کاریکے کینہ۔
- ۸ پین مٹاس ہم ارے، کہ تم خدا کے ارغان بار ارے۔ ○ خدا کنے طاقت تسونے، کنے راہی کرینے، او ذہن کہ اسے جوانو مستری س صبح طریقہ اٹ بنیاد تھک، ای خدا نا راستنگ پیغامے ٹھے آسر کیٹ۔ ذہن کہ ایلو مستری بنیاد نازی آرائے جوڑ کے، ایلو بندرغ کنے آن پد ٹھے ایلو بیتاتا باروٹ خوائفنگ ٹی اے۔ ولے دا ضروری اے کہ ہر خوائفوکا صبح طریقہ اٹ راستنگ پیغامے خوائفے، ○ او خدا خواجہ
- ۹ یحییٰ اے دا پیغام کے ہندن اہم کرینے ذہن کہ بنیاد نا خل ارا کے بھاز اہم اے، او اگہ پین کس ٹھے آجتا نا پیغامے سر کے، تو او دروغ تروک۔ ○ جواننگا خوائفوکا ہمو مستری تے آن بار او، کہ مالک نا خوش نا مطابق کبیں او زیبائنگا گڑاتے آن آرائے مضبوط جوڑ کیرہ۔ ولے ایلو خوائفوکا صرف فانی ویتاتا باروٹ خوائفیرہ۔
- ۱۰ وافک ہمو مستری تے آن بار او کہ آرائے اڑزائنگا گڑاتے آن کمزور جوڑ کیرہ۔ ○ او قیامت نا دے آخدا ہر بندرغ نا فیصلہ اے اونا کاریکے نا مطابق کیک۔ ذہن کہ خاخر آن ظاہر مریک کہ ارا کمزور اے یا مضبوط اے، ہندن خدا ہر بندرغ نا باروٹ تینا

- ۱۳ فیصلہ ایتک ○ دھن کہ جوائنگا مستری ارائے جوڑ کے او خاخر نا وخت آ ارائے
 ۱۵ نُسخان رسینگلیک، ہندن جوائنگا خوائفوکا ہمو پیتاتا باروٹ خوائفیک کہ واژان پنو کا ک
 ہمیشہ نا فائدہ اے حاصل کیر، او خوائفوکاے وانا بدلہ رسینگلیک ○ ولے دھن کہ بے
 وقوفنگا مستری تینا خوش اٹ ارائے جوڑ کیلک او خاخر نا وخت آ ارائے بھاز نُسخان
 مریک، ہندن دروغ نا خوائفوکا تیڈٹ بچک، ولے اووے خاص بدلہ ملیک ○
 ۱۶ ثم جوان چارے کہ ثم خدا نا ارا یعنی بھلا عبادت خانہ غان بار مقدس ارے
 ۱۷ او خدا نا پائنگا روح نا طاقت ثم تو ارے ○ اگ کس خدا نا ارائے نُسخان ایتے، تو
 خدا اووے ہزا ایتک، اتے کہ خدا نا ارا اوڑ کے بھاز مقدس اے۔ اگ کس تینا
 ۱۸ خوائفنگ اٹ ثما ایمانے کمزور کے، تو خدا اووے ہم ہزا ایتک ○ تینے ریفتیہو۔ اگ
 ثمے آن کس سوچ کے کہ "ای ایلوفتا مون آ عقل مند اٹ"، واضروری اے کہ او
 سختو عیسائی س مرے۔ واکان پد بے ایماناک اووے "بے وقوف" پارہ، ولے خدا
 ۱۹ اووے عقل مندی ایتک ○ اتے کہ دنیاوی آ عقل مندی خدا نا مون آ بے وقوف
 اے، او مقدسنگا کتاب ٹی خدا پارینے
 "ای عقل منداتے اوفتا چند نا پیتاتے ٹی پاسفیوہ۔" ○
 ۲۰ او زبور ٹی دا ہم لکھوک اے کہ
 خدا چانک کہ دنیاوی آ عقل منداتا سوچاک بے کار او ○
 ۲۱ ہندا خاطر آن کس تکبر کریمہ پاپ کہ "ای تینا طاقت اٹ ہر کاریے کنگ
 کیوہ"۔ ولے یات کیو کہ خدا نا مقرر کروکا ثما مالک اے، او خدا نا مقرر کروکا نا مالک
 ۲۲ خدا اے ○ کل دنیاوی آ گڑاک ثما خدمت کے جوڑ مسونو۔ یعنی ای پولس، اپلوس
 او پطرس ثما خدمت کنگ ٹی اُن، او دنیا نا کل ایلو گڑاتے تو اوار موت او زندگی،
 ۲۳ واسہ نا وخت او مون نا وخت، واک ہم ثما فائدہ کے جوڑ مسونو ○ ولے یات تجبو
 کہ ننا گلا نا مالک خواجہ عیسیٰ اے ○

پولس نا دا پاننگ ”ای ہم خاصو شاگردے اُت“

۱ ب ثم ضرور ننا باروٹ پوہ بھو کہ نن خدا نا مقرر کروکا کے خدمت گار جوڑ مسوئن،
 ۲ او خدا ننے آ تینا ڈوکا پیتاے یعنی تینا پلسکنگا پیغامے رغلانے۔ ۳ او دھنگا
 ۳ خدمت گارتے کے دا ضروری اے کہ دافک تینا خواجہ نا خیر خواہ مریر۔ ۴ کئے دا
 فکر آف کہ ثم یا پین بندغا کنا فیصلہ کرورے۔ اسی تیٹ تینا فیصلہ
 ۴ کپروٹ۔ ۵ کنا ضمیر صفا اے، ولے داڑان ظاہر مٹک کہ اسی معصوم اُت یا غلط
 ۵ کریٹ۔ صرف خواجہ عیسیٰ کنا راستیگا فیصلہ کنگ یک۔ ۶ ہندا خاطر آن خواجہ
 عیسیٰ نا پدی بنگ آن مست کسے نا باروٹ فیصلہ کپو۔ خواجہ عیسیٰ تینا مقرر کروکا
 دخت آ بندغاتا اُست نا پیتاے ظاہر یک، اوفتا گناہ تارا زاتے پاش یک۔ دا دخت
 آ خدا بندغاتے اوفتا کاریمتا مطابق بدلے ایتوے۔

۶ کنا سنگاک، اسی دا مست نا پیتاے ٹی تینا او آپلوس نا مثالے شاملا خاطر آن
 تیشٹ، تاکہ ثم ننا ذریعہ اُت ہیل کبو او پیغام نا مطابق تینا زندگی گدریفبو۔
 ۷ ”دا حکمتا فنگ اُت“ کس پین بندغے عزت او بے عزت کنگ کپک۔ ۸ ٹھے آن
 ہر اُسٹے سوچ کرئی اے کہ ”کنا عقل ایلو بندغاتے آن زیاست آف“۔ دا تکبر
 کپ، بلکہ خدا نا شکرے آوا کے، آنتے کہ او ہر گڑائے خدا نا گنڈ آن حاصل کرینے۔
 ۸ دھن کہ امیرنگا بندغ سوچ کے ”کن تو ضرورت نا کل گڑاک آریر“، ہندن ثم تکبر
 کریر سوچ کیرے کہ ”ننے آ خدا نا بھازنگا رحمتاک سر مسونو، پین نا ضرورت آف۔
 نن بادشاہ تے آن بار جوڑ مسوئن۔“ ولے کنا خوش اے کہ ثم روحانی بادشاہ جوڑ
 ۹ مریرے، او نن ثم تو اوار بادشاہی کین، آنتے کہ اسی چاہہ کہ خدا دا دنیا ٹی ننے خاصنگا
 شاگرداے ایلو بندغاتا مون آ کم عزت تسونے۔ نن ہمو بندغاتے آن بار آن کہ اوفتا
 کسینگ نا حکم حاکم نا گنڈ آن تینگانے، تاکہ دنیا نا کل بندغا او ملائکاک ننے ہریر،

- ۱۰ بندگ ملنڈ خلیہ ○ مخلوق ننے بے عزت کرینے، ننے "بے وقوف" پارے۔ ولے
 ۱۱ ثم تینے عزت تریسہ پارے "نن عقل مندو عیسائی اُن او سخت ایمان تچائن" ○
 ۱۲ وا وخت اسکان نن خواجہ عیسیٰ نا خزمت کنگ نا خاطر آن لنگز او ملاس اُن، او ننا
 ۱۳ پچاک اگڑی کروک او۔ نن خلنگ گنینہ او ننا چندہ اُے اُرا آف ○ نن تین کے
 ۱۴ محنت کینہ۔ مخلوق ننے بدو عا ایتک، ولے نن اوفتے کے برکت خوانہ۔ اُرا وخت آ
 ۱۵ ننے آنکلیف او مصیبت بریک، نن سہینہ ○ وینا نا خرابنگا بندگ ننے ہندن بے
 ۱۶ کار چارہ، دھن کہ گند بے کار اے۔ ولے اُرا وخت آ اوفک ننے بے عزت کیرہ،
 ۱۷ تو نن اوفتے تو جوان طریقہ آٹ ہیست کینہ ○
 ۱۸ کنے اُے آد اپناتے لکھنگ نا مقصد وا آف کہ اُے شرمندہ کیوہ، بلکہ مقصد داو
 ۱۹ اے کہ اُے تینا چناتے آن بار نصیحت کیوہ ○ واسر اُما زوحانی طور آٹ بھاز رہنا
 ۲۰ آریر، ولے اِی اُما خدا نا مقرر کروک نا زی آ ایمان تچنگ نا وجہ غان اُما زوحانی باوہ جوڑ
 ۲۱ مسوٹ، اتنے کہ اولیکو وار اِی اُے آ خدا نا پسکینگ پیغاے سر کیٹ ○ او اِی اُے
 ۲۲ منت کیوہ کہ کنے آن بار جوڑ ہو ○ ہندا خاطر آن اِی تینتھتھے اُما گند آ مون تینگ
 ۲۳ ٹی اُٹ، کہ دا کنا دوستگا مزہبی آ مار اے، او خواجہ عیسیٰ کے خیر خواہ مسونے۔ او
 ۲۴ ہمو پیتاتے ولدا رغالک کہ اِی تینا زندگی ٹی خواجہ عیسیٰ نا خوش نا مطابق کنگ ٹی
 ۲۵ اُٹ، او ہر وخت ایلو عیسائی تے ہم ہندا خوانفیوہ ○
 ۲۶ اُے آن گراس ہندن تکبر کیرہ، دھن کہ اِی اُما اُحوالے ہلپروٹ، اُے آ
 ۲۷ چہروٹ ○ اگہ خدا نا خوش اسکہ، تو اِی اُما یلنگ کے رُو بروٹ او ہمو وخت آ
 ۲۸ کنے سنا تیک کہ دا تکبر کروک صرف ہیست کیرہ، یا خدا نا پاکنگا روح نا طاقت آٹ
 ۲۹ جوانو کاریم کیرہ ○ ہر بندغ نا عمل آن ظاہر مریک کہ دا بندغ عیسیٰ نا زی آ ایمان
 ۳۰ تچانے، یا تچنٹے۔ اُرا بندغ کہ دعویٰ کے کہ "اِی عیسائی س جوڑ مسوٹ"، ولے اوڑ تو
 ۳۱ خدا نا پاکنگا روح نا طاقت آف، او دروغ تروس اے ○ اُما انت خوش اے کہ اِی اُما
 ۳۲ گند آ ہمر بریو؟ غصہ او لٹ تو یا محبت او تسلی ٹی اُے آ بریو؟ ○

تینا نیام ٹی گناہ کروکاتے تو سنگتی کپبو

- ۱ ب ای بنگوٹ کہ واسکان ٹا نیام ٹی زنا منگ ٹی اے، دھنو زنا کہ ایلو
 قوم والا کہ ہم کپسہ۔ اسی بنگٹ کہ ٹے آن اسٹس تینا مائتہ تو ہم بستری کیک۔
 ۲ ٹے واڑ کے افسوس کروئی اے، ولے ٹم واڑان انکار کیرے او فخر کنگ ٹی اے۔
 ۳ دھینگا بندے تینا نیام ٹی ایپو۔ اسی ٹے آن بھاز مر رینگنگ ٹی اٹ، ولے
 روحانی طور اٹ ٹم تون اٹ۔ بندہ خاطر آن اسی خواجہ عیسیٰ نا پین اٹ دا گناہ گار نا
 ۴ فیصلہ بے بندن کیوہ، دھن کہ بندے نا فیصلہ بے حج مون پر مون کے۔ ارا وخت
 آٹم عبادت کے مچ مریرے، تو اسی ہم روحانی طور اٹ ٹم تو شامل اٹ، او خواجہ
 ۵ عیسیٰ نا طاقت اٹ ٹے پاوہ۔ ”دھینگا بندے شیطان نا کسر آ بنگ کے یلہ کبو“،
 ۶ تاکہ واسبق حاصل کے او قیامت ناوے آوانا روحانی نساخان مف۔ او جوانو بیتش
 آف کہ ٹم فخر کیرے۔ ٹم مٹالس بنگونورے کہ ”مچ خمیر کل تے خمیر کیک“۔ خیال
 تجبو، نواہ ٹا نیام ٹی گناہ گارے نا ذریعہ اٹ گلے ٹا روحانی نساخان رسیدگئے۔
 ۷ بندہ خاطر آن تینا نیام آن گناہ گارے، کہ دا خمیر آن بار اے، کشبو۔ گراٹم گناہ تے
 آن بندن صفا مریرے، دھن کہ ٹت بغیر خمیر آن خاص ٹت مریک۔ بہتوویک
 بغیر خمیری آئید آن مست تینا اراتے آن کل خمیرے کشیرہ، او دانا اولیکو دے آ
 پچائینگ نا عید کنگ کے سور نا قربانی ایتیرہ۔ او ٹم بغیر خمیری آٹت آن بار پاک
 صاف اے، آتے کہ خواجہ عیسیٰ نا پچائینگ کے سور آن بار تینا جان نا قربانی بے
 ۸ تس۔ بہتوویک پچائینگ نا عیدے متیرہ۔ نن ہم تینا پچائینگ کے خوشی کیمبو۔
 دا ضروری اے کہ تنائیت خراب مف، او ننا اسٹاک گناہ او برائی تے آن پر مفس۔
 بلکہ اُست نا حُب اٹ خدا نا راستگا کسر آ کابو۔

- ۹ اسی تینا مست نا راہی تروکا خط ٹی لکھاٹ کہ ”زنا کروکاتے تو بیت کپبو“۔

۱۰ ولے واکنا معنی آلویک کہ بے ایمانے تو بیت کپو، کہ دافتا نیام ٹی بھازنگاک
 زنا کیرہ، لالچ او دزی کیرہ، اونتا عبادتے کیرہ۔ اگہ ثم دافتے تو بیت کپیرے، تو
 ۱۱ دنیا داری آن پیش تمیرے۔ دراصل کنا معنی دا اسکہ کہ بمو بندغ کہ تینے "مزہبی
 آبلیم" یعنی ایمان تجوکا پانک، ولے زنا کیک، یا دزی کیک، یا لالچ کیک، یا نشہ
 کیک، یا ایلوفتے آدروغ نا الزام تجک، دھنگا بندغ تو ارج دیر گمپو، سنگتی کپو۔
 ۱۲ کنا دا کاریم آف کہ ایلوفتا باروٹ فیصلہ کیو، خدا دافتا فیصلہ ئے کیک۔ ولے
 ۱۳ ن ضرور گناہ گارنگا عیسائی تا فیصلہ ئے کین، آنتے کہ تورات ٹی لکھوک اے کہ
 شیطانی کاریم کروکا سنگتے تینا نیام ٹی اپو۔

تینا فیصلہ غاتے تیٹ کبو

۱ ب اگہ ئے آن اسٹے نا ایلو عیسائی تو مسلہ س ارے، آنت دا جوانو بیٹس اے
 کہ بے ایماننگا حجاج وانا فیصلہ ئے کیر؟ یقیناً آفا، بلکہ ئما نیام آن اسٹس فیصلہ ئے
 ۲ کے۔ خدا وانا فیصلہ ئے کرینے کہ "مون نا دنیا ٹی کنا گچین کروکا بندغاک کنا بادشاہی
 ٹی شامل مرہ۔" گڑا ثم، کہ تینے عقل مند پارے، آنتے تینا نیام ٹی چنکا پیتا
 ۳ باروٹ فیصلہ کنگ کپیرے؟ ثم بھاز جوان چارے کہ ننا اہمیت ملائگاتے آن
 ۴ ہم زیاست اے۔ گڑا ن ضروری دنیاوی آ مسلہ غاتا فیصلہ ئے کنگ کینہ۔ اگہ ئما
 نیام ٹی مسلہ س دوی مرک، آنت دا جوانو بیٹس اے کہ بے ایماناک وانا فیصلہ ئے
 ۵ کیر؟ واثم کے شرم نا بیٹس اے، آنتے کہ ئما عیسائی تا نیام ٹی ضرور اسہ بندنو
 ۶ عقل مندو بندغس مروے کہ ئما نیام آن دا مسلہ ئے خلاص کے۔ ولے واکنگ
 نا بجائے ثم عیسائی سنگت نا مسلہ ئے عدالت ٹی پیش کیرے، تاکہ بے ایماننگا
 حج وانا فیصلہ ئے کے۔

۷ عدالت ٹی پیش کنگ آن دا ظاہر مرک کہ ئما ایمان کمزور اے۔ شاہد ئے آن

- اسٹس دنیاوی نشان کنیک، او بندغاک اودے بے وقوف پارہ۔ ولے اگہ اونا ایمان
 ۸ بسونے۔ تو عدالت ٹی پیش مفک۔ ۱۰ ثم عیسائیک غلطو کاریم کیرے۔ ریفیرے۔
 ۹ اودا کاریختے ثم تینا عیسائی سنگتاتا خلاف ہم کیرے۔ ۱۰ او ثم جوان چارے کہ دھنگا
 خرابنگا بندغاک جنت آ ہمپسہ۔ بے وقوف مقبو۔ آرا بندغاک کہ بتاتا عبادتے کیرہ۔
 ۱۰ یا زنا کیرہ۔ یا تین پہ تین تو ہم بستری کیرہ۔ یا چوکہ بازی کیرہ۔ ۱۰ یا ذری کیرہ،
 یا لالچ کیرہ۔ یا نشہ کیرہ۔ یا ایلو فتازی آ دروغ نا گواہی ایتیرہ۔ یا ریفیرہ جنت ٹی
 ۱۱ ہمپسہ۔ ۱۰ نمے آن گراس مست بدن کننگ ٹی آنرہ۔ ولے داسہ ثم خدا کے وقف
 کننگانورے، شامگناک معاف کنگانو۔ او ثم خواجہ عیسیٰ نا پن اٹ او خدا نا پاکنگا
 روح نا طاقت اٹ خدا نا مون آ پاک صاف مسونورے۔ ۱۰

تینا جانانترے خدا نا خزمت کے وقف کبو

- ۱۲ نمے آن کس دا پائے کہ "ای تینا خوش اٹ کاریم کننگ کیوہ"۔ ولے ثم
 کے گراس کاریم کننگ نا نتیجہ فائدہ مند آف۔ اگہ ای ہم پاو کہ "تینا خوش اٹ
 کاریم کیوہ"، او ہر وخت کننگ ٹی اٹ، تو دانا معنی اے کہ ای تینے دا خوشاتا
 ۱۳ مے جوڑ کریٹ۔ ولے ای بدن کیرہ۔ ۱۰ پین کس دا پائے "ازغ او پڈ اسہ پہ ایلو
 کے ضروری او"۔ آو، داراست اے۔ ولے برتوماتے آخرکار خدا خلاص کیک۔ ولے
 داڑان بار زندگی کے ہم بستری ضروری آف۔ بندا خاطر آن جان زنا کننگ کے
 استعمال کننگپ، بلکہ صرف خواجہ عیسیٰ نا خزمت کے وقف کننگے۔ او خواجہ عیسیٰ
 ۱۴ نے روحانی طاقت ایتک۔ ۱۰ خدا خواجہ عیسیٰ نے پدی زندہ کرے، او بدن خدا نے
 تینا طاقت اٹ پدی زندہ کروئے۔ ۱۰
 ۱۵ ثم بھاز جوان چارے کہ خواجہ عیسیٰ نا زی آ ایمان تخنگ آن پدن اوڑتو
 بدن تعلق تخینہ، دھن کہ عضوہ غاک جان تو تعلق تخیرہ۔ گرا انت دا جوانو بیتس

۱۶ اے کہ غنہ آن کس، کہ خواجہ عیسیٰ تو تعلق تھک، رنڈی بازی کے؟ یقیناً کپ۔
 ۱۷ تورات ٹی والکھوک اے کہ ہم بستری نا وخت آ "اِرا جاناک آسٹ مریرہ"۔ او
 ۱۸ داژان ظاہر مریک کہ اگہ کس رنڈی تو ہم بستری کیک، تو اوفک جانی طور آٹ
 ۱۹ آسٹ مریرہ، ولے دھینگا گناہ کنگ آٹ روحانی نساخان مریک۔ ولے ہمو بندرغ کہ
 ۲۰ خواجہ عیسیٰ نازی آ ایمان تھک، او روحانی طور آٹ اوڑ تو شامل مریک۔
 ۲۱ تینے زناغان بچانفبو۔ تم پارے "اگہ کس گناہ کیک، تو جانی طور آٹ نساخان
 ۲۲ مفک، بندا خاطر آن زنا کنگ نا اجازت اے۔" ولے اسی ٹھے پاوہ، ہمو بندرغ کہ
 ۲۳ زنا کیک، نہ صرف تینا جانے گناہ ٹی شانگ، بلکہ اودے ضرور روحانی نساخان ہم
 ۲۴ رسینگ۔ تم جوان چارے کہ خدا ٹما بچانفنگ کے تینا مارے راہی کرے، او مار
 ۲۵ ننا خاطر آن تینا جان نا قربانی ئے تس، ٹھے تین کے بھلا عبادت خانہ غان بار مقدس
 ۲۶ جوڑ کرینے، او ٹھے آتینا پاکنگا روح نا طاقے راہی کرینے۔ بندا خاطر آن تم تینا مالک
 ۲۷ آفیرے، بلکہ خدا ٹما مالک اے۔ خدا ٹما بچانفنگ کے تینا مارے راہی کرے، او
 ۲۸ مار ننا خاطر آن تینا جان نا قربانی ئے تس۔ بندا خاطر آن دا ضروری اے کہ تم تینا
 ۲۹ جاناتے خدا نا خرمیت کے وقف کبو۔

برام نا باروٹ پیتاک

۱ ب داسہ ای ایلو پیتا باروٹ لکھیوہ کہ تم کئے آن خط آٹ بریفینورے۔ کنا
 ۲ جواب داد اے کہ اگہ کس نا آست برام کنگ خواپیک، او کپ۔ ولے ٹما نیام
 ۳ ٹی زنا بھاز اے۔ بندا خاطر آن داژان بچنگ کے زینہ ئے زائفہ او نیازی ئے آرغ
 ۴ مرے۔ او بر آرغ تینا زائفہ نا او بر زائفہ تینا آرغ نا خیالے تھے، او اسہ پہ ایلو نا
 ۵ ضرورتاے پورہ کیر۔ برام آن پد زائفہ تینا مالک آف، بلکہ آرغ نا ہم حق آرے۔
 ۶ بندن زینہ تینا جان نا مالک آف، بلکہ اونا زائفہ نا حق ہم آرے۔ اسہ پہ ایلو نا تینا

- ۶ ہم بستی کنگ نا حقے منبو، او اوار رینگبو۔ ولے صرف عبات کنگ نا وجہ غان ثم
 اتفاق کنگ کیرے او منہ وخت کے جتا منگ کیرے۔ واکن پد ضروری ولدا اوار
 ۷ منبو، او و طریقہ آٹ ثم تینے گناہ تے آن تورنگ کیرے او شیطان، کہ آزمائشے کیک،
 پورہ مریرے۔ ۸ واکنا جتا منگ نا باروٹ پیتاک حکم آفس، بلکہ نصیحت او۔ ۹
 کنا خوش اے کہ خدا گڑاے کئے آن بار طاقت ایٹے کہ برام کپس، ولے کئے
 خبر اے کہ خدا ہر ایٹے جتا جتا دُول نا طاقت ایٹک۔ ۱۰
 ۱۱ ای جنوزان تے او بموقع کہ برام کنتو نصیحت ایٹیوہ کہ "کئے آن بار برام
 کپس۔ ۱۲ ولے اگر ثم تینا خوش تے تورنگ کیرے، تو برام کبو"، آنتے کہ اگر بند غس
 تینا خوش تے تورنگ کپک، تو اوڑ کے برام کنگ جوان اے۔ ۱۳
 او برامی تے کے اسر خلّس اے کہ کئے آن آفا، بلکہ خواجہ عیسیٰ غان بسونے۔ ۱۴
 زائف تینا آرغے اصل یلہ کپ۔ ۱۵ اگر او یلہ کیک، تو بین برام کنگ نا اجازت
 آف۔ او اصل تنیا تُولے یا ولدا پدی تینا آرغ آکائے۔ آرغ ہم تینا زائفے اصل
 طلاق تَف۔ ۱۶
 ۱۷ ای ایلوفتے پاوہ "اگر آرغ عیسائی جوڑ مریک، ولے اونا زائف بے ایمانس اے،
 او زائف اوڑ تو خوش اے، آرغ ضرور اودے طلاق تَف۔" خواجہ عیسیٰ وانا باروٹ
 ۱۸ پانتے، ولے کنا واخواینگ اونا خوش نا مطابق اے۔ ۱۹ او بندن اگر کس زائف س
 عیسائی جوڑ مریک، ولے اونا آرغ بے ایمانس اے، او آرغ اوڑ تو خوش اے، زائف
 ۲۰ ضرور اوڑان طلاق بَلپ، آنتے کہ اگر زائف عیسائی س اے، تو موقع آرے کہ آرغ
 ہم خدا نا مون آ پاک صاف مرے۔ او اگر آرغ عیسائی س اے، تو موقع آرے
 کہ زائف ہم خدا نا مون آ پاک صاف مرے۔ اگر بندن متوکیہ، تو واقفا چناک بے
 ایمان تے آن بار مسرہ۔ ولے واسر اسر پہ ایلو تو اوار رینگنگ نا وجہ غان موقع آرے
 کہ واقفا چناک ہم خدا نا مون آ پاک صاف مرے۔ ۲۱
 ۲۲ اگر واقفے آن بے ایماننگ زائف عیسائی آرغے یلہ کے، یا بے ایماننگ آرغ عیسائی

زائفہ نے یلہ کے، تو دامرے، آنتے کہ عیسائی س دابیت ٹی مے آن بار بے ایمان
نا خرمیت گار آف۔ ولے یات کبو کہ خدا نا خوش اے کہ نن اسہ پہ ایلو تو سنگتی
کین۔ ۱۶ ○ اے عیسائی زائفہ، یات کرک کہ داسکان موقعہ آرے کہ نا جواننگا کاریمتا
وجہ غان نا بے ایماننگا آریغ ہم عیسائی جوڑ مرے۔ اے عیسائی آریغ، نی ہم یات
کرک کہ داسکان موقعہ آرے کہ نا جواننگا کاریمتا وجہ غان نا بے ایماننگا زائفہ ہم
عیسائی جوڑ مرے۔ ○

خدا نا مون آ دنیاوی آ بیتاتا اہمیت آف

۱۷ اہی ٹھے پاوہ، او گل ایلو عیسائی تے ہم خوانفیوہ، کہ ٹھے آن ہر اسٹ تینا
۱۸ زندگی ئے خدا نا خوش نا مطابق گدریفے۔ ○ دانا مطابق، اگہ یہودی س عیسائی جوڑ
مسونے، تو اوڑکے دا ضروری آف کہ ایلو قوم والا عیسائی تے آن بار تینا زندگی ئے
گدریفے۔ او اگہ بغیر سنت کروکو عیسائی جوڑ مسونے، تو دا ضروری آف کہ او سنت
۱۹ کے، ○ آنتے کہ سنت منگ یا نا منگ نا چ اہمیت آف۔ بلکہ خدا نا حکماتا زی آ
چلینگنگ نا اہمیت زیاست اے۔ ○

۲۰ او بندغ کے اولیکو وار ہمر کریس، ایمان تھانے، داسہ بمنڈن مرے۔ ○ دانا
۲۱ مطابق ہم اگہ کس خدا نا کسر آ بسونے، او مے سے اے، تو پرواس آف۔ ولے
۲۲ اگہ اوڑے میٹی آن آزات منگ نا صبح موقعہ بلک، تو آزات مرے۔ ○ یات تجبو کہ
آرا بندغ میٹی نا وخت آ خواجہ عیسیٰ نا کسر آ بسونے، تو او روحانی طور آت آزات
اے۔ او آرا بندغ آزاتی نا وخت آ خدا نا کسر آ بسونے، او خدا نا مقرر کروکا نا مے
۲۳ آن بار اے۔ ○ خدا ٹما پچا فنگ کے تینا مارے راہی کرے، او مار ننا خاطر آن تینا
جان نا قربانی ئے تے۔ بندا خاطر آن ٹم بندغاتا، کہ غلط آت تینے عقل مند چارہ،
۲۴ بیتاتے منپو۔ ○ کنا سنگتاک، ہر وخت خدا نا کسر آ بمبو، ولے ہمر کہ ٹھے آن ہر

اَسٹ اولیکو وار خدا نا کسر آ بسونے، بندن مرے۔

بے برامی او جنوزاناتا باروٹ خوانفنگ

- ۲۵ داس بے برامی تا باروٹ ئے رغایوه کہ ئم بریفینورے۔ برام نہ کننگ کے خواجہ
 عیسیٰ نا گنڈ آن چِ غمَس آف، ولے او کئے بھاز عقل مندی تسونے او کنا خیال
 ۲۶ ئی۔ بندغ بھر کہ آرے، بندن رینگے۔ ای دا نصیحتے کیوه تاکہ ئم تینے دا اینو پگہ
 ۲۷ نا مصیبتاتے آن بچائیرے۔ اگہ ئے آن کس برامی اے او اونا زائفہ اورتوں
 ۲۸ آرے، تو اودے یلہ کپ۔ اگہ برامی آفک، تو برام نا باروٹ سوچ کپ۔ اگہ ئے
 آن کس برام کیک، تو او گناہ کپک، او اگہ مسزَس برام کیک، تو او ہم گناہ کپک۔
 ولے کنا خوش اے کہ ئے ہمو تکلیفاتے آن بچائیفو کہ برامی تے تو آریر۔
- ۲۹ کنا سنگتاک، ای بندن پاوہ اتے کہ خواجہ عیسیٰ زو پدی بریک، اونا خرمت
 کننگ نا موقعہ غاک کم او۔ دا ضروری اے کہ برامیک ہم یات کیر کہ برام کننگ
 ۳۰ صرف دا دنیا نا بیٹش اے۔ داس وخت آف کہ بندغاک غم کیر، او دا ہم وخت آف
 کہ خوشی کیر۔ او سودا بلو کاک دا سوچ کیر کہ ”دا بلو کاک گڑاک ننا ہمیشہ کے افس“۔
 ۳۱ ہمو بندغاک، کہ دنیاوی آ گڑاتے استعمال کیر، لاچ ئی پاسنگس، اتے کہ دا دنیا نا
 گڑاک فانی او، اوفتے یلہ کروئی اے۔
- ۳۲ کنا خوش داو اے کہ ئے آ بچ پریشانی بف۔ بے برامی آ بندغ خواجہ عیسیٰ نا
 کاریم کے زیاست توجہ ایٹے، اتے کہ اونا خوش داو اے کہ خدائے خوش کے۔
 ۳۳ ولے برامی آ بندغ دنیا نا گڑا او بیتاتے آ توجہ ایٹک، اتے کہ اونا خوش داو اے کہ
 ۳۳ تینا زائفہ خوش تھے۔ بندا خاطر آن اونا سوچاک ارا گنڈ آ بشخ او۔ او بے برامی
 آ نیازی یا تولو کو مسزَس ہم خواجہ عیسیٰ نا کاریم کے زیاست توجہ ایٹے، اتے کہ اونا
 مقصد اے کہ او تینے خواجہ عیسیٰ نا خرمت کے وقف کے۔ ولے اسے برامی و نیازی س

۳۵ دنیادی آیتاے آتوجہ ایٹک، آتے کہ اونا خوش اے کہ تینا آرغے خوش تھے۔
ای دایتاے پاننگ ٹی اٹ تاکہ ٹامدے کیو۔ کنا دا خوش آف کہ ٹمے پریشانی
ٹی شاغیو۔ بلکہ کنا خوش دادا اے کہ ٹم ہمو کاریم او پیتاے کبو کہ راست او، او
تینے خدا نا کاریم کے وقف کبو۔

۳۶ اگہ مسڑ او مار سانگی آریر، او اوفک فیصلہ کریر کہ "برام کپہ"، ولے اگہ مار دا
سوچ کے کہ "اسی تینا ہم بستری نا خوشے تورنگ کپہ"، تو اوفک ضرور برام کیر۔
۳۷ دا ٹی چچ گناہ آف، آتے کہ دانا خوش اے کہ "برام کیو"۔ ولے ہمو بندرغ ہم جوانو
کاریم کیک آرا کہ تینٹ سوچ کیک او فیصلہ کیک او تسلی اٹ دا پائے "اسی تینا ہم
۳۸ بستری نا خوشے تورنگ کیوہ، او مسڑ تو برام کپہ"۔ ہندا خاطر آن آرا بندرغ برام
کیک، او جوان کیک، او آرا بندرغ برام کیک، او ہتر جوان کیک۔

۳۹ ہمو وخت اسکان کہ نیازی نا آرغ زندہ اے، اودے تینا آرغ نا خرتے کروئی
اے۔ اگہ اونا آرغ کبیک، تو اوڑتو حق آرے کہ تینا خوش نا مطابق پین برام کے،
۴۰ ولے دا ضروری اے کہ زینہ عیسائی س مرے۔ اگہ دا جنوزان یا بے برای آ نیازی
تینٹ فیصلہ کیک کہ "اسی برام کپہ"، تو کنا خیال ٹی ہتر جوان کیک، او ہندا پاننگ
کے خدا نا پاننگا روح نا طاقت او عقل کن تو آرے۔

بٹاتا مون آ قربانی تروکا گڑاتا مسئلہ غماک

۱ بٹاتا مون آ قربانی تروکا گڑاتا باروٹ بیت کیوہ۔ گل عیسایک
چارہ کہ ہٹاک زندہ افس۔ ہندا خاطر آن بھازنگا عیسایک دا علم آن تکبر کیرہ۔ ولے
دا جوانو بیتش آفک، آتے کہ محبت کروکا تینے عزت تینگ آن علاوہ ایلوفتے عزت
۲ ایٹک، اوفتا روحانی علمے ورفک۔ آرا بندرغ تینے عزت تینگ اٹ دا سوچ کیک کہ
۳ "اسی بھاز علم تخیوہ"، تو ضرور او بھاز امینگا پیتا باروٹ بے علم اے۔ ولے ہمو

بندغ کہ خدا تو محبت کیک، خدا اودے درست کیک۔

۲ ارا تسکان بنی آخدا مون آقربانی تروکا گراتا تعلق اے، نن چانہ کہ بناک
۵ زندہ افس، او صرف آسنگا خداغان بے دس پین کس خدا اف۔ ۴ گراس بندغاتا
۶ مطابق آسمان او دغار ٹی بھازنگا گراک خدا پانگیرہ۔ ۵ ولے نن کے صرف اسے خدا
یعنی باوہ خدا اے، کہ او کل جہان نا جوڑ کروکا اے، او ننا زندگی نا مقصد داو اے
کہ نن اونا خرتے کین۔ او ننا صرف اسے خواجس اے، خدا نا مقرر کروکا یعنی عیسیٰ،
کہ کل گراک اونا ذریعہ اٹ جوڑ کنگانو، او ننے ہمیشہ نا زندگی اے تسونے۔

۷ نم پارے "نن بھاز علم تیخنہ"، ولے داسکان ثمانیم ٹی گراس پنہ کہ بناک
زندہ افس۔ ارا وخت آوفک گنیرہ تو سوچ کیرہ کہ "دا ایرغ بتاتا مون آقربانی
تینگانے"۔ اوفتا عیسیٰ نازی ایمان کمزور اے، او دا گراتا کینگ نا وجہ غان اوفک
۸ غلط سوچ کیرہ کہ "نن گناہ کریئن"۔ ۵ خدا تو سنگتی کینگ نا تعلق کینگ یا نا کینگ
تو اف۔ اگر نن کین، تو چ نساخان اف۔ اگر نن کین، تو چ روحانی فائدہ اف۔

۹ نن صفائنگا ضمیر اٹ ہر ڈول نا ایرغ کینگ کین۔ ولے دانا چ اہمیت اف۔
بلکہ ننے آن ہر ایٹ دا فیصلہ اے کہ "ای بندنو کاریم او بیت کیرہ کہ داڑان
۱۰ کنا مزہبی آسنگت سوچ کے کہ "ای ہر سینگٹ یا گناہ تے ٹی تھائٹ"۔ ۵ فرض
کہو کہ اسے کمزور ایمان تجوکوس ننے آن کسے بت نا عبادت خانہ غائوئی آگراتے
کینگ آخے، او سوچ کے کہ "بتاتا مون آقربانی کے پیش کروکا گراک کینگ کے
جائز او"۔ ۵ نن چانہ کہ "دافتا کینگ آن ننے چ روحانی نساخان مفک"۔ ولے دا جوانو
۱۱ بیٹس اف کہ دانا باروٹ ننا علم نا وجہ غان ننا کمزور ایمان تجوکو سنگتے، کہ خدا نا
مقرر کروکا دانا خاطر آن ہم کسفنگا، روحانی نساخان رسیٹے۔ ۵ ارا وخت آن تینا کمزور
۱۲ ایمان تجوکا مزہبی آسنگتا خیالے تیخنہ، تو نن دافتا ایمانے ہر کمزور کین۔ نن نہ
صرف دافتے نساخان ایٹینہ، بلکہ خدا نا مقرر کروکا نا مون آگناہ گار ہم مرینہ۔ ۵ اگر
۱۳ دا گراتا کینگ اٹ کنا مزہبی و سنگتے روحانی نساخان مریک، تو ای ضروری دھینگا

قربانی تروکا گزاتے کمپہ، تاکہ کنا مزہبی و سنگتے سُخان رسینگ۔

خاصنگا شاگرد کے زمہواری او حق

۱- ب اراوخت آبدغاگ کنا خاصنگا شاگرد منگ آن انکار کیرہ، تو ای اوفتے پاوہ کہ
 "ای تینٹ خواجہ عیسیٰ نے خنائٹ، اونا خاصنگا شاگرد جوڑ مسوٹ۔ ای بے فائدہ رگا
 حکمتے آن آزات مسوٹ۔" اراوخت آبدغاگ کنازی آالزام تحیرہ، ای دا طریقہ
 اٹ اوفتا ہاتے بند کیوہ۔ ای خواجہ عیسیٰ نا طاقت اٹ ثمانیام ٹی تبلیغ کریٹ، او
 ٹم اونا کسر آبسونورے۔ یقیناً ثما خواجہ عیسیٰ نا کسر آبنگ آن دا ثابت مریک کہ
 ای خواجہ عیسیٰ نا خاصو شاگردے اٹ۔ بندا خاطر آن پین کسں کسے خاصنگا شاگرد
 پائے یا پاپ، ولے ٹم ضرور پارے۔

۲ یقیناً کسے داخس ہم حق اے کہ کنا کاریم کنگ کے عیسائیک کنا کنگ نا
 ۵ بندوبستے کیر۔ خواجہ عیسیٰ نا جد پدر رگا ایلمک، پطرس او ایلو خاصنگا شاگرداک تینا
 عیسائی زائفہ غاتے مسافری آدیرہ، او ایلو عیسائیک اوفتا مدتے کیرہ۔ یقیناً کنا حق
 ۶ اوفتا حق آن بار اے۔ انت فوجی س تینا خرچ اٹ گنیک، بینک؟ زمیندارس تینا
 انگور نا باغ آن انگور کمپک؟ شوائس تینا میلٹا پائٹے کمپک؟ یقیناً اوفک گنیرہ، او
 ۷ بنڈن کنا یقین اے کہ ٹم سوچ کیرے کہ صرف کن کے او برتہاس کے دا ضروری
 اے کہ نن تین کے کاریم کین۔

۸ نہ صرف کنا دامثالٹے آن پیتاک ثابت مریرہ، بلکہ تورات ہم بنڈن پاک۔

۹ گوٹ کنگ نا وخت آخراس نا بائے تھیو۔

۱۰ ثما خیال ٹی خدائے خراس نا فکر اے یا دا بیتے نن کے پارینے؟ یقیناً نن کے
 پارینے۔ ارا بندرغ کہ بجاتے دسک، او ارا کہ فصلے زوتک، برتوماتے فصل آن بشخ
 ۱۱ رسینگ۔ ای بجاتے دسوکاغان بار اٹ، ٹمے آ خدا نا پسکینگا پیغاے سر کریٹ۔

۱۲ او شمارِ روحانی فائدہ مسونے۔ بندہ خاطرِ آن واسہ کنا حق اے کہ تم کنا دنیاوی آمدتے کیرے۔ ○ اگہ تم ایلو پیغام رسیفوکا ماتے کیرے، تو کنا دافتنے آن زیاست مدت مرے، اتنے کہ کنا حق دافتنے آن زیاست اے۔

۱۳ ولے ای اینو اسکان دا حقے خواتنٹ، بلکہ بر دؤل نا سختنگا تکلیفے سہاٹ، تاکہ خدا نا مقرر کروکا نا پُسنکینگا پیغامے تالان کننگ نا کاریم سِلپ۔ ○ تم جوان چارے کہ آرا یہودی اہامک کہ بھلا عبادت خانہ ٹی کاریم کیرہ، اوفتنے ایزغ دیر ہمو کٹ ہلک۔ او آرا بندغاگ کہ قربان گاہ ٹی قربانی ایتیرہ، اوفتنے داڑان بشخ ہلک۔ ○ او ۱۳ بنڈن خدا دا ہم حکم تسونے کہ ہمو بندغاگ پُسنکینگا پیغامے تبلیغ کروکا ماتے کیر کہ دا پیغامے منیرہ۔ ○

۱۵ ولے ای اینو تسکان دا حقے خواتنٹ، او نہ داوے لکھنگ ٹی اٹ تاکہ دا حقے ہلیو۔ ای پُسنکینگا پیغامے مفت اٹ تبلیغ کے فخر کیوہ۔ اگہ کسس تینا ہورے ہرز آ کے، پائے ”پوکس تینا حقے خواہک“، تو کہنگے تین کے جوان چاوہ۔ ○ آرا وخت ۱۶ آ ای پُسنکینگا پیغامے ایلو فتنے آسر کیوہ، تو دا ٹی چچ فخر کننگ نا موقعہ آف، اتنے کہ کئے تبلیغ کروئی اے۔ اگہ ای داوے تبلیغ کیر، تو کئے آبرا برے۔ ○ اگہ ای دا ۱۷ کاریجے تینا فائدہ کے او تینا خوش اٹ کریٹ، تو دانا بدلہ نا حقدار اٹ۔ ولے ای داوے تین کے اسہ فرضس چاوہ، او خدا کے کیوہ تہ۔ ○ بندہ خاطرِ آن ای بدلہ نا ۱۸ حقدار آف، ولے ای بھاز خوش اٹ کہ بغیر لالچ اٹ پُسنکینگا پیغامے تبلیغ کیوہ، او ہنو کاتے آن تینا مدت نا حقے خواہرہ۔ ○

۱۹ ای دنیا ٹی آرا تو بندغے اٹ، ولے روحانی طور اٹ کلا نامے جوڑ مسوئٹ، تاکہ ۲۰ اخس زیاست بندغ کہ خدا نا مقرر کروکا نا کسر آہنگ کیو، اٹیو۔ ○ آرا وخت آ ای یہودی تے آ خدا نا پُسنکینگا پیغامے سر کریٹ، تو یہودی تے آن بار تینا زندگی گدربیفٹ، تاکہ دافک دا پیغامے منیر۔ او آرا وخت آ ای یہودی تے تو اسٹہ، او دافک شریعت آچلینگارہ، ای ہم دافتنے آن بار عمل کریٹہ۔ کئے اوفتنے تو شریعت نا

۲۱ باروٹ اتفاق آف، ولے ای دا شریعت نا باروٹ بحث کشویٹ، اتنے کہ کنا خوش
اے کہ ای اوفتے ہم خدا نا کسر آتیو۔ ○ آرا وخت آ ای ہمو ایلو قوم والا تانیام ٹی
اسٹہ، کہ اوفک یہودی تا شریعتے منیسہ، تو ای کوشستے کیٹ کہ اوفتے تو ہم اتفاق
کیو، تاکہ ای اوفتے خدا نا کسر آتیو۔ دانا دا معنی آلویکہ کہ خدا نا حکماتے آن انکار کیو،
۲۲ بلکہ ای ضرور خدا نا مقرر کرو کا نا خرمست گارس مریو۔ ○ او آرافک کہ ایمان ٹی کمزور
اثرہ، ای اوفتے تو ہم اوفتا رواجاتے ٹی شامل مسٹہ، تاکہ اوفتا ایمانے بسفیو۔ ای
بھاز کوشست کریٹ کہ ہر ڈولنگا بندغاتے تو شامل مریو او سنگتی کیو، تاکہ اوفتے
۲۳ آن گراس نجات حاصل کیر۔ ○ ای دھن صرف پسکینگا پیغام نا خاطر آن کیوہ، تاکہ
ای ہم ایلو ایمان تجھو کاتے تو اوار خدا نا رحمتاے ٹی شامل مریو۔ ○
۲۴ ثم جوان چارے کہ گو ٹی بھاز نروکاک بشخ بلیرہ، ولے صرف ہمو بندغ انعامے
حاصل کیک کہ اولیکو نمبر آبریک۔ داڑان بار ثم گل تینا زندگیئے بندن گدریفبو
۲۵ تاکہ ثم خدا نا گنڈ آن انعامے حاصل کیرے۔ ○ ہر گوازی گر محنت کیک او گوازی
نا اصول نا مطابق چلینگ۔ ہر آسٹ بندن کیک تاکہ کئے او فانی و انعامے حاصل
کے۔ ولے نن خدا کے محنت کینہ تاکہ ہمو انعامے حاصل کین کہ ہمیشہ کے آرے۔ ○
۲۶ دھن کہ باکسرس مقابلہ نا وخت آ تینا فجاتے ضائع کیک، او دھن کہ نروکوس گو ٹی
۲۷ بے مقصد ڈوینگپ، بندن ای بے مقصد خدا نا مقرر کرو کا نا خرمستے کیرہ۔ ○ بلکہ ای
سخت محنت کیوہ، تینا خوشاتے تو ریوہ، تاکہ ایلو فتنے آپسکینگا پیغامے تبلیغ کنگ
آن پد ای تینا ہمیشہ نا انعامے حاصل کیو۔ ○

خیال تجبو، بے ایماناتے آن بار مفسو

۱ ب کنا سنگٹک، ای ئے یات ایٹیوہ کہ یہودی تا باوہ پیرہ غاک، کہ موسیٰ نا
رند آٹ مسر نلک آن پیش تمار، اوفتے تو انت مس؟ دافک گل جمر نا رہنمائی ٹی

۲ سمندر آن خیریت اٹ گدرینگار۔ ○ دھن کہ عیسائی تے کے پاک صاف منگ نا بے
 شولنگ اسے نشانس اے کہ اوفتا رہتا عیسی اے، بندن آرا وخت آیتھوویک جمر نا
 موجودگی ٹی سمندر آن گدرینگار، اوفک گل اتفاق کریہ کہ "موسیٰ نارہتا اے"۔ ○
 ۳ معجزہ اٹ خدا کلا کے تا ارنغ دیر راہی کرے۔ ○ دھن کہ مسافری نا وخت آ اوفتا
 گینگ کے دیر خل آن پیش تما، اوفتے تینگ، بندن دا وخت آ خدا نا مقرر کروکا نا
 ۵ رحمتاک اوفتے تینگار۔ ○ ولے ہمو وخت آ ہم اوفتے آن بھازنگاک خدا نا حکماتے
 متیویر، خدا اوفتے آن خوش آلویکہ۔ بندا خاطر آن اوفک ریگستان ٹی کسر۔ ○
 ۶ دا گل بیتاک نن کے مثال او، تاکہ نن موسیٰ نا دور نا یہودی تے آن بار مقن،
 ۷ کہ اوفک تینا شیطانی آخوشاتے آہنار۔ ○ تورات ٹی لکھوک اے کہ
 بندغاک دعوتے ٹی ہنار،

او دا دعوت آن پد شراب گنگر، بے عیائی کریہ۔

۸ ہمو وخت آ اوفک بتاتا عبادتے ہم کریہ۔ اوفتے آن بار عمل کپہو۔ ○ نن ضرور
 بندن زنا نا کاریہمتے ٹی تپن، دھن کہ اوفتے آن بھازنگاک تمار، او ہزا کے خدا
 ۹ اسے دے ٹی پیست او سہ ہزار (۲۳،۰۰۰) بندغاتے کسے۔ ○ اوفتے آن بھازنگاک
 خداگان گہ کریہ، خدائے آزمائفیر، او ہزا کے دوشہ غاک اوفتے کسیر۔ نن ضرور اوفتے
 ۱۰ آن بار خدائے آزمائفین۔ ○ نن خداگان گہ کپن، دھن کہ اوفتے آن بھازنگاک کریہ
 او ملائک عزرائیل اوفتا ساہے بلک۔ ○

۱۱ دا گل بیتاک اوفتے تو مسر، ولے ایلوفتے کے مثال او او تورات ٹی لکھنگانو۔
 خاص طور اٹ دا بیتاک ننا نصیحت کے لکھنگانو اتے کہ واسر قیامت خڑک اے۔ ○

۱۲ او آرا بندرغ دا سوچ کیک کہ "ای صفائنگا است اٹ خدا نا کسر آ پنگ ٹی
 ۱۳ اٹ"، او خیال تھے، نواہ گناہ تے ٹی پاسنگوئے۔ ○ یات کبو کہ آرا آزمائشتے آن،
 کہ تم گدرینگارے، دافک مست نا بندغاتے آ ہم بسونو۔ ولے خدا تینا اقرار نا
 مطابق ثما آزمائشتے ثما سہنگ نا طاقت نا مطابق بلیک، تاکہ تم سہنگ کیرے۔ او

آرا وخت آٹھا آزمائش مریک، خدا ئے زیاست طاقتے ہم ایتک، تاکہ ئم آزمائش
ٹی پورہ مریے۔

کنا دوستگا سنگناک، بندا خاطر آن بتاتا عبادتے کپو۔ ای چاوه کہ ئم عقل مند
آرے۔ بندا خاطر آن ئم تیہٹ فیصلہ کبو کہ ای جوانو بیت کنگ ٹی اٹ یا خرابو۔
آرا وخت آن عبادت کینہ او وا وخت آ خدا نا مقرر کروکا نا آخری وار نن نا ایرغ
کنگے یات کینہ، تو نن انگور نا جوس او ایرغ کینہ۔ جوس نا کنگ نا معنی واو اے
کہ نن او نا قربانی اٹ وتر شولینگ آن فایہہ رینگانہ۔ او آرا وخت آن ایرغ
پرغینہ، تو نن او نا جان نا کسینگ آن فایہہ رینگانہ۔ نن بھار آن، ولے کنگ
نا وخت آن کل اسے ایرغ آن اسے باخوسے کینہ۔ بندا خاطر آن نن کل آیت آن
او وا ایرغ کنگ ٹی شریک مریہ۔

یہودی تا رواجاتے ہربو، کہ اوفک قربان گاہ ٹی قربانی تروکا گراتے آن گنیرہ۔
اوتنا یقین اے کہ وا قربانی تروکا گراتا کنگ اٹ اوفتے فایہہ رینگ۔ گرا آنت
کنا پاننگ نا مقصد واو اے کہ بت نا اہمیت آرے، یا بت نا مون آ قربانی تروکا
گراک حلال او؟ یقیناً آخا۔ بلکہ کنا پاننگ نا مقصد واو اے کہ ئم نصیحت ایتبو،
آنتے کہ بتاتا عبادتے کروکا، آرا قربانی تے ایتیرہ، واک خدا کے آخا، بلکہ شیطان
کین او۔ او کنا خوش آف کہ ئم ہمو رواجاتے کیرے کہ شیطان نا خوش نا مطابق او۔
آرا وخت آ ئم خواجہ عیسیٰ نا خوش نا مطابق انگور نا جوس کیرے، تو وانا معنی اے
کہ ئم شیطان نا خوش نا مطابق اصل کنگ کیرے۔ او آرا وخت آ ئم خواجہ عیسیٰ نا
تینا جان نا قربانی تینگے یات کرفنگ کے ایرغ کیرے، تو وانا معنی اے کہ ئم شیطان
نا خوش نا مطابق اصل عمل کنگ کیرے۔ شاید ئم واپتاتے پوہ مسونورے او
سوچ کیرے کہ نن بتاتا عبادتے کنگ آن خدا نا آزمائشے کینہ، یا نن خداغان
زیاست طاقت ور آن۔ وا ہرتوما سوچاک غلط او۔

عیسائیک بر پیت ئی خُدا نا عزتے بُرزز آ کیر

- ۲۳ ئے آن کس دا پائے کہ "ای تینا خوش اٹ بر کاریے کنگ کیوہ"، وے
 ۲۴ بر کاریے کنگ آن شاہر ایلو فتا مت مف، او اوقتا ایمان بسپ۔ ○ کس تینا
 فائدہ ئے برپ، بلکہ ایلو فتا فائدہ ئے برے۔ ○
 ۲۵ سوتا دکاناتے آن ئے تینا خوش نا مطابق بر ڈول نا سادار نا سولنگ او کنگ
 ۲۶ نا اجازت اے، ○ اتے کہ زبور ئی لکھوک اے کہ
 دا دُغار او دا ئی موجود بر گزائے خُدا جوڑ کرینے۔ ○
 ۲۷ اگہ اسے بے ایمانس ئے آن اسٹے کے دعوت کے، اوئی دا دعوتے قبول کیس،
 ۲۸ تو بر گزاکہ کنڈوری آ تجنگانے، گن تہ، دانا قربانی منگ نا باروٹ بریفہ۔ ○ وے اگہ
 نے کس پائے کہ "دا کنوئی آ گزاک بتے نامون آپیش کنگانو"، تو دا پاروکا نا
 ۲۹ ضمیر نا خاطر آن دا ارغائے کپہ۔ ○ دھن تینا خاطر کن آخا، بلکہ ایلو فتا خاطر کن کر۔
 اسٹس دا بریفنگ کیک کہ "ای اتے ایلو بندغ نا خاطر کن تینے پریشان کیوہ؟ ○
 ۳۰ اگہ ای موجود کنوئی آ گزاتے کے است نا خب اٹ خُدا نا شکرے اوا کیوہ، گز اتے
 ۳۱ کس کے آمو کنوئی آ گزاتے کے الزام تھے؟" ○ وے ای ئے پاوہ کہ آرا کاریے
 ۳۲ کیرے، خُدا نا عزتے بُرزز آ کنگ کے کپہ۔ ○ بندن رینگبو کہ ئے آن کس عیسائی
 ۳۳ سگت، یا بہودی یا ایلو قوم والاسے نسخان رسیف۔ ○ ای کوشت کیوہ کہ بر
 بندغ خوش تھیو۔ ای تینا فائدہ کے آخا، بلکہ ایلو فتا فائدہ کے بندن کیوہ، تاکہ
 اوفک ہم نجات حاصل کیر۔ ○ کئے آن بار عمل کپہ، دھن کہ ای خُدا نا مقرر کروکا
 ۱ آن بار عمل کنگ ئی اٹ۔ ○

عبادت نا وخت آ کاٹمے ڈکنگ

- ۲ **ب** ای بھار خوش اٹ کہ تم کنا پیتا تے گیرام کنتورے او واسکان کنا خو انفو کا
- ۳ پیتا تے آمل کننگ ٹی آرے۔ ○ ای تمے رغاویہ کہ خدا نا مقرر کرو کا ہر بندرغ نار بٹھا
- ۴ او بھلا اے، خدا نا مقرر کرو کا نار بٹھائی ئے خدا کیک، او بندن ہر آرغ تینا زائفہ
- ۵ نا بھلا اے، او اونا ر بٹھائی ئے کیک۔ ○ بندا خاطر آن آرا بندرغ، کہ خدا نا عبادت
- ۶ نا وخت آیا پیغام نا تبلیغ نا وخت آلوپ پینک، او خدا نا مقرر کرو کا ئے بے عزت
- ۷ کیک۔ ○ ولے واڑان بار آرا نیازی، کہ خدا نا عبادت نا وخت آیا پیغام نا تبلیغ کننگ
- ۸ نا وخت آتینا کاٹمے ڈیکپ، او تینا آرغے بے عزت کیک۔ او اسے رنڈی ہے آن بار
- ۹ اے، کہ نشان تینگ کے گوٹ کننگ۔ ○ اگ نیازی نا خوش آف کہ تینا کاٹمے ڈکے،
- ۱۰ تو اووے گوٹ کروئی اے۔ ولے گوٹ کننگ آن اونا عزت کم مریک۔ بندا خاطر
- ۱۱ آن نیازی ضرور تینا کاٹمے ڈکے۔ ○ نرینہ عبادت نا وخت آتینا کاٹمے ڈیکپ، آنتے کہ
- ۱۲ خدا اووے تینا دو آن تینے عزت تینگ کے جوڑ کرینے، ولے او نیازی ئے نرینہ غان
- ۱۳ نرینہ ئے عزت تینگ کے جوڑ کرینے۔ ○ نرینہ نیازی کے جوڑ متے، بلکہ نیازی نرینہ نا
- ۱۴ فائدہ کے جوڑ کننگانے۔ ○ بندا خاطر آن نیازی ضرور تینا کاٹمے ڈکے۔ وانشاس اے
- ۱۵ کہ اونا عزت تینا آرغ آن کم اے۔ ملائکاک دا گرائے خیرہ او خوش مریرہ۔ ○ ولے
- ۱۶ یات تجبو کہ خدا نیازی او نرینہ ئے اسے پہ ایلو نامدت کے جوڑ کرینے، ○ آنتے کہ خدا
- ۱۷ اولیکو وار نیازی ئے نرینہ غان جوڑ کرینے، او واسے نیازی ایلو فتا ودی کننگ نا ذریعہ
- ۱۸ اے۔ ولے گل گڑاک خدا نا گنڈ آن مریرہ۔ ○
- ۱۹ واسے تیڈ فیصلہ کبو کہ واخوانو بیتس اے یا آف کہ نیازی بغیر کاٹم ڈکنگ آن
- ۲۰ مخلوق نا نیام ٹی خدا نا عبادت کے؟ ○ یقیناً آخا، آنتے کہ واسے صیحو بیتس اے کہ
- ۲۱ نیازی نا مرغنگا پٹاک اونا زیبائی او۔ واکاٹم نا ڈکنگ اوڑ کے پردہ غان بار اے۔ ولے

- ۱۶ زینہ نامرغینکا پٹاک اوڑکے عزت نازیرعہ افس۔ ○ اگر کس واپتاتا باروٹ بحث کے، تو ای پادہ کہ ای ہر وخت ہندن خوانفیوہ، او ایلو عیسائیک واپتاتے منیرہ۔ ○

خواجہ عیسیٰ نا آخری وار آن بار ایرغ کینگ کے نصیحت

- ۱۷ واسہ ای ٹمے ہمو پیتاتا باروٹ لکھیوہ، آرافتے تو ای اتفاق کپہ، اتنے کہ آرا وخت آٹم عبادت کے مچ میرے، تو عبادت فائدہ نا بجائے ٹمے نسخان رسیفک۔ ○
۱۸ او اولیکو بیت داداے۔ ای ہنگٹ کہ آرا وخت آٹم مچ میرے، تو ٹم فرقہ غاتے
۱۹ ٹی بشخ میرے، او ای واپنوکا پیتا زری آیقین تجیوہ۔ ○ والی چ شک اف کہ ٹما نیام ٹی فرقہ غاک مردور، تاکہ آرافک کہ صبح نگا کسر آ ہنگ ٹی او، ٹمے معلوم میرے،
ولے واسہ ہندن کینگ جوانو بیتس اف۔ ○
۲۰ آرا وخت آٹم مچ میرے او خواجہ عیسیٰ نا آخری وار آن بار ایرغ کنیرے،
۲۱ تو ٹم است نا حب اٹ عبادت کیرے۔ ○ بلکہ آرا وخت آٹم کنیرے، تو ہر
ایٹ صرف تینا فائدہ کے سوچ کیک، ایلو فتا سر ہنگ نا انتظارے کپسہ، او داڑان
۲۲ بھازنگاک بینگن سلیرہ، او ایلو فک سیر کیرہ او نشہ میرہ۔ ○ یات کبو کہ یقیناً ٹما
آراتے ٹی ایرغ دیر آرے۔ شاید ٹما خوش داداے کہ ہمو عیسائی تے بے عزت
کیرے، آرافک کہ غریب او۔ ٹم تیٹ پابو۔ ای ٹمے واپتاتا باروٹ انت پاو؟
ٹما صفتے کیو؟ یقیناً کپہ۔ ○

- ۲۳ خواجہ عیسیٰ کئے تینا آخری نن آن بار ایرغ او جوس گینگ رغاناے، ای ٹمے دا
۲۴ پیتاتے خوانفیٹ۔ آرا نن کہ خواجہ عیسیٰ تو غداری مس، او ایرغے پیفے، ○ خدا نا
شکرے آوا کرے، ایرغے ٹکر کرے، پارے "دا ایرغ کنا جان آن بار اے، او ای تینا
جان ناقربانی ئے خدا کے ایتموہ۔ ہندا قربانی نابدلہ ٹمے رسینگ۔ او کئے یات کینگ
۲۵ کے ٹم ایرغے ٹکر کیرے او اوار کنیرے۔ ○ او ہندن ایرغ کینگ آن پد انگور نا جوس

نا پیالہ نے پیفے، پارے "وا انگور نا جوس کنا وتر آن بار اے، کہ ای تینا وترتے خدا
نا کسر اٹ شولیوہ، او کنا کہنگ آن سنا تک کہ خدا تم تو پسکینگا اقرارے کنگ
ٹی اے۔ کنے یات کنگ کے تم اور دا جوے کنیرے۔" ○ داڑان ظاہر مریک کہ
آرا وخت آہم تم دا ڈول ٹی ایرغ او انگور نا جوس کنیرے، تم گواہی ایتیرے کہ
خواجہ عیسیٰ کسنگا۔ دا گواہی نے، ہمو وخت اسکان کہ او پدی بتے، ایتہو۔ ○

بندا خاطر آن آرا بندرغ دا ایرغ یا انگور نا جوے کنے، ولے خواجہ عیسیٰ نا کسنگ
نا باروٹ غلط سوچ غلے، او خواجہ نے بے عزت کیک او گناہ کیک۔ ○ دا ضروری
اے کہ کنگ آن مست بندرغ اولیکو وار تینے آرمائے، تینا آستے صفا کے، او اوڑان
پد ایرغ او جوس کنے، ○ اتے کہ آرا بندرغ دا ایرغ او جوے کنگ، ولے خواجہ عیسیٰ نا
تینا جان نا قربانی تینگے بے وقوف چانک، او تین کے ہزائے کچن کیک۔ ○ او دا ہزا
نا مطابق تھے آن گراس کسونو، او ہزارنگ لاغر او بیمار او۔ ○ ولے آگہ نن اولیکو
وار تینے آرمائین، تینا آستے صفا کین، تو خدا نا ہزا نئے آ بنگ۔ ○ خواجہ عیسیٰ
داسہ نئے آزمائنگ ٹی اے، نئے تینا کسر آیتنگ ٹی اے، تاکہ آرا وخت آ او فیصلہ
کیک، تو ننازی آ الزام تچک، دھن کہ او دنیا نا ایلو بند غاتے آ تجوے۔ ○

بندا خاطر آن، سنگناک، آرا وخت آ تم عبادت کنگ او ایرغ کنگ کے او
مریرے، زو زو کمپو، بلکہ ایلو فٹے کنگ کے موقع ایتہو، ایلو فتا انتظارے کبو۔ ○
او آرا بندرغ بینگن اے، او ضرور تینا آرا ٹی ایرغ کنے، تاکہ او کنگ نا وخت آ
لنگڑی کپ او خدا نا ہزا مف۔

شما نیام ٹی ایلو مسلہ غاک ہم آرید، ولے آرا وخت آ ای تھے آبروہ، تو دافتا
باروٹ خواہیوہ۔ ○

خدا نا پاکنگا رُوح جُوانو ٹیکی تِرو کوس اے

- ۱ **۱۲** کنا سنگتاک، ٹم کنے آن خدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت نا باروٹ ہر یفینورے۔
 ۲ دانا طاقت اٹ نن بھاز ڈول نا کاریم کننگ کینہ، او کنا خوش اے کہ ٹم دافتا
 ۳ باروٹ بے خبر مفیرے۔ ٹم بھاز جُوان چارے کہ آرا وخت آٹم عیسیٰ نازی آ
 ۴ ایمان تجھو یسرے بندغاگ ہمر ٹے غلط اٹ رغامارہ، او ٹم ہمو ڈول اٹ بے ساہنگ
 ۵ بتاتا عبادتے کریرے۔ ہندا خاطر آن ای ٹمے پاوہ، آرا بندغ تو ہم خدا نا پاکنگا رُوح
 ۶ نا طاقت آرے، او خواجہ عیسیٰ ٹے بے عزتی وُہیت پاکپک، او ہمو بندغ عیسیٰ ٹے
 ۷ "تینا خواجہ" نپنک، کہ پاکنگا رُوح نا طاقت اوڑتو متے۔ نن بھاز ڈول نا کاریم کننگ
 ۸ کینہ، ولے ہندا اسینگ پاکنگا رُوح نا طاقت نا ذریعہ اٹ بریرہ۔ بھاز ڈول نا خرمست
 ۹ اریر، ولے گل اسہ خواجہ کن او۔ خدا نا کاریم بندغائے ٹی جتا جتا ڈول اٹ مرپک،
 ۱۰ ولے ہندا اسینگ خدا گل آن تینا مقصداتے حاصل کیک۔
 ۱۱ خدا تینا پاکنگا رُوح نا طاقتے ننے گل آرا ہی کرینے تاکہ نن گلا نا فہرہ کے کاریم
 ۱۲ کین۔ اسٹے پاکنگا رُوح نا طاقت اٹ خدا نا پیغامے پوہ منگ نا طاقت تینگ، او
 ۱۳ ایلو بندغے ہمو طاقت تینگ کہ او ایلو فتے آرا پیغامے صبح طریقہ اٹ رغامے۔ ہندا
 ۱۴ پاکنگا رُوح نا طاقت اٹ اسٹ نا ایمان بسک، ایلوے شفا تینگ نا طاقت تینگ،
 ۱۵ او پینے معجزہ نشان تینگ نا طاقت تینگ۔ اسٹس دلیری اٹ خدا نا پیغامے تالان
 ۱۶ کننگ کیک، او ایلوے طاقت تینگ کہ او بندغائے رغامے کہ آرا بندغائے آ پاکنگا
 ۱۷ رُوح نا طاقت بسونے یا بتے۔ پاکنگا رُوح نا طاقت اٹ اسٹس جتا ڈول نا زباناتے
 ۱۸ ٹی بہت کننگ کیک، او ایلو دا زباناتے ٹی پمتاتے ترجمہ کننگ کیک۔ ولے دا
 ۱۹ گل خرمست کننگ نا طاقت صرف ہمو اسینگ پاکنگا رُوح نا ذریعہ اٹ برپک کہ خدا
 ۲۰ تینا خوش نا مطابق ہر بندغے ایٹک۔

نن کل عیسائیک اسیٹ اُن

- ۱۲ اسے جان ٹی بھاز جتا دُول نا غصوہ آریر، ولے کل جان ٹی شامل او۔ جان نا
- ۱۳ غصوہ غاتے آن بار نن کل عیسائیک اسے پہ ایلو تو تعلق تھینے۔ ہنڈن بہوویک او
- ایلو قوم والاک، میک او ہموفک کہ مے افس، نن کل خدا نا پاکینگا زوج نا طاقت
- اٹ ایسان تھائن، پاک صاف کنگانن، او اسے جان آن بار جوڑ مسوئن۔ او ننے گلے
- اسے پاکینگا زوج نا طاقت تینگانے۔
- ۱۴ نن چانہ کہ جان صرف اسے غصوہ غان جوڑ کنگانتے، بلکہ بھازنگا غصوہ غاتے آن جوڑ
- ۱۵ کنگانے۔ اگہ نت دا پاروسس کہ "ای دو آف۔ ہندا خاطر آن ای جان نا غصوہ س
- ۱۶ آف"، تو دا منگ کپک۔ اگہ خف دا پاروسس کہ "ای خن آف۔ ہندا خاطر آن
- ۱۷ ای جان نا غصوہ س آف"، تو دا ہم ممکن مویک۔ اگہ کل جان اسے خن مسک، تو دا
- ۱۸ ہمر پینگ کریک؟ او اگہ دا صرف اسے خفس مسک، تو دا ہمر گند کشنگ کریک؟ خدا گل
- غصوہ غاتے جان ٹی تینا خوش نا مطابق اوفتا جاگہ غاتھانے، او ہر اسے عیسائی سے ہم
- ۱۹ تینا خوش نا مطابق کاریم کے راہی کرینے۔ او جان جان آف کہ اسے غصوہ غان جوڑ
- ۲۰ کنگانے۔ غصوہ غاک بھاز او، ولے جان اسیٹ اے۔
- ۲۱ خن دوئے پاننگ کپک کہ "کنے نا ضرورت آفک"، او نہ کاٹم نئے دا پاننگ
- ۲۲ کیک کہ "کنے نا ضرورت آفک"۔ بلکہ غصوہ غاک کہ ایلو فتنے آن کمزور خنگیرہ،
- ۲۳ جان کے بھاز ضروری او۔ کس اسے غصوہ سے نا باروٹ بے عزتی و بیست پائے یا
- داوے ڈکے، ولے دانا اہمیت ہمو غصوہ غاتا اہمیت آن زیاست اے کہ نن اوفتے
- ۲۴ عزت ایتین، اتنے کہ ننے زیباننگ غصوہ غاتا خاص خیال داری ئے کردی آف۔ ہنڈن
- آرا دخت آ خدا گل عیسائی تے اسے جان جوڑ کرینے۔ او دا فیصلہ ئے ہم کرینے کہ آرا
- ۲۵ عیسائی عزت مند مرے کہ بھازنگاک پارہ "دا کم عزت والا اے"، تاکہ ثنائیام ٹی

- ۲۶ سچ فرقہ مف۔ بلکہ خدا نا خوش اے کہ تم کل اس پر ایلو نا برابر مدتے کیرے۔ اگہ
اس عیسائی س تکلیف ٹی مریک، تو ایلو کل عیسائیک تکلیف محسوس کیرہ۔ اگہ بین
بندخ اس عیسائی سے عزت ایٹک، تو ایلو کل عیسائیک خوش مریرہ۔
- ۲۷ تم کل اواری خدا نا مقرر کروکا کے جان آن بار اے۔ او خدا عیسائی تے جتا
۲۸ جتا کاریم او اہمیت تسونے۔ اولیکو اہمیت خاصنگ شاگردا تے، اریٹ میکو پغمبراتا
اے، او مسٹ میکو خوانفوکاک او۔ واکان پد معجزہ نشان تروکاک او، ولدا شفا
۲۹ تروکاک، مدت کروکاک، معتبراک، او جتا جتا زباناتے ٹی ہیست کروکاک او۔ شا
خیال ٹی کل عیسائیک خاصنگ شاگردو او یا پغمبراک او یا خوانفوکاک او؟ یقیناً آخا۔
۳۰ او گلے معجزہ نشان تینگ نا طاقت آف، او نہ کل شفا تینگ کیرہ، او نہ کل جتا
جتا زباناتے ٹی ہیست کنگ کیرہ۔ او کل جتا نا زباناتے ٹی ترجمہ کروکاک افس۔
- ۳۱ خدا دا کل کاریم کروکاتے راہی کیک، ولے اوڑان خوابو کہ ”کے ہمو پاکنگا روح
نا طاقتے ایٹے کہ کلا نا خرٹے کیو“۔

محبت نا اہمیت کلان زیاست اے

- ۱ **۳** اسی ٹے واسہ زیاست اہمیت نا باروٹ رغاویہ۔ اگہ نن بندغاتا او ملاکاتا
زباناتے ٹی ہیست کین، ولے محبت تخنن، تو دالے فایہ اے، او نن ہمو بندغاتے
آن بار آن کہ بغیر معنی آٹ ہیست کیرہ۔ شاہد نن ایلوفتے تبلیغ کین، یا گل ڈوکاک
۲ پیتاتے پوہ مرین، یا علم تخنن، او شاہد ایمان ننا واخہ سونے کہ مشتے نرفنگ کین،
ولے وافک کل ہمو وخت اسکان بے کار او، کہ محبت تخنن۔ اگہ نن تینا کل
۳ مال مڈی تے غریباتے ٹی بشخ کین، او تینا جان نا قربانی تینگ آٹ سخت مصیبتاتے
سہین، ولے محبت تخنن، تو وافک کل فضول او۔
- ۴ ہر محبت کروکا صبر او مہربانی آٹ پیش بریک، محبت کنگ آن ساڑ او تکبر

۵ بَک۔ ۵۔ او صرف تینا باروٹ سوچ کپک یا بد زبانی یا غصہ کپک، او محبت اٹ
 ۶ بندرغ ایلوفتا غلطی تے معاف کیک، پد آیات کپک۔ ۵۔ محبت کروکا ایلوفتا شیطانی آ
 ۷ کاریمتے آن خوش مفک، بلکہ اوفتا نیکنگا کاریمتے کنگک آن خوش مریک۔ ۵۔ محبت
 کروکا ہر دخت ایلوفتا خیال داری ئے کیک، خدا نازی آ ایمان تجک، ایلوفتا زی آ
 یقین تجک، او صبر کیک۔ ۵۔
 ۸ دنیا ئی پیغامک خلاص مرور، ولے محبت اصل خلاص مفک۔ جتا دُول نا زبانا تے
 ۹ ئی ہیست کنگک نا طاقت خلاص مروئے، او دُکوکا پیتا تا علم گیرام کنگک، ۵۔ اتے کہ
 ۱۰ واسکان ننا علم پورہ افک، او ننا تبلیغ کنگک نا طاقت کم اے۔ ۵۔ ولے یات کبو کہ
 آرا وخت آ خواجہ یحییٰ پدی بریک، تو ہمو گڑاک کہ پورہ افس، خلاص مریرہ۔ ۵۔
 ۱۱ آرا وخت آن چنا آسنہ، تو چناتے آن بار ہیست کرینہ، اوفتے آن بار سوچ کرینہ،
 اوفتے آن بار بحث کرینہ۔ ولے واسہ بھلن مسوئن، او واسہ چناتی دُکاریم کپنہ۔ ۵۔
 ۱۲ ہنڈن نن واسہ خدا نا باروٹ مچہ وزست کینہ، او مچہ پورہ مرینہ، ولے دُخس بروئے
 کہ نن خدا نا مون آ پیش مرون۔ واسکان ننا علم خدا نا باروٹ چٹ اے، ولے
 خدا ئے ننا باروٹ ہر ہیست نا سما اے، او دُخس بروئے کہ نن اونا باروٹ کل علمے
 ۱۳ حاصل کرون۔ ۵۔ ایمان، یقین او محبت اصل خلاص مفسر، ولے محبت نا اہمیت
 دا کل آن زیاست اے۔ ۵۔

ہمو ٹیکیک کہ پاکنگا رُوح نا طاقت اٹ بریرہ

۱۳ ہندا خاطر آن محبت کنگک نا طاقتے حاصل کنگک نا کوشتے کبو، او وار تو اوار
 خداغان خواست کبو کہ ”کنے تینا پاکنگا رُوح نا طاقتے ایتے، خاص طور اٹ پُکُنگا
 پیغامے تالان کنگک نا طاقتے کئے ایتے“۔ ۵۔ آرا وخت آ بند غس ایلوفتا مون آ پین
 ۲ زبانا تے ئی ہیست کیک، صرف خدا اودے پورہ مریک۔ دا پاننگ نا وخت آ او خدا نا

- ۱ پاکنگا روح نا طاقت اٹ ڈکوکا پیتاتے رغالک، ولے کس اونا پیتاتے پوه مفک۔
 ۲ ولے ہمو بندرغ کہ خدا نا پیغام نا تلخچے کیک، او واژان ایلو بندغاتے تسلی ایتک، او
 ۳ اوفتا ایمانے بسفک۔ ارا بندرغ ایلو زباناتے ٹی بیت کیک، او صرف تینا مدتے
 ۴ کیک، ولے ارا خدا نا پیغام نا تلخچے کیک، او کل عیسائی تا مدتے کیک۔
 ۵ کنا خوش اے کہ کل شما ایلو زباناتے ٹی بیت کنگ کیرے، ولے کنا واژان
 ۶ بھلا خوش واو اے کہ تم خدا نا پیغام نا تلخچے کبو، آنتے کہ ارا بندرغ کہ دھن کیک،
 ۷ اونا اہمیت ایلو زباناتے ٹی بیت کروکا نا اہمیت آن زیاست اے۔ ولے ہمو وخت
 ۸ آ کہ ایلو زباناتے ٹی پیتاتے ترجمہ کیک، تاکہ ایلو عیسائی تا روحانی علم ہم ووک، وا
 ۹ وخت آ اونا اہمیت زیاست اے۔
 ۱۰ کنا سنگٹاک، ارا وخت آ ای ٹے آبریو، تو اگہ ای ایلو زباناتے ٹی بیت کیو،
 ۱۱ ولے ہمو وخت اسکان کہ ای ٹے خوافتنت، یا شما علمے ودفنت، یا خدا نا پیتاتے
 ۱۲ ٹے رغامتنت، وا تم کے چچ فائدہ آف۔
 ۱۳ بانسری او رباباتا باروٹ سوچ کبو۔ اوفک ہمو وخت اسکان بے کار او کہ کس
 ۱۴ واقفے صبح طریقہ اٹ خلتے۔ او اگہ جنگ نا وخت آ بگل غلط ظنلک، تو کس جنگ
 ۱۵ نا تیاری کنگ کپک۔ ہندن اگہ ٹے آن کس ایلو زباناتے ٹی بیت کیک او
 ۱۶ بنوکاک پوه مفسر، تو اوفتا استاتے آوا پیتاک لگسہ۔ دنیا ٹی بھاز زبان پانگیرہ،
 ۱۷ او کس ہم بے معنی آف۔ ولے اگہ ای زبائیں تیرہ، تو دا زبان ٹی بیت کروکا
 ۱۸ کنے او ای اووے پوه کنگ کیرہ۔ او کن کے پردیسی آن بار اے۔ تم خداغان
 ۱۹ ایلو زباناتے ٹی پاننگ نا طاقتے خوارے۔ دا جوانو بیٹس اے کہ تم خداغان طاقت
 ۲۰ خوارے، ولے واژان جوان مریک کہ تم خداغان ہمو طاقتے خوابو کہ واژان ایلو
 ۲۱ عیسائی تا روحانی علم وے۔
 ۲۲ ہمو بندرغ کہ ایلو زباناتے ٹی بیت کیک، ولے دا زباناتے پوه مفک، اووے
 ۲۳ دعا کروئی اے کہ او تینا پیتاتے ترجمہ ہم کے، آنتے کہ اگہ بندرغس ہندا ڈول نا زبان

۱۵ ٹی دعا کیک، تو اونا روح ہم ہندا دعائے کنگ ٹی اے، ولے او پیتا معنی ۱۶
 ۱۷ پوہ مَفک۔ ۱۸ ہندا خاطر آن دھینگا وخت آ بندرغ ہڑتو روح آٹ او عقل آٹ دعا
 ۱۹ او مزہبی و شعر ۲۰۔ فرض کبو کہ عبادت نا وخت آٹھے آن کس ایلو زباناتے
 ۲۱ ٹی خدا نا صفقے کے، تو ایلو موجود بندرغ واڑتو اتفاق کنگ کپک، آتے کہ اودے
 ۲۲ خبر آف کہ دعا ٹی آت پاننگانے۔ ۲۳ شاید اونا دعا خدا نا شکر کے بھاز جوان مرے،
 ۲۴ ولے ولدا ہم موجود بندرغ تپک۔ ۲۵

۱۸ اسی خدا نا شکرے آوا کیوہ کہ بھاز وار ایلو زباناتے ٹی بیت کنگ کیوہ۔ ۱۹
 ۲۰ ولے عیسائی تا نیام ٹی عبادت نا وخت آ کنا خوش اے کہ اسی مچہ بیت کیو کہ
 ۲۱ اوفک پوہ مریر۔ آگہ اسی بھاز بیت کیو ولے اوفک وا زباناتے پوہ مَفس، تو
 ۲۲ واڑان بچ فائدہ آف۔ ۲۳

۲۰ کنا سنگتاک، جواننگا پیتا پوہ منگ کے چنا مقبو، بلکہ دافتا باروٹ عقل مند
 ۲۱ بو، ولے خرابنگا پیتا پوہ منگ کے چنا بو۔ ۲۲ مقدسنگا کتاب ٹی خدا پارینے
 ۲۳ ”اسی ایلو زبان پاروکاتا یعنی پردیسی تا ذریعہ آٹ
 ۲۴ بندغاتے تو بیت کیوہ،

۲۵ ولے ولدا ہم اوفک کنا پیتا آتوجہ نفسہ۔“ ۲۶
 ۲۷ واڑان ظاہر مریک کہ ایلو زباناتے ٹی بیت کنگ ایمان تجوکاتا نصیحت کے
 ۲۸ آفک، بلکہ بے ایماناتا نصیحت کے آرے۔ ایمان تجوکاک خدا نا پسکینگا پیغام نا
 ۲۹ تبلیغ کنگ آن فائدہ حاصل کیرہ، ولے بے ایماناک مَنپسہ تہ۔ ۳۰ ہندا خاطر آن فرض
 ۳۱ کبو کہ عیسائیک عبادت کے مچ مریر، اوفک جتا جتا زباناتے ٹی بیت کیر، او بے
 ۳۲ ایمانس یا پین بند غس برے کہ خواجہ عیسیٰ نا باروٹ علم حاصل کنگ خوائے، او
 ۳۳ یقیناً پانک ”دافک گنوک مسونو“۔ ۳۴ ولے آگہ بے ایمانس یا پین بند غس برے
 ۳۵ کہ خواجہ عیسیٰ نا باروٹ علم حاصل کنگ خوائے، او گھے خدا نا پیغام نا باروٹ
 ۳۶ بیت کنگ آخے، او دافتا پیتا منک، او بونکا پیتا آن تینا فیصلہ تینٹ

کیک، ۲۵ او تینا اُست نا پیتا تے ظاہر کیک۔ او خدائے سجدہ کیک او پانک "خدا نا طاقت یقیناً تُم تو آرے"۔

عبادت نا وخت آ جزا بڑا کپیو

۲۶ سنگتاک، کنا پاننگ نا مقصد داو اے کہ آرا وخت آ تُم عبادت کے مچ مرے، شاید تُمے آن اسٹس مزہبی و شعر خلوکوس مرے، پیئس خوانفو کوس مرے، پیئس خدا نا وگوکا پیتا باروٹ رغامو کوس مرے۔ شاید اسٹس پین زباناتے ٹی ہیست کروکوس مرے، او اسٹس داوے ترجمہ کروکوس مرے۔ ولے بھلا ہیست داو اے کہ داہل گڑاک عیسائی تادمت کے مرے۔ ۲۷ اگہ تُمے آن کس ایلو زباناتے ٹی ہیست کیک، تو صرف اِرت یا مسہ پین ایلو زباناتے ٹی ہیست کیر او ہر اسٹ ضرور تینا واری آ ہیست کے، او کسے دا پیتا تے ایلو فتنے پوہ کنگ کے ترجمہ کر دی اے۔ ۲۸ اگہ کس ترجمہ کروکوس موجود آف، تو ایلو زباناتے ٹی ہیست کروکاک ضرور چپ مرے او اُستے تینا خدا نا یات ٹی ظہیر۔

۲۹ پیغام رسیفو کاک پیغامے سر کیر، او ایلوفک وافتا پیتا تے بنیر، او ہریر کہ دافتنے ٹی غلطی تو آف۔ ۳۰ اگہ اسٹس ہیست کنگ ٹی اے او پیئسے خدا نا گنڈ آن خاصو گلوئس بریک، تو ہیست کروکاک چپ مرے۔ ۳۱ تُم کل اسہ پر ایلوئے تینا خدا نا پسکینگا پیغام نا باروٹ رغامو، تاکہ کل شامہیل کیرے او شامہست وڈے۔ ۳۲ او یات تجبو کہ ہیست کروکاتے تو طاقت آرے کہ چپ مرے یا تینا واری نا انتظارے کیر، ۳۳ اُستے کہ خدا نا خوش آف کہ عیسائیک عبادت کے مچ منگ نا وخت آ جزا بڑا کیر۔ بلکہ او نا خوش اے کہ تُم امن ٹی عبادت کیرے، وھن کہ ایلو عیسائیک کیرے۔ ۳۴ عبادت کے اواری مچ منگ نا وخت آ نیازیک چپ مرے۔ اوفتنے ہیست کنگ نا اجازت آف، اُستے کہ مقدسنگا کتاب نا حکم نا مطابق اوفک زیندہ غاتے عزت ایتیر۔

۳۵ فرض کبو کہ نیازی سے مزہبی و مسلہ س ارے، تو ارا ٹی تینا اریغ آن ہریفے، اتے
 ۳۶ کہ نیازی نا عیسائی تا مچی ٹی ہیست کنگ شرم نا بیٹس اے۔ او ای ٹے آن ہریفیوہ
 ۳۷ کہ خدا نا پیغام ٹے آن بس؟ یا ٹا خیال ٹی دا پیغام صرف ٹے آر سیفنگا نے؟ او اگہ
 کس واسوچ کیک کہ "خدا نا طاقت کن تو ارے، او ای پیغام رسیفو کو سے اٹ"،
 تو او ضرور وادرس ت کے کہ ارا پیتاے ای ٹے لکھنگ ٹی اٹ، وافک خدا نا حکماک
 ۳۸ او۔ او اگہ وادندغ واپیتاے آن انکار کیک، تو خدا وادان انکار کیک۔
 ۳۹ ہندا خاطر آن، کنا سنگتاک، خدا نا پسکینگا پیغامے است نا خب اٹ ایلو فٹے
 ۴۰ آر سیفو، ولے ایلو زباناتے ٹی ہیست کروکاتے منع کپہو۔ او ہر عبادتے جوان او
 صیح طریقہ اٹ کبو۔

خواجه عیسیٰ نا پدی زندہ مننگ

۱ **۵** سنگتاک، واسہ ای ٹے ہمو پیتا تا باروٹ ولدا رغاویوہ کہ مست رغاواٹ۔ ٹم
 ۲ واپسکینگا پیغام نازی آ ایمان تجارے او واسکان سختی اٹ تخنگ ٹی ارے۔ او ای
 واپسکینگا پیغامے ٹے آر سیفیٹ او ٹم منارے تہ۔ وادوجغان ٹم بچاؤنگا نورے،
 او وادخت اسکان سختی اٹ عمل کنگ ٹی ارے۔ اگہ ٹم وایمان آن ہر سینگیرے،
 یا وانا زی آ عمل کپیرے، تو وانا مننگ بے فائدہ اے۔
 ۳ ای اولیکو وار ٹے آ ہمو پیتاے رسیفیٹ کہ خواجہ عیسیٰ غان کنے رسینگانر، او
 واکلان امہنگا ہیست اے کہ خدا نا مقرر کروکنا گناہ او ہرائی تا خاطر آن تینا جان نا
 ۴ قربانی ئے تے۔ او مقدسنگا کتابا تا پیشن گوہی تا مطابق کسفنگا، وفن کنگا، او مسہ
 ۵ دے آن پد پدی زندہ کنگا۔ او لیکو وار پطرس آ، ولدا ایلو خاصنگا شاگرداے آ ظاہر
 ۶ مس۔ ولدا او اسہ وار تو بیچ صد بندغاتا مون آ ظاہر مس کہ وافک گل اوڑا ایمان
 ۷ تجارہ۔ وافتے آن بھازنگاک واسکان زندہ او۔ ولدا او یعقوب آ ظاہر مس، او اسہ

کا ولدا کُل خاصنگا شاگردا تے آ ظاہر مس۔

- ۸ آخر ٹی او کئے آ ہم ظاہر مس، او ای ہمو چٹناغان بار اٹ کہ او تینا وخت آ
 ۹ دوی منگ نا بجائے ہرے آ دوی مسونے۔ ہندا خاطر آن کنا ایمیت ایلو خاصنگا
 شاگردا تے آن بھاز کم اے۔ ای لائج افٹ کہ کس کئے خاصو شاگردس پائے،
 ۱۰ اتے کہ خواجہ عیسیٰ نازی آ ایمان تجوکا تے تکلیف او پریشانی تِسوٹ، وے خدا
 تینا خوش نا مطابق کئے خاصنگا شاگرد جوڑ کرینے۔ خدا نا وارحمت بغیر مقصد الویکے۔
 ای ایلو کُل خاصنگا شاگردا تے آن زیاست کاریم کریٹ۔ واکنا طاقت اٹ الویکے،
 ۱۱ بلکہ خدا نا طاقت اٹ اسکے۔ واکنا ہمتس آف کہ ای ٹے خواںفیو یا اوفک ٹے
 خواںفیر، وے بھلاہیت واو اے کہ نن کُل ہمو اسے پیغامے سر کرین کہ ٹم وانا
 زی آ ایمان تیخنگ ٹی ارے۔

کُل ضرور پدی زندہ مرور

- ۱۲ ننا پیغام واو اے کہ خدا نا مقرر کروکا پدی زندہ کنگنے۔ گڑا ٹے آن گڑاس
 ۱۳ ہمر پاننگ کیرہ کہ کہوکاک پدی زندہ مفسے؟ اگر وارا ست اے کہ کہوکاک پدی زندہ
 ۱۴ مفک، تو وانا معنی واو اے کہ خدا نا مقرر کروکا ہم پدی زندہ کنگنتے۔ اگر خدا نا
 ۱۵ مقرر کروکا پدی زندہ کنگنتے، تو ننا تبلیغ کنگک او ٹما ایمان تیخنگ فضول او۔ او
 واژان بھلاہیت واو اے کہ نن خدا نا باروٹ دروغ ترنگ ٹی آن، اتے کہ نن پانہ
 کہ ”خدا تینا مقرر کروکائے پدی زندہ کرینے۔“ اگر راست اے کہ کہوکاک پدی زندہ
 ۱۶ مفک، تو وانا معنی اے کہ خدا تینا مقرر کروکائے پدی زندہ کنتے، اتے کہ اگر کہوکاک
 ۱۷ پدی زندہ مفک، تو خدا نا مقرر کروکا ہم پدی زندہ کنگنتے۔ اگر خدا نا مقرر کروکا
 پدی زندہ کنگنتے، تو ٹما ایمان بے فائدہ اے، او ٹم واسکان گناہ او بُرائی تے ٹی
 ۱۸ پاسنگوک ارے۔ وانا معنی واہم اے کہ ارا فک خدا نا مقرر کروکا نازی آ ایمان

۱۹ تیار، کسکر، ضائع مسر۔ ○ اگہ ننا خدا نا مقرر کروکا نازی آیقین تجنگ صرف دا دنیا ٹی فائدہ مند اے، تو نن کل ایلو بند غاتے آن بد قسمت آن۔ ○

۲۰ ولے راست نا بیت داو اے کہ یقیناً خدا نا مقرر کروکا پدی زندہ کنگانے، او دا ضمانت اے کہ آرافک ہم ایمان تجیرہ، کہیرہ، خدا نا مقرر کروکا نا طاقت اٹ

۲۱ پدی زندہ کنگیرہ، خوشی اٹ رہینگیرہ، ○ اتے کہ موت اسہ بندغ نا وجہ غان بس۔ او

۲۲ پدی زندہ منگ پین بندغے نا وجہ غان بس۔ ○ یعنی بندغ نا کہنگ آوّم نا وجہ غان بس، او ہندن پدی زندہ منگ خدا نا مقرر کروکا نازی آ ایمان تجوکاتے رسیدنگ

۲۳ او اوفک جنت آکارہ۔ ○ ولے ہر کاریم تینا وخت آمریک۔ اولیکو وار خدا نا مقرر کروکا پدی زندہ کنگا، او آرا وخت آو پدی بریک، اونا نازی آ ایمان تجوکاک ہم،

۲۴ کہ کسکونو یا زندہ او، ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کیرہ۔ ○ واکان پد قیامت مروئے۔ وا وخت آ خدا نا مقرر کروکا کل شیطان، جن او ایلو خرابنگا طاقتاتے خدا نا خوش نا

۲۵ مطابق کٹوئے، خلاص کروئے، ○ ولے ہمو وخت اسکان کہ او کل گڑاتے کے حاکم کنگتے، گلا نا رہنما جوڑ کنگتے، اوڑکے پین کاریم آرے۔ ○ خدا نا مقرر کروکا تینا کل

۲۶ دشمناتے کنگ، او واکان پد کس کسپک، اتے کہ کہنگ ہم نن کے دشمن آن بار اے، کہ نن واڑان خولینہ۔ ○ زبور ٹی وا لکھوک اے کہ "خدا کل گڑاتے کے

۲۷ اووے حاکم کرینے، گلا نا رہنما جوڑ کرینے۔" خدا کل گڑاتے تینا مقرر کروکا نا ذو ٹی تسونے، ولے تیٹ مقرر کروکا نا کیرغ آف۔ ○ آرا وخت آکل گڑاک خدا نا مار نا

۲۸ حکومتی منیرہ، ولدا مار پانک "واقتا اصل وارث تو خدا اے، او یقیناً خدا کل گڑاتا مالک اے۔" ○ واسہ گڑاس عیسائیک ہمو عیسائی تے کے پاک صاف منگ نا بے

۲۹ شوالانو کہ کسکونو۔ وافک ذہن اتے کہد؟ اگہ بندغ کہنگ آن پد پدی زندہ مفک، تو واقتا پاک صاف منگ نا بے شولنگ بے کار اے۔ ○

۳۰ کنا سنگتاک، اسی فخر کیوہ کہ ثم خواجہ عیسیٰ نازی آ ایمان تخانورے، او کنے

۳۱ ہمو فخر نا قسم اے کہ اسی ہر وخت کہنگ نا خطرہ ٹی اٹ۔ او آرا تسکان ننا تسخان

- ۳۲ اے، نِن اَتے ہر وخت تینا جانے خطرہ ٹی شانینہ؟ ○ اگہ ای افسس شار ٹی صرف
 دُنیاوی آ مقصداتے کے تینے پریشانی ٹی شانٹ، تو کناچ فائدہ متے۔ اگہ کہو کا پدی
 زندہ مفک، تو دا پاننگ کہ ”گن، بین، خاچ، پگہ نا خیرس اے“ راست اے۔ ○
- ۳۳ بے وقوف مقبو، اَتے کہ وسائت نا پاننگ راست اے کہ ”خراہنگ سنگت جَواننگا
 عاوتاتے خراب کیک“ ○ راست نا کسر آ پو، تینا گناہ تا کسرے ایلو۔ ای نئے پاوہ
 ۳۴ دا شرم نا بیٹس اے کہ نئے آن گراس خدائے درست کپسہ ○

دُنیاوی او جنتی آ جاناک

- ۳۵ کس دا ہم ہر یفنگ کیک کہ ”کہو کا ہر پدی زندہ مروے؟ او آرا دُول نا اونا
 ۳۶ جان مروے؟“ ○ دا ہر یفوکا بے وقوفس اے۔ بجے نا باروٹ سوچ کبو۔ آرا وخت آ
 ۳۷ ٹم بجے دُغار ٹی وسیرے، او ہمو وخت اسکان ترک کیک کہ بازن متے ○ آرا وخت
 آ زمیندارس بجاتے ویک، تو دانا بچاک بازو خولم یا پین فصلے نا بچاک او۔ ولے
 آرا وخت آ دا بجاتے آن فصل ترک کیک، تو دا فصل مست نا بازنگا بجاتے آن
 ۳۸ بار آفک ○ دا خدا نا کاریم اے کہ او تینا خوش نا مطابق دا فصلے ووفک، او ہمو
 نج آن ہمو نا فصلے ترک ایٹک ○
- ۳۹ یات کبو کہ گل شوک ہم اسہ دُول نا افس۔ بندغاتا شو جتا، ساواراتا شو جتا،
 ۴۰ او چک او چچی تا شوک جتا جتا دُول نا او ○ آسمان ٹی موجود گڑاک دُنیا نا گڑاتے
 ۴۱ آن جتا او۔ اوفتا زیبائی دُنیا نا گڑاتا زیبائی آن جتا اے ○ ہندن وے نا جندا نا
 اسہ زیبائی س اے، او توبے نا تینا، او استاراتا دا ہر توماتے آن جتا زیبائی اے، او
 بھازنگا استاراک اسہ پہ ایلو آن روشنائی ٹی جتا او ○
- ۴۲ او قیامت نا وے آ بندغاتے کے ہندن مروے۔ آرا وخت آ انسانی وُ جانس
 وُفن کننگ، تو دا سُرک۔ ولے آرا وخت آ دا پدی زندہ مروے، دا ہمیشہ کے زندہ

۳۳ مروئے۔ ○ واؤنیا ٹی ننا جاناک کمزور او، آخر کار کہینہ، ولے پدی زندہ منگ نا وخت
 ۳۴ آنا جاناک کمزور مفسر، بلکہ زیبا او طاقت ور مریدہ۔ ○ آرا وخت آؤفن کننگ، تو
 ۳۵ وئیای آجان اے، ولے پدی زندہ منگ آن پد جنتی آجان اے۔ واڑے وئیای
 آجان اے، تو ضرور مون آ جنتی آجان اے۔ ○ تورات ٹی لکھوک اے کہ "آؤم
 اولیکو بندرغ اسکہ کہ خدا اووے جوڑ کرے"۔ او آؤم نا نسل آن بروکو بندرغس یعنی
 ۳۶ عیسیٰ روحانی زندگی ئے تنگ ٹی اے۔ ○ اولیکو وار جنتی آجان آخا، بلکہ وئیای
 ۳۷ آجان بس، او واکن پد جنتی آجان بسونے۔ ○ باوہ آؤم مش آن جوڑ کننگ، ولے
 ۳۸ روحانی طاقت تروکا جنت آن بس۔ ○ وئیای ٹی کل بندرغ آؤم آن بار جان تجیرہ،
 ولے آرا بندرغ کہ خدا نا مقرر کروکا نا کسر آبریدہ، اوفک عیسیٰ غان بار ہمیشہ نا
 ۳۹ زندگی ئے حاصل کیرہ، او اوڑتون او۔ ○ او ہندن نن کہ واسہ وئیای آ بندرغ آن بار
 آن، مون آ جنتی آ بندرغ آن بار مریدہ۔ ○
 ۵۰ کنا سنگٹاک، کنا پاننگ نا معنی واو اے کہ ننا وئیای آ جاناک جنت ٹی ہمپہ،
 اتے کہ وا وئیای آ جاناک زو خلاص مریدہ او پوک گنیرہ تا۔ ولے خدا تو اوار
 رینگو کا تا جنتی آ جاناک ہمیشہ کن او۔ ○
 ۵۱ امی ٹمے آست نارازس پاش کیوہ۔ قیامت نا وخت آن نن کل کسپنہ، ولے
 ۵۲ پسننگ جان رینگ۔ ○ او وا اسہ وار تو ہندن مروئے وھن کہ خٹے تر کس، ٹلیس۔
 آرا وخت آ آخری بگل لگوئے کہو کا پدی زندہ مرور، او ارافک کہ زندہ او، اوفتا
 ۵۳ جاناک ہم اسہ وار تو کہو کا تے تو اوار بدل مرور او پد آ موت بفروئے، ○ اتے کہ وا
 وئیای آ جاناک، کہ واسہ نن تون او، اوفک ضرور جنتی آ جانا تے ٹی بدل مرور،
 ۵۴ کہ نن جنت ٹی ہمیشہ رینگینہ۔ ○ آرا وخت آ واپتاک مرور، تو مقدسنگ کتاب نا
 وا بیت صبح ثابت مرید کہ
 موت خلاص مسونے او ہمیشہ نا زندگی شروع مسونے۔ ○
 اے موت، نا خو لیس آرا نگ ہناتے؟

- اے موت، واسے نے طاقت آف کہ بند غالتے پریشانی ایتمیس۔
 ۵۶ موت گناہ نا وجہ غان بس، او شریعت آن ظاہر مریک کہ نن کل گناہ گار آن۔
 ۵۷ ولے خدا نا شرکے آوا کیہو، کہ نن خواہہ عیسیٰ نا ذریعہ آٹ ہمیشہ نا زندگی لے
 حاصل کریمن۔
 ۵۸ کنا سنگتاک، ہندا خاطر آن سختی آٹ ایمان تجبو، او ہر وخت خواہہ عیسیٰ نا
 خدمت کے کاریم کبو، اتے کہ تم جوان چارے کہ نما کاریماک اونا فائدہ کن او۔

غریب عیسائی تا مدت کے نصیحت

- ۱ **ب** واسے ہمو پیسہ نا مچ کنگ نا باروٹ لکھیوہ کہ غریبنا عیسائی تا مدت کن او۔
 ۲ ای نمے ہمو نصیحتے ایٹیوہ، کہ ای مست گلتیہ صوبہ نا عیسائی تے تسوٹ۔ ہر یلشمبے
 نا وے آٹھے آن ہر ایٹ ضرور تینا کٹو کا پیسہ غالتے آن گراس پیسہ بچائے، تھے،
 ۳ تاکہ کنا بینگ نا وخت آپین پیسہ مچ کنگ نا ضرورت مف۔ تینا نیام آن گراس
 بندرغ گچین کبو، کہ واک شا ترو کا پیسہ غالتے یرو شلم شار نا عیسائی تے آونگ کے
 تیار مریر۔ نمے آ بینگ آن پد ای افقے کے تعارف نا خطا لکھیوہ، افقے راہی
 ۴ کیوہ۔ اگہ کنا بینگ ہم ضروری اسکے، تو واک کن تو بینگ کیرہ۔

پولس نا کرنتھس شار آ بینگ نا منصوبہ

- ۵ ای مکڈنیہ صوبہ غان مریسہ نمے آبریوہ، اتے کہ واکنا کسرٹی بریک۔ کنا اراوہ
 ۶ اے کہ ای بھاز وے تم تو گدریغیو، شاہد کلا سیل اے۔ واکان پد ارا کٹڈ آ کہ
 ای ہنٹ، ہنگ نا وخت آ تم کنا مدتے کیرے۔ کنا خوش اے، او اگہ خدا نا
 ۷ خوش ہم ہندن اسکے، تو ای واسے تم تو چھ وخت کہ آخا، بلکہ کنا اسیت اے کہ ای

مون آئم تو بھار وخت گدریفیوہ۔

۸ ولے ای واڑے افسس شارٹی پتیکاست پنی آئید ناوے اسکان رینگیوہ۔

۹ اتے کہ واڑے پیغام نا بھار دشمناک آریر، ولے وا وخت آ بھار موقعہ آرے کہ

ای تبلیغ کیو او خوافیوہ۔

۱۰ اگہ یتھتھس ئے آرے، اووے خوشی اٹ بہ خیرٹ کبو، کسے موقعہ تقبو

کہ او یتھتھسے بے عزت کے، اتے کہ او ہم کنے آن بار خواجہ عیسیٰ نا خدمت کے

۱۱ کاریم کنگ ٹی اے۔ ئم ضرور اونا مدتے کیرے تاکہ او آسانی او سلامتی اٹ کنا

گنڈ آپی بنگ کے۔ ای واڑے انتظار کنگ ٹی اٹ، کہ او عیسائی سنگتاتے تو

اوار، کہ اوڑتون او، برے۔

۱۲ آرا تسکان ننا مزہبی آیلم اپلوس نا بیت اے۔ ای اووے ئم کے بھار

منت کیٹ کہ ایلو عیسائی سنگتاتے تو اوار ئے آرے، ولے اونا خوش آلویک،

اتے کہ واڑے واسکان مصروف اے۔ ولے آرا وخت آ اووے موقعہ بلا، ئم تو

بلنگ کے بریک۔

آخری بیتاک

۱۳ ہوشار ببو، ایمانے تینا بسفبو، اسہ پہ ایلو نا تینا اہمتے ووفبو، او ہر کاریے محبت

۱۴ اٹ کبو۔ ئے خبر اے کہ سقیناس او اونا آراوالاک یوتان صوبہ نا اولیکو بندناک

۱۵ او کہ خواجہ عیسیٰ نازی ایمان تھار، او واسکان اُست نا خب اٹ عیسائی تا مدتے

۱۶ کنگ ٹی او۔ سنگتاک، ای ئے منت کیوہ کہ وھینگا بندغاتا عزتے کبو او ہموفتا،

کہ دافتے تو اوار اُست نا خب اٹ عیسائی تا مدتے کیرہ، اوفتا ہم عزتے کبو۔

۱۷ ای سقیناس، فرتوتائس او آخیاگس نا ئما گنڈ آن بنگ او احوال ایتگ کے

۱۸ خوش اٹ، اتے کہ ای ئم کے پریشان اسٹہ۔ واک کنا ہمتے ووفینو، او کنا یقین

اے کہ اوفک نما ہمتے ہم دوفیسر۔ وھینگا بند غاتا عزتے کبو۔

۱۹ ایشیا صوبہ نا عیسائیک ئے آ سلام راہی کیرہ۔ اکو کہ او اونا زائفہ پڑ سکھ تو اوار
۲۰ ہمو عیسائیک کہ وافتا آرا ٹی عباوت کے مچ مریرہ، ئے بھاز سلام پارہ۔ وا جاگہ
نا کل عیسائیک ہم ئے سلام پارہ۔

اسہ پہ ایلوئے تینا دؤ تفوک سلام پاہو۔
۲۱ ای، پولس، وا آخری پیتاتے تینا دؤ آٹ لکھنگ ٹی آٹ۔ آرا بندرغ خواجہ
۲۲ عیسیٰ تو محبت کپک، خواجہ عیسیٰ تینٹ تینا پدی بنگ نا وخت آ اورا الزام تھک۔
اورا بڑا بریک۔

۲۳ خواجہ عیسیٰ نا رحمتاک نما زی آمریر۔
۲۴ او کنا محبت خواجہ عیسیٰ نا ذریعہ آٹ ہمیشہ ئم تو مرے۔ آمین۔
خدا حافظ۔

نما مزہبی آ باوہ،
پولس،

او کن تو اوار نما مزہبی آ ایلیم، سو سٹھینس۔

کرتھی شار نا عیسائی تے کے ارٹ میکو خط نا تعارف

پولس دا ارٹ میکو خطے دا شار نا عیسائی تے کے لکھانے، اُتے کہ کرتھیک اولیکو خط نا جواب ٹی بہازنگا مسئلہ غانا باروٹ بریفیسٹر. اولیکو خط ٹی پولس اوفتازی آ بہاز الزام تحاسس. آخری ٹی دا خط ٹی او خوشی اٹ لکھانے، اُتے کہ اوفتے آن بہازنگاک گناہ نا کسر آن بڑسینگانو، او پدی عیسیٰ نا کسر آپینگ ٹی اُسره. دا خط ٹی پولس دافتے تو سنگتی او محبتے ظاہر کرینے. ولدا پولس دا عیسائی تے رغامانے کہ ”تینا ایلو غریبنا عیسائی تا مدت کے تیار مہو“. داڑتو آوار آوار او بمو بندغاتا زی آ الزام تحانے کہ تینے دروغ اٹ خاصنگا شاگرد پاریرہ. او کرتھی تے رغامانے کہ ”تینے دھینگا بندغاتے آن بچا فہو“.

دا خط نا اہنگا بشخاک داد او:

- تعارف ۱:۱ - ۱۱:۱
 کرتھی تے کے خاصنگا بیتاک ۱۲:۱ - ۱۶:۷
 یہودیہ صوبہ نا غریبنا عیسائی تے کے مدت ۱:۸ - ۱۵:۹
 دیر خاصنگا شاگردا او؟ ۱:۱۰ - ۲۱:۱۲
 آخری بیت او نصیحتاک ۱:۱۳ - ۱۴:۱۳

پولس نا کرتھی شار نا عیسائی تے کے ارٹ میکو خط

ب یونان صوبہ او خاص تور اٹ وانا شار کرتھی ٹی ریملو کا عیسائی تے،

سلام۔

باوہ خُدا او خُواجه عیسیٰ، کہ او خُدا نا مقرر کروکا اے، او فتا رحمتاک ثمازی آ
مریر، او تھے آپریشانی بَف۔

ای خُدا نا خوش نا مطابق خُواجه عیسیٰ نا خاصنگا شاگرد جوڑ مسوٹ۔ دا خط لکھنگ
ٹی مزہبی آیلم یمتھیس ہم شامل اے۔

یقین تجبو، مصیبت نا وخت آ خُدا ننا مدترے کیک

۳ بپو، باوہ خُدا او خُواجه عیسیٰ، کہ او خُدا نا مقرر کروکا اے، نا شکرے آوا کیمبو،
۴ آنتے کہ صرف باوہ خُدا رحم کروکا او مدت کروکا اے۔ خُدا مصیبت نا وخت آتنا
۵ مدتے کیک، تاکہ نن ہمو بندغاتا، کہ مصیبت ٹی او، واقتا مدتے ہندن کین، دھن
۶ کہ خُدا ننا مدتے کیک۔ نن خُدا نا مقرر کروکا غان بار تکلیف او مصیبت سہنگ ٹی
۷ اُن، او خُواجه غان بار خُدا ننا بھاز مدتے کنگ ٹی اے۔ آرا وخت آنے آن کسے
۸ آ مصیبت بریک، او ننے آن کس خُدا نا طاقت اٹ دا مصیبت سہک، دا ہم ثما
۹ فائدہ او نجات کین اے، آنتے کہ داڑان ثما ہمت واک او تھے ہم ننے آن بار خُدا
۱۰ مصیبت صبر اٹ سہنگ نا طاقت ایٹک۔ ہندا خاطر آن کنا ثمازی آپورہ یقین
اے، او ای چاوہ دھن کہ تم کئے آن بار تکلیف او مصیبتاے سہنگ ٹی اے،
ہندن ثما کئے آن بار مدت کنگوئے۔

۸ سنگتاک، کنا خوش اے کہ ای تھے ایشیا صوبہ ٹی آرا تکلیف او مصیبتاک کہ
کئے آبسر، تھے یات ایٹیو۔ ہندا تکلیف او مصیبتاک ہندا خس زیاست اترہ، ای
۹ سوچ کریٹ کہ "ای کہیوہ"۔ ای دا ہم سوچ کریٹ کہ "بندغاک کئے کسینگ کے
تیار او"۔ او دا وخت آ کئے معلوم مس کہ کئے چچ طاقت اف، او ای صرف خُدا نا
۱۰ زی آیقین تجاٹ کہ او کہو کاتے پدی زندہ کروکا اے۔ او خُدا کئے دا تکلیف او

۱۱ مصیبت او موت آن پچائے، او مون آہم پچائفک۔ او ای واہم یقین تجائٹ کہ مون آٹھا وعاک، کہ ٹم کنا مدت کے کیرے تا، وافتا مطابق او کئے پچائفک۔ ○ ٹھا بھاز وعا کنگ اٹ خدا مہربانی کیک، نئے آرہمتے راہی کیک، او بھازنگاک ننا خاطر آن خدا نا شکرے آوا کیرہ۔ ○

پوٹس نا پنوکا اُست اٹ خط لکھنگ

۱۲ کئے فخر اے او کنا ضمیر گواہی ایٹک کہ ای تینا زندگی اُست نا حُب اٹ خدا نا مون آپاک صاف گدریفیٹ، او خاص طور اٹ ای وا خاطر آن خوش اٹ کہ آرا وخت آ کر تھس شار ٹی ٹم تو اُسٹ، تو ہمو وخت آہم تینا زندگی اُست پاک صاف گدریفیٹ۔ وا بیتاے آمل کنگ نا طاقت بندرغ نا عقل مندی آن آخا، ۱۳ بلکہ خدا نا خاص رحمت حاصل کنگ نا وجہ غان اے۔ ○ ای ٹھے آسانگا لوزاتے ٹی خط لکھائٹ او واسے لکھنگ ٹی اٹ، ولے ولدا ہم ٹم منہ بیتاے پوہ مٹورے۔ ۱۴ کنا اُست اے کہ ٹم کنا گل بیتاے پوہ مریرے، ○ تاکہ قیامت نا دے آٹم کئے آ او ای ٹھے آ فخر کنگ کیو۔ ○

۱۵ کنا شازی آپورہ یقین اسکہ۔ ہندا خاطر آن ای منصوبہ س جوڑ کرٹ کہ ٹھے آرا وار بریو، او ٹھے فائدہ ایٹیو، ○ اسے وارس مکتبہ صوبہ غا پنگ نا وخت آ او اسے وختس ۱۶ پدی پنگ نا وخت آ، تاکہ بیہوویہ صوبہ غا پنگ نا وخت آٹم کنا مدتے کیرے۔ ○ ۱۷ آرا وخت آ ای وا منصوبہ اُست جوڑ کرٹ، ای ٹم کے ارادہ بدل کرو کوس اُسٹ؟ ٹھا خیال ٹی ای تینا فائدہ کے ہندن کرٹ؟ یقیناً آخا، اتنے کہ وامکن آف کہ ای اسے کا ٹھے پاو ”بریوہ“، ولدا پاو ”بقرہ“۔ ○

۱۸ ای خدا نا قسے بیفیوہ، اگے ای پاو کہ ”بریوہ“، تو بریوہ۔ اگے ای پاو ”بقرہ“، تو ۱۹ بقرہ۔ ○ اتنے کہ خواجہ عیسیٰ، کہ او خدا نا مقرر کروکا او مار اے، او کہ ای سیلاس او

- ۲۰ تیتھیئس ثانیام ٹی اونا پیئغے تبلیخ کریئن، او تینا پاروکا پیتاتے ثابت کیگ۔ او
یات کبو کہ آرا اقرار اتے خدا تینا مقرر کروکا کے کرینے، اوفک ضرور پورہ مریرہ۔ ہندا
خاطر آن خواجہ عیسیٰ نازیرعہ اٹ اونا زری آایمان تھوکاک خدا نا صفتے کیرہ، پارہ "آو،
۲۱ خدا، نا اقرار اک پورہ مریرہ"۔ او خدا نے تینا مقرر کروکا نازی آایمان تھنگ نا
۲۲ وجہ غان اسیٹ کرینے، او نے تینا کسر آیسونے، او پاکنگا روح نا طاقے راہی تھنگ
ضمانت اے کہ نن اونا کسر آہنگ ٹی اُن، او اونا تروکا اقرار اک پورہ مریرہ۔
۲۳ کر تھی سنگٹاک، خدا کنا گواہ اے او کنا اُست نا پیتاتے چانگ۔ ای فیصلہ اے
۲۳ کریٹ کہ ٹھے آہفرہ تاکہ ٹم کنا غصے خمیرے۔ کنا وا کوشست آف کہ ٹھے
ہر بیت نا ککے ایتو، او ٹم کنا حکماتے تین کے بوجھ چارے۔ ای جوان چاوہ کہ
ٹم سختی اٹ ایمان تھنگ ٹی اُرے۔ ای ٹا خوشی تے ووفنگ کے ثانیام ٹی
کاریم کنگ ٹی اٹ۔

- ۱ ب ای وا فیصلہ کریٹ کہ ٹھے آپدی ہفرہ، تاکہ کنا یلنگ ٹم کے پریشانی
۲ مَف۔ او ای ٹھے پریشانی تروٹ، تو کس کنا ہمتے ووفنگ کتوئیک، اتے کہ
۳ صرف ٹم کنا ہمت ووفوکاک اُرے۔ کنا خوش آلوئیک کہ "ہمو بندغاک کہ کئے
خوشی تسوئر، ای اوفتے پریشانی ایتو"۔ ہندا خاطر آن ای ٹھے آلیکھٹ، تاکہ ٹم
مون آہم کنا خوشی تے ووفیرے۔ او کنا یقین اے، آرا وخت آ ای خوش اٹ،
۴ ٹم کل ہم خوش اُرے۔ او ای ٹھے مُست نا خطے پریشانی، پنوکا اُست او خرنکاتے
تو لکھٹ۔ کنا مقصد وا آلوئیک کہ "ٹھے غلین کیو"، بلکہ ٹھے معلوم کریو کہ ای ٹم
تو بھاز محبت کیوہ۔

معاف کنگ جوان اے

۵ یات تخبو، آرا وخت آ ای ٹھے آن اُسے آالزام تھٹ، او نہ صرف کئے بلکہ

۶ نئے آن ہم بھارنگاتے پریشانی ٹی شاناس۔ کنا خوش آف کہ اوڑ تو سختی اٹ پیش
 ۷ بریو۔ ۸ وا بندرغ کے ہندادہ ہرا کافی اے کہ نئے آن بھارنگاک اووے تینا سنگتی
 ۹ آن کشارے۔ ۱۰ واسرہ نم اووے ضرور معاف کبو، اووے ہمت ایٹیو، اووے نگین
 ۱۱ منگ کے ایٹیو، نواہ او بے زار مروے، ایمان آن ہر سینگوے۔ ۱۲ ای نئے منت
 ۱۳ کیوہ کہ اووے وزست کرفبو، کہ نم اوڑ تو محبت کیرے۔ ۱۴ ای نئے خط لکھاٹ آتے
 ۱۵ کہ کنا خوش اسکہ کہ نئے ہریو کہ نم آخس ویر ٹی ارے، او ہریو کہ نم کنا پیتاے آخس
 ۱۶ منیرے۔ ۱۷ آرا وخت آ نئے کسے معاف کیرے، تو ای ہم اووے معاف کیوہ، آتے
 ۱۸ کہ آرا وخت آ کئے معاف کروئی اے، تو ای است نا خب اٹ ثما خاطر آن اووے
 ۱۹ معاف کیوہ، او خدا نا مقرر کروکا واڑ کے کنا گواہ اے۔ ۲۰ معاف کنگ اٹ شیطان
 ۲۱ نئے ریفنگ کپک، او نئے شیطان نا مضوبہ غاتا خبر اے۔ ۲۲

پولس نا ططس نا باروٹ پریشانی

۲۳ آرا وخت آ ای تروآس شار ٹی خدا نا مقرر کروکا نا باروٹ پسننگ پیغامے تبلیغ
 ۲۴ کنگ کے بسٹ، ای خٹا کہ ایڑے بندگ ایمان تیگ کے تیار اترہ۔ ۲۵ ولے
 ۲۶ ای بھار پریشان اسٹ، آتے کہ تینا دوستیگا مزہبی آیلم طٹے ختموٹ۔ ہندا خاطر
 ۲۷ آن ای اوفتے آن رخصت کریٹ او مکڈنیہ ضوبہ غا ہٹا۔ ۲۸

پیغامے منو کا کہ خدا نا مون آ خوشبو آن بار او

۲۹ خدا نا شرے اوا کیمبو، آتے کہ عیسائی جوڑ منگ نا وجرغان خدا نئے تینا مقرر
 ۳۰ کروکا نا خدمت کروکا جوڑ کرینے۔ او تنا رہنما اے، او دا بیت گلے معلوم مرک، او
 ۳۱ خدا نئے تینا مقرر کروکا نا باروٹ علم تسونے، او نن دا علمے ہندن معلوم کین دھن

- ۱۵ کہ خوشبو گئے معلوم مریم۔ ○ خدا نا مقرر کروکا نا تینا جان نا قربانی تینگ او وانا باروٹ پیغام نا تالان منگ خدا کے اسے خوشی نا پیش اے، او داوے منگ اٹ نن خداے خوشبو آن بار دوست آن۔ نن دا پیغامے گل آ سر کین، ہمو فتنے آ کہ پچوئی او، او ہمو فتنے آ کہ دوزخ آکارہ۔ ○ ہمو بند غاک، کہ دوزخ آکارہ، اوفتنے کے دا پیغام خرابنگا گند آن بار اے، ولے ہمو فک کہ پچیرہ، دا پیغام اوفتنے کے خوشبو آن بار اے، او اوفک ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کیرہ۔ گراس دا سوچ کیرہ کہ ”کسس دا پیغامے تالان کننگ کپک“ ○ ولے خدا نے تینا مقرر کروکا نا خدمت کے راہی کرینے۔ نن اُست نا خب اٹ اونا پیغام نا تلینے کننگ ٹی آن، او خدا نے خننگ ٹی اے۔ ہر بندرغ کہ کنے آن بار تبلیغ کیک، ہمو بند غاتے آن بار اف کہ وافک پسکننگ پیغامے تینا فائدہ کے استعمال کیرہ۔ ○

پسکننگ پیغام نا طاقت او اہمیت کلان زیاست اے

- ۱ **ب** اُما خیال ٹی دا پیتاتے آن ظاہر مریم کہ ای تکبر کننگ ٹی اٹ؟ ایلو بند غاتے آن بار کنے ٹے آسفارشی خط ایتنگ نا ضرورت آف۔ ○ ثم خدا نا کسر آ پینگ ٹی ۲ اُرے، او دا وجہ غان ہر بندرغ ٹے وزست کیک او کنا کاریم نا باروٹ چاکک۔ کنا اُست خوشی آن پُر اے۔ ہندا خاطر آن کنے سفارشی خط ایتنگ نا ضرورت آف، ○ اُنتے کہ خدا نا مقرر کروکا تینا پسکننگ پیغامے کنا ذریعہ اٹ ٹے اسکان سر کرینے۔ ۳ دا پیغام خلتا زی آ لکھنگتو، بلکہ خدا تینا پاکنگا روح نا طاقت اٹ ننا اُستاتے ٹی شاغانے تہ۔ ○

- ۴ ای ہندن پاوہ اُنتے کہ خدا تینا مقرر کروکا نا ذریعہ اٹ نے دھینگا پیتاتے پاننگ نا طاقتے تِسوئے۔ ○ نن پاننگ کپنہ کہ ”دھینگا کاریے تینا طاقت اٹ کننگ کینہ“، ۵ اُنتے کہ دا کاریے کننگ نا طاقت صرف خدا نا گند آن بریک۔ ○ او خدا نے پسکننگ ۶

اقرارے تالان کنگ کے طاقت سونے، او دا اقرار لکھوک شکل آٹ بنتے، بلکہ پاکنگا زوج نا طاقت آٹ بسونے۔ موسیٰ نا شریعت آن ہمیشہ نا بڑا بریک، ولے خدا نا پاکنگا زوج نا طاقت آٹ ہمیشہ نا زندگی بریک۔

۷ مُتکَنگ پیغام خلتا زی آ لکھوک بس۔ داوے تینگ نا وخت آ خدا نا نور ظاہر مس، او موسیٰ نا مون بھار روشنائی تینگ آ لگا۔ مخلوق تو یلنگ نا وخت آ دا روشنائی کم منگ ٹی اسکے، ولے ولدا ہم دا بندغاک اوڑا ہرنگ کتویر۔ اگر مُتکَنگ پیغام، کہ وا ٹی ہمیشہ نا بڑا اے، واخس طاقت او روشنائی ٹی بسوس، تو تینٹ سوچ کبو کہ خدا نا پاکنگا زوج نا طاقت کاریم کنگ کے اخس زیاست اے۔

۸ مُتکَنگ پیغام، کہ بندغاتا زی آ بھار الزام تھانے، واخس طاقت ٹی بس، تو پسکَنگ پیغام، کہ وانا منگ آٹ بندغاک خدا نا راستگا کسر آ برہ، وانا طاقت مُست نا پیغام آن اخس زیاست اے۔

۹ وا راست اے کہ پسکَنگ پیغام نا بنگ آٹ مُتکَنگ پیغام نا طاقت بندغاتا مون آ کم مسونے، اتے کہ مُتکَنگ پیغام، کہ گڑاس وختے کے بس، وا ٹی واخس طاقت اسکے، تو پسکَنگ پیغام، کہ ہمیشہ کن اے، وانا طاقت مُست نا پیغام آن بھار زیاست اے۔

۱۲ وانا زی آ یقین تینگ نا وجہغان نن بھار ولیر آن۔ نفے موسیٰ غان بار تینا مون نا ونگ نا ضرورت آف، کہ او تینا مونے، کہ روشنائی آن پر اسکے او کم منگ ٹی اسکے، ونگ کے نقابے شاغا۔

۱۳ او ہندا وجہغان یہودیہک مُتکَنگ پیغام نا اقرار اے، کہ وا ٹی پیتاک وکوک او، خوانیرہ، ولے پوہ مفسر۔ صرف ہمو بندغ دا پیتاے پوہ مریک، آرا کہ خدا نا مقرر کروکا نا کسر آ بریک۔

۱۵ او ایندو اسکان یہودیہک موسیٰ نا تروکا پیغامے خوانیرہ، ولے پوہ مفسر۔ ولے دامکن اے کہ دافک پوہ مریر، دھن کہ تورات ٹی لکھوک اے کہ ”موسیٰ آرا وخت آ خدا نا مون آپیش مسکے، او تینا نقابے دیکہ“۔

۱۷ موسیٰ بغیر نقاب آٹ خدا نا مون آپیش مس، خدا اووے طاقت تس، او ہندن نن خدا نا پاکنگا زوج آٹ طاقتے حاصل کریئن، او داوے حاصل کنگ

۱۸ نا وِجہ غان نن بغیر خولیس اٹ خدا نا کسر آکانہ۔ ۱۔ یہودیہک خدا نا طاقت، کہ موسیٰ نا مون آ روشنائی نا شکل اٹ بس، ختمویر، ولے نن کل عیسائییک خدا نا گنڈ آن بروکا طاقت حاصل کریئن، او دا طاقت اٹ نننا اُستاک خدا نا خوش نا مطابق جوڑ منگ ٹی او۔ دا خواجہ عیسیٰ نا راہی تروکا طاقت نن تو ہمیشہ کن اے۔ ۲

دُنیا ٹی پیغام رسیفو کاتا طاقت او اہمیت کم اے

۱ سب ای ہمتے آرافٹنٹ، اتے کہ خدا، کہ رحم کروکا اے، کنے تینا کاریکے کنگ کے
۲ تسونے۔ ۱۔ ای تینا کاریکے وکیرہ، اتے کہ ای گل خرابنگا کاریکے ید کریٹ۔ ای نہ تو
بندغاتے ریغیوہ، او نہ خدا نا پیغام ٹی تینا گنڈ آن دروغ نا بیت شاغیوہ۔ ۱۔ اُپسکننگ
پیغامے راست اٹ پیش کنگ اٹ ای خدا نا مون آپاک صاف اٹ، او کنا یقین
۳ اے کہ ہر بندغ نا ضمیر پانک کہ ”واجوانو کاریم کنگ ٹی اے“۔ ۱۔ دا پیغام، کہ ای
تبلیج کیوہ تہ، نا بیتا معنی صرف ہمو بندغاتے آن وکوک اے کہ دوزغ آکارہ۔ ۱۔
۴ اوفک ایمان تجھسے اتے کہ دا دنیا نا خرابنگا بیتا مالک یعنی شیطان دافتا سوچاتے
تینا کسر آ، کہ دا تارمغان بار اے، شاغانے۔ او دا شیطان اوفتے خدا نا مقرر کروکا،
۵ کہ اصل خداغان بار اے، نا کسر آن تورک کہ دا کسر روشنائی آن پُر اے۔ ۱۔ ای
بندغاتے تینے عزت ترفنگ کے تبلیج کیرہ، بلکہ پاوہ کہ ”خدا نا مقرر کروکا نننا خواجہ اے،
۶ او ای خواجہ عیسیٰ نا خاطر آن ثما خرمزت گار اٹ“۔ ۱۔ تورات ٹی خدا پارینے ”تارم
خلاص مریک، وانا جاگے روشنائی ہلیک“۔ او خدا نننا اُستاتے ٹی تینا اُپسکننگ پیغامے
شاغانے، کہ روشنائی آن پُر اے۔ ۱۔ واران نننا خدا نا باروٹ علم زیاست مسونے، او
خدا نا مقرر کروکا نا کسر آ پنگ اٹ نن خدا نا طاقت نا باروٹ پوہ مرینہ۔ ۱۔
۷ دا علم، کہ بے بہا اے، جہان نا مالک خدا نا گنڈ آن نننے آسونے، ولے نننا
۸ طاقت او اہمیت کم اے۔ ۱۔ کنے اکثر تکلیف او مصیبتاک بریرہ، ولے ای ہمتے

۹ اَر اِنْفِرہ۔ اِی اَسْت ٹی وَخْت وَخْت پَرِ اِشَان مَرِیوہ، وِلے اِیْمَان اَن ہِر سینگیرہ۔ ۱۰ کنا
 ۱۱ دُشمناک بھاز او، وِلے کن تو ہر وَخْت خُدا نَا دِت اَرے۔ تَکْلِیف او مَصِیبتاک
 ۱۲ بَسُونو، وِلے کَسِفِنگَتھٹ۔ ۱۳ اِی اَر اڑے ہم مَرِیو، خُولِپِرہ، خُواجہ عِیسیٰ غان بار تَکْلِیف
 ۱۴ او مَصِیبت سہنگ کے او اونا خاطر اَن کِہنگ کے تیار اُٹ، تاکہ ایلو فِتے معلوم مرے
 ۱۵ کہ ننا خُواجہ عِیسیٰ نا پدی زَندہ مَنگ نازی آ یَقِین تِخَنگ نَا وَجہ غان خُدا نِے آ تینا
 ۱۶ طاقْتِ راہی کرینے۔ ۱۷ تِیلِج کَنگ اُٹ نِن ہر وَخْت کِہنگ اَن خُڑک اُن، وِلے واژان
 ۱۸ تُم ہمیشہ نَا زَندگی نِے حاصل کرینورے۔ ۱۹

۲۰ زَبور ٹی دَاوُد خُدا نِے پارے "اِی سَخِی اُٹ اِیْمَان تِخَا اُونے پارِیٹ"، او
 ۲۱ اِی ہم ہندا دُول نَا سَخِی اُٹ اِیْمَان تِخَنگ نَا وَجہ غان خُدا نَا پیغامے ایلو فِتے آ سر
 ۲۲ کَنگ ٹی اُٹ۔ ۲۳ نِن بھاز جُوان چانہ کہ خُدا خُواجہ عِیسیٰ نِے پدی زَندہ کرے او
 ۲۴ نِن کُل عِیسیٰ کِ خُواجہ عِیسیٰ تو اوار خُدا نَا مون آ خُوشی اُٹ پیش مَرینہ۔ ۲۵ اِی
 ۲۶ مَصِیبتا تے تُم او ایلو بند غاتا خاطر اَن سہنگ ٹی اُٹ، تاکہ خُدا نَا پُلسکَنگ پیغام، کہ
 ۲۷ رَحمتا تے اَن پُر اے، ایلو بند غاتے آ ہم سر مرے، او دانا مَنگ اُٹ اوفک ہم
 ۲۸ اونا صَفْتِ کیر او اونا شُکرے اُوا کیر۔ ۲۹

اِقْرار کرو کا گِڑاک اِیْمَان تِخَنگ نَا وَجہ غان مِلیرہ

۱۱ نِن اِہمتے اَر اِنْفِین، اَتے کہ ننا یَقِین اے کہ نِن خُدا نَا مون آ خُوشی اُٹ پیش
 ۱۲ مَرینہ۔ ننا جان نَا طاقْت کَم مَنگ ٹی اے، وِلے دے دے ننا زو حالی طاقْت
 ۱۳ دَوَنگ ٹی اے۔ ۱۴ وا تَکْلِیف او مَصِیبتا تے، کہ نِن سہنگ ٹی اُن، مچہ دے کن او،
 ۱۵ او دافتا وَجہ غان مون نَا دُنیا ٹی ننا عَزت او اِہمِیّت وا تَکْلِیفاتے اَن بھاز زیاست
 ۱۶ مروے۔ ۱۷ ہندا خاطر اَن نِن تینا توجہ نِے دُنیاوی آ گِڑاتے آ تِجِن، بلکہ ہمو گِڑاتے آ
 ۱۸ تِجِن کہ خَنگِپَسہ او مون آ نِنے رَسینگیرہ۔ وا دُنیاوی آ گِڑاک فانی او، وِلے ہمو گِڑاک

کہ نئے خنکپس، ہمیشہ کن او۔

۱ ب نن پاننگ کینہ کہ "ننا جاناک گدانائے آن بار او۔ ذھن کہ گداناک ہر فنگیرہ،
 ۲ ہنزن ننا جاناک خلاص مریرہ۔" ولے نن جوان چانہ کہ خدا نئے جنت ٹی ہمو ارائے
 ۳ ایتک کہ او تیٹ جوڑ کرینے او ہمیشہ کن اے۔ او واسہ ننا بھاز زیاست خوش
 ۴ اے کہ نن تینا آراغا ژوکان، کہ جنت ٹی اے، او واڑے ننا جان ٹی زوج ہمیشہ
 ۵ کے مروئے، پیش تھیروئے۔ واڈنیادی آجان، کہ گدان آن بار اے، واڈی نن
 ۶ تکلیف او مصیبتائے سہنگ ٹی آن، ولے وانا معنی آف کہ نن ننٹ واڈنیائے یلہ
 ۷ کنگ نا کوشتے کین، بلکہ ننا خوش اے کہ نن تینا جنتی آراغا کان، تاکہ وا فانی
 ۸ آزندگی ہمیشہ نازندگی ٹی بدل مرے۔ خدا وا ارائے ہمیشہ نازندگی ٹی نن کے
 ۹ جوڑ کرینے، او اونا پاکنگا زوج نا طاقے راہی تینگ واضمانت اے کہ او نئے ہمو ہر
 ۱۰ گڑاتے ایتک کہ نن تو اقرار کرینے۔

۱ ہندا خاطر آن نن ہر وخت تینا ہمتے ووفین، او نن چانہ آرا وخت اسکان کہ نن وا
 ۲ دنیا ٹی موجود آن، خدا نا آراغا ہنگ کپنہ۔ نن وا ہم چانہ کہ ایمان تینگ نا وجرغان
 ۳ نن ہمو گڑاتے خنینہ کہ واسکان خنتن۔ واڑان ننا ہمت وودک اے، او نن واڈنی
 ۴ نازندگی آن مون ناڈنی نازندگی ٹی، کہ خدا تو گدیریغینہ، زیاست اہمیت ایتینہ۔
 ۵ ولے بھلاہیت واو اے کہ نن واڑے او مون ناڈنی ٹی تینا زندگی ٹی خدا نا خوش
 ۶ نا مطابق گدیریغین۔ کل بندگاک ضرور خدا نا مقرر کروکا نا مون آپیش مرور، تاکہ
 ۷ او اوقتا فیصلہ ٹی کے۔ او ہر بندغے واڈنی ٹی کروکا کاریمتا، کہ او جوان کرینے یا
 ۸ خراب کرینے، نا مطابق بدلہ ایتک۔

خواجه عیسیٰ نا ذریعہ اٹ خدا تو سنگتی کنگ کینہ

۱۱ نن چانہ کہ کل بندگاک خدا نا مون آپیش مرور۔ ہندا خاطر آن ای بے ایمانائے

۱۲ آ زور تِجنگ ٹی اٹ کہ ایمان تخیر۔ خدا چاہک کہ نن ٹم کے اُست نا حُب آٹ بھار
 کاریم کریئن، او کنا اُمیت اے کہ ٹم ہم دا ہیئتے جوان چارے۔ ○ ای دا کوشستے
 کننگ ٹی آٹ کہ تین کے سفارش کیو۔ بلکہ ای ٹمے جوانو ہیست رغانگ ٹی اٹ،
 تاکہ ٹم کئے آخر کیرے۔ واژان ٹمے موقعہ مریک کہ ٹم ہمو خوافوکاتے جواب ایتنگ
 ۱۳ کیرے کہ تینا علامتا باروٹ تکبر کیرہ او اُست ٹی مومن او۔ ○ ٹما خیال ٹی ای گنوک
 ۱۴ اٹ کہ سختی اٹ خوافیوہ؟ یا ای عقل مند اٹ کہ ٹما فائدہ کے خوافیوہ؟ ○ خدا نا مقرر
 کروکا نانن تو محبت ننا رہٹائی ئے کیک، او ننے معلوم اے کہ اسہ بند غس گلا نا گناہ
 او بُرائی تا خاطر آن کسفنگ۔ واژان ظاہر اے کہ اونا کہنگ او پدی زندہ منگ گل کے
 ۱۵ فائدہ مند اے۔ ○ او ہندن کرے تاکہ ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کروکا ک تینا خرتے
 کپس، بلکہ صرف ہمو نا خرتے کیر کہ اوقتا خاطر آن کسفنگ او پدی زندہ کننگ۔ ○
 ۱۶ ہندا خاطر آن نن بندغاتا وئیواوی آ حیثیت نا مطابق فیصلہ ئے ہندن کپن، دھن
 کہ دنیا نا خرابنگا بند غاک کیرہ۔ ایمان تِجنگ آن مُست ای ہندن خدا نا مقرر کروکا نا
 ۱۷ فیصلہ ئے کریسٹ، ولے واسہ ہندن کپہ۔ ○ آرا وخت آ بند غس خدا نا مقرر کروکا نا
 ۱۸ کسر آبریک، ہندن پا کہ او پُسنکو زندگی س شروع کرے، مُکُننگا خلاص مس۔ ○ خدا
 ۱۹ ہندن کرے تاکہ تینا مقرر کروکا نا ذریعہ اٹ ننے غلط کسر آہنوکاتے آن سنگت جوڑ
 کے، او ننے واژم واری ئے تس کہ بند غاتے رغامین، کہ اوفک ہمر خدا نا سنگت
 جوڑ منگ کیرہ۔ نن دا پیغام نا تلخی کننگ ٹی اُن کہ خدا تینا مقرر کروکا نا ذریعہ اٹ
 بند غاتے تینا سنگت جوڑ کننگ ٹی اے، اوقتا گناہ او بُرائی تے آہرنگ ٹی آف۔ ○
 ۲۰ نن واسہ خدا نا مقرر کروکا کے سفیر آن بار اُن، او خدا تینا دا پیغامے ننا ذریعہ
 اٹ تالان کرینگ ٹی اے۔ ای ٹمے خدا نا مقرر کروکا نا پن اٹ منت کیوہ کہ
 ۲۱ ”خداغان خواست کبو کہ او ٹمے تینا سنگت جوڑ کے“۔ ○ خدا نا مقرر کروکا بیچ گناہ
 یا بُرائی کتو یس، ولے خدا ننا گناہ او بُرائی تا بزلے اونا زی آشاغا، تاکہ نن اونا
 راستگا کسر آمین۔ ○

۱ اے ایلوہ تو اوار خدا نا خرے کنگ ٹی اٹ، او ای ٹے منت کیوہ کہ
 ۲ ”نم، کہ خدا نا رحمتے حاصل کریوے او اونا کسر آسو نو رے، ہر سینگیوہ“ ○ خدا
 مقدسنگ کتاب ٹی پارینے

”وختس بروے کہ ای نا دعاتے قبول کیوہ،

او تینا رحمتے نے آراہی کیوہ،

نا مدتے کیوہ،

نے پچائیوہ۔“

واپتاتے آغور کبو، کہ واسہ وخت بسونے کہ خدا نا نجات او رحمتے حاصل

کبو۔○

- ۳ کنا خوش آف کہ کس ننا کاریمتے آن نقص کثے۔ ہندا خاطر آن ایلوفا کاریمتے
- ۴ ٹی داخل تیخنہ ○ بلکہ ای تکلیف او مصیبتاتے صبر اٹ سہائے، تاکہ بندغاتے
- ۵ معلوم مرے کہ خدا نا خرے کنگ ٹی اٹ ○ ای خلنگ گنگٹ، جیل ٹی شانینگٹ،
- ایلوفا مون آ بے عزت کننگٹ، گنگٹ او خاچنگ نا چرتے خلٹٹ، ولے ولدا ہم
- ۶ ایلوفا فائدہ کے بھاز کاریم کریٹٹ ○ نن تینا علم، صبر او معصوم منگ او رحم
- کنگ اٹ ظاہر کریٹٹ کہ نن خدا نا خرے کنگ ٹی اٹ ○ واڑتو اوار اوار ننے آ خدا نا
- ۷ پائنگا روح نا طاقت نا پینگ، ایلوفا تو اُست نا خب اٹ محبت کنگٹ، ○ راستیگا
- پیغامے ایلوفا آسر کنگٹ، خدا نا رحمتے حاصل کنگٹ آن ہم وا بیت ثابت
- ۸ مرہک، کہ تینا راستیگا کسر آ پینگ اٹ خدا ہر وخت ننا حفاظتے یکک ○ واسہ کس
- ننا عزتے کے، یا ننے بے عزت کے، کس ننے کرینگ ایقے یا صفتے کے، نن
- ۹ دروغ تڑ پانگلین، ولے نن راستیگا پیتاتے پانینگ آن انکار کتنن ○ مست بندغاک
- کے درست کتویرہ، واسہ گل درست کیرہ۔ تکلیف او مصیبتاتے پینگ نا وجرغان ای
- کینگ آن خُک اُسٹہ ولے واسکان زندہ اٹ۔ کئے جانی طور اٹ تو بھاز تکلیف
- ۱۰ رسینگا، ولے روحانی طور اٹ بیدار اٹ ○ ای گلین اٹ، ولے روحانی طور اٹ

خوش اٹ۔ اسی ظاہری طور اٹ غریب اٹ، ولے بھارتنگا بند غاتے روحانی طور اٹ
 امیر کریٹ، او مون آ کن تو ضرورت نا ہر گڑا مروئے۔
 کر شھی سنگتاک، اسی ٹم تو جوانگا سنگت آن بار بیت کریٹ، او کنا اُست
 نا دروازہ ٹم کے ہر وخت ملوک اے۔ اسی ٹمے آن بار اُست نا خب اٹ محبت
 کنگے اِٹٹ۔ اسی ٹمے آ ہندن تسلی اٹ خطے لکھنگ ٹی اٹ، دھن کہ باوہ س
 تینا چناتے تو تسلی اٹ بیت کیک۔ ٹم کن تو ہندن محبت کبو او اُست نا تینا
 دروازہ غاتے کن کے ملبو۔

بے ایماناتے تو شریک مقبو

بے ایماناتے تو اوفتا کاریتے ٹی شامل مقبو، اتنے کہ دا ممکن آف کہ گناہ کروکا او
 خدا نا کسر آہوکا روحانی سنگت منگ کیر۔ ہندن اسے وار تو روشنائی او تارمہ اوار
 منگ کپسہ۔ خدا نا مقرر کروکا او شیطان اسے پہ ایلو تو اتفاق کنگ کپسہ۔ ہندا خاطر
 آن ایمان تجوکا او بے ایمان اسے پہ ایلو تو اتفاق کنگ کپسہ۔ نن خدا کے ہندن
 مقدس آن دھن کہ یہودی تے کے بھلا عبادت خانہ مقدس اے۔ گڑا نن او بے
 ایماناک ہمر مزہبی سنگت منگ کینہ؟ خدا تینٹ مقدسنگ کتاب ٹی پارینہ
 "اسی تینا کچین کروکا بند غاتے تین تو اوار رہینگیبوہ۔"

اوفک کنا دوستنگا بند غاک مریرہ،

او اوفک کنے تینا آسینگا خدا چارہ۔"

خدا دا ہم پارے

"وا بے ایماناتے یلہ کبو،

وافتے تو سنگتی کپبو۔

ولدا اسی ٹمے تینا دوستنگا سنگت پاوہ۔"

۱۸

خدا تعالیٰ پین جاگہ سے ٹی پارینے

”ای ٹما باوہ مریوہ،

او ٹم کنا دوستگا مار او سینک مریے۔“

۱ بے کنا دوستگا سنگٹاک، خدا نا وا کروکا کل اقرار اک نن کن او۔ ہندا خاطر آن نن ضروری ہمو گراتے، کہ جانی یا زوحانی نقص ایتیرہ، یلہ کیمبو، او خدا نا مون آ پاک صاف مریمو، اونا صفے کیمبو۔

پولس نا خوش مننگ نا وجہ

۲ کن کے تینا است نا دروازہ غاتے ملبو۔ ای کسے نشان تینٹ، کسے خرابنگا
۳ کسر رغامتٹ، تینا فائدہ کے کسے نا حقے خلٹٹ۔ ۱ ولے ای ٹما زی آچ ازام
تخیرہ، اتنے کہ ای ٹمے بھاز دوست توربوہ، دھن کہ ای مست ٹمے پارٹ۔ نن اسہ
پہ ایلو آن تو مر آن، ولے است ٹی ٹمے آن خڑک اٹ، او ای تیار اٹ کہ ٹم تو
کھیو۔ ۱ ای ٹمے آبروسہ تجیوہ، او فخر کیوہ۔ کنے آ تکلیف او مہینٹاک بسونو، ولے
۴ ای ہمتے آرا لغتٹ، او بھاز خوش اٹ۔

۵ آرا وخت آ ای مکدنیہ صوبہ غا بسٹ، ای واڑے ہم دے او نتے پریشانی ٹی
گدریفینٹ، اتنے کہ واڑے کن کے ہر گنڈ آن مسلداک آئرہ۔ ای واڑے بندغاتے
۶ تو بحث کریٹ، او است ٹی خولیسٹ۔ ۱ ولے خدا، کہ ہمت تروکا اے، طلس نا بینگ
اٹ کنا ہمتے دوفے۔ ۱ اونا بینگ کن کے خوشی نا بیتس اسک، ولے اونا ٹما باروٹ
۷ احوال تینگ کنا ہمتے بھاز دوفینے۔ او کنے پارے کہ ٹم کن کے بھاز زہیری آرے،
او کن تو یلنگ خوارے۔ ٹم تینا مست نا کاریہمتے کے بھاز افسوس کیرے، او کنے
غلط پارو کاتے جواب ایتیرے۔ ہندا خاطر آن ای خوشی آن بال کنگ ٹی اٹ۔
۸ ای تینا مست نا خط، کہ ٹمے آ سخی ٹی لکھاٹ، او واڑان ٹم بھاز عملین

مسورے، واڑ کے افسوس کپڑہ۔ اگہ ٹم کنا خط نا خواننگ آن غلطنگ کسر آن
 ۹ ہر سینگتویرے، تو ای افسوس کریٹہ۔ ○ ولے ای بھاز خوش اٹ، وا خاطر آن آخا کہ
 ٹم صرف افسوس کریے، بلکہ وا خاطر آن ہم کہ ٹم مست نا کاریتے کے افسوس
 کریے او ہر سینگارے۔ ای ٹمے چچ نٹخان تیتٹ، اتے کہ ٹم خدا نا خوش نا مطابق
 ۱۰ ہر سینگانورے۔ ○ او اگہ ٹم ہر سینگتویرے، تو وا افسوس بے فائدہ مسکہ۔ ولے واسہ ٹما
 سوچاک بدل مسونو، او ٹم پدی نجات نا کسر آپنگ ٹی آرے۔ پین افسوس کننگ
 ۱۱ نا ضرورت آف۔ ○ ٹما تینا گناہ تازی آ افسوس کننگ نا وجہ غان خدا ٹما اُستاتے صفا
 کرینے او ٹمے طاقت تس کہ ٹم تینا گناہ او برائی تازی آ غصہ کریے۔ ٹم خولیسرے،
 تیتٹ تین کے انصاف کریے، او تینا نیام آن گناہ گاراتے کشارے۔ واسہ ٹم تینا
 الزاماتا جوابے تینگ کریے۔ واڑان ظاہر مس کہ ٹم پدی پاک صاف مسونورے،
 او کنا پدی تینگ کے تیار آرے۔ ○

۱۲ ای واڑان مست ٹمے صرف وا خاطر آن خط لکھتویٹ کہ ”ٹم تینا نیام آن غلط
 کاریم کروکاتا او ظلم سہوکاتا فیصلہ ئے کبو“۔ بلکہ خدا نا مون آ کنا لکھنگ نا بھلا
 ۱۳ مقصد وا اُسکہ کہ ٹمے سہاتے کہ ٹم کن تو آخس محبت کننگ ٹی آرے۔ ○ ہندا خاطر
 آن کنا ہمت ووالے۔

ٹم طلس نا مدتے کریے، اونا ہمتے ووفیرے۔ اونا بھاز خوش اے۔ او اونا
 ۱۴ کنے ٹما باروٹ احوال تینگ آن ای ہم بھاز خوش مسوٹ۔ ○ ای اونا مون آ ٹما
 بھاز صفتے کریسٹ، او ٹم داوے پورہ کرینورے۔ ای ہمیشہ ٹم تو راست نا پیتاتے
 ۱۵ کریسٹ، او ہمدن طلس تو کروکا بیتاک ہم صبح ثابت مسونو۔ ○ ٹم اووے خولیسنگا
 اُسٹ اٹ ہر خیرٹ کریسورے، او اونا تروکا پیتاتے منانورے۔ آرا وخت آ او ٹمے
 ۱۶ یات کیک، اونا خنک خوشی آن پد مریدہ۔ ○ ای بھاز خوش اٹ کہ ای واسہ ٹما
 زی آ بروسہ تینگ کیوہ۔ ○

سخی گری آٹ ایلوفتا مدتے کبو

- ۱ **ب** کنا سنگتاک، کنا خوش اے کہ اسی ٹھے مکڈتیر ضوبہ نا عیسائی تا باروٹ پاو،
 ۲ کہ اوفک خدا نارحماتے حاصل کریو او سخی مسونو۔ اوفتازی آہجاز تکلیف او
 ۳ مصیبتاک بسونو، او بھاز غریب او، ولے ولدا ہم خوش او سخی گری کریو۔ اسی
 ۴ ٹھے پاوہ آخس کہ اوفتا وس آسکھ، اوفک تسر، او تینا خوشی آٹ تینا وس آن زیاست
 ۵ تسر۔ اوفک کنے منت کیر کہ ”نن یہودیہ ضوبہ ٹی رہنگو کا عیسائی تا مدت ٹی شامل
 ۶ مرینہ“۔ اواکنا امیت آن زیاست آسکھ۔ اولیکو وار اوفک تینے خدا نا خزمت کے
 ۷ وقف کیر، او واکان پد ایلوفتا مدت کے کن تو شامل مسر۔ ہندا خاطر آن اسی
 ۸ طٹھے، کہ او وا کاریے شروع کریس، نصیحت کریٹ کہ ”نی وا کاریے جاری تچ او
 ۹ کرتھی تا ہم وا کاریے، کہ وا ٹی خدا نارحماتاک آریر، کنگ کے مدت بٹل“۔ ٹم
 ۱۰ ایمان او علم نا طاقت آن پڑا رے۔ ٹم تو ولیری آٹ ہیست کنگ نا طاقت ہم
 ۱۱ آرے، او ٹم آست نا خب آٹ کنا مدت او کن تو محبت کیرے۔ ہندا خاطر آن کنا
 ۱۲ وا ہم خوش اے کہ ٹم ایلوفتا مدت کے سخی گری آٹ شامل مریرے۔
 ۱۳ وا ٹم کے کنا کنڈ آن حکمس آف۔ بلکہ اسی ایلوفتا مدت نا مثالے ٹھے تسٹ
 ۱۴ تاکہ معلوم کیو کہ وانا باروٹ ٹم آخس ویر ٹی آرے۔ جنت ٹی ننا خواجہ عیسیٰ تو
 ۱۵ کل رحماتاک آنرہ، ولے او وافتے ننا خاطر آن یدہ کرے، تاکہ نن اوڑان بار ایلوفتا
 ۱۶ مدتے کین۔

- ۱۷ کنا خیال ٹی ہمو مدت نا کاریے، کہ ٹم سائس مست شروع کریسورے، واسہ پورہ
 ۱۸ کبو تہ۔ ٹم ایلو عیسائی تے آن نہ صرف مست مدت کنگ نا فیصلہ کریسورے،
 ۱۹ بلکہ واڑتو اوار ایلوفتا مدت کنگ کے پیسہ فچ کنگ نا کاریے ہم شروع کیرے۔
 ۲۰ وا کاریے زو خلاص کبو۔ ایلوفتا مدت کنگ نا فیصلہ، کہ ٹم سائس مست

۱۲ کریم سورے، واسہ تینا حیثیت نا مطابق پورہ کبہ۔ اگہ تم تینا خوش اٹ وادمت نا
 ۱۳ کاریے کیرے، تو خدا داوے خوشی اٹ قبول کیک۔ او خدا ہمو گڑاتے خوابک کہ
 ۱۴ تم تو افس۔ کنا وا کوشت آف کہ نمازی آ بوجھ تجیو، او ایلوفتے تسلی ٹی ٹولفیو۔
 ۱۵ ولے وا وخت آ خدا تمے بھار تسونے۔ وا جوانو بیٹس مروے کہ تم ہمو فتا مدتے
 کیرے، آرافتے تو ضرورت نا گڑاک افس۔ او ہندن آرا وخت آ تمے گڑاتا ضرورت
 مرے، او دافتے تو بھار مروے، واک ٹما مدتے کرور۔ او دا طریقہ اٹ اسہ پہ ایلو
 نا برابری ٹی مدتے کنگ کیرے۔ تورات ٹی وانا باروٹ لکھوک اے کہ
 آرا بند غاتے تو بھار اسکہ، واک ایلوفتے تین تو شامل کیر،
 او آرافتے تو کہ کافی آلویکہ، شامل منگ اٹ اوفتے تو ہم بھار مسر۔

پولس نا بند غاتا تعارف کر فنگ

۱۶ کن تو لوز آف کہ اسی خدا نا شرے آوا کیو، کہ او طہتے ہم ٹما مدت کے تیار
 ۱۷ کرینے، دھن کہ اسی ٹما مدتے کنگ ٹی اٹ۔ او کنا پیتاتے خوشی اٹ منا او تیڈٹ
 ۱۸ فیصلہ کرے، او بھار خوشی اٹ تمے آیتنگ کے تیار اے۔ اسی آور تو پین عیسائی
 ۱۹ ایلمس راہی تینگ ٹی اٹ، کہ پسکینگ پیغام نا تبلیغ نا وجہ غان عیسائی تا نیام ٹی
 اونا عزت بڑز اے۔ واژ تو اوار او عیسائی تا نیام آن کن تو مسافری کنگ کے
 گچین کنگانے، تاکہ ایلو عیسائی تا خواجہ عیسیٰ نا خاطر آن مدت کنگ کے کن تو
 برے۔ او کھلے سہا تمے کہ ننا خوش اے کہ نن عیسائی سنگتا مدتے کین۔
 ۲۰ اسی بھار خیال تینگ ٹی اٹ کہ وادمت کنگ نا کاریے ہندن کیو تاکہ کسے
 ۲۱ موقعہ مف کہ کنے آ الزام تچے۔ کنا بھلا مقصد واو اے کہ صبح طریقہ اٹ کاریم
 کیو، تاکہ خدا نا مون آوا کاریہاک صبح مرید او بند غاک ہم پار کہ "وا صبح کاریم
 کنگ ٹی اے۔"

- ۲۲ دافنے تو اوار ای پین عیسائی ایلمس ہم راہی تنگ ٹی اٹ، کہ ای داوے بھار وار آزمائش کریٹ، او ہر وار دا آزمائش ٹی پورہ مسونے، او اونا ہم بھار خوش اے کہ ایلو فتا مدتے کے۔ داوے خبر اے کہ ٹم عیسائی تا مدتے کنگ کے تیار اے،
- ۲۳ او وانا پنگ آن اونا مدت کنگ نا خوش پین ووانے۔ ○ آرا تسکان طلس نا بیت اے، او کنا جوانو سنگتس اے، او ٹما فائدہ کے کن تو کاریم کنگ ٹی اے۔ او واڑ تو بروکا عیسائی ایلمک عیسائی تے آن گچین کروکاک او۔ دافک خدا نا مقرر کروکا
- ۲۴ کے کاریم کنگ ٹی او۔ ○ اوفنے تو محبت اٹ پیش ببو، تاکہ کل عیسائی تے سہا تے کہ کنا ٹمازی آ فخر کنگ صبح اے۔ ○

ایلو عیسائی تا مدتے سخی گری اٹ کبو

- ۱ ب کئے خبر اے کہ ٹم بھار جوان چارے کہ ای بہتویہ صوبہ ٹی رہنگو کا عیسائی تا مدت کے پیسے مچ کنگ ٹی اٹ۔ ○ او کئے دا ہم خبر اے کہ ٹما ہم خوش اے کہ اوفتا مدتے کیرے۔ او ای مکدنیہ صوبہ نا عیسائی تا مون آ ٹما وجرغان فخر کریٹ، پاریت
- ۲ ”یوتان صوبہ ٹی رہنگو کا عیسائیک سانس مست آن مدت کنگ کے تیار او۔“ ٹما مدت کنگ نا احوال ایلو فتا مدت کنگ نا خوشے بزز آ کرینے۔ ○ ای واسہ دا عیسائی ایلمتے ٹمے آ راہی کنگ ٹی اٹ، او آرا پیتا تے ای ٹما باروٹ ایلو عیسائی تے پارینٹ
- ۳ کئے شرمندہ کیرے۔ بلکہ دھن کہ ای اوفنے پارینٹ، ٹم ہنڈن مدت کنگ کے تیار مریرے۔ ○ فرض کبو کہ اگہ مکدنیہ صوبہ غان گراس عیسائی کن تو اوار ٹم تو یلنگ کے بریر، او ٹم مدت کنگ کے تیار مفریرے، تو تیڈ سوچ کبو کہ ای آخس
- ۴ شرمندہ مروٹ، اتنے کہ ای ٹمازی آ فخر کریٹ۔ او دا ٹم کے ہم شرمندگی نا بیتس مروئے۔ ○ ہندا خاطر آن ای سوچ کریٹ کہ ”ضرور دا بند غاتے تینے آن مست ٹمے آ
- ۵ راہی کیوہ، تاکہ ٹمے آن عیسائی تا مدت کنگ کے ہمو ٹیکی تے مچ کیر، کہ ٹم مست

اقرار کریں گے۔" آرا وخت آئی ہو، تو دافک تیار مرو، او واژان ظاہر مریک
کہ تم تینا خوش اٹ ہندن کینورے، کسے نازور آن کنتورے۔○

۶ وسائش اے کہ "آرا زمیندار کہ مچ بچ ویک، او چنکو فصلس بیفک، ولے آرا

۷ زمیندار کہ بھاز بچ ویک، او بھلو فصلس بیفک۔"○ ہندن ٹمے آن ہر بندغ، کہ

ایلو فتا مدتے کنگ نا فیصلے کرینے، او ایٹے۔ اونا زی آ کسے نازور نا ضرورت

۸ اف، آتے کہ خدا ہمو بندغ آن بھاز خوش مریک کہ اُست نا خب اٹ ایٹک۔○ او

خدا ٹمے ضرورت آن زیاست تینگ کیک، تاکہ ٹما ضرورتاں پورہ مرید او واژتو اوار

۹ ایلو جوانگا مقصداتے کے کاریم کیرے۔○ زبور ٹی خدا نا باروٹ لکھوک اے

خدا غریباتے سخی گری اٹ ایٹک،

اونا مہربانی ہمیشہ کے مریک۔○

۱۰ خدا رزق تروکا اے۔ ذہن کہ صرف خدا زمیندار نا دسوکا بجالتے خرفک، ووفک

تہ، ہندن ضرورت نا ہر گڑائے صرف خدا ٹمے ایٹک، تاکہ تم سخی گری اٹ ایلو فتا

۱۱ مدتے کنگ کیرے۔○ خدا ٹمے بھاز گڑا ایٹک تاکہ تم ہر وخت سخی گری اٹ

ایتیرے، او بھازنگا بندغاک ہمو ٹیکتی تے کے خدا نا شکرے اوا کیرہ، آرافتے کہ تم

۱۲ ننا ذریعہ اٹ وافتے آریفیہ۔○ واخمت کنگ اٹ تم نہ صرف ضرورت مندنگا

غیسائی تا ضرورتا تے پورہ کیرے، بلکہ واژان بھازنگاک خدا نا شکرے ہم اوا کیرہ۔○

۱۳ او ٹما وا ایلو فتا مدتے کنگ آن ثابت مریک کہ ٹما خدا نا مقرر کروکا نازی آ ایسان

ہسونے، او بھازنگاک خدا نا صفتے کیرہ، آتے کہ تم ہم سخی گری اٹ مدت کنگ

۱۴ نا کاریم ٹی شامل مسونورے۔○ واژان اوفتے سائیک کہ خدا نا بھازنگا رحمتاک ٹمے

۱۵ آہسونو، او اوفک اُست نا خب اٹ تم کے ہم خداغان وعا خواہ۔○ ببو، خدا نا

شکرے اوا کیمبو کہ او تینا مقرر کروکائے نئے آراہی کرینے۔○

پولس نا تینا زی آ الزام تِخو کاترے پوہ کنگ

- ۱ نب ٹمے آن گراس پارہ ”آرا وخت آپولس تینا نیام ٹی مریک، تو نرمی او تسلی
اٹ ہیست کیک، ولے آرا وخت آتینا نیام ٹی آف، تو سختی اٹ لکھک“۔ ای خدا
- ۲ نا مقرر کروکا نا پن اٹ، کہ تسلی او رحم دلی اوڑان بریک، ٹمے منت کیوہ کہ ۰ کئے
موقعہ تقبو کہ ہمو بندغاتے تو سختی اٹ پیش بریو، آرافک الزام تخیرہ، کہ ای دنیاوی
- ۳ آ مقصداتے کے کاریم کنگ ٹی اٹ۔ ۰ وا راست اے کہ نن دنیا ٹی رینگنگ ٹی
آن، ولے نن خداغان انکار کروکا تا خلاف پیش مرینہ۔ وانا وا معنی آف کہ نن دنیاوی
- ۴ آ مقصداتے کے ذہن کنگ ٹی آن۔ ۰ بلکہ نن تو خدا نا ہمو طاقت آرے، کہ بندغاتا
گنڈ آن جتے۔ وا طاقت نن کے اسلمغان بار اے۔ وا طاقت اٹ نن دروغ نا پیغام
- ۵ تروکاتا، ۰ تکبر کروکاتا، کہ وافک خدا نا پیغامے تورنگ نا کوشستے کیرہ، راستنگ پیغام
نا باروٹ بے فائدہ نگا بحث کروکاتا او شیطان نا کسر آپنوکاتا مقابلہ کینہ، او فتنے
- ۶ کٹینہ، او خدا نا مقرر کروکا نا کسر آتینہ۔ ۰ آرا وخت آ کئے صبح سنا تیک کہ دیر ٹما
نیام آن بغیر شک اٹ خدا نا کسر آپنگ ٹی او، تو واکان پد ای ہمو بندغاتے تو
سختی اٹ پیش بریوہ، آرافک کہ خدا نا کسر آپنگ ٹی آفس۔ ۰
- ۷ اے کنا خلاف ہیست کروکاک، ٹم سوچ کیرے کہ صرف ٹم خدا نا ختے کنگ
ٹی آرے، او ای کنگ ٹی آف۔ ولے ٹما سوچاک غلط او، آتے کہ ای ہم ٹم تو
- ۸ اوار خدا نا مقرر کروکا نا کسر آپنگ ٹی اٹ۔ ۰ خواجہ عیسیٰ کئے بھارت طاقت تیسوئے۔
اگہ ای داڑکے زیاست فخر کیو، تو ای شرمندہ آف، آتے کہ وا طاقت ٹما ایمانے
- ۹ بسفنگ کن اے، نہ کہ روحانی نشان تینگ کن اے۔ ۰ کنا خوش اے کہ کنا خطاتا
خوائنگ آن ٹم پریشان مفرے۔ ۰ ٹم پارے ”پولس نا خطاک سخت او طاقت
- ۱۰ آن پُر او، ولے آرا وخت آپولس نن تو مون پہ مون اے، تو اونا پیتاتے ٹی طاقت

- ۱۱ او سخی آفک۔ "وہنگا بندغاک ضرور پوہ مریر کہ ای ثانیام ٹی مریو یا مفر، تو کنا پیغام تینگ او عمل ٹی چ فرق آف۔"
- ۱۲ یقیناً ای تینا مقابلے ہو بندغاتے تو کنگ کپہ، کہ اوفک تینے تیڈت معتبر
- ۱۳ او عزت مند چارہ۔ واک بے وقوف او، اتے کہ تینا فیصلے تیڈت کپہ۔ ولے
- ۱۴ آرا تسکان کنا بیت اے، آرا کاریے کہ خدا تینا خوش نامطابق کنے تسونے، ثم وا ٹی شامل اے۔ ای ایلوفتا کاریمتے کہ فخر کپہ، ولے صرف تینا کاریم کے فخر کیوہ
- ۱۵ کہ ای واکاریے ثانیام ٹی کنگ ٹی اٹ۔ او ای خدا نامقرر کروکا نا باروٹ پسکینگا پیغامے ٹے اسکان سر کیٹ، اتے کہ خدا نا خوش ہم ہندن اسک۔ ہندا خاطر آن
- ۱۶ ای ایلوفتا کروکا کاریمتے کہ فخر کپہ، بلکہ کنا امیت اے کہ خدا نا خوش نامطابق ای ثانیام ٹی زیاست کاریم کیو، او ثانیام نے سیفیو۔ او واکان پد ای خدا نا پسکینگا پیغامے ٹے آن مون نا شارائے آر سیفیو، کہ واکان مست وا پیغام اوڑے سر متے۔
- ۱۷ واڑے ای فخر کنگ کیوہ، کہ پیس واڑے بنتے۔
- ۱۸ مقدسنگا کتاب ٹی لکھوک اے کہ
- ۱۹ آرا بندے کہ فخر کروئی اے، او صرف خدا نازی آفخر کے۔
- ۲۰ ہندا خاطر آن خدا ہو بندے قبول کیک، کہ ہندن فخر کیک، ایلوفتے آن بار تکیر کیک۔

دروغ نا پیغام خوانفوکاتے آن خیال تخبو

- ۱ ب کے خبر اے کہ ٹے آن گراس کنے بے وقوف خیال کپہ، ولے کنا خوش
- ۲ اے کہ ٹم کنے سہیو۔ خدا ٹم تو محبت کیک۔ ہندن ای ہم ٹم تو بھاز محبت کیوہ۔ ذہن کہ برام نا وخت آباوہ تینا ٹولوکا مسرے پاپک "تینا آریغ تو محبت او اونا خرتے کیس"، ہندن ای خدا تو اقرار کیٹ، پاریٹ "ای بندغاتے آنا پیغامے

- ۳ رسیفیوہ، کہ اوفک صفائنگا اُست اٹ نا مقرر کروکا تو محبت او اونا خرتے کیر۔ ۱۰۔ لُہ
- ۴ خواتے شیطان دھو کہ تس، او ای خولیوہ نواہ ٹم ہم ریفنگورے، خُدا نا مقرر کروکا تو محبت کنگ آن ہر سینگورے، ۱۰۔ اتنے کہ ٹم ہمو بند غاتے خوشی اٹ بہ خیرٹ کنگ
- ۵ ٹی اُرے، ارافک کہ خُدا نا مقرر کروکا نا باروٹ کئے آن جتا پیغام تینگ ٹی او۔ ارا پیغامے کہ ای ٹمے رسیفیٹ، وا پیغام صبح اے۔ وا ٹی خُدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت اُرے۔ ولے کئے خولیس اے کہ نواہ ٹم دروغ نا پیغامے نورے۔ ۱۰
- ۶ کنا خیال ٹی کنا اہمیت یقیناً ہمو بند غاتے آن زیاست اے کہ دروغ اٹ تینے
- ۷ ”ٹم کے خاصنگا شاگرد“ پارہ۔ ۱۰۔ شاید ٹمے آن گراس پار کہ ”پولس نا ہیست کنگ نا طریقہ جُوان آف“، ولے یقیناً پُسنکینگا پیغام نا باروٹ کنا علم زیاست اے، او دانا باروٹ ای ٹمے مُست ہم صفا صفا پارینٹ۔ ۱۰
- ۸ ارا وخت آ ای خُدا نا پُسنکینگا پیغامے ٹما نیام ٹی تبلیغ کریٹ، ای داڑکے پیسہ خواتوٹ۔ ای تینے بے عزت کریٹ، ٹمے عزت تِسٹ۔ ٹما خیال ٹی ارا وخت آ
- ۹ ای ٹما نیام ٹی مُفت اٹ تبلیغ کریٹ، تو ای غلط کریٹ؟ ۱۰۔ ارا وخت آ ای ٹما نیام ٹی کاریم کریٹ، تو ایلو شاراتا عیسائیک کنا مدتے کریہ۔ دا شمارِ مہواری اُسکے کہ کنا مدتے کروٹے، ولے ایلوفک کنا مدتے کریہو۔ ۱۰۔ وا وخت آ کئے پیسہ نا ضرورت اُسکے، ولے ولدا ہم ای ٹمے پریشان کنتٹ کہ ٹم پیسہ تینگ اٹ کنا مدتے کیرے۔
- ۱۰ مکدنیہ صوبہ غان بروکا عیسائیک کن کے ضرورت نا گڑاتے بیسُر۔ ای مُست ہم ٹما زی آ بوجھ آلوٹ، او مون آ ہم شازی آ بوجھ مَفروٹ۔ ۱۰۔ ای خُدا نا مقرر کروکا نا قسے بیفیوہ، پاوہ کہ ”کنا فخر کہ مُفت اٹ تبلیغ کیوہ، گل یوتان صوبہ والاتے معلوم
- ۱۱ مریک۔ ۱۰۔ ٹما خیال ٹی ای ہندن کریٹ، دانا معنی اُسکے کہ ای ٹم تو محبت کیرہ؟ خُدا چانک کہ ای یقیناً ٹم تو محبت کیوہ۔ ۱۰
- ۱۲ ارا کاریے کہ ای مُفت اٹ کنگ ٹی اٹ، مون آ ہم کیوہ، تاکہ دروغ اٹ خواتفوکاتے، کہ پیسہ ہلیرہ، موقعہ مَف کہ فخر کیر، پار ”نن ہم پولس آن بار کاریم

۱۳ کننگ ٹی اُن"۔ او فک یقیناً وروغ نا پیغامے خوانفو کا ک او۔ او فک تینا کاریمتا
 باروٹ وروغ تڑیرہ، پارہ "نن خدا نا مقرر کروکا نا خاصنگا شاگروا تے اُن بار اُن"۔
 ۱۴ وا حیرانی ویش افک، اتے کہ شیطان بندغاتے ریفنگ کے ملائک نا شکل اٹ
 بریک، تاکہ بندغا ک اووے وزست کسے، پار "وانا پیغام راست اے، او خدا نا
 ۱۵ گنڈ اُن بسوے"۔ واژان بار اونا کسر آہوکاک بریرہ، بندغاتے خوانفیرہ، ولے
 ایلوفک وافتے وزست کسے، پارہ "وافتا پیغام راست اے"۔ ہندا خاطر اُن قیامت
 نا وے آوفا بدلہ وافتا خرابنگا علالتا مطابق مریک۔

پوگس نا تینا تکلیف او مصیبتاتا باروٹ پاننگ

۱۶ ای ٹھے اسے کا ولدا پاوہ کہ واسوچ کیہو کہ ای بے وقوفے اٹ۔ اگے ٹا سوچاک
 ہندن او، کنے ولدا ہم تینا بے وقوفگا سنگت چاہو، تاکہ ای ٹمازی آچر تو فخر
 ۱۷ کننگ کیو۔ خدا کنے تکبر کننگ کے پاتنے، بلکہ ای تینٹ بے وقوفاتے اُن بار
 ۱۸ تکبر کننگ ٹی اٹ۔ بھارنگا بندغا ک وئیادی آگراتا زی آفخر کیہ۔ ای ہم ٹھے آ
 ۱۹ فخر کیوہ۔ ٹم تینے عقل مند چارے، ولے وروغ نا خوانفو کاتے، کہ بے وقوف او،
 ۲۰ خوشی اٹ بہ خیرت کیرے۔ ہمو ہر بندغ کہ ٹھے مے جوڑ کیک، یا ٹھے اُن فائدہ
 بیفک، یا ٹھے بے عزت کیک، یا چاڑ خلیک، ٹم وافتے خوشی اٹ سہیرے۔
 ۲۱ ای ضرور ٹم تو ہندن کیرہ۔

اگے کسے ولیری اٹ بے وقوفاتے اُن بار گڑاے نازی آفخر کیک، تو ای
 ۲۲ ہم ہندن کننگ کیوہ۔ واسف کنا ولیری اے۔ او فک ایڑا ہییم نا اولیاداک او،
 ۲۳ یہودی او، یہودی تا زبانی پاوہ، او ای ہم اوفتے اُن بار اٹ۔ او فک پارہ کہ
 "نن خدا نا مقرر کروکا نا خرمت گار اُن"، ولے ای فخر کننگ اٹ ٹھے ثابت کیوہ کہ
 ای اوفتے اُن جوان خرمت گارے اٹ۔ ای خدا نا خرمت کے اوفتے اُن بھار کاریم

- کریٹ۔ بندہ خاطر آن ای اوفتے آن زیاست وار جیل ٹی ہنٹ، کوڑا گنگوٹ،
 ۲۴ او ای اوفتے آن بھار وار موتے ٹرک اٹ خنٹ۔ ○ پچ وار ای یہودی تے آن
 ۲۵ سی او نو (۳۹) کوڑا گنگوٹ۔ ○ مسہ وار ای روویوتے آن کوڑا گنگٹ، او اسہ وار س
 پیغام کے سنگسار کنگٹ۔ پیغام کے مسافری کنگٹ نا وخت آ مسہ وار کشتیک
 ۲۶ سمندر ٹی ڈینگار، او اسہ وار س ای اسہ وے او نفس سمندر ٹی اسٹہ۔ ○ او پیغام نا
 تبلیغ کے مسافری نا وخت آسیلاب نا خطرہ ہم اسکہ، ڈاکوتا خطرہ اسکہ، کنے یہودی او
 ایلو قوم والتے آن خطرہ اسکہ۔ نہ صرف وابلکہ کنے شار تے ٹی خطرہ اسکہ، جنگلاتے
 ٹی خطرہ اسکہ، سمندر نا طوفاناتے آن خطرہ اسکہ، او خاص طور اٹ ہمو سنگتاتے آن
 ۲۷ خطرہ اسکہ، ارافک کہ اُست نا خب اٹ عیسائی آلوہ۔ ○ او واکاریم کے اکثر کنے ٹغ
 کے موقع ملتے۔ ای بھار وار لنگر او ملاس مسوٹ، او اکثر کن تو کنگ کے کافی گڑا،
 ۲۸ خاچنگ کے جاگ، بیننگ کے پچ آلوہ۔ ○ وافتے آن علاوہ، ای ہر دے گل عیسائی تا
 ۲۹ باروٹ فکر کیوہ۔ ○ آرا وخت آ عیسائی سنگٹس ایمان ٹی کمزور مریک، تو کنا اُست
 تہک۔ آرا وخت آ سنگٹس گناہ نا کسر آ کاک، تو کنا اُست خزینک خلیک۔ ○
 ۳۰ ای تینا ہمو عملتے آ ضرور فخر کیوہ آرافتے آن ظاہر مریک کہ ای کمزور اٹ، خدا
 ۳۱ طاقت ور اے، او داوے ای دنیاوی آفائدہ کے کپہ۔ ○ ای خدا، کہ او خواجہ عیسیٰ
 نا باوہ اے، ہمیشہ اونا صفت مرے او ہر بیتے جوان چاک، نا قسے بیفیوہ کہ دروغ
 ۳۲ تڑنگ ٹی اُٹ۔ ○ آرا وخت آ ای و مشق شار ٹی اسٹہ، و اشار نا گورنر، کہ ارباس اونا
 ۳۳ بادشاہ اسکہ، کنے گرفتار کنگ کے شار نا دروازہ غلتے آ فوجی تے ٹولفے، ○ وے ای
 چٹ نا ذریعہ اٹ دیوال آن ورفنگٹ، تینے کشاٹ۔ ○

پولس نا دے ٹی ٹغ آن بار جنت آ بیننگ نا باروٹ فخر کنگ

۱۲ ب واسہ ای وے ٹی ٹغ او مون آموکا بیتا باروٹ، کہ خواجہ عیسیٰ کنے رغلانے، ۱

۲- ٹمے پاوہ۔ ○ اہی چانزوہ سال مُست جنت آوتنگاٹ۔ کنے سَمَا آف کہ اہی تیئٹ جانی
 ۳- تاہناٹ یا صرف دے ٹی تیغ خناٹ، جنت آہناٹ۔ خُدا داپیتے جُوان چانگ۔ ○ اہی
 ۴- جنت ٹی ہمو گڑاتے خناٹ او پیتاتے بنگٹ کہ دافتے لکھنگ کے کوز آف او بندرغ
 ۵- دافتے بیان کنگ کپک۔ ○ ہندا خاطر آن اہی تینا زی آفخر کنگ کیوہ، ولے کپہرہ۔
 ۶- اگہ اہی تینا باروٹ فخر کیوہ، تو صرف تینا تکلیف او مصیبتاتے کے فخر کیوہ۔ ○ ہندا
 خاطر آن اگہ اہی فخر کیوہ، تو بے وقوفس آفٹ، آنتے کہ اہی راست پانگ ٹی اٹ۔
 ولے کنا خوش آف کہ کس کنا فخر کنگ نا وجہغان کنے زیاست عزت ایتے۔ بلکہ
 کنا خوش اے کہ او کنا خوائفنگے بنے او کنا کاریے ہرے، او داڑان پد او صبح طریقہ
 اٹ کنا کاریسم او خوائفنگ نا باروٹ فیصلہ کنگ یک۔ ○

۷- اہی جنت آپنگ نا باروٹ تکبر کنگ کرہ۔ ولے داتکبر آن بچنگ کے کنے آ
 بیماری س بسونے، او شیطان کے موقعس اے کہ کنے خُدا نا کاریسم آن تورے۔ ○
 ۸- اہی مسہ وار خاص طور اٹ خُداغان دُعا کرہٹ کہ ”کنے جوڑ کرک“۔ ○ ولے خُدا نا
 ۹- گنڈ آن کنے آگلوٹس بس، ”گہ کپہ، آنتے کہ آرا وخت آنی کمزور اُس، تو داڑان
 ظاہر مرہک کہ کنا طاقت زیاست اے۔“ او داڑان کنے بتر سہما تہا کہ خُدا نا مقرر کروکا
 نا طاقت کن تون آرے، او اہی محفوظ اٹ۔ ہندا خاطر آن اہی تینا بیمار منگ کے
 ۱۰- ہم فخر کیوہ۔ ○ اہی خُدا نا مقرر کروکا نا خاطر آن بیماری کانگ ٹی اٹ، بے عزت
 کنگاٹ، مشکو وخت کانائٹ، تکلیف او مصیبتاتے کانائٹ، ولے خوش اٹ، آنتے
 کہ دافتے آن کنے معلوم اے کہ اہی جانی طور اٹ کمزور اٹ، ولے روحانی طور اٹ
 طاقت ور اٹ۔ ○

پولس نا کرنتھس شار نا عیسائی ترے کے پریشانی

۱۱- اہی تیئٹ بے وقوفسے آن بار فخر کنگ ٹی اٹ، آنتے کہ ٹم کنا زی آفخر

کُتھورے۔ ٹھے ضرور کنا زی آ فخر کروئی اے، ولے ٹم دروغ نا خوانفوکا تا زی آ،
 کہ تینے "خاصنگا شاگرد" پارہ، فخر کنگ ٹی اے۔ ٹامون آ کنا خاص اہمیت آف،
 ۱۲ ولے ولدا ہم ضرور دروغ نا خوانفوکا تے آن کنا اہمیت بھاز بڑز اے۔ اے ای ٹا
 نیام ٹی صبر اٹ معجزہ نشان تسوٹ، او واڑان ظاہر مریک کہ اے خاصو شاگردے
 ۱۳ اٹ۔ ٹم اتے تینے ایلو شاراتا عیسائی تے آن کم چارے؟ اوفک پیسہ تینگ آن
 کنا مدت کرینو، ولے اے ای ٹا نیام ٹی کسے پیسہ کے تکلیف تیتوٹ، او ہندن کنگ
 اٹ اے ٹھے بچ نسخان تیتوٹ۔

۱۴ وا مسٹ میکو وار اے کہ اے ای ٹا یلنگ کے بروٹ، او اے ٹھے آن تینا مدت
 کے بچ خوارہ۔ مثا لے کہ چکا چنک تینا باوہ نامت کے پیسہ تینگ کپسہ،
 بلکہ باوہ چناتا سمبالے کیک۔ واڑان بار اے، کہ ٹا مزہبی آ باوہ جوڑ مسوٹ، ضرور
 ٹا سمبالے کیوہ۔ کسے ٹا پیسہ غاتا ضرورت آف، بلکہ کنا خوش اے کہ ٹم کسے خواجہ
 ۱۵ عیسائی نا خاصنگا شاگرد چارے۔ اے ای ٹا مدت کے تینا خوش اٹ جان مال گلے خرچ
 کنگ کے تیار اٹ۔ واڑان ظاہر مریک کہ اے ای ٹم تو بھاز محبت کیوہ، ولے ٹا
 اتے کسے آن اُستاک مون او؟

۱۶ کس پائے کہ "پوٹس نن تو دروغ تینگ ٹی اے، ننے ریفنگ ٹی اے"۔
 ۱۷ ولے واٹمن آف، کہ اے ای تینا راہی تروکا سنگتا ذریعہ اٹ ٹھے آن مالی فائدہ بیفیو۔
 ۱۸ ٹم کن تو اتفاق کیرے کہ اے ٹھے اُست ہم بوجھ آلویت۔ اے ای طٹے منت کریٹ
 او بین اسر عیسائی سنگتے اوڑ تو نہ کریٹ، ٹھے آ راہی کریٹ۔ طٹس یقیناً تینا فائدہ
 کے ٹا نیام ٹی کاریم کتو۔ بلکہ اونا او کنا کاریم او عمل کنگ نامقصد آسٹ اے۔
 ۱۹ کنا سنگتک، شاید ٹم سوچ کیرے کہ اے ای داہتاتے تینا زی آتھوکا الزاماتے
 آن بچائینگ کے کنگ ٹی اٹ۔ یقیناً آخا۔ بلکہ اے ای خدائے گواہ کیوہ، پاوہ کہ "اے
 ۲۰ ٹا مدت کے ہموہیتاتے رغبتنگ ٹی اٹ کہ خدا نا مقرر کروکا کسے پارینے"۔ اے ای
 پریشان اٹ کہ آرا وخت آ اے ٹھے آ بروٹ، اے خنوت کہ ٹھے آن واسکان گراس

گناہ نا کسر آپنگ ٹی او، یعنی وافک تین پہ تین تو بے فائدہ بحث کنگ ٹی او،
اسہ پہ ایلو تو ساڑ کنگ ٹی او، غصہ کنگ ٹی او، تینا فائدہ کے سوچ کنگ ٹی او،
اسہ پہ ایلوئے تینا بے عزت کنگ ٹی او، ایلوفا باروٹ خرابو بیت پاننگ ٹی او،
تکبر کنگ ٹی او، اسہ پہ ایلو تو اتفاق کنگ ٹی افس۔ ای وافتے تو سختی اٹ پیش
بروٹ۔ گڑا وافک کئے آن گہ کپس۔ ای پریشان اٹ کہ ای ٹے آبروٹ، ٹے
آن ہموک، کہ مست گناہ کرینو یا واسکان کنگ ٹی او یا زنا ڈولنگ گناہ تے ٹی
تھانو ہر سینگتو، خنوٹ۔ تو ای خدا نا مون آشر مندہ مروٹ، او افسوس کروٹ۔

آخری بیت او نصیحتاک

۱ **۱۳** واسٹ میکو وار اے کہ ای ٹما یلنگ کے بروٹ۔ کنا ہموڑے موجودگی نا
۲ وخت آٹما گناہ گارتا زی آلام ثابت کنگ کے تورات نا مطابق ارا گواہ نا منگ
۳ ضروری اے۔ آرا وخت آ ای ٹے آسٹ، ای گناہ گارتے پارٹ "ہر سینگو"۔
۴ واسہ ولدا پاننگ ٹی اٹ "ہموک کہ مست گناہ کرینو، یا کنگ ٹی او، گناہ تے آن
۵ ہر سینگو"۔ واوار یلنگ نا وخت آ وافک کئے آن گہ کپس۔ ٹے آن بھارنگاک
پارہ کہ "پولس کمزور اے، آنتے کہ خدا نا مقرر کروکا نا طاقت اوڑ تو آف"۔ ولے
ای او فتنے پاوہ، آرا وخت آ ای ٹے آبروٹ، تو دا طاقت ثابت مریک۔ وھن کہ
عیسیٰ نا صلیب آتفنگ او کسینگ نا وخت آ بھارنگاک پارہ "واڑ تو طاقت آف"،
ولے پدی زندہ منگ اٹ اونا طاقت ثابت مس، کہ خدا اوڑے تسوس، ہندن ای
واسکان ٹما مون آ کمزور اٹ، ولے خدا نا طاقت اٹ ای ٹما خرتے کیوہ، اُست
نا خوب اٹ اونا کسر آ کاوہ۔

۵ تینے تینٹ ہربو، او تینا فیصلہ کبو، کہ آنت ٹم تینا ایمانے سینگ ٹی اُرے؟
اُست نا خوب اٹ ایمان تجوکاتے جو ان خبر اے کہ خواجہ عیسیٰ نا طاقت او فتنے تو ہمو

۶ وختِ اسکان آرے کہ ایمان آن ہر سینگتو۔ ○ او کنا یقین اے کہ تم پوہ مردے کہ
 ۷ ای غلط آفٹ۔ ○ ای دعا کیوہ کہ تم ایمان آن ہر سینگیپرے۔ کنا بھلا مقصد داو اے
 ۸ کہ تم ہمو کاریجئے کیرے ارافک کہ راست او۔ اگہ کس پائے کہ ”پولس کامیاب
 ۹ متے“، پرواس آف۔ ○ ای تینا ضمیر نا مطابق پسکینگ پیغامے راست آٹ خوانفیوہ،
 ۱۰ دروغ تہرہ۔ ○ اگہ ای شامون آکم لائخ آٹ، تو دا اہمو بیتش آف۔ ولے ولدا ہم
 ۱۱ ای تم کے دعا کیوہ کہ تم سخت ایمان تخیرے، او آست ناخب آٹ خدا نا کسر
 ۱۲ آکارے۔ ○ ای وا خاطر آن واپتاتے تمے آ لکھنگ ٹی آٹ، تاکہ ای تم تو سختی
 ۱۳ آٹ پیش بفر، او ہمو طاقتے، کہ خدا کنے تسونے، استعمال کپر، آنتے کہ طاقت شہا
 ایمانے بسفنگ کن اے، شہا روحانی نشان تینگ کن آف۔ ○

۱۱ کنا سنگتاک، کنا خوانفنگاتے آتوجہ ایتبو، اسہ پہ ایلو تو اتفاق کبو، امن آٹ
 ۱۲ رینگبو، راست نا کسر آ پنگ نا کوشستے کبو۔ خدا نا محبت تم تو مرے او تمے آ
 پریشانی بفر۔ ○

۱۲ ای واسہ تینا خطے خلاص کیوہ۔ گئے شہا ذو تفوک سلام۔ ○
 ۱۳ کل عیسائیک تمے آ سلام راہی کیرہ۔ ○
 ۱۴ خواجہ عیسیٰ، کہ خدا نا مقرر کروکا اے، اونا رحمتاک، خدا نا محبت او پاکنگا زوج
 نا طاقت ہمیشہ تم تو مرے۔

خدا حافظ۔

خاصنگا شاگرد،

پولس،

او کنا سنگت، تیمتھیس۔ ○

گلتیہ صوبہ نا عیسائی تے کے خط نا تعارف

پوٹس عیسیٰ نا پُسکُئنگا پیغام نا تبلیغ کنگ کے گلتیہ صوبہ غا پناسس، او بہاز ایلو قوم والاک عیسائی جوڑ مسوسر۔ لکھنگ نا وخت آدا صوبہ نا عیسائی تا پریشانی آسکے، آنتے کہ گڑاس پاننگ ٹی آسره کہ ”عیسائی جوڑ منگ کے دا ہم ضروری اے کہ بندغ یہودی تا شریعتے ہم منے۔“ پوٹسے دا بیتاتا سما تما او دا پریشانی تے خلاص کنگ کے دا خطے لکھا، او اوفتے پوہ کرے کہ ”عیسائی جوڑ منگ کے یہودی تا شریعتے منگ نا ضرورت آفک، بلکہ عیسیٰ نا زی آ ایمان یجنگ آٹ نن خُدا نا مون آ پاک صاف مزینہ۔“

دا خط نا اہنگا بشخاک داد او:

۱۰:۱ - ۱۰:۱	خط نا تعارف
۲۱:۲ - ۱۱:۱	پوٹس نا پاننگ ”ای ہم عیسیٰ نا خاصو شاگردس جوڑ مسوٹ“
۳۱:۲ - ۱:۳	خُدا نا پُسکُئنگا پیغام نا رحمتاک
۱۰:۶ - ۱:۵	عیسائی تا آزاتی او اوفتا زمہ واریک
۱۸:۶ - ۱۱:۶	آخری بیتاک

پوٹس نا گلتیہ صوبہ نا عیسائی تے کے خط

ب گلتیہ صوبہ ٹی ریہنگو کا عیسائی سنگٹاک،

سلام۔

کنا دُعا اے کہ ننا باوہ خُدا او خُواجه عیسیٰ، کہ او خُدا نا مقرر کروکا اے، اوفتا
رحمتاک شازی آمریر، او ٹھے آپریشانی بَف۔

کے بندغاک گچین کتھو۔ بلکہ باوہ خُدا او خُواجه عیسیٰ، کہ خُدا اووے پدی زندہ
کرینے، کئے تینا خاصِنگا شاگردو گچین کرینو۔

خُواجه عیسیٰ خُدا نا خوش نا مطابق ننا گناہ تا خاطر آن تینا جان نا قربانی ۲
تسوںے، تاکہ دا وُنیا نا بُرائی تا کارِیم آن بچین۔ ۵ ہندا خاطر آن دا ضروری اے کہ
نن ہر وخت صرف خُدا نا عزت او صفتے کین۔

۶ اسی ٹھے آحیران اُٹ کہ اسی ٹھے آخُواجه عیسیٰ نا پیغامے رسیفیٹ، ٹم مَنارے،
ولے کنا پَنگ آن پد ٹم زو دا پیغام آن ہر سینگارے، او ایلو دروغ نا پیغامے منگ
۷ ٹی اُرے۔ ۵ کنا پیغام آن علاوہ ایلو پیغاماک دروغ نا او۔ اسی ٹھے دا پیتاتے پاننگ
ٹی اُٹ اتے کہ گراس بندغ ٹھے پریشان کَنگ ٹی او، او کوشست کَنگ ٹی او کہ
۸ خُدا نا مقرر کروکا نا پیغامے بدل کیر۔ ۵ واسہ ٹمکن آف کہ نن یا ملائکس برے، دا
راستِنگا پیغامے بدل کے۔ اگہ نن یا پیئس داڑان جتا نا پیغامے استین، تو خُدا دا جتا نا
۹ پیغامے تروکائے دوزغ آراہی کے۔ ۵ اسی او کنا سنگتاک مُست ہم پاریشن، او واسہ
ولدا اسی ٹھے پاننگ ٹی اُٹ، اگہ کس ٹھے کنا پیغام آن، کہ ٹم قبول کرینورے تہ،
داڑان جتا نا پیغامے خُوانفک، خُدا اووے دوزغ آراہی کے۔

۱۰ اسی دا پیتاتے کَنگ ٹی اُٹ، اتے کہ اسی بندغالتے خوش تَجپرہ، بلکہ خُداے
خُوش تَجیوہ۔ ٹما خیال ٹی اسی تینے بندغاتا نیام ٹی مشہور کَنگ ٹی اُٹ؟ اگہ اسی
مشہور منگ کے سوچ ہم کَنگ ٹی اُٹ، تو عیسیٰ نا شاگردو مفر۔

بمر خُدا پوٹسے گچین کرے

۱۱ کنا عیسیٰ سنگتاک، اسی ٹھے پاوہ، کہ آرا پیغامے اسی ٹھے رسیفیٹ، او بندغ

۱۲ ناکنڈ آن بنتے، ○ او نہ کنے واوے کس خوافینے، بلکہ عیسیٰ، کہ او خدا نا مقرر کروکا اے، اونا پیغامے خدا کنے آ راہی تسونے۔ ○

۱۳ نم بنگنورے کہ اہی عیسائی جوڑ منگ آن مست یہودی مزب کے کاریم کریٹ۔ او وخت آ اہی بھازنگا عیسائی تے بھاز تکلیف تسے، او کوشست کریٹ کہ ۱۴ ”اوتنا مزبے خلاص کیو“ ○ او وخت آ اہی تینا ہم عمر یہودی تے آن مزب نا باروٹ بھاز خواناسٹ، او تینا باوہ پیرہ غاتے آن بار دا ہم عمر تے آن مزب نا ۱۵ بھازنگا حکم او رواجاتے آ عمل کریٹ۔ ○

۱۶ ولے کنا ووی منگ آن مست خدا کنے آ تینا رحمتاے راہی کرے، خاص کر ۱۷ کنے تینا کاریمتے کے گچن کریس۔ ○ آرا وخت آ خدا تیڈ تینا مار عیسیٰ کنے آ ظاہر کرنے او پارے کہ ”اونا پسکننگا پیغامے ایلو قوم والائے آ رسیف“، گراپین ۱۸ کنے آ انا باروٹ خواننگ کے پنگ نا ضرورت آلوک، ○ او نہ یروشلم شار آ ایلو خاضنگا شاگرواے تو یلنگ نا ضرورت آسک۔ اوفک کنے آن مست خاضنگا شاگرو جوڑ ۱۹ مسونو۔ و مشق شار ٹی عیسائی جوڑ منگ آن پد اہی سیدھا عربیہ علاقہ غابناٹ، او پدی و مشق شار آبنٹ۔ ○ مسہ سال آن پد اہی یروشلم شار آبنٹ او ارا ہفتے کے ۲۰ پطرس تو ریننگٹ۔ ○ اہی اوڑے خاضنگا شاگرواے آن پطرس او عیسیٰ نا جد پد رنگا ۲۱ ایلم یعقوب آن بے دس پین کس تو یلٹیوٹ۔ ○

۲۲ او واکان پد اہی شام او کلکھ صوبہ غاتے آبنٹ۔ او وخت ٹی یہودیہ صوبہ ٹی رینگلوکا عیسائیک کنے درست کتویرہ۔ اوفک صرف ایلو فتے آن دا بیتاے بنگونر کہ ”پولس ہمو بندغ اے کہ مست نئے تکلیف تسک، او واسر او ہمو پیغام نا تلینے کنگ ٹی اے کہ وختس او دا مزبے ختم کنگ نا کوشستے کریک۔“

او آرا بیتاے اہی نمے لکھنگ ٹی اٹ، اہی خدا نا قسے بیفیوہ کہ واک کل صبح او۔ ○

۲۳ آرافتے کہ اہی مست تکلیف تسے، اوفک کنا عیسائی جوڑ منگ نا قصہ نا بنگ

آن پد، خدا نا صفتے آوا کریر۔

۱- ۲- ۳- ۴- ۵- ۶- ۷- ۸- ۹- ۱۰-
 ب چارڑوہ سال آن پد ای او برتباس خدا نا حکم نا مطابق پدی یرو شلم شار آبنان۔
 ططس۔ ہم نن تو اسکہ۔ ۱۰- ہموڑے گراس بندغ، کہ جاسوس آنرہ، نن ریفنگ کے
 عیسائی جوڑ مسوئر، نن تو شامل مسر۔ و اجاسوسا تا کوشت اسکہ کہ معلوم کیر کہ ”اگ
 کس عیسی نازی آ ایمان تجک، تو تورات نا آرا حکماتے منگ ضروری اے؟“
 او فتا و اہم کوشت اسکہ کہ نن پدی تورات نا کل حکماتے منین۔ اوفک بسر او
 کنا سنگت ططس، کہ او یوتانی س اے، پاریر ”سنت کرک“، ولے معتبرنگا بندغا ک
 پاریر ”وا ضروری افک“۔ ۱۰- ہندا خاطر آن راستنگا پیغامے نم کے صبح تخنگ کے
 نن جاسوسا تا بیتاے متیون۔

۱- ۲- ۳- ۴- ۵- ۶- ۷- ۸- ۹- ۱۰-
 ای واڑے عیسائی معتبرنگا بندغاتے تو تنیائی ٹی پسکینگا پیغام نا باروٹ بیت
 او گپ کرٹ، کہ واپیغامے ای ایلو قوم والائے آ رسیفیٹ، تاکہ ایلو بندغاتا
 پریشانیک خلاص مریر۔ ولے واپندغا ک ایلوفک معتبر پارہ تا، کنے پاریر کہ ”نا
 پیغام صبح اے۔“ مون آست نا حالے خدا چانک۔ ۱۰- اوفتے سہتا کہ خدا کنے پسکینگا
 پیغامے تبلیغ کننگ کے ایلو قوم والائے کے راہی کرینے، دھن کہ خدا پطرے پسکینگا
 پیغامے تبلیغ کننگ کے یہودی تے آ راہی کرینے۔ ۱۰- خدا تینا طاقت آٹ کنے ایلو
 قوم والائے کے او پطرے یہودی تے کے پیغام رسیفوکا جوڑ کرینے۔ ۱۰- یعقوب،
 پطرس او یوحنا، کہ وافک معتبرنگا بندغا ک آنرہ، چائیسر کہ واقعی خدا کنے واکاریم
 کے چین کرینے۔ اوفک کنا بیتاے تو اتفاق کریر، او سنگتی نا نشانی کے اوفک
 کن تو او برتباس تو ذو ملائفیر۔ نن ہم اتفاق کرین کہ ای او برتباس ایلو قوم والائے
 ٹی تبلیغ کیند، او وافک یہودی تے ٹی پسکینگا پیغامے تبلیغ کیرہ۔ ۱۰- اوفک نن آن
 صرف دا خواست کریر کہ ”واڑے غریبنگا عیسائی تا مدت نا کوشتے کبو“، او کنا خوش
 اے کہ نن او فتا مدتے کین۔

پوکس نا پطرس نا زی آ منافقت نا الزام خینگ

۱۱ ولے آرا وخت آپطرس ایناکیہ شار آ بس، ای مخلوق نا مون آ اونا خلاف
 بیت کریٹ، آنتے کہ اونا عمل آن ظاہر مس کہ او صحیح کنتے۔ قصہ ذہن اے کہ ○
 ۱۲ اسے دے س پطرس بر دے آن بار ایلو قوم والا عیسائی تے تو ایرغ کینگ ٹی اسکہ۔
 وا وخت آ گڑاس بندغ، کہ یعقوب یروشلم شار آن نئے آرابی کریس، نئے آ سر
 مسر، او پطرس منافقت اٹ تینا دوائے پدی کرے، او ایلو قوم والا بندغ تے تو ایرغ
 کینگے لا، آنتے کہ او بمو بروکا بندغ تے آن خولیسکہ۔ بروکا عیسائی تا غلط خیال اسکہ کہ
 عیسائیک ایلو قوم والائے تو سنگتی کینگ کپس او اوفک سنت ناحق ٹی آئره۔ ○
 ۱۳ بندا خاطر آن ایلو یہودی تے آن عیسائی جوڑ مروکا ایلمک ہم خولیسر او پطرس آن
 ۱۴ بار کینگے لا۔ برتباس ہم خولیس او کینگے لا۔ ○ آرا وخت آ ای دا علی خناٹ، کہ
 اوفک راستیگا پیغام نا زی آ پینگ ٹی آفس، ای پطرے گل نا مون آ پاریت "نی
 یہودی س آسہ، ولے عیسائی جوڑ منگ آن پد نی ایلو قوم والا عیسائی تے آن بار
 رہینگاس۔ وا ضروری آف کہ نن یہودی تے آن بار رہینگین۔ او داسہ دا غلط اے کہ
 نی تینا عمل اٹ ایلو قوم والا بندغ تے آ ثابت کینگ ٹی اُس کہ یہودی تا تورات نا
 حکماتا مطابق زندگی ئے گد ریفنگ ضروری اے۔" ○

بر بندغ صرف عیسائی نا زی آ ایمان خینگ نا وجہ غان بچک

۱۵ ای او ٹم ووی منگ آن یہودی آسہ، ایلو قوم والائے آن بار گناہ گار آلوینہ،
 ۱۶ ذہن کہ یہودییک پارہ۔ ○ ولے داسہ نن یہودی تے آن جوڑ مروکا عیسائیک چائسن
 کہ کس صرف تورات نا حکماتا منگ اٹ خدا نا کسر آچمپک۔ بلکہ صرف بمو بندغ کہ

- عیسیٰ نازی آ ایمان تِجک خُدا نا کسر آ کائیک۔ نن یہودی عیسائیک ہم عیسیٰ نازی
 ۱۷ آ ایمان تِخان او دا ایمان تِجنگ نا وجہ غان نن خُدا نا کسر آ پَنگ ٹی اُن۔ عیسیٰ نا
 زی آ ایمان تِجنگ تو یہودی آن عیسائی جوڑ مروکا سنگتاک نجات حاصل کنگ کے
 تورات نا بھارتِنگا حکمتے اِلانو، او تورات نا بھارتِنگا حکمتے اِلنگ تو ایلو یہودی تا
 مون آ اوفک گناہ گار مسونو، دھن کہ ایلو قوم والاک او۔ وانا معنی اے کہ عیسیٰ
 ۱۸ نئے گناہ نا کسرے رغابنگ ٹی اے؟ یقیناً آخا۔ او واسر اگہ اسی پدی یہودی جوڑ
 مریوہ، کہ اسی دا مزیدے اِلانٹ، واران ظاہر مریک کہ عیسیٰ نازی آ ایمان تِجنگ او
 ۱۹ اونا کسر آ پَنگ غلط اے۔ وے اسی یہودی تا مون آ کہوک آن بار او دوزخی سے
 اُٹ، اتنے کہ اسی اوفتا مزیدے اِلانٹ۔ او واسر اسی خُدا نا مون آ پاک صاف منگ کے
 ۲۰ عیسیٰ نا کسر آ پَنگ ٹی اُٹ۔ دھن کہ خُواجہ عیسیٰ صلیب آ تَفنگا او دا دُنیا نا گِراتے
 اِلا، ہندن اسی خُدا نا مون آ پاک صاف منگ کے تورات نا بھارتِنگا حکمتا منگ نا
 کوشت کنگے اِلانٹ۔ خُدا نا مون آ پاک صاف منگ نا طاقت کنا اَلوہ۔ بلکہ خُواجہ
 عیسیٰ، کہ او ننا خاطر آن کسفنگا نے او نن تو محبت کیک، او نن اونا زی آ ایمان
 تِجنگ، کہ او خُدا نا آسینگا مار اے، او تینا طاقت اُٹ نئے خُدا نا مون آ پاک صاف
 ۲۱ کرینے۔ اگہ کس تورات نا حکمتا منگ نا ذریعہ اُٹ خُدا نا راستِنگا کسر آ کائیک، تو
 وانا معنی اے کہ خُواجہ عیسیٰ، کہ او خُدا نا مقرر کروکا اے، بے مقصد کسک۔ اگہ اسی
 دھن کیوہ، تو خُدا نا رحمتے آن اِنکار کیوہ۔ وے اسی ہندن کپہ۔

تورات نا حکمتا منگ یا عیسیٰ
 نازی آ ایمان تِجنگ ضروری اے؟

- ۳ اے گلتیہ صوبہ ٹی رینگو کا بے وقوفنگا عیسائیک، تھے دیر ریفینے؟ اسی مالو آن
 ۲ تھے آ عیسیٰ نا کہنگ نا وجہ بیان کریسٹ۔ تھازی آ خُدا نا پاکِنگا روح نا طاقت

۱۔ اِس۔ اُنم تینٹ پابو، وا موسیٰ نا شریعت نا منگ نا وجہ غان بس، یا عیسیٰ نا پسکینگ
 ۲۔ پیغامے بنگورے او اونا زی آ ایمان تھارے، وا وجہ غان بس؟ ○ اولیکو وار اُنم خدا
 نا پاکینگ روح نا طاقت اٹ عیسیٰ جوڑ مسونورے، ولے واسر وا خرابو بیتش اے کہ
 ۳۔ اُنم خدا نا پاکینگ روح نا طاقت آن علاوہ خدا نا کسر آ تینا طاقت اٹ پنگ نا کوشتے
 ۴۔ کنگ ٹی آرے۔ شاید اُنم گنوک مسونورے؟ ○ عیسیٰ جوڑ منگ کے آرا مصیبتا تے
 ۵۔ اُنم سبیرے، اُنما خیال ٹی واک بے مقصد اُترے؟ یقیناً آخا۔ ○ خدا تینا پاکینگ روح
 نا طاقتے اُنمے آرا بی کرینے او اُنما نیام ٹی معجزہ غاتے نشان تینگ ٹی اے، اُنما خیال
 ٹی واک موسیٰ نا شریعت نا وجہ غان او، یا پسکینگ پیغامے پنگ او اونا زی آ
 ایمان تینگ نا وجہ غان او؟ ○

۶۔ ای تورات آن اُنمے ابراہیم نا مثالے ایثیوہ۔ تورات ٹی لکھوک اے کہ ”ابراہیم
 خدا نا زی آ ایمان تھا، او بندا ایمان تینگ نا وجہ غان خدا اووے تینا مون آ پاک
 ۷۔ صاف قبول کرے“ ○ وا ازان سمانک کہ بمو بند غاک کہ عیسیٰ نازی آ ایمان تخیرہ،
 ۸۔ اوفک ابراہیم نا اولیاد اے آن بار مریدہ۔ ○ مقدسنگ کتاب ٹی وا پیشن گوئی آرے
 کہ خدا ایلو قوم والائے ایمان تینگ نا وجہ غان تینا کسر آ اتیک۔ او دا بم لکھوک
 اے کہ خدا ابراہیمے خوش خبری تریسہ پارے ”دُنیا ٹی بمو بند غاک کہ نے آن بار
 ۹۔ کنازی آ ایمان تخیرہ، ای اوفتے آ تینا خاصنگا رحمتاے رابی کیوہ“ ○ ابراہیم خدا نا
 زی آ ایمان تھا، او خدا تینا خاصنگا رحمتاے اوڑا رابی کرے۔ او بندن آرا بند غاک
 عیسیٰ نازی آ ایمان تخیرہ، اوفتہ زی آ بم خدا تینا خاصنگا رحمتاے رابی کیک۔ ○
 ۱۰۔ بمو بند غاک کہ سوچ کیرہ کہ ”تورات نا حکماتے منگ اٹ نن پاک صاف
 مریدہ“، خدا اوفتے ہزا ایٹک، اتنے کہ تورات ٹی دا بم لکھوک اے کہ ”آرا بند غاک
 ۱۱۔ ہمیشہ مقدسنگا کتابا تکل حکماتے منتے، اونا زی آ خدا نا ہزا مرید“ ○ وا ازان صفا ظاہر
 مرید کہ بند غس صرف تورات نا حکماتے منگ نا کوشت اٹ خدا نا خوشے حاصل
 کنگ کپک۔ بلکہ مقدسنگا کتاب ٹی لکھوک اے کہ ”خدا نا پیغام نازی آ ایمان

- ۱۲ تَخَوَکاک ہمیشہ نازندگی ئے حاصل کیرہ۔" او اگہ بندغس تورات نا کُل حکماتے منگ نا کو شستے کیک، واژان ظاہر مریک کہ او سوچک کہ "ای عیسیٰ نازی آ ایمان تخنگ آن علاوہ حکماتا منگ آن خدا نامون آپاک صاف مریوہ۔" تورات ٹی لکھوک اے کہ "آرا بندغ واکُل حکماتے منگ، او ہمیشہ نازندگی ئے حاصل کیک۔" او واکمکن آف کہ بندغس تورات نا کُل حکماتے منگ کے۔
- ۱۳ بندا خاطر آن خدا تینا مقرر کروکائے نئے آراہی کرے، تاکہ نن خدا نازراغان بچین، آنتے کہ تورات نا کُل حکماتے منگ نن کے بھاز مشکل اے۔ تورات ٹی لکھوک اے "آرا بندغے درخت نازی آپانسی مریک، وانا معنی اے کہ اونازی آ خدا نازمس۔" او عیسیٰ ہم بندن کسفنگ، ولے او گناہ گار آلوک۔ مست نا وخت آ خدا ایڑاہیم تو اقرار کر۔س کہ "ای ایلو قوم والائے آ ہم تینا خاصدگا رحمتاے راہی کیوہ۔" واکقرار عیسیٰ نا کسفنگ آٹ پورہ مس۔ او واژان سماءیک کہ عیسیٰ نازی آ ایمان تخنگ آٹ خدا نا پاکرنگا رُوح نا طاقت نئے آبریک، آرا نا کہ خدا نن تو اقرارے کرینے۔

اقرار نا اہمیت تورات نا حکماتے آن زیاست اے

- ۱۵ کنا سنگتاک، ای ٹھے پوہ کنگ کے وینا نامائلس ایٹیوہ۔ آرا وخت آرا بندغ گڑاے نازی آ اتفاق کیرہ، واک اونازی آ دستخط کیرہ، او واژان پد کس وائی پین گڑا لکھنگ کپک او واژان ہر سینگنگ ہم کپک۔ بندن خدا ہم ایڑاہیم او اوناز آلیاد تو اقرار کرے۔ واک سوچ کنگ نا ہیست اے کہ تورات ٹی لوز "آلیاداک" استعمال متئے، کہ وانا معنی اے "بھاز بندناک۔" بلکہ "آلیاد" استعمال مسونے، کہ وانا معنی اے "اسہ بندغ"، او واک اسہ بندغ خدا نامقرر کروکائے۔
- ۱۷ او کنا مثال تینگ نا معنی واک اے کہ خدا ایڑاہیم تو اقرار کرے۔ او تورات، کہ

۱۸ واہراہیم ناکینگ آن چار صد اوسى سال آن پدموسى غائبس، وا اقرارے بدل او ختم کنگ کپک۔ ○ اگر خدا نا خاصنگا رحمتاک ننے اوموسى ناکتاباتا حکماتا منگ اٹ بربرہ، گڑا وانا معنی اے کہ مست نا اقرار بے مقصد مس۔ ولے دھن آف۔ بلکہ خدا اہراہیم تو اقرار کریس، او ضروری تینا اقرارے پورہ کرے۔ ○

۱۹ اگر ہندن آرے، گڑا تورات نا حکماتے راہی کنگ نا انت مقصد اسکے؟ وا حکماک وا خاطر آن اترہ کہ بندغاک تینا گناہ تے پورہ مربرہ اوتینے خدا نامون آپاک صاف کنگ نا کوشستے کیر۔ واک اہراہیم نا اولیاو نا پینگ اسکان، کہ خدا اوڑ تو اقرار کریس، صبح اترہ۔ خدا وا حکماتے ملاکاتا ذریعہ اٹ موسیٰ اے تس او موسیٰ اوفتے بندغاتے آ

۲۰ رسیفے۔ موسیٰ نیام نا بند غس اسکے۔ ○ ولے خدا او اہراہیم نا نیام ٹی اقرار کنگ نا وخت آ کس آلویک۔ ہندا خاطر آن وانا اہمیت تورات نا حکماتے آن بڑاے۔ ○

تورات نا مقصد او اقرار نا وخت نا پورہ مننگ

۲۱ ٹما خیال ٹی تورات نا حکماک اہراہیم تو اقرار نا خلاف او؟ آخا۔ یقیناً آخا۔ اگر نن تورات نا حکماتے منگ اٹ نجات حاصل کنگ کرینہ، تو خدا ننے روحانی آزندگی اے

۲۲ تینگ کے پین کسر نشان یتویکے۔ ○ ولے مقدسنگا کتب ٹی لکھوک اے کہ دنیا نا کل بندغاک گناہ نا کاریہمتے یلہ کنگ کپسے۔ ہندا خاطر آن خدا تینا اقرارے خواجہ عیسیٰ نازی آ ایمان تجھوکتے آپورہ کیک، نہ کہ تورات نا حکماتے منگ اٹ۔ ○

۲۳ ولے اقرار نا پورہ منگ آن مست ننے وا حکماک تینگار کہ نن اوفتا مطابق تینا زندگی اے گدریفین، او خدا نامون آپاک صاف مرین، ہمو وخت اسکان کہ وا اقرار پورہ ہتے۔ ○ وا حکماک خدا نا مقرر کروکا نا پینگ اسکان پاک صاف منگ کے

۲۴ فائدہ مند اترہ، ولے آرا وخت آ عیسیٰ، کہ او خدا نا مقرر کروکا اے، بس، تو اوڑان پد عیسیٰ نازی ایمان تینگ نا وجہان نن خدا نا کسر آ پینگ ٹی اُن۔ ○ ہندا خاطر

۲۵

آن داسر خُدا نامون آپاک صاف منگ کے تورات نا بھازنگا حکماتے منگ ضروری
آف، اَنَتے کہ خُواجه عیسیٰ بَسوئس۔

۲۶ صرف عیسیٰ نازی آ ایمان تَنگ نا وِہِغان خُدا نن تو سنگتی کیک او ننے
۲۷ دوست تورک، دِہن کہ ایلو باوہ غاک کیرہ۔ ۱۰ تُم عیسیٰ نازی آ ایمان تجارے، او
نشانے کے پاک صاف منگ نا بے شولِفنگارے تاکہ تُم عیسیٰ غان بار مریرے۔ ۱۰
۲۸ ہندا خاطر آن داسر بہودی تے آن عیسیٰ جوڑ مروکا او ایلو قوماتے آن عیسیٰ جوڑ
مروکاتے ٹی بچ فرق اَنگ، او ہندن عیسیٰ مے او عیسیٰ خُواجه، عیسیٰ نیرہ او
۲۹ عیسیٰ نیازی ٹی بچ فرق اَنگ۔ ۱۰ اگہ تُم عیسیٰ نازی آ ایمان تخیرے، تو ابراہیم
نا اولیاداتے آن مریرے، او خُدا آرا اقرارے کرینے، اودے ٹے ایتک۔ ۱۰

۱ سب او اسی ٹے پین مثالس ایتیوہ۔ ہمو مارکو، کہ چَنگ اے، تینا باوہ نا جانیداو
نا خیالدارے کَنگ کَنگ، ہمو وخت اِسکان کہ بھَلن مَنے۔ داسر او مے آن بار
۲ اے۔ ۱۰ اونا باوہ نا وصیت نا مطابق، ہمو وخت اِسکان کہ مار وِرنّا مَنے، اونا زی آ
۳ دُو تَجوکاک اونا جانیداو نا خیالدارے کیرہ۔ ۱۰ او ہندن نن ایلو مزبساتا مے اُسہ
۴ ہمو وخت اِسکان کہ نن عیسیٰ جوڑ مَویس۔ ۱۰ ولے آرا وخت آ خُدا نا اقرار پُورہ
۵ کَنگ نا وخت بس، او تینا مارے راہی کرے۔ او بغیر باوہ غان نیازی مے آن ودی
مس، او بہودی تا شریعت ٹی رہینگا، ۱۰ تاکہ ہمو بندغاتے، کہ دافک شریعت ٹی
۶ پاسنگانو، اوفتے پاک صاف کے، تاکہ خُدا دافتے دوست تورے او دافتے تو سنگتی
کے دِہن کہ ایلو باوہ غاک کیرہ۔ ۱۰

۶ خُدا تینا پاکنگا رُوح نا طاقے ننے آ راہی کرینے، تاکہ نن چان کہ نن خُدا نا چُنا تے
۷ آن بار آن، او خُداے "باوہ" پان، اَنَتے کہ خُدا ننے دوست تورک۔ ۱۰ نن داسر
شریعت نا مے اَن۔ بلکہ خُدا نا دوستنگا بند غاک اُن۔ ہندا خاطر آن خُدا آرا گِزاتے
کے تینا مار کہ گچین کرینے، ننے ہم ایتک۔ ۱۰

پولس نا گلتیہ صوبہ نا عیسائی تے کے پریشانی

۸ اُم مُست خدائے تَتویرے، او اُم ہتی آ خدا یا یہودی تا شریعت نا مے
 ۹ اُترے۔ ۱۰ ولے اُم واسہ خدائے چائسے، اونا کسر آسے، او ای ہم پاوہ کہ
 واسہ خدا ہم اُمے چائک۔ اُم ہمر اونا کسر آن ہر سینگیرے؟ اُم ولدا ہمو حکماتے منگ
 ۱۰ ٹی اُرے کہ اُم سوچ کیرے کہ ”دافک زوحانی طور اٹ فائدہ مند او“۔ ولے، بے
 ۱۱ وقوفاک، دافک اُم کے بے فائدہ او۔ ۱۲ ایمان تھنگ آن پد اُم واسہ ولدا ایلو مزہباتا
 عید او میلہ غاتا گنڈ آ توجہ تھنگ ٹی اُرے۔ ۱۳ ہندا خاطر آن ای پریشان اٹ، کہ آرا
 محنتے کہ ای اُمے آکھٹ، او ضائع مَف۔ ۱۴

۱۵ کنا سنگٹاک، ہندا خاطر آن ای اُمے منت کیوہ کہ کنے آن بار ایلو مزہباتا رواجاتے
 آپدی توجہ تقبو۔ ای اُمے آن بار انسائے اٹ، او اُم کنے تینا ایلم چائسونورے۔ ۱۶
 ۱۷ اُم یات کبو کہ آرا وخت آ ای اولیکو وار اُمے تبلیغ کرے، وا وخت آ ای بیمار اُسٹہ
 او ٹما شار ٹی اُسٹہ۔ اُم کنا بیماری نا گنڈ آہر تویرے، کنے آن نفرت کتویرے، کنا
 ۱۸ تبلیغ آن انکار کتویرے، ۱۹ بلکہ اُم کنے ہندن بہ خیرٹ کرے، دھن کہ ملائیس
 ٹما نیام ٹی مرے۔ اُم کنے بہ خیرٹ کرے، دھن کہ خواجہ پتھی تیٹ ٹما نیام
 ۲۰ ٹی مرے۔ ۲۱ اُم او وخت آبھاز خوش اُترے، واسہ انت مس؟ او ای وا ہم پاوہ
 کہ ٹما خوش اسکہ کہ اُم ہر ڈول اٹ کنا مدتے کنگ کرے، او اُم گراس وخت
 ۲۲ ہندن کرے۔ ۲۳ اُم کنا اُسٹہ وا خاطر آن ترخفینورے کہ ای اُمے راست نا پیغامے
 ۲۴ سر کنگ ٹی اٹ؟ ۲۵ گراس بندرغ اُمے کنا نشان تروکا کسر آن ہر سیفنگ نا کوشتے
 کنگ ٹی او، ولے اوفتا کسر آپنگ اُمے چچ فائدہ تفک۔ اوفک کوشست کنگ ٹی
 او کہ ننا نیام ٹی نفرت شانیر، او ننے جتا کیر، تاکہ اُم اوفتا بیتاے آ توجہ ایتیرے۔ ۲۶
 ۲۷ وا ہمیشہ بھاز جوان اے کہ، ای ٹما نیام ٹی مریو یا مفر، بندغاک اُمے خوانفیر، ولے

اوقتاً خوائفنگ نا مقصداک جِوان مریر۔○

- ۱۹ کنا دوستگا سنگتاک، وھن کہ اسہ لمہ سے چنا نا ووی منگ نا وخت آ تکلیف
مریک، ہمو وخت اسکان کہ نم خواجہ عیسیٰ نا پیغامے تینا است لی تختورے، بندن
۲۰ ای ہم وانیازی آن بار تکلیف محسوس کیوہ۔○ ای نم کے بھاز پریشان اٹ۔
کنا خوش اے کہ وادخت آ ای ثما نیام لی مروشت، او نم تو مون مقابل بیت
کروشت، او ثما پریشانی تے خلاص کروشت۔○

حق او سُریتی آ نیازی تا مثال

- ۲۱ ای تورات نا حکماتے نوکاتے آن ہر یفیوہ کہ ”نم بنتورے کہ تورات لی آنت
۲۲ لکھوک اے؟“○ او لی لکھوک اے کہ ابراہیم نا ارا مار ائره، یہودی تا رواج نا
۲۳ مطابق اسٹس سُریت نا اسکہ، ایلو حق آن اسکہ۔○ سُریتی آ نیازی آن مار بغیر اقرار
۲۴ آن ووی مس، وے حق آ نیازی نا مار خدا نا اقرار نا مطابق ووی مس۔○ وا ارا
۲۵ بیتاک مثال آن بار او۔ وانیازیک تینا تینا طریقہ اٹ خدا نا کسر آ پنگ نا کوشستے
کریر۔ سُریتی آ نیازی، کہ پن تہ حاجرہ اسکہ، اوژان کہ ارا چنا ووی مس، اونا نسل
مے اسکہ۔ عربی زبان لی ”مش سینا“۔ ”سلا تار“ پانگا کہ، او دا ہم ”حاجرہ“ نا معنی
اے۔ او ارا حکماتے کہ خدا موسیٰ مے مش سیناغا تسوس، یہودییک حاجرہ نا نسل
آن بار تورات نا مے او۔
۲۶ وانا ثبوت کے یروشلم شار آبربو۔○ او لمہ سارہ، کہ او ابراہیم نا حق آ زائفہ
اسکہ، اونا نسل حق نا وجرغان مے آلویکہ۔ بندن نن تورات نا حکماتے مے آفن، وے
خواجہ عیسیٰ نازی آ ایمان تینگ نا وجرغان ننا حق آرے کہ نن جنت آ کائہ۔○
۲۷ نقد سینگ کتاب لی لکھوک اے

اے نیازی، نے آولیاو افک، وے خوشی کزک،

آنتے کہ فی داسکان چنا نا ووی منگ نا تکلفے خنتس،
ولے داکن پد نا اولیاداک ہمو نیازی نا اولیاداتے آن زیاست مریرہ،
کہ اونا آرغ تینا چناتے ایک۔

۲۸ وازان بار سارہ نا اولیاد منگ نا وخت گدرینگاس، ولے خدا تینا اقرار نا پورہ
کنگ کے اسحاتے سارہ غان ووی کرے۔ کنا ییسائی سنگتاک، نن داسہ خدا نا اقرار
نا مطابق اونا مون آچناتے آن بار مسوئن، دھن کہ خدا ابراہیم تو اقرار کر یس
۲۹ او اسحات نا شکل اٹ اودے چنا تسوس۔ او ہمو وخت آسرتی آ مار حق آ
مارے تکلیف او مصیبت تس، آنتے کہ او خدا نا اقرار نا مطابق ووی مسوس۔ او
ہندن داسہ یہودیہ راستہ پیغام نا منوکاتے مصیبت او تکلیف تینگ ٹی او۔
۳۰ ولے مقدسنگ کتاب ٹی دا ہم لکھوک اے کہ ”سرتی آ نیازی او اونا مارے کش،
۳۱ تاکہ دافک حق آ مار تون اوار باوہ نا جائیداد آن بشخ بلس۔“ کنا سنگتاک، نن
ہندن سرتی آ نیازی نا چناتے آن بار آفن، بلکہ حق آ نیازی نا چناتے آن بار آن،
او خدا ننے نا بشخے ایک۔

نن ہمیشہ کے نجات حاصل کریں

۱- ۵ کنا پیتاتے غور اٹ ہمو۔ خواجہ عیسیٰ، کہ او خدا نا مقرر کروکا اے، ننے بغیر
تورات نا حکماتا منگ آن خدا نا مون آ پاک صاف کرینے۔ ہندا خاطر آن ٹم داسہ
پاک صاف منگ کے پدی یہودیہ تا کسر آ ہیمپو۔

۲- ۱ اگر ٹما خوش اے کہ تینے سنت کیرے، او ہندن خدا نا مون آ پاک صاف
مریرے، تو خدا نا مقرر کروکا نا تینے کسٹنگ ٹم کے سچ فائدہ افک۔ اہی ٹمے
۳ اسہ کا دلدا پاوہ کہ آرا بندرغ تینے سنت کنگ خوائک، دانا معنی اے کہ تورات نا
۴ کل حکماتے منگ ضروری اے۔ او آرا بندرغاک کوشت کیرہ کہ ”صرف تورات

نا کُل عکلاتے منگ اٹ خدا نا کسر آ کاہ، دھنگا بندغاک عیسیٰ نا طاقت آن
 انکار کرنو، او خدا تینا رحمتاے اوفتے آ راہی کپک۔ ○ ارا تسکان ننا ہیست اے،
 ۵ ن چانہ کہ خدا نئے تینا کسر آ شافانے، او نئے پارینے کہ ”نم عیسیٰ نازی آ ایمان
 تجانورے، او ای نئے آ تینا پاکرنگ روح نا طاقتے راہی کریٹٹ، او داسہ نئے صرف
 کنا بدلہ نا انتظارے کروئی اے۔“ ○ نن عیسیٰ نازی آ ایمان تخان، او نئے ہمیشہ
 ۶ نا زندگی نئے تسونے۔ داسہ سنت کنگ ضروری آفک کہ نم دانا باروٹ پریشان
 اے۔ کُل آن بھلا ہیست عیسیٰ نازی آ ایمان تینگ اے، او دانا نتیجہ اے کہ
 بندغ ایلوفتے تو محبت کیک۔ ○

نم عیسیٰ نا نشان تروکا کسر آ پنگ ٹی اترے۔ نئے داکسر آ پنگ آن دیر
 ۷ تورینے، او ہر تورینے؟ دایقیناً خدا نا کاریم آفک، اتے کہ او نئے گچین کرینے، او
 ۸ تینا کسر آ یسونے۔ ○ یات تجبو، دھن کہ دسانتس اے ”پچہ خمیر گل نئے خمیر جوڑ
 ۹ کیک“، ہندزن آگہ دا دروغ نا پیغامے، کہ منہ بندغ خوانفنگ ٹی او، داسہ بندغاک
 منیر تہ، تو مون آ دافتا تعداد بھاز مریک۔ ○ ولے کنے شازی آ یقین اے کہ
 ۱۰ عیسیٰ نا کسر نازی آ پنگ ننا ایمانے بسفینے۔ ای دا ہم چاوہ آرا بندغ کہ جتا نا
 پیغامے تینگ ٹی اے او نئے پریشان کنگ ٹی اے، او ہر کس ہم اے، خدا
 اووے بزا ایتک۔ ○

ولے کنا سنگتاک، گراس بندغاک دا پاننگ ٹی او کہ ای پارینٹ کہ ”سنت
 ۱۱ کنگ ضروری اے۔“ دا غلط اے اتے کہ بہتوویک واسکان کنے تکلیف تینگ ٹی
 او۔ آگہ ای ہندزن پارینٹ، تو بہتووی تا خوش مسکہ او عیسیٰ نا صلیب آ تینگ او
 ۱۲ کسفنگ نا تبلیغ کنگ کے نن کے داخہ پریشانی متویکہ۔ ○ آرا بندغاک کہ نئے پاننگ
 ٹی او ”خداے خوش کنگ کے سنت کبو“، او دایماتے آن نئے پریشان کنگ
 ٹی او، تو کنا گند آن اوفتے پابو ”آگہ سنت کنگ اٹ خدا خوش مریک، تو نہ صرف
 تینے سنت کبو، بلکہ تینے نرمادہ جوڑ کبو۔“ ○

۱۳ کنا سنگٹاک، خُدا تھے گچین کرینے۔ ہندا خاطر آن نجات حاصل کننگ کے تھے
تورات نا بھازنگا حکماتے منگ نا ضرورت آف۔ ولے دا سوچ کپہو کہ ”نن گناہ نا
کاریم کننگ کینہ، اتنے کہ نئے تورات نا حکماتا منگ نا ضرورت آف۔“ بلکہ تین پہ
۱۴ تین تو محبت کبو، او اسہ پہ ایلو نا تینا کاریم ٹی بہو۔○ تورات نا خلاصہ داو اے کہ
۱۵ ”ایلو بند غاتے تو محبت کبو، دھن کہ تین تو محبت کیرے۔“○ ولے اگہ تُم جنگلی آ
سادار اتے آن بار مریدے، او اسہ پہ ایلوئے تینا ٹپی او نُسخان ایتیرے، تو ای تھے
خبردار کیوہ، اگہ تُم ہندن کیرے، تو روحانی طور آٹ نُسخان پیفیرے۔○

خُدا نا پاکینگا رُوح نا طاقت او
خراپنگا خُوائشاتا طاقت جِتا جِتا او

۱۶ کنا خوش داو اے کہ خُدا نا پاکینگا رُوح تہا رہنمائی کے، تاکہ تُم تینا خراپنگا
۱۷ خُوائشاتے تورنگ کیرے۔○ آرا کہ خرابو خُوائشس اے، پاکینگا رُوح نا خُوائش نا خلاف
اے، او آرا پاکینگا رُوح نا خُوائش اے، خراپنگا خُوائش اونا خلاف اے۔ ہر توماک اسہ
پہ ایلو نا تینا دشمن او، او داڑان ظاہر مرید کہ تھے طاقت آفک کہ آنت کروئی اے،
۱۸ یا آنت کروئی آف۔○ ولے اگہ خُدا نا پاکینگا رُوح نا طاقت تہا رہنمائی ئے کیک، تو
تورات نا رہنمائی نا ضرورت آفک۔○

۱۹ آرافک کہ خراپنگا خُوائشاتا مے او، وافک رتڈی بازی او زنا نا کاریم نا باروٹ
۲۰ سوچ کیرہ، او تینے تورنگ کپسہ۔○ وافک بتاتا عبادت کرو کو یا جاؤ گر جوڑ مریدہ، اسہ
پہ ایلو نا تینا دشمن مریدہ۔ وافک لالچی مریدہ، اسہ پہ ایلو تو ساڑ کیرہ، ناراض مریدہ
۲۱ او جنگ کیرہ۔ وافک فرقہ غاتے ٹی بخش مریدہ۔○ نشہ کیرہ، اواری ٹی زنا کیرہ، او دا
ڈول نا ایلو گناہ تے ہم کیرہ۔ اسی تھے خبردار کیوہ، دھن کہ مُست کریسٹ، کہ آرا
بند غاک دا ڈول نا کاریمتے کیرہ، جنت آ پمپسہ۔○

- ۲۲ ولے خدا نا پاکنگا روح نا طاقت اٹ ایمان تجوکاک کلاتے تو محبت کیرہ، پریشانی
تفسر۔ واپاکنگا روح ایمان تجوکاتے خوشی ایٹک، صبر، رحم، جوانو کاریم او ایمانداری
۲۳ کنگ نا طاقتے ہم ایٹک۔ وانا طاقت اٹ نن ایمان تجوکاک گناہ او بُرائی تا باروٹ
سوچ خلپنہ، شریف مرینہ۔ آرا بندغاک کہ دھینگا کاریختے کیرہ، اوفک خدا نا حکماتے
۲۴ پر غپسہ۔ او آرا بندغاک کہ خواجہ عیسیٰ نا کسر آکارہ، اوفک دا وجہ غان خرابنگا خوش
۲۵ او خواہشاتے آن ہر سینگانو۔ خدا نا پاکنگا روح نن ایمان تجوکاتے روحانی طاقت
۲۶ تسونے۔ بندا خاطر آن نن تینا زندگی ئے وانا خوش نا مطابق گد ریغین۔ نن تکبر
کپن، اسہ پہ ایلو آن تینا غصہ او ساڑ کپن۔

اسہ پہ ایلو نا تینا مدتے کبو

- ۱ ب کنا سنگتاک، اگ کس خرابنگا کاریختے ئی پائنگانے، تو ہمو بندغاک کہ روحانی
طور اٹ زندہ او، اوفک اووے تسلی اٹ پوہ کیر، او خدا نا کسر آپدی اتیر۔ او
۲ ثم ہم تینے بُرائی تا کاریم آن بچاؤ فبو، تاکہ ثم آزمائش ئی کامیاب مرے۔ اسہ
پہ ایلو نا تینا مدتے کبو، او دا طریقہ اٹ ثم خواجہ عیسیٰ نا رغامو کا کسر آکارے۔
۳ اگ کس تینے بھٹن چائک او ایلو فتا مدتے کپک، او تینے ریفک۔ ہر بندغ تینا
۴ زمر وار اے۔ اگ او جوانو کاریم کیک، تو دا جوانو بٹش اے۔ ولے او دا سوچ
۵ خلپ کہ "ای ایلو آن جوان کاریم کنگ ئی اٹ"۔ ہر بندغ تینا حساب کتاب
نا زمر وار اے۔

- ۶ تکبر کنگ اٹ تینے ریغپو، اتے کہ خدا ہر گڑائے چائک۔ بندغ کہ آرا بجاتے
وسک، ہمو نا فصلے حاصل کیک۔ بندن اگ کس تینا خواہشاتے تورنگ کپک، تو
او تین کے سزا نا فصلے بیفک۔ او آرا بندغ کوشست کیک کہ خدائے خوش تھے، او
خدا نا پاکنگا روح نا طاقت اٹ ہمیشہ نا زندگی نا فصلے حاصل کیک۔ بندا خاطر آن نن

ہر وخت جوانو کاریم کنگ نا کوشت کین۔ آگہ نن ہندن جوانو کاریم کریسہ کان، تو وخت بریک کہ وانا نتیجہ ٹی نن ہمیشہ نا زندگی نا فصلے حاصل کینہ۔ ہندا خاطر آن آرا وخت اسکان کہ نن زندہ آن، نن ہر موقعہ آٹ ہر بندغاتے تو جوانو کاریم کنگ کینہ، خاص کر ایلو عیسیٰ تا مدتے کنگ کینہ۔

او آرا بندغ کہ پسکینگ پیغامے خوانفوکا آن ینک، ضروری اے کہ او اونا ہر ڈول آٹ مدتے کے۔

آخری بیتاک

او واسہ ای ٹے تینا ڈو آٹ بھلا لوزاتے ٹی لکھنگ ٹی آٹ، او ٹے پاوہ
 ”گراس بندغاک کوشت کنگ ٹی او کہ اوفک ٹے سنت کیر“۔ او واسہ آرا
 مصیبت او تکلیفاتے کہ یہودیہ نئے عیسیٰ نازی آ ایمان تیخنگ نا وجہ غان ایتیرہ،
 اوفک تینے اوڑان بچائیر۔ او ہمو بندغاک کہ سنت کیرہ، اوفک تیٹ تورات
 نا حکماتے منہسہ، ولے اوفک وا کوشت کیرہ کہ ٹم سنت کیرے، تاکہ اوفک
 ایلو یہودیہ تا مون آ فخر کنگ کیر کہ ٹم ہم تورات نا وا حکمے مناوڑے۔ آرا
 تسکان کنا بیت اے ای صرف خواجہ عیسیٰ نازی آ فخر کنگ کیوہ، کہ او صلیب
 آ تھنگا، کسنگا۔ او وا عیسیٰ نا خرمت کنگ کے دنیا نا ایلو گراتا اہمیت کن کے
 کم اے۔ عیسیٰ نازی آ ایمان تیخنگ کے وا ضروری افک کہ بندغاک سنت
 کیر یا کپس۔ بلکہ ہمو فتنے کہ خدا نا پسکینگ کسر آ پنگ ٹی او، ہندن پا کہ اوفتے
 کے پسکینو زندگی س شروع مس۔ او ٹم ہم وا کسر آٹ تینا زندگی نئے گد ریفنگ
 ٹی آرے۔ ٹما تین پہ تین ٹی محبت زیاست مرے، او ٹے آپریشانی بف، او
 ٹم تو اوار ایلو ایمان تجوکاتے آ ہم خدا نا رحمتاک مرید، او اوفتے آ ہم پریشانی
 بف۔

- ۱۷ او آخر ٹی کنا خوش اے کہ مون آ کس کئے تکلیف تَف، اَتے کہ کنا جان ٹی
 نہاتا نشاناک دا ظاہر کیرہ کہ عیسیٰ، کہ خدا اوے مقرر کرینے، کنا خواجہ اے۔ ○
- ۱۸ کنا سنگتاک، کنا دا ہم دُعا اے کہ خواجہ عیسیٰ نارحمٹاک نمازی آمریر۔ آمین۔
 او ایلو عیسیٰ سنگتاک کہ دا وخت آ کن تو اوار او، تھے گلے سلام پارہ۔
 خدا حافظ۔
 تھما مزہبی آ سنگت،
 پولس۔ ○

افسّس شار نا عیسائی تے کے خط نا تعارف

دا خطے پوئس افسّس شار ٹی رینگو کا عیسائی تے کے لکھانے۔ پوئس دافتے محبت، رحم دلی، او اسہ پہ ایلو نا مدت کنگ نا باروتِ رغمانے، اوفتے دا ہم رغاما کہ ”نم خدا نا گچن کروکا بندگا اُرے، نُمَا گناہ او بُرائیک معاف کنگانو، او دانا ثابت مننگ کے نُم تو خدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت اسہ بھلو گواہی س اے۔ ایلوفتے آ دا بیتانے ظاہر کنگ کے عیسائیک اسہ پہ ایلو تو تینا اُسٹ نا حُب اُٹ محبت کیر۔“

پوئس نا مقصد دا اُسک کہ او افسّس شار نا عیسائی تے رغامے کہ کُل عیسائیک خواجه عیسیٰ نا زی آ ایمان نِخنگ نا وجہ غان اُسٹ او۔ دا بیت نا رغامنگ کے او بہاز مثال استعمال کرنیے۔ او لکھانے کہ عیسائیک اُسٹ او، دُھن کہ اسہ جان فی بہازنگا غُضوہ غاک او، ولے جان اُسٹ اے۔ او دُھن کہ کاٹم جان نا ایلو غُضوہ غاتے چلیفک، بندن خواجه عیسیٰ کُل عیسائی تا رُشما اے۔ او دا ہم لکھانے کہ عیسائیک اُرا نا خشتانے آن بار او، ولے خواجه عیسیٰ اُرا نا بُنیاد نا خل آن بار اے۔

دا خط نا اہمنگا بشخاک داد او:

تعارف	۱:۱ - ۲:۱
خدا نا مقرر کروکا او عیسائیک	۳:۱ - ۲۱:۳
پُسکُنگا زندگی کہ خواجه عیسیٰ نا زی آ ایمان نِخنگ آن مِلک	۱:۴ - ۲۰:۶
آخری بیتاک	۲۱:۶ - ۲۴:۶

پولس نا افسس شار ٹی رہینگو کا عیسائی تے کے خط

۱- ب افسس شار ٹی رہینگو کا عیسائی سنگناک، کہ تم اُسٹ نا حُب اٹ خواجہ عیسیٰ نازی آ ایمان تھانورے، اونا کسر آ پنگ ٹی اُرے، سلام۔

ثمازی آ باوہ خدا او خواجہ عیسیٰ، کہ او خدا نا مقرر کروکا اے، اوفتا رحمتاک مریر او ثمازی آ پریشانی بَف۔
ای خدا نا خوش نا مطابق خواجہ عیسیٰ نا خاصنگا شاگرو جوڑ مسوٹ۔

عیسیٰ نازی آ ایمان تھو کاتے کے روحانی طاقت

۳ خواجہ عیسیٰ نا باوہ یعنی خدا نا شکرے آوا کیمبو او اونا صفتے کیمبو، اتے کہ خدا ننے تینا مقرر کروکا نازی آ ایمان تھنگ نا وجہ غان جنت آ پنگ کے تیار کرینے او ننے آ بھازنگا رحمتاے راہی کنگ ٹی اے۔ ۴ دنیا نا جوڑ منگ آن مُست خدا ننے گچین کریس، او نن خواجہ عیسیٰ نازی آ ایمان تھان۔ ۵ دا وجہ غان نن خدا نا مون آ پاک صاف او بے عیب مسوٹن۔

۵ خدا نا بر وخت نن تو محبت کنگ نا وجہ غان ۶ تینا خوش او مقصد نا مطابق دا فیصلہ کریس کہ "ای خواجہ عیسیٰ نازی آ ایمان تھو کاتے "تینا چُنا" پاوہ"۔ ۷ بندا خاطر آن بپو، خدا نا صفتے کیمبو، کہ او تینا رحمتاے مفت ٹی صرف تینا مار نا ۸ زی آ ایمان تھنگ نا وجہ غان تِسوے۔ ۹ خدا نا مقرر کروکا تینا خاطر آن تینا جان نا قربانی ئے تِس۔ اونا کسفنگ او پدی زندہ منگ نا وجہ غان خدا تینا رحمتاے، کہ بے

شمار او، نئے آرابی کرینے، تنا گناہ او بُرائیک معاف کنندگانو، او واسہ نئے شیطان نا کسر آ بنوی آف۔

۹ خدا، کہ کل عقل مندی اوڑتون آرے، تینا مقصدے پورہ کرے، او نئے آیتنا
۱۰ وگواک بیتاے تینا مقرر کروکا نازی آ ایمان تینگ نا وجہ غان ظاہر کرے۔ خدا نا
مقصد واو اے کہ وُغار او آسانی آبر گزا صیّنگا وخت آ اتفاق کرور او وزست کرور
کہ "خدا نا مقرر کروکا ننا مالک اے"۔

۱۱ ہر کاریم وایسکان خدا نا خوش او مقصد نا مطابق منگ ٹی اے، او خدا وُنیانا
جوڑ کنگ آن مست وافیصلہ کریس کہ او نئے تینا مقرر کروکا نازی آ ایمان
۱۲ تینگ نا وجہ غان گچین کروئے۔ بندہ خاطر آن نن کہ اولیکو وار خدا نا مقرر کروکا نا
زی آ ایمان تچائن، خدا نا صفتے کیمبو، کہ او کلان طاقت والا اے۔

۱۳ او ٹم ہم خدا نا پُسنینگ پیغامے بنگورے، ایمان تچارے، او نجات حاصل
کیرے۔ خدا نا مقرر کروکا نازی آ ایمان تینگ نا وجہ غان خدا ئے "تینا دوستنگ
بندغ" پانک، او خدا نا پانگک روح نا طاقت ئے آیتنگ اٹ و ظاہر مسونے کہ ٹم
۱۴ ہم خدا نا گچین کروکا بندغا کرے۔ خدا نا پانگک روح نا طاقت نا نئے آیتنگ و
ثبوت اے کہ نن بمو ہر گزائے حاصل کینہ کہ خدا اقرار کرینے۔ تنا گناہ او بُرائیک
معاف کنندگانو، او واسہ نئے شیطان نا کسر آ بنوی آف۔ بندہ خاطر آن ہم اونا صفتے
کیمبو، کہ او کلان طاقت والا اے۔

پوٹس نا دُعا کنگ

۱۵ کنے سہاتمانے کہ ٹم ہمر خواجہ عیسیٰ نازی آ ایمان تچانورے او ایلو کل ایمان
۱۶ تجوکاتے تو محبت کیرے۔ بندہ خاطر آن آرا وخت آ ای وُعا کیوہ، تو وایتاے کے
۱۷ خدا نا شکرے آوا کیوہ۔ ای ئے تینا وُعاتے ٹی یات کیوہ او خدا تعالیٰ، کہ او ننا

۱۸ باوہ خدا ہم آ رہے اور خواجہ عیسیٰ یعنی تینا مقرر کروکائے نئے آ رہی کرے، اور ان
 خواست کیوہ کہ تم تینا پاکنگا روح نا طاقتے ایته کہ تم عقل مند مریرے اور اودے
 ۱۹ درست کیرے۔ ○ خدا تینا گچین کروکا بندغاتے تو اقرار کریس کہ "ای تینا زی آ
 ایمان تجوکاتے بھار زیاست بدلہ ایٹیوہ"۔ بندہ خاطر آن ای دا ہم دعا کیوہ کہ شما
 ۲۰ عقل دا اقرار نا باروٹ ددے اور تم اونا رحمتا باروٹ پوہ مریرے، ○ اور اسے آرافک
 ۲۱ کہ ایمان تجیرہ، اوفتے خدا تینا کاریکے کنگ کے بھار طاقت ایته۔ ○ خدا دا طاقت
 ۲۲ آت تینا مقرر کروکائے کہنگ آن پد پدی زندہ کرے، اور جنت ٹی تینا راست میکو
 ۲۳ گنڈ آتو لے۔ ○ خدا نا مقرر کروکا نا منصب شیطان، جن اور ایلو خرابنگا روحا تے آن
 ۲۴ بڑا اے، اور دا دنیا ٹی اور مون نا دنیا ٹی کل نازی آ حکومت یک۔ ○ دا گل گڑا تے
 ۲۵ کے خدا تینا مقرر کروکائے حاکم کرے، کل عیسائی تار بٹھا جوڑ کرے، اور عیسائیک
 ۲۶ اونا بادشاہی ٹی شامل مریرہ۔ ○ نن عیسائیک عیسیٰ نا جان نا غصوہ غاتے آن بار آن۔
 ۲۷ عیسیٰ نے تینا طاقتے تسونے، تاکہ نن اونا خوش نا مطابق عمل کین۔ نن اور ان طاقت
 اور رحمتا حاصل کینہ اور اونا خرتے کینہ۔ ○

خدا نن آ رحم کرینے، نن بچائے

۱ ب عیسائی جوڑ منگ آن مست تم گناہ تے ٹی پاسنگا نرے۔ بندہ خاطر آن
 ۲ کہوکاتے آن بار تمے روحانی طور آت طاقت الویک۔ ○ دا وقت آ تم دا دنیا نا خرابنگا
 ۳ کسر آ بنارے، اور شیطان، کہ گناہ اورائی تا مالک اے، اونا حکماتے آچلینگارے، اور
 ۴ واسکان ہمو بندناک شیطان نا حکماتے آچلینگارے، آرافک خدا نا پیغامے منپسہ۔ ○
 ۵ داوان مست نن کل ہم تینا خرابنگا خوش آت زندگی گدریفینہ، اور ہمو کاریمتے
 ۶ کہینہ آرافتے کہ ننا است کریک۔ ایلو فتنے آن بار نن خدا نا بڑاغان بچنگ کتوینہ۔ ○
 ۷ ولے خدا نا بندغاتے تو محبت اور رحمتا بھار زیاست اور۔ ○ بندہ خاطر آن آرا

وخت آتنا روحانی طاقت کہو کہ آتے آن بار بیچ آلویکہ، او نن خدا نا پیغامے مَیوینہ بلکہ شیطان نا کسر آبنانہ، وا وخت آ خدا ننے تینا مقرر کروکا نا کسر آمیس۔ وا خدا نا ۶
اسہ بھلو ر حمتس اے کہ نن بچائن۔ ۷ خواجه عیسیٰ نازی آ ایمان تینگ نا وجہ غان
خدا ننے تینا تروکا سزاغان بچائیفینہ او جت ٹی ننے عیسیٰ نا باوشابی ٹی رینگیفینہ۔ ۸
خدا بندن کرے تاکہ مون نا وخت نا بروکا بند غاتے سہاتے کہ او خواجه عیسیٰ نازی آ ۹
ایمان تھو کہاتے تو ہمر زیاست محبت کیک او او فٹے آر حمتاتے راہی کیک۔ ۱۰
تکبر کننگ نا موقعہ افک، آنتے کہ خدا ننے آتینا ر حمتاتے راہی کرینے تاکہ نن ایمان
تجن او بچین۔ بچنگ ننا طاقت آن مَویکہ، بلکہ خدا نا ٹیکس اے۔ ۱۱ خدا مُست
فیصلہ کریس کہ ننے آرا نیکنگا کاریمتے کروئی اے۔ خدا ننے ایمان تینگ نا طاقتے
تسوئے، او واسکان ننے ہمو جو اندگا کاریمتے کننگ نا حکم تینگ ٹی اے۔ ۱۲

نن عیسیٰ نازی آ ایمان تینگ نا وجہ غان اسیٹ اُن

۱۱ اے ایلو قوم والا عیسیٰ سنگتاک، یات کبو۔ یہوویک تینے اہمیت تینگ کے
۱۲ "سنت کروکاک" پارہ، او اوفک اے "بغیر سنت والاک" پارہ۔ ۱۳ مُست نا وخت
آ اُنم خدا نا مقرر کروکا نازی آ ایمان تھویرے۔ اُنم ایلو قوم والاک اُترے، خدا نا
گچین کروکا بند غاتے تو شامل آلویرے۔ مُست نا کروکا اقراراتے ٹی ثما پن آلویکہ کہ
خدا تینا بند غاتے تو کریس۔ اُنم واؤنیا ٹی تینا زندگی اے گدریغیرے، ولے خدائے
۱۳ ورسٹ کتویرے، اوڑتو سنگتی کتویرے او اُنم کے بچنگ نا بیچ موقعہ آلویکہ۔ ۱۴ ولے
خدا نا مقرر کروکا تینا جان نا قربانی اے تس، او واسہ اُنم، کہ مُست خدائے ورسٹ
کتویرے، اُنم خواجه عیسیٰ نازی آ ایمان تینگ نا وجہ غان خدائے ورسٹ کیرے،
۱۵ اوڑتو سنگتی کیرے۔ ۱۶ وا ہیست راست اے آنتے کہ خدا نا مقرر کروکا تینا جان نا
قربانی اے تینگ اٹ یہووی او ایلو قوم والاے سنگت کرے، او اوفتا و شمنی اے

- ۱۵ خلاص کرے۔ او یہودی تا شریعت او حکمتے خلاص کرے، تاکہ دشمندار آقوماتے
آن او روحانی طور آٹ اسر پسنکو قومے جوڑ کے، کہ اوفک تینازی آایمان تخنک
۱۶ نا وجہغان تین پہ تین تو سنگتی کیر۔ تینے صلیب آتفنگ او کسفنگ آٹ او
یہودی تا ایلو قوماتے تون دشمنی عے خلاص کرینے، اوفتے آسٹ کرینے، او اوفتے آن
۱۷ سھازنگتے خدا نا کسر آپدی بیسونه۔ مست نا وخت آ ایلو قوم والا ک خداے
درست کتویرہ، او یہودی ک اوے درست کیرہ۔ ولے خدا نا مقرر کروکا بسونے او
۱۸ گلے خدا نا پسکننگ پیغامے، کہ دالی پریشانی آف، تسونے۔ او صرف خدا نا مقرر
کروکا نازی آایمان تخنک نا وجہغان نن گل، یہودی ک او ایلو قوم والا ک، خدا نا
پاکنگ روح نا طاقت آٹ خدا نا منون آپاک صاف پیش منگ کینہ۔
- ۱۹ بندا خاطر آن واسر ثم ایلو قوم والا عیسائیک یہودی تے آن بار خداے عزیز
آرے، او خدا نا پچین کروکا بندغا ک جوڑ مسونورے۔ دھن کہ سیال والا ک آسٹ او،
او اوفتا مالک آسٹ اے، ہندن ثم یہودی تے تو عیسائی سنگت جوڑ مسونورے،
۲۰ او گل عیسائی تا مالک خدا اے۔ دھن کہ اسر خلس آرا نا جواننگ بنیاد مریک، ہندن
خواجہ عیسیٰ نازی آایمان تخنک گل عیسائی تا روحانی بنیاد اے۔ دا ہمو عیسیٰ اے
کہ پغمبر اک او خاصنگ شاگرد اک وانا باروٹ رغامانو۔ او دھن کہ آرا نا جوڑ کننگ کے
خشتاک اور بنیاد نازی آتخنگیرہ، ہندن گل عیسائیک عیسیٰ نا سنگتی آٹ شامل
۲۱ او۔ عیسیٰ گل عیسائی تا رہنما اے، او گل عیسائیک اور ہندن خدا کے وقف
۲۲ کننگیرہ، دھن کہ بھلا عبادت خانہ جوڑ کننگ آن پد خدا کے وقف کننگ۔ دھن کہ
یہودی تا بھلا عبادت خانہ ٹی خدا نا موجودگی اے، ہندن ثما عیسائی تا نیام ٹی خدا نا
پاکنگ روح نا طاقت آرے، او گل عیسائیک دالی شامل او۔

پوئس نا ایلو قوم والاتے کے کاریم کنگ

۱ **ب** ای پوئس ثما خاطر آن جیل ٹی اٹ، اتے کہ ای ثما نیام ٹی تبلیغ کریٹ او پاریٹ
 ۲ کہ ”خواجه عیسیٰ نازی آ ایمان تھنگ نا وجہ غان یہودیک او ایلو قوم والاک اوار
 ۳ منگ کیرہ“۔ او یقیناً تھے دا خبر اے کہ خدا کئے دا نیکنگا کاریے کنگ کے گچین
 ۴ کرے، تاکہ تھے اسکان خدا نا رحمتاک سر میر۔ خدا تینا دُگوکا خاصنگا منصوبہ تھے کئے
 ۵ آ ظاہر کرے۔ دا بیت نا باروٹ ای تھے مست ہم لکھاٹ۔ آرا وخت آ تھم کنا
 ۶ دا لکھنگ نا باروٹ مچ سوچ کیرے، تو تھم پوہ مریرے کہ ای ہمر خدا نا مقرر کروکا
 ۷ نا باروٹ دا دُگوکا خاصنگا منصوبہ تھے پوہ مست۔ مست نا وخت ٹی بندغاک خدا نا
 ۸ دُگوکا خاصنگا منصوبہ یعنی راز نا باروٹ پوہ مقویرہ، ولے خدا واسر تینا پاکنگا روح نا
 ۹ طاقت اٹ خواجه عیسیٰ نا خاصنگا شاگرد او ایلو نیکنگا بندغاتے آ ظاہر کریں تہ۔ راز
 ۱۰ دا اسکہ کہ ایلو قوم والاتا خدا نا پُسنکنگا پیغامے منگ نا وجہ غان یہودی تے تو خدا
 نا حقدار مسونو۔ دھن کہ جائے ٹی بھاز عضوہ آریر، بندن پُسنکنگا پیغامے منوکاتے
 ٹی بھاز قوم آنا بندغاک شامل آریر۔ اوفک کُل خواجه عیسیٰ نا ذریعہ اٹ خدا نا
 تروکا اقرار ٹی شامل مسونو۔

۱ **ب** خدا کئے پُسنکنگا پیغامے تالان کنگ کے گچین کرے، او کئے تینا گند آن طاقت
 ۲ تیس تاکہ بندن کیو۔ اے خدا کے چنکو خرمست کروکوسے اٹ، ولے خدا کئے دا
 ۳ عزتے تیس کہ ای اونا مقرر کروکا نا باروٹ پُسنکنگا پیغامے او اونا زیاست محبتے ایلو
 ۴ قوم والاتے آسر کیو، او کُلے رغایو کہ ”خدا، کہ کُل جہان نا جوڑ کروکا اے، مست
 ۵ نا بندغاتے تینا رازے پاتوئیس، ولے واسر اونا منصوبہ ظاہر مسونے کہ ہر بندرغ عیسیٰ
 ۶ نا ذریعہ اٹ نجات حاصل کنگ یک۔“۔ مست نا دُگوکا خاصنگا بیت واسر ظاہر
 ۷ مسونے تاکہ، آرا وخت آ ایلو قوم والاک او یہودیک عیسیائی جوڑ منگ اٹ آسٹ

- مریرہ، تو شیطان، جن او ایلو خرابنگا روحاتے دا خبر تمے کہ گل عقل خدا نا گنڈ آن
 بسونے۔ ○ خدا نا اصل مقصد بندا اسکے کہ خواجہ عیسیٰ نا کاریم نا ذریعہ اٹ پورہ
 کرے تہ۔ ○ خدا نا مقرر کروکا نازی آ ایمان تینگ او اوڑ تو سنگتی کنگ اٹ ننے
 ہمت بسونے کہ نن بغیر خولیس اٹ خداغان دُعا خوانہ۔ ○ بندا خاطر آن ای ٹمے آن
 خواست کیوہ کہ ہمتے آرافیتو کہ ای ٹما فائدہ کے تکلیف کاینگ ٹی اٹ۔ ○

خواجہ عیسیٰ نا مخلوق کے محبت

- آرا وخت آ ای خدا نا منصوبہ نا باروٹ سوچ کیوہ، ای باوہ خدا نا مون آ سجدہ
 کیوہ، ○ او اوڑان گل بند غاتے کے دُعا کیوہ، کہ دافنے آن بھازنگاک اونا ذریعہ اٹ
 جنت ٹی یا دُغار آ روحانی طور اٹ اوار او۔ ○ ای دُعا کیوہ کہ خدا، کہ اوڑ تو گل عزت
 او طاقت آرے، تینا پاکنگا روح نا طاقت اٹ ٹما لیمانے بسنے، تاکہ ٹم روحانی طور
 اٹ طاقت ور مریرے۔ ○ ای دا ہم دُعا کیوہ کہ خدا نا مقرر کروکا نازی آ ایمان تینگ
 نا وجہ غان اونا رہنمائی ہمیشہ ٹم تو مرے، او ٹما محبت اسہ پہ ایلو تو بندن بے دھن
 کہ درخت نا ماس او آرا نا بنیاد سخت او۔ ○ او ای دُعا کیوہ کہ بندا محبت کنگ تو
 ٹم او گل ایلو عیسیٰ نازی آ ایمان تینو کاک پوہ مریرے کہ خدا نا مقرر کروکا نان تو
 محبت بھاز زیاست اے۔ ○ دا گل آ محبت پوہ منگ بھاز گین اے، ولے کنا دُعا
 اے کہ خدا نا باروٹ گل علمے پوہ مریرے، اونا کسر آ کارے۔ ○
 خدا نا صفے کیمو، اتنے کہ او ننا اُستاتے ٹی جواننگا کاریے شروع کرینے، او دا
 طاقت نا ذریعہ اٹ نن ہمو کاریمتے کنگ کینہ کہ دافتا باروٹ ننے تینٹ علم افک۔ ○
 خدا نا عزت خواجہ عیسیٰ نا کاریمتا وجہ غان او عیسیائی تا صفے کنگ نا وجہ غان ہمیشہ
 ہمیشہ بزز آ مرے۔ آمین۔ ○

نُم کُل آسِٹ مَبو دُهن کہ جان نا عُضوه غاک آسِٹ او

- ۱ ب اِی خَواجہ عِیسیٰ نا پیغامے تبلیغ کَنگ نا وَجہ غان قید لِی اُٹ، او ئمے مِنت
کیوہ کہ ہمو حکماتا مطابق چلینبو، اُرافتے کہ خُدا ئمے ہمو وَخت آتس کہ ئم اونا خُوش
۲ نا مطابق عِیسیٰ نازی آ ایمان تِجارے۔ ۰ تینے ہر وَخت بھلن چاہینو، شریف بنو، او
ایلو فتنے تو صبر اُٹ ہیست کبو۔ اسہ پہ ایلو نا تینا غلطی تے معاف کَنگ اُٹ تینا محبتے
۳ ظاہر کبو۔ ۰ عِیسیٰ نازی آ ایمان تِجنگ نا وَجہ غان ثما اسہ پہ ایلو آن پَریشانی خلاص
مسونے۔ ہندا خاطر آن ہمیشہ وا کوشستے کبو کہ خُدا نا پاکِنگا رُوح نا طاقت نا ذریعہ
۴ اُٹ اسہ پہ ایلو تو تینا اِتفاق کبو۔ ۰ صرف اسہ پاکو رُوحس اے، او ئم کُل ہندن
آسِٹ اُرے، دُهن کہ جان آسِٹ اے۔ او خُدا ئم کُلے اسہ کسرس نشان تسونے او
۵ ننا یقین اے کہ نن کُل واژا پَنگ اُٹ نجات حاصل کینہ۔ ۰ وُنیا لِی خُدا نا اسہ مقرر
کروکاس اے، پاک صاف مَنگ نا بے شولنگ ہم اسہ کا مریک، او ایمان تِجنگ ہم
۶ اسہ کا مریک۔ ۰ جہان نا اسہ خُدا س اے کہ کُل بندغاتا باوہ اے او گلانا خَواجہ اے۔
وا ہر وَخت او ہر جاگہ غا موجود اے، او اونا خُوش ہر وَخت پورہ مریک۔ ۰
۷ خُدا نا مقرر کروکا تینا خُوش نا مطابق ہر آسِٹے خاص ٹیکی یعنی طاقتے تسونے۔ ۰
۸ دُهن کہ زبور لِی لیکھوک اے

آرا وَخت آ او بزز آ کایک،

او بھاز مے تے ہم تین تو دیک،

او وُنیا نا بندغاتے ٹیکی تے ایٹک۔ ۰

- ۹ ”بزز آ پَنگ“ نا آت معنی اے؟ وانا معنی یقیناً واو اے کہ خُدا نا مقرر کروکا
۱۰ اَوّل جنت آن دُغار آتس۔ ۰ دُغار آ پَنگ آن پد او پدی جنت آہنا، تاکہ تینا رحمت
۱۱ او طاقتے کُل جہان لِی راہی کے۔ ۰ وا ہمو بندغ اسکہ کہ ”وُنیا نا بندغاتے ٹیکی تے

- تس۔" او گڑاے تینا خاصنگا شاگرد جوڑ کرے، بھازنگاتے تبلیخ کروکو یا تینا پیغامے
 خوانفوکو جوڑ کرے، او بھازنگاک اونا زی آ ایمان تھوکاتے کے خدمت کروکو جوڑ
 مسر۔ او طاقت تسونے تاکہ گل عیسائیک اونا خدمت کے تیار مرید، او اوقتا روحانی
 علم ہم دے۔ واپیتا منگ اٹ نن گل اسر ایمان تھنگ نا او خدا نا مار نا باروت
 زیاست علمے حاصل کنگ نا وجہ غان ہندن روحانی طور اٹ ودینہ او خدا نا مقرر کروکا
 آن بار مرینہ، دھن کہ چٹا واک او بند غس جوڑ مرید۔ ایلوفک دروغ نا کسرے
 رغامیرہ، ولے نن چٹاتے آن بار مفن کہ دافک ننے تینا خوانفنگ اٹ ریفنگ کیر۔
 او پین مٹاس ہم آرے۔ طوفان ٹی تو کشتی ئے وانگ اینگ چلیفک، ولے نن
 روحانی طور اٹ ہمو کشتی آن بار آفن، آتے کہ نن سخی اٹ خدا نا کسر آپنگ ٹی
 آن، او دروغ نا پیغام تروکاک ننے ریفنگ کپسہ۔ بلکہ راست نا پیتاتے است نا
 حُب اٹ رغامنگ تو نن خدا نا مقرر کروکا آن بار مرینہ، کہ او ننا رہنما اے۔ جان
 نا گل غصوہ غاک آسٹ نا رہنمائی ٹی کاریم کیرہ، او گل غصوہ غاک اسر جان ٹی او۔
 ہندن آرا وخت آیسائیک خدا نا خوش نا مطابق کاریم کیرہ، تو داڑان دافتانہ صرف
 اسر پہ ایلو تو محبت کنگ واک، بلکہ دافک روحانی طور اٹ ہم آسٹ مریدہ۔

پسکینگا زندگی

- ہندا خاطر آن ای ٹھے خدا نا پن اٹ منت کیوہ، بے ایماناتے آن بار زندگی ئے
 گدریفپتو، کہ اوفک تارمہ ٹی او، یعنی اوقتا سوچاک غلط او۔ دافک خدا نا ہمیشہ نا
 زندگی ٹی شامل آفس آتے کہ دافک ضدی او خدا نا پیتا تا باروت بے علم او۔ دافک
 تینا خوش نا مطابق چلینگیرہ، او ہر ڈول نا گناہ او بُرائی تے بے شرمی ٹی کیرہ۔
 ولے خدا نا مقرر کروکا نا خوانفنگاتے آن ظاہر مسونے کہ دا علماک اونا خوش نا
 مطابق آفس۔ بلکہ تم یقیناً عیسیٰ نا باروت بنگونورے او اونا زی آ ایمان تھانورے،

- ۲۲ او اونا بازوٹ کُل راست ناپیتاتے خوائفنگا نورے۔ ○ بندا خاطر آن تینا مُست نازندگی
آن بار کارِسم او عمل کپہو۔ مُست نا وخت آئُم تیغے ریغینورے، او تینا خرابنگا خوشاتا
- ۲۳ مُطابق عمل کرینورے، ولے دا مُست نازندگی ئے ہزا رسینگوئی اسکے۔ ○ ولے ئُم
پُسنکو زندگی س شروع کرینورے۔ بندا خاطر آن تینا سوچ او اُست ناپیتاتے پُسننگا
- ۲۴ پیغام نا مطابق کبو، ○ تاکہ ئُم خُدا نا خوش نا مطابق زندگی ئے گدریغیرے۔ واژان
ظاہر مریک کہ ئُم صفائنگا اُست اٹ خُدا ناراستنگا کسر آپنگ ٹی اُرے۔ ○
- ۲۵ بندا خاطر آن دا ضروری اے کہ کُل ایمان تجوکاک تین پہ تین تو راست نا
پیتاتے کیر، اصل دروغ تیرپس، اتقے کہ نن کُل ایسٹ اُن او خُدا نا مقرر کروکا ننا رہنما
- ۲۶ اے۔ ○ فرض کبو کہ ئُمے آن کسے غصہ برے۔ اکہ او تینا غصہ ئے گینگ کپ، تو
دا غصہ داوے گناہ ٹی شانگ۔ بندا خاطر آن داوے اجازت آف کہ کُل آدے غصہ
- ۲۷ ٹی مرے، بلکہ رُو گئے تہ، ○ او دا شیطا نے موقعہ تف کہ داوے آزمائش ٹی شائے۔ ○
- ۲۸ ارا بندغ کہ مُست دُزی کریکہ، واسہ داوے دُزی ئے یلہ کروئی اے او ایمانداری
اٹ کارِسم کھوئی اے، تاکہ نہ صرف ایمانداری اٹ تین کے کئے، بلکہ داکنو کاتے
آن ایلو فتا مدتے ہم کے۔ ○
- ۲۹ سخت او خرابو لوز استعمال کپہو، بلکہ نرم او جوانو لوز استعمال کبو، اتقے کہ
جواننگا لوزاتے آن روحانی علم وِک، او ہمو بندغا کہ دا پیتاتے بنیرہ او فتے آن
- ۳۰ فائدہ حاصل کیرہ۔ ○ خُدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت نا نئے آبنگ اسہ نشائس اے، او
واژان نئے معلوم اے کہ ننا کُل گناہ او بُرائیک معاف کنگانو۔ بندا خاطر آن خرابو
- ۳۱ لوز پاننگ اٹ داوے ناراض کپہو۔ ○ کست، غصہ، او ایلو فتے بے عزت کنگے یلہ
کبو۔ واژان پد سختی یا خراب نیت اٹ پیش بقبو، کرینگ بقبو۔ ○ بلکہ رحم کبو،
- ۳۲ اسہ پہ ایلو تو محبت کبو۔ اسہ پہ ایلو نا غلطی تے ہم معاف کبو، اتقے کہ خُدا تینا مقرر
کروکا نا ذریعہ اٹ شا گناہ او بُرائی تے معاف کرینے۔ ○

خُدا نا کسر او شیطان نا کسر اَصْل جِتا او

- ۱ **ب** تُم خُدا نا چُنا تے آن بار جوڑ مسونورے۔ بندنا خاطر آن اونا خوش نا مطابق
 ۲ عمل کبو۔ خُدا نا مقرر کروکا خُدا نا خوش نا مطابق تینا جان نا قُربانی ئے نن تو محبت
 کننگ نا خاطر آن تِس۔ بندنن تُم ہم اوڑان بار ایلو فتنے تو محبت کبو۔
 ۳ دا جُوان آف کہ ثما نیام ئی کس زنا نا کاریم کے، یا لالچ کے، یا دا دُولنگا
 ۴ کاریمتا باروٹ ہیست کے، آنتے کہ تُم خُدا نا خاصنگا بندناک جوڑ مسونورے۔ او دا
 ہم جووانو ہیستس آف کہ کس ثما نیام آن کرینگ ایته، بے عیائی دُہیست پائے، یا
 ۵ بدر دپائے۔ بلکہ تُم ہر وخت خُدا نا شکرے آوا کبو۔ آرا بندغ کہ لالچی اے، کہ لالچ
 بُت نا عبادتے کننگ آن بار سخت گُناہ اے، یا زنا کیک، او ضرور خُدا او اونا مقرر
 کروکا نازی ایمان تجوکاتے تو اَصْل شامل مَنگ۔

- ۶ خُدا نا ہزا ہمو بندنا تے کے بریک کہ دروغ نا پیغامے ایتیرہ او خُدا نا پیغامے
 ۷ مَنپسہ۔ بندنا خاطر آن خیال تجبو کہ کس تُمے تینا دروغ نا پیتاتے ئی ریفپ، او
 ۸ دھینگا بندنا تے تو تعلق تجنبو۔ تُم مُست رُوحانی طور آٹ گم اُترے دھن کہ تارمہ
 ئی ہنو کا گم مریرہ۔ ولے آرا وخت آن کہ تُم ایمان تجانورے تُم خُدا نا کسر آ
 صبح طریقہ آٹ ہینگ ئی اُرے، دھن کہ دے ئی مُسافراک صبح طریقہ آٹ کسر آ
 ہینگ کیرہ۔ بندنا خاطر آن دا ضروری اے کہ تُم خُدا نا خوش نا مطابق زندگی ئے
 ۹ گدریفبو، آنتے کہ دا صرف خُدا نا کسر آ ہینگ نا وجہ غان اے کہ تُم راست نا پیتاتا
 باروٹ ہیل کیرے، نیکو کاریم کیرے، او خُدا نا مون آ پاک صاف مسونورے۔
 ۱۰ ہمو کاریمتا باروٹ ہیل کبو کہ خُدا خوش مرے۔ ولے ہمو بندنا تے آ، کہ تارمہ ئی
 او، گُناہ تا کاریمتے کیرہ، توجہ یقبو۔ بلکہ دافتا گُناہ تا کاریمتے ایلو فتنہ مون آ ظاہر کبو۔
 ۱۱ دافتا دُکوکا کاریمتے بیان کننگ آن ہنو کا بندغ شرمندہ مریک۔ ثما خُدا نا کسر آ ہینگ
 ۱۲

- ۱۳ اَٹِ واقِتا خِرايِنِگا کاريِساک ظاہرِ مریرہ، ۱۴ اَنتے کہ خُدا نا خُوش اے کہ اوفک ہم اونا کسر آبریر۔ بندا خاطر آن نن پانہ
”اے گُناہ تے ٹی پاسنگوگا، خاچوکانان بار مَفہ،
بلکہ ہوش کر، توجہ ایتے،
او خُدا نا مُقرر کروکانے صِچ نگا کسرے نشان ایتک۔“
- ۱۵ بندا خاطر آن خیال تجبو، بے علم آ بندغاتے آن بار ریمنگپتو، بلکہ عقل مندِنگا
۱۶ بندغاتے آن بار ریمنگبو۔ ۱۷ اَرا وخت آ ہم نیکنگا کاريِسم کننگ نا موقعہ مرے، کبو،
۱۸ اَنتے کہ اینو پگہ بھاز گُناہ گاراک وِیا ٹی او۔ ۱۹ بندا خاطر آن ریفنگپتو، بلکہ خُدا نا
خُوش نا باروٹ بھیل کبو۔
- ۱۸ تینے شراب نا نَشہ ٹی ڈب کپتو، کہ دائے رُوحانی طور اَٹ تباہ کیک، بلکہ خُدا
۱۹ نا پاکِنگا رُوح نا طاقتے تین کے خُوابو۔ ۲۰ اسہ پہ ایلوئے تینا زبور، مزہبی شعر او ایلو
مزہبی آیتاتا باروٹ پابو، او خُدا نا صفت کے اُست نا حُب اَٹ مزہبی وُشعر خلبو۔
۲۰ ہر وخت او ہر بیتاتا باروٹ ننا خُوابہ عیسائی نا ذریعہ اَٹ باوہ خُدا نا شکرے اوا کبو۔

اَریغ او زائفہ غاتے کے حُکماک

- ۲۱ اے اَریغ او زائفہ غاک، ہندُن اسہ پہ ایلوئے تینا عزت ایتبو، دھن کہ تُم خُدا
نا مُقرر کروکائے عزت ایتیرہ۔
- ۲۲ اے زائفہ غاک، تینا اَریغاتے عزت ایتبو، دھن کہ تُم خُدا نا مُقرر کروکائے عزت
۲۳ ایتیرے۔ ۲۴ اَنتے کہ اَریغ نا اہمیت زائفہ کے زیاست اے، دھن کہ خُدا نا مُقرر کروکا
نا اہمیت عیسائی تے کے زیاست اے، او خُدا نا مُقرر کروکا عیسائی تا بچاؤفوکا اے،
۲۳ کہ دافک اونا جان نا ٹُکرا او۔ ۲۴ دھن کہ عیسائیک خُدا نا مُقرر کروکائے عزت ایتیرہ،
ہندُن زائفہ غاک تینا اَریغاتے عزت ایتیر۔

۲۵ اے اَرِغاک، تینا زائفہ غاتے تو ہندن محبت کبو، وھن کہ خُدا نا مقرر کروکا
عیسائی تے تو محبت کرینے، او وقتا خاطر آن تینا جان نا قربانی ئے تینگ آن ہم
۲۶ اِنکار کتو۔ او ہندن کرے تاکہ خُدا نا پُسننگ پیغامے اوفتے آسر کنگ اٹ او اوفتا
۲۷ پاک صاف منگ نا بے شولنگ اٹ عیسائی تے خُدا نا کسر آتے۔ عیسیٰ نا مقصد
او اے کہ اونا مون آگل عیسائیک پاک صاف او ہندن بے عیب پیش مریر، کہ
۲۸ اوفتازی آچ الزام مف۔ اَرِغاک، ضرور تینا زائفہ غاتے تو محبت کبو وھن کہ تم
۲۹ تینا جان کے کیرے۔ ارا نرینہ تینا زائفہ تو محبت کیک، او تین تو محبت کیک۔ وا
راست اے کہ کس تینے آن نفرت کنگ، ولے او تینا جان نا خرتے کیک، وھن
۳۰ کہ خُدا نا مقرر کروکا عیسائی تے کے کیک۔ او نن خُدا نا مقرر کروکا کے اونا جان
۳۱ آن بار اُن۔ او خُدا وا ہم تورات ٹی پارینے کہ ”نرینہ تینا لمہ باوہ ئے یلہ کیک،
۳۲ او تینا زائفہ تو اوار وھن رینگ کہ اوفک اسہ جان مریر۔“ وا لوزاتے ٹی اسہ
گمینو بیٹس اے کہ ائی ٹھے پوہ کیوہ تہ۔ کنا خیال ٹی وھن کہ اَرِغ او زائفہ اسہ جان
۳۳ او، ہندن خُدا نا مقرر کروکا او عیسائیک روحانی طور اٹ آسٹ او۔ او ہندا بیت
اَرِغاتے کے ہم آرے، کہ ہر اَرِغ ضرور تینا زائفہ تو ہندن محبت کے وھن کہ تین
تو کیک۔ او ہر زائفہ تینا اَرِغے عزت ایتے۔

چُنا او لمہ باوہ غاتے کے حکماک

۱ ب اے عیسائی چُناک، ثما وازمہ واری اے کہ تینا لمہ باوہ نا حکماتے منبو، آنتے کہ
۲ وا ثما فرض اے۔ موسیٰ نا تورات ٹی وا حکم لکھوک اے کہ ”تینا لمہ باوہ نا عزتے
۳ کبو۔“ وا حکم اولیکو وار اے کہ واژتو اقرار ہم تینگانے، کہ ”تینا لمہ باوہ نا عزتے کبو
تاکہ خُدا نا رحمتاک ثمازی آمریر او ثما عمر وراز مریر۔“
۴ اے لمہ باوہ غاک، تینا چُنا تے تو سختی اٹ پیش بقبو، کہ چُناک ناراض مریر۔

بلکہ اوفتے بمو نصیحت او جواننگا پیتاتے بیل ایتبو، کہ عیسیٰ نا کُنڈ آن بَسونو۔

مے او خواجه غاترے کے حکما کی

- ۵ اے میک، تینا دنیاوی آما لکاتے عزت تریسہ اوفتا خرتے کبو، او اوفتا حکماتے
- ۶ اُست نا حُب اُت بندن مَنبو، دهن کہ تُم خدا نا مقرر کروکا نا خرتے اُست نا حُب
- ۷ اُت کیرے۔ اوفتا حکماتے دا خاطر آن مَنبو کہ مالکاک تُمے بُرنگ ٹی او، تُمے شاباس
- ۸ ایتیرہ۔ بلکہ اُست نا حُب اُت بندن مَنبو، اُنتے کہ تُم خدا نا کسر آ بَسونورے، او
- ۹ خرمٹ کُننگ کے خدا نا مقرر کروکا نا مے تے آن بار مسونورے۔ اُرا کاریختے کہ
- ۱۰ کیرے، اُست نا حُب اُت کبو، اُست ٹی دا پابو کہ "ای دا کاریخے بندغ کے آخا،
- ۱۱ بلکہ خدا کے کُننگ ٹی اُت"۔ او دا گیرام کپبو کہ خدا بر بندغے، کہ او مے اے یا
- ۱۲ مالک اے، اونا نینگا کاریختا بدلے ایتک۔
- ۱۳ اے مالک، تُم ہم تینا مے تے تو بندن جُوانی اُت پیش ببو، دهن کہ ای
- ۱۴ مے تے حکم تِسوٹ۔ اوفتے خولیفیہو، کرینگ یقبو، ہمیشہ یات تجبو کہ شما خواجه او
- ۱۵ اوفتا خواجه جنت ٹی آیت اے، کہ او کُلانا فیصلہ برابر برابر کیک۔

خدا بندغاتا حفاظتے کیک

- ۱۰ ای تُم نصیحت کیوہ کہ تینا روحانی طاقتے ورفبو، کہ دا طاقت تُمے خواجه عیسیٰ
- ۱۱ نازی آ ایمان تجنگ نا وجہ غان رسینگانے۔ دهن کہ روئیو فوجی س تیغے بچاؤنگ
- ۱۲ کے آیتی آچھ مینک، بندن تُم خدا نا کسر آ سختی اُت بمبو، تاکہ شیطانے تُمے آ حملہ
- ۱۳ کُننگ کے یعنی ریفنگ کے موقع رسینگ، اُنتے کہ نن دنیاوی آ بندغاتا خلاف
- ۱۴ آفن، بلکہ شیطان، جن او ایلو خرابنگا روحانا خلاف روحانی جَنگ کُننگ ٹی اُن۔
- ۱۵ بندا

- خاطر آن واسہ خدا نا پیغامے سختی اٹ منہو، تاکہ آرا وخت آشیطان ٹمے آروحانی حملہ کے، تو ٹم مقابلہ کنگ کیرے، او آخر ٹی کنوکاتے ٹی مریرے۔ ○
- ۱۳ دھن کہ فوجی جنگ کنگ کے فخر تینا ٹفک، بندن ٹم روحانی جنگ کنگ کے تیار ہو او خدا نا راستنگا پیتا باروٹ بیل کبو۔ او دھن کہ فوجی تینا سینہ نا حفاظتے کنگ کے سینہ بندس بینک، بندن ٹم تینا روحانی حفاظتے کنگ کے خدا نا راستنگا کسر آ بمبو۔ ○ دھن کہ فوجی خاصو چوٹ بینک او جنگ کے تیار مریک، ۱۵ بندن ٹم خدا نا پسکننگ پیغامے تالان کنگ کے تیار ہو، کہ دا پیغام ٹی چچ پریشانی اف۔ ○ دا گڑاتے تو اوار فوجی اسپرے ہم بیفک تاکہ حملہ کروکاتا خاری آتیراتے ۱۶ آن تینا بدنے پچائے۔ ٹم ہم تینا روحانی حفاظتے کنگ کے سخت ایمان تجبو، تاکہ آرا وخت آشیطان ٹما آزمائشے کے، تو ٹم تیغے دا آزمائش آن پچائنگ کیرے۔ ○
- ۱۷ دھن کہ فوجی تینا کاٹمے پچائنگ کے آئی وٹو پس بینک، بندن ٹم نجات حاصل کبو او تیغے ہمیشہ نا خاخر آن پچائقبو۔ او دھن کہ فوجی حملہ کنگ کے زغمے بیفک، بندن ٹم خدا نا خلاف بحث کروکاتے آ خدا نا پسکننگ پیغامے سر کبو، کہ خدا نا پاکنگا روح نا طاقت اٹ ٹمے آ بسونے۔ ○
- ۱۸ بروخت خدا نا پاکنگا روح نارہمائی اٹ خداغان دُعا خوابو، کہ دا کاریختے کے ٹمے طاقت ایٹے۔ سست مقبو، بلکہ بروٹل نامدے خداغان دُعا خوابو، او گل ایمان تجوکاتے کے خاص طور اٹ دُعا کبو۔ ○ واقفے تو اوار اوار کن کے ہم دُعا کبو، تاکہ آرا وخت ۱۹ آ ای تبلیغ کیو، تو دلیری اٹ خدا نا پسکننگ پیغامے ایلوفتے آپاش کیو، کہ دا پیغام مسٹ نا وخت آ دُکوک اسکے۔ ○ خدا نا پسکننگ پیغامے تالان کنگ کے ای سفیر ۲۰ آن بار اٹ، ولے ای بندا وجہغان واسہ جیل ٹی اٹ۔ دُعا کبو کہ کنا ہمت دے او ای خدا نا خوش نا مطابق اونا پیغامے دلیری اٹ پیش کیو۔ ○

آخری بیتاک

۲۱ ننا دوستگا سنگت تَجَفَّس، کہ اُسٹ نا حُب اٹ نن تو اوار خُدا نا خِزمت کرو کوس
 اے، تُمے کنا باروٹ احوال ایتک، کہ اسی تینا زندگی تے بھر گدریفنگ ئی اٹ۔○
 ۲۲ اسی داوے دا خاطر آن ہم تُمے آ راہی تینگ ئی اٹ کہ ننا گلا نا احوالے تُمے ایٹے،
 او تُمہا بختے وِرنے۔○

۲۳ کنا دُعا اے کہ باوہ خُدا او خُواجه عیسیٰ کُل عیسیٰ تا ایمانے بسفیر، دافتا ایلوفتے
 ۲۴ تو محبتے وِوفیر، او کُل عیسیٰ تے آپریشانی بَف۔○ خُدا نا رحمناک ہم و کُل بندغا تے
 آمیر کہ اُسٹ نا حُب اٹ ہمیشہ کے خُواجه عیسیٰ تو محبت کیرہ، کہ او خُدا نا مقرر
 کروکا اے۔

خُدا حافظ۔

تُمہا مزہبی آ ایلم،

پوئس۔○

فِلِپّی شار نا عیّسائی تے کے خط نا تعارف

دا خطے پوٹس جبل آن فِلِپّی شار نا عیّسائی تے کے لکھا، ولے اونا اُست
خواجه عیسیٰ نا زی آ ایمان تِجنگ نا وجہ غان خوشی آن بال کنگ ٹی آسکہ.
فِلِپّی شاروالاک پوٹسے بہاز دوست آسُرہ.

پوٹس فِلِپّی شاروالانا تیکی تے رابی تِنگ نا شکرے آدا کرے. ولے پوٹس نا
پریشانی دا آسکہ کہ دروغ نا پیغام رسیفوکاک فِلِپّی شار نا عیّسائی تا نیام ٹی بسوسر،
او پوٹس نا خلاف خرابنگا پیتاتے رغامارہ.

پوٹس اوفتے نصیحت تِس کہ ”سخی آٹ خواجه عیسیٰ نا پیغام نا زی آیمبو، تینا
خرابنگا خوشاتے بلہ کبو“. او اوفتے دا ہم رغاما کہ ”تُم خواجه عیسیٰ نا زی آ ایمان
تِجنگ نا وجہ غان بچانورے، نہ کہ یہودی تا شریعت نا حکمتاے آ عمل کنگ آٹ“.

دافتے تو آوار آوار پوٹس اوفتا ہمتے ہم ودِینے، کہ مصیبت او تکلیفاتا تِنگ
نا صرف دا اہمیت اے کہ داژان ایمان بتر سیک. دا خط ٹی فِلِپّی تے دا نصیحت
ہم کنگانے کہ ”تینا ایمانے بسیفو، اسہ پہ ایلو تو تینا محبت کبو، او تینا زندگی تے
خُدا نا خوش نا مطابق گدریفبو.“

دا خط نا اہنگا بشخاک داد او:

پوٹس نا دُعا کنگ ۱۱:۱ - ۱۱:۱

عیسیٰ نا زی آ ایمان تِجنگ زندگی اے ۱۲:۱ - ۳۰:۱

خواجه عیسیٰ ہمیشہ نا زندگی تروکا اے ۱:۲ - ۱۸:۲

تیمتھیس او ایفر دتس ۱۹:۲ - ۳۰:۲

دُشمن او مون نا بروکا خطرہ غاتے آن بوشاری تِنگ ۱:۳ - ۹:۴

۲۰:۴ - ۱۰:۴ ٹیکی نا شکرے آدا کنگ

۲۳:۴ - ۲۱:۴ آخری پیناک

پولس نا فلی شار نا عیسائی تے کے خط

ب فلی شار ٹی رینگو کا عیسائی معتبر اک او ایلو عیسائی سنگتاک،

سلام۔

۲ پاوہ خُدا او خواجہ عیسیٰ، کہ او خُدا نا مقرر کروکا اے، اوفتا رحمتاک ثمازی آ
مریر، او ٹھے آپریشانی بف۔

پولس نا دُعا کنگ

۳ آرا وخت آ ای ثما باروٹ سوچ کیوہ، ای اُسٹ نا خوش اٹ خُدا نا شکرے آوا
۵ کیوہ، آتے کہ اولیکو دے آن آلیس اینو اسکان ٹم خُدا نا پُسکُنگ پیغامے تالان
۶ کنگ ٹی کنا مدتے کنگ ٹی اُرے۔ خُدا ثما اُسٹاے ٹی دا جُونانگا کاریے شروع
کرینے، او کنا یقین اے کہ دا کاریم ہمو وخت اسکان جاری مروے کہ خواجہ عیسیٰ
۷ پدی بٹے۔ ہندا خاطر آن ضروری اے کہ ای ٹھے دوست توریو، آتے کہ ٹم کئے
دوست توریو رے۔ ای عیسیٰ نا باروٹ پُسکُنگ پیغامے تبلیغ کنگ ٹی اُسٹے، او وخت
وخت دانا خاطر آن قید ہم مسٹے۔ ولے، آرا وخت آ ای قید یا آرات اُسٹے، ٹم بھاز
۸ فکر مند مَتورے، او کنا بھاز مدتے کرنورے۔ آرا وخت آ ای پاوہ کہ ”خواجہ عیسیٰ
نا وجرغان ای ٹم تو ہندن محبت کیوہ، دھن کہ عیسیٰ تیدٹ ٹم تو محبت کیک“،
تو دا پیتاے کے خُدا کنا گواہ اے۔

- ۹ ای ٹم کے دعا کیوہ کہ ٹما اس پر ایلو تو محبت او روحانی علم زیاست مرے،
 ۱۰ تاکہ ٹم صبح نگا کسرے گچین کیرے او خدا نا مقرر کروکا نا پدی بینگ نا وخت اسکان
 ۱۱ ٹم بے عیب میرے او شازی آچ اِزام مَف۔ ۱۰ ٹم نیکنگا کاریمتے کبو تاکہ گُلے
 سَمَاتے کہ ٹم خواجہ عیسیٰ نا کسر آ بسونورے، او بھازنگاک خدائے عزت ایتیر او
 اونا صفتے کیر۔ ۱۰

عیسیٰ نا زی آ ایمان تِخنگ زندگی اے

- ۱۲ کنا دوستنگا سنگتاک، ای جیل ٹی اٹ، ولے واڑان خدا نا پُسکُنگا پیغام بتر
 ۱۳ تالان منگ ٹی اے۔ ۱۰ وا تکلیف آن محل نا خیال داری تجوکاک او گل ایلوفک کنے
 جُوان ورسِت کیر، او اوفتے خبر اے کہ ای خدا نا مقرر کروکا نا زی آ ایمان تِخنگ نا
 ۱۴ وجرغان جیل ٹی اٹ۔ ۱۰ کنا قیدی منگ آن بھازنگا عیسیٰ سنگتاتے ہمت مسونے،
 او دافک بغیر خولیس اٹ خدا نا پُسکُنگا پیغامے ایلو مخلوق اسکان سرکنگ ٹی او۔ ۱۰
 ۱۵ یقینا گراس عیسائیک اُست نا حُب اٹ تبلیغ کنگ ٹی او۔ ۱۰ دافک خواجہ عیسیٰ
 ۱۶ تو محبت کنگ نا وجرغان ہندن کیر، اُتے کہ دافک جُوان چارہ کہ خدا کنے پُسکُنگا
 پیغامے تبلیغ کنگ نا موقعہ تَسونے۔ ولے ایلوفک کست اٹ خدا نا مقرر کروکا نا
 ۱۷ باروٹ تبلیغ کنگ ٹی او۔ ۱۰ اوفک اُست نا حُب اٹ خدا نا مقرر کروکا نا پُسکُنگا پیغام
 نا تبلیغے کَسر، بلکہ صرف تین کے فائدہ بیفنگ خوارہ۔ اوفک سوچ کیر کہ ”پوٹس قید
 ٹی اے۔ ہندا خاطر آن نن کے موقعہ آرے کہ اووے بھاز پریشانی تینگ کینہ“۔ ۱۰
 ۱۸ ولے دا پریشانی نا بیٹس آف۔ ای بھاز خوش اٹ کہ ہر ڈول نا بندغاتا ذریعہ
 ۱۹ اٹ خدا نا مقرر کروکا نا پیغام نا تبلیغ منگ ٹی اے۔ ۱۰ او کنا یقین اے کہ ٹما
 ۲۰ دُعَاتے آن او خدا نا پاکنگا روح نا طاقت آن ای جیل آن آزات مروٹ۔ ۱۰ ای
 زندہ مریو یا کہیو، کنا خوش او اُمیت داو اے کہ ای، ہر وخت او خاص طور اٹ

۲۱ واسہ، پُسکُننگا پیغام نا تیلنجی ہمیشہ کریسہ کاو، تاکہ کنا عمل اٹ خدا نا مقرر کروکا نا عزت بزز آمرے۔ ○ زندگی ٹی خدا نا مقرر کروکا نازی آ ایمان تینگ آن پد کنا مقصد اے کہ اسی اوڑ تو سنگتی کیو۔ ہندا خاطر آن اسی سوچاٹ کہ ”کہنگ نا اہمیت

۲۲ زندہ غان زیاست اے“۔ ○ ولے بمو وخت اسکان کہ اسی زندہ اٹ، کنے بھاز موقعہ آرے کہ اسی پُسکُننگا پیغامے ایلوفتے اسکان سر کیو۔ ہندا خاطر آن واسہ فیصلہ کننگ

۲۳ بھاز گہین اے کہ زندہ منگ نا اہمیت زیاست اے، یا کہنگ نا۔ ○ کنا مون آ ایرا کسر او۔ کنا خوش اے کہ اسی دا دنیائے یلہ کیو، او ہمیشہ خدا نا مقرر کروکا تو

۲۴ رینگیو۔ ○ ولے ثما فائدہ نا خاطر آن دا بھاز جوان مروئے کہ اسی زندہ سلیو۔ ○ او

۲۵ کنا یقین اے کہ کنا زندہ سلنگ آن دا موقعہ مریک کہ اسی ثما ایمانے بتر بسفیو۔ ○

۲۶ آرا وخت آ اسی ٹم تو اوار مروٹ ثما خوش منگ نا وجہ زیاست مروئے، آتے کہ خواجہ عیسیٰ کنا حفاظتے کرینے۔ ○

۲۷ اسی ٹم تو مریو یا مفر، اسی دا اینیو کہ ٹم کل اسہ مقصدے کے اوار مچ مسونورے او خدا نا پُسکُننگا پیغامے تالان کننگ ٹی آرے، آتے کہ کل آن ضروری آہیت داو

۲۸ اے کہ ٹم تینا زندگی ئے بندن گدریفبو دھن کہ خواجہ عیسیٰ ٹمے پارینے۔ ○ ہمت کبو، تینا دشمناتے آن خولپتو۔ واڑان اوفتے آ ثابت مریک کہ خدا ثما مدت گار اے

۲۹ او ٹم کنوکاتے آن آرے۔ ○ ٹمے خدا نا مقرر کروکا نا خزمت کننگ نا موقعہ تینگ۔ ٹم نہ صرف ایمان تجارے بلکہ خواجہ کے تکلیف او مصیبتاتے ہم سہنگ ٹی آرے۔ ○

۳۰ ٹم پُسکُننگا پیغامے تالان کننگ کے بمو تکلیف او مصیبتاتے سہنگ ٹی آرے کہ اسی مُست سہاٹ او ٹمے سنا اے کہ دا اسکان سہنگ ٹی اٹ۔ ○

عیسیٰ نا کل آن اہم مننگ نا وجہ

۱ ب خدا نا مقرر کروکا نازی آ ایمان تینگ ٹمے طاقت تسونے او اوڑ تو محبت ٹمے

تسلی ایتک۔ خُدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت تھے آبسُونے، او وانا وَجہ غان ثما اسہ پہ ایلو تو
 سنگتی او محبت وِونگ ٹی اے۔ اگہ تُم کنا خُوشے خُوارے، تو ای تُمے آن خُواست
 کیوہ کہ آسٹ بہو، اسہ پہ ایلو تو تینا محبت کُبو۔ تَکُبر کُپھو، اُسٹ ٹی تینا فائدہ کے
 سوچ کُپھو، ہر اسٹس ایلوئے تینے آن زیاست عزت ایتے، تینے اوڑان کم چائے، نہ
 صرف تینا بلکہ ایلوفا ہم خیالے تجبو۔ خُواجه عیسیٰ غان بار تینا زندگی تے گد ریْفنگ
 نا کوشتے کُبو۔ اونا بار وِٹ وا پاننگ

او ہمیشہ کے خُدا غان بار اے،

او وا کوشتے کتو کہ ”طاقت نا ذریعہ آٹ خُدا غان بار مریو“۔

بلکہ او خُدا تو اِتفاق کرنے، جنت آن وا دُنیا ٹی بس،

او وِوی مس، بند غاتا نیام ٹی بس،

او نوکر آن بار خِزمت کرے۔

او تینے بے عزت کرنے،

صلیب آ تَفنگا، کسفنگا،

ولے خُدا نا کسر آن ہر سینگتو۔

بندا خاطر آن خُدا اووے پدی زندہ کرے،

اووے تینا راست میکو گنڈ آ تُولفے،

او ہمو عہدہ تے اووے تس

کہ وانا اہمیت گل آن زیاست اے۔

او عیسیٰ نا عہدہ نا وَجہ غان خُدا نا خُوش اے کہ

جنت ٹی رہینگوکاک، وُغار آ رہینگوکاک،

یعنی پورہ جہان، اووے عزت ایتک،

او اووے سجدہ کیک۔

او گل بغیر خُولیس آٹ وا پار کہ

”خواجه عیسیٰ ننا خدا اے“
او ہندن خدائے عزت ایتیر۔○

دُنیا ٹی ہندن رینگبو کہ درُست مریرے

- ۱۲ کنا دوسینگ سنگٹاک، آرا وخت آ ای ٹم تو آسٹہ، تو ٹم کنا پیتاتے آ اعل
کیرے۔ واسہ ای ٹم تو آفٹ، ولے بھاز ضروری اے کہ ٹم خدا نا خوش نا مطابق
۱۳ نینگ کاریتے کریسہ بمبو تاکہ ثما نجات پورہ مرے۔○ او یات تجبو کہ خدا تینا کاریتے
پورہ کنگ کے ثما مدتے کیک او ہر وخت ٹم تون اوار اے۔○
۱۴ اُست نا حُب اٹ کاریم کبو، ولے خدا نا چناتے آن گہ کپہو،○ تاکہ ٹم
پاک صاف او معصوم مریرے، او خدا نا چناتے آن بار جوڑ مریرے۔ ٹم وا دُنیا نا
۱۵ گناہ گارنگا بندغاتا نیام ٹی ہندن رینگبو کہ درُست مریرے، وُھن کہ استاراک آسمان
ٹی درُست مریرے،○ آتے کہ ٹم وافتے ہمیشہ نا زندگی نا پسکینگ پیغامے سر کیرے۔
۱۶ اگہ ٹم ہندن کیرے، تو قیامت نا وے آ ای فخر کنگ کیوہ او بھاز خوش مریرے،
آتے کہ واژان ظاہر مریک کہ کنا تبلیغ ضائع متے۔○
۱۷ ٹم ایمان تیخنگ نا وجرغان تکلیف او مصیبت سہنگ ٹی اُرے۔ شاید ای وا
مقصد کے ہم کسفلگیوہ او کنا جان ثما خاطر آن قربان مرے۔ اگہ ہندن مریک،
۱۸ تو ای تیار اٹ او ٹم تو اوار خوش کیوہ۔○ اگہ ای ٹم تو خوش کیوہ، تو ٹم ہم
ضرور کن تو خوش کبو۔○

تیمٹھیس او ایفردتس

- ۱۹ اگہ خدا نا خوش آسکہ، تو ای تیمٹھیسے ٹمے آژو راہی کروٹ۔ آرا وخت آ او پدی

- ۲۰ بروئے او ئما احوال ایتوئے، تو ای بھاز خوش مروٹ۔ ○ صرف تیتھتھئے کن تو اوار
- ۲۱ ئما باروٹ بھاز فکر اے۔ ○ ایلو بندغاک صرف تینا باروٹ فکر کیرہ، خواجہ عیسیٰ نا
- ۲۲ پیغام نا فکرے کپسہ۔ ○ ولے ئم تیتھتھئے جوان چارے او دا ہم چارے کہ پُکسنگنا
- ۲۳ پیغام نا خاطر آن نن مار او باوہ غان بار کاریم کنگ ئی آن۔ ○ کنا خوش اے کہ، آرا
- وخت آ کئے تینا جیل نا فیصلہ نا باروٹ ساتا، تو گڑا ای اووے ئمے آراہی کیوہ۔ ○
- ۲۴ او کنا دا یقین اے کہ خدا کئے ہم ئم تو زو یلنگ نا موقعس ایتے۔ ○
- ۲۵ ای سوچاٹ کہ ”ای ضرور ایفر دتے ئمے آپدی راہی کیوہ“، کہ ئم اووے کنا
- مدت کے راہی کیرے۔ او کنا بھاز مدتے کرے، او ہر مشکل اٹ کن تو اوار
- ۲۶ اسکہ۔ ○ او ئم کے زبیری اے، او پریشان اے ئم بنگورے کہ او بیمار اسکہ۔ ○ او
- ۲۷ کینگ آن خوک اسکہ، ولے خدائے اوڑا رحم بس۔ خدائے نہ صرف اوڑا رحم بس،
- ۲۸ بلکہ کئے آہم رحم بس، او کئے اسہ بھلو غمے آن بچائے۔ ○ دا خاطر آن ہم کنا بھاز
- خوش اے کہ اووے ئمے آپدی راہی کیوہ، تاکہ اووے کینگ آن پد ئما خوشیک
- ۲۹ زیاست مریر، او کنا پریشانی خلاص مرے۔ ○ داوے خوشی اٹ بہ خیرٹ کبو، آنتے
- کہ او خدا نا مقرر کروکا نا پیغام نا خاطر آن تینا جان نا پروائے ہم کتو۔ او ہندا ڈول
- نا ایلو عیسیٰ تا عزتے ہم کبو۔ او ئما گنڈ آن کنا مدتے کرے، آنتے کہ ئم مر آئرے،
- کنا مدتے کنگ کتویرے۔ ○

آرا کسر راست اے

- ۱ ب کنا سنگتاک، خوش ببو کہ ئم خدا نا زی آ ایمان تھانورے۔ ای ئمے ہندا
- ۲ بیتاتے وار وار لکھیوہ تاکہ ئما فائدہ مرے۔ ○ ہمو بندغاتے تو سنگتی کپیو آرافک گناہ
- ۳ کیرہ او سنت کنگے ضروری خیال کیرہ۔ ○ نن سنت کنگ اٹ خدا نا خوشے پورہ
- کنگ کپنہ۔ بلکہ خدا نا پاکنگا روح نا طاقت اٹ نن خوشی اٹ اونا عبادتے کینہ، خواجہ

عیسیٰ تو سنگتی کینہ، او ہندن اونا خوشے پورہ کینہ۔ نن چانہ کہ نسل او ایلو بیتاتا چچ
 اہمیت آف۔ ○ اگہ ایلو بیتاتے کنگ آن کس بچنگ کریک، تو اولیکو ای آسٹہ کہ
 بچا، ○ آنتے کہ ووی منگ نا ہفت میکو وے آ ای سنت کنگاٹ۔ ای ووی منگ
 آن یہودی س آسٹہ، او یہودی تا بنیمین قبیلہ غان تعلق تچا۔ ہندا خاطر آن صیو
 یہودی س آسٹہ۔ آرا تسکان کے یہودی تا شریعت نا بیت اے، ای تیٹ فریسی
 فرق غان تعلق تچا۔ ○ او ہندا وجہ غان ای عیسیٰ تے تکلیف او پریشانی تہ، او
 یہودی تا شریعت نا مطابق ای بے عیب آسٹہ۔ ○ یہودی تا شریعت نا مطابق وا
 کاریماک کنا فائدہ کے اترہ، ولے عیسیٰ نازی آ ایمان تچنگ آن پد کئے خبر اے
 کہ دا گل بے فائدہ او، آنتے کہ کنا گل آن بھلا خوش اے کہ ای خدا نا مقرر کروکا نا
 کسر آ کا۔ ○ خواجہ عیسیٰ نازی آ ایمان تچنگ آن پد دا گل بیتاتا اہمیت کن کے
 خلاص مس۔ واسہ ای تینا خواجہ عیسیٰ نا نشان تروکا کسر آ پنگ ٹی اٹ، ایلو بیتاتا
 اہمیت کن کے مش آن بار اے۔ ○ تورات نا حکماتے منگ اٹ یا ایلو بیتاتا زی
 آ ایمان تچنگ اٹ ای خدا نا راستگا کسر آ پنگ ٹی اٹ۔ بلکہ صرف خدا نا مقرر کروکا نا
 زی آ ایمان تچنگ نا وجہ غان ای خدا نا راستگا کسر آ پنگ ٹی اٹ۔ ○ کنا اُست
 بدل مس او واسہ کنا خوش اے کہ ای خدا نا مقرر کروکا نارند اٹ کاو، او اونا طاقت
 اٹ نینگا کاریمتے کیو۔ اگہ ای ایمان تچنگ نا خاطر آن تکلیف سببو یا عیسیٰ غان
 بار صلیب آ تینگیو، کسنگیو، تو پرواس آف۔ ○ او کئے دا یقین اے کہ کینگ آن
 پد ای ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کیوہ۔ ○

کُل آن بھلا بیت نا مقصد داد اے

۱۲ ای دا پاپرہ کہ ”ای گل بیتاتا زی آ عمل کریٹ، بے عیب اٹ“۔ دھن کہ
 گو کروکا ہر دے وروش کیک تاکہ انعامے حاصل کے، ہندن ای داسکان کوششت

- کننگ ٹی اٹ کہ خواجہ عیسیٰ نا پیغام نا کل بیتا زی آ عمل کیو۔ او کنے تینا کسر
 آ بیسوںے۔ ۱۳ ○ کنا سنگٹاک، یقیناً ای پُسنِنگ پیغام نا کل بیتاے بیل کٹٹ۔ ای
 واسر تینا مُست نا زندگی نا اہمِنگ بیتا باروٹ سوچ کیرہ، بلکہ مون نا زندگی نا باروٹ
 سوچ کیوہ، ۱۴ ○ تاکہ خدا نا اقرار کروکا جتنے انعام ٹی حاصل کیو۔ او دا انعام خواجہ عیسیٰ
 نا زی آ ایمان تھنگ اٹ یلک۔ ○
 ای اُست تخیوہ کہ کل علم تجوکا عیسائیک داوے پوہ مریرہ، او کن تو اتفاق
 کیرہ۔ ۱۵ اگہ اتفاق کپسہ، تو خدا تیٹ او فتنے پوہ یک۔ ○ بندا خاطر آن آرا حکماتے کہ
 خواجہ عیسیٰ نئے پارینے، او فتا مطابق تینا زندگی ئے گدر یقیمبو۔ ○
 کنا سنگٹاک، کنے آن بار عمل کننگ نا کوشت کبو، او آرا بندغاک کہ کنے
 آن بار عمل کننگ نا کوشت کیرہ، او فتا بیتاے آ توجہ ایتبو۔ ○ ای ٹھے مُست ہم
 بھاز وار پارینٹ او واسر ولدا خزینک خلیسہ پاوہ کہ بھازنگاک دعویٰ کیرہ کہ ”نن
 عیسائی اُن“، ولے او فتا عمل اٹ دا ثابت مریک کہ او فک یقیناً خدا نا مقرر کروکا نا
 دشمناک او۔ ○ دھننگا بندغاک دوزغ ٹی خسنگیرہ، آتنے کہ او فک صرف تینا خوش
 نا مطابق کاریم کیرہ۔ او فک گناہ نا کاریمتے آتکیر کیرہ، او صرف بندا دنیاوی آ گراتا
 باروٹ سوچ کیرہ۔ ○ ولے نن جنت نا حقدار مسوئن، او نن خوشی اٹ خواجہ عیسیٰ،
 کہ او نجات تروکا اے، نا جنت آن پدی بینگ نا انتظارے کننگ ٹی اُن۔ ○ او دے
 گل گراتا زی آ طاقت اے۔ او ننا دا زندگی ئے ہمیشہ نا زندگی ٹی بدل یک۔
 دھن کہ او ریننگ ٹی اے۔ ○

ضروری ننگا ہیشاک

- ۱ ج کنا سنگٹاک، ٹم کنے بھاز دوست اے، او ای ٹم کے بھاز زہیر کریٹ۔
 ای بھاز خوش اٹ، او شامی آ فخر کیوہ، آتنے کہ ٹما ایمان واسکان خدا نا طاقت

اٹ بینگ ٹی اے۔

ای عیسائی نیازی تے، یعنی یوڈیہ او سنٹھے، آن خواست کیوہ کہ ”ٹم ناراضگی اے ایلو او پد آ سنگت بے“۔ اے کنا سنگت سڈریگوس، ای نے آن ہم خواست کیوہ، کہ فی وا ارا نیازی تا ناراضگی اے خلاص کر، آتے کہ آرا وخت آ ای پلسکینگ پیغام نا تلینے کرینٹ واک، کلیمینٹس او ایلو سنگتاتے تو اوار، کنا بھاز مدتے کرینو۔ وافتا کلانا پنک ہمیشہ نا زندگی تروکا کتاب ٹی لکھوک او۔

خوش بے کہ ٹم خدا تو سنگتی کرینورے۔

گلا تو اُست نا حُب اٹ سنگتی کبے، آتے کہ خواجہ عیسیٰ نا پدی بینگ خُک اے۔ فکر مند مقبوع، بلکہ خدا نا شکرے آوا کبے، او ضرورت نا ہر گڈائے خداغان خواہو۔ او خدا نا سکون، کہ گل بندغاک پوہ مقسے، ٹمے خواجہ عیسیٰ نازی آ ایساں تخنگ نا وجہغان تینگ۔ وانا وجہغان ٹم پریشان مقیرے۔

کنا سنگتاک، آرا بیتاک کہ راست او، جوان او، نینگ مقصد کے محبت آن پُر او آرا بیتاک کہ عزت تروکا او، وافتا باروٹ سوچ کبے۔ آرا خواہنگاتے او علالتے ٹم کنے آن بیل کرینورے، وافتا زی آ سختی اٹ عمل کبے۔ تو خدا ٹما لگے کیک او ٹم پریشانی خمپیرے۔

ٹیکی نا شکرے آدا کنگ

ای عیسائی جوڈ منگ آن بھاز خوش اٹ کہ ٹم کنے یات کرینورے او کنا مدتے کرینورے۔ کنے خبر اے کہ ٹم کنے گیرام کتورے، بلکہ ٹمے موقعہ ملتو کہ کنے آدا بیتے ظاہر کرے۔ ای پیسے نا کمی نا باروٹ لگہ کپہ، بلکہ امیری غریبی ٹی ہر وخت خدا نا شکرے آوا کیوہ۔ ای جوان چاوہ کہ ہمر امیری او غریبی ٹی زندگی اے گد ریفوئی اے۔ ہندا خاطر آن ہر جاگہ غا او ہر وخت آ، لنگڑاٹ یا سیر اٹ، ہمیشہ

- ۱۲ خوش اٹ۔ ○ خدا نا مقرر کروا کئے ہمت او طاقت تسونے، او آرا کاریے خدا کئے پانگ، کئے خبر اے کہ کنگ کیوہ تہ۔ ○
- ۱۳ وا جوانو بیتس اسکہ کہ مصیبت ٹی ثم کنا مدتے کیرے او کئے آئیکی تے
- ۱۵ راہی کیرے۔ ○ ٹھے بھاز جوان خبر اے کہ پسکندگا پیغام نا تبلیغ کنگ نا شروع نا دے تے ٹی، آرا وخت آ ای ٹھے مکدتیہ صوبہ ٹی الاٹ، صرف ثم ہمو عیسایک
- ۱۶ اثرہ کہ کنا مدتے کیرے، کنا غم او خوشی ٹی شامل مسورے۔ ○ آرا وخت آ ای تھستیکے شار ٹی تکلیف کاٹاٹ، ثم اسہ وار آن زیاست کئے آپیسہ ٹیکی نا شکل اٹ
- ۱۷ مون تسورے۔ ○ وانا معنی آف کہ ای ٹھے آن ٹیکی خواوہ، بلکہ کنا خوش اے کہ ثما
- ۱۸ نیکیک زیاست مرید۔ ○ ای ٹھے واسہ پاوہ کہ ثما گل ٹیکیک کئے آسر مسونو۔ اپفر ویتس نا داڑے سرمنگ آن پد ضرورت نا ہر گڑا کن تون آرے۔ ثم است نا حب اٹ بھاز
- ۱۹ ٹیکی کن کے مون تسورے۔ خدا بھاز خوش اے، دھن کہ عطر او اگر بتی نا قربانی استیس۔ ○ او خواجہ عیسیٰ نا ذریعہ اٹ خدا ثما ضرورت نا ہر گڑاے پورہ کیک۔ ○ ہندا
- ۲۰ خاطر آن ضروری اے کہ نن ہر وخت صرف باوہ خدا نا عزت او صفے کین۔ ○

آخری بیتاک

- ۲۱ گل خواجہ عیسیٰ نازی آ ایمان تنو کاتے سلام پاہو، او وا جاگہ نا عیسایک ہم
- ۲۲ ٹھے سلام پارہ۔ ○ گل تو اوار ہمو عیسایک کہ شہنشاہ قیصر نا محل ٹی کاریم کیرہ
- ۲۳ ٹھے سلام پارہ۔ ○
- خدا او خواجہ عیسیٰ نا رحمتاک ثما زی آمیر۔
- خدا حافظ۔
- ثما سنگتاک،
- پولس او تیمتھیس۔ ○

کلتسی شار نا عیسیٰ تے کے خط نا تعارف

دا خطے پوٹس کلتسی شار نا پُسنِکُن عیسیٰ جوڑ مروکاتے کے لکھانے،
 آنتے کہ گِوَس دروغ نا پیغام رسیفو کاک دا عیسیٰ تا نیام ئی یھودی تا رواجانے
 مننگ نا باروٹ مسدغانے ودی کریسٹر. خاص طور آٹ اوفک سنت کننگ نا
 باروٹ، حرام او حلال نا باروٹ، او آسمانی آحکاماتا باروٹ خوانفیسٹر. پوٹس
 اوفتے راست نا پیتانے رغاما.

پوٹس دافتے پارے ”دُنیاوی آ عقل نا زی آ آخا، بلکہ بمو رُوحانی طاقت نا
 زی آ فخر کبو، کہ خواجه عیسیٰ نَمے تینا زی آ ایمان تِخنگ نا وجہ غان ایتک.
 صرف دا ایمان تِخنگ آٹ بندغاک نجات حاصل کننگ کیرہ.“
 دا خطے تَحْفُسّ او اُنِسْمُس دا شار نا عیسیٰ تے کے دربر.

دا خط نا اہینگا بشخاک داد او:

تعارف ۱:۱ - ۱۴:۱

خُدا نا مقرر کروکا نا زندگی او کاریم ۱۵:۱ - ۲:۳

خُدا نا مقرر کروکا نا زی آ ایمان تِخوکانا پُسنِکُننگ زندگی ۵:۳ - ۶:۴

آخری پیتاک ۱۸:۴ - ۷:۴

پوٹس نا کلتسی شار ٹی رہینگو کا عیسیٰ تے کے خط

ب کلتسی شار ٹی رہینگو کا عیسیٰ سنگتاک، ۲

سلام۔

ٹمازی آخدا نارحمتاک مریر، او ٹھے آپریشانی بَف۔

ای خدانا خوش نامطابق خدانا مقرر کروکا نا خاصنگا شاگرد جوڑ مسوٹ۔

- ۳ آرا وخت آن خواجه عیسیٰ او باوہ خدانان دعا کینہ، نن خدانا شکرے آوا کینہ، ○
 ۴ آنتے کہ نن بنگن کہ ٹم خواجه عیسیٰ نازی آ ایمان تھانورے، کہ او خدانا مقرر کروکا
 ۵ اے، او ایلو ایمان تھو کاتے تو محبت کیرے۔ ○ آرا وخت آپسکننگ پیغام اولیکو وار
 ۶ ٹھے آسر مس، ٹم متارے تہ۔ ٹم ہمیشہ نابدلہ ناباروٹ بنگورے، کہ ٹھے جنت
 ۷ ئی بلک۔ بندا خاطر آن ٹما ایمان نابیاد سخت اے۔ ○ خدانا آپسکننگ پیغام پورہ دنیا
 ۸ ئی تالان منگ ئی اے، او وانا وجہ غن رحمتاک بنگن ئی او، دھن کہ ٹم اولیکو
 ۹ وار ایمان تھارے، او خدانا رحمتاک ٹمازی آ بسونو۔ ○ او وارحمتا ناباروٹ ننا
 ۱۰ دوستگا سنگت ایفراس ٹھے پارے، کہ او آپسکننگ پیغام کے جوانو خرمزت کروکوس
 ۱۱ اے۔ ○ او دانے پارے کہ بمر خدانا پاکنگا روح نا طاقت اٹ ٹم اسر پہ ایلو تو
 ۱۲ محبت کیرے۔ ○

- ۹ بندا خاطر آن آرا وخت آن کہ نن دابیت ناباروٹ بنگن نن خدانان ہر وخت دعا
 ۱۰ کینہ کہ او ٹھے تینا خوش ناباروٹ علم ایتے، تینا پاکنگا روح نا طاقت اٹ عقل مندی آ
 ۱۱ بیتاتے پوہ منگ نا طاقتے ایتے، ○ تاکہ وانا طاقت اٹ ٹم بندن رینگنگ کیرے دھن
 ۱۲ کہ خداپارینے، او ہمو کاریمتے کنگ کیرے کہ خدانا خوش مرے۔ ٹم تینا زندگی ئی ہر
 ۱۳ وخت جوانو کاریم کیرے، او ٹما علم زیاست مرے او ٹم خدائے ورست کیرے۔ ○
 ۱۴ خدائے طاقت ایتے تاکہ ٹم ہر تکلیفے خوشی او صبر اٹ سبیرے۔ ○ خدانا شکرے آوا
 ۱۵ کہو کہ ٹھے جنت نابہر گڑا ئی بخش ایتک۔ او دا گڑاتے صرف تینا گچین کروکا بندغاتے
 ۱۶ ایتک۔ ○ خدانا شیطاں ناکسر آن بچا فینے او ننے تینا مار ناکسر آ بیسونے، ○ او
 ۱۷ اونا کسر آ بنگن اٹ نن آزات مسوٹن، یعنی ننا گناہ او برائیک معاف کنگانو۔ ○

خواجه عیسیٰ ننا زمہ وار اے

- ۱۵ خُدا نا مقرر کروکا اَصْل خُدا ناں بار اے، کہ اوڑان علاوہ کس خُداے خنتے۔ خُدا
- ۱۶ نایکتیاں مار نا اِمْبِیَّت کُل آن زیاست اے، اَنَتے کہ خُدا اونا ذریعہ اٹ جنت او
- دُغار نا کُل گِڑاتے جوڑ کرینے، اَرَا گِڑاتے نِن خنینه، اوفتے، او اَرافتے نِن خپنہ، اوفتے
- بم خُدا جوڑ کرینے۔ روحانی دُنیا ٹی ہم کُل حکومتاک او حاکماک اونا خاطر آن او اونا
- ۱۷ ذریعہ اٹ جوڑ کنگانو۔ خُدا نا مقرر کروکا جہان نا جوڑ منگ آن مُست موجود اَنکے،
- ۱۸ او اونا طاقت اٹ جہان نا ہر گِڑا تینا جا کہ ٹی تِخنگانے۔ خُدا نا مقرر کروکا، کہ خُدا نا
- یکتیاں مار اے، کسفنِگا، پدی زندہ کنگا۔ بندا خاطر آن، دُھن کہ کاسم جان نا ایلو
- ۱۹ عُضوہ غاتا رہنما اے، ہندن صرف او عیسائی تارہنما اے۔ خُدا نا خُوش نا مطابق اونا
- ۲۰ مار اَصْل اوڑان بار اے۔ خُدا نا خُوش اَنکے کہ کُل جہان نا گِڑاک اونا گُند آبریر۔
- بندا خاطر آن او فیصلہ کرے کہ تینا مار نا صلیب آتفنِگ، کسفنِگ او پدی زندہ منگ
- نا نتیجہ ٹی دُنیا نا بندغاک او جنت ٹی تُولوکاک اوڑ تو پدی سنگتی کنگ کیرہ۔
- ۲۱ گِڑاس وخت مُست تُم خُدا نا کسرے اِلائرے، او شیطان نا کسر آ پَنگ ٹی
- ۲۲ اَنرے او شیطانی دُبیت سوچ کیرے۔ وِلے واسہ خُدا تینا مار نا کسفنِگ او پدی
- زندہ منگ اٹ تُم تو سنگتی کیک، تاکہ اَرَا وخت آ تُم اونا مون آ پیش مریرے،
- ۲۳ تو گناہ تے آن پاک صاف او بے عیب مریرے۔ اَرَا وخت آ تُم پُکسِنِگا پیغامے
- بَنگرے، تو تُم ایمان تجارے۔ واڑان پد آخر اِسکان دا ضروری اے کہ بغیر شک اٹ
- ایمانے تینا بَسفبو او خُدا نا کسر آ بَمبو۔ اِی داسکان دا پُکسِنِگا پیغام نا تلخ کنگ
- ٹی اٹ، او دا پُکسِنِگا پیغام پورہ دُنیا ٹی تالان منگ ٹی اے۔

پولس عیسیٰ نا خزمت کرو کوس اے

- ۲۳ خُدا نا مقرر کروکا دا فیصلہ اے کرے کہ اے مصیبت سہیو او داڑان کُل اونا زی
آ ایمان تجوکا فائدہ بیفیر۔ بندا خاطر آن اے خوش اٹ کہ ٹما خاطر آن دا مصیبت
۲۵ سہنگ ٹی اٹ۔ ○ خُدا کئے کچین کرینے او کئے مون تسونے کہ اے ٹم کے کاریم
۲۶ کیو۔ کنا کاریم داو اے کہ اے خُدا نا پسکینگ پیغامے تالان کیو۔ ○ دا پسکینگ پیغام
مست کُل آن ڈوک اٹک، ولے داسہ خُدا بمو بند غاتے آ ظاہر کرینے تہ، آرافک کہ
۲۷ اور تو محبت کیرہ۔ ○ داسہ خُدا نا خوش اے کہ کُل بند غاک پوہ مرید کہ خُدا نا مقرر
کروکا نازی آ ایمان تجنگ آن پد او اوفتا اُستے روشنائی ایتک او اوفک یقیناً
۲۸ جنت آکارہ۔ ○ بندا خاطر آن نن ہر جاگہ خُدا نا مقرر کروکا نا باروٹ تبلیغ کینہ۔ نن
خُدا نا تروکا عقل مندی اٹ کُٹے خُوانفینہ تاکہ اوفک ہم تین تو اوار سختو عیسائی جوڑ
۲۹ منگ نا خوشی اٹ خُدا نا مون آپیش کیر۔ ○ بندا کنا کاریم اے کہ اے کیوہ تہ، او
داڑکے خُدا نا مقرر کروکا کئے بھاز طاقت تسونے۔ ○
- ۱ ب داسہ کنا خوش اے کہ ٹمے معلوم کیو کہ اے بھاز کاریم کنگ ٹی اٹ تاکہ
ٹم، لوڑیکہ شار نا عیسائیک او ایلو ایمان تجوکا، کہ کئے خفتتو۔ کنا کاریم آن فائدہ
۲ بیفیر۔ ○ اے بدن کیوہ تاکہ ٹما ہمت دے، اسہ پہ ایلو تو تینا محبت کیرے، علم
آن تینا ایمانے بیفیرے او خُدا نا راز یعنی خُدا نا مقرر کروکا دے درست کیرے۔ ○
- ۳ صرف او ٹمے خُدا نا ڈوکا عقل او علم پوہ کنگ یک۔ ○
- ۴ بندا خاطر آن اے ٹمے پاوہ کہ خیال تجبو، کس ٹمے بحث اٹ ایمان نا باروٹ
ریفپ۔ ○ اے جانی طور اٹ داڑے اٹ، ولے زوحانی طور اٹ ٹم تو موجود اٹ۔
۵ او اے ٹما سختی اٹ خُدا نا مقرر کروکا نازی آ ایمان تجنگ خنیوہ، او کئے خبر اے کہ
ٹم اسہ پہ ایلو تو اتفاق کیرے، او اے بھاز خوش اٹ۔ ○

دروغ نا خُونِ فوکاتے آن خیال تخبو

۶. تُم خُواجہ عیسیٰ نازی آ ایمان تِخانورے۔ بندا خاطر آن اونا رغامو کا کسر آ بمبو۔
 ۷. دُهن کہ بھلا تالان مروکا درختے ماس تورک، بندن تُم اِیمانے سِیفنگ کے پُسنِنگا
 پیغام ماس آن بار اے۔ بندا خاطر آن اونا خُونِ فنگ نا مطابق عمل کبو، او ہر دخت
 شکرے آدا کبو۔
۸. خیال تخبو کہ کس تُمے دا دُنیاوی آیتا تے ٹی ریفپ کہ بندغاک تینے آن دا
 ۹. جَوابتے جوڑ کرینو، یعنی خُدا نا مقرر کروکا نا بجائے شیطان نا گندھ آن بسونو۔
 ۱۰. تخبو کہ دُهن کہ خُدا نا مقرر کروکا اے، بندن خُدا اے، او اودے منگ اٹ تُم تو
 روحانی طور اٹ ضرورت نا بر گڑا اے۔ جہان ٹی کُل طاقت اونا دُو ٹی اے۔
۱۱. آرا دخت آ تُم خُدا نا مقرر کروکا نازی آ ایمان تِخارے، خُدا تُمے طاقت پس کہ تُم
 ۱۲. تینا خرابنگا کاریم نا خوشے تورنگ کیرے۔ تُم پاک صاف منگ نا بے شولنگ آن
 ظاہر مریک کہ تُم خُدا نا مقرر کروکا نا کسفنگ او پدی زندہ منگ تو شامل مسونورے۔
۱۳. خُدا ایمان تخبو کاتے طاقت ایتک کہ اوفک خُدا نا کسر آ پَنگ کیرے۔ مُست نا دخت
 آ تُم روحانی طور اٹ کبو کاتے آن بار اُترے، اُنٹے کہ گناہ نا کسر آ پَنارے او خُدا نا
 مُتَنگنا پیغام تورات نا شکل اٹ تُم ایلو قوم والائے آسرتو یس۔ ولے واسہ خُدا
 نا مقرر کروکا نازی آ ایمان تِخنگ نا وجہ غان تُم اُگل گناہ او بُرائیک معاف کنگنا نو، او
 تُم خُدا نا کسر آ پَنگ ٹی اُترے۔ بندا خاطر آن تُم واسہ پدی زندہ کروکاتے آن بار
 ۱۴. اُترے۔ مُتَنگنا پیغام نا مطابق ن بھاز غلط کریسن۔ ولے خُدا نا مقرر کروکا صلیب
 ۱۵. آ تَفنگا، کسفنگا۔ بندا خاطر آن مُتَنگنا حکماتا پَر غنگ نا سزاغان آرات مسوئن۔ تینا
 مقرر کروکا نا صلیب آ تَفنگ او کسفنگ آن پد خُدا اودے پدی زندہ کرے او دا زان
 ظاہر مس کہ خُدا نا طاقت شیطان، جن او ایلو خرابنگا روحا طاقت آن زیاست اے۔

دُنیا نا بھانگا بندغاتے وا ہم معلوم مس کہ خدا نا مقرر کروکا شیطان نا طاقتے خلاص
کریں، او اونا مون آشیطان نا بیچ اہمیت آف۔

- ۱۶ بندا خاطر آن کسے موقعہ یقبو کہ اوٹھے مخلوق نا تینا جوڑ کروکا حکماتا منگ ٹی
پاسے، یعنی حلال کُننگ، پسکُننگ نوک نا خوشی، عبادت او آرام نا دے تے منگ
۱۷ او پین عید نا دے تے منگ۔ وارا واک فانی اُترہ او مون نا پیتاتے کے نشان
۱۸ اُترہ، ولے خدا نا مقرر کروکا نا بنگ تو خلاص مسونو۔ خرابنگا بندغاگ ثما نیام ٹی
بریرہ۔ اوفک تینا جوڑ کروکا عقل اٹ تکیر کیرہ، او پارہ ”ضرور ملاکاتا عبادتے کبو“۔
شاید اوفتے آن اٹس پائے کہ ”کنا اہمیت ثما اہمیت آن زیاست اے، اتے
کہ ای دے ٹی تیغ آن بار خنٹ“۔ شاید پیٹس پائے کہ ”تینے کم عزت والا چابو“،
۱۹ ولے او تینے بھلن چانگ۔ دافتے آتوجہ یقبو۔ بلکہ اُست نا حُب اٹ خدا نا مقرر
کروکا نا کسر آہمبو۔ دھن کہ کاٹم نا تہہ ٹی دماغ ایلو غصوہ غاتے حکم ایتک، بندن
خدا نا مقرر کروکا عیسائی تے کے رہنما اے۔ دھن کہ دماغ نا حکماتا منگ اٹ جان نا
ایلو غصوہ غاک دیرہ، او گل اوار کاریم کیرہ، بندن خدا نا مقرر کروکا نا رہنمائی ٹی
عیسائیک اسہ پہ ایلو نا مدتے کیرہ او ہمت ایتیرہ، او داڑان ہر ایت نا ایمان بسک۔
۲۰ ثم خدا نا مقرر کروکا نا کسینگ او پدی زندہ منگ نازی آ ایمان تھانورے او
۲۱ شیطان نا طاقت آن آزات مسونورے۔ گڑا اتے ثم دنیوی آ حکماتے، یعنی ”حلال
۲۲ گڑائے دو خلیپو“، ”دا گڑائے کمپو“ وغیرہ تے منیرے؟ واکل حکماتے بندغاگ
۲۳ جوڑ کرینو۔ دافک بے کار او، اتے کہ گل گڑاک حلال او۔ واکلماک پارہ ”ملاکاتا
عبادتے کبو“، ”عبادت نا وخت آتینے ٹی کبو“۔ اوفتے نوکاگ حکم ایتیرہ کہ ”تینے
کم عزت والا چابو“، ولے تینے بھلن چارہ۔ بھانگا بندغاگ سوچ کیرہ کہ ”واکلماک
جوان او اتے کہ عقل اٹ جوڑ مسونر“۔ ولے واکلماک بندغاتا خرابنگا کاریم کُننگ
نا خوش نا تورنگ کے بیچ فائدہ مند افس۔

۳ خدا نا مقرر کروکا نا پدی زندہ منگ نازی آ ایمان تھنگ اٹ ثم ہمیشہ نا

زندگی نے حاصل کرینورے۔ ہندا خاطر آن جنت نا باروٹ سوچ کبو، آراڑے کہ خدا
 ۲ نا مقرر کروکا خدا نا راست میکو گنڈ آتو لوک اے۔ ○ دا جنتی آیتاتا باروٹ سوچ
 ۳ کبو، اوفتے حاصل کننگ کے کوشت کبو، دنیاوی آگڑاے اہمیت تقبو۔ ○ ثم خدا
 نا مقرر کروکا نا کینگ او پدی زندہ منگ تو شامل مسونورے۔ ہندا خاطر آن خدا او
 خدا نا مقرر کروکا نا روحانی طور اٹ سنگت جوڑ مسونورے، کہ دا بیت ایلوفتے آن
 ۳ ڈگوک اے۔ ○ آرا وخت آ خدا نا مقرر کروکا پدی بریک، تو ظاہر مریک کہ ثم اونا
 ہمیشہ نا بادشاہی ٹی شریک مریرے۔ ○

پُسکِننگا حکماتے مَنبو، مُتکِننگاک خلاص مسونو

۵ دھن کہ کبوکاک اصل پین گناہ کننگ کپسہ، بندن ثم ہم دا ڈغار آ زنا،
 ۶ اُست ٹی خرابو بیت، لاچ او گناہ تا کارہتے یلہ کبو، ○ اتے کہ دافتا کروکاتے آ خدا
 نا بڑا بریک۔ یات کبو کہ لاچ کننگ بتاتا عبادت کننگ آن بار سخت گناہ اے۔ ○
 ۷ ہمو وخت اسکان کہ ثم ایمان تختویسرے، ثم ہم گناہ گارے آن بار زندگی نے
 گدریغیرے۔ ○
 ۸ ولے واسہ ثم غصہ، نفرت، بے عزتی وُ بیت او کینگ ڈولنگا کارہمتا کننگ
 ۹ یلہ کبو۔ ○ اسہ پہ ایلو تو تینا دروغ تزیو، اتے کہ ثم مست نا عادتاتے آن
 ۱۰ ہر سینگ نورے، ○ او پُسکنو زندگی س گدریغنگ ٹی ارے۔ خدا ثم ہر وخت راستنگا
 پیتاتا باروٹ ہیل تننگ ٹی اے، تاکہ ثم صحیح طریقہ اٹ اونا کسر آکارے او اوڑان بار
 ۱۱ بے عیب مریرے۔ ○ ہندا خاطر آن واسہ خدا نا مون آہنویک او ایلو قوم والاک،
 سنت کروکاک او نہ سنت کروکاک، علم والاک او جاہلاک، آراتاک او میک، اصل
 جتا افس۔ کل آن بھلا بیت داو اے کہ ہر بندخ خدا نا مقرر کروکا نازی آ ایمان
 تنجنگ یک او اوڑتو سنگتی کننگ یک۔ ○

- ۱۲ نَم خدا نا گچین کروکا بندغاتا نیام ٹی آرے، کہ او نَم تو محبت کیک۔ ہندا خاطر
آن ضروری اے کہ شریف نبو، رحم دل نبو، ترس گمبو، صبر کبو او تینے کم عزت والا
چابو۔ ○ اگہ نَمے اسے پہ ایلو آن گہ آرے، تو اُست نا خب اٹ اسے پہ ایلو نا تینا
۱۳ غلطی تے معاف کبو، دَھن کہ خدا نَمّا غلطی تے معاف کریں۔ ○ واکل تو اوار اوار تینا
۱۴ محبتے دُوبو، کہ وَا نَمّا سنگتی نَمے سخت کیک، او اِتفاق تینگ نا موقعہ ایتک۔ ○ خدا
۱۵ نَمے گچین کریں تاکہ خدا نا مقرر کروکا نَمّا اُستے آن پریشانی نَمے کُشے، او نَم اسے پہ
ایلو تو تینا سنگتی کنگ کیرے۔ وانا وجرغان نَم راست نا فیصلہ غاتے کنگ کیرے۔
۱۶ ہندا خاطر آن خدا نا شکرے اوا کبو۔ ○ خدا نا مقرر کروکا نا پُسنکنگ پیغامے تینا اُستے
ٹی تجبو، اسے پہ ایلو تینا خدا نا نشان تروکا علم او عقل مندی وُ بیت خُوانغبو۔ خدا
۱۷ نا شکرے اوا کنگ کے مزہبی وُ شعر خلبو۔ ○ اراکاری متے کیرے او ارا بیتے پارے،
کُل خُواجه ییسی کے مریر، او باوہ خدا نا شکرے ہم اونا ذریعہ اٹ اوا کبو۔ ○

دُنیاوی آ فائدہ مندنگا بیتاک

- ۱۸ اے عیسائی زائفہ غاک، خدا نا خوش نا مطابق تینا ارغاتے عزت ایتبو۔ ○
۱۹ اے عیسائی ارغاک، تینا زائفہ غاتے تو محبت کبو او اوفتے تو سختی ٹی پیش
بغبو۔ ○
۲۰ اے عیسائی چنکاک، وَا نَمّا زمرہ واری اے کہ ہر وخت تینا لہر باوہ نا حکماتے منبو،
اُنتے کہ ہندا بیت خُرائے دوست اے۔ ○
۲۱ اے باوہ غاک، تینا چناتے آ بے مقصد چڑیو۔ اگہ ہندن کیرے، اوفک سوچ
کیرہ کہ ”باوہ نا حکماتا منگ ممکن آف“، او نَمّا عزت کنگے لیرہ۔ ○
۲۲ اے نوکراک، ہر وخت تینا مالکاتا حکماتے منبو۔ وَا خاطر آن آخا کہ مالک نَمے
خنیک او خوش مریک، بلکہ اُست نا خب اٹ خرتے کبو، اُنتے کہ نَمے خدا نا مون آ

۲۳ پیش مروئی اے۔ ○ اراکاریمته کہ کیرے، اُست ناخُب اٹ کَبو، اُست ٹی دا سوچ
 ۲۴ تجبو کہ "اسی دا کاریمے بندرغ کے آخا، بلکہ خُدا کے کَنگ ٹی اٹ"۔ ○ او یات تجبو کہ
 خُدا نا مقرر کروکا دا اُگل بیتاتا بدلے ئے ایتک، او دا حکماتا مَنگ اٹ ئم نہ صرف
 ۲۵ مالک بلکہ اصل ٹی خُدا نا مقرر کروکا نا خرتے کَنگ ٹی اُرے۔ ○ خُدا اُگل نا برابر برابر
 فیصلہ کروکا اے، او خراب کاریم کروکاتے بزا ایتک۔ ○
 ۱ بے اے مالِکاک، ئم ہم تینا نوکراتے تو جوانی ٹی پیش بُو، او یات کَبو کہ ئم
 ہم جنت ٹی مالِکس اُرے۔ ○

ریشمائی نا بیتاک

۲ ہر دخت توجہ ایتبو او اُست ناخُب اٹ عبادت او دُعا کَبو، او خُدا نا شکرے
 ۳ اُوا کَبو۔ ○ او دا عبادت نا دخت آن کے ہم دُعا خُوابو کہ خُدا نئے موقعس ایتے کہ
 نن اونا مقرر کروکا نا باروٹ پُسنکَنگا پیغام نا تلینے کین۔ او ہندا دجہغان ای قید ٹی
 ۴ اٹ۔ ○ دُعا کَبو کہ دا پیغامے ای ایلوفتے آسر کیو، او اوفک پوہ مریر۔ ○
 ۵ بے ایمانانا مون آ عقل مندی اٹ کاریم کَبو او ارا دخت آ موقعس پیش
 ۶ مرے، اوفتے آ دا پیغامے سر کَبو۔ ○ ئم ایلوفتے تو جوانی ٹی بیت کَبو، او ئم دا ہم
 چارے کہ ہمر ایلو بندغاتا سوالاتا جواباتے تروئی اے۔ ○

آخری بیتاک

۷ ننا دوستگا سنگت تَخَفَس، کہ اُست ناخُب اٹ نن تو او ار خُدا نا خدمت کروکوس
 ۸ اے، ئمے کنا باروٹ احوال ایتک۔ ○ اسی دا خاطر آن اووے ئمے آراہی کَنگ ٹی
 ۹ اٹ کہ ئمے ہمت او ننا باروٹ تسلی ایتے۔ ○ اُنیمس، کہ نیک او جوان ایمان

تجوکوس اے، ٹما شاردارس اے او ٹم تو سنگتی کیک، اووے ہم داڑتو اوار مون
تینگ ٹی اٹ تاکہ ٹمے کل آخوالے رغامے۔○

۱۰ آر ستر خُس، کہ کن تو قید اے، ٹمے آسلام راہی کیک، او مرقس کہ او برتباس نا
اے نامار اے، ہم سلام پانک۔ داہمو مرقس اے، کہ ائی اونا باروٹ ٹمے پاریسٹ۔
۱۱ اگہ ٹمے آبرے، تو اُست ناخب اٹ بہ خیرٹ کبو تہ۔○ او یسح، کہ یوسٹس ہم
پاننگ، ٹمے آسلام راہی کیک۔ ہندا مسہ عیسائییک کہ مست یہودی اترہ، خدا نا
پسکینگ پیغام کے کن تو اوار بحاز کاریم کریو، او کنا بحاز مدتے کریو۔○

۱۲ اپفراس، کہ داہم ٹما شاردارس اے او ٹم تو سنگتی کیک، او خواجہ عیسیٰ نا
پیغامے ایلوفتے آسر کنگ ٹی اے، ٹمے سلام پانک۔ او ہر وخت اُست ناخب اٹ
ٹم کے دُعا خواہک تاکہ ٹم سختی اٹ خدا نا پسکینگ پیغام نا حکمتے آچلینگبو۔○ او
۱۳ ائی گواہ اٹ کہ او لوڈیکہ او پیراپلس شار اتا بندغاتے کے او ٹم کے ہم بحاز کاریم
کریو۔○ دوستنگ سنگت حکیم لوتا او دیماس ہم ٹمے سلام پارہ۔○

۱۵ لوڈیکہ شار ٹی رینگوکا عیسائی او ٹمفاس نارائی مچ مروکا عیسائی تے ہم نناکند
۱۶ آن سلام پابو۔○ دا خط خواننگ آن پد لوڈیکہ شار نا عیسائی تے کے راہی کبو۔
ای لوڈیکہ شار نا عیسائی تے کے ہم خطس لکھاٹ۔ دا خط اوفتا خواننگ آن پد
۱۷ ٹمے آسر مریک۔○ آر چپس نے پابو کہ ”آرا خدا نا کاریم نازمہ واری نے تینگنے،
ہوشاری ٹی کر تہ۔“○

۱۸ دا خطے ائی پین کسے آن لکھینگ ٹی اٹ، ولے دستخط آن ظاہر اے کہ دا
خط کناکند آن بسونے۔

ٹمازی آخدا نارحمتاک مرید۔

خدا حافظ۔

ٹما مزہبی آایلمک،

پولس او تیختھیس۔○

تھسلیکے شار نا عیسائی تے کے اولیکو خط نا تعارف

دا خط نا لکھنگ نا وخت آ تھسلیکے شار روم شہنشاہ نا دو ٹی آسکہ، او مگدنیہ صوبہ نا کلان بھلا شار آسکہ۔ پوٹس عیسیٰ نا پُسکننگ پیغام نا تبلیخے کنگ کے تھسلیکے شار آبناس، او بھاز ایلو قوم والاک عیسائی جوڑ مسوسر۔ دا تبلیخ آن یہودیہک ہوشنگار او پوٹسے دا شار آن کشار (شاگردا کاریماک ۱:۱۰-۱۰)۔

پوٹس تھسلیکے شار نا عیسائی تا ایمانے بسفنگ کے دا اولیکو خطے لکھانے تاکہ اوفک دا مصیبت او تکلیفاتے آن پریشان مفس او ایمان آن بڑسینگپس۔ او اوفتے رغامانے کہ بمو وخت اسکان کہ خواجہ عیسیٰ پدی بٹنے، بر بندغے تینا نیکنگا کاریمتے کروئی اے۔

تھسلیکے شار نا عیسائیک پوٹس آن منہ سوال بریفیسر، او دا خط ٹی پوٹس اوفتا جواباتے تسونے۔ سولانا نیام ٹی دا سوالاک آسرہ، فرض کر کہ اسہ عیسائی س خواجہ عیسیٰ نا پدی بٹنگ آن مُست کہے، تو او ہم نجات حاصل کیک؟ خواجہ عیسیٰ آرا وخت آ پدی بریک؟ وغیرہ وغیرہ

دا خط نا اہنگا بشخاک داد او:

۱:۱ - ۱۳:۳ پوٹس نا خدا نا صفت او شکرے آدا کنگ

۱:۴ - ۱۲:۴ خدا نا خوش نا مطابق زندگی گذریفنگ

۱۳:۴ - ۱۱:۵ عیسیٰ نا پدی بٹنگ کے تیاری

۱۲:۵ - ۲۸:۵ آخری بیتاک او سلام او دُعا

پوٹس نا تھسٹنیکے شار نا عیسائی تے کے اولیکو خط

ب تھسٹنیکے شار ٹی ریٹگوکا عیسائی سنگٹاک،

سلام۔

باوہ خدا او خواجہ عیسیٰ، کہ او خدا نا مقرر کروکا اے، نئے تین کے گچین کرینو،
نن تینا ایمانے او فتازی آسپین۔ وافتا رحمتاک ٹمازی آہر وخت مرید، او ٹمے
آپریشانی بف۔

۲ آرا وخت آن وعا کینہ، نن ٹم کے ہم وعا کینہ، او خدا نا شرے آوا کینہ
کہ ٹم مصیبتاے سہیرے، آتے کہ ٹما مون آمروکا بیتاے آیقین سخت اے۔
۳ نن دا ہم باوہ خدا نا شرے آوا کینہ کہ ٹم آست ناخب آٹ خدا نا خرتے کیرے،
آتے کہ ٹما خواجہ عیسیٰ نازی آایمان بسونے، او ٹم ایلو فتنے تو محبت کیرے۔ دا
وجہ غان ٹم سختگا کاریمتے کیرے او ٹم اونا خاطر آن تکلیف سہنگ ٹی اے۔
۴ نن سنگٹاک، نن چانہ کہ خدا ٹمے تین کے گچین کرینے او ٹم تو محبت کیک، او
۵ نن پسکینگ پیغام نازی آست ناخب آٹ ایمان تچائن او دا عیسیٰ نا باروٹ
پیغامے ٹمے اسکان سر کرین۔ نن ٹم تو نہ صرف ہیست کرین، بلکہ خدا نا پاکینگ
روح نا طاقت آٹ معجزہ ہم نشان تسن۔ آرا وخت آن نن ٹم تو رہینگانہ دا نننا آخا،
بلکہ ٹما کلا نا فائدہ آسکہ۔

۶ ٹم نننا پیغامے منارے او خواجہ عیسیٰ نا نشان تروکا کسر آخنے آن بار پٹنگ
ٹی اے۔ نن ٹم واڑ کے بھاز تکلیف بیفیرے، ولدا ہم ٹم خدا نا پاکینگ روح نا طاقت
۷ آٹ پیغام نازی آخوشی آٹ عمل کیرے۔ ہندا خاطر آن ٹم مکدنیہ او یونان
۸ ضوبہ غاتے ٹی ریٹگوکا ایلو گل عیسائی تے کے مثال اے۔ او نہ صرف خدا نا پیغام

۹ ثما وریعہ آٹ مکڈنیہ او یوتان صوبہ غاتا کل شارائے ٹی سر مس، بلکہ ثما خدا نازی آ
ایمان بسنگ نا خبر ہم چارمہ گنڈ آ سر مس۔ واسر نئے ضرورت افک کہ بند غاتے
۱۰ ثما ایمان نا باروٹ پان۔ ○ بھازنگا شاراتا بند غاک اکثر ایلو فتنے پارہ کہ ٹم نئے ہمر
بہ خیرٹ پاریرے، آرا وخت آن ٹم تو یلنگ کے بسوسن؟ او ہمر ٹم بتی آ خداتا
عباوتے الارے۔ واسر ٹم ہمو خدا نا خزیقے کنگ ٹی ارے، کہ ہمیشہ کے زندہ اے،
او نئے راستنگا کسرے نشان تسونے۔ ○ ٹم اونا مار نا جت آن پدی بنگ کے ہم
انتظارے کنگ ٹی ارے۔ وا ہمو مارے اے کہ خدا اووے پدی زندہ کرینے، او
نئے خدا نا مروکا ہراغان بچائیک ○

پوکس نا تسلی تینگ

۱ ب سگٹاک، ٹم تیٹ چارے کہ ننا ثما گنڈ آ بنگ ناکامی آلویکہ ○ ٹم وا ہم
۲ چارے کہ تھسٹینیکی شار آ بنگ آن مست نئے فلیپ شار ٹی مخلوق کینگ تیس او
بے عزت کرے۔ او تھسٹینیکی شار ٹی ہم بھازنگا ننا خلاف مسر، ولے خدا نئے
۳ ہمت تیس کہ نن اونا پوسکینگ پیغامے ٹمے اسکان سر کرین ○ او آرا بیتاتے کہ نن
۴ ٹمے رغانمان، واک غلط آلویرہ۔ ننا اروہ نیک اسکہ، او نن کسے ریفٹن ○ بلکہ نن
ہمیشہ ہمو بیتاتے پارین کہ آرا خدا نا او، اتنے کہ آزمائش آن پد او چائس او اووے
یقین اسکہ کہ نن اونا پوسکینگ پیغامے رسیفنگ کینہ۔ نن بند غاتے خوش کنگ نا
کوشتے کتوین، ولے خدائے خوش کنگ نا کوشتے کرین کہ او بند غ نا تہہ پیشنے
۵ چانک ○ ٹم بھاز جوان چارے کہ نن تینا فائدہ کے ثما صفقے وروغ آٹ کشتن، او نہ
۶ نئے گڑاسے نا لالچ اسکہ۔ وا بیتاتے کہ خدا ننا گواہ اے ○ خدا نا مقرر کروکا نا خاصنگا
شاگرو جوڑ منگ آن ننا حق اسکہ کہ نن ٹمے آن گڑا خواہنگ کرین، ولے نن بندن
کتوین۔ نن وا ہم کوشت کتوین کہ ٹم یا پین کس ننا صفقے کے۔ بلکہ آرا وخت آ

- ۸ نن ٹم تو آسنہ، تو نرمی کرین وھن کہ اسہ لمہس تینا چناتے تو نرمی کیلک۔ ○ نن ٹم
تو بھاز محبت اے۔ ہندا خاطر آن نن بھاز خوش آن کہ خدا نا پسکینگا پیغامے ٹمے
اسکان سر کرین۔ ٹم نن بھاز دوست ارے، او ننا جان ہم ٹم کے قربان اے۔ ○
- ۹ سنگٹاک، یقیناً ٹمے یات مروئے کہ نن ہمر ثمانیم ٹی آست اٹ کاریم کرین۔ نن
خدا نا پسکینگا پیغامے ٹمے اسکان سر کنگ نا وخت آگسے نازی آبو جھ تھوین، بلکہ
نن تینا کنگ او بینگ کے دے او نن کاریم کرین۔ ○
- ۱۰ خدا او ٹم دا پیتاتے کے ہم گواہ ارے کہ آرا وخت آن ٹمے آ بسن او ٹم
ایمان تھارے، ننا نیت خراب آلویکہ، ننا آست صفا اسکہ او خدا نا راستنگا کسر آ
بینگ ٹی آسنہ۔ ○ ٹم تیٹ بھاز جوان چارے کہ نن ٹمے آن ہر آسٹ تو ہندن
- ۱۱ پیش بسن وھن کہ اسہ باوہس تینا چناتے تو پیش برے۔ ○ خاص طور اٹ نن
ٹمے ہمت او تسلی تسن، او نن ٹمے ہر وخت رغانم کہ ہمر خدا نا خوش نا مطابق
رہینگ کیرے۔ دا ہمو خدا اے کہ ٹمے جت ٹی رہینگ کے توار کرینے او ٹم
اوڑے اونا نورے خیرے۔ ○
- ۱۲ آرا وخت آن نن خدا نا پیغامے ٹمے اسکان رسیفین، ٹم اودے بگورے او
منارے، قبول کیرے۔ ٹم پاتویرے کہ ”دا پیغام بندغ نا اے“۔ بلکہ ٹم پاریرے
کہ ”دا یقیناً خدا نا پیغام اے“۔ نن دا پیتاتے کے ہم خدا نا شکرے آوا کینہ۔ او آرافک
عیسیٰ نازی آایمان تخیرہ، خدا اوفتا آستاتے نرم کنگ ٹی اے۔ ○ سنگٹاک، ٹم تو
- ۱۳ ہمو مسلہ ننگ ٹی او، آرا یہوویہ صوبہ ٹی رہینگوا عیسائی تے تو مسونو۔ یہوویہ
صوبہ ٹی خواجہ عیسیٰ نازی آایمان تھوکا بندغاتے ہمو جاگہ نا یہوویک تکلیف تسر،
او ہندن ٹمے ہم ثماشار نا بندغاگ تکلیف تینگ ٹی او۔ ○ یہوویہ صوبہ ٹی یہوویک
خواجہ عیسیٰ او مست نا پغمبر اتے کسفر، او نن تکلیف تسر۔ یقیناً خدا اوفتے آن
بھاز ناراض اے، او بھاز لگا ایلو بندغاگ پارہ کہ ”یہوویک ننا دشمن او“۔ ○ وافک
دا ہم کوشست کیر کہ نن ایلو قوم والاتے آ خدا نا نجات نا پیغامے رسیفنگ کے

دافک شروع آن گناہ کفنگ ٹی او، ولے دا گناہک ایلو گناہ تے آن بھاز زیاست
او۔ بندا خاطر آن خدا او فتنے ہزا تنگ ٹی اے۔

پوکس نا پدی ملنگ نا خوش

کنا سنگتاک، آرا وخت آن نھے آن جتا مسن، نن واسکان اسہ پہ ایلو آن تینا
تو جتا آن، ولے ننا سوچاک اسٹ او۔ نن نم کے بھاز زیری آن، او بھاز کوشست
کرن کہ نم تو پدی بلین۔ ننا خوش اے کہ نمے آپدی برین۔ ای تیٹ بھاز وار
کوشست کرٹ کہ نمے آریو، ولے شیطان دا ملنگ نن کے مشکل جوڑ کرے۔ ننا
عیسائی جوڑ منگ آن نن بھاز خوش آن، او ننا یقین اے کہ، آرا وخت آ خواجہ
عیسی پدی بریک، نن واسیتے اونا مون آ خوشی اٹ پیش کنگ کروں، او دا وخت
آ ہم نن او ایلو بندگاک ننا عیسائی جوڑ منگ نا خوشی ٹی خدا نا صفتے کینہ۔

۳ ولے نن تینا بنگ نا خوشے تورنگ کتوین۔ بندا خاطر آن ای فیصلہ کرٹ کہ
ای اتھیز شار ٹی تینا ریمگیو، او ای اراوہ کرٹ کہ تینا مزہی آ ایلیم تینتھئے، کہ
او نن تو خواجہ عیسی نا پسکینگ پیغامے خدا نا خوشی کے تبلیغ کنگ ٹی اے، او دے
نھے آرابی کرٹ، تاکہ ننا مدتے کے او ننا ایمانے بسے، او برے کہ نمے آن کس
دا تکلیفاتا وجہغان ایمان آن تو پدی ہر سینگتے۔ نم تیٹ چارے کہ دا تکلیفاک
نن کے بروئی او۔ آرا وخت آ ای نم تو اسٹ، ای نمے دا تکلیفاتا باروٹ، کہ نمے
آ بسونو، نمے مالو آن پارینٹ۔ او نم جوان چارے کہ آرا بیتاے کہ ای پارینٹ،
بندن مس۔ ای بین انتظار کنگ کتوین۔ بندا خاطر آن ای تینتھئے نمے آ
رابی کرٹ، تاکہ او ننا ایمان نا باروٹ احوالے آتے۔ ای بھاز پریشان اسٹ کہ نواہ
شیطان نمے ریفوئے، او ننا تبلیغ پوک بنوئے۔

۶ داسہ تینتھئے پدی بسونے او ننا محبت او بسونگا ایمان نا باروٹ جوانو آخوالس

میسوئے۔ او نئے احوال تسوئے کہ ٹم نئے اُست ناخبات یات کیرے، او ٹم نن
 ۷ تو یلنگ ناخوائش مند ارے، وھن کہ نن ٹم کے آن۔ ۵- بندا خاطر آن ٹما واسکان
 عیسیٰ نازی آ ایمان تخنگ نا احوالے بنگ آن پد مصیبت نا باوجود ننا بمت
 ۸ ووانے۔ ۵- واسہ ننا پریشانی فرمس، او ٹما ایمان تخنگ نن کے بھار خوشی نا بیش
 اے۔ نن خدا نا شکرے اوا کینہ کہ ٹم واسکان عیسیٰ نا نشان تروکا کسر نازی آ
 ۱۰ بنگ ٹی ارے۔ ۵- او نن بر وخت اُست ناخبات خداغان وعا کینہ کہ ٹم تو ولدا
 بلین او ایمان نا باروٹ آرا پیتاتا ٹمے خبر آف، ٹمے پوہ کین۔ ۵-
 ۱۱ نن وعا کینہ کہ ننا باوہ خدا او خواجہ عیسیٰ ٹم تو ننا یلنگ کے کسر س جوڑ کیر۔ ۵-
 ۱۲ خدا ٹما محبتے تین پہ تین ٹی ووفے او ٹم ایلو مخلوق تو ہم بندادہ محبت کیرے، وھن
 ۱۳ کہ نن ٹم تو کلنگ ٹی آن۔ ۵- ٹما ایمانے ووفنگ تو اوار خدا ٹما مصیبتا سہنگ نا
 طاقتے ہم ووفے، تاکہ آرا وخت آنا خواجہ عیسیٰ تینا نازی آ ایلو ایمان تجوکاتے تو
 اوار پدی برے، تو دا وخت آٹم ہم باوہ خدا نا مون آ بے عیب او پاک صاف
 میرے۔ ۵-

خدا نا خوش نا مطابق زندگی ٹمے گدریفنگ

۱ ب سنگٹاک، پین پیتاک ہم آریر، کہ نن ٹمے پارینس او ہیل تسوئن، کہ خدائے
 خوش کلنگ کے ٹمے آرا کاریمتے کروئی اے۔ او یقیناً ٹم ہم طریقہ اٹ رینگنگ
 ٹی ارے۔ واسہ نن ٹمے خواجہ عیسیٰ نا پن اٹ منت کینہ کہ داڑان زیاست کاریم
 ۲ کبو۔ ۵- ٹم تینٹ چارے کہ دا حکماک خواجہ عیسیٰ نا گنڈ آن بسونو۔ ۵- خدا نا خوش
 ۳ ارے کہ ٹم پاک صاف میرے، او اصل زنا کیرے۔ ۵- ایلو قوم والاک خدائے
 ۴ پنہ او بر وخت زنا کیرہ او زنا نا باروٹ سوچ کیرہ۔ ٹم بندن کیو۔ بلکہ ٹمے آن
 ۵ ہر آریغ تینا زائفہ نا حق نا باروٹ پوہ مرے، اووے خدا نا خوش نا مطابق عزت

۶ ایسے ○ او ہندن نے آن ہر اسٹ ایلوفتا نیازی تا باروٹ خرابو بیت سوچ خلپ۔
 ۷ نن نے واپیتا تا باروٹ مست سختی اٹ منع کریسن او پارینسن کہ ”آرا بندغ دھنگا
 ۸ گناہ نا کاریتے کیک، خدا اودے بڑا ایتک“ ○ خدا نے آوا پسننگا پیغامے دا خاطر
 ۹ آن تیتے کہ نن زنا کین، بلکہ نن پاک صاف رہینگین ○ ہندا خاطر آن آرا بندغ
 ۱۰ دا پیغامے پتیک، او نہ صرف بندغے بلکہ ہمو خداے ہم پتیک آرا نے تینا پاکنگا
 ۱۱ روح نا طاقے ایتک ○

۱۲ کنے دا لکھنگ نا ضرورت افک کہ ثم تینا عیسائی سنگتاتے تو ہمر سنگتی کبو۔
 ۱۳ خدا نا پیغام نے آہس او ثم تینٹ چارے کہ ہمر تینا مزہبی آ سنگتاتے تو محبت
 ۱۴ کنگ کیرے ○ او ہندن واسکان ثم تینا مکدنیہ ضوبہ ٹی رہنگو کا کل عیسائی تے تو
 ۱۵ سنگتی کنگ ٹی ارے، او نن نے منت کینہ کہ ثم واڑان زیاست سنگتی کبو ○ تینا
 ۱۶ زندگی نا دا مقصدے جوڑ کبو کہ کسے تو بحث کپہو، ایلوفتا نیام ٹی تمپہو، او تینٹ
 ۱۷ مزدوری کبو، ذہن کہ نن نے مست پارینسن ○ ہندا طریقہ اٹ پسننگا پیغامے
 ۱۸ نانوکاتا مون آٹما عزت بڑز آمریک، او ثم کسے نا محتاج مفیرے ○

عیسیٰ نا پدی بننگ کے تیاری

۱۹ ننا سنگتاک، ننا خوش اے کہ نن نے ہمو عیسائی تا باروٹ پان آرا کسکونو،
 ۲۰ تاکہ ثم ایلوفتے آن بار پریشان او نگلین مقبو۔ ایلوفک سوچ کیرہ ”کبنگ آن پد
 ۲۱ انت مریک؟“ اوفتے چچ خبر آف ○ ولے ننا ایمان اے کہ عیسیٰ کسفنگا او پدی
 ۲۲ زندہ مسونے او ہمیشہ خدا تو اوار اے۔ او ہندا خاطر آن ننا دا ہم ایمان اے کہ
 ۲۳ آرا بندغ عیسیٰ نازی آ ایمان تنج، کبیک، تو خدا اودے پدی زندہ کیک او
 ۲۴ عیسیٰ تو ملیک ○

۲۵ آرا بیتاتے ای واسہ نے لکھیوہ، دا عیسیٰ نا خوانفنگاک او۔ ننے آن آرا بندغاک،

۱۶ کہ عیسیٰ نا پدی بینگ اسکان زندہ او، اوفک کہو کاتے آن مُست عیسیٰ تو پلپسہ۔
 ۱۷ بلکہ خواجہ عیسیٰ تیڈ جنت آن شیف بریک، توار کیک، خُدا نا گنڈ آن اعلائس
 ۱۸ مریک، او اونا بھلو ملائیس بیت کیک۔ او آرا بندغاک عیسیٰ نازی آ ایمان
 ۱۹ تِخائِر، کسکوئر، اوفک اولیکو وار پدی زندہ مریرہ۔ ۱۰ داکان پد ہمو زندہ غاک، کہ
 عیسیٰ نازی آ ایمان تخیرہ، کہو کاتے تو رُچ مریرہ او جمرے آ تو ٹی عیسیٰ تو بلیرہ،
 ۱۸ او ہمیشہ اور تو رہینگیرہ۔ ۱۰ ہندا خاطر آن اسہ پہ ایلوے تینا ہندا پیتاتے آن تسلی
 ۱۰ ایتہو۔

۱ **ب** سنگٹاک، کنا خیال ٹی پیشن گوبی تا مطابق کہ دا گڑاک مریرہ ئے تیڈٹ
 ۲ خبر اے۔ ۱۰ ولدا ہم ای ئے پاوہ کہ خواجہ عیسیٰ اسہ دے س ناگمان پدی بریک،
 ۳ دھن کہ دزن نا وخت آن ناگمان بریک۔ ۱۰ دا وخت آ بندغاک پارہ ”داسہ امن اے
 او ہر گڑا محفوظ اے“، ولے اسہ وار تو اوفتے آ خُدا نا بزا بریک، اوفک تکلیف
 کاٹیرہ۔ ہمو بندغاک خُدا نا دا بزاغان بچنگ کپسہ۔ دا تکلیف اوفتے آ ہندن اسہ
 ۴ وار تو بریک دھن کہ چُنا دوی مروکا لُہ نا پڈ ٹی اسہ وار تو خُل تک۔ ۱۰ ولے،
 کنا سنگٹاک، ئم خُدا نا صبح نگا کسر آ بنگ ٹی اُرے، تارمہ ٹی اُفیرے۔ ہندا
 ۵ خاطر آن عیسیٰ نا پدی ناگمان بینگ نا وخت آ ئم پریشان مَفیرے۔ ۱۰ ئم گل
 ہمو بندغاک اُرے کہ روشنائی ٹی اُرے، او عیسیٰ نا پدی بینگ کے تیار اُرے۔
 ۶ ہندا خاطر آن نن ایلو بندغاتے آن بار تارمہ ٹی اُفن۔ ۱۰ ایلوفک نن نا وخت آ
 ۷ نَشہ کیرہ، خاچو کاتے آن بار مریرہ، کہ اوفک ایلو پیتاتا باروٹ صبح سوچ چلپسہ،
 صرف تینا باروٹ سوچیرہ۔ ولے نن ہندن کپن، بلکہ ہمیشہ روحانی طور آت بیدار
 ۸ مرین، او تینا خرابنگا خوشاتے تورین۔ ۱۰ ولے نن روشنائی ٹی اُن۔ ہندا خاطر آن
 نن ہر وخت تینا خرابنگا خوشاتے تورین۔ دھن کہ اسہ فوجی س سینہ بند او آہنی
 آ ٹوپے تیغے بچائنگ کے بینک، ہندن نن ہم تینا بچائنگ کے ایمانے تینا
 ۹ بسفیمبو او تین پہ تین تو محبت کیمبو۔ ۱۰ خُدا نغے دا خاطر آن تینا کسر آ میتے کہ

نئے سزا ایٹے، ولے نن خُواجه عیسیٰ غا، کہ او خدا نا مقرر کروکا اے، ایمان تنگک
 نا ذریعہ اٹ نجات حاصل کینہ۔ ○ او نننا خاطر آن کسفنگا او پدی زندہ مس تاکہ
 اونا پدی بنگ نا وخت آ، کبوک اُن یا زندہ اُن، اوڑتو اوار رینگیں۔ ○ او بندن
 کہ ثم واسہ کنگ ٹی اُرے، ہندا ڈول اٹ اسہ پہ ایلو نا تینا مدتے کبو او ہمتے
 ووفبو۔ ○

رغامنگ او سلام او دُعا

سنگاک، نن ٹے منت کینہ کہ ہمو رہنماتا عزتے کبو، ارا ٹے عیسیٰ نا باروٹ
 پوہ کنگ ٹی او، اونا طریقہ اٹ زندگی گدریفنگے ہیل تنگ ٹی او۔ ○ اوفتے ایلو فتے
 آن دا کاریم کنگ نا وجہ غان زیاست عزت ایٹبو، اوفتے تو محبت کبو۔ واڑتو اوار
 تین پہ تین تو سنگتی کبو۔ ○

او نن ٹے رغامنگ ٹی اُن کہ سستنگا بندغاتے پابو کہ ”سستی کپہو“، خُولوکاتے
 ہمت ایٹبو، ارفتا کہ ایمان کمزور اے، اوفتا مدتے کبو، کسے تو بڑ توار اٹ بیت
 کپہو۔ ○ اگ کسں ٹما خلاف بدی کیک، ثم اوڑتو بدی کپہو، ولے ہر وخت تینا دا
 مقصدے جوڑ کبو کہ اسہ پہ ایلو تو تینا جوانی کبو او ایلو بندغاتے تو ہم جوانی کبو۔ ○

ہمیشہ خوش ہو، ○ ہر وخت خدا نا عبادتے کبو، ○ ہر حال ٹی خدا نا شرکے او
 کبو۔ واک خدا نا خوش نا مطابق او، اتے کہ ثم عیسیٰ جوڑ مسوورے۔ ○

ارا وخت آ خدا تینا پاکنگا روح نا طاقت اٹ تینا پیغامے ٹما آست ٹی شانگ،
 تو واڑان انکار کپہو۔ ○ خدا نا باروٹ پیغام تروکاتا پیتاے غور اٹ ہمبو، ○ ولے
 دا پیغاماتا باروٹ سوچ کبو، او صرف صبح نگا پیغاماتے منبو۔ ○ او ہر ڈول نا خرابنگا
 کاریمتے ایلو۔ ○

ننا دُعا اے کہ خدا، کہ ٹما پریشاناتے مَر کیک، ٹے ہر ڈول نا گناہتے آن بچائے۔

- ۲۳ ن دا ہم دُعا کینہ کہ خُواجه عیسیٰ، کہ او خُدا نا مقرر کروکا اے، اونا پدی بنگ اسکان
 ۲۵ اے ہر دُول اٹ بے عیب مریرے۔ ○ خُدا نئے گچین کرینے او ضرور تینا اقرارے
 ۲۶ پورہ کنگ کے نئے پاک صاف کیک۔ ○
 ۲۸ سنگتاک، اے ہم ن کے دُعا کبو۔ ○
 اے اے خُواجه عیسیٰ نا پن اٹ حکم ایتوہ کہ دا خطے کُل عیسیٰ تے کے خوانبو۔
 او خُواجه عیسیٰ، کہ او خُدا نا مقرر کروکا اے، اونا رحتاک نمازی آمریر۔
 کُل عیسیٰ تے دُو تفوک سلام،
 اے مزہبی آ ایلیم،
 پوئس،
 او کن تو اوار، سیلاس او تیتھتھیس۔ ○

تھسلنیکے شار نا عیسائی تے کے ارٹ میکو خط نا تعارف

پوٹس دا خطے اولیکو خط آن پد لکھا، آنتے کہ بھازنگا بندگا عیسیٰ نا پدی بئنگ نا باروٹ دروغ پڑیرہ۔ پوٹس اوفتے پوہ کرے کہ خرچڈال نا بئنگ او اونا مخلوقے ریبنگ آن پد عیسیٰ پدی بریک۔ پوٹس دا خط ٹی عیسائی تے ہمتے بس او زور تہا کہ ”ایمان آن پڑسینگپو“۔ پوٹس دا شار نا عیسائی تے دا ہم نصیحت کرے کہ تکلیف او مصیبتاتے سہو او نیکنگا کاریمتے کریسہ ہمو۔

دا خط نا اہنگا بشخاک داد او:

۱:۱ - ۱۲:۱ تعارف

۱:۲ - ۱۷:۲ عیسیٰ نا پدی بئنگ، خرچڈالے کسفننگ

۱:۳ - ۱۸:۳ ضرب نا زی آ عمل کنگ نا حکماک

پوٹس نا تھسلنیکے شار نا عیسائی تے کے ارٹ میکو خط

۱ ب تھسلنیکے شار ٹی رہنگو کا عیسائی سنگٹاک،

سلام-

۲ تم باوہ خدا او خواجہ عیسیٰ، کہ او خدا نا مقرر کروکا اے، نا کسر آپنگ ٹی ارے۔ ○ ہندا خاطر آن باوہ خدا او خواجہ عیسیٰ، کہ او خدا نا مقرر کروکا اے، اوفتا رحمٹاک شازی آمرہ، او ٹے آپریشانی بف۔ ○

۳ سنگٹاک، نن ہر وخت تم کے خدا نا شکرے آوا کینہ، آنتے کہ ثما ایمان دے پے

وے آن زیاست مریسہ ینگ ٹی اے، او نما اسہ پہ ایلو تو تینا محبت ہم زیاست
منگ ٹی اے۔ بندا خاطر آن دا ہم ضروری اے کہ نن خدا نا شکرے آوا کین۔ او
نن ایلو عیسیٰ تا نیام ٹی خوشی اٹ پانہ کہ نمازی آ تکلیف او مصیبتاک بسر، ثم
سہارے، ولے ایمان آن بڑ سینگتورے۔

ثم واسکان ایمان آن بڑ سینگتورے، او واژان ظاہر مریک کہ خدا نا فیصلہ صبح
اے، او واژان پد خدا ئے وانا بدلے ایتک۔ ایمان تخنگ نا وجہ غان ثم واسکان
بھاز تکلیف کائنگ ٹی آرے، ولے نما او ننا مصیبتاک خلاص مریہ، او نن ثم
تو اوار جنت ٹی کانہ۔ اوڑے نن کے مصیبت او پریشانیک افس۔ ولے خدا ہمو
بندغاتے آ مصیبت راہی کیک، آرافک ئے واسہ مصیبت ینگ ٹی او۔ خدا دا
فیصلہ ئے ہمو وخت آ کیک آرا وخت آ خواجہ عیسیٰ خدا نا ملا لکاتے تو جنت آن اسہ
بھلو طاقتے تو بریک۔ او آرا بندغا کہ خدا ئے منپسہ، او ننا خواجہ عیسیٰ نا باروٹ
پسکندگا پیغامے منپسہ، عیسیٰ اوفتے ہزا ایتک، اوفک دوزغ ٹی کارہ۔ او دوزغ نا
خاخر نا دا ہزا اوفتے آ ہمیشہ کے مریک۔ اوفک عیسیٰ غان، کہ اوڑو بھاز عزت او
طاقت آرے، فر کنگیرہ۔ آرا وخت آ او پدی بریک، اونا زی آ ایمان تجوکاک
اودے عزت ایتیرہ، او اونا صفتے کیرہ۔ دافتے ٹی ثم ہم مردورے، آتے کہ ثم ننا تلینے
ینگورے، او اونا زی آ ایمان تجارے۔

اونن ہر وخت خدا غان دعا کینہ کہ "اے خدا، نی دافتے تینا رغامو کا کسر آ ینگ
نا طاقت ایتے۔ نی تینا طاقت اٹ دافتا نیکو کاریم کنگ نا خواشانتے پورہ کرک،
آتے کہ دافتا ایمان بسونے۔" او دا طریقہ اٹ خواجہ عیسیٰ نا عزت بڑز آمریک، او
نما عزت ہم عیسیٰ نا مون آ بڑز آمریک۔ بندن مریک، آتے کہ خدا او خواجہ عیسیٰ،
کہ او خدا نا مقرر کروکا اے، اوفتا رحمتاک نمازی آ آرہ۔

خرجدال نا بِنِنگ

۱ ب کنا سنگتاک، ای تھے منت کیوہ کہ خواجہ عیسیٰ نا پدی بِنِنگ او ننا گُلانا
 ۲ اوڑتو یلنگ نا باروٹ پریشان مقبو۔ ○ اگہ کس تھے آبرے، پائے کہ "پوئس
 کئے خوائفینے یا پیشن گوہی کرینے یا تُم کے خُلس راہی کرینے، پارینے کہ "عیسیٰ
 پدی بسونے، تُم داسکان بندائے کن اُرے؟"، داپتاتے آیقین تخییرے او
 ۳ پریشان مقیرے۔ ○ ہوشار ببو، تاکہ کس تھے چ طریقہ اٹ ریفپ۔ قیامت آن
 مُست ریفوکا یعنی خرجدال، کہ او دوزغ آ راہی تینلِک، ظاہر مریک، او بندغاتے
 ۴ خُدا نا کسر آن ہر سیفنگ نا کوشستے کیک۔ ○ او خُدا نا او مخلوق نا تینا جوڑ کروکا مزبہاتا
 خلاف مریک۔ اونا طاقت بندادہ ہرز آمریک کہ او خُدا نا بھلا عبادت خانہ ٹی کابک،
 ٹولیک، پالک "ای خُدا اٹ"۔ ○
 ۵ یات کبو، آرا وخت آ ای تُم تو آسٹ، داپتاتا باروٹ ای تھے مُست آن
 ۶ پاریسٹ۔ ○ ولے تُم تینٹ چارے کہ داسکان خرجدالے اجازت افک کہ او برے،
 ۷ بندغاتے ریفے۔ یقیناً خرجدال تینا مقرر کروکا وخت آمریک۔ ○ اتس کہ مردی اے،
 ۸ ہمو وخت اسکان مفک، کہ اونا وخت پورہ متے، اووے اجازت لیتے۔ خرجدال شیطان
 ۹ نا طاقت اٹ بریک او ہر ڈول نا معجزہ نشان ایٹک، او بھازنگا بندغاک ریفنگیرہ۔
 ۱۰ اوفک بھاز آسانی اٹ تینا سوچے بدل کیرہ، او دروغ ناپتاتے آ ایمان اتیرہ۔ بندا
 ۱۱ خاطر آن خُدا اوفتے یدہ کیک کہ اوفک ریفنگیر۔ ولے آرا وخت آ عیسیٰ بریک او تینا
 ۱۲ اُف نا طاقت اٹ اووے ہندن کسفک، دھن کہ تو پگے بال ایٹے، او داوے دوزغ
 ٹی خسک۔ ○ داریفنگوکا بندغاک ہم دوزغ آکارہ، اتے کہ دافک صبح نکا پیغام آ ایمان
 تخیویر، خُدا نا راستنگا پیغامے اُست نا حُب اٹ متیویر، او نجات حاصل کتویر۔ بلکہ
 دافک گناہ نا کسر آ خوشی اٹ بنار۔ دانا نتیجہ اے کہ دافتے ہرا تینلِک۔ ○

خدا نُمے نجات تیننگ کے گچین کرینے

- ۱۳ ننا سنگٹاک، نُن ٹم کے ہر وخت خدا نا شکرے آوا کینہ، آتے کہ خدا نُمے دنیا نا جوڑ منگ آن گچین کرینے، او اووے ٹم تو بھاز محبت اے۔ خدا نُمے پاکنا رُوح نا طاقت اٹ تینا کسر آیسونے، نُمے پاک صاف کرینے، او راستنگ پیغام نا زی آٹھا ایمانے بسفینے، تاکہ ٹم نجات حاصل کیرے۔ نُن ٹمے پُسنکینگ پیغام نا تلینے کرین او خدا نُمے ایمانے واڑا بسفے۔ خدا نُمے تینا کسر آیسونے تاکہ نُمے عزتے خواجہ عیسیٰ، کہ او خدا نا مقرر کردکا اے، آن بار بزز آ کے۔ بندا خاطر آن، کنا سنگٹاک، آرا بیتاتے کہ نُن ٹمے خط لٹ لکھائن یا ہموڑے نُمے پوہ کرین، وافتے آ ایمانے بسفبو او پدی ہر سینگپو۔
- ۱۶ باوہ خدا او خواجہ عیسیٰ، کہ وافتے نُن تو محبت اے، اوفک ننے ہمت او تسلی
- ۱۷ تسونو، ولے نُن وافتا لالُخ آفن۔ نُن دُما کینہ کہ اوفک ہر وخت نُمے راستنگ بیتاتے پاننگ او عمل کننگ نا طاقتے ایتیر۔

دُعا کُبو

- ۱ **۳** ننا سنگٹاک، ٹم نُن کے ہم دُما کُبو تاکہ نُن خدا نا پُسنکینگ پیغامے ایلو بندغاتے
- ۲ آژوژو رسیفین، اوفک دا پیغام نازی آ عمل کیر، دھن کہ ٹم عمل کیرے۔ نُن ٹم دا ہم دُما کُبو کہ خدا شیطان نا کسر آ پُنوکا بندغاتے آن نُنے بچائے، آتے کہ بھازنگاک وا پُسنکینگ پیغامے منپسے۔
- ۳ ولے راستنگ خواجہ عیسیٰ اے۔ بندا خاطر آن او نُمے طاقت ایتیک او نُمے شیطان
- ۴ آن بچائیک۔ او خدا ننا خیر خواہ اے، او نُنے یقین اے کہ آرا بیتاتے نُن نُمے

۵ رغامائن، تُم اوفتے کنگ ٹی اُرے، او مون آہم عمل کیرے۔
 نن وعا کینہ کہ تُم خُدا نا مقرر کروکا نارہنائی ٹی خُدا نا مجھے پوہ مریرے او خُدا نے
 تکلیف او مصیبتاے سہنگ نا طاقت ایٹے وھن کہ خُدا نا مقرر کروکا کریس۔

سُستی کپبو، کاریم کبو

۶ ننا سنگٹاک، نن تُمے خُواجہ عیسیٰ، کہ او خُدا نا مقرر کروکا اے، اونا پن آٹ
 حکم ایٹینہ، کہ بمو مزہبی آیلمتے آن مرہو، آرا کہ نارغاموکا پیتا تازی آمل کنگ
 ۷ ٹی افس، او سُستی آٹ زندگی ئے گدریفنگ ٹی او۔ تُم تیٹت بھاز جُوان چارے
 کہ آرا وخت آن تُم تو آسنہ، سُست آلوینہ۔ تُم ہندن کبو وھن کہ نن ٹا نیام
 ۸ ٹی کریس۔ نن دے او نن بھاز کاریم کرینہ تاکہ نن تینا اِرغ ویرے تیٹت
 ۹ کین، گسے نازی آ بوجھ مفن۔ ننا حق آسکہ کہ نن ٹا مہمان مرین، ولے نن
 ۱۰ وھن کتوین، تاکہ تُم کے مٹالس مرین، او تُم ہندن کیرے۔ آرا وخت آن نن
 تُم تو آسنہ، نن تُمے اکثر پارینہ کہ ”آرا بندرغ کاریم آن انکار کے، او دے کٹوئی وُ
 گڑا یقبو“۔

۱۱ داسیتے ولدا تُمے پاننگ ٹی اُن آنتے کہ نن بنگوئن کہ تُمے آن گڑاس سُستی آٹ
 ۱۲ زندگی ئے گدریفنگ ٹی او، او ایلو بندغاتا نیام ٹی تمیرہ۔ نن خُواجہ عیسیٰ، کہ او
 خُدا نا مقرر کروکا اے، اونا پن آٹ وھینگا بندغاتے حکم ایٹینہ کہ اوفک تین کے
 تیٹت کثیر، او تینا زندگی ئے گدریفیر۔

۱۳ کنا سنگٹاک، تُم جُواننگا کاریمتے کنگ آن دم ورینگپنو۔ او اگہ کس مزہبی
 ۱۴ آیلم دا ننا راہی تروکا خطہ پنگ آن پد ہم دا پیتاے مٹیک، اوڑتو ہیست کپبو،
 ۱۵ تاکہ او شرمندہ مرے۔ ولے اوڑتو دشمناتے آن بار کپبو، بلکہ او دے اسہ ایلے
 آن بار پوہ کبو۔

- ۱۶ او آخر ٹی نن وعا کینہ کہ خواجہ یحییٰ، کہ او ننہ پریشانی تے آن بچائینے، اونا طاقت نَم کُل تو مرے، او نَمے بر وخت او بر جاگہ غا پریشانی تے آن بچائے۔○
- ۱۷ ای، پولس، وا آخری بیتا تے تیڈ تینا ڈو آٹ لکھنگ ٹی آٹ، او ای بر وخت آوا طریقہ آٹ لکھیوہ، تاکہ نَمے معلوم مرے۔○
- ۱۸ خواجہ یحییٰ، کہ او خدا نا مقرر کروکا اے، اونا رحمناک ٹا کُلانا زی آمریر۔
خدا حافظ۔
ٹا مزہبی آیلم،
پولس،
او کن تو اوار، سیلاس او تیمتھیس۔○

تیمتھیس کے اولیکو خط نا تعارف

تیمتھیس نا لمہ یھودی س او باوہ تہ یونانی س آسکہ. او ورنائی قی عیسائی جوڑ
 مس، او پُسکینگا پیغام نا تالان کنگ کے پولس تو اوار تبلیغ کرے.
 دا خط قی پولس تیمتھیسے مسہ بیتاتا باروت نصیحت کرینے،
 (۱) او دروغ نا خوانفوکاتے آن خبردار کیک. دروغ نا خوانفوکاک دا خوانفنگ
 قی آسره کہ ”خدا نا مون آپاک صاف مننگ او جتنے حاصل کنگ کے خاص
 دُول نا سو کمپیو، او برام کپیو“. پولس لکھا کہ دا بیتاتا مننگ ضروری آفک.
 (۲) پولس عیسائی تا مچ مننگ او عبادت کنگ نا باروت رغامیک، او صبحنگا
 معتبراتا باروت بم رغامیک.
 (۳) آخر قی پولس تیمتھیسے لکھانے کہ ”اسہ جوانو عیسائی س جوڑ مننگ کے
 ضروری اے کہ اُسٹ نا حُب آٹ عیسائی نا زی آ ایمان نجیس، او ایلو
 ایمان نجو کاتا خزمترے کیس“.

دا خط نا اہینگا بشخاک داد او:

تعارف	۱۱:۱-۱:۱
عیسائی او اوفتا معتبراتے بدائیت	۱۶:۳ - ۱۲:۱
تیمتھیسے اونا کاریم نا باروت بدائیت	۲۱:۶ - ۱:۲

پولس نا تیمتھیس کے اولیکو خط

ب کنا مزہبی آمار تیمتھیس،

سلام۔

باوہ خدا او خواجہ عیسیٰ، کہ او خدا نا مقرر کروکا اے، وافتا محبت اور حمتاک نا
زی آمریر، او نے آپریشانی بف۔

ای خدا او خواجہ عیسیٰ نا خوش آت عیسیٰ نا خاصنگا شاگرد جوڑ مسوٹ، ہمو خدا
کہ ننا نجات تروکا اے او ننا ایمانے عیسیٰ نا زی آسینے۔

۳ دھن کہ ای نے مکذتہ ضوبہ غا پینگ نا وخت آنصحت کریسٹ، کہ نی افسن
شار ٹی رہینگ، تاکہ آرا بندغاک کہ ننا مزہب نا باروٹ آرا دروغ نا پیغاماتے تینگ
۴ ٹی او، اوفتے منع کرک۔ اوفتے پا "تینا دروغ نا قصغاتے او تینا باوہ پیرہ غاتا باروٹ
۵ یمتاتے، کہ وافک صرف بحث او، ابو۔ عیسیٰ نا زی آ ایمان تینگ خدا نا کسر
اے، ولے دا بحث او قصغاتے کنگ آن اوفک خدا نا کسر آ پینگ نا بجائے
۶ پین کسرے آکارہ۔ اوفتے کنگ نا حکم نا مقصد اک داو کہ کل است نا خب
اٹ مخلوق تو محبت کیر، وافتا ضمیر صفا مرے، او وافک سختی اٹ ایمان تخیر۔
۷ گڑاس بندغ دا مقصداتے یلہ کرینو او بے فائدہ نگا بحثاتے ٹی تمانو۔ اوفتہ خوش
اے کہ خدا نا شریعتے خوانفیر، ولے اوفک آرا یمتاتے، کہ زور تینگ اٹ خوانفینگ
ٹی او، تیٹ پسرے تا۔

۸ نن چانہ کہ خدا نا آرا حکماک بندن کہ آریر، بندن اوفتا زی آ عمل منگ ٹی
۹ اے، تو جوان اے۔ اوفتے یات تینگ نا بیت اے، کہ دا حکماک نینگا بندغاتے
کے جوڑ ممتو، آنتے کہ خدا نا راستنگا کسر آ پینگ ٹی او۔ بلکہ آرا بندغاک، کہ اوفک

شریعت آپلینکس، یا خدا ناراستگ پیغام آن انکار کیرہ، یا گناہ گار او، یا بے ایمان
 ۱۰ او، یا تینا لمہ یا باوہ نے کسفرہ، یا ایلوفتے قتل کیرہ، یا پین بندنو کاریم کیرہ کہ
 خدائے خوش افس، اوفتے کے جوڑ مسونو-○ او آرا بندغاک کہ زنا کیرہ، یا اغوا کیرہ،
 وروغ تیرہ یا وروغ ناگوای ایتیرہ، یا راستگ پیغام نا خلاف بیت او عمل کیرہ،
 ۱۱ اوفتے کے ہم جوڑ مسونو-○ خدا صفت کنگ نا لالچ اے، او تینا پسکننگ پیغام نا
 تبلیغ کنگ کے ہم کنے کچین کرینے۔ بندا خاطر آن وا کنا خواہنگ او تبلیغ کنگ
 اونا خوش نا مطابق اے-○

پولس نا تینا عیسیٰ جوڑ مننگ کے خدا نا شکرے ادا کنگ

۱۲ ای تینا خواجہ عیسیٰ نا شکرے اوا کیوہ کہ او تینا کاریے کنگ کے کنے کچین
 کرینے اتے کہ ای اونا مون آخیر خواہ اسٹہ۔ ای اونا وا خاطر آن ہم شکرے اوا کیوہ کہ
 ۱۳ او کنے تینا کاریے کنگ نا طاقت او ہمت تسونے-○ واڑان مست ای اونا بازوٹ
 بے عزتی و بیت پارینے، اونا زری آ ایمان تھوکاتے تکلیف تسٹہ او اوفتے بے عزت
 کیرے، ولے خدائے کنا زری آ رحم بس، اتے کہ ای واسکان ایمان تھوینٹ او
 ۱۴ چائوینٹ کہ انت کنگ ٹی اسٹہ-○ اونا خدا کے آ بندادہ تینا رحمتاے راہی کرے
 کہ ای واقفا لالچ آلوینے، او واسہ ای خواجہ عیسیٰ نازی آ ایمان تجیوہ، او اوڑ تو بھاز
 ۱۵ محبت کیوہ-○ وارا ست اے، ہر بندرغ اونا زری آ ایمان تیجنگ کیک کہ خواجہ عیسیٰ
 ۱۶ دنیا ٹی گناہ گارنگا بندغاتے پچاؤنگ کے بسوس۔ ای واقفے آن اسٹس اسٹہ، ولے
 خدا کنا گناہ گار نازی آ رحم کرے اتے کہ خواجہ عیسیٰ کنے ایلو بندغاتے کے مثال
 جوڑ کرے، او واسکان موقعہ آرے کہ آرا گناہ گاراک عیسیٰ نازی آ ایمان تیرہ،
 ۱۷ اوفک نجات حاصل کیرہ-○ اسٹنگ خدا، کہ گل دنیا نا مالک اے، خننگک او ہمیشہ
 زندہ اے، مخلوق ہمیشہ صرف اونا عزتے او صفے کے-○

- ۱۸ او کنا مزہبی آمار، تیمتھیس، ای نے خدا نا حکماتے رغایوہ، نی کیسہ تا، او
نا باروٹ مست نا عیسائی تا پیشن گوئیک پورہ مریرہ۔ وھن کہ اسے فوجی س تینا
آفسر نا حکماتے منک او تینا دشمناتا خلاف جنگ کیک، ہندن نی کنا حکماتے منہ
۱۹ او دروغ نا خوالفوکا تا خلاف بش مہ۔ ایمان آن ہر سینگہ، آستے تینا صفا کرک۔
۲۰ بھارنگا بندغاک بے ضمیر مسونو، او ایمان آن ہر سینگانو۔ اوفتا نیام ٹی نمینیس
او سکندر او۔ ای اوفتے شیطان نا کسر آپنگ کے الاٹ تاکہ اوفک سبق حاصل
کیر او کفر پانگے ایر۔

عبادت نا وخت آ ڈھن کبو

- ۱ ب عبادت ٹی دعا کنگ نا وخت آ خداگان ہر بندغ کے خدا نا شکرے آوا کبو، او
۲ اوفتے کے دعا کبو، کہ خدا اوفتے آ ہم تینا رحمتاے راہی کے۔ خاص طور آٹ باوشاہ
او ایلو معتبرنگا بندغاتے کے ہم دعا کبو، تاکہ دا بندغاک منے تکلیف تفس، او نن
سلامتی آٹ رہینگن، منے آپریشانی بف، او نن خدا نا راستگا کسر آکان، او خدا
۳ نا تروکا زہ واری تے پورہ کین۔ ہندن کنگ جوان اے، او ننا نجات تروکا یعنی
۴ خدا نا خوش نا مطابق اے۔ او خدا نا خوش اے کہ ہر بندغ راستگا پیغامے منے
۵ او نجات حاصل کے۔ اسے خدا اے، او اسے بندغ اے کہ خدا او بندغاتا سنگتی اے
۶ کر فک۔ دا بندغ خدا نا مقرر کروکا یعنی عیسی اے۔ خدا نا خوش اے کہ ہر بندغ
نجات حاصل کے۔ دانا ثابت منگ کے عیسی صبح نگا وخت آ بسونے او تینے صلیب
۷ آتفنگ کے تسونے، تاکہ ایمان تجوکا بندغاک نجات حاصل کیر۔ ہندا خاطر آن
ای دروغ تریرہ، قسم بیفیوہ کہ ای خاصنگا شاگرد او ایلو قوم والالتے کے آستو جوڑ
کننگاٹ، تاکہ ای ایمان نا باروٹ راستگا پیغامے اوفتے اسکان سرکیو۔
۸ تین پہ تین عبادت نا وخت آ کنا خوش اے کہ صرف ہمو بندغاک ڈوتے ہرز

۹ آکیر دُعا کیر، آرافک پاک صاف او، او کسے ناراض کتو یا بحث کتو۔ ○ کنا دا
 ۱۰ ہم خوش اے کہ عبادت نا وخت آ نیازیک صبح نگا پچاتے بینیر۔ دانا اجازت اُفک
 ۱۱ کہ اوفک گیمو پچ بینیر، خیشن، پنون یا قیمتی آ خوار بینیر، بریر، یا تینے زیبا کننگ
 ۱۲ کے پٹاتے جوڑ کیر، بریر، تاکہ مخلوق اوفتا زیبائی نا صفتے کے۔ ○ بلکہ سادہ و پچ بینیر او
 ۱۳ مزہبی و کاریم کیر تاکہ مخلوق اوفتا مزہب نا باروٹ صفتے کے۔ ○ او نیازی ہیل کننگ
 ۱۴ کے صرف چپ مرے، او تینا اربغ او عیسائی تا خوانفوکا تے عزت ایٹے۔ ○ ای اوفتے
 ۱۵ اجازت تفرہ کہ اوفک خوانفیر یا اوفتا طاقت زینہ غاتے آن بڑز مرے۔ اوفک ضرور
 عبادت نا وخت آ چپ مریر، ○ اتے کہ اولیکو وار آدم و دی کننگا تے، ولدا خوا، ○
 او دا زینہ آلویکہ کہ اولیکو وار ریفنگا، بلکہ نیازی اُسکہ کہ ریفنگا او خدا نا حکمے پرغا۔ ○
 ہندا خاطر آن چنا و دی کننگ نا وخت آ خدا اوفتے آ تکلیف او غلے راہی کیک،
 ولے اگہ اوفک عیسائی نازی آ ایمان تخیر، چپ مریر، نیکنگا کاریمتے کیر، او ایلو فتے
 تو محبت کیر، اوفک بچیرہ۔ ○

عیسائی تا معتبراک

۱ **ب** داراست اے، اگہ بندرغ نا خوش آرے کہ او عیسائی تا معتبر مرے، او جوانو
 ۲ کاریم کے۔ ○ معتبر نگا بندرغ تینے گناہ او بڑائی تے آن تورے، عزت مند مرے،
 اونا صرف اسے زائفس مرے او مسافر تے ضرور تینا آرائی بہ خیرٹ کے، مزہب
 نا باروٹ اووے علم مرے، تاکہ او خوانفنگ کے او کسے موقعہ تھف کہ اونا زی آ
 ۳ ہورے بڑز آ کے۔ ○ او شرابی س یا جنگ کروکوس مف، بلکہ شریف او امن کروکوس
 ۴ مرے، اووے دولت نا محبت مف، ○ او تینا آراوالا تے جوانی کا چلیفے، او تینا چناتے
 ۵ ہندن خوانفے کہ اونا عزتے کیر، ○ اتے کہ اگہ بندرغس تینا آرائے چلیفنگ کپک، گڑا
 ۶ ہمر او ایلو عیسائی تا خیالے تیخنگ کیک؟ ○ او پلسکو عیسائی س مف، تاکہ او ہندن

۷ تکبر کپ، دھن کہ شیطان کریس او فیصلہ نا مطابق اووے ہزا مروئی اے۔ او
بندنو بند غس مرے کہ عیسائیک او ایلو بند غاک اونا عزتے کیر، تاکہ اوفک اووے
بدنام کنگ کپس او شیطان اووے ریفنگ کپ۔

عیسائی تا خزمت کرو کاک

۸ عیسائی تے کے خزمت کرو کاک بموفک مریر آرافک کہ عزت دار او مخلص
۹ مریر، بھاز شراب کمپس، لالچی مفس۔ او فک اُست نا خب اُت راستگا پیغام نا
۱۰ زی آ ایمان تخیر او ہر سینکس۔ او لیکو وار اوفتا آزمائش کنگے۔ اگہ اوفک آزمائش
ٹی پورہ مریر، تو گڑا خزمت کنگ کے کچن کنگیر۔
۱۱ اوفتا زائف غاک ہم مخلوق نا میون آ عزت مند مریر، تینا خرابنگا خوشاتے توریر،
او ایلو بند غاتا زی آ دروغ نا اِزام نخس۔ اوفک ضرور ہر بیت او کاریم نا باروٹ
۱۲ ایماندار مریر۔ او ہر خزمت کرو کا نا صرف اسہ زائف س مرے، او تینا آرا والتے او
۱۳ چناتے جوانی اُت بندن خوائفے کہ اونا عزتے کیر۔ او آرا خزمت کرو کا کہ تینا
کاریمے ایماندار اُت کیر، تو مخلوق اوفتا عزتے کیک، او اوفک تینا خواجہ عیسیٰ نا
زی آ ایمان تیخنگ نا باروٹ ولیری اُت بیت کنگ کیر۔

بھلا بیتاک

۱۴ اسی نے آدا بیتا بے لکھاٹ او کئے اُمت اے کہ اسی نے تو یلنگ کے بریوہ۔
۱۵ اگہ اسی یلنگ کیر، تو دا خط نا رہنمائی اُے کیک کہ اُے تین پہ تین تو ہر عمل کروئی
اے، او اُے دا ہم سنا اے کہ نن گل اُسنگا خدا نا دوستگا مخلوق اُن۔ دھن کہ آرا
نا تمبہ غاک چھتے تورنگ کے ضروری او، بندن نن راستگا پیغام نا بچا لنگ کے

۱۶ ضروری آن۔ ○ وا پیغام یقیناً صبح اے، اراوے کہ مخلوق خدا نا راہی تینگ آن
 مُست چانتویکے سواسہ وانا اہمیت زیاست اے کہ
 عیسی بندغ نا شکل اٹ بس،
 او پاکنگا روح نا طاقت اٹ ظاہر مس کہ راستگا بندغ اے،
 ملائکاک او مخلوق اووے خنار۔
 او جنت آ راہی تینگانے،
 او قوماتا نیام ٹی اونا بازوٹ تبلیغ کنگا،
 او وینا نا بھازنگا بندغاک اونا زی آ ایمان تھار۔ ○

دروغ نا خوانفوکاک

۱ ب خدا نا پاکنگا روح نا طاقت اٹ معلوم مسونے کہ مون آ گراس بندغ ایمان
 ۲ آن بڑ سینگیرہ۔ اوفک ریفنگیرہ او شیطان نا خوانفنگ آ کارہ، ○ او تینا خوانفنگ اٹ
 ایلو مخلوق ریفرہ۔ وھنگا خوانفوکاک تپسہ کہ آرا راست اے او آرا دروغ اے،
 ۳ اتے کہ اوقتا ضمیر اک کسکونو۔ ○ وھنگا بندغاک پارہ کہ ”برام کیہو، او گراس کُنوئی
 آ گڑاک حرام او“۔ ولے وا گل کُنوئی آ گڑاتے خدا جوڑ کرینے۔ خدا نا شکرے اوا
 کنگ آن پد ارافک کہ راستگا پیغام نازی آ ایمان تھیرہ، اوفتے اجازت آرے کہ
 ۴ وا گڑاتے کینگ کیرہ۔ ○ آرا کُنوئی آ گڑاتے خدا جوڑ کرینے، گل جوان او، اسے آن
 ۵ ہم انکار کنگپ۔ ولے ہر گڑا کے خدا نا شکر اوا کنگے اوفک کنگیرہ، ○ اتے کہ خدا نا
 شکرے اوا کنگ آن پد وا گڑاتے خدا کنگ کے قبول کیک۔ ○

تیمتھیس، عیسیٰ نا خزمت کرو کا مہ

- ۶ نی بھار مست راستگ پیتا زی آ ایمان تھانس، او اوفتا زی آ چلینگ ٹی
 اُس۔ اگر نی کنا پیتا ایلو مزہبی آ ایلمتے آر سیفیس، تو نی خواجہ عیسیٰ نا جوانو
 ۷ خزمت کرو کا اُس۔ ولے دروغ نا قصہ غاتے، کہ بے کار او، اوفتے آ توجہ تھ۔ بلکہ
 ۸ نی بروخت خدا نا تروکا زمر واری تے پورہ کنگ نا کوشتے کرک۔ گوازی کنگ
 صحت کے جوان اے، ولے خدا نا تروکا زمر واری تے پورہ کنگ روح کے بھار
 ۹ جوان اے، اتنے کہ واژان واسہ نا او آخرت نا زندگی جوڑ مرک۔ واکنا بڑز آنا
 ۱۰ بیان کروکا پیتا راست او، او بر بندرغ وافتا زی آ ایمان تھنگ یک۔ نن بھار
 تبلیغ کے بھار ہمت او است نا خب اٹ کاریم کین، اتنے کہ تنہ صرف آسنگ خدا
 نازی آ یقین اے، کہ او یقیناً کل بندغاتا نجات تروکا اے، ولے صرف عیسیٰ نا
 زی آ ایمان تھوکاک و نجاتے حاصل کیرہ۔
- ۱۱ ایمان تھوکاتے واکنا رغاموکا پیتاے خوانف۔ نی کسے دا خاطر آن تینا زی آ
 ۱۲ بورے بڑز آ کنگ کے ایلہ، کہ نی خوانفنگ ٹی اُس ولے ورنہ اُس۔ بلکہ تینا خرابنگ
 خوشاتے تورنگ اٹ، ایلوفتے تو محبت کنگ اٹ، جوانو بیت کنگ اٹ، ایمان
 ۱۳ تھنگ اٹ او تینا عمل اٹ ایلو عیسائی تے کے مثال مرک۔ کنا نے آ بنگ
 اسکان نی بروخت مخلوقے مقدسنگ کتاباے خوانف، وانا پیتاے رغام، او اوفتے تبلیغ
 ۱۴ کرک۔ او یات کرک کہ خدا نا پاکنگ روح نا طاقت نے آہمو وخت آ بس آرا
 ۱۵ وخت آ معتبرنگ عیسایک نے پورہ کیر، او تینا دوتے نازی آ تھار۔ واپیتا زی
 آ عمل کرک تاکہ ایلو بندغاتے ہم سہا تھے کہ نا مزہب نا باروٹ علم زیاست منگ
 ۱۶ ٹی اے۔ تینا عملاتا خیالے تھ او راستگ پیتاے خوانف، او واپیتاے کریسہ ہنگ،
 اتنے کہ اگر نی واپیتاے آ عمل کیر، تو نی تینے او تینا پیتاے بنوکاتے بچا بھیس۔

ایمان نحو کاتا زمہواری

۱ **ب** تیمتھیس، نی پیرنگا زینہ غاتے آچڑہ۔ بلکہ اوفتے تسلی آٹ پوہ کرک، دھن
 کہ اوفک نا باوہ او۔ او ورناتے تو ہندن پیش برک، دھن کہ اوفک نا ایلک او۔
 ۲ پیرنگا نیازی تے تینا لمہ چا، او ایلو نیازی تے صفانگا آست آٹ تینا لہڑ چا۔

جنوزاناتا بیتاک

۳ ہمو جنوزاناتا عزتے کرک، آرافتے عزیز قریب آف۔
 ۴-۵ واپتاتے ایلو گل عیسائی تے ہم رغام، تاکہ کس اوفتازی آہورے بڑز آ
 کپ۔ اوفتے وا ہم رغام کہ اگہ جنوزانے اولیاد آرے وا اولیادواتا زمہواری اے کہ
 اوفک اولیکو وار تینا لمہ، بلہ او پیرہ غاتا ہندن خیالے تحیر، دھن کہ چنگی ٹی وافک
 اوفتازی خیالے تحائر۔ او خدا نا خوش ہم ہندن اے۔ او آرا جنوزان اصل تینا اے، او
 کس اونا خیالہاری کروکو افک، او خدا نازی آیقین تھے، او دے او نن خدا نا
 مدتے خوائے۔ ایلو عیسائی تے دھنگا جنوزان نا خیالے تجوی اے۔ ولے آرا جنوزان
 وا دنیا ٹی خرابگا خوشاتے کیک، خداے گیرام کیک، واسہ او خوش اے، مون آ
 ۸ او دے ہزا مریک۔ اگہ کس تینا عزیز قریباتا خیالے تجپک، او خاص کر تینا خاوت
 نا خیالے تجپک، اونا ایمان نا چچ فائدہ افک، او بے ایماناتے آن بھاز خراب اے،
 آنتے کہ بے ایماناک تینا خاوت نا خیالے ہم تحیرہ۔

۹ او آرا جنوزان نا خوش اے کہ او عیسائی تا خرتے کے، ضروری اے کہ او شست
 ۱۰ سال یا داڑان بڑز مرے، او تینا زند ٹی صرف اسہ وارس برام کرینے۔ وا ہم ضروری
 اے کہ وا جنوزان تینا چناتا جوانی آٹ خیالہاری کریمس، مسافراتے تینا آرا ٹی بہ

خیرٹ پاریسس، او عیسائی تا عزت تینگ کے اوفتا خرتے کریسس، مصیبت ٹی مخلوق نامدے کریسس، او ہر وخت جوان کاریم کنگ ناکو شستے کریسس، او مخلوق اووے پانک کہ ”وا جوانو نیازی س اے“۔

- ۱۱ ولے ورناننگا جنوز انک عیسائی تا خدمت کرو کو جوڑ منگ کپسہ، آنتے کہ اوفتا خوش
۱۲ اے کہ پین برانس کیر، او اوفک خدمت کنگ نا قسم آن ہر سینگیرہ۔ اوفک وا
۱۳ قسے پرغیرہ، او وا قسم نا پرغنگ کے اوفتا زی۔ آلازم تھنگ۔ اوفک تینا وختے
۱۴ ضائع کیرہ، ولے واقفے آن زیاست خرابنگا بیت واو اے کہ واک ارا اراتے ٹی
۱۵ ایلو بندغاتا باروٹ خرابو بیت کیرہ او ایلو فتا کاریسمتے ٹی داخل ایترہ۔ ہندا خاطر آن
۱۶ اسی دھینگا جنوز انا تے پاوہ کہ اوفک پین برام کیر، تینا چنا او ارا نا خیالے تخیر، تاکہ
۱۷ ایلو فتنے موقعہ یلپ کہ اوفک ننا عیسائی تا خلاف بیت کنگ کیر۔ اسی ہندن پاوہ
۱۸ آنتے کئے خبر اے کہ گراس جنوز ان واسکان قسم آن ہر سینگانو او شیطان نا کسر آ
۱۹ پنگ ٹی او۔ ولے اگ کس عیسائی نیازی نا خاوت ٹی جنوز ان آریر، اوفک ضرور
۲۰ وافتا مدتے کیر، تاکہ ایلو کل عیسائی تا زی آ بوجھ مَف، او وا عیسائیک صرف ہمو
جنوز انا تا خیالے تھنگ کیر، آرافتے کہ خاوت آف۔

معتبراتا پیتاک

- ۱۷ اگ عیسائی معتبراک نیکو کاریسم کیرہ، تو ایلو عیسائیک اوفتا بھارتے کیرہ،
۱۸ خاص کر ہمو معتبراک کہ آرافک اُسٹ نا خب اٹ تبلیغ کیرہ او خوانغیرہ۔ دھن
۱۹ کہ تورات ٹی لکھوک اے کہ ”گوٹ کنگ نا وخت آ خراس نا بائے تقیہو“، او
۲۰ ”مزدورے اونا مزدوری تینگے“، ہندن تبلیغ کرو کاتا ہر دُول نامدے کبو۔ معتبر لگا تا
خلاف ہمو وخت اسکان پیتا تے پچھو کہ اوفتا خلاف اِرت یا اِرت آن زیاست گواہ
مَنتے۔ گناہ کرو کاتا گناہ تے ایلو عیسائی تا مون آپیش کبو، تاکہ ایلو فک پنت میفر۔

ای خُدا، خُواجہ عیسیٰ او ملائکاتے گواہ کیوہ، او ئمے پاوہ "دایماتے مَنیو او تحصب کپتو"۔ تینا خرابنگا خوشاتے تور، او کسے معتبر جوڑ کنگ کے زو زو کپہ، آنتے کہ اگہ و معتبر گناہ کیک، تو دانا لُح لُی لے۔ داوے پچین کنگ آن مُست سوچ کرک۔ معتبر بندرغ نا پچین کنگ آن مُست اووے آزمائش کر، آنتے کہ شاید دا آزمائش آن اونا وگوا گناہک ظاہر مریر، او ہندا آزمائش اٹ اونا وگوا نیکیک ہم ظاہر مریر۔ صرف ویر کپہ۔ بلکہ تینا پڈ نا خُل او ایلو بیماری تا علج کے مچہ مچہ انگور نا جوے ہم گن۔

بہمو عیسایک کہ مے او، اوفک تینا مالکاتا عزتے کیر، تاکہ کس خُدا او ننا خُوائفنگ نا باروٹ بے عزتی وُہیت پاپ۔ عیسائی میک تینا عیسائی مالکاتے بے عزت کپس، آنتے کہ دافک تین پہ تین مزہبی آیلک او۔ بلکہ دامیک اوفتا زیاست خرتے کیر، آنتے کہ ارافتے کے دافک کاریم کیرہ، اوفک ہم ایمان تجوکاک او محبت کروکاک او، او دافتے کاریم آن فائدہ مریک۔ نی ضرور دایماتے خُوائف او نصیحت کر۔

دولت اہم آف

اگہ کس ایمان تجوکاتے آن ننا خُواجہ عیسیٰ نا باروٹ جتا نا پیغامے خُوائفک، او راستنگا پیغام تو اِتفاق کپک، او خُدا نا تروکا زمرہ واری تا باروٹ خُوائفک۔ او پیغام نا باروٹ چچ تپک، ولے تکبر کیک۔ او صرف بہمو پیتا تا باروٹ بحث کیک، ارافتا اہمیت آف۔ دھینگا بے فائدہ نگا بحث آن تین پہ تین لُی ساڑ او شک ووی مریک، او داڑان بھازنگا اسہ پہ ایلو نا تینا باروٹ بے عزتی وُہیت کیرہ۔ دھینگا بندغاک ہر وخت بحث کیرہ، اوفک راستنگا پیغام نا باروٹ بھاز ہرے اسکان سوچ کنگ کپسہ، آنتے کہ اوفتا دماغاک شیطانی آیماتے آن پُر او۔ دھینگا بندغاک سوچ

- کیرہ کہ مزبب دولت مند جوڑ منگ نا ذریعہ اے، او خوشی بند او اے۔
- ۶ ولے یقیناً بندغ خدا نا تروکا زمر واری تے پورہ کنگ آن خوش مریک۔ اگ
- ۷ اوڑ تو آرا گڑاک ہم آریر، او وا گڑاتے آن خوش اے، تو وانا فایدہ مریک۔ نن وا
- ۸ دنیا ٹی بسن، آنت میسن؟ نن وا دنیاغان کانہ، آنت وینہ؟ نہ بچ میسون، نہ بچ وینہ۔
- ۸ گل بندڑے سلیرہ۔ نن بندا خاطر آن اگ نئے کنگ بینگ کے آرے، و نن کے
- ۹ کافی اے۔ ولے ہمو بندغاتا خوش اے کہ ”امیر جوڑ مرین“، اوفک آزمائش ٹی
- ۱۰ تمیرہ او شیطان نا جال ٹی پاسگیرہ۔ و ابے وٹوفنگ او خرابنگ خوشاتا نتیجہ ٹی اوفتے بزا
- ۱۰ مریک، آخر ٹی اوفک دوزغ آکارہ۔ و اوفتے آن بار گڑاس مست کوشست کریسر
- کہ ”دولت مند مرین“، اوفک وا وجہغان ایمان آن ہر سینگار، اوفتے آ مصیبت
- بسونے، اوفک پریشانی تے ٹی تمانو۔ واڑان ثابت مریک کہ دولت تو محبت کنگ
- بر بد کاریم نا ماس اے۔
- ۱۱ ولے نی، خدا نا خدمت کروکا، تینے وا گل گڑاتے آن تور، او کوشست کرک کہ
- خدا نا راستنگا کسر آبنگ، ایمانے تینا یسف، خدا نا تروکا زمر واری تے پورہ کرک،
- ۱۲ شریف مرک، مخلوق تو محبت کرک، او مصیبت تے سہ۔ وھن کہ گو کروکوس
- بھاز کوشست کیک کہ ”گوئے کٹیو، اولیکو انعامے حاصل کیو“، بندن نی کوشست
- کرک کہ تینا زندگی ئے خدا نا خوش نا مطابق گد ریف تاکہ انعام ٹی نی جتے حاصل
- کیس۔ او یات کرک کہ خدا نے دعوت تیس کہ ”نی جتے حاصل کرک“ او مخلوق نا
- مون آنی وا دعوتے قبول کریس۔

آخری نصیحتاکی

- ۱۳ خدا، کہ او زندگی او ہر گڑاتا مالک اے، او خواجہ عیسیٰ، کہ او پٹیفیس پیلٹس
- ۱۴ نا مون آتینا بیتاے آن ہر سینگتو، اسی اوفتے گواہ کیوہ او نے حکم ایتیوہ کہ نی

۱۵ ہمو وخت اسکان کہ خواجہ عیسیٰ پدی جتے ایمانداری ٹی خدا نا خوش نا مطابق تینا زندگی نے گد ریف او کسے موقعہ تھ کہ نازی آبورے بڑز آ کے۔ او عیسیٰ خدا نا مقرر کروکا وخت آپدی بریک۔ واهمو خدا اے کہ واکل وٹیاے چلیفنگ ٹی اے، او

۱۶ صفت نا لالچ اے، او باوشاہ تا باوشاہ او گل نا خدا اے۔ صرف او ہمیشہ زندہ ریمنگو کا اے۔ او بندنو نور سے ٹی ریمنگ کہ کس اورے ریمنگنگ کپک، وادٹیا ٹی نہ کس اورے خنانے نہ اووے خنگ کیک۔ اونا طاقت او عزت ہمیشہ بڑز آمرے۔

۱۷ وادٹیا نا دولت نا باروٹ امیرنگا بند غاتے نصیحت کرک کہ اوفک تکبر کپس، بلکہ اوفتے پا "فانی آ گراتے آ یقین تجبو، صرف خدا نا یقین تجبو، کہ او ہمیشہ ریمنگو کا اے، ہمو خدا کہ ضرورت او خوشی نا بر گڑائے سخاوت آٹ نئے ایتک"۔

۱۸ اوفتے نصیحت کرک، اوفک جوان مرید او دولت آٹ نیکو کاریم کیر، سخی مرید، او

۱۹ تینا گڑاتے ایلوفتے تو بشخ کنگ کے تیار مرید۔ او دا طریقہ آٹ اوفک تین کے بندنو نیکی مچ کیر، کہ قیامت ناوے آ وانیکیک اوفتے کاریم ایتیر، ولدا اوفک ہمیشہ زندگی نے حاصل کیر۔

۲۰ تیمتھیس، آرا بیتاے ای نے مست خوانفیٹ، وافتے خیال آٹ ایلوفتے رغام۔ بے کارنگا بیت او بختاے آ توجہ تھ، آراوے کہ مخلوق دروغ آٹ "علم" پانک،

۲۱ آنتے کہ گڑاس دا علمے متیرہ او خدا نا کسر آن بر سینگیر۔

ٹما گل نازی آ خدا نا رحمتاک مرید۔

خدا حافظ۔

نا مزہبی آ باوہ،

پولس۔

تیمتھیس کے اِرٹ میکو خط نا تعارف

دا اِرٹ میکو خط اے کہ پوٹس تیمتھیس لکھانے۔ او اونا مدت کنگ کے نصیحت کرینے کہ ”تکلیفاتے صبر ات سہنگ کے تیار مَرک، بے مقصدنگا بخشے کہ، او خواجه عیسیٰ نا پیغامے دلیری ات ایلوفتے اسکان سر کر۔ یات کَرک کہ ای ہم داژان مُست بندن کریٹ۔“

دا خط نا اہنگا بشخاک داد او:

تعارف	۱:۱ - ۱۸:۱
عیسیٰ نا خاطر آن مصیبتے سہنگ کے تیار مَرک	۱:۲ - ۱۳:۲
صلاح او خبرداری	۱۴:۲ - ۸:۴
آخری بیتاک	۹:۴ - ۲۲:۴

پوٹس نا تیمتھیس کے اِرٹ میکو خط

ب کنا دوستگا مزہبی آمار، تیمتھیس، سلام۔

ننا باوہ خُدا او ننا خواجه عیسیٰ، کہ او خُدا نا مقرر کروکا اے، وافتا محبت او رحمتاک نازی آمربد، او نے آپریشانی بف۔

ای خُدا نا خُوش نا مطابق عیسیٰ نا خاصنگا شاگرو جوڑ مسوٹ۔ خُدا کنے گچین کرینے کہ ای اونا پیغامے، کہ اگہ بندرغ عیسیٰ نازی آایمان تھک تو ہمیشہ نا زندگی اے

حاصل کیک، ایلوفتے اِسکان سرکیو۔

۲ اِی خُدا نا شکرے اواکیوہ، کہ اِی صفائیگا اُسٹ اٹ خُدا کے کاریم کننگ ٹی
 اٹ، دھن کہ کنا باوہ پیرہ غاک کرہہ۔ اِی دے او نن عبادت نا وخت آنا عیسیائی
 ۳ جوڑ مننگ کے ہم خُدا نا شکرے اواکیوہ او نے کے دُعا خواوہ۔ اِی نے کے زیری
 اٹ، او کنا بھاز خُوش اے کہ اِی نے پدی خنیو، اَنتے کہ کئے یات اے، آرا وخت
 آ اِی نے آن رخصت کریٹ، تو نا اُسٹ چٹنگ مس او نی بھاز پریشان مس۔
 ۵ او اِی یات کیوہ کہ نا ایمان بسونے، دھن کہ نا بلہ لوس او نا لہ یونیکے تیارہ، او نی
 ۶ ہم تھنگ ٹی اُس۔ خُدا نا پاکنگ رُوح نا طاقت نے آہمو وخت آ بس، آرا وخت
 آ اِی نے معتبر جوڑ کننگ کے تینا دُوئے نازی آ تھٹ۔ دائیکی ئے گیرام کہہ۔
 ۷ خُدا تینا پاکنگ رُوح نا طاقتے ننے وا خاطر آن تھتے کہ نن خولین۔ بلکہ خُدا نا پاکنگ رُوح
 ننے خُدا کے کاریم کننگ او ایلوفتے تو محبت کننگ نا طاقتے ایتک۔ واڑتو اوار اوار
 او ہر ایٹے تینے گناہ او بُرائی تے آن تورنگ نا طاقتے ایتک۔

۸ بندا خاطر آن خُواجہ عیسیٰ نا باروٹ پُسکننگ پیغامے تالان کننگ کے شرمندہ
 مہ۔ او وا خاطر آن ہم شرمندہ مہ کہ اِی، نا سنگت، خُدا نا مقرر کروکا نا پیغامے
 تالان کننگ نا وجہ غان جیل ٹی اٹ۔ بلکہ خُدا نا پُسکننگ پیغامے تالان کننگ کے
 کئے آن بار مصیبتے سہنگ کے تیار مہ، کہ خُدا نے واوے سہنگ نا طاقتے بسونے۔
 ۹ خُدا ننے وا خاطر آن گچین کتے او ننے بچا لفتے اَنتے کہ نن نیکو کاریم کرین۔ بلکہ
 دُنیا نا شروع مننگ آن مُست او فیصلہ کریس کہ او تینا مقصداتے پورہ کننگ کے
 ننے گچین کیک، او تینا رحمتاتے ننے آوا خاطر آن راہی کیک کہ نن عیسیٰ نازی
 ۱۰ آ ایمان تھون۔ واسہ خُواجہ عیسیٰ، کہ او ننا نجات تروکا اے، او نا بٹنگ اٹ ننے
 سنا تمانے کہ موت خلاص مسونے۔ او ننے پُسکننگ پیغامے رغانا نے تاکہ نن ہمیشہ
 نا زندگی ئے حاصل کین۔

۱۱ خُدا کئے عیسیٰ نا خاصنگ شاگردو او پُسکننگ پیغام نا اُستادو جوڑ کرینے، تاکہ اِی پُسکننگ

- پیغام نا تبلیخ کننگ کیو۔ بندا خاطر آن ای تکلیف سہنگ ٹی اٹ۔ ولے کنے
 واسکان یقین آرے کہ آرا کاریے خُدا کنے تسونے، ای بغیر خولیس اٹ کیوہ تہ،
 او خُدا قیامت اسکان کنا دا وِٹیا ٹی کروکا کار۔ متا خیال داری اے یک۔ او آرا راستنگا
 بیتاے کہ ای نے خُوانفیٹ، وافتے بندن ایلوفتے آسر کرک۔ دھن کہ خُواجه عیسیٰ
 تینا زی آ ایمان تینگ نا وجرغان نئے طاقت تسونے کہ نن تین پہ تین تو محبت
 کننگ کین، بندن نن تو ہم طاقت آرے کہ ایلو بندغاتے تو محبت کین او ایمان
 آن ہر سینگن۔ خُدا نا پاکینگا رُوح، کہ او نئے آبسونے، اونا طاقت اٹ کسے اِلپہ کہ
 او راستنگا پیغامے بدل کننگ نا کوشتے کے۔
 نی تینٹ چاسہ کہ ایٹیا صوبہ ٹی رہنگو کا۔ بھازنگا عیسیایک کنے یلہ کریر۔ وافتے ٹی
 فوگلس۔ او ہر گنٹیس ہم اترہ۔ ولے اُنیسفرس کنے ایلو۔ بلکہ آرا وخت آ او روم شار
 آس، او کنے بھاز پٹا، کہ کن تو یلے۔ آرا وخت آ او کنے خنا، او شرمندہ متو کہ ای
 پُسننگا پیغام نا تبلیخ کننگ نا وجرغان جیل ٹی اٹ۔ نی دا چاسہ کہ او افسن شار نی کنا
 بھاز مدتے کرئس۔ او واڑے ہم کنا ہر ڈول نامدے کرے۔ کنا دُعا اے کہ خُدا اونا
 او اونا خاوت نازی آ تینا رحمتاے کے، او قیامت نا دے آ او جنت ٹی رہینگے۔

عیسیٰ نا خاطر آن مصیبتے سہنگ کے تیار مَرک

- ۲ کنا دوستنگا مزہبی آمار، خُواجه عیسیٰ تینا زی آ ایمان تینگ نا وجرغان نے
 رحمتاے تسونے۔ بندا طاقت اٹ تینا زندگی اے گد ریف، او آرا بیتاے ای نے
 بھازنگا مخلوق نا مون آ خُوانفیٹ، نی ایلو پوہنگا عیسیائی تے خُوانف، کہ نا خیال ٹی
 سختو عیسیائی او، تاکہ واک دا بیتاے ایلوفتے اسکان راست اٹ رسیفر۔
 دھن کہ ای خُواجه عیسیٰ نا خاطر آن تکلیف سہنگ ٹی اٹ، نی ہم اوڑکے
 فوجی سے آن بار اُس او تکلیف کابنگ کے تیار مَرک۔ او اسہ فوجی سے نا کاریم

۵ اے کہ تینا افسرے ہر وخت خوش تھک او ہر وخت تینا افسر نا حکماتے مَنک، او
۶ ایلو بیتاتے آ توجہ تفک۔ او بندن نی ہم صرف خدا نا حکماتے منہ۔ ○ نی عیسیٰ نا
۷ حکماتا مطابق انعام حاصل کننگ کے تینا زندگی ئے بندن گد ریف، وھن کہ اسے
۸ گو کروکوس گوازی نا قانون نا مطابق نرک، او انعام حاصل کیک۔ ○ او نی خدا
۹ کے محنت آٹ بندن کاریم کرک، وھن کہ اسے زمیندارس بھار محنت آٹ کاریم
۱۰ کیک، او اونا حق مرہک کہ فصل آن اولیکو وار تینا بشخے پیفے۔ ○ وا مثالاتے کہ
۱۱ ای نے لکھائ وافتا بازوٹ سوچ کرک، او خدا نے وافتے پوہ کننگ نا طاقتے
ایٹک۔ ○

۸ خُواجہ عیسیٰ، کہ او خدا نا مقرر کروکا اے، اووے گیرام کہے۔ او داؤو نا اولیاد
۹ اے۔ او کسفنگ او پدی زندہ کننگا، او وانا پُسنکنا پیغامے ای نے آر سیفیٹ۔ ○ ای
خدا نا پُسنکنا پیغام نا تلخے کننگ ٹی اٹ، او داؤد جان ای مجرماتے آن بار جیل ٹی
اٹ، تاکہ دا پیغام تالان مَف۔ ولے خدا نا پیغامے کس تالان منگ آن تورنگ
۱۰ کپک۔ ○ ای ایلو بندغاتے آ راستنگ پیغام نار سیفنگ کے تکلیف سہنگ ٹی اٹ،
تاکہ اوفک ہم نجات حاصل کیر، کہ دا نجات نئے خُواجہ عیسیٰ نازی آ ایمان تھنگ
۱۱ نا وجہ جان بلک، او نن ہم جنت ٹی ہمیشہ کے رینگین۔ ○ دا بیتاک راست او
اگ نن دا دنیا ٹی عیسیٰ نازی آ ایمان تھنگ نا وجہ جان تکلیف
سہینہ یا کسفنگینہ،

تو یقیناً مون نا دنیا ٹی نن اوڑتو اوار خوشی ٹی رینگینہ۔ ○
اگ نن تکلیف سہینہ،

تو نن اونا باوشابی ٹی شامل مرینہ۔

ولے اگ نن اونا شاگرد منگ آن انکار کینہ،

تو قیامت نا وے آ او پانک "آؤ۔ وا کنا سنگت آف۔" ○

۱۳ دا ممکن اے کہ نن آن گراس عیسیٰ تو اقرار کیر، او ہر سینگیر۔

ولے دا ممکن آف کہ آرا اقرارے عیسیٰ بندغاے تو کرینے،
 او پورہ کپ تہ،
 آنتے کہ او دروغ تینگ کپک۔

بمر جوانی آٹ خدا نا خزمت کین

۱۳ نی دا میتاے عیسائی تے خوائف، او اوفتے سختی آٹ خدا نا پین آٹ خبردار کرک
 کہ اوفک لوزاتا زی آ بحث کپس۔ دا جوانو تیمتھیس آفک، آنتے کہ اگہ خوائفو کاک
 تین پر تین ٹی بحث کیرہ، تو ایلو پنوکا مخلوقے روحانی طور آٹ پریشان کیرہ۔
 ۱۵ تینا کاریمتے محنت آٹ کرک، او خدا نا خوٹے پورہ کنگ کے بندنو کاریم کرک
 کہ نی خدا نا راستگا پیغامے صبح طریقہ آٹ خوائف، او نی خوائفنگ کے شرمندہ
 ۱۶ مفیس۔ بے کار او بے وقوفاتا بحثاے آن مرمک، آنتے کہ دھینگا بحثاے مخلوقے
 ۱۷ خداغان پین مریہ۔ دا بحثاے بموٹپ آن بار او کہ جوڑ مفیس، بلکہ ناسور آن بار
 ۱۸ تالان مریہ۔ دھینگا بے فایدہ نگا بحث کرکاک تیمتھیس او فلیٹس او۔ اوفک خدا
 نا راستگا کسر آن ہر سینگانو، او گراس عیسائی تا ایمانے کمزور کنگ ٹی او۔ اوفک
 خوائفیرہ کہ ”خدا داڑان مست کبوکا بندغاے زندہ کرینے او داڑان پد پدی زندہ
 ۱۹ کپک تا۔“ ولے خدا نا پکسنگا پیغام نازی آ ایمان تجوکاک بندنو بھلو خلتے آن
 بار او، کہ کس دافتے مرفنگ کپک۔ او خدا عیسیٰ نازی آ ایمان تجوکاک تا ایمانے
 بسفنگ کے پارینے کہ ”ای تینا راستگا کسر آ بروکا بندغاے چاوہ،“ او ”آرا بندغ
 پائے کہ ”ای خدا نا راستگا کسر آ بروہ،“ اوڑ کے ضروری اے کہ گناہ تا کاریمتے
 آن ہر سینگے۔“

۲۰ اسہ بھلو آراے ٹی گینگ کے بھاز ڈول نا رزان او تالاک آریہ۔ دافتے آن
 گراس خیسن او پیون آن جوڑ کنگانو، گراس تا مش او پاٹ آن جوڑ کنگانو۔ خیسن

۲۱ پیون نا رزاناک خاصنگا دعوتاتے کے استعمال مریرہ، او پاٹ او مش نا رزاناک
 عاينگا دعوتاتے کے استعمال مریرہ۔ ۰ او ہندن اگہ کس گناہ تے آن ہر سینک، تو
 خدا اووے خاصنگا کاریمتے کن استعمال کیک، وھن کہ اسہ امیرو بندغس خیسن او
 پیوننگا رزاناتے خاصنگا دعوت ئی استعمال کیک۔ خدا ہندن کیک اتے کہ دا جوائنگا
 بندغ خدا کے مقدس مریک، او خدا کے کاریتم کیک، او ہر ڈول نا نیکنگا کاریمتے
 کنگ کیک۔ ۰

۲۲ ورنائی نا خرابنگا جوشے تور، خدا ناراستنگا کسر آبنک، تینا ایمانے بسف، او نی
 ہمو بندغاتے تو محبت او سنگتی کرک، آرافک کہ او صفائنگا اُست آٹ خداغان مدت
 ۲۳ خوارہ۔ ۰ ولے نی بے فائدہ نگا او بے وقوفنگا بحث کروکاتے آن مَرک۔ نی تیڈٹ
 ۲۴ چاسہ کہ وھننگا بحثک ناراضگی آٹ خلاص مریرہ۔ ۰ عیسیٰ نا خدمت کروکاک ضروری
 بحث کپس۔ بلکہ اوفک گلاتے تو مہربانی کیر او گلے جوائی او صبر آٹ خوانفنگ
 ۲۵ کیر۔ ۰ جتا نا پیغام تروکاتے تو تسلی آٹ پیش بہ۔ شاید خدا اوفتے موقعس ایٹے،
 ۲۶ اوفک ہر سینگیر او راستنگا کسرے پوہ مریرہ۔ ۰ اوفک دروغ نا کسر نا باروٹ سوچے
 ایرہ او شیطان آن بچیرہ کہ مست شیطان اوفتے تینا کسر آیسوس۔ ۰

خیال تج او مون نا بروکا خرابنگا بندغاتے آن مَرک

۱ **۳** بات تج، قیامت آن مست بندغاتے آشکل و خس مروے۔ ۰ دا وخت
 آ بندغاک صرف تینا باروٹ سوچ کرور، لالچی مرور، تکبر کرور او تینے عزت والا
 چاور۔ دافک ایلوفتے بے عزت کرور او تینا لمہ باوہ نا حکماتے منیرور، ناشکرات مرور،
 ۲ خدا نا مون آ پاک صاف مفرور۔ ۰ دافک محبت کپور، رحم کپور، ایلوفتازی
 دروغ نا الزام تجور، مخلوق تو جنگ کرور او ظلم کرور۔ دافک جوائنگا پیتاتے آن
 ۳ انکار کرور، ۰ غداری کرور۔ دافک اول بیت او عمل کرور، پد آ سوچ کرور، تکبر

- آن پُر مرور۔ واک خُدا نا بجائے دنیا نا خرابنگا خوشی کے زیاست توجہ ترور۔
 ۵ واک زبان اٹ ییسائی مرور، ولے اُسٹ اٹ مُناق مرور۔ وھینگا بندغاتے آن
 ۶ نی مَر مَرک، او ایلوفتے ہم دافتا باروٹ رغام۔ وھینگا بندغاتے آن گراس ایلوفتا
 اراتے ٹی کارہ، ہم بے وقوفنگا نیازی تے، کہ اوفک تینا خرابنگا خوشاتے تورنگ
 کپسہ او مُست آن گناہ تے ٹی پاسنگانو، اوفتے ریفیرہ او تینا دوتے ٹی کیرہ۔
 ۷ وھینگا نیازیک ہر وخت پُسنکینگا کسر آ پینگ نا کوشستے کیرہ، ولے راستنگا بیتاتے
 ۸ پوہ مفسہ۔ وھن کہ فرعون نا جاؤو گراتے آن ارا جاؤو گر تینیس او یسمیریس موسیٰ
 نا خلاف موسر، ہندن واسہ وھینگا بندغاک راستنگا پیغام نا خلاف مریرہ۔ اوفک
 صرف شیطانی وُہیت سوچ کیرہ۔ خُدا اوفتے ”تینا گچین کروکا بندغ“ پاپک، اُنتے
 ۹ کہ اوفک اُسٹ نا حُب اٹ ایمان تچسہ۔ ولے جُتے آن پد دافتا بے وقوفی ایلو
 بندغاتے آ ظاہر مریک وھن کہ فرعون نا جاؤو گراتا بے وقوفی ایلو بندغاتے آ ظاہر
 موسس۔

ربُمائئ کننگ کے بیتاک

- ۱۰ ولے نی تیمتھیس کنا شاگرد جوڑ مس، او چائُس کہ ای تینا زندگی بمر
 گد ریفینٹ، کنا زندگی نا مقصد اُنت اے۔ نی کنا صبر او محبتے خناس، نی کنا تکلیف
 ۱۱ او مصیبتاتے خناس کہ ہمر سہاٹ تا، ولے ایمان آن ہر سینگتویٹ۔ او نی جُوان
 چاسہ کہ اِنطاکمیر، اِلکینم او اُسترہ شارائے ٹی کن تو اُنت مس۔ کنا زی آ تکلیف او
 ۱۲ مصیبتاک بسر، او ای سہاٹ تا، او خُدا کئے واکلیفاتے آن بچائے۔ او ارا بندغ
 کہ اُسٹ نا حُب اٹ خُواجہ یحییٰ نازی آ ایمان تچک او خُدا نا تروکا زِمرواری تے
 ۱۳ پورہ کننگ نا کوشستے کیک، اونا زی آ مصیبتاک بریرہ۔ ولے خرابنگا بندغاک او
 دروغ تروکا ایلو بندغاتے ریفیرہ، او تپسہ کہ تینے ہم ریفنگ ٹی او۔ اوفک اسر

دروغے ڈنگ کے بھار دروغاتے تیرہ۔○

۱۳ ولے نی ایمانے تینا یسِف او آرا راست ناپیتاتے کہ نی بیل کریٹس، دافتازی
 ۱۵ آسختی ٹی عمل کَرک۔○ او یات کَرک کہ چنگی آن اَلیس دایسکان نے مُقدسنگ
 کتاباتے دیر خوائفے او پوہ کرے۔ نی تینا خوائفوکاتے چاسہ۔ نی مُقدسنگ کتاباتے
 آن عقل مندی حاصل کریس او چائیس کہ ”خواجه عیسیٰ نازی آایمان تینگ آن
 ۱۶ ای نجات حاصل کیوہ“۔○ گل مُقدسنگ کتاباک خدا نا گند آن بسونو، اوفتے ٹی
 مقصداک آریر کہ دافک راستنگ کسرے نشان ایتیرہ، غلطی تے نشان ایتیرہ، او دا
 غلطی تا مَرکنگ کے کسرے رغامیرہ، او ننا ربٹھائی ئے کیوہ کہ نن خدا نا کسر آت
 ۱۷ تینا زندگی ئے ہم گد ریفین،○ تاکہ آرا بندرگ کہ ایمان تچک خدا اودے عقل مندی
 ایتک او ہر ڈول نا جواننگا کاریمتے کنگ کے طاقت ہم ایتک۔○

۱ سب ای خدا او خواجه عیسیٰ نا موجودگی ٹی، کہ اوفک کہوکاتا او زندہ غاتا فیصلہ
 ۲ کروکاک او، اوفتا پن آٹ نے حکم ایتیرہ پاوہ کہ○ ”نی پُکسنگ پیغام نا تلینے کَرک“،
 اتے کہ خواجه عیسیٰ وختے آباو شاہان بار پدی بریک۔ بندغاک توجہ ایتیرہ یا تفس،
 ولے نی دا تلینے کاریمے ہر وخت کنگ کے تیار مَرک، راستنگ پیغامے ثابت
 کنگ کے ہم تیار مَرک، او آرا بندغاک کہ غلطو کاریم کنگ ٹی او، اوفتے منع
 ۳ کَرک، او اوفتے ہمت ایتے او صبر آٹ خوائف۔○ وختس بروئے کہ مخلوق راستنگ
 پیغامے پھیروئے، بلکہ اوفک تینا خرابنگا خوشاتا مطابق عمل کرور، او ہمو اُستواتے
 ۴ تین کے گچن کرور، آرافک کہ اوفتا اُست نا مطابق خوائفور۔○ اوفک صحیح نگا پیتاتا
 ۵ پننگے ایلرہ، او دروغ نا قصہ غاتے آتوجہ ایتیرہ۔○ ولے ہر وخت نی تینا خرابنگا خوشاتے
 تور، خدا نا خوش نا مطابق نیکنگا کاریمتے کَرک، تکلیفاتے سہ، او خدا نا خرتے کریسہ
 ہنگ۔○

۱ ای کہنگ کے تیار آٹ، او واسہ وخت خُک بسونے کہ ای شہید کنگیو۔○ ای
 ۲ ایمان آن ہر سینگٹٹ۔ وھن کہ گو ٹی بشخ ہلوکا ہر دے سختی آٹ دروش کیک تاکہ

انعام حاصل کے، بندن ای خواہ یحییٰ ناکل بیتا زری آ سختی آٹ عمل کنگ ٹی
 اٹ۔ ای تینا پورہ کوشٹے کریٹ، او وا پیغامے تینا ہمت نا مطابق ایلوفتے اسکان
 سر کریٹ۔ او نینگا کاریمتے کنگ نا بدلہ اٹ ای انعام نا انتظارے کنگ ٹی اٹ۔
 خدا، کہ او صبح فیصلہ کروکا اے، وا انعام قیامت ناوے آ کے ایتک، او وا انعام
 صرف کنے پلک۔ بلکہ ہموفتے ہم وا انعام پلک آرافک کہ یحییٰ نازی آ ایمان تجیرہ
 او اونا پدی بنگ نا انتظارے کنگ ٹی او۔

آخری بیتاک

- ۱۹ نی کوشٹ کرک کہ کنے آ سیل آن مست برک، آنتے کہ دیماس وا دنیا نا
 خوشی تے کے کنے اِلا، او تھستلیکے شار آ بنا۔ او ای کریسکینتے گلتیہ صوبہ غا او ططے
 ولتیہ علاقہ غا راہی کریٹ، او واسہ صرف لوقا کن تون اے۔ آرا وخت آ بریسہ
 مرتے ہم تین تو اتہ، آنتے کہ او کنا مدتے کنگ کیک۔ او ای شخفے افسس شار آ
 راہی کریٹ۔ بنگ نا وخت آ کنا کوٹے تین تو اتیس۔ واوے ای تروآس شار
 ٹی کرپس نا آرا ٹی گیرام کریٹ۔ او کنا کتابتے ہم اتیس، خاص کر ہمو کتابتے
 کہ سلہ نازی آ لکھنگانو۔
 ۱۳ سکندر، کہ او آئن نا کاریمے کیک، کنے بھار نُسخان تسونے، خدا اووے اونا
 عملاتا مطابق بدلہ ایتے۔ اوڑان خیال تج، آنتے کہ او ولیری اٹ ننا پیغام نا خلاف
 بیت کنگ ٹی اسکہ۔
 ۱۶ آرا وخت آ ای عدالت ٹی اولیکو وار پیش کنگاٹ، تو ای تنیا اسٹہ او کس کن
 کے گواہ متو۔ گل نزار۔ ولے ای دعا کیوہ کہ وا نینگ کے خدا اوفتے سزا تیف۔ وا
 وخت آ خدا کن تو اسکہ او کنے طاقت تیس۔ ہندا خاطر آن ای خدا نا پسکینگ پیغام نا
 تبلیغے ایلو قوم والا تا نیام ٹی کریٹ، تاکہ گل بنیر۔ خدا کنے کینگ نا سزا آن بچا یفینے۔

۱۸. بندا خاطر آن کنا یقین اے کہ خُدا کئے گناہ نا کاریمے آن بچائِک، تاکہ ای جنتے حاصل کیو۔ او مخلوق ہمیشہ صرف اونا عزت او صفے کے۔○
۱۹. اَکولہ او اونا زائفہ پَرسکھ او اَنیمِفرَس نا خاوتے کنا سلاے پاس۔○
۲۰. رَاسٹس کرِنتھس شار ٹی سلیس، او تَرفمے ای میلِٹس شار ٹی اِلات، اَنتے کہ او بیمار اَنکھ۔○
۲۱. یوٹوولس، پوویٹس، لینس او ایڈ کلویہ او ایلو گل عیسائی سنگتاک نے سلام پارہ۔○
۲۲. خُدا نا رَحمتاک نازی آ او ایلو گل نازی آمریر۔
- خُدا حافظ۔
- نا مزہبی آ باوہ،
- پوٹس۔○

طُطْس کے خط نا تعارف

طُطْس پین قوم نا بندعَس اَسَک، او عِیسائی جوڑ مسوسُس، او پوٹس تبلیغ نا وخت آ اونا بہاز مدترے کرِیسُس. دا وخت آ طُطْس کرِیتی جزیرہ فی اَسَک.
 دا خط فی پوٹس طُطْسے مَسہ بھلو پیتاتا باروٹ رغامانے،
 (۱) عِیسائی تا معتبراک بمر گچین مرور
 (۲) فی بمر ایلو عِیسائی ترے خوانفیس، بمر نرینہ غاترے، بمر نیازِی ترے، او بمر مرے ترے
 دا پُسکُنگا پیغامے خوانفیس.
 (۳) صیح طریقہ آٹ عمل کَرک. خاص طور آٹ ایلو ترے تو سنگتی کَرک، کَسسے
 پریشانی فی شاغیہ، او بے مقصدِنگا بحث، کہ دا فرقہ جوڑ کیک، دادے کہے.

دا خط نا اہنگا بشخاک داد او:

تعارف او عِیسائی تا معتبراک ۱:۱ - ۱:۴

عِیسائی بند غاترے رغامِنگ ۱:۲ - ۱:۳

آخری پیتاک ۱۲:۳ - ۱۵:۳

پوٹس نا طُطْس کے خط

ب کنا مزہبی آ مار، طُطْس.

سلام-

نن برتوماک عِیسائی نازی آ ایمان تیخنہ۔ ہندا خاطر آن ای وعا کیوہ کہ ننا باوہ

خُدا او خُواجه عیسیٰ، کہ او خُدا نا مقرر کروکا او ننا نجات تروکا اے، اوفتا رحمتاک ننا زی آمریر، او ننے آپریشانی بَف۔

خُدا کنے کچین کرے او تینا گچیننگا بندغاتے آرابی کرے، تاکہ ای اوفتا ایمانے سیدفیو، اوفتے بمو راستنگا پیغامے خُوانفیو، کہ وانا زی آمل کننگ اٹ اوفک خُدا نا تروکا زِمہ واری تے پورہ کیر۔ وانا نتیجہ ٹی اوفک جُوان چارہ کہ ”نن یقیناً جنت ٹی کاہ“۔ خُدا، کہ او اصل دروغ تَرپک، نن تو ہمیشہ نا زندگی نا اقرارے وینا نا جوڑ کننگ آن مُست کریس۔ عیسیٰ نا وانا وینا ٹی پننگ آن وا وخت او اقرار ثابت مسونے۔ خُدا، کہ او ننا نجات تروکا اے، کنے کچین کرینے او کنے حکم تسونے کہ وا پیغام نا تلخے کیو۔

۵ ای نے کریتے جبرہ غاِلاٹ، تاکہ فی جبرہ نا مہر شار ٹی کنا کاریکے خلاص کیس، او عیسیٰ تے کے اوفتا نیام آن معتبرنگا بندغاتے کچین کیس، او عیسیٰ تا بر وول اٹ مدتے کیس۔ دُهن کہ ای نے پارلسٹ، کہ بمو بندغے معتبرنگا بندغ کچین کیس، کہ وا بندغ بے عیب مرے، اونا صرف اسہ زائفَس مرے، اونا چُناک ہم جُوانو عیسیٰ مریر او تینا باوہ نا حکماتے منیر او مخلوق اوفتا ہم عزتے کے۔ او ٹی تکبر مَف، غصہ والاس مَف، شرابی س مَف، جنگ کروکو او پیسہ نا لالچی س مَف، تاکہ کس اونا زی آلازم تخنگ کپ، آنتے کہ وا معتبرنگا بندغ عیسیٰ تا بھلا مریک۔

۶ ۷ ۸ ۹

۱۰ ضروری اے کہ او مہمانتے اُرا ٹی بہ خیرٹ کے، نینگا کاریمتے کے تینے وقف کے، گُناہ او بُرائی تا باروٹ سوچ خلپ، بمو کاریمتے کے آرا صبح او، اُسٹ ٹی صفا مرے، خُدا نا راستنگا کسر آکائے، او اُسٹ نا حُب اٹ عیسیٰ نا صبح نگا پیغام نا زی آ تینا ایمانے سِفے دُهن کہ اودے خُوانفنگانے، او وایماتے کننگ اٹ او ایلو مخلوقے راستنگا پیغامے خُوانفنگ کیک، او ایلو فتنے بمت تینگ کیک کہ اوفک وانا زی آ عمل کیر۔ آرا بندغاگ کہ اونا خلاف او، او اوفتا غلطی تے کشنگ کیک۔

بھازنگا بندغاگ آریر کہ اوفک راستنگا پیغام آن انکار کرینو، بے فائدہ وُبحث

- کننگ ٹی او، او دروغ نا پیغام آن مخلوقے ریفنگ ٹی او۔ وافقے ٹی خاص کر پُلسکن
 ۱۱ یہودی مزہب آن عیسائی جوڑ مروکاک او۔ ہندا خاطر آن ضروری اے کہ دا دروغ
 نا پیغام تورنگے، اتے کہ واک خاوتاتے تینا خوانفنگ آٹ پریشان کننگ ٹی او۔
 ۱۲ وافتا مقصد پیسے مچ کننگ اے۔ دھن مَف۔ اسہ کریتے جریرہ نا مخلوق نا پغمبرس
 تینٹ پاریسس "کریتے بندغاک ہر وخت دروغ تیرہ، واک ہمو جنگلی آساوارا تے
 ۱۳ آن بار او کہ قانونے مَنپس۔ واک سُسٹ او لوسی او"۔ او آرا پیتا تے پاریسس،
 واک صبح او۔ ہندا خاطر آن ضروری اے کہ نی اوفقے سختی آٹ منع کر، تاکہ اوفک
 ۱۴ اُسٹ نا حُب آٹ پُلسکنگا پیغام آ ایمان تحیر۔ او یہودی دروغ نا قصہ پاروکاک، کہ
 اوفک تینا جوڑ کروکاک حکماتے میسونو، واک ہمو بندغاک او کہ پُلسکنگا پیغامے مَنپتو۔
 ۱۵ عیسائیک وافتا پیتا تے مَنپس۔ آرا بندرغ اُسٹ ٹی صفا اے، اوڑکے ہر گڑا پاک
 اے۔ ولے آرا بندرغ کہ ایمان تیچک، او اُسٹ ٹی مون اے۔ ہندا خاطر آن اوڑکے
 ۱۶ ہر گڑا ناپاک اے۔ دھینگا بندغاک دعویٰ کیرہ کہ "من خدا نا کسر آپنگ ٹی اُن"،
 ولے اوفتہ عمل وا گڑاے ثابت کپک، اتے کہ اوفک خدا نا حکماتے مَنپس، او جوانو
 کاریم کننگ کپس۔ ہندا خاطر آن مخلوق اوفقے آن نفرت یک۔

عیسائی بندغاتے رغامنگ

- ۲ ب طُطُس۔ نی صرف راستیگا پیغامے رغام او خوانف کہ ۱ ٹما پیرنگاک شرابی مَفس
 بلکہ عزت مند مرید، گناہ او بُرائی تا باروٹ سوچ خلپس، ایمانے تینا بسفیر، ایلوفتے تو
 ۳ محبت کیر، او مصیبتا تے سہیر۔ او ہندن پیرنگا نیازی تے پوہ کزک کہ واک پاک
 صاف نا زندگی ئے گد ریفر۔ واک دروغ نا الزام تیخو کو او شراب گنو کو مَفس،
 واک نیکنگا پیتا تے خوانفو کو مرید،

- ۴ او ہندن پیرنگا نیازیک ورنانگا نیازی تے پوہ کیر کہ "تینا آرغ او چناتے تو محبت

۵ کیر، اُست ٹی صفا مریر، او گناہ او بُرائی تا باروٹ سوچ خلپس، او جوانو اُرائی مریر، او بر وخت تینا اَرِغاتا عزتے کیر، تاکہ کسے موقعہ مَف کہ راستیگا پیغام نا باروٹ، کہ وا خُدا نا گنڈ آن بسونے، بے عزتی وُہیت پائے۔

۶ او ہندن ورناننگا نرینہ غاتے ہم خُوائف کہ وائف گناہ او بُرائی تا باروٹ سوچ
۷ خلپس۔ نی تیڈٹ ہم نیکو کاریم کُرک، تاکہ ایلوفتے کے مٹالس مریس۔ ہمو پیتاتے
۸ اُست نا حُب اٹ خُوائف ارا کہ راست او۔ پیتاتے ہندن خُوائف کہ کس پاننگ
کپ کہ "وا پیتاک دروغ او"، او نا دشمناتے موقعہ پلپک کہ ننا خلاف خرابو ہیت
پاننگ کیر، اوفک شرمندہ مریر۔

۹ عیسائی میک تینا مالکاتا بر وخت عزتے کیر، اوفتے تو ہم جوابی کپس، او اوفتے
آن وُزی کپس۔ بلکہ ہندنو کاریم کیر کہ مالکاتے اوفتازی آہوسہ مرے۔ دا طریقہ
اٹ ظاہر مریک، خُدا، کہ او ننا نجات تروکا اے، اونا باروٹ خُوائفنگاک صچ او۔
۱۱ گل عیسائی تے ہندن خُوائف اتے کہ خُدا تینا رحمتاتے راہی کرینے تاکہ گل
۱۲ بندغاک نجات حاصل کنگ کیر۔ او خُدا ننے پوہ یکک کہ ہمو کاریمتے کپن ارا فک
کہ اووے خوش افس، او نن وُنیانا خرابنگا گراتے خُوائپن، گناہ او بُرائی تا باروٹ سوچ
۱۳ خلپن، خُدا نا راستیگا کسر آکان او خُدا نا تروکا زمرہ واری تے پورہ کین۔ نن بے
صبری اٹ ہمو وخت نا انتظارے کنگ ٹی اُن کہ خُواجه عیسیٰ، کہ او خُدا نا مقرر
۱۴ کروکا او ننا نجات تروکا اے، خُدا نا طاقت تو دا وُنیانا پدی بریک۔ او ننا خاطر
آن تینا جان نا قُربانی اے بسونے، تاکہ او ننے گناہ او بُرائی تے آن بچائے او نن اونا
پاک صافنگا مخلوق جوڑ مرین، او نن تینا زندگی اے ہندن گد ریفین کہ نن اُست
نا حُب اٹ جوانو کاریم کین۔

۱۵ نی کنا رغاموکا پیتاتے بندغاتے خُوائف، او نے تو حق ارے کہ نی بندغاتے
ہمت استیس او اوفتے گناہ نا کاریمتے آن منع کپس۔ او کسے اجازت اُفک کہ او نا
زی آہورے بڑز آ کنگ کے۔

۱ **ب** عیسائی تے پاکہ دافک حاکم او حکومت ٹی کاریم کروکا بندغاتا عزتے کیر او
 ۲ اوفتا حکماتے منیر، او بر ڈول نا جوانگا کاریمتے کیر۔ ○ دافتے پاکہ "کسے بے عزتی و
 ۳ سیت پایمو، اسہ پہ ایلو تو بحث کیہو۔ بلکہ شریف ہو، گل تو امنی ٹی رینگبو، او
 ۴ بر وخت گل تو نرمی اٹ پیش بیو" ○ اتنے کہ وختس اسکہ کہ نن ہم تیٹ بے
 ۵ وقوف اسنہ، خدا نا حکماتے مہوینہ، ایلوفتے آن ریفنگاز۔ نن بر ڈول نا خرابنگ خوش
 ۶ او خواہشاتا مے اسنہ۔ نن تیٹ زندگی عے خرابنگا نیت او ساڑ ٹی گدریفین، مخلوق
 ۷ ننے آن او نن مخلوق آن نفرت کرینہ۔ ○ ولے خدا، کہ او ننا نجات تروکا اے، او
 ۸ ننے آمہربان مس، ○ او ننے بچائے۔ دا ننا جوانگا کاریماک آلویرہ کہ نن کرین، بلکہ
 ۹ اووے ننا زی آتس بس، او ننے بچائے۔ نن پاک صاف منگ نا بے شولان،
 ۱۰ تاکہ گناہ تے آن صاف مرین، او خدا نا پاکنگا روح ننے رغانا کہ نن ہمر پسنن روحانی
 ۱۱ زندگی عے گدریفنگ کینہ۔ ○ دا ہم صبح نا پاننگ اے کہ خدا تینا دا پاکنگا روح نا
 ۱۲ طاقتے خواجہ عیسیٰ نازی آ ایمان تھنگ نا وجہغان ننے آ راہی کریسہ ہنا، ○ تاکہ
 ۱۳ نن خدا نا مون آپاک صاف مرین، او نجات حاصل کین، او نن یقیناً ہمیشہ نا
 ۱۴ زندگی عے حاصل کینہ۔ ○

۱۵ کنا خوش اے کہ نی کنا رغانو کا بیتاے ضرور عیسائی تے آسر کیس، تاکہ آرا
 ۱۶ بندغا کہ عیسیٰ نازی آ ایمان تھیرہ، دافک تینا وختے جوانو کاریم کنگ ٹی
 ۱۷ گدریفیر، او دا کاریماک اوفتے کے او ایلو بندغاتے کے فائدہ مند مریر۔ ○ ولے بے
 ۱۸ فائدہ رگا بکشتاے آن مرمہ، یعنی تینا باوہ پیرہ غاتے آناز کہہ، تین پہ تین اٹ ناراض
 ۱۹ مقبو، او تورات نا حکماتا باروٹ بحث کہہ۔ دا بیتاک بے فائدہ او، اونے کے نسان وہ
 ۲۰ او۔ ○ او آرا بندغ عیسائی تے ٹی فرقہ جوڑ کنگ نا کوشستے کنگ ٹی اے، اووے ارا
 ۲۱ وار خبردار کرک۔ آگہ متیک، تو اوڑ تو سنگتی کہہ۔ ○ نی چاسہ کہ دھینگا بندغ گناہ گارس
 ۲۲ اے، او اونا گناہک ظاہر کیرہ کہ او غلط اے۔ ○

آخری بیتاک

- ۱۲ آرا وخت آای ارتماس او تَخَفَسْ آن اَسْمَے نے آراہی کیو، تو نی نیکلپس شار
- ۱۳ آکے آبریس، آتے کہ اسی سیٹے ہموڑے گدریفیوہ۔ ۰ نی وکیل زیتماس او اپلو سے
- ۱۳ سفر آراہی کزک، او اوفتے ہندن تیار کزک کہ سفر ٹی اوفتے چچ گڑا نا ضرورت
- ۱۳ مف۔ ۰ ایلو بیت داو اے کہ فی ننا عیسائی سنگتاتے پا کہ دافک جوانو کاریم کیر
- تاکہ اوفتا زندگی بے مقصد مف۔ ۰
- ۱۵ آرا سنگتاک کہ دا وخت آکن تون آریہ نے سلام پارہ، او کریتے جریدہ ٹی رہنگو کا
- عیسائی تے کنا گنڈ آن سلام پاس۔
- ٹما گلا نازی آخدا نارحمتاک مریر۔
- خدا حافظ۔
- نا مزہبی آباوہ،
- پولس۔ ۰

فَلِیْمُون کے خط نا تعارف

فَلِیْمُون عِیْسائی جوڑ مسوسس، او تینا شار ٹی عِیْسائی نا معتبرَس آسکھ. اونا مے، کہ پن تہ اُنِیْسْمُس آسکھ، اوڑان دُزی کریسُس، نراسُس، او پد آ پوٹس تو جیل ٹی ملا، او پوٹس نا خُوانِیْنِگ آن عِیْسائی جوڑ مس. پوٹس اُنِیْسْمُسے پدی اونا مالِک فَلِیْمُون آ راہی کنگ ٹی آسکھ، او داڑتو آوار دا خطے ہم راہی کنگ ٹی آسکھ. پوٹس دا خط ٹی فَلِیْمُون آن خواست کرینے کہ ”دا مے نئے معاف کرک، آنتے کہ دا عِیْسائی جوڑ مسونے، او داسہ ننا اِیْلُم اے“.

پوٹس نا فَلِیْمُون کے خط

عِیْسائی تے کے خرمت کروکا سنگت فَلِیْمُون، لید آفیم، او سنگت آر چس، اونا اُرا ٹی عبات کے بروکا عِیْسائی سنگتاک، سلام۔

خُواجہ عِیْسائی نا پُلسکِنِگا پیغامے تبلیغ کنگ نا وجہ غان ای جیل ٹی اُٹ، او نے خط لکھنگ ٹی اُٹ۔

ای خُدا او عِیْسائی، کہ او خُدا نا مقرر کروکا اے، اوفتے آن وُعا کیوہ کہ اوفتا رحمتاک ٹمازی آمریر، او مے آپریشانی بَف۔

سنگت فَلِیْمُون، عِیْسائی، کہ او خُدا نا مقرر کروکا اے، اونا زی آنا ایمان تھنگ، او ایلو عِیْسائی سنگتاتے تو محبت کنگ نا بنگٹ۔ ہندا خاطر آن اُرا وخت آ ای وُعا کیوہ، تو واپتاتے کے خُدا نا شکرے آوا کیوہ۔ ای وا ہم وُعا کیوہ کہ ”ننا ایمان

تجوکاتا اس پر ایلو تو سنگتی او عیسی نازی آ ایمان تھنگ نا وجہ غان آخس ہم رحمتک
 آریر، اوفتے نئے پوہ کنگ نا طاقت ایٹے۔" ○ سنگت، نا عیسائی تے تو محبت کنا آستے
 بھلن کرینے۔ واژان کنا بمت ووانے او کل عیسائیک نے آن بھاز خوش او۔ ○

ای خدا نا مقرر کروکا نا تبلیغ کروکا اٹ، او جیل ٹی اٹ۔ بندا وجہ غان کنا حق
 آرے کہ ای نے حکم ایٹنگ کیوہ، کہ آنت کروئی اے۔ ولے نے تو بندا سنگتی او
 محبت نا وجہ غان ای نے آئیسٹس کے منت کیوہ، کہ "اودے معاف کرک"، ○ آنتے
 کہ او کن تو جیل ٹی یلنگ کے بسونے او ای واسہ اونا مزہبی آباوہ جوڑ مسوٹے ○
 آئیسٹس، کہ او نا مے س آسک، او نراس او نے کے بے کار آسک، ولے دا واسہ نے
 کے او کن کے کاریم کروکوس اے۔ ○

دا کئے بھاز دوست اے، ولے ای داوے نے آپدی راہی تینگ ٹی اٹ۔ ○
 کنا خوش اے کہ ای داوے واڑے تین تو تھیو، آنتے کہ ای پلسکینگ پیغام نا وجہ غان
 جیل ٹی اٹ، او آئیسٹس نا جاگہ غا کنا خرتے کنگ کرک۔ ○ کنا خوش آفک کہ ای
 نا خوش آن بغیر نا مدتے بلیو، ولے کنا خوش اے کہ نی کنا مدتے تینا آست نا
 حب اٹ کیس ○

کنا خیال ٹی آئیسٹس گراس وختس کے نے آن نراس، ولے واسہ خدا اودے
 گچین کرینے، او نا مزہبی آ ایلم جوڑ مسونے او ہمیشہ نے تو مروئے ○ واسہ او صرف
 مے س آفک، بلکہ مے آن بڑ اے یعنی او نا مزہبی آ ایلم جوڑ مسونے۔ بندا خاطر
 آن دا کئے آ بھاز گچین اے۔ او خدا نا پلسکینگ پیغام آ ایمان تھنگ نا وجہ غان نے
 آ ہم کئے آن زیاست گچین مروئے ○

اگہ نی کئے تینا مزہبی آ ایلم چاسہ، تو داوے تینا آرا ٹی بندن بہ خیرٹ کرک،
 دھن کہ ای بروٹ، نی کئے بہ خیرٹ کریسہ ○ اگہ آئیسٹس نے آن گراس وزی
 کرینے، یا نا نسخانے کرینے، تو دانا پدی تینگ کنا زمرہ واری اے ○ او اقرار کنگ
 کے ای تیٹ لکھنگ ٹی اٹ کہ ای نے ہر گزائے پدی ایٹیوہ۔ ولے نی تیٹ

۲۰ سوچ کرک کہ ای نا نجات کے آنت کریٹٹ۔ ○ بندا خاطر آن، ایلم، کنا وا کاریکے،
 عیسیٰ نازی آ ایمان تھنگ نا وجہ غان، کرک، او نا وا کاریم کنگ نا وجہ غان ای
 بھار خوش مریوہ۔ ○

۲۱ آرایمتے ای نے پارینٹ، کنا یقین اے کہ فی اوژان زیاست کاریمتے کیسہ۔ ○
 ۲۲ او تینا وتانے کن کے تیار کرک، آتے کہ آرا دعائے ئم خدا غان کنا یلہ منگ نا باروٹ
 کنگ ٹی ارے، اوفک یقیناً پورہ مریہ۔ ○

۲۳ ایفراس، کہ پسکینگ پیغام نا وجہ غان کن تو قید ٹی اے، ○ او مرقس، آر ستر خس،
 ۲۴ دیماس، او لوتا، کہ اوفک عیسیائی تے کے خدمت کروکا ایلمک او، نے سلام پارہ۔ ○
 ۲۵ او عیسیٰ، کہ او خدا نا مقرر کروکا اے، اونا رحمتاک ٹما گل نازی آمریر۔
 نا مزہبی آ ایلم،

پولس،

او کن تو مزہبی آ خدمت کروکا سنگت، تیمتھیس۔ ○

یہودی تے آن عیسائی جوڑ مروکاتے کے خط نا تعارف

دا خط نا صیح معلوم آف کہ دیر لکھانے تہ، ولے یقیناً اولیکو وار بمو یہودی تے کے لکھنگا کہ عیسائی جوڑ مسوسر۔ اوفتے آن گراس سوچ کنگ فی اسرہ کہ ”نن عیسیٰ نا زی آ ایمان یخنگ آن بڑسینگین، او پدی یہودی تا شریعت آ کان“۔

دا خط فی خواجہ عیسیٰ نا باروٹ مسہ ابو بیت او

(۱) خواجہ عیسیٰ خدا نا مار اے، او اونا اہمیت مست نا پغمبراتا او ملائکاتا اہمیت آن بہاز زیاست اے

(۲) خدا پارینے کہ خواجہ عیسیٰ ہمیشہ رینگو کا امام آن بار اے، او اونا اہمیت مست نا یہودی اماماتا اہمیت آن بہاز زیاست اے

(۳) صرف عیسیٰ نا زی آ ایمان یخنگ آٹ بندغس گناہ تا سزاغان بچنگ کیک۔ خطے لکھو کا بندغاتے مست نا ایماندارنگا بندغاتا حوالہ ایتک، پائیک کہ ”ہموفتے آن بار ایمانے تینا بسفبو، تکلیف او مصیبتاتے صبر آٹ سپسہ ہمو۔“ لکھو کا آخر فی بندغاتے نصیحت کرینے، او ہوشاری تسونے کہ ”خیال یخبو، نواہ دُنیا نا خرابنگا خوشی او غمی فی خواجہ عیسیٰ نا پیغامے، کہ دا راستنگا کسر آدیک، یلہ کرورے۔“

دا خط نا اہنگا بشخاک داد او:

خدا نا تینا مار نا ذریعہ آٹ پیغام	۳:۱ - ۱:۱
خدا نا مقرر کرو کا نا اہمیت ملائکاتے آن زیاست اے	۱۸:۲ - ۴:۱
خدا نا مقرر کرو کا نا اہمیت موسیٰ او ایلو پغمبراتے آن	۱۳:۴ - ۱:۳

زیاست اے

۱۴:۴ - ۲۸:۷ خُدا نا مقرر کروکا نا اہمیتِ اماماتے آن زیاست اے

۱:۸ - ۲۲:۹ خُدا نا مقرر کروکا نا اہمیتِ کُل آن زیاست اے

۲۳:۹ - ۳۹:۱۰ خُدا نا مقرر کروکا تینا جان نا قُربانی ئے تِس

۱:۱۱ - ۲۹:۱۲ ایمان تَخینگ نا اہمیت

۱:۱۳ - ۲۵:۱۳ آخری نصیحتاک او آخری پیتاک

یہودی تے آن عیسائی جوڑ مروکاتے کے خط

خُدا نا تینا مار نا ذریعہ اٹ پیغام

ب کنا عیسائی سنگتاک،

سلام۔

ٹمازی آخدا نارحمتاک مریر۔ اسی ئے آن خواست کیوہ کہ کنا داہمت تروکا پیغامے بيمبو، آنتے کہ والی گل اہمیتکا پیتاک او۔

مست نا وخت ئی خُدا ننا باوہ پیرہ غاتے تو بھاز وار پلغمبر اتا ذریعہ اٹ ہیست کریس۔ ۱۔ وے آخری دے تے ئی او تینا مار یعنی عیسیٰ نا ذریعہ اٹ نن تو ہیست کرینے۔ خُدا وانا ذریعہ اٹ گل جہانے جوڑ کرینے، او دا مار جہان نا ہر گڑا نا مالک اے۔ ۲۔ خُدا نا طاقت عیسیٰ نا ذریعہ اٹ گل بند غاتے آظاہر مسونے، او عیسیٰ اصل خُدا غان بار اے، او دا جہان او نا پیغام نا طاقت نا مطابق چلیکینگ ئی اے۔ بند غاتے گناہ او بُرائی تا معاف کننگ نا موقعہ تینگ آن پد عیسیٰ جنت ئی خُدا، کہ گل آن طاقت وَر اے، نا راست میکو گنڈ آ تو لوک اے۔ ۳۔

عیسیٰ نا اہمیت ملائکاترے آن بہاز زیاست اے

مار نا طاقت او عزت ملائکاتے آن بہاز زیاست اے۔ اونا پن "خدا نا مار"،
 کہ باوہ خدا اودے تسونے، ملائکاتے تروکا پنتے آن بہاز بھلن اے۔ ○ دا بیتے نن
 جوان چانہ، آتے کہ خدا اینو اسکان تینا ملائکاتے آن آستے ہم دا پانتے، دھن کہ
 زبور ٹی مارے پارینے، کہ

"ای اینو بندغاتا مون آ پاوہ "نی کنا مار اُس۔"

ای نا باوہ اٹ۔"

خدا ملائکے نا باروٹ دا ہم پانتے

"ای اونا باوہ مروٹ،

او کنا مار مروے۔" ○

بلکہ خدا تینا ملائکاتا باروٹ دا پارے

"دھن کہ تو کنا خوش نا مطابق کاریم کیک،

بندن ملائکاک ہم تینا طاقت نا مطابق کنا خرتے کیرہ۔

اوفک کنا پیغامے خاخر نا روشنائی آن بار ایلوفتے اسکان سر کیرہ۔"

ولے آرا وخت آ خدا تینا آسینگا مارے دنیا ٹی راہی تینگ کے تیار آسکہ، او پارے

"کنا کل ملائکاک وانا ضرور عبادتے کیر۔" ○

او مقدسنگ کتاب ٹی اسہ پین جاگس ہم پارے

"کنا مار، نا بادشاہی ہمیشہ ہمیشہ کے مرے،

او نی تینا بندغاتے آ انصاف اٹ حکومت کیس۔" ○

جوانینگا کاریمتے آن محبت او خرابنگا کاریمتے آن نفرت کیس۔

بندا خاطر آن ای خدا نے گچین کریٹ،

۱۰ خدا نا عزت او خوشی ایلوفتے آن بھاز زیاست کریٹٹ۔"

خدا تینا مار کے دا ہم پارے

"ای نا ذریعہ آٹ شروع ٹی دا ڈغار او آسمانے جوڑ کریٹٹ۔"

۱۱ واکف متکینگا پچاتے آن بار خلاص مریرہ،

ولے نی ہمیشہ موجود مریرہ۔"

۱۲ نی واقفے پلسکن جوڑ کیسہ،

دھن کہ بندرغ متکینگا کوٹ او پچاتا جاگہ غا پلسکنو بینک،

ولے نی ہمیشہ بندن رینگیسہ،

۱۳ او نا زندگی اصل خلاص مفک۔"

خدا اصل تینا ملائکاتے کے دا پاتنے

"بہ، کنا راست میکو گنڈ آ توٹل،

ہمو وخت اسکان کہ ای نا دشمناتے کٹٹٹ، اوفتے مے کٹٹٹ۔"

۱۴ گڑا ملائکاتا اہمیت آنت اے؟ واکف صرف روح او، کہ خدا نا خرتے کیرہ، او

خدا واقفے ہمو فتادت کے راہی کیک، آرافک کہ نجات حاصل کیرہ۔"

بہر نجات حاصل کینہ؟

۱ ب بندا خاطر آن نن ضرور سختی آٹ راست نا پیغامے ہمیشہ منین، آراوے

۲ کہ نن بنگوئن، تاکہ نن روحانی طور آٹ گوہنگین۔" خدا نا پیغام مست تورات نا

شکل آٹ باوہ پیرہ غاتے آ ملائکاتا ذریعہ آٹ سر مسوس۔ داوے پورہ کنگ ضروری

۳ اسکہ، او آرا بندرغ وانا حکماتے متقویکہ یا پورہ کتویک، اووے ہزار سینگا کہ۔" گڑا آگہ نن

پلسکنینگا پیغام آن ہر سینگینہ، تو بہر نجات حاصل کنگ کینہ؟ خواجہ عیسیٰ اول تیٹٹ

وا نجات نا باروٹ پارے، ولدا ہمو بندغاک کہ داوے بنگر، منار، اوفک داوے نن

۲ اِسکان سر کرینو، او ثابت کرینو کہ وارا ست اے۔ ۵ ہندا وخت ٹی خدا ہم وانا ثابت
کَننگ کے گواہی نا طور آٹ بھاز دُول نا معجزہ نشان ترفے، او تینا خوشی آٹ تینا
پاکنگا رُوح نا طاقتے ٹیکی نا شکل آٹ تینا بندغاتے آراہی کرے۔ ۱۰

عیسیٰ نا بندغ نا شکل آٹ بَننگ نا مقصد

۵ اسی واسہ ہمو پُسنَنگا وِٹیا نا باروٹ لکھیوہ کہ داوے بروئی اے۔ ۶ دا وِٹیا ٹی خدا
۶ ملائکاتے حاکم کپک، ۷ بلکہ دھن کہ زبور ٹی لکھوک اے کہ پغمبر داوود پارینے
”اے خدا، کس ہم لائِخ آف کہ نا مقابلے کے،
۷ ولے ولدا ہم نی اونا خیالے تجیسے۔ ۸
۹ نی ننا بندغاتا عزتے گِراس وخت کے ملائکاتے آن کم تجاؤس،
۱۰ ولے واسہ نی ننے عزت او طاقت تِسوؤس،
۱۱ او ننے ہر گِرا نازی آ حاکم جوڑ کریؤس۔“

۱۲ دا جملہ کہ ”خدا بندغے ہر گِرا نازی آ حاکم جوڑ کرینے“ آن ظاہر مریک کہ گل
گِراک دا ٹی شامل او۔ ۱۳ ولے دا وخت ٹی نن خنینہ کہ مخلوق گل گِراتا زی آ حاکم
۱۴ آفک۔ ۱۵ بلکہ ننے سما اے کہ عیسیٰ موجود اے۔ گِراس وختے کے اونا اہمیت ہم
۱۶ ملائکاتے آن کم جوڑ کَننگا، تاکہ خدا نا خوش نا مطابق ہر بندغ نا فائدہ کے کسفنکے۔
۱۷ واڑان ننے سما تما کہ دا مصیبتے کاٹ کَننگ نا وجہ غان اووے بھاز عزت او طاقت
۱۸ تینگانے۔ ۱۹ وارا ست اے کہ خدا ہر گِرائے جوڑ کرینے، او اونا حفاظتے کیک۔ اونا
۲۰ خوش اُسکے کہ عیسیٰ نا کسفنک او پدی زندہ منگ نا وجہ غان بھازنگا بندغاک نجات
۲۱ حاصل کیر، او دافتا عزت ہم عیسیٰ تو اوار بڑز آمرے۔ ۲۲

۲۳ صرف خواجہ عیسیٰ بندغاتے گناہ او بُرائی تے آن پاک صاف کیک۔ ۲۴ واکان پد
۲۵ دا بندغاک ہم عیسیٰ غان بار خدائے ”تینا باوہ“ پارہ۔ ۲۶ ہندا خاطر آن عیسیٰ خوشی

۱۲-۱۳

اٹ عیسائی تے "تینا لیڈ او ایلم" پاک۔ تینا وا دنیا ٹی بندرغ ناشکل اٹ بڈنگ
نا ثابت کنگ کے او خدائے پارے

"اے خدا، ایمان تجھو کا ک نے کے چناتے آن بار او، کہ نی کئے تسوئس۔"
"اسی تینا لیڈ او ایلمتے نا باروٹ رغاویہ۔"

او اسی اوفتے دا ہم پاوہ

"اسی خدا نازی آپورہ یقین تیویہ۔"

"او اسی اوفتا نیام ٹی نا صفتے کیوہ۔"

۱۲-۱۵

گناہ او برائی نا کاریم کرو کاک واسکان موت آن خولیرہ، اتے کہ اوفتے سنا اے
کہ شیطان نا کسر آپنگ ٹی او، اوفتے بزا مریک۔ ولے عیسیٰ نئے عیسائی تے "خدا
نا چناتے آن بار" پارینے۔ ہندا خاطر آن او ضروری تیڈٹ بندرغ ناشکل اٹ بس۔
اونا بڈنگ، کسینگ او پدی زندہ منگ نا مقصد دا آسکہ کہ او شیطان نا خولینگ نا
طاقتے تباہ کے او اونا زنی آ ایمان تجھو کا ک نجات حاصل کیر، اوفتا خولیسے کہ "کہینہ،

۱۶

بزا مریک" آن آزات مریر۔ داڑان ظاہر مریک کہ عیسیٰ ملائکا تا مدتے کنگ کے
بتوئس، بلکہ بندغاتا مدتے کنگ کے بسوئس، ذہن کہ مقصد سینگا کتاب ٹی لکھوک

۱۷

اے کہ "او ایراھیم نا اولیاداتا مدتے کیک"۔ ذہن کہ یہودی تا کل آن بھلا امام
سال ٹی اسے وارس بندغاتا گناہ او برائی تا معاف کرفنگ کے خدا نا مون آپیش
مریک، ہندن خواجہ عیسیٰ، کہ رحمت تروکا او رحم کروکا اے، ننا گناہ او برائی تا
معاف کرفنگ کے خدا نا خوشے پورہ کرے۔ او عیسیٰ، کہ بندرغ ناشکل اٹ بس، ہر

۱۸

ڈول اٹ تینا سنگلتا تے آن بار اے، او تیڈٹ آزمائش نا وخت آ مصیبت سہا۔ ہندا
خاطر آن او واسکان ہمو بندغاتا مدتے کنگ کیک، آرافک کہ اوڑان بار آزمائش
نا وخت آ مصیبت سہیرہ۔

عیسیٰ نا اہمیت موسیٰ غان زیاست اے

۱ **ب** کنا عیسیٰ سنگٹاک، کہ خدا ئے گچین کرینے، عیسیٰ نا باروٹ سوچ کبو، کہ
خدا اووے ننا گناہ او بُرائی تا معاف کننگ کے دا دنیا ئی راہی کرے، او نن اونا زی
آ ایمان تخان۔ اونا اہمیت بحاز زیاست اے، وھن کہ یہودی تا یقین اے کہ گل
۲ آن بھلا ایم نا اہمیت زیاست اے۔ وھن کہ موسیٰ اُست نا خب اٹ خدا نا
خوشے پورہ کننگ کے یہودی تے کے کاریم کریس، ہندن عیسیٰ ہم خدا نا خوشے
پورہ کننگ کے کاریم کرے، کہ دا کاریمے کننگ کے خدا اووے مقرر کریس۔
۳ وھن کہ مثاُس اے، ارا نا مالک نا اہمیت ارا ئی رہنگو کاتے آن زیاست اے،
۴ ہندن عیسیٰ نا اہمیت موسیٰ نا اہمیت آن بحاز زیاست اے۔ ہر ارا ئے اسے نا
۵ اسے بند غس رہنگنگ کے جوڑ کیک، ولے خدا ہر گزلے جوڑ کرے۔ موسیٰ اُست
نا خب اٹ خدا نا خرتے کریس، او ہمو پیتا باروٹ پیشن گوہی کریس، ارافتے
۶ کہ مون آ مروئی اسکے۔ ولے خدا نا مقرر کروکا خدا نا مار او تینا گچین کروکا بند غاتا
رہنما اے۔ نن اونا خاصنگا بند غاک اُن ہمو وخت اسکان کہ نن سختی او پورہ یقین
اٹ اونا کسر آ پنگ ٹی اُن۔

خدا غان انکار کرو کاتے ہوشار کننگ

۷ ہندا خاطر آن خدا ننے پانک
”کنا پیغام آ واسے توجہ ایتبو،
۸ ضد کیتو، وھن کہ ثابا وہ پیرہ غاک وختے ئی ریگستان ئی کنا آزمائشے کریر،
او کئے آن باغی مسوئر۔“

- ۹ اوفک خنائر کہ چل سال إسکان ای اوفتے کے آنت کریٹٹ،
 ولے ولدا ہم دافک واڑے کنا آزمائٹے کریہ۔
- ۱۰ بندا خاطر آن ای دافتے آن ناراض مسٹ، او پاریت
 ”وا بندغاک ہمیشہ نیک حرام او،
 او کنا حکماتے منگ آن انکار کیرہ“۔
- ۱۱ ای دافتے آن ناراض مسٹ او اقرار کریٹ
 ”آرا ڈغارے کہ ای دافتا آرام کے گچین کریٹٹ،
 دافک ہمو ڈغار ٹی اصل پیہنگ کپسہ“۔
- ۱۲ کنا عیسائی سنگٹاک، بندا خاطر آن خیال تجبو کہ ٹھے آن کس ہم اُست ٹی
 ۱۳ شیطانی وُ خیال تجپ، کہ او خدا تعالیٰ نا پیغام آن ہر سینگے۔ بلکہ ٹم ہمیشہ، ہمو
 وخت إسکان کہ موقعہ آرے، ہر وے اسہ پہ ایلو نا تینا ایمانے وِ دِ فو، تاکہ کس ٹھے
 ۱۴ آن گناہ تے ٹی تمپ، ضدی جوڑ مف۔ اگہ نن کہنگ إسکان سختی آٹ عیسیٰ نا
 زی آیمان تخینے، وھن کہ شروع ٹی تخانہ، تو نن دا وُ نیا ٹی او مون نا وُ نیا ٹی اوڑ تو
 ۱۵ سنگتی کینہ۔ بندا خاطر آن زبور ٹی لکھوک اے کہ خدا پانک
 ”کنا پیغام آ واسہ توجہ ایبتو،
 ضد کپتو، وھن کہ ثما باوہ پیرہ غاک وختے ٹی ریگستان ٹی کنا آزمائٹے کریہ،
 او کنے آن باغی مسوئر۔“
- ۱۶ دا بندغاک دیر اثرہ کہ خدا نا پیغامے بنگر، اوڑان باغی مسوئر؟ ہمو فک گل کہ
 ۱۷ موسیٰ نا رہنمائی آٹ مضر تلک آن پیش تمار۔ دافک ولدا خداغان انکار کریہ،
 او خدا چل سال إسکان دافتے آن ناراض مس۔ دا گل انکار کرداک ریگستان ٹی
 ۱۸ کسکر۔ خدا اقرار کریٹٹ
 ”آرا ڈغارے کہ ای دافتا آرام کے گچین کریٹٹ،
 دافک ہمو ڈغار ٹی اصل پیہنگ کپسہ۔“

۱۹ خُدا دا بیتا تے ویر کے پارے؟ ضروری اوفتے کے آرا کہ انکار کریسر۔ ○ واژان نن چائسن کہ خُدا نا اقرار نا مطابق ہمو بند غاک کہ یقین تھویر واڈغار ٹی پیہنگ کتویر۔ ○

ہمر رُوحانی آرامے حاصل کنگ کینہ؟

۱ ب او خُدا واسر ننے موقعہ تسونے۔ آرا آرام نا اقرارے کہ او نن تو کرینے، اووے پورہ کے۔ ہندا خاطر آن خیال تجبو، تاکہ نئے آن کس ہم دا اقرار نا پلنگ آن سلپ۔ ○ ذہن کہ نن عیسیٰ نا پلسکنگا پیغامے بنگن، ہندن ننا باوہ پیرہ غاک خُدا نا آرام نا اقرارے بنگوئر۔ اوفک خُدا نا اقرارے بنگر، ولے اوفتے فائدہ تئو، آنتے کہ ۲ اوفک اُست نا حُب اٹ ایمان تھویر۔ ○ واسر نن پلسکنگا پیغام نازی آلیمان ۳ تجینہ، خُدا تو سنگتی کینہ، او خُدا نا اقرار نا مطابق رُوحانی طور اٹ آرام کینہ، کہ او پاریسس

”ای دافتے آن ناراض مسٹ او اقرار کریٹ
”آرا ڈغارے کہ ای دافتا آرام کے گچین کریٹ،
دافک ہمو ڈغار ٹی اصل پیہنگ کپسہ۔“

۴ خُدا دا دنیائے جوڑ کرے او ننے رُوحانی طور اٹ آرام نا موقعہ تے تیس، ○ آنتے کہ زبور ٹی لکھوک اے کہ

خُدا دنیائے جوڑ کرے، او ہفت میکو دے آ آرام کرے۔ ○
۵ دا بیت ولدا پاننگا

”آرا ڈغارے کہ ای دافتا آرام کے گچین کریٹ،
دافک ہمو ڈغار ٹی اصل پیہنگ کپسہ۔“ ○

۶ ہمو بند غاک کہ خُدا نا متکینگا پیغامے بنگر، اوفتے دا رُوحانی آرام رسینگتو، آنتے کہ اوفک ایمان تھویر۔ ہندا خاطر آن ایلوفتے کے موقعہ آرے کہ آرامے حاصل

۷ کیر، ○ او خدا پین دے س روحانی آرام کے تہا، او دا دے واسے بسونے۔ موسیٰ غان
بھار سال پد خدا پغمبر داؤو نا ذریعہ آٹ زبور ٹی پارے
”کنا پیغام آ واسے توجہ ایتہو،
ضد کہتہ۔“ ○

۸ اگ یوشع نارہنٹائی آٹ بندغاتے خدا نا اقرار کروکا آرام رسینگا، تو ولدا خدا
۹ پین آرام نا دے نا باروٹ پاتو کہ ○ ہندا خاطر آن نئے سماے کہ واسکان موقعہ
آرے کہ بندغاک آرام حاصل کنگ کیر، دھن کہ دنیائے جوڑ کنگ آن پد خدا
۱۰ ہفت میکو دے آ آرام کرے ○ او آرا بندغ دا آرامے حاصل کیک، او خدا تو سنگتی
۱۱ کیک ○ ہندا خاطر آن سخت کوششت کیمبو کہ دا آرامے حاصل کین، تاکہ نئے آن
کس ہم مست نا بندغاتے آن، کہ اوفک خدا نا پیغام آن انکار کریدہ، اوفتے آن
بار آرام حاصل کنگ آن سلپ ○
۱۲ خدا نا پسکینگ پیغامے بھار طاقت آرے۔ دھن کہ تیزنگ زغم ہڈ، سو، ملی، گلے
کاٹ کیک، ہندن پسکینگ پیغامے خواننگ او پینگ آن پد بندغ نا اُست نا خوشاک
۱۳ او سوچاک ظاہر مریدہ، فیصلہ مرید کہ اوفک جوان او یا خراب او ○ دنیائی بچو
گرداس آف کہ خداغان دُگوک اے۔ دنیائی ہر گڑا خدا نا مون آپاش اے، او دا ہمو
خدا اے کہ نئے زندگی نا حساب کتابے او دے تروی اے ○

کُل آن بھلا امام آن بار عیسیٰ نئے تسلی او مدت ایتک

۱۴ آرا ایمانے کہ نن عیسیٰ نا زی آیسوئن، اوڑان اصل ہر سینگین۔ نن تو خواجہ
عیسیٰ آرے، کہ او خدا نا مار اے او گل آن بھلا امام آن بار خدا نا مون آہنانے ○
۱۵ دا ایلو گل آن بھلا ایماتے آن بار آف، کہ نن کے او دے ترس بف۔ بلکہ ایلو
مخلوق آن بار دانا ہر وڑ آٹ آزمائش کنگا، ولے دا بچ گناہ او بُرائی کتو، او واسے ننا

۱۶ ہم اوڑان بار آزمائش منگ ٹی اے۔ ○ بندا خاطر آن خولیبو، او خداغان بر دُول نا مدتے خوایمبو، کہ صرف او رحمتاے آن پر اے۔ ضرورت نا وخت آ صرف اوڑان مدت، رحم او رحمتاک برور۔ ○

۱ **ب** بر گل آن بھلا امام یہودی تا معتبرگا بندغاتے آن گچین کننگ، تاکہ یہودی تا گنڈ آن خدا نا خرقے کے، یعنی گناہ او بُرائی تا معاف کر فنگ کے قربانی ایقے۔ ○ اونا چند ہم گناہ تے آن صفا آف۔ بندا خاطر آن بموفتے صبر آٹ تسلی ۲ ایٹک، آرافک کہ بے خبری آٹ گناہ او غلطی کیرہ۔ ○ اونا چند ہم رُوحانی طور آٹ ۳ کمزور اے۔ بندا خاطر آن او ضرور ایلو فتا گناہ او بُرائی تے معاف کر فنگ تو اوار اوار، ۴ تینا گناہ او بُرائی تے معاف کر فنگ کے ہم قربانی ایٹک۔ ○ کس تینا خوش آٹ گل آن بھلا امام جوڑ منگ کپک، بمو وخت اسکان کہ خدا اووے گچین کتنے، دھن کہ بارو نے خدا اولیکو وار موسیٰ نا وخت ٹی گل آن بھلا امام گچین کریس۔ ○ ۵ بندن خدا نا مقرر کروکا تینے گل آن بھلا امام جوڑ منگ نا عزتے تینے۔ بلکہ خدا اووے پارے

”ای ایو بندغاتا مون آ پاوہ ”نی کنا مار اُس“،

ای نا باوہ اٹ۔ ○

خدا بین اسہ جاگے سی ٹی دا ہم پارے

”نی ہمیشہ کے امام مرے،

دھن کہ ملکے صدیق اسکہ۔ ○

۷ عیسیٰ، کہ خدا نا مار اے، تینا دُنیا نا زندگی عبادت او خربنگ خلیسہ خداغان دُعائے ٹی گد ریفے، او پاریکہ ”باوہ، کئے کس فنگ آن بچائف، ولے نا خوش ضرور ۸ پورہ مرے“۔ خدا اووے کبنگ آن بچائفنگ کریم، ○ ولے او تینا مارے کس فنگ کے اِلا۔ او دا کان پد مار پوہ مس کہ خدا نا حکمتاے منگ کے ہمر جانی طور آٹ ۹ مصیبتاک سبگیرہ۔ ○ وانا کبنگ او پدی زندہ منگ آن ہمو گل بندغاتے، کہ اونا

- ۱۰ تروکا حکماتے منیرہ، اونا ذریعہ اٹ نجات حاصل کیرہ۔ او خدا داوے "کل آن بھلا
امام" پارے، ذھن کے ملکہ صدیق اسکہ۔

سخنی اٹ ایمان تحبو

- ۱۱ بڑز نا بیتا باروٹ پین بھاز بیتاک او، ولے ٹھے دافتے پوہ کنگ بھاز گبین
۱۲ اے، آنتے کہ ٹم پوہ منگ نا کوشتے کیرے۔ مروئی تو دا اسکہ کہ ٹم ایلوفتے آ
پسنگنا پیغامے سر کروسورے، ولے داسکان ٹما ایمان بستے۔ بندا خاطر آن ضروری
اے کہ اسٹس برے، او پیغام نا شروع نا آسانگا بیتاتے ٹھے خوانفے، ذھن کہ چنا
۱۳ شروع آن صرف پال گنیک۔ او پال گنوکا ہمو عیسائی آن بار اے کہ تینا زوحانی
علمی ووفیک، او فیصلہ کنگ کپک، آرا بیت جوان اے، آرا بیت خراب اے۔
۱۴ ورنہ منگ آن پد بندغاک پال نا بجائے ارغ گنیرہ۔ ہندن ایمان نا مشکنگا بیتاتے
آ عمل کنگ تو اوار بندغاک فیصلہ کنگ کیرہ، آرا بیت جوان اے، آرا بیت
خراب اے۔

- ۱ ب واسہ نن مشکنگا بیتا گند آتوجہ ایتیمبو، کہ نن عقل مندی ایتیرہ۔ نن آسانگا
۲ بیتاتے، یعنی گناہ او برائی تے آن ہر سینگنگ، خدا نازی آ ایمان تخنگ، پاک
صاف منگ نا بے شولنگ، پاکنگا زوح نا طاقت نا پینگ، پدی زندہ منگ او خدا نا
۳ بندغاتا باروٹ فیصلہ، غان علاوہ مشکنگا بیت خدا نا خوش نا مطابق خوانین۔
۴ بھازنگا بندغاک مست خدا نا روشنائی ٹی انرہ۔ اوفک خدا نا رحمتے حاصل
۵ کرینو، او خدا نا پاکنگا زوح نا طاقت اوفتے آ بسونے۔ واژان اوفتے سہما تہا کہ خدا نا
۶ بیتاک راست او، او اوفتے مون آ مروکا بیتا باروٹ ہم سہما تہا۔ واکان پد ولدا
ہم اوفتے آن گڑاس ایمان آن ہر سینگانو۔ ایمان آن ہر سینگنگ نا عمل اٹ خدا نا
مار نا عزت مخلوق نا مون آ کم مسونے، آنتے کہ واک اونا زوی آ ملند خلیہرہ، ذھن

کہ مست نا بندغاک اونا زی آ ملنڈ خلک، اووے صلیب آ تقیر، اووے کسفر۔ ہندا
خاطر آن واسہ ممکن آف کہ پدی خدا نا کسر آ کار۔

۷ ہمو بندغاک کہ ایمان آن ہر سینکسہ ہمو دغار آن بار او کہ پد نا دیرے کنیک،
۸ او داڑان کہ آرا جوانیکا فصل خرک، دا گلاکے فایدہ مند مریک۔ وے آرا ایمان آن
ہر سینکسہ ہمو دغار آن بار اے، کہ او ٹی پتی و کاشم خریرہ۔ دا بے فایدہ اے، او
داوے خدا ہزا ایٹک، او دا خاخر ٹی ہوشنگوئے۔

۹ دوستیکا سنگٹاک، دا پیتاے نن ایمان آن ہر سینکلوکا تا باروٹ پارین، وے ننے
ٹمازی آ پورہ یقین اے، او ٹما عملاتے آن ننے دا ہم معلوم مسونے کہ ٹم نجات
۱۰ حاصل کرینورے۔ خدا بے انصاف آف۔ او آرا محبت او کاریمتے ٹم اونا خاطر آن
کننگ ٹی اے، او واسکان ایلو عیسائی تا مدتے کننگ ٹی اے، دافک خداے
۱۱ معلوم او۔ خدا ٹمے ضرور واقتا بدلے ایٹک۔ ننا بھلا خوش داو اے کہ ٹم آخر
۱۲ اسکان خدا نا کسر آ کارے، تاکہ آرا نیکنگ خوشے کیرے، پورہ مرے۔ ننا دا خوش
آف کہ ٹم تینا روحانی علمے ووفنگ نا باروٹ مست مرے۔ بلکہ ہمو ایمان تجو کاتے
آن بار مرے، آرا کہ صبر کیرہ او خدا نا کروکا اقرارے حاصل کیرہ۔

خدا ضرور اقرارے پورہ کیک

۱۳ آرا وخت آ خدا ابراہیم تو اقرار کرے، او دا اقرارے پورہ کننگ کے قسم یفے۔
۱۴ اوڑان بھلن کس آف۔ ہندا خاطر آن او تینا پن نا قسے یفے، پارے "ای اقرار
۱۵ کیوہ، ای تینا رحمتاے نے آرا ہی کیوہ، او نا بھاز اولیاو مریرہ۔" ابراہیم صبر
۱۶ کرے، خدا نا کروکا اقرار پورہ مس۔ آرا بندغ قسے بیفک، تو تینے آن معتبرے
۱۷ نا قسے بیفک، او دا قسم آن پد اقرار نا مطابق کاریم کیک۔ ہندن ہمو بندغاے
کہ خدا نا اقرار رسینگا، خدا تینا پن اٹ قسم یفے او اوقتے صفا صفا پارے کہ او تینا

- ۱۸ اقرارے اصل بدل کپک۔ ○ ارا گڑاک اہم او، خُدا نا اقرار نا پورہ منگ او خُدا نا قسم بیفنگ۔ ہندا خاطر آن واک بدل منگ کپس۔ دا پیتاے آن او نئے ہمت ایٹک، آنتے کہ نن خُدا نازی آ ایمان تچان او اونا اقرار نا پورہ منگ کے انتظار کنگ ٹی اُن۔ ○ دھن کہ تفوکا آئن نا پنگ آن پد کشتی وانگ اینگ پنگ کپک، ہندن خُدا نا اقرار نازی آ ایمان تچنگ آن پد نن وانگ اینگ یعنی ایمان آن ہر سینگنگ کپنہ۔ دا ہیست ضرور پورہ مرک، آنتے کہ واسہ خواجر عیسیٰ خُدا نا مون آپیش مسونے، دھن کہ صرف یہودی تا گل آن بھلا ایم سال ٹی اسہ وارس بھلا عبادت خانہ نا گل آن مقدسنگ جاگ ٹی خُدا نا مون آپیش مرک۔ ○ عیسیٰ ننا خاطر آن خُدا نا مون آپیش مسونے، او نن کے بھلا ایم جوڑ مسونے، دھن کہ ملکہ صدیق جوڑ مسوس۔ ○

عیسیٰ ملکہ صدیق آن بار جتا ڈول نا امامس اے

- ۱ بے ملکہ صدیق مُست نا دور ٹی گل آن بھلا ایم او شلم شار نا بادشاہ اسکہ۔ آرا وخت آ ابراہیم چار بادشاہ تے کنگ آن پد پدی پنگ ٹی اسکہ، ملکہ صدیق اوڑ تو بلا او اوڑ کے برکت خواہس۔ ○ ابراہیم تینا کنوکا مال مڈی تا دہ میکو بشخے اوڑے تس۔ ۲ ملکہ صدیق نا اولیکو معنی اے "خُدا ناراستنگا کسر آ ہنوکا بادشاہ"۔ او شلم شار نا بادشاہ ہم اسکہ۔ ہندا خاطر آن وانا پن نا ایلو معنی "آمن نا بادشاہ" اے۔ ○ نئے ملکہ صدیق نا باوہ، لہ او پیرہ غاتا باروٹ بچ خبر آف۔ اونا ووی منگ او کپنگ نا باروٹ ہم بچ خبر آف۔ او خُدا نا مار آن بار اے، ہمیشہ کے ایم جوڑ مسونے۔ ○
- ۳ وازان نن پوہ منگ کینہ کہ اونا اہمیت آخس زیاست آس، آنتے کہ ننا اہمینگا باوہ ابراہیم تینا کنوکا جگتا مال مڈی تا دہ میکو بشخے اوڑے تس۔ ○ یہودی تے آن لاوی قوم، کہ اوفک ہم ابراہیم نا اولیاد او، یہودی تا ایم او، واسکان تورات نا مطابق ایلو یہودی تا گراتے آن دہ میکو بشخے ہلیرہ۔ ○ ملکہ صدیق لاوی قوم آن اولیکہ، ولے ۶

ایراہیم، کہ خدا اودے بھار آویاوتینگ نا اقرارے کرے، تینا مال مڈی تا وہ میکو
 ۷ بشخے ملکہ صدیقے تس، او ملکہ صدیق اوڑ کے برکت خواہیس۔ ۸ وا ٹی چج شک آف۔
 ۸ برکت خواوگا برکت بلوکانان برز اے۔ ۹ لاوی قوم نا بندغاک وہ میکو بشخے بلیرہ،
 کبیرہ۔ ۱۰ ولے مقدسنگا کتاب ٹی لکھوک اے کہ ”ملکہ صدیق وہ میکو بشخے بلک، او
 ۱۱ زندہ اے۔“ ۱۲ بمو وخت آ کہ ایراہیم ملکہ صدیق تو ملا، تو لاوی قوم نا نسل آلویکہ۔
 ۱۳ ولے اوفتا پیرہ ایراہیم وہ میکو بشخے ملکہ صدیقے تس۔ ۱۴ بندا خاطر آن نن پاننگ کینہ کہ
 لاوی قوم نا بندغاک، کہ واسکان ایلو یہودی تے آن وہ میکو بشخے بلیرہ، ایراہیم نا
 وخت ٹی اونا ذریعہ آٹ ملکہ صدیقے وہ میکو بشخے تسوئر۔ ۱۵

۱۱ موسیٰ نا وخت آ یہودی تے آن تورات نا حکم نا مطابق لاوی قوم آن ایامک
 جوڑ کنگار، او بارژون یہودی تا اولیکو کل آن بھلا ایام جوڑ مسوس۔ ۱۲ اگ اوفتا عملتے
 آن کس خدا تو سنگتی کروس، تو جتا ڈول نا ایام نا پینگ نا ضرورت آلویکہ۔ ۱۳ ولے
 عیسیٰ، کہ ایام ملکہ صدیق آن بار بسونے، او بارژون نا نسل آن آف، ۱۴ آتے کہ
 ۱۵ جتا ڈول نا ایام کے متکینگا شریعت صبح آف۔ ۱۶ او ننا خواہ، کہ وا مثالے ای اونا
 ۱۷ بارژون ئے رغماٹ، یہودی تا لاوی قوم آن بتویس، او اونا نسل آن کس ہم
 ۱۸ ایام جوڑ بتویس۔ ۱۹ او ننے وا بھار جوان خبر اے کہ او یہودی تا یہوداہ قوم آن
 بسوس، او آرا وخت آ موسیٰ ایام نا بارژون بیت کریک، او دا پاتوک کہ ”وا قوم آن
 ہم ایام مروئے۔“ ۲۰

۲۱ وا بیت ننے آ بتر ظاہر مریک کہ اسہ جتا ڈول نا ایامس بسونے، کہ ملکہ صدیق
 ۲۲ آن بار اے۔ ۲۳ او بندغاتا شریعت او قانون آن آخا، بلکہ خدا نا طاقت آٹ ایام جوڑ
 ۲۴ کنگا، ۲۵ وھن کہ مقدسنگا کتاب ٹی لکھوک اے کہ
 ”نی ہمیشہ کے ایام جوڑ مریرہ،
 ۲۶ وھن کہ ملکہ صدیق اسکہ۔“ ۲۷

۲۸ نسل آٹ بروکا ایام جوڑ منگ نا رواج خلاص مسونے، آتے کہ واک خدا تو

- ۱۹ سنگتی کنگ کے صبح کاریم کنگ کنتو۔ موسیٰ نا شریعت نامنگ اٹ کس پاک
صاف جوڑ متے، ولے واسے نئے جوانو موقعس تننگانے کہ نن خدا تو سنگتی کین۔
۲۰ پین بیتس ہم اے، کہ خدا دا اقرارے واسے کرینے۔ آرا وخت آیلو فک امام
جوڑ کنگار، تو دا وول نا اقرار آلوکے۔ عیسیٰ نن کے امام جوڑ کنگا، آرا وخت آ
۲۱ خدا اووے پارے

”ای دا اقرارے کریٹ کہ

نی ہمیشہ کے امام اُس،

ای داوے اصل بدل کیرہ۔“

- ۲۲ عیسیٰ نا ہمیشہ کے امام جوڑ منگ آن ثابت مس کہ خدا نا اقرار راست اے۔
۲۳ واڑ کے اسے پین ثبوتس آرے، کہ یہودی تے آن ہر دور ٹی امامک بسر او بنار،
۲۴ ولے تینا کاریے پورہ کنگ کنتویر۔ عیسیٰ ایلو امامتے آن جتا اے، اتے کہ او ہمیشہ
۲۵ زندہ رہنگو کا اے، او ہمیشہ خداغان خواست کیک۔ ہندا خاطر آن واسے او ہمیشہ اونا
طاقت آرے کہ ہمو بندغا کہ اونا ذریعہ اٹ خدا نا کسر آبرہ، وافتے بچائے۔
۲۶ عیسیٰ واسے نن کے گل آن بھلا امام اے، روحانی طور اٹ نننا مسئلہ غاتے حل
کیک۔ او بچ گناہ او بُرائی کنتے، بے عیب او پاک صاف اے۔ ہندا خاطر آن او
۲۷ گناہ گراتے آن بار آف او زندہ جنت آونگا۔ او ایلو بھلا امامتے آن بار آف۔
اوڑ کے ضروری آف کہ ہر دے بھلا امام آن بار اول تینا گناہ تا معاف کرفنگ کے
قربانی ایٹے، ولدا ایلو یہودی تا گناہ تے کے قربانی ایٹے۔ بلکہ خواجہ عیسیٰ بھلا گناہ تا
۲۸ گناہ تا معاف کرفنگ کے صرف اسے وارس تینا جان نا قربانی ئے تیس۔ موسیٰ
نا شریعت ٹی گناہ گارنگا بندغا کہ ہم بھلا امام جوڑ منگ کیرہ، ولے خدا داڑان پد
پسکینگا اقرارے کرے، او تینا مارے پچین کرے، او ہمیشہ کے بے عیب گناہ آن
بھلا امام جوڑ کرے۔

عیسیٰ نن کے بھلا امام اے

۱ **ب** واگل پیتاتا پاننگ نا مقصد واو اے، کہ ننا بھلا امام جنت ٹی خُدا نا تخت آ
۲ راست میکو گنڈ آ تو لوک اے۔ او جنت ٹی خُدا نا عبادت خانہ نا گل آن بھلا امام
اے، کہ واوے بندغاک آخا، بلکہ خُدا جوڑ کرینے۔

۳ دنیا ٹی گل آن بھلا امام نا چین کننگ آن پد دازمہ واری اے کہ سادار او ایلو
۴ دُول نا قربانی ایتے، او ننا بھلا امامے ہم گڑاس قربانی تروی اُسکے۔ اوگ او داسکان
دنیا ٹی زندہ مروُس، تو ایمس مَویک، آتے کہ یہودی تے کے صرف لَوی قوم نا
۵ بندغاک تورات نا مطابق قربانی تینگ کیرہ۔ ولے دا ایلک ہم وڑ آٹ کاریم
کننگ نا کوشتے کننگ ٹی او، دھن کہ جنت ٹی منگ ٹی اے۔ واک ہندن کاریم
کننگ ٹی او دھن کہ موسیٰ نا دور آٹ ایلک کیرہ۔ آرا وخت آ موسیٰ عبادت نا جگ
نا جوڑ کننگ شروع کننگ ٹی اُسکے، خُدا اووے حکم تے
”وا جگ ہندن جوڑ کرک،

دھن کہ اسی نے مش نازی آ نشان تے۔“

۶ عیسیٰ نا واسہ بھلا امام آن بار کاریماک ایلو ایماتے آن بھاز زیاست او، او خُدا
نا آرا پیغامے او بندغاتے آر سیفینے، مُست نا اقرار آن بھاز جَوان اے، آتے کہ وانا
اقرار ایلو اقراراتے آن بھاز فایرہ مند اے۔

۷ اگہ مُکَننگ پیغامے مخلوق صبح استعمال کروُس، تو پُسننگ پیغام نا ضرورت
۸ مَویک۔ ولے خُدا تینا بندغاتا غلطی تے خناک، ہندا خاطر آن مقدسنگ کتاب ٹی
لکھوک اے

خُدا پانک ”ہم ویک پنگ ٹی او،

کہ اسی گل یہودی تے تو پُسنو اقرارس کیوہ۔“

- ۹ ای اوفتا باوہ پیرہ غالتے تینا رہنمائی ٹی مہر تلک آن کشاٹ،
او ہمو دور آٹ وافتے تو اقرار کریٹ۔
ولے اوفک وا اقرارے پورہ کنتو۔
ہندا خاطر آن ای اوفتا مدتے الاٹ،
او پُسنیکا اقرارے جوڑ کیوہ۔○
- ۱۰ ای بروکا دے تے ٹی تینا خاصیکا مخلوق تو پُسنیکا اقرارے کیوہ۔
ای اوفتے پوہ کریوہ،
او اوفک اُست نا حُب آٹ کنا حکماتے آپلینگیرہ۔
کنا دوسیکا بندغاگ مریرہ،
او کنے تینا آسینیکا خُدا چارہ۔○
- ۱۱ اوفتے آن کسے وا ضرورت مفک
کہ تینا شاردارے او سنگتے وا حکمے ایٹے کہ
”خُداے ورست کرک“،
آنتے کہ امیر آن اَلیس غریب اسکان گل کنے ورست کیرہ۔○
- ۱۲ ای اوفتا گناہ او بُرائی تے معاف کیوہ،
او اوفتا غلطی تے آتوجہ تفرہ۔○
- ۱۳ پُسنیکا اقرارے پانینگ نا وخت آ مُست نا اقرار مُتکن مس، او آرا گڑا مُتکن
مریک، او ضرور خلاص مریک۔○

عیسیٰ نا قُربانی ساداراتا قُربانی آن بہاز اہم اے

- ۹ مُتکنیکا پیغام ٹی ”عبوات خانے جوڑ کبو، او ہمر وا ٹی عبوات کبو“ دُولنگا
۲ حکماک اثرہ۔○ عبوات نا جگ نا جوڑ کنگ نا حکم مس۔ واماقدسینگا جاگہ آسکہ۔ وانا تہہ

۳ ٹی چراغ دان او اسہ میزس اسکہ کہ اونا زی آ خدا کے ایرغ پیش کننگاکہ۔ ○ واژان پد
 پروه س اسکہ او وانا پد آ اسہ بین چنکو جگس اسکہ کہ "کل آن مُقد سِنگا جاگہ" پاننگاکہ۔ ○
 ۴ وانا تہہ ٹی خیسن نا قربان گاہ اسکہ او اوڑے اگرہتی لگفنگاکہ۔ واڑے خیسن آن جوڑ
 کروکو صندوقس ہم اسکہ کہ وانا تہہ ٹی جتنی آ ایرغ یعنی "منا" خیسن نا ولا ٹی،
 بارون نا لٹ، کہ اونا زی آپناک ترک کریسر، او ارا خل، کہ اوفتا زی آ حکماک
 ۵ اُترہ۔ ○ صندوق نازی آ ارا خیسن نا سادار اُترہ، کہ وافتا پڑہ غاک اُترہ، او وافک
 خدا نا موجودگی ظاہر کریہ۔ اوفتا پڑہ غاک صندوق نازی آ تالان اُترہ، آراڑے
 گناہک معاف کننگارہ۔ واسہ وا ضروری آف کہ وا گڑاتا تفصیل ئے رغاننگے۔ ○

۶ اسی واسہ ئے پاوہ کہ وا حکماک ہمر پورہ کننگار۔ اہماک بر وے بھلا جگ ٹی
 ۷ ہنارہ او کاریم کریہ۔ ○ ولے صرف کل آن بھلا امام سال ٹی اسہ وارس چنکا جگ
 ٹی ہناک، او تین تو قربانی تروکا ساداراتا وترتے وریک۔ او تینا گند آن او مخلوق نا
 گند آن، کہ وافک شاید بے خبری آٹ گناہ کریہ، اوفتا گناہ تا معاف کرینگ کے
 ۸ خدا نا مون آپیش کریک۔ ○ وھن کہ ہمو وخت اسکان کہ عبادت نا بھلا جگ آرے
 بند غاک کل آن مُقد سِنگا جاگہ غا ہنگ کپسہ، ہندن خدا نا پاکینگ روح نا طاقت آٹ
 نن چانہ کہ ہمو وخت اسکان کہ بند غاک مُتکینگ پیغامے منگ ٹی او، وافک تینا
 گناہ تے معاف کننگ کے تینٹ خدا نا مون آپیش منگ کپسہ۔ وا اینو پگہ کے
 مثالس اے، او ننہ خبر اے کہ خدا نا مون آ قربانی تینگ آٹ قربانی تروکا تا اُست
 صفا مَفک۔ مُتکینگ پیغام ٹی بھازنگا حکماک تینے پاک صاف تینگ کے، گُنگ،
 بینگ او خاچنگ نا باروٹ او۔ وافک فانی آ حکماک او۔ وافک ہمو وخت اسکان
 صبح اُترہ کہ پُلسکینگ پیغام بتویس۔ ○

۱۱ ولے خدا نا مقرر کروکا کل آن بھلا امام آن بار بس، تاکہ ننہ تینا کسر آ آتے،
 او تینا بھازنگا رحمتاے ننہ آ راہی کے۔ واسہ او خدا نا مون آ جتنی آ عبادت خانہ
 ٹی اے، کہ داوے خدا جوڑ کریں۔ وانا اہمیت وُغار نا بھلا عبادت خانہ غان بھاز

زیاست اے۔ ○ آرا وخت آخدا نا مقرر کروکا جتسی آعبادت خانہ ٹی گل آن مقدسنگا
 جاگہ غابنا، تو او تین تو بیٹ او خراس نا وتر قربانی نا طور اٹ خدا نا مون آوتو۔ بلکہ
 ۱۲ تینا جان نا قربانی ئے تس تاکہ نن کے نجات حاصل کے۔ ○ یہودیہ تا بھلا امامک
 ۱۳ متکینگ پیغام نا مطابق قربانی تروکا روڑ نا سوتے ہوشنگ آن پد وافتا بستے، او قربانی
 تروکا بیٹ او خراس نا وترتے، ہمو بندغاتا زی آچٹ تسرہ، آرافک کہ گناہ گار آئرہ،
 ۱۴ او دا عمل اٹ وافتا یقین اسکہ کہ اوفک پاک صاف مسرہ۔ ○ سادار اتا قربانی تینگ
 نا حکماک خدا نا مقرر کروکا یعنی عیسیٰ نا کسفنگ او پدی زندہ منگ آن مست
 اسکان صبح آئرہ، ولے خواجہ عیسیٰ، کہ او بے عیب اے، دا دنیا ٹی بس۔ او خدا نا
 پاکنگ روح نا طاقت اٹ او خدا نا خوش نا مطابق ننا خاطر آن تینا جان نا قربانی ئے
 خدا نا مون آپیش کرے۔ اونا دا عمل آن پد پین قربانی تینگ نا ضرورت آف۔
 اونا دا قربانی تینگ اٹ نن تینا ضمیرے گناہ تے آن صفا کنگ کینہ، او خدا تعالیٰ
 نا بر وخت خرقے کنگ کینہ۔ ○

۱۵ ہندا خاطر آن صرف خدا نا مقرر کروکا ہمو بندغ اے کہ خدا نا پسکینگ پیغامے
 ننے آر سیفینے، تاکہ ہمو بندغاک کہ خواجہ عیسیٰ ئے منیرہ، خدا نا اقرار نا مطابق
 ہمیشہ نا رحمتاے حاصل کیرہ۔ متکینگ پیغام نا مطابق مخلوق تینا گناہ او برائی تے
 معاف کرینگ کے قربانی تسک، ولے واسہ وانا ضرورت آف، آنتے کہ عیسیٰ تینا جان
 نا قربانی ئے تسونے۔ ○

۱۶ باوہ نا کینگ اٹ جائیداد مارے رسینگ۔ ○ ولے ہمو وخت اسکان کہ باوہ
 ۱۷ کستے، جائیداد مارے رسینگ۔ ○ او ہندن متکینگ پیغام نا شروع منگ نا وخت آ
 ۱۸ سادار اتا و تراک قربانی تینگ کے شولنگار، تاکہ گلے سہا تھے کہ اقرار پورہ مریک۔ ○
 ۱۹ او لیکو وار موسیٰ یہودیہ تے تو تورات نا حکماتے بیان کرے۔ ولدا او خراس او بیٹ
 نا وترتے بیٹے، اوفتے ٹی وید شانا، دا وترتے بوج او خیسن نا کاس اٹ تورات نا کتاب
 ۲۰ او مخلوق نا زی آچٹ تس، ○ او پارے "دا ورتا چٹ تینگ اقرار نا نشانی اے کہ

۲۱ خُدا اُن کے دایمے رابی کرینے، او اونا حکماتے مَنیو۔ او ہندن موسیٰ دا وترتے
۲۲ عبادت نا جگ او اونا تہہ ٹی تجوکا گڑاتے آہم خسا۔ او اُنھے خبر اے کہ تورات نا
مطابق تقریباً ہر ناپاک گڑائے پاک کنگ کے وتر نا قربانی تینگ ضروری اے۔
واژان داہم ظاہر مریک کہ وتر شولنگ آن بغیر گناہ او برائیک معاف منگ کپسے۔

عیسیٰ ننا گناہ ترے معاف کر فنگ کے تینا جان نا قربانی ترے تسونے

۲۳ دا وُنیا نا مقدسنگ جگ جتنی آ عبادت خانہ غان بار جوڑ کنگانے۔ او ضروری اے
کہ ساداراتا وترتے آن پاک صاف کنگے۔ ولے جتنی آ عبادت خانہ نا گڑاتے کے
۲۴ ساداراتا بجائے اہمنگا گڑا نا قربانی ضروری مس۔ خُدا نا مقرر کروکا بند غانا جوڑ کروکا
عبادت نا جگ نا مقدسنگ جاگہ غا مَنیے، آرا کے جتنی آ مقدسنگ جاگہ غان بار اے۔
بلکہ او جتنی آ عبادت خانہ غا مَنانے آرا اے کہ او داسکان ننا خاطر آن خُدا نا مون
۲۵ آ موجود اے۔ یہودی تا گل آن بھلا اہم سال ٹی اسے وارس گل آن مقدسنگ
جاگہ غا وتر نا قربانی تینگ کے کایک۔ ولے خُدا نا مقرر کروکا نا تینا وتر نا بھار وار
۲۶ قربانی تینگ ضروری آف۔ آگ ہندن مردس تو وُنیا نا جوڑ منگ آن آلیس اینو
اسکان او بھار وار تکلیف کانا کہ۔ بلکہ اسے کہ وُنیا نا خلاص منگ نا ویک او، او وُنیا ٹی
صرف اسے وارس ظاہر مسونے، تاکہ تینا جان نا قربانی اے تینگ اٹ بند غانا گناہ او
۲۷ بُرائی تے معاف کرے۔ ہر بند غ اسے وارس کہیک، او خُدا اونا فیصلہ اے کیک۔
۲۸ ہندن خُدا نا مقرر کروکا اسے وارس تینا جان نا قربانی اے تیس، تاکہ بھارنگا تا گناہ او
بُرائی تے معاف کرے۔ اووے اِرت میکو وار ظاہر مردی اے، گناہ تا معاف کر فنگ
کے آخا، ولے ہمو بند غاتے بچا فنگ کے بریک، آرا اونا زی آ ایمان تجانو او اونا
انتظارے کنگ ٹی او۔

ب یہودی تا شریعت پورہ آلوکہ۔ و صرف جنت ٹی تو لوک خُدا نا متکینگ پیغام

۱- آسکہ۔ وا ٹی جوائنگا بیتاتا باروٹ نشانی تینگاس، کہ دافٹے مروٹی آسکہ۔ وا ٹی اسے
 ڈول نا قربانی سال سال آتروٹی آسکہ۔ دا طریقہ نا قربانی تینگ آٹ ہمو بندغاک، کہ
 ۲ خدا نا کسر آپینگ خوارہ، گناہ او برائی تے آن پاک صاف منگ کپسہ۔ ۰ اگہ اوفتا
 یقین آسکہ کہ دا طریقہ آٹ خدا اوفتا گناہ او برائی تے معاف کروش، تو اوفک گناہ تا
 ۳ باروٹ آست ٹی پریشان متویرہ، او ہر ڈول نا قربانی تینگ نا ضرورت متویکہ۔ ۰ ولے
 سال سال آ قربانی تینگ آٹ مخلوق تینا گناہ او برائی تے گیرام کنگ نا بجائے
 ۴ پدی یات کیک، ۰ آتے کہ خراس او ہیٹ نا قربانی تینگ آٹ مخلوق تینا گناہ او
 برائی تے اصل معاف کرفنگ کپک۔ ۰

۵- ہندا خاطر آن آرا وخت آ خدا نا مقرر کروکا نا دا دنیا ٹی بینگ خوک آسکہ، او
 ۷ خدائے پارے

”اے خدا، آرا بیتاک کہ تورات ٹی کنا باروٹ لکھوک او
 اسی واسے تیار آٹ کہ دنیا ٹی کاو،
 او نا خوشے پورہ کیو،

آتے کہ واسے نا خوش آف کہ مخلوق تینا گناہ او برائی تے معاف
 کرفنگ کے نے قربانی ایٹے،

او نا دا ہم خوش آف کہ ساداراک قربان گاہ ٹی ہوشنگیر۔ ۰

۸- دا پیشن گوہی تے ٹی خواجہ عیسیٰ خدائے پارے ”نی چاسہ کہ بندغاک شریعت
 نا مطابق قربان گاہ ٹی تینا گناہ او برائی تا معاف کرفنگ کے قربانی ایٹیرہ، او ساداراتا
 ۹ سوتے ہوشیرہ، ولے واسے نا خوش آف۔ ۰ ولدا او پارے ”امی واسے تیار آٹ کہ نا
 خوشے پورہ کیو۔“ ہندا خاطر آن خدا مسست نا ہر ڈول آٹ قربانی ئے تینگے خلاص
 کرے، او خدا صرف اسے وار کے تینا مقرر کروکا نا قربانی ئے دافتا جاگہ نا قبول
 ۱۰ کرینے، ۰ آتے کہ خواجہ عیسیٰ ہمو کاریے پورہ کرے، آراوے کہ خدا اوڑان خوائیسکہ۔
 ہندا خاطر آن نن گل اونا اسے وار آ جان نا قربانی ئے تینگ آٹ گناہ او برائی تے

آن پاک صاف مسوئن۔

۱۱ بر یہودی امام ہر دے خدا نا خدمت کے کاریم یک، او بھار وار بند اسے ڈول

نا قربانی اے ایک۔ ولے دا قربانیک اصل گناہ او برائی تے معاف کرفنگ کپسہ۔

۱۲ ولے خدا نا مقرر کروکا بند غاتا گناہ او برائی تے معاف کرفنگ کے اسے وارس قربانی

تس۔ واڑان پد بین قربانی تینگ نا ضرورت آف۔ واسے او خدا نا راست میکو گنڈ

۱۳ آتو لوک اے۔ واڑے او ہمو وخت اسکان مریک کہ خدا اونا دشمناتے کنتے او

۱۴ وافتے مے جوڑ کنتے۔ او تینا اسے وار قربانی تینگ اٹ بند غاتے دا موقعہ تسونے کہ

۱۵ اوفک خدا نا مون آ ہمیشہ کے پاک صاف منگ کیرہ۔ خدا نا پاکنگا روح ہم وانا

گواہی اے ایک کہ خدا پاک۔

۱۶ "ای بروکا دے تے ٹی اوفتے تو پسکینگا اقرارے کیوہ،

او اوفتے پوہ کرفیوہ،

او اوفک اُست نا خب اٹ کنا حکماتے آچلینگیرہ۔"

۱۷ ولدا او پارے

"ای اوفتا گناہ او برائی تے معاف کیوہ،

او اوفتا غلطی تے آ توجہ تفرہ۔"

۱۸ بندا خاطر آن گناہ او برائی تے معاف کرفنگ کے بچ ڈول نا قربانی نا ضرورت

آف، آنتے کہ گناہ او برانیک معاف کنگانو۔

عیسیٰ نا ذریعہ اٹ نن خدا نا مون آ پیش مننگ کینہ

۱۹ یہودی تا کل آن بھلا امام پروہ نا پد آکل آن مقدسنگا جاگہ غا صرف سال ٹی

اسے وارس خدا نا مون آ پیش مریک، ولے عیسیٰ نا صلیب آ کسفنگ آن نن حق

۲۰ مسونے کہ نن تیڈٹ خدا نا مون آ ہر وخت پیش مننگ کینہ۔ پروہ نا بچ ضرورت

- ۲۱ اَف۔ ۵ خواجه عیسیٰ نِن کے کُل اَن بھلا اِمَام اَن بار اے، کہ ننا خاطر اَن جنتی آ
 ۲۲ مُقد سَنگ جاگہ ٹی خُدا نامون آپیش مسونے۔ ۵ بندا خاطر اَن نِن بغیر شک اَث خُدا
 ننا عبادتے کیمبو، اَتے کہ ایمان تَنگ اَن پد ننا ضمیر صفا مسونے، او نِن پاک
 ۲۳ صاف منگ نا بے شولائِن۔ ۵ واسہ نِن سختی اَث خُدا نا پَسکَنگ پیغام نازی آ عمل
 ۲۴ کیمبو، اَتے کہ نِن چانہ کہ خُدا تینا اقرارے ضرور پورہ کیک۔ ۵ او اسہ پہ ایلو تون
 تینا مدت تو اوار اوار، اسہ پہ ایلو تون تینا سنگتی او محبت کریسہ کامبو، او جوانو
 ۲۵ کاریم کننگ نا کوشتے ہم کیمبو۔ ۵ نئے خبر اے کہ قیامت خُک اے۔ ہندا خاطر
 اَن اوار خُدا ننا عبادت کننگے گراس ایلو سنگتے اَن بار اِلیمپمبو۔ بلکہ اسہ پہ ایلوئے
 تینا ہمت ایتیمبو۔ ۵

ایمان اَن ہر سینگپیو، بلکہ تکلیفاتے سہبو

- ۲۶ اگہ نئے اَن کس راسنگ پیغام نا قبول کننگ اَن پد تینا خوش اَث گناہ نا کسر
 آ کایک، تو ممکن اَف کہ اونا پدی خُدا نا کسر آپنگ کے داؤول نا پین قربانی س
 ۲۷ تینگے۔ ۵ بلکہ او صرف قیامت نا بزاغان خولے، او ہمو خاخر اَن ہم خولے آرائی کہ خُدا
 ۲۸ تینے اَن انکار کروکاتے خسک۔ ۵ تورات نا مطابق اگہ یہودی س موسیٰ نا شریعت اَن
 انکار کیک، او واڑ کے ارا یا واڑان زیاست گواہ مریرہ، تو واڑا رحم کننگ، سنگسار
 ۲۹ کننگے، کسفنگے۔ ۵ اگہ متکننگ پیغام اَن انکار کننگ نا واخس بزا اے، تو پَسکَنگ پیغامے
 منگ اَن پد اگہ کس خُدا نامارے بے عزتی و بیست پانک، یا عیسیٰ نا تینا جان نا
 قربانی تینگ، کہ واڑان اونا گناہک معاف مسونو، نازی آلمنڈ خلیک، یا خُدا نا پانگ
 ۳۰ روعے بدر پانک، تو وانا بزا مُست نا بزاغان بھاز زیاست مروئے۔ ۵ نِن چانہ کہ
 خُدا تورات ٹی پارینے "ای بندغاتا فیصلہ کئیوہ"، او "گناہ گراتے بزا ایتیوہ"۔ ۵
 ۳۱ ہر سینگوکاتے کے داخولیس نا بیٹس اے کہ خُدا تعالیٰ نا بزا سخت اے۔ ۵

۳۲ یات کبو، ثما خدا نا کسر آپنگ آن پد، کہ واکسر روشنائی آن پڑاے، ئے
 ۳۳ بحاز دُول نا تکلیف رسینگا، ولے ئم ہر سینگتویرے۔ ○ وا دخت آ ئم مخلوق نا
 مون آ بے عزت کنگارے، خلنگارے۔ اگ واک ایلو عیسائی تازی آ مسرہ، تو
 ۳۴ ئم پریشان مسورے۔ ○ ثما مال مڈیک پلنگار، ئم جیل ٹی شاغنگارے۔ وافتے ئم
 خوشی آٹ سہارے، آنتے کہ ئم چائسرے کہ ئم تو خدا نا رحمناک آریر کہ وافتا
 ۳۵ اہمیت و نیا نا گڑاتے آن بحاز زیاست اے، او واک ہمیشہ کے آریر۔ ○ وانا بدلہ
 ۳۶ بحاز زیاست اے۔ ہندا خاطر آن واسہ ہمتے آرائفیتو۔ ○ صبر کبو، خدا نا حکمت آ
 ۳۷ عمل کنگ آن پد وافتا ئے بدلہ رسینگ، آرا نا کہ او اقرارے کرینے، ○ دھن کہ
 مقدسنگا کتاب ٹی لکھوک اے

”گراس وختے آن پد آراوے کہ بروٹی اے، او بریک۔

او ہرے کپک، ژو بریک۔ ○

کنا پیغام نازی آ ایمان تھوکاک ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کیرہ،

ولے اگ وافتے آن گس ہر سینگ

ای اوڑان ناراض مریوہ۔ ○

۳۹ نن ہمو بندرغ آن بار مفن کہ ہر سینگے، اووے ہزا مریک۔ بلکہ نن ایمان تھائن،

ہزاغان بچائن۔ ○

خدا نا زی آ ایمان تھنگ ضروری اے

۱ لب صرف ایمان تھنگ نا وجرغان ننا یقین اے کہ ہمو رحمناکے کہ خدا ننے
 ۲ تھنگ نا اقرار کرینے، ولے وایسکان متو، واک ضرور پورہ مریوہ۔ ○ ہندا خدا نازی
 آ ایمان تھنگ نا وجرغان ننا باوہ پیرہ غاک خدا نا خوشے حاصل کریسر۔ ○
 ۳ ہندا ایمان تھنگ نا وجرغان ننے وا ہم سنا اے کہ آرا گڑاک کہ نن جہان ٹی

داسہ خنینہ، جہان نا جوڑ منگ آن مُست و افک آلورہ، او خُدا تینا عَلم اٹ دا کُل
جہانے جوڑ کرینے۔

۲ ہابیل اُست نا حُب اٹ خُدا نازی آ ایمان تجا س۔ ہندا خاطر آن خُدا قایل نا
قربانی نا بجائے ہابیل نا قربانی اُے قبول کرے، او ہابیل خُدا نا مون آپاک صاف
مس۔ ہابیل واسکان کسکونے، ولے اونا خُدا نازی آ ایمان تِجنگ نا قصہ غان نن
یات کینہ کہ ننہ ہم ہندن ایمان تجوئی اے۔

۵ حقوک ہم خُدا نازی آ ایمان تجو کاتے آن اسکہ۔ ہندا خاطر آن او کہنگ نا بجائے
زندہ خُدا نا گنڈ آ ہنا، او کس اودے خفتے۔ تورات ٹی لکھوک اے کہ خُدا اودے
۶ تینا گنڈ آ میس، اتے کہ خُدا اوزان خوش اسکہ۔ خُدا بندرغ آن خوش مفک ہم وخت
اسکان کہ دا اونا نازی آ ایمان تِجنتے۔ آرا بندرغاک کہ خُدا نا کسر آ پینگ نا کوشتے کیرہ،
افک ضرور ایمان تجیر کہ خُدا ہر جاگہ غا موجود اے، او خُدا اوفتے بدلہ ایتک۔

۷ ہندا خُدا نازی آ ایمان تِجنگ نا وجہ غان نُوح ہم خُدا نا پیشن گوہی تازی آ
یقین تجاکہ دافتے مون آمردی اُترہ۔ او خُدا نا حکمے منا او کشتی س جوڑ کرے، آرا
ٹی نُوح او اونا خاوت پچار، ولے ایلو کُل بندرغاتے بڑا مس۔ صرف نُوح ایمان تِجنگ
نا وجہ غان خُدا نا مون آپاک صاف مس۔

۸ او ہندن ابراہیم ہم خُدا نازی آ ایمان تجا او اونا حکم نا مطابق ہم وڈار آ ہنا
آراوے کہ خُدا اودے تینگ نا اقرارے کریس۔ آرا وخت آ او تینا وڈارے یلہ
۹ کرے، او چائتویک کہ اودے آرانگ ہنوی اے۔ او ہندا ایمان تِجنگ نا وجہ غان
او دا اقرار کردکا وڈار آ مسافراتے آن بار رہینگا۔ او جگ ٹی رہینگا وھن کہ اونا مار
۱۰ اسحاق او نواسہ یعقوب ہم رہینگار۔ او خُدا دافتے تو ہم دا اقرارے کرے۔ ابراہیم
انتظار کریکہ کہ جنت آ کائے، آراوے کہ او ہمیشہ ہم وڈار ٹی رہینگے کہ خُدا تین تو
سنگی کردکاتے کہ جوڑ کرینے تہ۔

۱۱ او ہندا خُدا نازی آ ایمان تِجنگ نا وجہ غان ابراہیم پیری ٹی باوہ جوڑ مس۔ اونا

۱۲ زائفہ سارہ چنا ووی کنگ کتوئیک۔ ابراہیم ہم کینگ آن خوک اسکہ، ولے ایمان
تخاکہ خدا تینا اقرارے پورہ کیک۔ ○ وا اقرار پورہ مس او اونا اولیاداتا تعداد بنداخہ
زیاست مس دھن کہ استاراک آسمان ٹی زیاست او۔ اولیاداک بنداخہ زیاست
مس دھن کہ سمندر نا کینارہ غاریکاک زیاست او۔ ○

۱۳ وا بندغاک کینگ اسکان خدا نازی آ ایمان تخاخر۔ اوفتا زندگی ٹی خدا نا
اقراراک پورہ متویر، ولے اوفک خوشی اٹ و مروکا اقراراتا زی آ ایمان تخاخر، او
۱۳ اوفتا وایقین اسکہ کہ اوفک وا دغار آ مسافر او مہاجر اتے آن بار او۔ ○ آرا بندغاک
کہ وایقین اٹ زندگی ئے گد ریغیر، وافتا عل اٹ ظاہر مریک کہ دافتے پین جاگہ
۱۵ یعنی جنت آ پینگ نا خوش اسکہ۔ ○ وافک تینا یلہ کروکا دغار نا باروٹ سوچتویر۔ آگہ
۱۶ اوفک ہنزن سوچ کریرہ، تو موقعہ مس مسکہ کہ پدی پینگ کریرہ۔ ○ ولے اوفتا خوش
اسکہ کہ جنت آ کار۔ بندا خاطر آن خدا نا خوش اسکہ کہ وافک اودے تینا خدا چار، او
اوفتے تین تو اوار ریملگینگ کے جاگہ س جوڑ کرے۔ ○

۱۷ خدا ابراہیم تو اقرار کریس کہ "ای اسحاق نا ذریعہ اٹ نا اولیاداتے ووفیوہ"۔
۱۸ ولے آرا وخت آ خدا ابراہیم آزمائش کے پارے "تینا مارے کن کے قربانی کے پیش
۱۹ کرک"، تو ابراہیم بندا خدا نازی آ ایمان تخنگ نا وجہ غان انکار کتو۔ ○ ابراہیم
نا وایم ایمان اسکہ کہ "خدا اسحاقے کسینگ آن پدی پدی زندہ کنگ کیک"، او
اسحاق ابراہیم پدی زندہ ملا۔ ○

۲۰ بندا خدا نازی آ ایمان تخنگ نا وجہ غان اسحاق تینا مار یعقوب او عیسو کے
خدا غان برکت خواہیس۔ ○

۲۱ یعقوب بھاز پیر اسکہ او لٹ اٹ چرخ کریکہ، ولے خدا نا عبادتے کریکہ۔ او
بندا خدا نازی آ ایمان تخنگ نا وجہ غان او کینگ آن مست یوسف نامارتے کے
خدا غان برکت خواہیس۔ ○

۲۲ او بندا خدا نازی آ ایمان تخنگ نا وجہ غان یوسف یہودی تا مصر ملک آن

کھنگ نا باروٹ پارے "ہنگ نا وخت آ کنا لاشے ہم تین تو ویرے" ○
 ۲۳ موسیٰ اسے زیبا و چٹاس اسکہ، او ہمو وخت آ مضر نلک نا بادشاہ فرعون نا حکم اسکہ
 کہ "یہودی مارک ضرور کسنگیر"۔ ولے موسیٰ نا لمہ باوہ وا حکم آن خولیتو، خدا نا
 زی آ ایمان تیار او تینا مارے مسہ ٹو اسکان وکار ○

۲۴ آرا وخت آ موسیٰ بھلن مس، او ہندا خدا نازی آ ایمان تھنگ نا وجہ غان بادشاہ
 ۲۵ نا مسر نا مار منگ آن انکار کرے ○ او سوچ کرے کہ "گناہ کننگ نا بجائے ای ہم
 ۲۶ یہودی بندغاتے تو تکلیف کاٹیو" ○ او سوچ کرے کہ "مضر نا خزانے خرچ کننگ
 آن وا جوان اے کہ خدا نا گچہنگ بندغاتے تو تکلیف او مصیبت کاٹیو، اتنے کہ ہندا
 نسل آن خدا نا مقرر کروکائے بروئی اے۔ خدا ضرور کئے بدلہ ایتک" ○

۲۷ او ہندا خدا نازی آ ایمان تھنگ نا وجہ غان موسیٰ فرعون نا غصہ غان خولیتو،
 مضر آن بغیر خولیس اٹ پیش تما۔ اونا وا یقین اسکہ کہ "خدا کن تو اوار اے" ○
 ۲۸ او ہندا خدا نازی آ ایمان تھنگ نا وجہ غان موسیٰ یہودی تے حکم تیس کہ "تینا
 چوکائے آمیل یا ہیٹ نا وترتے چٹ ایتو، تاکہ ملائک عزرائیل یہودی تا بھلا
 مارتے کسپ"، او ہندن "بچائینگ نا عیدے" منائے ○

۲۹ ہندا خدا نازی آ ایمان تھنگ نا وجہ غان یہودیہ سمندرے پار کرے، ولے آرا
 وخت آ مضریک ہندا کو شستے کرے، تو وینگار، کسر ○

۳۰ او ہندا خدا نازی آ ایمان تھنگ نا وجہ غان یہودیہ خدا نا حکم نا مطابق ہفت
 وے اسکان یرتھو شار نا چارمہ گند آچر خلک، ویوالک تمار، وافک شار ٹی پیہار ○
 ۳۱ ہمو وخت آ رندی راحب ہندا خدا نازی آ ایمان تھنگ نا وجہ غان ایلو یرتھو شار
 نا خدا نا پیغام آن انکار کروکاتے تو کسنگتو، اتنے کہ او ارا یہودی جاسوساتے تینا
 آرا ٹی بہ خیرٹ پاریسس، اوفتے وکاس ○

۳۲ بین بھاز قصہ غاک آرے، ولے واسہ ضرورت آف کہ ای ٹم کے جدعون، برق،
 ۳۳ سمسون، افتاہ، واؤ، سموتیل او ایلو پغمبر اتا قصہ غاتے بیان کیو ○ ہندا خدا نازی

۳۳ آئیمان تھنگ نا وجہ غان دافنے آن گراس جگاتے کنار، انصاف آٹ حکومت کمر، او
خدا نا خوش پورہ مس۔ دافنے آن گراسے نا حکماتے شیراک ہم منارہ، او شیراک دافنا
زی آ حملہ کتویر۔ ۳۵ دافک فاخرے پدین کمرہ، کس دافنے کسینگ کتو۔ اوفک
کمزور اترہ، ولے ایمان تھنگ نا وجہ غان طاقت ور جوڑ مسر، او ہنداد طاقت ور جوڑ
۳۵ مسر کہ جگاتے ٹی حملہ کروکا فوجاتے کنار۔ ۳۶ او صرف ہندا ایمان تھنگ نا وجہ غان
نیازیک تینا کہوکا عزیز قریباتے پدی زندہ خنار۔

۳۶ او بے ایماناک خدا نا زی آ ایمان تھوکاتے ہر سیفنگ نا کوشتے کمر، ولے
دافک ہر سیفنگتویر او دا وجہ غان مصیبت کنار، کسینگار، تاکہ اوفک ہمیشہ نا
۳۶ زندگی لے حاصل کمر۔ ۳۷ گراسے نازی آ مسخرہ کنگا او اوفنے کوڑا خلنگا، او ہجازنگاتے
۳۷ ہتکڑی خلنگا، جیل ٹی شاننگا۔ ۳۸ دافک سنگسار کنگار، دافک زغم آٹ اراٹک کنگار،
کسینگار۔ ۳۹ ہجازنگاک غریب مسر، ہیٹ او میلتا پڑہ غاتا پیچ جوڑ کمر، پینار۔ دافک
۳۸ تکلیف کنار او بے عزت کنگار، ولے ایمان آن ہر سیفنگتویر۔ ۴۰ دا دینا دھینگا بند غاتے
کے جوان آلویک۔ بے ایماناک دافنے شاراتے آن کشار او دافک مہاجراتے آن بار
ریگستان او مشتے آچرخ کمر، غاراتے ٹی رہینگار۔ ۴۱

۳۹ خدا نا زی آ ایمان تھنگ آٹ دافک گل خدا نا خوشے پورہ کمر، ولے خدا نا
۴۰ اقراراک دافنے تو دایسکان پورہ تویسر۔ ۴۱ اتے کہ خدا نن کے او اوفنے کے فیصلہ
کرینے کہ تینا اقراراتے زو پورہ کنگ نا بجائے موقعہ ایٹے کہ ایلوفک ہم ایمان تخییر
اوننے آن بار اونا مون آ پاک صاف مرہ۔ ۴۲

دُنیا نا سِزا باوہ خُدا نا محبت نا نشان اے

۱۲ ب مسٹ نا بند غاک خدا نا زی آ ایمان تھانر، ننے ہمت ایتیرہ۔ ہندا خاطر آن
شیطان نا گناہ او بُرائی تا کسرے یلہ کیمبو او سختی آٹ خدا نا کسر آ پینگ نا کوشتے

۲ ہندن کیمبو، وھن کہ گو کروکاک گوئے کَنگ نا کوشستے کیرہ۔ ۰ خواجہ عیسیٰ نازی
آ ایمانے تینا بسفیمبو، کہ او شروع آن الیس آخر اسکان سختی اٹ خدا نازی آ ایمان
تجا۔ او صلیب آ تَفنگا، او بے عزتی آ موتے سہا، آتے کہ او چا سکے کہ وانا بدلہ مون آ
بھاز زیاست مروئے۔ او واسہ خدا ناراست میکو گنڈ آ تو لوک اے۔ ہندا خاطر آن
اوڑان بار سختی اٹ خدا نازی آ ایمان تخیمبو۔ ۰

۳ ہمتے آرافپبو، سوچ کبو کہ خواجہ گناہ گارنگا بندغاک ہمر بے عزت کیر۔ ۰
۴ پُکَنگ پیغام نا خاطر آن تینا جہدے جاری تخبو۔ اگر واڑکے ننا جان ہم کائے، تو
۵ پرواس آف۔ ۰ شاید ٹم خدا نا ہمت تروکا پینتے گیرام کرینورے، کہ ٹم کے یعنی
تینا چناتے کے پارینے تا

”کنا چنک، آرا وخت آ ای ٹما غلطی تے کشیوہ،

تو توجہ ایتبو۔

آرا وخت آ ای ٹمے آچڑبوہ، تو ہمتے آرافپبو۔ ۰

۶ ای ہمو بندغاتا غلطی تے مَر کنگ کے تکلیف ایتبوہ،
آرافتے تو کہ ای محبت کیوہ۔ ۰

۷ دنیا ٹی ہر باوہ تینا چناتا غلطی تے مَر کنگ کے بڑا ایتک۔ ہندا خاطر آن وا
مصیبتا تے سہنگ آن ٹم پوہ بے کہ خدا ٹما غلطی تے مَر کنگ کے ٹمے تکلیف تینگ
۸ ٹی اے۔ وا مصیبتا تے بنگ آن ظاہر مریک کہ خدا ٹمے تینا چننا جوڑ کرینے۔ ۰ اگر
ٹمے آ غلطی تے مَر کنگ کے تکلیف بنگ، تو ظاہر مریک کہ خدا ٹمے تینا چننا جوڑ
کنتے۔ ۰ دنیاوی آباوہ غاک ننا غلطی تے مَر کنگ کے بڑا ایتیرہ، ولے نن ولدا ہم
۹ اوفتا عزتے کینہ۔ ہندا خاطر آن ضروری اے کہ باوہ خدا ننا غلطی تے مَر کنگ کے آرا
تکلیفے ایتک خوشی اٹ قبول کین تہ، تاکہ ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کین۔ ۰ دنیاوی
۱۰ آباوہ غاک تینا خوش نا مطابق ننا غلطی تے مَر کنگ کے مچ وخت کے بڑا ایتیرہ،
ولے باوہ خدا ننا فائدہ کے تکلیف ایتک، تاکہ نن اونا مون آپاک صاف مرین۔ ۰

۱۱ آرا وخت آنے دھینگا تکلیف رسیدنگ، تو نن خوش مَفَن، عَمِین مرینہ۔ ولے داکان
پد تکلیف ہلوکاک، کہ خدا نا کسر آبرہہ، زندگی ئے پاک صاف گد ریغیرہ، او دافتے
وانا بدلہ رسیدنگ۔

خیال تخبو، ایمان آن ہڑسینگپو

۱۲ تینا رُوحانی علمے ووفبو، ہمت کبو، او ایمانے تینا سیفبو۔ ۱۳ دھن کہ لگنگا بندرغ
نات جوڑ کنگے، تو او صبح چرخ کیک، ہندن ثم کمزور ایمان تخبو کا بندغاتا ایمانے
ہم سیفبو۔

۱۴ کوشت کبو کہ پاک صاف تبو او ہر بندرغ تو امن ات زندگی ئے گد ریغبو،
۱۵ اتے کہ پاک صاف منگ آن بغیر کس خدائے خمپک۔ ۱۶ خیال تخبو کہ تمے آن
کس ایمان آن ہڑسینگپ، او ہمو بندغاتے آن بار مقبو کہ کست کیرہ، ایلوفتے
۱۷ نُسخان او تکلیف تینگ نا کوشتے کیرہ۔ ۱۸ کوشت کبو کہ زنا کپتو او اسحاق نا مار
عیسوغان بار بے برکت مقبو، کہ او اسہ تاس نا بے ویر کے تینا بھلا ایلیم منگ نا
۱۹ حقے سودا کرے او پارے "پرواس آف"۔ ۲۰ تمے واقص معلوم اے کہ داکان پد او
بھاز کوشت کرے کہ باوہ اوڑ کے برکت خوائے، ولے اوڑ کے خوائنگتو۔ او مست
۲۱ نا غلطی کے بھاز آفسوس کرے او خرنیک خلیسہ بھاز کوشتے کرے کہ "وا فیصلہ ئے
بدل کیو"، ولے وا بدل تئو۔

۱۸ موسیٰ نا دور ئی یہودیک مقدسنگا مش سینا نارہی آخدا نا مون آپیش مسر۔
۱۹ متکینگ پیغام نا سر منگ نا وخت آگپ تارمہ مس، خاخر او موٹل مش آن بسر،
۲۰ طوفان بس، ۲۱ بگل خنگا او اسہ بھلو توارس بس۔ وا توارے پینگ آن پد مخلوق
۲۲ خداغان خواست کیر کہ "نن وا توارے بچن"، اتے کہ دافک وا علمے کہ "آرا ساوار
۲۳ او انسان وا مش آبریک، ضرور سنگسار کنگ" آن خولیسرہ۔ ۲۴ وا گڑاک ہندن

خطرناک اثرہ کہ موسیٰ پارے "ای ہم خولیس آن لڑنگ ٹی اٹ"۔ تم دافنے آن
بار خدا نا مون آ خولیس اٹ پیش متورے۔

- ۲۲ بلکہ واسہ تم بغیر خولیس اٹ جنتی آید و شلم شار آبنگ ٹی ارے، کہ اوڑے
۲۳ ہزارنگ ملائکک مچ او او خوشی کنگ ٹی او۔ تم خدا کے اہمیت والا مسونورے،
وہن کہ او لیکو مار نا اہمیت زیاست اے، او ٹما پنک جنت ٹی ہمیشہ زندہ رہینگو کا
کتاب ٹی لکھو او۔ تم ہمو خدا نازی آ ایمان تھانورے کہ کل بندغاتا فیصلہ
۲۴ یک، او کہو کا کل ایماندارنگا بندغاک اونا مون آ موجود او۔ آدم نا مار بائیل نا
کسفنگ اٹ کسے نا فائدہ متے، ولے عیسیٰ نا کسفنگ او پدی زندہ منگ اٹ
ہزارنگا فائدہ مسونے۔ او داپسکینگا پیغامے عیسیٰ تم کے بیسونے، او تم دانا زی
آ ایمان تھانورے۔

- ۲۵ خیال تجبو او خدا نا پیغام تروکاتے آن انکار کپتو۔ مست نا بندغاک خدا نا پیغام
تروکاتے آن انکار کیر، او خدا نا بزاغان بچنگ کتویر۔ او ہندن واسہ آرا بندغاک خدا
۲۶ نا پیغام تروکاتے آن انکار کیر، خدا نا بزاغان بچنگ کپسے۔ موسیٰ نا دور ٹی خدا
مش سینا نارہی آزلہ کرے، او اقرار کرے کہ "تپورہ جہان ٹی اسہ وار ولدا ہندنو
۲۷ زلہ س مروے"۔ واپتاتے آن ظاہر مریک کہ آرا جاگہ ٹی ہم دا زلہ بروے اونا
بر فانی آگڑا تباہ مروے، ولے ہمیشہ ناگڑاک بچور۔
۲۸ خدا نا عباوتے کیمبو، او اونا شرکے آوا کیمبو کہ ایمان تھو کاتے ہمو گڑاک رسینگیرہ
۲۹ کہ ہمیشہ کے مرور۔ ہندا خاطر آن پتو، او خوشی اٹ خدا نا شرکے آوا کیمبو کہ ننے
آبے ایماننگاتے آن بار تباہ منگ نا بزا مفروے۔

عمل کنگ نا بیتاک

۳ کنا عیسائی سنگٹاک، اسہ پہ ایلو تو تینا محبتے ووفیسہ ہیمبو۔ او یات تجبو،

مسافر آتے تینا آرا ٹی بہ خیرٹ کبو۔ گڑاس بندرغ بندزن کریر، اوفتے سما تسمتو، وا
 ۳ بندغاتے بہ خیرٹ کننگ تو خدا تینا رحمتاے اوفتے آراہی کرے۔ ۵۔ ہمو عیسائی
 سنگتاتے یات کبو، اوفتا مدتے کبو، کہ عیسیٰ نازی آ ایمان تھنگ نا وجہ غان جیل
 ٹی او، دھن کہ ٹم جیل ٹی آئرے، او ہمو فتا مدتے ہم کبو آرافک عیسائی جوڑ مننگ
 نا وجہ غان مصیبت او تکلیف سہنگ ٹی او، دھن کہ ٹم سہارے۔ ۵

۳ ہر بندرغ برام کننگے اہمیت ایتے، او آریغ او زائفہ آست نا خب آٹ تین پہ تین
 تو محبت کیر او ایلوفتے تو خراب کاریم کننگ نا باروٹ سوچ کپس، آتے کہ خدا نا
 ۵ بڑا زنا کروکاتے کے بھار سخت مروئے۔ ۵

تینا آست ٹی دولت نا محبتے شاغپو، او آرا گڑاک کہ ٹم تو آیر، دافتا شکرے
 او اکبو، آتے کہ خدا پارینے

”ای نے اصل تنیا یلہ کپہ۔“ ۵

۶ ہندا خاطر آن ہمت کیمبو او پامبو

”ای خولپہر، آتے کہ خدا کنا مدت کروکا اے۔“

ہندا خاطر آن کس کس کے چچ کننگ کیک۔ ۵

۷ معتبر اتا باروٹ سوچ خلبو، کہ اوفک خدا نا پسکننگ پیغامے ٹمے اسکان سر کریر۔

سوچ کبو کہ اوفک ہمر زند و مرک کریر او اوفتے آن بار زندگی نے گدریفنگ نا کوشتے

۸ کبو، ۵۔ آتے کہ خواجہ عیسیٰ مست نا ایمان تجوکاتا مدتے کرے، واسہ ہم کننگ ٹی

۹ اے، او مون آ ہم کیک۔ ۵۔ پین ڈول نا خوانفنگاتے آ توجہ تقبو۔ وا جوانو ہمتس

اے کہ روحانی طور آٹ نن خدا نا رحمتاے حاصل کین، حلال او حرام نا مسلہ غاتے

۱۰ ٹی تہین۔ دافتا مننگ او نامنگ آٹ روحانی طور آٹ چچ فائدہ مفک۔ ۵۔ خواجہ عیسیٰ

صلیب آ تفنگا، کسفنگا۔ واسہ پین قربانی تینگ نا ضرورت آف، او ہمو بند غاک کہ

یہودی تا شریعت نا ذریعہ آٹ نجات خواہ، اوفتا مدت او نجات عیسیٰ نا گندھ آن

۱۱ مفک۔ ۵۔ یہودی تا کل آن بھلا امام سادار اتا قربانی تینگ آن پد اوفتا وترتے گناہ

۱۲ او بُرائی تا معاف کُرنِگ کے عبادت خانہ نا کُل آن مُقدسِنگا جاگہ غا خُدا نا مون آ
پیش کیک، ولے وا خاص موقعہ غا ساواراک شار آن پیشن ہوشنگیرہ۔ ۱۳
خُواجہ عیسی شار آن پیشن کسفنگا او اونا بندا دُول نا قربانی تننگ نازی آ ایمان
تخنک اٹ مخلوق گناہ تے آن پاک صاف منگ کیک۔ ۱۴
بندا خاطر آن نجات حاصل
کننگ کے یہودی تا شریعت آ چلینگیلے یدل کیمبو او نجات حاصل کننگ کے عیسی
نا کسر آ کابو، او مخلوق نا بے عزتی آ پیتا تے آن خولکیمبو، دھن کہ خُواجہ عیسی
۱۵ دھینگا پیتا تا باروٹ پرواہ تخنیک۔ ۱۶
۱۷ وا دنیاوی آ یروشلم شار فانی اے، او نن جنتی
آ یروشلم شار آ پننگ کے تیاری کننگ ٹی اُن، کہ وا شار ہمیشہ کے مریک۔
۱۸
۱۹ بندا خاطر آن ایلوفتا مون آ خُواجہ عیسی نا ذریعہ اٹ خُدا نا صفتے کیمبو۔ ۲۰
اسہ پہ
ایلو نا تینا مدتے، او جُوان کاریم کریسہ کابو، اتنے کہ بندا طریقہ اٹ نن خُداے
خُوش تخنک کینہ۔ ۲۱

۲۲ تینا معتبر اتا علماتے منبو۔ اوفک ثمارو حانی علمے دوفنگ ٹی او، اتنے کہ خُدا اوفتے
آن وا زمہ واری تا باروٹ ہریفک۔ اگہ ثم اوفتا خُوانفنگے منیرے، تو اوفک خُوش
مریرہ۔ اگہ منیرے، تو ٹنگین مریرہ، او وا ٹی ثما نُسخان مریک۔
۲۳
۲۴ کن کے دُعا کبو، او کنا یقین اے کہ اسی صفاینگا اُست اٹ عمل کریٹ۔ ۲۵
۲۶ اسی ٹمے آن خواست کیوہ کہ کن کے دُعا کبو کہ اسی ٹمے زو پدی خنیو۔ ۲۷

آخری دُعاک

۲۸ خُدا ننا خُواجہ عیسی نے پدی زندہ کرے۔ اونا کسفنگ او پدی زندہ منگ آن
ظاہر مریک کہ او ننا رہنما اے، دھن کہ میٹنے کے شُوان رہنمائی کیک، او اونا ذریعہ
۲۹ اٹ خُدا نا پُسننگا اقرار پورہ مس۔ ۳۰
۳۱ اسی دُعا کیوہ، خُدا، کہ نن پریشانی تے آن
پچانفوکا اے، عیسی نا ذریعہ اٹ ثمارو حانی علمے دوفنگ کے ضرورت نا ہر گڑائے

تھے ایسے، تاکہ خدا دا عمل آن خدا خوش مرے۔ او خواجہ عیسیٰ نا عزت ہمیشہ بزر
آمرے۔ آمین۔

آخری بیتاک

کنا سنگتاک، کئے اُمیت اے کہ تم کنا دا ہمت تروکا پیغام ناکل اہمینگا بیتاتے
غور آٹ بنگورے۔

ای دا ہم خوشی آٹ پاننگ ٹی اٹ کہ ننا سنگت تیتھتھیس جیل آن یلہ مسونے۔

اگہ او زو کئے آ بس، تو ای اوڑ تو اوار تھے آ بروٹ۔ ننا سلاے گل عیسائی معتبر او
ایلو عیسائی تے ایتہو۔ اٹلی نلک ٹی رینگو کا عیسائیک ہم تھے سلام پارہ۔

تھاگل نازی آ خدا نا رحمناک مرے۔

خدا حافظ۔

يعقوب نا عيسائي تے کے خط نا تعارف

يعقوب خواجه عيسى نا جديدرو ايلمس آسکے۔ او دا خطے بمو عيسائي تے لکھانے کہ ”دنيا في تالان او“ (۱:۱)۔ او دا خط في عيسائي تے پریشانی، مصيبت، تکليف ڈولنگا کاريمتے آن مقابلہ کنگ نا بمت تسونے۔

يعقوب لکھانے کہ نما عمل ايمان تحنگ نا مطابق مرے۔ دا خط في بهاز ڈول نا پيتاک آریر کہ افتا زی آعمل کروئی اے، یعنی جوانو کاريم کنگ، جوانو پيت کنگ، صبر کنگ، وغيره۔ يعقوب بهازنگا خرابنگا پيتاتا باروٹ بم خبردار کرینے، یعنی عيسائي تا نيام في فرقه جوڑ منگ، تکبر کنگ، بے عزتی نو پيت پاننگ، اسه په ایلو تو جنگ کنگ، آمیری او غریبی ڈول نا پيت او عمل کنگ، وغيره۔

دا خط نا اہمنگا بشخاک داد او:

تعارف	۱:۱ - ۸:۱
بر حال في خدا نا شکرے آدا کبو	۹:۱ - ۱۱:۱
آزمائش ايمان نا نشانی اے	۱۲:۱ - ۱۸:۱
نيکنگا پيتاتے بمبو او عمل کبو	۱۹:۱ - ۲۷:۱
کسے ایلوفتے آن زیاست اہمیت يقبو	۱:۲ - ۱۳:۲
ايمان او عمل بڑتوماک ضروری او	۱۴:۲ - ۲۶:۲
عيسائي س کے تسلي آٹ پيت کنگ ضروری اے	۱:۳ - ۱۸:۳
عيسائيک او ایلو بندغاتے في آنت فرق اے	۱:۴ - ۶:۵
آخری نصيحتاک	۷:۵ - ۲۰:۸

يعقوب نا عيسائی تے کے خط

بہ گل عيسائی سنگتاک کہ ونيائی تالان او،

سلام۔

کنا سنگتاک، آرا وخت آٹھے تکليف تيننگ، تينے خوش قسمت چابو، آنتے
کہ ٹھے خبر اے کہ واکليفاتا سہنگ آٹ ٹھا ايمان بتر بسک او ٹھا صبر کننگ نا طاقت
ہم واک۔ واقفے سہيو او آزمائش ٹي پورہ ہو، تاکہ صبر کننگ آٹ ٹھے آن ہر
آسٹ جوانو عيسائی س جوڑ مرے۔ آگہ ٹھے آن کس پیتاے پوہ مف، تو اووے
خداغان ونا کروئی اے، آنتے کہ صرف خدا عقل او پوہ منگ نا طاقتے سخی گري آٹ
ايٹک۔ خدا ضرور اووے واعقل او پوہ منگ نا طاقتے ايٹک۔ ولے آرا وخت آٹم
ونا کيرے، بغير شک آٹ کبو او خدا نازی آسخت ايمان تجبو۔ وھن کہ سمندر نا
ویر تو نا وجہ غان وانگ اينگ کايک، بنزن شک کروکائے خبر آف کہ خدا اووے پوہ
کننگ نا طاقتے ايٹک يا تفک۔ وھنگا بندرغ اصل بچ بيت نا باروٹ فيصلہ کننگ
کپ، او واسوچ خلپ کہ خدا اوڑا مہربان مروے۔

بر حال ٹي خدا نا شکرے آدا کبو

ہمو عيسائی کہ غريب اے ضرور خوش مرے، آنتے کہ خدا اونا عزتے بزز آ
کيک۔ او امير عيسائی ہم خوشي کے کہ خدا نا مون آ اونا وولت نا بچ اہميت
آف، آنتے کہ اميري بنزن زو خلاص منگ کيک، وھن کہ جنگي آبوچ نا پھل زو
خلاص مريک۔ وھن کہ آرا وخت آوے بايک، وے نا بائشي ٹي بوچ بارک، اونا

پھلاک تمیرہ، اوفتا زیبائی خلاص مریک، ہنڈن آرا وختس کہ امیرنگا بندرغ صرف
تینا مال مڈی او کاروبار نا باروٹ سوچ خلک، تو اونا زندگی ہم خلاص مریک۔

آزمائش ایمان نا نشانی اے

- ۱۲ ہمو بندرغ خوش قسمت اے کہ آزمائش نا وخت آ ایمان آن ہر سینکپک، آنتے
کہ آرا وخت آ او آزمائش آپورہ بریک، تو خدا اووے وانا بدلہ ٹی ہمیشہ نا زندگی
۱۳ ایٹک، کہ او تین تو محبت کروکاتے تو اقرار کرینے۔ آرا وخت آ بندرغ نا وھنڈگا
آزمائش مریک، او واپاپ کہ ”وا آزمائش خدا نا گنڈ آن بسونے“، آنتے کہ خدا کسے
۱۴ گناہ نا کاریم آن آزمائشک، او نہ کسے خداے آزمائشک کیک۔ وے آرا وخت آ
۱۵ بندرغ تینا خرابنگا خوشاتے ٹی پاسنگ، وا وخت آ اونا آزمائش کننگ۔ تینا خوشاتے
منگ آن بندرغ گناہ گار جوڑ مریک۔ او گناہ کریسہ کایک، آخر کار دوزغ ٹی خینگ۔
۱۶ کنا دوستگا سنگٹاک، خیال تجبو۔ اگہ اسٹس پائے کہ ”گناہک خدا نا گنڈ آن
۱۷ بریرہ“، واسیت نازی آیقین تجبو۔ بلکہ یات کبو کہ صرف جوانگا ٹیکیک خداغان
بریرہ۔ واهمو خدا اے کہ وے، ٹوبے او استاراتے جوڑ کرینے، او اصل بدل مفک۔
۱۸ خدا تینا خوش اٹ نئے تینا راستگا پیغام نا کسر آیس، تاکہ اونا مون آنا اہمیت
جہان نا ایلو کل گڑاتا اہمیت آن زیاست مرے۔

نیکنگا پیتاتے بمبو او عمل کبو

- ۱۹ دوستگا سنگٹاک، یات کبو کہ ٹھے آن ہر اسٹ جوانگا پیتاتے آزو توجہ ایتے،
۲۰ وے بے مقصد اٹ پیت کپ او زو غصہ کپ۔ خدا نا خوش اے کہ ہر بندرغ اونا
۲۱ کسر آبرے، وے غصہ کننگ اٹ بندرغ خدا نا خوشے پورہ کننگ کپک۔ ہندا خاطر

آن بر خرابنگا عمل او عاوتاتا کنگ آن مریو۔ خدا نا کنڈ آبو او اونا بمو پیغامے است
 ناخب اٹ منبو، کہ او نمے رغابک تہ۔ صرف داوے منگ اٹ نم پچنگ کیرے۔
 راست نا خوانفنگ واو اے کہ اونا پیغامے منگ نا پچ فائدہ اف، بمو دخت
 اسکان کہ وانا زی آ عمل کنتورے۔ وھن کہ اسہ بند غس تینے آوینک ٹی بُرک،
 بُرنگ آن پد او کایک، او ذریعے آن پد گیرام کیک کہ "بمر اسٹہ"، ہندن اگہ کس
 وا پیغامے منک، ولے وانا زی آ عمل کپک بندا بندغ آن بار اے۔ ولے بمو
 بندغ کہ نجات نا راستنگا پیتاتے غور اٹ پنک، واقے آتوجہ ایٹک، او صرف گیرام
 کنگ کے بمپک، بلکہ ضرور وانا زی آ عمل ہم کیک، وا بندغ نا نینگا کاریمتا وجہ غان
 خدا وانا زی آ تینا رحمتاتے راہی کیک۔

۲۲

۲۳-۲۳

۲۵

اگہ کس بد زبان مرے، گڑا او بمر پاننگ کیک کہ "ای مزہبی دُ بندغے اٹ"؟
 اونا مزہب وروغ اے، او تینے ریفنگ ٹی اے۔ خدا بمو بندغالتے آن خوش اے
 آرافک کہ تینے گناہ او بُرائی تے آن پچا فیہ، او بیتامتا او جنوزاناما مشکل دخت آ
 مدتے کیرہ۔

۲۶

۲۷

کَسَسے ایلوفتے آن زیاست اہمیت تَقَبو

۱ کنا دوستنگا سنگناک، کہ نم ہم عزت مندنگا خواجہ عیسیٰ نا زی آ ایمان
 تچانورے، کل انساناک برابر او، کسے صرف اونا امیری نا وجہ غان عزت تقبو۔
 ۲ فرض کبو کہ عبادت نا مچ منگ نا دخت آ اسہ امیر و بند غس خیمسن نا چلو او جوانو پچ
 بینو کے نم تو ملنگ کے بریک، او اسہ غریبو بند غس، کہ او ارنگو کو پچ بینو کے، ہم شما
 ۳ ملنگ کے بریک۔ اگہ نم امیرنگا بندغے بھاز عزت ایتیرے، او پارے "واڑے بہ،
 جواننگا کُرسی آ توٹل"، ولے غریبنگائے پارے "واڑے جک سلہ" یا "واڑے فرش
 ۴ آ کنانت تارہی آ توٹل"، گڑا شما زی آ اِلام مریک، اتے کہ نم منافق اُرے او

۱

۲

۳

۴

شیطان نا خوش نا مطابق فیصلہ کنگ ٹی اُرے۔

- ۵ کنا دوستگا سنگٹاک، کنا پیتاے غور اٹ نیمبو۔ خدا غریباتے ہم گچین کرینے،
 او اوقتا ایمانے زیاست کرینے، تاکہ اوفک ایلو خدا تو محبت کروکاتے تو اوار خدا نا
 ۶ اقرار نا مطابق جنت ٹی کار۔ وے اٹم غریباتے بے عزت کیرے، او یات کیرے
 کہ بھارنگا امیرنگا بندغاک نمازی آ الزام تچانو، او چکیسہ ججاتا مون آپیش کرینو۔
 ۷ وھینگا بندغاک نما پُکینگا پن یعنی ”عیسائی“ نازی آ ہم ملنڈ خلیہ۔
 ۸ اگ اٹم تورات نا داہیت ”ایلو فٹے تو محبت کبو، وھن کہ تین تو محبت کیرے“،
 ۹ نازی آ چلینگ ٹی اُرے، تو یقیناً خدا نا اہمینگا حکمے منگ ٹی اُرے۔ وے اگ اٹم
 بندغاتے تو اوقتا حیثیت نا مطابق یلیرے، او فرق کیرے، تو گڑا اٹم گناہ گار اُرے،
 ۱۰ شریعت نا پرغوکاک مریرے، او اٹمے آیزا بریک۔ خدا تورات ٹی پارینے ”زنا
 کپنو“، او ”کسے کسپنو“۔ اگ اٹمے آن اسہ بندغس زنا کپک، وے قتل کیک، تو
 او ضرور شریعت نا پرغوکوس اے۔ بندا خاطر آن اگ بندغس اسہ حکمس پرنگ،
 ۱۲ تو وانا معنی اے کہ کل حکماتے آن انکار کیک۔ بلکہ ہمو بندغاتے آن بار ہیست
 ۱۳ او کاریم کبو ارافک کہ گناہ او بُرائی تا بیزاغان بچائینگانو، اُتے کہ خدا ہمو بندغ آ
 اصل رحم کپک، ارا کہ تینا زندگی ٹی ایلو فٹے آ رحم کتے، او رحم نا اہمیت فیصلہ
 نا اہمیت آن زیاست اے۔

ایمان او عمل ہڑتوماک ضروری او

- ۱۴ کنا سنگٹاک، اگ کس پائے ”ای ایمان تچاٹ“، وے اونا عمل آن ثابت
 ۱۵ مف، تو ضرور دا نجات حاصل کتے۔ فرض کبو کہ ایلو عیسائی ایڈ ایلمتے کینگ
 ۱۶ کے ایزغ او بینگ کے پچ آف۔ اگ اٹم اوفتے صرف دا پارے ”خدا نارحمٹاک نما
 زی آ مریر، جوان نیمبو، جوان گمبو“، وے اوقتا ضرورت نا گڑاتے اوفتے تفریرے، تو

- ۱۷ وانا بچ فائده آف۔ اگہ بند غس ایمان تیخنگ نا دعویٰ کیک، تو داوے صرف تینا
عمل آٹ ثابت کننگ کیک۔ بغیر عمل آن ایمان کہو کاتے آن بار بے کار اے۔
- ۱۸ شائید نمے آن کس ہریفے "اسٹس ایمان تیخنگ، او ایلو جوانو کاریم کیک۔ آرا
ضروری اے؟" ولے ای پاوہ کہ "عمل آن بغیر ایمان ظاہر مفک۔ ای تینا ایمانے
۱۹ عمل آن ظاہر کیوہ۔" ثم یقین تجیرے کہ صرف اسہ خدا س اے۔ ولے ثم واژان
بچ فائده بیفیرے، آنتے کہ چناک ہم ہندا یقین تجیرہ، او خدا نا خو لیس آن لڑیرہ۔
- ۲۰ بچ فائده بیفیرے، آنتے کہ چناک ہم ہندا یقین تجیرہ، او خدا نا خو لیس آن لڑیرہ۔
- ۲۱ گڑا بے وقوفاک، ای نمے آ ثابت کیوہ کہ عمل آن بغیر ایمان تیخنگ بے کار اے۔
- ۲۲ ثم ایڑاہیم نا باروٹ سوچ کبو۔ او نہ صرف ایمان تیخنگ آٹ بلکہ عمل کننگ آٹ
ہم خدا نا مون آپاک صاف مس۔ او تینا مار اسحاقے قربانی کے قربان گاہ ٹی پیش
کرے۔
- ۲۳ واژان معلوم مریک کہ ایڑاہیم نا ایمان او عمل اسہ پہ ایلو کے ضروری
آرہ۔ او نا ایمان تیخنگ او نا عمل آن ظاہر مس۔
- ۲۴ تورات ٹی ہندن لکھوک اے کہ
"ایڑاہیم خدا نا زی آ ایمان تھا، او ہندا ایمان تیخنگ نا وجہ غان خدا او دے تینا مون
آپاک صاف قبول کرے۔" او ایڑاہیم "خدا نا سنگت" پاننگ۔
- ۲۵ واژان نمے سنا
تیک کہ نیکو عمل کننگ آٹ بندغ خدا نا مون آپاک صاف مریک، صرف ایمان
تیخنگ آٹ مفک۔
- ۲۶ او ہندن رندی راحب، آرا وخت آیتھودی جاسو ساتے تینا آرا ٹی بہ خیرٹ کرے،
او او فتنے نرینگ ٹی مدت تس، واعلمتے آن او ہم خدا نا مون آپاک صاف مس۔
دھن کہ جان بغیر روح آن بچ آف، ہندن ایمان عمل آن بغیر بچ آف۔

دوی بھازنگا بُرائی تا ماس اے

- ۱ ب کنا سنگتاک، نمے آن بھازنگاک خوانفوکا جوڑ مفس، آنتے کہ ننا خوانفوکا تا
۲ حساب کتاب ایلو فتنے آن زیاست مریک۔

ننا گل آن اکثر غلطیک مریرہ۔ اگہ

- بند غس بیت کنگ اٹ چ غلطی کپ، تو نن پانگ کینہ کہ ”واجوانو بند غس اے،
 ۳ کہ تینا گل خرابنگ خوشاتے تورنگ کیک“ ○ اسہ مثاس اے۔ بند غ بلی نابائی لغام
 ۴ شاعنگ، بلی اونا حکماتے مَنک او بند غ نا خوش نا مطابق وانگ اینگ کانک ○ پین
 ۵ مثاس ہم اے۔ بھلا کشتی توئی باوباناتا ذریعہ اٹ وانگ اینگ کانک، ولے
 ۶ کشتی چلیفو کا چنکا پاٹ نا ذریعہ اٹ تینا خوش نا مطابق سمبالک تہ ○ ہندن دوی
 ۷ ہم جان ئی چنکو غصہ س اے، ولے وانا اہمیت زیاست اے۔
 ۸ سوچ کبو کہ خاخر نا اسہ چنکو لمبہ سے آن پورہ جنگل ئی خاخر لگک ○ دوی ہم
 ۹ ہندا خاخر نا لمبہ غان بار اے۔ آرا وخت آن خرابو بیتس پانہ، واژان بھازنگ بند غاتے
 ۱۰ نشان مریک، آنتے کہ وانا ذریعہ اٹ شیطان نئے تینا کسر آدیک ○ انسان ہر دُول
 ۱۱ نا جنگلی آسوار، ہر دُول نا چک او مچی تے تینا وس ئی کنگ کیک ○ ولے دوی
 ۱۲ اونا وس آن پیش اے۔ دوی شیطانی او خرابنگا بیتاے آن پُر اے، او داوے تورنگ
 ۱۳ بھاز گبین اے ○ ہندا دوی اٹ نن ہر توما باوہ خدا نا صفے کینہ او ایلو بند غے، کہ
 ۱۴ خدا غان بار جوڑ مسونے، بد دُعا ایتینہ ○ نن سخت غلط کینہ، آنتے کہ ہندا دوی تو
 ۱۵ خدا نا شرے آوا کینہ، او ہندا دوی تو ایلو فتنے بد دُعا ایتینہ ○ اسہ چشمہ غان دا ممکن
 ۱۶ آف کہ سورو او بنینو ویر پیش تھے ○ سورنگ چشمہ غان ہمیشہ سورو ویر پیش تہک،
 ۱۷ او اسہ انجیر نا درخت ئی زیئون، او انڈور ئی انجیر لگنگ کپک۔ ہندا خاطر آن، کنا
 ۱۸ سنگتک، صرف جوانو بیتت پابو ○

عقل مندی نیکنگا کاریم کرو کاتے کے آرے

- ۱۳ ٹھے آن اگہ کس پائے کہ ”ای عقل مند او پوہ مروکو بند غے اٹ“، تو داوے
 ۱۴ دا بیتے ثابت کروئی اے۔ او ثابت کنگ کے دا زندگی ئے جوان گد ریفے، نیکنگا
 ۱۵ کاریمتے کے او تینے کم عزت والا چائے ○ اگہ ٹھے آن کس دعوی کیک کہ ”ای

عقل مند اُٹ،" ولے اُسٹ ٹی مؤن اے، صرف تینا باروٹ سوچ خلک، ساڑ
 ۱۵ کیک، تو او راستیگا پیغامے سُخان تینگ ٹی اے۔ واکبر والا نا عقل مندی خدا نا
 گنڈ آن آف، بلکہ شیطان نا گنڈ آن اے، اونا وئیادی آہو شاری تو تعلق اے۔
 ۱۶ ہمو بند غاک کہ صرف تینا باروٹ سوچ ظہیرہ او اُسٹ ٹی ساڑ کیرہ، اوفک تین پہ
 ۱۷ تین تو خرابو بحث ہم کیرہ، اوفک گناہ تے آن پُر او۔ ولے ہمو بند غ کہ خدا نا گنڈ
 آن بروکا عقل مندی ئے حاصل کرینے، او اُسٹ ٹی صفا اے، شریف اے، کسے
 پریشانی تَفک، ایلوفتے تو سنگتی او محبت کیک، نیکنگا کاری سمٹے کیک، او مخلوق ٹی
 ۱۸ فرق کپک۔ اگہ ٹھے آن کس و شمناتا نیام ٹی خیر کیک، تو نیکو کاری سمٹس کیک او
 واژان ایلوفک ہم خدا نا راستیگا کسر آ برہ۔

خدا نا کسر آ ببو

۱ ب شام نیام ٹی جنگ او بحثاک ضرور شامو خوشاک او، کہ ہر اسہ بند غ نا تہہ ٹی
 ۲ ہر وخت موجود او۔ ٹم گڑاتا خوائشے کیرے، ولے ٹھے پلپسہ۔ وا گڑاک ایلوفتے تو
 آریر، ولے شام سخت خوائش اے کہ تین کے حاصل کیرے تا۔ ہندا خاطر آن ٹم بحث
 کیرے، جنگ کیرے، او قتل کنگ کے تیار اُرے۔ اگہ ٹم خدا غان صرف ضرورت
 ۳ نا گڑاتے خوارے، تو ٹھے پلیرہ۔ آرا وخت آ ٹم دعا خوارے، تو ولدا ہم ٹھے پلپسہ،
 آنتے کہ شام اراوہ غاک جوان آفس، او ٹم تینا فائدہ او خوشی تے کے دعا خوارے۔
 ۴ ٹم منافقاک، ٹم پیرے کہ آرا بند غ دنیا نا گڑاتے دوست تورک، او خدائے
 دوست تورنگ کپک؟ او آرا بند غ دنیا نا خرابنگا بند غاتے تو سنگتی کیک، خدا اووے
 ۵ "تینا سنگت" پاپک۔ وانا باروٹ مقدسنگا کتاب ٹی لکھوک اے کہ
 ننا جان نا روح ہم خدا نا گنڈ آن بسونے، ولے گناہ کنگ نا
 خوشاتے آن پُر اے۔

- ۶ ولے بمو طاقے کہ خدا نئے ایتک، او ننا گناہ کنگ نا خوشاتے آن زیاست
طاق وِ اے۔ مقدسنگ کتاب ئی اسہ بین جاگہ سے ئی لکھوک اے کہ
خدا تکبر کروکاتے دوست تورپک،
ولے تینے کم عزت چاوکاتے آتینا رحمتاے راہی یک۔○
- ۷ بندا خاطر آن خداغان رہنمائی خواہو، شیطان نا آزمائش ئی پورہ ہو، او شیطان ئے
یہ یک۔○ اے گناہ کروکاک، گناہ تے تینا یلہ کبو۔ اے منافقاک، تینا اُستاتے
۸ گناہ تے آن صفا کبو۔ خدا نا گند آہو، او خدا ہم ئے سمبالک۔○ تینا گناہ تے کہ
۹ آفسوس او ماتم کبو۔ خوشی او محنگے یلہ کبو، او تینا کروکاک گناہ تے کہ بوغبو او عگین
۱۰ ہو۔○ خدا نامون آتینے کم عزت والا چاہو، او خدا ئما عزتے ایلوفتامون آبرز آ یک۔○

عیسائی سنگتاتے آ الزام خلیبو

- ۱۱ کنا سنگتاک، اسہ پہ ایلوئے تینا بے عزت کپہو۔ آرا عیسائی ایلو عیسائی آ الزام
خلیک یا اونا باروٹ خرابو بیت پالک، بندن پاکہ او شریعت نازی آ الزام تخنگ
ئیں اے۔ اگہ ئم شریعت آ الزام تخیرے، تو ئم شریعتے متوکاتے آن افرے، بلکہ
۱۲ شریعت نا خلاف پیش منگ ئیں اے۔○ صرف خدا شریعتے تروکا، فیصلہ کروکا،
پچانفوکا او ہزا تروکا اے۔ بندا خاطر آن واسج اف کہ ئم پارے کہ سن ایلوفتا
فیصلہ کروکاک ان۔○

تینا جوڑ کروکا منصوبہ غاتا باروٹ تکبر کپہو

- ۱۳ واسہ کنا بیتاتے غور آٹ بمبو۔ ئمے آن کس واپائے کہ "ای اینو یا پگہ مسافری
آپین شارے آکاوہ، اوڑے سالے کے تولیوہ، کاروبار کیوہ، او بھاز پیسہ کٹیوہ۔"○

۱۳ ولے ٹھے واخس خبر آف کہ پگہ ٹھا زندگی آرے یا آف۔ وُھن کہ موٹل گراس وُختے
۱۵ کے خُٹنگ او زو خلاس مریک، بندن گُلانا زندگی فانی اے۔ ○ نن ضرور دا پان کہ
۱۶ ”اگہ واخدا ناخوش اے، تو نن زندہ مریہ او تینا منصوبہ غاتے پورہ کیہ۔“ ○ ولے واسہ
ٹم تینا جوڑ کروکا منصوبہ غاتا باروٹ تکبر کننگ ٹی آرے۔ وا جوانو بیتس آف۔ ○
۱۷ وایم راست اے کہ بمو بندغ گناہ کننگ ٹی اے کہ او تینا جواننگا کاریم کننگ
نازمہ واری ئے چائیک، ولے پورہ کپک تہ۔ ○

امیرنگا بندغاک، خیال تخبو

۱ **ب** اے اُست ٹی مؤن امیراک، کنا بیتاتے غور آٹ بمبو۔ آرا مصیبت او
۲ پردیشانیک، کہ ٹھے آبرہہ، اوفتے کے بوغبو، او ماتم کبو۔ ○ ٹھا امیری خلاس مریک،
۳ ٹھا پچاتے مشکاک کُئیرہ۔ ○ ٹھا مچ کروکا خیسُن او پیون بے کار او خراب مریہ۔
وافک ٹھا خلاف گواہی ایتیرہ۔ وُھن کہ زنگ آہنی آ گراتے بے کار او خراب کیک،
بندن خدا ٹھے ”بے کار او خراب“ پائیک، ٹھے ہزا ایٹک، اُفتے کہ ٹم لالچ آٹ آخری
۴ وے تے ٹی بھاز مال مڈی مچ کرینورے۔ ○ ٹم وزی آٹ تینا بزغراتے مزدوری
یتنورے۔ ○ ٹم اوفتا فریاداتے آ توجہ یتنورے، ولے خدا تعالیٰ اوفتا بیتاتے بنگونے،
۵ وافتے بدلہ ایٹک۔ ○ ٹم وُتیا ٹی کُنگ او خاچنگ آٹ تینا زندگی ئے گدریفینورے،
۶ تینے ہزا کے بندن تیار کرینورے، وُھن کہ سور قُربانی کے تیار کننگے۔ ○ ٹم معصومنگا
بندغاتے آ الزام تچانورے، اوفتے قتل کرینورے۔ اوفتے طاقت آلوک کہ ٹھا خلاف
گراس بیت کیر۔ ○

آخری نصیحتاں

- ۷ کنا سنگتاں، بمو وخت اسکان صبر کبو کہ خدا نا مقرر کروکا پدی بتے، دھن
کہ زمیندار جوان فصل حاصل کننگ کے صبر اٹ اتم نا پر نا انتظارے کیک، او
۸ اوران پد فصل تیار مریک۔ صبر کبو او پورہ یقین تجبو، اتے کہ خدا نا مقرر کروکا
نا پدی ینگ خوک اے۔
- ۹ کنا سنگتاں، اسہ پہ ایلو نا خلاف بیت کپبو، تاکہ خدا ثما غلطی تے آتوجہ تیف۔
فیصلہ کروکا زو ظاہر مریک۔
- ۱۰ سنگتاں، پغمبر اک مست نا وخت آ تبلیغ کننگ نا وجہ غان تکلیف او مصیبتاں
۱۱ سہار، ولے صبر کریر۔ اوفک ٹم کے مثال او۔ نن اوفتے خوش قسمت پانہ، اتے
کہ اوفک تکلیف او مصیبتاں سہار۔ پغمبر ایوب نا قصہ غا توجہ ایتبو۔ او صبر اٹ
تکلیفات سہا، او اوران پد خدا اودے بھاز گراتے تے، اتے کہ خدا محبت کروکا
او رحمتاں تروکا اے۔
- ۱۲ کنا سنگتاں، بھلا بیت واو اے کہ آرا وخت آ اقرار کیرے، تو قسمے ہر فپبو۔ نہ
ڈغار نا، نہ آسمان نا او نہ پین گراتا قسمے ہر فپبو۔ بلکہ آرا وخت آ "آو" "کروئی مرے"، "آو"
پابو، او آرا وخت آ "نہ" "کروئی مرے"، "نہ" پابو، تاکہ خدا نازانان بچنگ کیرے۔
- ۱۳ آرا وخت آٹھے آن گسے آ سختی برے، تو او خدا غان دُعا خوائے۔ او آرا وخت
۱۴ آٹھے آن گس خوش مرے، تو او ضرور خدا نا صفتے کے۔ آگ ٹھے آن گس بیمار
اے، تو عیسائی تا معتبر اتے توار کرفے۔ اوفک اونا خاطر آن دُعا خواہ، او خدا نا پن
۱۵ اٹ بیمار نا جانے زیتون نا تیل اٹ موشکیرہ۔ او آرا دُعا ایمان تچنگ اٹ مریک،
ضرور قبول مریک۔ خدا بیمارے جوڑ کیک، او اونا گناہ او بُرائیک معاف کنگیرہ۔
- ۱۶ بسدا خاطر آن دا ضروری اے کہ اسہ پہ ایلو نا مون آ تینا گناہ او بُرائی تے ظاہر کبو

او اس پر ایلو کے دُعا خُوابو، تاکہ جوڑ میرے۔ اُسٹ نا حُب اٹ خُدا نا کسر آ بَنو کا
نا دُعا خُوابنگ نا طاقت بھاز زیاست اے۔ ○

۱۷ پغمبر اِلیّاس نا قصہ نا باروٹ سوچ کبو۔ او ننے آن بارو بند غس اُسک، او اُسٹ

۱۸ نا حُب اٹ دُعا خُوابیس کہ پر مَف، او مُسہ نیم سال اِسکان دُنیا ٹی پر کَنوؤ۔ ○ واکان

پد او ولدا دُعا خُوابیس، دُنیا ٹی پر کرے، او دُغار آن فصل خرار۔ ○

۱۹ کنا سنگتاک، اگہ نئے آن کس خُدا نا راستنگا کسر آن بڑ سینگے او پین یّیسائی س

۲۰ او دے پدی خُدا نا کسر آ اُتیک، ○ تو یات تجبو کہ او بھلو خزش کیک۔ آرا بندرغ

دھینگا بند غے پدی خُدا نا کسر آ اُتیک، او نہ صرف او دے گناہ تے آن بلکہ دوزرغ

آن ہم بچائیک۔

خُدا حافظ۔

ٹما مزہبی آ اِیلم، کہ ای خُدا نا او اونا مقرر کروکا یعنی خُواجه یّیسی نا خدمت

کرو کو سے اٹ،

یعقوب۔ ○

پطرس نا اولیکو خط نا تعارف

دا خطے عیسیٰ نا خاصینگا شاگرد پطرس بمو عیسانی ترے کے لکھانے کہ دُنیا
تی تالان آسُرہ. دا خط نا لکھنگ نا بھلا مقصد دا آسکہ کہ پطرس بمو عیسانی تا
بمترے ودفے کہ مصیبت او تکلیف کاتنگ تی آسُرہ. پطرس اوفترے بمت تینگ کے
لکھا کہ ”بات کبو کہ خواجه عیسیٰ کسفنِگا، پدی زندہ مسونے، او پدی دا دُنیا
تی بریک. دا وخت آئمے بدلہ ملک.“

پطرس لکھانے کہ دا دُنیا نا اہمیت ہمیشہ نا زندگی نا مون آ بیج آف. او
عیسانی ترے خاص نصیحت کرینے کہ ”بندن رینگبو کہ ایلوفک درست کیر کہ نم
خواجه عیسیٰ نا زی آ ایمان تِخانورے او اونا کسر آ پینگ تی اُرے“

دا خط نا اہمِنگا بشخاک داد او:

تعارف	۱:۱ - ۲:۱
عیسانی ترے کے نجات	۳:۱ - ۱۲:۱
خُدا نا مون آپاک صاف رینگبو	۱۳:۱ - ۱۰:۲
مصیبت نا وخت آ عیسانی تا زمہ واری	۱۱:۲ - ۱۹:۴
خُدا ننا خیال تِخو کا اے	۱:۵ - ۱۱:۵
آخری پیتاک	۱۲:۵ - ۱۴:۵

پطرس نا اولیکو خط

۱ ب کنا مہاجر عیسائی سنگتاک،

سلام۔

۲ اُم پرویسی تے آن بار پتھس، گلیتہ، کپڑکیہ، ایشیا، او تھتیاہ صوبہ غاتے ٹی
رینگنگ ٹی ارے۔ ۳ باوہ خُدا نئے تینا خوش نا مطابق عیسائی جوڑ کرینے، او تینا پاکنگا
روح نا طاقتے نئے آرابی کرینے، او عیسیٰ ننا خاطر آن تینا جان نا قربانی ئے تِس،
تاکہ اُم عیسیٰ نا پیغامے منیرے او پاک صاف مریرے۔

خُدا نا رحمتاک ہمیشہ ثمازی آمریر او ئمے آپریشانی بَف۔ ۴

عیسائی ترے کے نجات

۳ نن واسہ باوہ خُدا او اونا مار، خواجہ عیسیٰ، کہ او خُدا نا مقرر کروکا اے، نا شرکے
اوا کینہ، آتے کہ نن تو محبت کنگ نا وجہ غان خُدا تینا مار عیسیٰ ئے کسینگ آن پد
پدی زندہ کرے، او نئے پُکُنو کسر نشان تِس۔ واژان نئے سہا تا کہ نن ہمیشہ
۴ نا زندگی ئے حاصل کریئن، ۵ او نن ہمیشہ خُدا نا اقرار نا مطابق جنت ٹی اونا خاصینگا
رحمتا تا حقدار جوڑ مسوئن، او واڑے وا خاصینگا رحمتاک ہمیشہ کے مریرہ۔ ۶ عیسیٰ نا
زی آیمان تیخنگ نا وجہ غان ثما نجات مسوئے، او خُدا ثما خیالے تیخنگ ٹی اے، او
قیامت نا وے آوا خاصینگا رحمتاک ئمے جنت ٹی ملیرہ۔ ۷

۸ ہندا خاطر آن خوش بئو۔ ولے ولدا ہم ئمے تینا زند ٹی وا مصیبت او تکلیف، کہ
ایمان تیخنگ نا وجہ غان شاید برے، سہوئی اے۔ ۹ واقتا سہنگ آن ظاہر مریک

- کہ ٹما ایمان پسوئے۔ دھن کہ عیسن خاخر ٹی شاغنگ آن پد صفا مریک، بندن آزمائش آن پد ٹما ایمان بتر بسک۔ شاید عیسن صفا کننگ نا وخت آ خاخر ٹی ضائع مرے، ولے ٹما ایمان آزمائش آن پد داڑان بار ضائع مَفک۔ بندا خاطر آن عیسیٰ نا پدی بنگ نا وخت آ ٹما صفت کننگ او ٹما عزت بزز آمریک۔ ۸ ٹم واسکان عیسیٰ خفتورے، ولے اونا زی آ ایمان تخانورے او اوڑتو محبت کیرے۔ بندا خاطر آن ٹما خوشی بھاز زیاست اے، بندا خہ زیاست اے کہ واوے بیان کننگ کے بچ لوز آف۔ ۹ وا ایمان تخنگ نا نتیجہ اٹ ٹما نجات مسوئے، ٹم جنت آکارے۔ ۱۰
- بھازنگ پغمبر اک و نجات نا باروٹ پیشن گوبی لکھار۔ اوفک پاریسر خُدا نا نجات، کہ رحمتاے آن پُر اے، بندغاے آبروئے۔ ۱۱ اوفتے آن ہر آسٹ و اجم کوشت کرے کہ "امی و نجات نا باروٹ بیل کیو"۔ ولے دانے یعنی عیسائی تے آ ثابت منگ ٹی اے۔ ۱۲ اوفک واکوشتے کہہ کہ "معلوم کین کہ و نجات آرا وخت آبروئے او نجات تروکا ویر مروئے"، ولے اوفک ہم واوے پوہ مٹویر۔ و اجمو وخت اسکہ کہ خُدا نا مقرر کروکا نا روح نا طاقت نا ذریعہ اٹ اوفک پیشن گوبی کریسر، پاریسر کہ "خُدا نا مقرر کروکا ضرور مصیبت او تکلیف سبک، او پد آ اونا عزت بزز آ مریک"۔ ۱۳ خُدا و پغمبر اے پاریسر کہ "وا پیغام ٹما دور نا بندغاے کہ آفک، بلکہ مون نا دور نا بندغاے کین اے"۔ او دانے آ ثابت منگ ٹی اے۔ او واکسنگ پیغام، کہ پغمبر اک پیشن گوبی کریسر، واسہ خُدا نا پاکنگ روح نا طاقت اٹ پیغام تروکا کٹھے آسر کرینو تہ۔ واپتاتے کہ ٹم پوہ مستورے، ملاکاتا خوش ارے کہ پوہ مریر، ولے واسکان پوہ مٹو۔ ۱۴

گناہ تے آن پاک صاف مَبو

۱۳ سنگناک، تینا خرابنگا خوشاے توربو، تینے تیار کبو او یقین تجبو، کہ خُدا نارحمتاے

۱۳ اُمے خُواجه عیسیٰ نا پدی یتنگ نا وخت آتینگ۔ ۱۴ ہندا خاطر آن خُدا نا حکمتے منبو،
 ۱۵ تینا خُوشے خرابنگا کاریمتا باروٹ توریو، تاکہ اُم مُست نا کسر آیمپیرے، کہ ایمان
 ۱۶ تینگ نا وجہ غان وا خرابنگا کسرے اُم اِلانورے۔ ۱۷ ہاںید اے کہ اُم تینے بندن پاک
 ۱۸ صاف تینگ نا کوشتے کبو، وھن کہ خُدا، کہ اُمے تینا کسر آیمسونے، پاک صاف
 ۱۹ اے۔ ۲۰ او تورات ٹی خُدا پارینے "بندن پاک صاف منگ نا کوشتے کبو، وھن
 کہ اُمی اُٹ۔"

۱۷ وعا کننگ نا وخت آ اُم خُداے "باوہ خُدا" پارے، کہ او کُل بند غاتا اوفتا کاریمتا
 ۱۸ مطابق برابر برابر فیصلہ کیک۔ ہندا خاطر آن اُم تینا وا دُنیا نا زندگی ٹی ہر وخت
 ۱۹ خُداے عزت ایتبو۔ ۲۰ ثما باوہ پیرہ غاک خرابنگا کسرے اُمے نشان تِسوئر، ولے اُم وا
 ۲۱ کسر آن ہر سیفنگانورے، او اُمے وا ہم خبر اے کہ ثما پچا فنگ کے ارا وول نا قربانی
 ۲۲ تینگانے۔ وا قربانی خیسن او چاندی آن بار افک، کہ ضائع مرے، ولے وانا فائدہ
 ۲۳ ہمیشہ کین اے۔ ۲۴ وا خُواجه عیسیٰ اے، کہ بے عیب اے، تینا جان نا قربانی اے
 ۲۵ نن کے تِس، او واوے خُدا دُنیا نا جوڑ کننگ آن مُست گچین کریمس، او واسہ
 ۲۶ واوے ننا خاطر آن وا دُنیا ٹی راہی کرے۔ ۲۷ اُم وانا ذریعہ اُٹ خُدا نا زلی آ ایمان
 ۲۸ تجارے۔ خُدا واوے پدی زندہ کرے او وانا عزت بزز آ مس، او ثما ایمان خُدا نا
 زلی آ ایس۔

۲۹ اُم واسہ راستنگ پیغام نازی آ پنگ ٹی اُرے، او تینے پاک صاف کرینورے،
 ۳۰ او اُم تینا ایمان تجوکا سنگتاتے تو خُوش اُرے۔ ہندا خاطر آن ہمیشہ اُست نا حُب
 ۳۱ اُٹ تین پہ تین تو محبت کبو۔ ۳۲ چُنا تینا لہ باوہ غان ودی مریک، او فانی اے، ولے
 ۳۳ اُم پُسننگ پیغام نازی آ ایمان تینگ نا وجہ غان خُدا نا چُنا تے آن بار مسونورے، او
 ۳۴ ہمیشہ نا زندگی اے حاصل کرینورے، وھن کہ خُدا پغمبر یسعیہ نا ذریعہ اُٹ پارینے

"وا دُنیا نا کُل بند غاک بئے تے آن بار او،

او وافتا عزت گواڑخ نا پھل آن بار اے۔

۲۵

بُنے بارک، پھل ہم بارک او تیک۔
 ولے خُدا نا پیغام ہمیشہ کین اے۔
 دا پیغام پُسنکینگا پیغام اے، کہ واسے تھے آرسیدنگا نے۔

بُنیا د نا خل یعنی عیسیٰ نا زی آ ایمان تخبو

۱ بُ تینے منافقت، ساڑ کنگ، ورورغ تَرنک، ایلوفتے بے عزت کنگ تو اوار
 ۲ ایلو خرابنگا کاریمتے آن پچانفبو۔ ۱ وھن کہ چُنا ملاس مریک، خد بُڑک، بھلن مریک،
 اووے طاقت او عقل بریک، بندنن تھم پُسنکینگا پیغامے اُست نا حُب اٹ منبو،
 ۳ تاکہ تھارو حانی عقل او طاقت زیاست مرے او تھم نجات حاصل کیرے۔ ۱ وھن کہ
 مُقدسنگا کتاب ٹی لکھوک اے
 تھے سہا تیک کہ خُدا تھے آمہربان اے۔

۴ عیسیٰ نا کسر آتبو۔ عیسیٰ، کہ خُدا اووے "امیت والا یعنی بنیا د نا خل" پارینے،
 ۵ واسے زندہ اے، ولے دا وُتیا نا خرابنگا بندغاک اووے نینتو۔ ۱ وھن کہ عبادت خانہ
 نا جوڑ منگ کے بنیا د نا خل تو اوار ایلو خلک ہم ضروری او، بندن خُدا نا خدمت
 کنگ کے تھام عیسیٰ تو شامل منگ ضروری اے۔ او وھن کہ بیہودوی اِمالک بھلا
 عبادت خانہ ٹی خُدا نا مون آقربانی تیرہ، بندن تھم خُدا نا پُسنکینگا پیغام نا تالان
 ۶ کنگ کے تینے قربان کنگ کے تیار کبو۔ ۱ وھن کہ مُقدسنگا کتاب ٹی خُدا تینا
 مقرر کروکا نا باروٹ پارینے

"ای امیت والا یعنی بنیا د نا خلے گچین کریٹ،
 ای دا خلے "جنتی آیروشلم شار" کے امیت والا جوڑ کریٹ،
 او آرا بندغ اوڑا ایمان تھک او اُصل شرمندہ مَنگ۔"
 ۷ آرا بندغاک دا بنیا د نا خل آ ایمان تخبو، اوفتا فائدہ زیاست مریک۔ ولے

آرافک کہ ایمان تجھس، اوفتے کے زبور ٹی پاننگانے

واخل کہ مستریک اووے بے کار چارہ،

بموخل کلان زیاست ابمیت والا وھن کہ بنیاو ناخل مریک۔○

مقدسنگا کتاب ٹی اسہ پین جاگہسے ٹی لکھوک اے

وا بموخل اے کہ بے ایماناک واڑان نڈوؤ گنیرہ،

او واڑان اوفک تمیرہ۔

اوفک نڈوؤ بلیرہ، تمیرہ، آتے کہ خدا نا پیغام آن انکار کیرہ۔ بندا خاطر آن

خداے اوفتے بزا تروٹی اے۔○

ولے تم خدا نا لچین کروکا بندغاک ارے، او خدا تم تو محبت کیک۔ تم پاک

صاف مسونورے، او خدا نا خدمت کنگ کے ایماتے آن بار مسونورے۔ خدا تمے

شیطان نا تارمہنگا کسر آن برسا او تیناروشنائی نگا کسر آیس، تاکہ تم ہر وخت اونا

صفقے کیرے۔○ گراس وخت مست تم خدا نا کسر آ پنگ ٹی آلویرے، ولے واسہ

پنگ ٹی ارے، او اونا دوستگا بندغاک ارے۔ گراس وخت مست خدا نا رحمناک

نمازی آ آلویرہ، ولے واسہ نمازی آ منگ ٹی او۔○

بے ایماناتا نیام ٹی بمر ربینگبو

کنا دوستگا سنگناک، اسی تمے آن خواست کیوہ، کہ تم وا دنیا ٹی مسافر او

پروسیسے تے آن بار ارے۔ بندا خاطر آن گناہ تا کسر آ بھپو، کہ وا کسر آ پنگ اٹ

نما روحانی طور اٹ نسخان مریک۔○ بے ایماناک کوشست کیرہ کہ ”نن بیسائی تا

زی آ دروغ اٹ خرابنگا کاریمتا باروٹ الزام تخین“۔ ولے تم اوفتا نیام ٹی بندن

ربینگبو کہ وا وخت آ اوفک نما نینگا کاریمتے ہم درست کیر، او خواجہ نا پدی پنگ

نا وخت آ اونا او خدا نا صفقے کیر۔○

- ۱۳ خُواجه عیسیٰ نا خاطر آن حکومت چلیفوکا بندغاتا یعنی شہنشاہ او گورنر نا حکماتے
 ۱۴ مَنبو، کہ وا گورنرے شہنشاہ مقرر کریں، کہ خرابنگا کاریم کروکاتے بڑا ایٹے او
 ۱۵ جُواننگا کاریم کروکاتے ہمت ایٹے۔ خُدا نا وا خوش اے کہ تُم تینا جُواننگا کاریمتے
 اٹ ہمو بے وقوفنگا بندغاتا بائے بند کیرے، کہ اوفک وا پیغام نا باروٹ پسر۔
 ۱۶ تُم کے واسے شریعت او وِیا نا بھارنگا حکماتا منگ ضروری اُفک۔ ولے وانا وا معنی
 اُفک کہ تُم گناہ نا کاریمتے کنگ کیرے۔ بایں اے کہ تُم خُدا کے مے تے آن
 ۱۷ بار کاریم کبو، خُدا نا عباوتے کبو، تینا عیسیٰ سنگتاتے تو محبت کبو، او شہنشاہ
 تو اوار کُلانا عزتے کبو۔

عیسیٰ غان بار کاریم کنگ نا کوشستے کبو

- ۱۸ اے نوکراک، ہر وخت تینا مالِکاتا حکماتے مَنبو او اوفتا عزتے کبو، نہ صرف
 نیک او مہرباننگا تا، بلکہ ہمو مالِکاتا ہم کہ اوفک تُم تو سختی اٹ پیش برہ۔
 ۱۹ اگہ تُمے آن کس سچ گناہ او بُرائی کنتے، ولے خُدا نا کسر آپنگ نا وجہ غان بروکا
 ۲۰ بڑا او تکلیفے صبر اٹ سہک، خُدا اووے وانا بدلے ایٹک۔ اگہ تُمے آن کس
 گناہ کیک، اووے واڑکے بڑا ملک، وانا سچ بدلہ اُف۔ ولے اگہ تُم راست نا کاریم
 کہنورے، ولے ولدا ہم مصیبت او تکلیفے صبر اٹ سہنگ ٹی اُرے، خُدا تُمے وانا
 ۲۱ بدلے ایٹک۔ خُدا نے عیسیٰ نا کسر آیس۔ او نن کے مثالے اے۔ او سچ گناہ
 ۲۲ او بُرائی کتوئیس، او سچ وروغ تروئیس، او ننا خاطر آن تکلیف او مصیبتاتے صبر
 اٹ سہا۔ خُدا نے اونا کسر آیس، نن ہم بدن کنگ نا کوشستے کین۔
 ۲۳ اُرا وخت آ مخلوق اووے کرینگ تس، بے عزت کرے، عیسیٰ اوفتے پدی کرینگ
 تئو۔ اُرا وخت آ مصیبت اوڑا بس، او کسے دھکی تئو، بلکہ تینا بروسے خُدا نا
 ۲۴ زی آتجا، کہ او راست نا فیصلہ کروکا اے۔ خُواجه عیسیٰ ننا گناہ او بُرائی تا خاطر

آن صلیب آتفنگا تاکہ نہ گناہ نا کاریمتے الین او تینا زندگی عے خدا نا راستنگا کسر
اٹ گدریفین۔ او مصیبت کانا، صلیب آتفنگا، او اونا ذریعہ اٹ نہ نجات حاصل
کرین۔ ۲۵ ثم بمو میٹے آن بار اترے کہ تھے شوان آلویکہ۔ ثم کسرے گوبائترے،
ولے واسے تھے جوانگا شوان تبتگانے، کہ او تھے پدی کسر آیسونے او تھام خیالے
تجک۔ ۲۶

آرغ او زائفہ کے نصیحت

۱ اے زائفہ غاک، ثم ضرور تینا آرغاتا عزتے کبو۔ اگہ وافتے آن کس خدانا
۲ پسننگ پیغام آن انکار کیک، تھانینگا عملاتے خنگ اٹ شاید وا بغیر بحث اٹ
۳ ایمان تھے، ۴ اتے کہ آرغاک تیٹ خیرہ کہ ثم تینا خرابنگا خوشاتے تورینورے او
۵ نینگا کاریمتے کنگ ٹی ارے۔ ۶ ثم تینے زیبا جوڑ کنگ کے سنگھار کپو، وھن کہ
۷ پھاتا جوڑ کنگ، زیور نا بینگ او زیبانگ پچاتا بینگ۔ ۸ وانا بجائے تھام زیبائی وا
۹ ٹی اے کہ ثمانیت صفا مرے، کہ وا زیبائی نا اہمیت ہمیشہ خدا نامون آسھاز بزز
۱۰ اے۔ ۱۱ وھن کہ مست نا وخت ٹی ایماندارنگا نیارک خدا غا بروہ تھارہ، او خدا نا
۱۲ مون آجوان اترہ، اتے کہ تینا آرغاتا خرتے کرہ۔ ۱۳ سارہ نامثال تھامون ٹی اے،
۱۴ کہ او تینا آرغ ابراہیم نا خرتے کرکہ او اووے "خواجہ" پاریکہ۔ اگہ ثم واسے جوانو کاریم
۱۵ کنگ آن خولپیرے، تو ثم سارہ آن بار مرہے۔ ۱۶
۱۷ اے آرغاک، ثم ہم تینا زائفہ غاتے تو بندن محبت کبو، اتے کہ واک تھے
۱۸ آن کمزور او۔ وافتا عزتے کبو، اتے کہ واک ہم ثم تو اوار خدا نا ٹیکے، کہ وا
۱۹ ہمیشہ نا زندگی اے، حاصل کرینو۔ بندن کبو تاکہ عبادت نا وخت آ خدا تھام وعاتے
۲۰ قبول کے۔ ۲۱

مصیبتاترے سہبو او ایلوفتے تو محبت کبو

۸ ای ٹھے پاوہ، ٹم تین پہ تین تو اتفاق کبو او ایلوفتے آن بار اسہ پہ ایلو تو تینا
محبت کبو، او تیغے ایلوفتا مون آ کم عزت چابو، او اسہ پہ ایلو تو سختی اٹ پیش
۹ بقبو۔ ○ اگہ کسٹ نما خلاف خرابو عمل کیک یا کینگ ایتک، اوڑتو پدی بندن کیو۔
بلکہ اوڑکے خداغان رحمتاتے کے دعا کبو، آنتے کہ خدا ہم تینا اقرار نا مطابق نمازی
۱۰ آر حمتاتے راہی کیک۔ ○ دھن کہ مقدسنگ کتاب ٹی لکھوک اے
آرا بندغ نا وا خوش اے کہ واڑے جوان زندگی گدریفے او ہمیشہ
نا زندگی ئے حاصل کے،

اوڑکے ضروری اے کہ او ایلوفتے خرابو بیت پاپ۔ ○
۱۱ اوڑکے دا ہم ضروری اے کہ خرابنگا کسرے الے او جواننگا کسر آبرے،
او آست نا خوب اٹ امن کننگ کے کوششت کے، ○
۱۲ آنتے کہ خدا تینا کسر آبرو کا بندغاتا خیالے تنجک
او اوفتا دعائے قبول کیک،
ولے خرابنگا بندغاتے ہزا ایتک۔ ○

۱۳ اگہ ٹم جوانو کاریم کننگ ٹی آرے، تو کسٹ ٹھے پریشانی تنگ۔ ○ ولے ولدا
ہم اگہ ٹم جوانو کاریم کننگ کے تکلیف کاٹیرے، ٹم خوش قسمت آرے۔ پریشان
۱۵ مقبو او جوانو کاریم کننگ کے کسے آن خولیمبو۔ ○ بانید اے کہ ٹم خدا نا مقرر
کروکائے آست نا خوب اٹ مالک چابو، او اونا عزتے ہرز آکبو۔ ہر وخت دا سوال نا
جوابے تننگ کے تیار ہو کہ ”ٹم آنتے مصیبت نا وخت آپریشان مفرے؟“ ولے
۱۶ دا بحث نا وخت آ تسلی اٹ بیت کبو او خدائے عزت ایتبو۔ ○ آرا وخت آ ٹم
بے عزت کننگیرے، خرابو بیت پاپبو، تاکہ نما ضمیر صفا مرے۔ ہمو بندغا کہ

۱۷ اوفتے خبر اے کہ تُم عیسیٰ اُڑے، ولے تُمّا جو اَنگّا علّامّا باروٹ خرابو بیت پارہ،
 ۱۸ اوفک تُمّا جَوّابا تے اَن شرمندہ مریرہ۔ ۱۹ خرابو کاریم کَنگ نا تکلیف کائنگ اَن
 ۲۰ وا جَوّان اے کہ تُم جَوّانگّا کاریمتے کے خُدا نا خاطر اَن تکلیف کائیرے۔ ۲۱ خُواجہ
 عیسیٰ، کہ او بے عیب اے، اسہ وارس گل بندغاتا گُناہ او بُرائی تا معاف کَنگ
 ۲۲ کے کسفنگ او پدی زَندہ مس، تاکہ نئے گُناہ گارَاتے خُدا نا کسر آتے۔ ۲۳ کسفنگ
 او پدی زَندہ منگ نا نیام ٹی اونا رُوح مُست نا کہو کا بندغاتا رُوحا تے پُسکَنگ پیغام
 ۲۴ نا باروٹ رِغاما۔ ۲۵ وا ہمو بندغاتا رُوح اَترہ کہ وافتے اَن بھازنگاک نُوح نا دور
 ۲۶ ٹی، کہ او کشتی ءے جوڑ کریک، خُدا نا حکماتے مَیتو یسر۔ نُوح نا کشتی ءے جوڑ کَنگ
 ۲۷ اِسکان خُدا وا بندغاتے موقعہ س تِس، ولے صرف ہشت بندغ ویر نا وُیمِنگ اَن
 ۲۸ بچار۔ ۲۹ وُھن کہ نُوح نا وخت ٹی واک ویر اَن بچار، اینو پگہ پاک صاف منگ
 ۳۰ نا بے شولنگ نَن کے بچنگ نا نشان اے۔ وا جان نا خازگاتے صفا کَنگ نا بے
 ۳۱ شولفنگ آف، بلکہ وا بے شولفنگ نشانی اے کہ نَن خُدا نا کسر آسُون، او اوران
 ۳۲ خُواست کینہ کہ ”ننا گُناہ او بُرائی تے اُست اَن صفا کرک“۔ وا نجات عیسیٰ نا پدی
 زَندہ منگ اَن ظاہر مسونے، ۳۳ کہ او پدی بزز آبنانے او خُدا نا راست میکو گنڈ آ
 ۳۴ تُولوک اے۔ اوڑے گل ملائکاک او حکومت جوڑ کروکاک اونا حکماتے منگ نی
 ۳۵ او۔

ننا زندگی داسہ بدل مسونے

۱ ب خُواجہ عیسیٰ مصیبت کاٹا۔ تُم ہم تینے بدن مَصیبت کائنگ کے تیار کبو،
 ۲ وُھن کہ او کریس، آنتے کہ آرا بندغ عیسیٰ نا پیغامے منگ نا وجہ غان مَصیبت
 ۳ کائنگ، او گُناہ نا باروٹ سوچ کپک۔ ۴ واسہ او واکان پد تُم تینا وا زندگی ءے خُدا
 ۵ نا خُوش نا مطابق گدریفبو، نہ کہ بندغاتا خرابنگا خُوش نا مطابق گدریفبو۔ ۶ عیسیٰ

جوڑ منگ آن مُست تُم تینا وَخت بے ایمان تے آن بار گدریفینورے۔ واکان مُست
 تُم بھار وَخت سنگت تے تو زنا کُننگ کے مچ مسورے، زنا نا بار وَٹ سوچ کریرے،
 ۲ نشہ کریرے، او بُتاتے عباوتے کریرے۔ ۱۰ واسہ بے ایماناک تُمے آ حیران او، اتے
 کہ تُم واسہ گناہ نا کاریمتے کے اوفتے تو شامل آفیرے۔ بندا خاطر آن اوفک تُمے
 ۵ بے عزت کیرہ، ۱۰ ولے اوفتے ہم خُدا نا مون آ حساب کتاب تروئی اے، ہمو
 ۶ خُدا کہ کُلانا فیصلہ کُروکا اے۔ ۱۰ کُل بندغاتے کبوی اے، ولے خُدا نا پُسننگ
 پیغام نا نڈوکاتا رُوحک ہمیشہ جنت لئی خُدا تو اوار رینگیہ۔ بندا خاطر آن دا پیغام
 بھارنگا بندغاتے آسر کُننگ، کہ اوفک دا پیغامے بنگر، او گڑاس وافتے آن واسکان
 کسکونو۔ ۱۰

خُدا نا تروکا طاقت اٹ اونا خزمترے کبو

۷ قیامت واسہ خُڑک اے۔ تیار بُو او تینے گناہ او بُرائی نا کاریمتے آن توربو، تاکہ
 ۸ ثما وُعاک قبول مریر۔ ۱۰ بھلا بیست داو اے، کہ اُست نا خُب اٹ تین پہ تین
 تو محبت کبو۔ اگہ عیسائی سنگش ثما خلاف گناہ یا بُرائی کیک، اوڑ تو محبت کُننگ
 ۹ نا وجہ غان اووے معاف کبو۔ ۱۰ عیسائی مہمان تے تینا اُرا لئی خوشی اٹ بہ خیرٹ
 ۱۰ کبو۔ ۱۰ خُدا تُمے آن ہر ایٹے جتاو کاریتم کُننگ نا طاقت تِسونے۔ تُمے آن بھارنگاک
 ایلوفتا مدتے کُننگ کیرہ، یا تبلیغ کُننگ کیرہ۔ واک ایلوفتا فائدہ کے ضرور بندن
 کیر، تاکہ کُل عیسائی نا ذریعہ اٹ خُدا نا، کہ اوڑ تو ہر کاریتم کُننگ نا طاقت اے،
 صفتے کیر۔ ۱۰

مصیبتِ نا وخت آ پریشان مَقْبُو

- ۱۲ کنا دوستگا سنگتاک، وا مصیبتاک، کہ ٹھے آبسونو، وافتا بڈنگ آن پریشان
- ۱۳ مَقْبُو، آنتے کہ وا مصیبتاک پُسنِکُن افس۔ ○ بلکہ خوش ہو کہ تُم خواجہ عیسیٰ غان بار
- مصیبتاے سہنگ ٹی اُرے۔ وخص بروئے کہ خواجہ عیسیٰ تینا طاقت اٹ پدی بریک
- ۱۴ اوٹما خوشاک پورہ مرہ۔ ○ اگہ تُم عیسیٰ نازی آ ایمان تھنگ نا وجہ غان بے عزت
- کنگیرے، تو خوش قسمت اُرے، آنتے کہ وا وخت آ خدا نا پاکنگا زوج نا طاقت
- ۱۵ ٹھے آ بریک، ٹھے ہمت ایٹک۔ ○ ہندن عمل کبو کہ اگہ ٹھے آن کسے آ مصیبت
- بریک، تو وانا معنی آف کہ او کسے کسینے، یا وزی کرینے، یا پین جرمس کرینے، یا
- ۱۶ انقلابی س اے۔ ○ بلکہ او وا خاطر آن تکلیف کائک کہ او عیسائی س اے۔ واڑکے
- او شرمندہ مف، ولے خدا نا شکرے آواکے، کہ او وا مصیبتے عیسیٰ نازی آ ایمان
- تھنگ نا وجہ غان سہنگ ٹی اے۔ ○
- ۱۷ واسہ فیصلہ کنگ نا وخت خُڑک بسونے، او عیسائی تا اولیکو وار فیصلہ کنگ،
- ولے وافتا آنت حال مروئے آرافک کہ خدا نا پُسنِکُنکا پیغام نازی آ ایمان تھنتو؟ ○
- ۱۸ دھن کہ مقدسنگا کتاب ٹی لکھوک اے
- نیکنگا بندغا تا حساب کتاب سخت مروئے۔
- گُڑا بے ایمان او گناہ گار تا آنت حال مروئے؟ ○
- ۱۹ بندا خاطر آن آرا بندغا کہ خدا نا خوشے پورہ کنگ کے تکلیف کاٹیرہ، اوفک
- ہمیشہ تینا عمل اٹ جوان مرہ، او خدا نا زنی آ، کہ او دا جہانے جوڑ کرینے، بروہ
- تخیر، او خدا تینا کروکا اقرارے ضرور پورہ کیک۔ ○

خدا ننا خیالے تِخو کا اے

۱ **ب** ای، پطرس، تیڈے معتبرو بندے اے، او ای عیسیٰ نا مصیبتاے کے زندہ دے
گواہ اے اے، او عیسیٰ نا پدی ینگ نا وخت آ کنا عزت اے تو اوار بڑز آمریک۔
۲ ای عیسیٰ تا ایلو معتبر اے آن خواست کیوہ ۰ کہ ”اے اے نا خب اے تینا عیسیٰ
سنگتا خدا نا خوش نا مطابق بندن خیالے تجبو، دھن کہ شوان میٹا خیالے تجک۔
۳ لالچی مَقبو، بلکہ ایلو فتا خرقہ کنگ نا کوشتے کبو۔ ۰ تینا ایلو عیسیٰ سنگتا، کہ اے
اوتا خیال تجنگ کے مقرر کنگ نورے، اوتے تو سختی اے پیش بقبو، تاکہ ایلو فک
۴ ہم اے آن بار سنگتا خیالے تجنگ کیر۔ ۰ خواجہ عیسیٰ، کہ او نن کے جوانگ شوان
آن بار اے، آرا وخت آپدی بریک، او اے داکاریمتا بدلے اے اسو بھلو انعامس
ایتک، کہ او ہمیشہ کے مریک۔ ۰

۵ او بندن ای عیسیٰ ورناتے پاوہ کہ ”اے تینے آن بھلاتے عزت ایتبو۔“ اے اے
تینے ایلو عیسیٰ تا نیام اے کم عزت چابو، او اسو پہ ایلو نا تینا خرقہ کبو۔ دھن کہ
مقدسنگ کتاب اے لکھوک اے

خدا تکبر کروکا بند غاتے دوست تورپک،

وے تینے کم عزت چاوکاتے آ تینا رحمتاے راہی کیک۔ ۰

۶ بندا خاطر آن تینے کم عزت چابو، تاکہ خدا دا دنیا اے اے خیالے کے او قیامت
نا دے اے عزت او طاقت ایتے۔ ۰ پریشان مَقبو، بلکہ خدا نا زی آبروسہ تجبو،
۷ اتے کہ داسو او اے خیال تِخو کا اے۔ ۰

۸ تیار ببو او خیال تجبو۔ دھن کہ شیر بینگنی نا وخت آشکار پٹک، بندن اے
۹ دشمن شیطان اے خدا نا کسر آن بڑ سیفنگ کے پٹنگ اے۔ ۰ بندا خاطر آن
تینا ایمانے بسقبو، تاکہ شیطان اے ریفنگ کپ، اتے کہ اے داسو خبر اے کہ اے

۱۰ ایلو عیسائی سنگتاک پورہ دنیا ٹی ٹھے آن بار مصیبت سہنگ ٹی او۔ ○ دا مصیبت
 ۱۱ مچہ وختے کن اے۔ خُدا، کہ نئے آر حمت راہی تروکا اے، ننا ایمانے بسفک، نئے
 طاقت ایٹک، او داکن پد نئے جنت ٹی خُواجہ عیسیٰ تو اوار عزت ایٹک۔ ○ او خُدا
 نا طاقت ہمیشہ بزز آ مرے۔ ○

آخری بیتاک

۱۲ دا خط لکھنگ آٹ سلوٹس، کہ او خُواجہ عیسیٰ نا خیر خُواہس اے، کنا مدتے
 کرینے۔ دا خط نا لکھنگ نا مقصد داو اے کہ ٹھے بمت ایٹیو، او دا گواہی ئے ایٹیو کہ
 خُدا تینا رحمتاے راہی کرینے۔ خُدا نا کل تروکا رحمتاے حاصل کننگ نا کوشستے کبو۔ ○
 ۱۳ بابل شار ٹی رینگلوکا عیسائیک او کنا سنگت مرقس ہم ٹھے سلام پارہ۔ ○ ایلو
 عیسائی سنگتاتے دُو تفوک سلام، او کنا دُعا اے کہ ٹھے آپریشانی بف۔
 خُدا حافظ۔

ٹھا سنگت او عیسیٰ نا خاصنگا شاگرد،
 پطرس۔ ○

پطرس نا اِرت میکو خط نا تعارف

دا خطے بم عیسیٰ نا خاصینگا شاگرد پطرس لیکهائے. او پریشان آسکه آنتے
که دروغ نا پیغام تروکاک عیسیٰ تا نیام. ٲی بسوسر، او اوفا خوانفنگ آن زنا
زیاست مننگ ٲی آسکه.

پطرس نصیحت کرینے که بمو بندغاتا ٲیتائے غور آت بمبو که تینت عیسیٰ ئے
خانوا او اونا ٲیتائے بنگونو، آنتے که اوفک ئمے آ خدا نا ٲسکینگا پیغامے صیح
طریقہ آت رسیفنگ کیره.

پطرس عیسیٰ ئے خاص طور آت بمو بندغاتے آن خیال تخنگ نا نصیحتے
کرینے آرافک پاره "خدا نا مقرر کروکا ٲدی بٲک". او لیکهائے که خدا نا مقرر
کروکا ضرور ٲدی بریک، ولے او داسکاک بندغاتے موقعه تسونے که بچنگ کیره.

دا خط نا اہینگا بشخک داد او:

تعارف ۱:۱ - ۲:۱

خدا نا کسر آ بٲو ۳:۱ - ۲۱:۱

دروغ نا پیغام تروکاک ۱:۲ - ۲۲:۲

خواجہ عیسیٰ ضرور ٲدی بریک ۱:۳ - ۱۸:۳

پطرس نا اِرت میکو خط

ب کنا دوستگا عیسیٰ سنگاک،

سلام۔

ایلو عیسیٰ کے آنے کے بارے میں آخوارج عیسیٰ، کہ او نجات تروکا او خدا نا مقرر کروکا اے، نا باروٹ رغانو، او تم کے آنے کے بارے میں آیمان تھانورے، او خدا نا راستنگا کسر آ پنگ ٹی اے۔

۲ نمازی آ خدا نا رحمتک مریر، او تمے آپریشانی بف، اتے کہ داسہ تم خدا او آخوارج عیسیٰ کے درست کریورے۔

محبت کبو، خدا نا کسر آ بیو

۳ خدا تینا مقدسنگا طاقت آٹ نے ضرورت نا بر گڑائے تسونے، تاکہ نن اونا تروکا
۴ زمواری تے پورہ کین، اتے کہ نن اوڑ تو سنگتی کننگ ٹی اُن۔ نن پاک صاف
۵ مسون اُو اوڑ تو جنت ٹی رینگینہ۔ او ننا عزتے بڑز آ کیک۔ و طاقت نا ذریعہ آٹ
نن گناہ تے آن بر سینگان، او اونا اقرار کروکا رحمتے حاصل کریئن۔ وافتا و جہان
نن دا دنیا نا خرابنگا کاریمتے الاثن او داسہ خداگان بار پاک صاف مسون۔ و بندا خاطر
آن تینا ایمانے سیفنگ کے جوانو کاریتم کبو، او جوانو کاریتم کننگ آٹ تینا علمے
۶ ووفبو۔ و علمے ووفنگ تو اوار تم تینے گناہ او برائی تے آن ہم بچا فبو۔ آرا وخت
آ تم ذہن کیرے، تو بر دُول نا تکلیف او پریشانی تے صبر آٹ سبیرے، او صبر
۷ کننگ آٹ خدا نا تروکا زمواری تے پورہ کیرے۔ خدا نا تروکا زمواری تے پورہ
کننگ تو اوار تین پہ تین تو سنگتی ووفبو، او دا سنگتی آٹ تم تین پہ تین تو
۸ محبت کیرے۔ واپیتاک او کہ تمے تینا زند ٹی ضرورت او۔ آگ تم وافتازی آ سختی
۹ آٹ عمل کیرے، تو آخوارج عیسیٰ نا باروٹ شما علم ایلو فتنے آ ظاہر مریک۔ و لے آرا
بند واپیتاتے ٹیک، او دا علم نا باروٹ کور آن بارے، اتے کہ ایمان تھنگ آن
پد او گیرام کرینے کہ ”ای گناہ او برائی تے آن پاک صاف مسونٹ۔“

۱۰. بندہ خاطر آن، کنا سنگٹاک، دا پیتاے آ سخت محنت کبو، تاکہ ایلوفتے سہا
تھے کہ ٹم بمو بندھاگ اُرے کہ خدا ئے کچین کرینے، او دا پیتاے آ عمل کنگ اٹ
۱۱. ٹم خدا نا کسر آن بر سینگیرے۔ ○ دا طریقہ اٹ ٹما حق مریک کہ ٹم ننا خواجہ عیسیٰ،
کہ او نجات تروکا اے، تو اوار جنت ئی رینگنگ کیرے۔ ○
۱۲. کنے خبر اے کہ ٹم دا پیتا تا باروٹ چارے او دا راستگا پیغام نازی آ سختی اٹ
عمل کنگ ئی اُرے، ولے ولدا ہم ٹما ایمانے بسفنگ کے ای ئے دا پیتاے یات
۱۳. ترفنگ ئی اٹ۔ ○ کنا خیال ئی آرا وخت اسکان کہ ای زندہ اٹ، ئے دا پیتا تا باروٹ
۱۴. رغایسہ کاو۔ ○ ذہن کہ خواجہ عیسیٰ کنے پارینس کہ ”نی پیر مریسہ، ولدا کبیسہ“،
۱۵. واسہ ای پوہ منگ ئی اٹ کہ کنا کینگ نا وخت خُک مسونے۔ ○ بندہ خاطر آن ای
اُست نا خُب اٹ کوشست کنگ ئی اٹ کہ دا پیتاے ئے اسکان سر کیو، تاکہ کنا
کینگ آن پد ٹم دا پیتاے گیرام کیرے۔ ○

خدا عیسیٰ ئے عزت تسونے، نن دانا گواہ اُن

۱۶. آرا وخت آن ئے خواجہ عیسیٰ نا بھلو طاقتے اٹ پدی ینگ نا باروٹ رغانان،
وا ننا جوڑ کروکا قصہ غاک افس، اتے کہ نن دا پیتاے کے گواہ اُن کہ خدا اودے
عزت تے۔ ○ دا وخت آن بموڑے اوڑ تو مقدسنگا مَش نازی آ موجود اُسند، نن
۱۷-۱۸. تیڈت تینا خفتے آن ینگن کہ ننا باوہ خدا جنت آن خواجہ عیسیٰ ئے عزت تریسہ پارے
کہ ”وا کنا دوستیگا مار اے، ای واژان بھاز خوش اٹ“۔ ○
۱۹. بندہ خاطر آن مست نا پغمبر اتا پیشن گوئی تے آنا یقین زیاست اے۔ ٹم
ہم بندہ پیشن گوئی تے آ یقین تجبو، اتے کہ دا پیشن گوئیک بمو چراغتے آن بار
او کہ اوفک واسہ نئے تارم ئی روشنائی تینگ ئی او۔ ولے وختس بروئے کہ خواجہ
عیسیٰ سوب نا استار آن بار پدی بریک، او دا وخت آ خدا نا کل پیتاک ئے آ ظاہر

۲۰ مریرہ-○ بندا خاطر آن یات تخبو کہ بچو بند غس تینا طاقت اٹ مقدسنگ کتاب ٹی
 ۲۱ تروکا پیشن گوبی تے پوہ منگ کپک-○ دا پیشن گوبیک، کہ مست نا پیغمبر اک
 تسونو تا، اوفک تینا گنڈ آن تیتو۔ بلکہ اوفک دا پیشن گوبی تے، کہ خدا نا گنڈ آن
 بسونو، خدا نا پاکنگا روح نا طاقت اٹ تسونو-○

دروغ نا پیغام تروکا کاک

۱ ب مُست نا وخت ٹی دروغ نا پیغام تروکا کاک مخلوق آ بسونر، او بندن
 دروغ نا خوانفوکاک نن تو شامل مریرہ- اوفک دروغ نا پیغامتے ایتیرہ، خواجہ
 عیسیٰ ؑ، کہ نفع نجات تسونے، منپسہ- بندا خاطر آن اوفتے آ ناگمان آن ہزا
 ۲ بریک-○ ولے ولدا ہم بھازنگا عیسائیک اوفتا رغاموگا گناہ گارنگا کسر آ بریرہ، او دا
 ۳ وجہ غان ایلو بھازنگا بندغاک سوچ کیرہ کہ ”عیسیٰ نا کسر آ پننگ صبح آف“-○ دا
 خوانفوکاک تینا لالچ کے دروغ نا قصغالتے ایتیرہ، او تین کے پیسہ مچ کیرہ- اوفتا
 فیصلہ مسونے او اوفتے زو ہزا مریک-○
 ۴ گراس ملائکاک خدا نا حکماتے مٹیویرہ- خدا اوفتے آ رحم کتو، بلکہ اوفتے تھے، ہزا
 ۵ نا جاگہ غا رابی کرے، اوڑے اوفک قیامت نا دے نا انتظارے کنگ ٹی او-○ خدا
 نوح نا دور نا بندغالتے آ ہم، کہ خدا نا حکماتے مٹیویرہ، رحم کتو، بلکہ اوفتے آ سیلاب
 رابی کرے- صرف نوح، کہ راست نا پیغامے خوانفیک، او اوڑتو اوار ہفت بندغاک
 ۶ بچار-○ خدا سدوم او غموراہ پنی اشارتے آ الزام تخیسہ خاخر نا پرے رابی کرے،
 اوفتے تباہ کرے- واک بموفتے کے مثال او، کہ آرافک خدا نا پیغامے منپسہ-○
 ۷ لوط، کہ او نیکو بند غس اسک، دا اشارتا گناہ گارنگا بندغاتا نیام ٹی رہینگا، او ہر دے
 ۸ اوفتا کاریتے خناک او اوفتا بیتاے بنگلہ، او اوفتا بازوٹ پریشان اسک- ولے خدا اودے
 ۹ بچائے-○ بندا خاطر آن دا راست اے کہ خدا چانک ہمر تینا کسر آ بروکا بندغالتے

۱۱ مصیبت او تکلیفاتے آن بچائوفئی اے، او ہر خرابنگا بندغاتے اینو پگہ ہزا تروئی اے
او قیامت نا وے آافتا فیصلہ کروی اے۔ ۱۰ خاص طور آٹ بمو بندغاک کہ خدا
نا حکماتے مَنپسہ، اوفک تینا خرابنگا خوشاتے تورپسہ او زنا کیرہ۔

ملائکاک، کہ اوفتے خدا بھار طاقت تسونے، اوفک خدا نا مون آ بندغاتے آ
الزام تجپسہ او بے عزتی و بیست پاپسہ، ولے دا دروغ نا خوانفوکاک تکبر کیرہ۔ دا
خوانفوکاک نہ صرف خدا نا عزتے کپسہ، بلکہ ملائک او ایلو پاکنگا بیتا باروٹ ہم
۱۲ بے عزتی و بیست پارہ۔ ۱۰ دھن کہ جنگلی آساواراک ووی منگ آن تینا خوش
آٹ زندگی گد ریغیرہ، ولے دافتے آن بھارنگاک شکار کنگیرہ، کسفنگیرہ، بندزن دا
بندغاک تینا خوش آٹ کاریم کیرہ، او آرا پاکنگا بیتاتے کہ دافک پوہ مفسہ، اوفتے
۱۳ کے بے عزتی و بیست پارہ۔ بندا بندغاک ہم بندزن بے مقصد کسفنگیرہ۔ ۱۰ دا دروغ
نا خوانفوکاک خدا نا مون آ پاک صاف متو۔ دافک بے پروائی آٹ وے نا روشنائی
نی مخلوق نا مون آ تینا خرابنگا خوشاتے پورہ کیرہ۔ دافک ٹم تو تولیرہ، بش مریرہ،
ولے ٹمے تکلیف او پریشانی تینگ نا کوشتے کیرہ۔ دافتے ضرور ہزا رسیدنگ۔ ۱۰
۱۴ دافک نینگا کاریمتے کنگ نا کوشتے کپسہ، بلکہ خرابنگا نیازی تے تو سنگتی کیرہ۔
دافتا گناہ کنگ نا خوش اصل پورہ مفسہ۔ دافک کمزور ایمان تجوکاتے ریغیرہ،
دافتا استاک لالچ آن پُر او۔ خدا دافتے ضرور ہزا اینک۔ ۱۰ دافک خدا نا کسرے
۱۵ اِلانو او شیطان نا کسر آ پینگ ٹی او۔ دافک بقور نا مار، بلعام، نا کسر آ پینگ ٹی
او، کہ او لالچ کرے او غلط کاریم کنگ کے پیسہ پینگ نا کوشت کرے۔ ۱۰ دا
۱۶ غلط کاریم کے ملائک اوڑا چڑا، او اونا بیش بندغ نا توار ٹی بیست کرے، او گناہ
کنگ آن اووے تورے۔ ۱۰

۱۷ دا دروغ نا پیغام تروکاک مخلوق نا غلط طور آٹ رہنمائی کیرہ۔ دافک اقرار
کیرہ، ولے پورہ کپسہ، تہہ ٹی بارنگا چشمہ او بے پرونگا جمر آن بار او۔ خدا دافتے کہ
۱۸ تارمہ ٹی سختنگا ہزائے لکھانے۔ ۱۰ دافک تکبر کیرہ، بے فائدہ نگا بیتاتے پارہ، او تینا

۱۹ خرابنگا خوشا مطابق بمو بندغاتے زنا نا باروٹ رغامیرہ کہ واک گناہ گارنگا بندغاتا
 نیام آن پیش تمنگ نا کوشستے کنگ ٹی او۔ دروغ تروکا بندغاک واپیتاتے تو
 اقرار کیرہ کہ ”نا کسر آبنگ اٹ ثم تینا خوشے آزاتی ٹی پورہ کنگ کیرے“۔ ولے
 ۲۰ چنداک تا گناہ نا کاریمتا مے او، اتے کہ اگ کس عادتے یلہ کنگ کپک، وانا معنی
 اے کہ واعادت اونا مالک اے۔ اگ بندغاک ننا خواجہ عیسیٰ، کہ نجات تروکا اے،
 نازی آ ایمان تحیرہ، اونا ذریعہ اٹ گناہ نا کاریمتے یلہ کیرہ، ولے ایمان تنگ آن
 پد واک بندغاک پدی گناہ نا کسر آکارہ، وافتا ہز مومن آمست آن سخت مروئے۔
 ۲۱ واک مقدسنگ پیغامے بنگر، منار، ولے خدا ناراستنگا کسر آن ہر سینگار۔ وافتے کہ
 ۲۲ جوان اسکہ کہ پیغامے بمپروئر، پوہ مفروئر۔ وسائناک او کہ ”چک اٹلی کیک،
 پدی چٹک تہ“، او ”بوکے اخس ہم صفا کرک، او پدی لچخ ٹی لتری خلیک“۔ بندا
 خاطر آن دروغ نا پیغام تروکا پدی گناہ نا کسر آکارہ۔

خواجہ عیسیٰ ضرور پدی بریک

۱ **ب** کنا دوستنگ مہاجر سنگتاک، واکنا اڑٹ میکو خط اے کہ ای ٹھے لکھنگ ٹی
 اٹ۔ واک بڑتوما خطاتے ٹی ای واک کوشستے کریٹ کہ ثما ایمانے بمو پیتاتا باروٹ ہتر
 ۲ بسفیو، کہ ثم مست آن چارے۔ کنا خوش اے کہ ای ٹھے بمو پیتاتا باروٹ یات
 ترفیو، ارافتے کہ مست نا پغمیر اک لکھانو۔ خواجہ عیسیٰ، کہ او نجات تروکا اے، ننے
 تینا خاصنگا شاگرد جوڑ کرے، او پسکنو پیتاتے ننے ہم خوالفے، او نن واکل پیتاتے
 ۳ ٹھے اسکان سر کریئن۔ بھلا بیست واک اے کہ ثم پوہ مریرے، آخری وختاتے
 ۴ ٹی گراس بندرغ بریرہ۔ واک تینا گناہ تا خوشے تورنگ کپسہ۔ واک ثما نازی آ
 ملنڈ ظہیرہ ”ثما خواجہ اقرار کریس کہ“ ای پدی بریرہ۔ ولے آرا اے؟
 واسکان پدی بتے۔ ننا باوہ پیرہ غاک کسر، ولے دنیا نا گڑاک تقریباً بندن او دھن

۵ کہ دنیا نا جوڑ منگ آن آنرہ۔ ۱۰ ای ٹھے پاوہ، واک وایٹاتے پاننگ تو خُدا نا
 ہمو حکماتے آ توجہ تفسہ کہ او آسمان او دا ڈغارے جوڑ کرینے۔ خُدا دا ڈغارے ویر
 ۶ آن ظاہر کرے۔ ۱۰ او دا بندا ویر اُسکے کہ وازان سیلاب بس، او مُست نا دنیا نا کُل
 ۷ گناہ گارنگا بندغاک کسفنگار۔ ۱۰ واسہ دا ڈغار او آسمان، کہ واک خُدا نا مقرر کروکا
 وخت اِسکان موجود آریر، واک ہم تینا وخت آ خاخر ٹی تباہ مریرہ۔ او دا دے آ
 کُل بندغاتا حساب کتاب مریک، او ہمو فک کہ خُدا نا پیغامے مِتھوئیسر، اوفتے آ
 ہم ہزا بریک۔ ۱۰

۸ ولے، دوستیگا سنگٹاک، اسہ ہیش اُست آن گیرام کپیرے، خُدا کے اسہ دے
 ۹ او ہزار سال اُسٹ او۔ ۱۰ بندا خاطر آن دا سوچ کپھو کہ او تینا کروکا اقرارے زو پورہ
 کے۔ بلکہ او کُل کے بھاز رحم کُننگ ٹی اے، اُتے کہ اونا خوش اے کہ کُلے موقعہ
 ایٹے کہ گناہ تے آن ہر سینگیر او ہزاناں پچیر۔ ۱۰

۱۰ ولے خواجہ یحییٰ اسہ دے س ناگمان بریک۔ اونا پینگ نا دے آ دا ڈغار او
 آسمان اسہ بھلو توارے تو غیب مریرہ او دا جہان نا کُل گڑاک خاخر ٹی تباہ مریرہ۔ ۱۰
 ۱۱ اگہ بندن مریک، تو نئے ضرور تینا زندگی ئے خُدا نا مون آپاک صاف گد ریفوئی
 ۱۲ اے، نئے خُدا نا تروکا زِمہ واری تے پورو کروئی اے۔ ۱۰ او نئے اُست نا خب اٹ
 خواجہ نا پدی پینگ نا دے نا انتظارے کروئی اے، کہ دا دے آ آسمان او دا جہان
 ۱۳ ٹی موجود کُل گڑاک خاخر ٹی ویر مریرہ۔ ۱۰ ولے خُدا نن تو اقرار کرینے او نن انتظار
 کُننگ ٹی اُن کہ نن ہمو جاگہ غاتے ٹی رینگیں، کہ اوڑے صرف خُدا نا مون آپاک
 صاف مروکاک رینگیرہ۔ ۱۰

۱۳ بندا خاطر آن، کنا سنگٹاک، خواجہ نا پدی پینگ نا دے اِسکان، کہ نن اونا
 انتظارے کُننگ ٹی اُن، کوشست کین کہ گناہ او بُرائی نا کاریجئے کپن او خُدا نا کسر
 ۱۵ آکان۔ ۱۰ بندا خاطر آن سوچ کبو کہ خُدا کُلے موقعہ س تینگ ٹی اے کہ پچیر۔ دا
 بیتاتے ننا دوستیگا سنگٹ پوئس، کہ خُدا او دے بھاز عقل مندی تِسوس، ہم ٹھے

۱۶ آ لکھانے۔ او ہندا یمتاتے تینا خطاتے ٹی ٹمے رغامانے، او واقفے ٹی گراس مشکلو
 بیت او، کہ گراس بندرغ واقفے غلط طریقہ آٹ رغامنگ ٹی او۔ وافک وایمتاتے پوہ
 مفسر۔ وافک مقدسنگا کتاب نا ایلو بھازنگا یمتاتے ہم غلط طریقہ آٹ رغامیرہ، او وا
 طریقہ آٹ وافک دوزرغ نا کسر آ پنگ ٹی او۔

۱۷ ولے، کنا سنگتاک، ٹم وایمتاتے مست آن چارے۔ ہندا خاطر آن خیال تجبو،
 تاکہ ٹم غلط رغاموکا اور ہنٹائی کروکا تا کسر آ ہمپیرے، او خدا نا کسر آن ہر سینگیپرے۔
 ۱۸ ولے خواجہ عیسیٰ، کہ او نجات تروکا اے، نا باروٹ تینا علمے ووفبو، تاکہ اونا
 رحمناک نمازی آ بریر۔ او خدا اونا عزتے ہمیشہ کلانا مون آ برز آ کے۔

خدا حافظ۔

عیسیٰ نا خاصنگا شاگرد او خدمت کروکا،

پطرس۔

یوحنا نا اولیکو خط نا تعارف

خواجه عیسیٰ نا خاصینگا شاگرد یوحنا دا خطے عیسائی ترے کے لکھانے، او دا خط نا لکھنگ نا بهلا مقصد داد اے کہ او عیسائی سنگتاتے بمت ایتے، او اوفتا خدا او اونا مار عیسیٰ نا زی آ ایمانے پسے. او اوفتے رگاما کہ ”دروغ نا پیغام تروکاتے آن خیال تجبو“. دا دروغ نا پیغام دا آسکہ کہ عیسیٰ بندغ نا شکل آت دا دُنیا فی بئنے، بلکه صرف اسے پاکو رُوحس آسکہ، آنتے کہ دا دُنیا نا کل گجڑاک خراب او.

یوحنا دا دروغ نا خوانینگ نا خلاف آسکہ، او تینا عیسائی سنگتاتے رگاما کہ ”عیسیٰ بندغ نا شکل آت دا دُنیا فی بسونے. آرا بندغ خدا او عیسیٰ تو محبت کیک، او ایلو بندغاتے تو ہم محبت کیک.“

دا خط نا اہینگا بشخاک داد او:

تعارف	۱:۱ - ۴:۱
تین پہ تین تو محبت کتنگ او دروغ او راست نا پیغامے پوه کتنگ	۵:۱ - ۲۹:۲
دیر خدا نا چناتے آن بار اے، او دیر شیطان نا کسر آ کاڻک	۱:۳ - ۲۴:۳
دروغ نا پیغام تروکاتے آن خیال تجبو	۱:۴ - ۶:۴
محبت نا باروٹ رغامینگ	۴:۴ - ۲۱:۴
خدا نا عیسیٰ نا باروٹ گواہیک	۱:۵ - ۲۱:۵

یوحنا نا اولیکو خط

۱ ب کنا عیسائی سنگتاک،

سلام۔

۲ ای او کنا سنگتاک ہمیشہ زندہ رہینگو کا یعنی خواجہ عیسیٰ نا باروٹ ئے لکھینگ ئی
 ۳ اُن۔ او وُنیا نا جوڑ منگ اُن مُست موجود اُسک، او وا وُنیا ئی بس۔ نِن اووے خنان،
 ۴ نِن اووے خُنب کرین، اوڑ تو بلان، او اوڑان خُدا نا پُسکینگ پیغامے بنگن۔ اُرا
 ۵ وخت آ او وا وُنیا ئی بس، نِن اووے خنان۔ بندا خاطر اُن نِن اونا باروٹ ئے پانہ۔ او
 ۶ ہمیشہ نا زندگی تروکا اے، او ننا باوہ خُدا تو اُسک، او ننے آواڑے بس۔ اُرا اگڑاتے کہ
 ۷ نِن خنان او پیتاتے کہ نِن بنگن، نِن یقیناً ئے آر سیفینہ تا، تاکہ ئم ہم نِن تو اوار باوہ
 ۸ خُدا او اونا مار عیسیٰ، کہ او خُدا نا مقرر کروکا اے، اوفتے تو سنگتی کنگت کیرے۔
 ۹ نِن ئے وا خطے لکھینگ ئی اُن تاکہ ئم ہم نِن تو اوار وا خوشی ئی شامل مریدے۔

خُدا گناہ تے آن پاک اے

۵ نِن واسے ئے ہمو پیغام نا باروٹ پانہ کہ اونا مار اُن بنگن تہ۔ او پارے ”خُدا،
 ۶ کہ او اسے روشنائی س اے، او گناہ تے آن پاک اے۔“ اگہ نِن پان کہ ”نِن اوڑ تو
 ۷ سنگتی کینہ“، ولے نِن گناہ ہم کین، تو ننا عمل او پیتاتے اُن ظاہر مرید کہ نِن دروغ
 ۸ تِزنگ ئی اُن۔ ولے اگہ نِن تینا زندگی ئے پاک صاف گد ریغین، وُھن کہ باوہ خُدا
 ۹ گناہ تے آن پاک اے، گُردان تین پہ تین تو سنگتی کنگت کینہ، او خُدا نا مار، عیسیٰ،
 ۱۰ کہ ننا خاطر اُن تینا جان نا قربانی ئے تے، او ننا ہر گناہ او بُرائی تے معاف کیک۔

- ۸ اگر نہ واپان کہ ”نہ چچ گناہ کشتن“، تو نہ تینہ ریفینہ، او نہ راست ناپیغامے
 ۹ منپنہ۔ ۰ ولے اگر نہ خدا نامون آتینا گناہ او برائی تے منین، تو گڑا او تینا اقرارے
 پورہ کیک، او ہمو کاریے کیک آرا راست اے۔ او ننا گناہ او برائی تے معاف کیک،
 ۱۰ او نہ آرا خرابو کاریعتے کریٹن، خدا اوفتے آن ننے پاک صاف کیک۔ ۰ اگر نہ واپان
 ”نہ گناہ کشتن“، گڑا نہ خدائے دروغ تڑ جوڑ کینہ، او داڑان ثابت مریک کہ
 نہ اونا پیغامے منگ لی آفن۔ ۰

عیسیٰ ننا مدت کرو کا اے

- ۱ ب کنا سنگتک، اسی ٹے دا خاطر آن خط لکھنگ لی اٹ تاکہ تم گناہ کپیرے۔
 ولے اگر نہ آن کس گناہ کے، تو نہ تو اسٹس آرے کہ او ننا گناہ او برائی تا معاف
 ۲ کنگ کے خدائے منت کیک۔ دا خواجہ عیسیٰ اے، کہ او بے عیب اے۔ ۰ او
 خواجہ عیسیٰ دنیا نا گل بندغاتا گناہ او برائی تا معاف کرفنگ کے تینا جان نا قربانی
 ۳ تے، او ہمو فک کہ نہ آن بار اونا زی آ ایمان تحیرہ، خواجہ عیسیٰ نا ذریعہ اٹ
 اوفتا گناہ او برائیک معاف کنگیرہ۔ ۰
 ۴ اگر نہ خدا نامکلاتے منین، داڑان ظاہر مریک کہ نہ خدائے درست کینہ۔ ۰ اگر
 کس پائے کہ ”اسی خدائے درست کیوہ“، ولے اونا حکماتے منپ، تو دھنگ بندرغ
 ۵ دروغ تڑس اے، او خدا ناراستنگ پیغامے منگ لی آفک۔ ۰ ولے آرا بندرغ کہ خدا
 تو بھاز محبت کیک، او خدا ناپیغامے منک، او داڑان ظاہر مریک کہ او خدا تو محبت
 ۶ او اتفاق کیک۔ ۰ او آرا بندرغ پائے ”اسی خدا تو اتفاق کیوہ“، اوڑکے ضروری اے
 کہ تینا زندگی عیسیٰ غان بار گد ریفے۔ ۰

پُسکِنِنگا حَم

۷ کنا دوسِتِنگا سگتا، اَرا حَمے اِی حَمے لکھِنِگ ٹی اُٹ، وا پُسکِن اَنک، بلکہ
 ۸ عیسیٰ جوڑ منگ اَن وا حَم ٹم تو اَرے۔ وا حَم پُسکِنِنگا پیغام اے کہ ٹم بگنورے
 تہ۔ ۸ او عیسیٰ نا باروٹ پیغام، کہ مُست دُکوک اَسک، واسہ بندن تالان منگ ٹی
 اے، دھن کہ روشنائی نا پَنگ اُٹ تارمہ خلاص مریک۔ او اَرا حَمے کہ اِی حَمے واسہ
 تِنگ ٹی اُٹ، کہ ”تین پہ تین تو محبت کبو“، وا ہمیشہ پُسکِن اے، اَنتے کہ وا حَمے
 ن عیسیٰ نا زَند ٹی خنان او ٹما نیام ٹی خِنگ ٹی اُن۔ ۱۰

۹ اَرا بندرغ پائے ”اِی روشنائی ٹی اُٹ“، ولے تینا عیسیٰ سگتاتے اَن نفرت
 ۱۰ کے، او واسکان تارمہ ٹی پَنگ ٹی اے۔ ۱۱ او اَرا بندرغ تینا اِیلم تو محبت کیک،
 او روشنائی ٹی پَنگ ٹی اے، او وا بندرغ ایلو بندے ایمان اَن ہر سیفنگ نا کوشستے
 ۱۱ کپک۔ ۱۲ ولے اَرا بندرغ تینا اِیلم اَن نفرت کیک، او تارمہ ٹی پَنگ ٹی اے، او
 اووے خبر آف کہ تارمہ ٹی کسر ارانگ کایک، اَنتے کہ تارمہ ٹی او کوراتے اَن
 بار اے۔ ۱۲

۱۲ اِی حَمے خط ٹی ”سگت“ لکھیو، اَنتے کہ ٹما گناہ او بُرا یک عیسیٰ نازی آ ایمان
 تَخَنگ نا وجرغان معاف کنگانو، او ٹم باوہ خدائے دَرست کیرے۔
 اِی حَمے ”معتبر“ لکھِنِگ ٹی اُٹ، اَنتے کہ ٹم چارے کہ دیر دُنیا نا جوڑ منگ
 اَن مُست زَندہ اے۔

اِی حَمے ”پُسکِن ایمان تَخوکاتے“ لکھیو، اَنتے کہ ٹم خدا نا پُسکِنِنگا پیغامے
 مَنانورے، ٹما ایمان بَسونے، او ٹم شیطان نا کسرے اِلانورے۔ ۱۵

۱۶ دُنیا او دُنیا نا خرائنگا بیتاتے تو محبت کپبو۔ اگہ ٹم دُنیا تو محبت کیرے، تو گُرا ٹم
 باوہ خدا تو محبت کَنگ کپیرے۔ ۱۷ وا دُنیا نا سَازَنگا خرائنگا بیتاک، دھن کہ گناہ کَنگ

ناخویش، یا داؤنیا ناگڑاک، کہ بندغاک اوقتا زی آتکبر کیرہ، آرہ۔ ولے دافتنے آن
اسٹس ہم باوہ خدا ناگند آن بتے۔ بلکہ داگل پیتاے داؤنیا ناخراہنگا بندغاک تینٹ
سوچ کیرہ۔ داؤنیا ناؤھینگا فانی آپتاک خلاص مریرہ، ولے آرا بندغ خدا ناخوش
نا مطابق تینا زندگی ئے گدریفک، او ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کیک۔

خدا نا مقرر کرو کا نا دشمناک

کنا سنگتاک، قیامت خڑک اے۔ ئمے پاننگا سس کہ خواجہ عیسیٰ نا بھلا دشمن
یعنی خرجڈالے بروئی اے، ولے واسکان خواجہ عیسیٰ نا بھانگا دشمناک ظاہر مسونو۔
بندا خاطر آن نن چانہ کہ قیامت خڑک اے۔ داؤشمناک یقیناً واسہ ننا سنگت افس،
انتے کہ اوفک ننے آن سنگتی ئے پرغانو۔ اگہ اوفک ننا سنگتاتے آن مروئر، تو ننے
یلد کتویرہ، ولے اوفک واسہ ننا سنگتی ئے الاو، او داوان ظاہر مس کہ اوفتنے آن
اسٹس ہم است نا حُب اٹ عیسیٰ نا زی آ ایمان تھنویس۔
ولے خدا نا مقرر کرو کا ئمے آخدا نا پاکنگا روح نا طاقے راہی کرے، او اونا ذریعہ
اٹ ئم گل راست نا پیغامے پوہ مسورے۔ اوی ئمے آدا خاطر آن خط لکھنگ ٹی
اٹ کہ ئم راست نا پیغامے پیرے۔ بلکہ دا خاطر آن لکھنگ ٹی اٹ کہ دا پیغام نا
زی آٹما ایمان ہمیشہ کے ہے۔ او ئمے دا ہم خبر اے کہ دا پیغام ٹی بچ دروغ اف۔
آرا بندغ کہ عیسیٰ ئے خدا نا مقرر کرو کا منگ آن انکار کیک، او دروغ ترس
اے۔ او دھینگا بندغ خدا نا مقرر کرو کا نا دشمن اے، او دا بندغ باوہ خدا او اونا
مارے منک۔ آرا بندغ مارے منک، او باوہ خدائے ہم منک۔ او آرا بندغ مارے
منک، او باوہ خدائے ہم منک۔
یقین تخبو، او ہمو پیغامے کہ ئم عیسیٰ جوڑ منگ آن بنگنورے، است ٹی
تخبو۔ اگہ ئم دا پیغامے است نا حُب اٹ است ٹی تخبو، گڑا ئم ہمیشہ باوہ خدا

۲۵ او اونا مار نا بیٹاتے تو اِتفاق کیرے۔ ○ دا وَجہ غان خُدا نا مقرر کروکا اِقرار کرینے کہ
او نئے ہمیشہ نا زندگی نئے ایٹیک۔ ○

۲۶ اسی نئے دا خط بموقتا باروٹ ہم لکھنگ ئی اُٹ آرافک نئے ریفنگ نا کوشتے

۲۷ کننگ ئی او۔ ○ ولے خُدا نا مقرر کروکا خُدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت نئے آرابی کرینے،

او نئے دا طاقت آن دروغ نا خوالفنگے درُست کننگ کیرے، اَتے کہ دا طاقت نئے کُلے

راستنگا بیٹاتے پوہ کیک، او دا بیتاک دروغ افس۔ خُدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت نا پوہ

مروکا بیٹاتے آمل کبو، او خُدا نا مقرر کروکا تو اِتفاق کبو۔ ○

۲۸ کنا سنگتاک، اوڑ تو اِتفاق کبو، تاکہ آرا وخت آ او پدی ظاہر مریک، نن اونا

۲۹ مون آشر منده مقن۔ ○ نئے چارے کہ خُدا نا مقرر کروکا بے عیب اے۔ بندا خاطر آن

پوہ نبو، آرا بندرغ ہم، کہ خُدا نا کسر آ کائیک، او خُدا نا چُناغان بار مریک۔ ○

دیر خُدا نا چُنا تے آن بار او؟

۱ **ب** خُدا نن تو بھاز محبت کیک، بندادہ محبت کیک کہ او نئے "تینا چُنا" پارینے،

او نن ضرور اونا چُنا تے آن بار آن۔ بندا خاطر آن دا دنیا نا خرابنگا بندغاک نئے درُست

کپسے، اَتے کہ واک خُدا نئے درُست کپسے۔ ○

۲ کنا دوستنگ سنگتاک، واسہ نن خُدا نا چُنا تے آن بار آن، ولے نئے واسکان خبر

اف کہ مون آ "خُدا نا چُنا مننگ" نا بھلا معنی اُت اے۔ ولے نئے دا خبر اے کہ

آرا وخت آ خُدا نا مقرر کروکا پدی ظاہر مریک، تو نن اوڑان بار مرینہ، اَتے کہ نن

۳ اودے خنبنہ۔ ○ او آرا بندرغ ہم دا یقین تِجک کہ "عیسیٰ نئے خنبوہ"، او تینے بندن

پاک صاف تِجک، دھن کہ عیسیٰ پاک صاف اے۔ ○

۴ آرا بندرغ گناہ یا بُرائی کیک، او خُدا نا حکماتے پرنگ۔ ○ نئے خبر اے، عیسیٰ، کہ

او خُدا نا مقرر کروکا اے، بندغاتا گناہ تے معاف کرفنگ کے دا دنیا ئی بس او پاک

- ۶ صاف اے۔ ہندا خاطر آن ہمو بندرغ کہ عیسیٰ ناپیتاتے تو اتفاق کیک، او گناہ
او بُرائی ناکاریمتے اِلک۔ ولے آرا بندرغ گناہ ناکاریمتے اِلک، او عیسیٰ ولے درست
کنتے او اووے خمپک۔
- ۷ کنا سنگٹاک، ہوشار تیو، تاکہ کسٹے ریفپ۔ آرا بندرغ واسکان راستہگا
۸ کسر آپنگ ٹی اے، او پاک صاف اے، وھن کہ عیسیٰ پاک صاف اے۔ ولے
آرا بندرغ گناہ ناکاریمتے اِلک، او شیطان ناکسر آپنگ ٹی اے، آنتے کہ شیطان
شروع آن گناہ کنگٹ ٹی اے۔ خدا نانا مار دا خاطر آن دا وُتیا ٹی بس تاکہ شیطان نا
طافنے خلاص کے۔
- ۹ او آرا بندرغ خدا نا چُناغان بار اے، او گناہ او بُرائی ناکاریمتے اِلک، آنتے کہ او
اُسٹ نا حُب اٹ خدا نا پیغام نازی آپلینگٹ ٹی اے، او خدا اونا باوہ اے۔ ہندا
۱۰ خاطر آن او ضرور گناہ ناکاریمتے اِلک۔ واپیتاتے آن ظاہر مریک کہ ویر خدا نا چُناٹے
آن بار او، ویر شیطان ناکسر آپنگ ٹی او۔ آرا بندرغ خدا ناکسر آپمپک او تینا ایلُم
تو محبت کپک، او خدا نا چُناغان بار اُنک۔

تین پہ تین تو محبت کبو

- ۱۱ تُم دا پیغامے، کہ ”تُم ضرور تین پہ تین تو محبت کبو“، عیسیٰ جوڑ منگ آن
۱۲ پنگ ٹی اُرے۔ نن اودم نانا مار قابیل آن بار مقن، کہ او شیطان ناکسر آپنگ
ٹی اُسکے او تینا ایلُم کسے۔ او تینا ایلُم آنتے کسے؟ آنتے کہ اونا ایلُم جوانو کاریم کریکہ،
ولے اونا چند خرابو کاریم کریکہ۔
- ۱۳ سنگٹاک، اگہ دا وُتیا نا خرابنگا بندگا تُمے آن نفرت کیر، تو حیران مقبو۔ نن
خبر اے کہ روحانی طور اٹ نن کسکوسن، ولے داسہ روحانی طور اٹ بیدار مسوئن۔
نن واپیتاتے دا خاطر آن چانہ کہ نن تینا ایلُمے تو محبت کینہ۔ او آرا بندرغ واسکان

۱۵ تینا ایلم تو محبت کپک، او واسکان روحانی طور آٹ کسکونے۔ ○ او آرا بندرغ تینا
ایلم آن نفرت کیک، او قاتلے آن بار اے، او ٹھے خبر اے کہ قاتل ہمیشہ نا
۱۶ زندگی ئے حاصل کپک۔ ○ نن ہمر تین پہ تین تو محبت کننگ کینہ؟ خواجہ عیسیٰ ننا
محبت نا خاطر آن تینا جان نا قربانی ئے تے۔ واژان ظاہر مریک کہ ضرورت نا وخت
۱۷ آن ضرور تینا ایلم کے تینا جان نا پروائے ہم کپن۔ ○ اگہ اسہ امیرو بند غس تینا
غریبو ایلمے خنے، کہ اووے گڑاے نا ضرورت اے، ولے دا اونا مدتے کپ، گڑا او
۱۸ ہمر پانک کہ ”ای خدا تو محبت کیوہ؟“ ○ کنا سنگتاک، ننا محبت صرف خواننگ او
نصیحت تیننگ اسکان مف۔ بلکہ وا اُست نا حُب نا محبت مرے، او وا محبت اونا
عمل آٹ ہم ظاہر مرے۔ ○

۱۹ دھن کننگ آٹ ننے سہا تیک کہ نن راستنگا کسر آپنگ ٹی اُن۔ ○ آرا وخت
آن غلطی س کینہ، تو وا غلطی نا باروٹ اُست ٹی سوچ کینہ او خدا نا مون آشرمندہ
مرینہ۔ ولے دانا ضرورت آفک، آنتے کہ خدا ننا اُست نا کل پیتاتے چانک، او ننا
۲۱ گناہ او بُرائی تے معاف کیک۔ ○ اگہ ننا ضمیر ننے غلط پانک، تو خدا نا مون آشرمندہ
۲۲ منگ نا ضرورت آفک، آنتے کہ نن خدا نا خوش نا مطابق عمل کننگ ٹی اُن۔ ○ او
آرا دُعائے نن اوژان خوان، او قبول کیک تہ، آنتے کہ نن اونا حکماتے منگ ٹی اُن
۲۳ او اونا خوش نا مطابق زندگی ئے گد ریفنگ ٹی اُن۔ ○ اونا حکماک داو او، ”عیسیٰ، کہ
او کنا مار او مقرر کروکا اے، اونا زی آلیمان تجھو، او تین پہ تین تو محبت کبو۔“ او
۲۴ وا حکماتے خواجہ عیسیٰ ہم ننے پارینے۔ ○ آرا بندرغ خدا نا وا حکماتے منک، او خدا تو
اتفاق کیک او بندن خدا اوڑ تو اتفاق کیک۔ او خدا تینا پاکنگا روح نا طاقتے ننے آ
راہی کرینے۔ واژان ننے سہا تما کہ خدا نن تو اتفاق کرینے۔ ○

دروغ نا پیغام تروکاترے آن خیال تجبو

- ۱ بکنا دوستگ سنگتاک، آرا بندغاک پار کہ ”ننہ آخدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت بَسونے“، افتازی آیقین تجنبو، ہمو وخت اسکان کہ تُم اوقتا آزمائشے کنتورے، کہ خُدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت اوفتے تو آرے یا آفک، آنتے کہ بحازنگا دروغ نا پیغام تروکاک ننا نیام ئی تالان مسونو۔ تُم معلوم کنگ کیرے کہ خُدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت بندغے تو آرے، آنتے کہ دا بندغ ہم دا پائے کہ ”بھیسے“، کہ او خُدا نا مقرر کروکا اے، او بندغ نا شکل آٹ بس۔“۔ ولے آرا بندغ دا پیتاے آن انکار کے، اوڑتو ۳ خُدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت آف، بلکہ خرجڈال نا طاقت اوڑتو تون اے۔ تُم بنگنورے کہ خرجڈالے بروئی اے۔ واسہ ہربو، اونا طاقت واسکان داڑے بندغائے آ بسونے۔
- ۴ ولے، سنگتاک، تُم خُدا نا چناتے آن بار آرے، او دروغ نا پیغام تروکاک تُمے ریفنگ کنتو، آنتے کہ خُدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت، کہ تُم تو آرے، دا دروغ نا پیغام تروکاتا طاقت آن بحاز زیاست اے۔ دا دروغ نا پیغام تروکاک دُنیا نا پیتا تا باروٹ ۵ بیت کیرہ، او دُنیا نا خرابنگا بندغاک اوقتا پیتاے بنیرہ، منیرہ، آنتے کہ دافک دا خرابنگا دُنیا تو محبت کیرہ۔ ولے ن خُدا نا چناتے آن بار اُن، او خُدا نا خاصنگا بندغاک ننا ۶ پیتاے بنیرہ، منیرہ۔ ولے آرا بندغاک خُدا نا خاصنگا بندغاک آفس، اوفک ننا پیتاے آتوجہ یفسرہ۔ او دا طریقہ آٹ ننے سَمٹک کہ دیر تو خُدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت آرے او دیر تو شیطان نا طاقت آرے۔

خُدا نا مخلوق تو محبت

- ۷ دوستگ سنگتاک، تین پہ تین تو محبت کیمبو، آنتے کہ دا محبت خُدا نا گنڈ آن

بَسوئے۔ اَرَا بندِغ ایلوفتے تو محبت کیک، او خُدا ئے دَرست کیک، او خُدا نا چُناتے
 ۸ آن بار مریک۔ ۰ ولے اَرَا بندِغ ایلوفتے تو محبت کیک، او خُدا ئے دَرست کیک
 اَتتے کہ ایلوفتے تو محبت کنگ نا طاقت اونا گنڈ آن بریک، او خُدا محبت کروکوس
 ۹ اے۔ ۰ خُدا تینا محبتے نئے اَظاہر کنگ کے تینا اَسینگا مارے دا دُنیا ئی راہی کرے،
 ۱۰ تاکہ نن اونا ذریعہ اٹ نجات حاصل کین۔ ۰ محبت نا باروٹ بھلا بیست دا اف کہ نن
 خُدا تو محبت کینہ، بلکہ بھلا بیست داو اے کہ او نن تو محبت کیک۔ بندا خاطر آن او
 نئے آتینا مارے راہی کرے، تاکہ دانا ذریعہ اٹ نا گناہ او بُرائیک معاف کنگیر۔ ۰

سنگتاک، اگہ خُدا ئے نن تو بندادہ محبت آرے، تو نن ضرور تین پہ تین تو
 ۱۱ محبت کیمبو۔ ۰ نئے آن کس داسکان خُدا ئے خنتے، ولے اگہ نن تین پہ تین
 ۱۲ تو محبت کین، تو خُدا نن تو اِتفاق کیک، او ننا محبت ایلوفتے کے اونا محبت آن
 بار مریک۔ ۰

نئے معلوم اے کہ نن خُدا تو اِتفاق کینہ او خُدا نن تو اِتفاق کیک، اَتتے کہ خُدا
 ۱۳ نئے آتینا پاکنگا رُوح نا طاقتے راہی بسوئے۔ ۰ ای او ایلو بھازنگا لیمان تجوکاک
 ۱۴ عیسیٰ ئے خان، او نن ایلوفتے پانہ کہ ”خُدا تینا مارے دا دُنیا نا بندغاتا نجات تینگ
 ۱۵ کے راہی کرے“۔ ۰ اگہ کس اُست نا حُب اٹ پائے کہ ”عیسیٰ خُدا نا ماراے“، تو
 ۱۶ او خُدا تو اِتفاق کیک او ہندن خُدا اوڑ تو اِتفاق کیک۔ ۰ خُدا پانک کہ ”ای بندغاتے
 تو محبت کیوہ“، او نن دا بیست نازی آلیمان تجینہ، او خُدا نئے ایلوفتے تو محبت
 کنگ نا طاقت ایتک، او محبت کروکوس اے۔

او اَرَا بندِغ ہمیشہ خُدا تو محبت کیک، تو او خُدا تو اِتفاق کیک، او ہندن خُدا
 ۱۷ اوڑ تو اِتفاق کیک۔ ۰ اگہ ننا محبت ایلوفتے کے خُدا نا محبت آن بار مریک، تو قیامت
 نا دے آن شرمندہ مَفَنہ، او ننا اہمیت وِک، اَتتے کہ نن دا دُنیا ئی عیسیٰ غان
 ۱۸ بار زندگی ئے گد ریفنگ نا کوششت کنگ ئی اُن۔ ۰ او اگہ ننا محبت ایلوفتے کے
 خُدا نا محبت آن بار مریک، تو خُولنگ نا ضرورت اُفک۔ ولے ہمو بندِغ خُولیک

آرا کہ ایلو فتے تو خدا نا محبت آن بار محبت کپک، آنتے کہ خدا نا خوش اور تو پوره
مفک، او خدا او دے مزا ایٹک۔ ○

- ۱۹ نن واسہ خدا تو او ایلو فتے تو محبت کنگ لی آن، آنتے کہ خدا داڑان مست نن تو
۲۰ محبت کرینے۔ ○ اگ کس پائے کہ "امی خدا تو محبت کیوہ"، ولے تینا ایلم تو محبت
کپک، او دروغ ترس اے، آنتے کہ او تینا ایلمے خنانے، ولے اور تو محبت کنگ لی
۲۱ آف۔ گڑا دا ممکن آف کہ او خدا تو محبت کے، کہ او خدائے خنتے۔ ○ خواہہ عیسیٰ نن
دا حکمے تسونے کہ "نم خدا تو محبت کبو، او ضرور تینا ایلم تو ہم محبت کبو"۔ ○

دیر تینے خرابنگا بندغاتے آن تورک؟

- ۱ ب آرا بندرغ دا ایمانے تجے کہ "عیسیٰ خدا نا مقرر کروکا اے"، او خدا نا چناتے آن
بار اے۔ او آرا بندرغ باوہ خدا تو محبت کیک، او عیسیٰ تے تو ہم محبت کیک۔ ○
۲ اگ نن خدا تو محبت کینے او اونا حکماتے منین، تو دا طریقہ آٹ سما ٹیک کہ نن ایلو
۳ عیسیٰ تے تو محبت کنگ لی آن۔ ○ اگ نن خدا تو محبت کنگ لی آن، تو ضرور
نن اونا حکماتے منگ لی آن، او خدا ننے طاقت ایٹک کہ نن اونا حکماتے پوره کین۔ ○
۴ او بندن آرا بندرغ، کہ آست ناخب آٹ عیسیٰ نازی آ ایمان ٹیک او پاپک "عیسیٰ"
۵ خدا نا مار اے"، او خدا نا چنغان بار مریک۔ صرف اور تو طاقت آرے کہ تینے دا دنیا
نا خرابنگا بندغاتے آن تورنگ کیک۔ ○

عیسیٰ نا باروٹ خدا نا گواپیک

- ۶ عیسیٰ دا دنیا لی بس، او تینے دیر آٹ بے شولفے، او دا وخت آ خدا اونا باروٹ
آسمان آن بیت کرے۔ خدا نا مقرر کروکا پد آنا گناہ تا خاطر آن تینا جان نا قربانی عے

تس۔ وایم خدا نا گند آن اسر نشائس اسک۔ عیسی نہ صرف تیغ ویراٹ بے شولفے،
 بلکہ ننا گناہ تا خاطر آن تینا جان نا قربانی ئے ہم تس۔ او خدا نا پاکنگا زوج ہم خدا
 ۷ نا مار عیسی نا باروٹ گواہی ئے ایتک، او دا پاکنگا زوج اصل دروغ تڑپک۔ ○ بندا
 ۸ خاطر آن مسہ امہو گواہی او، ○ پاکنگا زوج نا بیتاک، عیسی نا ویراٹ بے شولفنگ،
 اونا ننا گناہ تا خاطر آن تینا جان نا قربانی ئے تینگ۔ وایم گواہیک ثابت کیرہ کہ
 عیسی خدا نا مقرر کروکا او مار اے۔ ○

۹ نن بندغاتا گواہی تے منگ کینہ، ولے خدا نا گواہیک یقیناً بندغاتا گواہی تے
 ۱۰ آن بھاز زیاست او، کہ خدا تینا مار نا باروٹ تسونے تا۔ ○ بندا خاطر آن آرا بندغ
 اُسٹ نا حُب اٹ عیسی ئے خدا نا مار منک، او دا گواہی تے منک۔ ولے آرا بندغ
 عیسی نا باروٹ خدا نا گواہی تے منک، او خدا ئے دروغ تڑجوڑ کیک۔ ○
 ۱۱ خدا ننے تینا مار نا ذریعہ اٹ ہمیشہ نا زندگی ئے تسونے۔ ○ آرا بندغ خدا نا مار
 نازی آایمان تحک، او ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کیک۔ ولے آرا بندغ خدا نا مار نا
 زی آایمان تحک، او ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کیک۔ ○

آخری بیتاک

۱۳ اسی ئے دا خط لکھنگ ٹی اٹ تاکہ ئے سہا تھے کہ ئم خدا نا مار نازی آایمان
 ۱۴ تہانورے، او ئم ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کریورے۔ ○ او داسر ننا دا یقین اے،
 ۱۵ آرا دُعائے ہم نن خدا نا خوش نا مطابق اوڑان خوانہ، او قبول کیک تہ۔ ○ او ہر وخت
 ننا دُعائے قبول کیک، او دا راست اے۔ ہندا خاطر آن ننے خبر اے کہ آرا گڈائے
 نن اوڑان خوانہ، او ننے ایتک۔ ○
 ۱۶ اگہ کس عیسی ئے خدا نا مقرر کروکا او مار منک، او دوزغ نا کسر آپنگ ٹی
 اے، اوڑکے دُعا خوانگ فضول اے۔ ولے اگہ داڑان علاوہ ئے آن کس پین

- گناہ س کیک، ثم ضرور اوڑکے خداگان ونا خواہو، کہ خدا اونا دا گناہے معاف
 ۱۷ کے۔ کل برائیک گناہ او۔ ولے اگہ کس دا گناہتے کے خداگان معافی خواے،
 تو آئیٹ آن علاوہ ایلو کل گناہک معاف کنگور۔
- ۱۸ ننے خبر اے کہ خدا نا کسر آ بروکا گناہ کنگ نا کوشتے کپک، اتے کہ خدا نا مار
 اووے گناہتے آن پچا فنگ نا طاقے ایتک، او شیطان اووے ری فنگ کپک۔
- ۱۹ نن چاہ کہ نن خدا نا چناتے آن بار آن، ولے دنیا نا خرابنگا بندغاک شیطان نا
 کسر آ پنگ ٹی او۔
- ۲۰ نن دا ہم چاہ کہ خدا نا مار دا دنیا ٹی بس او ننے آسنگا خدا نا باروٹ رغا، تاکہ
 نن آسنگا خدا نا باروٹ راستگا بیتاتے پوہ مرین۔ نن داسہ راستگا خدا او اونا مار خواہ
 عیسیٰ تو اتفاق کینہ، او واڑان ننا یقین اے کہ نن ہمیشہ نازندگی ئے حاصل کینہ۔
- ۲۱ کنا سنگتاک، تینے بتاتا عبادت کنگ آن پچا فبو۔
- خدا حافظ۔
 ثما معتبر،
 یوحنا۔

یوحنا نا اِرت میکو خط نا تعارف

یوحنا دا خطے عیسائی تا معتبر سے آ لیکھانے، او بمو عیسائی ترے آ ہم لیکھانے کہ اوژتو اوار مُج مدبره. دا خط فی یوحنا دا نصیحتے کرینے کہ ”اسه په ایلو تو محبت کبو“. او دا خبرداری ئے ہم یسونے کہ ”دروغ نا پیغام رسیفوکاتے آ تینا اراتے فی به خیرت کببو، او اوفتا خوانینگ آ توجه یقبو“.

یوحنا نا اِرت میکو خط

دوستگا معتبر عیسائی او ایلو عیسائی سنگتاک،

سلام-

۱ ای ئم تو اُست نا خب اُت محبت کیوه- نه صرف ای محبت کیوه، بلکه ارافک
۲ که خواجه عیسیٰ نا پیغامے منیره، اوفک ہم ئم تو محبت کیوه، اُتنے که دا پیغام
راست اے، او دا راست نا پیغام ہمیشه نن تو مریک-
۳ کنا دُعا اے که باوه خدا او اونا مار، خواجه عیسیٰ، که دا خدا نا مقرر کروکا اے،
دافتا محبت او رحمتاک ثمازی آمریر، او ئمے آپریشانی بَف- اوفک ئمے ایلوفتے
تو محبت کنگ نا طاقت او راستگا کسر آ پنگ نا طاقت ہم ایتیر-
۴ ارا دخت آ کئے خبر تما که ئمے آن گراس عیسائی واسکان خدا نا راستگا کسر آ
بندن اُست نا خب اُت پنگ ئی او، دهن که باوه خدا نئے عیسائی تے رغمانے، تو
۵ ای بهاز خوش منٹ- سنگتاک، ای ئمے پاوه، تین په تین تو محبت کیمو- دا
خلمے، که ای ئمے لکھاٹ، وا پسکن افک- بلکه نن دا علم آ عیسائی جوڑ منگ آن

۶ چلینگنگ لی ان۔ اگہ نئے خدا تو محبت آرے، تو نن اونا حکماتے منینہ۔ وا حکمے، کہ
 ”تین پہ تین تو محبت کبو“، نن شروع آن منگ لی ان تہ۔

۷ بھازنگا ریفوکاک دنیا نا چارمہ گنڈ آہنانو۔ دا بندغاک کہ ورسٹ کپسہ کہ خواجہ
 عیسیٰ، کہ او خدا نا مقرر کروکا اے، بندغ ناشکل آٹ دا دنیا لی بس۔ دھینگا بندغاک
 ۸ ریفوکو او خواجہ عیسیٰ نا دشمناک او۔ خیال تجبو، آرا بیتا زمی آ کہ نم ایمان
 تجانورے، اوفتے آن ہر سینگپو، تاکہ دا ایمان تیخنگ نا بدلہ نمے رسیدگے۔

۹ آرا بندغ خواجہ عیسیٰ نا رغاموکا بیتاتے آچلینگپک، بلکہ ایلوفتا بیتاتے آکایک،
 اوڑتو خدا اتفاق کپک۔ ولے آرا بندغ عیسیٰ نا رغاموکا بیتاتے آکایک، او باوہ خدا
 ۱۰ او اونا مار تو اتفاق کیک۔ اگہ کس نمے درس تیخنگ کے برے او نمے خوائفے کہ
 ”خدا نا مقرر کروکا بندغ ناشکل آٹ بتتے“، اووے بہ خیرٹ کپو۔ نہ صرف بہ خیرٹ
 ۱۱ کپو، بلکہ اووے سلام ہم کپو۔ او آرا بندغ دھینگا بندغے سلام کیک، او ریفوکا
 نا دروغ نا بیتاتے تو اتفاق کیک۔

۱۲ کنا است بھاز خواہک کہ اسی نمے بھاز ایلو بیتاتا باروٹ رغاویو، ولے کنا خوش
 آف کہ اسی دا بیتاتے نمے خط لی لکھیو، راہی کیو۔ بلکہ کنا خوش اے کہ اسی منہ
 دے آن پد نمے آبرو، اسی مون پہ مون نم تو ہیست کیو، تاکہ اسی ہم نم تو اوار
 خوشی لی شامل مریو۔

۱۳ ایلو شاراتا عیسائی سنگتاک ہم نمے سلام پارہ۔

خدا حافظ۔

شما معتبر،

یوحنا۔

یوحنا نا مُسِٹ میکو خط نا تعارف

یوحنا دا خطے عیسائی تا معتبر گیس آ لیکھانے. یوحنا دا خط فی گیس نا صفتے کرینے کہ ”فی جِوان طریقہ آت خُدا نا او ایلو عیسائی تا خزمته کنگ فی اُس“. ولے گیس تو اوار اسه پین بندغس آسکہ کہ پین ته دیترفیس آسکہ. او ایلو مسافر آ عیسائی ته به خیرت کنگ فی آلویک. یوحنا دا خط فی اونا باروٹ بوشاری یسونے.

یوحنا نا مُسِٹ میکو خط

۱ کنا دوستگا سنگت گیس.

سلام-

۲ ای نے تو اُست نا خب اٹ محبت کیوه-○ کنے خبر اے کہ فی روحانی طور اٹ بھاز ترقی کریس- کنا وعا اے کہ نا کل گِرداک صبح مرید، او خدا نے صحت ایته-○

۳ آرا وخت آ گِرداس عیسائی سنگتاک نا گنڈ آن بسر او نا واسکان خدا نا راستگا پیغام نازی آ اُست نا خب اٹ عمل کنگ نا باروٹ پارید، تو ای بھاز خوش مسٹ-○ آرا وخت آ کنے خبر تمک کہ عیسائیک راست نا کسر آ پنگ فی او، تو ای خوشی آن بال کیوه-○

۵ کنا سنگت، فی تینا عیسائی سنگتاتا ہر دُول نا مدت او خرتے کیسہ، آرا ۶ وخت آ مسافراک نا شار آن گدرینگیرہ-○ وا مسافر آ عیسائیک وا جاگہ نا

عِیسائی تے نا محبت نا باروٹ پارہ۔ کنا خواست اے کہ فی اوفتا مدتے خُدا
 ۷ نا خوش نا مطابق کریسہ ہَنک، ۵ اَتے کہ اوفک خواجہ عِیسیٰ نا پیغام نا
 ۸ رسیفنگ کے پیش تمانو، او اوفک ایلو قوم والالتے آن مدت خواپسہ۔ ۵ ہندا
 خاطر آن نن عِیسائیک دا راست نا پیغام نا تالان کننگ کے ضرور اوفتا مدتے
 ۵ کیمبو۔ ۵

۹ ای چنکو خُطس نا شار ٹی رہینگو کا عِیسائی تے کے لکھاٹ، راہی کرٹ۔ ولے
 وِیتر فیس، کہ اونا خوش اے کہ ”ای عِیسائی تا معتبرس مریو“، کنا بیتا مزی آ
 ۱۰ توجہ تیتے کہ ای پارینٹ۔ ۵ آرا وخت آ ای نئے آبریوہ، تو ای اونا کاریتے گلانا
 مون آ ظاہر کیوہ۔ او آرا خرابنگا بیتاتے او دروغاتے، کہ او کنا او ایلو عِیسائی تا
 باروٹ پاننگ ٹی اے، ای ثما مون آ ظاہر کیوہ تا۔ آرا وخت آ عِیسائی سنگٹاک
 ثما شار آن گدرینگیرہ، دا اوفتے بہ خیرٹ کپک۔ اگہ بین عِیسائی سنگٹس اوفتے
 بہ خیرٹ کیک، تو دا اودے تورنگ نا کوشتے کیک، او اودے سنگتی کننگ
 ۵ کے اِلپک۔ ۵

۱۱ کنا سنگٹ، آرا بیتاک جوان او، اوفتے کننگ نا کوشتے کرک۔ آرا خراب او،
 اوفتے کپہ۔ آرا بندرغ جوانو کاریم کننگ ٹی اے، او خُدا نا کسر آپننگ ٹی اے۔
 ولے آرا بندرغ خرابو کاریم کیک، او خُدا نا کسر آپننگ ٹی اُفک، او خُداے
 ۵ درست کنتے۔ ۵

۱۲ وِیمِیترِئس نا باروٹ کُل پارہ کہ ”وانیک اے“، او اونا عمل آن ثابت مریک
 کہ او نیک اے۔ اونا نیکنگا کاریمتا باروٹ نن ہم گواہی ایتمینہ، او نے خبر اے کہ
 نن دروغ نا گواہی یَفنہ۔ ۵

۱۳ کنا اُست بھاز خواہک کہ ای نے بھاز ایلو بیتاتا باروٹ رغاویو، ولے کنا خوش
 ۱۴ آف کہ ای دا بیتاتے نے خط ٹی لکھیو، راہی کیو۔ ۵ بلکہ کنا خوش اے کہ ای منہ
 دے آن پد نے آبریو، او مون پہ مون نے تو بیت کیو۔ ۵

کناؤعاے کہ نے آپریشانی بف۔
 وا جاگہ نایعسانیک نے سلام پارہ، او ایلو عیسائی تے آہم ننا سلامے سرگزک۔
 خدرا حافظ۔

نا معتبر،

یوحنا۔○

یہوداہ نا عیسائی تے کے خط نا تعارف

دا خطے یہوداہ پئی ئو عیسائی س، کہ او خواجہ عیسیٰ نا جدیدرو ایلمس آسکہ، ایلو عیسائی تے کے لکھانے، او دا خط پطرس نا اِرت میکو خط آن بار اے۔
دا خط ئی یہوداہ بمو دروغ نا خوانفوکاتے آن خیال تخیگ نا نصیحتے کرینے، آرافک تینے دروغ آت عیسائی پارہ۔ یہوداہ ایلو عیسائی تا بمتے ودفنگ کے پارینے کہ ”ایلوftere بمو راستنگا پیغامے خوانفبو، کہ خدا عیسائی تے تسونے“۔

دا خط نا بشخاک داد او:

تعارف	۱ - ۲
دروغ نا خوانفوکاک	۳ - ۱۶
ایمانے تینا بسیفبو	۱۷ - ۲۳
خدا نا صفتے کننگ	۲۴ - ۲۵

یہوداہ نا عیسائی تے کے خط

۱ عیسائی سنگناک، کہ باوہ خدا ئے گچین کرینے او ئم تو محبت کیک، او خواجہ عیسیٰ، کہ خدا نا مقرر کروکا اے، ئے بچانفینے او ئما حفاظتے کیک، سلام۔

ای خواجہ عیسیٰ نا جدیدرنگا ایلم او اونا خزمت کروکوسے آت، او خدا نا دعا خواوہ کہ ○ خدا نا کل رحمتاک ئمازی آمریر، کہ او ئم تو زیاست محبت کے، او ۲

مے آچ پریشانی بے۔

دروغ نا خوانفوکاک

کنا دوستگا سنگٹاک، ای مے ہمو نجات نا باروٹ پیتاے لکھنگ نا خیالے
کریٹ، کہ نن گل حاصل کریئن تہ، ولے کنے ایلو پیتاتا باروٹ لکھوئی اے۔ کنا
مقصد واو اے کہ ای شما ہمت او ایمانے ووفیو۔ دھن کہ گو کروکوس بھاز کوشتے
کیک کہ ”گوئے کٹیو، اولیکو انعامے حاصل کیو“، ہندن شم کوشست کبو کہ ایلوفتے
ہمو راستیگا پیغامے خوانفوکا، کہ خدا عیسائی تے تسونے تہ، تاکہ ہنوکاک دروغ نا
پیغام تروکاتا نشان تروکاکسر آہمپس۔ خیال تجبو۔ نفے خبر آویک، ولے گراس
بے ایماناک نن تو شامل مسونو۔ وافک پارہ ”خدا نا رحمتاے حاصل کنگ آٹ
نن ہر ڈول نا کاریم کنگ کینہ۔“ وافک ننا آسینگا رہنما خواجہ عیسیٰ نا پیغام آن
انکار کیرہ۔ وافتا باروٹ بھاز سال مست پیشن گوہی کنگا سس، او ضرور وانا مطابق
اوفتے آہزا بریک۔

مے گلے واقص معلوم اے، ولے ولدا ہم ای مے یات ایٹیوہ، کہ خدا تینا گچین
کروکا بندغاتے مقرر ملک آن کشا، ولے ولدا ہم ہموک کہ ایمان آن ہر سینگار، خدا
اوفتے کسے، ہزا تیس۔ وا ہم یات کبو کہ گراس ملائیک تینے بھلن چائسر، خدا نا
خزمت آن انکار کیرہ۔ خدا اوفتے تھے، ہزا نا جاگہ غارہی تیس۔ اوڑے اوفک تارمہ
ٹی قیامت نا انتظارے کنگ ٹی او۔ ہندن سدوم او غمورہہ شاراتا بندغاک، او
وافتا خڑک نا خلقاتا بندغاک ہم، گناہ گارنگا ملائکاتے آن بار زنا او بین خرابو کاریم
کیرہ۔ اوفک گل ہمیشہ نا خاخر ٹی ہوشنگ ٹی او، او واژان گل پنت ہر فیر۔

او ہندن واسہ ننا نیام ٹی دروغ نا خوانفوکاک تکبر کریسہ پارہ ”نن وے ٹی تنغ
آن بار خنائن کہ وا پیغام راست اے“، ولے وا پیغام نا مطابق عمل کنگ آٹ

- نئے آ ظاہر مریک کہ دافک تینڈ غلط خوائفیرہ۔ دافک زنا کیرہ، خواجه تیسلی نا طاقت آن، کہ پیغام نا شکل آٹ بس، انکار کیرہ، او عزت مدنگا ملائکا تا باروٹ بے عزتی و بیست پارہ۔ ۹۔ ولے گل آن بھلا ملائک بیکائیل شیطانے بے عزتی و بیست پاتو۔ یات کبو کہ آرا وخت آیکائیل او شیطان موسیٰ نا لاشے دینگ آبحث کیرہ، تو ملائک شیطانے بندنو کرینگ تتو، دھن کہ اینو پگہ دروغ نا خوائفوکاک ایتیرہ۔ بلکہ ملائک تسلی آٹ شیطانے پارے "خدا نے ملامت کے"۔ ۱۰۔ آرا پیتاتے کہ دا دروغ نا خوائفوکاک پوہ مفسر، اوفتے کے بے عزتی و بیست پارہ۔ دھن کہ جنگلی آساواراک بغیر سوچ آٹ تینا خوش آٹ زندگی ئے گدیریفیرہ، ولے آخر آٹ بے مقصد کیرہ، بندن دا بندغاک تینا خوش آٹ خرابو کاریم کیرہ۔ دافتے ہزار سینگل۔ ۱۱۔ دافک آخس بد قسمت او۔ دھن کہ قایل بے ایسانی آٹ تینا ایلمے کسے، دافک ہم خداغان انکار کیرہ۔ دافک بت نا پنجمبر بلعام آن بار لالچ نا وجدغان دروغ نا پیغامے خوائفیرہ۔ دھن کہ قورح موسیٰ نا رہنمائی نا خلاف اسکے، کسفنگا، ہندن دافک خدا نا خلاف او، اوفتے آہزا بریک۔ ۱۲۔ دھینگا بندغاک مونڈگا آست آٹ ثم تو او ار عبادت کیرہ او ایرغ گنیرہ۔ ولے دافک سمندر آن شیف نا خلتے آن بار خطرناک او۔ اگہ کشتی بے خبری آٹ دا خلتے آن گدیرینگل، تو کشتی تباہ مریک۔ ہندن اگہ ثم دا بندغاتے تو سنگتی کیرے، تو ثماروحانی نسیان مریک۔ دافک صرف تینا خیالے تخیرہ۔ دافک بے فائدہ ہمو بے پردنگا جمر آن بار او، کہ تو دانگ اینگ دیک تا۔ او دافک بے کارنگا ہمو درختاتے آن بار او کہ سویل نا موسم ٹی بیوہ تفسر، او بار یسونو۔ دافک ماس آن کشینگیرہ، خلاص کنگیرہ۔ ۱۳۔ دھن کہ طوفان نا وخت آ کس سمندر نا دیرتے تورنگ کپک، او دا دیر کنارہ غار پینگو کاتے نسیان ایتیک، ہندن دا بندغاک کسے نا حکماتے منپسہ، بلکہ دروغ نا خوائفنگ آٹ ایلوفتے بھاز نسیان ایتیرہ۔ دافک ہمو بے فائدہ ونگا استراتے آن بار او کہ کسر کے صحیح رہنمائی تفسر، دافتے ہمیشہ نا ہزار سینگل۔ ۱۴۔ آدم نا ہفت میکو نسل آن حنوک دافتا باروٹ پیشن گوہی کریس، او

پاریس کہ

”خواجه بھارت ملا لکاتے تو اوار بریک،
کھانا فیصلہ کیے،

۱۵

بے ایمانازی آدافتا گھر پاننگ نا وجہ غان الزام تھک،
او دافتا گناہ تا وجہ غان بیزا رابی کیک۔“

دافک ہر وخت ایلوفتازی آ الزام تھوکا او مڑ مڑ کروکاک او۔ دافک تینا خوش
آٹ خرابو کاریسم کیرہ، تکبر کیرہ، او تینا فائدہ کے ایلوفتے دروغ آٹ صفت کیرہ۔

۱۶

ایمانے تینا بسفیو

ولے کنا سنگتاک، یات کبو، خواجه عیسیٰ، کہ خدا نا مقرر کروکا اے، اونا خاصنگ
شاگرداک مست تھے آت رغامار۔ او فک تھے رغامار کہ ”آرا وخت آ آخری دیک
برہہ، بے ایماننگ بندغاک تینا خرابنگ خوش آٹ چلینگیرہ، ثمازی آ ملند خلیہ۔“
دافک ثما نیام ٹی فرقہ جوڑ کیرہ، تینا خوش آٹ چلینگیرہ۔ دافتے تو خدا نا پاکنگ روح نا
طاقت آف۔ ولے کنا سنگتاک، تینا ایمانے بسفیو، ہمتے تینا ووفو، او خدا نا پاکنگ
روح نا طاقت آٹ وعا خوابو۔ ایمان آن ہر سینگیو، بلکہ خدا تو محبت کبو، او ہمو
وخت نا انتظارے کبو کہ خواجه عیسیٰ، کہ خدا نا مقرر کروکا اے، تھے آ رحم کینگ
نا وجہ غان ہمیشہ نا زندگیئے ایٹک۔

۱۷

۱۸

۱۹

۲۰

۲۱

۲۲

۲۳

ہمو بندغاک کہ ثما نیام ٹی شک تخیہ، اوفتے تسلی آٹ راست نا پیغامے
رغامبو۔ آرافک دوزغ نا کسر آ پنگ ٹی او، اوفتے خدا نا کسر آ آتو۔ آرافک
تینا خرابنگ خوش آٹ چلینگیرہ، اوفتے آ رحم کیمبو، راستنگ پیغامے رغامبو، ولے اوفتا
خرابنگ کاریسمے آن مڑبو، دھن کہ خازگی نگا پچاتے آن مڑ مریرے، او گناہ تے ٹی
دُب مقبو۔

خدا نا صفتے کنگ

- ۲۳ خدا نا صفتے کیہو، آنتے کہ او ننا حفاظتے کیک، تاکہ ننے آزمائش ئی پورہ کے۔
 عزت مندرنگا خدا تو طاقت آرے کہ او قیامت نا وخت آنے لگے تینا مون آ بے عیب
 ۲۵ او خوشی آٹ پیش کے۔ ○ او ننا آسینگا خدا اے، او خواہہ عیسیٰ نا ذریعہ آٹ ننا نجات
 تروکا ہم مسونے۔ اونا عزت او طاقت شروع آن الیس آخر اسکان زیاست مرے۔
 ہمیشہ نا بادشاہ غان بار اونا حکومت مست، واسہ او ہمیشہ کے مرے۔ آمین۔

خدا حافظ۔

تُم تو اوار خدا نا مقرر کروکا نا خزمت کروکو بند غس،

یہوداہ۔○

پیشن گوہی تا کتاب نا تعارف

دا ”پیشن گوہیک“ نا کتابے ہم عیسیٰ نا خاصنگا شاگرد یوحنا لکھانے . او کتابے ہمو وخت آلیکھا آرا وخت آ مخلوق عیسیٰ تے مصیبت او تکلیف ٲینگ ٹی اُسره . یوحنا تے شارائے ٹی داخل مننگ نا اجازت آلویکہ . اودے صرف اسہ جزیرہ سے ٹی ، کہ پن تہ پتمس آسکہ ، رینگنگ نا اجازت آسکہ . داڑے او دے ٹی ٹغ آن بار خنا ، او عیسیٰ تے ہمت ٲینگ کے اوفنا باروٹ لکھانے . یوحنا پارینے کہ ”شروع آن شیطان انسان نا دشمن اے ، ولے آخر ٹی خدا شیطانے سزا ایٹک ، اودے دوزغ ٹی خسیک .“

داڑان علاوہ یوحنا بہار مثال آٹ ہمو مروکا پیتاتا باروٹ رغامانے کہ داسسکان ڈکوک او . ولے دا مثالانے آن ظاہر مسونے کہ خواجہ عیسیٰ خدا نا مقرر کروکا اے ، او صرف خدا کُلان طاقت ور اے . وختس بروئے کہ خدا کُل نا حساب کتابے بلیک . آرافک دا وخت آ سختی آٹ ایمان نخاسر ، پڑسینگٹوسر ، اوفتے خواجہ عیسیٰ تین تو اوار جنت ٹی ٹولفیک . ولے آخری جنگ ٹی شیطان با ایٹک . خدا اودے او اونا کُل سنگتاتے ، یعنی ہمو فک کہ اونا کسر آکارہ ، دوزغ نا سزائے ایٹک . او داڑان پد ہمو زندگی شروع مریک کہ اصل خلاص مَفک .

دا کتاب نا اہمنگا بشخاک داد او :

تعارف	۱:۱ - ۸:۱
ہفت شار نا عیسیٰ تے کے پیغامی	۹:۱ - ۲۲:۳
عیسیٰ نا کتاب نا ہفت بند کنگ نا مہرتے ملنگ	۱:۲ - ۵:۸
ہفت بگلاک	۶:۸ - ۱۹:۱۱

۱:۱۲ - ۱۸:۱۳ اژدہا او اِرا خرابِنگا ساداراڪ

۱:۱۲ - ۸:۱۵ تُڻاڪ

۱:۱۶ - ۲۱:۱۶ خُدا نا تينا غُصه ئے دُغار آ شولنگ

۱:۱۷ - ۱۰:۲۰ بابل شار نا تباه مننگ، دروغ نا پغمبر او شيطان او خرابِنگا

سادار نا با تينگ

۱۱:۲۰ - ۱۵:۲۰ آخري حساب ڪتاب

۱:۲۱ - ۵:۲۲ پُسڪينگا دُغار او جنت

۶:۲۲ - ۱۷:۲۲ عيسى نا ناگمان اٺ تينگ او مخلوقے بدله تينگ

۱۸:۲۲ - ۲۱:۲۲ آخري بيتاڪ

پیشن گوہیک

يوحنا نا دے ٿي تُغ آن بار خننگ

- ۱ ب و ا ڪتاب ٿي همو پيتا باروٽ ليڪڙنگاڻے که مون آمروئي او، او عيسى، که او خُدا نا مقرر ڪرڊا اے، کئے يوحناغا واپيتاے ظاھر ڪرينے۔ واکان پد عيسى ملائڪسے کئے آراہي تِس، او واپيتا معنائے پوه ڪرفے، تاکہ اِی واپيتاے، که مروئي او، ايلو عيسائي تے آ رسيڦيو۔ ۲ او اِی، يوحنا، آرا گڙا تے که خنائٺ، واسه ئے پاننگ ٿي اٺ۔ او اِی گواہي ايتيوه، پاوه که ”وا پيغامے خُدا خواجہ عيسى نا ذريعه اٺ کئے آ راہي تِسوے“۔ ۳ همو بندغاڪ خوش قسمت او که واکتابے خوانيره، او همو بندغاڪ ہم خوش قسمت او که واپیشن گوہي تے پيره، او واکتاب نا پيتاے منيره۔ وختس بروئے که واپیشن گوہيڪ ضرور پوره مردور۔ ۴

ایشیا صوبہ نا عیسائی ترے کے یوحنا نا خط

۳ ای، یوحنا، واپتاتے خط اٹ ایشیا صوبہ نا ہفت شاراتے ٹی رہنگو کا عیسائی ترے کے لکھنگ ٹی اٹ۔
کنا سنگناک،

۵ خدا، کہ او ہمیشہ غان زندہ اے، اونا او اونا پاکنگا روح نا، کہ اوڑتون آرے، او فتا رحمتاک شامزی آمریر، او ٹھے آپریشانی بے۔ عیسیٰ، کہ او خدا نا مقرر کروکا او مار اے، او خدا نا راستنگا پیغامے نئے آسر کرے، او کسک او اولیکو بندرغ اے کہ پدی زندہ کننگا، او بادشاہ تا بادشاہ اے، اونا رحمتاک ہم شامزی آمریر۔

۶ او نن تو محبت کیک، او نننا گناہ تا خاطر آن کسفنگا او پدی زندہ مس، او نننے خدا نا سزاغان بچائے۔ او نننے واؤنیا ٹی خدا نا نائب مقرر کرینے، تاکہ نن اونا خرتے کین، او عیسیٰ، کہ خدا نا مقرر کروکا اے، اونا عزت او طاقت ہمیشہ بزرز آمرے۔

۷ ہربو، او بھلو جمرے نازی آبننگ ٹی اے۔ کل بندغاک اووے خیرہ، او ہمو بندغاک کہ اووے تکلیف تسوئر، اوفک ہم اووے خیرہ، او دنیا نا کل مخلوق اوڑکے افسوس کیک۔ او ہندن ضرور مریک۔

۸ خدا تعالیٰ پانک کہ "ای کل گڑاتا مالک اٹ۔ ای ہمیشہ غان اُسٹ، واسکان آریٹ، او ہمیشہ کے مروٹ۔"

یوحنا نا عیسائی دے ٹی ٹغ آن بار خننگ

۹ ای، ٹماوینی آیلیم یوحنا، کہ ای عیسیٰ نا کسر آبروکوسے اٹ، او صبر اٹ ٹم تو اوار تکلیف او مصیبتاتے سہنگ ٹی اٹ، وافتا وجہ غان نن اوڑتو اوار جنت ٹی

ریٹنگینہ۔ ای خدا ناراستگ پیغامے تبلیغ کنگ ٹی آئٹہ، کہ داوے عیسیٰ نے تِسوے۔
 ۱۰ دا وجرغان اینو ای جبرہ پتس نا جیل ٹی اٹ۔ عیسیٰ نا پدی زندہ منگ نا دے
 یعنی یکشمبے آ خدا نا پاکنگ زوج نا طاقت کنے آمون آ مروکا گڑاتا نشان تینگ
 کے بس، او ای اسہ بھلو توارس بنگٹ، کہ دا بگل نا توار آن بار آسکہ۔ او کنا پد آ
 ۱۱ بیت کنگ ٹی آسکہ۔ او کنے پارے "آرا گڑاتے کہ خنیمہ، او فتنے لکھ، او دا کتابے
 ہفت شار یعنی افسس، سمرنہ، پزگمن، تھو آتیرہ، سرویس، فلڈلفیہ، او لوویکیہ ٹی
 ریٹگوکا عیسائی تے آ راہی کرک۔"

۱۲ ای تینا مونے ہڑساٹ کہ ہریو "کن تو دیر بیت کنگ ٹی اے؟" ای خینن نا
 ۱۳ ہفت شمع وان خنٹ، او اوقتا نیام ٹی آسٹس بندغ آن بار خنٹ۔ او امام آن بار
 اسہ بھلو کوٹس، کہ اونا نت تسکان آسکہ، پیناس، او تینا سینہ نازی آ خینن نا پٹہ س
 ۱۴ تفسس۔ او اونا پٹاک پیون برف آن بار آنرہ، او اونا ختنے آن خاخر نا لمبہ غاک پیش
 ۱۵ تینگ ٹی آنرہ۔ او اونا تنک ہندن چمک تسرہ دھن کہ پتل خاخر ٹی چمک ایٹک،
 ۱۶ او اونا توار آبشار نا تینگ آن بار آسکہ۔ او اونا ذو ٹی ہفت استار آنرہ، او اونا با ٹی
 ۱۷ زغمس آسکہ، کہ اونا ہر تو ما گنڈاک تیز آنرہ۔ اونا مون دے آن بار چمک تسکہ۔ آرا
 وخت آ ای او دے خنٹ، ای اونا نت تے آتھاٹ او ہندن منٹ کہ کنا ساہ پیش
 تما۔ او تینا راست میکو دُوے کنازی آتھا، پارے "خولپہ۔ ای ہمیشہ غان دا جہان
 ۱۸ ٹی آئٹہ، او آریٹ۔ ای ہمیشہ کے زندہ اٹ۔ ای کسفنگٹ، ولے واسہ ای ہمیشہ
 ہمیشہ کے زندہ اٹ۔ کن تو طاقت آرے کہ بندغے جنت آ راہی کیو، یا دوزخ آ
 ۱۹ راہی کیو۔ ہندا خاطر آن آرا گڑاتے کہ نی واسہ یا مون آ خنیمہ، ٹکے لکھ۔ او واسہ
 ۲۰ ای نے ہفت استار اتا، کہ نی کنا راست میکو ذو ٹی خنگ ٹی اُس، او ہفت خینن
 نا چراغ داناتا معنی پوہ کیوہ۔ وا ہفت استار اک وا ہفت شار اتا عیسائی تے
 پیغام تروکاک او، او ہفت چراغ داناک وا ہفت شار اتا ایلو عیسایک او۔"

افسّس شار نا عیّسائی ترے کے پیغام

۲ "افسّس" شار نا معتبر آ لکھ،

۱. ہمو پیتاتے کہ خُدا نا پاکنگا رُوح ٹم عیّسائی تے پائیک، غور آٹ یمبو۔
۲. وا پیغام ہمو بندغ نا گنڈ آن اے کہ اونا راست میکو دُو ٹی ہفت اِستاراک او، او ہفت غیسن نا چراغ وانا تا نیام ٹی چرخ کنگ ٹی اے۔ ○ کئے خبر اے کہ نی آنت کریٹس۔ او کئے وا ہم خبر اے کہ نی ہمر صبر آٹ دے او نن کاریم کریٹس۔ ای وا ہم چاوہ کہ نی خرابنگا بندغاتے تو سنگتی کیسہ، او ہمو بندغاتا، کہ اوفک دعویٰ کریرہ کہ "نن پیغام رسیفوکاک اُن"، نی اوفتا آزمائشے کریس۔ واڑان سہا تما کہ اوفک
۳. وروغ تڑا مڑہ۔ ○ نی کنا خاطر آن صبر آٹ تکلیف او مصیبتاتے سہائس، او ایمان آن ہر سینگٹس۔ ○ ولے کنا خوش واسہ نے تو اُفک، آنتے کہ نی کن تو واسہ واخہ محبت
۴. کیسہ، دھن کہ شروع ٹی کریسہ۔ ○ سوچ کرک۔ نی کئے آن اخس مڑ ہنائس۔ تینا
۵. گناہ او بُرائی تے آن ہر سینگ، او ہندزن کرک دھن کہ شروع ٹی کریس۔ اگہ نی تینا گناہ او بُرائی تے آن ہر سینگیسہ، تو ای نے آبریدوہ، شمع دانے بیفیوہ، او پاوہ "ٹم
۶. کنا سنگت افرے"۔ ○ ولے ای خوش اُٹ کہ نی خرابنگا نیگھوتی فرقہ نا بندغاتے آن نفرت کیسہ۔ ای ہم اوفتے آن نفرت کیوہ۔ ○
۷. ولے ہمو بندغاک کہ تکلیف او مصیبتاتے سہیرہ، ایمان آن ہر سینگیسہ، ای اوفتے جنت آرہی کیوہ، اوڑے نن گل ہمیشہ نا زندگی تروکا درخت نا میوہ ءے گنینہ او خُدا تو اوار خوشی اُٹ رہینگینہ۔ ○

شمرتہ شار نا عیسائی ترے کے پیغام

- ۸ "شمرتہ شار نا معتبر آ لکھ،
ہمو پیتا تے کہ خدا نا پاکنگا رُوح ٹم عیسائی تے پانک، غور آٹ بھبو۔
۹ وا پیغام ہمو بندغ نا گنڈ آن اے کہ او ہمیشہ ہمیشہ زندہ اے۔ او کسفنگا او پدی
زندہ مس۔ او ای نا پریشانی تے پوہ مریوہ، او ای چاوہ کہ فی غریب اُس، ولے رُوحانی
طور آٹ فی امیر اُس۔ ای وا ہم چاوہ ہمو بندغاک نا خلاف بے عزتی وُہیت پارہ،
۱۰ آرافک دعویٰ کیرہ کہ "نن بہودوی اُن"، ولے وافک بہودوی افس۔ وافک شیطان
نا کسر آہوکا بندغاک او۔ او آرا مصیبتاک نے آہنگ ٹی او، وافتے آن خولپہ۔ بلکہ
تیار مرک، اتے کہ شیطان نا آزمائشے کیک، او ٹمے آن گراس جیل ٹی شاغنگیرہ، او
وا مصیبت او پریشانیک وہ دے کے مریرہ۔ ولے فی تینا کسفنگا اسکان کنازی آ
ایمان تینگ آن ہر سینکپہ، او وانا بدلہ ٹی ای نے ہمیشہ نا زندگی ئے ایتیوہ۔
۱۱ ہمو بندغاک کہ وافتے سہیرہ، کہنگ آن پد وافتے خولنگ نا ضرورت آفک۔"

پرگمن شار نا عیسائی ترے کے پیغام

- ۱۲ "پرگمن شار نا معتبر آ لکھ،
ہمو پیتا تے کہ خدا نا پاکنگا رُوح ٹم عیسائی تے پانک، غور آٹ بھبو۔
وا پیغام ہمو بندغ نا گنڈ آن اے کہ وانا با ٹی ہر توما گنڈ آن تیزنگا زغم اے۔
۱۳ کنے خبر اے، آرا اشار ٹی کہ فی رہینگیسہ، واڑے شیطان نا طاقت بڑز اے، او بھازنگا
بندغاک او نا کسر آہنگ ٹی او۔ ولے فی کنا کسر آہنگ ٹی اُس۔ آرا وخت آ کنا
دوستنگا شاگرد ایتپاس وا شار ٹی، کہ شیطان نا طاقت واڑے بڑز اے، کسفنگا، فی

۱۳ ولدا ہم کنازی آایمان تینگ آن ہر سینگتس۔ ۰ ولے واگراس بیتاک، کہ ای
 واسر پاوہ تا، وافک کنا خوش نا مطابق آفس۔ ٹما نیام ٹی گراس بندغاک آریر کہ
 اوفک بلعام جازوگر نا رغاموگا کسر آ پنگ ٹی او۔ دھن کہ اسر وختے ٹی دا جازوگر
 پین قوم نا بادشاہ بلقے رگاما، او بلیق زور آٹ یہودی تے بتاتا مون آقربانی کروگا
 ۱۵ سوتے کئے، او اوفتے زنا کرے، ۰ ہندن اینو پگہ ٹما نیام آن بھازنگا بندغاک نیکلوتی
 ۱۶ فرقہ نا بندغاتا کسر آ پنگ ٹی او۔ ۰ واسر وخت آرے کہ تینا گناہ او برائی تے آن
 ہر سینگو۔ اگہ ٹم ہر سینگیپرے، تو ای زو پدی بریوہ، او تینا زغم آٹ، کہ کنا با ٹی
 اے، دھینگا بندغاتے خلاص کیوہ۔ ۰

۱۷ ہمو بندغاک کہ تینا کینگ اسکان سختی آٹ کنازی آایمان تخیہ، ای دافتے آ
 تینا خاصنگا رحمتاے راہی کیوہ، دھن کہ موسیٰ نا دور ٹی خدا یہودی تے جتنی وایرغ
 یعنی "منا" تیس۔ ای دافتے آن ہر بندے پلسکنو پئس ایٹیوہ، کہ صرف اوے خبر
 مروے، او داوے پیونو خلس ایٹیوہ، کہ دانازی آ ہم اونا پن مروے۔ ۰

تھوآتیرہ شار نا عیسائی تے کے پیغام

۱۸ "تھوآتیرہ شار نا معتبر آ لکھ،
 ہمو بیتاے کہ خدا نا پانگا روح ٹم عیسائی تے کے پاپاک، غور آٹ بمبو۔
 ۱۹ دا پیغام خدا نا مار نا گند آن اے، کہ اونا ختے آن خاخر نا لمبہ غاک پیش تمینگ
 ٹی او۔ اونا تنک ہندن چمک ایٹیوہ، دھن کہ پتل خاخر ٹی چمک ایٹک۔ ۰ کئے خبر
 اے کہ نی انت کننگ ٹی اس۔ ای دا ہم چاوہ کہ نی کن تو محبت کیسہ، کنازی
 آایمان تخیہ، ایلوفتا خرتے کیسہ، او صبر آٹ ہر گزائے سہیسہ۔ او کئے دا ہم خبر
 ۲۰ اے کہ نی شروع آن زیاست کاریم کننگ ٹی اس۔ ۰ ولے دا بیتاے، کہ ای واسر
 پاوہ، وافک کنا خوش نا مطابق آفس۔ ٹما نیام ٹی اسر خرابو نیازی س تینے پغمبر

پانک، وھن کہ مُست نا نلکہ لہِزبِل پاریکہ، ولے نی واوے منع کُتس۔ وا خرابنگا
 نیازی تینا مزبب نا تلینجے کنگ ٹی اے، او کنا زی آ ایمان تجوکاتے آن گڑاے
 غلطنگا کسر یعنی زنا کرفنگ ٹی اے، او ہمو سوتے کُنفنگ ٹی اے کہ بتاتا مون
 آ قُربانی تینگانو۔ ○ ای اووے موقعس تِسٹ کہ او گناہ تے آن ہر سینگے، ولے اونا
 خوش آف کہ او وا گناہ او زنا نا کاریے یلہ کے۔ ○ ہندا خاطر آن ای اوڑا او اوڑ تو زنا
 کروکاتے ہندو جاگے آ خسیوہ کہ اوڑے اوفتے ہمیشہ نا سِرا ملک۔ اگے اوفک واسہ وا
 نیازی تو خرابنگا کاریے یلہ کپسہ، تو ای زو اوفتے ہندا سِراے ایتیوہ۔ ○ ای اونا کسر
 آ بروکاتے کسفیوہ، او واکان پد کل بندغاتے سمانک کہ ای ہر اسیٹ نا اُسے چاوہ۔
 ای ہر بندے اونا کاریم نا مطابق بدلہ ایتیوہ۔ ○

ولے وا شار ٹی ایلو ایمان تجوکاک وا خرابنگا نیازی نا خوانفنگے ہنتو۔ ٹم ایلو فتے
 آن بار شیطان نا نشان تروکا کسر آ ہنتورے۔ ای ٹمے پاوہ کہ ای ٹمے پین آزمائش ٹی
 شانپرہ۔ ○ ولے خیال تجبو، آرا وخت اسکان کہ ای پدی ہنتٹ، کنا نشان تروکا کسر
 آٹ سختی آٹ عمل کبو۔ ○ ہمو بندغاک کہ تینا کہنگ اسکان کنازی آ ایمان تجیرہ او
 کنا خوش نا مطابق سختی آٹ عمل کیرہ، تو گڑا ای اوفتے ہمو طاقتے ایتیوہ، آرا طاقتے کہ
 باوہ خُرا کئے تسونے۔ ○ ای اوفتے قوماتا زی آ حکومت کنگ نا طاقتے ایتیوہ۔ اوفک
 ہندزن سختی آٹ حکومت کیرہ کہ وا قوماک اسیٹ منگ کپسہ، وھن کہ مِش نا گڑاتے
 پرغنگ آن پد پدی جوڑ کنگ کپسہ۔ ○ ای اوفتے سوب نا استارے ہم ایتیوہ۔ ○

سردیس شار نا عیسائی ترے کے پیغام

ب ”سردیس شار نا معتبر آ لکھ،

ہمو بیتاتے کہ خُدا نا پاکنگا روح ٹم عیسائی تے پانک، غور آٹ ہمبو۔
 وا پیغام ہمو بندغ نا گنڈ آن اے کہ اوڑ تو خُدا نا پاکنگا روح نا طاقت آرے

۲ او هفت استار ہم آری۔ کئے خبر اے کہ نی انت کنگ ٹی اُس۔ کئے وا ہم خبر
اے، ایلو فتا مون آنی جوانو عیسائی سے اُس، ولے نی اُسٹ ٹی جوانو عیسائی سے
۳ آفیس۔ او آرا کاریمتے کہ نی کریٹس، وافک کنا او خدا نا مون آ جوان افس۔ ہندا
۴ خاطر آن خیال تج، نا ایمان کہ کمزور مسونے، واسہ وخت آری کہ داوے بسف۔
۵ او یات تج، آرا پیتاے کہ نی بگس او خوائفنگاس، اوفتازی آ عمل کرک۔ او گناہ تے
آن ہر سینگ۔ اگہ نی خیال تجپیم، تو ای ناگمان آٹ بریوہ، او نے خبر افک کہ وا
۶ وے یعنی فیصلہ نا وے آرا وخت آبروئے۔ ولے ٹے آن گراس تیغے گناہ تے
آن بچا لفیو۔ وافک کن تو اوار جنت ٹی رہینگیرہ، آتے کہ واسہ وافتا حق اے۔
۷ ای اقرار کیوہ کہ ہمو کنا زری آ ایمان تجو کا ک، کہ آزمائش ٹی پورہ مریرہ، وافک
پیونو پچ سینوک کن تو اوار واڑے جنت ٹی رہینگیرہ، او ای باوہ خدا او ملاکاتا مون
آ پاوہ کہ ”وافک کنا سنگتاک او“، او جنت ٹی تجو کا ہمیشہ نا زندگی نا کتابت آن
وافتا پتے کشرہ۔“

فِلْدَلْفِیہ شار نا عیسائی ترے کے پیغام

۴ ”فِلْدَلْفِیہ شار نا معتبر آ لکھ،
ہمو پیتاے کہ خدا نا پاکنگا روح ٹم عیسائی تے پائیک، غور آٹ ہمبو۔
۵ وا پیغام ہمو بندغ نا گنڈ آن اے کہ او پاک صاف او راست اے۔ اوڑ تو فیصلہ
کننگ نا طاقت آری۔ او فیصلہ کیک، ویر جنت آ کایک، ویر ہمپک۔ آرا بندغے او
جنت آرا ہی کیک، کس اووے منع کننگ کپک، او آرا بندغے جنت آرا ہی کپ،
۶ ولدا ہم کس او نا فیصلہ بدل کننگ کپک۔ کئے خبر اے کہ نی انت کنگ ٹی
اُس۔ کئے وا ہم خبر اے کہ نا طاقت واڑے کم اے۔ نی کنا پیتا زری آ عمل کریس،
۷ او واسکان ایمان تیجنگ ٹی اُس۔ ہندا خاطر آن ای نے جنت آرا ہی کیوہ، کس

- ۹ نئے تورنگ کپک- ۰ ہمو بندغاگ کہ دروغ تڑاو، وافک شیطان نا کسر آپنگ ٹی
او- وافک تینے یہودی پارہ، ولے یہودی افس، اسی اوفتے نانت تا کیرغ آن کیوہ۔
۱۰ او واژان وافتے کُطے سماءک کہ اسی نے تو محبت کیوہ- ۰ نی تینا زی آ تکلیف او
مصیبتا سہنگ نا حکمے، کہ نے تسوسٹ، نی منگ ٹی اُس- ہندا خاطر آن مون آ
آرا وخت آوا دنیا نا بندغاٹے آ مصیبت او پریشانی نا آزمائش مریک، اسی نے وافتے
۱۱ آن بچا فیوہ- ۰ اسی پدی پتنگ کے تیار اٹ- تینا ایمانے بسف، تاکہ گس نے
۱۲ ایمان آن ہر سیفنگ کپ، او اسی نے وانا انعامے ایتیوہ- ۰ او آرا بندغاگ اُست نا
حُب اٹ آخر اسکان کننا زی آ ایمان تحیرہ، اسی اوفتے ضرور جنت ٹی خدا تون اوار
رہینگفیوہ، اوفک ہمیشہ واڑے رہینگیرہ- او اسی نشانی کے اوفتے باوہ خدا نا او تینا
پُسننگا پنے ایتیوہ- اوفک جنت ٹی یعنی ”پُسن آیر و شلم شار“ ٹی رہینگیرہ- واشار
جنت آن شیف وُغار آبریک، او نشانی کے واشار نا پنے ہم اوفتے ایتیوہ- ۰

لوڈیکہ شار نا عیسائی ترے کے پیغام

- ۱۳ ”لوڈیکہ شار نا معتبر آ لکھ،
ہمو ہیٹاتے کہ خدا نا پاکنگا رُوح ٹم عیسائی تے پانک، غور اٹ ہمبو۔
وا پیغام ہمو بندغ نا گنڈ آن اے کہ او سختی اٹ راستو گواہی ایتک، او پورہ
۱۵ جہان نا مالک اے، کہ خدا وا جہانے اوڑکے جوڑ کرینے- ۰ کئے خبر اے کہ نی آرا
کاریمتے کریٹس- نی کن تو محبت کنگ ٹی سست اُس- کنا خوش اے کہ نی سختی
اٹ کن تو محبت کیس، یا کن تو محبت کنگے ایس- ولے نی وا ہڑتوماتے آن
۱۶ اسٹس ہم کتوئیس- ۰ نی سوئرو ویر آن بار اُس، اسی نے تینا اُست آن کشیوہ- ۰
۱۷ نی پاسہ ”اسی امیر او جوانو بندغے اٹ، او کنا گل ضرور تاک پورہ او“- ولے نے خبر
آف کہ نی روحانی طور اٹ اخس غیب او قابیلے رحم اُس- نی نہ صرف روحانی طور

۱۸ اٹ غریب اُس، بلکہ نے تو بچ آف، نی کوراتے آن بار اُس۔ ۵ ہندا خاطر آن ای
 نے نصیحت کیوہ، کہ روحانی طور اٹ امیر منگ کے تینا ایمانے کنازی آسِف۔
 دا ایمان ہندن مروئے کہ صفائنگا جیسن۔ نی پاک صاف مہ، او کنا کسر آہ، تاکہ
 قیامت نادے آنی کنا او خدا نا مون آثر مندہ مَفیس۔ نی کنا کسر آہندن بہ دھن
 کہ خنتے آن فح مروکو بند غس خنتے ٹی لم شاغے، او خنی منگ آن پد کسر آہنگ
 ۱۹ یک۔ ۵ او آرافتے تو ای محبت کیوہ، ای اوفتے رغاویوہ کہ "کنا پیغام نا باروٹ
 ۲۰ سستی کپہو"، او "تینا گناہ او بُرائی تے آن ہر سینگو"۔ ۵ کنا پیتاے غور اٹ ہمو۔ آگہ
 کس کن کے تینا اُست نا دروازہ ئے ٹلک، ای اوڑتو محبت او سنگتی کیوہ، او تینا
 ۲۱ پدی پنگ نا وخت آ اوڑتو تُولیوہ، اِرغ گنیوہ۔ ۵ ای باوہ خدا نا تروکا زِموداری تے
 دُنیا ٹی پورہ کریٹ، او واسہ اوڑتو اوار تخت آ تُولنگ ٹی اٹ۔ او آرا بند غاک آخر
 اسکان تینا زِموداری تے، کہ خدا تسونے تا، پورہ کیرہ، اوفتا حق آرے کہ اوفک
 کن تو اوار جنت ٹی رہنگیر۔ ۵

جنت ٹی خدا نا صفت

۱ سب داکن پد ای اسہ کا ولد اوی ٹی ٹخ آن بار جنت ٹی دروازہ س ملوک خناٹ۔
 او ای اسہ بھلو توارس بنگٹ کہ دا بگل آن بار اسکہ۔ دا ہمو بند غ نا توار اسکہ کہ ای
 مُست ہم بگوسٹ تہ۔ او کئے پارے "واڑے ہرز آ کئے آبرک۔ ای نے ہمو پیتا تا
 باروٹ پاوہ، آرافک کہ مون آمریرہ۔ ۵

۲ اسہ وار تو خدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت کئے آہس۔ ای خناٹ کہ جنت ٹی اسہ
 ۳ تختے آاسس ٹولوک اے۔ ۵ اونا مون عقیق آن بار زیبا اس او پیراغان آن بار
 روشنائی تسکہ۔ او بی بی نا گندار آن بار زمرود نا روشنائی س اونا چارمہ گنڈ آن اسکہ۔ ۵
 ۴ دا روشنائی نا نیام ٹی پیست او چار (۲۳) پین تخت ہم اُترہ، کہ دافتا زی آپست

او چار معتبر اک پڏونو پڇ بينوک ٿولوك ائره۔ اوفتا کائُم آخينن نا تاجاک تڃوک
 ۵ ائره۔ ۵ نيام نا تخت آن گروک آن بار روشنائي او هوره غان بار توار بسکه۔ او وا
 تخت نا مون آ هفت چراغاک لگنگ ئي ائره۔ وا چراغاتا روشنائي هفت شاراتا
 ۶ عيسائي تے کي خدا نا پاينگا روح نا نور آن بار اسکه۔ ۵ وا تخت نا مون آ اسه گراس
 سمندر آن بار اسکه کي او شيمشه غان بار صفا اسکه۔

۷ وا تخت نا چارمه گنڊ آن چار ساوار ائره، کي وا ساواراتا چارمه گنڊ آن خنک
 ائره۔ ۵ اوليکو ساوار شير آن بار، ايرٿ ميکو روڙ آن بار، ميٺ ميکو ساوار نا مون
 ۸ انسان نا مون آن بار اسکه او چار ميکو ساوار باز آن بار اسکه، کي او بال کنگ کي
 تيار اسکه۔ ۵ او وا چار ساواراتا هر آيت نا شش پڙه ائره، او وا پڙه غاتا تهه پيشن ئي
 خنک ائره۔ اوفک وے او نن خدا کي وا صفته کيريه
 ”هيو خدا تعاليٰ کي گل آن طاقت ور اے،

او پاک صاف اے، پاک صاف اے، پاک صاف اے۔

او شروع آن اسکه، واسکان اے، او هميشه مروے۔“ ۵

۹ آرا وخت آوا ساواراک خدا نا صفته کنگ ئي ائره، کي او هميشه هميشه زنده اے
 ۱۰ او تخت آٿولوک اے، ۵ تو وا بيست او چار معتبراک تينه تخت آٿولوکا نا مون آ
 ۱۱ پيئر، او تخت آٿولوکا نا عبادتے کيريه، کي هميشه هميشه زنده اے۔ وافيک تينا تاجا تے
 تخت نا مون آ پيئر او صفت کريسه پاريد ۵

”اے خدا تعاليٰ، ني گل آن بھلن اُس او لانچ اُس

کي نا عزت او طاقت هميشه بزر آمرے،

آنتے کي ني تينا خوش نا مطابق جھان نا گل گزالتے جوڙ کريس،

او ني اوفتے زندگي تيس۔“ ۵

دیرے کتاب نا ملنگ نا حق آرے

۱ ب ای تخت آ ٹولوکا نا راست میکو دو ٹی اسے کتابس خناٹ کہ وانا تہہ ٹی او
 ۲ پیشن لکھوک اسکے۔ وانا زی آ بند کنگ نا ہفت مہر خلوک آئرہ۔ ای اسے بھلو
 ۳ طاقت ورو ملائکس خناٹ کہ او زور آٹ ہریفے ”دیرے حق آرے کہ وانا بند کروکا مہرتے
 ۴ پرغے او کتابے ملے؟“ ولے جنت ٹی او وانا جہان ٹی کسے خنٹوٹ کہ بند کنگ نا
 ۵ مہرتے پرغے او کتابے ملے ہرے۔ ای بھاز ہوغاٹ اتے کہ کسے واخہ حق آلویکہ
 کہ وانا بند کنگ نا مہرتے پرغے او تہہ ٹی خوانے۔ ولدا اسے معتبرس کسے پارے
 ”ہوغپہ او پریشان مہ۔ بلکہ ہرک۔ خدا نا مقرر کروکا، کہ او ”یہودی قوم نا شیر“
 پاننگ او بادشاہ وادو نا نسل آن اے، او کل آن زور مسونے او وانا حق آرے کہ
 وانا مہرتے پرغے او کتابے ملے۔“

۶ ولدا ای تخت آچار سوار او معتبر اتا نیام ٹی اسے سورس، کہ او مست قربانی
 ۷ تینگا سس، واسے سلوک خناٹ۔ وانا ہفت مرغ او ہفت خن آئرہ۔ وانا طاقت خدا
 ۸ نا پاکنگا روح نا طاقت آن بار اسکے، کہ خدا پورہ دنیا ٹی مون تسوس تہ۔ وانا سور
 ۹ مون آہنا او تخت آ ٹولوک خدا نا راست میکو دو آن کتابے ہلک۔ آرا وخت آ
 او کتابے ہلک، چار سوار اک او پیست او چار معتبر اک تینے سور نا مون آہیر۔ ہر
 آہے رباب اسکے او اوفتا دوتے ٹی خینس نا تالاک آئرہ۔ واک خوشبو تروکا گراتے
 آن پر آئرہ۔ وانا خوشبو تروکا گراک خدا نا کسر آ بروکا بند غاتا دعاتے آن بار آئرہ۔
 ۱۰ اوفک واپسکینگا شعرے پاننگ آ لگار

”نا حق آرے کہ نی واکتابے بلیس،

او وانا مہرتے پرغیس،

اتے کہ نی قربانی آٹ کسفنگا سس۔

- ہندا خاطر آن ناحق آرے کہ فی ہر جتا نا زبان پاروکا تے آن،
 ہر قوم آن او ہر نسل آن بند غاتے خدا نا کسر آ آئیس۔
 ۱۰ فی دافنے خدا نا نایب مقرر کریئس، تاکہ دافک اونا خرقے کیر
 او دافک دنیا نازی آباد شاہی کرور۔"
 ۱۱ ولدا ای کروڑا تا تعدادی ملاکاتے خناٹ کہ دافک تخت نا او سادار اتا او معتبر اتا
 چارمہ گنڈ آن سلوک آئره او اسہ بھلو توارے آٹ سور نا صفے کیرہ۔
 ۱۲ "اے قربانی تروکا سور، فی لالچ اُس
 کہ طاقت، دولت، عقل مندی، عزت او صفت تینگ ناحق آرے۔"
 ۱۳ او ای بنگٹ کہ جنت لی موجود، دا دنیا لی، سمندر نا تہہ لی او جہان نا گل
 زندہ غاک شعر آٹ دا پارہ
 "تخت آٹو لوکا نا او سور نا، طاقت او عزت ہمیشہ ہمیشہ بڑز آمرہ۔"
 ۱۳ چار سادار اک پارہر "آمین"، او معتبر اک تینے شیف پئیر او سجدہ کیرہ۔

بند کنگ نا نشانانا رازاک

- ۱ ب ولدا ای خناٹ کہ سور ہفت بند کنگ نا مہرتے آن اولیکو مہرے ملا۔ او چار
 ۲ سادار اتے آن آئیس، کہ توار تہ ہورہ غان بار آسکہ، پارے "برک"۔ او ای خناٹ
 کہ اسہ پیونو پلی س ظاہر مس۔ وانا نازی آ آئیس سوار آسکہ کہ اونا دو لی کانس آسکہ۔
 او دے بیڈنگ کے تاجس تینگا۔ او بھارنگا جگاتے کینگ کے پیش تما۔
 ۳ ولدا سور ارٹ میکو بند کنگ نا مہرے ملا۔ ای بنگٹ کہ ارٹ میکو سادار پارے
 ۴ "برک"۔ اسہ پین پلی س ظاہر مس کہ وانا رنگ خیسن آسکہ۔ وانا سوارے دا طاقت
 تینگا کہ دغار آن آئے پیفے تاکہ مخلوق اسہ پہ ایلوئے تینا کسے۔ وانا دو لی اسہ بھلو
 ز غمس تینگا۔

۵ ولدا سور مسٹ میکو بند کننگ نا مہرے ملا۔ ائی ہنگٹ کہ مسٹ میکو ساوار پارے ”برک“۔ ائی ہراٹ او اسے موٹو بلی س ظاہر مس۔ وانا سوار نا ڈو ٹی اسے ۶ تراؤس اسکے۔ او ہندا چار ساواراتے آن وا ہنگٹ کہ ”ڈکال مریک۔ ہندا خاطر آن اسے چاندی نا روپئی کے اسے سیرس خولم نا ملک“، او ”مسہ سیر زرت کے اسے چاندی نا روپئی س تینگ۔ ولے اجازت آف کہ تم زیقون نا درختاتے او انگور نا باغاتے نسخان ایتیرے۔“

۷ داکان پد سور چار میکو بند کننگ نا مہرے ملا، او ائی ہنگٹ کہ چار میکو ساوار ۸ پارے ”برک“۔ ائی ہراٹ او اسے زاڑچوبی رنگ نا بلی س ظاہر مس۔ وانا سوار نا پن ”موت“ اسکے۔ واڑتو اسے پیئس ہم اسکے کہ اونا پن ”دوزغ“ اسکے۔ اوفتے ڈغار نا چار میکو بشخ آ طاقت تینگ کہ مخلوقاتے ڈکال، جنگ، بیماری او جنگلی آساواراتا ذریعہ آٹ کسفر۔

۹ ولدا سور پنچ میکو بند کننگ نا مہرے ملا، تو ائی قربان گاہ نا کیرغ آہمو بندغاتا ۱۰ روحاتے خنات آرافک کہ کسفنگا نرانتے کہ دافک خدا نا پسکینگا پیغام نازی آایمان تجانر او داگواہیئے ہمیشہ منانر۔ اوفک چیانٹ خلیسہ پاریر ”اے ننا خدا تعالیٰ، کہ نی پاک صاف او راست اس، نی آرا وخت آڈغار نا بندغاتے آن ننا کسفنگ نا بدلےئے پلیسہ او اوفتے ہزا ایتیسہ؟“ ولدا اوفتے اسے اسے پیونو کوٹ تینگ او اوفتے آ ۱۱ گلوئس کہ ”مجھ بین انتظار کبو، ہمو وخت اسکان کہ ہمو ایلو بندغاتا وخت ہم پورہ مرے، آرافک کہ خدا نا پسکینگا پیغام نازی آایمان تینگ نا وجدغان کسفنگیرہ۔“

۱۲ ائی خنات کہ سور شش میکو بند کننگ نا مہرے ملا۔ ہمو وخت آہصلو زلزلہ س ۱۳ بس، دے ناروشنائی ہنا، دے مون ہڑسینگ، او توبے نارنگ خیسن وتر آن بار جوڑ ۱۴ مس۔ استاراک ہندن ڈغار آتہار دھن کہ تیز توٹی انجیراک درخت آن تمیرہ۔ ۱۵ آسمان ہندن غائب مس دھن کہ درمیئے نچ کیس۔ گل مش او جیرہ غاک تینا جاگہ غاتے یلہ کریر۔ ولدا دا دنیا نا گل بادشاہک، سرداراک، فوج نا آفسراک،

۱۶ امیر اک، مے او آزات آ بندغاڪ، او ایلو طاقت ورنگا بندغاڪ تینه غار او مشتا بھلا
 ۱۷ غلما نیام لی وکار- و افک مشتے آن خواست کبر که تننازی آتمبو، تاکہ تخت
 ۱۸ آتولوکا خدا نے خننگ کپ، او نن سور نا ناراضگی آن بچین- واسه اوفتا عزاب
 تینگ نا وخت بسونے، کس تینه بچانینگ کپک- ○

یہودی قوماتے آن اسه لکه چل او چار ہزار بندغاتے آ
 خدا نا کندُ آن حفاظتے کنگ نا نشان لکنگ

۱ ب واکان پد ای خنٹ کہ چار ملائک و غار نا چارمہ گندُ آن سلوک ائره- و افک
 ۲ چارمہ گندُ آن بروکا توتے توریسر تاکہ و غار، سمندر او ورختاے آتو چلینگپ- ○ ولدا
 ای اسه بین ملائکس خنٹ کہ دے ٹک نا گندُ آن بس- اوڑتو خدا تعالیٰ نا نشانس
 اسک- او بمو چار ملائکاتے تو زور اٹ بیت کرے، آرافتے کہ خدا تونا ذریعہ اٹ و غار
 ۳ او سمندرے نسخان تینگ نا طاقتے تسوس- ○ او پارے ”بمو وخت اسکان کہ نن
 خدا نا خدمت کروکاتا پیشانی تے آ خدا نا نشانے خلتن، ثم و غار، سمندر او ورختاے
 ۴ نسخان تقبو- ○ ای بنگٹ کہ اسه لگھ چل او چار ہزار (۱،۳۳،۰۰۰) بندغاتے آ خدا
 ۵ نا گندُ آن حفاظت کنگ نا نشان لگا- و افک گل یہودی تا قوماتے آن ائره- ○ ہر
 ۶ قوم آن دوانزده ہزار بندرغ گچین کنگاگر- و اقوماتا پنک یہودواہ، روجن، جد- ○ آئر،
 ۷ نفتالی، منسی، ○ شمعون، لاوی، اشکار، ○ زبولون، یوسف او بنیمین ائره- ○
 ۸

بر نسل او بر قوم آن ایمان تِخو کاک مرور

۹ وا بیتاے آن پد ای اسه بھلو مخلوقس خنٹ کہ کس دافتے حساب کنگ
 کتویکہ- و افک بر نسل، بر قوم او بر زبان پاروکاتے آن ائره- و افک پونو پچ

۱۰ بینوک، دوتے ٹی الار نا شاخاک توروک، تخت آسلوک آخدا او سور نامون آ
سلوک اترہ۔ ○ وافک زور آن صفت کریسہ پاریرہ
”ننا خدا تخت آتولوک اے۔“

نجات صرف خدا او سور نا گنڈ آن بریک۔ ○
۱۱ سہاز ملائک تخت نا او معتبراتا او چار ساداراتا چارمہ گنڈ آن سلوک اترہ۔
وافک تینے تخت نامون آپیر، سجدہ کریر، او خدا نا صفقہ کریسہ پاریرہ ○
۱۲ ”طاقت، عزت، عقل مندی، شکر او صفت ہمیشہ ہمیشہ ننا خدا
کے مریر۔ آمین۔“ ○

۱۳ ولدانے آن اسہ معتبرس بریفے کہ ”وا بندغا کہ پیونو کوٹ بینانو ویر او؟
او آراکان بسونو؟“ ○

۱۴ ائی پاریت ”خواجہ، کنے خبر آف، ویر او؟ نے خبر اے۔“
او کنے پارے ”وا ہمو بندغا کہ سہازنگا تکلیف او مصیبتاتے سہانو۔ وافک
۱۵ سور نا قربانی آوتر آت تینا پچاتے سلانو او پاک صاف مسونو۔ ○ بندا خاطر آن
وافک خدا نا تخت نامون آسلوک او،

او دے او نن آسانی آسھلا عبادت خانہ ٹی اونا عبادتے کیرہ،

او خدا، کہ تخت آتولوک اے، وافتا حفاظتے کیک۔ ○

۱۶ داکان پد نہ وافک بینگن مریرہ نہ وافتے ملاسی بلیک،

نہ وافتے دے نہ وافتے باسنی ہوشیک، ○

۱۷ آتقے کہ سور، کہ تخت نارہی آسلوک اے، وافتا شوان مریک۔

وا وافتا ربٹائی ئے کیک او ہمیشہ نا زندگی ئے تروکا ویر آدیک،

او خدا وافتا گل پریشانی تے خلاص کیک۔ ○

سور نا ہفت میکو بند کنگ نا مہرے ملنگ

- ۱ **ب** آرا وخت آسور ہفت میکو بند کنگ نا مہرے ملا، تقریباً نیم گھنٹہ اِسکان
- ۲ جنت ٹی چُپی مس۔ ○ ولدا ای ہفت نگا ملائکا تے خُدا نا مون آسلوک خناٹ، کہ
- ۳ اوفتے ہفت بگل تینگا تر۔ ○ اسے پین ملائکس، کہ اوڑ تو خیسُن نا اگر بتی دان س اسکے،
- ۴ بس او قربان گاہ نا مون آسلیس۔ خُدا نا تخت نا مون آ خیسُن نا قربان گاہ اسکے۔
- ۵ ملائکے بھاز خوشبو تینگا کہ قربان گاہ ٹی پیش کے۔ خوشبو تو اوار ملائک کُل خُدا نا
- ۶ پسکینگ پیغام نازی آ ایمان تھو کا تا دُعاتے ہم قربان گاہ ٹی پیش کرے۔ ○ او دا خوشبو
- ۷ نا موٹل ایماندار اتا دُعاتے تو اوار خُدا نا مون آرسینگ۔ ○ ولدا ملائک اگر بتی دانے پیفے،
- ۸ او دے قربان گاہ نا خاخر آن پڑ کرے، او وافتے دُغار آخسا۔ واڑان ہورہ غان بارو
- ۹ توارس او گروک آن بارو روشنائی س جوڑ مس، او زِلزلہ بس۔ ○

بگلاتا خلنگ

- ۱ ولدا ہفت نگا ملائکا، کہ اوفتا دو ٹی ہفت بگل اترہ، اوفتے خلنگ کے تیار
- ۲ مسر۔ ○ اولیکو ملائک تینا بگل خلک۔ ترونگڑ او خاخر تو اوار و تر شامل مس او دُغار آ
- ۳ پد آن بار تمار۔ دُغار نا درختا تا چار میکو بشخ واڑان ہوشنگا او ہر دُول نا خزوننگا بیک
- ۴ ہم ہوشنگار۔ ○
- ۵ واکان پد اِرت میکو ملائک تینا بگل خلک۔ اسے گڑاس، کہ بھلو خاخر نا مشے آن
- ۶ بار اسکے، ظاہر مس او سمندر ٹی خینگا۔ سمندر نا چار میکو بشخ و تر جوڑ مس، ○ او واڑان
- ۷ سمندر ٹی رینگو کا مچی تا چار میکو بشخ کسک، او کشتی تا چار میکو بشخ ہم تباہ مس۔ ○
- ۸ مُسٹ میکو ملائک تینا بگل خلک۔ اسے بھلو استارس، کہ او خاخر آن بار بھاز
- ۹
- ۱۰

۱۱ روشنائی تسک، آسمان آن کشنگ او چشمہ غالتے آ او دریا باتا چارمیکو بشخ آتما۔ و
 استار ناپن "خرین نا استار" اے۔ وانا تمنگ آن ویر نا چارمیکو بشخ زہر جوڑ مس،
 او بھازنگا بندغاک وا زہری آ ویرے گنگر، اوفک کسکر۔

۱۲ واکن پد چارمیکو ملائک تینا بگے خلک۔ وے او توبے نا چارمیکو بشخ روشنائی
 تینگے یلہ کیر، او بندن استار اتا چارمیکو بشخ ہم روشنائی تینگے یلہ کیر۔ وے او توبے
 ۱۳ نا چارمیکو بشخ نا تارم منگ نا وجرغان وے او نن ٹی روشنائی اصل کم مس۔ ودا
 کہ ائی بڑز آبرٹ ائی اسے بازسے بال کنگ آخٹ کہ او زور آٹ پاریکہ "افسوس،
 افسوس، افسوس۔ وغاروالاک بد قسمت او، آتے کہ، آرا دخت آٹسہ پین ملائک
 تینا بگالتے خلیر، مخلوے بھاز مصیبت او تکلیف مرک۔"

۱ ب ودا پنچ میکو ملائک تینا بگے خلک۔ ائی اسے استارس خٹ کہ وغار نا گنڈ آ
 ۲ تھانس، او ودا استارے جناتا بڑانا جاگہ نا کلیت تینگا۔ استار وا جاگے ملا۔ وازان
 موٹس پیش تما وھن کہ بھلا دودکش آن موٹ پیش تھے۔ واموٹ آن توبے او
 ۳ وے تارم مسر، او موٹ آن ملخاک پیش تمار، وغار آبسر۔ وافتے بندادھ طاقت
 ۴ تینگا، واخل کہ تیٹے تو اے۔ ملخاتے واخلم تینگا کہ "بے تے او درختاتے چچ ڈول
 نا سخان تھیرے، بلکہ صرف بمو بندغاتے تکلیف ایتیرے ارافتا پیشانی نازی آخدا
 ۵ نا گنڈ آن حفاظت نا نشان آف۔" ملخاتے واطاقت آلویکہ کہ کسے کسفر، بلکہ پنچ تو
 اسکان وافتے واطاقت اسکے کہ بے ایمان آ بندغاتے تیٹل آن بار ونگر تکلیف ایتیر۔
 ۶ وادخت آ مخلوق موت نا خواٹے کیرہ وے واپورہ مفک۔

۷ واملخاک بمو بلی تے آن بار خینگار کہ جنگ کے تیار آٹرہ۔ وافتا کاسم آخیسن نا
 ۸ تاج آن بار گڑا آٹرہ، او وافتا مون زینہ نامون آن بار اسکے۔ وافتا پٹاک نیڑی تا
 ۹ پیناتے آن بار آٹرہ، او وافتا وستاناک شیر نا وستاناتے آن بار آٹرہ۔ وافتا سینہ غاک
 سینہ بنداتے آن وکوک آٹرہ، او وافتا پردہ غالتے آن بندن توار بسک وھن کہ بلیک
 ۱۰ جنگ ٹی زہر۔ وافتے تیٹل آن بار ونگ او لیک اسکے، او بندا لیک ٹی پنچ تو اسکان

- ۱۱ طاقت اُسکے کہ بے ایمان آ بندغاتے تکلیف ایتر۔ ○ وافتازی آ حاکس اُسکے۔ وایمو
ملائک اُسکے کہ اوڑ تو چناتا سزانا جاگہ نازی آ ہم زم واری اُسکے۔ وایملائک ناپن عبرانی
زبان ٹی "ابدون" او یوتانی زبان ٹی "اپلیون" اُسکے۔ وایمائی اے "تباہ کروکا" ○
۱۲ وایکلیف او مصیبت نا خلاص منگ آن پد اراہین مصیبت او تکلیف اریہ۔ ○
۱۳ ولدا شش میکو ملائک تینا بگ خلک، او ای خیسن نا قربان گاہ نا چارمہ گند
آن توارس بنگٹ۔ ○ وایتوار شش میکو ملائک پارے کہ "وریبے فرآت آ تفوکا چار
ملائکاتے تل" ○ چار ملائکاک ملنگار کہ وایک دنیا نا چار میکو بشخ نا بندغاتے بندا خاصنگا
۱۵ وے، خاصنگا تو او خاصنگا سال آ کسفنگ کے تیار کنگانر۔ ○ او ای بنگٹ کہ وافتا
۱۶ فوج نا تعدا و بیست کروڑ اُسکے کہ بلی تازی آ انرہ۔ ○ ای تینا وے نا تیغ ٹی وایفوج
نا بلی او فوجی تے خنٹ، کہ وافتا سینہ بنداتا رنگاک خیسن آ خاخر آن بار او پویشن
گوگرت آن بار او تیز خزون انرہ۔ وافتا بلی تا مون شیر آن بار اُسکے، او وافتا با آن
۱۸ خاخر، موٹ او گوگرت پیش تماکہ ○ دنیا نا چار میکو بشخ نا بندغاک بندائس وایمعنی
۱۹ موٹ، خاخر او گوگرت آن کسکر کہ وایک بلی تا با آن پیش تمارہ ○ بلی تا طاقت
وافتا با ٹی او لیک ٹی اُسکے۔ وافتا لیکاک ووشہ نا لیک آن بار انرہ، او وافتے ووشہ نا
۲۰ کاٹم ہم اُسکے، اراکان کہ وایمخلوقے تکلیف تسر۔ ○ او ایلو بے ایماننگا بندغاک، کہ وای
وباتے آن بچار، ولدا ہم شیطان او تینا جوڑ کروکا گڑاتا عبادتے کنگن آن ہر سینگشور۔
وایک ولدا ہم خیسن، پیون، کانی، خل او پاٹ نا جوڑ کروکا بتاتا عبادتے کریرہ، کہ
۲۱ وایک نہ خینگ، نہ بنگ او نہ چرخ کنگن کریرہ ○ مخلوق قتل کنگن، جاوگری،
زنا او وزی نا کاریختے آن ہم ہر سینگشور۔ ○

- ۱۰ نہ ولدا ای اسہ بھلو ملائکس خنٹ کہ آسمان آن شیف بس۔ او جمرے ٹی
وایکوک اُسکے، او اونا کاٹم نازی آ بی بی نا گندارس اُسکے۔ اونا مون بندن روشنائی
تسکہ وھن کہ وے، اونا تنک بندن انرہ وھن کہ خاخر نا تمبہ غاک ○ اونا ووی اسہ
۲ چنکو ملوکو کتا بس اُسکے۔ او تینا راست میکو نئے سمندر ٹی او چپی کوتے وغار آتھا ○

- ۳ او اسہ بھلو توارے تو بیت کرے کہ وا توار شیر نا توار آن بار اسکہ۔ او وا توار آن
- ۴ ہفت پین توار ہورہ غان بار جواب تسر۔ ○ آرا وخت آوا توار اک خلاس مسر، ای
- واقے لکھنگ نا اراوہ ئے کریت، ولے ای آسمان آن توارس پنگٹ کہ کنے پارے
- ”وا ہفت تواراتے کہ نی پنگس، وافک راز او، واقے لکھپ۔” ○
- ۵ ولدا ای خناٹ کہ بمو ملائک کہ اسہ نت تہ سمندر ٹی او ایلو نت تہ ڈغار آ اسکہ،
- ۶ تینا راست میکو وؤے آسمان نا گنڈ آبز آ کرے۔ ○ او خدا نا پین نا قسے بیفے، پارے
- ”نی ہمیشہ زندہ رینگو کا اُس، او نی آسمان، ڈغار او سمندرے، او واقے ٹی کل موجود
- ۷ گڑاتے، جوڑ کرے۔ واسہ نا کاریم ٹی ہرے مفک۔ ○ بلکہ آرا وخت آ ہفت میکو
- ملائک تینا بگہ خلیک، تو خدا نا ڈگو کا پیتاک پورہ مریرہ، آرافتے کہ خدا تینا مست نا
- راہی تروکا پغمبراتے آن پیشن گوہی تسوس۔” ○
- ۸ آسمان آن کن تو بیت کروکا توار ولدا کنے پارے ”بنگ، سمندر او ڈغار آ
- سلوکا ملائک نا وؤ آن ملو کا کتابے بل۔” ○
- ۹ بندا خاطر آن ای ملائک آ بنٹ، اووے پاریت ”وا کتابے کنے ایتے۔” او
- کنے پارے ”واوے بیف او گن تہ۔ گنگ نا وخت آوا بنین شہد آن بار اے،
- ولے پڈ ٹی خرین اے۔” ○
- ۱۰ ای چکا کتابے ملائک نا وؤ آن بلکٹ، گنگٹ تہ۔ وا کنا با ٹی بنین اسکہ، ولے
- ۱۱ آرا وخت آ ای گنگٹ تہ کنا پڈ خل کرے۔ ○ ولدا کنے پاننگاکہ کہ ”نے بھازنگا قوم،
- نسل، زبان پارو کا او باوشاہ تا باروٹ خدا نا پیغامے سر کرؤی اے۔” ○

خدا نا ارا گواہ تہ ڈغار آ مون تینگ

۱ ولدا کنے اسہ تس تینگ کہ وا کچ کنگ کے اسکہ، او خدا کنے پارے ”بنگ،

آسانی آ بھلا عبادت خانہ او قربان گاہے کچ کرک، او اخس کہ بندرغ وانا تہہ ٹی

- ۲ عبادت کنگ ٹی او، اوفتے حساب کرک-○ ولے پیشن برانڈہ والائے حساب کپیس
او وا جاگے کچ کپیس، آنتے کہ وا جاگے ایلو قوم والائے تینگانے، کہ وافک مقدسنگا
- ۳ شارے مسر نیم سال اسکان لتاڈیرہ-○ ای ارا گواہ ڈغار آمون استیوہ کہ اوفک بیٹ
نا پٹاتا پچ بینیرہ، او کنا پیغامے مسر نیم سال اسکان تبلیغ کیرہ-○
- ۴ وا ارا گواہک ہمو ارا زیٹون نا درخت او چراغ دانائے آن بار کہ خدا تعالیٰ نا
مون آسلوک او، آنرہ-○ اگ کسں اوفتے نسخان تینگ نا کوشستے کیک، تو اوفتا با
- ۵ آن خاخر بریک، واوے کسفک-○ وا ارا بندغاتے تو ویر او پر نازی آ طاقت ارے
کہ تینا تبلیغ نا وخت آ اجازت تفس کہ پر کے- اوفتے تو وا ہم طاقت ارے کہ ویرے
- ۶ وتر جوڑ کیر، او تینا خوش نا مطابق ڈغار آ وباتے تالان کیر-○
- ۷ آرا وخت آ اوفک تبلیغے خلاص کیر، تو جناما مزا نا جاگغان اسہ خرابو سادارس
یعنی خرچہ مال پیش تما او وافتے تو جنگ کرے- وا سادار وافتے کنا او کسے تا-○ وافتا
- ۸ لاشاک بھلا شار، کہ وا مثال آٹ سدوم یا مصر پاننگا کہ، نا لگی تے ٹی تموک آنرہ،
اوڑے کہ ننا خواجہ صلیب آ تینگا-○ بر نسل او قوم آن، او ہر جتا زبان پاروکاتے
- ۹ آن، بندغاک وافتا کہو کنگا جانائے مسر نیم دے اسکان خنار، او وافک اجازت تئویر
کہ لاشائے مخلوق دفن کے-○ ڈغار نا بے ایمان آ بندغاک گواہ تا کہنگ آن خوش
- ۱۰ مسر- وافک خوشی کیر او اسہ پہ ایلوے تینا ٹیکی تسر، آنتے کہ وا ارا گواہک دنیا نا
بے ایمان آ بندغاتے بھاز پریشان کریسر-○ مسر نیم دے آن پد خدا پدی ساہے
- ۱۱ گواہ تا جان ٹی شانغا- اوفک زندہ مسر او آرا بندغاک ہم اوفتے خنار، خو لیسر-○
ولدا وا ارا گواہک آسمان آن توارس بنگر کہ ”پدی بڑز آ پو“ - وافتا دشمناک وافتے
- ۱۲ جمرے نازی آ آسمان نا گندھ آ پنگ آ خنار-○
- ۱۳ او ہندا وخت ٹی اسہ بھلو زلزلہ س مس او شار نا وہ میکو بشخ تنباہ مس، او ہفت
بزار بندرغ کسکر- ایلو بندغاک خو لیس آن لزار او خدا نا صفتے کیر-○ وا ارٹ میکو
- ۱۴ مصیبت خلاص مس، ولے مسٹ میکو مصیبتے زو بروئی اے-○

هفت میکو بگل

۱۵ ولدا هفت میکو ملائک تینا بگل خلک۔ آسمان آن صفت کنگ نا توار اک بسر
کہ دافک پاریرہ کہ

”واسہ خدا او اونا مقرر کروکائے کل بندغاک منیرہ،
او ہمیشہ مخلوق اوفتے منک۔“

۱۶ پیست او چار معتبر اک، کہ دافک تینا تختاتے آ خدا نا مون آ ثولوک اترہ،

۱۷ خدائے سجدہ کریرہ ○ او صفت کریرہ پاریرہ

”اے خدا تعالیٰ، کہ شروع آن اسہ او ہمیشہ کن اس،
نن نا شرکے آوا کینہ

آنتے کہ نی کلان طاقت ور اس،

او داکان پد ہمیشہ نا بادشاہی مرک،

او کل بندغاک نے منیرہ۔○

۱۸ کل قوماتے آن بھارنگاک نے منیرہ،

او نی اوفتے مصیبت تیس۔

واسہ وخت بسونے کہ نی پغمبر اتے او نا پسکینگا پیغام نا زی آ

ایمان تجوکاتے،

ہر توما عزت واللہ او کم عزت واللہ، بدلے ایتیس،

او نی بے ایمان آ بندغاتے ہزا ایتیس،

خاص طور آٹ ہمو بندغاتے کہ دغار آ مصیبت او نجان تسورہ۔○

۱۹ آسمان آن خدا نا بھلا عبادت خانہ بنگا، او ہمو صندوق، کہ خدا نا اقرار نا نشان

اسک، خینگا۔ گروک خلک، ہورہ توار کرے، زلزلہ بس او بھلو بھلو ترونگڑ تمار۔○

نیاڑی او اژدہار

- ۱ **ب** ولدا آسمان آحیرانی و بیتس مس۔ ہموڑے اسے نیاڑی س، کہ جان تہ دے
 آن بار روشنائی تسک، او توبے اونا نت تا کیرغ آ او دوانزہہ استار اتا تاج اونا کاٹم آ
 ۲ اسک، ظاہر مس۔ ○ اونا پڈ پڈ اسک، او چنا نا ووی سنگ نا وخت خوک اسک۔ او دا
 تکلیف آن چیاٹ خلک۔ ○
 ۳ ولدا آسمان آپین حیرانی و بیتس مس، یعنی اسے بھلو خیمتو اژدہار س ظاہر
 ۴ مس۔ اونا ہفت کاٹم او وہ مرغ آنرہ او اونا کاٹمتے آہفت تاج آنرہ۔ ○ اونا لیک
 آسمان نا چار میکو بشخ نا استار اتے پیرغا، دغار آہے۔ او دا نیاڑی نا مون آ سلیس
 ۵ تاکہ آرا وخت آچنا ووی مرے، واگے تہ۔ ○ نیاڑی ئے مارس مس، او دا مار دنیا نا
 گل قوماتازی آ حکومت کیک۔ مار اسے وار تو خدا او اونا تخت نا مون آ رسیفنگا۔ ○
 ۶ نیاڑی ہمو ریگستان نا گنڈ آرا آراڑے کہ خدا اوڑکے جاگے س جوڑ کرینس۔ واڑے
 ۷ اونا نمس نیم سال اسکان خیال تخنگ۔ ○ ولدا آسمان آ جنگ شروع مس۔ بیکاتیل او
 ایلو ملائکاک اژدہار او اونا سنگتاتے تو جنگ کریہ۔ اژدہار او اونا سنگتاک ہم جواب
 ۸ ئی جنگ کریہ۔ ○ ولے اژدہار جنگے باتس۔ دا او دانا سنگتاک آسمان آن خینگار۔ ○
 ۹ او دا بھلا اژدہار، کہ ایلیس او شیطان پاننگک، دنیا نا بھازنگا بندغاتے ریفک۔ دا
 او دانا سنگتاک دغار آ خینگار۔ ○

- ۱۰ ولدا ای آسمان آن اسے بھلو توارس پنگٹ کہ پاریکہ
 ”ہمو کہ دے او نن خدا نا مون آنا مزہبی آ ایلمتازی آ الزام تخاک،
 دغار آ پنگٹانے۔

واڑان معلوم اے کہ خدا نا نجات بسونے، او خدا تینا طاقے نشان بسونے۔
 خدا دنیا نا حکومتاتے خلاص کرینے، او تینا مقرر کروکائے حکومت بسونے۔ ○

۱۱ ننا سنگٹاک سور نا قربانی آ وتر او راست نا پیغام نا گواہی تینگ
نا وجہ غان کٹار۔

دافک دا پیغام کے تینا جان نا پروائے ہم کتویرہ،
بلکہ کسفنگنگ کے تیار اترہ۔

۱۲ اے آسمان ٹی ریپنگو کاک، ہندا خاطر آن خوشی کبو۔
ولے، ڈغار آ ریپنگو کاک، ٹمے آ آفسوس، آتے کہ شیطان ٹمے آ
ڈغار آ بسونے۔

او بھاز غصہ ٹی اے، آتے کہ اووے خبر اے کہ اونا بڑا نا وخت
ژو بریک۔

۱۳ آرا وخت آ آڑوبار خنا کہ "ای ڈغار آ خینگٹ"، تو ہمو نیازی آن کہ مارس ووی
۱۴ مسوس، اونا رند آٹ لگا۔ ○ دا نیازی ئے ارا بھلو باز نا پرہ تینگ، تاکہ بال کے،
او تینا جاگہ یعنی ریگستان آ کائے۔ واڑے اونا مسہ نیم سال اسکان خیال تینگ، تاکہ
۱۵ آڑوبار اووے نسخان تیف۔ ○ دا آڑوبار نیازی ئے کسفنگ کے تینا با آن ویر نا اسہ
۱۶ بھلو سیلا بس راہی کرے۔ ○ ولے ڈغار دا نیازی نا مدتے کرے۔ ڈغار ٹی تلمار جوڑ
۱۷ مس، او ٹی ویر گم مس۔ ○ آڑوبارے دا نیازی آ سخت غصہ بس۔ دا اونا ہمو آولیاواتا
گنڈ آہنا، آرافک کہ خدا نا حکمتے منارہ او خدا نا راستیگا پیغام آ گواہی تسرہ، تاکہ
اوفتے تو جنگ کے۔ دا ہمو پیغام اے کہ خدا عیسیٰ نا ذریعہ آٹ مخلوق آ راہی تسونے
۱۸ تہ۔ ○ او آڑوبار سمندر نا کینارہ غا سلوک اسکہ۔ ○

ارا خرابینگا سادارا ک

۱۳ ب ولدا ای سادارے سمندر آن پیش تینگ آ خناٹ۔ اونا وہ مرغ او ہفت
کاٹم اترہ، او اونا ہر مرغ نازی آ تا جس اسکہ۔ اونا ہر کاٹم نازی آ خدا ئے بے عزت

- ۲ کنگ کے گھر نا لوزاک لکھوک اترہ۔ ○ وا خرابنگا ساوار بھلو جنگلی ویشی سے آن
بار اسکے، ولے وانا تنگ ریچ نانتے آن بار اترہ او باتہ شیر ناپاغان بار اسکے۔
- ۳ اڑو بار تینا تخت او تاج او طاقتے داوے تس۔ ○ وا ساوار نا اسے کاٹمس سخت پی
اسکے، ولے اونا کاٹم ناٹپ جوڑ مس۔ دنیا نا بھازنگا بندغاگ حیران مسر، او اونا رند
اٹ ہنار۔ ○ بھازنگا بندغاگ اڑو بار نا عباوتے کریر، اتے کہ اڑو بار وا ساوارے طاقت
تسوٹس۔ اوفک ساوار نا عباوتے ہم کریر۔ اوفک صفت کریرہ وا پاریر کہ "ویرے
ساوار آن بار طاقت آرے، او ویر واڑو جنگ کنگ کیک؟" ○
- ۵ خرابنگا ساوارے طاقت تینگا کہ او خدائے بے عزتی ویت یعنی کرینگ تسکے۔
- ۶ اوڑو طاقت وھن کنگ کے مسہ نیم سال اسکان اسکے۔ ○ او خدا نا باروٹ گھر پارے۔
- ۷ او آسمان او جنت ٹی رینگو کا بندغاٹے ہم کرینگ تس۔ ○ اووے وا طاقت ہم تینگا کہ
خدا نازی ایمان تجوکاتے تو جنگ کے، اوفتے کئے۔ اووے ہر جتا نا زبان پاروکاتا،
ہر اسے قوم نا او ہر اسے نسل نا بندغاتا زی آ طاقت ہم تینگا۔ ○ ہمیشہ نا زندگی
۸ حاصل کروکاتا پنگ دنیا نا جوڑ منگ آن مست قربانی آسور نا کتاب ٹی لکھوک او۔
دافتے آن علاوہ ایلوفک گل وا ساوار نا عباوتے کریرہ۔ ○
- ۹ کنا پیتاتے غور اٹ ہیمبو۔ ○ آرا ایمان تجوکاتے کہ ایمان تینگ نا وجہ غان قید
مروٹی اے، او ضرور قید مریک۔ آراوے کہ قتل مروٹی اے، او ضرور قتل مریک۔
او ہندا وخت ایمان تجوکاتے کے آزمائش نا وخت اے۔ ○
- ۱۱ ولدا ای اسے پین خرابو ساوارس خنٹ کہ ڈغار آن پیش تما۔ اونا خڑ آن بار ارا
۱۲ خرغ اترہ، ولے او اڑو بار آن بار بیت کریرہ۔ ○ اولیکو خرابنگا ساوار آن بار واڑو ہم
طاقت اسکے۔ او ڈغار آرینگو کا بندغاٹے آن زور اٹ اولیکو ساوار نا عباوتے کریرہ،
۱۳ آرا نا کہ ٹپ جوڑ مسوٹس۔ ○ اڑٹ میکو ساوار بھاز بھلو معجزہ نشان تس، او بندغاتا
۱۴ مون آ آسمان آن ڈغار آخرا رہی کریرہ۔ ○ او ڈغار آرینگو کا بندغاٹے ہندا معجزہ غاتے
آن ریفیکہ کہ داوے اولیکو ساوار نا جاگہ غا نشان تینگ نا طاقت تینگا۔ ساوار بندغاتے

پارے ”ہمو کہ زغم اٹ ٹپی مسوس ولے پدی جوڑ مس، اونا عزت تننگ کے اونا
 ۱۵ شکل اٹ بٹس جوڑ کبو۔“ ۰ اڑٹ میکو سادارے وا طاقت تننگاٹس کے اولیکو سادار
 نابت ٹی ساہے شاعے، تاکہ بت بیت کنگ کے، او ہمو بندغاتے، ارافک اونا
 ۱۶ بٹے سجدہ کپس، کسنگ کے تا۔ ۰ خرابنگا سادار گل بندغاتے آ، کہ وافک چنگ
 انرہ یا بھلن، امیر انرہ یا غریب، مالک انرہ یا مے، زور اٹ اوفتا راست میکو دو
 ۱۷ یا پیشانی نازی آنشائس خلک۔ ۰ اگہ کسے آہمو وخت اسکان دا سادار نا پن یا
 سادار نا نمبر نا نشان آلویک، تو اووے اجازت آلویک کہ او کاروبار کے یا سودا بٹے۔ ۰
 ۱۸ اے گل خوانو کاک، سوچ کبو، او خداٹے عقل مندی ایتک۔ دا خرابنگا سادار نا نمبر
 فش صد شست او فش (۶۶۶) اے۔ ۰

اولیکو وار سور نا ذریعہ اٹ بچو کاک

۱ **ب** ولدا ای براٹ، تو خنٹ کہ سور اسے لکھ چل او چار ہزار (۱،۳۳،۰۰۰)
 بندغاتے تو یروشلم شار نا صیون پنی آمش آسلوک اسکہ۔ وافک ہمو بندغاک انرہ
 ۲ کہ اوفتا پیشانی نازی آسور نا پن او باوہ خدا نا پن ہم لکھوک اسکہ۔ ۰ ولدا آسمان
 آن اسے بھلو توارس بس کہ وانا توار آبشار نا تمنگ یعنی ہورہ نا توار آن بار اسکہ۔
 ۳ واژتو اسے پین توارس ہم اسکہ کہ منہ رباباتا توار آن بار اسکہ۔ ۰ اسے لکھ چل او چار
 ہزار بندغاک خدا نا تخت، چار سادار او پیست او چار معتبراتا مون آ صفت کریسہ
 اسے پسکنو شعرس خلگرہ، کہ دا شعرے صرف وافک خلنگ کبرہ۔ دا بندغاتے آن
 ۴ علاوہ دنیا نا کس دا شعرے بیل کنگ کپک۔ ۰ دا ہمو بندغاک او کہ وافک رنڈی
 بازی او زنا کنتو، بلکہ ارڑے کہ سور کاٹک، وافک اونا رند اٹ کارہ۔ وافک خدا نا
 ۵ سور کے اولیکو وار گچین کنگانو۔ ۰ وافک بے عیب انرہ او اصل دروغ ترنتو۔ ۰

مُسہ ملائکاتا پیغاماک

- ۶ ولدا امی اسہ ملائکس خٹا کہ بیز آسمان آبال کریکہ۔ اوڑتو ڈغار ناہر قوم، نسل
 ۷ اوہر زبان والائے کے ہمیشہ نا زندگی ئے تروکا پیغام آنکہ۔ ۵ او زور آن توار خلیسہ
 پارے "خدا ئے عزت ایبتو، او اونا عباوتے کبو، آتقے کہ واسہ وخت بسونے کہ او
 مخلوق نا فیصلہ ئے کے۔ بمو نا عباوتے کبو کہ او وا ڈغارے، آسمانے، سمندرے او
 ویر نا چشمہ غاتے جوڑ کرینے۔" ۵
- ۸ واکان پد ارٹ میکو ملائک بس، پارے "بابل شار تباہ مسونے، کہ وا شار نا
 بندغاک ایلوکل قوماتا بندغاٹے شرابی او زنا کرینو، تاکہ خدا نا ہزا اوفتے آر سینگے۔" ۵
- ۹ وافتا رند آٹ مسٹ میکو ملائک زور آن وا پاریسہ بس "آرا بندغ ہم خرابنگا
 ۱۰ ساوار او ساوار نا بت نا عباوتے کیک، یا تینا وویا پیشانی آ اونا نشانے خلیک، ۵ او
 خدا نا غصہ غان بچپک، او وا غصہ اووے عزاب نا شکل آٹ تیننگ۔ اووے وا عزاب
 ۱۱ ملائکاتا او سور نامون آ گوگرتی آخا نا شکل آٹ ر سیننگ۔ ۵ او وا ہزا نا نشان کے
 موٹ ہمیشہ ہمیشہ کے مریک۔ بت نا عباوتے کروکا او وویا پیشانی آ خرابنگا ساوار نا
 پن چھاپ کروکاتے کے دے او نن ہمیشہ اسکان آرام مفروئے۔" ۵
- ۱۲ وا وخت آ ایمانداراک، کہ خدا نا حکماتے منیرہ او عیسیٰ نا زی آ ایمان تیننگ
 آن برہمینگسہ، اوفتے صبر کروئی اے۔ ۵
- ۱۳ ولدا کنے آسمان آن حکم ر سینگا کہ "لکھ، بمو بندغاک خوش قسمت او آرافک
 کہ خواہہ عیسیٰ نا خاطر آن تینا جان نا قربانی ئے ایبتیرہ۔"
 او خدا نا پاکنگا روح پاک "آؤ۔ اوفک سخت کاریم کرید۔ واسہ اوفتا نتیجہ ٹی
 آرام کیرہ، او اوفتا کاریمتا بدلہ اوفتے تو اوار مریک۔" ۵

بے ایمانانا سِزا نا وِخت بَسونے

- ۱۳ ولدا ای بُراٹ کہ اسے پیونو جمرس اُسکے۔ اونا زی آ اُسٹس ٹولوک اُسکے کہ وا بندرغ آن بار خینگا کہ۔ اونا کاٹم نازی آ خیسُن نا تاج او دُو ٹی تہ تیزو لشی س اُسکے۔ ○
- ۱۵ ولدا اسے پین ملائیس بھلا عبادت خانہ غان پیش تما، او زور اٹ جمر نازی آ ٹولوکاے پارے "واسے لشیے تینا چلیف، آتے کہ واسے دُغار نا بے ایمان آ بندغاتا فصل بسونے، او دواوے لاب کروئی اے۔" ○ جمر آ ٹولوکا بندرغ تینا لشیے دُغار آپیری تِس، او دُغار نا بندغاتا فصل روتنگا۔ ○
- ۱۷ ولدا ای خنٹ کہ آسمانی آ بھلا عبادت خانہ غان اسے پین ملائیس بس، کہ اونا دُو ٹی ہم اسے تیزو لشی س اُسکے۔ ○
- ۱۸ اسے پین ملائیس، کہ دُنیائے تباہ کنگ کے خاخر نا طاقت اونا دُو ٹی اُسکے، قُربان گاہ غان پیش تما او زور اٹ تیزنگا لشیے بیفوکا ملائیکے پارے "تینا لشی اٹ دُغار نا بسوکا اَنگور تے کاٹ کرک، آتے کہ وا اَنگور اک بسونو۔" ○ ملائیک لشیے تینا دُغار نازی آپیری تِس، او گُل اَنگور اک کاٹ مسر۔ واک اَنگور نا جوس جوڑ کروکا جاگہ ٹی خینگار، کہ داڑے خُدا نا غصہ دافقے آ ظاہر مس۔ ○ اَنگور اک وا جاگہ ٹی گوٹ کنگار۔ وا اَنگور تا جوستے آن بار بے ایمانانا وِتراک وِریاب آن بار پیش تما، کہ وا وِریاب اِرا صد میل اِسکان اُسکے او پَنچ فٹ اِسکان شیف اُسکے۔ ○

آخری ہفت وِباک

- ۱ ۱۵ ولدا ای آسمان آ اسے پین حیرانی او خولفوکو بیٹس خنٹ۔ ای ہفت
- ۲ ملائکاتے ہفت وِباتے تو خنٹ، کہ واک خُدا نا غصہ نا آخری عزاباک اُترہ۔ ○ ای

اسہ سمندر س، کہ شیشہ غان بار آسکہ او وا ٹی خاخر اوار آسکہ، خناٹ۔ ای ہمو فتنہ ہم
 خناٹ آرافک کہ خراہنگا سادار او اونا بت نا عبادتے کتو۔ یسر او اونا نمبرے خلتو۔ یسر۔
 وانا معنی اے کہ وا خراہنگا سادار باتو۔ واکتو کاک سمندر نارہی آسلوک رباب
 خلنگ آٹ خدا نا صفتے کیرہ۔ ۱۵ وافک پغمبر موسیٰ نا شعرے، کہ تورات ٹی لکھوک
 ۲ اے، پاریر۔ وافک سور نا صفتے کریسہ پاریر

”اے خدا تعالیٰ، نا کاریماک بھاز بھلن او۔

اے ہمیشہ نا باوشاہ، نا نشان تروکا کسر راست اے۔ ۱۶

۲ وا دنیا ٹی گل بندغا کہ نے عزت ایتیرہ او نا صفتے کیرہ،

آنتے کہ نی پاک صاف اُس۔

بر قوم نا بندغا کہ بریرہ او نا عبادتے کیرہ،

آنتے کہ واسہ نا انصاف گلانا مون آ ظاہر مسونے۔ ۱۷

۵ ولدا ای خناٹ کہ آسمان ٹی خدا نا بھلا عبادت خانہ نا گل آن مقدسنگا جاگہ

۶ یلنگا۔ ۱۸ ہفت ملائک، کہ اوفتنے تو ہفت وبا آئرہ، بھلا عبادت خانہ غان پیش تمار۔

۷ وافک دے آن بار روشنائی تروکا پیونو پچ بینوک او سینہ غاتا زمی آ خیسن نا پشہ

۸ تفوک آئرہ۔ ۱۹ خدا تو اوار موجود چار ساداراتے آن اسٹس اوفتنے ہفت خیسن نا

۹ تال تیس، کہ وافک ہمیشہ رہینگو کا خدا نا غصہ غان پُر آئرہ۔ ۲۰ بھلا عبادت خانہ موٹل

آن پُر مس۔ وا خدا نا طاقت نا نشان آسکہ۔ ہمو وخت اسکان کہ وا ہفت ملائکاتا

ہفت وباک خلاص تئویر، کس عبادت خانہ ٹی پیرنگ کتو۔ ۲۱

خدا نا تینا غصہ ئے دُغار آ شولنگ

۱۱ باب ولدا ای اسہ بھلو توارس بنگٹ کہ وا ہفت ملائکاتے پارے ”ہیمو، او وا

ہفت تاللاتے، کہ خدا نا غصہ غان پُر او، دُغار آ شولبو۔ ۲۲

- ۲ اولیکو ملائک تینا تالے ڈغار آشولا۔ ہمو بندغاتے بھار ظل تروکا ٹپاک ظاہر مسر،
 ارافتے آ کہ خرابنگا سادار نا نشان اوفتے آپھاپ اسکہ یا اونا بت نا عبادتے کرہ۔ ۰
- ۳ اِرت میکو ملائک تینا تالے سمندر ٹی شولا۔ او وتر جوڑ مس او سمندر ٹی ریٹنگو کا
 کل سادار اک کسکر۔ ۰
- ۴ ولدا مسٹ میکو ملائک تینا تالے دریاب او چشمہ غاتے آشولا، او دافک ہم کل
 ۵ وتر جوڑ مسر۔ ۰ ای ہمو ملائکے، کہ ویر نا بیتاک اونا ڈو ٹی آنرہ، دا پاننگ آبنگٹ
 "اے کل آن مقدسنگا، کہ آنسہ او نی آریس،
 ۶ نی صبح فیصلہ کُروکا اُس، او نی صبح فیصلہ کُریس۔ ۰
 اتے کہ دافک نا پسکُنگا پیغام نازی آ ایسان تھو کا تا او نا پنمیر اتا
 وترتے شولا،
 او نی ہم اوفتے بدلہ کے وتر شولاس۔ ۰"
 ۷ داکن پد ای قربان گاہ غان توارس بنگٹ
 "اے خدا تعالیٰ، نا فیصلہ غاک ہمیشہ راست او صبح او۔ ۰"
- ۸ ولدا چار میکو ملائک تینا تالے دے نازی آشولا، او دے اِجازت او طاقت
 ۹ تینگا کہ بندغاتے ہوشے۔ ۰ بندغاک دے نا خاخر آن ہوشنگار، ولے دافک ولدا ہم
 گناہ او بُرائی تے آن ہر سینگٹویر، او خدا نا صفتے کتویر، بلکہ خدا کے کفر پاریر، کہ ہر
 ۱۰ ہیست او ہر گڑا خدا نا ڈو ٹی آرے۔ ۰
- ۱۱ ولدا پنج میکو ملائک تینا تالے خرابنگا سادار نا تخت آخسا۔ سادار نا بادشاہی ٹی گپ
 تارمہ مس۔ مخلوق عزاب آن تینا ڈوی تے گٹ ہلک۔ ۰ اوفک دا تکلیف او تینا ٹپاتا
 ۱۲ ظل نا وجہ غان خدا کے کفر پاریر، ولے ولدا ہم گناہ او بُرائی تے آن ہر سینگٹویر۔ ۰
- ۱۳ ولدا شش میکو ملائک تینا تالے دریاب فرات ٹی شاغا۔ دریاب باریس تاکہ
 دے ٹک نا گنڈ آن بروکا بادشاہ تے کے او اوفتا فوجاتے کے کسر جوڑ مرے۔ ۰ ولدا
 ای اژدہار نا، خرابنگا سادار نا او دروغ نا پنمیر نا باتے آن مسہ ناپاکو روح پوٹ نا

- ۱۳ شکل آٹ پیش تمنگ آخناٹ-○ وا شیطاں نا رُوحک اُترہ، کہ معجزہ نشان تِسِر-
 وا مُسہ رُوحک وُنیانا کُل بادشاہ تے آکارہ، وافتے کُلے اوار خُدا تعالیٰ نا خلاف جنگ
 کے مُچ کیرہ-○
- ۱۵ یِیسی پارے "غور آٹ بمبو- اسی ناگمان وُز آن بار برہوہ- بمو بندرغ خوش
 قسمت اے کہ اووے سمبال اے، او تینا پُچاتا حفاظتے کیک، تاکہ مخلوق نا مون
 آ لغز چرخ کپ، او شرمندہ مَف-○
- ۱۶ ولدا خرابنگا رُوحک بادشاہ تے اسہ جاگے آ مُچ کیر کہ داوے عبرانی زُبان نی
 "برمجدوَن" پاریرہ-○
- ۱۷ ولدا هفت میکو ملائک تینا تالے توئی خسا- آسمان نا بھلا عبادت خانہ نا تہہ نی
 تخت آن بھلو توارس بس "واسہ کاریم پورہ مس"-○ ولدا گروک او هورہ توار
 کریر، او بھلو زلزلہ مس- وُھنو زلزلہ بندرغ نا وُغار آبننگ آن پد تئویس- وا
 ۱۹ کُل آن خطرناکینگا زلزلہ اسکہ-○ بھلا شار یعنی بابل وا زلزلہ غان مُسہ بشخ مس او ملکاتا
 ایلو شاراک ہم تباہ مسر- ہندن خُداے بابل شار اُست آ بس- او تینا غُصے
 ۲۰ اوڑا شولا-○ کُل جریرہ غاک او مَشک خلاص مسر-○ او آسمان آن بندغاے آترونگر
 تما، کہ وافتے آن آسٹ نا وُزن تقریباً پنجا سیر اسکہ- وا مصیبت ہم سخت اسکہ، ولے
 ولدا ہم مخلوق خُدا کے گُفر پارے-○

مشہورِ بگا رنڈی خرابنگا سادار نا زی آ تُولوک نا مثال

- ۱ **ب** ولدا هفت ملائکاتے آن، کہ وافتے تو هفت تال اُترہ، اسٹس کئے آ بس،
 پارے "کن تو برک- اسی نے نشان ایثیوہ کہ ہمر مشہورِ بگا رنڈی نے سِزار سینلگ-
 ۲ وا بمو شار اے کہ وریا باتا رہی آ جوڑ کروک اے-○ وُنیانا بادشاہک وا شار نا
 ۳ نیازی تے تو زناکاری کریر، او وُنیانا بندغاک وافتے تو سنگتی تجار-○ ملائک خُدا نا

پاکنگا زوج نا طاقت اٹ کئے ریگستانے آوے۔ اسی اوڑے اسے نیازی س خیسندو
 رنگ نا خرابو سادارے نازی آتولوک خنٹ۔ خدا نا خلاف گفر نا پیتاک وا سادار
 ۳ ناگل جان آ لکھوک آنرہ، او سادار نا ہفت کاٹم او وہ مرغ آنرہ۔ نیازی وانگری
 او خیشن رنگ نا چچ پیناس۔ زناکاری نا وجہ غان او بھار پیسہ کناس۔ اونا وڈو ٹی
 ۵ خیشن نا تاس او جان آتہ قیمتی آخوار، خیشن او پیون نا زیوراک آنرہ۔ اونا
 پیشانی نازی آلو زاک لکھوک آنرہ کہ واقعا معنی وڈوک اے
 ”بھلا شار بابل، کہ گناہ نا وجہ غان مشہور اے، یعنی زناکاری

نا وجہ غان۔“

۶ اسی خنٹ کہ وا شار والاک بھار پیتی نازی آ ایمان تجوکاتا ورتے گنگوئر
 او خوش آنرہ۔

۷ آرا وخت آای وھن خنٹ، بھار حیران مسٹ۔ ملائک کئے آن ہریفے ”نی
 آنتے حیران مس؟ اسی نے وا خرابنگا سادار نا، کہ اونا ہفت کاٹم او وہ مرغ او، او
 ۸ وا نیازی نا، کہ سادار نازی آتولوک اے، اوقتا رازاتا معنی پوہ کیوہ۔ ہمو
 خرابنگا سادار، کہ نی خناس تہ، وختے آ زندہ اسکہ، واسہ آفک، او مون آجاتا ہرانا
 جاگہ غان پیش تہک او ہمیشہ نا ہزار سینگل تہ۔ وا وڈیا نا بند غاک، کہ اوقتا پنک وڈیا
 نا جوڑ منگ آن مسٹ ہمیشہ زندہ رہینگو کا کتاب ٹی آفس، اوفک وا سادارے خیرہ
 حیران مریرہ، آنتے کہ وا سادار مسٹ اسکہ، واسہ آف، وا دلدا ظاہر مریک۔

۹ ”وا پیتاتے پوہ منگ نا ضرورت اے۔ وا ہفت کاٹم ہفت مشک او، کہ
 ۱۰ نیازی واقتا زی آتولوک اے۔ وا ہفت باوشاہک ہم آریہ۔ پنچ نا باوشاہیک
 خلاس مسونو، اسٹس واسکان کنگ ٹی اے، او آخری واسکان جتے۔ آرا وخت آ
 ۱۱ آخری باوشاہ بریک، او مچہ وخت کے باوشاہی کیک۔ او وا سادار، کہ مسٹ اسکہ
 واسہ آفک، ہفت باوشاہ تے آن پد ہشت میکو باوشاہ مروئے، او ہمیشہ نا ہرانا
 جاگہ غا راہی تینگوئے۔“

- ۱۲ "او واوہ مرغ، کہ نی خناس تا، وا باوشاہ او کہ وافک واسکان باوشاہی کنتو۔
 ۱۳ وافتہ ہم ساوار تو سنگتی کے چمہ وخت کن باوشاہی نا موقعہ رسینگ۔ ○ وافتا کل
 ۱۴ نا مقصد آسٹ اے۔ وافک تینا طاقے خرابنگا ساوارے ایتیرہ۔ ○ وافک کل سور نا
 خلاف جنگ کیرہ، ولے سور تینا گچین کروکا بند غاتے تو اوار وافتہ کلک، آنتے کہ وا
 سور جہان نا مالک اے او باوشاہ تا باوشاہ اے۔ ○"
 ۱۵ ملائک کئے وا ہم پارے "نی خناس کہ رنڈی وریاب نا ویر نازی آتو لوک آسکے۔
 ۱۶ وا ویک وینا نا قوم، نسل او جتا نا زبان پاروکاک او۔ ○ او وہ مرغاتے، کہ نی خناس،
 وافک او خرابنگا ساوار وا نیازی آن نفرت کیرہ۔ وافک اونا ہر گرائے پلیرہ، اووے
 ۱۷ لغز کیرہ، اونا جان نا سوتے گنیرہ، او خاخر ٹی ہوشیرہ تہ۔ ○ واپتاک مرور آنتے کہ خدا
 اوفتا آستاتے ٹی شانانے۔ اوفک کل اتفاق کیرہ، تینا طاقے خرابنگا ساوارے ایتیرہ،
 ہمو وخت اسکان کہ خدا نا کروکا اقرار پورہ متے۔ ○
 ۱۸ "وا نیازی نے کہ نی خناس، ہمو شار اے کہ وینا نا باوشاہ تا زی آ حکومت
 یک۔ ○"

زیبا او کاروباری آشار بابل نا تباہ مننگ

- ۱ **۱۸** واکن پد ای اسہ پین ملائکے، بھلو طاقے آٹ آسمان آن شیف بینگ آ
 ۲ خناٹ۔ اونا بینگ آن کل آؤغار آروشنائی مس۔ ○ او زور آن توار خلیسہ پارے
 "بھلا شار بابل تما، تباہ مس،
 واسہ وا جن، بدروح، او بھازنگا خرابنگا چکاتا آرا جوڑ مس، ○
 ۳ آنتے کہ کل قوماتا بند غاک شرابی تے آن بار وا شار نا گناہ گاراتے تو سنگتی
 کرینو، واژان گناہ نا مزے بیفیر، یعنی واڑے زنا کیر۔
 وینا نا باوشاہک ہم واڑے گناہ گاراتے تو سنگتی کیر او وا سنگتی

نا وَجہِ غان امیر مسر۔"○

ولدا ای آسمان آن اسہ پین توارس ینگٹ کہ پاریکہ

"کنا کسر آ بروکا بندغاک، واژان پیش تمبو۔

ثم واشار ناگناہ گاراتا کاریستے ٹی شریک مقبو،

ناکہ ثم واقتا یزا ٹی شامل مفرے۔○

واقتا گنابک بندادہ بھاز مسر

کہ پین موقعہ آف کہ خدا اوفتے معاف کے۔○

اوفتے تو بندن مریک، دھن کہ ایلوفتے تو کریسر،

او آخس کہ کریسر، اوقتا یزا ارا بندادہ مریک۔

آخس کہ مئے تکلیف او مصیبت تسونر،

ارا بندادہ تکلیف او مصیبت اوفتے یلک۔○

دھن کہ اوفک تین کے بھاز دولت مچ کریسر او تینے عزت تسونر،

بندن اوفتے آ بھاز عزاب او غمی بریک،

آتے کہ اوفک مغرور او، او تینا است ٹی پارہ

"نن گووی آن، نن جنوزان مقفہ،

ننے آ اصل غم بفلک۔"○

بندا خاطر آن واشار نا بندغاتے آ اسہ وے ٹی گل مصیبتاک بربرہ،

یعنی کینگ، غم او دکال اوفتے آ بربرہ۔

واشار خاخر ٹی بوشنگلک،

آتے کہ خدا، کہ اوقتا فیصلہ کیک، گل آن طاقت ور اے۔○

ارا وخت آ دنیا نا بادشاہک، کہ واشار ناگناہ گاراتے تو سنگتی کریسر، واژان موٹل

او خاخر نا لمبہ غاتے خیرہ، اوفک بوغیرہ او ماتم کیرہ۔○ اوفک خولیرہ، وا مصیبت

آن مر سلیرہ، او پارہ

”اے بھلا شار بابل والا، تم کے افسوس۔

تم واخ زو تباہ مسورے۔“

۱۱ ونبیا ناروبار کروکاک ہم ماتم او افسوس کیرہ، آنتے کہ اوفتا گڑاک واسہ سودا
۱۲ مفسہ۔ واسہ کس اوفتے آن خیمسن، پیون، زیباؤ خل، قیمتی آخوار، جتا دُول نا
جواننگ پنچاک، خوشبو تروکا پاناک، پیل نا دستان، او ایلو گیمینگا پاناتے آن جوڑ کروکا
۱۳ گڑاتے، کانسی، آبتی او سنگ مرمر نا گڑاتے بلسہ۔ اوفک مصالحہ غاتے، خوشبو تے،
شراب او زیئون ناتیل، جواننگا نت او خولم، مال او میل، ملی او مے تے ہم بلسہ۔
۱۴ کاروبار کروکاک شار نا بند غاتے پارہ ”آخس ہم گڑاک کہ تم تین کے مچ کیرہ، اوفک
۱۵ گل خلاس مسر۔ وافتے تم پد آخمپورے۔“ ہو بند غاک کہ دا شار ٹی کاروبار کریسر
۱۶ او امیر جوڑ مسور، خولیس آن فر سلیرہ، ماتم او افسوس کیرہ۔ اوفک پارہ
”افسوس، وا بھلا شار کے افسوس،

کہ نی کیمنو پچ، خیمسن او پیون، زیباؤ خل او قیمتی آخوار تے بیناس۔
واخ زو تباہ مس۔“

۱۷ اسہ وار تو دا شار نا گل گڑاک تباہ مسر۔ ہمو وخت آ گل کشتی چلیفو کاک او
وافتے ٹی مسافر اک، بھلا افسراک او ایلو بند غاک، کہ کشتی تے ٹی کاروبار کیرہ، فر
سلیرہ۔ آرا وخت آ اوفک خاخر نا لمبہ غاتے او موٹے خنیرہ، تو زور آت پارہ ”واژان
۱۸ مست ہندا خو بھلو شار جوڑ کننگتویس۔“ اوفک ماتم او افسوس کیرہ، او افسوس
۱۹ کننگ نا نشانی کے تینا کاٹم آیش شاغیرہ۔ اوفک پارہ
”وا ہمو شار اسکہ کہ گل کشتی چلیفو کاک واژان امیر مسر،

ولے او واسہ واخ زو تباہ مس۔“

۲۰ واکان پد ملائکس پارے

”اے جنت ٹی ریمگو کاک، او خدا نا پسکننگ پیغام نازی آیمان تجو کاک،

اے پغمبر اک او شاگرد اک، خوش بیو،

آنتے کہ خدا انصاف کریئے، او ٹا بد بے بلکونے۔
 ولدا اسے پین طاقت ورو ملائکس اسے بھلو نسلے آن بار غلس بیفے او سمندر ٹی
 خساتر۔ او پارے

”بھلا شار بابل ہم ہندن تباہ مریک، او ولدا اصل خینگپک۔
 وا شار آن ولدا کس ہم ڈھول او چاپ، او بندرغ نا خوشی کنگ
 نا توارے ہمپک۔

بر ڈول نا مزدوری کرداک ہم وا شار ٹی خینگپس،
 او واڑے نسل ہم چلینگپک۔
 وا شار ٹی چراغ نا روشنائی مفرؤے،
 او بادشاہ او برامی نا خوشی نا شعراک ہم مفرور۔
 وایمناک مرور آنتے کہ وا شار نا کاروبار کرداک تینے بے ایمانی
 آٹ امیر کریسر،

او وا شار نا جاؤگری نا وجرغان ٹل قوماتا بندغاگ راستگا کسرے الانر۔
 بابل شارے وا خاطر آن یزاتینگ،
 آنتے کہ پغمبر او خدا نا راستگا پیغام نازی آیمان تخوکاک واڑے کسفگار۔
 اوقتا وتر واڑے شولنگاس۔

۱۹ واکان پدا ای اسے بھلو توارس آسمان ٹی بنگٹ کہ وا مخلوق نا بھلو مچی سے
 نا توار آن بار اسکے۔ واک پاریرہ
 ”خداے صفت کبو،

کہ نجات او طاقت او عزت اوڑتو آرے۔
 آنتے کہ او راست او صبح فیصلہ کرداک اے۔
 او ہمو شارے، کہ رنڈی آن بار وئیائے خراب کریس،
 اونا فیصلہ کرے۔

خدا اودے بڑا تِس اَنّے کہ دا اشار نا بندغاک اونا خزمت کروکاتے
واڑے کسفیر۔"○

۳ وافک ولدا زور آٹ صفت کریسہ پاریر
"خدا نا صفقے کبُو۔"

۴ او دا اشار ٹی بلوکا خاخر ہمیشہ لگوک اے۔"○
پیست او چار معتبراک او چار جوانیگا ساواراک تینا کاٹمتے شیف تیار، او تخت
آٹولوک آخداے سجدہ کیر، پاریر
"خدا نا صفقے کبُو، آمین۔"○

سور نا برام نا دعوت

۵ ولدا تخت آن توارس بس، کہ پاریکہ
"اے خدا نا راستیگا بندغاک،
کہ تُم چنگ یا بھلن اُرے،
او تینا اُستاتے ٹی خدا نا عزتے تخیرے،
خدا نا صفقے کبُو۔"○

۶ ولدا ای مخلوق نا توارے، کہ آبشار نا تینگ نا توار او هوره نا توار آن بار
اسکد، بنگٹ۔ وافک پاریرہ
"خدا نا صفقے کبُو،

۷ کہ خدا تعالیٰ کل نا بادشاہ اے۔○
بہو، خوشی کیبُو۔

۸ بہو، اونا بھلنی نا صفقے کیبُو،
کہ واسہ سور نا برام نا وخت بسونے،

او برامی تینے برام کے تیار کرینے۔

بینگ کے زیباؤں پچ برامی نے بینگا۔

۸ وا زیبا بینگا پچ خدا نا پچین کرو کا تا پاک صاف منگ کے اسے نشانس اے۔

۹ ولدا ملائک کے پارے "واوے لکھ،" و افک راست او۔ بمو بند غاک خوش

قسمت او کہ سور نا برام ٹی بے فنگانو۔

۱۰ اسی ملائک سجدہ کنگ کے اونا نت تے آتھا۔ ولے او کے پارے "بندن

کپہ۔ اسی نے آن بار او ایلو عیسی نازی آ ایمان تجو کا تے آن بار، کہ و افک عیسی نا

پیغام نازی آ ایمان تجیرہ۔ خدا نا خرمت کرو کو سے اٹ۔ صرف خدا نے سجدہ کرک،

آتے کہ پیش گوہی او ہر گزاتے، کہ اسی نے نشان تسوٹ او پغمبر اک و افے لکھانو،

عیسی نا باروٹ رغامیرہ۔

پیون آ بلی نا زی آ تولو کا نا بھلو طاقتسے تو بینگ

۱۱ ولدا اسی آسمان آن پیونو بلی سے نازی آنوارس بینگ آ خنٹ، کہ وا "راست

او خیر خواہ" پاننگا۔ او راست اٹ فیصلہ کرو کا اے او راست اٹ تینا جگاتے

۱۲ یک۔ اونا کا تم آ بھاز تاج آنرہ۔ اونا خنک بندن آنرہ، وھن کہ خاخر نا لمبہ غاک۔

۱۳ اونا زی آپس لکھوک اسکہ کہ واژان بے وس گس و اوے تپک۔ او اسے بھلو

کوٹس بیناس، کہ وانا زی آ و تر نا نشاناک آنرہ، او وا "خدا نا پسکینگ پیغام"

۱۴ پاننگا۔ او آسمان نا فوجاک پیونو پچ بینوک پیون آ بلی نازی آ تولو کا اونا رند اٹ

۱۵ آنرہ۔ او اونا با آن اسے تیزو ز غمس پیش تما کہ، کہ واژان او قوماتے کنگ۔ او واسے آبن

نا لے تو افے آ حکومت یک۔ او خدا نا غصہ تو انگور نا جوس کشنگ آن بار تینا

۱۶ نت تے تو لتارک تا۔ او اونا کوٹ آ او اونا ران آ او لکھوک اسکہ

"وا گل نا خدا او بادشاہ تا بادشاہ اے۔"

- ۱۷ ولدا ای اسه ملائکے وے نازی آسلوک خنٹ، کہ او زور آٹ بال کروکا چکاتے
- ۱۸ پاریکہ "کل ثما یبو، خدا نا وعوت ئم کے تیار اے۔" یبو، باوشاہ تا، عزت منداتا، فوجی تا، بلی او اوقتا سواری تا، مے تا او آزات مروکاتا سوتے گمبو۔" ○
- ۱۹ ولدا ای خرابنگا ساوار او وُغار نا باوشاہ تے خنٹ، کہ تینا بندغاتے مچ کریر تاکہ
- ۲۰ بلی نا سواری او اونا فوج نا خلاف جنگ کیر۔○ خرابنگا ساوار گرفتار کنگا۔ اورتو اوار ہمو وروغ نا پغمبر ہم اسکہ، آرا کہ خرابنگا ساوار نا جاگہ غا معجزہ غاتے نشان تسوس۔
- وا معجزہ نشان تینگ نا نتیجہ ہندن اسکہ کہ بھازنگاک بت نا عباوتے کریسر او خرابنگا ساوار نا پن اوقتا پیشانی آچھاپ کنگا تس۔ ساوار او وروغ نا پغمبر ہرتوماک اوار زندہ ہمو بھلا خاخرئی خسنگار، کہ وا خاخرئی گوگرت ہم اوار لگا کہ، او خاخری آجھیل
- ۲۱ آن بار خینگا کہ۔○ اوقتا فوجیک ہمو زغم آٹ کسفنگار، آرا کہ بلی نا سواری نا با آن پیش تہاکہ۔ کل شکاری آچکاک وافتا سوتے گنگر، سیر کریر۔○

شیطانے اسه ہزار سال نا سیزا

- ۱ ب ولدا ای اسه ملائکے خنٹ کہ آسمان آن یینگ ئی اسکہ۔ اونا ووی جنتا سیزا
- ۲ نا جاگہ نا کلیت او ہتکڑی س اسکہ۔○ او آڑویارے، کہ شیطان یعنی ایلیس اے، ہتکڑی خلک، او اسه ہزار (۱،۰۰۰) سال اسکان جنتا سیزا نا جاگہ ئی بند کرے تہ۔○
- ۳ او جنتا سیزا نا جاگہ ئے قلف کرے تاکہ او اسه ہزار سال اسکان مخلوقے ریفنگ کپ۔
- واکان پد مچہ وخت کے اووے یلہ مروئی اے۔○
- ۴ ولدا ای تحت آٹولوکا ہمو بندغاتے خنٹ کہ اوفتے فیصلہ کنگ نا حق تینگا تس۔
- ای ہمو بندغاتا زوحاتے ہم خنٹ کہ وافک عیسیٰ نا باروٹ گواہی او خدا نا پسکینگا پیغام نا تبلیغ نا وجہغان کسفنگار۔ وافک خرابنگا ساوار او ساوار نا بت نا عباوتے کتویسر، او نہ وافتا پیشانی یا ووتا زی آساوار نا نشان چھاپ اسکہ۔ وافک پدی

۵ زندہ مریرہ او ہزار سال اسکان خدا نا مقرر کروکا تو باوشاہی کیرہ۔ ایلو کہوکا بندغاگ ہزار سال نا پورہ منگ اسکان پدی زندہ مفسرہ۔ واقیامت نا اولیکو پدی زندہ منگ نا وخت مروئے۔ ۶ ہمو بندغاگ خوش قسمت او کہ ولفک اولیکو قیامت نا پدی زندہ منگ نا وخت ٹی زندہ مریرہ۔ وافقے آرٹ میکو وار موت بفک۔ بلکہ ولفک خدا او اونا مقرر کروکا کے ایماتے آن بار مریرہ۔ ولفک اسہ ہزار سال اسکان خواجہ تو اوار باوشاہی کیرہ۔ ۷

شیطان نا یلہ منگ او ہمیشہ نا سزا رسینگنگ

۸ اسہ ہزار سال آن پد شیطان قید آن یلہ مریک۔ ۹ ولدا او دنیا نا چارمہ گنڈ آ قوماتے یعنی جوج ماجوجے ریفک، او وافقے جنگ کے تیار کیک، مچ کیک۔ وافقا تعداد ہنداخہ بھاز مروئے وھن کہ سمندر نا رہی آریکاک مریرہ۔ ۱۰ ولفک گل وغار آتالان مریرہ او خدا نا گچین کروکاتا چارمہ گنڈ آن سلیرہ۔ ولے فاخر آسمان نا گنڈ آن بریک، وافقے ہوشک۔ ۱۱ ولدا شیطان، کہ وافقے ریفے، دوزخ نا بھلا فاخر ٹی خینگک، آراڑے کہ مست خرابنگا ساوار او وروغ نا پغمبر خینگاگر۔ ولفک واڑے ہمیشہ کن وے او نن ہوشنگیرہ، عزاب ٹی مریرہ۔ ۱۲

آخری حساب کتاب

۱۱ ولدا ای اسہ بھلو پیونو تختے آاسٹے خناٹ۔ وغار او آسمان اونا پینگ آٹ ۱۲ غایب مسر، او پد آخنگتویر۔ ۱ ولدا ای گل کہوکاتے، کہ ولفک چنگک یا معتبراک آئرہ، زندہ تخت نامون آخناٹ۔ کتاباک بلنگار۔ وافقا ہرنگ آن پد، نینگا یا خرابنگا کاریمتا بدلہ تنینگ کے وافقا فیصلہ کنگا۔ ولدا اسہ پین کتابس، کہ وازندگی نا حساب

- ۱۳ کتاب نا کتاب ائسک، پلنگا-○ ہمو بندغاگ کہ سمندر ٹی وینگاٹر، یا کسکوئر، او فیصلہ
 ۱۴ کے تیار ائره، کل زندہ مسر، وافتا نینگا یا خرائنگا کاریختے کے وافتا فیصلہ کنگا-○ ہمو
 جناک، کہ وافک کہوکاتا زی آ حکومت جوڑ کریسر، وافک ہم دوزغ نا بھلا خاخر
 ۱۵ ٹی خینگار- وا بھلا خاخر ائٹ میکو موت اے-○ آرا بندغ نا پن و احساب کتاب نا
 کتاب ٹی مفک، او ہمیشہ نا بھلا خاخر ٹی بوشنگ-○

پُسکُنگا دُغار او جنت

- ۱ **ب** ولدا ای پُسکُنو دُغار او آسائس خناٹ- اولیکو دُغار او آسان خلاص مسوئر، او
 ۲ سمندر ہم خلاص مسوئر-○ ولدا ای پُسکُنگا یروشلیم شارے خُدا نا گندُ آن آسان
 آن شیف بنگ آخناٹ- وا بندن زیبا ائسک کہ برای ئے باوشاہ کے تیار کس-○
 ۳ ولدا ای تخت آن زور آن توارس بنگٹ، کہ پارے "واسہ خُدا نا آرا بندغائے تون
 ۴ اے- خُدا بندغائے تو رینگٹ، او وافک وانا خاھنگا بندغاگ مریرہ-○ او خُدا وافتا
 پریشانی تے خلاص کیک- واڑے تکلیف، ماتم او کینگ مفک، ائتے کہ مُتکُنگا
 گڑاک او پیتاک خلاص مسوئر-○

- ۵ تخت آتولوک آخدا پارے "ای کل گڑاتے پُسکُن جوڑ کریٹٹ-"
 او کنے پارے "لکھ، ائتے کہ آرا بیتاتے ای پاوہ، وافک راست او، وافتے ٹی
 ۶ بچ شک آف-○ کل کاریماک خلاص مسر- ای ہمیشہ کن اٹ او کل گڑاتا مالک
 اٹ، یعنی شروع آن آلیس آخر اسکان ای اٹ- آرا بندغ ہم کہ ملاس اے، ای
 اودے حق ایٹیوہ کہ ہمیشہ نا زندگی تروکا ویر آن ویر گئے- وا اوڑکے ٹیکی اے-○
 ۷ او آرا بندغ آخر اسکان کنا زی آ ایمان تچک او ہر سینگک، او وا ٹیکی ئے حاصل
 ۸ کیک- ای اونا خُدا مریرہ، او کنا چنا مریرہ-○ ولے خولوکاک، غداراک، قاتلاک،
 زنا کردوکاک، جاؤدوگراک، بتاتا عبادت کردوکاک او دروغ تروکا، کل ہمیشہ نا خاخر

ٹی ہوشگیرہ۔ وا اِرت میکو موت مروے۔"

پُسکَنگِ یروشلَم شار

۹ ولدا بمو ہفت ملائکاتے آن، کہ اوقتا تالائے ٹی ہفت آخری دباک اُترہ،
اسٹس کے آبس، پارے "کن تو برک، اسی نے برامی کے یعنی سور نازائفے
نشان ایتوہ۔"

۱۰ خدانا پاکنگا زوج نا طاقت کے آبس، او ملائک کے مَشے نائل آورے۔ او کے
۱۱ پُسکَنگِ یروشلَم شارے نشان تس، کہ خدانا گنڈ آن آسمان آن شیف بسک۔ او ٹی
خدانا نور نا روشنائی اسک، او وا شار بمنڈن چمک تسک وھن کہ گبینگا پیرا، او بمنڈن
۱۲ صفا اسک وھن کہ شیمہ۔ او نا بھلو ویوالس اسک او وا ٹی ووازوہ دروازہ اُترہ۔ او وا
دروازہ غاتے آ ووازوہ ملائک خیالداری کریرہ۔ او وا دروازہ غاتے آ بہودی تا ووازوہ
۱۳ قوماتا پنک لکھوک اُترہ۔ او بر گنڈ آن مسہ دروازہ اُترہ، یعنی مسٹ وے یک
نا گنڈ آن، مسٹ وے کی النگ نا گنڈ آن، او بمنڈن مسٹ مسٹ ایلو ہر تو ما
۱۴ گنڈاتے آن اُترہ۔ او شار نا ویوالا تا ووازوہ بنیاو اُترہ۔ وافقے آ سور نا ووازوہ خاصنگا
۱۵ شاگروا تا پنک لکھوک اُترہ۔ ملائک کہ کن تو بیت کریسٹس، اوڑ تو وا شارے او
۱۶ وانا دروازہ غاتے او ویوالائے کچ کنگ کے اسہ خیشن نا لُس اسک۔ او شار نا چار
گنڈاتا مرغنی برابر اسک، یعنی آس کہ اونا پتنی اسک بندادہ اونا مرغنی اسک۔ ملائک
تینا خیشن نا لٹ تو وافقے کچ کرے، تو پانزوہ صد (۱،۵۰۰) میل مرغنی او پتنی اسک،
۱۷ او بڑی تہ ہم بندادہ اسک۔ ملائک ویوال نا بنوئی کے ہم کچ کرے۔ اونا کچ کنگ
۱۸ نا مطابق وا اِرا صد او شانزوہ (۲۱۶) فٹ اسک۔ ویوال یشب نا جوڑ کروک اسک،
۱۹ او شار صفا خیشن نا جوڑ کروک اسک، بمنڈن صفا اسک وھن کہ شیمہ۔ او شار نا
ویوالا تا بنیاواک بھاز وول نا قیمتی آختے آن زیبا جوڑ کنگا کر۔ اولیکو ویوال یشب

۲۰ نا، اِرت میکو نیلم نا، مُسٹ میکو شَب چراغ نا، چار میکو زُغرو نا، ۵ پنج میکو عقیق نا،
شَش میکو لعل نا، هفت میکو سُہری خُشت نا، هشت میکو فیروزہ نا، نومیکو پُکھراج
۲۱ نا، وہ میکو یمنی نا، یانزوه میکو سنگ ستبلی نا، او دوانزوه میکو یاقوت نا اسکہ۔ ۵ دوانزوه
دروازہ غاک دوانزوه قیمتی آخوار آتے آن جوڑ اُترہ، ہر دروازہ اسہ قیمتی آخوار آن
جوڑ اسکہ۔ شار نا بھلا کسر صفا خیمسُن آن جوڑ اسکہ۔ ۵

۲۲ ای وا شار ٹی عبادت خانہ ختوئیٹ، آنتے کہ وانا عبادت خانہ خُدا تعالیٰ او
سور اے۔ ۵ شارے دے او توبے نا ضرورت آلویکہ کہ روشنائی ایتیر، آنتے کہ خُدا
۲۳ نا نُور وا ئی اُرے، او سور واڑکے چراغ آن بار اے۔ ۵ دُنیَا نا قوماک وا روشنائی
۲۴ ٹی چرخ کیرہ، او دُنیَا نا بادشاہک تینا مال مڈی تے واڑے اُتیرہ۔ ۵ وانا دروازہ غاک
۲۵ ہمیشہ ید مریرہ۔ واک اصل بند مفسرہ آنتے کہ واڑے نن یا تارمہ مَفک۔ ۵ قوماتا
۲۶ مال مڈی او طاقت واڑے خُدا نا عزت تینگ کے اُتگیرہ۔ ۵ ولے ہمو بند غاک کہ
۲۷ ناپاک او یا دروغ تیرہ، پین گناہ یا بُرائی کیرہ، واک اصل وا شار ٹی پیسنگ
کپسہ۔ صرف ہمو بند غاک پیسیرہ اُرافتا پنک سور نا کتاب ٹی لکھوک او، کہ ہمیشہ
نا زندگی اُے حاصل کیرہ۔ ۵

۲۲ **ب** ولدا ملائک کئے ہمیشہ زندگی تروکا ویر نا دریابے نشان تِس۔ وا ویر شیشہ غان
۱ بار صفا اسکہ۔ وا خُدا نا تخت آن او سور آن شروع مسک، ۵ او پُسُن آشار نا بھلا
۲ کسر نا نیام آن گدرینگاک۔ دریاب نا ہر توما کینارہ غاتے آ ہمیشہ نا زندگی تروکا درختاک
خرار کہ وافتے ٹی سال ٹی تُو تُو نا دوانزوه دُول نا بیوہ غاک لگار۔ او وافتا پِناتے آن
۳ قوماک شفا حاصل کیرہ۔ ۵ او وا شار ٹی گناہ او بُرائی کروکاک مَفرور۔ خُدا او اونا
سور نا تخت وا شار ٹی مروے، او وافتا زی آ ایمان تجوکاک وافتا عبادتے کرور۔ ۵
۴ واک وافتے خنیرہ، او خُدا نا پن وافتا پیشانی نا زی آ لکھوک مروے۔ ۵ واڑے
۵ تارمہ مَفرورے، او وافتے چراغ یا دے نا روشنائی نا ضرورت مَفرورے، آنتے کہ خُدا
ہموڑے موجود اے او اونا نُور وافتے کے روشنائی اے۔ وا بند غاک ہموڑے ہمیشہ

کے بادشاہ تے آن بار رینگیرہ۔○

عِیسیٰ نا ناگمان آٹ بِنِنگ او مخلوقے بدلہ تِنِنگ

۶ ولدا ملائک کئے پارے ”واپتاک راست او، اصل ورورغ آفس۔ خدا، کہ تینا پاننگ رُوح نا طاقے تینا پُسننگ پیغام تروکاتے آ راہی کرے، او تینا ملائکے راہی کرے تاکہ ہمو پیتاے رغامے کہ اوفتے زو ثابت مردیٰ او۔“○

۷ عِیسیٰ پارے ”غور آٹ ہیمو۔ ای زو بریوہ۔ ہمو بندگاک خوش قسمت او کہ واکتاب نا پیتاے آیقین تخیرہ۔“○

۸ ای یوتنا واپیتاے بَنگٹ او خنٹ۔ واگڑاتا خننگ او پَنگ آن پد ای ملائک نا، کہ واگڑاتے کئے نشان تسوس، وانائت تے آتھا، تاکہ ای اووے سجدہ کیو۔○
۹ ولے او کئے پارے ”ہندن کپہ۔ ای نے آن بار او پغمبر اتے او ایلو عِیسیٰ نازی آ ایمان تجوکاتے آن بار، کہ وافک واکتاب ٹی لکھو کا پیغامے منیرہ، خدا نا خدمت کرو کوے آٹ۔ صرف خدائے سجدہ کُرک او اونا عباوتے کُرک۔“○

۱۰ او کئے واہم پارے ”واکتاب نا کل پیتاے لکھ، چچ ویکیس، آتخے کہ وخت خُرک اے کہ پیتاک پورہ مریرہ۔○ آرا بندغ شیطان نا کسر آ پَنگ ٹی اے، واوے یلہ کُرک کہ او ہندا کسر آ بنیمہ کایک۔ آرا بندغ گناہ یا بُرائی کَنگ ٹی اے، او گناہ یا بُرائی کریسہ کایک۔ ولے آرا بندغ خدا نا کسر آ کایک، او ہندا کسر آ کایک، او آرا بندغ نیکو کاریم کَنگ ٹی اے، او نیکو کاریم کریسہ کایک۔“○

۱۲ عِیسیٰ پارے ”غور آٹ ہیمو۔ ای زو بریوہ۔ ای ہر بندغے اونا کاریم نا مطابق

۱۳ بدلہ ایٹیوہ۔○ ای ہمیشہ کن آٹ او کل گڑاتا مالک آٹ، یعنی شروع آن آلیس

آخر اسکان ای آٹ۔○

۱۴ ”ہمو بندگاک خوش قسمت او کہ وتر آٹ تینا پچاتے سلانو او پاک صاف

- ۱۵ مسونو۔ ہندا خاطر آن اوقتا حق آرے کہ شار نا دروازہ غان تہہ ٹی چیسیر، او ہمیشہ نا زندگی تروکا درخت نا بیوہ ئے گنیر۔ ۰ ہمو بندغاک کہ مخلوقے غلطو کسر نشان تسونر، قاتلاک، جاؤو گراک، زنا کروکا، بتاتا عباوتے کروکا، او عمل او پیتاتے اٹ دروغ تروکا، اوفک گل دروازہ غان پیشن سلیرہ۔ ۰
- ۱۶ "ای عیسیٰ تینا مللکے دا خاطر آن راہی کریت، تاکہ گل عیسائیک دا پیتاتا باروٹ پیر۔ ای داؤو نا اولیاداتے آن اٹ، او سوب نا استار اٹ۔" ۰
- ۱۷ خدا نا پاکنگا زوج او برامی پارہ "برک"۔
- ہمو بندغاک کہ دا پیتاتے پیرہ، واک ہم پارہ "برک"۔
- ہمو بندغاک کہ نلاس او، بدو، ہمیشہ نا زندگی نا ویرے، کہ دا ٹیکے اے، گمبو۔ ۰

آخری پیتاک

- ۱۸ ای یوحنا دا گوای ایتیوہ، کہ آرا بندرغ دا کتاب ٹی تینے آن گڑاس پین لکھک، تو
- ۱۹ خدا دا بیان کروکا وبا، بیماری او مصیبتاتے اوڑا راہی کیک۔ ۰ او آرا بندرغ دا کتاب نا پیتاتے آن گڑاسے خلاص کننگ نا کوشتے کیک، تو خدا دا کتاب ٹی بیان کروکا ہمیشہ نا زندگی تروکا درخت نا بیوہ ئے اووے تفک، او دا مقدسنگا شار ٹی رینگیک۔ ۰
- ۲۰ عیسیٰ پاک "آؤ۔ دا پیتاک راست او۔ ای ژو پینگ ٹی اٹ۔"
- ای یوحنا ہم پاوہ "خواجه، ژو برک۔" ۰
- ۲۱ او خواجه عیسیٰ نا رحمناک گل ایمان تھوکا تا زی آمرید۔ آمین۔ ۰

خاصیڳا لوزاتا معنی

• اوم نا اولیاد

والقب یقیسی کے پسکینگا عہد نامہ یعنی انجیل شریف ٹی بھاردار استعمال کنگانے۔
والوز نا معنی اے کہ ”بندغ نا باوہ“۔ متکینگا عہد نامہ ٹی پغمبر وانی ایل والقبے بمو بندغ
کے استعمال کرینے کہ او خدا نا مقرر کردکا مریک۔ وانی ایل نا خیال اسکے کہ وامون نا بندغ
ایلو بندغاتا فیصلہ کیے او بادشاہی کیے۔ بند خاطر آن یقیسی والقبے تین کے استعمال
کرینے آتے کہ او خدا نا مقرر کردکا اے، او بندغاک پوہ مرید کے یقیسی جنت آن بسونے۔

• اسحاق (شاگردا کاریماک ۷: ۸؛ روپیو ۹: ۷؛ یہتویک ۱۱: ۹)

اسحاق پغمبر ابراہیم نا مار اسکے، او وانا ارامار یعقوب او ییسو آثرہ۔ اسحاق نا معنی
اے ”مخوکا“، آتے کہ آرا وخت آخدا ابراہیم تو اقرار کرے کہ ”ای نے مارس لیتیوہ“، وا
وخت ٹی ابراہیم او اونا زائف سارہ پیر آثرہ، او سارہ مخا۔

• افتاہ (یہتویک ۱۱: ۳۲)

افتاہ اسے بہارو فوجی س اسکے۔ اسے وختس او یہتوی تا رہٹا جوڑ مس، اوقتا
رہٹائی ئے کرے۔

• اقرار

• (۱) متکینگا اقرار (لوقا ۱: ۷۲؛ شاگردا کاریماک ۳: ۲۵؛ گلتیہ ۳: ۱۷)

یہتویک ۹: ۱

آرا وخت آخدا اوم، نوح، ابراہیم او داؤو تو بیت کرے، خدا اوقتے حکم تیس کہ

اوفک او اوفتا قوم نا بندغاک خُدا نا خلکاتا مطابق زندگی ئے گدریغیر۔ خُدا اوفتے تو اقرار کرے۔ او خُدا موسیٰ تو ہم اقرار کرے۔ پارے کہ ”اگہ یبھوویک کنا کسر آ میرہ۔ تو کنا خاص اُمت میرہ۔“ بندا اقرارے عیسائیک ”متکُننگا عہد نامہ“ پارہ۔

• (۲) پُسکُننگا اقرار (متی ۲۸: ۲۶؛ مرقس ۱۳: ۲۳؛ لوقا ۲۲: ۲۰؛ رومیو ۱۱: ۲۷)
عیسائی تا وا ایمان آرے کہ عیسیٰ کل وُنیا کے ”پُسکُننگا عہد نامہ“ بیسوںے کہ اوئی خُدا پین اقرار کریئے۔ وا ”پُسکُننگا عہد نامہ“ ئی لکھوک اے کہ عیسیٰ کل وُنیا نا بندغاتا گناہ تا معاف کرفنگ کے صلیب آتفنگا، کسفنگا، او خُدا اووے پدی زندہ کرے۔ پُسکُننگا اقرار بندن اے کہ اگہ بندغس عیسیٰ نازی آ ایمان تنجک او اُست ئی پانک کہ ”عیسیٰ کنا گناہ او بُرائی تا معاف کرفنگ کے کسفنگا نے“، تو خُدا اونا گناہ او بُرائی تے معاف یکک او نجات ایٹک تہ۔ بندا خاطر آن عیسائیک انجیل مقدسے ”پُسکُننگا عہد نامہ“ پارہ۔

• اہلک

• یبھووی تا مسہ وُول نا اہلک اُترہ،

• (۱) اہام

یبھووی تا کل اہلک لاوی قبیلہ غان اُترہ۔ او وافک موسیٰ تا ایلیم بازون نا نسل آن اُترہ۔ اہامتا وا کاریم اسکہ کہ اوفک مخلوقے عبادت کریغیر، او بھلا عبادت خانہ ئی مخلوق کے قربانی ایغیر۔ اوفک وا فیصلہ ئے کریہ کہ آرا گڑا پاک اے او آرا گڑا ناپاک اے۔

• (۲) بھلا اہلک

بھلا اہلک بمو اہلک اُترہ کہ بھلا عبادت خانہ ئی معتبر اک اُترہ۔

• (۳) ڪُل آن بھلا اِمامڪ

صرف ڪُل آن بھلا اِمامڪ بھلا عبادت خانہ نا ڪُل آن مُقدسنگا جاگہ غا بنارہ، کہ اوڙے
پین کس بنگ کتھیکہ۔ اسہ وخت ئی صرف اسہ بھلو اِمامس مسکہ، او یقیسی نا وخت ئی
ختا پنی آ بندغ ڪُل آن بھلا اِمام اسکہ۔ روپیو شہنشاہ کاتقائے بھلا اِمام جوڙ کرے، ولے
یہتھویک ولدا ہم ختائے تینا ڪُل آن بھلا اِمام چائیمسرہ۔

• اِنجیل

اِنجیل نا معنیٰ اے ”خوشی نا پیغام“۔ اِنجیل شریف نا تہہ ئی پیست او ہفت
(۲۷) کتاب او۔

• اَنگور نا جوس

یقیسی نا وخت ئی مخلوق اَنگور نا جوس بھاز استعمال کرکہ۔ اَنگور نا جوسے بندغاڪ
جوڙ کرہ۔ او منہ بندغ اوزان اسہ وول نا شرانس جوڙ کرہ او گنگرہ تہ۔ اوفڪ مسافری ئی
تین تو اوار ویر نا جاگہ غا اَنگور نا جوسے تجارہ۔ خدا نا کلام ئی اَنگور نا جوس گنگنگ نا اجازت
ارے، ولے بھاز گنگنگ نا اجازت افڪ کہ بندغ نشر مرے۔ بھازنگا ویندارنگا بندغاڪ وا
جوسے گتھویہ۔ او یختی ہم ہم بھو بندغائے آن اسکہ کہ او وا جوسے گتھویک۔

• ایلو قوم والاڪ

ایلو قوم والاڪ ہم ڪُل بندغاڪ او کہ یہتھوی افس۔ یقیسی نا وخت ئی یہتھویک تینے
بھاز اہمیت تسرہ، او ایلو قوم والاڪ اوقتا مون آ کم عزت والا نرہ۔

• پیغمبر الیاس (مرقس ۹: ۳؛ روپیو ۱۱: ۲-۵؛ یعقوب ۵: ۱۷)

الیاس خدا نا اسہ پیغمبرس اسکہ۔ او یہتھوی تا بادشاہ تا او بتاتا عبادت کروکاتا خلاف

بیت کریک۔ او بغیر کینگ آن جنت آبتا۔ یہودی تا یقین اسکے کہ "الیآے خدا نا مقرر کردہ کا آن مُست پدی بروئی اے۔" ارا وخت آن مخلوق عیسیٰ غان وا بیت نا باروٹ بریفے۔ تو او بختی نا باروٹ بیت کریکس پارے "او ضرور پدی بسوئس۔ ولے مخلوق اووے ورسٹ کتو" (متی ۱۱:۱۳)۔

• باوہ (لوقا ۲۲:۳۲)

وا اسے بندنو خاصو لوزس اے کہ واوے عیسیٰ خدا نا باروٹ پارے، اُتے کہ عیسیٰ خدا غان واخ خُک اُس کہ او خدائے تینا باوہ چائسکے او "باوہ" پاریک۔ او ہمو بندغاک کہ عیسیٰ غا ایمان میسر۔ او اوفتے ہم پارے کہ "شم خدائے کنا باوہ پوہ مریرے۔ او "باوہ" پارے۔" (متی ۱۶:۵) اُتے کہ خدا اوفتا خیال داری کیلک۔

• بابل شار (متی ۱۱:۱-۱۲:۱۷؛ شاگردا تا کاریماک ۴:۳۳)

بابل متکو شارس اسکے۔ او بادشاہ بندا شار ئی رہینگاک۔ بابل نا گل بندغاک خدا نا عبادتے کتویرہ۔ او عیسیٰ نا واؤنیا ئی ینگ آن تقریباً شش صد سال مُست یہودی تے تو جنگ کریسر۔ وافتے کنائر۔ او وافتے آن بھانگاتے تینا تلک آیسوئر۔

• بلعام (۲ پطرس ۲:۱۵؛ یہودواہ ۱۱؛ پیشن گوبیک ۲:۱۳)

بلعام اسے بھلو جاؤو گرس اسکے۔ وانا وخت ئی ایلو قوم والا نا بادشاہ س وازان خواست کرے او واوے پیسے نا لالچ تے کہ "یہودی تے جاؤو کرک۔ تاکہ ای وافتازی آہم بادشاہی کیو۔" ولے خدا نا خوش آلویک۔ بندا خاطر آن بلعام بادشاہ نا مقصدے پورہ کنگ کتو۔

• برق (یہودیک ۱۱:۳۲)

برق یہودی تا اسے رہشاس اسکے کہ او یہودی تا وُشمناتے تو جنگ کرے۔ او وافتے کنا۔

• تئیمین (شاگردا تا کاریماک ۲۱: ۱۳: رومیو ۱۱: ۱: فلی ۳: ۵: پیشن گوئییک ۴: ۸) پیغمبر یعقوب نا دوانزده مار انزده، او تئیمین اونا کل آن چنکا مار اسکہ۔ او ییہودی تا دوانزده قوم آن ایس اونا نسل آن بس۔

• پاک صاف منگ نا بے شولنگ (لوقا ۳: ۴) پاک صاف منگ نا بے شولنگ یونانی لوز "پتسمہ" نا ترجمہ اے۔ ییہودییک عبادت کنگن آن مست ویر تی بے شولارہ، او تیغے پاک کرہ۔ ییہودی تا بھارنگا فرقہ غاتے تی بے شولنگ خدا نا پن آ وقف منگ او ییہودی تے تو شامل منگ نا نشانی اسکہ۔ پیغمبر یحییٰ ہم بھارنگا مخلوقے اوفتا گناہ تے آن بر سینکینگے ظاہر کنگن کے اوفتے اُردن دریاب نا ویرتے تی بے شولہ۔ او عیسیٰ نازی آ ایسان آتنگ والاک ہم پاک صاف منگ نا بے شولیرہ تاکہ معلوم مرے کہ اوفتا کل گناہ او برائیک معاف کنگنا نو او اوفک تینا زندگی ئے خدا کے وقف کیرہ (متی ۱۹: ۲۸)۔

• پینکاست نا دے (متی ۱۱: ۳: شاگردا تا کاریماک ۱: ۲) دا ییہودی تا خاصو دے س اے۔ دا دے بچانینگ نا عید نا تقریباً پنجا دے آن پد کنگنک۔ دا "وعوت نا ہفتہ"، یا "لاب نا وعوت" ہم پاننگ۔ دا دے نا مقصد دا دے کہ دا دے آ ییہودییک خوشی کیرہ او خدا نا شکرے اوا کیرہ کہ خدا انسانا تے لاب کنگن او بیوہ کنگن کے تے۔ دا دے آ ییہودییک خولم، بسوکا بیوہ او ایلو حلالنگا ساداراتا خدا کے قربانی ئے ایتیرہ او خیرات کیرہ۔

• پینٹیس پیلٹس (لوقا ۱۳: ۳: ۱۳: ۶، ۱: ۲۳) عیسیٰ نا وخت آ اسرائیل نلک رومیو شہنشاہ نا ذو تی اسکہ، او اونا حکومت اسکہ۔ او تینا شہنشاہی تی اخس ہم نلک فتح کرکہ۔ اونا صوبہ غاتے تی گورنر مقرر کرکہ۔ پینٹیس پیلٹس

رؤم شار نا اسه بند غس اس که او اترانیل ملک نا ییژودی پنی آ صوبه نا گورنر اس۔

• جڑعون (یہودی ۱۱: ۳۲)

جڑعون یہودی تا رہنما اسکہ۔ او مزہبی و بند غس اسکہ۔ او جنگ آن مست خدانان و عا کرے۔ اراوخت آ او تینا فوجی تے تو جنگ نا میدان نی بس۔ اوفتا تعداد بھار کم اسکہ۔ ولے خدا اوفتا مدتے کرے۔ او اوفک دشمناتے۔ کہ اوفتا تعداد زیاست اسکہ۔ کنار۔

• خدا اودے باوہ پیرہ و آؤو آن بار بادشاہی ایٹک (لوقا ۱: ۳۲)

خدا پغمبر و آؤو تو اقرار کریس کہ اونا اولیواتے آن اسه بند غس اوران بار بادشاہی ایٹوئے۔ کہ او "خدا نامقرر کروکا" پانگوئے۔ عیسیٰ نا وخت لی مخلوق بمو بند غ نا انتظارے کریم کہ او برے او یہودی تے روئیو فوج نا ظلم آن بچائے۔ خدا عیسیٰ و آؤو آن زیاست بادشاہی تسوس۔ ولے اونا بادشاہی و آؤو نا بادشاہی آن بار صرف بند غاتا زی آ آؤیکہ بلکہ اونا بادشاہی مخلوق نا روح نا زی آ اسکہ او آرے۔

• خدا نا پاکینگ روح (لوقا ۱: ۴۱)

خدا نا پاکینگ روح نا ترجمہ یونانی زبان "پنیوؤ تو هاگیو" آن کننگانے۔ وا لوز نا معنی اے "پاکینگ تو"۔ پاکینگ روح خدا نا طاقت اے کہ خدا تینا پغمبر او دوستیگ سنگتاتے ایٹک کہ اوفک خدا نا طاقت اٹ خدا نا پیغامے مخلوق اسکان سرکیر۔ انجیل مقدس نا خوانینگ آن نن چانہ کہ خدا نا پاکینگ روح واسکان ہم دنیا لی کاریم کننگ لی اے۔ عیسیٰ نا کسینگ او پدی زندہ منگ آن پد خدا نا پاکینگ روح نا طاقت عیسیٰ نا شاگرداے آ (شاگردا تا کاریماک ۱: ۵-۲) او کتاباتا لکھو کاتے آ بس۔ او اوفک متی نا عیسیٰ نا باروٹ خوش خبری وغیرہ و لکھار۔ عیسیٰ دا ہم اقرار کرے کہ خدا بمو گل ایمانداراے آ تینا پاکینگ روح نا طاقتے راہی کیک (یوحنا ۱۳: ۲۵-۲۶) کہ ارافک است نا حب اٹ خدا او عیسیٰ نا زی آ ایمان تخیہ۔

وانا ربثمانی اے! ایماندار اک تینا زندگی نے خدا نا خوش نا مطابق گد ریغیرہ۔

• خدا نا باوشابی (لَوْقَا ۸: ۱۰-۱۳: ۱۸)

یہودی تا ایمان اُسک کہ خُدا اگل دُنیا نا بادشاہ اے۔ او اوقتا وا ہم ایمان اُسک کہ بندنو وختس ہم بروئے کہ خُدا تینا مقرر کروکائے وا دُنیا نا بادشاہ کروئے۔ ارا وخت آتیسلی بس۔ او "خُدا نا باوشابی" نا پارے۔ تو وا بیست نا وا معنی اَلوئیکہ کہ او ایلو بادشاہ تے آن بار سیاسی طور اے بادشاہ مریک۔ بلکہ وانا معنی اُسک کہ او روحانی بادشاہ مریک۔ ایلو زباناتا ترجمہ غاتے ئی وا لوز بھار استعمال کنندگانے۔ ولے بربابوی ئی مخلوقے پوہ کنگ کے وا لوز نا ترجمہ آسان لوزاتے ئی کنندگانے۔

• خدا نا خوش خبری (لَوْقَا ۳: ۳)

وا لوز یونانی لوز "یواگیلی اون" نا ترجمہ اے۔ خُدا نا خوش خبری ذہن اے کہ عیسیٰ بسونے او مخلوقے نجات نا کسرے نشان بسونے۔ ارا بندرغ عیسیٰ نا کسر آ کالک اور کے جنت نا خوش خبری اے۔

• خُدا نا عبادت او آرام نا دے یعنی ہفتہ

تورات ئی خُدا یہودی تے حکم تسوسس کہ اوفک ہفتہ ئی شش دے کاریم کیر۔ ولے ہفت میکو دے یعنی ہفتہ غا اوفک چچ کاریم کپس۔ او صرف آرام او خُدا نا عبادتے کیر۔ بندا خاطر آن وانا پن "سبت" یعنی خُدا نا عبادت او آرام نا دے یعنی ہفتہ تہنگا۔ وا دے آخُدا اوفتہ عبادت او آرام کنگ نا حکمے تس۔ ولے یہودی تا معتبر اک تینا گندز آن ہم منہ بیست شاغار۔ تاکہ اوفک تینا خوش نا مطابق رغامیر "آرام کنگ نا معنی واو اے۔" عیسیٰ تینا بنگ آن اوفتہ وا رغام کہ "وا عبادت او آرام نا دے آرے۔ ولے نم وا دے آپین نیکو کاریم ہم کنگ کیرے۔" (لَوْقَا ۶: ۱-۱۱: ۱۳-۱۵)

• خُدا نامار (لُوقا ۱: ۳۵: ۳: ۳۱)

عبرانی زبان او انجیل نامتبی فی والوز "خُدا نامار" پین معنی فی استعمال مسونے۔ مثلاً یعقوب او یوحنا بارزوت لوز "هُورہ نامارک" (مرقس ۱۷: ۳) استعمال مسونے۔ والوز نامعنی و افک کہ اوفک هورہ نامارک اُترہ۔ ولے والوز نامعنی اے کہ اوفک سخت طینت او شور کرو کو بندغ اُترہ۔ او بندن "شیطان نامار" تا بم وامعنی افک کہ او شیطان آن ووی مسونے۔ ولے والوز نامعنی اے کہ او مستی کیک۔ انجیل مقدس نامتبی فی "خُدا نامار" لوز نامعنی و او اے کہ عیسی نامعنی خُدا نام طینت نا ورتی اے۔ او عیسی خُدا نام بھار خُزک اے۔ عیسی نامہ مریم نا پد پور منگ ناقصہ لُوقا ۱: ۲۶-۳۸ فی لکھوک اے۔

• خُداے وہ میکو بشخ تینگ (لُوقا ۱۸: ۱۲)

موسی نام کتاب تورات فی یہودی تازی آ و فرض کننگاس کہ اوفک تینا آمدن او فصلاتا وہ میکو بشخ خُدا نام پن ات ایتیر۔ او و وہ میکو بشخ عبادت خانہ نام خدمت کروکاتے تینگ کہ اوفک وافتے آن تینا گزانے کیر۔ فریسی فرقه نام بندغاک ہر گز نا وہ میکو بشخ تسرہ۔ اوفک خزنو مرج۔ دنیا۔ پوویہ۔ وغیرہ نام بم وہ میکو بشخ تسرہ۔ کہ وافتا وہ میکو بشخ تینگ نام حکم شریعت فی لکھوک الولیک۔

• خُدا نام مقرر کروک (لُوقا ۳: ۳۱: ۹: ۲۰)

خُدا نام مقرر کروکا عبرانی زبان فی "تمشیخ" او یونانی زبان فی "تخرستوس" پاننگانے۔ او بندابر توما لوزاتا معنی اے "کاسم آتیل شاغوکا"۔ عبرانی زبان "تمشیخ" عربی زبان ات "مسج" پاننگ۔ مسٹ نام وخت فی کہ خُدا یہودی تازی آ پغمبر یا باو شاہ مقرر کریکہ۔ گزا مخلوق اوفتا کاسم آتیل شاغاک۔ بندا تیل شاغنگ نامعنی وامس کہ خُدا اوفتے بندا کاریم کننگ نام طاقے ایتے کہ آرا کاریم کے اوفتے گچین کریں۔ پد آ عیسی نام وخت فی یہودییک بندنگا باو شاہ نام کسر آبرارہ کہ او برے اوفتے رومیو شہنشاہ غان آزات کے او یہودییک اسے

وارس ولدا بھلو حکوشس جوڑ کیر۔ ولے یعیسی فوج نا طاقت آت بنتے۔

• خرمٹ کروکاک (لوقا ۱۰: ۳۲)

بھلا عبادت خانہ نا خرمٹ کروکاک یہودی تا بھلا عبادت خانہ لی ہمو بندناک اترہ۔
 ارافک صرف بھلا عبادت خانہ نا الماتا خرمٹے کیرہ۔ وافک گل اسہ قوم آن اترہ۔ او
 وافک یعقوب نامار لالوی آن اترہ۔ خدا موسیٰ نا وخت لی اوفتے زمہ واری تس کہ ”کنا
 عبادت نا جاگہ نا خرمٹے کبو“۔ بندا خاطر آن انجیل مقدس لی آرا وخت آ لالوی قوم نا
 زکر مریک۔ تو دانہ معنی اسے کہ او ضرور خرمٹ کروکوس اسے۔ او یعقوب نامار لالوی
 نا نسل آن اسے۔

• پیغمبر داؤد (لوقا ۶: ۳)

داؤد خدا نا اسہ پیغمبرس اسکہ او یہودی تا بادشاہ ہم اسکہ۔ او یعیسی نا ودی منگ آن
 تقریباً ہزار سال مست زندہ موسس۔ داؤد ہمو بادشاہ اسکہ کہ او فلسطین نلکے او یروشلم
 شارے فتح کرے او تینا حکومتے جوڑ کرے۔ اونا بادشاہی نا وخت لی یہودییک بھاز خوش
 او آباد اترہ۔ اونا کینگ آن پداونا مار سلیمان بادشاہ جوڑ مس۔ سلیمان نا شان تینا باوہ غان
 ہم زیاست اسکہ۔ پیغمبر داؤد خدائے بھاز دوست اسکہ۔ بندا خاطر آن خدا اودے زبور نا
 بھازنگا باپاتا لکھنگ نا طاقے تس۔ خدا اقرار کرئس کہ ”کنا مقرر کروکا داؤد نا آویاواتے
 آن بریک“۔

• دے لی ٹخ آن بار (شاگردا تا کاریماک ۱۰: ۹، ۱۰)

دے لی ٹخ آن بار نا معنی اسے کہ انسان بغیر خچنگ آن خدا نا ملائکتے خبک یا اونا
 حکماتے بیک۔ واٹخ لی خدا اوفتے مون آمروکا پیتا تا باروٹ پانک، یعنی پیشن گوبی۔

• روچہ نا خاصنگا وے (شاگردا تا کاریماک ۹:۲۷)

یہودیک اینو اسکان وا روچہ توریہ۔ واوے عبرانی زبان لی تیوم کیر پانتنگ۔
واوے آخدا موسیٰ قریانی نا حکم تسوس۔ تاکہ قریانی نا وجہ غان اوفتا گنابک ونگیر۔
واوے آیتودیک عبادت کیرہ۔ قریانی ایتیرہ۔ او روچہ تحیرہ۔ او سال لی صرف بندا وے
آھلا امام۔ ھلا عبادت خانہ نا گل آن مقدسنگا جاگہ غا کابک۔

• روئیو شبنشاہ

اینو پگہ روم اپلی نلک نا اسہ شارس اے۔ عیسیٰ نا وخت لی روم شار شبنشاہ نا تخت
نا جاگہ اسکہ۔ اونا شبنشاہی بندن۔ ھلن اسکہ کہ اسہ گند آ اونا سرحد شام نلک تو ہلاکہ او ایلو
گند آن سرحد آکتہ برطانیہ غان الیس مصر اسکان ہلاکہ۔ روئیو نا شبنشاہی۔ ھزار وخت اسکان
چلینگا۔ عیسیٰ نا وخت لی اسرائیل نلک روئیو شبنشاہ نا اسہ صوبہ س اسکہ۔ او یہودی تا خوش
اسکہ کہ اوفک روئیو تے آن آزات مریر۔ عیسیٰ نا کسفنگ او پدی زندہ منگ نا چل سال
آن پد اوفک روئیو تا خلاف انقلاب میسر۔ بندا انقلاب نا وجہ غان روئیو شبنشاہ اوفتا شار
یروشلم او ھلا عبادت خانہ تے تباہ کرے۔

• ساماری قوم

ساماریہ اسرائیل نلک نا شارے نا پن اسکہ۔ بندا اشار نا پن ات جمو صوبہ نا پن ساماریہ
اسکہ۔ او بندا شار نا وجہ غان جمورے رینگو کا بند غا تا پن "ساماری" تخنگا۔ وھن کہ اگہ
بند غس مستونگ شار نا مرے تو "مستونگی"۔ او اگہ قلات شار نا مرے تو "قلاتی" پانتنگ۔
عیسیٰ نا بنگ آن ہفت صد (۷۰۰) سال مست استودے پنی آ شبنشاہ اسرائیل نلک آ
قبضہ کرے۔ او ساماری تے تینا مے جوڑ کرے۔ او بین نلکے آوزے۔ او اوفتا جاگہ غا ایلو
قوم نا بند غا تے ساماریہ صوبہ لی آباد کرے۔ او پد آ بندا بروکا قوم نا بند غا ک ساماری تے تو
برام کریر۔ پد آ ساماری قوم والا ک تورات نا زی آ ایمان میسر۔ وے اوفتا او یہودی تا

مزہبی آرواجاک اسہ پہ ایلوغان بھاز جتا ائره۔ بندا خاطر آن ییہوویک ساماری تے آن سخت نفرت کریرہ۔ او اوفتے آن مرک وزند ائره (یوختا ۹:۳)

• سدوم شار (متی ۱۵:۱۰: لوقا ۲۹:۱۷: پیشن گوہیک ۸:۱۱)

سدوم ہمو شار اسکہ آرازے کہ لوط او اونا خاوت رینگا کہ۔ وانا ربی آاسہ بین شارس اسکہ کہ پن تہ عمورہ اسکہ۔ و اشاراتا بندناک بھاز گناہ کریرہ۔ ولے خاص طور آت بھاز زنا کریرہ۔ لوط وافتے زناغان منع کرے۔ ولے وافک ہزینگشور۔ بندا خاطر آن خدا وافتے ہزا تیس۔ او ہزتوما شارک خاخر لی تباہ مسر۔ صرف لوط او اونا ارا مسر بچار۔

• سمنون (ییہوویک ۳۲:۱۱)

سمنون اسہ طاقت وارو ییہووی سس اسکہ۔ او ییہوویک اووے تینا ربشا جوز کریرہ۔

• سموئیل (شاگرو اتا کاریماک ۲۳:۳: ییہوویک ۳۲:۱۱)

سموئیل اسہ بھلو ہغمیر او ربشاس اسکہ۔ وایہو ییہووی اسکہ کہ بادشاہ وادو نا کائیم آ تیل شاغا۔ تاکہ نشان مرے کہ وادو بادشاہ جوز مسوے

• شاگرو

• (۱) شاگرو

عیسیٰ نا شاگرواک ہمو بندناک ائره کہ اوفک عیسیٰ تو اوار ائره او اونا زی آ ایمان تجارہ۔

• (۲) دوانزودہ خاصنگا شاگرواک (متی ۱۰:۱۰:۳: مرقس ۱۳:۳: لوقا ۱۲:۱۹)

عیسیٰ نا دوانزودہ خاصو شاگرو ائره کہ اوفک تقریباً ہر وخت عیسیٰ تو اوار ائره۔ او

عیسیٰ اوفتے "خاصیٰنگا شاگرد" پارے۔ عیسیٰ اوفتے روحانی طاقت بسوس۔ وختس کہ خدا عیسیٰ نے پدی جنت آدرے، تو بسدا شاگرداک عیسیٰ نا جاگہ غایسائی تا معتبراک مسر او اوفک عیسیٰ نا پسکینگ پیغام نا تلخجے کریر۔ یونانی زبان لی ووانزہ خاصیٰنگا شاگردا تے کے "اپوستولوس" نا لوز استعمال کنگنے، او وانا معنی اے "پیغام رسیفوکا"۔ بسدن خاصیٰنگا شاگرداک لوز نا معنی نا مطابق پیغام رسیفنگ نا کاریکے کریر، او عیسیٰ نا پسکینگ پیغامے گند گند آر سیفنگ نا کوشستے کریر۔ لوقا نا عیسیٰ نا باروت خوش خبری لی (۱۶-۱۳:۶) ووانزہ خاصیٰنگا شاگردا تا پنک پطرس، اندریاس، یعقوب، یوحنا، فلپس، برتلمائی، متی، توما، حلفی نا مار یعقوب، شعمون، یہوواہ او یہوواہ اسکروتی انرہ۔

• شریعت

یہودیک شریعت بموے پاریرہ کہ او تورات لی لکھوک اسمک، او تورات موسیٰ غا بسوس۔ و اشریعت عیسیٰ غان تقریباً سینزہ صد (۱۳۰۰) سال مست بسوس۔ یہودی معتبراک عیسیٰ نا وخت آتینا گند آن ہم بھازنگا پیتا تے شانائتر کہ و افک شریعت لی لکھوک آلویرہ۔ معتبراتا ارادہ واو اسمک کہ اوفک تینا خوش نا مطابق رغامیر کہ مخلوق ہمر شریعتے منگ کیرہ۔

• شرع نا معلماک

شرع نا معلماک بمو یہودیک انرہ کہ اوفک توراتے خوانارہ او ایلو مخلوقے خوانفیرہ۔ اوفک یہودی تے تورات نا مطابق زندگی گدریفنگ نا باروت پاریرہ۔ او مخلوقے شریعت نا پیتا تے پوہ کریرہ۔ (لوقا ۱۱:۳۶)

• صدوقی فرقہ (لوقا ۲۰:۲۷)

وا یہودی تے آن اسر فرقس اسمک کہ اوفک بندغاتا کینگ آن پد زندگی نا زی آ

ایمان تختویہ۔ اوفک پاریرہ کہ "بندغ نا کینگ آن پد پین پجو زندگی س آفک"۔ اوفک ملائکاتا او جناتا زی آیم ایمان تختویہ۔

• صلیب

صلیب روئیو شہنشاہ نا وخت ئی اسہ پھانسی تینگ نا طریقہ س آسکہ۔ صلیب اسہ ڈول نا پائس آسکہ کہ اووے ڈغار نا تہہ ئی کڈ کریرہ، او صلیب وا کڈ ئی تینگاکہ۔ اونا شکل ارا شاخ والا درخت آن بار آسکہ۔ ارا بندغے کہ ہزا تینگاکہ اونا نت او ڈوتے وا صلیب نازی آ میج خلنگاکہ او اونا جان آن وتر بسکہ او ہموڑے کسککہ۔ وا ہزا صرف خرابنگا فحریے تینگاکہ۔

• عبادت خانہ

• (۱) عبادت خانہ

عیسیٰ نا وخت ئی یہتووی تے کے عبادت خانہ غاک اسرائیل ملک نا تقریباً ہر شار ئی انڑہ۔ مخلوق وازے عبادت کریکہ، او اماماتا واعظ بنگکہ، ولے اوفک وا عبادت خانہ غاتے ئی قربانی تینگ کتویہ، بلکہ صرف عبادت کریرہ۔ قربانی صرف بھلا عبادت خانہ ئی مسکہ۔

• (۲) بھلا عبادت خانہ

یہتوویک مسخر آن پیش تمنگ آن پد اسرائیل ملک ئی بسر او آباد مسر۔ اوفک بادشاہ سلیمان نا دور آٹ یروشلم شار ئی اسہ بھلو عبادت خانہ س جوڑ کریر، آراڑے کہ موسیٰ نا شریعت نا مطابق قربانی تینگ۔ اول ئی وا عبادت خانہ بادشاہ سلیمان تھے۔ ولدا بابل آ ملک نا شہنشاہ واوے تباہ کرے۔ واکان پد ولدا یہتوویک بندا جاگہ غاپین عبادت خانہ س جوڑ کریر۔ وا ہم تباہ کنگا۔ او پد آگورنر بروڈیس مسٹ میکو وار بندا عبادت خانہ س جوڑ کرے۔ وا عبادت خانہ بھلا بھلن او زیبا آسکہ۔ عیسیٰ نا کسفنگ آن چل سال آن پد روئیو شہنشاہ واوے ولدا تباہ کرے۔

• (۳) عبادت نا جگ (لوقا ۶:۳)

بادشاہ سلیمان نا باوہ بادشاہ داوود نا وخت لی بھلا عبادت خانہ اولیکہ۔ موسیٰ نا وخت آن داوود نا وخت اسکان یہودی تے تو اسر جگس اسکہ کہ او "عبادت نا جگ" پاننگاہ۔ بندا جگ لی قربانی ہم تنیگاہ۔ یہودی تا بھلا عبادت خانہ سلیمان نا وخت لی یروشلم شار لی جوڑ مس۔ او اوران پد عبادت نا جگ خلاص مس۔

• یہودی تا عیداک

• (۱) پچانفنگ نا عید (متی ۲۶:۵، ۲:۱۸:۱۹)

موسیٰ یہودی تے مصری تا بیٹی آن کشا۔ او بندا خوشی لی یہودیک واعدے کیرہ۔ واقصہ عیسیٰ غان تقریباً سیزدہ صد سال (۱۳۰۰) مست موسس۔ یہودی تا پچانفنگ کے خدا موسیٰ نا ذریعہ اٹ مصری تے آ بھاز وباتے راہی کرے۔ گل آن آخری کو وبا دا اس کہ ہر ارا نا بھلا مارے خدا اسر نن لی کسے۔ ولے خدا یہودی تے حکم تس کہ اوفک قربانی تروکا سور یا وغر نا وتراتے تینا دروازہ نا چوکاٹ آخلیر۔ وخص کہ ملائک عزرائیل گلی تے آن گدرینگاکہ او ارا اراتا چوکاٹ تے آوترتے خناکہ۔ تو ہمو ارا نا بھلا مارے کسفتویک۔ او ارا ارا نا چوکاٹ آوتر اولیکہ۔ او ارا نا بھلا مارے کسفتیک۔ دا وبانان پد مصر نا بادشاہ فرعون یہودی تے آزات کرے۔ گڑا خدا یہودی تے دا حکم تس کہ اوفک ہر سال پچانفنگ نا عیدے کیر۔

• (۲) بغیر خمیر نا ایزغ نا عید (لوقا ۲۲:۷، ۱:۷)

وا عید پچانفنگ نا عید تو اوار کنتلگ۔ واعدے یہودیک بندا خاطر آن کیرہ کہ خدا اوفتے موسیٰ نا ذریعہ اٹ مصر ملک آن مصری تا بیٹی آن کشا۔ واعد نا وخت آ یہودیک ہفت دے اسکان بغیر خمیر نا ایزغ کنیرہ، اتنے کہ ارا نن آ کہ اوفک مصر آن پیشن تمار تو نت خمیر کنتلگ کے اوفتے تو وخت اول۔ اوفک زو زو پتیرؤ ایزغ بسیر او گنر۔ یہودیک

بر سال بندا بیتے یات کنگ کے ہفت وے اسکان بغیر خمیر نا اریغ گنیرہ۔

• (۳) بھلا عبادت خانہ نا وقف کنگ نا عید (یوتنا ۱۰:۲۲)

وا عیدے یبتوویک بر سال و سمیر نا توئی منانفیرہ۔ اتے کہ او فتا بھلا عبادت خانہ
مہ سال کے پین قوم والا بند غاتا دوئی آسکہ۔ او پین قوم والا بند غاک تینا بتی آ خداتے
وازے تجانر۔ آرا وخت آ یروشلیم شار پدی یبتووی تا دوئی بس۔ اوفک بھلا عبادت
خانہ غان بتاتے کشار۔ اووے ہلار۔ تاکہ پاک صاف کیر۔ وایت عیسیٰ نا دوئی منگ آن
تقریباً اسہ صد او شست سال مست مس۔

• (۴) گدان نا عید (یوتنا ۷:۲)

وا عید یبتووی تے کے بھاز اہمو عیدس اے۔ وا عیدئی یبتوویک شاخاتے آن گدان
جوڑ کیرہ۔ او ہفت وے کے اوڑے خاوت تو رینگیرہ۔ اوفک پارہ کہ "موتی نا دورئی
چن سال اسکان ننا باوہ پیرہ غاک ریگستانئی چرٹ کریر۔ گدان تےئی رہینگار"۔ وا عید عام
طور ات خولم نا لاب آن پد ستمبر اکتوبرئی مریک۔

• عیسو (رومیو ۹:۱۳: یبتوویک ۱۱:۲۰: ۱۲:۱۶-۱۷)

احماق نا ارا جازی ومار یعقوب او عیسو انرہ۔ عیسو بھلا آسکہ۔ ولے مزہبی و بند غس
الویکہ۔ اسہ وختس عیسو بھاز یٹنگن آسکہ۔ بندا وچہ غان او تینا بھلا ایللم نا حقے یعقوب آ
سودا کرے۔ او برکت پلنگ نا وخت آ یعقوب باوہ ئے ریفے او دا برکتے ہلک۔

• عیسیٰ آن بار اریغ ٹکر کنگ او کنگ (شاگردا تا کاریک ۲۰:۷)

عیسیٰ تینا گرفتاری او کسنگ آن مست تینا خاصنگا شاگردا تے تو اسہ نن س اریغ
کنگ۔ (لوقا ۲۲:۱۷-۲۰) اریغ کنگ آن مست عیسیٰ اریغس بیفے۔ اووے ٹکر کرے او

تینا شاگردا تے کنگ کے تس، او پد آنگور نا جوس میفے او تینا شاگردا تے تس کہ گلم گلم گمبو۔ ولدا پارے "وہن کنگ نا وجہ واو اے کہ تم پوہ مریرے کہ ای ٹھاگناہ او برائی تا خاطر آن کسفنگیوہ، او کئے یات کنگ کے کنازی آ ایمان تجوکاک ہندن اریغ او جوس گنیرہ۔" واوے یات کنگ کے اینو اسکان عیسائیک وخت وختس ہندن اریغ او جوس گنیرہ۔ ارا وخت آ بندغس وا رواجے تنک، تو ظاہر مریک کہ او خواجہ عیسیٰ نا جان نا قربانی تینگ آن نجات حاصل کرینے۔ پولس ہم وا رواج نا باروت خوا نینے (۱) کر تھی (۱۱: ۱۷-۲۳)

• فریسی فرقہ

عیسیٰ نا وخت لی یہودی تے لی بھاز فرقہ ناک ائیرہ۔ اوفتے آن اسہ فرقہ س فریسی اسکہ۔ وا فرقہ نا بند ناک بھاز دیندار ائیرہ، عیسیٰ اوفتازی آوا الزامے تھاکہ اوفک شریعت نا چنکا چنکا فرضا تے پورہ کیرہ، ولے آرا پیتاک بھلن او وھن کہ انصاف، رحم، ایمانداری اوفتازی آ عمل کپسہ۔ (لوقا ۱۱: ۳۲-۳۳: ۱۸-۱۹) وافک پاریرہ کہ "بندغ نا کینگ آن پد بین زندگی س اے۔" وافک ملائکاتا او چناتا زی آ ایمان تھارہ، او دافتا یقین وا ہم اسکہ کہ خدا نا مقرر کروکا واؤو نا بادشاہی نا پدی جوڑ کنگ کے بریک۔

• قابیل (یہودییک ۱۱: ۳: ۱ یوحنا ۱۲: ۳: یہودواہ ۱۱)

قابیل آدم نا بھلا مار اسکہ۔ او تینا چنکا ایلم بائیل تو بھاز ساڑ کریک، آنتے کہ خدا بائیل نا سور نا قربانی ئے قبول کرے، ولے قابیل نا قربانی ئے قبول کنو۔ بندا خاطر آن قابیل بھاز ناراض مس، او ساڑ آن تینا ایلمے کسے۔

• قربانی کنگ

تورات لی لکھوک اے کہ پغمبر موسیٰ نار بٹھائی آتے یہودی قوم مضر آن پیش تھا۔

او خدا اوفتے حکم تس کہ اوفک خدا نا پن ات قربانی کیر۔ قربانی بھار معنی لی استعمال مرک۔ مثلاً خدا نا شرے اوا کنگ کے قربانی، پاک صاف منگ کے قربانی (لوقا ۲: ۲۲: ۵)، گناہ تا معاف کنگ کے قربانی وغیرہ وغیرہ۔ او خدا بہتودی تے بسدا پاک صاف منگ کے حلالنگ ساوار تا قربانی کنگ نا حکمے تسونے۔

• قربان گاہ

یہودی اکثر خدا کے قربانی تسرہ۔ وا قربانی نا ساوار، میٹ، بیٹ، خراس، کیوت، گوٹو وغیرہ مسرہ۔ اوفک جتا وول نا وجہ غان جتا وول نا ساوار تا قربانی تسرہ۔ وا قربان گاہ صرف بھلا عبادت خانہ لی مسکہ، او اراوے کے قربانی تروی آسکہ، اونا بھلا عبادت خانہ غا بننگ ضروری آسکہ۔

• گناہ تے آن برسینگ نا نشانی

مست نا وختے لی اگ کس گناہ تے آن برسینگ کہ، تو او نشانی کے متکینگ پچ بھینا کہ او تینا کاٹم نازی آ بس شاغاکہ (لوقا ۱۰: ۱۳)

• گناہ گارنگ بندغ (لوقا ۵: ۳۰: ۶: ۳۲: ۱۵)

یہی نا وخت لی یہودی بھو بندغ تے گناہ گارنگ بندغ "پاریرہ کہ یہودی مزبب نا حکماتے متویہ۔ بھو بندغاک کہ زنا کریرہ، وزی کریرہ، معصول مچ کریرہ، او جزام نا بیماراک آئرہ، واک کل گناہ گار آئرہ۔ ایلو قوم نا کل بندغاک، او بھو یہودی کہ ایلو قوم والا بندغ تے تو توترہ بش مسرہ، واک ہم گناہ گار آئرہ۔

• مثال

آرا وخت آ کہ یہی مخلوق تو بیت کریکہ یا اوفتے مزبب و بیت پوہ کریکہ تو اکثر اوفتے

تو مثالے ٹی بیت کریکہ۔ واما لاک صرف اُستاتے خوش کنگ نا قصہ آلویہ، ولے اوفتے ٹی اسر خاصو مقصدس اسکہ، او ییسی مثلاً تا ذریعہ آٹ خدا نا مقصدے پوہ کریکہ۔

• محصول مچ کروکاک

ییسی نا وخت ٹی اسر آتیل نلک روئیو شہنشاہ نا وؤ ٹی اسکہ، او روئیو حکومت ییہودی تے آن محصول بلککہ۔ او محصول مچ کنگ نا کاریجے جمو ییہودی تے تسک ارافک واکاریم کے بھاز پیسہ تسرہ۔ محصول مچ کنگ کے گراس بندغ مقرر کنگا تر کہ اوفک مخلوق آن روئیو حکومت کے محصول مچ کریہ۔ آرا وخت آ روئیو شہنشاہے پیسہ نا ضرورت مسکہ تو او محصول مچ کروکاتے حکم تسک کہ "محصول مچ کبو"، ولے اوفک شہنشاہ نا حکم آن زیاست محصول مچ کریہ، گراس شہنشاہے تسرہ او گراس تین کے بڑسارہ۔ بندا خاطر آن محصول مچ کروکاک امیر انرہ، ولے مخلوق اوفتے "گناہ گار" پاریکہ، او اوفتے آن سخت نفرت کریکہ۔

• معتبرنگا بندغاک

• (۱) ییہودی تا معتبرنگا بندغاک (شاگردا تا کاریمک ۱:۲۳)

ییہودی تا اسر مجلس اسکہ کہ او ٹی معتبرنگا بندغاک انرہ۔ معتبرنگا بندغاتے ٹی ایلک، شرع نا معلک، او سردار اک شامل انرہ او بھلا ایلک مجلس نا قاضی آن بار اسکہ۔ واما مجلس ٹی ییہودیک تینا مزہبی او ایلو جرما تا باروٹ فیصلہ غاتے کریہ۔

• (۲) ییسیائی تا معتبرنگا بندغاک (شاگردا تا کاریمک ۲۳:۱۳؛ طلس ۵:۱-۹)

ییسیائی تا معتبرنگا بندغاک جمو انرہ کہ اوفتے مزہب نا باروٹ ایلو ییسیائی تے آن زیاست خبر اسکہ، او ییسیائی تے تو اوار ایلو قوم تا بندغاک ہم اوفتا عزتے کریہ۔ واما بندغاک ییسیائی تا فیصلہ غاتے کریہ۔

• مقدسنگا جاگہ

• (۱) مقدسنگا جاگہ (لوتا ۵۱:۱۱)

یہودی تا بھلا عبادت خانہ نا تہہ ٹی اسہ خاصو جاگہس اسکہ کہ او ”مقدسنگا جاگہ“ پاننگا۔ واڑے ایلک اگر جی لکھیرہ (لوتا ۹:۱)۔

• (۲) کل آن مقدسنگا جاگہ (لوتا ۳۵:۲۳)

یہودی تا بھلا عبادت خانہ نا مقدسنگا جاگہ نا تہہ ٹی اسہ پین جاگہس اسکہ کہ او ”کل آن مقدسنگا جاگہ“ پاننگا۔ واڑے صرف بھلا ایلک پناہ، او شریعت نا مطابق صرف اسہ بھلو ایامس سال ٹی اسہ وار پنگ کرکہ۔ اصل ٹی کل آن مقدسنگا جاگہ ٹی اسہ خیمن نا صندوقس اسکہ، کہ اونا تہہ ٹی جنتی آیزغ یعنی ”منا“، بارون نالٹ، او ارا غل، کہ اونا زی آخدا نا وہ خاص حکم لکھوک او، انرہ۔ وا جاگہ آپنگ نا وخت آ بھلا ایام خاص طور اٹ خدا نا مون آ موبو اسکہ (یہودیک ۲)۔ کل آن مقدسنگا جاگہ نا دروازہ غا اسہ بھلو پروہس اسکہ۔ عیسیٰ ناکسینگ نا وخت آ دا پروہ نیام آن کپ مس (لوتا ۳۵:۲۳)۔

• ملکہ صدیق (یہودیک ۵:۶-۱۰ : ۶:۲۰ : ۷:۱۳)

ملکہ صدیق بمو بندرغ اے کہ کستے، جنت آ پناے۔ آرا وخت آ ایڑاھیم تینا و شمنائے کٹا، پدی تینا نلک آ پنگ ٹی اسکہ، او کسر اٹ ملکہ صدیقے خنا۔ ملکہ صدیق خداغان ایڑاھیم کے برکت خواہیس، او ایڑاھیم اووے تینا کٹوکا مال مڈی نا وہ میکو بٹھے تس۔ وا قصہ تورات ٹی اے۔ وا وخت ٹی کس بھلا ایام الویک، ولے ولدا ہم ایڑاھیم وہ میکو بٹھے تس۔ بنزن انجیل مقدس ٹی لکھوک اے کہ خواجہ عیسیٰ ملکہ صدیق آن بار گل کے گل آن بھلا ایام جوڑ مسونے (یہودیک ۷:۶)۔

• ملکہ ایڑیل (پیش گوئیک ۲۰:۲)

خواجه یحییٰ نادی منگ آن تقریباً ہشت صد او پنجا (۸۵۰) سال مسیت اسے خرابو بندغس، کہ پن تہ آجب اسکے، اسرائیل ملک نا بادشاہ جوڑ مس۔ او ایلو قوم نا مسر تو برام کرے، کہ پن تہ ایڑیل اسکے۔ اونا نیت ہم خراب اسکے۔ او بہودی تے پارے بہاتا عبادتے کنگ جوانو پیش اے۔" او کوشتے کرے کہ او خدا نا گل پیغام تر دکاتے، کہ بمو دور آت زندہ اترہ، اوفتے کسے۔ پغمبر ایاس اونا خلاف بیت کرے۔

• نجات تروکا (لوتا ۲:۳۰)

وا لوز یحییٰ کے استعمال مریک۔ یحیائی تا دا ایمان اے کہ آرا بندغاک یحییٰ نازی آ ایمان تخیرہ، تو خدا اوفتے نجات ایٹک او اوفک یحییٰ تو اوار جنت ٹی رہینگیرہ۔

• نیگلوتی فرقہ نا بندغاک (پیش گوئیک ۶:۲)

نیگلوتی فرقہ نا بندغاک دعویٰ کرہ کہ سن خواجه یحییٰ نازی آ ایمان تھائن، "وے اوفتا یقین دا اسکے کہ اوفک بے ایمان تے آن بار عمل کنگ کرہ۔ اوفتا دا یقین اسکے کہ بہاتا عبادتے کنگ نا اجازت اے، او اوفک زنا کنگ کرہ۔ یحییٰ نا خاصنگا شاگرد یوختنا اوفتے خوائفے کہ اوفتا سوچ بھاز غلط اے۔

• نینوہ شار (متی ۱۲:۳۱؛ لوتا ۱۱:۳۰-۳۲)

نینوہ اسور ملک نا گل آن معتبر نگا شار اسکے، کہ دا ملک داسہ عراق پاننگ۔ نینوہ پغمبر یونس نا دور ٹی اسے شارس اسکے، کہ دا ٹی بر دؤل نا گناہ کنگا کہ۔ خدا یونسے راہی کرے کہ "نینوہ شار نا بندغاتے پا گناہ تے آن بر سینگو۔ اگہ بر سینگیہ، تو ای ٹے تباہ کیوہ۔" آرا دخت آدا شار نا بندغاک یونس نا پیغامے بنگر، اوفک تینا گناہ تے کے شرمندہ مسر، بوغار، او گناہ تے آن بر سینگار، خدا نا کسر آبسر، خدا اوفتے معاف کرے۔

• بائیل (متی ۲۳: ۳۵؛ لوقا ۱۱: ۵۱؛ یہتوویک ۱۱: ۳؛ ۱۲: ۲۳)

بائیل آوم نامار اسکہ۔ بائیل بھاز مزبئی و بند غس اسکہ، او خدا کے سورنا قربانی ئے
تس۔ خدا اوڑان بھاز خوش اسکہ، ولے اونا بھلا ایلم قایل اوڑتو ساز کرکہ۔ بند سازنا
وجہ غان قایل بائیل کسے۔

• بروویس

عیسیٰ نا ووی منگ نا وخت آ بروویس پنی آ بندغ یہتووی، سائریہ او گلیل علاقہ تا
باوشاہ اسکہ (متی ۱۶: ۳؛ ۲)، او اونا کینگ آن پد اونا باوشابی اونا ہر چار مارٹی بشخ مس۔
اونا اسہ مار کہ اونا پن ہم بروویس اسکہ، او گلیل صوبہ نا گورنر اسکہ (لوقا ۱۳: ۱)۔ بندہ
بروویس پغمبر یحییٰ ئے کسے (لوقا ۹: ۱-۹)۔ یہتوویک عیسیٰ ئے ہم اونا مون آ پیش
کرکے (لوقا ۲۳: ۸-۱۲)۔

• بروویس فرقہ (متی ۱۶: ۲۲)

بروویس فرقہ نا بندغاک یہتووی انرہ۔ اوفک روویوتے تو سنگتی کرکے۔ بندہ خاطر آن
ایلو یہتوویک دافنے آن نفرت کرکے۔

• پغمبر یسعیہ (متی ۳: ۳؛ شاگرواتا کاریماک ۸: ۳۰)

یسعیہ خدا نا اسہ بھلو پغمبرس اسکہ، او خواجہ عیسیٰ غان تقریباً ہفت صد سال مست
بسوس۔ او بھاز پیشن گوبی کریس، کہ خدا نا مقرر کروکا ہمر بروئے، او ہمر معجزہ نشان
ایتوئے۔ اونا کل پیشن گوبیک خواجہ عیسیٰ نازی آپورہ مسر۔

• یوشع (شاگرواتا کاریماک ۴: ۳۵؛ یہتوویک ۴: ۸)

پغمبر موسیٰ نا کینگ آن پد یوشع یہتووی تا رہنما جوڑ مس، اوفتا رہنمائی کرے،

او اوفتے خدا نا اقرار کروکا دغار یعنی کتھان آدرے۔ یہتوویک یوشع نا رہتائی نی دا جاگہ نا رہینگو کا بندغاتے تو جنگ کریر، اوفتے کتار۔ واکان پد یوشع دغارے بشع کرے، او یہتودی تا دوازدہ قبیلہ غاتے تس، ولے لاوی قوم والتے تتو، اتے کہ واک خدانا خدمت کنگ کے وقف کنگا نر۔

• پغمبر یونس (متی ۱۲: ۳۹-۴۱؛ لوقا ۱۱: ۲۹-۳۲)

یونس خدا نا پغمبرس اسکے۔ اسے دے س خدا اوے پارے کہ ”نیقوہ شار آبنگ، او کنا تلخے کزک“، ولے یونس کشتی ٹی سوار مس او پین جاگے آ پنگ نا اراوہے کرے۔ ہمو دخت آ طوفانس بس، او مخلوق تیر شاغا، یونس نا پن پیش تما۔ مخلوق اوے دیر ٹی بٹے، او اسے بھلوچی س اوے کنگ، او مسے دے آن پد مچی اوے خشکی آ خسا۔ واڈان پد یونس خدا نا کلمے منا، او نیقوہ شار آبنا، تبلیغ کرے۔

ہمو بیتاکا فہرست یا لڑوبند کہ بہاز وار استعمال کنندگانے

• خدا ہندن اے

مرقس ۱۰: ۲۷؛ مرقس ۱۲: ۲۹-۳۰؛ لوقا ۶: ۳۵-۳۶؛ یوحنا ۳: ۲۱-۲۳؛ شاگردا
کاریماک ۱۳: ۱۴-۱۵؛ شاگردا کاریماک ۱۷: ۲۲-۳۱؛ رومیو ۱۱: ۳۶-۳۷؛ ۱ تیمتھیس
۱: ۱۷؛ ۱ پترویک ۱۰: ۳۱-۳۰؛ ۱ یوحنا ۳: ۷-۱۲؛ پہوواہ ۲۳-۲۵

• خدا نار، یعنی خواجہ عیسیٰ، ہندن اے

۱۔ خواجہ عیسیٰ خدا نار اے

متی ۱۱: ۲۷-۳۰؛ متی ۱۶: ۱۵-۲۱؛ لوقا ۱: ۳۵؛ یوحنا ۵: ۱۹-۲۹؛ یوحنا ۱۳: ۵-۱۱؛
رومیو ۱: ۳-۳؛ گلی ۳: ۵-۳؛ ۱ یوحنا ۲: ۲-۲

۲۔ خدا نار نا بندغ نا شکل آٹ دا دنیا لی یتنگ

متی ۱۸: ۲۵-۲۶؛ لوقا ۱: ۲۶-۳۸؛ لوقا ۲: ۱-۲۱؛ یوحنا ۱: ۱۳؛ پہوویک ۲: ۱۳-۱۸

۳۔ خواجہ عیسیٰ نا بندغائے خوانینگ او بیمارائے جوڑ کنگ

متی ۲۳: ۲۵-۲۶؛ متی ۲۸: ۲۹-۳۰؛ متی ۳۵: ۳۶-۳۷؛ متی ۱۱: ۶-۱۱؛ لوقا ۳: ۳۱-۳۳؛
یوحنا ۲۰: ۳۰-۳۱؛ شاگردا کاریماک ۱۰: ۳۶-۳۸

۴۔ عیسیٰ نا ایلو معجزہ غاک

متی ۸: ۱-۱۷؛ متی ۹: ۱۸-۳۵؛ متی ۱۳: ۱۵-۳۶؛ متی ۲۰: ۲۹-۳۳؛
متی ۲۱: ۱۸-۲۲؛ مرقس ۷: ۳۷-۳۷؛ لوقا ۵: ۸-۸؛ لوقا ۷: ۱۱-۱۵

یوختا ۱:۱۱-۲:۱۱؛ یوختا ۱:۹-۴

۵۔ عیسیٰ نا گرفتاری او کسپنگ نا بزا

مقی ۲۶:۳۴-۶۸؛ مقی ۲۷:۱-۲؛ مقی ۲۷:۱۱-۳۱؛ مرقس ۱۳:۳۳-۶۵؛ مرقس

۱۵:۱-۲۰؛ لوقا ۲۲:۳۴-۵۳؛ لوقا ۲۲:۶۳-۴۱؛ لوقا ۲۳:۱-۲۵؛ یوختا ۱:۱۸-۱۳

یوختا ۱۸:۱۹-۲۳؛ یوختا ۱۸:۲۸-۱۶

۶۔ عیسیٰ نا صلیب آ تپنگ او کپنگ

مقی ۲۷:۳۲-۵۶؛ مرقس ۱۵:۲۱-۳۱؛ لوقا ۲۳:۲۶-۳۹؛ یوختا ۱۹:۱۴-۲۷

۷۔ عیسیٰ نا دفن کنگ

مقی ۲۷:۳۲-۵۶؛ مرقس ۱۵:۳۲-۳۷؛ لوقا ۲۳:۵۰-۵۶؛ یوختا ۱۹:۳۸-۳۲

۸۔ عیسیٰ نا پدی زندہ منگ او ایلوفتا مون آ ظاہر منگ

مقی ۲۸:۱-۲۰؛ مرقس ۱۶:۱-۸؛ لوقا ۲۳:۳۹-۱؛ یوختا ۲۰:۱-۲۱؛ شاگردا

کاریماک ۱:۳-۸؛ شاگردا کاریماک ۱۳:۲۹-۳۹؛ ۱ کرنتھی ۱۵:۳-۸

۹۔ عیسیٰ نا پدی جنت آ پنگ

لوقا ۲۳:۵۰-۵۱؛ شاگردا کاریماک ۱:۹-۱۱؛ ۱ کورنتھی ۱:۲۰-۲۳

• خدا نا پاکنگا روح نا طاقت بندن اے

مرقس ۱:۹-۱۱؛ لوقا ۳:۱۶؛ لوقا ۱۲:۱۲؛ یوختا ۴:۳۹-۱۵؛ یوختا ۱۳:۱۵-۱۶

یوختا ۱۶:۴-۱۵؛ شاگردا کاریماک ۱:۳-۸؛ شاگردا کاریماک ۲:۱-۱۸؛ شاگردا

کاریماک ۲: ۳۸-۳۹؛ شاگردانا کاریماک ۳: ۳۱؛ شاگردانا کاریماک ۱۰: ۳۳-۳۸؛ شاگردانا
کاریماک ۱۹: ۱-۴؛ رومیو ۸: ۹-۱۶؛ رومیو ۸: ۲۶-۲۷؛ ۱ کرنتھی ۲: ۹-۱۶؛ ۱ کرنتھی
۱۲: ۱-۱۳؛ گلتی ۵: ۱۶-۱۸؛ گلتی ۵: ۲۲-۲۵؛ افسس ۳: ۳-۴؛ افسس ۶: ۱۴-۱۸؛
۲ پطرس ۱: ۲۰-۲۱؛ ۱ یوحنا ۳: ۱۳؛ ۱ یوحنا ۵: ۸-۶

• خُدا کُل گزاتے جوڑ کرینے

متی ۱۹: ۳؛ شاگردانا کاریماک ۱۳: ۱۵؛ شاگردانا کاریماک ۱۷: ۲۳-۲۶؛ کلتی
۱۵: ۱-۱۶؛ پیش گوئیک ۳: ۱۱

• خُدا ہر گزانا حفاظت کروکا اے

متی ۶: ۲۵-۳۳؛ متی ۱۰: ۲۹-۳۱؛ شاگردانا کاریماک ۱۳: ۱۵-۱۷؛ کلتی ۱: ۱۷

• مخلوق بندن او

۱- ہر بندغ گناہ گار اے

یوحنا ۸: ۴-۹؛ رومیو ۳: ۹-۲۰؛ رومیو ۳: ۲۳؛ رومیو ۵: ۱۲؛ گلتی ۳: ۲۲؛

۱ یوحنا ۸: ۱-۱۰

۲- بندغ گناہ کیک، تو بندن اے

رومیو ۱۸: ۳۲؛ رومیو ۸: ۵-۸؛ افسس ۵: ۳-۵؛ یعقوب ۳: ۱۷

۳- بندغے گناہ تا ہر اغان بچنگ نا ضرورت اے

متی ۱۳: ۳۱-۳۲؛ یوحنا ۳: ۳۶؛ رومیو ۱: ۱۸-۱۹؛ رومیو ۶: ۲۳؛ یہنویک

۱۰: ۲۶-۳۱؛ یہنواہ ۷

• خدا ہمر مخلوقے نجات ایتک

۱۔ خدا گناہ او برائی تے معاف کیک

شاگردا تا کاریماک ۳۱:۵؛ شاگردا تا کاریماک ۳۳:۱۰؛ شاگردا تا کاریماک ۱۸:۲۶؛

افس ۸:۱-۴؛ افس ۳۲:۳؛ کلتی ۱۳:۱-۱۳؛ کلتی ۱۳:۲-۱۳؛ یہتوویک

۱۰-۱۴:۱۰؛ یوحنا ۱۸:۱-۸

۲۔ خدا کلاتے تو محبت کیک او اونا خوش اے کہ بندغاتے بچائے

یوحنا ۱۶:۳؛ رومیو ۸:۵؛ ۱ تیمتھیس ۲:۶-۳؛ ۲ پطرس ۹:۳؛ ۱ یوحنا ۹:۴-۱۰

۳۔ خواجہ عیسیٰ نا کہینگ نا مقصد

متی ۲۶:۲۶-۲۹؛ مرقس ۱۰:۳۵؛ یوحنا ۱۶:۳؛ رومیو ۲۵:۳؛ رومیو ۸:۵-۱۰؛

۱ کرنتھی ۱۵:۳-۴؛ ۲ کرنتھی ۱۹:۵-۲۱؛ افس ۱:۴؛ یہتوویک ۱۱:۹-۱۲؛

یہتوویک ۲۸:۹؛ ۱ پطرس ۲۳:۲-۲۵؛ ۱ یوحنا ۶:۱-۴؛ ۱ یوحنا ۲:۲؛ پیشن

گوبیک ۸:۵-۱۰؛ پیشن گوبیک ۱۳:۴-۱۴

۴۔ خدا ایمان تجوکاتے پاک صاف کرینے

شاگردا تا کاریماک ۳۸:۱۳-۳۹؛ رومیو ۱۶:۱-۱۴؛ رومیو ۲۱:۳-۲۶؛ رومیو ۱:۵-۱۰؛

۱۸:۵-۱۹؛ کلتی ۱۶:۲؛ کلتی ۲۰:۲؛ کلتی ۹:۳-۹؛ طلس ۳:۴

۵۔ خدا ایمان تجوکاتے پسکن دُول نا زندگی ئے ایتک

یوحنا ۱۶:۱-۱۶؛ یوحنا ۱۰:۱۰-۱۰؛ یوحنا ۱۱:۲۵-۲۶؛ یوحنا ۱۳:۶؛ یوحنا ۲۰:۳۱؛

رومیو ۵:۶-۱۴؛ ۲ کرنتھی ۱۴:۵؛ کلتی ۳:۱-۳؛ طلس ۳:۳-۴

۶۔ خدا ایمان تجھو کاتے تینا چناتے آن بار چانک

یوحنّا ۱۲:۱-۱۳؛ رومیو ۸:۱۳-۱۴؛ گتھی ۳:۶-۴؛ یہتوویک ۱۲:۵-۱۱؛

۱ یوحنّا ۳:۱-۳

• نئے آنت کروئی اے آرا وخت آن چان کہ خدا ننا بچائو کا اے

۱۔ نں گناہ کنگے یلہ کین

متی ۱۴:۳؛ لوقا ۱۳:۵-۱۵؛ لوقا ۲۳:۳۵-۳۲؛ شاگردا

کاریماک ۲:۳۴-۳۰؛ شاگردا کاریماک ۳:۱۹-۲۰؛ شاگردا کاریماک ۲۶:۱۹-۲۰؛

۲ پطرس ۳:۹

۲۔ نں ایمان تخین کہ خواہ عیسی ننا بچائو کا یعنی نجات تروکا اے

یوحنّا ۱۲:۱؛ یوحنّا ۱۵:۳-۱۸؛ یوحنّا ۱۳:۶؛ یوحنّا ۲۰:۳۱؛ شاگردا کاریماک

۱۶:۳۰-۳۱؛ رومیو ۱۰:۹-۱۰؛ گتھی ۲:۱۶؛ آفس ۲:۸-۹

۳۔ نں مقدسنگا بابیلے خوانین، او چان کہ خدا نئے آن آنت خوئک

متی ۵:۱۴-۲۰؛ یوحنّا ۸:۳۱-۳۲؛ رومیو ۱۵:۳؛ ۱ تیمتھیس ۳:۱۳؛ ۲ تیمتھیس

۳:۱۴-۱۳؛ یہتوویک ۳:۱۲؛ ۲ پطرس ۱:۱۹-۲۱

۴۔ نں پاک صاف منگ نا بے شولائن

متی ۲۸:۱۸-۲۰؛ یوحنّا ۳:۲۲؛ شاگردا کاریماک ۲:۳۴-۳۲؛ شاگردا

کاریماک ۸:۱۲؛ شاگردا کاریماک ۱۰:۳۳-۳۸؛ شاگردا کاریماک ۱۶:۳۱-۳۳؛

رومیو ۶:۱-۵؛ ۱ پطرس ۳:۲۰-۲۲

۵۔ نن ایلو عیسیٰ تے تو یلینہ

مٹی ۱۸:۱۹-۲۰؛ شاگرداں کاریماک ۲:۳۱-۳۴؛ رومیو ۱۲:۳-۸؛ گلتی

۱۵:۱۷؛ یہودیک ۱۰:۲۳-۲۵

۶۔ نن ایلو عیسیٰ تے تو یلینہ او عیسیٰ نا آخری وار آن بار کینہ

مٹی ۲۶:۲۶-۳۰؛ مرقس ۱۳:۲۲-۲۶؛ لوقا ۲۲:۱۳-۲۰؛ ۱ کر تھی ۱۰:۱۳-۲۲؛

۱ کر تھی ۱۱:۱۷-۲۳

• نن عیسائیک بندن تینا زندگی ئے گدر یغینہ

۱۔ نن خدا نا حکماتے منینہ او خواجہ عیسیٰ ئے تینا رہنما چانہ

یوحنا ۱۳:۲۱-۲۳؛ ۱ پطرس ۱:۱۶-۱۳؛ ۱ یوحنا ۲:۳-۸؛ ۱ یوحنا ۳:۲۲-۲۳

۲۔ نن خدا او کل بند غاتے تو محبت کینہ

مٹی ۵:۳۳-۳۸؛ مرقس ۱۲:۲۸-۳۳؛ لوقا ۱۰:۲۵-۳۴؛ یوحنا ۱۳:۳۳-۳۵؛ یوحنا

۱۵:۱۲-۱۷؛ رومیو ۱۳:۸-۱۰؛ ۱ کر تھی ۱۳:۱-۳؛ ۱ یوحنا ۳:۱۱-۱۸؛ ۱ یوحنا ۴:۴-۲۱

۳۔ نن خواجہ عیسیٰ غان بار عمل کینہ

یوحنا ۱۳:۳۳-۳۵؛ یوحنا ۱۳:۲۶-۲۸؛ رومیو ۱۲:۹-۱۳؛ گلتی ۵:۲۲-۲۶؛

گلتی ۳:۱۷-۱۷؛ ۱ تھسلو ۵:۱۸-۱۶

• نن عبادت کینہ

۱۔ نن ہمر دعا کین

مٹی ۶:۵-۱۳؛ مٹی ۱۸:۱۹-۲۰؛ مرقس ۱۱:۲۳-۲۵؛ لوقا ۱۱:۱-۱۳؛ لوقا ۱۸:۱-۸؛

یوختا ۱۶:۲۳-۲۶:۸ رَویو ۲۶:۸-۲۷:۲۷؛ افس ۱۸:۶-۱۹:۱۰؛ فلی ۳:۶-۴:۷؛ ۱ تھسلنیک ۱۷:۵؛
۱ تیمتھیس ۲:۱-۳:۲؛ یہوویک ۱۶:۳؛ یعقوب ۸:۵-۹:۱۰؛ یعقوب ۱۸-۱۳:۵

۲۔ وعا کنگ نا مثالاک

متی ۱۹:۱۳-۱۵؛ لوقا ۱۲:۶؛ لوقا ۲۲:۳۲؛ لوقا ۲۲:۳۹-۳۶؛ یوختا ۱۷:۱-۲۶؛
شاگردا کاریماک ۳:۲۳-۳۱؛ شاگردا کاریماک ۲۰:۳۶؛ رَویو ۱۵:۳۰-۳۳؛
۲ کر تھی ۱۲:۴-۱۰؛ افس ۱۵:۱-۲۰؛ افس ۳:۳-۲۱؛ کتی ۱:۹-۲۱؛
۲ تھسلنیک ۱:۳-۵

• نن خدا نا شرے آوا کینہ

یوختا ۱۱:۶؛ افس ۵:۵-۲۰؛ فلی ۳:۴-۴:۷؛ کتی ۳:۱۷؛ ۱ تھسلنیک ۱۸:۵؛
۱ تیمتھیس ۳:۳-۵

• نن ایلوفتا مدتے کینہ

متی ۱۰:۶-۱۳؛ متی ۱۲:۷؛ متی ۲۵:۳۱-۳۶؛ لوقا ۱۰:۱۱-۱۰:۳؛ شاگردا کاریماک
۲۰:۳۵؛ ۱ کر تھی ۱۰:۲۳؛ ۲ کر تھی ۸:۱۵-۱۵:۱۵؛ ۲ کر تھی ۹:۱۵-۱۵:۱۵؛ یہوویک
۱۳:۱-۳:۱۳؛ یعقوب ۲:۱۵-۱۷:۱۷؛ یوختا ۳:۱۶-۱۸

• نن تینے کم عزت والا چانہ

متی ۱۸:۵-۵:۱۱؛ لوقا ۷:۱۱-۱۱:۱۱؛ لوقا ۹:۱۳؛ فلی ۲:۳-۱۱؛ یعقوب
۳:۱۰-۵:۵؛ ۱ پطرس ۵:۵-۷

• نن دولت او مال مڈی خُوابنہ

متی ۱۹:۶-۳۳؛ لوقا ۱۲:۱۳-۲۱؛ ۱ تیمتھیس ۶:۶-۱۰؛ یعقوب ۲:۱-۹؛

یعقوب ۵:۱-۶

• نن کوشتے کینہ کہ عدالت ٹی پیش مَن

متی ۲۵:۵-۲۶؛ متی ۳۸:۵-۳۲؛ متی ۱۸:۱۵-۱۷؛ رومیو ۱۲:۱۳-۲۱؛

۱ کر تھی ۶:۱-۸

• نن حکومتی آ بند غالتے عزت استینہ

متی ۲۲:۱۵-۲۲؛ شاگردا کاریماک ۲۷:۵-۲۹؛ رومیو ۱۳:۱-۷؛ ۱ تیمتھیس

۲:۱-۳؛ طلس ۳:۱؛ ۱ پطرس ۲:۱۳-۱۷

• نن بتاتا عباوتے کپنہ

متی ۱۰:۳؛ شاگردا کاریماک ۱۷:۲۲-۳۱؛ ۱ کر تھی ۸:۱-۱۳؛ پیشن

گویک ۲۲:۱۵

• نن سادارتا قربانی تَفنہ

متی ۹:۱۳؛ مرقس ۱۲:۳۳؛ رومیو ۱۲:۱؛ یہوویک ۹:۶-۱۰-۱۸؛

• نن زنا کپنہ

متی ۲۷:۵-۳۰؛ ۱ کر تھی ۵:۹-۱۱؛ ۱ کر تھی ۶:۹-۲۰؛ افسس ۵:۳؛

۱ تھسلونیک ۳:۱-۸؛ یہوویک ۱۳:۲

• نن نشہ کپنہ

روپیو ۱۳:۱۳: ۱ کر تھی ۱۱:۵: ۱ کر تھی ۱۱:۹:۶: گتی ۵:۱۹-۲۱: افس-
۱۸:۵: طس ۱: ۴: ۱ پطرس ۳:۵-

• عیسائیک بندن او

۱- عیسائیک بندن او

مقی ۱۶:۱۳-۲۰: شاگردا تا کاریماک ۲:۳۱-۳۲: روپیو ۱۲:۸-۳: ۱ کر تھی
۱۲:۱۲-۳۰: افس ۲:۱۹-۲۲: افس ۳:۱۶-۱۷: یہودییک ۱۰:۲۳-۲۵:
۱ پطرس ۲:۳-۱۰

۲- گچین کرو کا عیسائی معتبر اک بندن او

شاگردا تا کاریماک ۶:۱-۶:۶: شاگردا تا کاریماک ۱۳:۲۳: ۱ تہمتھیس
۱۳:۱-۱۳: طس ۱: ۵-۹

۳- عیسائی معتبر اک بندن رہینگیر

لوقا ۲۲:۲۴-۲۴: شاگردا تا کاریماک ۲۰:۱۴-۳۵: ۱ تہمتھیس ۲:۱۲-۱۳:
۱ تہمتھیس ۳:۱۶-۱۶: ۲ تہمتھیس ۲:۲۶-۱۰: ۲ تہمتھیس ۳:۱۰-۵: طس-
۸:۴-۸: ۱ پطرس ۵:۱-۳

۴- نن تینا معتبر اتے عزت ایتینہ

۱ کر تھی ۹:۱۳: ۱ تہمتھیس ۵:۱۲-۱۳: ۱ تہمتھیس ۵:۱۴-۲۲: یہودییک ۱۳:۴:
یہودییک ۱۳:۱۴

۱- آرغ او زائفه بندن او

۲۔ چُنّاک بندن او

۳۔ لُہہ باوہ غاک پندُن او

۳۔ جنوزاناک بندن او

۵۔ نِن طلاق تَفَنِّہ او طلاق خُوابِنہ

• عیسائی تے اکثر پریشانی او مصیبت بریک

۱۔ عیسائیک تکلیف او مصیبتا تے سہنگ کے تیار مریر

متی ۵: ۱۲-۱۰: ۱۲ مرقس ۱۳: ۹-۱۳؛ لوقا ۱۲: ۳-۹؛ رومیو ۱۲: ۱۲-۱۳؛ رومیو ۱۲: ۱۲-۲۱؛ ۲ کرنتھی ۱: ۳-۵؛ ۲ کرنتھی ۵: ۱۸-۱۶؛ ۲ تھسلونیک ۱: ۳-۸

یہوویک ۱۰:۳۹-۳۲:۱ یعقوب ۱:۲-۳:۱ پطرس ۲:۱۹-۲۱:۱ پطرس

۱۰:۸-۵ پطرس ۱۹:۱۲-۳

۲۔ عیسائی موت آن خولینس

یوحنا ۶:۳۹-۳۰:۱ یوحنا ۱۳:۱۰-۳:۱ رومیو ۸:۳۸-۳۹:۱ کر تھی ۱۵:۱۲-۵۸:۲ کر تھی

۱۰:۱-۱۰:۵ تھسلونیک ۱:۱۸-۱۳:۳ یہوویک ۲:۱۵-۱۳:۲ پیشن گوویک ۲۱:۱-۳

۳۔ خدا عیسائی تادمت کنگ کے خُک اے

متی ۲۸:۱۹-۲۰:۱ یوحنا ۱۳:۱۶-۲۳:۱ رومیو ۸:۳۵-۳۹:۱ افس ۳:۱۹-۱۶:۱

فلپی ۳:۱۳:۳ یہوویک ۱۳:۵-۶

۴۔ شیطان کوشنے کیک کہ عیسائی تے نُسخان ایتے

لوقا ۱۳:۱-۱۳:۱۳ یوحنا ۸:۳۲-۳۳:۲ کر تھی ۱۱:۱۵-۱۳:۲ تھسلونیک ۲:۱۲-۸:۲

۱ پطرس ۵:۹-۸:۵ پیشن گوویک ۱۲:۴-۱۲

۵۔ خدا عیسائی تے طاقت ایتیک کہ شیطان ریفنگ کپ تہ، او مصیبتا تے سہنگ کیر

متی ۱۱:۱-۱۱:۳ متی ۱۳:۶:۱۳ رومیو ۸:۳۱-۳۹:۱ کر تھی ۱۰:۱۲-۱۳:۲ کر تھی

۱۲:۴-۱۱:۱۰ افس ۶:۱۸-۱۰:۲ تھسلونیک ۳:۳:۲ تھتھیس ۱:۸-۴:۱ یہوویک

۳:۱۶-۱۳:۳ یعقوب ۳:۴:۱۵ پطرس ۵:۸-۱۱:۱ یوحنا ۳:۱۵-۳:۳ پیشن گوویک ۱۲:۴-۱۲

۶۔ خدا اکثر بیمارا تے شفا ایتیک

متی ۲۳:۳-۲۵:۱۱ متی ۱۱:۵-۲:۱۱ شاگردا تہ کاریماک ۳:۱-۶:۱ شاگردا تہ کاریماک

۸:۳-۳:۸ شاگردا تہ کاریماک ۲۸:۸-۹:۱ یعقوب ۵:۱۳-۱۵

• مون آنت مروئے؟

۱۔ خواجہ عیسیٰ پدی ڈغار آ بروئے

متی ۲۳:۲۹-۲۴:۳۳؛ یوحنا ۱۳:۱-۳:۳؛ شاگردانا کاریماک ۱:۱۱-۱۰:۱؛ تھسلنیکے ۱:۱۱-۹:۱؛ ۱:۱۱-۹:۱؛ تھسلنیکے ۲:۱۱:۵-۱۳:۳؛ ۲: تھسلنیکے ۲:۳-۱:۲؛ ۲: پطرس ۱:۱۸-۱:۳؛ ۱: یوحنا ۳:۱-۳:۳؛ پیشن گوہیک ۱۳-۱۲:۲۲

۲۔ خُدا خواجہ عیسیٰ نا ذریعہ اٹ بندغاتا فیصلہ کرے

متی ۲۱:۲۳-۲۳:۱۶؛ ۲۴:۲۴-۲۵:۳۶؛ یوحنا ۳:۱۸-۲۱:۲۱؛ رومیو ۱:۱۱-۲:۲؛ کر تھقی ۵:۹-۱۰:۱؛ تھسلنیکے ۱:۱۰-۵:۱؛ یہودییک ۹:۲۴-۲۸:۲۸؛ پیشن گوہیک ۱۰:۲۶-۳۱:۱۵

۳۔ ارافک ایمان تچانو جنت آ کارہ

لوقا ۱۲:۳۲-۳۳:۱۳؛ یوحنا ۱۳:۱-۳:۳؛ کر تھقی ۵:۱-۸:۱؛ فلیپی ۱:۲۳-۱:۲۳؛ پیشن گوہیک ۱:۵-۳:۱؛ پیشن گوہیک ۲۱:۱-۳:۳؛ پیشن گوہیک ۲۲:۲۲-۲۲:۲۲

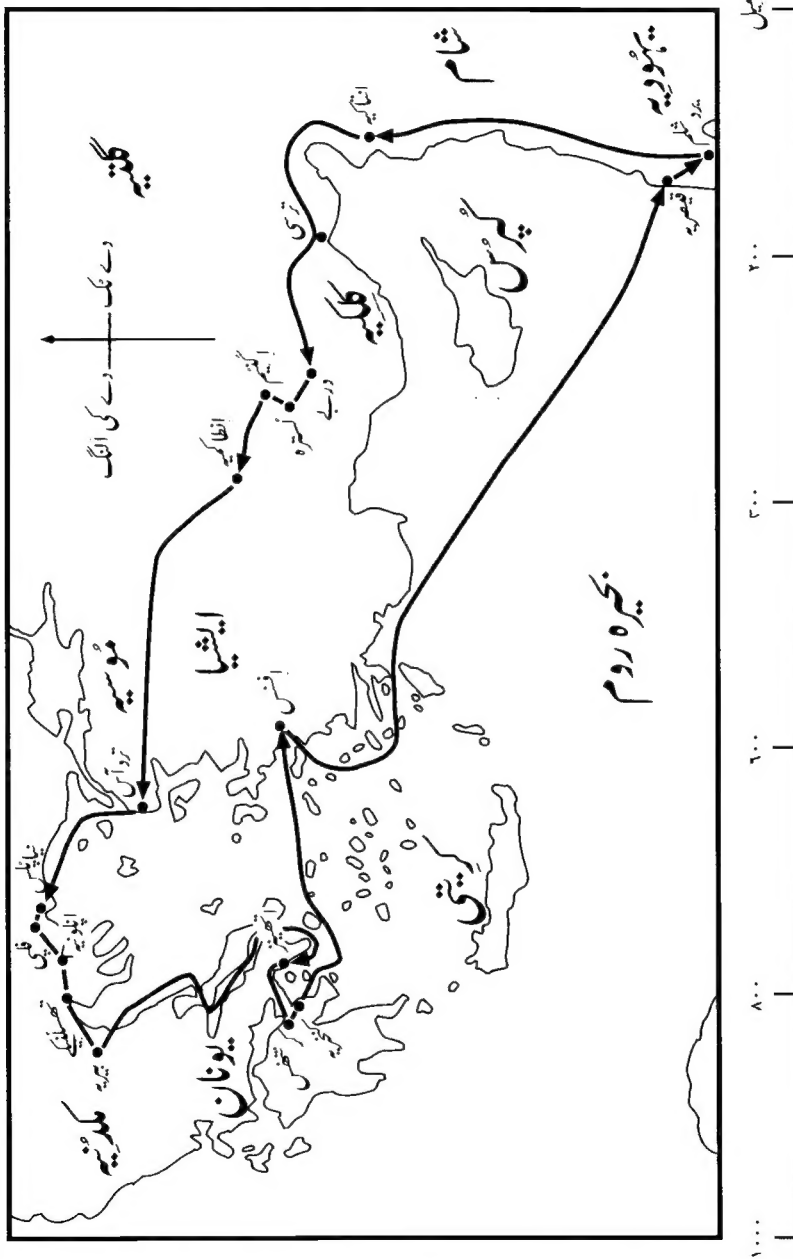
۴۔ ارافک ایمان تچنتو ہمیشہ کے دوزخ آ کارہ

متی ۲۸:۱۰-۳۱:۱۳؛ ۳۲:۳۲-۳۳:۱۳؛ ۳۴:۳۴-۳۵:۵۰؛ لوقا ۱۶:۲۳-۲۶:۲۶؛ ۲: تھسلنیکے ۱:۹؛ پیشن گوہیک ۲۰:۱۰-۱۵:۱۵؛ پیشن گوہیک ۲۱:۸

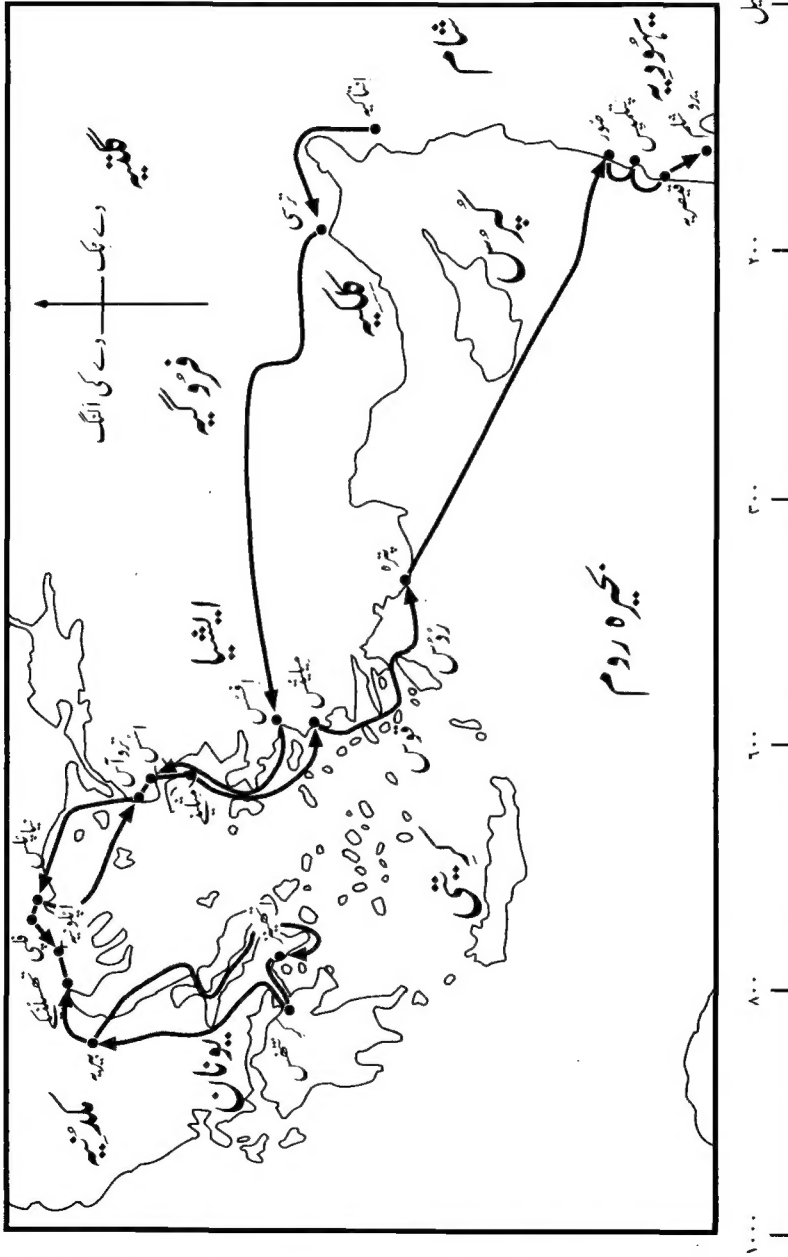

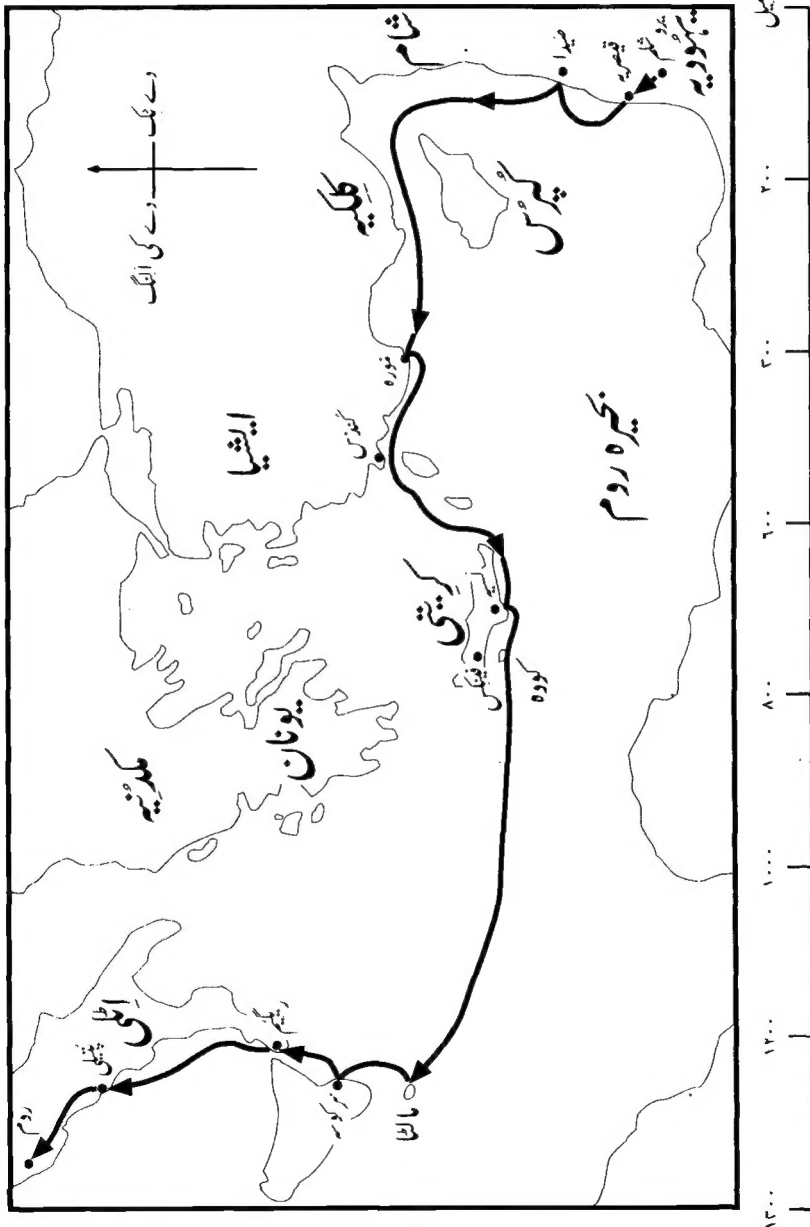
پولس نارٹ میکو چکر (شاگرد اتا کاریماک ۱۵:۳۰-۱۸:۲۲)

پولس نامٹ میکو چکر (شاگردا تا کاریماک ۱۸: ۲۳-۲۱: ۱۴)

پولس ناروم شار آ مسافر کنگ (شاگرد اتا کاریماک ۱۶:۲۸-۱:۲۷)

دے نک دے کی انگ

بکیرہ روم

صيدا •

صور •

یروشلم •

بیت لحم •

بیت الغناہ •

غزہ •

نہر اردن

کفرناحوم •

کانا •

تیریاس •

ناہرین •

ناصرت •

ساماریہ •

سکیم •

سوخار •

ارقیہ •

یافا •

میریکو •

دکپلس

گراسہ •

بیت صیدا •

گیل جھیل

قیصریہ قلی •

دمشق •

شام

A horizontal number line with tick marks at 100, 80, 60, 40, 20, and 0. The word 'میل' (Miles) is written at the 0 mark.